

אוניברסיטת חיפה

שנתון תשס"ו

2005/2006

המערכת: אגף מינהל תלמידים, אוניברסיטת חיפה

עורכת: מיכל כרמלי

עריכה גרפית ועיצוב עטיפה: שרה ניצן, מח' פרסומים, אוניברסיטת חיפה

הדפסה וכריכה: רחש דפוס אופסט, חיפה

אמת — 0805-ח-003

הוראות האוניברסיטה ותקנותיה נתונות לשינויים בידי הגופים המוסמכים. כל שינוי שייעשה במרוצת השנה יחול על כל התלמידים או על חלקם, הכל על-פי העניין וזאת מבלי שתוטל אחריות או חבות כלשהי על האוניברסיטה בקשר לכך.

מוסדות האוניברסיטה יהיו רשאים במשך שנת הלימודים, לקבל החלטה להפעלה חלקית של האוניברסיטה או לסגירתה לחלוטין, לביטול שרות, חוג, יחידה כלשהם, לתקופה כלשהי, מחמת נסיבות בלתי צפויות ו/או אילוצים ענייניים ו/או תנאים מיוחדים שאינם תלויים באוניברסיטה, אשר ימנעו המשך קיום פעילותה הסדירה של האוניברסיטה כמתוכנן (כגון קיצוץ בתקציב האוניברסיטה) ולא יראו בקבלת החלטה כזו משום הפרת התחייבות כלשהי של האוניברסיטה כלפי תלמידיה.

הנהלת האוניברסיטה שומרת לעצמה זכות להכניס שינויים בתכנית הלימודים וברשימת השיעורים, וכן להודיע על ביטול קורסים, לגביהם יהיה מספר קטן של נרשמים.

נתקבלה החלטה כאמור, תודיע על כך האוניברסיטה לתלמידיה הנוגעים בדבר בציון התוצאות הנובעות מן ההחלטה.

תוכן העניינים

<p>101 ..... מענה קולי</p> <p>102 ..... תקנון לימודים לתואר ראשון</p> <p>113 ..... תקנון לימודים לתואר שני/שלישי</p> <p>165 ..... הפקולטה למדעי הרוח</p> <p style="padding-left: 40px;">111 אמנות – תולדות:</p> <p>167 ..... תכנית לימודים</p> <p style="padding-left: 40px;">113 אמנות – יצירה:</p> <p>175 ..... תכנית לימודים</p> <p>185 ..... – אמנות בקמפוס</p> <p style="padding-left: 40px;">119 ארכיאולוגיה:</p> <p>186 ..... תכנית לימודים</p> <p style="padding-left: 40px;">123 בית־הספר להיסטוריה:</p> <p>198 ..... תכנית לימודים</p> <p style="padding-left: 40px;">108 היסטוריה כללית:</p> <p>200 ..... תכנית לימודים</p> <p style="padding-left: 40px;">106 היסטוריה של המזרח התיכון:</p> <p>216 ..... תכנית לימודים</p> <p style="padding-left: 40px;">104 היסטוריה של עם־ישראל: (ראה תולדות ישראל)</p> <p style="padding-left: 40px;">115 לימודי ארץ־ישראל:</p> <p>229 ..... תכנית לימודים</p> <p style="padding-left: 40px;">125 לימודי מזרח אסיה:</p> <p>243 ..... תכנית לימודים</p> <p style="padding-left: 40px;">212 לימודים רב־תחומיים:</p> <p>258 ..... תכנית לימודים</p> <p>260 ..... רשימת המיקבצים</p> <p style="padding-left: 40px;">103 לשון עברית:</p> <p>265 ..... תכנית לימודים</p>	<p>7 ..... מידע כללי</p> <p>8 ..... נושאי משרות</p> <p>12 ..... פקולטות, בתי־ספר</p> <p>15 ..... רשות מחקר</p> <p>16 ..... מרכזים ומכוני מחקר</p> <p>19 ..... קתדרות</p> <p>20 ..... ארכיונים מעבדות</p> <p>24 ..... הספרייה</p> <p>26 ..... אגף המיחשוב</p> <p>31 ..... מוזיאון ראובן ועדית הכט</p> <p>33 ..... הגלריה לאמנות</p> <p>35 ..... תקנון משמעת</p> <p>48 ..... תקנות חניה</p> <p>51 ..... סמכויות עובדי בטחון</p> <p>54 ..... דיקנאט הסטודנטים</p> <p>72 ..... יה"ל – אבחון לקויי למידה</p> <p>73 ..... אגודת הסטודנטים</p> <p>78 ..... הטרידה מינית</p> <p>79 ..... פר"ח</p> <p>80 ..... אגף מינהל תלמידים</p> <p>80 ..... – הרשמה, תנאי קבלה</p> <p>81 ..... – רישום</p> <p>83 ..... – תקנון שכר הלימוד</p> <p>91 ..... – הלוואות</p> <p>94 ..... – ביטוח לאומי</p> <p>95 ..... – חזרי לימוד</p> <p>95 ..... – ביטול שיעורים</p> <p>96 ..... – אישורים</p> <p>96 ..... – בוגרים</p> <p>98 ..... – מניעת שירותים</p> <p>98 ..... יש לך בעיה?</p>
--	--

הפקולטה למדעי החברה ... 391

205 בית־הספר למדעי המדינה:

תכנית לימודים 392

209 בית־הספר למינהל עסקים:

תכנית לימודים 415

201 גאוגרפיה ולימודי סביבה:

תכנית לימודים 421

206 כלכלה:

תכנית לימודים 435

203 מדעי המחשב:

תכנית לימודים 462

214 מערכות מידע ניהוליות:

תכנית לימודים 470

213 ניהול משאבי טבע וסביבה:

תכנית לימודים 481

204 סוציולוגיה ואנתרופולוגיה:

תכנית לימודים 487

207 סטטיסטיקה:

תכנית לימודים 502

202 פסיכולוגיה:

תכנית לימודים 519

208 תקשורת:

תכנית לימודים 542

הפקולטה למדעים והוראתם 551

221 ביולוגיה אבולוציונית וסביבתית:

תכנית לימודים 554

210 מתמטיקה:

תכנית לימודים 559

124 מוסיקה:

תכנית לימודים 278

116 מחשבת ישראל:

(ראה תולדות ישראל)

101 מקרא:

תכנית לימודים 281

122 ספרות עברית והשוואתית:

תכנית לימודים 294

107 פילוסופיה:

תכנית לימודים 312

120 ציויליזציות ימיות:

תכנית לימודים 325

109 שפה וספרות אנגלית:

תכנית לימודים 330

105 שפה וספרות ערבית:

תכנית לימודים 344

110 שפה וספרות צרפתית:

תכנית לימודים 354

104, 116 תולדות ישראל –

104 היסטוריה של עם ישראל:

תכנית לימודים 364

116 מחשבת ישראל:

תכנית לימודים 381

מכינה בתלמוד

384

118 תיאטרון:

תכנית לימודים 385

211 אופקים: תכנית המצטיינים:

תכנית לימודים 389

725	הפקולטה לחינוך	222	ניורוביולוגיה ואתולוגיה:
	315 הוראה:	576	תכנית לימודים
727	תכנית לימודים	581	הוראת הביולוגיה:
	306 חינוך:		הוראת מתמטיקה-פיזיקה-
763	תכנית לימודים	586	מדעי המחשב:
	308 לקויות למידה:	590	709 החטיבה לביולוגיה אבולוציונית
835	תכנית לימודים		
	תכניות מיוחדות לתואר	250	הפקולטה למשפטים
843	תכנית חבצלות	593	תכנית לימודים
	לימודי תעודה		
	130 לימודי מידענות וספרנות:		הפקולטה ללימודי
847	תכנית לימודים	645	רווחה ובריאות
	140 מוזיאולוגיה:	286	בית הספר לבריאות הציבור:
851	תכנית לימודים	647	תכנית לימודים
	יחידות אחרות	288	בית הספר לעבודה סוציאלית:
853	המחלקה ללימודי שפות	654	תכנית לימודים
	היחידה ללימודי המשך –	285	בריאות נפש קהילתית:
855	הפקולטה ללימודי רווחה ובריאות	672	תכנית לימודים
	המחלקה להשתלמויות ולימודי	292	הפרעות בתקשורת:
856	המשך בחינוך	676	תכנית לימודים
	תכניות לימוד מיוחדות	287	לימודי זיקנה:
859	היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ	683	תכנית לימודים
860	היחידה הקדם-אקדמית		סיעוד:
864	היחידה לחינוך גופני	290	תכנית לימודים
867	היחידה לתלמידי חו"ל	686	תכנית לימודים
868	לוח שנת הלימודים תשס"ו	295	פיזיותרפיה:
869	לוח חופשות של העדות הלא-יהודיות	698	תכנית לימודים
870	ראשי תיבות וקיצורים	320	ריפוי בעיסוק:
		706	תכנית לימודים
		289	שירותי אנוש:
		717	תכנית לימודים

מידע כללי

אוניברסיטת חיפה הוקמה בשנת תשכ"ג בחסות משותפת של האוניברסיטה העברית בירושלים ועיריית חיפה. החל משנת תשל"ל נהנית האוניברסיטה מעצמאות מוסדית ובשנת תשל"ב זכתה להכרה אקדמית מטעם המועצה להשכלה גבוהה עפ"י חוק המועצה להשכלה גבוהה (תשי"ח).

תכנית ההוראה האקדמית מתנהלת במסגרת החוגים בפקולטה למדעי הרוח, הפקולטה למדעי החברה, הפקולטה למדעים והוראתם, הפקולטה למשפטים, הפקולטה ללימודי רווחה ובריאות והפקולטה לחינוך. רוב חוגי האוניברסיטה מציעים לימודים לתואר ראשון ולתואר שני. **תואר שלישי** הונהג בחוגים לשפה וספרות אנגלית, לשפה וספרות צרפתית, לתולדות ישראל, להיסטוריה כללית, לפסיכולוגיה, למתמטיקה, לחינוך, למדע המדינה, לכלכלה, לסוציולוגיה ואתרופולוגיה, להיסטוריה של המזה"ת, לספרות, לפילוסופיה, לגאוגרפיה ולימודי סביבה, לעבודה סוציאלית, ללימודי א"י, ללשון עברית, לציויליזציות ימיות, לסטטיסטיקה, בבית-הספר להיסטוריה, לשפה וספרות ערבית, לארכיאולוגיה ולמקרא.

פעילות המחקר מתנהלת בפקולטות ובבתי-ספר במסגרת המכוונים ומרכזי המחקר. רשות המחקר מעודדת, יוזמת, מפתחת ומתאמת את המחקר באוניברסיטה.

אוניברסיטת חיפה רואה בפעולות השירות למען הקהילה אחד מיעדיה החשובים. לכן פיתחה כלים ותכניות, הנובעים מתוך מצבור הידע, הנסיון והכוחות האנושיים, הפועלים במוסד.

נושאי משרות

יו"ר הוועד הפועל	יו"ר חבר הנאמנים
מר גיל ויזר	פרופ' מנפרד לנשטיין
רקטור	נשיא
פרופ' יוסי בן ארצי	פרופ' אהרן בן זאב
סגן נשיא לקשרי ציבור ופיתוח משאבים	סגן נשיא למינהל
פרופ' עדה שפיצר	מר ברוך מרזן
משנה לרקטור	סגן נשיא לכספים ופיתוח עסקי
פרופ' דוד פרג'י	מר מיכאל ויינר
מזכיר אקדמי	
גב' שושי לנדמן	

נושאי משרות, מוסדות מנהלים ויחידות האוניברסיטה

חבר הנאמנים

חבר הנאמנים הוא הרשות העליונה של האוניברסיטה, ובמסגרת סמכויותיו, עפ"י החוקה והתקנון הכללי, מלווה את ניהולה, ענייניה, עסקיה ונכסיה.

חבר הנאמנים דן בקווי היסוד לפעולתה הכספית של האוניברסיטה, בתקציב השנתי, במאזנים ובדו"חות הכספיים השנתיים שלה.

חבר הנאמנים פועל למימון תקציבי האוניברסיטה, ולצורך זה עושה כל שבידיו כדי לגייס בארץ ומחוצה לה, תרומות, קרנות, נכסים ואמצעים כספיים אחרים על מנת לסייע במילוי מטרות האוניברסיטה.

יו"ר חבר הנאמנים נבחר מבין נציגי הציבור בחבר הנאמנים לתקופת כהונה בת 3 שנים, וניתן לבחור בו לתקופת כהונה נוספת.

חברי חבר הנאמנים הם נציגי ציבור מהארץ ומהעולם הפעילים בתחומי העשייה הציבורית, הכלכלית, החברתית, התרבותית, החינוכית והמדעית; נציגי הסנאט והסגל האקדמי; נציגי אגודות ידידי האוניברסיטה; נציגי הסגל המינהלי; נציגי הסטודנטים ונציגי הבוגרים.

הוועד הפועל

הוועד הפועל הינו הרשות המבצעת של האוניברסיטה, הוא אחראי על התוויית מדיניות האוניברסיטה, קביעת האסטרטגיה שלה, פיקוח על המבנה הארגוני תאגידי שלה, ופיקוח על ענייניה ונכסיה.

הוועד הפועל הינו גוף אופרטיבי, פעיל וזמין.

לועד הפועל הסמכות השיורית בכל ענייני האוניברסיטה שלא הוקנו במפורש בחוקה או בתקנון, לרשות אחרת של האוניברסיטה, למעט הסמכות השיורית האקדמית שהינה ברשות הרקטור.

יו"ר הוועד הפועל נבחר על-ידי הוועד הפועל מבין נציגי הציבור החברים בוועד הפועל, לתקופת כהונה של 3 שנים עם אפשרות לכהן 3 תקופות כהונה נוספות. חברי הוועד הפועל נבחרים מבין חברי חבר הנאמנים.

הנשיא

הנשיא עומד בראש האוניברסיטה; הוא נושא המשרה הבכיר ביותר מבין נושאי המשרות באוניברסיטה, והוא מנהל את ענייני האוניברסיטה במסגרת הסמכויות שהוענקו לו בחוקה ובתקנון הכללי, ונושא באחריות כלפי הוועד הפועל לניהולה, רמתה ואיכותה של האוניברסיטה. הנשיא אחראי על ייצוגה של האוניברסיטה. הוא מופקד על מכלול תחומי פעילותה ועל השגת מטרותיה ויעדיה. הנשיא נושא באחריות כוללת לייזום, לתכנון ולהוצאה

לפועל של תכנית לגיוס המשאבים הכספיים והתרומות ושל תכניות לקידום האוניברסיטה ולפיתוחה.

הנשיא נבחר על ידי הוועד הפועל לתקופת כהונה בת 4 שנים ובתום התקופה ניתן לבחור בו לתקופת כהונה נוספת.

סגן הנשיא למינהל מופקד מטעם הנשיא על מינהל האוניברסיטה ותשתיותיה, לרבות הפיתוח הפיזי, התיכנון וההוצאה אל הפועל של מכלול הפעולות והאמצעים שמטרתם להבטיח תשתית הולמת לפעילות המתנהלת במוסד.

סגן הנשיא לכספים ופיתוח עסקי מופקד מטעם הנשיא על תקציבי האוניברסיטה וכספיה, מיזמים כלכליים ותהליכי תכנון ובקרה.

סגן הנשיא לקשרי חוץ ופיתוח משאבים מופקד מטעם הנשיא על מערכת הקשרים של האוניברסיטה בארץ ובחו"ל, ועל הייזום, התכנון וההוצאה לפועל של התכניות לגיוס משאבים ותרומות.

הרקטור

הרקטור עומד בראש המערכת האקדמית של האוניברסיטה, ואחראי לכל תכניתיה לקידום ההוראה והמחקר, לפעילות המחקרית והלימודית המתנהלת בין כתליה ולניהול ענייניה האקדמיים. הוא מכהן בתוקף תפקידו כיושב ראש הסנאט והועדה המתמדת. הרקטור נבחר על ידי הסנאט מבין הפרופסורים מן המניין של האוניברסיטה לתקופת כהונה בת שלוש שנים, ובתום התקופה ניתן לבחור בו לתקופת כהונה נוספת אחת של שלוש שנים.

ליד הרקטור פועלת **ועדה לתכנון אקדמי ארוך טווח**.

המשנה לרקטור

המשנה לרקטור מופקד מטעם הרקטור על פיתוח וקידום תחומים אקדמיים חדשים.

המזכיר האקדמי מופקד מטעם הרקטור על הטיפול בהבטים המינהליים של ביצוע המדיניות האקדמית של האוניברסיטה. המזכיר האקדמי הוא גם מזכיר הסנאט.

ההנהלה

חברי ההנהלה הם הנשיא, הרקטור, סגן הנשיא למינהל ותשתיות וסגן הנשיא לקשרי חוץ ומגביות, וסגן הנשיא לכספים, תכנון ובקרה. הנשיא מכנס את ההנהלה באופן סדיר לצרכי הניהול השוטף של האוניברסיטה וענייניה הכספיים. בין יתר תפקידיה דנה ההנהלה ומעבדת נושאים שונים שבסמכותה בטרם יועברו לטיפול בוועד הפועל.

הסנאט

הסנאט הינו הרשות האקדמית העליונה של האוניברסיטה. הוא מנהל את ענייניה האקדמיים של האוניברסיטה ומשתתף בקביעת תכניות פיתוחה ותפקידה הציבורי. הסנאט מפקח על קיום רמה נאותה של הוראה, חינוך ומחקר ואחראי למשמעת האקדמית באוניברסיטה. הסנאט דן ומחליט בדבר הקמתם של פקולטות, מרכזים, מכוני מחקר, חוגים וכל מסגרת לימודית ומחקרית אחרת, ומביא את החלטותיו לאישור הועד הפועל או חבר הנאמנים.

הסנאט קובע את הרשויות האקדמיות לניהול יחידות הלימוד והמחקר.

הסנאט מאשר תכניות להענקת תארים ולימודי תעודה חדשים. הזכות לבחור ולהיבחר לסנאט נתונה לחברי סגל, שמשרתם העיקרית באוניברסיטת חיפה, להוציא אורחים לשנה.

הרקטור הינו יו"ר הסנאט. הסנאט מורכב מחברים נבחרים ומחברים בתוקף תפקידם.

הסנאט מאציל מסמכיותיו לוועדות הנבחרות מטעמו.

הוועדה המתמדת

הוועדה המתמדת הינה וועדה קבועה של הסינאט ומופקדת על ניהול העניינים האקדמיים השוטפים אשר בתחום הסמכויות של הסנאט, לפי המדיניות וההחלטות שנתקבלו על ידו. לוועדה המתמדת סמכויות ותפקידים שהסנאט מאציל לה מעת לעת. הוועדה המתמדת פועלת בשם הסנאט ומדווחת אליו.

חברי הוועדה המתמדת הינם הרקטור (יושב ראש), הנשיא, הדיקן ללימודים מתקדמים, דיקן למחקר, דיקני הפקולטות ועוד ששה מחברי הסנאט בעלי קביעות – לפי בחירתו.

הפקולטות

הפעילות הלימודית של האוניברסיטה מתנהלת בפקולטות.

תכנית ההוראה האקדמית לתואר ראשון ולתארים מתקדמים (תואר שני ודוקטורט) מופעלת במסגרת בתי-הספר והחוגים המעוגנים בשש פקולטות: הפקולטה למדעי הרוח, הפקולטה למדעי החברה, הפקולטה ללימודי רווחה ובריאות, הפקולטה למשפטים, הפקולטה לחינוך והפקולטה למדעים והוראתם. לכל חוג ראש חוג, הנבחר על-ידי מועצת החוג ואחראי לכל פעולות החוג.

דיקני הפקולטות נבחרים על-ידי מועצות הפקולטות לתקופת כהונה של שלוש שנים, ובתום התקופה ניתן לבחור בהם לתקופת כהונה נוספת של שנתיים (כעבור הפסקה בת שנתיים ניתן לבחור בהם שוב). הם יושבים בראש מועצת הפקולטה, אחראים לפעילות בפקולטות, מנהלים את ענייני ההוראה והמחקר בפקולטות ומייצגים את הפקולטות בפני הרקטור והרשויות האחרות של האוניברסיטה.

ראשי מינהל הפקולטות מופקדים על הטיפול בהבטים המינהליים של פעילות הפקולטות.

דיקן הסטודנטים

דיקן הסטודנטים נבחר על-ידי הסנאט בהמלצת הנשיא והרקטור ומופקד על רווחת הסטודנטים והטיפול בבעיותיהם האישיות, האקדמיות והכלכליות, תוך קיום קשר הדוק עם הגופים האקדמיים והמינהליים של האוניברסיטה.

הרשות ללימודים מתקדמים

הרשות ללימודים מתקדמים אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור על הלימודים לתארים מתקדמים (תואר שני ודוקטורט) במוסד. היא האחראית לקביעת דרישות הקבלה ללימודי תואר שני ושלישי, קביעת סטנדרטים אקדמיים למתן תואר שני ושלישי ובפתיחת חוגי לימוד, תכניות ומסלולים חדשים לתארים מתקדמים. הרשות מפקחת על ביצוע התקנונים והנהלים המסדירים את הלימודים לתארים מתקדמים במוסד ומופקדת על חלוקת מלגות ומענקי מחקר לתלמידי תואר שני ושלישי.

בראש הרשות ללימודים מתקדמים עומד הדיקן ללימודים מתקדמים, הנבחר על ידי הסנאט על פי המלצת הרקטור. הדיקן הוא יו"ר המועצה ללימודים מתקדמים, המורכבת משמונה חברי סגל בכירים מן הדיסציפלינות השונות באוניברסיטה.

ראש מינהל הרשות ללימודים מתקדמים מופקד על הטיפול בהבטים המינהליים של פעילות הרשות.

רשות המחקר

רשות המחקר אחראית על קידום, עידוד וטיפוח המחקר האקדמי, תוך דגש מיוחד על הרחבת המחקר הממומן על ידי קרנות מחקר וגופים ציבוריים. הרשות אחראית על הטיפול בקשרים עם גורמי מימון בארץ ובעולם ועל איסוף, אירגון והפצה לחברי הסגל של המידע על מקורות מימון למחקר. הרשות מופקדת על הקשרים הבין-אוניברסיטאיים ועל הפעלתם של הסכמים לחילופים אקדמיים עם אוניברסיטאות בחו"ל. הרשות מרכזת ומנהלת את המערך הלוגיסטי של צרכי המחקר, שרותי עריכה והדפסה, סיוע בפרסום מאמרים בכתבי-עת, סיוע בשרותי תיכנות וברכישת תוכנה מדעית, ייעוץ וסיוע בהכנת הצעות מחקר למימון חיצוני, ניהול כספי ומינהלי של תקציבי מחקר ופרסום קטלוג המחקר של האוניברסיטה.

כל מכוני המחקר ומרכזי המחקר באוניברסיטה מעוגנים ברשות המחקר.

בראש רשות המחקר עומד הדיקן למחקר, הנבחר על-ידי הסנאט על-פי המלצת הרקטור. הדיקן למחקר מנהל ומייצג את ענייני הרשות ופועל לעידוד ולפיתוח האמצעים לפעילות המחקרית באוניברסיטה. הדיקן הוא יו"ר מועצת רשות המחקר, העוסקת בשאלות העקרוניות של מדיניות האוניברסיטה ובהקצאת משאבים פנימיים למחקר, ושחבריה הינם ארבעה חברי סגל בכירים מתחומי מחקר שונים וכן יושבי ראש ועדות המחקר של הפקולטות.

מנהל רשות המחקר מופקד על הטיפול בהבטים המינהליים של פעילות הרשות.

פרוט מלא של הסמכויות והתפקידים של גופי האוניברסיטה ונושאי המשרות במוסד מופיע בחוקת האוניברסיטה, בתקנון הכללי ובתקנון האקדמי.

הרשות ללימודים מתקדמים

פרופ' סופיה מנשה, דיקן

גב' רותי טל, ראש מינהל

הרשות ללימודים מתקדמים אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור ללימודי תואר שני ותואר שלישי. היא אחראית לקביעת דרישות הקבלה ללימודי תואר שני ושלישי בפקולטות ובבתי-הספר, לפתיחת חוגי לימוד ומסלולים חדשים לתארים מתקדמים, לקביעת סטנדרטים אקדמיים למתן תואר שני ושלישי.

הרשות מפקחת על ביצוע הלכה למעשה של התקנונים והנהלים הנוגעים לתארים המתקדמים. היא מופקדת על חלוקת מלגות ומענקי מחקר לתלמידים ומסייעת במימון חלקי של הוצאות הקשורות בביצוע פרויקטים ועבודות מחקר.

בראש הרשות ללימודים מתקדמים עומד הדיקן ללימודים מתקדמים הנבחר על-ידי הסנאט, בהמלצת הרקטור.

הדיקן הוא גם יו"ר המועצה ללימודים מתקדמים בה חברים אנשי סגל בכירים מן הדיסציפלינות השונות באוניברסיטה בדרגת מרצה בכיר ומעלה. הרכבה של המועצה ללימודים מתקדמים נקבע בתקנון האקדמי.

פקולטות ובתי-ספר

דיקני הפקולטות וראשי בתי-הספר אחראים לכל פעולות הפקולטות ובתי-הספר.

דיקני הפקולטות נבחרים בידי מועצות ויושבים בראשן.

ראשי בתי-הספר ממונים בידי הנשיא והרקטור ויושבים בראש מועצותיהם.

ראשי חוגים נבחרים בידי מועצות החוגים למשך שלוש שנים. ראש חוג אחראי לכל פעולות החוג.

הפקולטה למדעי הרוח

פרופ' מנחם מור, דיקן

מר אהרן רפטר, ראש מינהל

החוגים וראשיהם

מקרא – ב"א, מ"א, ד"ר

ספרות עברית והשוואתית – ב"א, מ"א, ד"ר

לשון עברית – ב"א, מ"א, ד"ר

פרופ' מאיר מלול

פרופ' חיה שחם

פרופ' מיכל אפרת

ד"ר איתן שטיינברג
 פרופ' יעקב ברנאי
 פרופ' יחיעם ויץ
 ד"ר דני ננדל
 פרופ' אהוד שפניר
 ד"ר ורדית ריספלר-חיים
 ד"ר עמליה לבנוני
 ד"ר יונתן ברג
 פרופ' אריה כוכבי
 פרופ' בתיה לאופר
 פרופ' רוברט אלבז
 ד"ר יוחנן אשר
 פרופ' פיליפ רנצר
 ד"ר עתי ציטרון
 ד"ר און וינקלר
 פרופ' רותם קובנר
 ד"ר יוסי צינגר
 פרופ' יעקב ברנאי, ראש ביה"ס
 ד"ר רחל בן כנען
 ד"ר אירית מילר
 טרם נקבע

פרופ' אריה רטנר, דיקן
 גב' רחל פלונסקי מרמור,
 ראש מינהל

ד"ר יואל מנספלד
 פרופ' רות קמחי
 פרופ' אילן נוימן
 פרופ' אורי לויתן
 פרופ' גבריאל בן-דור, ראש ביה"ס
 פרופ' אבנר בר-אילן
 פרופ' אבנר הלוי
 ד"ר יונתן כהן
 פרופ' אילן משולם, ראש ביה"ס

מוסיקה – ב"א
 תולדות ישראל – ב"א, מ"א, ד"ר
 לימודי ארץ-ישראל – ב"א, מ"א, ד"ר
 ארכיאולוגיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 ציוויליזציות ימיות – מ"א, ד"ר
 שפה וספרות ערבית – ב"א, מ"א, ד"ר
 היסטוריה של המזה"ת – ב"א, מ"א, ד"ר
 פילוסופיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 היסטוריה כללית – ב"א, מ"א, ד"ר
 שפה וספרות אנגלית – ב"א, מ"א, ד"ר
 שפה וספרות צרפתית – ב"א, מ"א, ד"ר
 אמנות – מדור תולדות – ב"א, מ"א
 אמנות – מדור יצירה – ב"א, M.F.A
 תיאטרון – ב"א
 לימודים רבת-חומיים – ב"א
 לימודי מזרח אסיה – ב"א
 אופקים: תוכנית המצטיינים – ב"א
 בית-ספר להיסטוריה – מ"א, ד"ר
 לימודי מידענות וספרנות – תעודה
 מוזיאולוגיה – תעודה
 לימודי שפות

הפקולטה למדעי החברה

החוגים וראשיהם

גאוגרפיה ולימודי סביבה – ב"א, מ"א, ד"ר
 פסיכולוגיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 מדעי המחשב – ב"א, מ"א
 סוציולוגיה ואנתרופולוגיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 בית-הספר למדעי המדינה – ב"א, מ"א, ד"ר
 כלכלה – ב"א, מ"א, ד"ר
 סטטיסטיקה – ב"א, מ"א, ד"ר
 תקשורת – ב"א, מ"א
 בית-ספר למינהל עסקים – מ"א

ניהול משאבי טבע וסביבה – מ"א
מערכות מידע ניהוליות – ב"א

הפקולטה למדעים והוראתם

מתמטיקה – M.Sc., B.Sc., ד"ר
הוראת מתמטיקה-פיזיקה-מדעי המחשב –
בוגר במדעים (B.Sc.) תעודת הוראה ממשלתית
(קמפוס אורנים)
הוראת הביולוגיה –
בוגר במדעים (B.Sc.) תעודת הוראה ממשלתית
(קמפוס אורנים)
ביולוגיה אבולוציונית וסביבתית (M.Sc.)
ניורוביולוגיה ואתולוגיה (M.Sc.)

הפקולטה למשפטים LL.B, מ"א

הפקולטה ללימודי רווחה ובריאות

ביה"ס לעבודה סוציאלית – ב"א, מ"א, ד"ר
ביה"ס לבריאות הציבור – מ"א
שירותי אנוש – ב"א
סיעוד – ב"א
ריפוי בעיסוק – ב"א, מ"א
לימודי זיקנה – מ"א
פיזיותרפיה – ב"א
הפרעות בתקשורת – ב"א
בריאות נפש קהילתית – מ"א

הפקולטה לחינוך

חינוך – ב"א, מ"א, ד"ר
הוראה – ב"א, מ"א ותעודת הוראה
לקויות למידה – מ"א

פרופ' מוטי שכטר
טרם נקבע

פרופ' אברהם חיים, דיקן
גב' דניאלה ענבר-דלוגין,
ראש מינהל

פרופ' אלק ויינשטיין
פרופ' אפרת שמשוני

פרופ' גדי קציר

פרופ' יוסי מרט
ד"ר קובי רוזנבלום

פרופ' עלי זלצברג, דיקן
גב' תמרה קרקוביץ, ראש מינהל

פרופ' צבי איזיקוביץ, דיקן
גב' טובה גרימברג, ראש מינהל

פרופ' אורה גילבר, ראש ביה"ס
גב' מינה קונטס, מינהלן
פרופ' שי לין, ראש ביה"ס
ד"ר דנה יגיל
ד"ר מיכל גרנות
ד"ר נעמי יוסמן
פרופ' פרלה ורנר
ד"ר יוכבד לויפר
פרופ' שמעון ספיר
פרופ' יחזקאל טלר

פרופ' רות לין, דיקן
גב' קורונה הרשקוביץ, ראש מינהל
פרופ' חנן אלכסנדר
ד"ר אירית פלד
ד"ר מרק לייקין

רשות המחקר

הדיקן למחקר: פרופ' מאג'ד אלחאג'
מנהל הרשות: מר פטריק מאסטרסי

רשות המחקר אחראית על קידום, עידוד וטיפוח המחקר האקדמי, תוך דגש מיוחד על הרחבת המחקר הממומן על-ידי קרנות מחקר וגופים ציבוריים. הרשות אחראית על טיפוח והעמקה של קשרים עם גורמי מימון בארץ ובעולם, איסוף ואירגון כל הקשור למידע על מקורות המימון והפצה של דפי מידע לחוקרים בדבר גופי מימון זמינים. הרשות מרכזת ומנהלת את המערך הלוגיסטי של צרכי המחקר; עריכה אנגלית; הקצבת כספי צילום; סיוע כספי בפרסום מאמרים בכתבי-עת; סיוע ברכישת ציוד; סיוע בדליית מידע ממאגרי מידע ממוחשבים; מענקים מקרן רשות המחקר; הענקת מלגות בתר-דוקטורליות; עוץ וסיוע בהכנת הצעות מחקר למימון חיצוני, וניהול כספי ומינהלי של תקציבי מחקר; פרסום קטלוג המחקר של האוניברסיטה, באמצעות אתר רשות המחקר.

הדיקן למחקר, הנבחר על-ידי סינאט האוניברסיטה בהמלצת הרקטור, מעורב בתוקף תפקידו בהליכי הקמת מכוני ומרכזי מחקר חדשים, חבר בהנהלות מכוני ומרכזים ובוועדות המחקר של הפקולטות ובתי-הספר. כל המכוני ומרכזי המחקר באוניברסיטה מעוגנים ברשות המחקר.

כמו כן מופקדת רשות המחקר על הקשרים הבינאוניברסיטאיים, ועל הפעלתם של הסכמים לחילופים אקדמיים עם אוניברסיטאות בחר"ל. כמו כן ישמש הדיקן למחקר, מתוקף תפקידו, ליו"ר הנהלת הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה.

שעות קבלה ברשות המחקר: ימים א'-ה' בין השעות 8.00-16.00.

טל': 04-8240622/5, פקס: 04-8249865

מכוני מחקר, מרכזי מחקר, מעבדות וארכיונים וראשיהם

ראש המכון: פרופ' אביתר נבו	המכון לאבולוציה (כולל המרכז הבינ"ל לדוקטורנטים באבולוציה)
ראש המרכז: פרופ' שלמה ברזניץ	המרכז לחץ פסיכולוגי ע"ש ר. ד. וולף
ראש המכון: פרופ' אשר קוריאט	המכון לעיבוד מידע וקבלת החלטות
ראש המרכז והמכון: ד"ר פיסל עזאיזה	המרכז היהודי-ערבי והמכון לחקר המזרח התיכון ע"ש גוסטב היינמן
ראש המוסד: פרופ' יואב גלבר	מוסד הרצל לחקר הציונות ולימודה
ראש המכון: פרופ' אריה כוכבי	המכון לחקר תקופת השואה (משותף לאוניברסיטת חיפה ולבית לוחמי הגיטאות)
ראש המכון: פרופ' אריה כוכבי	המכון ללימוד ולחקר השואה ע"ש שטרנוליץ
ראש המכון: פרופ' אהוד שפניר	המכון ללימודים ע"ש ליאון רקנאטי
ראש המכון: פרופ' מינה עברון	המכון לארכיאולוגיה ע"ש זינמן
ראש המרכז: ד"ר אריה קופסקי	המרכז לחקר ארץ-ישראל ויישובה של יד יצחק בן-צבי ואוניברסיטת חיפה
ראש המכון: פרופ' דני גוטויין	המכון לחקר תולדות ה"בונד"
ראש המכון: ד"ר מוטי גולני	המכון לחקר התרומה הנוצרית בארץ-ישראל במאה ה-19 ע"ש שומאכר
ראש המכון: ד"ר גילה אדר	המכון לחקר ולימוד הקיבוץ והרעיון השיתופי
ראש המרכז: פרופ' מרדכי שכטר	המרכז לחקר משאבי טבע וסביבה
יו"ר מועצת המנהלים: פרופ' יהודה חיות מינהלנית: גב' אסתי וינברגר	מכון וידרא לחקר הספנות והתעופה

ראש המרכז: פרופ' מאג'ד אלחאג'	המרכז לרב-תרבותיות וחקר החינוך הערבי
ראש המרכז: פרופ' חנון אלכסנדר	המרכז לחינוך יהודי בישראל ובתפוצות
ראש המרכז: ד"ר זהבה רוזנבלט	המרכז למינהל ולהערכה בחינוך
ראש המכון: פרופ' מיכל ירושלמי	המכון לחקר אלטרנטיבות בחינוך
ראש המרכז: פרופ' יחזקאל טלר	המרכז לחקר השיקום והתפתחות האדם
ראש המרכז: פרופ' אריאלה לבנשטיין	המרכז לחקר ולימוד הזיקנה
ראש המרכז: ד"ר יואב לביא	המרכז לחקר ולימוד המשפחה
ראשי המרכז: פרופ' צבי איזיקוביץ ופרופ' גדעון פישמן	מרכז מינרבה לחקר הנוער
ראש המכון: פרופ' ראובני משה	המכון לחקר הגולן
ראש המרכז: פרופ' אבי שגיא	המרכז לחקר התפתחות הילד
ראשי המרכז: פרופ' אשר קוריאט ופרופ' דני גופר	מרכז מינרבה לחקר תהליכים קוגניטיביים וביצועי אנוש
ראש המרכז: פרופ' אמנון כרמי	המרכז הבינלאומי לבריאות, משפט ואתיקה
ראש המרכז: פרופ' יוסף שיטרית	המרכז לחקר התרבות היהודית בספרד ובארצות האסלאם
ראשי המרכז: פרופ' משה זיידנר/ פרופ' אהרון בן-זאב/ פרופ' ויליאם פרידמן (מ"מ)	המרכז לחקר בינתחומי של הרגשות
ראש המרכז: ד"ר נוגה קולינס-קרייגר (מ"מ)	המרכז לחקר תיירות, צליינות ונופש
ראשי המרכז: פרופ' אריה רטנר וד"ר עלי זלצברגר	המרכז לחקר פשיעה, משפט וחברה
ראשי המרכז: פרופ' גבריאל בן-דוד	המרכז לחקר הבטחון הלאומי
ראש המרכז: פרופ' אילנה זינגר	המרכז לחקר תרבות צרפת

ראש המרכז: ד"ר לרי מנביץ'	המרכז הבינתחומי למדעי המחשב
ראש המרכז: פרופ' גבי סולומון	מרכז לחקר החינוך לשלום
ראש המרכז: פרופ' שיזף רפאלי	המרכז לחקר חברת המידע
ראש המרכז: פרופ' יצחק הרפז	המרכז לחקר ארגונים וניהול המשאב האנושי
ראש המרכז: פרופ' אודי מקוב	המרכז למחקר באקטואריה
ראש המרכז: פרופ' אברהם מלמד	המרכז לחקר התרבות היהודית
ראש המכון: ד"ר יפעת וייס	המכון ע"ש גרד בוצריוס לחקר ההיסטוריה והחברה הגרמנית בת זמננו
ראש המכון: פרופ' מרטין גולומביק	מכון אדמונד דה-רוטשילד למחקר בין-תחומי במדעי המחשב
ראש המרכז: פרופ' גל ריכטר-לוינ	המרכז הבין-תחומי לחקר מוח והתנהגות
ראש המרכז: פרופ' מיכל סובל	המרכז לחקר ארה"ב
ראש המרכז: פרופ' יאיר צנזור	המרכז למתמטיקה חישובית וחישוב מדעי
ראשי המרכז: ד"ר ניבה אלקין-קורן וד"ר מיכאל בירנהק	מרכז מחקר למשפט וטכנולוגיה
ראש המרכז: פרופ' רפי כהן-אלמגור	המרכז ללימודי דמוקרטיה
ראש המרכז: פרופ' אמציה ברעם	המרכז ללימודים אסטרטגיים של עיראק והמפרץ הפרסי
ראשי המרכז: ד"ר ערן ויגודה-גדות וד"ר רוברט שוורץ	המרכז לניהול מדיניות ציבורית

קתדרות

בראשותו של פרופ' מנחם קלנר	הקתדרה למורשת ההגות היהודית ע"ש סר אייזיק וליידי אדית וולפסון
בראשותה של פרופ' דבורה דימנט	הקתדרה ליהדות בעולם העתיק ע"ש ג'ורג' ופלורנס וייז
ברכוזו של פרופ' אריה כוכבי	הקתדרה לציונות והיסטוריה ע"ש ראובן הכט
בראשותו של פרופ' עודד בלבן	הקתדרה ללימודים לטינו-אמריקאיים ע"ש פרופ' הלנה לוין
בראשותו של ד"ר מוטי גולני	הקתדרה לחקר פעילות העולם הנוצרי בארץ-ישראל במאה ה-19 ע"ש גוטליב שומאכר
בראשותו של פרופ' שלמה ברזניץ	הקתדרה ע"ש ליידי דייזיס למרכז יישומי של לחץ פסיכולוגי
בראשותו של פרופ' אריה רטנר (בתוקף תפקידו)	הקתדרה לספנות מיסודה של "אל ים"
בראשותו של פרופ' אריה רטנר (בתוקף תפקידו)	הקתדרה למינהל עסקים ע"ש בנימין ה. סוויג
בראשותה של פרופ' שונית רייטר	הקתדרה לחינוך מיוחד ע"ש קונין-לוננפלד
בראשותו של פרופ' אדיר כהן	הקתדרה לחינוך וחברה ע"ש חנן בר נצר
בראשותו של פרופ' צבי איזיקוביץ	הקתדרה לרווחה ולתכנון חברתי ע"ש ריצ'רד קרוסמן
בראשותו של פרופ' אביתר נבו	הקתדרה לביולוגיה אבולוציונית ע"ש בנק דיסקונט
בראשותו של פרופ' ג'ורג' קנאזע	הקתדרה לחקר ולטיפוח השפה והספרות הערבית ע"ש בן-חביב
בראשותו של פרופ' ארנון סופר	הקתדרה לגיאואסטרוטגיה

ארכיונים, מעבדות ויחידות אחרות

יו"ר ועדת ההיגוי: פרופ' אריה מליניק	קרן צימרמן למחקר בבנקאות ומימון
ראש המוקד: פרופ' אביבה דורון	המוקד לחקר תרבויות ספרד והקתדרה של אונסקו לדיאלוג בין תרבותי
ראש הארכיון: ייקבע ראש הארכיון: פרופ' חיה בר-יצחק רכות מדעית: גב' עדנה היכל	הארכיון ע"ש אבא חושי ארכיון הסיפור העממי בישראל (אסע"י) מיסודה של עיריית חיפה
ראש המרכז: פרופ' אדיר כהן	המרכז לספרות ילדים
ראש המעבדה: ד"ר תמר אלמוג	המעבדות ללמידה ולהוראה של הפקולטה לחינוך (מל"ה)
ראש המעבדה: פרופ' יוסף שימרון	המעבדה למחקר ניסויי בחינוך
ראש המרכז: פרופ' אריה כוכבי	המרכז לתיעוד היסטורי של מרכז מזרח אירופה מיסודו של מכון שטרנבליץ לחקר השואה
ראש המעבדה: פרופ' צביה ברזניץ	המעבדה למחקר נוירוקוגניטיבי
ראש המדור: ד"ר יהודית קאסי	המדור לתכניות לימודים
ממונה על המעבדה: פרופ' יחזקאל טלר	המעבדה להפקות אור-קוליות בביה"ס לע"ס
ראש המעבדה: פרופ' דוד פרג'י	המעבדה ליעוץ סטטיסטי
ראש המעבדה: ד"ר מרשה בן-שושן ראש אקדמי: ד"ר אלינור אבינור	מעבדה לשונית ממוחשבת (מל"מ)
ראשי המעבדה: ד"ר מרשה בן-שושן/ גב' באני בן-ישראל	מעבדה לשונית אור-קולית
ראש המעבדה: ד"ר תמר אלמוג	המעבדה למולטימדיה
ראש המעבדה: מר אלי צפדיה	המעבדה לכרטוגרפיה אנליטית
ראש המעבדה: פרופ' דוד נבון	המעבדה לקשב ותפיסה

ראש המעבדה: פרופ' גל ריכטר-לוין	המעבדה לחקר המוח וההתנהגות
ראש המעבדה: פרופ' אבי קרני	המעבדה לדימות המוח ולמידה
ראש המעבדה: ד"ר אדי ברקאי	המעבדה לנוירוביולוגיה של למידה וזכרון
ראש המעבדה: ד"ר קובי רוזנבלום	המעבדה לנוירוביולוגיה מולקולרית
ראש המעבדה: ד"ר מונא מארון	המעבדה לנוירוביולוגיה של רגשות
ראש המעבדה: פרופ' יוסי מרט	מעבדת תלמידים
ראש המעבדה: ד"ר משה אלמגור	מעבדת MMPI
ראש המעבדה: פרופ' רמזי סלימאן	מעבדה חברתית
ראש המעבדה: ד"ר ריצ'רד שוסטר	המעבדה ללמידה בבעלי-חיים
ראש המעבדה: פרופ' משה ענבר	המעבדה לגיאומורפולוגיה
ראש המעבדה: פרופ' חיים קותיאל	המעבדה לאקלים
ראש המעבדה: פרופ' סם רקובר	המעבדה לזיהוי פרצופים
ראש המעבדה: פרופ' שלמה ברזניץ	המעבדה ללחץ פסיכולוגי
ראשי המעבדה: פרופ' יוחנן אשל/ ד"ר יהודית הראל	המעבדה החינוכית
ראש המעבדה: פרופ' עפרה נבו	המעבדה לייעוץ והכוון מקצועי
ראש המעבדה: ד"ר אמציה פלד	המעבדה לחישה מרחוק
ראש המעבדה: פרופ' ברי ברגר	המעבדה לפרמקולוגיה פסיכולוגית
ראש המעבדה: פרופ' ברוך נבו	המעבדה לחקר האינטליגנציה והערכתה
ראש המעבדה: ד"ר וונדי סנדלר	המעבדה לחקר שפת הסימנים
ראש המעבדה: פרופ' משה זיינר	המעבדה למחקר בין-תרבותי של גורמי אישיות והבדלים אינדיבידואלים
ראש המעבדה: ד"ר שפרה שיינמן	המעבדה לחקר דרמה, תיאטרון וחינוך
ראש המעבדה: ד"ר דליה זק"ש	המעבדה ע"ש קארטן
ראש המעבדה: ד"ר דליה זק"ש	משו"ב ע"ש קארטן בלין

ראש המעבדה: פרופ' ברי ברגר	המעבדה לפחד והמנעות
ראש המעבדה: פרופ' מיכה לשם	המעבדה לפסיכולוגיה התפתחותית
ראש המעבדה: ד"ר זוהר אביתר	המעבדה הקוגניטיבית
ראשי המעבדה: פרופ' אבי שגיא/ ד"ר דוד אופנהיים	המעבדה להתפתחות הילד
ראש המעבדה: ד"ר אמציה פלד	מעבדה למערכות מידע ג"ג
ראש המעבדה: פרופ' ציפורה שכטמן	המעבדה לפיתוח דרכי הערכה ומחקר בתחום הייעוץ
ראש המעבדה: מר אריק שפירא	מעבדת מוסיקה
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה לבילוגיה של אוכלוסיות
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה לאבולוציה מולקולרית של בע"ח ואוכלוסיות אנושיות
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה לאבולוציה מולקולרית של צמחים
ראש המעבדה: פרופ' ציון פחימה	המעבדה לגנומיקה של צמחים ועמידות למחלות
ראש המעבדה: פרופ' גיורא חת	המעבדה להתנהגות ולתקשורת כימית של בע"ח
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה להתנהגות בע"ח
ראש המעבדה: פרופ' אמוץ דפני	המעבדה לאקולוגיה של האבקה
ראש המעבדה: פרופ' סלומון ואסר	המעבדה לצמחים קריפטוגמיים ופטריות
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה למגוון המינים
ראש המעבדה: פרופ' אברהם קורול	המעבדה לגנטיקה מתמטית ואוכלוסיות
ראש המעבדה: פרופ' אברהם קורול	המעבדה לגנטיקה של דרוזופילה (זבוב הפירות)
ראש המעבדה: פרופ' ליאון בלאושטיין	המעבדה לאיקולוגיה קהילתית
ראש המעבדה: ד"ר אלכס בהרב	המעבדה לביוסטטיסטיקה

ראש המעבדה: ד"ר אלכס בהרב	מרכז מידע לבנק הגנים של אם החיטה, אם השעורה, אם החסה, פטריות וחולדים
ראש המעבדה: ד"ר ילנה יבניצקי	המעבדה לציטוגנטיקה מולקולרית ואבולוציה של בע"ח
ראש המעבדה: ד"ר אלכסנדר בלאייב	המעבדה לציטוגנטיקה מולקולרית של צמחים
ראש המעבדה: פרופ' אלכסנדר בולשוי	המעבדה לביואינפורמטיקה
ראש המעבדה: פרופ' אזוארד טריפונוב	מרכז מגוון הגנים
ראש המעבדה: פרופ' מינה עברון	המעבדה לפלינולוגיה וכימיה
ראש המעבדה: ד"ר דני נדל	המעבדה לפרהיסטוריה
ראש המעבדה: ד"ר אדם זרטל	המעבדה המקראית
ראש המעבדה: פרופ' ארתור סג"ל	המעבדה הקלאסית
ראש המעבדה: ד"ר אלכסנדר צצקין	המעבדה לגיאולוגיה
ראש המעבדה: פרופ' ולנטין קרסילוב	המעבדה לבוטניקה
ראש המעבדה: פרופ' תמר וייס	המעבדה לחידושים בטכנולוגיות השיקום

הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה

יו"ר הוועד המנהל: פרופ' מאג'ד אלחאג'

עורכת ראשית: ייקבע

מנהל הוצאת הספרים: מר פטריק מאסטרסי

ממונה על ההוצאה: גב' שרון חנוכה בן-שימול

הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה מוציאה לאור ספרי עיון איכותיים המשלבים רמה מדעית גבוהה עם כתיבה רהוטה ונגישות לקהל המשכיל הרחב. ההוצאה פועלת בשני ערוצים עיקריים: שותפויות עם מו"לים מובילים בארץ; ומפעל ספרים עצמאי של אוניברסיטת חיפה, הכולל גם סדרות מדעיות בתחומים שונים.

ה ס פ ר י ה

מר אורן וינברג, מנהל
גב' חומי רקס, ראש מינהל

שעות פעילות הספריה

ימים א'-ה' 08.30–20.00

ימי שישי וערבי חגים 08.30–13.00

(בימי שישי הספריה פועלת במתכונת מצומצמת)

שירותי הספריה נפסקים רבע שעה לפני סגירת הספריה.

הודעות על שינויים בשעות הפעילות, כולל חופשת הקיץ, מתפרסמות באמצעות שילוט בספריה ובדף הבית. רשאים להיכנס לספריה רק בוגרים מגיל החטיבה העליונה ומעלה.

הספריה באוניברסיטת חיפה ממוקמת בבניין הראשי והינה כללית ומרכזית. הספריה משרתת את מורי האוניברסיטה, תלמידיה ועובדיה בתחומי המחקר והלימוד שלהם. הגישה לרוב החומר הספרייתי חופשית.

באוסף הספריה כשני מיליון פריטים ספריים ולא ספריים. האוסף עומד לרשות הקוראים על המדפים וכן באוספים מיוחדים: שמורים, משפטים, יעץ, מדיה, כתבי-עת, כלי מחקר במדעי ההתנהגות, ספרים נדירים, ואוסף ספרי ילדים.

באוסף **שמורים** (מול הספריה), מצויים ספרים שהם קריאת חובה בקורסים שונים. באוסף זה נמצא עותק אחד מכל עבודת גמר של תלמידים לתארים מתקדמים באוניברסיטה וכן ספרי יעץ בסיסיים.

תדפיסים אלקטרוניים (תו"ת) – כל תלמיד יכול לצפות באמצעות האינטרנט בתדפיסים שהוכנו עבור הקורסים אליהם הינו רשום.

באוסף **כתבי-עת** מרוכזים כל כתבי-העת והעתונים העבריים והלועזיים במגוון צורות: בדפוס, בפורמט מזוער וכן כתבי-עת אלקטרוניים. כתבי-עת בתחום המשפטים נמצאים באוסף המשפטים. ניתן לצפות בכתבי העת האלקטרוניים במחשבים בספריה, בבית וברחבי האוניברסיטה.

באוסף **המשפטים** מרוכז כל החומר בתחום זה: ספרים, כתבי-עת ומאגרי מידע ממוחשבים, הכוללים: הפניות לפסקי-דין ולמאמרים משפטיים מהארץ ומהעולם.

באוסף **המדיה** נמצא החומר הלא-ספרי של הספריה ואמצעי השימוש בו: אוסף סרטי וידיאו ועמדות צפייה, אוסף שקופיות, תוכנות מחשב ותוכנות מולטימדיה, אוסף מוסיקה וחדר האזנה, וכן מאגר מקורות ויזואליים ברשת (תו"ת), לקהיליית האוניברסיטה.

כאן קיימת כיתה המצויידת באמצעים הדרושים להצגת כל סוגי החומר הקיימים באוסף. כמו כן, קיים אוסף מפות ואטלסים, תצלומי אויר ולווין ואוסף נבחר של ספרים בנושאי אמנות, ארכיאולוגיה, גיאוגרפיה ולימודי ארץ-ישראל ואוסף התווים של הספריה.

באוסף **ספרי הילדים**, מקיימים פעילויות ומחקרים הקשורים בילדים, ספרים וספרות. שירות **היעץ** מסייע לקוראים להשתמש במשאבי המידע.

לרשות הקוראים עומדות תחנות עבודה לחיפוש במאגרי מידע אלקטרוניים בתחומים רבים, באמצעותם ניתן לקבל ביבליוגרפיות מעודכנות ומאמרים בטקסט מלא. אל רוב המאגרים הללו קיימת גם גישה מהמחשב הביתי וממחשבים בקמפוס. כמו כן עומד לרשות הקוראים אוסף ביבליוגרפיות ומדריכים מודפסים.

איתור כל סוגי החומר בספרייה מתבצע באמצעות **הקטלוג הממוחשב** באינטרנט.

השאלת ספרים בספרייה היא אישית בלבד ומתבצעת עם הצגת כרטיס תלמיד או כרטיס סגל. ניתן לשאול מספר בלתי מוגבל של ספרים מרוב אוספי הספרייה. משך זמן השאלה נקבע בהתאם לסוג החומר המושאל ובהתאם למעמד הקורא.

מומלץ לשים לב לכללי השאלה בטרם ביצוע השאלה, ובעיקר חשוב לזכור להאריך תוקף ההשאלה ולהחזיר ספרים במועד על מנת למנוע חסימת זכויות השאלה וקנסות על איחורים.

זכויות השאלה של קורא ייחסמו במקרים הבאים: איחור בהחזרת ספרים, חוב לספרייה או לאוניברסיטה ואי החזרת ספרים מוזמנים – עד להסדרת העניין.

הארכת השאלה: לרשות הקוראים מופעל מענה קולי להארכות ולבירור מצב הזמנות בטל' 8249855, וכן ניתן להאריך ספרים באמצעות מחשב הספרייה, ברחבי האוניברסיטה ומהבית.

חשוב! מומלץ לקבל את הודעות השאלה באמצעות דואר אלקטרוני. הדבר יאפשר הארכת אוטומטית של ספרים, אשר אינם דרושים לקוראים אחרים.

להסדרת שירותים אלה נא לפנות ל: circ@univ.haifa.ac.il או לדלפקי ההשאלה.

שירות **ההשאלה הבין-ספריתית** מאפשר לקוראים להזמין, תמורת תשלום, ספרים וצילומים מאוספי ספריות אחרות בארץ ובעולם.

במרכז הצילום ניתן להשתמש במכונות צילום בשחור-לבן ובצבע, במכונה לצילום ולסריקה מזיעורים ובסורק. מכונות נוספות לצילום בשחור-לבן פזורות בספרייה. כרטיסי צילום ניתן לרכוש במרכז הצילום ובחדר הצילום בשמורים.

הקוראים מתבקשים למלא אחר **תקנון הספרייה**, אותו ניתן לקבל לעיון במקום ובדף הבית של הספרייה. אי-ציות לכללים המפורטים בתקנון, התייחסות בלתי הולמת לפניית הספרנים ופגיעה ברכוש הספרייה ייחשבו כעבירות חמורות על המשמעת ויידונו בהתאם לתקנות המשמעת של האוניברסיטה. עד לקיום הדין בפני הממונה על המשמעת רשאי מנהל הספרייה לשלול זכותו של כל תלמיד להשתמש בספרייה או בחלק משירותיה לתקופה שלא תעלה על שבועיים.

השימוש במכשירי טלפונים סלולריים אסור בספרייה!

כתובתנו באינטרנט: <http://lib.haifa.ac.il>

אגף המיחשוב

גב' רעיה לובוביץ, ראש האגף

<http://cc.haifa.ac.il>

לאגף המיחשוב באוניברסיטת חיפה מספר **תפקידים עיקריים**:

- אספקת סביבת מיחשוב זמינה, יעילה ומתקדמת לצרכי אוכלוסית האוניברסיטה: חוקרים, סטודנטים ומינהל.
- הפעלת מערך המחשבים המרכזי של האוניברסיטה.
- הפעלת כיתות מחשבים אישיים לצרכי הוראה.
- טיפול בתשתית התקשורת בקמפוס.
- מתן יעוץ למשתמשי קצה בשימוש בתוכנות ובפתרון בעיות מיוחדות.
- ייזום ועידוד תוכניות לשימוש מחקרי של יחידות באוניברסיטה.
- מתן יעוץ ליחידות באוניברסיטה בנושאי מיחשוב ותקשורת מחשבים.

בהוראה המחשבים משמשים את הסטודנטים והמרצים בתחומים הבאים:

- הוראת השימוש בתוכנות מגוונות המותקנות במחשבים.
  - כלי חיפוש במאגרי המידע ברשת ה-INTERNET.
  - שימוש בכלי מולטימדיה.
  - גישה לקורסים מתוקשבים.
  - צפייה בשיעורים מוקלטים בשרת הווידאו.
  - שימוש בדואר אלקטרוני.
  - שימוש בעיבוד תמלילים לצורך הכנת עבודות.
- אוניברסיטת חיפה רואה חשיבות בשיפור מתמיד של שירותי המיחשוב לסטודנטים, כדי לאפשר הערכות התואמת את הדרישות הקיימות והחזויות מבוגר מוסד להשכלה גבוהה. בנוסף, מעמידה האוניברסיטה שירותים מיוחדים לסטודנט באמצעות מענה קולי ואינטרנט.

הציוד העומד לרשות הסטודנטים:

- שרתי** UNIX מסוגים שונים, המשמשים בעיקר את החוקרים ושרת ייחודי לציבור הסטודנטים, עליו זכאי כל סטודנט לפתוח חשבון. בשרת הסטודנטים מותקנות תוכנות שונות לצרכי לימוד וכן ניתן להשתמש בו לצרכי דואר אלקטרוני וחיפוש מידע ברשת האינטרנט. הגישה למערכות ה-UNIX היא באמצעות כיתות מחשבים אישיים ובחיוג מהבית.
- כיתות **מחשבים אישיים**: באגף המיחשוב, אשר בקומת ה-500 בבניין הראשי, עומדות לרשות כלל הסטודנטים מספר כיתות, הכוללות מחשבים אישיים. 2 כיתות נמצאות בבניין רבין של הפקולטה למדעי החברה, כיתה נוספת בבניין הפקולטה לחינוך וכיתה

גדולה בבניין הרב-תכליתי. כ"כ פוזרו "בקתות" מחשבים במספר נקודות מרכזיות בקמפוס, כולל מעונות הסטודנטים. בכל כיתה יש מדפסת לייזר המשרתת אותה. השימוש במדפסות הינו בתשלום, באמצעות כרטיס הצילום של אותו בניין. המחשבים האישיים מחוברים לרשת מקומית, שבמרכזה מחשב המשמש כשרת לדיסקים והדפסות. את הרשת מנהלת תוכנת NOVELL. בשרת הרשת מגוון תוכנות כמו גליונות אלקטרוניים, תוכנות סטטיסטיות ותוכניות חוגיות (גיאוגרפיות, מתמטיות ועוד) ועיבודי תמלילים.

☐ **חות מולטימדיה** מכילה ציוד מתקדם שנועד להוראה, הדרכה והתנסות באמצעים אודיו-ויזואלים ממוחשבים. החווה מכילה 2 כיתות, אחת של מחשבי MAC והשנייה של מחשבי PC ייעודיים, עם תוכנות מגוונות בהן ניתן לבצע גריקה, עיבודי תמונה, קול, וידאו ואנימציה ושילובם במסמכים, דפי Web ומצגות.

☐ **שרתי קורסים מתוקשבים**, המכילים מצגות, סיכומי הרצאות, הרצאות מוקלטות, סרטי וידאו, תרגול אינטראקטיבי, מבחנים ועוד. וכן, פורומים – תקשורת א-סינכרונית בין המרצה לסטודנטים, צ'ט וכדומה.

☐ **אולפן וידאו** משוכלל, המאפשר לתלמידים בכיתות מרוחקות לראות את מהלך ההרצה ולהשתתף באופן פעיל במהלך השיעור, הודות לטכנולוגיית ועידת וידאו ולמערכת תקשורת משוכללת המקשרת את האולפן לכיתות המרוחקות, בארץ ובעולם.

☐ **רשת אוניברסיטאית ובין-אוניברסיטאית:**

רשת הכיתות ו"בקתות" המחשבים מחוברת לרשת מקומית של האוניברסיטה HALAN, העובדת בפרוטוקול תקשורת TCP/IP. ניתן להגיע באמצעות הרשת לכל אחד ממחשבי האוניברסיטה: למחשב המרכזי, למחשב הספרייה ולתחנות העבודה UNIX, לשרת הקורסים המתוקשבים ולקורסים המוקלטים כסרטי וידאו וכו'. כן ניתן להגיע, לשימושים מורשים בלבד, לרשת הבין-אוניברסיטאית, כולל שימושי INTERNET.

☐ **רשת אלחוטית** פרוסה באזורים רבים בקמפוס ומאפשרת לאנשי סגל וסטודנטים בעלי מחשב נייד, הכולל כרטיס רשת אלחוטי, להתחבר לרשת ובאמצעותה לכל אחד ממחשבי האוניברסיטה ולרשת האינטרנט.

פתיחת חשבון מחשב:

כל סטודנט שעבר ייעוץ ושילם שכ"ל, זכאי לחשבון במחשב ה-UNIX של הסטודנטים. סטודנט הזכאי לחשבון מחשב, ימצא את רישום קוד המשתמש למחשב הסטודנטים Study ולמודם החיוג, בתחתית תדפיס מערכת השעות. אם לא מצאם שם, ניתן לבררם במחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל שבמינהל התלמידים, בבניין הראשי. הסטודנט יבצע את הכנסת החשבון לתוקף בעצמו, עפ"י תהליך המופיע בדף ההוראות שקיבל. ניתן להעזר לשם כך ביועצי הסטודנטים או באחראי הכיתות, הנמצאים בקומת ה-500 בבניין הראשי.

חשובות הסטודנטים בשרת הקורסים המתוקשבים נפתחים אוטומטית. בכיתות המחשבים האישיים אין צורך במספרי חשבון, אך לעתים ידרש הסטודנט להזהרות, על כן, יש להיות מצויד בתעודה מתאימה. על משתמשי המחשב לעמוד בתנאי ההתייחסות לשימוש נאות במחשב, המפורטים בהמשך.

התקשרות בחיג מהבית:

סטודנט יכול להתקשר מהמחשב האישי בביתו, אל מחשבי האוניברסיטה ולרשת האינטרנט, בעזרת מודם וקו טלפון, או באינטרנט מהיר (כבלים/ADSL) דרך ספק חיצוני.

ההתקשרות הינה באמצעות כרטיס מחולל סיסמאות, המאפשר גישה גם למאגרי מידע שונים באינטרנט הזמינים למשתמשי האוניברסיטה בלבד.

כיתות מחשבים ובקתות

הוראה בכיתות

כיתות המחשבים משמשות הן להוראה והן לעבודה עצמית. בכניסה לכל כיתה מצויה רשימה של השעות בהן תפוסה אותה כיתה לצורך שיעור. באותן שעות לא תתאפשר עבודה חופשית בכיתה, ואין להפריע במהלך השיעור.

התנהגות בכיתות

- השימוש בכיתות המחשבים הוא למטרות אקדמיות בלבד.
  - אין להפעיל משחקי מחשב ואין להציג חומר פורנוגרפי.
  - אין לפגוע בחומרה ו/או תוכנה המותקנים במחשבים.
  - אין להכניס לכיתות המחשבים אוכל ו/או שתיה, ואין לעשן בכיתות!
  - אין להשתמש בטלפון סלולרי בכיתות או בפרוזדור.
- אי-שמירה על כללי ההתנהגות הנ"ל הינה עבירת משמעת!

בקתות מחשבים

בקתות המחשבים הם פינות עבודה באזורים ציבוריים, העומדות לשימוש הסטודנטים בשעות הפעילות של האוניברסיטה. במחשבי הבקתות מותקנות מירב התוכנות המותקנות בכיתות המחשבים.

אחראי הכיתות

אחראי כיתות המחשבים נמצא בחדר 566 בבניין הראשי, או בחדר 7040 בבניין רבין. הוא דואג לתקינות תפקוד הכיתות, ומהווה את איש הקשר בין הסטודנטים ואגף המיחשוב.

ייעוץ לסטודנטים

הייעוץ לסטודנטים מתחלק לתחומים הבאים:

1. יישומי PC ו-UNIX – ניתן בחדר 568.
2. שימוש בחבילות התוכנה הסטטיסטיות SAS ו-SPSS – ניתן בחדר 567.
3. שימוש באינטרנט וחיג מהבית ניתן על-ידי יועצי שני התחומים, הנ"ל.
4. סיוע לשימוש במחשבי מקינטוש או בתוכנות מולטימדיה ניתן בחדר 003.

בתחילת כל שנת לימודים מקיים אגף המיחשוב הדרכה לסטודנטים על השימוש בשירותיו.

פרטים נוספים ניתן למצוא בדפי אגף המיחשוב באינטרנט: <http://cc.haifa.ac.il>

תקציר חוק המחשבים, התשנ"ה - 1995

החוק מטפל ב-4 תחומים בעיתיים:

- 1. עבירות מחשב:**
קביעת עונשי מאסר למי שמשבש את פעילותו התקינה של המחשב, מוחק, משנה, מציג מידע כוזב, או מפריע לשימוש בחומר מחשב.
כך גם לגבי חזירה לא מורשית למחשב (אף אם לקבלת מידע בלבד), או החדרת "וירוס" למחשב.
- 2. עוולות נזיקיות:**
קביעת הפעולות הבהאות כעוולה לפי פקודת הנזיקין המקנה לנפגע זכות לתבוע פיצויים ממי שבצע העוולה:
הפרעה שלא כדין לשימוש במחשב או בחומר מחשב, בכל דרך שהיא, לרבות על-ידי גזילת דבר המגלם חומר מחשב, מחיקת חומר מחשב, גרימת שינוי בו או שיבושו בכל דרך אחרת.
- 3. קבילות פלט מחשב כראיה בבית משפט:**
פלט מחשב מוסדי יהיה קביל כראיה בבית משפט אם נתקיימו מספר תנאים לגבי תקינות הטיפול במידע במסגרת המוסד.
- 4. דיני חיפוש ותפיסה:**
חזירה למחשב ע"י רשות מוסמכת (כגון משטרה) לצורך "חיפוש" מותרת עפ"י צו שופט בלבד. קבלת מידע מתקשורת מחשבים תוך כדי חיפוש כנ"ל לא תחשב כהאזנת סתר.

הסבר כללי לחוק הגנת הפרטיות תשמ"א - 1981

פרק ב' בחוק עוסק בהגנה על הפרטיות שבמאגרי המידע:

- החוק מחייב לרשום אצל רשם מאגרי המידע במשרד המשפטים כל מאגר מידע.
- 1. "מידע" – נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונתו.**
- 2. "מאגר מידע" – נתונים המוגדרים כמידע על-פי משמעותו בחוק, ומאוחסנים במחשב, בין אם מחשב מרכזי/תחנת עבודה ובין אם מחשב אישי (על כל מדיה שהיא).**
- לכל מאגר יש למנות מנהל שיהיה אחראי עליו.
- החוק מחייב בעליו של מאגר מידע לרשום את המאגר אצל רשם מאגרי המידע שבמשרד המשפטים. הרישום יעשה באמצעות דיווח למרכז המחשבים, אשר ידאג מצידו לרישום המאגר במשרד המשפטים ולהנחיית בעל המאגר בהתאם לחוק.
- בעל מאגר המידע אחראי לקיום הגנה פיסית ולוגית (בתוכנה) על מאגר המידע, לשם שמירה הן על שלמות המידע והן על חסיונו.
- החוק מחייב לאפשר לכל אדם עיון במידע המתייחס אליו, המוחזק במאגר.
- החוק אוסר על שימוש במידע שבמאגר, שלא למטרה שלשמה הוקם המאגר, או למטרה שלשמה נועד המידע.

התחייבות לשימוש נאות במחשבי האוניברסיטה

חוק המחשבים התשנ"ה – 1995, חוק הגנת הפרטיות תשמ"א – 1981 וכן נהלי האוניברסיטה קובעים את כללי העבודה במחשבי האוניברסיטה.

פירסום זה בא על-מנת למנוע פעולות חריגות הסותרות את החוק ו/או את הנהלים.

□ המחשב ישמש אך ורק לצרכי לימודים ו/או מחקר ו/או עבודה באוניברסיטת חיפה, ולא לשום מטרת פרטיות, מסחריות ו/או גורמים אחרים. כמו-כן, השימוש ברשת התקשורת הבין-אוניברסיטאית, או במאגרי המידע ברשת INTERNET, יהיה למטרות אקדמיות בלבד.

□ הפרסום ברשת ה-INTERNET יהיה לצרכי התפקיד בלבד ולא לצרכי פרסום מסחרי או פוליטי, ויהיה כפוף לשמירה על דיני המדינה ונהלי האוניברסיטה, לרבות השימוש בשם האוניברסיטה ובסמלה.

השימוש ב-INTERNET לצרכי פרסום של יחידה מינהלית, יעשה תחת בקורתו של אגף יחסי ציבור, וישא כותרת של האוניברסיטה וסמלה.

השימוש ב-INTERNET לצרכי פרסום אקדמי ישא את שם האוניברסיטה וסמלה, בצירוף פרטי הכותב. הכותב ישא באחריות בגין הפרסום.

השימוש ב-INTERNET לצרכי פרסום אחר, שאינו אסור עפ"י הכללים, לא ישא את שם האוניברסיטה וסמלה, אלא את פרטי הכותב, בצירוף הערה בדבר היות הפרסום על דעת כותבו בלבד. הכותב ישא באחריות בגין הפרסום.

כל פרסום אחר, החורג מכללים אלו, טעון אישור בכתב ומראש של סגן הנשיא למינהל.

□ אין למסור את קוד השימוש במחשב לכל גורם אחר. המשתמש איננו רשאי/ת להעביר את זכות השימוש במחשבי האוניברסיטה לצד ג' ללא נטילת הסכמה מראש ובכתב מראש אגף המיחשוב.

□ במחשבים האישיים שבחדרים הציבוריים מותר להשתמש רק בתוכנות שנרכשו כחוק.

□ כל מידע חלקי או מלא על תוכניות מחשב, נתונים, קבצים וכו' אשר אינם שייכים למשתמש ו/או שלא הורשה במפורש להשתמש בהם, ואשר יגיע אליו תוך כדי השימוש במחשבי האוניברסיטה, מהווה מידע חסוי. המשתמש מתחייב לא להעתיק ו/או לשנות ו/או להשתמש במידע כזה או בחלק ממנו ו/או להעביר מידע כנ"ל לצד שלישי כלשהו ללא אישור מפורש ובכתב מהגורם שהמידע שייך לו.

חדירה שלא כדין לחומר מחשב מהווה עבירה.

□ לא ישנה/יוסף/ימחק/יעתיק משתמש נתונים בשטחים שאינם מוגדרים כשייכים לו אישית.

אין לאחסן מידע כוזב במחשב או לבצע פעולה לגבי מידע, שתוצאתה תהיה מידע או פלט כוזב.

□ פגיעה ברשלנות או בזדון בנתונים, תוכנה או חומרה של מערכות המחשב ושיבוש פעולתו התקינה של המחשב או תפקודה של הרשת האוניברסיטאית, דינה כדין פגיעה ברכוש האוניברסיטה, והינה בניגוד להוראת החוק.

- התחייבות זו מתייחסת לכל מחשב שהוא רכוש האוניברסיטה ו/או המחובר לרשת האוניברסיטה.
- כל המפר התחייבות כלשהי על פי כתב זה, יהיה אחראי לכל נזק ישיר או עקיף אשר ייגרם לאוניברסיטה ו/או לצד שלישי כלשהו כתוצאה מכך.

הפרת התחייבות כלשהי מההתחייבויות המנויות לעיל תחשב גם לעברת משמעת, אשר תגרוור העמדה לדין משמעתי בפני רשויות המשמעת של האוניברסיטה, וזאת מבלי לגרוע מן העובדה כי הפרה כאמור עשויה להחשב אף כעבירה על החוקים הנ"ל על כל המשתמע מכך.

מוזיאון ראובן ועדית הכט

גב' עפרה רימון, מנהלת ואוצרת המוזיאון

מוזיאון ראובן ועדית הכט נחנך ב-1984 ביוזמתו של ד"ר ראובן הכט ז"ל, מייסד ממוגורות דגון' וממייסדי חבר הנאמנים של אוניברסיטת חיפה.

תערוכת הקבע בארכיאולוגיה מבוססת על האוסף הפרטי של מייסד המוזיאון, אותו תרם לאוניברסיטה. שני עקרונות הונחו ביסוד תכנון המוזיאון ואופן הצגת אוסף הכט: ראשית, התערוכה תוצג באופן דידיקטי וברצף כרונולוגי; שנית, שישמר אופיו של אוסף הכט, המדגיש את התקופה הישראלית.

במוזיאון מצוי גם אגף לאמנות, בו מוצגות, בתצוגת הקבע, יצירות האמנות מאוסף משפחת הכט. האוסף מציג זרמים חשובים באמנות החל מאמצע המאה התשע-עשרה, עם דגש על האימפרסיוניזם ועל עבודות אמנים יהודים מהאסכולה של פריז. בין היתר מוצגות עבודותיהם של ואן גוך, מאנה, מונה, פיסארו, סוטיין ומודליאני.

תערוכת הקבע בארכיאולוגיה:

- ◆ ארכיאולוגיה של ארץ-ישראל – מהתקופה הכלקוליתית ועד שלהי התקופה הביזנטית.
- ◆ נושאים נבחרים בארכיאולוגיה של ארץ-ישראל – חותמות שמיים מערביים; מטבעות היהודים; משקלות; שבעת המינים; תכשיטים; ממצאי חפירות הר הבית ועוד.
- ◆ פניקים בחוף הצפוני של ארץ-ישראל בתקופת המקרא.
- ◆ תעשיות ומלאכות קדומות – מלאכת הזכוכית, המתכת, האבן, הפסיפס, העץ, מלאכת הכתב ומלאכת הרופא.
- ◆ הספינה העתיקה ממעגן מיכאל.

תערוכת הקבע באמנות:

- ◆ ציור צרפתי 1830-1930
- ◆ אסכולת ברביון, אימפרסיוניזם, פוסט-אימפרסיוניזם ואסכולת פריז.
- ◆ אמנות יהודית מאמצע המאה התשע-עשרה וראשית המאה העשרים. אמנים מהולנד, גרמניה ומזרח אירופה.

במוזיאון מוצגות תערוכות מתחלפות בארכיאולוגיה ובאמנות.

המוזיאון משמש כמרכז לימוד ומחקר לסטודנטים ולסגל האקדמי ומהווה מוקד חינוכי ותרבותי לתלמידי בתי-הספר והציבור הרחב. בין הפעילויות המתקיימות במוזיאון: כנסים, ימי עיון, הרצאות והשתלמויות, סדנאות יצירה לילדים, קונצרטים, הצגות תיאטרון ועוד. המוזיאון מוציא לאור כתב-עת מדעי לארכיאולוגיה בשם "מכמנים" וקטלוגים המלווים תערוכות בארכיאולוגיה ובאמנות.

מדי שנה מקיים המוזיאון שתי תחרויות – לזוכים מעניקה קרן הכט מלגות לימוד:
1. מלגות לימוד לסטודנטים בחוג לאמנות יצירה הזוכים **בתחרות ליוצרים צעירים בתחומי האמנויות הפלסטיות (ציור, רישום, פיסול וצילום)**. מלגות כספיות ניתנות גם לחיילים וחילות בשירות סדיר ולתלמידי תיכון מצפון הארץ.

2. מלגות לסטודנטים לתארים מתקדמים מהחוגים: ארכיאולוגיה, ציוויליזציות ימיות, לימודי ארץ-ישראל, תולדות ישראל, מקרא ותולדות האמנות, אשר **עבודת המחקר שלהם עוסקת בתחומים הנוגעים לארכיאולוגיה, ארץ-ישראל ועם ישראל**.

שעות הביקור במוזיאון:

ימים א', ב', ד', ה' – 10:00-16:00; ג' 10:00-19:00; ו' 10:00-13:00; שבת 10:00-14:00
הכניסה וההדרכה ללא תשלום
הדרכה בתיאום מראש – טלפון 2308, 04-8257773, 04-8249927
E-mail: mushecht@research.haifa.ac.il
אינטרנט: <http://mushecht.haifa.ac.il>

הגלריה לאמנות

**גב' רותי דירקטור, אוצרת ומנהלת האוספים
גב' מיכל זהבי, מרכזת**

הגלריה לאמנות נוסדה בשנת 1978 ומאז הוצגו בה למעלה מ-100 תערוכות. בגלריה מוצגות שלוש-ארבע תערוכות בשנה במגוון נושאים. תערוכות קבוצתיות ותערוכות חתך על נושאים בעלי ערך היסטורי ומחקרי; תערוכות של אמנים צעירים; תערוכות יחיד של אמנים-ישראלים נבחרים ואמנים בין-לאומיים ידועי שם; כמרכך, אוסף האמנות של האוניברסיטה מוצג מעת לעת.

אוצר האמנות אחראי לייזום ולאצירת התערוכות, מיעץ למוסדות האוניברסיטה בענייני אמנות ואחראי לאוסף האוניברסיטה. הגלריה לאמנות פועלת בפיקוחה של ועדת האמנות של האוניברסיטה שבראשה עומד דיקן הפקולטה למדעי הרוח.

התערוכות שהוצגו בגלריה בחמש השנים האחרונות נאצרו ע"י פרופ' אבישי אייל, אלא אם כן צויין אחרת:

בשנת 2001: **יותם**, מיצב של האמן גדעון גכטמן; **וידאו ארט ישראלי ובינלאומי**, סקירת שלושים שנות יצירה בווידיאו (אוצרת אורחת: דיאנה שואף); **יוסף הירש - רטרופקטיבה**, תערוכת רישום; **עיר תחתית - חמישה אמנים צעירים מחיפה**, תערוכת ציור, פיסול ומיצב. בשנת 2002: **רעיה רדליץ - הילות שנפלו**, תערוכת מחווה לקרמיקאית הבכירה חברת סגל החוג לאמנות; **פיליפ פרלסטיין - עבודות חדשות**, ציורים, רישומים והדפסים ריאליסטיים של הצייר האמריקאי החשוב; **רשום ברשת - דימויי סריג בציור ישראלי**, (אוצרת אורחת: מוניקה לביא).

בשנת 2003: **קריאה כפולה - יצירותיהם של עיסא דיבי ויובל שאול**, תערוכת וידיאו, צילום, ציור ומיצב; **למה לא, כמה היבטים של פיסול עכשווי**, יצירותיהם בפיסול של שבעה אמנים ישראלים צעירים; **אוברקפט, אובססיה דקורציה ויופי נשכני** (אוצרת אורחת: תמי כץ-פרימן).

בשנת 2004: **נופי ארצנו, הערות על ציור הנוף בישראל**;

בני אפרת, לאן נעלמו הדבורים, אביב 2052, מיצב.

תבנית נוף: הערה על צילום הנוף המקומי (אוצר אורח: גיא רז).

בשנת 2005: **בעקבות שמי** (אוצרת אורחת: שרון פוליאקין בשיתוף עם אירנה גורדון ומיקי קרצמן).

גרבוז ודורצ'ין - התערוכה המשותפת.

האוספים:

הגלריה לאמנות מנהלת את אוספי האמנות של האוניברסיטה הכוללים כ-1000 פריטים. בשנים 1997-2000 נסגרה הגלריה ואוספי האוניברסיטה עברו תהליך של רישום ושימור:

ציורים ורישומים רבים נשלחו לשימור; כל היצירות צולמו, תועדו ונרשמו באופן מסודר. באוקטובר 2000 הועברו האוספים לאחסון במחסן האמנות בתנאי שימור מוזיאליים. האוסף הגדול ביותר הוא של אמנות המאה העשרים ובו ציורי שמן, אקריליק, עבודות על נייר, צילומים ופסלים של אמנים ישראלים, אמריקאים ואירופאים. במרכז האוסף כמאה ושלושים יצירות של אמנים יהודים שנספו בשואה, מתנת **ד"ר אוסקר גז** מז'נבה, שוויץ. כמו כן ישנם אוספים קטנים של אמנות פּרֶה־קולומביאנית, אמנות שבטית מאפריקה, עבודות צמר של בני שבט ההויצ'ול ממקסיקו ואמנות אירנית. כל האוספים מקורם בתרומות ובהענקה של יחידים ומוסדות.

ברחבי הקמפוס מוצגות יצירות אמנות גדולות ממדים: ציור הקיר המונומנטלי של אברהם אופק **ישראל - החלום ושברו** מוצג בחלל המבוא לבניין הראשי; ציור הקיר **אליהו ונביאי הבעל** של אריק בראואר מוצג בלובי שמול מוזיאון הכט; ציור הקיר של יוסל ברגנר מוצג ברחבת קומות ה-600 וה-700 בבניין הראשי; קיר קרמי של הצייר מרסל ינקו מוצג בלובי של הבניין הרב תכליתי; בבניין המדרגה תלויים שלושה חיתוכי לינול של הצייר והמאייר אבנר כץ; שלושת פסליו המונומנטליים מסדרת **באר אטומה** של הפסל יעקב דורצ'ין מוצבים מול הבניין למדעי החברה ע"ש יצחק רבין. בשנת 2004 הוקם הפסל **ללא כותרת** של נחום טבת, מתנת משפחת ריגר, בגן ריגר ליד הגשר המחבר בין הבניין הראשי לבניין רבין.

הגלריה לאמנות חברה באיקו"ם, איגוד המוזיאונים הבינלאומי מיסודו של ארגון אונסק"ו. הגלריה חברה בפורום המוזיאונים המאגד מוזיאונים וגלריות ציבוריות בישראל. הפורום פועל ליצירת תערוכות משותפות, למחקר ולעזרה הדדית בין חבריו.

הגלריה לאמנות נתמכת על ידי המדור לאמנות פלסטית, המועצה לתרבות ואמנות, מנהל התרבות, משרד החינוך התרבות והספורט.

הגלריה ממוקמת באולם הכניסה לקומת ה-700 של הבניין הראשי. שעות הפתיחה במהלך השנה האקדמית, ימים א'-ה' בין השעות 10:00-16:00, בימי שישי 10:00-13:00.

טל: 04-8240660, פקס: 04-8249298.

gallery@research.haifa.ac.il אתר הגלריה: art-gallery.haifa.ac.il

תקנון משמעת תלמידים

- א. פתיחה
- ב. הגדרות
- ג. כללי משמעת
- ד. עבירות משמעת
- ה. עונשים
- ו. רשויות המשמעת
- ז. הליכי הדיון בפני הממונה על המשמעת
- ח. החלטות ביניים
- ט. הדיון בערעור
- י. פרסום

א. פתיחה

1. הלימודים באוניברסיטה מבוססים על אמון רב בין המוסד לבין הלומדים בו ומחייבים התנהגות ההולמת את כבוד האוניברסיטה ואת המעמד של תלמיד.
2. תקנון משמעת תלמידים (להלן: "התקנון"), נכנס לתוקפו לאחר אישורו על-ידי הסנאט ובמועד פרסומו, שאז יפקע תוקפו של תקנון המשמעת שקדם לו. על עבירות שנעברו לפני כניסת התקנון לתוקפו יחולו הוראות תקנון המשמעת שהיה בתוקף בזמן שנעברה העבירה.

ב. הגדרות

3. בתקנון זה תהא למונחים הרשומים להלן המשמעויות הרשומות לצד כל אחד מהם. בתקנון זה האמור בלשון זכר אף לשון נקבה במשמעו, וכן להיפך. בתקנון זה האמור בלשון יחיד אף לשון רבים במשמעו, וכן להיפך.
- 3.1 "**האוניברסיטה**" אוניברסיטת חיפה, לרבות גוף או מוסד הנמצא בשליטתה או בפיקוחה או מסונף אליה.
- 3.2 "**דיקן פקולטה**" לרבות ראש בית-ספר של האוניברסיטה וראש יחידה אקדמית שאיננה כלולה במסגרת פקולטה.
- 3.3 "**עובד אקדמי**" מי שממלא תפקיד הוראה, הדרכה, תרגול או מחקר בכל המסלולים והדרגות באוניברסיטה או מטעמה.
- 3.4 "**עובד בטחון**" עובד מינהלי או מי שמועסק על-ידי חברת שמירה חיצונית והוסמך בכתב על-ידי הממונה על הביטחון והבטיחות לשמש כעובד בטחון.
- 3.5 "**עובד מינהלי**" עובד האוניברסיטה, או אדם המועסק מטעם האוניברסיטה (אף בהעדר יחסי עובד מעביד עם האוניברסיטה) ואיננו עובד אקדמי.
- 3.6 "**רשויות משמעת**" ראש רשות המשמעת, הממונה על המשמעת, הפוסקים, יו"ר ועדת הערעורים וחברי ועדת הערעורים.
- 3.7 "**תלמיד**" (א) מי שרשם ללימודים באוניברסיטה, בין אם ללימודים לתואר ובין אם ללימודים שאינם מקנים תואר, לרבות תלמידי היחידה הקדם-אקדמית,

- ותלמידי היחידה לתלמידי חו"ל, ונתקבל על ידה כתלמיד, מעת הרשמתו וכל עוד הוא רשום כתלמיד, כולל בחופשות לימודים.
- (ב) מי שביקש להתקבל כתלמיד, וטרם נתקבלה החלטה בבקשתו, מעת הגשת בקשתו ועד קבלת החלטה בה, נדחתה בקשתו – מעת הגשתה ועד קבלת ההחלטה.
- (ג) מי שסיים את חוק לימודיו אך טרם קיבל תעודה.
- (ד) מי שהיה תלמיד במועד העבירה.
- (ה) תלמיד המתפקד כעובד אקדמי אלא אם כן יובא לדין משמעתי לפני בית הדין המשמעתי לסגל האקדמי.
- (ו) תלמיד בתר-דוקטורט לא ייחשב כ"תלמיד" לצורך תקנון זה ויחול בעניינו תקנון משמעת אקדמי.
- 3.8 **"תחומי קריית האוניברסיטה"** חצרי האוניברסיטה, בניינה ומתקניה, לרבות שיכונים, מעונות סטודנטים ומתקנים של האוניברסיטה בין בבעלותה, בין אם מוכרכים או מושכרים לה גם אם הם נמצאים מחוץ לתחומי הקריה, ולרבות שטחים ומבנים אשר בבעלות האוניברסיטה, בחכירתה, מושכרים לה או בחזקתה ובשימוש גורמים אחרים.

ג. כללי משמעת

4. תלמיד חייב למלא אחר כללי המשמעת הבאים:
- 4.1 לשמור על כבוד האוניברסיטה ועל כבוד עובדיה האקדמיים, עובדיה המינהליים, מוריה, תלמידיה ואורחיה, להימנע מלפגוע בשלום, בגופם וברכושם, ולהתנהג בצורה ההולמת את היותו תלמיד במוסד להשכלה גבוהה ואת עקרונות החוק והמוסר הציבורי.
- 4.2 למלא בנאמנות את כל החובות הלימודיות, המשמעטיות והאחרות, כפי שהן חלות על התלמידים לפי חוקת האוניברסיטה, תקנותיה ונהליה.
- 4.3 לציית להוראות רשויות האוניברסיטה, עובדיה האקדמיים ועובדיה המינהליים, ושליחיה, הניתנות עקב ובקשר למילוי תפקידם בהתאם לחוקת האוניברסיטה, תקנותיה ונהליה.
- 4.4 לשמור על רכוש האוניברסיטה ועל הניקיון והסדר בתחומיה.
- 4.5 על התלמידים להקפיד על משמעת והתנהגות נאותה בתחומי הפעילות השונים, באוניברסיטה ומחוצה לה, ומעשה או מחדל ייחשבו כעבירה משמעטית במקרים כגון:
- אי-ציות לתקנונים ונהלים, הנקבעים על-ידי רשויות האוניברסיטה או אי-מילוי הוראות עובדיה האקדמיים או עובדיה המינהליים;
  - אי-הקפדה על כללי היגיון וההגיינות החלים על כתיבת בחינות, עבודות בית, עבודות סמינריוניות, עבודות גמר ואחרות; וכן אי-הקפדה על כללי היגיון והגיינות בעת פניה בכתב או בעל-פה לרשויות האוניברסיטה;

- התנהגות הפוגעת במהלך שיעורים ובחינות וכן בעובדים אקדמיים ועובדים מינהליים;
- התנהגות הפוגעת בתלמידים אחרים;
- התנהגות הפוגעת במתקנים ובטיפול בציוד וברכוש האוניברסיטה.

ד. עבירות משמעת

5. עבירת משמעת היא אחת העבירות דלקמן שנעברה על-ידי תלמיד.
  - 5.1 התנהגות הפוגעת בכבוד האוניברסיטה, ברכושה או בפעולותיה
  - 5.2 התנהגות הפוגעת בכבודם, בגופם או ברכושם של עובדיה האקדמיים, עובדיה המינהליים, תלמידיה או אורחיה של האוניברסיטה אם נעשתה בקשר למעמדם של הנפגעים כעובדים אקדמיים, כעובדים מינהליים, כתלמידים או כאורחים.
  - 5.3 התנהגות שאיננה הולמת תלמיד, בין בהימצאו בתחומי קריית האוניברסיטה או בכל מקום אחר שבו יימצא בתוקף היותו תלמיד (כגון: פעילויות המיועדות להכשרת עובדים אקדמיים או תלמידים; תכניות להכשרה מעשית בעבודה סוציאלית; אתרי חפירה; סיורים לימודיים; לימודי שדה; פעילות ספורטיבית ציבורית; פעילות בלשכות משפטיות וכד').
  - 5.4 הפרעה להוראה, למחקר או לעבודה באוניברסיטה, או הפרעה לכל פעילות אחרת שנתאשרה על-ידי המוסדות המתאימים באוניברסיטה, וכן סיוע לכל הפרעה כזו.
  - 5.5 הונאה בבחינה, כולל הפרה של הוראות הנוגעות לכתיבה או להתנהגות במשך הבחינה או סיוע לתלמיד אחר במעשה כזה, ובכלל זה החזקת חומר אסור, העתקה מתלמיד אחר או מתן אפשרות לתלמיד אחר להעתיק, התנהגות בניגוד להוראות המשגיה, או תקשורת כלשהי עם נבחן אחר.
  - 5.6 הדברות או נסיון הדברות עם גורם חוץ בעת הבחינה. הכנסת שינוי כלשהו בבחינה לאחר תום מועד הבחינה.
  - 5.7 הונאה או מצג שווא בעבודת בית, בעבודה סמינריונית או בעבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו, כולל הפרה של הוראות הנוגעות לביצוע אותה עבודה, וכן סיוע לאחר לעשות מעשה כזה.
  - 5.8 הונאה בבחינת כניסה לאוניברסיטה, בין במטרה להתקבל כתלמיד ובין במטרה לסייע לאחר להתקבל כתלמיד באוניברסיטה.
  - 5.9 מעשה תרמית אחר כלשהו, או מצג שווא שנעשה לשם קבלת זכויות באוניברסיטה או בקשר ללימודים בה, אם לטובת עצמו, אם לטובת אחר וכן סיוע בעשיית כל מעשה כאמור.
  - 5.10 אי-ציות להוראות של רשויות האוניברסיטה ובכלל זה לעובדיה האקדמיים ועובדיה המינהליים, שניתנו במסגרת מילוי תפקידיהם, וכן אי-ציות להוראות כאמור גם אם ניתנו מחוץ לתחומי קריית האוניברסיטה.

- 5.11 עשיית מעשה שיש בו משום מרמה, הונאה או זיוף, בין אם הניב המעשה טובת הנאה ובין אם לאו, ובכלל זה:
- מסירת ידיעה כוזבת ביודעין לאוניברסיטה, הימנעות ביודעין ממסירת מידע נדרש, חיבור מסמך כוזב ו/או הגשתו לרשויותיה, לעובדיה האקדמיים או לעובדיה המינהליים לשם קבלת זכויות באוניברסיטה, או בקשר ללימודים באוניברסיטה, אם לטובת מוסר הידיעה, מחבר המסמך או המגיש אותו כאמור, ואם לטובת אחר.
  - הכנסת שינוי בכל מסמך, תעודה או רשומה מטעם האוניברסיטה, ללא הרשאה מרשויותיה המוסמכות.
- 5.12 פגיעה ברכוש ספריות האוניברסיטה ובכלל זה גניבת ספרים, תדפיסים, חומר דיגיטלי, חומר אודיו-ויזואלי או חומר אחר, הסתרתם, הוצאתם ללא רשות, השחתתם, הפרת תקנון או נהלי ספריות האוניברסיטה, וכל עבירה אחרת הקשורה בשימוש בספריות.
- 5.13 הפרת תקנות, הוראות ונהלי האוניברסיטה, ובכלל זה — הפרה של תקנות, הוראות והסכמים המתייחסים: א. לנוהל פעילות ציבורית בקמפוס; ב. לעישון במקום האסור לישון; ג. לשימוש במתקני האוניברסיטה כולל ספריות, חדרי מעבדות, אולמות, מעונות ושיכונים, מועדונים, משרדים, מתקני ספורט ושטחים פתוחים; ד. לעבירות חניה; ה. למעשה או מחדל שגרם או שעלול היה לגרום למניעת מימוש זכותם של תלמיד, עובד אקדמי, עובד מינהלי או אורח האוניברסיטה, מגישה למתקנים הנ"ל, לספרים, לאמצעי הוראה ולמידה אחרים או כל זכות אחרת המוקנית להם כדין.
- 5.14 סרוב להזדהות בפני עובד אקדמי או עובד מינהלי במסגרת מילוי תפקידם.
- 5.15 אי הופעה לפני רשויות המשמעת, או סירוב להעיד בפניהן.
- 5.16 מתן עדות שקר או העלמת עובדות בדיון בפני רשויות המשמעת.
- 5.17 אי מילוי חלקי או מלא של החלטה שניתנה על-ידי רשויות המשמעת.
- 5.18 התנהגות הנוגדת את החוק או את עקרונות המוסר הציבורי, וכן כל התנהגות שיש עמה קלון.
- 5.19 התנהגות פרועה, הקמת שאון ומהומה, השתתפות בתגרה או התנהגות אלימה, בתחומי קריית האוניברסיטה.
- 5.20 שימוש ברכוש האוניברסיטה לצרכים פרטיים ללא אישור מוסמך, ובכלל זה שימוש בזמן מחשב לצרכים פרטיים ללא אישור מוסמך. פריצה או הסגת גבול לאוניברסיטה או לרכושה.

ה. עונשים

6. תלמיד שנמצא אשם בעבירת משמעת, צפוי לאחד או יותר מן העונשים המנויים להלן:
- 6.1 אזהרה.
נזיפה.
נזיפה חמורה.
  - 6.2 פסילת התלמיד מקבלת פרס לימודים, הנחה בשכר לימוד, הלוואה או מלגה או ביטול הזכות לקבלם לתקופה שתיקבע. ביטול זכויות או הישגים שנרכשו כתוצאה ממרמה.
  - 6.3 מניעת כניסה ושימוש במתקני האוניברסיטה וברכושיה כולל מעבדות, ספריות, מחשבים, שייכונים ומעונות סטודנטים, מועדונים, מתקני ספורט ומגרשי חניה למשך תקופה שתיקבע.
  - 6.4 פסילת בחינה שהתלמיד נבחן בה, וכן פסילת תרגיל, עבודת בית, עבודה סמינריונית, עבודת גמר, עבודת דוקטור, או עבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו.
  - 6.5 איסור השתתפות או ביטול קורסים שנתיים או סמסטריאליים מסויימים שהתלמיד השתתף בהם.
  - 6.6 איסור להיבחן בבחינה או בבחינות מסויימות במועד מסויימים או במועדים מסויימים.
  - 6.7 עיכוב מתן כל מסמך מטעם האוניברסיטה הקשור בלימודים.
עיכוב מתן תעודה או אישור המעידים על לימודי התלמיד או סיום לימודיו, למשך תקופה שתיקבע.
  - 6.8 ביטול מסמך, תעודה, תואר או אישור מטעם האוניברסיטה הקשור בלימודים, בכפוף לאישור הרקטור.
  - 6.9 קנס כספי בשעור שלא יעלה על מחצית משכר הלימוד המלא השנתי לתלמיד מן המניין. כל קנס יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן מתום שלושים יום ממועד הטלתו ועד למועד הפרעון בפועל.
  - 6.10 ביטול שנת הלימודים השוטפת או חלקה. ביטול בדיעבד של שנת לימודים או חלקה.
  - 6.11 הרחקת התלמיד מן האוניברסיטה לתקופה מוגדרת לרבות איסור כניסת התלמיד, במשך תקופת ההרחקה, לתחומי קריית האוניברסיטה.
  - 6.12 הרחקת התלמיד מן האוניברסיטה לצמיתות, לרבות איסור כניסת התלמיד לתחומי קריית האוניברסיטה.
עונש הרחקה לצמיתות מן האוניברסיטה טעון אישורו של הרקטור.
  - 6.13 מניעת הרשמה או מניעת חידוש לימודים.

- 6.14 נמצא תלמיד אשם בעבירת משמעת ועקב העבירה נגרם נזק חומרי לרכוש האוניברסיטה, ובכלל זה הספרייה, או לעובדי האוניברסיטה או לתלמידיה, ניתן לחייבו בפיצוי כספי.
- כל פיצוי יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן מתום שלושים יום ממועד הטלתו ועד למועד הפרעון בפועל.
- 6.15 חיוב התלמיד לעשות שירות לאוניברסיטה או מטעמה או לציבור בתנאים ובמועדים שייקבעו על-ידי רשויות המשמעת.
- 6.16 גרירת רכב ו/או סינדולו.
- 6.17 מניעת העסקה של התלמיד באוניברסיטה, בכל תפקיד או בתפקיד מסויים כלשהו, בין אם בשכר ובין אם ללא שכר, לתקופה קצובה או עד גמר לימודיו באוניברסיטה.
- 6.18 עונש על תנאי.
- רשויות המשמעת רשאיות להורות כי עונש שהוטל על-ידן יהיה, כולו או מקצתו, על תנאי. התנאי הוא שתלמיד לא יעבור עבירה או עבירות שייקבעו על-ידי רשויות המשמעת בתקופה מוגדרת.
- 6.19 תלמיד שנדון לעונש על תנאי לא ישא את עונשו, אלא אם עבר תוך התקופה שנקבעה אחת העבירות שנקבעו והורשע בגין עבירה כאמור תוך תקופת התנאי או אחריה. תקופת התנאי תתחיל מיום ההחלטה אלא אם נקבע בגוף ההחלטה אחרת.
- 6.20 הורשע תלמיד כאמור, יופעל התנאי על-ידי רשויות המשמעת ולא יהא בכך כדי לגרוע מסמכויות רשויות המשמעת להטיל על התלמיד, בחופף או במצטבר, עונש או עונשים בגין העבירה החדשה שבגינה הופעל התנאי.
- 6.21 תמצית ההחלטה וגזר הדין ירשמו בתיקו האישי של התלמיד שהורשע, המנוהל ביחידה האקדמית בה הוא לומד ובמחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל.

1. רשויות המשמעת

7. רשויות המשמעת ובעלי תפקידים אחרים:
- א. רשויות המשמעת באוניברסיטה הינן:
    1. ראש רשות המשמעת.
    2. הממונה על המשמעת והפוסקים.
    3. יו"ר ועדת הערעורים וחברי הוועדה.
  - ב. בעלי תפקידים אחרים: התובע הראשי, התובעים והמרכז כהגדרתם בתקנון.

ראש רשות המשמעת

- 7.1 סנאט האוניברסיטה, בהמלצת הרקטור ועל דעת הנשיא, ימנה מבין העובדים האקדמיים של האוניברסיטה את ראש רשות המשמעת. ראש רשות המשמעת אחראי על ארגון, ניהול והפעלה של רשויות המשמעת.

7.2 הממונה על המשמעת והפוסקים

- 7.2.1 סנאט האוניברסיטה, בהמלצת הרקטור ועל דעת הנשיא, ימנה מבין העובדים האקדמיים של האוניברסיטה את הממונה על המשמעת וכן ימנה מבין העובדים האקדמיים, העובדים המנהליים, התלמידים ואישי ציבור את הפוסקים, במספר שייקבע מדי פעם בפעם ע"י הסנאט. המנוי יהיה לתקופה קצובה.
- 7.2.2 הממונה על המשמעת ידון ויחליט – כדן יחיד – בתלונות על עבירות משמעת.
- 7.2.3 כל סמכות המסורה לממונה על המשמעת על פי תקנון זה – פרט לסמכויותיו לפי סעיף 7.2.4 להלן – נתונה גם לכל אחד מהפוסקים. דין החלטה של פוסק כדין החלטה של הממונה על המשמעת לכל דבר ועניין.
- 7.2.4 חלוקת התיקים בין הממונה על המשמעת לפוסקים וקביעת מועדי הדיון תעשה על-פי הנחיות כלליות שיקבע הממונה על המשמעת מעת לעת, או על פי קביעתו לענין או לעניינים מסויימים. על אף האמור בסעיף 7.2.2 לעיל, לממונה על המשמעת הסמכות לקבוע בהתאם לשיקול דעתו, כי בתלונות מסויימות יתקיים הדיון על-ידי מותב של שלושה המורכב מן הממונה על המשמעת ושניים מבין הפוסקים שייקבעו על-ידו.
- 7.2.5 הממונה על המשמעת רשאי לאצול סמכויותיו על-פי סעיף 7.2.4 לעיל לפוסק או לפוסקים.
- 7.2.6 משתמה תקופת המינוי של הממונה על המשמעת או של אחד מהפוסקים, מוסמכים הם להמשיך ולסיים את הדיון בכל תלונה שהוגשה בפניהם קודם לכן, וכן בתלונות חדשות עד למינוי מחליפיהם.

7.3 ועדת ערעורים

- 7.3.1 חברי ועדת הערעורים יהיו שמונה עובדים אקדמיים שימונו על-ידי סנאט האוניברסיטה, ארבעה תלמידים שימונו על-ידי ועד אגודת הסטודנטים של האוניברסיטה וארבעה אישי ציבור שימונו על-ידי נשיא האוניברסיטה. יו"ר ועדת הערעורים ימונה על-ידי הסנאט בהמלצת הרקטור ועל דעת הנשיא מתוך שמונת העובדים האקדמיים או מבין ארבעת אישי הציבור כאמור.
- המינוי יהיה לתקופה קצובה.
- 7.3.2 ועדת הערעורים תדון בהרכב של שלושה עובדים אקדמיים, תלמיד אחד ואיש ציבור אחד.
- 7.3.3 הרכב ועדת הערעורים לדיון בכל ערעור ייקבע על-ידי יו"ר ועדת הערעורים מבין חברי ועדת הערעורים, וכן יקבע יו"ר ועדת הערעורים את יו"ר המותב.

7.3.4 משתמה תקופת המינוי של יו"ר ועדת הערעורים או של חבריה, מוסמכים הם להמשיך ולסיים את הדיון בכל ערעור שהוגש בפניהם קודם לכן וכן בערעורים חדשים עד למינוי מחליפיהם.

7.4 מרכז ותובע

7.4.1 הרקטור ימנה עובד מינהלי שישימש כמרכז של רשויות המשמעת (להלן – "המרכז").

7.4.2 הנשיא והרקטור, ימנו עובדי אוניברסיטה מינהליים, עובדים אקדמיים ותלמידים שישימשו כתובע ראשי וכתובעים בדיון המשמעתי (להלן – כל אחד מהם "התובע"). מינוי התלמידים יהיה בהתייעצות עם אגודת הסטודנטים ובשיתוף דיקן הסטודנטים.

8. שמירת סמכויות

- 8.1 סמכותן של רשויות המשמעת לדון ולפסוק בעבירות משמעת אינה שוללת סמכותם של עובד אקדמי או עובד מינהלי לתת הוראות או לנקוט צעדים – שבגדר סמכותם – לשם מניעת הפרעות מצד תלמיד למהלך תקין של לימודים, בחינות או פעילות אחרת באוניברסיטה.
- 8.2 אין בהוראות התקנון כדי לפגוע בסמכויות הנתונות לעובד אקדמי או לעובד מינהלי על-פי תקנונים אחרים באוניברסיטה.

ז. הליכי הדיון בפני הממונה על המשמעת

9. א. הסמכות לקיים הליכים משמעתיים לפי תקנון זה, איננה נשללת על-ידי האפשרות של קיום הליכים פליליים בבית המשפט, נגד התלמיד הנתבע, או על-ידי קיום הליכים כאלה, או על-ידי פסק דין כלשהו בהליכים כאלה.
- ב. סברו הממונה על המשמעת או ועדת הערעורים כי התלונה מעלה חשש לכאורה, כי נעברה עבירה פלילית כמשמעותה בסעיף 268 לחוק העונשין תשל"ז – 1977, תינתן הודעה על כך ליועץ המשפטי לממשלה או לבא-כוחו.
- הממונה על המשמעת או ועדת הערעורים לא ימשיכו בהליכים נגד התלמיד הנתבע אלא אם נתנה הודעה כאמור.
- 9.1 תלונה בדבר עבירה על המשמעת תוגש על-ידי המתלונן בכתב בשני עותקים לתובע.
- 9.2 התובע יטפל בתלונה סמוך ככל האפשר לאחר קבלתה, והוא רשאי לבקש הסברים מהמתלונן, מהתלמיד הנתבע, אם הלה חפץ לתת הסבר, ומכל מקור אחר.
- 9.3 הגיע התובע להחלטה שאין מקום לפתוח בהליכים משמעתיים, רשאי הוא לגנוז את התלונה. התובע יודיע למתלונן ולנתבע על החלטת הגניזה, ועל זכות המתלונן לערער על החלטה זו בפני הרקטור והנשיא תוך ארבעה עשר (14) ימים מיום קבלת הודעה זו. הערעור יתקבל אם הרקטור והנשיא החליטו על כך. החלטת הרקטור והנשיא תהא סופית. אחת לשנה יגיש התובע דווח מפורט לוועדה המתמדת על התלונות שנגזו.

9.4 החליט התובע שיש מקום לפתוח בהליכים משמעתיים, יכין את טופס התביעה ויעבירו לממונה על המשמעת תוך ציון הפרטים הבאים:

- א. פרטי המתלונן ותאורו.
- ב. תאור המעשים או המחדלים המיוחסים לתלמיד הנתבע.
- ג. פרוט סעיפי עבירות המשמעת המיוחסות לנתבע.
- ד. רשימת עדי התביעה ומסמכים.

9.5 הממונה על המשמעת באמצעות המרכז, ישלח לנתבע, לתובע, למתלונן, וליו"ר אגודת הסטודנטים, בהקדם האפשרי, הזמנה בכתב על המקום והמועד שנקבע לדיון בתלונה, בצירוף טופס התביעה ועותק של התקנון. טופס הזמנה יבהיר את הבררה, הטעונה הסכמת שני הצדדים, בין דיון בדרך של גישור לבין דיון משמעתי ואת חובת הנתבע להודיע לממונה על המשמעת לא יאוחר מחמישה ימי עבודה מהיום בו נמסרה לו ההזמנה את שמו ומענו של בא-כוחו, אם הנתבע בחר להסתייע בבא-כוח, ואת בחירתו הוא בדיון בדרך של גישור או בדרך של דיון משמעתי.

יו"ר אגודת הסטודנטים או מי שימונה מטעמו יוזמן לדיון המשמעתי על-פי בקשת הנתבע. הבקשה תוגש לאגודת הסטודנטים.

9.6 כל הודעה, הזמנה או מסמכים שישלחו לנתבע ולמתלונן בדואר רשום לפי כתובתו שבמדור הרישום ומעקב באוניברסיטה או כתובתו בחוג לימודיו, או שנמסרו לידי הנתבע באמצעות שליח ייחשבו כאילו נמסרו לנתבע שבעה (7) ימים לאחר שיגורם – אם נשלחו בדואר כאמור או ביום מסירתם בפועל לידי הנתבע – אם נמסרו על-ידי שליח כאמור.

9.7 המועד שייקבע לתחילת הדיון בתלונה יהיה לא מאוחר מאשר שלושים (30) ימי עבודה מיום שנתקבלה התלונה על-ידי התובע ובמקרה של חופשות בהן אין פעילות באוניברסיטה מאה (100) ימים, ולא מוקדם משבעה (7) ימים מהיום בו נמסרה ההזמנה לפי סעיף 9.5 לעיל לנתבע. תובע או נתבע, המבקש לדחות את מועד הדיון, יודיע על כך לממונה על המשמעת, בצירוף נימוקים, תוך שלושה (3) ימים מיום שנמסרה לו ההזמנה. החלטת הממונה על המשמעת בבקשת הדחייה תימסר לנתבע, לתובע, למתלונן וליו"ר אגודת הסטודנטים או מי שימונה על ידו, בהקדם האפשרי.

9.7 א. לתלמיד הנתבע, או לבא כוחו, תהיה זכות לעיין בהחלטות שניתנו במקרים דומים ושפורסמו על-ידי רשויות המשמעת בעילום שם, במהלך השנתיים שקדמו לדיון באמצעות אתר האינטרנט של הרשות.

9.8 הדיון בתלונה יכול שיתנהל בהעדר הנתבע אם זה לא יופיע במועד שנקבע למרות שהוזמן כראוי. נתקיים דיון שלא במעמד הנתבע בניסיונות כמתואר לעיל, יהיה הממונה על המשמעת רשאי ליתן כל החלטה אף שלא בפני הנתבע. ניתנה החלטה שלא בפני הנתבע ימציא לו המרכז עותק ממנה והנתבע יהיה רשאי לעתור לביטול תוך שבעה (7) ימים מהמועד בו הומצא לו עותק מן ההחלטה. העתירה תתברר בפני הממונה על המשמעת שיהיה מוסמך לבטל החלטתו או לשנותה מטעמים מיוחדים שירשמו ולקיים דיון חוזר בתלונה בנוכחות הנתבע.

- 9.9 בשעת הדיון בתלונה יהיו נוכחים התובע, המתלונן, הנתבע וכן תלמיד משקיף, המתמנה על-ידי הרקטור מתוך רשימת משקיפים שתגיש אגודת הסטודנטים. הנתבע יהיה רשאי להעזר בתלמיד אחר או בעובד אקדמי לפי בחירתו, בניהול טיעונו לפני הממונה על המשמעת, וליפות כוחם בכתב לכך. מתן יפוי-כוח כאמור אינו פוטר את הנתבע מהתייצבות לדיון על פי ההזמנה שקיבל.
- 9.10 המרכז יזהה את הנתבע ויצגי בפניו את כל הנוכחים בשםם ותפקידם.
- 9.11 הממונה על המשמעת יקרא את טופס התביעה בפני הנתבע ויסביר לו, אם יתבקש לכך – את האמור בו.
- הממונה על המשמעת יסביר לנתבע ולתובע את האפשרות של קיום הדיון בדרך של גישור. בהעדר הסכמה הדדית של הצדדים בדבר קיום הדיון בדרך של גישור, יתקיים הדיון המשמעותי.
- 9.12 לא הודה הנתבע, יציג התובע את גירסתו, וראיותיו, וירצה את טיעונו. משסיים, יציג הנתבע או בא כוחו את גירסתו וראיותיו, וירצה את טיעונו.
- 9.13 בתום דיון זה, ובהקדם האפשרי, יכריע הממונה על המשמעת בכתב על דבר זיכוי או הרשעתו של הנתבע. הודה הנתבע בביצוע העבירה, יכריע הממונה על המשמעת בהקדם האפשרי על דבר הרשעתו.
- הורשע הנתבע בביצוע העבירה, יציג התובע את ראיותיו וטיעונו לענין העונש. משסיים, יציג הנתבע את ראיותיו וטיעונו לענין העונש.
- 9.14 היושב או היושבים בדיון, הנתבע והתובע, רשאים לחקור את העדים, לרבות המתלונן והנתבע. היושבים בדיון ידאגו להגן על העדים מפני פגיעה והטרדה במהלך הדיון וימנעו שאלות בלתי רלוונטיות או חוזרות תוך ניצול לרעה של הדיון.
- 9.15 הממונה על המשמעת ינהל את הדיון ויקבל ראיות בדרך שנראית לו צודקת ויעילה, תוך הקפדה על כללי הצדק הטבעי.
- 9.16 במהלך הדיון יירשם בידי המרכז פרטיכל שיחתם בידי הממונה על המשמעת.
- 9.17 הדיון המשמעותי יתנהל בדלתיים סגורות, אלא אם הממונה על המשמעת יחליט אחרת, על-פי בקשת התובע או הנתבע.
- 9.18 סמוך ככל האפשר לסיום גביית הראיות והשמעת טענות הצדדים, יתן הממונה על המשמעת החלטה מנומקת, בכתב.
- 9.19 המרכז ישלח עותקים של ההחלטה לתובע, לדיקן הפקולטה שבה לומד הנתבע, למתלונן, לנתבע, לאגודת הסטודנטים וכן לגורמים אחרים באוניברסיטה הנוגעים בדבר. עותק אחד מההחלטה יתויקק בתיקו האישי של הנתבע.
- 9.20 המצאת החלטה לידי התלמיד הנתבע תהיה במשלוח עותק ממנו לתלמיד בדואר רשום לפי כתובתו של התלמיד כפי שרשומה במחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל באוניברסיטה או בחוג לימודיו, או במסירת עותק של ההחלטה לידי התלמיד באמצעות שליח, ויראו את ההחלטה כאילו הומצאה לידי התלמיד כאמור שבעה ימים לאחר שיגורה אם נשלחה בדואר, או ביום מסירתה בפועל לידי התלמיד אם נמסרה על-ידי שליח כאמור.

- 9.21 תחולתה של ההחלטה היא ממועד הקראתה לנתבע, ואם לא נכח הנתבע במועד זה, ממועד מסירתו לנתבע.
- א. בקשה לדחיית מועד ביצוע העונש בכתב למרכזת רשויות המשמעת, תוך 20 יום מיום שידוע המבקש על העונש.
- ב. הוגשה בקשה לדחות מועד ביצוע העונש, רשאי הממונה על המשמעת לדחות את ביצועו למועד אחר ולהתנות את הדחייה בתנאים שיימצא לנכון.
- 9.22 לא הוגש ערעור, תהיה ההחלטה של הממונה על המשמעת סופית. אולם אם הטיל הממונה על המשמעת עונש של הרחקה, או ביטול שנת לימודים או חלקה, טעון עונש זה אישור מטעם נשיא האוניברסיטה או הרקטור, או ממלאי מקומם המוסמכים, בהתאם לסוג העבירה, המוסמכים להפחית את העונש, או להחליפו בעונש קל יותר, מן העונשים המנויים בתקנון זה.

ח. החלטות ביניים

10. הרקטור או הדיקן (בהתייעצות עם הממונה על המשמעת) או הממונה על המשמעת רשאים, לאחר שהוגשה תלונה לתובע, לתת החלטות ביניים (כגון: דחיית בדיקה של בחינה, איסור לגשת לבחינה, הפסקת לימודים, איסור להשתמש במתקני האוניברסיטה וכד').
- החלטות ביניים אלה תהיינה תקפות עד מתן החלטה בתלונה, או מועד מוקדם יותר כפי שיקבע על-ידי נותן ההחלטה אך בכל מקרה תוקפה של החלטת ביניים לא יעלה על שלושה שבועות, כפוף לאמור בסעיף 10.1 להלן.
- 10.1 ביקש התלמיד הנתבע לדחות מועד הקבוע לדיון נגדו, והממונה על המשמעת נעתר לבקשת הדחייה, יהא הממונה על המשמעת רשאי להאריך תוקפה של החלטת הביניים עד למתן ההחלטה.
- 10.2 העתקים מהחלטות הביניים יישלחו לנתבע, לתובע, למתלונן, לדיקן הפקולטה ולראש החוג שבהם לומד הנתבע ולאגודת הסטודנטים.
- 10.3 החלטת ביניים תינתן במידת האפשר לאחר שנותן ההחלטה איפשר לתלמיד או לבא-כוחו להשמיע טענותיו.
- 10.4 ניתנה החלטת ביניים בהעדר התלמיד, יהיה התלמיד רשאי לבקש מן הממונה על המשמעת דיון חוזר בהחלטה בנוכחותו. אישר הממונה על המשמעת קיום דיון חוזר, ייערך דיון זה לא יאוחר מאשר תוך שבוע ימים ממועד הבקשה.
- 10.5 החלטת הממונה על המשמעת בדיון חוזר כאמור תהיה סופית.
- 10.6 החלטות ביניים אינן ניתנות לערעור בפני ועדת הערעורים.
- 10.7 הממונה על המשמעת מוסמך לבטל או לשנות בכל עת, החלטת ביניים שנתן, בין ביוזמתו ובין ביוזמת התלמיד או המתלונן.

ט. הדיון בערעור

11. החלטה ניתנת לערעור בזכות.
- 11.1 הודעת ערעור תוגש אל מרכז ועדת הערעורים בשלושה עותקים, תוך עשרים יום מיום שהודעה למערער ההחלטה.
- 11.2 המרכז יעביר עותק מהודעת הערעור אל יו"ר ועדת הערעורים, ועותק אל המשיב. המשיב רשאי להגיש תשובתו להודעת הערעור בשלושה עותקים אל מזכיר ועדת הערעורים תוך שבועיים מיום שהומצאה לידי הודעת הערעור. מרכז ועדת הערעורים יעביר עותק של תשובת המשיב אל יו"ר ועדת הערעורים, ועותק אל המערער.
- 11.3 יו"ר ועדת הערעורים יקבע את הדיון בערעור במועד מוקדם ככל האפשר, ויודיע לצדדים על מועד זה בהקדם. כללי המצאת ההחלטה יחולו על המצאת הודעה זו.
- 11.4 צד המבקש לדחות את מועד הדיון יודיע על כך ליו"ר ועדת הערעורים, בצרף נימוקים, תוך שלושה ימים מיום שנמסרה לו ההודעה. החלטת יו"ר ועדת הערעורים בבקשת הדחיה תימסר לצדדים בהקדם האפשרי.
- 11.5 בשעת הדיון בערעור יהיו נוכחים המערער והמשיב. התלמיד יהא רשאי להעזר בתלמיד אחר או בעובד אקדמי לפי בחירתו, בניהול טיעונו לפני ועדת הערעורים, וליפות כוחו בכתב. מתן יפוי כוח כאמור אינו פוטר את התלמיד מהתייצבות לדיון על-פי ההזמנה שקיבל. אי הופעת העובד האקדמי או התלמיד האחר כאמור לדיון בערעור לא תעכב הדיון בערעור או תגרע מתוקפו.
- 11.6 הדיון בערעור יכול שיתנהל בהעדר התלמיד שהוא צד לערעור (בין כמערער ובין כמשיב) אם הוא לא יופיע במועד שנקבע למרות שהוזמן כראוי. נתקיים הדיון שלא במעמד התלמיד בנסיבות כמתואר לעיל, תהיה ועדת הערעורים רשאית ליתן כל החלטה אף שלא בפניו. ניתנה החלטה שלא בפני התלמיד, ימציא לו המרכז עותק ממנה והתלמיד יהיה רשאי לעתור לביטולם תוך שבעה (7) ימים מהמועד בו נמסר לו עותק מן ההחלטה. העתירה תתברר בפני ועדת הערעורים שתהיה מוסמכת לבטל החלטתה או לשנותה מטעמים מיוחדים שיירשמו ולקיים דיון חוזר בערעור בנוכחות התלמיד.
- 11.7 סדר הדיון בערעור יהא כך: המערער יטען ראשון, המשיב לאחריו.
- 11.8 הדיון בערעור יתנהל בדלתיים סגורות, אלא אם יו"ר ועדת הערעורים יחליט אחרת, על-פי בקשת המערער או המשיב.
- 11.9 ועדת הערעורים תנהל הדיון בערעור בדרך שנראית לה צודקת ויעילה.
- 11.10 סמוך ככל האפשר לאחר שמיעת הצדדים תתן ועדת הערעורים החלטה מנומקת בכתב.
- 11.11 ועדת הערעורים רשאית בהחלטתה לעשות אחת מאלה:
  - א. לקבל את הערעור, כולו או מקצתו, ולשנות את ההחלטה של הממונה על המשמעת, או לבטלה וליתן אחרת במקומה, או להחזיר את הדיון עם הוראות אל הממונה על המשמעת.

ב. לדחות את הערעור.

ג. ליתן בקשר להחלטה כל החלטה אחרת שהממונה היה מוסמך לתיתה.

11.12 ההחלטה של ועדת הערעורים תהיה סופית. אולם אם החליטה ועדת הערעורים על עונש של הרחקה או ביטול שנת לימודים או חלקה, טעון עונש זה אישור מטעם נשיא האוניברסיטה או הרקטור או ממלאי מקומם המוסמכים, בהתאם לסוג העבירה, המוסמכים להפחית את העונש, להחליפו בעונש אחר קל יותר, מן העונשים המנויים בתקנון זה.

היה העונש טעון אשורם של הנשיא או הרקטור בהתאם לסוג העבירה, יהיה הנתבע רשאי להגיש לנשיא או לרקטור השגותיו בכתב, תוך שבועיים מיום שהומצאה לו ההחלטה.

11.13 אישרו הנשיא או הרקטור בהתאם לסוג העבירה, עונש של הרחקה הנתבע מן האוניברסיטה לצמיתות, רשאי הנתבע לפנות אל הנשיא או הרקטור בהתאם לסוג העבירה לא לפני תום 3 שנים מיום הוצאת הנתבע מהאוניברסיטה בבקשה לאפשר לו לחדש את לימודיו באוניברסיטה. אם ימצאו זאת לנכון רשאים הנשיא או הרקטור לחון אותו, ואז יעבירו את הבקשה ליחידה האקדמית הנוגעת בדבר, לדין ענייני בדבר תנאי חידוש הלימודים.

י. פרסום

הממונה על המשמעת או יו"ר ועדת הערעורים רשאים להחליט על פרסום ההחלטה שניתנה על ידם, על לוח המודעות של האוניברסיטה, תוך ציון שמו של הנתבע או בעילום שם.

תקנות חניה

הנחיות להגשת בקשה לקבלת תווית חניה

ההנחיות להלן מפרטות את כללי הזכאות לקבלת תווית חניה; תהליך הגשת הבקשה לקבלת תווית חניה, אופן השימוש בתווית החניה, וכן תקנות בדבר עבירות חניה – וסינדול רכב.

1. הזכאים לקבלת תוי חניה

- א. סטודנטים העונים על אחד הקריטריונים הרשומים מטה:
  - (1) סטודנטים הלומדים לתואר שלישי.
  - (2) סטודנטים הלומדים לתואר שני **בתכנית מלאה** ולא בתכנית מובנית בת יום.
- ב. תנאי לקבלת התו עמידה בקריטריונים להלן:
  - (1) הצגת אישור קבלה לתואר שלישי ושני.
  - (2) סטודנט בעל רשיון רכב בבעלותו או בבעלות הוריו.
  - (3) סטודנט נשוי/ה עם רשיון רכב בבעלותו/ה או בבעלות בעל/אישה.
- ג. חלוקת תוויות לזכאים תחל בתאריך 3/7/05 ועד 27/10/05 במשרדנו בימי א'-ה' בין השעות 09.00-15.00.

2. הזכאים להגיש הבקשה

- א. סטודנטים העונים על אחד הקריטריונים הרשומים מטה:
  - (1) סטודנטים נכים, שברשותם תו נכה מטעם מוסדות מוסמכים כגון משרד הבטחון, ביטוח לאומי ואחרים (עליהם להציג תעודת נכה/תו נכה).
  - (2) סטודנטים שאינם נכים, הסובלים מבעיות רפואיות מיוחדות, יחוייבו באישור מרופא מומחה אשר יועבר לאישור רופא האוניברסיטה.
  - (3) סטודנטים בני 60 שנה ומעלה.
  - (4) סטודנטיות בהריון, תחוייבנה באישור מרופא נשים.
- ב. סטודנטים בני עובדים.

3. אופן הגשת בקשה לזכאים

הבקשות תוגשה למחלקת הבטחון והבטיחות של האוניברסיטה (ע"ש מגיש הבקשה) ולא יאוחר מיום 29/9/05 בשעה 15.00 באמצעות טופס הבקשה והתחייבות. טופס בקשה ניתן לקבל ביחידת הביטחון בימים א'-ה' בין השעות 09.00-15.00.

4. אישור הבקשה והנפקת התווית

- א. הבקשות תועברנה לאישור יחידת הביטחון. סטודנטים שבקשותיהם אושרו, יקבלו תווית חניה ביחידת הביטחון לאחר שישלמו את האגרה.
- ב. בעת מסירת התווית, יידרש מגיש הבקשה להציג רשיון רכב (ראה סעיף 1 ב' דלעיל) כמו כן עליו להציג שובר תשלום וכן מסמכים רפואיים ואחרים כמתחייב בסעיף 2 א' דלעיל.
- ג. סטודנטים שברשותם רכב של "חברה/קיבוץ" נדרשים להציג אישור מהחברה/קיבוץ שאכן הרכב משמש את הסטודנט/ית במשך כל השנה.

5. הגרלת תוויות חניה

- א. מקומות החניה הפנויים שיוותרו לאחר חלוקת התוויות לזכאים כאמור בסעיף 1 דלעיל, יוגרלו בין כלל ציבור הסטודנטים לתואר ראשון ותלמידי המכינה.
- ב. בהגרלה רשאים להשתתף סטודנטים בעלי רישיון נהיגה ורישיון רכב תקפים.
- ג. סטודנטים המעוניינים להשתתף בהגרלה במשך ימי הייעוץ יעשו זאת באמצעות המענה הקולי, טלפון 8345674, 8249301 ולא יאוחר מיום 26/10/05 בשעה 15:00.
- ד. סטודנטים שזכו בהגרלה יתחייבו לקבל את התווית מיום 31/10/05 בשעה 12:00 ועד יום 10/11/05 בשעה 15:00. הזכאים יציגו רישיונות נהיגה ורכב בעת קבלת התווית. אחר מועד זה תבוטל זכאותם.
- ה. לאחר סקר מקומות פנויים במגרשים יוחלט באם לבצע הגרלה נוספת בין הנרשמים שלא זכו בהגרלה הראשונה.
- ו. ניתן לקבל את תוצאות ההגרלה במענה הקולי. כמו כן תפורסם רשימת הזוכים בלוחות המודעות: בבניין מדעי החברה, בבניין ראשי, בבניין רב תכליתי, בבניין במדרגות, בבניין חינוך ובאגף הביטחון והבטיחות. כן יפורסמו התוצאות באתר האינטרנט <http://security.haifa.ac.il>.
- ז. זוכה בהגרלה אינו זכאי להעביר זכאותו לאחר.

6. דמי חניה

- א. יגבה תשלום מכל זכאי, לצורך השתתפות בבניית מגרשי חניה חדשים ובחזקתם כפי שייקבע מדי שנה על-ידי הנהלת האוניברסיטה, סכום התשלום יפורסם במענה הקולי.
- ב. נכים מ-60% ומעלה ונכים אחרים שברשותם תו נכה פטורים מתשלום.
- ג. ניתן לרכוש תו חניה של אחה"צ משעה 14:00 לכל התארים ללא הגרלה.

תקנות בדבר עבירות חניה – וסינדול כלי רכב

1.0 מטרה

- 1.1 מטרת התקנות להסדיר את החניה באוניברסיטה.
- 1.2 התקנות מופעלות באחריות ראש אגף הביטחון והבטיחות באוניברסיטה.

- 1.3 התקנות תחולנה על כל באי האוניברסיטה לרבות סטודנטים, עובדי הסגל המנהלי, חברי הסגל האקדמי ואורחים.
- 1.4 תקנות אלה תחולנה בכל תחום האוניברסיטה.

2.0 מונחים וביטויים

- 2.1 בתקנות אלה תהיה למונחים ולביטויים הרשומים מטה המשמעות הרשומה לצד כל אחד מהם:
- "עבירת חניה" משמעה כל אחת מהעבירות המפורטות בנספח "1" המצורף לתקנות אלה כחלק בלתי-נפרד מהן, וכל עבירה שתתווסף מפעם לפעם לנספח "1" על-פי החלטה של רשויות האוניברסיטה.
- "עובד ביטחון" מי שהוסמך על-ידי רשויות האוניברסיטה לפקח על ביצוע הוראות תקנות אלה בתחום האוניברסיטה.

3.0 תשלום הקנסות

- 3.1 שיעורי הקנסות בגין: סינדול רכב, לפי הוראות סעיף 3.5 לתקנות אלה ייקבעו על-ידי הנהלת האוניברסיטה. תעריפים אלה יעודכנו מדי פעם ויפורסמו על-גבי לוחות המודעות בתחום הקמפוס.
- 3.2 הקנסות על-פי תקנות אלה ישולמו בסוכנות הדואר באמצעות שובר תשלום של הדואר.

נספח "1"

עבירות חניה שבגין ביצוען יסונדל הרכב על-פי תקנות אלה

- א. חניה במקום המיועד לחניית רכב נכים.
- ב. חניה כפולה החוסמת כניסת רכב או יציאתו ממקום חניה מוסדר.
- ג. חניה הגורמת לחסימת ציר תנועה או חוסמת כניסה ויציאה למגרש חניה מוסדר.
- ד. חניה בתחום תחנות אוטובוסים.
- ה. חניה במקומות המסומנים בתמרור "אין חניה" או "אין עצירה" או מסומנים בשפת המדרכה בצבעים אדום-לבן או אדום-צהוב או תמרור ד.16, סימון על הכביש אין חניה.
- ו. חניה על מדרכות או דשאים.
- ז. חניה במגרשים המיועדים לחברי הסגל בלבד.
- ח. חניה שמורה לרכב יחידות האוניברסיטה.
- ט. חניה על מעבר חציה.
- י. חניה במקום המיועד לרכב חירום או הצלה.

- יא. חניה בחניוני האוניברסיטה ללא תו חניה או אישור חניה.
- יב. תפיסת שני מקומות חניה.
- יג. מספר תו החניה של הרכב אינו זהה למספר הרכב.
- יד. רכב הנכנס לאוניברסיטה וחונה בחניונים ללא אישור חניה.
- טו. כל חניה במקום בלתי מסומן לחניה.

סמכויות עובדי הביטחון

עובד בטחון נושא בסמכויות כלהלן, לצורך ביצוע מכלול תפקידיו (וזאת מבלי לגרוע מהוראות הנוהלה המתייחסות לתפקידיהם וסמכויותיהם של הממונה על הבטחון, עוזריו והכונן הבכיר):

- א. עובד ביטחון אשר מזהה הפרעה לסדר / פגיעה ברכוש או בשטח האוניברסיטה / מצב חירום יטפל באירוע תוך הפעלת סמכויות כמפורט להלן:
  1. בדיקת זהותו של כל אדם, בין בכניסות לשטח האוניברסיטה ובין בתחומי שטחה. מניעת כניסה של כל אדם המסרב להזדהות בשטח האוניברסיטה ו/או בכל בנין, חדר, מתקן אחר שבתחומה ו/או הוצאת אדם כאמור משטח האוניברסיטה.
  2. תפיסת חשוד ועיכובו עד לבוא משטרת ישראל.
  3. עריכת בדיקות וחיפושים בחפציו של כל אדם ובכלי הרכב שברשותו, הן בכניסות וביציאות לשטח האוניברסיטה והן בתחומי שטח זה לרבות בכניסות לבניינים, חדרים ומתקנים אחרים, כולל יציאות.
  4. מניעת כניסת כל אדם המסרב לאפשר חיפוש בחפציו ו/או ברכבו לאחד המקומות האחרים הנזכרים בסעיף 3.
  5. מניעת הוצאת רכוש האוניברסיטה משטח האוניברסיטה ע"י מי שאין בידו אישור לעשות כך.
  6. סגירת שטחים משטחי האוניברסיטה בפני כלי רכב ו/או בני אדם לפני ביצוע טקסים ו/או עבודות ו/או לצורכי פעולות מנע, חילוץ, הצלה, לפי הוראות ראש אגף יחידת הביטחון והבטיחות / סגנו / הממונה על הביטחון.
  7. הפסקת פעילות ציבורית ואחרת שלא קבלה אישור משלטונות האוניברסיטה או מתקימת שלא בהתאם לאישור שנתקבל משלטונות האוניברסיטה.
  8. מניעת כניסת רכב לשטח האוניברסיטה ללא אישור המתיר – על פי הוראות האוניברסיטה ונהליה כניסתו לשטח זה.
  9. מניעת כניסה של סטודנט שנגזר עליו בדין משמעת איסור כניסה לשטח האוניברסיטה.
  10. מניעת כניסה ו/או חניית רכב במקום בו אין הוא רשאי לחנות.
  11. לפעול ע"פ "נוהל הסדרי כניסה וחניה באוניברסיטה", לכל אותן מכוניות החונות במקומות אסורים לחניה.
  12. הוצאת רוכלים על צידום שפעולתם בשטח האוניברסיטה לא הותרה מפורשות ע"י רשויות האוניברסיטה.

13. הגשת תלונות בגין עבירות משמעת ועבירות אחרות כפי שמפורט בתקנון המשמעת.
14. שימוש בכח סביר –
עובד ביטחון רשאי להשתמש לצורך מילוי תפקידיו בכח סביר – לאחר שנכשלו כל הדרכים והאפשרויות האחרות וזאת אך ורק לצרכים כמפורט להלן:
  - א. תפיסת חשוד ועיכובו עד לבוא המשטרה.
  - ב. מניעת חבלה.
  - ג. הפסקת הפרעת סדר.
  - ד. מניעת כניסה לשטח האוניברסיטה ממי שמבקש להיכנס לשטח זה כשמותר למנוע כניסתו ע"פ הוראות נוהל זה.
  - ה. הוצאת רוכלים בלתי מורשים.
  - ו. הגנה עצמית.
  - ז. הוצאת מי שמסרב להזדהות משטח האוניברסיטה
15. ראש אגף הביטחון והבטיחות, סגנו או הממונה על הביטחון יהיו רשאים לפי שיקול דעתם ולאחר העברת הודעה לדיקנאט להזמין לבירור סטודנטים שנטלו חלק בפעילות ציבורית או אחרת שלא אושרה ומהווה לכאורה עבירת משמעת עפ"י תקנון המשמעת.

הוראות בטיחות לסטודנטים באוניברסיטת חיפה

מטרת הוראות אלה הן בראש וראשונה לשמור על שלמותך ובריאותך במהלך שהייתך באוניברסיטת חיפה.

א. הנחיות בטיחות כלליות

1. הכר את הסביבה בה הינך נמצא – דע את הכניסות והיציאות לשעת חירום.
2. במהלך שהייתך באוניברסיטה עליך להקפיד על הליכה במעברים מוארים ומסומנים בלבד.
3. יש לצעוד על מדרכות ולהשתמש במעברי חציה בלבד.
4. אין להיכנס לאזורים בבנייה ו/או בשיפוצים המסומנים כאסורים לכניסה.
5. אין לעבור במקומות המסומנים בסרט "אדום" ואין לחצות אותם בשום מקרה.
6. במקרה של פגיעה או תאונה יש להודיע לטלפון חירום מס' 7000 מכל טלפון פנימי בקמפוס ולהמתין להגעתו של חובש למקום האירוע.
7. אין להזיז את הנפגע!
8. אין לעשן בכל מבני האוניברסיטה למעט מקומות המסומנים כמקומות עישון.

ב. הוראות במקרה גילוי שריפה

1. הפעל לחצן חירום (במידה וקיים).
2. הרחק אנשים מאזור השריפה.
3. הודע מיידית לטלפון חירום מס' 7000 מכל טלפון פנימי בקמפוס מסו: שם, מיקום מדויק של האירוע, האם יש נפגעים.
4. סגור דלתות וחלונות למניעת התפשטות האש.
5. במידה והאש בגודל של סל ניירות ניתן לנסות לכבות בעזרת המטף הקרוב.
6. אין להשתמש במים כל עוד לא נותק החשמל.
7. סייע לכוחות החילוץ במידה ונדרשת לכך.

ג. הוראות לפינוי מבנה

1. אין להשתמש במעלית בעת פינוי המבנה.
2. עם שמיעת הכריזה על פינוי עליך לעזוב את המבנה/המקום בדרך הקצרה ביותר ליציאת החירום הקרובה או לפי הוראות שניתנו – העזר בשלטי ההכוונה.
3. הצמד לצד ימין בעת ירידה במדרגות ע"מ לאפשר לכוחות חילוץ לעלות.
4. עם היציאה מהבניין יש להגיע לנקודת הכינוס שהוכרו עליה.
5. במקרה של חשש לנעדרים הודע על כך לכוחות הביטחון. אין לחזור לחפשמ.

ד. הוראות בטיחות לסטודנטים במעבדות כימיות / ביולוגיות

1. על כל סטודנט להכיר את המעבדה לרבות:
  - א. יציאת החירום ומסלול המילוט מהמעבדה / בניין.
  - ב. מקום לחצני חירום להפסקת חשמל במעבדה, ברז ראשי לניתוק הגז במעבדה.
  - ג. הכרת טלפון החירום מס' 7000 מכל טלפון פנימי בקמפוס. הכר מיקום טלפון פנימי הקרוב.
  - ד. הכרת מיקום מקלחת החירום ומשטפת העיניים במעבדה ודרך השימוש בה.
  - ה. מיקום ציוד הכיבוי במעבדה (מטפים ארונות כיבוי ועוד).
  - ו. מיקום ארגז עזרה ראשונה.
  - ז. מקום איסוף פסולת מעבדתית: מקום איסוף פסולת חדה.
2. אין לעבוד לבד במעבדה.
3. אין לבצע ניסויים או בדיקות שלא אושרו ע"י סגל המעבדה או מדריך שהוסמך לכך. לפני התחלת הניסוי למד היטב את הוראות העבודה השוטפת ותהליך הניסוי.
4. ברר את הסיכונים בחומרים שהינך עובד עימם, במקרה חשש קרא את גיליון הבטיחות של החומר והתייעץ עם האחראי על המעבדה לפני תחילת העבודה.
5. אין לעבוד עם ציוד ו/או מכשירים שאינם תקינים.
6. אין להכניס מזון, לאכול, לשתות ולעשן במעבדה!.
7. יש להשתמש בציוד מגן אישי כנדרש ע"פ גיליון הבטיחות.
8. ציוד המגן המינימאלי הנדרש לעבודה במעבדה הינו:
  - א. חלוק.
  - ב. נעלים סגורות.
  - ג. משקפי מגן.
9. השתמש בכפפות מתאימות בעת עבודה עם חומרים כימיים.
10. במקרה של חוסר מידע פנה למנהל המעבדה במידה ולא קיבלת תשובות, פנה לממונה על הבטיחות האוניברסיטאי – מר פיני זלץ, בטלפון 4039, 2360 בין השעות 08:00-16:00.
11. טיפול בשפך כימיקל נוזלי, עשה אך ורק ע"י ספיגה בניר סופג או כריות סופגות או חול.
12. לאחר מכן יש לפנותו לאתר פסולת כימית.

אין לנטרל חומצות או בסיסים

דיקנאט הסטודנטים

דיקן הסטודנטים: פרופ' אריאל בנדור

ראש מינהל הדיקנאט: גב' אסתר פישר

רמ"ד פניות הסטודנטים: גב' שרון סיני

מרכזת הדיקנאט: גב' רות רז בן-ברק

לשכת דיקן הסטודנטים

חדר 160א', הבניין הרב-תכליתי, טל' 8240027, 8240335; פקס: 8240319
שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 08:00-14:00

דיקנאט הסטודנטים הוא הרשות המרכזית באוניברסיטה הפועלת לרווחת הסטודנטים והמטפלת בבעיותיהם האישיות, האקדמיות והכלכליות, תוך קיום קשר הדוק עם הגופים האקדמיים והמינהליים של האוניברסיטה.

תפקידי דיקן הסטודנטים ומערכת הדיקנאט כוללים בין היתר:

◆ מתן עזרה וייעוץ לסטודנטים בבעיות דלעיל. סטודנטים רשאים לפנות לדיקן הסטודנטים במסגרת "דלת פתוחה" בימי ג' בין השעות 10:00-13:00 רק במהלך שנת-הלימודים (לא בחופשות), ובמועד אחר לפי תאום מראש.

ניתן לפנות גם בכתב, תוך ציון שם מלא וכתובת לתשובה. פניות אנונימיות לא יטופלו. על-פי בקשת הסטודנטים, יישמר חסיון השם בפניה לרשות המוסמכת.

◆ קיום קשר שוטף בין אגודת הסטודנטים ואוכלוסיית הסטודנטים לבין הנהלת האוניברסיטה והמערכת האקדמית והמינהלית שלה, תוך ניסיון למצוא פתרונות לבעיות שבהן נתקל ציבור הסטודנטים.

◆ ייזום, תיכנון וביצוע פעילות לרווחת הסטודנטים (בנושאים כגון: מעונות, מלגות, הלוואות, יעוץ אקדמי, פסיכולוגי או הכוון מקצועי-תעסוקתי, ולת"ס, סיוע לסטודנטים נכים).

◆ תיכנון וקיום פעילות בתחומי החברה והתרבות בקמפוס, תוך שיתוף עם אגודת הסטודנטים (ימי עיון וסימפוזיונים, טכסים, מופעים, ערבי תרבות וכו').

◆ ייזום, תיכנון וביצוע פעילות משותפת לאוניברסיטה ולקהילה על-ידי הפעלת פרויקטים של מעורבות חברתית.

◆ ריכוז הטיפול בקבילות הסטודנטים.

◆ ריכוז הפעילות הציבורית באוניברסיטה.

◆ סיוע לארגון אירועים, כגון: טכסים וכנסים של יחידות הדיקנאט.

◆ סיוע בהפעלת תכניות תרבות בשיתוף אגודת הסטודנטים ומדורים שונים בדיקנאט.

◆ מתן עזרה וייעוץ אקדמיים למתקשים בלימודים.

פעילות ציבורית

הפעילות הציבורית של חברי קהיליית האוניברסיטה בין כתליה מהווה חלק משלים של פעילותה האקדמית של האוניברסיטה, שרואה זאת מחובתה לאפשר לחבריה לחיות יחד, להביע באופן מלא דעות, השקפות ואמונות, ולקיים שיח בין חברי הקהילה. האוניברסיטה רואה בעקרון חופש הביטוי תנאי יסוד לקיומה, ואת החינוך לתרבות של חופש הביטוי כאחת ממטרותיה. אחד מעקרונות חופש הביטוי הוא כי היתר לביטוי אינו זהה להסכמה עם תוכנו.

כל פעילות המתקיימת בין כתלי הקמפוס חייבת לעמוד בתנאים הבאים:

- א. שמירת דיני מדינת ישראל.
  - ב. שמירה על תקנות האוניברסיטה, נהליה ורכושה.
  - ג. אי שיבוש מהלכם התקין של פעולות ההוראה, המחקר והעבודה בקמפוס.
- את נוהל הפעילות הציבורית ניתן לקבל בלשכת דיקן הסטודנטים.
- פעילות ציבורית באוניברסיטה מתקיימת במהלך שנת-הלימודים בלבד (אין פעילות בחופשות).

התזמורת הקאמרית

התזמורת תעסוק בנגינת יצירות קאמריות בתקופות שונות. התזמורת תופיע באירועים שונים באוניברסיטה במהלך שנת הלימודים. ניסיון קודם בנגינה – הכרחי. הרישום – במשרדי דיקנאט הסטודנטים, הבניין הרב-תכליתי, חדר 160א'.
חורות תערכנה בימי ב' בשעות 16:00-20:00, חדר 640.

מועדון "שיח ושיג"

המועדון מקיים הכשרה ותחרויות רטוריות. הפעילות מקנה לסטודנטים מיומנויות בדיבור בפני קהל, כישורי הקשבה וחשיבה ביקורתית. המצטיינים ייצגו את אוניברסיטת חיפה בתחרויות בין-לאומיות. אין צורך בניסיון קודם. לרישום ופרטים נא לפנות למר אורי זכאי
04-8324158.

המפגשים יערכו בימי ג' בין השעות 18.00-20.00.

א. מדור מלגות ורווחהראש המדור: **גב' אורלי עמר**

חדר 160 ב', בניין רב-תכליתי
 טל' 8249174, 8240330, 8240685, 8240306, 8240669, 8288034
 פקס: 8249174
 קבלת קהל בימי א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

1. מלגותמרכזת מלגות: **גב' ליאת רייבי**

אוניברסיטת חיפה מעניקה מלגות סיוע והצטיינות לסטודנטים חדשים וותיקים אשר הינם תלמידים מן המניין, לקראת תואר ראשון ושני באוניברסיטת חיפה בלבד, בכפוף למדיניות חלוקת המלגות, המאושרת ע"י הנהלת האוניברסיטה.

א. בקשות למלגה

בקשה למלגת סיוע בלבד תוגש מידי שנה ביוזמת הסטודנט ע"ג טופס המיועד לכך החל מחודש אוגוסט ועד שבוע לאחר תחילת שנת הלימודים. טפסי בקשה למלגה ניתן להשיג בחנות אקדמון באוניברסיטה.

סטודנט המתחיל לימודים בסמסטר ב' יגיש בקשה למלגה עד יום תחילת לימודי סמסטר ב'.

סטודנטים זכאי מלגת הצטיינות יאותרו ע"י מדור המלגות ותישלח להם הודעה על כך עד חודש לאחר תחילת שנת הלימודים.

ב. קריטריונים בסיסיים לזכאות למלגה

1. סטודנט חדש וותיק **מן המניין** הלומד לתואר ראשון/שני במסגרת מספר השנים התקניות בחוג/ לימודי.
2. סטודנט שהיקף שכר הלימוד שלו בשנת הלימודים השוטפת הינו 75% לפחות למעט סטודנט בקטגוריות הבאות לגביהם הדרישה בהיקף שכר לימוד שונה: משפטים חד חוגי שנה ד' ורפוי בעיסוק שנה ד' 37% שכ"ל לפחות, סיעוד שנה ד', פיזיותרפיה שנה ד' – 60% שכ"ל לפחות. סטודנט המתחיל לימודיו בסמסטר ב', משפטים תוכנית משולבת שנה ד', הפרעות בתקשורת שנה ד' – 50% שכ"ל לפחות.
3. סטודנט ותיק בתואר הראשון שדווחו לו למחשב ציונים על קורסים בהיקף של 30 נק' זכות משנה קודמת ולא פחות מ-12 נק' זכות באחד החוגים. סטודנט הלומד **במסלול חד-חוגי** או באחת **התוכניות המשולבות בפקולטה למשפטים** הדרישה לגביו היא צבירת ציונים בהיקף של 30 נ"ז ככלל משנה קודמת. סטודנט הלומד **לימודי ערב** הדרישה לגביו הינה צבירת ציונים על קורסים משנה קודמת בהיקף של 22 נ"ז לפחות.
4. סטודנט שהחל לימודיו בסמסטר ב' אשתקד, הדרישה לגביו הינה צבירת ציונים על קורסים משנה קודמת בהיקף של 15 נק' זכות לפחות.
4. ממוצע ציונים משנה קודמת בכל אחד מחוגי הלימוד הינו 70 לפחות.

סטודנט אשר לא יעמוד בכל הקריטריונים הבסיסיים לא יהיה זכאי למלגה

הזכאות למלגה לסטודנט העומד בקריטריונים הבסיסיים תיקבע על סמך הישגים אקדמיים או על סמך מצב כלכלי משפחתי.

ג. סוגי המלגות

1. מלגה על הישגים אקדמיים (הצטיינות) - תוענק לסטודנט חדש וותיק הלומד לתואר

ראשון בלבד על סמך הישגיו האקדמיים ותותנה בפעילות חברתית בהיקף של שעתיים שבועיות במהלך שנת הלימודים, (סה"כ 56 שעות שנתיות). לא יבחן מצבו הכלכלי/ משפחתי של הסטודנט, לא תהיה התחשבות בעובדת היותו ממומן בשכ"ל. סטודנט זכאי למלגת הישגים אקדמיים עפ"י נתוניו האקדמיים והעונה על הקריטריונים הבסיסיים לזכאות למלגה כמפורט בסעיף ב', יאותר ע"י מדור מלגות ורווחה ותישלח אליו הודעה על כך עד חודש לאחר תחילת שנת הלימודים בצירוף רשימת פרוייקטים חברתיים המוכרים ע"י ועדת המלגות.

מלגת הישגים אקדמיים לסטודנט חדש תוענק על סמך הציון הפסיכומטרי הגולמי. סטודנט בעל ציון 730 ומעלה יהיה זכאי למלגה בגובה שכ"ל עד 100% ללא תשלומים נלווים.

מלגת הישגים אקדמיים לסטודנט ותיק תוענק על סמך **ממוצע ציוני משנה קודמת**, ובתנאים הבאים:

סטודנט הלומד במסלול דו-חוגי הדרישה לגביו הינה: ממוצע ציוניו בחוג אחד נכלל ב-5% הגבוהים בחוג ובחוג השני נכלל ב-10% הגבוהים.

סטודנט הלומד בתוכניות המשולבות במסגרת הפקולטה למשפטים, הדרישה לגביו הינה: ממוצע ציוניו במשפטים נכלל ב-5% הגבוהים בחוג וממוצע ציוניו בחוג המשני נכלל ב-20% העליונים.

סטודנט הלומד במסלול חד-חוגי הדרישה הינה ממוצע ציונים הנכלל ב-5% הגבוהים בחוג.

לסטודנט ותיק בתוכנית אופקים

הדרישה הינה צבירת ציונים על קורסים בהיקף של 14 נ"ז לפחות בשנת הלימודים הקודמת בתוכנית, וממוצע ציונים 86 לפחות. בחוג השני צבירת ציונים על קורסים בהיקף של 16 נקודות זכות לפחות וממוצע ציונים נכלל ב-12% הגבוהים בחוג.

ממוצע ציונים מזכים במלגת הישגים אקדמיים יפורסם על גבי לוחות המודעות של המדור.

מלגת הצטיינות יתר – תוענק לסטודנט שממוצע ציוניו נכלל ב-3% הגבוהים.

מלגת הצטיינות – תוענק לסטודנט שממוצע ציוניו נכלל ב-5% הגבוהים.

2. מלגת סיוע – תוענק לסטודנט חדש וותיק הלומד לתואר ראשון ושני. הזכאות למלגה

תיקבע על סמך נתוניו הסוציו אקונומיים של מבקש המלגה, כמו כן עליו לעמוד בקריטריונים הבסיסיים כמפורט בסעיף ב'.

הנתונים לפיהם תיקבע הזכאות למלגת סיוע:

מצב כלכלי: מצבו הכלכלי של מבקש המלגה יקבע על סמך גובה ההכנסה ברוטו לנפש במשפחתו בהתאם למצבו המשפחתי. **סטודנט רווק** עד גיל 25 תחושב ההכנסה לנפש עפ"י הכנסותיו והכנסת הוריו. אם אינו נתמך ע"י הוריו יגיש הצהרה מנוטריון או מפקיד בית משפט, ויצרף חוזה שכירות ומקורות הכנסה וחשכונות.

סטודנט רווק מעל גיל 25 שאינו מתגורר עם הוריו פטור מהגשת הצהרה בלבד. **לסטודנט נשוי** – תחושב ההכנסה לנפש עפ"י הכנסותיו והכנסת בן/בת הזוג.

ילקחו בחשבון כל הכנסות נוספות כגון: קצבאות ילדים/נכות/פנסיה/שארים/זקנה/השלמת הכנסה והכנסות מהשכרת נכסים וכד'.... סכום כל ההכנסות יחולק במס' הנפשות הנתמכות (אחים/ילדים מתחת לגיל 18, חיילים בשרות סדיר, סטודנטים רווקים עד גיל 25).

נתונים מיוחדים: להלן נתונים נוספים שיילקחו בחשבון לזכאות למלגת סיוע כנגד הגשת אישורים.

שרות צבאי/שרות לאומי, שרות צבאי כלוחם ביחידה קרבית, שרות מילואים אשתקד העולה על 10 ימים רצופים או 35 ימים מצטברים (לסטודנט וותיק). עבודת סטודנט, עולה חדש עד 10 שנים בארץ, עולה חדש עד 4 שנים **בודד בארץ**, סטודנט בודד, קרוב משפחה מדרגה ראשונה חולה במחלה קשה (מצב בריאותי בעל השלכה על מצב הכלכלי של המשפחה), בן זוג סטודנט בתואר ראשון או חייל בשרות סדיר.

ד. סייגי זכאות למלגה

1. סטודנט שהחל אשתקד לימודיו בסמסטר ב' וצבר ציונים על 15 נק' לפחות לא יהיה זכאי למלגת הישגים אקדמיים סטודנט כנ"ל יהיה זכאי למלגת סיוע בלבד בהתאם לקריטריונים.
2. סטודנט המחליף חוג במהלך לימודי התואר הראשון ועובר לחוג חדש, יהיה זכאי למלגת סיוע בלבד עפ"י הקריטריונים.
3. תלמיד העובר ממסלול דו-חוגי לחד-חוגי במסגרת לימודי התואר הראשון וממוצע ציוניו בחוג שעזב משפיע על זכאותו למלגה, יובא עניינו להחלטת ועדת הערעורים.
4. סטודנט שהתקבל לשנת לימודים מתקדמת על סמך לימודים קודמים במוסד לימודים אחר לא יהיה זכאי למלגת הישגים.
5. סטודנט שנה א' בחוג ב.א. למצטיינים הפטור משכ"ל לא יהיה זכאי למלגות נוספות עפ"י הקריטריונים.
6. סטודנט הממומן בשכ"ל בהיקף 40% ומעלה לא יהיה זכאי למלגת סיוע יוצאים מכלל זה סטודנטים עולים עד 10 שנים בארץ וסטודנטים עולי אתיופיה.
7. סטודנט שנמצא זכאי למלגה על הישגים אקדמיים עפ"י נתוניו לא יהיה זכאי גם למלגת סיוע.
8. סטודנט שנמצא זכאי למלגה יעודית וגם למלגת הצטיינות עפ"י הקריטריונים יזוכה במלגה הגבוהה מבין השתיים ובמחצית המלגה השניה, למעט מקרים בהם המלגה היעודית הינה בגובה שכן לימוד מלא ומעלה, אז יזוכה הסטודנט במלגה היעודית

בלבד. אם נמצא הסטודנט זכאי למלגה יעודית וגם למלגת סיוע עפ"י הקריטריונים יזוכה רק במלגה הגבוהה מבין השתיים.

תשובת ועדת המלגות באשר לזכאות / אי זכאות למלגה תשלח בדואר עד סוף סמסטר א', סטודנט זכאי למלגה יזוכה בה בחשבון שכר הלימוד, אם שילם את שכר הלימוד יזוכה בחשבון הבנק שלו.
גובה המלגה ייקבע ביחס להיקף שכר הלימוד עד 100%.

ה. המלגה תבוטל במקרים הבאים:

- תלמיד מפסיק לימודים באוניברסיטה בין מיוזמתו ובין מיוזמת האוניברסיטה.
- תלמיד שדווח פרטים כוזבים בשאלון המלגה.
- עפ"י הנחיית רשות המשמעת (ראה תקנון המשמעת פרק ה' סעיף 6.2).
- הפסקת פעילות חברתית.
- שינוי בנתוני הסטודנט במהלך שנת הלימודים (היקף שכ"ל, ממוצע ציונים וכד')
- במקרה של ביטול המלגה יהויב התלמיד להחזיר את הסכומים שקיבל על חשבון המלגה, בשיעורים ובמועדים שיקבעו על ידי האוניברסיטה.
- האוניברסיטה רשאית לבדוק לפי קביעתה מדגם בקשות למלגה כדי לאמת הצהרות המבקשים.

ו. ועדת ערעורים

סטודנט רשאי להגיש ערעור על החלטת ועדת המלגות לא יאוחר מ-10 ימים מיום קבלת תשובה על זכאותו/אי זכאות למלגה, זאת רק במידה וישנם נתונים נוספים או פרטים חדשים שלא הובאו בפני ועדת המלגות.
החלטת ועדת הערעורים הינה סופית.

- * ייתכנו שינויים בקריטריונים לזכאות למלגה בשנה "ל תשס"ו.
- ** דף זה נכתב בלשון זכר אולם מתייחס לזכר ולנקבה כאחד.

2. שירותי רווחה

מרכזת רווחה: גב' ענת אבוטבול

תפקידי היחידה:

- א. הפעלת מערכת סיוע ושירותי תמיכה לסטודנטים בעלי צרכים מיוחדים, קרי, בעלי לקויות פיזיות/רפואיות (עיוררים וכבדי ראייה, בעלי לקויות שמיעה, נכי גפיים וכו') ובעלי לקויות למידה.
- ב. ריכוז הפניות לבחינות בתנאים מיוחדים לבעלי לקויות למידה ובעלי לקויות רפואיות (ר') בהמשך, סעיף תנאים מיוחדים בבחינות).
- ג. טיפול בנושא ולת"ם סטודנטים (לרבות ערעורים).
- ד. ריכוז הפניות לוועדת חריגי שכ"ל.
- ה. ריכוז הפניות לנציב קבילות הסטודנטים (ר') בהמשך, סעיף נציב קבילות הסטודנטים).

תנאים מיוחדים בבחינות לסטודנטים בעלי לקויות למידה

סטודנטים המבקשים התאמות לימודיות בגין לקויות למידה יחויבו באיבחון באוניברסיטה. האיבחון כרוך בתשלום.

נא לפנות מיד עם הודעת הקבלה ללימודים ולא יאוחר משבועיים לאחר כל תחילת סמסטר, למרכזת יה"ל – יחידת התמיכה ללומד לקוי למידה בימים: א', ב', ג', ה' בין השעות 10-13 טלפון 04-8249022.

תנאים מיוחדים בבחינות לסטודנטים בעלי לקויות רפואיות

1. סטודנטים המבקשים תנאים מיוחדים בבחינות בגין לקויות רפואיות, יגישו בקשה למרכזת רווחה בדיקנאט הסטודנטים, עם קבלתם ללימודים ולא יאוחר משבועיים לאחר כל תחילת סמסטר. (בקשות שתוגשנה במועד מאוחר יותר לא תופלנה).

2. לבקשה יצורפו האישורים הבאים:

א. סטודנטים המוכרים כנכים ע"י המוסד לביטוח לאומי/משרד הבטחון – אישור על נכות, ואישורים כפי שהוגשו למוסד לביטוח לאומי/משרד הבטחון לקביעת הנכות.

ב. סטודנטים שאינם מוכרים כנכים ע"י המוסד לביטוח לאומי/משרד הבטחון –

אישור רפואי עדכני מטעם רופא מומחה במערכת הבריאות הציבורית, המפרט את הלקויות הרפואיות בציון ההשלכות התפקודיות על מהלך הלימודים.

3. הוועדה ללקויות רפואיות תאשר את הזכאות להתאמות, כשכל מקרה יבחן לגופו, ותפרט את התנאים המיוחדים להם זכאים הסטודנטים.

4. החלטות הוועדה תועברנה לידיעת החוגים, הסטודנטים, ומינהל התלמידים.

5. התשובה לסטודנטים תישלח בדואר כחודשיים לאחר הגשת הבקשה.

סטודנטים עיוורים וכבדי ראייה וכן סטודנטים בעלי נכויות פיזיות, בעלי אישורים רפואיים

זכאים לסיוע מדיקנאט הסטודנטים. הסיוע כולל:

– כרטיסי צילום, קלטות שמע והשאלת ציוד מיוחד

– חונכות אישית.

– שירות הקראה.

– מרכז למידה לעיוור בספריה (קומה 1 בספריה).

– חדר הקראה לעיוורים במעונות הסטודנטים לדיירי המעונות (מעונות פדרמן).

היקף הסיוע יקבע על-פי צרכי הסטודנטים לאחר מפגש היכרות עם מרכזת הרווחה.

סטודנטים כבדי שמיעה המבקשים פטור מלימודי אנגלית יגישו בקשה לרקטור

האוניברסיטה. לבקשה תצורף המלצת ראשי החוגים בהם לומדים הסטודנטים וכן חוות דעת מקצועית של ראש המחלקה לשפות זרות. **את הבקשות יש להעביר למרכזת רווחה**

במזרז מלגות ורווחה, בניין רב-תכליתי, חדר מס' 160 ב'.

מועמדים חדשים אשר אינם עומדים בתנאי הקבלה באנגלית יגישו בקשה לוועדת חריגים של ועדת הקבלה האוניברסיטאית באגף מינהל התלמידים. בקשתם תועבר לחוג הרלוונטי לאישור קבלה חריגה.

את הבקשות יש להעביר למחלקה להרשמה באגף מינהל התלמידים, בניין ראשי, קומה 2.

מלגות התנדבות בקהילה – סיוע לסטודנטים בעלי צרכים מיוחדים

מלגות בגובה מלגת פר"ח תוענקה לסטודנטים שיפעלו בסיוע לסטודנטים בעלי צרכים מיוחדים.

תינתן עדיפות לסטודנטים העונים לקריטריונים הבאים:

1. חוגי לימוד ושנת לימוד ב/ג – עפ"י חוגי הלימוד של הסטודנטים מקבלי הסיוע.
2. ממוצע ציונים 80 לפחות.
3. נכונות לסייע לאדם נכה.
4. עדיפות לסטודנטים שפעלו שנה קודמת בפרוייקט.
5. ניסיון בחונכות אישית (דוגמת פר"ח).
6. התאמה לדרישות ספציפיות של הסטודנטים מקבלי הסיוע.
7. ההרשמה לפרוייקט במדור מלגות ורווחה עד שבוע לאחר תחילת שנת הלימודים.
8. תישלח הודעה בכתב למועמדים שלא התקבלו לפרוייקט.

מידע לסטודנטים המשרתים במילואים

1. כללי

- סטודנט לתואר ראשון, או תלמיד מכינה חייב להמציא אישור על היותו סטודנט/תלמיד מכינה ולדווח על כך לקצין/ת קישור ביחידתו.
- **בהתאם לפקודת מטכ"ל שירות מילואים של סטודנט בתואר ראשון לא יעלה על 21 יום ושל תלמיד מכינה לא יעלה על 12 יום בשנה אקדמית** עפ"י הגדרת שלטונות צה"ל מה 31.7.2006-1.10.2005.
- על סטודנט הלומד לימודי קיץ לא חלה מגבלת מספר הימים בהם יקרא לשירות מילואים, באפשרותו להגיש בקשה לולת"ם, זו תידון לגופה.
- תלמיד לתואר מתקדם (מ.א./ד"ר) אינו רשאי להגיש בקשה לולת"ם (עפ"י נהלי ולת"ם).
- ולת"ם סטודנטים מטפל בבקשות הדנות בתקופת מילואים של **6 ימים ומעלה בלבד**. סטודנט המוזמן למילואים לתקופה קצרה יותר יפנה ליחידתו.
- ולת"ם סטודנטים לא ידון בבקשות לדחיית שירות מילואים מטעמים אישיים או רפואיים אלא רק מנימוקים אקדמיים בלבד.
- סטודנט יקרא לשרות מילואים (6 ימים ומעלה), רק פעם אחת במהלך סמסטר.

2. מידע על הגשת ולת"ם

- ניתן להגיש בקשה לביטול/קיצור/פיצול (חופשה או דחיית שירות מילואים) במקרים הבאים:
- א. סטודנט שקיבל צו מילואים לתקופה העולה על 21 יום ומבקש לשרת רק 21 יום עפ"י פקודת מטכ"ל יפנה ישירות לקצין/ת הקישור ביחידתו לתיקון הצו.
  - ב. סטודנט שקיבל צו מילואים לתקופה העולה על 21 יום ומעוניין לקצר/לבטל/לדחות השירות לתקופה של פחות מ-21 יום **יגיש 2 בקשות** אחת באופן אישי לקצין/ת קישור ביחידתו לתיקון הצו, והשנייה לולת"ם באמצעות מדור מלגות ורווחה בדיקנאט הסטודנטים.
  - ג. סטודנט שקיבל צו מילואים לתקופה של 21 יום ומעוניין לקצר/לבטל/לדחות השירות יגיש בקשה לולת"ם באמצעות מדור מלגות ורווחה בדיקנאט הסטודנטים.

בקשת ולת"ם תוגש מיד עם קבלת צו הקריאה לא יאוחר מ-45 יום לפני מועד היציאה לשמ"פ אין לעכב הגשת הבקשה גם אם אין תאריכי בחינות, ניתן לציין מועדים משוערים ולצרף במועד מאוחר יותר אישור בחינות.

בקשת ולת"ם תוגש בדיקנאט הסטודנטים – מדור מלגות ורווחה, בניין רב-תכליתי, חדר 160 ב', בימים א'-ה' בין השעות 10:00–13:00 טל': 8288034 פנימי: 8034.
ניתן להשתמש בתיבות השרות המוצבות בסמוך ללוחות המודעות של המדור, לקבלה ומסירת טפסי ולת"ם בכל שעות היום, הטופס ישלח באמצעות מדור מלגות ורווחה בלבד.
ניתן להשיג הטופס באינטרנט בכתובת:

<http://www.aka.idf.il/valtam>

- סטודנט יקבל הודעה על מועד דיון הוועדה בבקשתו ויהיה רשאי להשתתף בו באמצעות וידאו קונפרנס מהאוניברסיטה מבלי להגיע לבקו"ם (פרטים במדור מלגות ורווחה).
- סטודנט שאינו מעוניין להשתתף בדיון יוכל להתקשר למדור ולת"ם ביום הדיון לקבלת תשובה לבקשתו בטלפון 03-7379500.
- החלטת ולת"ם תישלח לבית הסטודנט כשבועיים וחצי לפני מועד היציאה למילואים.
- **ערעור על החלטת הולת"ם** ניתן להגיש עם קבלת תשובת ולת"ם, **לא יאוחר מ-7 ימים ממועד הדיון בבקשת ולת"ם**. הערעור יוגש רק במקרה שנוספו פרטים או נימוקים חדשים שלא צוינו בבקשת ולת"ם המקורית.

3. סיוע לסטודנט החוזר משירות מילואים פעיל

אוניברסיטת חיפה עושה את מירב המאמצים כדי להקל על סטודנט השב משירות מילואים להשתלב בהמשך לימודיו. השירותים ניתנים באמצעות אגודת הסטודנטים בחוגים / פקולטות, מינהל התלמידים ודיקנאט הסטודנטים.
השירותים ינתנו עם הצגת אישור על שירות מילואים.

3.1. אגודת הסטודנטים – משרד אקדמי

- **כרטיסי צילום** – קבלת 40 צילומים, עבור כל יום לימודים בתקופת השרות במילואים.
- **שיעורי עזר פרטניים** – יינתנו אחד ליום לימודים, כאשר מקסימום 3 שיעורים בשבוע. השיעורים יינתנו ע"י המדור לקידום הסטודנט בדיקנאט הסטודנטים, לאחר קבלת הזכאות מאגודת הסטודנטים.
- **החזר דמי בטוח לאומי** – יש לגשת למשרד הראשי באגודת הסטודנטים.
- **תלושי אקדמון** – יינתנו לסטודנטים אשר שרתו במילואים מ-7 ימים ומעלה, תלוש אקדמון (בסך 30 ש"ח) אחת לשבוע, מקסימום 6 תלושים.

3.2. חוגים / פקולטות

מועד חריג (מבחנים)

- א. זכאי למועד חריג, תלמיד אשר נבצר ממנו לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף מחמת שירות מילואים פעיל. "נבצר מתלמיד לגשת לאחד משני המועדים מחמת שירות מילואים" פרושו לצורך זה: שרת במילואים ביום הבחינה, או ששרת במילואים תקופה רצופה של 21 יום לפחות ותאריך הבחינה שלו חל תוך שבועיים מעת השחרור משרות או שרת תקופה רצופה של 8–20 יום, ותאריך הבחינה שלו חל תוך שבוע מעת השחרור.

ב. אישור לגשת לבחינה במועד החרגי בגלל שירות מילואים שאיננו נופל ביום הבחינה (כמפורט לעיל), יינתן על-ידי ועדה מיוחדת שתוקם לצורך זה בפקולטה/ביה"ס. תלמיד המבקש להיבחן במועד חריג ימציא לוועדה באמצעות מזכירות החוג/פקולטה אישור מצה"ל על שירות מילואים פעיל.

ג. לתלמידים שבקשתם אושרה ייקבע מועד חריג כדלקמן:

- לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר א' – במרוצת סמסטר ב'.
- לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר ב' – בסוף חופשת הקיץ.
- אם מהווה הקורס בו נקבע לתלמיד מועד חריג דרישת-קדם, יורשה התלמיד להתחיל בלימודיו בקורס המתקדם. המשך ההשתתפות תוכר לו רק לאחר שיעמוד בבחינה בקורס.

דחיית מועד להגשת עבודה

- סטודנט ששירת במילואים תקופה מצטברת מעל 7 ימים במהלך סמסטר אחד זכאי להארכה של 30 יום בהגשת עבודה (בתיאום עם מורה הקורס ומרכזת החוג).
- **הימנעות מפגיעה בתהליך הרישום** – סטודנט שבעת הרישום לקורסים נמצא בשירות מילואים פעיל ונבצר ממנו מחמת השירות להירשם לקורס או צומצם מרחב אפשרויות הבחירה שלו (יחסית לסטודנט שלא שירת במילואים) תינתן לו אפשרות לרישום מאוחר יותר לקורס/ים.

3.3. אגף מינהל התלמידים

פטור משכ"ל נוסף – סטודנט ששירת במילואים במשך תקופה של 21 או יותר במהלך סמסטר, הפסיק בשל כך לימודיו בקורס ונאלץ להירשם לאותו קורס וללמודו בשנית לא יחוייב בשכ"ל נוסף.

על הסטודנט להודיע בכתב למדור שגר לימוד על הפסקת לימודיו בקורס עד שבוע ימים לפני **מועד א'** של הבחינה בקורס.

3.4. דיקנאט הסטודנטים

- **מלגות:** ועדת המלגות מעניקה תוספת ניקוד לזכאות למלגת סיוע לסטודנט שנה ב' ומעלה ששירת שירות מילואים של 10 ימים רצופים או 35 יום מצטברים לפחות בשנת הלימודים הקודמת, יש לצרף אישור מתאים בעת הבקשה למלגה.
  - **שיעורי עזר פרטניים** יינתנו אחד ליום לימודים, כאשר מקסימום 3 שיעורים בשבוע. השיעורים יינתנו ע"י המדור לקידום הסטודנט בדיקנאט הסטודנטים, לאחר קבלת הזכאות מאגודת הסטודנטים.
  - השיעורים ניתנים ע"י סטודנטים מצטיינים משנים מתקדמות בחוג. לאחר בירור הזכאות באגודת הסטודנטים, יש לגשת למדור לקידום הסטודנט, חדר 185 בבניין הרב-תכליתי, לקבלת הפנייה למורה המתאים.
  - **שיעורים מצולמים בווידאו** ניתן לצפות בקורסי מבוא מצולמים הנמצאים במחלקת המדיה בספרייה.
- לברור רשימת הקורסים ניתן לפנות ללילך, טלפון 8240488 (פנימי 2488)
- **הכרה בשירות מילואים כפעילות חברתית המזכה ב"ז' אקדמיות** – הוועדה לפעילות

חברתית מכירה החל מה-16.5.2001 בשירות מילואים העולה על 35 יום בשנה אקדמית כפעילות חברתית-התנדבותית המזכה ב-2 נקודות זכות אקדמיות לתואר. שנה אקדמית לצורך זה תחשב מה-1.10.05 ועד 30.9.06 (כולל). פרטים בדיקנאט הסטודנטים – מדור פניות סטודנטים.

– **מעונות:** סטודנט הנמנה על כוחות המילואים ומשרת בפועל יהיה זכאי לנקודות זכות לצורך בחינת זכאותו לקבלת מעונות.

סטודנט שנתקל בבעיה הנובעת משירות מילואים שלא הצליח להתגבר עליה, יוכל לפנות לשיחה עם דיקן הסטודנטים, או אל נציב המילואים באמצעות מדור מלגות ורווחה.

דף המידע כתוב בלשון זכר, אולם מתייחס לזכר לנקבה כאחד.

נציב קבילות סטודנטים

פרופ' חיים שצקר

נציב קבילות הסטודנטים מטפל בפניות של סטודנטים אשר התבררו קודם בכל הרמות המופקדות על הפעלת המערכות באוניברסיטה (כולל דיקן הסטודנטים), ואשר לא באו על פתרון. נציב קבילות הסטודנטים שואב את סמכותו מהנשיא והרקטור.

סטודנטים המעוניינים לפנות אל נציב קבילות הסטודנטים יפנו בקשתם במכתב מנומק אל מרכזת רווחה, בבניין הרב-תכליתי, חדר 160 ב', טל' 8240685/669.

מנהלת המעונות: גב' דליה מורג

ב. מעונות

טל': 8288219, 8249931, 8240621

פקס: 04-8256335, 04-8261017

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 08:00-14:00

שעות קבלה משרד הרשמה: ימים א'-ה' בין השעות 09:00-13:00

אתר האינטרנט: www.haifa.ac.il (בקטגוריית שירותים לסטודנט)

<http://hudorms.haifa.ac.il>

באוניברסיטת חיפה מעונות המספקים מענה לכ-1000 סטודנטים. לאור הגידול במספר הסטודנטים הלומדים באוניברסיטה והביקוש הרב למגורים במעונות ישנה מצוקת דיור, ולכן אין האוניברסיטה יכולה להבטיח מגורים לכל מבקשי הדיור.

ההרשמה למעונות לשנה"ל תשס"ו תחל ב-15.05.2005 ותסתיים ב-14.07.2005.

טפסי הרשמה ניתן לרכוש אך ורק בחנות "אקדמון" שבאוניברסיטת חיפה החל מתאריך 15.05.2005. ניתן להזמין את הטפסים בטלפון ולשלם באמצעות כרטיס אשראי.

טלפון להזמנות "אקדמון": 04-8240210.

את הטפסים, בצירוף כל האישורים המתבקשים, יש לשלוח **בזואר רשום** בלבד.

האישור לקבלת מקום במעונות ניתן ע"י ועדת מעונות עפ"י קריטריונים שנקבעו ע"י הנהלת האוניברסיטה כגון: **הישגים אקדמאים, מצב כלכלי, מרחק. יובאו בחשבון נתונים מיוחדים כמו: סטודנט עובד, נכות, משפחה חד-הורית, משפחה שכולה מקרב אנשי הביטחון, ריבוי נפשות במשפחה, אחים/ אחיות סטודנטים, שירות צבאי/לאומי.**

זכאים לדיור במעונות ללא דיון (אך חייבים בהרשמה בצירוף האישורים הרלוונטיים):

- סטודנטים בודדים ויתומים.
- סטודנטים בעלי נכות מעל 45% או 35% נכות גפיים תחתונות.
- סטודנטים בעלי ציון פסיכומטרי/סכם מעל 700 (מובטחים מגורים מעונות "טליה").
- **סטודנטים לתואר שני ושלישי** (מובטחים מגורים במעונות "טליה").

הערה: למועמדים אשר טרם סיימו הליכי קבלה לאוניברסיטה עד לתאריך 14.07.2005 מומלץ להירשם למעונות, וזאת על מנת להבטיח דיון בבקשתם.

תשובות לקבלה/דחייה תנתינה במהלך חודש אוגוסט.

לא תמסרנה תשובות טלפוניות.

מועמדים שבקשתם נדחתה יכללו באופן אוטומטי ברשימת המתנה וזכאותם תיבחן על בסיס מקומות שיתפנו לפני ו/או במהלך שנת הלימודים. רשימת המתנה תכלול גם מועמדים שלא הספיקו להירשם במועד, ויוכלו להירשם למעונות עם פתיחת שנת הלימודים על בסיס מקום פנוי.

במעונות מספר סוגי מגורים:

מעונות "פדרמן" – דירות בנות 3 חדרים, 2 סטודנטים בחדר. בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל, מקלחת ושירותים משותפים.

מעונות "בריטניה" – דירות בנות 6 חדרים, סטודנט בחדר. בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל, סלון, 2 מקלחות ו-2 שירותים משותפים.

מעונות "טליה" – מגורים מרווחים ומעוצבים ברמה גבוהה.

מעונות לסטודנטים לתואר ראשון – דירות בנות 6 חדרים, סטודנט בחדר.

מעונות לסטודנטים לתואר שני ושלישי – דירות בנות 3 חדרים, סטודנט בחדר.

בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל וסלון משותפים. לכל חדר מקלחת ושירותים צמודים.

הערה: במידה ומספר הסטודנטים לתארים מתקדמים גבוה ממספר הדירות ל-3 חדרים, יתגוררו בדירות בנות 6 חדרים.

מעונות "בני חיפה" – אחד מבנייני מעונות "טליה", שנבנה בסיוע עיריית חיפה, לסטודנטים תושבי חיפה בלבד.

הדירות בנות 5 חדרים, סטודנט בחדר. בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל וסלון משותפים. לכל חדר מקלחת ושירותים צמודים.

מעונות "שקמה" – ממוקמים בשכונת רוממה החדשה בחיפה, כ-20 דקות נסיעה מהאוניברסיטה.

דירות חדר הכוללת מטבחון מאובזר, מקלחת ושירותים משותפים. בכל דירה שני סטודנטים. **מעונות לזוגות נשואים** – במעונות "טליה" – דירות בנות 2 חדרים מרווחות ומעוצבות ברמה גבוהה.

בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל, סלון מקלחת ושירותים. **מעונות לסטודנטים נכים** – במעונות "פדרמן" ו"טליה" קימות דירות המותאמות לסטודנטים נכים עפ"י חוק.

במעונות שבמתחם הקמפוס ניתנים השירותים הבאים: חניה, חדרי מחשבים, חדרי כביסה, פעילויות תרבות, מועדון, מכונות צילום, כיתת עיוורים, בית כנסת, חיבור לאינטרנט מהיר

(בחלק מחדרי המגורים), חיבור לשירותי הטלוויזיה בכבלים ועוד. כמו כן קיים מינימרקט. **במעונות שקמה: חדר כביסה לשימוש חופשי של דיירי המעונות.**

השיבוץ לסוגי המעונות ייעשה עפ"י ותק בלימודים תוך התחשבות בבקשת הסטודנט. האישור הינו לשנה אחת.

מודעה זו כתובה בלשון זכר, אך מיועדת לסטודנטים וסטודנטיות כאחד.

ג. מרכז ברמן ליעוץ פסיכולוגי והכוון לימודי תעסוקתי

מנהלת המרכז: פרופ' עפרה נבו

1. המדור ליעוץ והכוון לימודי-תעסוקתי

ראש המדור: ד"ר קרלוס פיזר

חדר 160ד', הבניין הרב-תכליתי, טל' 8249508; פקס' 8240664
שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 09:00-14:00
חלק מהשירותים במדור זה כרוכים בתשלום ובתאום מראש.

הייעוץ הינו תהליך המורכב מ-3-4 פגישות עם יועץ/ת פסיכולוג/ית, שיחות, שאלונים, שימוש במערכות ממוחשבות תומכות החלטה, ומבחנים אשר מסייעים בקבלת החלטה לגבי המשך הדרך המקצועית.

יעוץ זה מיועד לכלל הסטודנטים באוניברסיטה:

1. תלמידי המכינה המתלבטים בבחירת חוגי לימוד.
  2. סטודנטים אשר שוקלים בחירת חוג נוסף, או החלפת חוגים.
  3. סטודנטים אשר עומדים לסיים את לימודיהם, וזקוקים להדרכה בתכנון המשך הקריירה המקצועית, כולל הסבה מקצועית. כמו כן, עזרה בכתיבת קורות חיים והדרכה לקראת מבחני קבלה לעבודה.
  4. עולים חדשים אשר מתלבטים בבחירת מסלול לימודים או המשך לימודים בארץ. יעוץ זה ניתן בשפות זרות רבות.
- הייעוץ כרוך בתשלום – קיים תעריף מוזל לסטודנטים.
כמו כן, ערוך המדור לתת יעוץ גם לפונים מן הקהל הרחב.

ספריית מקצועות: מערכת מידע על מקצועות לימוד,

מאגרי מידע ממוחשבים, מאגרי התמחויות

במסגרת מרכז ברמן עומדת לרשות הסטודנטים ספריית מקצועות הכוללת מידע על מקצועות לימוד, תיאור מפורט של חוגי הלימוד השונים הנלמדים באוניברסיטת חיפה, תכניות הלימוד בשנה הנוכחית, תחומי התמחות שונים ואפשרויות תעסוקה לאחר הלימודים.

◆ מית"ם: מאגר מידע ממוחשב של מקצועות לימוד, מוסדות לימוד ותכניות לימודים בכל הארץ.

◆ משיב: מערכת ממוחשבת, שתפקידה לעזור למשתמש לקבל החלטה בבחירת מקצוע, לארגן שיקולים שונים לפי סדר חשיבותם בעיניו, ולמצוא את המקצועות השונים העונים על שיקולים אלה.

◆ מאגר התמחות בתחום המשפטים ובריית חשבון.

◆ מידע ממוחשב על התעסוקה של בוגרי האוניברסיטה ואפשרות להתייעץ עם בוגרי חוגים שונים.

ניתן לעיין בספריית המקצועות בשעות הקבלה. השימוש הינו בחינם.

השימוש בחלק מהתוכנות כרוך בתשלום ובתאום מראש.

תעסוקת בוגרים

◆ לתלמידי שנה ג' ומעלה! ניתן לפרסם את קורות חייכם באתר האינטרנט של בוגרי אוניברסיטת חיפה בנוסף, האתר כולל הצעות עבודה במגוון תחומים.

כתובת האתר: <http://jobresume.haifa.ac.il> (בלי www.)

◆ סדנאות הכנה לראיונות עבודה וכתובת קורות חיים.

יעוץ לימודי, פיתוח הרגלי למידה והתמודדות עם חרדת מבחנים

יעוץ זה מיועד לכלל הסטודנטים באוניברסיטה ותלמידי המכינה, וכולל:

1. ייעוץ אישי בטכניקות למידה, שמטרתו שיפור הרגלי הלמידה.
  2. ייעוץ והדרכה אישית בהפחתה של חרדת מבחנים.
  3. סדנאות להגברת יכולת הלמידה: בסדנא נלמדות אסטרטגיות למידה, ומטרתן לאפשר לסטודנטים לרכוש כלים חדשים ויעילים בהתמודדותם עם הלימודים.
- הייעוץ כרוך בתשלום.

2. מדור טיפול פסיכולוגי קליני ראש המדור: מר חיים קפלן

חדר 160ה', הבניין הרב-תכליתי

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 09:00-14:00.

המדור פעיל לאורך השנה, כולל בחופשות.

סטודנטים יכולים לקבל טיפול פסיכולוגי במגוון תחומים:

- ◆ מצבי משבר ומצוקה רגשית.
- ◆ בעיות של דימוי עצמי וחסר בטחון.

- ◆ קשיים ביצירת קשר עם בן/בת הזוג.
- ◆ בדידות חברתית.
- ◆ קשיי הסתגלות ללימודים ומיצוי הפוטנציאל האישי.
- ◆ המדור מעניק טיפול במגוון צורות:
  - ◆ טיפול דינאמי למשך שנה.
  - ◆ טיפול קוגניטיבי.
  - ◆ טיפול ממוקד.
  - ◆ טיפול בעזרת אמנות או ביבליותרפיה.
  - ◆ יעוץ פסיכיאטרי.
  - ◆ אבחון דיאגנוסטי.

הטיפול מוגבל לשנה אחת וכרוך בתשלום חלקי. ניתן לתאם טלפונית עם המזכירות בטלפון 8249334 או לדוא"ל: mclini@univ.haifa.ac.il
לאחר השעה 16:00 ניתן לפנות לכוון בכיר ביחידת הביטחון, טל' 2340, 2360.

בכל שירותי המרכז – סודיות מובטחת: הפנייה לטיפול/יעוץ, תוכן השיחה וכל מידע אחר יישמרו בסודיות מלאה ולא יועברו לאף גורם באוניברסיטה או מחוצה לה, אלא על סמך הרשאה בכתב החתומה על-ידי הפונה.

קרון ע"ש רון אדלר – טל' 8249072

הקרן מסייעת לסטודנטים שזקוקים לטיפול נפשי ואינם יכולים לממן את עלות הטיפול. הסיוע הינו חלקי ומותנה במצבם הכלכלי של הסטודנטים.

ד. היחידה למעורבות חברתית

מנהל: מר הנרי בן-שימול

חדר 160ג', הבניין הרב-תכליתי, טל' 8240665, 8240336
פקס': 8240743
שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-16:00.

מודעות האוניברסיטה לבעיות הפער החברתי וההשכלתי ונכונותה לפעול למען קידום עיירת הפיתוח, יישובי הספר, כפרים ושכונות בערים, הביאו להקמתה של היחידה למעורבות חברתית.

מטרות היחידה:

1. גיוס קבוצות של מועמדים לאוניברסיטה וסטודנטים לתואר ראשון ו/או שני ו/או שלישי הבאים מאזורי פיתוח, שכונות וכפרים, בעלי מודעות חברתית גבוהה ומוכנים לפעילות חברתית, במטרה להביא לשינוי חברתי ואישי.
2. יצירת מסגרות תמיכה כלכליות, חברתיות ואקדמיות ייחודיות לאוכלוסייה זו.
3. הפעלת פרויקטים חברתיים על-ידי הסטודנטים.

מטרות אלה מתבצעות באמצעות התכניות שלהלן:

א) התכנית למעורבות חברתית טל' 8240665

ב) תכנית האימוץ טל' 8240665

ג) התכנית למנהיגות דרוזית טל' 8240341

ד) התכנית למנהיגות חברתית של סטודנטים ערבים טל' 8288514

היחידה למעורבות חברתית קולטת סטודנטים לאחר מיון מיוחד. בכל התכניות מושם דגש על הפוטנציאל האקדמי של המועמדים ומעורבותם החברתית. הסטודנטים המתקבלים ליחידה זוכים במלגה למימון חלקי של שכ"ל, בשיעורי עזר וביעוץ אישי על-ידי צוות היחידה. הסטודנטים משולבים בפרוייקטים חברתיים ומשתתפים במערך של מפגשים עיוניים-חברתיים המאורגנים על-ידי היחידה. היחידה פתוחה לכל הסטודנטים שיעמדו בקריטריונים של התכניות המופעלות בה.

הקריטריונים לקבלה הם:

1. רקע חברתי

2. הישגים לימודיים

3. איזור מגורים

4. מודעות ומעורבות חברתית

יוכלו להגיש מועמדות ליחידה אך ורק מועמדים לחוגים וסטודנטים לתואר ראשון משנה א' ו-ב', מועמדים לתואר שני ותואר שלישי משנה א', שנרשמו או לומדים באוניברסיטת חיפה.

אופן ההרשמה וקבלה:

1. **מועדי ההרשמה:** הרשמה ליחידה לקראת שנה"ל תשס"ו תחל בתאריך 1.7.2005 ותסתיים ב-26.9.2005.

2. **טופס הרשמה:** ניתן לרכוש מעטפת הרשמה ביחידה למעורבות חברתית – חדר 160ג' בבניין הרב-תכליתי במזכירות היחידה החל מה-1.7.2005. מחיר מעטפת ההרשמה – 30 ש"ח.

3. **תהליך הקבלה:** קבלתם של המועמדים לאחת התכניות דלעיל מותנית בעמידה בקריטריונים, בראיון אישי ובהחלטת הגורם המממן.

בכל שלבי הקבלה, יינתן למועמדים ניקוד על-פי הקריטריונים שפורטו, וסיכום הניקוד יהווה מדד להחלטה הסופית בדבר הקבלה ליחידה. התשובה לסטודנטים תישלח בדואר עד תום סמסטר א'.

ה. המדור לקידום הסטודנט

ראש המדור: **גב' איריס פסלר**

חדר 185, בניין רב-תכליתי טל' 8249964

שעות קבלה מזכירות המדור: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-13:00

יועצות אקדמיות ויקבע בתחילת שנת הלימודים.

המדור לקידום הסטודנט פועל למען קידום האקדמי של הסטודנטים באוניברסיטת חיפה ומגיש שירותי ייעוץ ותמיכה אקדמית לכל הסטודנטים. **השירות במדור ניתן חינם**, למעט השתתפות סמלית בפעילויות ייחודיות.

סיוע ייחודי ניתן לסטודנטים הבאים:

1. סטודנטים בשנה א'.
2. סטודנטים ערבים.
3. סטודנטים עולים, שעלו עד לפני 10 שנים.
4. סטודנטים יוצאי אתיופיה.
5. סטודנטים הממונים ע"י מנהל הסטודנטים.

השירותים המוצעים:

1. **ייעוץ אקדמי:** סטודנטים מוזמנים לבוא למשרדי המדור, בשעות הקבלה של היועצות האקדמיות ולהתייעץ בכל נושא אפשרי ובעיקר בנושאים אקדמיים: בניית מערכת לימודים, ארגון הלימודים, התלבטויות ובעיות אחרות.
2. **שיעורי עזר:** סטודנטים המתקשים בקורסים שונים בלימודיהם מוזמנים להיעזר במערך שיעורי העזר. השיעורים ניתנים ע"י סטודנטים מצטיינים ומתרגלים.
3. **קורסי תגבור לקורסים אקדמיים:** במהלך שנה"ל מתקיימים קורסי תגבור בשיתוף חוגי הלימוד.
4. **קורסים וסדנאות תומכי למידה:** במהלך שנה"ל מוצעים קורסים כגון: מיומנויות מחשב, כתיבת עבודות, מיומנויות למידה, סדנת הכנה לבחינות וכו'.
5. **פרויקטים קהילתיים וחברתיים תמורת מלגה:** סטודנטים מוזמנים ליטול חלק בפרויקטים השונים בתמורה למלגה.
6. **פעילויות תרבות לסטודנטים הממונים ע"י מנהל הסטודנטים:** סטודנטים ממונים מנהל מוזמנים לקחת חלק בפעילויות החברתיות השונות יחד עם מדריכי המנהל כגון: יציאה לטיולים, מסיבות, ימי עיון ועוד.

שירותים ייחודיים המוצעים לסטודנטים עולים ולסטודנטים יוצאי אתיופיה:

1. **חלוקת כרטיס צילום:** סטודנטים עולים זכאים לקבל שני כרטיסי צילום בשנה (אחד בסמסטר).
2. **ייעוץ בנושא שכר לימוד:** מימון שכר הלימוד ע"י מנהל הסטודנטים מותנה בעמידה בדרישות אקדמיות. סטודנטים אשר לא עמדו בדרישות האקדמיות ונקלעו לקשיים במימון שכר הלימוד יוכלו לקבל המלצה וסיוע, אך אין המדור יכול להבטיח את מימון שכר הלימוד.

קרן אייסף

בניין ציבורי מעונות
טל' 8240307, פנימי 2307

קרן אייסף – הקרן הבינלאומית לחינוך, נוסדה בשנת 1977 על-ידי הבנקאי אדמונד ספרא ז"ל ורעייתו לילי ספרא בשיתוף גב' נינה ווינר, המכנתת כנשיאה העולמית של הקרן מיום היווסדה. הקרן קמה במטרה לתרום לשיוון הזדמנויות אמיתי ולצמצום הפערים החברתיים בחברה הישראלית.

יעדים להשגת מטרותיה של הקרן:

1. ייזום פרויקטים חינוכיים בקרב תלמידי עיירות פיתוח ושכונות שיקום.
2. קרן אייסף מעניקה מלגות לסטודנטים ע"פ הקריטריונים המפורטים בהמשך.
3. פיתוח מנהיגות חברתית אקדמאית החוזרת אל כור מחצבתה ותורמת לקהילה.
4. בוגרי הקרן מצטרפים לארגון הבוגרים ופועלים לצמצום הפערים החברתיים בישראל.

זכויות חברי הקרן:

1. חברי הקרן זוכים במלגה למימון חלקי של שכר הלימוד.
2. הקרן מהווה קבוצה חברתית מגובשת ומכוונת במתן סיוע אקדמי וכלכלי תוך קיום קשר הדוק עם גופים אקדמאים באוניברסיטה.

הקריטריונים לקבלה:

רקע חברתי כלכלי, הישגים אקדמאים, מעורבות ומודעות חברתית, פעילות קבועה בת 4 שעות שבועיות, והשתתפות בפעילות עיונית בקרן. יוכלו להגיש מועמדות לקרן אייסף אך ורק מועמדים בשנה הראשונה לתואר ראשון, לתואר שני, ולדוקטורט מאוניברסיטת חיפה.

מועדי הגשת הבקשה הם: 01/08/05–15/08/05
זימון למיון ישלח בדואר.

תוכנית השכלה אקדמית נתמכת

מסגרת תמיכה לסטודנטים בעלי מגבלות עקב בעיה נפשית. התוכנית כוללת ליווי ותמיכה אישית לסטודנטים במהלך לימודיהם. הליווי והתמיכה הינם דיסקרטיים, נבנים באופן אישי לכל סטודנט ומתמקדים בשלושה מישורים:

- אסטרטגיית למידה: כיצד לקרוא טקסט באופן יעיל, איך לסכם הרצאה, ארגון זמן וכו'.
  - תמיכה רגשית וחברתית.
  - סיוע בהתמצאות ובסידורים שונים בתוך האוניברסיטה: עבודה בספרייה, פניה למרצים וכו'.
- התוכנית מיועדת לסטודנטים הלומדים בהיקף של לפחות חצי תוכנית, העומדים בקריטריונים של סל שיקום. התוכנית אינה כוללת סיוע בשכר הלימוד.
- לביור פרטים נוספים וקביעת פגישה אישית ודיסקרטית ניתן ליצור קשר עם רכזת התוכנית: לירארה כסיף-ויסברג, טל': 8288616 או 050-6819209 או בדוא"ל lioracw@hotmail.com

יה"ל – יחידת האבחון והתמיכה ללומד לקוי הלמידה

ראש אקדמי: פרופ' צביה ברזניץ
 ראש קליני: ד"ר מיכל שני
 מנהלת היחידה: גב' מיכל לרנר

1. אבחון לאיתור לקויות למידה

בניין ברזיל (בניין הפקולטה לחינוך), קומה 2, חדר 261
 טלפון: 04-8249022 או פנימי 3022
 שעות קבלה: ימים א,ב,ג,ה בין השעות 10.00-13.00

סטודנטים המבקשים התאמות לימודיות בגין לקויות למידה מחויבים לעבור אבחון מטעם האוניברסיטה. האבחון נערך ביה"ל, כרוך בתשלום ומתבצע לאחר תיאום מראש.

סוגי האבחונים:

אבחון בסיס, הנערך בשפת האם של הסטודנט, בודק מספר יכולות: יכולות הקריאה והכתיבה, יכולות הקשב והריכוז וכן את הכישורים האקדמיים. האבחונים נערכים בשפות עברית, אנגלית (שפת אם), רוסית, ערבית, ספרדית וצרפתית.

סטודנט ששפת אימו אינה עברית **מחויב** לעבור גם אבחון בעברית.

בנוסף לאבחון הבסיס, סטודנט הלומד קורסים בשפה האנגלית ו/או קורסים בתחום המדעים המדויקים ולדעתו קשייו מתבטאים גם בתחומי לימוד אלו, מומלץ כי יעבור אבחון גם באנגלית ו/או במתמטיקה.

מכאן שקיימות 3 אופציות לעריכת אבחון:

1. אבחון בסיס (בשפת האם)
  2. בסיס + אנגלית או בסיס + מתמטיקה
  3. אבחון מלא – בסיס + אנגלית + מתמטיקה
- בתום תהליך האבחון, והיה ונמצא כי הסטודנט הינו לקוי-למידה הוא יזכאי להתאמות לימודיות התקפות לאורך כל שנות לימודיו לתואר.
- יש לציין כי המצאת דוחות אבחון שבוצעו על ידי מכונים חיצוניים, אין בהם כדי לפטור את הסטודנט מלעמוד באבחון של היחידה.

2. מערך תמיכה וייעוץ

סטודנט הלומד באוניברסיטת חיפה, אשר עבר אבחון ביה"ל ונמצא כבעל לקות למידה, זכאי לקבלת סיוע על ידי שירותי הייעוץ והתמיכה של היחידה.

היחידה מסייעת במגוון תחומים (כגון: טכנולוגיה, שפות, חונכויות וכו') כאשר כל יועצת אקדמית עומדת בקשר רציף עם הפקולטות עליהן היא אחראית מטעם יה"ל, כך שלכל יועצת ידע מעמיק לגבי דרישות החוגים השונים.

אגודת הסטודנטים

משרדים בבניין המדרגה, טלפון: 222-303-800-1, 9/8240513-04; פקס: 8258357-04

שעות קבלה: 16:00-08:30

אתר אינטרנט: www.haifastudent.net

מרכזת האגודה: גב' אהובה חייט

אגודת הסטודנטים הינה עמותה שמטרתה לסייע לסטודנטים/ות באוניברסיטה במישור האקדמי, החברתי והתרבותי. האגודה מספקת שירותי עזר שונים לסטודנטים/ות החברים/ות בה ומטפלת ברווחתם/ן, מייצגת את ציבור הסטודנטים/ות בכל בעיותיהם/ן בפני הנהלת האוניברסיטה ומוסדות חיצוניים אחרים.

כל תלמידי/ות האוניברסיטה המעוניינים/ות להיות חברים/ות באגודת הסטודנטים, יכולים/ות להרשם באמצעות מכתב הנשלח לבתי/ן, במזכירות האגודה או בדוכני האגודה אשר נמצאים בשבועיים הראשונים לתחילת הלימודים בקומת ה-600 בבניין הראשי ובקפה דשא.

מבנה אגודת הסטודנטים

האגודה מורכבת מהמועצה שבה חברים 40 נציגים/ות. נציגים/ות אלו נבחרים/ות מתוך החוגים, כשכלל חוג מספר נציגים/ות פרופורציונאלי למספר התלמידים/ות בחוג.

נציגי/ות החוגים ידאגו עבורכם/ן להפקת מקראות, תרגומים, ייעוץ בבעיות אקדמיות, שיעורי עזר, ארגון ימי עיון, טיולים, מסיבות ועוד...

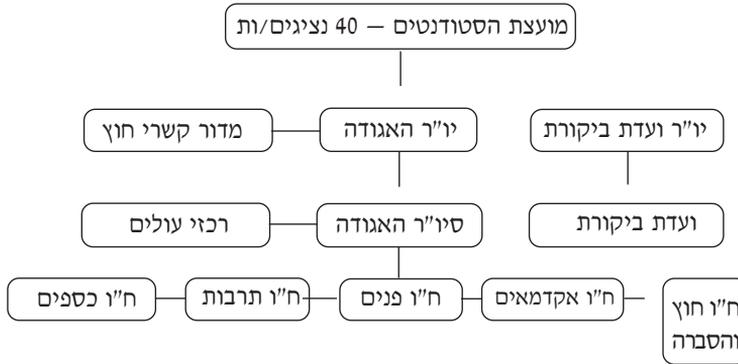
כל חברי/ות אגודת הסטודנטים זכאים/יות לבחור ולהיבחר למועצת אגודת הסטודנטים.

המועצה קובעת את קווי הפעולה של האגודה. הדיונים בה מתקיימים אחת לחודש, והם פתוחים לקהל הסטודנטים/ות.

מועצת אגודת הסטודנטים בוחרת את חברי/ות ועד אגודת הסטודנטים: יו"ר, ס. יו"ר, ח"ו כספים, ח"ו תרבות, ח"ו פנים, ח"ו חוץ והסברה, ח"ו אקדמים, יו"ר ועדת ביקורת וחברי/ות ועדת ביקורת.

ועד האגודה הוא הרשות המבצעת של אגודת הסטודנטים והוא מייצג אותה כלפי כל גוף שמחוץ לה. חברי/ות הוועד נבחרים על ידי המועצה במכרז פתוח לכל ציבור הסטודנטים/ות שהינם/ן חברי/ות אגודה.

נושאי תפקידים נוספים באגודה הם: רמ"ד תכנון וקשרי חוץ, רכזי עולים, רכזים של משרד פנים, תרבות, ואקדמים, יועץ מס, תגמולי מילואים וארנונה, רכז חברתי, רכז צרכים מיוחדים, רכז סנגוריה, רכז/ת מחשבים, רכזת פרויקטים לקידום מעמד האישה ועובדי/ות בנק בחינות. עובדים/ות אלו נבחרים/ות במכרז אחת לשנה ע"י ועדת מכרזים.

בעלי תפקידים באגודה

יו"ר הוועד טלפון: 04-8240513

משמש/ת כסמכות העליונה בייצוג האגודה בפני רשויות האוניברסיטה ובפני כל רשות ו/או גוף ו/או אדם אחר מחוץ לאוניברסיטה. יפקח/תפקח על פעולות הוועד וכל אחד מחבריו/ מחברותיו, מדריך/ה את חברי/ות הוועד, אחראי/ת לפעולותיהם וממונה על ביצוע החלטות המועצה והוועד.

ס. יו"ר הוועד טלפון: 04-8240513/9

ממלא/ת מקום היו"ר בהעדרו/ה, מסייע/ת ליו"ר בפיקוח על הוועד. מופקד/ת על הפיקוח בכל נושאי העסקת גופים חיצוניים על-ידי האגודה, כמו כן אחראי/ת על עובדי/ות האגודה.

ח"ו אקדמיים טלפון: 04-8240566 או 04-8240513 שלוחה 108

מטפל/ת בבעיות אקדמיות של הסטודנטים/ות, עומד/ת בקשר עם הגורמים האקדמיים באוניברסיטה, מסייע/ת לסטודנטים/ות המתקשים/ות בלימודיהם/ן עקב שירות מילואים, אישפוזים, הריונות וכו'. מייצג/ת את האגודה בפורומים אקדמיים באוניברסיטה, בסנאט, בספרייה ובוועדות השונות. מייעץ/ת בבעיות משמעת, מטפל/ת בבעיות שכר לימוד.

ח"ו חוץ והסברה טלפון: 04-8240513 שלוחה 112

מתפקדי המשרד לקיים קשר רציף עם אמצעי התקשורת ולהוות צינור ביטוי לסטודנטים; לקיים אירועי אקטואליה שונים וימי הסברה בנושאים רלוונטיים, ליצור קשר עם גורמי חוץ שונים בארץ ובחו"ל וכן הוצאת עיתון הסטודנטים "פסק זמן".

ח"ו כספים טלפון: 04-8240513 שלוחה 109

אחראי/ת על ניהול תקין של מערכת הכספים של האגודה. באחריותו/ה הכנת תקציב מפורט ופיקוח על הוצאות והכנסות הכספים במסגרת האגודה.

ח"ו פנים פרוייקטים טלפון: 04-8256528 שלוחה 123

באחריותו/ה פיקוח על מזוננים, מנזות, מעונות, הכנת פרוייקטים שונים לרווחת הסטודנט ועריכת בזארים ברחבי הקמפוס.

ח"ו תרבות טלפון: 04-8240513 שלוחה 104

אחראי/ת על פעילות הכוללת נשפים ומסיבות, הרקדות, חוגים, הקרנת סרטים, מופעי תאטרון ובידור, מופעי רוק, יום הסטודנט ועוד.

ועדת ביקורת טלפון: 04-8240513 שלוחה 119

ועדת ביקורת מורכבת מ-5 חברים/ות: יו"ר וארבע/ה חברים/ות נוספים/ות. תפקידי הוועדה לפקח על תפקודן התקין של רשויות האגודה ועל פעילותן היעילה וההוגנת. הוועדה דנה בכל קובלנה של רשות או חבר/ת אגודת הסטודנטים נגד כל רשות או חבר/ת אגודה בכל הנוגע למילוי תפקידיהם/ן באגודה.

נושאי/ות תפקידים נוספים באגודה

רמ"ד תכנון וקשרי חוץ טלפון: 04-8240513 שלוחה 112

בין תפקידי/ה: הגדלת מאגר פוטנציאל התורמים לאגודה, ייזום פרוייקטים שונים לטווח ארוך, חיזוק תדמיתה ומעמדה של אגודת הסטודנטים בארץ ובעולם, ארגון משלחות סטודנטים מאוניברסיטת חיפה לחו"ל.

רכז/ת צרכים מיוחדים טלפון: 8240513 שלוחה 110

מטפל בבעיות ובנושאים ספציפיים הקשורים בסיוע לסטודנטים לקויי למידה במהלך לימודיהם.

רכז/ת חברתי טלפון: 8240513 שלוחה 110

מטפל בכל הפעילויות החברתיות שהאגודה מארגנת – התנדבות תמורת נקודות זכות, מלגות האגודה, עזרה לנזקקים ועוד.

רכזי/ות עולים טלפון: 04-8240513/9 שלוחה 110

רכזי/ות עולים מטפלים/ות בבעיות הקשורות לסטודנטים/ות יוצאי חבר העמים, מיעוטים ואתיופיה ובכל הבעיות והנושאים הספציפיים הקשורים בהתאקלמותם/ן של סטודנטים/ות עולים/ות.

שירותי האגודה ופרוייקטים מיוחדים

1. **תרבות יום ז'** – במהלך שנת תשס"ה יתקיימו אירועי תרבות בימי רביעי, בין השעות 11.45-12.30. בשעות אלו לא יתקיימו לימודים לתלמידי התואר הראשון.

2. **מלגות לסטודנטים** –

אגודת הסטודנטים מעניקה בכל שנה מלגות סיוע לסטודנטים/ות, מתוך מודעות לבעיותיהם/ן הכלכליות. במסגרת קרן המלגות שהוקמה לשם כך, הוענקו בשנה החולפת מלגות בסכום של 1,200 ש"ח ללמעלה מ-300 סטודנטים/ות!

- מטרתה של אגודת הסטודנטים הינה הרחבת קרן המלגות, על מנת שסטודנטים/ות רבים/ות ככל האפשר יוכלו להנות מסיוע כספי גדול ככל הניתן.
- במהלך הקיץ שלפני תחילת שנת הלימודים שוקדת אגודת הסטודנטים על הכנת חוברת מלגות המכילה מגוון מלגות המיועדות לסטודנטים/ות הלומדים/ות לתארים השונים באוניברסיטת חיפה. החוברת מחולקת חינם לסטודנטים/ות בתחילת כל שנה.
3. **ספריית השאלה** – ממוקמת במשרדי האגודה. במסגרתה ניתן להשאיל ספרים לתקופה של **סמסטר שלם** ולתקופת הבחינות (בעוד שבספריית השמורים ההשאלה היא לתקופה של שלושה ימים בלבד!) תמורת תשלום סמלי אותו יש לשלם במשרד אקדמיים. פרטים נוספים ניתן לקבל בטלפון: 04-8240566.
4. **סיוע בלימודים** סטודנטים/ות לקויי/יות למידה או כאלה שנעדרו תקופה ממושכת מהלימודים בשל מילואים, לידה או אשפוז ממושך זכאים/יות ל**כרטיסי צילום חינם ושיעורי עזר חינם**; האגודה מארגנת **שיעורי עזר קבוצתיים** לסטודנטים/ות המתקשים/יות בלימודים; במשרד אקדמיים קיים גם **מאגר מתרגמים/ות, מדפיסים/ות ומורי/ות עזר** בהם יכולים/ות הסטודנטים/ות להיעזר.
5. **בנק בחינות ממוחשב** באגודה קיים מאגר בחינות משניים קודמות, אשר יסייעו לסטודנטים/ות להתכונן כראוי לבחינות. מאגר זה הינו ממוחשב והשירות בו ניתן לחברי/ות אגודה **בחינם**! החל משנה זו קיימת גישה למאגר גם דרך אתר האגודה www.haifastudent.net
6. **ייעוץ משפטי** ייעוץ משפטי ראשוני ומתן הצהרות **חינם** מוענק לסטודנטים/ות על ידי עורך דין במשרדי האגודה.
7. **ייצוג בפני רשויות המשמעת** אגודת הסטודנטים מעניקה ייצוג בוועדות המשמעת חינם במידת הצורך.
8. **נציג/ת מס הכנסה, תגמולי מילואים וארנונה** במשרדי אגודת הסטודנטים ניתן לקבל שירותי מס הכנסה שונים כגון: פטור ממס הכנסה, תגמולי מילואים, תיאום מס – כל אלה על מנת לחסוך לסטודנטים/ות את הטרחה שבהגעה למס הכנסה. כמו כן סטודנטים אשר שוכרים דירה יכולים לקבל סיוע בקבלת הנחות בארנונה.
9. **מחירים מוזלים** תעודת חבר/ת אגודה מקנה אין ספור הנחות – 8.5% הנחה ב'אקדמון', מחירים מוזלים בתיאטרון חיפה, בכניסות למועדונים, ברכישת כרטיסים למופעי תרבות שונים, כניסה במחירים מוזלים לפארקים לאומיים, מחירים מוזלים במכוני כושר ועוד.
10. **חוגים** אגודת הסטודנטים מפעילה חוגים שונים להנאתכם: חוג יוגה, תנועה, מחול, חוג סלסה, חוג קיקבוקסינג, חוג קבלה, חוג קפוארה ועוד.
* החוגים עשויים להשתנות בהתאם לביקוש.

11. **אירועים חברתיים ותרבותיים**

אגודת הסטודנטים מארגנת לחבריה/חברותיה אירועים שונים – נשף פתיחת שנה, מסיבות חוגים, פאנלים בנושאים שונים, באזרים, מסיבות לעולים, נשפים, מופעי צהריים בקמפוס וכדומה.

12. **פרוייקט מקראות**

אגודת הסטודנטים החלה בשנה שעברה בהכנה מסודרת של מקראות לקורסי החובה השונים. המקראות נמכרות לסטודנטים/ות במשך כל השנה באגודת הסטודנטים, ובמחיר מוזל לחברי/ות האגודה.

13. **פעילות חברתית**

אגודת הסטודנטים מעוניינת לחזק את הקשר בין ציבור הסטודנטים/ות לבין הקהילה באמצעות פעילות חברתית, על מנת לטפח נורמה חברתית של עזרה הדדית והתייחסות למצוקות הפרט והחברה. לצורך כך יזמה האגודה פרויקטים חברתיים שונים, שהמרכזי בהם הוא **"פעילות חברתית בתמורה לנקודות זכות"** – סטודנטים/ות אשר יעסקו בפעילות חברתית, על פי קריטריונים מוגדרים, יהיו רשאים/יות לקבל בגינה 4 נקודות זכות אקדמיות בהיקף של קורס אחד למעט התלמידים בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוגים אחרים אשר יקבלו פטור מ-2 נק' זכות.

בנוסף, תוכלו להנות משירותים וממחירים מוזלים:

1. **יוזמה** – מפעלי אגודת הסטודנטים אוניברסיטת חיפה בע"מ.
 "יוזמה", מפעלי אגודת הסטודנטים הינה החברה הכלכלית של אגודת הסטודנטים.
 "יוזמה" מנוהלת ע"י אגודת הסטודנטים, נושאי/ות התפקידים הבכירים הם:
 מנכ"ל – יו"ר אגודת הסטודנטים
 סמנכ"ל – ס. יו"ר אגודת הסטודנטים

"יוזמה" מציעה לסטודנטים:

- ◆ **בית דפוס – ממוקם בבניין המדרגה ומנוהל ע"י זאב סבירסקי ובלה דיין.**
טלפון: 04-8240593 פקס: 04-8253884

שירותי דפוס מגוונים, מתמחה בהוצאה לאור של עבודות סמינריוניות, תיזות, עבודות דפוס שונות וכריכות. בית הדפוס מוציא לאור חוברות, מקראות וספרי תרגול אשר נמכרים בחנות הספרים "אקדמון". ברשות בית הדפוס מכונות הדפסה ומכונות צילום חדשות ומשוכללות המאפשרות ביצוע עבודות ברמה גבוהה, איכותית ובזמן קצר. חברי/ות אגודת הסטודנטים זוכים/ות להנחה משמעותית בקניית מקראות.

- ◆ **לוח "סטודנטים"** – לוח מכירות הכולל דירות להשכרה ומכירה, מכוניות, הצעות עבודה, מוצרי יד שניה ועוד. פרטים באתר האגודה.

- ◆ **מנזה בבית סאלה** – מציעה ארוחות צהריים ביתיות, סלטים, פשטידות ומשקאות במחירים מיוחדים לסטודנטים/ות.

- ◆ **קפה דשא** – קפיטריה הממוקמת במרכז האוניברסיטה.

- ◆ **מחלקת שיווק** – אחראית למציאת נותני חסויות לאגודה.

2. **מאסטר ביט** – סוכנות הביטוח של הסטודנטים והצעירים בישראל, ממוקם בבית סאלה.

מאסטר ביט הוקמה ע"י התאחדות הסטודנטים והפניקס הישראלי במטרה לשווק ביטוח לסטודנטים/ות בתנאים מועדפים ולייצג את ציבור הסטודנטים מול חברות הביטוח. סוכנות מאסטר ביט פרוסה כיום במרבית הקמפוסים בארץ ומקבלת הודות לכך תנאים מיוחדים מחברות הביטוח איתן היא עובדת.

בסוכנות ניתנים פתרונות ביטוחים שפותחו במיוחד לסטודנטים/ות ו**ביטוחים בתנאים מיוחדים**, ביניהם: ביטוח מחשב אישי, ביטוח מעונות ודירה, ביטוחי רכב מהזולים בשוק, ביטוח אובדן כושר עבודה/לימודים עפ"י המקצוע הנלמד, ביטוח בריאות ייחודי לסטודנטים וביטוח שיניים.

הסניף באוניברסיטת חיפה פועל בימים א'-ה' בין השעות 08:30-15:30, טל' 04-8260107.

3. **שירותי כח אדם** – טלפון: 04-8240689, 04-8341042

מחלקת כח אדם של "יוזמה" מנוהלת ע"י חברת כח האדם "אתגר" שנבחרה במכרז. מטרת פעילותה: סיוע, ייעוץ והכוונת סטודנטים לצורך מציאת עבודה. ל"אתגר" קשרים עם מאות מעסיקים במגוון רחב של תחומים בסקטור הפרטי והציבורי בכל רחבי הארץ. העבודות המוצעות מתאימות לסטודנטים/ות ובוגרים/ות הנמצאים/ות לקראת סיום לימודיהם/ן.

ב"אתגר" מתנהל מאגר המרכז נתונים על הסטודנטים/ות המעוניינים/ות לעבוד בתחומים שונים ומתוכו מופנים עובדים/ות למעסיקים.

4. **איסתא ליינס** – טלפון: 04-8253951, פנימי: 2934 ממוקם בשרד החנויות

חברת הנסיעות של הסטודנטים בישראל נוסדה בשנת 1956 כגוף המטפל בחילופי הסטודנטים/ות.

לאחר זמן מה הוכפפה להתאחדות הסטודנטים בישראל והיא מעניקה שירותי תיירות לסטודנטים/ות ולבני משפחותיהם במחירים זולים. באסתא ליינס – כל שירותי התיירות לסטודנטים/ות תחת קורת גג אחת.

אגודת הסטודנטים - כאן בשבילך

הטרדה מינית באוניברסיטה?

אל תהססו לפנות:

לנציב הקבילות, טל' 2859

או לסגן/ית נציב קבילות, טל' 2809

או ליועצת לנושא ההטרדות המיניות, טל' 3225, 2828

מעוניינים/ות במידע?

תוכלו לעיין בנוהל למניעת הטרדה מינית של האוניברסיטה.

עותקים לעיונכם/ן נמצאים במשרדי דיקנאט הסטודנטים ואגודת הסטודנטים.

פר"ח - זה יותר מכסף!!

פר"ח - פרוייקט חונכות, החל את דרכו לפני 30 שנים, ומונה כיום למעלה מ-30,000 סטודנטים מכל רחבי הארץ, ומכל גווני האוכלוסיה. מטרת הפרוייקט הן להעניק לכל ילד הזדמנות לממש את הפוטנציאל הטמון בו, ולתת סיוע כלכלי לסטודנטים במימון של כמחצית משכר הלימוד.

ומה פר"ח כולל?

ניתן לבחור בין שני מסלולים: חונכות אישית - סטודנט וחניך, או חונכות קבוצתית - סטודנט וקבוצת ילדים בתחום חברתי, לימודי או בתחומים כמו אמנות, טבע, מדעים וכדומה. (לחונכויות אלו יבחרו סטודנטים בעלי הכישורים המתאימים, ועל בסיס מקום פנוי בלבד). החונכויות מתקיימות פעמיים בשבוע (כל מפגש בן שתיים), והן נערכות במקום ובזמן הנוחים לחונך ולחניכו. החונכויות כוללות פעילויות שמטרתן להעשיר את עולמו של הילד, לחזק את ביטחונו העצמי, ולסייע לו בתחום הלימודים. לרשות החונך עומדים ייעוץ, הדרכה, אמצעי עזר, משחקיה וספריה.

מנהלת פר"ח אוניברסיטת חיפה פועלת בישובים הבאים: חיפה, נהריה, עכו, מעלות, עפולה, נצרת עילית, מגדל העמק, קרית חיים, קרית ים, קריית מוצקין, שלומי. ובמגזר הערבי והדרוזי: אבו סנאן, ג'דידה, מכר, ג'וליס, ירכא, מזרעה, עכו העתיקה, ריינה, חיפה, נצרת, עילוט, יפיע, עין מאהל, רומת אל הייב.

כיצד נרשמים?

באתר פר"ח באינטרנט www.perach.org.il (נמצא גם בקישור מאתר האוניברסיטה). במידה והינך מתגורר בישוב אחר, שאינו באחריות מנהלת פר"ח אוניברסיטת חיפה, תוכל להכנס לאתר האינטרנט של פר"ח ולמלא את הטופס בהתאם למקום מגוריך. בכל שאלה, ניתן לפנות למשרדי פר"ח אוניברסיטת חיפה, בניין המדרגה, ליד אגודת הסטודנטים, או בטלפון מס' 04-8240547.

מידע נוסף ומפורט נמצא באתר האינטרנט: www.perach.org.il

חשוב לציין, כי מלגת פר"ח אינה פוגעת בזכויותך לקבלת מלגות נוספות, ובמרבית המקרים, ההשתתפות בפרוייקט אף מקנה עדיפות רבה בקבלת מילגות האוניברסיטה, ומלגות ברשויות מקומיות שונות.

אגף מינהל תלמידים

גב' שושי לנדמן, ראש האגף

אגף מינהל התלמידים מארגן ומנהל את הפעילות הקשורה במהלך הלימודים של תלמידי האוניברסיטה לכל התארים וכולל את השירותים הבאים: הרשמה וקבלת תלמידים; מרכז מידע למועמדים; בחינות, אישורים, בוגרים; רישום, מעקב ושכר לימוד; שנתון האוניברסיטה ומדריך לנרשמים; חדרי לימוד וציוד לימודי; תיקיית התלמידים; מענה קולי. אתר האגף באינטרנט: <http://students.haifa.ac.il> – מידע למתעניינים, לסטודנטים ולבוגרים.

המחלקה להרשמה

מנהל: **טרם נקבע**

קבלת קהל: בימים א'-ה' בשעות 11:00-14:00 (בניין ראשי, קומה 2, חדר 6).
בימי ששי, בערב חג ובחול המועד לא מתקיימת קבלת קהל.

מרכז מידע: מידע על סיכויי קבלה. **קבלת קהל:** בימים א'-ה' בשעות 09:30-15:00, בניין ראשי, קומה 2, חדר 3, טלפון: 04-8249688, 04-8249689.

פניות בטלפון: מענה קולי למידע כללי על כל התארים, לבירור סיכויי קבלה לתואר ראשון ולמידע אישי על מצב הטיפול במועמדות, יינתן 24 שעות ביממה בטלפון: 04-8240757.

תואר ראשון – טלפון: 04-8240324/5/6.

תארים מתקדמים – טלפון: 04-8240663, 04-8249103

פנייה בכתב: בפניות בכתב יש להקפיד לציין את כל הפרטים המזהים: שם משפחה, שם פרטי, מספר זהות, מספר טלפון וכתובת מעודכנת הכוללת מיקוד.

מען למכתבים: המחלקה להרשמה

בניין ראשי, קומה 2

אוניברסיטת חיפה

הר הכרמל

חיפה 31905

סדרי הרשמה וקבלה

הרשמת מועמדים נעשית באמצעות ערכת הרשמה או באמצעות האינטרנט. פרטים מדוייקים על נהלים ומועדי הרשמה לאוניברסיטה מתפרסמים בעיתונים, ב"מדריך לנרשמים" ובאתר האינטרנט.

המחלקה להרשמה מטפלת בפניותיהם של:

1. מועמדים חדשים המבקשים להתקבל לאוניברסיטה לתואר ראשון, שני, שלישי, לימודי תעודה ולימודי השלמות.

2. תלמידים אשר הפסיקו ומחדשים לימודיהם.
3. תלמידי מוסדות אקדמיים אחרים המבקשים להעתיק לימודיהם לאוניברסיטת חיפה ללימודי התואר הראשון או לתארים מתקדמים.
4. תלמידי האוניברסיטה, תלמידים בפועל, המבקשים להחליף ו/או להוסיף חוג לימודים, או להתקבל ללימודי תעודה ו/או ללימודים מתקדמים (תארים שני ושלישי).

תנאי הקבלה הכלליים ללימודים לתואר ראשון (ב"א), לתואר שני (מ"א), לתואר שלישי (ד"ר) וללימודי תעודה מפורסמים מדי שנה במדריך לנרשמים, באתר האינטרנט, וכן ניתן לקבלם במרכז המידע.

מחלקה לשירותי תלמיד ושכר לימוד מנהלת: גב' רותי רבינוביץ'

קבלת קהל: בימים א'-ה' בשעות 09:00-10:30, 13:00-14:30
בניין ראשי, קומה 2, טלפון 8240320-04.

רישום לשנה"ל תשס"ו

רישום מערכת השיעורים נערך פעם אחת בשנה לקראת תחילת שנת הלימודים ע"י התלמיד, ומהווה תנאי למעמדו כתלמיד באותה שנת לימודים, להבטחת מקומו בקורסי הלימוד המועדפים על-ידו וכן לקיום מעקב אקדמי מסודר. **על התלמיד להרשם בתחילת השנה לכל הקורסים שעליו ללמוד באותה שנה, כולל רישום מלא לקורסי סמסטר ב' (רישום זה הוא הקובע את שכ"ל השנתי ואת החלוקה לתשלומים).**

שימו לב: תוספת קורסים בסמסטר ב', מעדכנת אוטומטית את שכ"ל השנתי ואת החלוקה השנתית לתשלומים רטרואקטיבית החל מהתשלום השני ואילך, כולל חיובי הצמדות וריביות.

קורס שהתלמיד נרשם אליו, ולא הודיע על ביטולו במועד השינויים ייחשב לתלמיד כקורס שלא השלימו (גם אם לא השתתף בו) ויידרש לשלם עבורו.

האחריות להרכבת מערכת השיעורים, למעקב אחריה והתאמתה לתקנות תכנית הלימודים מוטלת על התלמיד.

ברוב החוגים מתבצע הרישום לתואר ראשון באמצעות "המענה הקולי" או האינטרנט. כמו כן יתקיים רישום ממוחשב לתלמידי התואר השני בחוג לתולדות ישראל, בחוג לעבודה סוציאלית ובחוג לחינוך במסלולים יעוץ חינוכי; חינוך מיוחד; פיתוח מערכות חינוך וניהול מערכות חינוך.

תלמידי תואר שני (למעט החוגים הרשומים לעיל) ותלמידי החוגים מערכות מידע ניהוליות, הפרעות בתקשורת, לימודי מזרח אסיה, הוראה, מוזיאולוגיה, לימודי מידענות וספרנות, תאטרון ולימודי ערב בחוגים גאוגרפיה ולימודי א"י חייבים להגיש טופס רישום תחום על-ידי מזכירות החוג. אסור לערוך שינויים בטופס הרישום לאחר שנחתם על-ידי מזכירות

החוג.

מועדי הרישום והנחיות לרישום מפורסמים באיגרת לתלמיד, שנשלחת לתלמיד עם שובר התשלום הראשון.

יש לערוך רישום לפני יום תחילת הלימודים (30.10.2005). רישום מערכת השיעורים אחרי תאריך זה מותנית באישור ראש החוג ובתשלום דמי אחור בסך 105 ש"ח צמוד למדד חודש יולי 2005. לתשומת לבכם, בכל מקרה אחרי 15/04/2006 לא ניתן יהיה לערוך רישום לשנה"ל תשס"ו.

כל תלמיד יפיק תדפיס מערכת השיעורים שלו ויתבקש לבדוק אם הוא תואם את התוכנית שהגיש.

לתשומת לבכם: ניתן לקבל מידע על מערכת שיעורים מעודכנת באמצעים הבאים:

1. המענה הקולי – אופציה 4 בתפריט

2. הפקת תדפיס בתחנות המידע באוניברסיטה.

3. באמצעות האינטרנט.

קורס אשר לא ייכלל בתדפיס, לא יוכר לתלמיד והוא לא יורשה לגשת לבחינה או להגיש עבודה באותו קורס.

הערה:

תלמיד החייב שכ"ל משנים קודמות יהא מנוע מעריכת רישום עד לפירעון החוב. היה ומסיבה כלשהי הצליח לערוך רישום, למרות קיום חוב קודם, רשאת האוניברסיטה להפסיק את לימודיו ו/או למנוע ממנו שירותים כלשהם כגון בחינות, אישורים, ציונים, וכד' עד לסילוק החוב.

שינויים במערכת השיעורים

ניתן לערוך שינויים במערכת השיעורים לגבי שני הסמסטרים, בין התאריכים 23.10.05* – 6.11.05. שינויים לגבי קורסי סמסטר ב' ניתן לערוך גם בין התאריכים 26.02.06 – 12.3.06 בסמסטר ב'.

שינויים בחוגי הרישום הממוחשב ייתבצעו אך ורק באמצעות המענה הקולי/אינטרנט בתאריכים הנקובים בין השעות 07.00-16.00 למחרת.

שינויים בחוגים/תארים שאינם ממוחשבים יערכו בתאריכים הנ"ל בין השעות 09.00-13.00 במזכירות החוגים. שינויי קורסים חייבים להעשות במועדים הנקובים לעיל.

האחריות להרכבת מערכת השיעורים, למעקב אחריה והתאמתה לתקנות תכנית הלימודים מוטלת על התלמיד.

כל תלמיד יכול לקבל ייעוץ אקדמי בכל הנוגע ללימודיו וכן הדרכה בהרכבת תכנית הלימודים השנתית. המבקש ייעוץ כזה, יפנה למזכירות החוג.

תעודת תלמיד

כל תלמידי האוניברסיטה זכאים לקבל תעודת תלמיד עם תמונה. תלמידים החברים באגודת הסטודנטים מקבלים תעודה אחת, משותפת לאוניברסיטה ולאגודה.

* בתכניות בהן הרישום הראשון אינו ממוחשב תחל תקופת השינויים ב-26.10.2005.

1. **תלמידים חדשים בתשס"ו** – רשאים לקבל תעודה לאחר ביצוע רישום מערכת לימודים.
כרטיסי סטודנט לחברי אגודת הסטודנטים יונפקו בעמדות הנפקה שיוקמו ברחבת קומת ה-600 בבנין ראשי החל מיום 9.10.05 ועד 20.11.05.
המעוניינים להיות חברים באגודת הסטודנטים צריכים להרשם כחברי אגודה לפני הנפקת הכרטיס.
תלמידים שאינם חברי אגודה – יונפקו תעודות תלמיד במפעל השכפול, קומה 0 (קומת החניה) בבנין הראשי, החל מיום 9.10.05.
2. **תלמידים ותיקים בתשס"ו**
חברי אגודת הסטודנטים יוכלו לקבל מדבקות תיקוף לכרטיס שברשותם לאחר עריכת רישום מערכת הלימודים לתשס"ו. לשם קבלת המדבקה יש להגיע עם כרטיס הסטודנט לעמדת ההנפקה של האגודה, שתמוקם בקומת ה-600 בבנין הראשי, ליד קפה דשא, בין התאריכים 9.10.05-20.11.05.
תלמידים שאינם חברי אגודה, יקבלו מדבקות תיקוף לביתם, לאחר עריכת מערכת השיעורים לתשס"ו.
תלמיד שמשנה את סטטוס החברות או אי החברות באגודת הסטודנטים, צריך להגיע עם הכרטיס הישן לעמדת ההנפקה, ברחבת קומת ה-600 – בנין ראשי, לשם הנפקת כרטיס חלופי.
הערה: הנפקת תעודת תלמיד נוספת (במקרה של איבוד) תהיה כרוכה בתשלום של 20 ש"ח.

תקנון שכר לימוד

- א. גובה שכר הלימוד באוניברסיטת חיפה לשנת תשס"ו 2005/2006 הוא בהתאם להחלטות של הוועדה הציבורית לקביעת גובה שכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה. החלטות אלה תקפות הן לגבי תלמידים חדשים והן לגבי תלמידים ותיקים. כל תלמיד ישלם את שכר הלימוד בהיקף, במועדים ובתנאים כפי שייקבעו על-ידי האוניברסיטה.
  - ב. גובה שכר הלימוד ותנאי התשלום לקורסים באוניברסיטה, אשר אינם נכללים במסגרת הלימודים לתואר אקדמי (ב"א, מ"א, ד"ר), ייקבעו בנפרד על-ידי האוניברסיטה.
  - ג. נוסף על שכר הלימוד חייב התלמיד בתשלומים לאוניברסיטה, כמפורט להלן, בשיעורים ובתנאים המפורטים בתקנון זה.
  - ד. גובה שכר הלימוד, התשלומים הנוספים וקנה המידה לחישובם ניתנים לשינוי על-ידי האוניברסיטה, לפי שיקול דעתה, בכל עת גם לפני תחילת שנת הלימודים וגם במהלכה.
- ה. כל תשלום על חשבון שכר הלימוד ו/או תשלומים נוספים, אשר לא שולמו במועד ובמלואם, ישאו ריבית פיגורים מהמועד הקבוע לתשלום ועד מועד תשלומם בפועל. כל זאת כפי שייקבע על-ידי האוניברסיטה בתחילת שנת הלימודים תשס"ו.

ו. שילם תלמיד תשלום כלשהו מהתשלומים המצויינים לעיל בהמחאה או בהוראת קבע אשר חזרה בלא שנפרעה והאוניברסיטה חוייבה בסכום ההמחאה/הוראת קבע – ישלם התלמיד, מיד, מלוא סכום ההוצאות בהן תישא האוניברסיטה כתוצאה מכך, על-פי קביעתה, בתוספת קנס בסך 31 ש"ח.

ז. לתלמידים עיוורים יוענק פטור משכ"ל כמפורט להלן:

לתלמידי תואר ראשון יוענק פטור במשך 4 שנים כאשר השנה החמישית תאושר בוועדת חריגים משותפת ל"עלה" ולאוניברסיטת חיפה, אך בכל מקרה היקף הפטור לא יעלה על 300% לתואר ראשון. לתלמידי תואר שני יינתן פטור במשך 3 שנים, אך בכל מקרה היקף הפטור לא יעלה על 200% לתואר שני.

חישוב שכר לימוד

שכר לימוד מלא לשנה"ל תשס"ה חושב על-פי שני תעריפים:

– 100% שכר לימוד לתלמיד המשלם את שכה"ל בעצמו (11,151 ש"ח צמוד למדד יולי 2004).

– 125% שכר לימוד לתלמיד הממומן מלא ע"י צד שלישי וכן תלמיד אזרח חו"ל (13,939 ש"ח צמוד למדד יולי 2004).

– תלמיד הממומן חלקית על-ידי צד שלישי ישלם 100% שכ"ל על החלק שלו ו-125% על החלק של צד שלישי.

הערה: לתלמידי התואר הראשון

תשלום שכ"ל לאוניברסיטה לשנה"ל תשס"ה הופחת בשיעור של 23% לעומת שכה"ל שהיה נהוג בשנה"ל תשס"א, וזאת על-פי החלטת הוועדה להורדה הדרגתית של שכה"ל במוסדות להשכלה גבוהה.

* ההפחתה בשכ"ל כפופה להחלטות הממשלה ויישומן ולחוק התקציב כפי שיאושר לשנת 2006. ההחלטה מבוססת על התחייבות הממשלה לממן ההפחתה כתנאי לביצועה.

לפיכך, היה ולא תקבל האוניברסיטה מהממשלה את כיסוי ההפחתה האמורה, ישלמו תלמידי התואר הראשון את מלוא שכר הלימוד במועד עליו תודיע האוניברסיטה.

סטודנט שנה א' אשר נרשם, בשנה"ל תשס"ה להיקף הנמוך מ-18 נ"ז, ישלם שכר לימוד מלא (לא מופחת). עם השלמת היקף הרישום ל-18 נ"ז, יזכה הסטודנט בתעריף המופחת.

סטודנט אשר ישלם את היקף הרישום ל-18 נ"ז רק בשנה"ל הבאה, יזכה בשנה"ל הבאה עבור ההפחתה גם בגין תשס"ה.

שכר הלימוד בשנה"ל תשס"ו יחושב כדלקמן:

א. תואר ראשון

– ככלל, תלמיד לתואר ראשון משלם שכ"ל יחסית להיקף לימודיו.

– 100% שכ"ל ישלם תלמיד הלומד תוכנית לימודים של 40 נקודות זכות בשנה (20 נקודות צבירה לתואר ראשון המתחלקות על פני שלוש שנות לימוד; בפקולטה למשפטים 142 נקודות על-פני 3.5 שנות לימוד; בחוג לסייעוד ובחוג לפיזיותרפיה

160 נקודות על פני 4 שנים; בחוג לריפוי בעיסוק 145 נקודות על-פני 3.5 שנות לימוד) תלמידי החוג להפרעות בתקשורת שהחלו לימודיהם בשנה"ל תשס"ג ואילך - משך הלימודים שלהם לתואר ראשון יהא 3.5 שנים.

– תלמיד הלומד תכנית לימודים בהיקף של 20 נקודות זכות **ומעלה** ישלם שכר לימוד יחסית להיקף לימודיו (2.5% משכ"ל מלא לכל נקודת זכות).
לדוגמא, תלמיד הלומד בסה"כ 25 נ' ישלם 62.5% עפ"י החישוב הבא:
 $25 \times 2.5\% = 62.5\%$

בהתאם לכך תלמיד הלומד למעלה מ-40 נקודות זכות בשנה ישלם למעלה מ-100 שכ"ל באותה שנה.

– תלמיד הלומד פחות מ-20 נ' זכות בשנה ישלם שכר לימוד יחסית להיקף לימודיו (2.5% משכ"ל מלא לכל נקודת זכות), בתוספת תקורה בשיעור 10% משכר לימוד המלא. לדוגמא, תלמיד הלומד בסה"כ 19 נ' ישלם 57.5% עפ"י החישוב הבא:
 $10\% + 19 \times 2.5\% = 57.5\%$

– תלמיד המושך את לימודיו מעבר למספר שנות הלימוד התקניות הרגילות בתחום לימודיו, (שלוש שנים בחוגי התואר הראשון, למעט הפקולטה למשפטים והחוג לריפוי בעיסוק והחוג להפרעות בתקשורת – 3.5 שנים והחוגים לסיעוד ולפיזיותרפיה – 4 שנים), ישלם כל שנה תוספת בשיעור 10% משכר הלימוד המלא וזאת בנוסף לשכר הלימוד שישלם בהתאם להיקף לימודיו.

– תלמיד שהשלים את חובות השמיעה לב"א וטרם הגיש עבודות/ השלים מכסת סיוורים, חפירות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התואר צריך להרשם כתלמיד ולשלם 10% משכ"ל השנתי אם לא יגישן עד תחילת שנה"ל העוקבת (**גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור**). תאריך הגשת עבודה שהוחזרה לתלמיד לתיקון (ללא ציון או עם ציון נכשל) לא יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה.

– תלמיד שיחל את לימודיו **בסמסטר ב' תשס"ו** ישלם שכר לימוד יחסית להיקף לימודיו (2.5% לכל נקודת זכות). אם ילמד פחות מ-10 נקודות זכות בשנת תשס"ו ישלם תוספת תקורה בשיעור של 10% משכר לימוד מלא.

– **מינימום שכר לימוד תואר ראשון (ב"א) (ללא תקורות) – 300%.**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי הפקולטה למשפטים לתואר ראשון (ללא תקורות) – 350%.**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג לריפוי בעיסוק (ללא תקורות) – 350%**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג להפרעות בתקשורת שהחלו לימודיהם בשנה"ל תשס"ג ואילך יהא – 350%**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי התוכניות המשותפות של הפקולטה למשפטים (ללא תקורות) – 400%**, למעט התוכניות המשולבות משפטים וסיעוד ומשפטים – חינוך-הוראה אשר בהן מינימום שכ"ל (ללא תקורות) – 500%.

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג לסיעוד (ללא תקורות) – 400%.**

– מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג לפיזיותרפיה (ללא תקורות) – 400%.

תלמיד אשר מסיים לימודיו לתואר בשנה"ל תשס"ו וטרם השלים תשלום מינימום מצטבר לתואר (כולל שכ"ל לתשס"ו), מתבקש לסור למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל להסדרת חשבונו.

הכרה אקדמית בלימודים קודמים איננה גוררת באופן אוטומטי הפחתה בשכר הלימוד. הפחתה בשכר לימוד ניתנת אך ורק לגבי הכרות בקורסים שנלמדו במוסדות להשכלה גבוהה אחרים המוכרים ע"י המועצה להשכלה גבוהה (להבהרות נא לפנות למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל).

למען הסר ספק, קורסים אשר נלמדו במסגרות לימודים שלא לתואר ואשר בגינם ניתן לתלמיד פטור אקדמי באוניברסיטת חיפה, לא יינתן בגינם זיכוי בשכר לימוד בין אם קורסים אלה נלמדו במוסדות אחרים ובין אם נלמדו באוניברסיטת חיפה.

ב. תואר שני

עפ"י תקנון לימודי תואר שני, משך הלימודים המקובל לסיום חובות השמיעה לתואר שני הוא שנתיים.

תלמיד תואר שני ישלם שכ"ל לפי השעות הרשומות בתכנית הלימודים שלו וזאת יחסית לתכנית הנורמטיבית* (סה"כ השעות הנדרשות לתואר שני בחוג ובמסלול מסויים חלקי שנתיים).

מינימום שכ"ל שנתי בכל מקרה הינו 50% משכ"ל מלא בכל אחת מארבע השנים הראשונות, כל עוד לא השלים התלמיד תשלום 200% שכ"ל לתואר.

התכנית הנורמטיבית השנתית מהווה 100% שכ"ל ובהתאם לכך מחושבת החלקיות. לדוגמא, בחוג בו מחויב התלמיד ללמוד 40 שעות לתואר שני, יחשבו 20 כתכנית נורמטיבית מלאה לשנה ועבורה ישלם התלמיד 100% שכ"ל. החלקיות תגור בהתאם. תלמיד כנ"ל אשר בשנתו הראשונה לתואר שני ילמד 20 שעות (ישלם 100% שכ"ל), ובשנתו השניה לומד 15 שעות (ישלם 75% שכ"ל), ישלם בשנתו השלישית מינימום של 50% שכ"ל בגין 5 השעות הנותרות.

– תלמיד מ"א שמסיים תשלום 200% בשנתיים* ועדיין נותרו לו חובות שמיעה*** ישלם בשנתו השלישית או הרביעית יחסית לחלקיות לימודיו (2.5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית) אך לא פחות מ-10%.

– תלמיד מ"א שטרם סיים את חובות השמיעה*** בתום ארבע שנות לימוד, ישלם שכ"ל יחסי (2.5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית) בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.

– תלמיד מ"א שמסיים את חובות השמיעה*** ונותרה לו בחינת גמר או הגשת תיזה, ולאחר תשלום 200% לפחות**, חייב להרשם כתלמיד ולשלם 10% משכ"ל המלא כל שנה עד גמר כל חובותיו לתואר.

* קורסי שפות זרות אינם נכללים בחישוב סה"כ של התכנית הנורמטיבית. תלמיד אשר לומד רק קורסי שפות זרות, אחרי תשלום 200%, יחוייב ב-2.5% משכ"ל מלא בגין כל שעה סמסטריאלית. *** "חובות שמיעה" פירושו רישום לקורס כלשהו מלבד "הגשת עבודות" או "בחינת גמר".

כלל זה חל גם על תלמיד שחזר לאחר הפסקת לימודים.
תלמיד מסלול א' בשנה"ל תשס"ה שהגיש את התיזה עד **30/11/05** לא יחוייב בשכר לימוד לשנה"ל תשס"ו. תלמיד מסלול ב' שסיים את כל לימודיו לתואר (כולל הגשת עבודת) בשנה"ל תשס"ה לא יחוייב בשכר לימוד לשנה"ל תשס"ו, בתנאי שעמד בבחינת הגמר עד **ליום 30/11/05**.
מעבר לתאריכים אלה מחוייב התלמיד בסך 10% משכ"ל מלא בגין הגשת עבודה/ בחינה באיחור, **גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור**.
הערה: תאריך הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה) שהוחזרה לתלמיד לתיקון, יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה – רק במידה והעבודה המתוקנת תוגש ותאושר תוך 60 יום קלנדריים מיום שהוחזרה לתלמיד לתיקון.
מינימום שכר לימוד לתואר שני – 200%**.200%

ג. תואר שלישי

דוקטורנט מחוייב בכל שנה מהשנתיים הראשונות ללימודים – 40% שכ"ל. החל בשנה השלישית – ועד גמר חובותיו לתואר – 10% שכ"ל כל שנה.

ד. הכשרת מורים

1. התוכנית הדו-שנתית:

כל שנה מהשנתיים הראשונות – 50% שכ"ל. החל בשנה השלישית ואחרי תשלום 100% שכ"ל לפחות – 2.5% משכ"ל מלא עבור כל נקודת זכות/שעה סמסטריאלית בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.

2. התוכנית החד-שנתית:

100% שכ"ל בשנת הלימודים הראשונה. החל בשנה השניה – 2.5% משכ"ל מלא עבור כל נקודת זכות/שעה סמסטריאלית בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.

מינימום שכ"ל להכשרת מורים – 100%.

תלמיד שהשלים את חובות השמייעה וטרם הגיש עבודות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התעודה ישלם 10% משכ"ל השנתי אם לא יגישן עד תחילת שנה"ל העוקבת (גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור). תאריך הגשת עבודה שהוחזרה לתלמיד לתיקון (ללא ציון או עם ציון נכשל) לא יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה.

ה. ספרנות

תלמיד ספרנות משלם 100% שכ"ל בכל שנה מהשנתיים הראשונות. החל מהשנה השלישית ואחרי תשלום 200% ישלם התלמיד 2.5% משכ"ל מלא לכל נקודה/שעה סמסטריאלית בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.
מינימום שכ"ל לתלמידי ספרנות – 200%.

** תלמידי תואר שני בחוג ל"לקויות למידה" ותלמידי תואר שני בחוג לחינוך במסלול יעוץ חינוכי שלמו מינימום של 250% שכ"ל למשך לימודים של 2.5 שנים.

תלמיד שהשלים את חובות השמיעה וטרם הגיש עבודות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התעודה ישלם 10% משכ"ל השנתי אם לא יגישן עד תחילת שנה"ל העוקבת (גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור). תאריך הגשת עבודה שהוחזרה לתלמיד לתיקון (ללא ציון או עם ציון נכשל) לא יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה.

1. אנגלית שפה זרה

הקורסים ברמות בינוני 1 (ביחידה הקדם-אקדמית), טרום מתקדמים ומתקדמים 1, חייבים בתשלום שכר לימוד נפרד:
 – "בינוני 1" – עפ"י כללי שכ"ל של המכינה הקדם-אקדמית.
 – "טרום מתקדמים" ו"מתקדמים 1" ישלם התלמיד 7.5% משכ"ל מלא (לא מופחת) עבור כל קורס.

ביטול רישום לקורסי אנגלית

1. "בינוני 1" עפ"י כללי שכ"ל של המכינה הקדם אקדמית.
 2. תלמיד המבטל רישום ברמת "טרום מתקדמים" או "מתקדמים 1" לפני תחילת הסמסטר או במהלך תקופת השינויים הרשמית, זכאי להחזר התשלום.

2. חריגים

1. ככלל, תלמיד משלם שכ"ל בכל מסגרת לימודים לחוד, כגון: בצרוף של השלמות למיניהן ולימודים לתואר ולתעודה. השלמות משולמות לפי חשבון אחד ולימודי תואר ותעודה – לפי חשבון אחר. כך לגבי לימודי חשבונאות שנה ד' וכל צרוף שהוא, וכך לגבי כל הצרופים שאינם נזכרים בסעיפים אחרים בתקנון זה.
2. **תלמיד חשבונאות שנה ד'** שילם בשנה"ל תשס"ה 16,761 ש"ח צמוד למדד חודש יולי 2004 ללא תלות בהיקף לימודיו. תלמיד חשבונאות שנה ד' שלא מסיים לימודיו בשנה אחרת, מחויב החל מהשנה השניה ב-2.5% משכ"ל מלא בתכנית זו לכל נקודת זכות/שעה סמסטריאלית.
3. **תלמיד בתוכניות הלימוד המיוחדות הבאות: מוזיאולוגיה, תוכנית מיוחדת במינהל ציבורי למנהלים, אקטואריה, פסיכותרפיה, משלם שכ"ל שונה/גבוה משכ"ל רגיל לתואר.**
4. **תלמיד מ"א שמתקבל לשנת הלימודים השניה על סמך לימודיו לתואר שני באוניברסיטה אחרת משלם מינימום 100% שכר לימוד.**
5. **תלמיד הלומד אנגלית כשפה זרה בלבד ברמת "מתקדמים 2" משלם 10% משכ"ל מלא.**
6. **תלמיד הלומד אנגלית כשפה זרה בלבד ברמת "מתקדמים 1" או "טרום מתקדמים", משלם 10% משכ"ל מלא. במידה ולומד את שתי הרמות משלם 15% משכ"ל המלא.**
7. **תלמיד הלומד חינוך גופני בלבד, משלם 10% משכ"ל מלא.**
8. **תלמיד השלמות לחשבונאות משלם 5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית.**
9. **תלמיד לימודים מיוחדים משלם 5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית.**
10. **תלמיד הלומד במסלול השלמות למ"א משלם 5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית עד לתקרה של 100% שכ"ל לשנה.**

11. תלמיד הלומד קורסי השלמה במקביל ללימודי מ"א משלם 2.5% משכ"ל מלא בגין כל שעה סמסטריאלית בקורסי ההשלמה.
12. תלמיד השלמות לד"ר משלם 2% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית.
13. תלמידי החוגים ללימודי א"י, גיאוגרפיה, ארכיאולוגיה, ציוליזציות ימיות וניהול משאבי טבע וסביבה מחוייבים בשכר הלימוד שלהם גם בתשלום דמי סיורים.

הערות

1. במידה והאוניברסיטה תחליט לקיים קורסי קיץ בחוגים כלשהם, ייקבע שכר לימוד לקורסים אלה בנפרד – כפי שנהוג באוניברסיטה – ולא יכלל במסגרת מינימום שכ"ל הנדרש לתואר.
2. שכר הלימוד צמוד למודד. אם האוניברסיטה תידרש לשלם מע"מ על ההצמדה וריבית הפיגורים, יחול המס הזה על התלמיד.
3. כל התלמידים, כולל תלמידים בתכניות לימודים חלקיות, לרבות תלמידים הרשומים להגשת עבודות בלבד, חייבים "תשלומים נלווים", נוסף על שכר הלימוד הבסיסי.

תשלומים נלווים:

דמי שירותים כוללים* (בגין שירותים שאינם במסגרת שכר הלימוד) – הסכום יפורסם בסמוך לפתיחת שנת הלימודים.
דמי אבטחה – הסכום יפורסם בסמוך לפתיחת שנת הלימודים.

תשלומי שכר הלימוד בשנה"ל תשס"ו

להלן המועדים לפרעון שכר לימוד תשס"ו**:

תשלום ראשון***	25% משכ"ל מלא	עד 14.09.2005
תשלום שני	15% משכ"ל מלא	עד 14.11.2005
תשלום שלישי	15% משכ"ל מלא	עד 14.12.2005
תשלום רביעי	15% משכ"ל מלא	עד 14.02.2006
תשלום חמישי	15% משכ"ל מלא	עד 14.03.2006
תשלום שישי	15% משכ"ל מלא	עד 14.04.2006

* "דמי שירותים כוללים" – הינו תשלום רשות לאוניברסיטה עבור שנתון, כרטיס תלמיד, שימוש בתחנות מידע, שירותי מרפאה, השאלת ספרים וכן תשלום המופנה לאגודת הסטודנטים בגין שירותי רווחה הניתנים לכלל הסטודנטים על-ידי האגודה.

ניתן לוותר על תשלום זה על-ידי חתימה על טופס ויתור עד ליום 15.12.2005, תלמיד שיבחר לא לשלם "דמי שירותים כוללים" יהיה מנוע מקבלת השירותים הבאים: שימוש בתחנות מידע, השאלת ספרים, מענה קולי ואינטרנט ושירותי רווחה הניתנים על ידי אגודת הסטודנטים.

** איחור בתשלום מעבר למועדים הנקובים לעיל, יגרור חיוב בריבית פיגורים צמודה של 0.65% לחודש פיגור. גם איחור בתשלום אשר נובע מרישום מאוחר יגרור אחריו חיוב בריבית כמפורט לעיל.

*** רישום ממוחשב באמצעות המענה הקולי/אינטרנט יתאפשר רק לאחר שהתלמיד ישלם את התשלום הראשון.

תלמיד המחוייב בשכ"ל בשיעור 100% ומעלה ישלם שכ"ל ב-6 תשלומים. תלמידים המחוייבים בשכ"ל נמוך יותר ישלמו בפחות תשלומים.

לדוגמא, תלמיד המחוייב בשכ"ל בשיעור 50% משלם ב-3 תשלומים כדלקמן:

תשלום I	14.09.2005	—	25% משכ"ל מלא
תשלום II	14.11.2005	—	15% משכ"ל מלא
תשלום III	14.12.2005	—	10% משכ"ל מלא

על התלמיד להרשם בתחילת השנה לכל הקורסים שעליו ללמוד באותה שנה, כולל רישום מלא לקורסי סמסטר ב' (רישום זה הוא הקובע את שכ"ל השנתי ואת החלוקה לתשלומים).

תלמיד בעל מימון חלקי – יחוייב לשלם את החלק שלו בתחילת השנה.

שימו לב: תוספת קורסים בסמסטר ב', מעדכנת אוטומטית את שכ"ל השנתי ואת החלוקה השנתית לתשלומים רטרואקטיבית החל מהתשלום השני ואילך, כולל חיובי הצמדות וריביות.

קנסות

◆ אי הופעה למועד מיוחד

תלמיד שאושרה לו בחינה במועד חריג ולא הופיע לבחינה, מבלי להודיע על כך לפחות 5 ימים מראש, יוטל עליו קנס כספי בגובה 96 ש"ח צמוד למדד יולי 2004.

◆ הקלדת מערכת באיחור

תלמיד אשר יקליד את מערכת השיעורים שלו לאחר תחילת שנה"ל (30.10.2005 ואילך) ישלם דמי איחור בסך 105 ש"ח צמוד למדד יולי 2004.

חברות באגודת הסטודנטים

תשלום דמי חברות באגודת הסטודנטים הינו תשלום רשות לאגודת הסטודנטים בגין שירותים הניתנים על ידה: שירות עו"ד – ייעוץ ומתן הצהרות, שירות רכו מס הכנסה תגמולי מילואים וארנונה, עזרה במתן הלוואות, הנחות במנזות האוניברסיטה, הנחות בקניית מקראות, שיעורי עזר וחוגים מסובסדים, כרטיסי צילום, הנחות והטבות, כניסה מוזלת ליום הסטודנט ולכל אירועי האגודה, ייצוג בוועדות משמעת, ספריית השאלה של ספרי לימוד, משלחות, מלגות ועוד.

תלמיד המבקש להיות חבר באגודת הסטודנטים של אוניברסיטת חיפה חייב לחתום על הצהרה ברוח זו באגודת הסטודנטים. חיוב דמי החברות ייעשה באמצעות חשבון שכ"ל.

סטודנט רשאי לבטל חברותו ע"י חתימה על טופס ויתור במזכירות האגודה עד לתאריך 01.12.2005.

בשנה"ל תשס"ה היו דמי חברות באגודה בסך 99 ש"ח.

תהליך תשלום שכר לימוד שנתי

א. **תשלום מראש** – תלמיד שישלם שכ"ל מלא (100% מהתכנית אותה הוא לומד) מראש עד 14.09.2005 יהיה זכאי להנחה בשיעור 2.5% משכ"ל מלא. הנחה זו

תבוטל אם היקף הלימודים יחייב בסופו של דבר שכ"ל נמוך מ-100%. כמו כן תבוטל ההנחה לתלמיד ממומן.

ב. **תשלום באמצעות הרשאה לחיוב חשבון בנק** – תלמיד המעוניין לשלם את שכר הלימוד באמצעות הרשאה לחיוב חשבון בנק, יחתום על טופס ההרשאה שנשלח לכל התלמידים ביחד עם התשלום הראשון. יש להחתים את טופס ההרשאה בבנק ולהעבירו למחלקת שירותי תלמיד ושכ"ל בהקדם האפשרי. **את התשלום הראשון צריכים לשלם גם תלמידים אשר מבקשים לשלם את שכ"ל באמצעות ההרשאה.**

ג. **תשלום באמצעות שוברים** – לתלמיד אשר לא בחר באפשרות א' או ב' ישלח שובר תשלום לכתובתו כ-10 ימים לפני כל מועד תשלום ובהתאם לתאריכים המפורטים לעיל.

אי קבלת שובר אינה פוטרת מתשלום במועד. תלמיד אשר מסיבה כלשהי לא קיבל שובר תשלום, מתבקש להגיע למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל לקבל שובר לפני מועד התשלום. ר' עמ' 89.

מענק לחיילים משוחררים

תלמיד אשר עומד לזכותו מענק חיילים משוחררים ממשדך הבטחון, זכאי להשתמש בסכום המענק לתשלום שכ"ל באוניברסיטה. סטודנט המעוניין לשלם את שכ"ל בכספי המענק, יפנה למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל, יודיע את גובה המענק המעודכן ויקבל שובר מיוחד על כל סכום המענק, אך בשום מקרה לא בסכום הגבוה מסה"כ שכ"ל שלו לאותה שנה. הסטודנט ישלם את השובר בבנק בו מתנהל חשבון המענק.

תכנית הלוואות לסטודנטים לתשלום שכר לימוד (כפי שהיה בתשס"ה)
(ביוזמת ממשלת ישראל והמועצה להשכלה גבוהה)

זכאות

כל סטודנט, אזרח ישראלי, הלומד לתואר ראשון במסגרת שנת לימודים תיקנית, ומשלם שכ"ל בהיקף שלא יפחת מ-75% משכ"ל המלא.

היקף ההלוואה

שיעור ההלוואה המכסימלי יהיה 100% משכ"ל הלימוד המלא של התלמיד, אך בכל מקרה לא יפחת מ-50% משכר הלימוד הנ"ל. לא תהיה הנחת מזומן על-ידי האוניברסיטה למשלמים את שכר הלימוד המלא מראש באמצעות ההלוואה בראשית השנה.

תהליכי מימוש ההלוואות

1. סטודנט המעוניין בקבלת הלוואה יפנה למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל לקבל אישור זכאות.
2. התלמיד יפנה עם אישור הזכאות לאחד מסניפי בנק לאומי.
3. אישור ההלוואה על-ידי הבנק מותנה בערבים – אחד מדרגה ראשונה או שניים אחרים.

4. סטודנט שנדחתה בקשתו על-ידי הבנק מחמת העדר ערב/ים זכאי לקבל הלוואה בתנאים דומים מקרן הסיוע המופעלת על-ידי ות"ת. הפניה לקרן סיוע תעשה באמצעות דיקן הסטודנטים.

5. כספי הלוואה יועברו ישירות לחשבון שכ"ל של הסטודנט באוניברסיטה.

6. סטודנט אשר יקבל סכום הלוואה הגבוה מהיקף שכה"ל שלו, העודף יוחזר לבנק או יישמר לזכותו לשנים הבאות, עם הצמדה למדד המחירים לצרכן וללא ריבית.

7. סטודנט שלקח הלוואה והפסיק את לימודיו במהלך השנה יופסק מיידית סבסוד הלוואה שלו על-ידי האוניברסיטה, והבנק ייקבע לו"ז מעודכן לפרעונה.

מספר הלוואות

סטודנט זכאי ליטול הלוואה אחת בכל שנת לימודים תקנית לתואר. (שלוש שנות לימוד, מלבד משפטים, סיעוד ופיזיותרפיה – ארבע שנות לימוד).

תנאי הלוואה

ההלוואה תהיה צמודה למדד המחירים לצרכן ותישא ריבית שנתית – ריבית העוגן (שתחושב לפי תשואות אג"ח ממשלתיות לתקופת הלוואה) ובתוספת של 0.3%. פרטים נוספים נא לברר בבנק לאומי.

המוסדות להשכלה גבוהה ישתתפו בתשלום הריבית על הלוואה בשיעור של 3% לשנה, בתקופת הלימודים התקנית של הסטודנט.

החזר הלוואה

בפני הסטודנט שלושה מסלולים להחזר הלוואה:

1. החזר ב-36 תשלומים חודשיים, החל משנה מתום הלימודים ("תקופת הגרייס").
2. החזר ב-48 תשלומים חודשיים, החל משנתיים מתום הלימודים ("תקופת הגרייס").
3. החזר בתקופה ובתנאים שייקבעו בין הסטודנט לבין הבנק.

ביטול הרשמה / הפסקת לימודים – תשלום שכר לימוד

א. 1. מועמד ללימודים באוניברסיטת חיפה המחליט לבטל את הרשמתו לאוניברסיטה, יודיע על כך בכתב (בדואר רשום) למחלקת הרשמה. תלמיד הלומד באוניברסיטת חיפה והמחליט להפסיק ללמוד בה יודיע על כך בכתב (בדואר רשום) למחלקת שירותי תלמיד ושכ"ל שבאגף מינהל התלמידים.

2. היום שבו תתקבל הודעת התלמיד באגף מינהל התלמידים ייחשב לו כיום הפסקת לימודיו או ביטול הרשמתו.

הודעה שנמסרה בטלפון ו/או בע"פ לא תחשב כקובעת לגבי הפסקת לימודים.

ב. תלמידים ומועמדים המבטלים את הרשמתם ישאו בתשלום שכר לימוד כולו או מקצתו בהתאם לקביעת האוניברסיטה כמפורט להלן:

1. מועמד שיודיע על ביטול הרשמתו עד 15.08.2005 ולא ערך תכנית לימודים, יהיה זכאי למלוא המקדמה ששילם ע"ח שכר הלימוד.

2. מועמד שיודיע על ביטול הרשמתו מ-16.08.2005 ועד ה-15.09.2005 ולא ערך תכנית לימודים יהיה זכאי להחזר מחצית המקדמה ששילם ע"ח שכר הלימוד.
  3. מועמד שיודיע על ביטול הרשמתו לאחר ה-15.09.2005 ולא ערך תוכנית לימודים יחוייב במלוא המקדמה ששילם ע"ח שכר הלימוד.
  4. מועמד אשר שילם תשלום ראשון, לא ערך תכנית לימודים ויודיע על הפסקת לימודיו לאחר 16.09.2005, יחוייב במלוא התשלום הראשון.
  5. תלמיד אשר ערך תכנית לימודים ויודיע על הפסקת לימודים עד 6.11.2005, יחוייב במלוא המקדמה ששלם.
  6. תלמיד שיודיע על הפסקת לימודים מ-7.11.2005 ועד 11.12.2005 וערך תוכנית לימודים יחוייב ב-35% משכר הלימוד שנקבע לו, בתוספת כל התשלומים הנלווים, או במלוא התשלום הראשון, לפי הגבוה בין השניים.
  7. תלמיד שיודיע על הפסקת לימודים מ-12.12.2005 ועד 12.1.2006 יחוייב ב-50% משכר הלימוד שנקבע לו בתוספת כל התשלומים הנלווים, או במלוא התשלום הראשון, לפי הגבוה בין השניים.
  8. תלמיד שיודיע על הפסקת לימודים מ-13.1.2006 ועד 14.3.2006 יחוייב ב-75% משכר הלימוד שנקבע לו, בתוספת כל התשלומים הנלווים, או במלוא התשלום הראשון, לפי הגבוה בין השניים.
  9. תלמיד שיודיע על הפסקת לימודים לאחר 14.3.2006 יחוייב במלוא שכר הלימוד שנקבע לו בתוספת כל התשלומים הנלווים.
- הערה:** תלמיד המבטל לימודיו בתום סמסטר א' – מינימום שכר הלימוד שיחוייב בו תלמיד ב"א לא יפחת ממכפלת סך הנקודות הרשומות לזכותו ב-2.5% שכ"ל.
- מינימום שכר לימוד של תלמיד מ"א לא יפחת ממכפלת סך השעות הרשומות לזכותו באחוז שכר הלימוד הנורמטיבי.
- ג. מועמדים ותלמידים המתחילים לימודיהם בסמסטר ב' תשס"ו והודיעו על הפסקת הלימודים ישאו בתשלום שכר לימוד, כולו או מקצתו, בהתאם לקביעת האוניברסיטה להלן:

תשלום	מועד קבלת ההודעה
900 ש"ח	עד 28.01.2006
מחצית התשלום הראשון	מ-29.01.2006 עד 19.02.2006
מלוא התשלום הראשון	מ-20.02.2006 עד 12.03.2006
50% משכ"ל + תשלומים נלווים או התשלום הראשון לפי הגבוה מבין השניים	מ-13.03.2006 עד 23.04.2006
100% משכ"ל + תשלומים נלווים	מ-24.04.2006

ד. הפסקת לימודים של תלמיד שנה א' בתוכנית ב"א למצטיינים כפי שהיה בשנה"ל תשס"ה.

- תלמיד תכנית ב"א מצטיינים שנה א' קיבל בשנה"ל תשס"ה מלגת לימודים בגובה שכ"ל מלא.
1. תלמיד התוכנית שהפסיק כליל את לימודיו באוניברסיטה במרוצת שנה א', לא חוייב להחזיר את המלגה שקיבל.
  2. תלמיד שעבר מן התכנית לחוג אחר במרוצת סמסטר א' – שילם שכ"ל מלא בהתאם למה שלמד.
  3. תלמיד שהפסיק את לימודיו בתכנית במרוצת סמסטר א' אך המשיך בחוג השני שלו, שלם שכ"ל בהתאם למה שלמד.
  4. תלמיד שעבר מן התוכנית לחוג אחר בתחילת סמסטר ב', שילם 75% שכ"ל ממה שלמד.

ה. הפסקת לימודים של תלמיד תואר שלישי

1. תלמיד דוקטורט הרשום ללימודים ומפסיק את לימודיו ביוזמתו עד תום הסמסטר הראשון, ישלם לאוניברסיטה רק את התשלומים הנלווים.
2. תלמיד דוקטורט המפסיק את לימודיו ביוזמתו לאחר תום הסמסטר הראשון – ישלם לאוניברסיטה 50% משכר הלימוד השנתי שלו.
3. תלמיד דוקטורט שהחל לימודיו בסמסטר ב' והפסיק במרוצת אותו סמסטר את לימודיו – ישלם רק את התשלומים הנלווים.
4. אם לימודיו של תלמיד דוקטורט הופסקו ע"י המוסד מסיבות אקדמיות – לא יידרש לשלם שכ"ל.

ו. הפסקת לימודים עקב בעיות משמעת או סיבות אקדמיות

תלמיד אשר לימודיו הופסקו מסיבות אקדמיות ו/או משמעתיות, יחוייב בתשלום שכר לימוד והתשלומים הנלווים עד ליום הפסקת לימודיו ובהתאם למועדים המצויינים לעיל.

פתיחת שנת הלימודים תשס"ו: יום א', כ"ז בתשרי תשס"ו – 30.10.2005.

תשלומי ביטוח לאומי

- א. כתלמיד הינך חייב בתשלום דמי ביטוח לאומי, ודמי בריאות בשיעור המינימלי שנקבע לגבי תלמיד במוסד להשכלה גבוהה.
  - ב. דמי הביטוח ייגבו ממך באמצעות פנקסי תשלומים שישלחו אליך בדואר, ע"י המוסד לביטוח לאומי.
  - ג. התשלום ייעשה ארבע פעמים בשנה, בכל מועד בעבור שלושת החודשים שקדמו לו: 15 בינואר, 15 באפריל, 15 ביולי, 15 באוקטובר.
  - ד. תלמיד שיעבוד בתקופת לימודיו יהיה פטור מתשלום דמי הביטוח ודמי ביטוח בריאות בהם חוייב על-פי פנקס התשלומים, בעד כל אחד מן החודשים בהם נוכו משכרו דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות.
- לשם קבלת הפטור יחזיר התלמיד למוסד לביטוח לאומי את האישור הכלול בפנקס כשהוא ממלא וחתום על-ידי מעסיקו.

מחלקה לשירותי הוראה ובוגרים

מנהלת: גב' אורה ווגשי

קבלת קהל: בימים א'–ה' בשעות 9.00–10:30, 13:00–14:30

א. מדור חדרים

בניין ראשי, חדר 15, טלפון 8240316

תלמיד יכול לוודא את מספרי החדרים בהם נערכים הקורסים ברשימות מעודכנות המתפרסמות עם תחילת כל סמסטר על גבי לוחות המודעות של החוגים. שינויים במערך החדרים במשך הסמסטר מפורסמים על גבי אותם לוחות. כמו כן יכול תלמיד לברר את מספרי החדרים בהם הוא לומד, באמצעות המענה הקולי – טל' 8345674 או טל' 8249301, ובאתר האוניברסיטה באינטרנט – שירותים לסטודנט, מידע ושירותים לסטודנט, מערכת שעות.

ביטול שיעורים

ביטול שיעורים יומי ניתן לברר:

1. על גבי לוחות התצוגה האלקטרוניים בבנייני האוניברסיטה. הרשימה מתעדכנת במשך כל היום.
2. במענה הקולי – טל' 8345674 או טל' 8249301.
3. באתר האוניברסיטה באינטרנט: <http://enrolment.haifa.ac.il>

ב. מדור בחינות וציונים

בניין ראשי, חדר 794, טלפון 8240711-2

זכאות להבחן

תלמיד זכאי להבחן אם מילא את התנאים הבאים:

1. הקורס רשום בתוכנית הלימודים שלו.
2. מילא את כל החובות האקדמיות וישומו מופיע ברשימת הזכאים להבחן.
3. הציג לפני תחילת הבחינה תעודה מזהה רשמית עם תמונה ואישור כניסה לבחינות הניתן על-ידי המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל לאחר שהתלמיד הסדיר את תשלום שכ"ל.

בכל מקרה לא יורשה התלמיד להבחן ללא תעודה מזהה רשמית עם תמונה!

לוח בחינות

מועדי וחדרי הבחינה של מועדי א' ו-ב' מופיעים בלוח הבחינות הנמצא באתר האוניברסיטה באינטרנט בכתובת: <http://enrolment.haifa.ac.il> (בחינות החוג).
חדרי הבחינה של מועד א' יצויינו באישור הכניסה לבחינות וביום הבחינה בלוחות הבחינות אשר בכניסות הראשיות לבניינים.

חדרי הבחינה של מועד ב' יתפרסמו מידי יום בלוחות הבחינות אשר בכניסות הראשיות לבניינים ובאתר האינטרנט.

חדרי הבחינה של מועד חריג לא מוצגים באינטרנט ויתפרסמו מידי יום בכניסה לבניין הראשי או בלוחות התצוגה האלקטרוניים.

**שימו לב: על הנבחן להבחן אך ורק בחדר בו הינו רשום!
מדור בחינות לא ימסור בשום מקרה את חדרי הבחינות בטלפון!**

פרסום ציונים

הציונים מתפרסמים על גבי לוחות המודעות של החוגים ובמענה הקולי בטל': 8249301, 8245674, וכן באתר האוניברסיטה באינטרנט בכתובת: <http://enrolment.haifa.ac.il>
מדור בחינות וציונים לא ימסור ציונים בטלפון. בכל מקרה של בירור ציון שלא נקלט / עודכן / שונה במענה הקולי, יש לפנות למזכירות החוג.
שימו לב: תקנון בחינות וציונים מפורט נמצא בשנתון בתקנון לימודים לתואר ראשון, ב"א.

ג. מדור אישורים

בניין ראשי, חדר 797, טלפון 8240713, 8240677

תלמיד אוניברסיטה יכול לקבל אישורים בעברית ו/או באנגלית: אישור תלמיד, מערכת לימודים, גליונות ציונים, שנות לימוד לתואר, תחומי הלימוד, זכאות לתואר וכו'.
האישורים ינתנו לתלמידים שהסדירו את התחייבויותיהם הכספיות לאוניברסיטה.
עבור כל אישור יש לשלם לפי נוהל קיים באוניברסיטה.
רשימה מעודכנת של תעריפי האישורים מתפרסמת בתחילת השנה בלוח המודעות של מדור אישורים.

אישורים בתחנת המידע

תלמידים יכולים לקבל אישורים בתחנת המידע, בטרקלין אגף מינהל התלמידים. ניתן לקבל עד 6 אישורים חינם. עלות כל אישור נוסף תגבה באמצעות מערכת שכ"ל באופן אוטומטי. תנאי קבלת אישורים בתחנת המידע כתובים על גבי הצג של תחנת המידע.
הערה: אישור לימודים יהווה מסמך רשמי רק אם ניתן ע"י מדור אישורים והוחתם בחותמת האוניברסיטה.

ד. מדור בוגרים

בניין ראשי, חדר 796, טלפון 8240668

זכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את חובותיו האקדמיים על-פי דרישות החוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

– בתואר ראשון:

א. עמד בתנאי המעבר של חוגי לימודיו והשיג ממוצע ציונים סופי של 60 לפחות בכל אחד מחוגי לימודיו.

ב. למד במסלול הדו-חוגי: 60 נ' זכות
במסלול החד-חוגי: לפחות 120 נ' זכות (**או לפי דרישות החוג**)

– **בתואר מוסמך:**

לפי תקנון הרשות ללימודים מתקדמים והתקנונים החוגיים.

סיום לימודים וקבלת זכאות לתואר

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר (בשני חוגי הלימוד במסלול הדו-חוגי או בחוג אחד במסלול החד חוגי) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
- ב. על התלמיד לפנות למזכירות החוג/חוגי לימודיו לא יאוחר מתאריך 1 במרץ בשנה בה מתקיים הטקס. התלמיד יבדוק ויאשר את ציוניו הסופיים, ציון הגמר שלו, תאריך הגשת עבודה, תאריך זכאות לתואר ופרטיו האישיים. כמו־כן יקבע את סדר הרישום של חוגי הלימוד שלו בתעודת הגמר. לאחר חתימת התלמיד על סגירת התואר לא ניתן יהיה לעדכן או לשנות את אישור הזכאות.
- ג. האוניברסיטה תיזום סגירת זכאות לתואר לסטודנט שסיים את כל חובותיו לתואר ולא פנה להסדרת אישור הזכאות (או לא הודיע על רצונו לעכב את סגירת התיק).
לתלמיד זה תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מקבלת ההודעה בדואר. תלמיד שיממש את אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור. לאחר מכן יסגר אישור הזכאות באופן חד-צדדי, ולא ניתן יהיה לעדכן או לשנות אישור הזכאות.
- ד. קבלת זכאות לתואר מותנית בסידורים הבאים:
  1. בדיקת מילוי החובות הכלליות (אנגלית, חינוך גופני ועברית).
  2. אישור מן המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל על כך שהתלמיד הסדיר את כל תשלומיו לאוניברסיטה.
  3. אישור מן הספרייה על כך שהתלמיד אינו חייב ספרים או תשלומים לספרייה.
- ה. אישור הזכאות ואישור ציונים סופי ישלחו ע"י מדור בוגרים, עד שבועיים לאחר קבלת האישור ממרכזות החוג/ים ולאחר מילוי התנאים לעיל.
- ו. באישור הזכאות מפורטים: החוג/ים שאותו סיים התלמיד, ציון הגמר ומועד הזכאות לתואר.
- ז. מועד הזכאות לתואר יהיה התאריך שבו השלים התלמיד את חובותו האחרונה (בחינה, הגשת עבודה וכו'). למען הסר ספק, בתיקון, שיפור או חזרה על קורס, תאריך הזכאות יהיה תאריך התיקון, השיפור או החזרה על הקורס.
- ח. סטודנט שלא יגיש בקשה לסיום לימודים עד 1 במרץ בשנה בה מתקיים הטקס לא יוכל להשתתף בטקס בשנה זו, ולא יוכל לקבל אישור זכאות עד **1 ביוני** של אותה שנה.
- ט. **עדכון/שינוי פרטים אישיים** – פרטי התלמיד בתעודת הבוגר הינם פרטי התלמיד המופיעים ברישומי האוניברסיטה בתאריך סגירת המחזור (15 למרץ כל שנה).
שינוי בפרטים אלה יעשה על-ידי שינוי פרטים המופיעים ברישומי האוניברסיטה (על-ידי הצגת/צילום תעודת זהות עם הפרטים המתוקנים) במחלקה לשירותי תלמיד ושכר לימוד.
רק שינוי שיבוצע עד למועד סגירת המחזור יתבטא בתעודות של אותו מחזור.

הענקת תעודות

טקסי חלוקת תארים לב"א, מ"א ותעודת הוראה מתקיימים בסוף שנת הלימודים. בוגרים אשר נבצר מהם ליטול חלק בטקסים, יוכלו לקבל את התעודות שבועיים לאחר הטקסים, בתיקון שבאגף מינהל תלמידים.

ה. תיקון תלמידים

בניין ראשי, חדר 7, טלפון: 04-8240033

בתיקון נשמרים מסמכי התלמיד שניתנו על ידו/ו או ע"י האוניברסיטה. תלמיד המבקש לקבל צילום של מסמך מתיקו האישי, ישלם עבורו לפי הנוהל הקיים באוניברסיטה.

שנתון האוניברסיטה

ממונה: גב' מיכל כרמלי

שנתון האוניברסיטה לשנה"ל תשס"ו מפורסם, על כל חלקיו, באתר האוניברסיטה באינטרנט. השנתון כולל הנחיות כלליות, תקנונים למיניהם, הסברים על מתכונת הלימודים של החוגים, מערכת שיעורים מפורטת.

תלמידים חדשים, לכל התארים, יוכלו לקבל שנתון מודפס (שאיננו כולל את מערכת השיעורים) בחנות "אקדמון" באוניברסיטה, עם הצגת הודעת קבלה ושובר תשלום ראשון ע"ח שטר הלימוד. מערכת השיעורים (כולל סילבוס) נמצאת באינטרנט, באתר האוניברסיטה:
<http://www.haifa.ac.il>

מניעת שירותים

לא שילם תלמיד או תלמיד לשעבר, חוב כלשהו לאוניברסיטה, תהיה האוניברסיטה רשאית למנוע ממנו שירותים כלשהם, לרבות שירותי ספרייה, תעודות, אישורים, בחינות, החלפת קורסים ושירותים נוספים, עד שיסולק חובו.

טלפונים סלולריים

התלמידים מתבקשים לכבות את מכשירי הטלפון הסלולריים שברשותם בעת השיעורים.

יש לך בעיה?

בעיה בקורס מסוים – פנה למורה הקורס. כל חוג מפרסם את שעות הקבלה של המורים.
בעיה אקדמית-חוגית – התקשר עם החוג והמרכזת תפנה אותך לאדם המוסמך לטפל בבעייתך.

בעיה אקדמית בפקולטה – פנה למזכירות הפקולטה.

בעיה אקדמית בתחום לימודים מתקדמים – פנה למזכירות הרשות ללימודים מתקדמים, טל. 2109, 2214.

בעיה כלל-אוניברסיטאית – התקשר אל מרכזיית אוניברסיטת חיפה, טל' 8240111 ויפנו אותך לכתובת המתאימה.

בעיה אישית אחרת – פנה לדיקן הסטודנטים, טל' 2335.

הודעות שוטפות וביטול שיעורים יומי – על-גבי לוחות התצוגה האלקטרוניים בכל בניין.

הודעות מוקלטות על ביטול שיעורים יומי – במענה הקולי, טל' 8345674 או טל' 8249301

הודעות של החוגים – לוחות המודעות של החוגים.

עניינים שונים

מבקש **להחליף** חוג? – מחלקת ההרשמה, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2324/5/6.

שינוי שם, כתובת – המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2320.

אבדה לך תעודת תלמיד? המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2320.

ברורים בעניין שכר לימוד – המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל, בניין ראשי, קומה 2,

טל' 2320.

זקוק לאישור לימודים? – תחנת מידע (אוטומט) בטרקלין אגף מינהל התלמידים ובמדור

אישורים, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2713.

ענייני מלגות? – בניין רב-תכליתי, חדר 160, טל' 2669.

ענייני מעונות? – במעונות הקמפוס, טל' 2365, 2621.

זקוק למסמך מתיקך האישי? תיקיית התלמידים, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2033.

זקוק לעזרה ראשונה? – בניין ראשי, חדר 520, טל' 2703, 2237.

אבד לך משהו/מצאת משהו/ראית חפץ חשוד? בטחון ובטיחות, בניין התחנה, טל' 2360,

2386.

הנך חבר באגודת הסטודנטים? אתה יכול להיעזר בה בדברים רבים. טל' האגודה 2519.

– פרטי החוג כתובים בשנתון, מיד אחרי הסגל האקדמי, בעמוד הראשון של כל חוג.

– הפקולטה למדעי הרוח – טל' 2125; הפקולטה למדעי החברה – טל' 2332; הפקולטה

לחינוך – טל' 2893; הפקולטה ללימודי רווחה ובריאות – טל' 2368; הפקולטה

למשפטים – טל' 2633; הפקולטה למדעים והוראתם – טל' 8077/8/9.

שרותים לנוחותך

תחנת מידע-אוטומט לאישורים (בניין ראשי, אגף מינהל התלמידים) **בנק** (תחתית המגדל),

בנקומט (בכניסה לבניין המדרגות), **חנות ספרים** "אקדמון" (בניין ראשי), **מיני-מרקט** (על

יד מעונות הסטודנטים), **מכונות צילום** (בכל הבניינים). **מסעדות** (בניין ראשי, בניין המדרגות,

בניין רבין, בית סאלא), **מזנונים** (בכל בניין), **סוכנות דואר** (בניין ראשי, בשדרת החנויות).

אמנות: מוזיאון הכט, הגלריה בקומת ה-700.

טלפונים פנימיים: בכניסה לכל בניין ובבניין הראשי גם ליד המסעדה, בכניסה

למעליות המגדל, בבניין רבין ובבניין חינוך. מדריך לטלפונים

פנימיים נמצא במקום.

טלפונים ציבוריים:

בבניין הראשי – קומת ה־600 בדרך לספריה.
בבניין המדרגות – בקומת הכניסה.
בבניין הרב־תכליתי – במסדרון הראשי ומול אודיטוריום ע"ש
ספדיה.
במגדל – בקומת הכניסה (קומה 4).
בבניין רבין – בכל קומה.
בבניין חינוך – בקומת הכניסה (קומה 3).

לידיעתך: לכל מספר טלפון "פנימי" באוניברסיטה אפשר להתקשר מן החוץ על־ידי החלפת
הספרה 2 שבראש המספר ה"פנימי" ב־8240.
(לדוגמה: ה"פנימי" 2–765 הוא "חיצוני" 8240–765).
אם המספר הפנימי מתחיל בספרה 8, יש להחליף את הספרה 8 ב־8288 בחיגו מן החוץ.
אם המספר הפנימי מתחיל בספרה 3, יש להחליף את הספרה 3 ב־8249 בחיגו מן החוץ.

מענה קולי אוניברסיטת חיפה - תפריט

טל': 8345674 (04) – רב קוי; טל' פנימי: 3301 – רב-קוי

אופציה משנית

אופציה ראשית

כוכבית* מכל מצב: חזרה לתפריט ראשי (לאופציות ראשיות).

תקנון לימודים לתואר ראשון, ב"א

תקנון לימודים

השנה האקדמית מחולקת לשני סמסטרים: סמסטר חורף (א) וסמסטר אביב (ב). כל הקורסים באוניברסיטה מתנהלים במתכונת סמסטריאלית, להוציא סמינריוני מ"א וחלק מקורסי העבודה המעשית. לקראת סיום שנת הלימודים מפרסמת האוניברסיטה רשימת קורסים ולוח זמנים של לימודי קיץ מרוכזים.

לימודים לתואר ראשון (ב"א)

משך הלימודים המקובל ללימודי התואר הראשון הוא שלוש שנים. משך הלימודים בפקולטה למשפטים (לתואר LL.B) ובחוגים ריפוי בעיסוק והפרעות בתקשורת הוא שלוש וחצי שנים. משך הלימודים בחוג לסיעוד ופיזיותרפיה הוא ארבע שנים. תלמיד אשר לא סיים לימודיו לקראת תואר ראשון שנתיים לאחר משך הלימודים המקובל ללימודי התואר הראשון בחוגי הלימוד שלו, ראש החוג יבדוק, ידון ויחליט באשר להמשך לימודיו. לא סיים לימודיו, לאחר שש שנים יופסקו לימודיו. התלמיד יוכל לפנות בבקשה להתקבל מחדש לאוניברסיטה **רק שנה לאחר מכן**. הדיקן ישקול ויחליט על המשך לימודיו.

לימודי התואר הראשון מתנהלים לפי שיטת הצבירה, בה ניתן לכל קורס משקל בנקודות זכות בהתאם למקומו במערכת השיעורים של החוג. כדי לקבל תואר, על התלמיד לצבור מספר קבוע של נקודות זכות (נ'), ומכאן השם "שיטת הצבירה". שיטה זו הונהגה על-מנת לאפשר לכל תלמיד גמישות מירבית בתכנון קצב הלימודים.

תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, בתקופת הלימודים התקנית כמפורט לעיל.

מתכונת הלימודים

לימודי התואר הראשון (ב"א) מתנהלים בשני מסלולים, הנתונים לבחירתו של התלמיד: מסלול דו-חוגי (בכל החוגים) ומסלול חד-חוגי (בחלק מן החוגים). שני המסלולים שווים-ערך, והיקף הלימודים בהם מגיע ל-120 נקודות זכות. תלמיד צריך לצבור 120 נקודות זכות כדי לקבל תואר ראשון, למעט לימודי משפטים בהם צריך תלמיד לצבור 142 נקודות זכות, ולימודי סיעוד ופיזיותרפיה בהם צריך תלמיד לצבור 160 נקודות זכות.

המסלול הדו-חוגי מבוסס על לימודים בהיקף שווה בשני חוגים. כל חוג מחייב צבירת מכסה של 60 נ' במשך כשלוש שנות לימוד. מכסה זו כוללת את כל לימודי החוג, לרבות דרישות מיוחדות, כגון לימודי-עזר ושפות.

המסלול החד-חוגי מבוסס על מכסת לימודים בחוג אחד בהיקף 72 נ' ועל שניים-שלושה מיקבצי לימוד במכסה כוללת של 48 נ', על-פי הנחיות החוג.

המיקבץ הוא מיקבץ קורסים, בנושא מסויים, הלקוחים מחוגים שונים. מטרת המיקבץ היא לתת מימד נוסף ללימודי התלמיד שבחר במסלול החד-חוגי, ולאפשר לו התמקדות בתחום

תקנון לימודים לתואר ראשון, ב"א

אקדמי מוגדר. המיקבצים במערכת השיעורים מופיעים במרוכז בפרק "מיקבצים". ליד כל מיקבץ רשום החוג שבו הוא מעוגן, ובתכנית הלימודים של אותו חוג נמצא הסבר על מהות המיקבץ.

ככלל, מוצעים הלימודים במסלול החד-חוגי החל משנת הלימודים השנייה. בחוגים מסויימים ניתן להתחיל במסלול זה מיד עם הקבלה לחוג. תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי מפורטים בתכניות הלימוד של החוגים.

יכול חוג להציע לימודים ביותר מאשר מגמת לימודים אחת (מגמה הינה מקבץ קורסים המיועד לתלמידי החוג בלבד, ולא לתלמידי חוגים אחרים); מגמות הלימודים עשויות להתקיים במסלול הדו-חוגי או במסלול החד-חוגי.

קורסי התואר הראשון בחוגים ממויינים ל-3 דרגים בסדר עולה (3.2.1). תנאי המעבר ההכרחיים מדרג נמוך לדרג מתקדם יותר מתבססים על דרישות מיוחדות לכל קורס. השלמת קורס וצבירת נקודות הזכות שהוא מקנה מותנות במלוי דרישות אלה. הערכת הישגי התלמיד נעשית בידי מורה הקורס עם סיום הקורס, על סמך עבודות, בחינות וכו'. נוסף על תנאי המעבר הכלליים רשאים החוגים לקבוע תנאי מעבר מיוחדים משנה לשנה או מדרג לדרג. תנאים אלה יפורסמו בשנתון האוניברסיטה.

בתחילת הקורס ימסור המורה לתלמידיו את תיאור מהלך הקורס, הדרכים להערכת הישגי התלמיד, רשימה ביבליוגרפית, דרישותיו להגשת תרגילים וכן דרישותיו לנוכחות. תלמיד המשרת במילואים רשאי במהלך שירותו להיעדר משיעורים שיש בהם נוכחות חובה. סטודנטית יולדת רשאית להיעדר משיעורים שיש בהם נוכחות חובה במהלך שלושה שבועות לאחר הלידה. סטודנטית הנמצאת בשמירת הריון רשאית להעדר בכל התקופה לגביה יש אישור על שמירת הריון.

תלמיד רשאי לצבור בשנת לימודים אחת עד 44 נקודות זכות. במקרים מיוחדים רשאי ראש החוג לאשר למעלה ממספר זה, לפי שיקוליו. חוג רשאי לאשר לתלמיד הלומד לתואר ב"א עד 2 נ"ז בכל חוג בתקופת לימודים, עבור השתתפות בחמישה ימים מצטברים בשנתיים של כנסים מדעיים/ימי עיון. סטודנטים אשר יעסקו בפעילות חברתית התנדבותית על-פי הקריטריונים שאושרו על-ידי הוועדה לפעילות חברתית (וולפ"ח), יהיו רשאים לקבל בגינה, 4 נקודות זכות אקדמיות בהיקף של קורס אחד, למעט התלמידים בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוגים אחרים אשר יקבלו פטור מ-2 נקודות זכות, שיקבע בתיאום עם ראש החוג על-פי בחירתו של הסטודנט. שירות מילואים ממושך (למי ששירת מעל 35 יום) יוכר כפעילות חברתית-התנדבותית המזכה ב-2 נקודות זכות אקדמיות, באישור הוולפ"ח. פרטים נוספים ניתן לקבל בדיקנט הסטודנטים. תלמיד לא יוכל לקבל הכרה מעל 4 נ"ז במכלול לימודים (כולל לימודים במסלול חד-חוגי), גם אם ישתתף ביותר מפעילות אחת.

בחינת ידע בעברית

מועמדים שלא כתבו את בחינת הכניסה הפסיכומטרית בעברית או מועמדים הפטורים מן הבחינה הפסיכומטרית והינם בוגרי בתי-ספר תיכוניים ששפת ההוראה בהם לא הייתה עברית, יידרשו להיבחן בבחינת ידע בעברית. מועמדים החייבים בבחינה בעברית ואשר לא עמדו בה, לא יתקבלו לאוניברסיטה.

מועמד החייב בבחינת ידע בעברית ולא עמד בה, לא יתקבל לאוניברסיטה, אלא אם כן השיג ציון גבוה בבחינת הכניסה הפסיכומטרית. במקרה כזה יתקבל על תנאי – זכאותו לתואר

תותנה בעמידתו בבחינה בעברית עד סוף השנה השנייה ללימודיו באוניברסיטה; חליפית, בוגר מכינת העולים במסגרת היחידה הקדם-אקדמית שיקבל ציון 85 ומעלה בקורס השלמה בעברית, שיתקיים במסגרת היחידה הקדם-אקדמית, לאחר תום לימודיו במכינת העולים, יוכל לקבל פטור מהבחינה בידע בעברית. הבחינה בידע בעברית נערכת לפחות פעמיים בכל שנה; המועדים מובאים לידיעת המועמדים במדריך לנרשמים.

אנגלית כשפה זרה

א. כל תלמידי האוניברסיטה חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זאת היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3. החלק האנגלי בבחינת הכניסה הפסיכומטרית ישמש למיון התלמידים על-פי רמות כדלהלן:

8 (פטור מלימודי אנגלית)

7 (מתקדמים 2); 6 (מתקדמים 1); 5 (טרומ מתקדמים) – במסגרת המחלקה לשפות זרות.

4 (בינוני 1) – במסגרת היחידה הקדם-אקדמית.

הערה: מועמד שלא יגיע לפחות לרמה 4 לא יתקבל לאוניברסיטה.

מועמד אשר לא נבחן בבחינה הפסיכומטרית חייב להיבחן בנפרד בבחינת המיון באנגלית לשם סיווג לרמות (בחינת אמי"ר).

ב. תלמיד יקבל פטור מלימוד אנגלית כשפה זרה במקרים הבאים:

1. תלמיד בעל תעודת סיום בית-ספר על-יסודי או מוסד אקדמי ששפת ההוראה בו

אנגלית (חובת ההוכחה חלה על התלמיד).

2. תלמיד שמוין לרמה 8 לפי בחינת הכניסה הפסיכומטרית.

חינוך גופני

חובת השתתפות בשיעורי החינוך הגופני חלה על כל תלמיד שנה א' לתואר ב"א וכוללת פעילות בשיעור שבועי אחד של 90 דקות במשך סמסטר אחד (2 שש"ס).

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

א. תלמיד המבקש להתקבל לאוניברסיטת חיפה על-סמך לימודים קודמים במוסד אחר, יגיש עם הרשמתו אישור לימודים רשמי מהמוסד שבו למד. באישור יפורטו לימודיו וציוניו.

ב. ועדת הקבלה של החוג שבו מבקש המועמד ללמוד, תחליט, על-סמך אישור הלימודים שהמציא, על תנאי קבלתו, על הצורך בחיובו בעמידה בבחינת הכניסה הפסיכומטרית. כמו כן תחליט הוועדה על היקף ההכרה בלימודיו הקודמים ותקבע את תכנית לימודיו באוניברסיטת חיפה.

ג. ועדת הקבלה של החוג לא תכיר בקורסים שבהם לא השיג התלמיד ציון "עובר" לפחות במוסד שבו למד.

ד. החוג יעביר סיכום החלטותיו בכתב לאגף מינהל התלמידים ולידיעת התלמיד. הסיכום יכלול את תנאי הקבלה וכן את פירוט הקורסים שהוכרו, חישוב נקודות הזכות עבורם ומכסת הלימודים הנדרשת לקבלת התואר.

ה. לימודים שהוכרו על-ידי החוגים לצורך המשך לימודים באוניברסיטת חיפה ידווחו ללא ציון ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.

תקנון לימודים לתואר ראשון, ב"א

1. תלמיד יהיה זכאי לקבלת תואר מאוניברסיטת חיפה רק אם צבר בה לפחות 40 נקודות זכות.
2. הכרה בלימודים קודמים אינה פוטרת אוטומטית משכר לימוד.

הכרה בלימודים אקדמיים במוסד להשכלה גבוהה אחר

תלמידי שנה ג' רשאים להגיש בקשה ללמוד את חובות השנה השלישית באוניברסיטה אחרת בארץ או בחו"ל ולקבל את התואר מאוניברסיטת חיפה. ראש החוג ידון ויחליט בכל מקרה לגופו.

הפסקת לימודים וחינוך

- א. החליט תלמיד להפסיק את לימודיו, יודיע על כך בכתב לחוגי לימודיו ולאגף מינהל התלמידים.
- ב. תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה, חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
- ג. תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה באחד מחוגי לימודיו, חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים, למרות שהמשיך בלימודים סדירים בחוגו השני.
- ד. אם התקופה שבין הפסקת לימודי התלמיד לבין חידוש אינה עולה על שתי שנות לימוד, הקורסים שאותם למד לפני הפסקה יוכרו לצורך המשך לימודיו.
- ה. עולה תקופת הפסקה על שנתיים, רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים שכבר שמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות (לימודי רענון) לקראת קבלת התואר.

נוהל בחינות וציונים

1. נוהל בחינות

- 1.1 נוהל זה מתייחס לבחינות כדלקמן:
  - בחינות מעבר (חורף, אביב, קיץ) – מועד בחינה רגיל (מועד א') ומועד בחינה נוסף (מועד ב').
  - כל יתר הבחינות תיערכנה בהתאם להסדרים פנים-חוגיים, כפי שיובאו לידיעת התלמידים בתחילת הקורס.
- 1.2 נוהל בחינות וציונים אינו חל על בחינות כניסה חוגיות אלא אם החוג יחליט אחרת.
- 1.3 הבחינות ירוכזו בתקופה העוקבת את סמסטר א' וב' (ייתכנו בחינות יום אחרי יום ואף שתיים ביום).
- 1.4 רשאי להיבחן תלמיד אשר:
  - 1.4.1 נרשם לקורס;
  - 1.4.2 מלא את כל החובות האקדמיות של הקורס, ושמם מופיע ברשימת הזכאים שאושרה ע"י המורה.
- 1.5 מועדי הבחינות יפורסמו בשנתון האוניברסיטה או במקביל לתחילת הפצת שנתון האוניברסיטה. כשבועיים לפני מועד הבחינה יישלחו לתלמידים, הזכאים להיבחן, אישורי כניסה לבחינות.
- 1.6 לפני חלוקת השאלון לנבחנים יזוהו התלמידים לפי תעודה מזהה רשמית עם תמונה (ת"ז, דרכון, רשיון נהיגה, תעודת סטודנט) ואישור כניסה לבחינות.

- 1.7 הנבחן יגיע לחדר הבחינה רבע שעה לפני תחילתה כשברשותו תעודה מזהה רשמית עם תמונה (ת"ז, דרכון, רשיון נהיגה, תעודת סטודנט) ואישור כניסה לבחינות. תלמיד שאין ברשותו אחד מאלה, וכן תלמיד ששמו אינו מופיע ברשימת הנבחנים, יוכל להיבחן עם הצגת אישור מיוחד מהמחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל באגף מינהל התלמידים, התקף אך ורק לבחינה מסויימת, בתאריך ובשעה הנקובים בו.
- 1.8 משך הבחינה הוא כזמן המצויין על השאלון, אך לא יעלה על שעתיים וחצי (150 דקות). בכל בחינה תתאפשר הארכה של עד חצי שעה לכל היותר, על פי שיקול דעתו של המרצה (במקרה כזה יאשר זאת בדו"ח הפיקוח בחתימת ידו). כמו כן תתאפשר תוספת זמן לאוכלוסיות מיוחדות: לתלמידים אשר שפת אמם אינה עברית, ושלא למדו בשפה זו כשפה ראשית בבי"ס תיכון או במוסד אקדמי מוכר, יוארך משך הבחינה, בקורסי חובה, דרג אחד, שנה א', ברבע שעה לכל שעת בחינה ולא יותר מחצי שעה לכל זמן הבחינה; חוגים רלוונטים המעוניינים בשינוי ההחלטה לגבי הארכת זמן בבחינות, יעבירו את בקשתם לדיקן הסטודנטים. על התלמידים לקרוא בעיון את תקנון החוג בשנתון זה ולבדוק באלו קורסים לא תינתן הארכת זמן. לתלמידים הזכאים לתנאים מיוחדים בגין לקות למידה ו/או לקות רפואית (ראה להלן סעיף 3).
- 1.9 השימוש בחומר עזר בבחינה הוא בהיתר המורה בלבד, ואם כתוב הדבר בשאלון הבחינה. כ"כ אסור לתלמיד להשתמש בנייר כתיבה שלא סופק ע"י מדור הבחינות.
- 1.10 במועד חוזר (מועד ב' או מועד מיוחד) יוכל התלמיד, המחליט לא לכתוב את הבחינה, לציין זאת על גבי המחברת ולעזוב את חדר הבחינה כעבור חצי שעה מתחילתה.
- בחינה שהסטודנט ויתר על השתתפותו בה היא מועד לכל דבר ועניין.
  - אין זכות ויתור לתלמיד שניגש לבחינה בפעם הראשונה (ויתור על בחינה במועד ראשון פירושו נכשל).
  - בתום חצי שעה מתחילת הבחינה לא ייכנס תלמיד לבחינה.
  - אחרי תחילת הבחינה לא יעזוב הנבחן את חדר הבחינה עד לסיומה, אלא באישור מפורש של המורה או המשגיח, ולא לפני תום חצי שעה מתחילת הבחינה.
  - במידה וקיבל אישור לעזוב על התלמיד להחזיר למשגיחות את השאלון ואת מחברות הבחינה טרם צאתו.
- 1.11 בבחינה הנמשכת יותר משעתיים, אין לצאת מחדר הבחינה בשעה הראשונה של הבחינה ובחצי השעה האחרונה של הבחינה; יציאה מחדר הבחינה מחוץ למועדים אלה תתאפשר בבחינות הנ"ל רק במקרים בהם אושר הדבר מראש, על ידי מדור הבחינות, אחרי שהתלמיד הציג אישור רפואי מתאים. לא תותר יציאה מחדר הבחינה של יותר מנבחן אחד בו זמנית.
- 1.12 בבחינה יהיה נוכח המורה או מי שהוסמך מטעמו לכך באישור החוג.
- 1.13 במקרה של חשש לפגיעה בטוהר הבחינה, דיקן הפקולטה על דעת הרקטור, רשאי לבטל בחינה ולהורות על בחינה חוזרת.

2. סדרי בחינות ופרסום ציונים

- 2.1 בחינות סוף סמסטר תהיינה בחופשת הסמסטר; בהסכמת המורה ובאישור הדיקן ניתן לקיים בחינות סוף סמסטר בשיעור האחרון.
- 2.2 עם גמר הבדיקה ולא יאוחר מעשרה ימי עבודה ממועד הבחינה, יעביר המורה את התוצאות על-גבי רשימת התלמידים בשני העתקים למוכרות החוג. מוכרות החוג תפרסם מיד את תוצאות הבחינות על לוח המודעות של החוג, ולא יאוחר מלמחרת קבלת הציונים. הציונים יופיעו במענה הקולי לאחר שייקלטו במערכת הממוחשבת.
- 2.3 מורה שלא יוכל למסור את הציונים במועד (מפאת מחלה, שירות מלואים וכד') ימסור את הציונים לא יאוחר מאשר עשרה ימים מיום שובו לעבודה.
- 2.4 לא נמסר ציון במועד, ידאג דיקן הפקולטה לכך שהתלמיד לא יינזק ויוכל להמשיך בלימודיו.
- 2.5 על כל אובדן מחברת בחינה שלא באשמתו של הנבחן, ידווח מיד לראש החוג. במקרים אלו ייקבע ציונו של התלמיד בבחינה באחת הדרכים הבאות, בתאום עם מורה המקצוע ובאישור ראש החוג: על-ידי בחינה מחדש; או על-ידי כלל המרכיבים האחרים של הציון הקיימים באותו מקצוע (כגון: בחנים ובחינות שהתקיימו במהלך הקורס, תרגילים, עבודות וכו'); או עפ"י ממוצע הציונים של כל לימודיו באותו סמסטר או באותה שנה.

3. מועדי הבחינות

- 3.1 בכל קורס בו מתקיימת בחינה יקבע מועד בחינה רגיל ומועד בחינה נוסף. זכאים להבחן במועד הנוסף:
  - תלמידים שנכשלו במועד הרגיל או מבקשים לשפר את ציונם.
  - תלמידים שלא ניגשו למועד הרגיל.בכל מקרה בו תלמיד ניגש לשתי בחינות באותו קורס, הציון שהשיג בבחינה האחרונה הוא התקף.
- 3.2 קיומם של שני המועדים אינו מקנה זכות להבחן בקורס מחוץ למועד הרגיל ולמועד הנוסף, בתאריכים בהם נקבעו. דהיינו, רק תלמידים שלא ניגשו למועד הרגיל או למועד הנוסף מחמת נבצרות (כמפורט בסעיף 5 להלן) יהיו זכאים למועד חריג.

4. זכות העיון במחברת הבחינה

4. תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה יהיה רשאי לעשות זאת. ניתן לעיין במחברת תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים.

5. מועד חריג

5. זכאי למועד חריג תלמיד אשר נבצר ממנו לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף מחמת שירות מילואים פעיל, כמפורט בהמשך.
כמו כן, זכאי למועד חריג:
  - מי שנקבעה לו בחינה חופפת או שתי בחינות באותו יום, כאשר הפרש השעות בין סיום הראשונה ותחילת השנייה הינו פחות מ-4 שעות.

- תלמידה אשר נבצר ממנה לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף בגין לידה, ותלמיד אשר בת זוגו ילדה ביום הבחינה.
- תלמיד אשר נבצר ממנו לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף בשל מחלה ממושכת ביום הבחינה או אשפוז.
- תלמיד אשר נבצר ממנו לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף בשל פטירת קרוב משפחה בדרגת קירבה ראשונה.

"נבצר מתלמיד לגשת לאחד משני המועדים מחמת שירות מילואים" פרושו לצורך זה: שרת במילואים ביום הבחינה, או ששרת במילואים תקופה רצופה של 21 יום לפחות ותאריך הבחינה שלו חל תוך שבועיים מעת השחרור משרות או שרת תקופה רצופה של 20-8 יום, ותאריך הבחינה שלו חל תוך שבוע מעת השחרור.

5.1 אישור לגשת לבחינה במועד החריג בגלל שירות מילואים שאיננו נופל ביום הבחינה, (כמפורט לעיל), יינתן ע"י ועדה מיוחדת שתוקם לצורך זה בפקולטה/ביה"ס. התלמיד המבקש להיבחן במועד חריג ימציא לוועדה באמצעות מזכירות החוג אישור מצה"ל על שירות מילואים. ועדה זו תדון גם בבקשות למועד חריג במקרים חריגים שאינם קשורים בשירות מילואים, שבגללם נבצר מן התלמיד לגשת למועד רגיל או למועד נוסף. טופס הבקשה יישמר בתיקו האישי של התלמיד עד תום לימודיו.

אישור לגשת למועד חריג יינתן על סמך אישורים תקפים כדלקמן:

- אישור על שירות מילואים פעיל.
- אישור אשפוז של בית-חולים או מוסד מקביל לו.
- אישור משרד הפנים על מקרי לידה או מוות.
- צילום טופס מועדי הבחינות הנשלח לכל תלמיד ממינהל התלמידים.
- אישור של רופא (רק אם הנבצרות מצוינת על גבי האישור).
- אישור על שמירת הריון.

5.2 לתלמידים שבקשתם אושרה ייקבע מועד חריג כדלקמן:

- 5.2.1 לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר א' – במרוצת סמסטר ב'.
- 5.2.2 לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר ב' – בסוף חופשת הקיץ.
- 5.2.3 אם מהווה הקורס בו נקבע לתלמיד מועד חריג דרישת-קדם, יורשה התלמיד להתחיל בלימודיו בקורס המתקדם. המשך ההשתתפות תוכר לו רק לאחר שיעמוד בבחינה בקורס.

5.3 תלמיד שאושרה לו בחינה במועד חריג ולא הופיע לבחינה מבלי להודיע על כך למזכירות החוג חמישה ימים מראש יוטל עליו קנס כספי.

6. ציונים, כישלונות וכללי מעבר

- 6.1 הציונים יירשמו במספרים מ-0 עד 100 או בקורסים מסויימים במלים "עובר/נכשל".
- 6.2 תלמיד יקבל נקודות זכות בקורס בו השיג ציון 51 ומעלה. חוג רשאי לקבוע ציון גבוה יותר כתנאי מוקדם להשתתפות בקורסים מתקדמים או במעבר מדרג לדרג, שלא תוקן באחד ממועדי הבחינה.

תקנון לימודים לתואר ראשון, ב"א

- 6.3 ככישלון במקצוע ייחשב ציון "נכשל" קרי, ציון נמוך מהציון שקבע החוג כתנאי מוקדם להשתתפות בקורסים מתקדמים או במעבר מדרג לדרג, שלא תוקן באחד ממועדי הבחינה.
- 6.4 כישלון בקורס חובה מחייב חזרה על הקורס. נכשל התלמיד פעמיים, יופסקו לימודיו באותו מסלול/חוג שבו הקורס הינו חובה.
- 6.5 כל ציוני הקורסים שהתלמיד צבר במהלך לימודיו, כולל מועדי א', ב', קורסים חוזרים וכו', יישמרו במאגר הממוחשב של אגף מינהל התלמידים.
- 6.6 קורס שתלמיד חוזר עליו ותיקן ציון נכשל, יופיע הקורס בגליון הציונים רק פעם אחת עם הציון החדש (ללא סימון מיוחד).
- 6.7 קורסים עודפים לתואר לא יכללו בחישוב הממוצע המשוקלל של ציוני התלמיד ויסומנו בגליון הציונים בכוכבית.
- 6.8 קורס בחירה שתלמיד נכשל בו והציון לא תוקן (משום שהוא העדיף לקחת קורס בחירה אחר) – כאשר יגיע התלמיד למכסת קורסי הבחירה, יימחק מגליון הציונים הפומבי שלו הקורס הכושל והציון שקיבל בו.
- 6.9 בגליון הציונים אשר התלמיד מקבל עם סיום לימודיו לתואר ראשון, לא יופיעו קורסים שיש בהם ציון נכשל ולא יופיעו סימונים מיוחדים (כגון "ח").
- 6.10 הציון "נפסל", שנרשם לתלמיד עקב החלטת רשויות המשמעת לבטל לו קורס/ בחינה, יופיע בתדפיס הציונים שיקבל התלמיד במהלך לימודיו, אך לא יופיע בגליון הציונים, שיקבל עם סיום לימודיו לתואר ראשון.
- 6.11 תלמיד שנרשם לקורס ולא עמד בדרישות הקורס יירשם לו ציון "לא השלים". ציון זה לא יופיע בגליון הציונים אשר התלמיד מקבל עם סיום לימודיו לתואר ראשון ובלימודי תעודה.
- 6.12 בכל מקרה בו תלמיד ניגש לשתי בחינות באותו קורס, הציון שהשיג בבחינה האחרונה הוא התקף.

7. נוהל ערעורים על ציונים

א. נוהל ערעורים על ציוני בחינות

- 7.1 תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך עשרה ימים מפרסומו. הערעור יופנה בכתב למורה הקורס באמצעות מזכירות החוג. תוצאות הערעור ידווחו למערער באמצעות מזכירות החוג. טופס הערעור על ציון יישמר בתיקו האישי של התלמיד עד סוף לימודיו.
- 7.2 מחברת הבחינה תישמר חודשיים לאחר מועד מסירת הציון ובתום תקופה זו תושמד.
- במידה שלא ניתן לבדוק את הערעור עד למועד הבא של הבחינה, במקרה זה, אם ניגש התלמיד למועד הבא, ייחשב לזכותו הציון הגבוה מבין השניים.
- 7.3 תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש, והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.
- 7.4 תוצאות הערעור של התלמיד על ציון בחינה הן סופיות ומחייבות.

ב. נוהל ערעורים על ציוני עבודות

- 7.5 זכות ערעור תחול על ציון עבודה שבגינה נקבע ציון הקורס.
- 7.6 ערעור על ציון עבודה יוגש תוך חודש מיום הזנת הציון במערכת הממוחשבת. המרצה יבדוק את הערעור תוך חודש מיום הגשתו. ניתן יהיה להאריך מועדים אלה משיקולים ראויים, בעיקר כאשר הציון פורסם או הערעור הוגש בתקופת חופשה.
- 7.7 הערעור יהיה מנומק בכתב.
- 7.8 המרצה יהיה רשאי לבדוק את העבודה כולה מחדש, ויהיה רשאי גם להפחית את הציון. הציון בתום הערעור יהיה ציון סופי ולא ניתן יהיה לערער עליו שנית. החלטת המרצה תהיה מנומקת.

8. שיפור ציונים

תלמיד המבקש לשפר השגיו בקורס על-מנת להעלות את ממוצע ציוני הב"א, יוכל לעשות זאת באישור החוג עד לקבלת התואר, ע"י הרשמה מחדש לקורס שבו הוא מבקש לשפר ציון ועמידה בכל החובות האקדמיות של הקורס; זאת, אם התלמיד לא שמע ביתיים קורס מתקדם יותר באותו נושא.

9. תרגילים ועבודות לא סמינריוניות

משך הזמן לבדיקת תרגילים ועבודות לא-סמינריונית יהיה 30 יום ממועד מסירתן.

10. עבודות סמינריוניות

- א. עבודה בכתב, המוטלת על התלמיד במסגרת סמינריון, מהווה חלק בלתי נפרד מהסמינריון והגשתה היא תנאי לצבירת נקודות הזכות. התלמיד חייב לקבל ציון 60 לפחות בעבודה סמינריונית כדי שהציון יישקלל במניין נקודות הזכות.
- ב. על התלמיד להגיש את העבודה הסמינריונית למורה, המנהל את הסמינריון, לפי דרישת המורה ולפי הכללים הנהוגים במקצוע הנלמד. כתיבת העבודה תיעשה בהדרכת המורה.
- ג. עבודה סמינריונית תוגש במהלך הקורס. כמו כן תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש עבודה סמינריונית עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. מורה רשאי לדרוש שהעבודה תוגש במהלך שמינת הסמינריון. התלמיד רשאי, בהסכמת המורה, להגיש את העבודה במהלך הסמסטר העוקב ולא יאוחר מיום הלימודים האחרון שבו. תלמיד שהותר לו להגיש עבודה סמינריונית מעבר למועד המקובל (חופשת הסמסטר) אחראי לכך שעבודתו תוגש למורה. (אם ישהה המורה בחו"ל, ידאג התלמיד לשלוח אליו את העבודה בדואר-אוויר רשום).
- ד. לא הגיש תלמיד את העבודה הסמינריונית במועד, כמפורט לעיל, יחוייב לחזור על השתתפותו בסמינריון. במקרה זה ייעשה רישומו רק עם אישור בכתב מהמורה והוא יחוייב בתשלום בהתאם לתקנון. בנסיבות מיוחדות ובהסכמת המורה תינתן לו דחייה נוספת (לתקופה של סמסטר) להגשת העבודה. החוג רשאי להגביל את מספר הפעמים שניתן לחזור על סמינריון.

תקנון לימודים לתואר ראשון, ב"א

- ה. המורה יסיים בדיקתה של העבודה הסמינריונית תוך 60 יום מיום שנמסרה למזכירות החוג, דרש המורה תיקונים או השלמות לעבודה, יחושב מועד סיום הבדיקה ומתן הציון, 60 יום מתאריך מסירת העבודה בשנית.
- ו. עבודה סמינריונית תוגש למורה בשני עותקים, כשהיא מודפסת ברווח כפול. עותק אחד יישאר בידי המורה והעותק השני יוחזר לתלמיד. רשאי המורה לפטור תלמיד מחובת ההדפסה, אם כתב-ידו ברור וקריא.
- ז. אין התלמיד רשאי לפרסם את העבודה הסמינריונית, אלא באישור המורה בלבד.
- ח. סטודנט ששירת במילואים תקופה מצטברת מעל שבעה ימים במהלך סמסטר אחד זכאי להארכה של שלושים יום בהגשת עבודות (סמינריונית ולא-סמינריונית).

11. ציון גמר לקבלת תואר

- 11.1 לכל תלמיד באוניברסיטה ייקבע ציון גמר לתואר על בסיס ממוצע משוקלל של ציוניו במקצועות הלימוד הכלולים בתכנית הלימודים של החוג. הממוצע יתבסס על כל ציוני התלמיד, כולל ציונים נמוכים שמתחת ל-51. ציון נכשל יושמט מחישוב הממוצע, רק לאחר שתוקן. החוג יקבע את מרכיבי ציון הגמר ושיקלולם. דרך השיקלול תובא לידיעת התלמידים.
- 11.2 החוג/הפקולטה/ביה"ס – רשאים לדרוש ציון גמר הגבוה מציון המעבר במקצוע בודד.

סיום הלימודים לתואר ראשון

תלמיד רשאי לזום פניה לקבלת אישור על זכאותו לתואר בשלב שבו עמד בכל דרישות הלימודים לתואר לרבות קבלת ציון עובר בכל הקורסים כנדרש ובתנאי שאיננו מתכוון לתקן, לשפר או לחזור על קורס כלשהו.

תלמיד שסיים את כל חובותיו בחוג, אך טרם ביקש אישור זכאות לתואר יוסמך באופן חד-סטרי על ידי האוניברסיטה. לתלמיד תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מקבלת ההודעה בדואר. תלמיד שיממש אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור. תלמיד לא יקבל תעודת בוגר אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל של 60 לפחות, בכל אחד מהחוגים.

תאריך הזכאות לתואר

תאריך הזכאות לתואר יהיה תאריך הבחינה האחרונה או תאריך הגשת העבודה האחרונה, המאוחר מבין השניים.

זכאות לתעודת בוגר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה

- א. תלמיד שממוצע ציוניו (באחד מחוגי לימודיו) הינו בעשירון העליון של השגי התלמידים במחזור שלו בחוג, יהיה זכאי לתעודת בוגר בהצטיינות, ובלבד שממוצע ציוניו בחוג בו הוא מקבל תעודת בוגר בהצטיינות, הינו 85 ומעלה.
- ב. תלמיד שממוצע ציוניו (באחד מחוגי לימודיו) הינו ב-3% העליונים של השגי התלמידים במחזור שלו בחוג (ובלבד שהמספר לא יעלה על 20% מכלל המצטיינים בחוג), יהיה זכאי לתעודת בוגר בהצטיינות יתרה, ובלבד שממוצע ציוניו בחוג בו הוא מקבל תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, הינו 90 ומעלה.

תקנון לימודים לתואר ראשון, ב"א

ג. על יסוד המלצה מנומקת של ראש החוג רשאי הדיקן/ראש ביה"ס לאשר הענקת תעודת בוגר בהצטיינות או תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, גם אם המועמד איננו עומד בכל הקריטריונים האמורים בסעיף א' וב'.

חוג לאחר תואר

בעל תואר בוגר האוניברסיטה או תואר גבוה יותר, המבקש ללמוד חוג אחד במסלול דו-חוגי, יחוייב בכל דרישות החוג, ועמידה בהן תזכה אותו באישור גמר החוג ואפשרות המשך לימודים לתואר שני.

לימודים לתואר שני ולתואר שלישי

מידע לתלמידי התואר השני והתואר השלישי

הרשות ללימודים מתקדמים

דיקן ללימודים מתקדמים: פרופ' סופיה מנשה

ראש מינהל הרשות ללימודים מתקדמים: גב' רותי טל

הרשות נמצאת במגדל אשכול, קומה 25, חדר 2512
טלפון: 8240109 (קו פנימי 2109), 8240244 (קו פנימי 2244)
כתובת באינטרנט: <http://research.haifa.ac.il/~graduate>

מדור מלגות ותמיכות: 8249716 (קו פנימי 3716),

8249162 (קו פנימי 3162)

מרכזת לימודי תואר שני: 8249061 (קו פנימי 3061)

מרכזת לימודי תואר שלישי: 8240552 (קו פנימי 2552)

תקנון לימודי תואר שני (מ"א)

פרק א' – הקדמה

1.1 הלימודים המתקדמים באים לאחר השלמת לימודי התואר הראשון (בוגר), ובהם שני שלבים: לימודי התואר השני ולימודי התואר השלישי.

1.2 הלימודים לתואר שני (מוסמך) נגמטם להרחיב ולהעמיק את הידע ואת ההבנה של התלמיד בתחומי הלימוד שאותם למד במסגרת התואר הראשון (בוגר) ולהכשירו לקראת התמחות ומחקר.

- 1.3 התואר השני (M.Sc., M.H.A., M.B.A., M.P.H., M.A) מוענק מטעם אוניברסיטת חיפה (ולא מטעם יחידת לימודים כלשהי).
- 1.4 לימודי התואר השני מופקדים באחריות הרשות ללימודים מתקדמים הפועלת על פי העניין בהתאם להחלטות הסנאט והמועצה ללימודים מתקדמים ובכפוף לתקנון שאושר ע"י הגופים המוסמכים באוניברסיטת חיפה. הרשות ללימודים מתקדמים אחראית לרמה האקדמית ולניהול התקין של כל העניינים הנוגעים ללימודי תואר שני בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים השונים.
- 1.5 החוגים רשאים לקבוע דרישות נוספות על הנאמר בתקנון, ובלבד שהן אינן מקילות מהדרישות בתקנון זה.
- 1.6 תקנון זה מחליף את כל התקנונים שפורסמו בעבר.
- הערה כללית:** התייחסות בלשון זכר דינה כהתייחסות בלשון נקבה ולהפך.

פרק ב' – ארגון וחלוקת סמכויות

הרשות ללימודים מתקדמים

- 2.1 אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור לניהול לימודי התואר השני באוניברסיטת חיפה. היא פועלת על ידי קביעת תקנונים ונהלים ובאמצעות פיקוח על ביצועם התקין, על ידי האצלת סמכויות לוועדות החוגיות לתואר שני.
- 2.2 פועלת באמצעות הדיקן ללימודים מתקדמים, המועצה ללימודים מתקדמים וועדות מיוחדות. הדיקן נבחר על ידי הסנאט בהמלצת הרקטור לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לשנתיים נוספות. המועצה כוללת את הדיקן (יו"ר בתוקף תפקידו) וחברי סגל מדרגת מרצה בכיר לפחות. הרכבה של המועצה נקבע בתקנון האקדמי. חברי המועצה מתמנים לתפקידם על ידי הרקטור בהמלצת הדיקן ללימודים מתקדמים שנועץ לפני כן עם דיקני הפקולטאות הנוגעות בדבר. חבר מועצה מתמנה לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לתקופה של שנתיים נוספות לכל היותר. חבר אשר כיהן במועצה חמש שנים רצופות לא יהיה מועמד לכהונה נוספת לפני הפסקה בת שנה.
- 2.3 תפקידיה העיקריים של הרשות ללימודים מתקדמים בתחום לימודי תואר שני, המונחית על-ידי הסנאט והחלטות המועצה ללימודים מתקדמים הם:
- א) סיוע לפיתוח תכניות לימודים חדשות לתואר שני בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים.
- ב) הכנה של תקנונים ונהלים הנוגעים ללימודי תואר שני ופיקוח על יישומם והכנסת תיקונים ותוספות במידת הצורך.
- ג) המלצה לרקטור או לסנאט, על-פי העניין, לפתיחה או לסגירה של חוגי לימוד, של מסלולי לימוד ושל מגמות לימוד בתואר שני.

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

- (ד) קיום קשר עם גורמים חוץ אוניברסיטאיים בנושאים הקשורים ללימודי תואר שני.
- (ה) קביעת קריטריונים למתן סיוע כספי לתלמידי תואר שני באמצעות הענקת פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות והענקתם.
- (ו) פיקוח על כל פרסום ומידע הנוגע ללימודי תואר שני באוניברסיטה ומחוצה לה.
- (ז) אישור קבלת תלמידים לתואר שני בכל מסלולי הלימוד, תנאי קבלתם או הפסקת לימודיהם.
- (ח) מתן פטור מקורסי חובה ורשות על סמך לימודים קודמים במוסד מוכר להשכלה גבוהה ו/או יחידה ללימודי המשך במוסד מוכר להשכלה גבוהה, ובהתבסס על המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.
- (ט) בקרה על תקינות המהלך האקדמי בלימודיהם של תלמידי תואר שני.
- (י) אישורי חופשות מלימודים על-סמך המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני והמלצת המנחה, במידה והתלמיד כותב עבודת גמר מחקרית.
- (יא) אישורי הארכות לימודים מעבר למשך הלימודים הנורמטיבי בהסתמך על המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני (והמלצת המנחה במידה והתלמיד כותב עבודת גמר מחקרית).
- (יב) הפסקת לימודים של תלמיד (ראה סעיף 17.1).
- (יג) פסיקה סופית לגבי ערעורי תלמידים לתארים מתקדמים על החלטות הוועדות החוגיות לתואר שני.
- (יד) וידוא כי הרכבן של הוועדות החוגיות ללימודי תואר שני הוא בהתאם לתקנון (ראה סעיף 3.1)
- (טו) קביעת קריטריונים באשר לאנשי סגל בתוך האוניברסיטה ומחוצה לה המורשים ללמד במסגרת לימודי תואר שני והמורשים להנחות ולשפוט עבודות גמר מחקריות (תיזות) ופרוייקט גמר מחקר.
- (טז) בקרה על מינוי מנחים לעבודות גמר מחקריות (תיזות) ופרוייקט גמר מחקר, וחברי סגל המורשים ללמד בתכניות לתואר שני ומתן אישור למקרים חריגים.
- (יז) אישור סיום לימודי תואר שני בכל מסלולי הלימוד וקביעת זכאותם של מקבלי התואר "מוסמך האוניברסיטה" ברמות הצטיינות שונות.
- (יח) קביעת נוהלי טקס הענקת תואר "מוסמך האוניברסיטה" וטקסים אחרים שבהם מעורבת הרשות ללימודים מתקדמים.

ועדה חוגית ללימודי תואר שני

3.1 כל חוג שהוסמך לקיים תכנית לתואר שני יבחר במועצת החוג ועדה חוגית שתקרא להלן: ועדה חוגית ללימודי תואר שני. חברי הוועדה יהיו בעלי מינוי בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א' באוניברסיטה. לפחות מחצית ממשרתו של חבר הוועדה תהיה בחוג. הוועדה תבחר יושב ראש מבין חבריה. מינוי חבר שאינו עומד בתנאים אלו חייב אישור הדיקן ללימודים מתקדמים. הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תימנה לפחות שלושה חברים.

3.2 הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תדון ותפקח על מהלך הלימודים של תלמידי תואר שני בכל המסלולים.

3.3 תפקידיה העיקריים של הוועדה הם:

- א) השתתפות בהכנתן של תכניות לימוד לתואר שני ומעקב אחר ביצוען, פיקוח על תכניות הלימודים של תלמידי החוג והבאת מקרים מיוחדים לשיקול דעתו של הדיקן ללימודים מתקדמים.
- ב) קביעת תנאי קבלה חוגיים למועמדים ללימודי תואר שני, בכפוף לדרישות הקבלה הכלל אוניברסיטאיות (ראה פרק נהלי קבלה, הרשמה וייעוץ).
- ג) דיון בבקשות מועמדים להתקבל ללימודי תואר שני בכל אחת מהתכניות הקיימות בחוג, והעברת המלצה מתאימה אל הרשות ללימודים מתקדמים. הדיונים בדבר קבלת התלמיד יתבססו על הישגיו בלימודים קודמים, המלצות מתאימות ודרישות חוגיות נוספות כגון: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, או נסיון קודם בעבודה. בדיונים אלו יובאו בחשבון מספר המקומות בחוג והאפשרויות הטכניות והתקציביות לביצוע עבודת הגמר במסגרת החוג.
- ד) פניה לדיקן ללימודים מתקדמים בדבר בקשה לקבלה חריגה של תלמיד ללימודי תואר שני, אשר אינו עומד בתנאי הקבלה החוגיים/האוניברסיטאיים.
- ה) החלטה בדבר דחיית מועמד ללימודי תואר שני.
- ו) דיון בבקשתו של תלמיד לקבלת פטור מקורסי חובה או רשות, על סמך לימודים קודמים במוסד מוכר להשכלה גבוהה ו/או יחידה ללימודי המשך במוסד מוכר להשכלה גבוהה, והעברת המלצה לרשות ללימודים מתקדמים.
- ז) קביעת יועץ אקדמי לתלמיד אשר ידריכו בהרכבת תכנית לימודים, יאשרה ויעקוב אחר התקדמות התלמיד בלימודיו.
- ח) פיקוח שוטף על מהלך לימודיהם של תלמידי התואר השני.
- ט) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מתן חופשות מלימודים והארכת לימודים.
- י) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הפסקת לימודיו של תלמיד שלא עמד בחובות המוטלות עליו.
- יא) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הענקת פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות לתלמידי התואר השני.
- יב) אישור מנחים העומדים בקריטריונים להנחית עבודות גמר מחקריות (תיזה) ופרוייקט גמר מחקרי (ראה סעיף 4.1, 4.2)
- יג) מתן המלצה מנומקת לדיקן ללימודים מתקדמים בדבר אישור מנחים או שופטים לעבודת גמר מחקרית ופרוייקט גמר מחקרי אשר אינם עומדים בקריטריונים.
- יד) הוועדה החוגית ללימודי תואר שני רשאית לקבוע מכסה למספר התלמידים אשר יונחו ע"י איש סגל אחד.
- טו) אישור הצעות המחקר לעבודות גמר מחקריות (תיזה).
- טז) קביעת שופטים נוספים העומדים בקריטריונים לשיפוט, בנוסף למנחי העבודה,

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

לעבודות הגמר המחקריות ופרוייקט גמר מחקרי.

ז) אישור בדבר השלמת החובות לתואר שני וסיכום ציונו הסופי המשוקלל של התלמיד.
ח) עריכת פרוטוקול של ישיבות הוועדה החוגית ללימודי תואר שני והעברתו למוזכרות הרשות ללימודים מתקדמים. הפרוטוקול יכלול את שמות המשתתפים והחלטות אופרטיביות לגבי כל תלמיד שנדון בוועדה, גם אם ההחלטה התקבלה בשיחת ועידה טלפונית. כל החלטה אופרטיבית לגבי טיפול בתלמיד אשר לא תתועד בפרוטוקול לא תטופל על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

מנחה / מנחים שותפים

4.1 א) כל תלמיד תואר שני במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ, שהגיע לשלב תכנון עבודת הגמר המחקרית, יבחר מנחה, או מנחה בצירוף מנחה שותף, או שני מנחים שותפים נוספים. על התלמיד לקבל את הסכמתו של המנחה ו/או המנחים השותפים להנחיה. המנחים יאשרו סופית על-ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שני והרשות ללימודים מתקדמים.

ב) תלמיד לתואר שני במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי יבחר מנחה, יקבל את הסכמתו ואת אישור הוועדה החוגית לתואר שני.

4.2 הסכמות להנחית עבודת גמר מחקרית (תיזה) ופרוייקט גמר מחקרי כדלהלן:

מנחה: כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.

מנחה שותף: כל איש סגל המוסמך לכהן כמנחה, כל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה ומעלה במסלול א', כל איש סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה או במוסד אקדמי מוכר אחר.

אישור מנחה, מנחה שותף או חבר אחר בוועדה המנחה, שאינו עומד בתנאים, חייב בהמלצה מנומקת של הוועדה החוגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. במקרים חריגים ומנומקים ע"י הוועדה החוגית לתואר שני, רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים לתת אישור הנחיה קבוע לחבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה, אשר ישמש מנחה יחיד לעבודת הגמר המחקרית/פרוייקט הגמר המחקרי.

4.3 למנחה יהיה מינוי בהיקף של חצי משרה לפחות בחוג בו רשום התלמיד ללימודי התואר השני. דרישה זו איננה חלה על המנחים השותפים. מינוי מנחה שאינו ממלא תנאי זה חייב באישור הרשות ללימודים מתקדמים.

4.4 הוועדה החוגית לתואר שני תוודא מניעת יחסי תלות בין התלמיד למנחה במקרה של ניגוד אינטרסים.

4.5 המנחים יאשרו ע"י הוועדה החוגית לתואר שני לאחר שהתלמיד המונחה קיבל את הסכמתם בכתב להדרכתו.

4.6 תפקידו העיקריים של המנחה/המנחים הם:

- א) ייעוץ לתלמיד בשלבים השונים של תכנון המחקר וביצועו, הכוללים גיבוש הצעת מחקר כתובה, עיבוד תוצאות המחקר והכנת הנוסח הסופי של עבודת הגמר המחקרית או פרוייקט הגמר המחקרי.
  - ב) קיום קשר שוטף עם התלמיד במהלך המחקר.
  - ג) אישור הנוסח הסופי של עבודת הגמר המחקרית או פרוייקט הגמר המחקרי המוגשים לשיפוט.
  - ד) שיפוט עבודת הגמר המחקרית או פרוייקט הגמר המחקרי, בנוסף על שופט או שופטים נוספים.
- 4.7 הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תדון בהחלפת מנחה/מנחים באחד מן המקרים הבאים:
- א) היעדרותם של אחד מהם מהארץ איננה מאפשרת המשך הנחיה תקינה.
  - ב) אם אחד מהם מבקש לבטל את מינויו כמנחה.
  - ג) אם התלמיד מבקש להחליף את המנחה או אחד מן המנחים השותפים.

שופטים לעבודת גמר מחקרית

5.1 הסמכות לשפוט עבודת גמר מחקרית (תיזה) או פרוייקט גמר מחקרית כדלהלן:

- כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א', כל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'. מינוי שופט שאינו עומד בתנאים חייב בהמלצה מנומקת של הוועדה החוגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
- חבר סגל שאינו עומד בקריטריונים להנחיה (ראה סעיף 4.2) וקיבל אישור הנחיה קבוע, מוסמך גם לשפוט באופן קבוע עבודות גמר מחקריות או פרוייקט גמר מחקרית.
- 5.2 הוועדה החוגית לתואר שני תוודא מניעת יחסי תלות בין התלמיד לשופט במקרה של ניגוד אינטרסים.
- 5.3 כל אחד מקוראי עבודת הגמר המחקרית יחווה את דעתו על העבודה וימסור את דו"ח השיפוט ישירות ליו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני. נוסח דו"ח השיפוט ייקבע על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ויכלול:
- א) סיכום תוצאות המחקר.
  - ב) הערכת החיבור מבחינת תוכנו, שיטתו ומבנהו.
  - ג) הצעות לשינויים, תיקונים, או השלמות במידת הצורך.
  - ד) ציון מספרי (בשיטה המאונית).
  - ה) המנחה יוסיף הערכה לגבי יכולתו של התלמיד והתאמתו להמשך לימודים לתואר שלישי.

הוראת קורסים בלימודי תואר שני

- 6.1 הסמכות להורות קורסים ברמת מ"א (דרג 4 ומעלה) היא כדלהלן:
1. כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.
  2. כל איש סגל בדרגת מרצה ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה.
  3. כל איש סגל באוניברסיטת חיפה בדרגת עמית הוראה א' ומעלה, אשר יש לו גם מינוי באוניברסיטה אחרת בדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.
  4. כל איש סגל באוניברסיטת חיפה בדרגת מורה בכיר.
- מינוי חבר סגל שאינו עומד בתנאים אלו חייב באישור דיקן הפקולטה והדיקן ללימודים מתקדמים.

פרק ג' – נוהלי קבלה, הרשמה וייעוץ

נוהלי קבלה

- 7.1 ההרשמה ללימודי תואר שני מתקיימת במועדים המפורסמים באמצעי התקשורת על-ידי האוניברסיטה.

7.2 תנאי קבלה

לצורך ההרשמה קיימת הבחנה בין:

קבלה כתלמיד "מן המניין"

קבלה כתלמיד "על תנאי"

הוועדה החוגית לתואר שני תדון בדבר מעמד הקבלה של התלמיד.

7.3 תלמיד במעמד "מן המניין"

- (א) מועמד המבקש להירשם ללימודי תואר שני כתלמיד מן המניין, חייב למלא את התנאים הבאים:
- (1) בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בציון משוקלל של 76 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון.
  - (2) מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל אשר למד במסלול דו חוגי ובאחד החוגים השיג ציון משוקלל הנמוך מ-76 ולא פחות מ-70, יוכל להתקבל כתלמיד מן המניין רק אם השיג ציון משוקלל של 80 לפחות בחוג אחד.
  - (3) הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.
  - (4) מילא דרישות נוספות שנקבעו על-ידי החוג.
- (ב) מועמד אשר ברשותו אישור זכאות לתואר ראשון בציון סופי התואר את תנאי הקבלה, ואולם נדרש לקורסי השלמה בחוג בהיקף של עד 2 קורסים לכל היותר (ולא מעבר ל-8 שש"ס), יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים, להתקבל כתלמיד מן המניין. אישור הזכאות למ"א של תלמיד זה יותנה במילוי קורסי השלמה.

7.4 תלמיד במעמד "על תנאי"

- א) תלמיד אשר למד במסלול דו־חוגי או חד־חוגי ולא סיים את כל חובותיו, רשאי להירשם ללימודי תואר שני כתלמיד על־תנאי בתנאים הבאים:
- (1) התלמיד סיים את כל חובות השמיעה לתואר "בוגר".
  - (2) היקף הקורסים בהם אין עדיין ציון סופי, מאפשר על־פי המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ושיקול דעתו של הדיקן ללימודים מתקדמים להשלימם עד תום הסמסטר הראשון ללימודי התואר השני.
  - (3) לתלמיד נותרה לכל היותר הגשה של עבודה סמינריונית אחת בחוג אותו הוא ממשיך ללימודי תואר שני.
  - (4) התלמיד המציא גיליון ציונים מעודכן ומפורט.
  - (5) התלמיד הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.
  - (6) לאחר סיום כל החובות לתואר "בוגר", ממוצע הציונים חייב למלא אחר הדרישות האוניברסיטאיות ו/או החוגיות לקבלה ללימודי תואר שני.
  - (7) תלמיד על תנאי יעבור למצב של תלמיד מן המניין אם סיים את כל חובותיו לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של שנת לימודיו הראשונה לתואר שני. תלמיד שלא עמד בתנאי זה יופסקו לימודיו.
- ב) מועמד אשר ברשותו אישור זכאות לתואר ראשון בציון סופי התואם את תנאי הקבלה, אך נדרש לקורסי השלמה בחוג בהיקף של 4 קורסים לכל היותר (ולא מעבר ל־16 ש"ס) יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים, להתקבל כתלמיד "על תנאי". תלמיד זה יהא חייב לסיים את קורסי ההשלמה עד סוף שנת הלימודים הראשונה לתואר על מנת לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. קורסי ההשלמה לא ייכללו במסגרת השעות ללימודי מ"א.
- חריגה מתנאים אלה, המנוגדת לתקנון, טעונה המלצת הוועדה החוגית לתואר שני ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.**

7.5 תנאי קבלה למסלול אישי

- א) מסלול לימודים אישי מתקיים בחלק מן החוגים המקיימים תכנית לימודים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). על המועמד לוודא מול הוועדה החוגית לתואר שני את קיום המסלול בחוג בו הוא מעוניין ללמוד.
- ב) המועמד יתקשר עם חוג אשר מקיים לימודי תואר שני הקרוב ביותר לתחום בו הוא מעוניין להתמחות ולכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה), ולקבל את הסכמתו ללמוד במסלול זה במסגרת החוג.
- ג) יתקבל תלמיד אשר הנו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ד) לכל תלמיד שיתקבל למסלול זה ימונה יועץ אקדמי מטעם החוג, אשר ינחה אותו וידריכו בקביעת תכנית לימודים, המורכבת מקורסים הנלמדים בחוגים שונים והקשורים בנושא המרכזי שבו רוצה התלמיד להתמחות.

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

- ה) החוג יעביר לרשות ללימודים מתקדמים את תכנית הלימודים האישית, תחום ההתמחות ושמות המנחה/ים.
- ו) קבלתו של מועמד ללימודים במסלול זה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

7.6 תנאי קבלה למסלול מואץ למ"א

- א) חוגים שיש להם הרשאה לקיום מסלול מואץ למ"א יוכלו לבחור בתלמידים המצטיינים שלהם על-פי תנאי ההרשאה שקיבלו, ולהציע להם מסלול לימודים זה.
- ב) תלמידים מצטיינים לתואר ראשון שיאותרו על-ידי החוג, יוכלו להירשם ללימודי תואר שני לקראת השנה השלישית ללימודי התואר הראשון.
- ג) תלמידים אלה ימציאו אישור מחוגי הלימוד לתואר ראשון, המציינ כי יוכלו לסיים את חובות הלימודים לתואר ראשון עד תום השנה השלישית ללימודיהם.
- ד) מועמד ללימודים במסלול זה ימלא הצהרה בדבר הבנת התנאים האקדמיים והמינהליים של המסלול המואץ למ"א. ההצהרה החתומה על ידי המועמד תצורף לתיק המועמדות והיא מהווה חלק מתנאי הקבלה.
- ה) תלמידים אלה יחויבו בכל מכסת הלימודים של התואר הראשון.
- ו) עם השלמת כל חובות לימודי התואר הראשון, יהיו התלמידים זכאים לתואר "בוגר האוניברסיטה".
- ז) קבלתו של מועמד ללימודים במסלול זה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

7.7 תנאי קבלה למסלול ישיר לדוקטורט

- מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.
- מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לדוקטורט חייב למלא את התנאים הבאים:
- א) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר.
- ב) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
- ג) המציא בזמן את המסמכים הבאים:
- טופס בקשת קבלה ללימודים,
- גיליון ציונים מאושר לתואר "בוגר", כולל ציון סופי משוקלל בכל אחד מחוגי הלימוד, הצהרת כוונות לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד, אישור בכתב על הסכמת מנחה העומד בקריטריונים להנחייה, קורות חיים, שתי המלצות מאנשי אקדמיה.

בקשה להירשם למסלול ישיר לדוקטורט תתקבל גם ממועמד המבקש ללמוד בחוג לימודים לתואר שני **השונה** מהחוג או החוגים שבהם סיים את לימודיו לתואר ראשון. על המועמד למלא את התנאים הבאים:

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

- (א) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- (ב) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
- (ג) הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים כמפורט לעיל.

הדיון במועמדים למסלול הישיר לדוקטורט יתקיים במסגרת הוועדה החוגית לתואר שלישי. בחוגים בהם לא קיימת תכנית לימודים לתואר שלישי יועבר תיק הקבלה למסלול הישיר לדוקטורט לאישור הוועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר (ראה סעיף 4.2 בתקנון לימודי תואר שלישי).

הערות:

- (א) אין קבלה במעמד על תנאי למסלול הישיר לדוקטורט.
- (ב) הקבלה למסלול זה תתאפשר רק בתחילת שנת לימודים.
- (ג) תלמידים יוכלו להתקבל למסלול ישיר לדוקטורט לא יאחר מסוף שנת הלימודים הראשונה לתואר שני, במידה ועומדים בקריטריונים שצוינו לעיל ועל סמך הישגיהם בשנת הלימודים הראשונה בלימודי התואר השני.
- (ד) חוגים אשר לא מקיימים תכנית לימודים לתואר שני לא יוכלו לקבל תלמידים למסלול הישיר לדוקטורט.

הרשמה וייעוץ לכל מסלולי הלימוד

- 8.1 כל חוג המקיים לימודי תואר שני ימציא למחלקת הרשמה באגף מינהל תלמידים במועד המתאים (לפני פרסום תאריכי ההרשמה) מארזי הרשמה במספר עותקים מספיק. מארז הרשמה יכלול דפי מידע מפורטים ומעודכנים על החוג (כולל מידע על החוג, סגל מוריו, מגמות הלימודים, תכניות לימודים, בחינות מ"א וכיו"ב) ושאלונים לגבי מידע נוסף שהחוג נזקק לו.
- 8.2 מועמד ללימודי תואר שני ימלא טופס הרשמה ויציין את החוג בו הוא מבקש להמשיך את לימודיו. אגף מינהל תלמידים יעביר את טופס ההרשמה בצירוף תיקו של המועמד למזכירות החוג לדיון במועמד. לקראת דיון זה תרכז העוזר המינהלי לראש החוג את כל המידע הרלבנטי על המועמד משני חוגי הלימודי לב"א. לאחר סיום הדיון, תעביר מזכירות החוג את תיק המועמד עם המלצת החוג אל הרשות ללימודים מתקדמים.
- 8.3 תיק המועמד לקבלה לכל מסלולי הלימוד יכלול:
- ◆ טופס בקשת קבלה ללימודים.
  - ◆ ציוני גמר לתואר "בוגר" בחוגי הלימוד השונים ובמקבצים.
  - ◆ גיליון ציונים מאושר לתואר "בוגר".
  - ◆ גיליון ציונים מלימודים אקדמיים נוספים.
  - ◆ המלצת קבלה של הוועדה החוגית ללימודי תואר שני וחתימת ראש החוג ויו"ר הוועדה החוגית לתואר שני בדבר תנאי הקבלה (טופס החלטה).

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

8.4 זכותו של החוג להטיל דרישות נוספות על המועמד fdui: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, נסיון קודם בעבודה, מכתבי המלצה וכל דרישה אחרת שתייע לחוג להחליט בדבר קבלת המועמד.

8.5 המלצת החוג על קבלת המועמד תועבר אל הרשות ללימודים מתקדמים. לאחר בדיקת החומר ברשות ואישורו, יועבר תיק המועמד על-ידי הרשות לאגף מינהל תלמידים שישלח למועמדים הודעות קבלה על-פי החלטת הדיקן ללימודים מתקדמים.

8.6 ההחלטה על דחייה של מועמדים היא בידי החוג. במקרה של דחייה, תועבר ההחלטה ישירות לאגף מינהל תלמידים, אשר ישלח את הודעת הדחייה.

8.7 החלטה על קבלת תלמיד ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני תועבר לאגף מינהל תלמידים, לאחר אישור הדיקן ללימודים מתקדמים (ראה סעיף 8.13 א') אשר ישלח את הודעה הקבלה, בציון חובות הלימודים הנדרשות.

8.8 הוועדה החוגית לתואר שני תמנה לכל תלמיד יועץ אקדמי שהתקבל ללימודי תואר שני. תפקידו של היועץ האקדמי לעזור לתלמיד בהרכבת תכנית הלימודים, לאשר את תכנית הלימודים ולעקוב אחר התקדמות התלמיד בלימודיו.

8.9 כל תלמיד לתואר שני חייב בייעוץ וברישום בכל שנה במהלך לימודיו. הודעות בדבר מועדי הייעוץ והרישום יישלחנה לכל התלמידים במהלך חופשת הקיץ על-ידי אגף מינהל תלמידים.

8.10 בדיקה בעברית

מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה. כל חוג יקבע אם התלמידים יעמדו בבחינה זו כתנאי לקבלתם ללימודים, או יבצעו אותה תוך כדי לימודיהם כתנאי לזכאותם לתואר.

מועמדים שסיימו בית ספר תיכון ששפת ההוראה בו עברית, או מועמדים המבקשים ללמוד בחוג לשפה וספרות אנגלית ובחוג לשפה וספרות צרפתית פטורים מבדיקה זו.

8.11 בוגרי אוניברסיטאות מחו"ל

מועמדים ללימודי תואר שני אשר הינם בוגרים של אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן של אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה במבחן ה-GRE הכללי (General Test) ולהימצא באחוזון ה-70% בכל אחד משלושת מרכיבי המבחן. עמידה במבחן זה מהווה אחד מתנאי הקבלה ללימודים.

המועמד יצרף את תוצאות מבחן ה-GRE לערכת ההרשמה וכן אישור המועצה להשכלה גבוהה על פעילותה של שלוחת אוניברסיטה מחו"ל בישראל (במידה והוא בוגר שלוחה). לאחר קבלת האישורים הנ"ל, יועבר תיקו של המועמד לדיקן ללימודים מתקדמים. עם קבלת אישור הדיקן, יועבר התיק לדיון בוועדות החוגיות.

מועמדים בעלי תואר מאחת ממדינות חבר העמים, מסמכיהם יובאו בפני ועדה אקדמית, הפועלת מטעמו של הדיקן ללימודים מתקדמים, אשר תחליט בדבר המשך הליך הקבלה לאוניברסיטה.

8.12 תלמיד השלמות לקראת הצגת מועמדות ללימודי תואר שני

(א) מועמדים שאינם עומדים בקריטריונים האוניברסיטאיים לקבלה לתואר שני (כפי שמפורטים בסעיף 7.3), אולם השיגו בלימודי התואר הראשון ציון סופי הנע בין 70 ל-75 בשני חוגי הלימוד, יוכלו להציג מועמדותם ללימודי השלמות לקראת לימודי תואר שני (במסגרת התואר הראשון).

במידה והוועדה החוגית ללימודי תואר שני תמליץ על קבלתם, יועבר תיק המועמדות לאישור הדיקן ללימודים מתקדמים בצרוף היקף הקורסים הנדרש והציון שיש להשיג בהם. לאחר אישור הדיקן, ניתן יהיה לבצע את הקבלה. עם סיום ההשלמות כנדרש, יירשמו התלמידים מחדש ויצגו מועמדותם ללימודי תואר שני. במידה ותחליט הוועדה החוגית ללימודי תואר שני על דחייה, יועבר התיק ישירות לאגף מינהל תלמידים.

מועמדים אשר השיגו בלימודי התואר הראשון ציון נמוך מ-70 לא יוכלו להתקבל למסלול השלמות לקראת לימודי תואר שני. כל חריגה מכלל זה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

(ב) מועמדים אשר עומדים בקריטריונים האוניברסיטאיים לקבלה לתואר שני, אולם הוועדה החוגית לתואר שני הטילה עליהם קורסי השלמה בהיקף העולה על 16 שש"ס, יוכלו, באישור ראש החוג והוועדה החוגית לתואר שני, להתקבל ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני. עם סיום ההשלמות כנדרש, יירשמו מחדש ויצגו מועמדותם ללימודי תואר שני. תלמידים אלה אינם מטופלים על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

8.13 החוגים רשאים להחמיר אך לא להקל מתנאי הקבלה, וזאת בתנאי שדרישות הקבלה הנוספים פורטו במארוז ההרשמה ואושרו על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

פרק ד' – דרישות אקדמיות ללימודים לתואר שני

מסלולי לימוד לתואר שני

הערה: כל חוג רשאי להחליט אילו מסלולי לימוד לתואר שני שאושרו כמקובל ע"י מוסדות האוניברסיטה ייפתחו בכל שנת לימודים. תלמידים אשר החלו לימודיהם במסלול כלשהו בלימודי תואר שני יסיימו לימודיהם במסלול זה גם אם המסלול לא נפתח בשנים שלאחר מכן.

9.1 מסלול א'

מסלול זה מורכב משעורי חובה ושעורי בחירה בהיקף של 32-36 שש"ס, לא כולל לימודי עזר ולימודי השלמה. במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה). מכסת השעות במסלול זה תקטן בתכניות מ"א של חוגים אשר תכנית הלימודים הנורמטיבית שלהם לתואר ראשון היתה מעל ל-3 שנים.

9.2 מסלול אישי

מטרתו של המסלול לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות והמחייב לימוד קורסים מחוגים בפקולטות שונות. תוכנית הלימודים תתמקד בתחום ההתעניינות הספציפי של התלמיד. במסלול זה מחויב התלמיד במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' (32-36 ש"ס) ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תוכנית הלימודים תיבנה על-ידי מנחה עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ותקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני והדיקן ללימודים מתקדמים.

דרישות לימודיות

- א) התלמיד חייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' בתוספת קורסי עזר והשלמות על-פי הצורך.
- ב) לפחות 70% מקורסי החובה והבחירה יהיו בדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים יהיו בדרג 3 לפחות.
- ג) התלמיד חייב בכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
- ד) הוועדה החוגית לתואר שני תחליט אם לחייב את התלמיד גם בבחינת גמר.

תעודת מוסמך האוניברסיטה

בתעודת המוסמך יצוין שם החוג בו סיים התלמיד את לימודיו במסלול אישי וכן תחום ההתמחות.

9.3 מסלול מואץ למ"א

מבנה הלימודים

- א. השתתפות בקורסים בהיקף של 32 ש"ס לפחות ברמת מ"א.
  - ב. הגשת שתי עבודות סמינריוניות
  - ג. כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)
  - ד. תנאי המעבר משנה א' לשנה ב' הינו קבלת אישור זכאות לתואר "בוגר" בציון סופי של 80 לפחות בכל חוג.
  - ה. הגשת הצעת תיזה לא יאוחר מתחילת השנה השניה ללימודים.
  - ו. הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה) לשיפוט לא יאוחר מתום השנה השניה ללימודים, כולל חופשת הקיץ.
- תלמיד יוכל בכל שלב לפרוש מן המסלול המואץ למ"א אם אינו מעוניין להמשיך בו, ויהיה עליו להשלים את מיכסת הלימודים ושאר החובות הנדרשים לקבלת התואר השני (במסלול א' או במסלול ב') בכפוף לתשלום שכר הלימוד (ראה סעיף "זכאות וחובות כספיים" להלן).
- תלמיד אשר יוגדר במצב אקדמי לא תקין, כמפורט להלן, יועבר למסלול לימודים רגיל לתואר שני:
1. לא השיג אישור זכאות לתואר "בוגר" בציון הנדרש עד תחילת השנה השניה ללימודיו במסלול זה.

2. לא השלים את חובות המסלול המואץ למ"א בתום שנתיים מיום תחילת לימודי התואר השני.
3. לא אושרה לו הצעת התיזה עד תחילת השנה השנייה ללימודיו.
4. לא הגיש את עבודת הגמר מחקרית (תיזה) לשיפוט עד תום השנה השנייה ללימודיו, כולל חופשת הקיץ.

זכאות וחובות כספיים

- א) תלמיד שיומלץ על-ידי חוגו להירשם למסלול מואץ, יהיה פטור מדמי הרשמה ומתשלום עבור ערכת ההרשמה ללימודי מ"א, ויוכל לקבלה במחלקת הרשמה (אגף מינהל התלמידים) על-סמך מכתב הפניה מתאים מראש החוג או מיו"ר הוועדה החוגית לתואר שני.
- ב) התלמיד ישלם סך של 400% עבור כל לימודיו הנורמטיביים במסלול המואץ (300% עבור לימודי הב"א, 100% עבור לימודי המ"א), ובתנאי שלא יחול עליו המצב שיתואר להלך בסעיפים ו', ז', ח'.
- ג) בשנה השלישית ללימודים בה ישלב התלמיד לימודים לתואר "בוגר" ולתואר "מוסמך" – הוא יקבל פטור משכ"ל עבור מכסת השעות לתואר מוסמך אותן ילמד.
- ד) בשנה הרביעית ללימודים ישלם התלמיד שכ"ל מלא עבור כל מכסת לימודי המוסמך שבה חייב.
- ה) במידה ולא יסיים התלמיד את חובות השמיעה שלו ו/או לא יגיש את כל עבודותיו כולל עבודת גמר מחקרית לשיפוט בתום השנה הרביעית ללימודיו, ישלם בשנה החמישית שכ"ל מלא (100%).
- ו) תלמיד שלא סיים את לימודי התואר הראשון בשנה השלישית, יבוטל עבורו הפטור אשר קיבל מתשלום שכ"ל לשנה הראשונה של לימודי התואר השני, ויהיה חייב לשלם שכ"ל עבור שנה זו.
- ז) תלמיד במסלול מואץ אשר יפסיק לימודיו בתום השנה הראשונה ללימודי התואר השני, יחויב לשאת במלוא התשלום הנדרש מתלמיד תואר שני לשנת לימודיו הראשונה (100% שכ"ל).

9.4 מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

מבנה הלימודים

- א) השתתפות בקורסים בהיקף של 26 שש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ב) הגשת שתי עבודות סמינריוניות. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.
- ג) תנאי המעבר משנה א' לשנה ב' הינם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.
- ד) הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלה הוא שנתיים.

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יוכל לקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט.

תלמיד יוכל בכל שלב לפרוש מן המסלול הישיר לדוקטורט אם אינו מעוניין להמשיך בו, ויהיה עליו להשלים את מיכסת הלימודים ושאר החובות הנדרשים לקבלת התואר השני, בין במסלול א' ובין אם במסלול ב'.

תלמיד אשר יוגדר במצב אקדמי לא תקין, כמפורט להלן, יועבר למסלול לימודים רגיל לתואר שני:

5. לא השלים את חובות המסלול הישיר לדוקטורט בתום שנתיים (השלמת 26 שש"ס לפחות, כולל הגשת שתי עבודות סמינריוניות)

6. לא עמד בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב'

7. לא אושרה לו הצעת המחקר לדוקטורט

9.5 מסלול ב'

מסלול זה מורכב משעורי חובה ושעורי בחירה בהיקף של 44-48 שש"ס, לא כולל לימודי עזר ולימודי השלמה. מכסת השעות במסלול זה תקטן בתכניות מ"א של חוגים אשר תכנית הלימודים הנורמטיבית שלהם לתואר ראשון היתה מעל ל-3 שנים.

מסלול זה כולל עמידה בבחינת גמר. מתכונת בחינת הגמר תקבע ע"י החוג. החוג רשאי להחליט על כתיבת פרויקט שיהיה בנוסף או במקום בחינת הגמר.

החוג יקבע את היקף שעורי הבחירה המרביים שתלמיד רשאי ללמוד מחוץ לחוג. קורסים אלה חייבים להיות בדרג 3 לפחות.

זכאות לתואר מוסמך במסלול ב' אינה מאפשרת המשך לימודים ישיר לקראת תואר שלישי.

9.6 מסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי

הנהגת פרויקט גמר מחקרי תתאפשר רק בחוגים המקיימים את שני מסלול הלימוד: מסלול א' ומסלול ב'. חוגים המקיימים תכנית לימודים במסלול ללא תיזה (מסלול ב') בלבד, לא יוכלו להנהיג פרויקט גמר מחקרי ללא אישור המועצה להשכלה גבוהה.

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 44-48 שש"ס, לא כולל לימודי עזר ולימודי השלמה. מכסת השעות במסלול זה תקטן בחוגים אשר תכנית הלימודים הנורמטיבית שלהם לתואר ראשון היתה מעל 3 שנים.

מסלול זה כולל כתיבת פרויקט גמר מחקרי שהיקפו ינוע בין היקפה של עבודה סמינריונית לבין היקפה של עבודת גמר מחקרית (תיזה) הנהוגה בחוג. פרויקט הגמר המחקרי יכול

להתבסס על אחד מסמינריוני המחקר הנלמדים בחוג שיורחב לשם מטרה זו, או שייכתב בנושא עצמאי לחלוטין. אם נכתב כהרחבה של סמינר מחקר, יקבל התלמיד ציון נפרד עבור השתתפותו וביצוע המטלות שהוטלו עליו במסגרת הקורס, וציון נפרד עבור הפרוייקט.

פרוייקט גמר מחקרי ייכתב באופן עצמאי על-ידי התלמיד. תלמיד שיכתוב פרוייקט גמר מחקרי, יהיה פטור מעמידה בבחינת גמר (אלא אם החוג מחייב בחינת סיום/הגנה גם לתלמידי מסלול א').

הפרוייקט ייקרא ויוערך ע"י המנחה וע"י **קורא נוסף** אשר יהיה לפחות בדרגת מרצה במסלול א'. ציון הפרוייקט יחושב כממוצע הערכתם של שני הקוראים.

על-מנת להמשיך ללימודי תואר שלישי יוכל התלמיד להרחיב את פרוייקט הגמר המחקרי להיקף של עבודת גמר מחקרית (תיזה) כנהוג במסלול א'.

9.7 לימודי שפה זרה

אם תכנית הלימודים בחוג כוללת לימודי שפה זרה, תוכל הוועדה החוגית ללימודי תואר שני להכיר במחצית מלימודי השפה הזרה כקורסי בחירה בתכנית הלימודים של התלמיד, ולא יותר מ-8 שש"ס, עפ"י הפירוט הבא:

- א) חוגים בהם תכנית הלימודים כוללת 16 שש"ס שפה זרה (מתחילים ומתקדמים) יוכלו להכיר לא יותר מ-8 שש"ס לימודי שפה כקורסי בחירה.
- ב) חוגים בהם תכנית הלימודים כוללת 8 שש"ס שפה זרה (מתחילים/מתקדמים) יוכלו להכיר לא יותר מ-4 שש"ס לימודי שפה כקורסי בחירה.

חובות אקדמיות נוספות במסלולי הלימוד

10.1 במסלול א', מסלול אישי, מסלול מואץ, מסלול ישיר לדוקטורט ובמסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי, יש לכתוב לפחות שתי עבודות סמינריוניות או עבודה מקבילה שוות ערך.

10.2 במסלול ב' יש לכתוב לפחות שלוש עבודות סמינריוניות (החוג יקבע אם העבודות ייתכבנה במסגרת שעורי החובה בלבד או גם במסגרת שעורי הבחירה).

10.3 קורסי עזר שהחוג מחייב בהם את התלמיד אינם נמנים במנין השעות לתואר ואינם משתקללים בציון הסופי.

10.4 תכנית הלימודים בכל מסלולי הלימוד לתואר שני חייבת לכלול לפחות סמינריון מחקר או סמינר סטטיסטי, או מתודולוגי אחד, המקנה מיומנויות מחקר בהיקף של 4 שש"ס. תוכנו ומטלותיו ייקבעו ע"י החוג.

10.5 מעבר ממסלול לימודים אחד למשנהו אפשרי באישור הוועדה החוגית לתואר שני. במקרה של מעבר ממסלול למסלול יחויב התלמיד בכל הדרישות של המסלול החדש, אך יוכל לקבל פטור עבור לימודיו במסלול הישן כמילוי חלקי של הדרישות למסלול החדש.

באישור הוועדה החוגית לתואר שני יוכרו לימודיו של התלמיד במסלול הישן כמילוי חלקי של תכנית הלימודים במסלול החדש.

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

הוועדה החוגית תיידע את הרשות ללימודים מתקדמים בדבר מעבר של כל תלמיד ממסלול למסלול.

10.6 א) במסלולי לימוד עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה), יורשה התלמיד להגיש את התיזה לשיפוט רק לאחר שסיים את כל חובות השמיעה והגיש את כל עבודותיו לתואר.

ב) במסלולי לימוד עם בחינת גמר/פרוייקט גמר מחקר, יורשה התלמיד לגשת לבחינה/להגיש את הפרוייקט רק לאחר שסיים את כל חובות השמיעה והגיש את כל עבודותיו לתואר.

10.7 בנוסף לקורסי עזר, רשאי החוג להטיל על תלמידי תואר שני בכל מסלולי הלימודים חובת עבודה מעשית (פרקטיקום) כתנאי לקבלת התואר. היקף ההתמחות במסגרת העבודה המעשית טעון אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

10.8 חוג רשאי לאשר לתלמיד הלומד לתואר שני עד 2 שש"ס זכות בתקופת לימודיו עבור השתתפות בחמישה ימים מצטברים במשך שנתיים של כנסים מדעים/ימי עיון, בפעילות חברתית, במקהלה, בתזמורת, בלהקות המחול ובנבחרת הייצוג של האוניברסיטה וכן בתזמורת הסימפונית של הטכניון. כל חוג ובית ספר יחליט האם לאמץ הסדר זה וכיצד ליישמו.

הערה: תלמידי מסלול ישיר לדוקטורט אינם זכאים להסדר זה.

10.9 א) הוועדה החוגית לתואר שני רשאית להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים להכיר לתלמיד בקורסים אקדמיים (חובה, בחירה, שפה זרה) שנלמדו במוסד אחר להשכלה גבוהה ושעבורם לא קיבל תואר.

קורסים ממוסד אחר, שהוכרו ע"י הדיקן ללימודים מתקדמים לצורך המשך לימודים באוניברסיטת חיפה, ציוניהם ישוקללו בממוצע הציונים הסופי.

ב) הוועדה החוגית לתואר שני רשאית להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים להכיר לתלמיד בקורסים שנלמדו במסגרת היחידה הלימודי המשך במוסד מוכר להשכלה גבוהה בהיקף כולל של עד 8 שש"ס. זאת בתנאי והתמלאו הקריטריונים הבאים:

1. היקף הקורס עומד על לפחות 28 שעות אקדמיות.
2. קיימת תכנית לימודים כתובה המתארת את תכני הקורס, מבנהו ודרישות הלימוד.
3. בתום הקורס עמד התלמיד במטלות כגון: בחינה, תרגיל מסכם או עבודה. על מטלות אלה חייב התלמיד לקבל ציון.
4. מרצה הקורס הינו בעל תואר שלישי מאוניברסיטה מוכרת, ושעיקר עיסוקו באוניברסיטה מוכרת, או לחילופין הינו איש מקצוע בעל תעודת מ"א לפחות ממוסד מוכר להשכלה גבוהה (כגון: משפטן, רואה חשבון, עיתונאי, רופא או כל מומחה בתחומו).
5. ניצול השעות בגין לימודי קורסים ביחידה ללימודי המשך ניתן למימוש תוך מקסימום 4 שנים.

ג) תלמיד יקבל תואר "מוסמך" מטעם אוניברסיטת חיפה רק אם למד באוניברסיטת חיפה לפחות את לימודי שנה ב' (או הלימודים המתקדמים של התכנית לתואר שני)

ולא פחות ממחצית מכסת הלימודים לתואר שני (לפי המסלולים הנהוגים באוניברסיטת חיפה), לרבות כתיבת שתי עבודות סמינריוניות לפחות, עבודת גמר מחקרית/בחנית גמר. חריגה מתת-סעיף זה טעונה אישור של הדיקן ללימודים מתקדמים.

נהלים חוגיים, המוסיפים על התקנון הכלל אוניברסיטאי, אך לא גורעים ממנו, יפורסמו בנפרד ע"י החוגים.

משך לימודים נורמטיביים

11.1 משך הלימודים לתואר שני במסלולים הדורשים כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) הוא שלוש שנים.

11.2 משך הלימודים לתואר שני במסלול ב' הוא שנתיים.

11.3 משך הלימודים לתואר שני במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי הוא שנתיים.

11.4 משך הלימודים במסלול מואץ למ"א הוא ארבע שנים (ללימודי התואר הראשון והשני).

11.5 משך הלימודים במסלול ישיר לדוקטורט הוא ארבע שנים.

חריגה ממשך הלימודים בכל מסלולי הלימוד טעונה המלצת הוועדה החוגית לתואר שני אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

פרק ה' – בחינות, ציונים ועבודות

12.1 א) בכל קורס (חובה, בחירה, השלמה או קורס עזר) ייתן המורה בסיום הקורס ציון לכל תלמיד המשתתף בו. הציונים יינתנו במספרים לפי השיטה המאונית (1-100). כלל זה מתייחס לסוגי הקורסים הבאים: שיעור, תרגיל, פרוסמינר, סמינר, בחינת גמר, עבודת גמר מחקרית (תיזה) ופרוייקט גמר מחקרי.

ב) המורה רשאי לתת בסיום הקורס את הערכתו לתלמיד בציון "עובר/השלים" או "לא עובר/לא השלים" רק במסגרות הלימודים הבאות: לימודי שדה, פרקטיקום, סיורים, עבודת שטח, סדנאות והתנסות מעשית. על אותו בסיס ניתן יהיה להכיר בציוני "עובר" של קורסים במסגרות לימודים דומות מאוניברסיטאות אחרות כאשר הוועדות החוגיות ללימודי תואר שני ממליצות להעניק בעבורן שעות זכות.

12.2 ציונים

- א) ציון המעבר המינימלי בקורס הנלמד במסגרת לימודי תואר שני הוא 60.
- ב) ציון ממוצע מינימלי למעבר משנה א' לשנה ב' הוא 65. (מלבד תלמידי המסלול הישיר לדוקטורט, ראה סעיף 9.4).
- ג) ציון המעבר המינימלי לעבודת גמר מחקרית הוא 76 (ממוצע ציוני השופטים).
- ד) ציון המעבר המינימלי לבחינת הגנה על התיזה במסלול א' הוא 76.

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

- ה) ציון המעבר המינימלי לבחינת גמר הוא 76.
- ו) ציון המעבר המינימלי בכל אחד ממרכיבי בחינת הגמר הוא 70.
- ז) תלמיד שנכשל בבחינת הגמר וקיבל ציון נמוך מ-76 כציון משוקלל של כל מרכיבי הבחינה, יורשה להיבחן פעם אחת נוספת. הבחינה החוזרת תכלול את כל מרכיבי הבחינה הראשונה.
- ח) תלמיד יהא חייב להיבחן פעם אחת נוספת על אחד או יותר ממרכיבי בחינת הגמר שכתב וקיבל ציון נמוך מ-70.
- ט) הבחינה החוזרת חייבת להיערך בתוך שנים עשר חודשים לאחר בחינת הגמר שבה השתתף התלמיד. מועד הבחינה החוזרת ייקבע על ידי יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. תלמיד שנכשל בבחינת גמר פעמיים יופסקו לימודיו.
- י) ציון המעבר המינימלי לפרוייקט גמר מחקרי הוא 76 (ממוצע ציוני השופטים)

כל חוג רשאי לדרוש ציון מעבר גבוה יותר מן האמור לעיל.

12.3 ציון סופי בקורס ייקבע כדלקמן:

- א) המורה רשאי לקבוע את הציון הסופי בהתחשב במרכיבים הבאים או בחלק מהם: תרגילים, עבודות, פרוייקטים, בחנים, השתתפות בכיתה, בחינת מעבר.
- ב) המורה יודיע לתלמידיו בשבועיים הראשונים להוראת הקורס על מרכיבי הציון הסופי בקורס.
- ג) המורה רשאי למנוע מתלמיד לגשת לבחינה או להגיש עבודה סמינריונית אם התלמיד אינו נוכח בשיעורים, איננו מגיש תרגילים ועבודות או איננו מעבד פרוייקט או סמינר כנדרש בקורס, ובלבד שהודיע על כך המורה בתוך השבועיים הראשונים ללימודי הקורס. תלמיד שלא יוגש לבחינה יקבל ציון "נכשל".

12.4 דרישות מעבר בקורסים

- א) בלימודי תואר שני יתקיים מועד אחד בלבד של בחינות מעבר.
- ב) תלמיד אשר לא ייגש לבחינה במועד הסדיר בגלל סיבה שהוכרה על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני (מילואים, אשפוז בבית חולים, אישור על מחלה ממושכת, לידה, או אבל), יהיה רשאי להגיש בקשה להיבחן במועד מיוחד לוועדה החוגית לתואר שני.
- ג) בחינות סמסטר חורף תתקיימנה בתקופה העוקבת את סמסטר א'.
- ד) מועד מיוחד של בחינות סמסטר חורף יתקיים במרוצת סמסטר ב' או בתיאום עם המורה.
- ה) בחינות סמסטר אביב תתקיימנה בתקופה העוקבת את סמסטר ב'.
- ו) מועד מיוחד של בחינות סמסטר אביב יתקיים בסוף חופשת הקיץ או בתיאום עם המורה.
- ז) ניתן לשפר ציון בקורס על ידי הרשמה מחדש למקצוע בשנה העוקבת. במקרה זה קובע הציון האחרון.

ח) תלמיד שנכשל בקורס רשאי לבחור בין חזרה על אותו הקורס או בחירה בקורס אחר. אם בחר ללמוד קורס אחר במקום הקורס שנכשל בו, עליו לקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. במקרה זה יירשם הציון "נכשל" בגליון הציונים, אך לא יחושב במוצע הכללי.

ט) תלמיד רשאי לחזור על קורס שנכשל בו פעם אחת בלבד. כשלוש שני באותו קורס מחייב הפסקת לימודים.

י) מורה האחראי לקורס חייב למסור ציוני בחינת מעבר תוך עשרה ימים מיום הבחינה. ניתן לקבל הארכה מעבר לתקופה זו על-ידי ראש החוג.

12.5 הגשת עבודות

א) המושג "עבודה" בסעיף זה מתייחס לעבודה בכתב במקום בחינה, לדפוט ולעבודה סמינריונית.

ב) מועד אחרון להגשת עבודה במסגרת קורס שנלמד בסמסטר א' הינו סוף סמסטר ב'.

ג) מועד אחרון להגשת עבודה במסגרת קורס שנלמד בסמסטר ב' הינו סוף חופשת הקיץ (תחילת שנת הלימודים העוקבת).

ד) במקרים מיוחדים רשאית הוועדה החוגית לתואר שני להאריך את מועד הגשת העבודה בסמסטר אחד נוסף.

ה) מורה הקורס חייב למסור את ציון העבודה תוך ארבעה שבועות מיום קבלתה. ניתן לקבל הארכה מעבר לתקופה זו על-ידי ראש החוג (בתנאי שהעבודה הוגשה במועד).

ו) משקלו של כל קורס בחישוב ממוצע הציונים הסופי לתואר ייקבע על-ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.

12.6 ציון סופי לתואר

חישוב הציון הסופי ייעשה בנפרד על-ידי כל חוג. יש לקבוע משקל לקורסי חובה, קורסי בחירה, סמינרים, סדנאות והתמחות מעשית. לימודי עזר ולימודי השלמה לא יכללו במנין השעות לתואר ולא ישוקללו במוצע הציונים.

ציון עבודת גמר מחקרית (במסלול א', מסלול מואץ ומסלול אישי) לא יקטן מ-**35%** בשקלול הציונים.

ציון פרויקט גמר מחקרי לא יקטן מ-**30%** בשקלול הציונים.

ציון בחינת הגמר (במסלול ב') לא יקטן מ-**30%** בשקלול הציונים.

אופן שקלול הציונים בכל חוג יפורסם בשנתון האוניברסיטה.

12.7 הענקת תעודת מוסמך בדרגות הצטיינות שונות

להלן דרגות ההצטיינות בסדר עולה:

א) **מוסמך בהצטיינות** – יוענק למוסמכים בכל מסלולי הלימוד אשר ממוצע הציונים המשוקלל שלהם לתואר הוא בין **90-92**.

ב) **מצטיין הדיקן ללימודים מתקדמים** – יוענק למוסמכים אשר סיימו לימודיהם במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תזיה (מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ), או לתלמידים אשר כתבו פרויקט גמר מחקרי ואשר ממוצע הציונים המשוקלל שלהם לתואר הוא בין **93-95**.

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

מוסמך בהצטיינות יתרה – יוענק למוסמכים אשר סיימו לימודיהם במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה (מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ), או תלמידים אשר כתבו פרוייקט גמר מחקרי ואשר ממוצע הציונים המשוקלל שלהם לתואר הוא **96 ומעלה**.

12.8 קבלת מוסמך בדרגת הצטיינות כלשהי תותאם למשך תקופת הלימודים (ראה סעיף 11) על-פי הפירוט הבא:

- (א) תלמידים במסלולים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה (מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א) שמשך לימודיהם **לא עלה על 3 שנים**.
- (ב) תלמידים מסלולים עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי או עמידה בבחינת גמר (מסלול ב') שמשך לימודיהם **לא עלה על שנתיים**.

12.9 הרשות ללימודים מתקדמים תדאג להעביר לכל חוג את רשימת המוסמכים שלו במחזור נתון ובתוכה רשימת זכאים לקבלת התואר השני בדרגות ההצטיינות השונות. כל חוג ימליץ על 10% מצטיינים מכלל מוסמכי החוג על-פי רשימת הזכאים. הרשות ללימודים מתקדמים תקבע בתוך 10% האלה מהו אחוז התלמידים בכל דרגת הצטיינות. חוגים שבהם לא ימצאו תלמידים המגיעים לסף הציונים כמפורט בטבלה, יוכלו להמליץ על מצטיינים במכסה שלא תעלה על 10% מבין המוסמכים בחוגם ובתנאי סף הציון המינימלי בלימודי המוסמך יהיה 85 לפחות. גם בקבוצה זו, שאר הקריטריונים יישארו בעינם.

12.10 תלמיד יוגדר כתלמיד במצב לימודים לא תקין באחד מהמקרים הבאים:

- (א) נכשל בשני קורסים מכלל מכסת הקורסים שהוא חייב בהם, שמהם אחד, לכל היותר, הוא במסגרת לימודי החובה החוגיים (ראה סעיף 12.4 י').
- (ב) נכשל בקורס אחד בלימודי התואר השני פעמיים (ראה סעיף 12.4 ט').
- (ג) לא סיים את חובות השמיעה תוך שנתיים מיום תחילת לימודיו ולא אושרה לו הארכת לימודים.
- (ד) תלמיד במסלול א' או במסלול אישי אשר לא אושרה לו הצעת התיזה על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני עד תום השנה השניה ללימודיו, כולל חופשת הקיץ, ולא אושרה לו הארכה.
- (ה) תלמיד במסלול ב' אשר לא סיים את כל חובות השמיעה, למעט עמידה בבחינת גמר/הגשת פרוייקט גמר מחקרי, תוך שנתיים מיום תחילת לימודיו ולא אושרה לו הארכת לימודים.
- (ו) תלמיד במסלול א' או במסלול אישי אשר לא סיים את כל חובותיו לרבות הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה) לשיפוט תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו, ולא אושרה לו הארכת לימודים.
- (ז) לא עמד בציונים הנדרשים בכל קורס ובציון המעבר שנקבע משנה לשנה.
- (ח) לא השיג ציון מינימלי של 76 בעבודת הגמר המחקרית (תיזה)/פרוייקט גמר מחקרי/ בחינת גמר.

- ט) לא חזר ללימודים בתום חופשה מאושרת (ראה סעיף 17.4) ולא הודיע על כך במועד שנקבע לו לרשות ללימודים מתקדמים.
- י) נכשל פעמיים בבחינת גמר בלימודי התואר השני.
- יא) תלמיד שלא הציג את אישור הזכאות לתואר "בוגר" במועד שנקבע לו עם קבלתו ללימודי תואר שני.
- יב) תלמיד שלא סיים את חובות ההשלמה שהוטלו עליו בעת קבלתו ללימודי התואר השני בתום השנה הראשונה ללימודיו ולא אושרה לו הארכת מעמד "על תנאי".
- יג) תלמיד שלא ביצע רישום כנדרש לשנת הלימודים.
- תלמיד אשר ימצא במצב אקדמי לא תקין, יופסקו לימודיו.**

12.11 ערעורים על ציוני קורסים, בחינות גמר, עבודות גמר מחקריות (תיזות)

ופרוייקט גמר מחקרי

- א) ערעור על ציון קורס לתואר שני ייעשה כמפורט להלן:
- תלמיד רשאי לערער על ציון סופי בקורס לתואר שני תוך עשרה ימים מפרסומ. הערעור יופנה בכתב ליו"ר הוועדה החוגית לתואר שני, וזה יעביר את הפניה למורה הקורס. עותק מן הערעור יועבר גם לרשות ללימודים מתקדמים. יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני ידווח על תוצאות הערעור למערער ולרשות ללימודים מתקדמים לא יאוחר מאשר שבועיים מיום הגשת הערעור. התלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה או העבודה תיבדק מחדש, והציון הסופי עלול להיות נמוך מן המקורי. תוצאות הערעור תהיינה סופיות ומחייבות.
- ב) ניתן לערער על ציון עבודת גמר מחקרית (תיזה) / פרוייקט גמר מחקרי רק במקרה של כישלון (כשממוצע ציוני כל השופטים הוא פחות מ- 76). במקרה של ערעור ימונה שופט נוסף והציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית (תיזה) / פרוייקט הגמר המחקרי יהיה ממוצע ציוני כל השופטים. לא יתאפשר ערעור נוסף.
- ג) לא ניתן לערער על ציון עבודת גמר מחקרית (תיזה) / פרוייקט גמר מחקרי במקרה שהציון הוא חיובי (76 ומעלה).
- ד) לא ניתן לערער על ציון בחינת הגנה על התיזה במסלול א'.
- ה) תינתן אפשרות לערער על ציון בחינת גמר במסלול ב'. כל חוג יקבע את נוהלי הערעור שלו ויפרסמם בשנתון הלימודים וידווח על כך לתלמידים.

פרק ו' – עבודת גמר מחקרית (תיזה)

13.1 מנחה לעבודת גמר מחקרית

כל תלמיד הלומד במסלול המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה (מסלול א', מסלול מואץ ומסלול אישי), שהגיע לשלב תכנון עבודת הגמר המחקרית, יבחר לפחות מנחה אחד מבין חברי הסגל האקדמי של אוניברסיטת חיפה (ראה סעיפים 4.1-4.7 בתקנון זה).

הכנת עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

14.1 מטרת עבודת הגמר המחקרית (תיזה) היא להביא את התלמיד לידיעה מעמיקה בתחום ידע מסוים, לשימוש בשיטות מחקר הנהוגות בתחום זה, וכן לבחון את כושרו לחקור בעיה מסוימת, לנתח ממצאי מחקר בצורה עצמאית, להסיק מסקנות ולכתוב עבודת גמר מחקרית בצורה ובסגנון נאותים.

14.2 **הצעת תיזה:** הצעת התיזה תכלול את נושא המחקר, מטרת המחקר, תיאור שיטות המחקר ורשימת מקורות. הצעת התיזה תוגש באישור המנחה/ים לוועדה החוגית ללימודי תואר שני. הוועדה רשאית לאשר את ההצעה, להפנות את ההצעה לקורא חיצוני, לדרוש תיקונים או לדחותה. אם אושרה ההצעה, תועבר ההחלטה בדבר האישור לרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים הנוגעים למבנה התכנית, לסעיפיה, להיקפה ולנוהל אישורה בחוג ייקבעו על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ויופצו בין תלמידי החוג.

14.3 הצעת התיזה, הערות הקוראים והתייחסות הכותב ו/או המנחה/ים להערות אלה, יישמרו במזכירות החוג בו לומד התלמיד לתקופה של חמש שנים, ויהיו זמינים לעיון על-פי החלטת ראש החוג.

14.4 תלמיד רשאי לשנות את מחקרו ואת תכנית המחקר בהסכמת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני והמנחה/ים, או לבקש את החלפה המנחה/ים.

14.5 תלמיד במסלול א' או מסלול אישי, אשר לא אושרה לו הצעת התיזה על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני עד תום השנה השניה ללימודיו, כולל חופשת הקיץ, ולא אושרה לו הארכה, יהיה במצב לימודים לא תקין.

14.6 תלמיד אשר לא יגיש את עבודת הגמר המחקרית לשיפוט תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו ולא אושרה לו הארכת לימודים, יהיה במצב לימודים לא תקין.

14.7 תלמיד חייב לשמור את הנתונים והמקורות עליהם התבססה עבודת הגמר המחקרית שלו לתקופה של שלוש שנים לפחות, לצורך עיון הציבור בהם על-פי דרישה.

שיפוט עבודת הגמר המחקרית

15.1 עם סיום לימודיו לקראת התואר השני, יגיש תלמיד במסלול המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) את עבודתו לוועדה החוגית ללימודי התואר השני, מודפסת לפי נוהל הכנה והגשה של עבודת גמר מחקרית, שנקבע על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

15.2 עבודת הגמר המחקרית תוערך ותישפט על ידי:

(א) מנחה/י העבודה.

(ב) שופט נוסף לפחות מהחוג או מחוצה לו, עפ"י החלטת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.

(ג) מינוי שופט שאינו חבר סגל באוניברסיטת חיפה ו/או אינו עומד בקריטריונים לשיפוט עבודת גמר מחקרית, טעון אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

15.3 הליכי השיפוט של עבודת הגמר המחקרית יהיו חסויים.

15.4 העברת חוות דעתו של השופט בחלקה או בשלמותה לידיעת התלמיד תעשה תוך עילום שם או שלא בעילום שם, בהתאם לבקשתו של השופט. בכל מקרה שקיים חשש לזיהוי של אחד מהשופטים בניגוד לרצונו, יהא השיפוט כולו חסוי.

ציון עבודת הגמר המחקרית

16.1 הציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית יחושב כממוצע של ציוני השופטים: ציון המנחה או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה השותף וציון השופט הנוסף.

16.2 כאשר הפרש בין הציון שהעניק המנחה לעבודה (או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה השותף) לבין הציון שהעניק השופט לעבודה עולה על 15 נקודות, ימנה יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני שופט נוסף, לאחר שיוועץ עם המנחה/ים. הציון של עבודת הגמר המחקרית יחושב אז כממוצע של ציוני כל השופטים.

16.3 דו"ח השיפוט יימסר על ידי השופט לא יאחר מאשר חודש מיום שנמסרה העבודה לידי. אם תקופת השיפוט חופפת את חופשת הקיץ, תינתן לשופט אורכה של חודש נוסף.

16.4 אם כעבור תקופת השיפוט לא התקבל דו"ח השיפוט, תעביר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני את הנושא לטיפול הדיקן ללימודים מתקדמים.

16.5 פרסום חלקי או מלא של עבודת הגמר המחקרית לפני הגשתה לשיפוט ייעשה באישור המנחה/ים. המנחה והתלמיד יקבעו במשותף אם הפרסום יהיה משותף להם או לחלקם. לאחר שיפוט עבודת הגמר המחקרית, זכאי מחברה לפרסמה, אלא אם כן חלות עליה הגבלות כמפורט בנוהל זכויות יוצרים.

16.6 תלמיד המפרסם את עבודת הגמר המחקרית או חלק ממנה יציין כי המחקר בוצע באוניברסיטת חיפה כחלק מדרישות לקבלת התואר "מוסמך האוניברסיטה".

16.7 במידה ונמסרה העבודה לשיפוט ונתקבל ציון סופי, לא תינתן אפשרות לתלמיד לתקן את עבודתו.

16.8 לנושא ערעור על ציון עבודת גמר מחקרית ראה סעיף 12.11 ב', ג', וד'.

16.9 הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תאשר באם עבודת הגמר המחקרית תועבר אל ספירת האוניברסיטה על סמך המלצת המנחה/ים.

פרק ז' – שונות

17.1 הפסקת לימודים

א) תלמיד המעוניין להפסיק את לימודיו יודיע על כך בכתב לרשות ללימודים מתקדמים ויידע בעותק גם את החוג.

ב) תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תקין לאחר בדיקת תקינותו האקדמית ע"י הוועדה החוגית לתואר שני ו/או ע"י הדיקן ללימודים מתקדמים (ראה סעיף 12.10), יופסקו לימודיו. כל הפסקת הלימודים תאושר ותבוצע על-ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.

17.2 חידוש לימודים

א) תלמיד שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו, אם ביוזמת החוג ואם ביוזמת הדיקן ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה החוגית לתואר שני בבקשה לחדש את לימודיו, לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו. הוועדה תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על שובו ללימודים ועל התנאים לאישור בקשתו.

ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בבקשה ויחליט האם לאשרה.

ג) תלמיד שלא סיים חובותיו לתואר שני, לאחר שקיבל הארכת לימודים (בהתאם לסעיף 17.3 א') ובשל כך הופסקו לימודיו, יוכל לפנות לוועדה החוגית לתואר שני בבקשה לחדש את לימודיו בתום שנה מיום הפסקת הלימודים. תלמיד זה יורשה לסיים את לימודיו בתנאים הבאים:

1) על תלמיד במסלול המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזיה) להגיש את העבודה לשיפוט בעת חידוש לימודיו.

2) על תלמיד במסלול ב' (בחינת גמר/ עבודה מסכמת/ פרויקט גמר מחקרי) להגיש את כל העבודות על קורסים ששמע בעבר במסגרת תכנית הלימודים בעת חידוש לימודיו, על מנת שלא יידרש לשמוע את הקורסים בשנית.

ד) תלמיד לתואר שני אשר הפסיק לימודיו לתקופה שאינה עולה על שנתיים יהיה רשאי לחדש לימודיו על סמך תנאי הקבלה האוניברסיטאיים והחוגיים שלמד בהם בעבר. כל הקורסים שנלמדו בעבר ועליהם קיבל ציון יזקפו לזכותו. תלמיד זה חייב לקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני.

ה) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על שנתיים (אבל לא יותר מחמש שנים) יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובחוג במועד חידוש הלימודים. מומלץ כי במקרה זה תטיל הוועדה החוגית לתואר שני על התלמיד לימודי רענון.

ו) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על חמש שנים (אך לא יותר משמונה שנים) יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובחוג במועד חידוש הלימודים. במקרה זה הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תטיל על התלמיד לימודי רענון.

תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על תשע שנים ומבקש לחדשם, ייחשב כתלמיד חדש לכל דבר, ויהיה חייב בתכנית הלימודים המלאה התקפה בעת חידוש לימודים.

כל חריגה מכללים אלה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

17.3 הארכת לימודים

א) תלמיד לתואר שני אשר לא סיים את לימודיו במשך תקופת הלימודים הנורמטיבית לתואר (ראה סעיף 11.5-11.1) ומבקש הארכת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה מיו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. תלמידים אשר כותבים עבודת גמר מחקרית יצרפו גם את המלצת המנחה/ים.:

1) תלמיד במסלול לימודים המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) יוכל לקבל הארכת לימודים לשנה ד' לצורך סיום כתיבת עבודת התיזה רק במידה וסיים את כל חובות השמיעה, הגיש את כל העבודות, וקיבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני על הצעת התיזה.

2) תלמיד במסלול ב' (בחינת גמר/ עבודה מסכמת/ פרויקט גמר מחקר) יוכל לקבל הארכת לימודים לשנה ג' רק במידה וסיים את כל חובות השמיעה.

ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה ולאיוו תקופה.
ג) תלמיד אשר לא אושרה לו הארכת לימודים, לא יוכל להמשיך בלימודיו (ראה סעיף 12.10).

ד) לא תאושר הארכת לימודים לתלמידי המסלול הישיר לדוקטורט בשלב לימודי התואר השני.

17.4 חופשת לימודים

א) תלמיד לתואר שני המבקש חופשת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה מיו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. תלמידים אשר כותבים עבודת גמר מחקרית יצרפו גם את המלצת המנחה/ים. חופשה מלימודים תינתן רק לתלמיד במעמד מן המניין בטווח תקופת הלימודים הנורמטיבית לתואר שני.

ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה או לדחותה.

ג) חופשת לימודים מאושרת איננה נחשבת כתקופת לימודים לצורך חישוב משך הזמן הנורמטיבי בלימודי התואר השני (עפ"י סעיף 11).

ד) בזמן חופשת הלימודים:

1. לא ניתן להגיש עבודות על קורסים שנלמדו בסמסטר קודם
2. לא ניתן לקבל הנחיה מן המרצים

ה) תלמיד אשר לא ישוב ללימודיו עם תום החופשה המאושרת ולא יודיע על כך לרשות ללימודים מתקדמים, יימצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 12.10 ט').

17.5 זכויות יוצרים

בזיקה לעבודות גמר מחקריות

מבוא

מוסמך של אוניברסיטת חיפה, שעבודת הגמר המחקרית שלו אושרה ע"י המוסדות האקדמיים המוסמכים של האוניברסיטה, זכאי לפרסם את תוצאות מחקרו כולן או חלקן, תוך כדי ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק ממילוי החובות לקבלת התואר. הפקדתה של העבודה בספריית האוניברסיטה מבטיחה מתן פומביות לתוצאות המחקר ומיועדת להבטיח את ההפצה החופשית של הידע.

א) מוסמך שעבודתו אושרה כנ"ל, רשאי לבקש כי עבודתו לא תועבר לספרייה ולא תצוטט, אם חלה עליה חובת החיסיון או שהיא מהווה נושא לרישום פטנט, כאמור בסעיף ב' להלן. במקרה זה יכתוב המחבר מכתב בו ינמק את בקשתו ויציין את פרק הזמן בו הוא מבקש את עיכוב מתן הפומביות לעבודה. הדיקן ללימודים מתקדמים מוסמך להחליט בנדון, לאחר שישקול את נימוקי המבקש; בכל מקרה, עליו לסייג את החלטתו לתקופה מוגדרת, תוך כדי הקפדה על קיום חוקי החיסיון, כאשר זה יהיה דרוש.

האוניברסיטה שומרת על זכותה לפרסם תקצירים של עבודות גמר במסגרות שתראה לנכון.

ב) לגבי העבודות אשר עשויות לשמש נושא לפטנט ו/או נושא להפקת רווחים - מחבר העבודה, מנחיו (אם העמידו לרשות המודרך חומר שעשוי היה לשרת אותו) והאוניברסיטה הם בעלי עניין. כמו כן, עשויים גורמים חיצוניים שהשתתפו במימון המחקר להיות בעלי עניין, אם הותנה הדבר מפורשות בעת הענקת המימון. על טיב העניין יחליט הדיקן ללימודים מתקדמים בהתייעצות עם הגורמים המוסמכים לכך.

ג) 1. פרסום חלקי או מלא של עבודות גמר מחקריות לפני הגשתן לשיפוט ייעשה באישור המנחה/ים.

המנחה והתלמיד ייקבעו במשותף אם הפרסום יהיה משותף לכולם או לחלקם.

2. התלמיד חייב לקבל אישור מוקדם מן המנחה/ים לפרסום חלקי של תוצאות המחקר לפני הגשת עבודת הגמר המחקרית (תיזה) לשיפוט.

3. חובת האישור המוקדם אינה חלה לאחר שעבודות גמר מחקריות נשפטו ואושרו על ידי האוניברסיטה.

ד) העמיד המנחה לרשות התלמיד נתונים, ממצאים או אינפורמציה הקשורים בעבודת הגמר המחקרית, טעון כל פרסום של העבודה או חלקה הסכמת המנחה והתלמיד גם יחד. המנחה יחתים את התלמיד עוד בשלב אישור נושא המחקר. בפרסום מוקדם זה קיימת חובה לציין כי המחקר בוצע באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לקבלת התואר השני. לא הותנה סייג כלשהו לפרסום תוצאות המחקר בשלב הנ"ל, יהיה זכאי המוסמך לפרסם את תוצאות מחקרו (כאמור בסעיף ג') תוך כדי ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לתואר שני. במקרה זה זכויות היוצרים הספרותיות עומדות במלואן לזכות המחבר.

- ה) תלמיד הכותב עבודת גמר מחקרית (תיזה) הנו האחראי הבלעדי על הנתונים עליהם התבססה עבודת הגמר שלו, איסופם ומהימנות הצגתם, על כל המשתמע מכך.
- ו) במקרה של חילוקי דעות לגבי הנאמר בסעיפים ג', ד' יפנה המערער לדיקן ללימודים מתקדמים אשר ימנה ועדת בורות לעניין זה על פי שיקול דעתו. החלטת ועדת הבורות היא סופית.

מידע נוסף

תאריך הזכאות לתואר "מוסמך האוניברסיטה"

1. לתלמידי מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א. תאריך הזכאות זהה לתאריך הגשת עבודת הגמר המחקרית לשיפוט, ובתנאי שהציון הסופי של עבודת הגמר (בין שהיה צורך בתיקונים ובין שלא) הוא חיובי, ובתנאי שמולאו עד אז כל שאר חובות התלמיד.
2. לתלמידי מסלול ב' תאריך הזכאות זהה לתאריך בחינת הגמר/הגשת פרוייקט גמר מחקרי, ובתנאי שהציון הסופי של בחינת הגמר/פרוייקט הגמר המחקרי הוא חיובי, ובתנאי שמולאו עד אז כל שאר חובות התלמיד.
3. במקרים חריגים כאשר יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני מאשר הגשת עבודה סמינריונית או בחינה בקורס מסוים לאחר הגשת עבודת הגמר המחקרית/פרוייקט גמר מחקרי או לאחר בחינת הגמר, תאריך הזכאות ייקבע לפי תאריך מתן הציון לעבודה או לבחינה.
4. תאריך הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה) שהוחזרה לתלמיד לתיקון, יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה, רק במידה והעבודה המתוקנת תוגש ותאושר תוך 60 יום קלנדריים מיום שהוחזרה לתלמיד לתיקון.

תשלום שכ"ל

תלמיד מ"א חייב בשכ"ל במשך כל תקופת לימודיו לתואר, אפילו אם אינו חייב בשמיעת קורסים.

ראה תקנון שכר לימוד בפרק אגף מינהל תלמידים בשנתון זה.

מלגות פרסים ותמיכות

מידע ופרטים בדבר מלגות, פרסים ותמיכות לתלמידי תואר שני ניתן למצוא בתקנון מלגות לתלמידי מ"א, אשר מפורסם באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

שירותי ספרייה

- הספרייה מציעה מבחר מגוון של משאבים לתלמידי תואר שני. כדי להפיק תועלת מרבית משירותי הספרייה, מומלץ מאד להשתתף בהדרכות הניתנות מטעם הספרייה:
1. כל תלמיד חדש מוזמן להדרכה בסיסית בספרייה בשבוע שלפני תחילת הלימודים.

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

2. בהדרכות המתקדמות לומדים: חיפוש מאמרים בעברית ובאנגלית, חיפוש ספרים ועבודות תואר שני ושלישי לפי נושא בקטלוג הספרייה, כיצד לגשת למאגרי מידע של הספרייה מהבית וכיצד להשתמש באינטרנט.

הדרכות בסיסיות והדרכות מתקדמות מתקיימות במהלך כל שנת הלימודים. מידע על מועדי ההדרכה ניתן לקבל בטלפון: 8240588 (פנימי 2588).

קורס לכתובה מדעית באנגלית

בקורס זה תינתן הדרכה בכתובת תקצירים, מאמרים, הצעות מחקר ומחקר בשפה האנגלית. הקורס יאפשר לכל תלמיד לקבל הדרכה אישית בנושא שבו הוא עוסק בד בבד עם הדרכה כללית בעקרונות הכתיבה המדעית. הקורס הוא סמסטריאלי וניתן בחלקו בשיעור פרונטלי וגם בצורת למידה מרחוק. פרטים ניתן לקבל במחלקה לשפות זרות.

תקנון לימודי תואר שלישי

פרק א' – הקדמה

- 1.1 הלימודים המתקדמים באים לאחר השלמת לימודי התואר הראשון ("בוגר") ובהם שני שלבים: לימודי התואר השני ולימודי התואר השלישי.
  - 1.2 לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D.) על תלמיד המחקר לתכנן ולבצע מחקר מקורי ועצמאי, שיש בו משום חידוש ותרומה מהותית לקידום הידע וההבנה בתחום המחקר שבו השתלם, ולכתוב חיבור מדעי לפי נוהגי המבנה והמינוח המקובלים בספרות המקצוע. חיבור זה ייקרא להלן – עבודת דוקטור.
  - כמו כן, חייב תלמיד המחקר להוכיח כי הוא שולט בחומר הרקע ובספרות המקצועית בתחום ההתמחות, ולעמוד בהצלחה בלימודים שהוטלו עליו (ובכללם לימודי השלמה ולימודי שפות) ובכל יתר החובות שחלות על פי תקנון זה.
  - 1.3 "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D.) הוא תואר המוענק מטעם אוניברסיטת חיפה.
  - 1.4 לימודי התואר השלישי מופקדים בידי הרשות ללימודים מתקדמים, הפועלת על פי העניין בהתאם להחלטות הסנאט והמועצה ללימודים מתקדמים ובכפוף לתקנון שאושר על ידי הגופים המוסמכים באוניברסיטת חיפה. הרשות ללימודים מתקדמים אחראית לרמה האקדמית ולניהול התקין של כל העניינים הנוגעים ללימודי תואר שלישי בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים השונים.
  - 1.5 החוגים רשאים לקבוע דרישות נוספות על הנאמר בתקנון, ובלבד שהן אינן מקילות מהדרישות בתקנון זה.
  - 1.6 תקנון זה מחליף את כל התקנונים שפורסמו בעבר.
- הערה כללית:** התייחסות בלשון זכר דינה כהתייחסות בלשון נקבה ולהפך.

פרק ב' – ארגון וחלוקת סמכויות

בהתייחס ללימודי תואר שלישי ותואר שני ושלישי משולבים.

הרשות ללימודים מתקדמים

- 2.1 אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור לניהול לימודי התואר השלישי באוניברסיטת חיפה. היא פועלת על ידי קביעת תקנונים ונהלים ובאמצעות פיקוח על ביצועם התקין, ועל ידי האצלת סמכויות לוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי.
- 2.2 פועלת באמצעות הדיקן ללימודים מתקדמים, המועצה ללימודים מתקדמים וועדות מיוחדות. הדיקן נבחר על ידי הסנאט בהמלצת הרקטור לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לשנתיים נוספות. המועצה כוללת את הדיקן ללימודים מתקדמים

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

(יו"ר בתוקף תפקידו) וחברי סגל מדרגת מרצה בכיר ומעלה. הרכבה של המועצה נקבע בתקנון האקדמי. חברי המועצה מתמנים לתפקידם על ידי הרקטור בהמלצת הדיקן ללימודים מתקדמים, שנועץ לפני כן עם דיקני הפקולטאות הנוגע בדבר. חבר מועצה מתמנה לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לתקופה של שנתיים נוספות לכל היותר. חבר אשר כיהן במועצה חמש שנים רצופות לא יהיה מועמד לכהן בה פרק זמן נוסף לפני הפסקה בת שנה.

2.3 תפקידיה העיקריים של הרשות ללימודים מתקדמים בתחום לימודי תואר שלישי, המונחית על פי העניין על ידי הסנאט והחלטות המועצה ללימודים מתקדמים הם:

- א) סיוע לפיתוח תכניות לימודים חדשות לתואר שלישי בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים.
- ב) פיקוח ומעקב אחר הליך אישור תכניות דוקטור חדשות.
- ג) הכנה של תקנונים ונהלים הנוגעים ללימודי תואר שלישי ופיקוח על יישומם והכנסת תיקונים ותוספות במידת הצורך.
- ד) המלצה לרקטור או לסנאט, על פי העניין, לפתיחה או סגירה של חוגי לימוד לתואר שלישי.
- ה) קיום קשר עם גורמים חוץ אוניברסיטאיים בנושאים הקשורים ללימודי תואר שלישי.
- ו) קביעת קריטריונים למתן סיוע כספי לתלמידי התואר השלישי באמצעות פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות והענקתם.
- ז) פיקוח על כל פרסום ומידע הנוגע ללימודי התואר השלישי באוניברסיטה ומחוצה לה.
- ח) אישור המלצת הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר קבלת תלמידים ללימודי תואר שלישי ותנאי קבלתם, או הפסקת לימודיהם.
- ט) בקרה על תקינות המהלך האקדמי בלימודיהם של תלמידי התואר השלישי.
- י) אישור חופשות מלימודים על סמך המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר והמלצת המנחה/ים.
- יא) אישור הארכות לימודים (שלב א' ושלב ב') על סמך המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר והמלצת המנחה/ים.
- יב) פסיקה סופית לגבי ערעורי תלמידים לתואר שלישי על החלטות הוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי.
- יג) יודוא כי הרכבן של הוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי הוא בהתאם לתקנון (ראה סעיף 3.1).
- יד) מינוי חברי הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.
- טו) המלצה לגופים המוסמכים באוניברסיטה לקביעת הקריטריונים באשר לאנשי סגל באוניברסיטה ומחוצה לה, המורשים להנחות ולשפוט עבודות דוקטור.
- טז) בקרה על מינוי מנחים לעבודות הדוקטור או החלפתם, ומתן אישור למקרים חריגים. כמו גם, בקרה על מכסת התלמידים המונחים על ידי חבר סגל אקדמי אחד.

- (ז) בקרה על מינוי ועדות מלוות לעבודת הדוקטור או החלפתן, ומתן אישור למקרים חריגים.
- (ח) אישור הצעות מחקר לתואר שלישי על בסיס המלצת הוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.
- (ט) מינוי שופטים לעבודת הדוקטור על בסיס המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.
- (כ) וידוא מניעת יחסי תלות בין התלמיד לשופט במקרה של ניגוד אינטרסים (ראה סעיף 8.3).
- (כא) אחריות על הליך השיפוט של עבודות הדוקטור.
- (כב) אישור או אי אישור עבודת הדוקטור על סמך חוות דעת השופטים ועל בסיס המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.
- (כג) אישור הענקת הציון "מעולה" (Summa Cum Laude) לעבודת הדוקטור על סמך המלצותיהם של כל השופטים, כפי שבאו לידי ביטוי בחוות הדעת, ועל בסיס המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.
- (כד) אישור סיום הלימודים לתואר שלישי והזכאות לתואר "דוקטור לפילוסופיה".
- (כה) קביעת נוהלי טקס הענקת תואר "דוקטור לפילוסופיה" וטקסים אחרים בהם מעורבת הרשות.
- העה:** במקרים של חריגה תקנונית נדרש אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

ועדה חוגית ללימודי תואר שלישי

- העה: כל המתייחס ללימודי תואר שלישי מתייחס גם ללימודי מסלול ישיר לדוקטורט.
- 3.1 כל חוג שהוסמך לקיים תכנית לימודים לתואר שלישי יבחר במועצת החוג ועדה חוגית שתקרא להלן: ועדה חוגית ללימודי תואר שלישי. חברי הוועדה יהיו בעלי מינוי באוניברסיטה מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א'. לפחות מחצית ממשרתו של חבר הוועדה תהיה בחוג המתאים. הוועדה תבחר יושב ראש מבין חבריה. הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי תימנה לפחות שלושה חברים. מינוי חבר שאינו עומד בקריטריונים אלו חייב אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

3.2 תפקידי העיקריים של הוועדה הם:

- (א) פיקוח על תכניות הלימודים של תלמידי החוג והבאת מקרים מיוחדים לשיקול דעתו של הדיקן ללימודים מתקדמים.
- (ב) קביעת תנאי קבלה חוגיים למועמדים ללימודי תואר שלישי, כפוף לדרישות הקבלה הכלל אוניברסיטאיות (ראה להלן פרק ג': נוהלי קבלה, הרשמה וייעוץ).
- (ג) דיון בבקשות להתקבל ללימודי תואר שלישי והעברת המלצה מתאימה אל הרשות ללימודים מתקדמים. הדיונים בדבר קבלת התלמיד יתבססו על הישגיו בלימודים קודמים, המלצות מתאימות ודרישות חוגיות נוספות כגון: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, או ניסיון קודם בעבודה. בדיונים אלו ייבדקו ויאשרו המסמכים

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

המפורטים בסעיף 10.3 להלן. כמו כן, תיבדק התאמת נושא המחקר המוצע על ידי התלמיד לתחומי המחקר של חבר הסגל האקדמי המיועד להנחותו, מכסת התלמידים המונחים על ידי חבר הסגל האקדמי המיועד להנחיה והאפשרויות הטכניות והתקציביות לביצוע עבודת הדוקטור במסגרת החוג.

- (ד) החלטה בדבר דחיית קבלה של מועמד ללימודי תואר שלישי.
- (ה) פיקוח שוטף על מהלך לימודיהם של תלמידי התואר השלישי.
- (ו) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מתן חופשות מלימודים והארכות לימודים (שלב א' ושלב ב').
- (ז) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הפסקת לימודיו של תלמיד שלא עמד בחובות המוטלות עליו ואשר נמצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 15.1).
- (ח) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הענקת פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות לתלמידי התואר השלישי.
- (ט) אישור מנחה/ים העומדים בקריטריונים להנחיה לכתיבת עבודת הדוקטור (ראה סעיפים 5.2-5.3) או החלפתם (ראה סעיף 7.1).
- (י) וידוא מניעת יחסי תלות בין המנחה לבין התלמיד המונחה במקרה של ניגוד אינטרסים (ראה סעיף 5.3).
- (יא) החלטה האם להקים ועדה מלווה מורחבת לתלמיד, בתיאום עם מנחה/י העבודה.
- (יב) אישור חברי הוועדה המלווה העומדים בקריטריונים, במידה והוחלט על הקמת ועדה מלווה (ראה סעיף 6.4), או החלפתם (ראה סעיף 7.1).
- (יג) קביעה ופרסום של קריטריונים חוגיים וקווים מנחים אחידים להגשת בקשות קבלה ללימודי תואר שלישי, הצהרת כוונות לתואר שלישי, לבחירת מנחה/ים, ולהכנת הצעת המחקר ולהגשתה.
- (יד) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על אישור הצעת המחקר או דחייתה והעברת עותק מדו"חות השיפוט על הצעת המחקר אל הרשות ללימודים מתקדמים.
- (טו) המלצה על מינוי שופטים חיצוניים לשיפוט עבודת הדוקטור העומדים בקריטריונים, בנוסף למנחה/י עבודת הדוקטור וחברי הוועדה המלווה (כמפורט בסעיפים 8.2-8.3).
- (טז) פיקוח על הכנסתם של תיקונים, שינויים והשלמות בעבודת הדוקטור על סמך חוות דעת השופטים.
- (יז) אישור בדבר השלמת חובות הלימוד לתואר שלישי.
- (יח) המלצה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים לאשר את עבודת הדוקטור או לדחותה בתום הליך השיפוט ועל סמך חוות דעת השופטים.
- (יט) המלצה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על הענקת הציון "מעולה" (Summa Cum Laude) לעבודת הדוקטור בתום הליך השיפוט ועל סמך המלצותיהם של כל השופטים, כפי שבאו לידי ביטוי בחוות הדעת.
- (כ) עריכת פרוטוקול של ישיבות הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי והעברתו למוכירות הרשות ללימודים מתקדמים. הפרוטוקול יכלול את שמות המשתתפים והחלטות אופרטיביות לגבי כל תלמיד שנדון בוועדה, גם אם ההחלטה התקבלה בשיחת ועידה טלפונית. כל החלטה אופרטיבית לגבי טיפול בתלמיד אשר לא התועד בפרוטוקול לא תטופל על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר

- 4.1 הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון ותכריע בעניינים הקשורים לקבלת מועמדים ללימודי התואר השלישי במסגרת מחקר בין-תחומי או לחילופין בדיסציפלינה מובהקת אשר אין לה עדיין עיגון במסגרת אחת מתכניות הדוקטור החוגיות הקיימות באוניברסיטה. כל האמור לעיל נוגע גם לאישור המנחה/ים של עבודת הדוקטור, חברי הוועדה המלווה, מהלך הלימודים והמחקר, שופטי עבודת דוקטור ואישור הזכאות לתואר.
- 4.2 הוועדה הכלל אוניברסיטאית תדון ותכריע בעניינים הקשורים לקבלת מועמדים למסלול הישיר לדוקטורט בכל אותם חוגים אשר לא מתקיימים בהם לימודי תואר שלישי ותטפל בכל הקשור למהלך לימודיהם, מעקב ובקרה, אישור עבודת הדוקטורט לשיפוט, דיון בחוות דעת השיפוט ואישור התואר דוקטור לפילוסופיה.
- 4.3 הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר מפוצלת לשתי תת ועדות: האחת – לתחום מדעי החברה והרוח, והשנייה – לתחום המדעים המדויקים. כל אחת מתתי הוועדות תורכב מלפחות שלושה חברי סגל אקדמי בדרגת פרופ' מן המניין, אשר ימונו על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים. הדיקן ללימודים מתקדמים משמש בשתי הוועדות כיו"ר מתוקף תפקידו.
- 4.4 המניין החוקי הנדרש לשיבת הוועדה יהיה של שלושה חברים נוכחים לפחות.
- 4.5 מרכז לימודי תואר שלישי ברשות ללימודים מתקדמים ירכז את עבודת הוועדות הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר. באמצעותו יתקבלו פרוטוקולים של דיוני הוועדות, דו"חות השיפוט וכל חומר רלוונטי שיידרש.

מנחה/מנחים שותפים

- 5.1 כל מועמד ללימודי התואר השלישי יבחר מנחה, או מנחה בצירוף מנחה שותף. על התלמיד לקבל את הסכמתו של המנחה ו/או המנחים השותפים להנחיה. המנחים יאשרו סופית על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר והרשות ללימודים מתקדמים.
- 5.2 הסמכות להנחית עבודת דוקטור כדלהלן:
- מנחה:** כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א', בעל מינוי רגיל בהיקף של חצי משרה לפחות בחוג בו רשום התלמיד ללימודי תואר שלישי (או באוניברסיטה, עבור חבר סגל המנחה תלמיד מחקר במסגרת הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר). הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי רשאית, במקרים מיוחדים ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים, לאשר מינוי של חבר סגל שפרש לגימלאות כמנחה יחיד.
- מנחה שותף:** כל איש סגל המוסמך לכהן כמנחה וכל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א', לרבות חבר סגל שפרש לגמלאות.
- 5.3 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תוודא מניעת יחסי תלות בין התלמיד למנחה במקרה של ניגוד אינטרסים.

5.4 תפקידיו העיקריים של המנחה/ים הם:

- א) מתן ייעוץ בשלבי תכנון המחקר וביצועו, הכוללים גיבוש הצעת המחקר, עיבוד תוצאות המחקר והכנת נוסח סופי של הצעת המחקר.
- ב) המלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הצעת המחקר ושינוי מעמדו של תלמיד המחקר למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.
- ג) קיום קשר שוטף עם תלמיד המחקר במשך לימודיו לתואר שלישי.
- ד) תיאום בין חברי הוועדה המלווה, במידה והוקמה, לגבי תרומתו של כל אחד מהם להתקדמותו של תלמיד המחקר.
- ה) כינוס הוועדה המלווה, במידה והוקמה, מעת לעת ובהתאם לצורך.
- ו) הדעה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בכל מקרה שבו לא שמר תלמיד המחקר על קשר עמו במשך תקופה של ששה חודשים.
- ז) העברת אישור בכתב לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הגשת הנוסח הסופי של עבודת הדוקטור לשיפוט, לאחר שתלמיד המחקר סיים את כתיבת עבודת הדוקטור לשביעות רצון המנחה/ים ועמד בשאר החובות שהוטלו עליו.
- ח) העברת המלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי על מינוי שופטים אפשריים לשיפוט עבודת הדוקטור.
- ט) שיפוט עבודת הדוקטור.
- י) עיון בדו"חות השיפוט על עבודת הדוקטור והמלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור העבודה, דרישה לתיקונים או אי אישור עבודת הדוקטור, בהתאם לחוות דעת השופטים.
- יא) סיוע ופיקוח על הכנסת שינויים, תיקונים או השלמות בעבודת הדוקטור בהתאם לחוות דעת השופטים, ואישור ביצועם.

ועדה מלווה

- 6.1 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, בתיאום עם המנחה/ים יחליטו האם להקים ועדה מלווה מורחבת לתלמיד.
- 6.2 במידה והוחלט על הקמת ועדה מלווה, תמונה הוועדה עם הגשת הצעת המחקר.

6.3 הרכב הוועדה המלווה יהיה כדלקמן:

הוועדה המלווה תורכב משלושה חברים לפחות:

- א) מנחה/ים אשר נתן/ו הסכמתו/ם להנחות את התלמיד. המנחה יהיה איש סגל באוניברסיטת חיפה בעל מינוי רגיל במסלול א' מדרגת מרצה בכיר ומעלה, בהיקף של חצי משרה לפחות בחוג בו רשום התלמיד ללימודי תואר שלישי. הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי רשאית, במקרים מיוחדים ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים לאשר מינוי של חבר סגל שפרש לגימלאות כמנחה יחיד.

ב) חבר סגל אקדמי הרשאי להנחות תלמידי מחקר, מבין חברי הסגל המכהנים באוניברסיטת חיפה, אשר נחשב כמומחה בתחום המחקר של עבודת הדוקטור או בתחומים קרובים, ואשר אינו נמנה על חברי הסגל האקדמי בחוג בו רשום התלמיד או בחוג בו מועסק המנחה.

ג) חבר סגל אקדמי, הרשאי להנחות תלמידי מחקר, מחוץ לאוניברסיטת חיפה, אשר נחשב כמומחה בתחום המחקר של עבודת הדוקטור או בתחומים קרובים.

6.4 המנחה ישמש כיו"ר הוועדה המלווה. הוא ימונה על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. כאשר תלמיד המחקר מונחה על ידי יותר ממנחה אחד, המנחים יחליטו ביניהם מי מהם ישמש כיו"ר הוועדה המלווה.

6.6 תפקידי העיקריים של הוועדה המלווה הם:

- א) שיפוט הצעת המחקר.
- ב) המלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הצעת המחקר ושינוי מעמדו של תלמיד המחקר למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.
- ג) חברי הוועדה המלווה יתרמו להנחיית התלמיד בהתאם ליכולתם, לעניינם וליחסי העבודה שייקבעו בינם לבין התלמיד.
- ד) השתתפות בכינוסי הוועדה המלווה. מעת לעת בהתאם לצורך, עפ"י תאום עם המנחה.
- ה) העברת אישור בכתב לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הגשת הנוסח הסופי של עבודת הדוקטור לשיפוט, לאחר שתלמיד המחקר סיים את כתיבת עבודת הדוקטור לשביעות רצון המנחה/ים ועמד בשאר החובות שהוטלו עליו.
- ו) שיפוט עבודת הדוקטור בנוסף לשופט נוסף שימונה על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.
- ז) עיון בדו"חות השיפוט על עבודת הדוקטור והמלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור העבודה, דרישה לתיקונים או אישור עבודת הדוקטור בהתאם לחוות דעת השופטים.
- ח) סיוע ופיקוח על הכנסת תיקונים, שינויים והשלמות בעבודת הדוקטור בהתאם לחוות הדעת ואישור ביצועם.

החלפת מנחה/ים / חברי ועדה מלווה

7.1 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון בהחלפת מנחה/ים/חבר ועדה מלווה באחד מן המקרים הבאים:

- א) היעדרותם של אחד מהם מהארץ איננה מאפשרת המשך הנחיה תקינה.
- ב) אם אחד מהם מבקש לנטוש את מינויו כמנחה/חבר ועדה מלווה.
- ג) אם התלמיד מבקש להחליף את המנחה ו/או אחד מהמנחים השותפים ו/או אחד מחברי הוועדה המלווה.

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

7.2 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון בבקשת התלמיד להחלפת המנחה לאחר קבלת חוות דעת בכתב מהמנחה הנוכחי, מהמנחה המיועד ומחברי הוועדה המלווה. אם נעתרה הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר לבקשת התלמיד, יהיה המנחה הקודם רשאי לדרוש כי יוחלף נושא המחקר, והדיקן ללימודים מתקדמים יחליט באם למלא את דרישתו.

7.3 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון בבקשת התלמיד להחלפת חבר הוועדה המלווה לאחר קבלת חוות דעת בכתב מחבר הוועדה הנוכחי, מחבר הוועדה המיועד ומשאר חברי הוועדה המלווה.

שופטים לעבודת הדוקטור:

8.1 הדיקן ללימודים מתקדמים יקבע את שופטי עבודת הדוקטור בהתחשב בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

8.2 כל השופטים יהיו בעלי מינוי רגיל במוסד אקדמי מוכר אחר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א'.

8.3 לא יוכל להתמנות שופט אשר יש לו יחסי תלות עם התלמיד אשר עבודתו הוגשה לשיפוט.

8.4 בכל מקרה בו לא מונתה ועדה מלווה לתלמיד המחקר, תישלח עבודת הדוקטור לשיפוט אל:

א. מנחה/י העבודה.

ב. שני שופטים מחוץ לאוניברסיטת חיפה.

8.5 במקרה שלתלמיד המחקר מונתה ועדה מלווה, תישלח עבודת הדוקטור לשיפוט אל:

א. מנחה/י העבודה.

ב. חברי הוועדה המלווה.

ג. שופט נוסף, אשר אינו משמש כחבר בוועדה המלווה, ואינו נמנה על חברי הסגל האקדמי של אוניברסיטת חיפה.

8.6 כאשר מתפתחות נסיבות מיוחדות, רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים למנות שופט נוסף בכל שלב בתהליך השיפוט.

8.7 תפקידי השופטים הם: (ראה גם סעיפים 20.1-22.4)

א. להעריך את העבודה וללוות הערכתו בהנמקה ובהדגמה במידת הצורך, בהתאם להנחיות להגשת חוות דעת של שופטים לעבודת דוקטור אשר יישלחו אליו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

ב. להעביר את חוות הדעת לא יאוחר מחודשיים מיום שנמסרה לידו העבודה. אם תקופה זו חופפת את פגרת הקיץ, תינתן לשופט אורכה של חודש נוסף.

ג. שיפוט חוזר של עבודת הדוקטור המתוקנת, במידה והשופט דרש ביצוע תיקונים כהתניה לאישור העבודה, ובמידה שהשופט ביקש לקבל לידיו את העבודה המתוקנת, בטרם אישור העבודה.

פרק ג' – נוהלי קבלה, הרשמה וייעוץ

נוהלי קבלה

9.1 הרשמה ללימודי תואר שלישי מתקיימת בהתאם למועדים המפורסמים באמצעי התקשורת על ידי האוניברסיטה.

9.2 תנאי קבלה ללימודי תואר שלישי

- (א) מועמד המבקש להירשם כתלמיד לתואר שלישי חייב למלא את התנאים הבאים:
- (1) הינו בעל תואר "מוסמך" ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיג בלימודי התואר השני ציון משוקלל של 76 לפחות ("טוב")
  - (2) כתב עבודת גמר והשיג ציון של 86 לפחות ("טוב מאד") בעבודה זו.
  - (ב) במקרים מיוחדים יוכל הדיקן ללימודים מתקדמים, לפי המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, לאשר חריגה מן הציונים המינימליים לנוכח הישגים לימודיים ומחקריים מיוחדים של המועמד.
  - (ג) אין קבלת תלמידים ללימודי תואר שלישי במעמד "על תנאי".

9.3 תנאי קבלה ללימודי מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים ללימודי תואר שלישי. (ראה גם תקנון לימודי תואר שני סעיף 7.7).

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לדוקטורט חייב למלא את התנאים הבאים:

- (1) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- (2) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
- (3) המציא בזמן את המסמכים הבאים:
  - א. טופס בקשת קבלה ללימודים
  - ב. גיליון ציונים מאושר לתואר "בוגר", כולל ציון סופי משוקלל בכל אחד מחוגי הלימוד.
  - ג. הצהרת כוונות לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד.
  - ד. אישור בכתב על הסכמת מנחה העומד בקריטריונים להנחיה.
  - ה. קורות חיים.
  - ו. שתי המלצות מאנשי אקדמיה

בקשה להירשם למסלול ישיר לדוקטורט תתקבל גם ממועמד המבקש ללמוד בחוג לימודים לתואר שני **השונה** מהחוג או החוגים שבהם סיים את לימודיו לתואר ראשון. על המועמד למלא את התנאים הבאים:

- (1) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

- 2) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
3) הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים כמפורט לעיל.

הערות:

- א. אין קבלה במעמד על תנאי למסלול הישיר לדוקטורט.
ב. הקבלה למסלול זה תתאפשר רק בתחילת שנת לימודים.
ג. תלמידים יוכלו להתקבל למסלול ישיר לדוקטורט לא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה לתואר השני, במידה ועומדים בקריטריונים שצוינו לעיל ועל סמך הישגיהם בשנת הלימודים הראשונה בלימודי התואר השני.
ד. חוגים אשר לא מקיימים תכנית לימודים לתואר שני לא יוכלו לקבל תלמידים למסלול הישיר לדוקטורט.

9.4 לימודי השלמה לקראת התואר השלישי:

מועמד המבקש להירשם ללימודי השלמה לקראת התואר השלישי והינו בעל תואר "מוסמך" ללא עבודת הגמר חייב למלא את התנאים הבאים:

- א) ישלים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית (תיזה).
ב) ימציא אישור בכתב ממנחה אשר מסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית.
ג) במידת הצורך, יעמוד בתכנית הלימודים אשר תוטל עליו על ידי הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי.

9.5 מועמד המבקש להירשם ללימודי התואר השלישי בחוג **השונה** מחוג לימודיו לתואר "מוסמך" וכתב עבודת גמר מחקרית, יידרש לעמוד בכל תכנית השלמות ובדרישות אקדמיות אשר תוטלנה עליו על ידי הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי.

9.6 סיום לימודי ההשלמה לתואר השלישי כמפורט בסעיפים 9.4-9.5, אינו מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי. המועמד יגיש את מועמדותו והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים האם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי.

9.7 משך הלימודים הנורמטיבי במסלול לימודי השלמה לתואר שלישי הינו שנה אחת בלבד. הריגה מכלל זה טעונה המלצת המנחה, יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

הרשמה וייעוץ ללימודי התואר השלישי ומסלול ישיר לדוקטורט

10.1 כל חוג המקיים לימודי תואר שלישי או מסלול ישיר לדוקטורט, ימציא למחלקת ההרשמה באגף מינהל תלמידים במועד המתאים (לפני פרסום תאריכי ההרשמה) מארזי הרשמה במספר עותקים מספיק. מארז ההרשמה יכלול דפי מידע מפורטים ומעודכנים על החוג (כולל מידע על החוג, סגל מוריו ותחומי התמחותם, תכניות הלימודים, וכיוב') ושאלונים לגבי מידע נוסף שהחוג נוקק לו.

10.2 המועמד ללימודי תואר שלישי או מסלול ישיר לדוקטורט, ימלא טופס הרשמה ויציין את החוג בו הוא מבקש להמשיך את לימודיו. אגף מינהל תלמידים יעביר את טופס ההרשמה בצירוף תיקו של המועמד למזכירות החוג לדיון במועמד בוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. לקראת דיון זה תרכז מרכזת החוג את כל המידע הרלוונטי על המועמד. לאחר סיום הדיון, תעביר מזכירות החוג את תיק המועמד עם המלצת החוג אל הרשות ללימודים מתקדמים.

10.3 תיק המועמד לקבלה יכלול:

- טופס בקשת קבלה ללימודים.
- צילומי תעודות גמר לב"א ומ"א.
- גיליונות ציונים מאושרים לב"א ומ"א.
- העתק מעבודת הגמר ומאמרים שהמועמד פרסם בספרות המקצועית.
- אישור בכתב על הסכמת מנחה/ים לעבודת הדוקטור.
- לפחות שני מכתבי המלצה מאנשי אקדמיה, אשר יישלחו ישירות על ידי הממליצים אל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. אחד ממכתבי המלצה יהיה מטעם מנחה עבודת הגמר המחקרית.
- הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד.
- קורות חיים של המועמד.

הערה: בקשות הקבלה ללימודי התואר השלישי או המסלול הישיר לדוקטורט בחוגים שאין בהם תכנית לימודים לתואר שלישי במסגרת הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תוגשנה ישירות אל הרשות ללימודים מתקדמים, עפ"י הפירוט בסעיף 10.3 לעיל.

10.4 זכותו של החוג להטיל דרישות נוספות על המועמד הכוללות: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, ניסיון קודם בעבודה, מכתבי המלצה נוספים וכל דרישה אחרת שתסייע לחוג להחליט בדבר קבלת המועמד.

10.5 המלצת החוג על קבלת המועמד תועבר אל הרשות ללימודים מתקדמים. לאחר בדיקת החומר ברשות ואישורו, יועבר תיק המועמד למחלקת הרשמה באגף מינהל התלמידים שישלח למועמדים הודעות קבלה על פי החלטת הדיקן ללימודים מתקדמים.

10.6 ההחלטה על דחייה של מועמדים היא בידי החוג. במקרה של דחייה, תועבר ההחלטה ישירות למחלקת הרשמה באגף מינהל תלמידים אשר ישלח את הודעת הדחייה.

10.7 מועמדים שיתקבלו ללימודי תואר שלישי יוכלו להתחיל את לימודיהם בתחילת סמסטר החורף או בתחילת סמסטר האביב.

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

10.8 כל תלמיד ללימודי תואר שלישי ומסלול ישיר לדוקטורט חייב בייעוץ וברישום בכל שנה משנות הלימוד. הודעות בדבר מועדי הייעוץ והרישום תישלחנה לכל התלמידים במהלך חופשת הקיץ על ידי אגף מינהל התלמידים.

10.9 בחוגים בהם אין עדיין הרשאה להעניק תואר שלישי, יועבר תיק הקבלה למסלול הישיר לדוקטורט לטיפול של הוועדה הכלל אוניברסיטאית.

10.10 מוסמכי אוניברסיטאות מחו"ל

מועמדים ללימודי תואר שלישי אשר הינם מוסמכים של אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן של אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה במבחן ה-GRE הכללי (General Test) ולהימצא באחוזון ה-70% בכל אחד משלושת מרכיבי המבחן.

עמידה במבחן זה מהווה תנאי הרשמה ואחד מתנאי הקבלה ללימודים.

המועמד יצרף את תוצאות מבחן ה-GRE לערכת ההרשמה וכן אישור מהמועצה להשכלה גבוהה על פעילותה של שלוחת אוניברסיטה מחו"ל בישראל (במידה והוא מוסמך שלוחה). לאחר קבלת האישורים הנ"ל יועבר תיקו של המועמד לדיקן ללימודים מתקדמים. עם קבלת אישור הדיקן, יועבר התיק לדיון בוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי/בוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

מועמדים בעלי תואר מאחת ממדינות חבר העמים, מסמכיהם יובאו בפני ועדה אקדמית, הפועלת מטעמו של הדיקן ללימודים מתקדמים, אשר תחליט בדבר המשך הליך הקבלה לאוניברסיטה.

החוגים רשאים להחמיר אך לא להקל מתנאי הקבלה, בתנאי שתנאי הקבלה הנוספים פורטו במאוזן ההרשמה ואושרו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

פרק ד' – מהלך הלימודים והמחקר

הערה: כל האמור להלן בפרקים ד' ו-ה' לתקנון, המתייחס למנחה/י עבודת הדוקטור, מתייחס גם לחברי הוועדה המלווה, במידה והוקמה, עפ"י תפקידיה כמפורט בסעיף 6.6

11.1 מסלול ישיר לדוקטורט:

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

מבנה הלימודים:

א. השתתפות בקורסים בהיקף של 26 ש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.

ב. הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך שנקבעה ע"י החוג. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.

- ג. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.
- ד. הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט כמפורט לעיל.

11.2 תלמיד יוכל בכל שלב לפרוש מן הסלול הישיר לדוקטורט אם אינו מעוניין להמשיך בו, ויהא עליו להשלים את מכסת הלימודים ושאר החובות הנדרשים לקבלת התואר השני, בין אם במסלול א' ובין אם במסלול ב'.

במקרה של אי השלמת חובות המסלול הישיר לדוקטורט תוך שנתיים (השלמת 26 שש"ס לפחות, כולל הגשת שתי עבודות סמינריוניות) ואי-אישור הצעת המחקר לדוקטורט, יועבר התלמיד למסלול לימודים רגיל לתואר שני. לא תאושר הארכת לימודים לתלמידי המסלול הישיר לדוקטורט בשלב לימודי התואר השני.

11.3 לימודי התואר השלישי

משך הלימודים לתואר השלישי הוא שלוש שנים, והוא מחולק לשני שלבים:
שלב מחקר א' ושלב מחקר ב'.

11.4 **שלב מחקר א'**: משך הלימודים בשלב מחקר א' לא יעלה על שנה (כולל חופשת הסמסטר/הקיץ). במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר א' יידרש התלמיד להכין את הצעת המחקר, לקבל את אישור המנחה/ים להצעה, להגישה לעיון הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו.

11.5 **שלב מחקר ב'**: משך הלימודים בשלב מחקר ב' לא יעלה על שנתיים מהסמסטר בו אושרה הצעת המחקר (כולל חופשת הסמסטר/הקיץ). במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר ב', יידרש התלמיד להשלים את כתיבת עבודת הדוקטורט.

11.6 אם יתבקש, יידרש תלמיד לתואר שלישי להעמיד לרשות מנחה העבודה את החומר הגולמי למחקר, אם במהלך הכנת העבודה ואם בהגשתה. לאחר אישור עבודת הדוקטורט, חייב התלמיד להשאיר את חומר הגלם של המחקר זמין למנחה לתקופה שלא תפחת משלוש שנים.

11.7 משך הלימודים במסלול ישיר לדוקטורט הוא 4 שנים (ראה סעיף 11.1).

מכסת הלימודים

12.1 מנחה עבודת הדוקטור יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה. הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תאשר את התכנית ואת היקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בע"פ) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה.

12.2 הוועדות החוגיות ללימודי התואר השלישי רשאיות לדרוש ידיעת שפות זרות בהתאם לתחום התמחותו ומחקרו של תלמיד המחקר.

הגשת הצעת המחקר ואישורה

13.1 הצעת עבודת הדוקטור, הכוללת את נושא העבודה, תכנית מפורטת של המחקר וביבליוגרפיה רלוונטית, תוגש בכתב לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר עם חוות דעתו של המנחה/ים. חוות דעת זו תתייחס להצעת המחקר ולכושרו של התלמיד לבצע את העבודה המוצעת.

13.2 בדיקת ההצעה נתונה בידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, הרשאית לאשר את ההצעה, לדחותה, או לדרוש תיקונים ושינויים, תוך התחשבות בחוות דעתו של המנחה או חוקרים נוספים באוניברסיטת חיפה ומחוצה לה.

13.3 תלמיד רשאי לשנות את נושא מחקרו, לצמצמו או להרחיבו בהסכמת המנחה ובאישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

13.4 הצעות מחקר לתואר שלישי, הערות הקוראים והתייחסות הכותב ו/או המנחה להערות אלה, יישמרו במזכירות החוג בו לומד התלמיד לתקופה של חמש שנים ויהיו זמינים לעיון על פי החלטת ראש החוג.

דו"ח התקדמות

14.1 כל תלמיד לתואר שלישי חייב להגיש לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר דו"ח התקדמות שנתי מאושר על ידי המנחה/ים בראשית כל שנת לימודים. עותק מן הדו"ח יישלח אל הרשות ללימודים מתקדמים.

14.2 תלמידי מחקר הזכאים למלגת השתלמות (שלב א' ושלב ב') נדרשים להגיש בנוסף דו"ח התקדמות על פי תנאי המלגה.

15.1 תלמיד יוגדר במצב אקדמי לא תקין באחד מהמקרים הבאים:

(א) תלמיד אשר לא הגיש את הצעת המחקר עד תום השנה הראשונה ללימודיו (כולל חופשת הקיץ) ולא אושרה לו אורכה.

(ב) תלמיד אשר אושרה לו אורכה והצעת המחקר שלו לא אושרה עד תום השנה השנייה ללימודיו (כולל חופשת הקיץ).

- ג) תלמיד מסלול ישיר לדוקטורט אשר לא הגיש את הצעת המחקר עד תחילת הסמסטר הרביעי ללימודיו.
- ד) תלמיד מסלול ישיר לדוקטורט אשר לא השלים תוך שנתיים את חובות המסלול כמפורט בסעיף 11.1.
- ה) תלמיד מסלול ישיר לדוקטורט אשר לא עמד בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב' כמפורט בסעיף 11.1 (ג).
- ו) תלמיד מחקר שלב ב' אשר לא הגיש דו"ח התקדמות שנתי בראשית כל שנת לימודים.
- ז) תלמיד אשר לא הגיש את עבודת הדוקטורט לשיפוט תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו (כולל חופשת הקיץ) ולא אושרה לו אורכה.
- ח) תלמיד אשר לא חזר ללימודים בתום חופשה מאושרת (ראה סעיף 24.5) ולא הודיע על כך במועד שנקבע לו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.
- ט) תלמיד אשר לא ביצע ייעוץ ורישום ללימודים במועד בכל אחת משנות הלימודים לתואר.
- י) בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, יוכל הדיקן ללימודים מתקדמים להפסיק את לימודיו של תלמיד אשר נמצא במצב אקדמי לא תקין.
- יא) תלמיד במצב אקדמי לא תקין יופסקו לימודיו.

פרק ה' – הגשת עבודת הדוקטור והליכי שיפוט

פרסום תוצאות המחקר

16.1 תלמיד המחקר חייב לקבל אישור מוקדם מן המנחה לפרסום חלקי של תוצאות המחקר לפני הגשת עבודת הדוקטורט לשיפוט. חובת האישור אינה חלה לאחר הגשת העבודה לשיפוט.

ביצוע עבודת הדוקטור

17.1 עבודת הדוקטור תבוצע באוניברסיטת חיפה. במקרים מיוחדים רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים, לאחר המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, להתיר ביצוע עבודת הדוקטור או חלקה במוסד מדעי אחר בישראל או בחו"ל, בתנאי שהמנחה/ים סומך ידו על עריכת המחקר ומקפיד על פיקוח מתאים. תקופת הלימודים במוסד האחר תיזקף על חשבון התקופה הכוללת הנדרשת לסיום לימודי התואר השלישי.

17.2 תלמיד מחקר שירשה לבצע את עבודת הדוקטור במוסד מדעי אחר בישראל או בחו"ל, יהיה חייב לשהות באוניברסיטת חיפה במשך שנה אחת לפחות.

הגשת עבודת הדוקטור

18.1 עם סיום הלימודים והמחקר לקראת התואר "דוקטור לפילוסופיה", יגיש תלמיד המחקר לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

מחקר את עבודת הדוקטור, שהוכנה במתכונת שנקבעה על ידי הרשות ללימודים מתקדמים בצרוף אישור המנחה בדבר אישור הגשת הנוסח הסופי של העבודה לשיפוט.

18.2 עבודת הדוקטור תועבר אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף אישור בכתב מהוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי כי העבודה מוכנה לשיפוט ובצירוף שמות של ארבעה-חמישה חברי סגל אקדמי המורשים לשיפוט עבודת דוקטור (ראה סעיפים 8.2-8.3), אשר אינם נמנים על חברי הסגל האקדמי של אוניברסיטת חיפה.

18.3 הרשות ללימודים מתקדמים תשלח את עבודת הדוקטור למספר שופטים (ראה לעיל סעיפים 8.4-8.5), אשר הומלצו על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

הגשת עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים

19.1 תלמיד המעונין להגיש עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים, יוכל בכל שלב במהלך לימודיו להגיש בקשה לכך.

19.2 בקשת התלמיד להגיש עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים תוגש אל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

19.3 בקשתו של התלמיד תכלול את הפרטים הבאים:

- ◆ נימוקי הבקשה (מהן הסיבות המצדיקות הגשת עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים).
- ◆ עותק של כל אחד מן המאמרים שפורסמו או התקבלו לפרסום, כמו גם מקום הפרסום, ופירוט לגבי פרקים נוספים של תוצאות המתוכננים להיכלל בעבודה.
- ◆ דברי הסבר של התלמיד על תרומתו הייחודית לכל אחד מן המאמרים המצורפים.
- ◆ אישור המנחה בדבר תרומתו הייחודית של התלמיד לכל אחד מן המאמרים המצורפים.
- ◆ אישור המחברים האחרים של המאמרים (במידה וקיימים) על תרומתו הייחודית של התלמיד למאמרים והסכמתם להכללת המאמרים בעבודת הדוקטור.
- ◆ תקציר העבודה.
- ◆ הצהרת התלמיד כי הוא מתחייב שכל פרסום של עבודת הדוקטור ייעשה תוך הקפדה על זכויות יוצרים של המחברים הנוספים של המאמרים וכן של הבימות בהן יופיע הפרסום.

19.4 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, תדון בבקשתו של התלמיד ותחליט אם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים אם לאשרה, לאור הקריטריונים הבאים:

- ◆ נושאי העבודה קשורים לנושא מרכזי קוהרנטי אחד.
- ◆ התלמיד כלל בבקשתו לפחות שלושה מאמרים אשר כולם התקבלו לפרסום או פורסמו בעיתונות מקצועית ברמה גבוהה (לא יכללו דו"חות כינוס).
- ◆ התלמיד כלל בבקשתו מאמרים אשר פורסמו/התקבלו לפרסום לאחר שהתלמיד התקבל כתלמיד מחקר שלב א'.

◆ במקרה של מאמרים עם מספר מחברים – חלקו של התלמיד ניתן להבחנה ברורה והוא חלק מרכזי, והתלמיד הוא כותב ראשון במאמרים (להוציא מקרים בהם סדר הופעת המחברים הוא אלפביתי).

19.5 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תעביר את המלצתה לעיונו ואישורו של הדיקן ללימודים מתקדמים. והיה והדיקן ללימודים מתקדמים אישר את בקשת התלמיד להגיש עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים, ישולבו המאמרים בעבודה באופן הבא:

- ◆ התלמיד יידרש לכתוב פרק מבוא אשר יספק את התשתית המדעית למאמרים. המבוא יכלול רקע מדעי ותיאור שיטות המחקר.
- ◆ המאמרים ישולבו בפרק "הממצאים" בעבודת הדוקטור. הם יופיעו בצורתם האותנטית ולא תיעשה בהם עריכה כלשהי.
- ◆ התלמיד יידרש לכתוב סיכום אינטגרטיבי למאמרים ובו דיון נרחב בתוצאות ובמשמעותן, הבלטת החידושים ותורמתם למחקר.

דו"ח השיפוט

20.1 כל אחד מן השופטים יחווה את דעתו על עבודת הדוקטור וימסור את דו"ח השיפוט ישירות אל הרשות ללימודים מתקדמים, מבלי שקרא קודם המסירה את דו"חות השופטים האחרים, בהתאם להנחיות להגשת חוות דעת של שופטים לעבודת דוקטור אשר יישלחו אליו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. דו"ח השיפוט יכלול:

- (א) סיכום תוצאות המחקר, בהדגשת החידושים שבעבודה.
- (ב) הערכת החיבור מבחינת תוכנו, שיטתו ומבנהו.
- (ג) הצעות לשינויים, תיקונים או השלמות.
- (ד) אם יימצא השופט שהעבודה עונה על הדרישות, יציין במפורש כי החיבור ראוי לאישור כעבודת דוקטור. רשאי השופט להמליץ, אם ימצא לנכון, על הענקת תואר "דוקטור לפילוסופיה" בציון "מעולה" לעבודת הדוקטור.
- (ה) אם ימצא השופט כי העבודה אינה עונה על הדרישות לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה", יציין זאת במפורש.

הדיון בדו"ח השיפוט

21.1 חוות הדעת על עבודת הדוקטור יועברו על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים אל יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר לצורך דיון בדו"חות השיפוט.

21.2 אם נכללו בחוות דעתו של אחד השופטים דרישות לתיקונים, שינויים או השלמות בעבודת הדוקטור אשר אינם בגדר חובה המתנה את אישור העבודה, תמליץ הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בפני הדיקן ללימודים מתקדמים אם להטיל על תלמיד המחקר את ביצוע הדרישות הנ"ל, כולן או מקצתן, לאחר שנועצה במנחה/ים.

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

21.3 אם יידרש התלמיד בהכנסת תיקונים, שינויים או השלמות אשר הינם בגדר חובה המתנה את אישור העבודה, יהיה עליו להגיש עבודה מתוקנת בהתאם לדרישות. במידה ויידרש, בהתאם לחוות דעת השופטים, תישלח עבודת הדוקטור המתוקנת לשופט או לשופטים המקוריים לצורך שיפוט חוזר, על מנת שיחוו דעתם אם העבודה, במתכונתה החדשה, ראויה להתקבל כעבודת דוקטור.

21.4 עם תום הליך השיפוט והדיון בחוות הדעת, תמליץ הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בפני הדיקן ללימודים מתקדמים אם ראוי תלמיד המחקר לקבלת התואר. אם **כל** השופטים המליצו על מתן תואר "דוקטור לפילוסופיה" בציון "מעולה" (Summa cum Laude) לעבודת הדוקטור, תוכל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר להמליץ על כך בפני הדיקן ללימודים מתקדמים.

21.5 הדיקן ללימודים מתקדמים יאשר את הענקת התואר "דוקטור לפילוסופיה" מטעם אוניברסיטת חיפה.

21.6 לא יינתנו ציונים מספריים לעבודת הדוקטור.

אי אישור עבודת הדוקטור

22.1 אם מצא אחד השופטים כי העבודה אשר הוגשה לו לשיפוט אינה ראויה להתקבל כעבודת דוקטור, יידרש תלמיד המחקר, על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים לתקן את העבודה בהתאם לחוות הדעת. עבודת הדוקטור המתוקנת תישלח לשיפוט נוסף, בהתאם להחלטת הדיקן ללימודים מתקדמים.

22.2 אם אישר השופט הנוסף בחוות דעתו כי העבודה אשר הוגשה לו לשיפוט ראויה להתקבל כעבודת דוקטור, יימשך הליך השיפוט כמפורט בסעיף 21.2-21.5.

22.3 במידה ונמצא גם בשיפוט הנוסף כי העבודה אינה ראויה להתקבל כעבודת דוקטור, לא תאושר עבודת הדוקטור על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים, אשר ישלח הודעה בכתב אל התלמיד.

22.4 אם הוחלט על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים ובהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, על סמך חוות דעת השופטים, לא לאשר את עבודת הדוקטור, יהיה תלמיד המחקר רשאי לערער בכתב על ההחלטה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים תוך ששה חודשים מתאריך ההודעה על אי אישור העבודה. הדיון בערעור ייערך על ידי ועדה אד-הוק שיקבע הדיקן ללימודים מתקדמים מקרב חברי המועצה ללימודים מתקדמים. החלטת ועדה זו לגבי הערעור הינה סופית.

משך השיפוט

23.1 דו"ח השיפוט יימסר על ידי השופט לא יאוחר מחודשיים מיום שנמסרה לידו העבודה. אם תקופה זו חופפת את פגרת הקיץ, תינתן לשופט אורכה של חודש נוסף.

23.2 אם כעבור תקופת השיפוט הנ"ל לא יתקבל דו"ח השיפוט, יטופל הנושא על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.

פרק ו' – שונות

24.1 הפסקת לימודים

- (א) תלמיד המעוניין להפסיק את לימודיו, יודיע על כך בכתב לרשות ללימודים מתקדמים ויידע בעותק גם את החוג.
- (ב) תלמיד שנקלע למצב אקדמי לא תקין לאחר בדיקת תקינותו האקדמית על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי (ראה סעיף 15.1), תמליץ הוועדה על הפסקת לימודיו. הפסקת הלימודים תבוצע ותאושר על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.
- (ג) תלמיד מחקר שלב א' ותלמיד השלמות לדוקטור שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו, אם ביוזמת החוג ואם ביוזמת הדיקן ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי בבקשה לחדש את לימודיו, לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו. הוועדה תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.
- תלמיד מחקר שלב ב' שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו, אם ביוזמת החוג ואם ביוזמת הדיקן ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי בבקשה לחדש את לימודיו. הוועדה תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.
- (ד) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בבקשה ויחליט האם לאשרה.
- (ה) הדיקן ללימודים מתקדמים רשאי להפסיק לימודיו של תלמיד הנמצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 15.1), גם אם לא ניתנה המלצה מפורשת על כך מהוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

24.2 חידוש לימודים

- תלמיד מחקר שלב א' ותלמיד השלמות לדוקטור המבקש לחדש את לימודיו לקראת תואר שלישי, יוכל לפנות בבקשה זו לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו. הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.
- תלמיד מחקר שלב ב' המבקש לחדש את לימודיו לקראת תואר שלישי, יפנה אל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי, אשר תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לחידוש לימודיו.

24.3 הארכת לימודים (שלב מחקר א')

- (א) תלמיד לתואר שלישי אשר לא הגיש את הצעת המחקר לעיון הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי במשך תקופת הלימודים הנורמטיבית המיועדת לשלב מחקר א' (ראה סעיף 11.2) ומבקש הארכת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה ממנחה/י העבודה ומיו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

תקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי

ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה ולאיוו תקופה.
ג) תלמיד אשר לא אושרה לו הארכת לימודים כתלמיד מחקר שלב א', לא יוכל להמשיך בלימודיו.

24.4 הארכת לימודים (שלב מחקר ב')

א) תלמיד לתואר שלישי אשר לא הגיש את עבודת הדוקטור לשיפוט במשך תקופת הלימודים הנורמטיבית המיועדת לשלב מחקר ב' (ראה סעיף 11.3), ומבקש הארכת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת לרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה ממנחה/י העבודה ומיו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה ולאיוו תקופה.
ג) תלמיד אשר לא אושרה לו הארכת לימודים כתלמיד מחקר שלב ב', לא יוכל להמשיך בלימודיו.

24.5 חופשת לימודים

א) תלמיד לתואר שלישי המבקש חופשת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה ממנחה/י העבודה ומיו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. חופשת לימודים תינתן רק לתלמיד במצב אקדמי תקין ובטווח תקופת הלימודים הנורמטיבית ללימודי תואר שלישי.

ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה או לדחותה.
ג) חופשת לימודים מאושרת איננה נחשבת כתקופת לימודים.
ד) תלמיד אשר לא ישוב ללימודיו עם תום החופשה המאושרת ולא יודיע על כך לרשות ללימודים מתקדמים, יימצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 15.1(ה)).

25.1 זכויות יוצרים

בזיקה לעבודות דוקטור

מבוא:

דוקטור של אוניברסיטת חיפה, שעבודת המחקר שלו אושרה על ידי המוסדות האקדמיים המוסמכים של האוניברסיטה, זכאי לפרסם את תוצאות מחקרו כולן או חלקן, תוך כדי ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק ממילוי החובות לקבלת התואר. הפקדתה של העבודה בספריית האוניברסיטה מבטיחה מתן פומביות לתוצאות המחקר ומיועדת להבטיח את ההפצה החופשית של הידע.

א) תלמיד דוקטור שעבודתו אושרה כנ"ל, רשאי לבקש כי עבודתו לא תועבר לספרייה ולא תצוטט, אם חלה עליה חובת החיסיון או שהיא מהווה נושא לרישום פטנט, כאמור בסעיף ב' להלן. במקרה זה יכתוב המחבר מכתב בו ינמק את בקשתו ויצוין את פרק הזמן בו הוא מבקש את עיכוב מתן הפומביות לעבודה. הדיקן ללימודים מתקדמים מוסמך להחליט בנדון, לאחר שישקול את נימוקי המבקש; בכל מקרה, עליו לסייג את

החלטתו לתקופה מוגדרת, תוך כדי הקפדה על קיום חוקי החיסיון, כאשר זה יהיה דרוש. האוניברסיטה שומרת על זכותה לפרסם תקצירים של עבודות דוקטור במסגרות שתראה לנכון.

(ב) לגבי העבודות אשר עשויות לשמש נושא לפטנט ו/או נושא להפקת רווחים-מחבר העבודה, מנחיו (אם העמידו לרשות המודרך חומר שעשוי היה לשרת אותו) והאוניברסיטה הם בעלי עניין. כמו כן, עשויים גורמים חיצוניים שהשתתפו במימון המחקר להיות בעלי עניין, אם הותנה הדבר מפורשות בעת הענקת המימון. על טיב העניין יחליט הדיקן ללימודים מתקדמים בהתייעצות עם הגורמים המוסמכים לכך.

א) 1. פרסום חלקי או מלא של עבודות דוקטור לפני הגשתן לשיפוט ייעשה באישור המנחה/ים. המנחה והתלמיד ייקבעו במשותף אם הפרסום יהיה משותף לכולם או לחלקם.

2. התלמיד חייב לקבל אישור מוקדם מן המנחה/ים לפרסום חלקי של תוצאות המחקר לפני הגשת עבודת הדוקטור לשיפוט.

3. חובת האישור המוקדם אינה חלה לאחר שעבודות הדוקטור נשפטו ואושרו על ידי האוניברסיטה.

(ד) העמיד המנחה לרשות התלמיד נתונים, ממצאים או אינפורמציה, הקשורים בעבודת הדוקטור, טעון כל פרסום של העבודה או חלקה הסכמת המנחה והתלמיד גם יחד. המנחה יחתים את התלמיד עוד בשלב אישור נושא המחקר. בפרסום מוקדם זה קיימת חובה לציין כי המחקר בוצע באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה". לא הותנה סייג כלשהו לפרסום תוצאות המחקר בשלב הנ"ל, יהיה זכאי הדוקטור לפרסם את תוצאות מחקרו (כאמור בסעיף ג') תוך כדי ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה". במקרה זה, זכויות היוצרים הספרותיות עומדות במלואן לזכות המחבר.

(ה) תלמיד הכותב עבודת דוקטור הנו האחראי הבלעדי על הנתונים עליהם התבססה עבודת הדוקטור שלו, איסופם ומהימנות הצגתם, על כל המשתמע מכך.

(ו) במקרה של חילוקי דעות לגבי הנאמר בסעיפים ג', ד', יפנה המערער לדיקן ללימודים מתקדמים אשר ימנה ועדת בוררות אד-הוק על פי שיקול דעתו. החלטת ועדת הבוררות היא סופית.

מידע נוסף

תשלום שכ"ל

תלמיד לתואר שלישי חייב בשכ"ל במשך כל תקופת לימודיו לתואר. ראה תקנון שכר לימוד בפרק אגף מינהל תלמידים בשנתון זה.

מלגות פרסים ותמיכות

מידע ופרטים בדבר מלגות, פרסים ותמיכות לתלמידי תואר שלישי ניתן למצוא בתקנון מלגות לתלמידי תואר שלישי, אשר מפורסם באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

שירותי ספרייה

הספרייה מציעה מבחר מגוון של משאבים לתלמידי תואר שלישי. כדי להפיק תועלת מרבית משירותי הספרייה, מומלץ מאד להשתתף בהדרכות הניתנות מטעם הספרייה:

- 1) כל תלמיד חדש מוזמן להדרכה בסיסית בספרייה בשבוע שלפני תחילת הלימודים.
  - 2) בהדרכות המתקדמות לומדים: חיפוש מאמרים בעברית ובאנגלית, חיפוש ספרים ועבודות תואר שני ושלישי לפי נושא בקטלוג הספרייה, כיצד לגשת למאגרי מידע של הספרייה מהבית וכיצד להשתמש באינטרנט.
- הדרכות בסיסיות והדרכות מתקדמות מתקיימות במהלך כל שנת הלימודים. מידע על מועדי ההדרכה ניתן לקבל בטלפון: 8240588 (פנימי 2588).

קורס לכתובה מדעית באנגלית

בקורס זה תינתן הדרכה בכתובת תקצירים, מאמרים, הצעות מחקר ומחקר בשפה האנגלית. הקורס יאפשר לכל תלמיד לקבל הדרכה אישית בנושא שבו הוא עוסק בד בבד עם הדרכה כללית בעקרונות הכתיבה המדעית. הקורס הוא סמסטריאלי וניתן בחלקו בשיעור פרונטלי וגם בצורת למידה מרוחק. פרטים ניתן לקבל במחלקה לשפות זרות.

השאלת ספרים

הארכה אוטומטית של ספרים מושאלים: עם הפעלת אלף 500 יושאלו ספרים מהאוסף הכללי לפרק זמן של 14 ימים לכל אוכלוסיית הקוראים – סגל, סטודנטים כולל דוקטורנטים, חוקרים עם מינוי במכוני מחקר, עוזרי הוראה שהם סטודנטים וכו'.

הארכת הספרים תעשה כדלקמן:

לחברי הסגל האקדמי והמינהלי ולדוקטורנטים תוארך תקופת ההשאלה באופן אוטומטי, למעט לספרים שהוזמנו על ידי קורא אחר. אם ספר מושאל יידרש על ידי קורא אחר, יקבל חבר הסגל והדוקטורנט הודעה על כך באמצעות הדוא"ל או במכתב על פי בחירתו, והוא יידרש להחזיר את הספר עד למועד שייקבע.

אי החזרת הספר בזמן, תגרור עיכוב אוטומטי בזכויות ההשאלה, והפסקת ההארכה אוטומטית של ספרים אחרים בברשות הקורא עד להחזרת הספר הנדרש.

השינוי איפוא, הוא במעבר לתקופות השאלה אחידות של 14 יום שתחודש באופן אוטומטי. כיוון שדוקטורנטים חייבים בקנס על ספרים מאחרים, הם מתבקשים לשים לב במיוחד לפניית הספרייה ולהחזיר ספרים נדרשים, כתבי עת ופריטי ספרייה אחרים בזמן, כדי למנוע הפסקת ההארכה האוטומטית, שכעבור שבועיים תגרור צבירת קנסות על כל הפריטים המושאלים לתלמיד.

תלמידים אשר הגישו את עבודת המחקר לשיפוט, ומבקשים להשתמש בשרותי הספרייה, יפקידו המחאת ערבות במדור ההשאלה עד קבלת הזכאות לתואר.

תווית חנייה

תלמידי התואר השלישי זכאים לקבל תווית חנייה תמורת הנחה ניכרת מעלות התווית לסטודנט אחר. תלמידים המעוניינים בתווית חנייה מתבקשים לפנות לאגף הביטחון והבטיחות מצוידים באישור על היותם רשומים כתלמידי תואר שלישי באוניברסיטה.

מעונות

לכל תלמיד שיתקבל ללימודי תואר שלישי ויהיה מעוניין בכך מובטח דיור במעונות בסטנדרט גבוה בתנאי שיחל לימודיו בסמסטר הראשון של השנה האקדמית. תלמיד שיחל לימודיו במהלך שנת הלימודים יזכה בדיור במעונות על בסיס מקום פנוי.

הפקולטה למדעי הרוח

<http://hcc.haifa.ac.il>

דיקן הפקולטה: פרופ' מנחם מור

ראש מינהל הפקולטה: מר אהרן רפטר

הפקולטה למדעי הרוח עוסקת בתרבות האדם, בהיסטוריה של החברה האנושית, ברוח האדם ובביטוייה בתחומי ההגות הפילוסופית, הספרות, הבלשנות והאמנות, על ענפיהם השונים. בצד היסודות ההומניסטיים הכלליים, מוצאים ביטוי בולט בפקולטה גם יסודות היהדות – תולדות עם ישראל ותרבותו, וכן לימודי ארץ-ישראל וארכיאולוגיה המבטאים את הגוון המקומי של מדעי הרוח.

הכיוון ההומניסטי של הפקולטה מלווה בהקניית ידע, כלים, גישות ומתודות מחקר בכל התחומים, תוך שימוש אינטנסיבי בשיטות הוראה אקדמיות חדישות (במסגרת מעבדה לשונית ממוחשבת, מעבדת מולטימדיה, סדנאות, סיורים לימודיים, כנסים, סמינריונים בין-תחומיים, ועוד).

בפקולטה מעוגנים 23 חוגים ותכניות מתחומי ההיסטוריה והארכיאולוגיה, הפילוסופיה, הספרות והשפות השונות, האמנויות, לימודים רב-תחומיים ולימודים אזוריים:

בתחום ההיסטוריה והארכיאולוגיה: היסטוריה כללית, תולדות ישראל, לימודי ארץ-ישראל, היסטוריה של המזרח התיכון, מקרא, ארכיאולוגיה, ציוויליזציות ימיות (החוגים ללימודי א"י וציוויליזציות ימיות הם רב-תחומיים, עם דגש על הצד ההיסטורי או הארכיאולוגי).

במסגרת הפקולטה פועל גם בית-ספר להיסטוריה, שנועד לשמש כמסגרת גג לחוגים: היסטוריה כללית, תולדות ישראל, היסטוריה של המזרח התיכון ולימודי ארץ-ישראל. המטרות המרכזיות של בית-הספר הן להעשיר את לימודי התואר השני והשלישי, מתוך מגמה להכשיר את תלמידי המחקר בשיטות מחקר בינתחומיות, ולהעמיק את הטיפול בקידום המחקר ההיסטורי באוניברסיטה, כתבי העת ההיסטוריים, כנסים והרצאות.

הלימודים האזוריים: כוללים את החוגים ללימודי ארץ-ישראל, להיסטוריה של המזרח התיכון וללימודי מזרח-אסיה.

בתחום הפילוסופיה, ספרויות ולשונות: פילוסופיה, ספרות עברית והשוואתית, לשון עברית, שפה וספרות אנגלית, שפה וספרות צרפתית, שפה וספרות ערבית.

בתחום האמנויות: תולדות האמנות, אמנות-יצירה, לימודי תיאטרון, לימודי מוסיקה.

לימודים רב-תחומיים: תכנית ב"א למצטיינים, לימודים רב-תחומיים.

המחלקה לשפות זרות: משרתת את כל הסטודנטים באוניברסיטה.

כמו כן מקיימת הפקולטה לימודי תעודה בשני תחומים: ספרנות ומידענות ומוזיאולוגיה.

מתכונת הלימודים בפקולטה

1. מתכונת הלימודים בפקולטה למדעי הרוח חופפת את תקנון הלימודים הכללי.
2. לשם הרחבת השכלתו מעבר לתחומי לימודיו, יהיה התלמיד בפקולטה, במסלול הדו-חוגי, רשאי לבחור במקום שיעורים המוצעים בתכנית החוג, קורס/ים מחוץ לחוגו בהיקף של עד 4 נקודות בכל חוג.
3. הלימודים מחוץ לחוג ייבחרו בדרך כלל מתוך מאגר הקורסים של החוג ללימודים רב-תחומיים, אולם ניתן לכלול גם קורסים אחרים באישור החוגים.
4. קורסים מחוץ לחוג יוכלו להחשב במקום שיעורי בחירה בלבד ובשום מקרה לא יפטרו את התלמיד מקורסי חובה שהוא חייב בהם בחוגו.

111

תולדות האמנות

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)
חוג ראשי למ"א

ראש החוג: **הדיקן** (בתוקף תפקידו)
ראש מדור תולדות האמנות: **ד"ר יוחנן אשר**

חברי הסגל האקדמי

פרופ' אברהם קאמפף (אמריטוס).	פרופסור מן המניין:
פרופ' אסתר לוינגר, פרופ' ענת צ'ריקובר.	פרופסור חבר:
ד"ר יוחנן אשר, ד"ר רון פוקס, ד"ר סוניה קלינגר, ד"ר איילת שפר (אמריטוס).	מרצה בכיר:
ד"ר קרוליין איגרא, ד"ר עדי ארליך*, ד"ר אמה מעין-פנר*, ד"ר יוחאי רוזן*.	מרצה:
גב' עדי אפעל, ד"ר דומיניק לוי-אייזנברג, גב' בלהה מור.	עמית הוראה:
	* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מאירה רוטמן**
מזכירות החוג: **גב' טל לנדסהוט**
שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00
קומה 17, חדר 1702, מגדל אשכול
טלפון: 8249242, 04-8240651
דוא"ל: mrotman1@univ.Haifa.ac.il
אתר האינטרנט: <http://art.haifa.ac.il/>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

כללי

1. בחוג שני מדורי לימוד: מדור תולדות האמנות ומדור יצירה.
2. על התלמיד **לבחור בין שני המדורים** עם תחילת לימודיו.
3. החל משנה ב' קיימת אפשרות לשלב בין המדורים במסגרת המסלול החד-חוגי, כפי שיפורט להלן.

מטרת הלימודים

לימודי ה"ב"א בתולדות האמנות נועדו להעשרת עולמו התרבותי של התלמיד, וניתן ליישם במסגרות חינוך, מוזיאונים, גלריות, תיירות ותקשורת. המקצוע מתאים גם כלימוד מקביל למקצועות אחרים, כגון: היסטוריה, ארכיאולוגיה, ספרות, וכל מקצוע העוסק בביטוי חזותי של תרבות וחברה.

תנאי הקבלה

למסלול דו-חוגי: עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

למסלול חד-חוגי: רשאים לפנות תלמידים שהשיגו ציון ממוצע 80 לפחות בלימודי החוג בשנה א'. ההחלטה הסופית תקבע על-ידי ועדת הקבלה של החוג.

לתשומת לב: החל משנה"ל תשס"ה (2004/2005) השתנו המבנה, התכנית וסדר הלימודים, במסלול הדו-חוגי והחד-חוגי. תלמידים אשר החלו לימודיהם בתשס"ד (2003/2004), בתשס"ג (2002/2003) או בשנים קודמות, ממשיכים בלימודיהם על פי התכנית הישנה, כפי שפורסמה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם בחוג.

מבנה הלימודים במסלול הדו-חוגי (תכנית חדשה)

קורסים בהיקף 60 נ'!

- א. **5 שיעורי מבוא:** אמנות עתיקה וקלאסית, אמנות ימי-הביניים, אמנות הרנסנס, אמנות מודרנית ואמנות האסלאם. מטרתם של שיעורי המבוא להקנות לתלמידים מסגרת ראשונית של קורות האמנות על רקע היסטורי וחברתי.
- ב. **3 תרגילים:** התרגילים מקנים כישורים בסיסיים של לימוד אקדמי עצמאי. במסגרת התרגילים קיימת חובת השתתפות פעילה והגשת עבודות.
- ג. **2 ש"ת (שיעור ותרגיל):** לתלמידי דרג 2 (שנה ב'), שיעורים בקבוצות עבודה מצומצמות, בשתי תקופות שונות, לפי בחירת התלמיד. מטרת קורסים אלה להקנות לתלמיד כישורי לימוד עצמאי ברמת מתקדמים. חובת השתתפות פעילה והגשת עבודות בהיקף שייקבע על ידי המורה.
- ד. **2 סמינריונים:** לתלמידי דרג 3 (שנה ג'), שיעורים בקבוצות עבודה מצומצמות, בשתי תקופות שונות מאלה שנבחרו בקורסי הש"ת (דרג 2). דגש על ניצול כישורי הלימוד

העצמאי שנקנו בכל הדרגים. בכל סמינר תוגש עבודה סמינריונית בהיקף שייקבע על-ידי המורה.

ה. **5 ש"מ (שיעורים למתקדמים):** בתקופות שונות. הש"מ עוסקים בנושאים נבחרים במסגרת תקופה זו או אחרת ומיועדים לתלמידי דרג 2 ו-3 (שנה ב' ו-ג').

ו. **סדנה:** לתלמידי דרג 2 (שנה ב'), הכרת חומרים וטכניקות.

ז. **שפה זרה:** כל התלמידים חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3.

שפה זרה שנייה, מבין: צרפתית, גרמנית – רמה א', בהיקף של 8 שש"ס (4 שש"ס בכל סמסטר), במהלך השנתיים הראשונות ללימודי התואר.

ח. **סיוורים:** התלמידים חייבים להשתתף בסיוורים ובביקורים במוזיאונים, עפ"י קביעת המורים.

מבנה הלימודים במסלול החד-חוגי (תכנית חדשה)

קורסים בהיקף 120 נ':

בנוסף על הלימודים במסלול החד-חוגי, חייב התלמיד בשיעורים נוספים כדלקמן:

ט. **2 ש"ת:** בתקופות שונות (בנוסף לאלה שבסעיף ג'). סה"כ 4 ש"ת, אחד בכל תקופה.

י. **1 סמינר:** בתקופה שלישית (בנוסף לאלה שבסעיף ד'). סה"כ 3 סמינריונים, אחד בכל תקופה.

יא. **שפה זרה:** תלמידי המסלול החד-חוגי חייבים להמשיך בלימודי אותה שפה זרה שנייה, בה החלו בדרג 1 או 2, ברמת מתקדמים – בהיקף 8 שש"ס (2 סמסטרים).

יב. **מיקבצים:** מתוך השיעורים הניתנים בחוגים אחרים, ירכיב התלמיד 2-3 מקבצי לימוד בחוגים שונים, ובערך כולל של 42 נקודות. על מיקבץ אחד לפחות לכלול פרוסמינריון. מומלץ מיקבץ כזה בהיסטוריה כללית באחת התקופות בהן לומד התלמיד פרוסמינר בחוג. כמו-כן מומלץ מיקבץ ביצירה, וזאת לתלמידים שיעמדו בתנאי הקבלה של מדור יצירה. מיקבץ אחר יכול לכלול מבחר שיעורים, מחוגים שונים (כגון: ארכיאולוגיה, פילוסופיה וספרות) הנוגעים להיבטים אחרים של תרבות הארצות והתקופות השונות הנלמדות בחוג. מיקבץ זה יכול לכלול גם שפה זרה נוספת ברמת מתחילים.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

שנה א' (דרג 1)

מבוא לאמנות עתיקה וקלאסית	4	שש"ס	3	נ'
מבוא לאמנות ימי-הביניים	4	שש"ס	3	נ'
מבוא לאמנות הרנסנס	4	שש"ס	3	נ'
מבוא לאמנות מודרנית	4	שש"ס	3	נ'
תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב	2	שש"ס	2	נ'
תרגיל תקופות מוקדמות	2	שש"ס	2	נ'
תרגיל תקופות מאוחרות	2	שש"ס	2	נ'
סה"כ	22	שש"ס	18	נ'

שנה ב' (דרג 2)

מבוא לאמנות האסלאם	4 שש"ס	3 נ'
2 ש"ת (בתקופות שונות, כל אחד 4 שש"ס, 4 נ')	8 שש"ס	8 נ'
2 ש"מ (בתקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ')	4 שש"ס	6 נ'
סדנה להכרת חומרים וטכניקות	2 שש"ס	2 נ'
סה"כ	18 שש"ס	19 נ'

שפה זרה שניה

צרפתית או גרמנית (רמה א')	8 שש"ס	2 נ'
במהלך השנתיים הראשונות ללימודי התואר	8 שש"ס	2 נ'
סה"כ		

שנה ג' (דרג 2, 3)

2 סמינריונים (כל אחד 4 שש"ס, 6 נ')	8 שש"ס	12 נ'
(כל סמינר בתקופה אחרת, כמו כן בתקופות שונות מאלה שנלמדו בש"ת)	6 שש"ס	9 נ'
3 ש"מ (בתקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ')	14 שש"ס	21 נ'
סה"כ		
סה"כ	62 שש"ס	60 נ'

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

שנה א' (דרג 1)

כמו במסלול הדו-חוגי (22 שש"ס, 18 נ').
מומלץ להתחיל את לימודי השפה הזרה כבר בשנה א'.

שנה ב' (דרג 2)

מבוא לאמנות האסלאם	4 שש"ס	3 נ'
4 ש"ת (בתקופות שונות, כל אחד 4 שש"ס, 4 נ')	16 שש"ס	16 נ'
סדנה להכרת חומרים וטכניקות	2 שש"ס	2 נ'
3 ש"מ (בתקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ')	6 שש"ס	9 נ'
שפה זרה (מבין צרפתית, גרמנית ברמה א')	8 שש"ס	2 נ'
סה"כ	36 שש"ס	32 נ'

לימודי מיקבצים – כנדרש

שנה ג' (דרג 2, 3)

3 סמינריונים (בתקופות שונות, כל אחד 4 שש"ס, 6 נ')	12 שש"ס	18 נ'
2 ש"מ (בתקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ')	4 שש"ס	6 נ'
שפה זרה (מבין צרפתית, גרמנית ברמה ב')	8 שש"ס	4 נ'
סה"כ	24 שש"ס	28 נ'

לימודי מיקבצים – כנדרש

78 נ'	סה"כ לימודי החוג
42 נ'	סה"כ לימודי מיקבצים
120 נ'	סה"כ לב"א

סדר הלימודים

הרישום לקורסים, עבור תלמידי המסלול הדו-חוגי בלבד, מתבצע באמצעות רישום ממוחשב. תלמידי המסלול החד-חוגי מוזמנים ליעוץ ורישום במזכירות החוג.

תכנית וסדר הלימודים במשך שנות לימודיו של התלמיד לב"א נקבעים על-פי הכללים הבאים:
1. ציון עובר בכל הקורסים במדור לתולדות האמנות הוא 60.

2. ניתן להרשם לקורס מתקדם (דרג 2, 3) אך ורק אם יש לתלמיד ציון עובר בכל קורסי הקדם הנדרשים לאותו קורס. לא ניתן ללמוד שיעור קדם ומתקדם באותו סמסטר ולא ניתן ללמוד קדם אחרי מתקדם.

3. תלמיד צריך ללמוד את המבואות (למעט מבוא באמנות האסלאם) והתרגילים בשנה א'. תלמיד שלא למד/לא השלים או לא עבר בציון עובר את המבואות ו/או התרגילים בשנה א', חייב להשלים בשנה ב'. תלמיד שנה א' רשאי ללמוד מקסימום 20 נ' (18 נ' במסגרת החוג ו-2 נ' במסגרת המחלקה לשפות זרות).

4. אך ורק תלמידי שנה ב' ו-ג' רשאים להרשם לש"ת. תלמיד יוכל להרשם לש"ת בתקופה מסויימת אך ורק אם יש לו ציון עובר בקורסים הבאים: מבוא באותה תקופה, תרגיל תואם תקופה זו ותרגיל ביבליוגרפיה ומחשב.

5. **תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג':** ציון עובר בכל המבואות (מלבד אסלאם), שלושה תרגילים, וש"ת אחד לפחות.

6. אך ורק תלמידים שעמדו בתנאי המעבר משנה ב' לשנה ג' רשאים להרשם לסמינר.

7. **פיזור תקופות:** לא ניתן ללמוד 2 ש"ת מאותה תקופה. לא ניתן ללמוד שני סמינריונים מאותה תקופה. כמו כן, חובה על התלמיד לבחור שני סמינריונים בשתי תקופות שונות מאלה שנלמדו בקורסי הש"ת. במסגרת הקורסים ש"ת, סמינריון וש"מ חובה לדאוג שבחירת הקורסים תהא בתקופות שונות.

8. תלמיד שלמד סמינר בסמסטר א', יגיש את עבודתו עד וכולל היום הראשון ללימודים לאחר חופשת חג הפסח. תלמיד שלמד סמינר בסמסטר ב', יגיש את עבודתו עד וכולל היום הראשון ללימודים לאחר פגרת הקיץ. העבודות תוגשנה למזכירות החוג.

9. תלמיד רשאי לסיים את לימודי השפות הזרות בשנתיים הראשונות ללימודיו.

המדור לתולדות האמנות שומר לעצמו את הזכות לבטל קורסים אליהם נרשם התלמיד, שלא לפי הכללים האקדמיים אשר הוגדרו לעיל.

חובות כלל-אוניברסיטאיות

כל התלמידים חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3. כמו כן על התלמיד להשתתף בשיעורי חינוך גופני, בהתאם לדרישות האוניברסיטה.

הוראה

תלמידי **תולדות האמנות** המועידים עצמם להוראת האמנות חייבים ללמוד את הקורסים המפורטים להלן.

1. רישום א' (שנתי)	4 שש"ס	2 נ'
2. ציור א' (שנתי)	8 שש"ס	4 נ'
3. פיסול א' (שנתי)	8 שש"ס	4 נ'
	סה"כ (10 שש"ס אקדמי = 20 שש"ס	10 נ'

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: **פרופ' אסתר לוינגר**

לימודי התואר השני מתנהלים במסלול א' (כתיבת תזה) בלבד

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר השני היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של התלמיד בתחומים השונים של תולדות-האמנות: אמנות העת העתיקה, אמנות ימי הביניים, אמנות הרנסנס, אמנות מודרנית, תולדות הארכיטקטורה. הלימודים מיועדים גם להקנות לתלמיד כלים להתמחות ולמחקר בתחום נבחר בתולדות-האמנות, תוך הרחבת ידע בתחומים נלווים בחוג ומחוצה לו.

תנאי קבלה

1. בוגרי תואר ראשון במסלולים הדו-חוגי והחד-חוגי במדור לתולדות האמנות, ובוגרי המסלול החד-חוגי במדור ליצירה, שציונם המשוקלל הוא 80 לפחות, וציונם המשוקלל בחוג השני אינו נופל מ-76.

2. בוגרי חוגים אחרים, כולל בוגרים במסלול דו-חוגי במדור יצירה של החוג לאמנות, שציונם הסופי המשוקלל בכל לימודיהם לתואר הראשון (בשני החוגים) עומד על 80 לפחות, יידרשו ללימודי השלמה לפי החלטת ועדת המ"א החוגית.
3. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה, עד תום השנה הראשונה ללימודיו, כתנאי לזכאותו לתואר.
4. החוג אינו מתחייב לקבל את כל מי שעומד בתנאי הקבלה, מספר המקומות מוגבל.

משך הלימודים

משך הלימודים כולל הגשת עבודת תזה הוא עד 3 שנים.

מבנה והיקף הלימודים

היקף הלימודים הוא 34 ש"ס:

א. **בחוג לתולדות האמנות (26 ש"ס)**

- שני קורסים מתודולוגיים 8 ש"ס
- שישה קורסים 18 ש"ס

ב. **קורסי בחירה (* מחוגים אחרים 8 ש"ס)**

שפות זרות

התלמיד חייב בלימודי שפה זרה ברמת מתחילים ומתקדמים (שנתיים), 8 ש"ס בכל שנה. הבחירה תהא על פי דרישות תחום ההתמחות ובאישור יועץ המ"א. שעות הלימוד בשפה זרה אינן נכללות במניין השעות ללימודי התואר השני.

תכנית הלימודים

שנה א'

ש"ת מתודולוגי א' (סמס' א'+ב')	4 ש"ס (2 ש"ס כל סמסטר)
סמינר בתחום התמחות	4 ש"ס
סמינר בתחום אחר	4 ש"ס
ש"ת, היסטוריוגרפיה של האמנות	2 ש"ס
קורסי בחירה (*)	4 ש"ס
סה"כ	18 ש"ס (+ 8 ש"ס שפה זרה)

שנה ב'

ש"ת מתודולוגי ב' (סמס' א'+ב')	4 ש"ס (2 ש"ס כל סמסטר)
סמינר מחקר	2 ש"ס
סמינר בתחום התמחות	4 ש"ס
קורס בחירה בתולדות האמנות(*)	2 ש"ס
קורסי בחירה(*)	4 ש"ס
סה"כ	16 ש"ס (+ 8 ש"ס שפה זרה)

(* קורסי בחירה

שיעורים בדרג 3 עד 5 מהמדור לתולדות האמנות או מחוגים אחרים באוניברסיטה בהיקף של 10 ש"ס. **חובה ללמוד 2 שש"ס לפחות**, מתוך 10 שש"ס, במסגרת המדור לתולדות האמנות (בתחום אחר מתחום ההתמחות), וכל זאת באישור יועץ המ"א.

המלצות מיוחדות:

- סדנא שנתית מהמדור ליצירה, ברמת ב"א (במקרה זה מותר גם בדרג 1). מומלצת סדנת צילום, כדי להעשיר את אפשרויות התייעוד של חומר ויזואלי.
- מחוגים אחרים מומלצים קורסים בהיסטוריה או בארכיאולוגיה בהתאם לתקופת ההתמחות של התלמיד.

עבודות ובחינות

1. **עבודות סמינריוניות:** התלמיד חייב בשתי עבודות כתובות בהיקף סמינריוני, לבחירתו מבין הסמינרים בהם השתתף.
2. **צינוי קורסים:** בכל קורס יינתן ציון על פי דרישות הקורס.
3. **עבודת גמר מחקרית (תזה):** לא יאוחר מתום השנה הראשונה ללימודים, יחליט התלמיד בהתייעצות עם המדריך, על נושא עבודת הגמר המחקרית. ההצעה לעבודת הגמר תובא לאישור ועדת המ"א של החוג. היקף העבודה הכתובה לא יעלה על 20,000 מילים, שהם 80 עמוד (מלבד ביבליוגרפיה, תמונות וכדו'). העבודה תוגש לחוג לשיפוט, והתלמיד יגן עליה בבחינה בע"פ.

שקלול הציונים

עבודת גמר	40%
2 עבודות סמינריוניות	30%
לימודי החוג האחרים	20%
לימודי בחירה בחוגים אחרים	10%

לפרטים בדבר תקנון לימודים לתואר שני באוניברסיטת חיפה יש לעיין באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים: <http://research.haifa.ac.il/~graduate>

113

אמנות – יצירה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי ל-M.F.A.

ראש החוג: **הדיקן** (בתוקף תפקידו)

ראש מדור יצירה: **פרופ' פיליפ רנצר**

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר אמן: פרופ' מיכה אולמן (חל"ת), פרופ' אבישי אייל, פרופ' ציבי גבע, פרופ' יעקב דורצ'ין, פרופ' שושנה הימן (אמריטוס), פרופ' אבנר כץ, פרופ' הלנה מרקסון (אמריטוס), פרופ' חנה צ'ונץ-חר"ג (אמריטוס), פרופ' פיליפ רנצר.

מרצה בכיר: גב' רות כהן (אמריטוס), מר אורי קצנשטיין.

מרצה בכיר אמן: גב' בתיה איזנוסר-ג'אנקור, מר יצחק גולומבק, גב' פסי גירש, מר יהודה יציב.

מרצה אמן: מר שרון יערי*, גב' שרון פוליאקין*.

עמית הוראה: מר דרור דאום, גב' רותי דירקטור, גב' ליהיא חן, מר מיקי קרצמן, מר אבי רוזן, גב' הדס ניר-רוזנברג.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מאירה רוטמן**

מזכירות החוג: **גב' טל לנדסהוט**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

משכן לאמנויות, קומה 3, חדר מס' 312

טלפון: 8240651, 04-8249242

דוא"ל: mrotman1@univ.Haifa.ac.il

אתר האינטרנט: <http://artcreat.haifa.ac.il/>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

כללי

1. בחוג שני מדורי לימוד: מדור תולדות האמנות ומדור יצירה.
2. על התלמיד **לבחור בין שני המדורים** עם תחילת לימודיו.
3. החל משנה ב' קיימת אפשרות לשלב בין המדורים במסגרת המסלול החד-חוגי, כפי שיפורט להלן.

מטרת הלימודים

הלימודים נועדו להקנות מושגי יסוד ועקרונות חשיבה לאדם העוסק ביצירה האמנותית. השילוב בין עבודה מעשית בסדנאות לבין לימוד תיאורטי בשיעורים מאפשר לתלמיד לפתח את יכולת העשייה יחד עם פיתוח הכישורים הביקורתיים.

תנאי הקבלה

למסלול דו-חוגי:

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. בחינה מעשית הכוללת ראיון אישי, הצגת תרגיל שהוכן על ידי המועמד על פי הנחיות שנשלחו אליו במכתב הזימון לבחינה ותיק עבודות. תיק העבודות יכיל לפחות עשרים עבודות אמנות, משלוש השנים האחרונות. העבודות יכולות להיות בתחום אחד או יותר כגון: רישום, ציור, פיסול, צילום, הדפס, קרמיקה ועוד. ניתן להציג גם צילומי עבודות ו/או שיקופיות ו/או תקליטור (CD), של עבודות אשר לא ניתן לנייד או שלא קיימות יותר.

למסלול חד-חוגי:

רשאים לפנות תלמידים שהשיגו ציון ממוצע 80 לפחות בלימודי החוג בשנה א'. ההחלטה הסופית תקבע על-ידי ועדת הקבלה של החוג.

מסלולי הלימוד

הלימודים במדור מתנהלים בשני מסלולים:

- א) **המסלול הדו-חוגי** (60 נ' במדור ו-60 נ' בחוג אחר).
- ב) **המסלול החד-חוגי** (80 נ' במדור ו-40 נ' במקבצים, מתוכם מקבץ אחד חובה בתולדות האמנות).

מבנה הלימודים

הלימודים במדור ליצירה מורכבים מהשיעורים הבאים:

במדור ליצירה:

הקורסים במדור ליצירה הינם קורסים שנתיים.

א) **סדנאות** - שיעורים בעבודה מעשית.

1. כל 2 שש"ס בפועל בסדנה = 1 שש"ס אקדמי.
2. קיימות שני סוגי סדנאות:
  - ◆ סדנאות שנתיות של 4 שעות בפועל בכל סמסטר, המקנות 4 נ'.

- ◆ סדנאות שנתיות של 2 שעות בפועל בכל סמסטר, המקנות 2 נ'.
3. החל משנה ב' (דרג 2) מתבקש התלמיד לבחור את תחום התמחותו. בחירה זו תקפה גם בשנה ג' (דרג 3).
- קיימים שלושה תחומי התמחות: דר-מימד, תלת-מימד ומדיה.
- (ב) **החובה העכשווית** - קורס חובה שנתי, המרכז את כל תלמידי המחזור של אותה שנת הלימודים בה החל התלמיד את לימודיו. שיעור עיוני הנושא אופי היסטורי מודרני שמטרתו לחשוף את התלמידים לעשייה האמנותית העכשווית בארץ ובעולם. (כל 2 שש"ס בקורס זה = 1 שש"ס אקדמי).
- (ג) **עבודת גמר (פרוייקט תערוכה)** - הינה עבודה עצמאית, מסכמת ומקיפה את תחום לימודיו של התלמיד.
1. עבודת הגמר אינה מתבצעת במסגרת השיעורים הנלמדים אלא בסדנאות פתוחות ובזמנו החופשי של התלמיד.
  2. רק תלמידים שהגיעו לדרג 3 (שנה ג') והשלימו את לימודיהם או נרשמו להשלמת כל תכנית הלימודים במדור ליצירה באותה שנה, יורשו להגיש עבודת גמר.
  3. תנאי מוקדם והכרחי להגשת עבודת הגמר הוא שלכל תלמיד יהיה מורה-מנחה אשר ילווה וידריך את תהליך עבודתו.
  4. תלמידי **המסלול החד-חוגי** יחוייבו במסגרת עבודת הגמר **להגיש גם עבודה בכתב**, עבודה העוסקת בבעיות העקרוניות ובתקדימים (אם קיימים) ההיסטוריים של עבודת הגמר. העבודה תוגש מודפסת בשני עותקים, עותק אחד ישאר בחוג.
  5. עבודת הגמר תוגש בסוף שנה"ל במסגרת פומבית של כל החוג, מורים, תלמידים ואמנים אורחים הקשורים למדיה בה הגיש התלמיד את עבודתו. תלמיד שבחר לא להציג את עבודתו בפומבי, יקבל ביקורת עבודות בסוף יום הביקורות, על ידי אותם מורים ומבקרים שנכחו באותו היום.
  6. לכל מחזור של בוגרים יתמנה אחראי פרוייקטים, אחד ממורי המדור. תפקידו לנווט ולהמליץ לתלמיד על מנחה אחד או שניים, לדאוג לחלוקת חללי התצוגה, סדרי ההגשה והזמנת אמנים-אורחים.
  7. הציון הסופי של עבודת הגמר בהיקף של 4 נ' ייקבע על ידי ממוצע ציוני המורים והאמנים האורחים שנכחו בזמן הביקורות.
  8. ועדת ההוראה של המדור רשאית לדחות בשנה הצעה לעבודת גמר, אם תמצא שעבודה זו אינה ראוייה להגשה.

במדור לתולדות האמנות:

- הקורסים במדור לתולדות האמנות הינם קורסים סמסטריאליים.
- לשם איתור רשימת השיעורים יש לעיין ברשימת הקורסים של המדור לתולדות האמנות.
- (א) **מבוא לתקופה** - שיעור שמטרתו הכרת המסגרת הכוללת של תקופה בתולדות האמנות.
- (ב) **תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב** - הקורס עוסק בסוגי ספרות המחקר ועקרונות הכתיבה האקדמית, ומשלב גם מערך הדרכות מקצועיות הניתן על ידי סגל הספרייה.

ג) ש"ת (שיעור ותרגיל) - שיעור ברמה אקדמית של דרג 2 (שנה ב'), העוסק בנושא נבחר במסגרת תקופה זו או אחרת בתולדות האמנות. (קדם דרישה לקורס זה: מבוא באותה תקופה ותרגיל ביבליוגרפיה ומחשב).

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי:

שנה א' (דרג 1)

סדנת רישום א'	(2 שעות שנתיות)	4 שש"ס	2 נ'
סדנת ציור א'	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
סדנת פיסול א'	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
סדנת צילום א'	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
החובה העכשווית של שנה א'	(2 שעות שנתיות)	4 שש"ס	2 נ'
מבוא לתקופה המודרנית	(סמסטר א')	4 שש"ס	3 נ'
מבוא בחירה	(סמסטר א' או ב')	4 שש"ס	3 נ'

(מבין: קלאסית, ימה"ב, רנסנס ואסלאם)

סה"כ

24 שש"ס
22 נ'
אקדמי

שנה ב' (דרג 2)

8 נ' בדרג 2, בתחום ההתמחות	(8 שעות שנתיות)	16 שש"ס	8 נ'
4 נ' בדרג 2, מחוץ לתחום ההתמחות (ניתן ללמוד 4 נ' אלה בתחום אחד או יותר)	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
החובה העכשווית של שנה ב'	(2 שעות שנתיות)	4 שש"ס	2 נ'
תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב	(סמסטר א' או ב')	2 שש"ס	2 נ'
ש"ת	(סמסטר א' או ב')	4 שש"ס	4 נ'

(קדם דרישה לש"ת: מבוא באותה תקופה ותרגיל ביבליוגרפיה ומחשב)

סה"כ

20 שש"ס
20 נ'
אקדמי

שנה ג' (דרג 3)

8 נ' בדרג 2 ו-3, בתחום ההתמחות	(8 שעות שנתיות)	16 שש"ס	8 נ'
4 נ' מתוך ה-8 חייבות להיות בדרג 3	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
4 נ' בדרג 2 או 3, מחוץ לתחום ההתמחות (בתחום אחד או יותר)	(2 שעות שנתיות)	4 שש"ס	2 נ'
החובה העכשווית של שנה ג'	—	—	4 נ'
עבודת גמר (פרוייקט תערוכה)			

סה"כ

14 שש"ס
18 נ'
אקדמי

סה"כ לב"א

58 שש"ס
60 נ'
אקדמי

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי:

שנה א' (דרג 1)

זהה למסלול הדו-חוגי

24 שש"ס נ' 22
אקדמי

שנה ב' (דרג 2)

8 שש"ס נ' 8	(8 שעות שנתיות)	8 נ' בדרג 2, בתחום ההתמחות
8 שש"ס נ' 4	(4 שעות שנתיות)	4 נ' בדרג 2, מחוץ לתחום ההתמחות (ניתן ללמוד 4 נ' אלה בתחום אחד או יותר)
24 שש"ס נ' 12	(12 שעות שנתיות)	12 נ' בדרג 2, בכל תחום, לבחירת התלמיד
4 שש"ס נ' 2	(2 שעות שנתיות)	החובה העכשווית של שנה ב'
8 שש"ס נ' 6	(סמסטר א' או ב')	2 מבואות בחירה (מבין אלה שלא נלמדו בדרג 1)

סה"כ

34 שש"ס נ' 32
אקדמי

שנה ג' (דרג 3)

16 שש"ס נ' 8	(8 שעות שנתיות)	8 נ' בדרג 3, בתחום ההתמחות
8 שש"ס נ' 4	(4 שעות שנתיות)	4 נ' בדרג 3, מחוץ לתחום ההתמחות (בתחום אחד או יותר)
16 שש"ס נ' 8	(8 שעות שנתיות)	8 נ' בדרג 3, בכל תחום, לבחירת התלמיד
4 שש"ס נ' 2	(2 שעות שנתיות)	החובה העכשווית של שנה ג'
—		עבודת גמר (פרוייקט תערוכה)

(כולל הגשת עבודה בכתב בנושא עבודת הגמר)

סה"כ

22 שש"ס נ' 26
אקדמי

80 שש"ס נ' 80
אקדמי

סה"כ במדור ליצירה

יש להתחיל את לימודי המיקבצים בשנה ב'.

מיקבץ מס' 1 - בתולדות האמנות (חובה)

2 שש"ס נ' 2		תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב
4 שש"ס נ' 4		ש"ת (קדם דרישה: מבוא באותה תקופה ותרגיל)
6-4 שש"ס נ' 9-6		סמינריון (או 3 שיעורים למתקדמים לפי בחירה, וזאת, רק במידה והתלמיד כתב עבודה סמינריונית בכל אחד ממיקבצים מס' 2 ו-3)

12-10 שש"ס נ' 12-15

סה"כ בתולדות האמנות

מיקבצים מס' 2 ו-3

המיקבצים בנויים ממבוא, תרגיל וסמינר (או פרוסמינריון).

מקבץ אחד יכול להיות מהחוג השני של התלמיד אשר בו למד בדרג 1.

28-25 נ'

סה"כ מיקבצים

120 נ'

סה"כ לב"א

סדר הלימודים

- סדר הלימודים במשך שנות לימודיו של התלמיד לב"א נקבעים על-פי הכללים הבאים:
1. המדור אינו מתיר לימודיו של תלמיד במידה **ולא נרשם** ל-4 קורסים לפחות בשנה, על פי הפרוט הבא: 2 סדנאות שנתיות, קורס אחד של החובה העכשווית ושיעור עיוני אחד בתולדות האמנות. **כלל זה תקף לאורך כל לימודי התואר.**
- ניתן להרשם לקורס מתקדם (דרג 2, 3) אך ורק אם יש לתלמיד ציון עובר בכל קורסי הקדם הנדרשים לאותו קורס. לא ניתן ללמוד שיעור קדם ומתקדם באותו סמסטר ולא ניתן ללמוד קדם אחרי מתקדם.
- תלמיד שלא למד את כל הקורסים המוטלים עליו בדרג 1, 2 או 3, יחוייב להשלים בשנה"ל העוקבת. תלמיד כזה חייב בעת הרשמתו להקליד תחילה את הקורסים שעליו להשלים, אחרת המערכת לא תאפשר לו להרשם לקורסים בדרג מתקדם.
- בשנה א' (דרג 1) יוכל התלמיד ללמוד מקסימום 24 נ'.

5. קורסים במסגרת המדור ליצירה:

א. סדנאות:

שנה א' - מומלץ מאוד לסיים כבר בשנה א' (דרג 1), את כל 14 נ' בקורסי הסדנאות (רישום א', ציור א', פיסול א' וצילום א'), רק כך תהא לתלמיד האפשרות הטובה ביותר לבחור בשנה ב', את תחום התמחותו.

שנה ב' - יש ללמוד 8 נ' בתחום ההתמחות (תחום אחד מבין דר'מימד, תלת-מימד ומדיה), ו-4 נ' מחוץ לתחום ההתמחות (בתחום אחד או יותר), בסדנאות בדרג 2.

שנה ג' - יש ללמוד 8 נ' נוספות בתחום ההתמחות (באותו התחום שנבחר בשנה ב'), בסדנאות בדרג 3 או 2 (4 נ' מתוך ה-8 חייבות להיות בדרג 3), ו-4 נ' מחוץ לתחום ההתמחות (בתחום אחד או יותר).

לא ניתן יהיה להרשם לסדנאות בדרג 3 במידה והתלמיד לא קיבל ציון עובר לפחות ב-4 נ' בדרג 2.

ב. החובה העכשווית:

בשנה א', ב' ו-ג' חובה ללמוד את הקורס "החובה העכשווית" הרלוונטי לאותו הדרג (אחד מתנאי מעבר לשנה הבאה).

ג. עבודת גמר (פרויקט תערוכה):

לא ניתן יהיה להרשם לקורס זה, במידה והתלמיד לא עבר בהצלחה ו/או לא נרשם לכל חובותיו בלימודי התואר (סך של 56 נ').

6. קורסים במסגרת המדור לתולדות האמנות:

- ◆ במסגרת לימודי תולדות האמנות, מחוייבים תלמידי יצירה ללמוד 4 קורסים המקנים 12 נ' (14 שש"ס).
- ◆ מומלץ ללמוד קורסים אלה במהלך השנתיים הראשונות ללימודי התואר.
- ◆ פרוט הקורסים: מבוא באמנות מודרנית, מבוא אחד לבחירה (מבין התקופות: קלאסית, ימה"ב, רנסנס ואסלאם), תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב וש"ת אחד לבחירה (בתקופה בה נלמד מבוא).
- ◆ חובה ללמוד מבוא אחד לפחות, מבין שני המבואות, בשנה אקדמית א' (אחד מתנאי המעבר לשנה ב').
- ◆ ניתן ללמוד את הקורס תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב, כבר בשנה א' (לקורס זה אין דרישות קדם).
- ◆ קדם דרישה לש"ת בתקופה מסויימת, ציון עובר בקורסים הבאים: מבוא באותה תקופה ותרגיל ביבליוגרפיה ומחשב.

תנאי מעבר

1. ציון עובר בכל הקורסים הוא 60.
2. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב':
  - א. ממוצע ציונים שווה או גדול מ-65 בכל הקורסים בהם למד התלמיד (כולל ציון "נכשל").
  - ב. ציון עובר בקורסים הבאים:
    - ◆ מינימום 6 נ' בקורסי הסדנאות.
    - ◆ החובה העכשווית של דרג 1.
    - ◆ מבוא אחד לפחות בתולדות האמנות.
3. תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג':
  - א. כל התלמידים חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3.
  - ב. ציון עובר בקורסים הבאים:
    - ◆ מינימום 14 נ' בקורסי הסדנאות של שנה א'.
    - ◆ החובה העכשווית של דרג 2.
    - ◆ מבוא באמנות מודרנית.
4. המדור ליצירה שומר לעצמו את הזכות לדון בהישגיו של כל תלמיד ולא לאפשר את המשך לימודיו באם נכשל במקצוע אחד או יותר.

הערות:

1. החוג דורש נוכחות חובה בכל השיעורים. **3 העדרויות מהוות אי-השתתפות בקורס.**
2. סדנאות החוג לאמנות פתוחות לעבודה עצמית של הסטודנטים במשך ימי השבוע, למעט השעות שמתקיימים בהן שיעורים.
3. אירועים - המדור ליצירה מצפה מתלמידיו להשתתף בכל האירועים שהוא יזום במשך השנה.

4. ארכיון עבודות - המדור ליצירה שומר לעצמו זכות לבחור מספר עבודות מכל תלמיד. כמו כן רשאי המדור לבחור עבודה אחת מכל עבודת גמר. עבודות אלה ישמרו בארכיון המדור לתייעוד נושאים לימודיים ויוכלו להיות מוצגות בהתאם לשיקולי המדור ליצירה.
5. תלמידי החוג לאמנות יצירה, אינם רשאים במהלך שנות לימודיהם, להצטרף לאגודה אמנותית מקצועית. כמו כן אסור להם להציג את עבודותיהם מחוץ לכותלי האוניברסיטה ללא אישור בכתב מראש המדור ליצירה ולפי מדיניות המדור.

חובות כלל-אוניברסיטאיות

כל התלמידים חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3. כמו כן על התלמיד להשתתף בשיעורי חינוך גופני, בהתאם לדרישות האוניברסיטה.

הוראה

תלמידי **המדור ליצירה** המועידים עצמם להוראת האמנות חייבים בהשלמות, במסגרת לימודיהם בחוג לאמנות, בקורסים הבאים:

- 2 מבואות (בתקופות שלא נלמדו במסגרת המדור ליצירה) 8 שש"ס
  - תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב 2 שש"ס
  - סמינר באחת מארבע התקופות 4 שש"ס
- (התלמיד חייב לעמוד בדרישות של מבוא ותרגיל לפני הסמינר)

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

הלימודים לתואר שני (M.F.A)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' ציבי גבע

מטרת הלימודים

תכנית ללימודי אמנות עכשווית להכשרת אמנים צעירים. מטרת הלימודים לפתח ולהעשיר את אישיותו האמנותית של הסטודנט, תוך העמקת והרחבת עולמו התרבותי. תכנית לימודי ה-M.F.A מבוססת על עבודה בסדנאות אישיות תוך דגש מיוחד על ליווי אישי של כל סטודנט על-ידי אמן מתוך צוות המורים של החוג לאמנות או אמן אורח.

תנאי קבלה

- הליך הקבלה החוגי:**
שלב א' - דיון של חברי הוועדה החוגית ללימודי התואר השני, בתיק העבודות של המועמד, שלא בנוכחותו.
(תיק העבודות יכיל קורות חיים מעודכנים ותיעוד יצירות שנעשו בשנתיים האחרונות ו/או כל חומר רלוונטי אחר)
שלב ב' - מועמד ראוי יוזמן לראיון אישי והצגת תיק עבודות, בוועדה החוגית ללימודי התואר השני.
- שקלול ציונים בלימודי התואר הראשון בחוג לאמנות יצירה בציון 80 לפחות, ובחוג השני 76 לפחות.
- בוגרי חוגים אחרים באוניברסיטאות**, אשר בשלב א' ימצאו כמועמדים מתאימים וראויים ושציונם הסופי המשוקלל בכל לימודיהם לתואר הראשון (בשני החוגים) עומד על 80 לפחות, יידרשו ללימודי השלמה לפי החלטת הוועדה החוגית לתואר השני.
- בוגרי מכללות ובתי-ספר לאמנויות אחרים**, אשר בשלב א' ימצאו כמועמדים מתאימים וראויים ושציונם הסופי המשוקלל בכל לימודיהם לתואר הראשון עומד על 80 לפחות, יידרשו ללימודי השלמה (בהתאם לרקע האקדמי של התלמיד בתואר הראשון, ובכפוף לתקנון לימודי התואר השני) לפי החלטת הוועדה החוגית לתואר השני.
- מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.

לימודי השלמה

- בוגרי המדור ליצירה באוניברסיטת חיפה, במסלול הדו-חוגי, אשר החלו לימודיהם לפני שנה"ל תשס"ג, ידרשו בהשלמת הקורס "תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב" (מהחוג לתולדות האמנות).
- בוגרי חוגים אחרים באוניברסיטאות ובוגרי מכללות ובתי ספר לאמנויות אחרים יידרשו ללימודי השלמה לפי החלטת הוועדה החוגית לתואר השני, בכפוף לתקנון לימודי תואר שני.

הוועדה החוגית ללימודי התואר השני אינה מתחייבת לקבל ללימודים מן המניין תלמידים שנרשמו ללימודי השלמות.

משך הלימודים

על התלמיד להשלים את כל חובות הקורסים תוך שנתיים מתחילת הלימודים לתואר. התלמיד יגיש את פרויקט הגמר לשיפוט במועד שייקבע על ידי החוג ולא יאוחר מתום השנה השלישית ללימודים (כולל חופשת הקיץ).

היקף הלימודים

א. לימודי יצירה	36 שש"ס
ב. לימודים עיוניים	8 שש"ס
סה"כ	44 שש"ס

מבנה הלימודים

1. לימודי יצירה - 36 שש"ס (40% מן הציון)
הקורסים ביצירה הם קורסים שנתיים.

שנה א' - 18 שש"ס

-	סדנה לניתוח עבודות, ביקורות, דיאלוג ואמנים אורחים	8 שש"ס
-	הנחייה אישית	6 שש"ס
-	סמינר תיאוריה וביקורת	4 שש"ס
	סה"כ	18 שש"ס

שנה ב' - 18 שש"ס

-	סדנה לניתוח עבודות, ביקורות, דיאלוג ואמנים אורחים	8 שש"ס
-	הנחייה אישית	6 שש"ס
-	סמינר תיאוריה וביקורת	4 שש"ס
	סה"כ	18 שש"ס

2. לימודים עיוניים - 8 שש"ס (20% מן הציון)

2 סמינריוני בחירה עיוניים מכלל חוגי האוניברסיטה, **כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות**. מומלץ לבחור אחד מהם בתולדות האמנות והשני מכלל חוגי האוניברסיטה.

3. פרויקט גמר (תערוכה) עם עבודה בכתב (40% מן הציון)

הפעילות האמנותית של תלמידי התואר השני תתרכז ותתמקד בגלריה הלימודית. פרויקט הגמר הוא למעשה נקודת השיא בתכנית הלימודים, והוא מהווה את החשיפה הציבורית והפומבית המשמעותית ביותר עבור הסטודנט. פתיחת התערוכה תלווה בביקורת פומבית של מורי התואר השני, אמנים אוצרים ומבקרי אמנות מרכזיים, אשר יוזמנו על-ידי הבוגרים. כל משתתף יידרש ללוות את תערוכת הסיכום שלו, בטכסט כתוב, בהיקף של

800-1,000 מילים, בנושא הרלוונטי ליצירתו האמנותית. דרכי המחקר, בחירת הנושא ואופן כתיבת העבודה ילוו על ידי המנחה האישי ויהוו תנאי לקבלת התואר.

שקלול הציונים

40%	1. לימודי יצירה (36 שש"ס) על פי הפירוט הבא:
20%	- סדנה לניתוח עבודות, ביקורות, דיאלוג ואמנים אורחים
4%	- הנחיה אישית
16%	- סמינר תיאוריה וביקורת
20%	2. לימודים עיוניים (8 שש"ס)
40%	3. פרויקט גמר עם עבודה בכתב

לפרטים בדבר תקנון לימודים לתואר שני באוניברסיטת חיפה יש לעיין באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים: <http://research.haifa.ac.il/~graduate>

אמנות בקמפוס

לצד לימודים אקדמיים ומחקר רואה האוניברסיטה כחלק מתפקידה הציבורי והחינוכי גם את הצגתן של תערוכות ויצירות אמנות ברשות הציבור.

בקומת ה-700 של הבניין הראשי ממוקמת **הגלריה לאמנות של האוניברסיטה** המציגה כמה תערוכות מחקר ברמה מוזיאלית כל שנה. את הגלריה מנהל אוצר האוניברסיטה שהוא חבר סגל בחוג לאמנות והוא אחראי גם על ניהולו ושימורו של אוסף האוניברסיטה.

במשכן לאמנויות ממוקמת **הגלריה הלימודית** של החוג לאמנות. הגלריה משמשת כחלל לתצוגת עבודות של תלמידי החוג בכלל ולתלמידי התואר השני בפרט. הגלריה מהווה ציר מרכזי לפעילויות תלמידי התואר השני ומהווה מוקד של מפגש סביב תערוכותיהם.

גלריית "במעבר" נמצאת בין הכניסה (ליד בנק הפועלים) ועד לרחבה שלפני הכניסה למוזיאון הכט. בגלריה זו מציגים יצירות של בוגרי החוג לאמנות מן השנה האחרונה.

ברחבי הקמפוס נמצאות **יצירות אמנות ברשות הציבור** הכוללת את ציורי הקיר "ישראל - החלום ושיברו" של הצייר אברהם אופק בחלל הכניסה המרכזי, ציור הקיר "אליהו ונביאי הבעל" של הצייר אריק ברואר בלובי שמול מוזיאון הכט, וציור הקיר של הצייר יוסל ברגנר ברחבת קומת ה-600 בבניין הראשי. בבניין המדרגות תלויים שני חיתוכי לינול גדולי מידה של הצייר והמאייר אבנר כץ. מול הבניין למדעי החברה ע"ש יצחק רבין מוצבים שלושת פסליו המונומנטליים מסדרת "באר אטומה" של הפסל יעקב דורצ'ין.

ארכיאולוגיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר דני נדל

חברי הסגל האקדמי

- פרופסור מן המניין:** פרופ' רחל חכלילי (אמריטוס), פרופ' ארתור סג"ל, פרופ' אברהם רונן (אמריטוס).
- פרופסור חבר:** פרופ' מיכל ארצי, פרופ' אדם זרטל (אמריטוס), פרופ' מינה עברון, פרופ' דניאל קאופמן, פרופ' רוני רייך.
- מרצה בכיר:** ד"ר אדריאן בועז, ד"ר גיא בר-עוז, ד"ר דני נדל, ד"ר אלכסנדר צצקין – חוקר בכיר (קמ"ע), ד"ר שריאל שלו (חל"ת).
- מרצה:** ד"ר איילת גלבוע, ד"ר עזרא מרקוס.
- עמיתי הוראה:** ד"ר יעל ארנון, מר רון בארי, ד"ר אסתי דבורז'צקי, גב' רוית לין, ד"ר אורית צוף.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' יעל רומנו**
 שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.00
 טלפון: 04-8240234; פקס: 04-8249342
 מזכירות החוג: הבניין הרב-תכליתי, חדר 104.
 כתובת אלקטרונית: yromano@univ.haifa.ac.il

ידעון החוג, כולל עדכונים ומידע נוסף, מצוי גם באתר החוג באינטרנט
<http://research.haifa.ac.il/~archlgy/> או דרך אתר האוניברסיטה

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת החוג לארכיאולוגיה להקנות לתלמידיו ידע רחב ומקיף במגוון הנושאים הקשורים בתרבותה החומרית של ארץ-ישראל והאגן המזרחי של הים התיכון, ולהכשיר את התלמידים לעבודה ארכיאולוגית מעשית בחפירות ובסקרים. במקביל ללימודי עברה החומרי של ארץ-ישראל, נלמדות סוגיות שונות הקשורות בתרבויות קדומות שכנות; וזאת החל בתקופה הפרהיסטורית, דרך תקופות הברונזה והברזל וכלה בתקופות ההלניסטית, הרומית והביזנטית. נידונים גם נושאים שונים מימי הביניים. הלימודים מתחלקים לתחומים הבאים: פרהיסטוריה, ארכיאולוגיה מקראית וקלאסית, יתוספו לכך לימודים בינמדוריים בארכיאולוגיה ימית. לתלמידי המסלול החד-חוגי ניתן יהיה לבחור במגמה ל"מדעי הארכיאולוגיה" כאחד מתחומי ההתמחות הראשיים.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג. החוג מקבל בברכה מועמדים המבקשים לעבור מאוניברסיטאות אחרות, ממכללות ומחוגים אחרים. החוג רשאי לדרוש ממועמדים אלה לימודי השלמה בהתאם לנסיבות.

תלמיד יוכל ללמוד במסלול החד-חוגי רק לאחר שסיים בהצלחה את כל שיעורי דרג 1 בחוג לארכיאולוגיה, בממוצע משוקלל של 80 לפחות, ועמד בתנאי המעבר של שנה א' בחוג השני. לכל מועמד למסלול החד-חוגי, יערך ראיון אישי. תכנית הלימודים האישית של כל תלמיד תובא לאישור ועדת ההוראה של החוג. מתוך הוועדה יתמנה מורה אחד כמרכז המסלול החד-חוגי.

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

התלמיד יצבור 60 נקודות במשך שנות לימודיו במסלול הדו-חוגי. בשנה הראשונה התלמיד ישתתף בכל שיעורי המבוא ושיעורי רקע של דרג 1. חובות וסדר הלימודים רשומים להלן:

סדר הלימודים

20 נ'	חובה לשנה א' 4 שיעורי מבוא + 2 שיעורים
4 נ'	שנה ב' חובה מבוא (מבוא לארכיאולוגיה יוונית-רומית בא"י)
6 נ'	שנה ב' חובה 2 מתוך 3 פרו"ס + 1 קיראמיקה מתוך 3
10 נ'	שנה ב' שיעורים לבחירה
6 נ'	שנה ג' 1 סמינר בתחום ההתמחות
2 נ'	שנה ג' קיראמיקה (1 נוספת לשנה ב')
10 נ'	שנה ב'-ג' שיעורי בחירה
2 נ'	סמינריון מחלקתי (חובה)
60 נ'	סה"כ

תכנית הלימודים

א. שנה א' (שיעורי חובה)

- 4 נ' הקריירה האנושית: תולדות האדם הקדמון בארץ ובעולם – מבוא*
  - 4 נ' ארכיאולוגיה של ארץ-ישראל בתקופה המקרא – מבוא*
  - 4 נ' מבוא לארכיאולוגיה יוונית-רומית – מבוא*
  - 4 נ' מדעי הטבע והארכיאולוגיה – מבוא*
  - 2 נ' הזמנה לארכיאולוגיה – שיעור
  - 2 נ' ההמצאות הראשונות של האדם: חומרים וטכנולוגיות – שיעור
- סה"כ 20 נ'**

חובה: הדרכה בספריה (יש להביא אישור השתתפות לחוג)

חובה: 5 המבואות הגדולים של שנים א' וב' (4 מבואות בשנה א' ו-1 בשנה ב')

חובה: 2 שיעורים

*מבוא שהצלחה בו היא תנאי מעבר לשנה ב'.

ב. שנה ב':

- 4 נ' מבוא לארכיאולוגיה יוונית-רומית בארץ-ישראל (חובה לכולם)
  - 2 נ' שיעור פרהיסטוריה
  - 2 נ' שיעור מקראי
  - 2 נ' שיעור קלאסי
  - 4 נ' חובה: 2 מתוך 3 פרוסמינריונים
  - 2 נ' קראמיקה או צור
  - המזרח הקדמון: הציוויליזציות הראשונות בסהר הפורה
  - 4 נ' (חובה למתמחי המדור המקראי ולשאר בחירה)
  - 2 נ' שיעור כללי
  - 2 נ' שיעור מורשת – שימור
- סה"כ 20 נ'**

חובה: שיעור מבוא (מבוא לארכיאולוגיה יוונית-רומית בא"י)

חובה: 2 מתוך 3 פרוסמינריונים

חובה: 1 קראמיקה / צור

חובה: חובה שיעורים לבחירה סה"כ 10 נ'.

ג. שנה ג':

- 2 נ' שיעור פרהיסטוריה
- 2 נ' שיעור מקראי
- 2 נ' שיעור קלאסי
- 2 נ' שיעור כללי

2 נ'	קורס סקר
6 נ'	סמינר התמחות
2 נ'	סמינר מחלקתי
2 נ'	קראמיקה / צור
20 נ'	סה"כ

חובות: סמינר בתחום ההתמחות, סמינריון מחלקתי
 חובה: 1 קראמיקה/צור (כלי צור למתקדמים – חובה למתמחי המדור, ייחשב כשיעור בחירה)

חובה: שיעורי בחירה סה"כ 10 נ'

סה"כ לתואר: 5 מבואות גדולים, 2 קורסי חובה שנה א', 20 נ' שיעורי בחירה, 2 קראמיקה / צור, 2 פרוסמינריון, 1 סמינר, 1 סמינריון מחלקתי: סה"כ 60 נ'.

הערה: תלמידים שברצונם ללמוד ארכיאולוגיה ימית לתואר שני, יחוייבו להשתתף בשיעור מבוא לארכיאולוגיה ימית בשנה א' (2 נ', 2 שש"ס).

חוג לימודים שני

החוג לארכיאולוגיה ממליץ לתלמידיו לקחת כחוג שני אחד מהחוגים הבאים: היסטוריה של עם ישראל, היסטוריה כללית, מקרא, אמנות, גאוגרפיה, לימודי ארץ-ישראל.

תנאי המעבר

א. תנאי המעבר מדרג 1 ל-2

בתום כל סמסטר יידרש התלמיד להשיג ציון עובר בכל אחד מהקורסים במדורים השונים עליו להשיג ציון של 60 לפחות וכן ממוצע ציונים מצטבר של 60 לפחות. תלמיד שנה א' שממוצע ציוניו יהיה נמוך מהנדרש ו/או שנכשל בשני קורסי מבוא המהווים תנאי מעבר, יופסקו לימודיו בחוג לצמיתות. תלמיד הנכשל פעמיים באותו קורס לא יורשה לחזור עליו פעם נוספת. במידה והקורס הינו חובה, יופסקו לימודיו בחוג לצמיתות, תנאי השתתפות בשיעורי דרג 2 הוא הצלחה במבוא של אותה תקופה.

ב. פרוסמינריון דרג 2

פרוסמינריון הוא כיתת לימוד קטנה בו לומדים שיטת ניתוח וכתובה מדעית כהכנה לסמינריון. במסלול הדו-חוגי התלמיד ישתתף בשני פרוסמינריונים – שכל אחד מהם בתקופה שונה.

ג. סמינריונים דרג 3

תנאי ההרשמה לקורסי דרג 3 הם סיום חובות אנגלית ודרג 2.

במסגרת הסמינריון חייב התלמיד בהשתתפות פעילה, ברפרט ובבחינה ביבליוגרפית בתום הסמסטר. התלמיד ישתתף בסמינריון אחד בתקופת התמחות העיקרית. הסמינריון יוגש בשני עותקים. דרישות קדם לסמינריון – סיום פרוסמינריון באותה תקופה בציון של 60 לפחות.

סיורים וחפירות

א. **סיורים** – בשנת הלימודים הראשונה ישתתף כל תלמיד ב־6 ימי סיור (שני ימי סיור בכל מדור). ששת הסיורים הללו הם סיורי חובה הצמודים לשיעורי המבוא. בשנת הלימודים השניה והשלישית יחויב התלמיד להשלים 9 ימי סיור נוספים, עד מניין כולל של 15 ימי סיור. מכסה זו הינה תנאי לקבלת התואר הראשון. לאחר כל סיור חייב כל תלמיד להגיש דו"ח סיור או עבודה, אלא אם כן אין הדבר נדרש בין חובות הקורס. החוג ממליץ לתלמידיו היוצאים לסיורים לבטח עצמם בביטוח תאונות אישיות.

ב. **חפירות** – במשך לימודי התואר הראשון על התלמיד להשתתף ב־30 ימי חפירה (6 שבועות). מטרת החפירה הלימודית היא להכשיר את התלמיד להבנה וניהול חפירה ארכיאולוגית. חובה על כל תלמיד להשתתף ב־10 ימי חפירה בכל אחד מהתחומים: פרהיסטורי, מקראי וקלאסי. חפירה לימודית תאורגן במתכונת של קמפוס לימודי. במסגרת הקמפוס ישתתפו התלמידים בניהול, רישום, מדידה, מיון הממצאים ושאר סעיפים לימודיים של החפירה. ההשתתפות בחפירה לימודית תוכר רק עם הגשת דו"ח חפירה, לפי תקנון שייקבע בחוג. לא יוכרו חפירות שלא במסגרת החוג.

שפות

א. אנגלית – כל התלמידים חייבים לעמוד בחובות הכלל־אוניברסיטאיות באנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי מעבר לקורסים בדרג 3.

תקופה מקראית – אחת משפות אלו: פיניקית, אוגריתית, מצרית, אכדית. מומלץ למעוניינים בהמשך לימודי תואר שני בתקופה זו.

תקופה קלאסית – יוונית או לטינית. מומלץ למעוניינים בהמשך לימודי תואר שני במדור זה.

ב. שפה זרה שניה – החוג ממליץ לתלמידים המתכוונים להמשיך בלימודי מ"א להתחיל בלימודי שפה זרה שניה כבר בלימודי הב"א.

נקודות זכות ללימודים אלו אינן נחשבות במסגרת 60 נקודות החובה.

הכשרה מעשית בארכיאולוגיה

לפי הודעת רשות העתיקות, ובתאום עם החוגים לארכיאולוגיה במוסדות האקדמיים בישראל, בוגרי החוגים לארכיאולוגיה החל משנת הלימודים תשס"ה שיבקשו להשתלב בעבודה מעשית כמנהלי חפירות ארכיאולוגיות (כלומר: לקבל רשיון חפירה על שמים), יוכלו לעשות כן רק אם המוסד האקדמי שהכשירם יאשר את כשירותם לעבודת שדה מעשית. מובא בזה לידיעת התלמידים כי אישור כזה יינתן רק למי שלמד ונבחן בשיעורים העוסקים בארכיאולוגיה מעשית (כגון: סטרטיגרפיה ומדידות, סקר ארכיאולוגי, מורשת ושימור וכיו"ב).

המסלול החד־חוגי

מבנה הלימודים

למסלול החד־חוגי ניתן להצטרף רק בשנה ב' עם ממוצע ציונים של 80 מינימום. במסלול החד־חוגי התלמיד יצבור 74 נ' בלימודים חוגיים ו־46 נ' במסגרת השתתפות בשני מיקבצים. נקודות נוספות בחוג תהיינה משיעורי דרג 2 ו־3 בלבד, כולל סמינריון אחד.

ההתמחויות האפשריות הן: ארכיאולוגיה פרהיסטורית, מקראית, קלאסית ומדעי ארכיאולוגיה.

סדר הלימודים

שנה א'	— 4 שיעורי מבוא + 2 שיעורים	20 נ'
שנה ב'	1 מבוא — חובה	4 נ'
— 3 פרוסמיניונים ושיעורים שונים	דרג 2	18 נ'
שנה ב'-ג'	— 2 קראמיקות מתוך 3	4 נ'
שנה ב'-ג'	— 2 מיקבצים (כולל מה שנלמד בשנה א')	46 נ'
שנה ג'	— 2 סמינרים ושיעורי השלמה	26 נ'
שנה ג'	— סמינריון מחלקתי	2 נ'
סה"כ		120 נ'

תכנית הלימודים

- א. שיעורי מבוא ושיעורים:
ראה רשימת השיעורים במסלול הדו-חוגי.
- ב. במסלול החד-חוגי ייקח התלמיד 3 פרוסמיניונים (בכל התקופות), 3 סמיניונים (מהם שניים בחוג לארכיאולוגיה, משתי תקופות) ואחד במסגרת המיקבצים.

תנאי המעבר

- א. תנאי המעבר מדרג 1 ל-2:
ראה פירוט למסלול הדו-חוגי.
- ב. פרוסמיניון דרג 2:
במסלול החד-חוגי התלמיד ישתתף בשלושה פרוסמיניונים, אחד בכל תקופה.
- ג. סמיניונים דרג 3:
במסלול החד-חוגי התלמיד ישתתף בשני סמיניונים, אחד בתקופת ההתמחות ואחד בתקופה אחרת.

סיורים וחפירות

- א. סיורים: תלמידי המסלול החד-חוגי חייבים להשתתף ב-18 ימי סיור במשך התואר הראשון.
- ב. חפירות: תלמידי המסלול החד-חוגי ישתתפו ב-30 ימי חפירה במשך התואר הראשון (10 מכל תחום).

שפות

ראה לימודי שפות במסלול הדו-חוגי.

מיקבצים

תלמידי המסלול החד-חוגי ישתתפו בשני מיקבצים בהיקף של 46 נ'. ניתן לבחור מתוך שני מיקבצי לימוד קיימים בחוגים אחרים או מתוך מיקבץ לימוד קיים ומיקבץ שני שיורכב על-

ידי התלמיד בהתייעצות עם מרכז המסלול החד-חוגי. באחד משני המיקבצים יגיש התלמיד עבודה סמינריונית.

- החוג ממליץ לתלמידי המסלול החד-חוגי לבחור במיקבצים הקרובים מבחינה נושאית כדלקמן:
- פרהיסטוריה – אנתרופולוגיה, ביולוגיה אבולוציונית, גאוגרפיה.
  - ארכיאולוגיה מקראית – מקרא, היסטוריה של עם ישראל, לימודי ארץ-ישראל, גאוגרפיה.
  - ארכיאולוגיה קלאסית – תרבות ומורשה קלאסית, היסטוריה כללית, אמנות, גאוגרפיה.
  - מדעי הארכיאולוגיה: מדעים, אנתרופולוגיה, ביולוגיה, גיאוגרפיה, לימודי ים.

תעודת הוראה בשל"ח ובידיעת הארץ לתלמידי החוג לארכיאולוגיה

התלמידים יחוייבו בקורסי השלמה בחוג לגאוגרפיה וקורס השלמה בחוג ללימודי א"י. בחוג לגאוגרפיה אחד משני הקורסים:

- מבוא לגאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב 6 שש"ס (שו"ת)
- מבוא לסובב הפיסי 6 שש"ס (שו"ת)

בחוג ללימודי א"י, אחד משני הקורסים:

- מבוא לא"י במאה ה-19 4 שש"ס
- מבוא לתקופת המנדט 4 שש"ס

תלמידים שהחוג השני שלהם הוא גאוגרפיה יהיו פטורים מהשלמות בחוג זה.

תלמידים שהחוג השני שלהם הוא לימודי א"י יהיו פטורים מהשלמות בחוג זה.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' דניאל קאופמן

מטרת הלימודים

לימודי המ"א מיועדים להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של התלמיד בתחומים השונים של הארכיאולוגיה: בלימודי האדם הקדמון, ארכיאולוגיה של ארץ-ישראל והמזרח הקדום בתקופה המקראית, הארכיאולוגיה של ארץ-ישראל בתקופה הקלאסית והארכיאולוגיה של יוון ורומא.

מטרה נוספת היא להקנות לסטודנט דרכי מחקר, תוך עבודה מעשית בחפירות ובמעבדות, לשפר ולהרחיב את השיטות והכלים כדי להכשירו למחקר עצמאי.

תכנית הלימודים מכוונת לפיתוח החשיבה, וגיבוש הידע בתחומי ההתמחות.

תנאי הקבלה

ללימודי תואר שני, יוכלו להתקבל בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוג לארכיאולוגיה, שציונם המשוקלל הוא 76 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד. בעלי תואר ראשון במקצוע או התמחות אחרת יחויבו בלימודי השלמה, אשר יקבעו על-ידי ועדת המ"א של החוג. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית, ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

לימודי המ"א מתנהלים בשני מסלולי לימוד:

מסלול א'

מבנה הלימודים

משך הלימודים במסלול א' כולל הגשת עבודת גמר מחקרית, לא יותר משלוש שנים. תכנית הלימודים תכלול סה"כ 34 שש"ס – 26 שש"ס בחוג לארכיאולוגיה ו-8 שש"ס שיעורי בחירה (דרג 3-5) בחוגים אחרים (ובאישור יועץ מ"א) שיעורי עזר ולימודי השלמה אינם נכללים במניין.

26 שש"ס בחוג לארכיאולוגיה

8 שש"ס שיעורי בחירה (באישור יועץ מ"א)

עבודת גמר מחקרית

מסלול א'

סמינר מחקר

סמינריונים בתחום ההתמחות

שיעורים וסדנאות בתחום ההתמחות + כלליים

סה"כ

2 שש"ס

8 שש"ס

16 שש"ס

26 שש"ס

על התלמיד להגיש שתי עבודות סמינריוניות (1 בכל שנה)

עבודת הגמר המחקרית

לא יאוחר מתום השנה הראשונה ללימודים, יחליט התלמיד בהתייעצות עם המדריך, על נושא עבודת הגמר המחקרית. ההצעה לעבודת הגמר המחקרית תובא לאישור ועדת המ"א של החוג. הכתיבה, ההגשה והשיפוט של עבודת הגמר המחקרית יהיו על פי הנוהל הקיים בתקנון לימודי התואר השני של האוניברסיטה.

התלמיד יכול לבחור, בהתייעצות עם מדריכו, שיעורי בחירה (דרג 3-5) בחוגים כגון: סוציולוגיה-אנתרופולוגיה, מקרא, גאוגרפיה, ציוויליזציות-ימיות, פסיכולוגיה, ביולוגיה, היסטוריה של עם-ישראל, היסטוריה כללית, תולדות האמנות.

הדרישות כוללות גם:

1. הכרת המחשב ותפעולו בארכיאולוגיה.
  2. סקר וחפירות, בהיקף של שבועיים לפחות, בתאום עם המדריך.
  3. שפה זרה:
- שפה זרה שניה אירופאית מודרנית (בנוסף לאנגלית), ברמת מתקדמים.
שפה עתיקה בהתמחות המקראית או הקלאסית.
שעות לימוד שפה זרה אינן נחשבות במניין השעות לתואר.

מסלול ב'

מבנה והיקף הלימודים

8 שש"ס	מגמת התמחות ראשית 2 סמינרים
22 שש"ס	שיעורים וסדנאות
4 שש"ס	1 סמינר מחוץ לחוג (במגמת ההתמחות כולל כתיבת עבודה)
10 שש"ס	שיעורי בחירה (דרג 3-5)
	בחינת גמר
44 שש"ס	סה"כ

בסוף לימודיהם התלמידים במסלול זה חייבים בבחינת גמר (במקום כתיבת עבודת גמר מחקרית), זו תכלול גם מרכיב של בחינה בע"פ.

התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות: שתיים בחוג, עבודה אחת תעשה מחוץ לחוג. שיעורי בחירה יהיו, כמקובל במסלול א' (מן החוגים שהוזכרו לעיל, ובהתייעצות עם המדריך). תלמידי מסלול ב' יהיו פטורים מחובת שפה עתיקה.

שפה זרה שנייה (מודרנית), ימי חפירה וסיוור, יהיו בהתאם לנדרש מתלמידי מסלול א'. תכנית הלימודים תאפשר לסטודנט החפץ בכך מעבר ממסלול למסלול. משך הלימודים במסלול ב' הינו שנתיים.

"מורשת וארכיאולוגיה ציבורית" – מסלול לימודים אישי

תחום הכולל שימור וניהול אתרים, אוצרות, הקהילה, חינוך ותיירות. יתקבל תלמיד שציונו המשוקלל לתואר ראשון הוא 80 לפחות. דרישות לימודיות בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שני, כולל כתיבת עבודת גמר.

תוכנית מ"א משותפת לחוגים למקרא ולארכיאולוגיה ("המקרא בראי הארכיאולוגיה")

מטרת הלימודים

התוכנית מיועדת להרחבת ידיעות התלמיד בתחום הארכיאולוגיה ככלי עזר לחקר המקרא ותרבויות המזרח הקדום. בשיעורים ישולבו סיורים, ימחישו את הקשר בין הטקסט המקראי לבין האתרים הארכיאולוגיים, וכך תערכנה הדרכות בתצוגות ולוונטיות במוזיאונים.

סדר הלימודים וחובת הלימוד

התוכנית קיימת במסגרת מסלול א' ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).

מסלול א': תכנית הלימודים תכלול 32 ש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. בנוסף לכך התלמיד ילמד שפה עתיקה ושפה מודרנית (נוסף לאנגלית). התלמיד יכתוב שתי עבודות סמינריוניות, אחת במסגרת סמינריון משותף לשני החוגים ואחת בחוג שבו התלמיד לא למד לתואר הראשון. התלמיד יכתוב עבודת גמר מחקרית בנושא משותף לשני החוגים.

מסלול ב': התלמיד ישתתף בכל השיעורים המוצעים על-ידי החוג למקרא ועל-ידי החוג לארכיאולוגיה. תכנית זו מחייבת 44 ש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. במסגרת זו התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות, שתיים בחוג אחד ועוד אחת בחוג השני (לפי בחירתו). הלימודים יסתיימו בבחינת גמר.

הלימודים יימשכו שנתיים ויתקיימו במשך יומיים בשבוע.

תנאי הקבלה

יתקבלו בעלי תואר ראשון בחוג למקרא או בחוג לארכיאולוגיה שציונם המשוקלל הוא 76 לפחות בכל חוג. בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר BED יתקבלו לתוכנית בתנאים שייקבעו על-ידי ראש החוג למקרא וראש החוג לארכיאולוגיה.

סדרי הרשמה

הסטודנט יוכל להרשם לאחד משני החוגים: החוג לארכיאולוגיה או למקרא.

תעודת סיום

סטודנט שיסיים בהצלחה את לימודיו יקבל תואר מ"א בחוג שבו הוא נרשם לתוכנית הלימודים.

שקלול ציונים

מסלול א'

עבודת גמר	40%
שיעורים חוגיים	30%
לימודים מחוגים אחרים	30%

מסלול ב'

בחנית גמר בכתב	30%	(80% לבחינה בכתב ו-20% בע"פ)
סמינרים בחוג	16%	
שיעורים חוגיים	24%	
שיעורים מחוגים אחרים	30%	

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' דניאל קאופמן

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדותם כתלמידים לתואר דוקטור כל בעלי תואר שני (מ"א) בארכיאולוגיה מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל, שהשיגו לפחות ציון סופי "טוב" (80) בלימודיהם לתואר שני, וציון "טוב מאד" (86) בעבודת הגמר המחקרית ל-מ"א.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:
תלמיד מחקר שלב א' – שנה (2 סמסטרים, מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר)
תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משנתיים (מאישור הצעת המחקר עד הגשת העבודה)

בקשת הקבלה שתופנה לוועדה החוגית תכלול: מהלך חיים, העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך", גליונות ציונים מאושרים ל-ב"א ול-מ"א, שתי המלצות מאנשי אקדמיה, כאשר אחת מהן ממדריך התיזה ל-מ"א, אישור בכתב על הסכמת מנחה לעבודת הדוקטור וכן הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע מאושרת על-ידי המנחה המיועד. בשלב א' יכין התלמיד הצעת מחקר ויגישה בחתימת המנחה לאישור הוועדה החוגית לתואר שלישי.

אישור סופי יינתן על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת האישור, יעבור התלמיד למעמד תלמיד מחקר שלב ב'.

המנחה יקבע לתלמיד את תוכנית הלימודים שלו ואת היקפה. הוועדה החוגית תאשר את התכנית.

הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בע"פ) בקורסים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק השתתפות פעילה.

תלמיד אשר במסגרת לימודי התואר השני שלו לא למד שפת מחקר שניה ברמת מתקדמים, חייב להשלים חובה זאת.

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה מודפסת ובחתימת המנחה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. הוועדה תדון בעבודה ותחליט אם לאשרה לשיפוט או לדרוש תיקונים. לאחר אישור העבודה לשיפוט תערך בדיקה אם אכן מולאו כל החובות כנדרש על-פי התקנון. העבודה תועבר לרשות ללימודים מתקדמים לשיפוט בהתאם לנוהלים.

לתלמידים מצטיינים קיימת אפשרות ללמוד במסלול ישיר לדוקטורט. פרטים על כך בפרק לרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה.

יש לעיין בפרק על לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון.

בית-הספר להיסטוריה

תכנית לימודים למ"א ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש בית-הספר: פרופ' יעקב ברנאי

בית-הספר להיסטוריה מושתת על ההכרה שההיסטוריה הינה דיסציפלינה מדעית שהיבטיה השונים – כללית, יהודית, מזרח תיכונית, ארץ-ישראלית – קשורים ביניהם קשר הדוק. בית-הספר נועד לייצל ולהגביר את שיתוף הפעולה בין החוגים להיסטוריה, תוך העשרת הלימודים המתקדמים המוצעים כיום בתחום. החוגים המאוגדים בבית הספר הינם: תולדות ישראל, היסטוריה של המזה"ת, היסטוריה כללית, לימודי ארץ-ישראל, לימודי מזרח-אסיה ותולדות האמנות. בית הספר להיסטוריה מקיים: סמינר סגל למורים חברי החוגים השותפים בו. סמינרים לתלמידי המחקר של החוגים השותפים בו. הרצאות אורח ודיונים על ספרים חדשים. סדנאות בתחומי מחקר שונים. קורסים משותפים לתלמידי מ"א, העוסקים בנושאים מתודולוגיים. סדנאות בנושאים היסטוריים משולבים לתרבות האירופית, היהודית, המזרח-תיכונית, הארץ-ישראלית, של תרבות מזרח אסיה ובנושאי תולדות האמנות. תכנית בלימודים יוונים קורס בחירה לב.א. (משותף לכל החוגים) כמה קורסי בחירה למ.א. (משותף לכל החוגים) מטרת הסמינרים, הקורסים, ההרצאות והסדנאות היא לגבש את הדיסציפלינה ההיסטורית באוניברסיטה ולהביא בפני התלמידים לתארים מתקדמים תמונה מורכבת, מגוונת ומעודכנת של הידע, השיטות ומצב המחקר בתחומים מרכזיים של חקר ההיסטוריה.

לימודים בין-חוגיים במסלול אישי לתואר שני בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה

בשיתוף החוג לחינוך ובי"ס להיסטוריה (במסגרת החוגים ההיסטוריים)

כללי

כיום ברור יותר ויותר כי השואה, בנוסף להיותה שאלה מחקרית היסטורית חשובה, מעלה שאלות נוקבות ברמה החינוכית בכל הקשור לצייתנות, לסמכות, סרבנות, התנהגות אלטרואיסטית, פושעי מלחמה, מצילים, עומדים מהצד, קורבנות, מתנגדים, לוחמים וכיוצ"ב. השואה היא גם סוגיה המעסיקה דיסציפלינות נוספות כגון: פילוסופיה, סוציולוגיה ופסיכולוגיה כלומר היא שאלה מחקרית אינטרדיסציפלינרית. דיון בשואה ובהסתעפויותיה מבהיר בנוסף לסוגיות היסטוריות מסובכות שאלות חינוכיות רבות עוצמה כגון: מהי אוטונומיה מחשבתית, כיצד עלינו לחנך אליה? מהם המרכיבים של חשיבה אוטונומית, צייתנות ומשמעויות נוספות.

מסלול אישי (מסלול עם כתיבת תיזה בלבד):

מטרתו של המסלול היא לאפשר לתלמיד ללמוד בנושא היבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה, שאיננו בהכרח מוגבל לתכנית לימודים מסוימת בחוג לחינוך ובחוגים ההיסטוריים. התלמיד יוכל לשמוע גם קורסים מתחומים אחרים שיש להם נגיעה לנושא השואה, כגון: פילוסופיה, סוציולוגיה, פסיכולוגיה ועוד. במסלול זה התלמיד מחויב במכסת שעות לימוד של 32 שש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תכנית הלימודים תיבנה על ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל את אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר למנחה מטעם החוג שינחה וילווה תכנית אישית זאת. בתעודת המוסמך תצוין התמחותו בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה.

תנאי קבלה

המועמד יוכל להירשם לחוג לחינוך או לאחד מהחוגים המעוגנים בביה"ס להיסטוריה בתנאי שיעמוד בתנאי הקבלה של מסלול אישי באותו חוג.

מבנה הלימודים

- א. במידת הצורך התלמיד יחויב בלימודי השלמות. בחוגים ההיסטוריים חייבים ללמוד שפה זרה ברמת מתקדמים.
- ב. תלמיד החוג לחינוך ילמד קורסים בנושא השואה בהיקף של 12 שש"ס, לפחות, באחד החוגים ההיסטוריים. תלמידי החוגים ההיסטוריים ילמדו קורסים בהיקף של 12 שש"ס, לפחות, בחוג לחינוך.
- ג. לפחות 70% מקורסי הלימוד יהיו בדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים יהיו בדרג 3 לפחות.
- ד. התלמיד יחויב בקורס מתודולוגי בתאום עם מנחה עבודת הגמר (בחוג לחינוך או באחד החוגים ההיסטוריים).
- ה. הסטודנטים יחוייבו בקורס מבואי אינטרדיסציפלינרי מיוחד לתוכנית זו.

פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות ביה"ס להיסטוריה

ההרשמה לקורסי ביה"ס מתבצעת על-ידי מרכזת ביה"ס להיסטוריה:

גב' גלית מלבא במזכירות החוג, קומה 17 חדר 1712. טלפון: 04-8240253

דוא"ל: gmalka1@univ.haifa.ac.il

היסטוריה כללית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' אריה כוכבי

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מיכאל גודיץ, פרופ' אריה גראבויס (אמריטוס), פרופ' אפרים דוד, פרופ' בלה ואגו (אמריטוס), פרופ' מרים ירדני (אמריטוס), פרופ' אריה כוכבי, פרופ' סופיה מנשה, פרופ' מיכל סובל (אמריטוס), פרופ' חנוך צ'זיק, פרופ' רון רובין.

פרופסור חבר: פרופ' דוד גולן (אמריטוס), פרופ' אבא סטראז'ס (אמריטוס), פרופ' בן-ציון פינצ'וק, פרופ' חיה שפייר-מקוב.

מרצה בכיר: ד"ר עוזי אלידע, ד"ר מנחם לוז, ד"ר עמוס מגד, ד"ר גלעד מרגלית, ד"ר נירה פנסר, ד"ר יוסי ציגלר, ד"ר יניר שוחט.

מרצה: ד"ר שרון הלוי, ד"ר צור שלו*.

מדריך דוקטור: ד"ר ערן שלו.

עמית הוראה: ד"ר אורי אמיתי, ד"ר יהודית ברונשטיין, ד"ר גבי גוארינו, ד"ר ברוך גור, ד"ר איריס סולימני, מר אורי פרויס.

*דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' אתי מרום**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

קומה 13, חדר 1302

טלפון: 04-8240907 פקס: 04-8249195

general-history@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

המסלול הדו-חוגי

מטרת הלימודים

יעדם של הלימודים בחוג הוא להקנות לתלמידים ידע וכלים להבנת תהליכים היסטוריים עם דגש על ההיסטוריות של אירופה ואמריקה היונקות מן המורשות של יוון, רומא והתרבות הנוצרית. תכנית הלימודים בחוג מציעה מגוון קורסים העוסקים בסוגיות בתחומי ההיסטוריה הפוליטית, החברתית, הכלכלית, התרבותית והמגדרית. הלימודים יכשירו את התלמידים לחשיבה עצמאית ולגישה ביקורתית אל המקורות ההיסטוריים.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

מסלולים ומגמות

הלימודים מתקיימים במסלול הדו-חוגי ובמסלול החד חוגי (החל משנה ב' בלבד). הלימודים מקיפים ארבע תקופות – העת העתיקה, ימי הביניים, העת החדשה והעת החדשה. במסגרת כל תקופה נלמדים שיעורים (הרצאות פרונטליות), תרגילים, שפה זרה ברמת מתחילים (סמסטר א'+ב') וסדנא למיומנויות מחקריות, פרוסמיניריונים וסמינריונים אותם יבחרו התלמידים בהתמחות על-פי עקרון תקופתי, אזורי או נושאי.

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

שנה א'

מערכת הלימודים מורכבת מ-4 שיעורים למתחילים (2 שש"ס 2 נ"ז כל אחד); 4 תרגילים (4 שש"ס 4 נ"ז כל אחד) וכן סדנא למיומנויות מחקריות (2 שש"ס 2 נ"ז).
שפה זרה – ראה שנה ב'.

שנה ב'

מערכת הלימודים מורכבת מ-3 פרוסמיניריונים (4 שש"ס 5 נ"ז כל אחד), לפי בחירת התלמיד.

שפה זרה

כל תלמידי החוג ילמדו בשנה השניה ללימודיהם לטינית או שפה אחרת שאינה שפת-אמם ברמת מתחילים (סמסטר א'+ב' בהיקף של 4 שש"ס 4 נ"ז). המעוניינים להשלים חובה זו בשנה א' יוכלו לעשות כן.

שנה ג'

מערכת הלימודים כוללת 2 סמינריונים בשתי תקופות שיבחרו על-ידי התלמיד על-פי תחומי העניין שלו (4 שש"ס 6 נ"ז כל אחד) וכן שיעור מתקדם (2 שש"ס 3 נ"ז).

* **הערה:** ניתן לדחות שיעור ותרגיל משנה א' לשנה ב' (ראה דרישות מעבר).

נקודות זכות	שעות סמסטריאליות	שנה אקדמית	העת העתיקה
2	2	(א)	שיעור
4	4	(א)	תרגיל
5	4	(ב)	פרוסמינריון*
ימי הביניים			
2	2	(א)	שיעור
4	4	(א)	תרגיל
5	4	(ב)	פרוסמינריון*
העת החדשה			
2	2	(א)	שיעור
4	4	(א)	תרגיל
5	4	(ב)	פרוסמינריון*
העת החדשה			
2	2	(א)	שיעור
4	4	(א)	תרגיל
5	4	(ב)	פרוסמינריון*
3	2	(ג)	שיעור מתקדם
6	4	(ג)	סמינריון א'
6	4	(ג)	סמינריון ב'
2	2	(א)	סדנא למיומנויות מחקריות לטינית או שפה אחרת
4	4	(ב)	שאינה שפת-אם
60 נ"ז	52 שש"ס		סה"כ

* יש לבחור 3 פרוסמינריונים מבין 4 הפרוסמינריונים המוצעים, אחד בכל תקופה.

דרישות מעבר

- כל האמור בתקנון הלימודים לתואר ראשון חל על תלמידי החוג.
- קיימת חובת נוכחות של התלמיד בקורסים. השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל אם נוכחותו לא תהא מספקת (80% לפחות). לא תישלח התראה.
- תלמיד שלא השלים לימודי שיעור ותרגיל בתקופה מסויימת לא יוכל להשתתף בפרוסמינריון של אותה תקופה. תלמיד שלא השלים לימודי שיעור, תרגיל ופרוסמינריון בתקופה מסוימת לא יוכל להשתתף בסמינריון של אותה תקופה.

החוג להיסטוריה כללית

4. על התלמיד לסיים לימודי האנגלית כשפה זרה טרם ירשם לקורסים מדרג 3 (סמינריונים ושיעור מתקדם).
5. תלמיד יתקבל לשנה ג' לאחר שמילא את כל חובותיו בשנה ב', כולל סדנא למיומנויות מחקריות ולימודי שפה זרה.
6. עבודה סמינריונית תוגש למוזכירות החוג בשני עותקים. עותק אחד יועבר למרצה, ועותק שני על גבי דיסקט יישמר במוזכירות החוג. תאריך אחרון להגשת העבודה הוא תחילת שנת הלימודים העוקבת בין אם נלמד הקורס בסמסטר א' או בסמסטר ב'.
7. סיום חובות לתואר: לאחר שהשלימו חובותיהם האקדמיות לתואר ראשון, יפנו התלמידים למרכזת החוג אשר תעביר את שקלול ציוניהם למדור בוגרים, בתנאי שאישרו בחתימת ידם את ממוצע ציוניהם הסופיים. לאחר סגירת התיק לא ניתן לשפר ציונים.

המסלול החד-חוגי

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להרחיב את השכלתם ההיסטורית של התלמידים, כמו גם להעמיק את ידיעותיהם בנושאים ספציפיים לפי בחירתם. מסגרת זו מאפשרת לתלמידים לבחור מקבצי לימוד מחוונים אחרים הנושקים לתחום בו בחרו, ובכך מספקת להם גישה רבת תחומית.

תנאי הקבלה

תלמידים שממוצע ציוניהם בסוף שנה א' עומד על 85 לפחות.

מבנה הלימודים

על מכסת הקורסים של המסלול החד-חוגי מתווסף סמינריון (6 נ"ז) בתחום ההתמחות בו בחר התלמיד וכן שפה זרה נוספת ברמת מתחילים ומתקדמים (8 נ"ז), סה"כ 74 נ"ז במסגרת החוג.

כמו כן, יבחר התלמיד במסלול החד-חוגי 3 מייקבצים אותם ירכיב בהתייעצות עם יו"ר ועדת ב"א: שניים מבין שלושת המייקבצים יבחרו מבין רשימת המייקבצים ההיסטוריים הקיימים, כאשר אחד מהם לפחות, יבחר מבין רשימת המייקבצים בחוג להיסטוריה כללית. קיימת אפשרות להרכבת מקבץ שלישי על בסיס לימודים קודמים (מותנה באישור יו"ר ועדת ב"א). התלמיד יוכל להתחיל ללמוד את המייקבצים בשנה ב' ללימודיו. סדר הלימודים ומבחר הקורסים ייקבעו בייעוץ.

דרישות מעבר

דרישות המעבר במסלול החד-חוגי זהות לאלו הנהוגות במסלול הדר-חוגי.

באשר למייקבצים: התלמידים יעמדו במטלות הנדרשות בקורסים בהם למדו. כמו כן, יגישו עבודה סמינריונית באחד מקורסי הסמינריון בהם ישתתפו.

מידע לתלמידי החוג המועידים עצמם להוראה

תלמידים המועידים עצמם להוראת היסטוריה חייבים בשיעורי השלמה. ההיקף והתוכן של שיעורי ההשלמה תלויים בחוג הלימודים השני לב"א. נא ראו הנחיות מפורטות בתוכנית הלימודים של החוג להוראה בפרק השלמות לתלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים בחוג אחר או במוסד אקדמי אחר, יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט ציוני מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.

יו"ר ועדת ב"א ידון בבקשת המועמד ויחליט על סמך מסמכיו על תנאי קבלתו, ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים. אין חובה להכיר בלימודים קודמים. היקף הנקודות שיוכר יהיה, בכל מקרה, לגופו של עניין ובהתאם למבנה הלימודים בחוג.

המסלול למצטיינים – מיועד לתלמידים שממוצע ציוניהם בסוף שנה ב' עומד על 87 ומעלה. במסגרת מסלול זה ישתתפו התלמידים בקורס שיכשירם לקראת לימודי המ"א.

המסלול המואץ למ"א – מיועד לתלמידי שנה ג' בתואר ראשון, אנא הסתכלו בפרק העוסק בלימודי מ"א.

שקלול ציונים

10%	4 שיעורים
18%	4 תרגילים
5%	סדנא למיומנויות מחקריות
2%	שפה זרה
30%	3 פ"ס
30%	2 סמינריונים
5%	1 שיעור מתקדם
100%	סה"כ

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' חיה שפייר-מקוב

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר השני היא להעמיק את ההשכלה ההיסטורית של התלמידים ולהקנות להם את הכלים הדרושים לעיסוק במחקר היסטורי. לשם כך מתמחים התלמידים בתקופה אחת (העת העתיקה, ימי הביניים, העת החדשה או העת החדשה), או בנושא מסוים שאינו מוגבל לתקופה מסוימת, ומשתתפים בלימודים אינטגרטיביים המשותפים לכל התקופות.

תנאי קבלה

- א. בוגרי תואר ראשון במסלול הדו-חוגי ובוגרי המסלול החד-חוגי בחוג להיסטוריה כללית שציונם "טוב" (80 לפחות), רשאים להמשיך בלימודים במסלול א' לקראת התואר מ"א, ועליהם להשיג ציון משוקלל של 76 לפחות בחוג הלימוד השני.
- ב. למסלול אישי רשאים להתקבל תלמידים שציונם הסופי בלימודי התואר הראשון בשני החוגים הוא 80 לפחות.
- ג. למסלול ב' רשאים להתקבל תלמידים שציונם הסופי בלימודי התואר הראשון בכל אחד מחוגי הלימוד הוא 76 לפחות.
- ד. בוגרי חוגים אחרים יידרשו ללימודי השלמה לפי החלטת ועדת מ"א חוגית.
- ה. בחינת ידע בעברית – מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה במהלך לימודיו כתנאי לזכאותו לתואר.

מסלולי הלימודים

הלימודים מתנהלים באחד מארבעה מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
2. מסלול ב' – עם בחינת גמר.
3. מסלול אישי – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
4. מסלול מואץ – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

משך הלימודים

משך הלימודים במסלול א' ובמסלול אישי הוא עד 3 שנים.
משך הלימודים במסלול ב' הוא שנתיים.
משך הלימודים במסלול מואץ הוא 4 שנים (תואר בוגר ותואר מוסמך).

מסלול א'

היקף הלימודים במסלול זה הוא **32 שש"ס**, לפי החלוקה כדלקמן:

שנה ב'		שנה א'	
4 שש"ס	סמינר התמחות	8 שש"ס	2 סמינרי התמחות
2 שש"ס	סמינר מתודולוגי	2 שש"ס	סמינר מתודולוגי
2 שש"ס	סמינר מחקר ב'	2 שש"ס	סמינר מחקר א'
2 שש"ס	קריאה מודרכת	2 שש"ס	קריאה מודרכת
4 שש"ס	קורסי בחירה	4 שש"ס	קורסי בחירה
14 שש"ס	סה"כ	18 שש"ס	סה"כ

הערות

- א. על התלמיד לשמוע לפחות 28 שש"ס בחוג הראשי.
- ב. כל תלמיד חייב ללמוד לפחות 2 סמינרי התמחות בתקופת התמחותו.
- ג. קורסי בחירה – לפחות 4 שש"ס ילמדו במסגרת החוג (דרג 3 ומעלה).
- ד. במסלול זה חייב התלמיד להגיש 2 עבודות סמינריות, לפחות אחת בתקופת התמחותו.
- ה. לימודי שפה זרה – תלמיד שיזדקק ללימודי שפה זרה לצורך מחקר, יוכל להשתתף בלימודי שפה זרה במקום קורסי הבחירה. תלמיד שילמד שפה זרה ברמת מתחילים ו/או מתקדמים (8 או 16 שש"ס) יקבל הכרה במחצית משעות קורסי הבחירה (4 או 8 שש"ס).
- ו. הארכת משך הלימודים טעונה אישור ראש ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים.

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

תלמיד מסלול א' או אישי יבחר את נושא העבודה תוך התייעצות עם המנחה/ים. במסגרת הקורס סמינר מחקר א' תוגש טיוטה של הצעת המחקר כחלק מדרישת הקורס. הצעת המחקר תוגש לוועדת המ"א החוגית עד סוף סמסטר א' של שנת הלימודים השניה, בחתימת המנחה וב-3 עותקים. עם תום לימודיו יגיש התלמיד את עבודת התיזה לשיפוט בהתאם לנהלי הכנה והגשה של עבודת גמר של הרשות ללימודים מתקדמים.

מסלול ב'

היקף הלימודים במסלול זה הוא **44 שש"ס** לפי החלוקה כדלקמן:

שנה ב'		שנה א'	
4 שש"ס	סמינר התמחות	8 שש"ס	2 סמינרי התמחות
2 שש"ס	סמינר מתודולוגי	2 שש"ס	סמינר מתודולוגי
2 שש"ס	קריאה מודרכת	2 שש"ס	קריאה מודרכת
8 שש"ס	קורסי בחירה בחוג	8 שש"ס	קורסי בחירה בחוג
4 שש"ס	קורסי בחירה מחוץ לחוג	4 שש"ס	קורסי בחירה מחוץ לחוג
20 שש"ס	סה"כ	24 שש"ס	סה"כ

הערות

- א. קורסי בחירה – לפחות 8 שש"ס מקורסי הבחירה בחוג יהיו מדרג 4 ואת היתר ניתן לקחת מדרג 3.
- קורסי הבחירה מחוץ לחוג יורכבו מקורסים מדרג 3 ומעלה באישור ועדת המ"א החוגית.
- ב. במסלול זה חייב התלמיד להגיש 3 עבודות סמינריות. 2 עבודות תוגשנה במסגרת סמינרי ההתמחות ואחת במסגרת קורסי הבחירה.
- בתום לימודיו במסלול זה ייבחן התלמיד בבחינת גמר בנושא שיבחר בתאום עם המנחה ובאישור ועדת המ"א החוגית.

מסלול אישי

היקף הלימודים במסלול זה הוא 32 שש"ס לפי החלוקה כדלקמן:

שנה ב'		שנה א'	
4 שש"ס	סמינר התמחות	8 שש"ס	2 סמינרי התמחות
2 שש"ס	סמינר מתודולוגי	2 שש"ס	סמינר מתודולוגי
2 שש"ס	סמינר מחקר ב'	2 שש"ס	סמינר מחקר א'
2 שש"ס	קריאה מודרכת	2 שש"ס	קריאה מודרכת
4 שש"ס	קורסי בחירה	4 שש"ס	קורסי בחירה
14 שש"ס	סה"כ	18 שש"ס	סה"כ

המסלול האישי יהנו מסלול לימודים הבנוי סביב תחום התמחות מרכזי הנבחר ע"י התלמיד והחוצה דיסציפלינות. היקף הלימודים זהה למסלול א' אך ניתן לקחת יותר קורסים מחוגים אחרים בהתאם לתחום ההתמחות. שאר הקורסים להשלמת מכסת הלימודים ייקבעו בתאום עם ועדת המ"א החוגית. תכנית הלימודים חייבת את אישור ועדת המ"א החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים.

עבודת גמר מחקרית

בהתאם לנהלים של מסלול א'.

לימודים בין חוגיים במסלול אישי לתואר שני בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה

בשנה"ל תשס"ה נפתח מסלול אישי בנושא: היבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה מטעם הפקולטה לחינוך וביה"ס להיסטוריה. לפרטים ראה בתוכנית ביה"ס להיסטוריה.

הערות

מעבר ממסלול א' למסלול ב' ולהיפך אפשרי באישור ועדת המ"א החוגית. במקרה זה יחוייב התלמיד בכל הדרישות של המסלול החדש, ויוכל לקבל פטור עבור לימודיו במסלול הקודם כמילוי חלקי של הדרישות למסלול החדש.

המסלול המואץ לתואר שני

מטרת הלימודים

החוג מציע לתלמידים מצטיינים לסיים תוך ארבע שנים (8 סמסטרים) את התואר הראשון והשני. מסלול זה מאפשר קבלת תואר "בוגר" עם השלמת מכסת לימודי הב"א, תוך כדי הלימודים לתואר שני. הצעת התיזה תוגש בתחילת שנה"ל הרביעית.

עם השלמת כל החובות לתואר שני, כולל כתיבת עבודת הגמר המחקרית ושיפוטה, יהיו זכאים תלמידי המסלול המואץ לקבל תואר "מוסמך האוניברסיטה" בחוג להיסטוריה כללית. היקף הלימודים והחובות במסלול זה זהים לאלו במסלול א'.

תנאי קבלה

יתקבלו לתכנית תלמידים שסיימו את לימודי שנה ב' בחוג בציון 85 לפחות לאחר ראיון עם יו"ר ועדת המ"א החוגית במהלך הקיץ שבין שנה ב' ל-ג'. תכנית הלימודים תיקבע בתאום עם ועדת המ"א החוגית.

מסלול הלימודים

- שנה א' – על-פי תכנית הלימודים לב"א
- שנה ב' – על-פי תכנית הלימודים לב"א
- שנה ג' – על-פי תכנית הלימודים לב"א, וכן קורסים מתכנית הלימודים למ"א:

4 שש"ס	סמינר התמחות
2 שש"ס	סמינר מתודולוגי
2 שש"ס	סמינר מחקר א'
2 שש"ס	קריאה מודרכת
10 שש"ס	סה"כ

שנה ד'

8 שש"ס	2 סמינרי התמחות
2 שש"ס	סמינר מתודולוגי
2 שש"ס	סמינר מחקר ב'
2 שש"ס	קריאה מודרכת
8 שש"ס	קורסי בחירה
22 שש"ס	סה"כ

עבודת גמר מחקרית

בהתאם לנהלים של מסלול א'.

תוכניות לימודים מיוחדות למ"א

א. תכנית לתואר שני בתרבות קלאסית

ראש התכנית: פרופ' אפרים זוד

מטרת התכנית

להפגיש את התלמיד עם התחומים השונים של התרבות הקלאסית (הסטוריה, פילולוגיה, פלאוגרפיה, תיאטרון, פילוסופיה, ספרות, אמנות וארכיאולוגיה) ולהקנות לו כלים מתודולוגיים ודיסציפלינריים, כמו כן נועדה התכנית לאפשר לתלמיד התמחות באחד מהתחומים האלה, תוך העמקה וגיבוש באמצעות נגישות אל הטכסטים הקלאסיים-היווניים והרומיים.

מסלולי הלימודים

מסלול א': עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב': עם בחינת גמר.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה הכלליים לחוג. באישור ראש החוג וראש התכנית יתקבלו גם בוגרי חוגים אחרים בפקולטה העומדים בתנאים הכלליים של החוג.

מבנה הלימודים

התכנית המוצעת תתבסס על שתי התמחויות מרכזיות: התמחות היסטורית-ארכיאולוגית והתמחות היסטורית-פילוסופית/ספרותית.

מסלול א'

היקף הלימודים במסלול זה הוא **32 שש"ס** לא כולל לימודי שפות, לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

סמינר התמחות בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)	4 שש"ס
2 סמינרים מתודולוגיים	4 שש"ס
סמינר התמחות בתקופה הקלאסית	4 שש"ס
קורסי בחירה מחוץ לחוג	6 שש"ס
סה"כ	18 שש"ס

שנה ב'

סמינר התמחות (או מחקר) בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)	4 שש"ס
סמינר היסטוריוגרפי או סמינר בארכיאולוגיה (או בפילוסופיה/ספרות)	2 שש"ס
קורסי בחירה	8 שש"ס
סה"כ	14 שש"ס

על אלה יש להוסיף את לימודי השפה הזרה ברמת מתקדמים 8 שש"ס. סה"כ היקף הלימודים הוא **40 שש"ס**.

הערה: סמינרי התמחות יוכלו להיות גם בארכיאולוגיה קלאסית. במקרים אלה סמינרים משלימים יהיו בהיסטוריה.

מסלול ב'

היקף הלימודים במסלול זה הוא **44 שש"ס** לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

4 שש"ס	סמינר התמחות בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)
4 שש"ס	סמינר משלים בארכיאולוגיה (או בפילוסופיה/ספרות)
4 שש"ס	2 סמינרים מתודולוגיים
4 שש"ס	סמינר התמחות בתקופה הקלאסית
10 שש"ס	קורסי בחירה מחוץ לחוג
26 שש"ס	סה"כ

שנה ב'

4 שש"ס	סמינר התמחות (או מחקר) בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)
2 שש"ס	סמינר היסטוריוגרפי או סמינר בארכיאולוגיה (או בפילוסופיה/ספרות)
12 שש"ס	קורסי בחירה
18 שש"ס	סה"כ

ב. תכנית לתואר שני בלימודי ארה"ב

ראש התכנית: פרופ' מיכל סובל

מטרת התכנית

להפגיש את התלמידים עם לימודים בין תחומיים בהיסטוריה של ארה"ב ותרבותה. התכנית משלבת קורסים בהיסטוריה, גיאוגרפיה, ספרות, אמנות, סוציולוגיה, משפטים, תקשורת ופוליטיקה של ארה"ב. המטרה לאפשר לתלמידים ליצור מעין תכנית לימודים אישית באמצעות קורסים העוסקים בארה"ב בחוגים השונים.

תנאי קבלה

יתקבלו לתכנית מועמדים שסיימו את לימודי התואר הראשון בציון סופי ממוצע של 80 לפחות ולא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד. מועמדים לתכנית שאינם בעלי רקע בהיסטוריה ותרבות של ארה"ב יידרשו ללימודי השלמה (שייקבעו בידי ראש התכנית).

מסלולי הלימוד

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית.
מסלול ב' – עם בחינת גמר.

היקף הלימודים

במסלול א' – 32 שש"ס
במסלול ב' – 44 שש"ס

מסלול א'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 32 שש"ס לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

סמינר בין-תחומי	4 שש"ס
סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
סמינר מחקר א'	2 שש"ס
קורסי בחירה	4 שש"ס
סה"כ	16 שש"ס

שנה ב'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
סמינר מחקר ב'	2 שש"ס
קורסי בחירה	8 שש"ס
סה"כ	16 שש"ס

הערות

- ניתן לקחת את קורסי הבחירה בחוגים אחרים בנושאים הקשורים ללימודי ארה"ב.
- במסלול זה חייב התלמיד להגיש 2 עבודות סמינריות, לפחות אחת במסגרת החוג.

מסלול ב'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 44 שש"ס לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

סמינר בין-תחומי	4 שש"ס
2 סמינרי התמחות	8 שש"ס
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	8 שש"ס
סה"כ	24 שש"ס

שנה ב'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	12 שש"ס
סה"כ	20 שש"ס

הערות

- במסלול זה חייב התלמיד להגיש 3 עבודות סמינריות, לפחות 2 בחוג. בתום לימודיו במסלול זה ייבחן התלמיד בבחינת גמר בנושא שיבחר בתאום עם ועדת המ"א החוגית.

ג. תכנית משותפת לחוגים לתולדות ישראל ולהיסטוריה כללית

התכנית מיועדת לענות על הצרכים של ציבור המורים להיסטוריה בבתי-הספר התיכוניים, המתמודד עם שילוב לימודי ההיסטוריה היהודית והכללית. קורסים המוצעים במסגרת התוכנית יקיפו נושאים מתולדות ישראל והעמים ויתמקדו בנושאים המהווים חלק מתוכנית הלימודים של בתי-הספר התיכוניים. במסגרת התוכנית יתקיימו קורסים משותפים לשני החוגים. התוכנית הינה במסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול ב'). להשלמת חובות הלימודים לתואר המ"א, יוכל התלמיד לבחור קורסי בחירה בחוגים אחרים באוניברסיטה בדרג 3 לפחות בהיקף הנדרש ובאישור ועדת המ.א.

תנאי קבלה

התכנית מיועדת למורים להיסטוריה בבתי-הספר התיכוניים שסיימו את לימודי הב"א באחד החוגים להיסטוריה בציון 76 לפחות, בעלי תעודת הוראה, ותק של חמש שנות הוראה וציונם המשוקלל בחוג השני לתואר בוגר הוא 76 לפחות.

מבנה הלימודים

בתכנית המשולבת ילמד התלמיד 44 שש"ס, על-פי הפירוט הבא:

1. שני סמינרי התמחות, אחד בכל חוג שש"ס 8
2. סמינר מתודולוגי באחד משני החוגים שש"ס 4
3. שני קורסים בנושאים משותפים שש"ס 8
4. שני קורסים על-פי בחירת התלמיד, אחד בכל חוג שש"ס 8
5. ארבעה קורסים בחוגים אחרים, בדרג 3 לפחות שש"ס 16

בחירת גמר: התלמיד יבחר בבחינת גמר בחוג לתולדות ישראל או בחוג להיסטוריה כללית, על-פי בחירתו.

שיקולול ציוני מ"א

מסלול א' ומסלול מואץ

עבודת גמר	50%
2 סמינרי התמחות עם עבודות	20%
סמינר התמחות עם רפרט	4%
2 סמינרים מתודולוגים	6%
2 סמינרי מחקר	6%
2 ק"מ	6%
קורסי בחירה או שפות	8%
סה"כ	100%

מסלול ב'

בחינת גמר	34%
קורסים עם עבודות	30%
2 סמינרים מתודולוגים	6%

החוג להיסטוריה כללית

6%	2 ק"מ
24%	קורסי בחירה מחוץ לחוג
100%	סה"כ

מסלול אישי

50%	עבודת גמר
20%	קורסים עם עבודות
6%	2 סמינרים מתודולוגיים
6%	2 סמינרי מחקר
18%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

התכנית ללימודים קלאסיים

מסלול א'

50%	עבודת גמר
20%	2 סמינרי התמחות עם עבודות
10%	קורסים עם עבודות
12%	קורסי בחירה מחוץ לחוג
8%	סמינר התמחות בהסטוריה קלאסית
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחינת גמר
20%	סמינרי התמחות
30%	קורסים עם עבודות
20%	קורסי בחירה מחוץ לחוג
100%	סה"כ

התכנית ללימודים אמריקאיים

מסלול א'

50%	עבודת גמר
30%	סמינר התמחות
5%	סמינר בין-תחומי
15%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחינת גמר
35%	סמינרים מתודולוגיים והתמחות
5%	סמינר בין-תחומי
30%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

מסלול משותף לחוג להיסטוריה כללית ותולדות עם ישראל

30%	בחירת גמר
10%	2 קורסי בחירה בחוגים
30%	3 סמינריונים
20%	4 קורסים בחוגים אחרים
10%	2 קורסים בנושאים משותפים
100%	סה"כ

הלימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אריה כוכבי

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) בהיסטוריה כללית מאוניברסיטה בארץ או בחוץ לארץ, שהשיג לפחות ציון "טוב מאוד" (90) בלימודיו לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת גמר.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

א) תלמיד מחקר שלב א', לא יעלה על 12 חודשים.

ב) תלמיד מחקר שלב ב'.

מועמד שאושרה קבלתו, ואחד ממורי החוג המוסמכים לכך הסכים להנחות את עבודתו – יעסוק בשלב המועמדות בהכנתה של הצעת מחקר מפורטת. עם אישור ההצעה ע"י ועדת ד"ר החוגית יתקבל המועמד כתלמיד מחקר שלב ב'.

מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה, ועדת ד"ר החוגית תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם; בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה. כן יוכיח התלמיד ידיעה של 3 שפות רלוונטיות לתחום מחקרו. לקראת סיום כתיבת העבודה ירצה התלמיד על התיזה שלו בפני חברי החוג. עם סיום עבודת המחקר, יגיש התלמיד את עבודתו המודפסת, בחתימת המנחים ליו"ר ועדת ד"ר חוגית. לאחר שתיערך בדיקה כי אכן סיים את כל חובותיו כנדרש על-פי התקנון, תמליץ ועדת הד"ר על מינוי שופטים.

בכל אחד משני השלבים ישמע התלמיד סמינר מחקר לתלמידי דוקטורט במסגרת ביה"ס להיסטוריה.

לימודי השלמות לקראת תואר שלישי

תנאי קבלה

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר, חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות.

מבנה הלימודים

התלמיד נדרש לשמוע קורסים מתכנית המ"א של החוג בהיקף של 26 שש"ס לפחות. במסגרת לימודים אלה יהיה על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריות ולקבל בכל אחת מהן ציון 90 לפחות.

תלמיד שיעמוד במטלות הלימודים ובציונים הנדרשים והצעת המחקר שלו תאושר על ידי ועדת הד"ר החוגית, יעבור למעמד של תלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת "מוסמך האוניברסיטה".

הסטוריה של המזרח התיכון

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ללימודי מ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר עמליה לבנוני

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אמציה ברעם, פרופ' גד גילבר, פרופ' גבריאל ורבורג (אמריטוס), פרופ' דוד קושניר.

פרופסור חבר: פרופ' בוטרוס אבו-מנה (אמריטוס), פרופ' אבנר גלעדי, פרופ' יוסף נבו, פרופ' קייס פירו.

מרצה בכיר: ד"ר מיכאל אפל, ד"ר יאיר הירשפלד, ד"ר און וינקלר, ד"ר מחמוד יזבק, ד"ר עמליה לבנוני, ד"ר יהושע פרנקל, ד"ר אורי קופרשמידט.

מרצה: ד"ר יצחק ויסמן, ד"ר פרומה זקס, ד"ר סולי שאהור.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' נאוה זק**

מזכירה: **גב' הילה המרמן**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

חדר 1502, קומה 15, מגדל אשכול

טלפון: 04-8249165; פקס: 04-8249712

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

בחוג חמישה מסלולי לימוד מוצעים:

1. מסלול דו-חוגי, הכולל 5 רמות בערבית ספרותית (אין צורך בידע מוקדם).
2. מסלול דו-חוגי, הכולל 2 רמות בערבית ספרותית, ובנוסף אפשרות בחירה בערבית מדוברת ברמות מתחילים ומתקדמים.
3. מסלול דו-חוגי, הכולל ערבית מדוברת ברמות מתחילים ומתקדמים.
4. מסלול דו-חוגי, אשר אינו כולל לימוד השפה הערבית כלל, אלא לימודי בחירה.
5. מסלול חד-חוגי (החל משנה ב').

המסלול הדו-חוגי

מטרת הלימודים

החוג מבקש להקנות לתלמידים במסלול זה את הידע והכלים להבנת התהליכים ההיסטוריים אשר עברו על ארצות האסלאם במזרח התיכון מאז ראשית האסלאם ועד העת החדשה, ולהכשירם ללימוד ולמחקר עצמאיים בנושא זה. תכנית הלימודים מקיפה מבחר נושאים בתחומי ההיסטוריה המדינית, החברתית, הכלכלית והתרבותית של ארצות האיזור בעת החדשה. החוג מציע גם קורסים בלשונות המזרח התיכון: ערבית, תורכית ופרסית.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

מבנה הלימודים

לימודי התואר הראשון נמשכים שלוש שנים. במהלך על התלמידים להשתתף בקורסים הבאים:

נ'	שש"ס	סוג	
שנה א' (דרג 1)			
3	4	ש'	מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה
3	4	ת'	מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה
2	4	ת'	תרגיל מתודולוגי
4	4	ש'+ת'	מבוא לדת האסלאם ¹
2	2	ש'	פרשיות בתולדות עמי המערב ² (בהסטוריה כללית)
2	2	ש'	מבוא לגיאוגרפיה אזורית של המזה"ת ³
3	12	ת'	ערבית ספרותית (רמות א'+ב') ⁴
סה"כ 19			
שנה ב' (דרג 2)			
5	4	פ"ס	הסטוריה מודרנית של אחת מארצות המזה"ת ⁵
4	4	ש'+ת'	המדינה המוסלמית בימיה"ב
4	4	ש'+ת'	הקיסרות העות'מאנית ומוסדותיה
3	4	ת'	תרגיל הסטורי
4	12	ת'	ערבית ספרותית (רמות ג'+ד') ⁴
סה"כ 20			
שנה ג' (דרג 3)			
6	4	ס'	סוגיות בהסטוריה של המזה"ת בעת החדשה ⁵
4	4	ש'+ת'	כלכלת המזרח התיכון
4	4	ש'+ת'	הסטוריה חברתית של המזה"ת
4	4	ת'	טכסטס בערבית להסטוריה של המזה"ת ⁴
3	4	ת'	ערבית ספרותית (רמה ה') ⁴
סה"כ 21			
60 נ'			סה"כ לימודי המסלול

הערות

1. תלמידים שחוג לימודיהם השני הינו שפה וספרות ערבית, ילמדו את השעור "מבוא לדת האסלאם" במסגרת החוג לשפה וספרות ערבית. חובה עליהם ללמוד את התרגיל במסגרת החוג שלנו. במקום השעור חייבים בלימוד קורס שיבחרו מההיצע של כל חוג אחר, למעט שפה וספרות ערבית, בהיקף של 2 נ'.
2. הקורס ניתן לבחירה מתוכנית החוג להסטוריה כללית, מהמדור "העת החדשה - למתחילים – שיעורים", או מהמדור "העת החדשה – למתחילים – שיעורים".
3. תלמידים שחוג לימודיהם השני הינו הסטוריה כללית, פטורים משעור זה. במקומו חייבים בקורס שיבחרו מההיצע של כל חוג אחר, למעט מהסטוריה כללית, בהיקף של 2 נ'.
4. תלמידים שחוג לימודיהם השני הינו גיאוגרפיה, פטורים משעור זה. במקומו חייבים בקורס שיבחרו מההיצע של כל חוג אחר, למעט מגיאוגרפיה, בהיקף של 2 נ'.
4. לימודי השפה הערבית (במלוואה או בחלקה), כמפורט בסעיף נפרד להלן.
5. תלמיד לא ילמד פרוסמיניריון וסמיניריון אצל אותו מורה. לא ניתן להירשם לסמיניריון לפני סיום הפרוסמיניריון בהצלחה.
6. הקורס בסמסטר א' מיועד אך ורק לתלמידים הפטורים מלימוד השפה הערבית (ראה סעיף נפרד להלן) – טכסטים ברמה א'.
7. הקורס בסמסטר ב' מיועד אך ורק לתלמידים הרוכשים את ידיעתם בשפה במשך לימודיהם בחוג (רמות א'-ה') – טכסטים ברמה ב'.
7. תלמיד שבחר במסלול 2 או 3 לא ילמד קורס זה. במקומו ילמד תרגיל הסטורי נוסף בחוג.

שפות

השפה הערבית הספרותית

- א. תלמידי החוג שבחרו במסלול 1 – ילמדו ערבית ספרותית בהיקף של חמש רמות (א'-ה') – 10 נ' סה"כ.
1. הציון המינימלי הנדרש, כתנאי מעבר מרמה לרמה, הינו 60.
2. מעבר משנה א' לשנה ב' בלימודי השפה מותנה בסיום מוצלח של רמה ב'. המעבר משנה ב' לשנה ג' בלימודי מותנה בסיום מוצלח של רמה ד'.
3. במקרה של כשלון באחת הרמות, יש לחזור שנית על הקורס באותה הרמה.
- ב.. תלמידי החוג שבחרו במסלול 2 – ילמדו ערבית ספרותית ברמות א'-ב' – 3 נ' סה"כ. בנוסף, ניתנת אפשרות בחירה בערבית המדוברת (מתחילים ומתקדמים) או קורסי בחירה בהיקף של 8 נ'.
- ג. תלמידי החוג שבחרו במסלול 3 – ילמדו ערבית מדוברת (מתחילים ומתקדמים) (סה"כ 8 נ') ובנוסף קורס בחירה מחוץ לחוג (2 נ').
- ד. תלמידי החוג שבחרו במסלול 4 – ילמדו קורסי בחירה בהיקף של 10 נ' סה"כ (בהנחיית החוג).
- ה. תלמידי החוג שבחרו במסלול 5 – ילמדו ערבית ספרותית בשנה א' בהתאם לתוכנית מסלול 1 (ראה להלן "המסלול החד-חוגי").

החוג להיסטוריה של המזרח התיכון

1. תלמידים שרכשו ידיעתם בשפה הערבית לפני בואם לאוניברסיטה, ו/או חוג לימודיהם השני הינו שפה וספרות ערבית, יופנו, על סמך בדיקה מיוחדת עליה יקבלו הודעה מראש, ללימודים במסלול 2, 3 או 4, בהתאם לתוצאות המבדק.
2. תלמידים ששפת אמם הינה ערבית, או בוגרי תיכון בחו"ל ששפת ההוראה בו הייתה ערבית, פטורים מלימוד השפה, ויחוייבו בלימוד מסלול 4 – קורסים מחוץ לחוג בהיקף של 10 נ', אותם יבחרו מההיצע של חוגים אחרים, למעט מחוגם השני ללימודי התואר, ומתחוגים להיסטוריה כללית, שפה וספרות ערבית, מדע המדינה וגיאוגרפיה.

השפה האנגלית

כל התלמידים חייבים לסיים אנגלית ברמת "מתקדמים", כתנאי מעבר לקורסי דרג 3.

נוכחות בשיעורים

העדרות בלתי מוצדקת, העולה על 20% מן השיעורים, עלולה להביא לביטול השתתפות התלמיד בקורס.

שיפור ציונים

- א. בקורסי חובה – יש לחזור על הקורס (שעור ותרגיל) כולל כל המטלות (מותנה במספר המקומות באותו קורס).
- ב. בקורסי בחירה – יש לבחור קורס אחר ברמה מקבילה, לא ניתן לחזור על אותו נושא או אצל אותו מורה שנית. (מותנה במספר המקומות באותו קורס).
- ג. לא ניתן לחזור על קורס חובה או בחירה אלא פעם אחת בלבד.
- ד. רישום לקורס למטרת שיפור ציון אפשרי בקורסי החובה ובאישור החוג בלבד, ומחייב השלמתו (כולל תרגול, אם יש), עד השגת ציון סופי שמבטל את הציון הקודם. במידה ותלמיד לא השלים את הקורס, יופיע ציון ל"ה שמבטל כל ציון קודם באותו קורס.

זכאות לתואר

◆ תנאי זכאות:

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לב"א (כולל עבודה סמינריונית) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
- ב. בבקשות לאישור זכאות, יש למלא בכתב ברור את הטופס המיועד לכך במזכירות החוג. במקרה של קורסי בחירה עודפים, יש לציין במפורש אילו קורסים ייכללו בציון הסופי.
- ג. באישור הזכאות מפורטים החוגים אותם למד ותאריך הזכאות לתואר. תאריך סיום החובות לתואר בחוג ייקבע לפי תאריך המטלה האחרונה (גם אם יהיה זה תיקון לעבודה), ובהתאם לתקנון "אגף מינהל התלמידים" המופיע בשנתון זה.
- ד. לאחר העברת השקלול למחשב ו/או קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

שקולו וצינונים לב"א

- ◆ ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה. משקל המקצוע כמספר נקודות הזכות בתכנית המחייבת את התלמיד.
- ◆ תלמיד שילמד מעבר לדרישות התואר (60 נ' דר-חוגי, 120 נ' חד-חוגי), יבחרו הקורסים לשקלול הציון הסופי על-פי הציון הגבוה ביותר.
- ◆ בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

לימודי שנה א' (דרג 1)

מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה

- א. המבוא מורכב מ-3 קורסים:
1. הרצאה משותפת לכל תלמידי שנה א' (2 שש"ס בכל סמסטר, 3 נ')
  2. קריאה ונתוח תעודות הסטוריות (להלן "תרגיל מבוא" – 2 שש"ס בכל סמסטר, 3 נ')
  3. מתודולוגיה הסטורית (להלן "תרגיל מתודולוגי" – 4 שש"ס בסמסטר א', 2 נ')
- ב. התלמידים יגישו למורי "תרגיל המבוא" עבודת תרגיל מסכמת בנושא שיינתן בתחילת הקורס. ההדרכה בכתיבת העבודה תינתן ע"י מורי קבוצות "התרגיל המתודולוגי". המועד האחרון להגשת עבודת התרגיל המסכמת יימסר לתלמידים בתחילת שנה"ל.

ג. בחינות בקורס המבוא

1. **הרצאה:** בתום כל סמסטר תתקיים בחינה על חומר ההרצאות ועל חומר הקריאה הנוסף, על-פי רשימה שתחולק בתחילת כל סמסטר.
2. **תרגיל המבוא:** בתום שנת הלימודים תתקיים בחינה על החומר הנלמד.
3. ציון "התרגיל המתודולוגי" יורכב מתרגילים שיוגשו במהלך הסמסטר.

ד. ציון המבוא כולו יחושב על-פי השקלול הבא:

- הבחינה על חומר ההרצאה והחומר הנלווה – סמסטר א' 15%
- הבחינה על חומר ההרצאה והחומר הנלווה – סמסטר ב' 15%
- הבחינה על חומר "תרגיל המבוא" – 20%
- התרגיל המתודולוגי 20%
- העבודה המסכמת 20%
- השתתפות פעילה ב"תרגיל המבוא" 10%

הציון המשוקלל כנ"ל יירשם בכל שלושת קורסי המבוא.

- ה. ציון 60 לפחות בכל אחד ממרכיבי המבוא, כמפורט בסעיף ד' לעיל, וציון משוקלל של כל המרכיבים – 65 לפחות – הינם תנאי להצלחה במבוא ולהמשך הלימודים בחוג. ציון "עובר" בעבודה המסכמת הינו – 65.

לימודי שנה ב' (דרג 2)

א. פרוסמינריונים

1. הפרוסמינריון הוא הקורס המרכזי בלימודי שנה ב'. ההשתתפות בו מותנית בסיום מוצלח של קורס המבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה, על כל מרכיביו.
2. החובות בפרוסמינריון הם: נוכחות מלאה, השתתפות פעילה, הגשת עבודה פרוסמינריונית (הנושאים יימסרו בתחילת הקורס) ובחינה בסיומו.
3. היקף העבודה יהיה 15-20 עמודים מודפסים ברווח כפול. היא תוגש במזכירות החוג בשני עותקים. עותק אחד יוחזר לתלמידים לאחר בדיקתו, והשני יופקד בארכיון החוג. **אין להגיש עבודה ישירות למרצה ו/או לתאו האישי!**
4. מועד הגשת העבודה: לסמסטר א' – 23 באפריל 2006, לסמסטר ב' – 1.8.2006.
5. הציון הסופי של הפרוסמינריון יחושב עפ"י השקלול הבא:
  - עבודה פרוסמינריונית 50%
  - בחינה 30%
  - השתתפות פעילה 20%ציון משוקלל של 65 לפחות הינו תנאי להצלחה בפרוסמינריון. ציון "עובר" בעבודת הפרוסמינריון הינו 65.
6. הצלחה בפרוסמינריון, על כל מרכיביו, הינו תנאי להשתתפות בסמינריון שנה ג'.

ב. תרגיל הסטורי

1. התלמידים יבחרו באחד הקורסים המוצעים כתרגילים הסטוריים נושאים.
2. חובות התרגיל כוללים: הגשת רפרט/סיכומי מאמרים/תרגילים קצרים במהלך הקורס (עפ"י הנחיות המורה), נוכחות מלאה, השתתפות פעילה ובחינה בסיום הקורס.

לימודי שנה ג' (דרג 3)

א. סמינריונים

1. הסמינריון הוא הקורס המרכזי בלימודי שנה ג'. ההשתתפות בו מותנית בסיום מוצלח של הפרוסמינריון, וכן בסיום אנגלית מתקדמים 2 (בהתאם לתקנון האוניברסיטה).
2. **חובות התלמידים בסמינריון הם:** נוכחות מלאה, השתתפות פעילה והגשת עבודה סמינריונית.
3. נושא העבודה ייבחר ע"י התלמידים בראשית הסמסטר.
4. היקף העבודה יהיה 25 עד 30 עמודים מודפסים ברווח כפול. היא תוגש במזכירות החוג בשני עותקים. עותק אחד יוחזר לתלמידים לאחר בדיקתו, והשני יופקד בארכיון החוג. **אין להגיש עבודה ישירות למרצה ו/או לתאו האישי!**
5. מועד הגשת העבודה, לשני הסמסטרים, הינו סוף חופשת הקיץ של שנת הלימוד בו מתקיים הסמינריון (27.10.2006), ובכפוף לתקנון "אגף מינהל התלמידים" בשנתון זה, בנושא זה.

החוג להיסטוריה של המזרח התיכון

6. הציון הסופי של הסמינריון יחושב עפ"י השקלול הבא:
עבודה סמינריונית 70%
השתתפות פעילה 30%
ציון משוקלל של 65 לפחות הינו תנאי להצלחה בסמינריון.
ציון "עובר" בעבודת הסמינריון הינו 65.

ב. תרגיל קריאת טכסים בערבית

1. התלמידים יבחרו באחד הקורסים המוצעים כתרגילים בקריאת טכסטים היסטוריים בערבית.
2. התרגילים ניתנים בשתי רמות, בהתאם לשליטת התלמידים בשפה הערבית:
רמה א' מיועדת לתלמידים ששפת אמם הינה ערבית ו/או שחוגם השני שפה וספרות ערבית ו/או תלמידי המסלול החד-חוגי. תלמידים אלה ילמדו תרגיל זה בסמסטר א' בלבד.
רמה ב' מיועדת לתלמידים שידיעותיהם בשפה הערבית מבוססות על לימוד השפה ב-5 רמות בחוג.
תלמידים אלה ילמדו תרגיל זה בסמסטר ב' בלבד. ההשתתפות בתרגיל הטכסטים מותנית בסיום רמה ה' בלימודי הערבית בחוג, בציון של 60 לפחות.
3. חובות התרגיל כוללים: הגשת רפרט/סיכומי מאמרים/תרגילים קצרים במהלך הקורס (עפ"י הנחיות המורה), נוכחות מלאה, השתתפות פעילה ובחינה בסיום הקורס.

המסלול החד-חוגי התלת-שנתי

מטרת הלימודים

המסלול החד-חוגי נועד להקנות לקבוצה מצומצמת של תלמידים מצטיינים ידע מקיף ומעמיק בלימודי המזרח התיכון, תוך שימת דגש על הסטוריה מודרנית וקונטמפורנית ולהקנות להם כישורים בשפה הערבית על רבדיה השונים. התלמידים מתחילים את לימודיהם במסלול בשנת הלימודים השנייה.

תכנית הלימודים במסלול כוללת, בנוסף לקורסים הניתנים במסלול הדו-חוגי, סדנאות אקטואליה, קורסים בלימודי החברה והתרבות הערבית, כגון: אמנות האסלאם, מערכת היחסים הבינלאומיים, המיעוט הפלסטיני בישראל ותולדות החוק והמשפט בארצות האסלאם. מרכיב חשוב בתכנית הוא לימוד מוגבר של הלשון הערבית הספרותית. ניתן לבחור גם בלשון הערבית המדוברת. המסלול החד-חוגי מקיים תוכנית סיורים לימודיים בארץ ובמדינות המזרח התיכון.

תנאי הקבלה

הקבלה למסלול החד-חוגי תערך בחופשת הקיץ שלאחר שנת הלימודים הראשונה. תלמידים אשר השיגו ציון ממוצע של 80 לפחות בלימודי שנה א', והמעוניינים בלימודי המסלול, רשאים לפנות **בכתב**, בבקשה מנומקת לראש החוג, והם יוזמנו לראיונות אישיים. הקבלה אינה מותנית בדיעה קודמת של הלשון הערבית.

מבנה הלימודים

לימודי התואר הראשון נמשכים שלוש שנים, במהלכן יש להשתתף בקורסים הבאים:

סוג שש"ס נ'

שנה א' – לימודי המסלול הדו-חוגי (תוכנית מסלול 1) – סה"כ 19 נ"ז

לימודי שנה א' בחוג השני – יוכרו כ"מקבץ" עד 20 נ'

שנה ב'

5	4	פ"ס	פרוסמינריון
3	4	ת'	תרגיל הסטורי
4	4	ש"ת	המדינה המוסלמית בימיה"ב
4	4	ש"ת	הקיסרות העות'מאנית ומוסדותיה
3	4	ת'	יסודות המחשב
3	4	ש"ת	מבוא לאמנות האסלאם
4	4	ש"ת	תחום חברה ומדינה במזה"ת*
1	4	סד	סדנת אקטואליה
2			סיוורים לימודיים
4	12	ת'	ערבית ספרותית (רמות ג'+ד') ⁴
			ערבית שימושית (בתוך המחלקה לשפות זרות):
6	8	ת'	קריאה מודרכת א'+ב'

סה"כ 39 נ'

* במסגרת התחום ניתן ללמוד על ערביי ישראל, "ערבית מדוברת" או "הבנת הנשמע" – בתיאום עם מזכירות החוג.

סוג שש"ס נ'

שנה ג'

6	4	ס'	סמינריון
6	4	ס'	סמינריון
4	4	ש'+ת'	הסטוריה חברתית של המזה"ת
4	4	ש'+ת'	כלכלת המזה"ת
4	4	ת'	טכסטים בערבית בהסטוריה של המזה"ת
4	4	ש"ת	תחום חברה ומדינה במזה"ת*
1			סיוור לימודי
1	4	סד	סדנת אקטואליה
3	4	ת'	ערבית ספרותית (רמה ה')
			ערבית שימושית (בתוך המחלקה לשפות זרות):
3	4	ת'	פרוזה מודרנית
3	4	ת'	טכסטים הסטוריים נבחרים על המזה"ת
			טכסטים נבחרים בסוגיות חברתיות ופוליטיות של המזה"ת

סה"כ 39 נ'

סה"כ לימודי המסלול 120 נ'

* במסגרת התחום ניתן ללמוד על היחב"ל במזה"ת, "ערבית מדוברת" או "הבנת הנשמע" – בתיאום עם מזכירות החוג.

מידע לתלמידי החוג המועידים עצמם להוראה

תלמידי המועידים עצמם להוראת הסטוריה, חייבים בשעורי השלמה במסגרת החוג להוראה. היקף ותוכן שעורי ההשלמה תלויים בחוג הלימודים השני לב"א. נא ראו הנחיות מפורטות בתכנית הלימודים של החוג להוראה, בפרק השלמות לתלמידי הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה.

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר מיכאל אפל

מטרת הלימודים

לימודי המ"א מיועדים להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של התלמיד בתחום ההיסטוריה של המזרח התיכון, ולשפר את יכולת השימוש בכלים ובשיטות הדרושים ללימוד ולמחקר עצמאיים של היסטוריה המזה"ת. לימודי המ"א מושתתים על עבודה עצמית ועל לימוד במסגרת סמינריונים ותרגילים.

תנאי הקבלה

1. בעלי תואר ראשון בחוג להיסטוריה של המזה"ת/היסטוריה של ארצות האסלאם שציונם המשוקלל הסופי הוא 80 לפחות, ולא פחות מ-76 בחוגם השני.
2. ידיעת השפה הערבית הספרותית ברמת "פטור" לפחות.
3. ראיון אישי בפני ועדת הקבלה לתואר שני, על-פי הזמנתה ובהתאם לצורך.
4. בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית, ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, במהלך לימודיו כתנאי לזכאותו לתואר.
5. מועמד המבקש להתקבל למסלול ה"ישיר לדוקטוראט", חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי תואר זה, בשני החוגים בהם למד, ציון משוקלל של 90 לפחות.

לימודי השלמה לקראת תואר שני

1. בוגרי חוגים אחרים, שציונם הסופי המשוקלל לתואר ב"א בכל אחד מהחוגים 76 לפחות, יתקבלו לתוכנית השלמות של 28 ש"ס.

החוג להיסטוריה של המזרח התיכון

- התלמידים יחוייבו בלימוד השפה הערבית הספרותית, בהיקף מקביל ל-5 רמות, אלא אם יעמדו בהצלחה בבחינת "פטור" לרמה ה' (בתיאום עם החוג).
2. ציון של 80 לפחות בכל אחד מקורסי תוכנית ההשלמות וראיון אישי (בהתאם לצורך), הינם תנאי קבלה ללימודי התואר השני.

מבנה הלימודים ומסלולי לימוד

- א. ללימודי התואר השני בחוג מסלולי לימוד: מסלול א', מסלול "אישי", מסלול ישיר לדוקטוראט (ראה בלימודי התואר השלישי להלן) ומסלול ב'.
- ב. תלמידי מסלול א' ומסלול "אישי" יעמדו בדרישות תוכנית השיעורים ויכתבו עבודת גמר מחקרית.
- ג. תלמידי מסלול ב' יעמדו בדרישות תוכנית השיעורים, ילמדו חמישה קורסי בחירה (דרג 3 עד 5) בהיקף של 20 ש"ס סה"כ, ויבחנו בבחינת גמר.

לימודי שפות

תלמידי מסלול א' ו"אישי" חייבים בלימודי שפות:

- שפה מזרח תיכונית, נוספת לערבית, (מתחילים ומתקדמים) — תורכית או פרסית (השפה נכללת בשקלול הציון הסופי).
- שפה אירופית, נוספת לאנגלית — צרפתית או גרמנית (מתחילים ומתקדמים) בהיקף של 16 ש"ס.

תלמידי מסלול ב' חייבים בלימוד שפה אירופית, נוספת לאנגלית — צרפתית או גרמנית (מתחילים ומתקדמים) בהיקף של 16 ש"ס. ניתן להכיר כ-2 קורסי בחירה מחוץ לחוג (מתוך החמישה הנדרשים) בהיקף של 4 ש"ס כל-אחד, אשר יכללו בשקלול הציון הסופי.

היקף הלימודים

במסלול א' ו"אישי" — 36 ש"ס, עפ"י החלוקה הבאה:

סה"כ: 24 ש"ס	6 סמינר/תרגיל (ס"ת) — כ"א 4 ש"ס (מתוכם 2 סמינריונים ו-4 תרגילים)
4 ש"ס	1 תרגיל בהסטוריה והיסטוריוגרפיה
4 ש"ס	קורס בחירה מחוץ לחוג (מדרג 3 עד 5)
4 ש"ס	סמינר מחקר להגיש עבודה גמר מחקרית

במסלול ב' — 48 ש"ס, עפ"י החלוקה הבאה:

סה"כ: 24 ש"ס	6 סמינר/תרגיל (ס"ת) — כ"א 4 ש"ס (מתוכם 3 סמינריונים ו-3 תרגילים)
4 ש"ס	1 תרגיל בהסטוריה והיסטוריוגרפיה (סה"כ 28 ש"ס בחוג)
סה"כ: 20 ש"ס	קורסי בחירה 5 קורסים — כ"א 4 ש"ס (מדרג 3-5) <u>אנ</u> השפה האירופית, שתענה על דרישת לימוד 2 קורסים מקטיגוריה זו — סה"כ 8 ש"ס להבחן בחינת גמר.

סדר הלימודים

- א. השתתפות ב-3 ס"ת לפחות בשנת הלימודים הראשונה – הינה חובה (לכל המסלולים).
- ב. קורס (ס"ת) ייחשב כסמינר או כתרגיל בתיאום עם מורה הקורס. בסמינר – חובה להגיש עבודה סמינריונית. בתרגילים ניתן לבחור בין עבודה לבין בחינה (בתיאום עם מורה הקורס).
- ג. תלמידי כל המסלולים ישתתפו בקורס ההיסטוריוגרפיה בשנה א' ללימודיהם.
- ד. תלמידי המסלולים א' ו"איש" ישתתפו בסמינר המחקר בשנה א' ללימודיהם.
- ה. תלמידי מסלול א' ו"איש" יגישו את הצעת המחקר לעבודת הגמר לא יאחר מסמסטר א' של השנה השניה ללימודיהם.
- ו. תלמידי מסלול ב' בלבד ייגשו לבחינת גמר לאחר השלמת כל החובות בתוכנית הלימודים. קביעת המורה הבוחן מותנית באישור יו"ר ועדת ה"מ"א החוגית.
- ז. לתלמידי מסלולים א' ו"איש" – יש להשלים את תוכנית הלימודים בחוג, כולל הגשת העבודות הסמינריוניות, לימודי השפות והגשת עבודת הגמר המחקרית לשיפוט, תוך שלוש שנים לכל היותר.
- ח. לתלמידי מסלול ב' – יש להשלים את תוכנית הלימודים בחוג, כולל הגשת העבודות הסמינריוניות, קורסי הבחירה, לימודי השפה ועמידה בבחינת הגמר, תוך שנתיים לכל היותר.
- ט. לתלמידי כל המסלולים – את לימודי השפות יש להתחיל בשנה הראשונה (רמות מתחילים א'+ב').
- י. הארכת משך הלימודים טעונה פנייה בכתב (על גבי טופס מיוחד) ליו"ר הוועדה החוגית לתואר השני, אשר ימליץ בפני הרשות ללימודים מתקדמים, לתת אישורה לכך.

לתלמידי מסלול א' ו"איש"

1. הצעת המחקר – על התלמידים להיוועץ לגבי המחקר הצפוי, עם יועץ התואר השני שימליץ על מנחה. הצעת המחקר תוגש במזכירות החוג, מודפסת ברווח כפול ובארבעה עותקים, לאישור סופי של הוועדה החוגית לתואר השני.
2. הצעת המחקר תתקבל אך ורק מתלמידים שהשתתפו בסמינר המחקר.
3. הצעת המחקר תוגש לאישור ועדת ה"מ"א לא יאחר מסמסטר א' של שנת הלימודים השניה.
4. כתיבת עבודת הגמר תחל עם קבלת האישור מהוועדה החוגית לתואר השני.
5. קורס בחירה מחוץ לחוג – במסגרת תוכנית הלימודים יבחרו התלמידים, באישור יועץ המ"א, קורס אחד מחוץ לחוג, בהיקף של 4 ש"ס, בדרג 3 עד 5 ובאישור מזכירות החוג הרלוונטי.

שקלול הציון הסופי לתואר שני

מסלול א' ו"איש":	מסלול ב':
סמינריונים 30%	סמינריונים 35%
תרגילים + קורס בחירה 20%	תרגילים בחוג 20%
עבודת גמר 40%	קורסי בחירה 15%
תורכית/פרסית 10%	בחינת התמחות 30%
סה"כ 100%	סה"כ 100%

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' דוד קושניר

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדותם כתלמידים לתואר דוקטור, כל בעלי תואר שני (מ"א) מסלול א', בהיסטוריה של המזרח התיכון, מאוניברסיטה בארץ או בחוץ-לארץ, שהשיגו ציון של 85 לפחות בלימודיהם לתואר השני, וציון של 86 בעבודת הגמר.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

- א. תלמיד/ת מחקר שלב א', שלא יעלה על שנה.
- ב. תלמיד/ת מחקר שלב ב', שלא יעלה על שנתיים.

עם ההרשמה ללימודים, יש להגיש במזכירות החוג כדלקמן: הצהרת כוונות מחקר, קורות-חיים, העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך", תדפיסי ציונים לתארים ב"א ו-מ"א, שני מכתבי המלצה ממרצים מתארים קודמים, מכתב ממורה מוסמך מן החוג לפיו ניתנת הסכמתו להנחות את כתיבת המחקר המבוקש.

לאחר הודעת קבלה ללימודים, יעסוק התלמיד בשלב א' בהכנת הצעת המחקר המפורטת. אישור הצעת המחקר יינתן ע"י המנחה/ים, והוועדה החוגית לתואר שלישי. אישור סופי יינתן ע"י הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת אישור זה, יעבור להיות כ"תלמיד/ת מחקר שלב ב'".

בכל שלב ישמע התלמיד קורס לתלמידי ד"ר במסגרת ביה"ס להסטוריה (קורס אחד בן 4 שש"ס בכל שנה), בהנחיית החוג.

מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה. ועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם, בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה. כמו כן, יש להוכיח ידיעה של שלוש שפות רלוונטיות לתחום המחקר.

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה באישור המנחה/ים לוועדת הדוקטוראט, אשר תדון במוכנות העבודה לשיפוט. לאחר אישור סופי של ועדת הדוקטוראט, תועבר העבודה לרשות ללימודים מתקדמים שתטפל בסדרי תהליך השיפוט.

לימודים במסלול הישיר לדוקטוראט

מועמד המבקש להתקבל למסלול ה"ישיר לדוקטוראט", חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי תואר זה, בשני החוגים בהם למד, ציון משוקלל של 90 לפחות. תלמידי המסלול הישיר יעמדו בדרישות השעורים במשך שתי שנות לימוד ויגישו הצעת מחקר לדוקטוראט. (פרטים על המסלול – בתקנון לימודי תואר שני ושלישי של הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה).

היקף הלימודים

- 28 ש"ס, עפ"י החלוקה הבאה:
- 2 סמינריונים - כ"א 4 ש"ס סה"כ 8 ש"ס
- 1 תרגיל בהיסטוריה והיסטוריוגרפיה 4 ש"ס
- סמינר מחקר 4 ש"ס
- 3 תרגילים כ"א 4 ש"ס סה"כ 12 ש"ס

תלמידי המסלול חייבים בלימודי שפות:

- שפה מזרח תיכונית, נוספת לערבית, (מתחילים ומתקדמים) – תורכית או פרסית (השפה נכללת בשקלול הציון הסופי).
- שפה אירופית, נוספת לאנגלית, צרפתית או גרמנית (מתחילים ומתקדמים) בהיקף של 16 ש"ס.

על תלמידי המסלול ה"ישיר" לקבל ציון של 90 לפחות בכל אחת מהעבודות הסמינריוניות שיגיש.

תלמידי המסלול ה"ישיר" יגישו את הצעת המחקר לדוקטוראט לא יאוחר מסמסטר א' של השנה השניה ללימודיהם.

תלמידי המסלול ה"ישיר" – ישלימו את תוכנית הלימודים בחוג, כולל הגשת העבודות הסמינריוניות, התרגילים, לימודי השפות והגשת הצעת המחקר, תוך שנתיים לכל היותר. תלמיד מסלול זה, אשר יעמוד במטלות הלימודים בציונים הנדרשים, ויגיש בתום שנתיים את הצעת המחקר לתואר השלישי, שתאושר ע"י ועדת הד"ר, יעבור למעמד "תלמיד מחקר שלב ב" ויקבל תעודת "מוסמך".

הערות:

1. את לימודי השפות יש להתחיל בשנה הראשונה (רמות מתחילים א'+ב').
2. הצעת המחקר - על התלמידים להיוועץ לגבי המחקר הצפוי, עם יועץ התואר השלישי שימליץ על מנחה. הצעת המחקר תוגש במזכירות החוג, מודפסת ברווח כפול ובחמישה עותקים, לאישור סופי של הוועדה החוגית לתואר השלישי.
3. הצעת המחקר תתקבל אך ורק מתלמידים שהשתתפו בסמינר המחקר.
4. הצעת המחקר תוגש לאישור הוועדה לא יאוחר מסמסטר א' של שנת הלימודים השניה.

לימודי ארץ-ישראל

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' יחיעם ויץ

חברי הסגל האקדמי

פרופ' יוסי בן-ארצי, פרופ' יעקב ברנאי, פרופ' יעקב גולדשטיין (אמריטוס), פרופ' יוסף גינת (אמריטוס), פרופ' יואב גלבר.	פרופסור מן המניין:
פרופ' עוז אלמוג, פרופ' יחיעם ויץ, פרופ' נתן ינאי (אמריטוס), פרופ' גדעון פוקס.	פרופסור חבר:
ד"ר אדריאן בעז, ד"ר מוטי גולני, ד"ר גרשון גליל, ד"ר רפאל פרנקל (בגמלאות), ד"ר יהושע פרנקל, ד"ר אריה קופסקי.	מרצה בכיר:
ד"ר גור אלרואי, ד"ר אפרים לב, ד"ר ירון פרי, ד"ר צור שלו*.	מרצה:
גב' נורית שטובר.	מדריך:
ד"ר ראובן אהרני, ד"ר ישראל בן-דור, ד"ר דורון בר, ד"ר יהודית ברונשטיין, ד"ר אסתר ינקלביץ, ד"ר אסתר כרמל-חכים, ד"ר אורית רוזין, גב' אורית שחם-גובר.	עמית הוראה:

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' חיה בירמן**

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10.00-12.00.

טלפון: 8249296, 8240943 (מערכת ניתוב שיחות)

במערכת ניתוב שיחות ניתן לקבל מידע, מעת לעת, בתחומים הבאים: קבלת ציונים, ביטולי שיעורים, ביטולי סיורים, שעות קבלה של מרצים, מועדי סיורים, מועדי בחינות, חדרי לימוד ועוד. לנוחיותכם ולחיסכון בזמן – אנא השתמשו בשירות זה.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יועץ ב"א: ד"ר גור אלרואי

מטרת הלימודים

תכנית הלימודים בחוג מתבססת על שני תחומי לימוד: היסטורי, על-פי התקופות ההיסטוריות העיקריות בתולדות ארץ-ישראל ותחום הכולל לימודי אדם, נוף ותרבות (אנ"ת) בארץ-ישראל. הלימודים בכל התחומים כוללים מבואות, שיעור-תרגיל (שו"ת) וסמינריונים. הלימודים מועשרים בסדורים ובעבודות שדה בתחומים בהם דרוש הדבר.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג ועמידה בבחינות הכניסה של החוג. על המועמדים להמציא אישור רפואי, המעיד על כושרם להשתתף בסדורים.

רישום הקורסים

ההרשמה לקורסים והכנת מערכת הלימודים בחוג תבוצע באמצעות המערכת הממוחשבת של המענה הקולי. פרטים יישלחו בנפרד לקראת מועדי הרישום. יש להקפיד למלא בדיוקנות אחר ההוראות וההנחיות שיימסרו בדפי המידע.

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

החל משנת הלימודים תשס"ג חל שינוי בתכנית הלימודים לתואר הראשון בחוג. תלמידי שהחלו לימודיהם לפני תשס"ג ילמדו לפי תכנית הלימודים בשנה בה החלו לימודיהם. תכנית הלימודים לתואר הראשון מסתכמת ב-60 נ"ז, והיא כוללת 64 שש"ס, ובנוסף סדורים ועבודות שדה. כן ניתן לבחור בלימודי שפה זרה שניה כפי שיפורט בהמשך. התכנית מורכבת מ-3 סוגי קורסים: שיעור, שיעור ותרגיל (שו"ת) וסמינריון.

החל משנה"ל תשס"ג:

א. שיעורים (דרג 1):

1. **בשנה א'** יילמדו 6 שיעורי מבוא חובה בתחומים הבאים: העת-עתיקה, ימי-הביניים, המאה ה-19, תקופת המנדט, החברה הישראלית וגיאוגרפיה פיזית.
- בשנה ב'/ג'** יילמדו שיעור מבוא בתולדות מדינת ישראל.
2. **לשני מבואות** – תקופת המנדט וגיאוגרפיה פיזית, יוצמדו תרגולי חובה.
3. **בשנה א'** יעברו הסטודנטים שיעור הדרכה בסיסי בספריה.
4. **בשנה ב'** יעברו הסטודנטים הדרכה בכתבי-עת ומאגרי מידע בספריה.

ב. שו"ת (דרג 2):

1. **בשנה ב'** יבחרו התלמידים תחום התמחות – היסטורי או אנ"ת, וילמדו בשנים ב' וג' 5 שו"ת בתחום התמחותו, ו-1 שו"ת בתחום השני.
2. ניתן לבחור בתיאום עם יועץ ב"א **קורס אחד מחוץ לחוג**, (כולל שפה זרה שניה).

ג. סמינריונים (דרג 3):

1. יילמדו **בשנה ג'** 2 סמינריונים בתחום ההתמחות.
2. **תנאי קבלה** לסמינריונים – סיום הדרכות בספריה, שיעור (דרג 1) ושו"ת (דרג 2) בתחום ההתמחות.

מבנה תכנית הלימודים משנה "ל תשס"ג:

שנה א'	שנה ב'	שנה ג'
<p>תחום היסטורי: שיעור עתיקה 4 שש"ס 3 נ"ז 1151 _____01</p> <p>שיעור ביניים 4 שש"ס 3 נ"ז 1151 _____01</p> <p>שיעור מאה 19 4 שש"ס 3 נ"ז 1151 _____01</p> <p>שיעור מנדט 6 שש"ס 4 נ"ז 1151 _____01</p>	<p>תחום היסטורי + אנ"ת: שיעור תולדות מדינת ישראל 4 שש"ס 4 נ"ז 1151 _____01</p>	<p>בחירה שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152 _____01</p>
<p>אנ"ת: שיעור פיזית 6 שש"ס 4 נ"ז 1151 _____01</p> <p>שיעור חברה ישראלית 4 שש"ס 3 נ"ז 1151 _____01</p> <p>לשני התחומים: שיעור מתודולוגי 2 שש"ס 2 נ"ז</p>	<p>תחום התמחות – היסטורי אנ"ת: שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152 _____01</p> <p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152 _____01</p> <p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152 _____01</p>	<p>תחום התמחות: שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152 _____01</p> <p>סמינריון 4 שש"ס 6 נ"ז 1153 _____01</p> <p>סמינריון 4 שש"ס 6 נ"ז 1153 _____01</p>
<p>סה"כ 28 שש"ס 20 נ"ז</p>	<p>20 שש"ס 20 נ"ז</p>	<p>16 שש"ס 20 נ"ז</p>

עד שנה"ל תשס"ב:

- א. **שיעורים (דרג 1):** יילמדו 5 שיעורים, הכוללים:
1. שיעור מבוא בכל אחת מ-4 תחומי הלימוד (עתיקה, ביניים, חדשה, אדם ונוף), ועוד שיעור מבוא מתחום ההתמחות.
- ב. **שו"ת (דרג 2):** יילמדו 8 שו"ת לפי הפירוט הבא:
1. 4 שו"ת מתחום ההתמחות.
  2. 4 שו"ת לבחירה (ניתן לבחור בתאום עם יועץ ב"א עד שני קורסים מחוץ לחוג, כולל שפה זרה שניה).
- ג. **סמינריון (דרג 3):**
1. יילמדו שני סמינריונים, 1 מתחום ההתמחות ו-1 מתחומי הבחירה.
  2. **תנאי קבלה לסמינריון בתחום ההתמחות:** סיום חובות תרגיל הדרכה, שיעורי מבוא (דרג 1) ושו"ת (דרג 2) באותו תחום.
  3. **תנאי קבלה לסמינריון בחירה:** סיום חובות תרגיל הדרכה ושיעור מבוא (דרג 1) בתחום הסמינריון.

מבנה תכנית הלימודים (עד שנה"ל תשס"ב):

שנה א'	שנה ב'	שנה ג'
<p>לימודי יסוד: הדרכה לשנה א' 2 שש"ס 1 נ"ז</p> <p>תחום התמחות: _____:</p> <p>שיעור 4 שש"ס 3 נ"ז שיעור 4 שש"ס 3 נ"ז שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז</p>	<p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז</p>	<p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז סמינריון 4 שש"ס 6 נ"ז</p>
<p>שאר התחומים וקורסי בחירה:</p> <p>שיעור 4 שש"ס 3 נ"ז שיעור 4 שש"ס 3 נ"ז שיעור 4 שש"ס 3 נ"ז</p>	<p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז</p>	<p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז סמינריון 4 שש"ס 6 נ"ז</p>
<p>סה"כ 26 שש"ס 20 נ"ז</p>	<p>20 שש"ס 20 נ"ז</p>	<p>16 שש"ס 20 נ"ז</p>

שפה זרה שניה

ניתן ללמוד שפה זרה שניה (נוסף לאנגלית) ברמת מתחילים בהיקף של 8 שש"ס (4 נ"ז). החוג ממליץ לאלו המתכוונים להמשיך ללימודי התואר השני, ללמוד שפה זרה שניה בשנה ב' או ג' ללימודיהם, וזאת משום שללימודי מ"א במסלול א' יש **חובת** שפה זרה שניה ברמת **מתקדמים**.

סיוורים

על התלמיד להשתתף ב-10 עד 15 ימי סיור, בהתאם לתכנית הלימודים שבחר במשך שלוש שנות לימודיו. בתחום היסטורי – 10 ימי סיור; בתחום אנ"ת – 15 ימי סיור. התלמיד יגיש דו"ח על כל סיור והוא יכלל בחישוב הציון של הקורס שבמסגרתו נערך הסיור. סיוורים שנערכו בחוגים אחרים לא יחשבו (אלא במקרים חריגים ולפי אישור מוקדם של יועץ ב"א).

דרישות מעבר

תנאי מעבר לשנה אקדמית ב':

- א. ציון השלים בקורס הדרכה בסיסית בספריה;
- ב. ציון השלים בקורס מיומנות מחשב;
- ג. ממוצע 60 בקורסי שנה א'.

תנאי מעבר לשנה אקדמית ג':

- א. ציון השלים בקורס הדרכת כתבי עת בספריה.

הערות

א. תלמיד אשר חוג לימודיו השני הוא תולדות ישראל, גאוגרפיה או ארכיאולוגיה ושמע בחוגים אלה קורסים זהים לאלה הנלמדים בחוג ללימודי ארץ-ישראל, יהיה פטור משמיעת קורסים אלה בשנית, אך תוטל עליו חובה לשמוע קורסים אחרים באותו היקף שעות.

ב. **תעודת הוראה:** תלמידי החוג יכולים ללמוד לתעודת הוראה בהיסטוריה ובשל"ח. **פריטים ניתן לקבל בחוג להוראה – מס. טלפון – 8240890/89-04.**

ג. תלמידים הלומדים בחוג לגאוגרפיה יהיו פטורים משיעור "מבוא לגאוגרפיה פיזית רגיונלית של ארץ-ישראל". במקום זה יוטל עליהם לקחת שו"ת בהיקף של 4 שש"ס.

ד. **קורס מורי דרך:** בוגרי קורס מורי דרך יוכלו לקבל הכרה בקורסים ונקודות זכות לתואר ראשון על סמך ציונים בקורס של מרצה בקורס מורי דרך המוכר על-ידי החוג.

ה. ללומדים במסגרת ההסדר המיוחד שבין האוניברסיטה לבין כוחות הביטחון, תורכב תכנית לימודים כדלקמן:

שנה א' ילמדו על פי מתכונת תלמידי שנה א', ובנוסף לכך שו"ת (8 נ"ז) או סמינריון (בסמסטר ב') ושו"ת (10 נ"ז).

לא ניתן יהיה לצבור יותר מ-30 נ"ז במהלך השנה הראשונה ללימודים. יתרת השיעורים תלמד בשנה ב'.

ו. **פורום מצטיינים:** פורום המצטיינים של החוג פתוח לסטודנטים בלימודים לתואר הראשון – מסיימי שנה ראשונה, שניה והלומדים בשנה השלישית. תנאי כניסה – ממוצע ציונים סמסטריאלי מעל 90. הפורום נפתח להצטרפות פעמיים בשנה: בראשית שנת הלימודים ובראשית סמסטר ב'. משתתפי הפורום מתחייבים לפגישה חודשית

(סיוור, הרצאה). לחברי הפורום תינתן עדיפות במתן מילגות החוג וקבלה לסיוע בהוראה ובמחקר בחוג. החוג מאפשר למצטיינים, בשנת הלימודים השלישית, להשתתף בקורס אחד במסגרת תכנית המ"א של החוג על-מנת לצבור שעות לקראת התואר השני בחוג. מי מקרב חברי הפורום שימצא מתאים ישולב בסיוע במחקר של סגל החוג. מרכז הפורום: ד"ר ירון פרי.

שקלול הציונים

א. משנה"ל תשס"ג:

4 שיעורים, דרג 1	3 נ"ז X 4	סה"כ 12/60
3 שיעורים, דרג 1	4 נ"ז X 3	סה"כ 12/60
6 שיעור ותרגיל (שו"ת), דרג 2	4 נ"ז X 6	סה"כ 24/60
2 סמינריון, דרג 3	6 נ"ז X 2	סה"כ 12/60

ב. עד שנה"ל תשס"ב:

הדרכה לתלמידי שנה א', דרג 1	1 נ"ז X 1	סה"כ 1/60
5 שיעורים, דרג 1	3 נ"ז X 5	סה"כ 15/60
8 שיעור ותרגיל (שו"ת), דרג 2	4 נ"ז X 8	סה"כ 32/60
2 סמינריון, דרג 3	6 נ"ז X 2	סה"כ 12/60

המסלול החד-חוגי

מטרת הלימודים

המסלול החד-חוגי מיועד לתלמידים המעוניינים להעמיק את ידיעותיהם בכל הקשור לארץ-ישראל, וכן לשלב במהלך לימודיהם לתואר הראשון מקבצים הקשורים ללימודים אלה או המשלימים אותם. כל אלה כדי להגיע, בתום לימודי התואר הראשון, לידע מקיף יותר על ארץ-ישראל.

תנאי קבלה

הקבלה למסלול החד-חוגי תעשה בשתי דרכים:

- ביוזמת ראש החוג, אשר יזמן לראיון אישי מועמדים שנרשמו לחוג והשיגו ציון גבוה במיוחד בבחינת הכניסה הפסיכומטרית. לאחר הראיונות, שיתקיימו בחופשת הקיץ הקודמת לשנה"ל הראשונה, תפורסם רשימת התלמידים שהתקבלו למסלול זה.
- תלמידים ששיימו בהצלחה את השנה הראשונה של לימודיהם בחוג (ובחוג נוסף באוניברסיטה), ועברו סף-כניסה, שייקבע מפעם לפעם על-ידי ועדת ההוראה החוגית, יוכלו להצטרף למסלול החד-חוגי. בשנה"ל תשס"ג סף הכניסה הינו 80.

מבנה הלימודים

על המועמדים שיתקבלו למסלול החד-חוגי יוטלו החובות הבאים:

- בנוסף ללימודים הנדרשים במסלול הדו-חוגי (בהיקף 60 נ"ז) ילמד תלמיד המסלול החד-חוגי קורסים בהיקף של 12 נ"ז לפי הפירוט הבא:
שו"ת (4 נ"ז)
קריאה מודרכת (2 נ"ז)

סמינריון (6 נ"ז) (עבודה בהיקף מצומצם)

סה"כ $12 + 60 = 72$ נ"ז

ב. כן ילמד התלמיד, לפי כללי האוניברסיטה, בנוסף ללימודי החוג עוד מיקבץ אחד או שניים בהיקף כולל של 48 נ"ז. בחירת המיקבצים תעשה בתאום עם הוועדה הממונה מטעם החוג על המסלול החד-חוגי והיא חייבת באישורו של יועץ המסלול. בכל אחד מהמיקבצים יהיה התלמיד חייב בסמינריון, לרבות הגשת עבודה סמינריונית. המיקבצים חייבים להיות מחוץ לחוג. לא יוכל התלמיד לקחת מיקבץ המעוגן בחוג אלא במקרים יוצאים מהכלל ועל-פי אישור מפורש של החוג. ככלל, ישאף החוג להמליץ על מיקבצים שיסייעו לתלמיד להעמיק את ידיעתו בכל הקשור לארץ-ישראל.

שפה זרה שניה

כמו לתלמידי המסלול הדו-חוגי.

סיוורים

תלמיד המסלול החד-חוגי יהיה חייב בהיקף רחב יותר של סיוורים לימודיים: 15-20 ימי סיוור במשך שלוש שנות לימודיו.

לימודי ערב – לימודים בערב

החוג ללימודי ארץ-ישראל מציע תכנית לימודי ערב לתואר ראשון, המיועדת בעיקר לאוכלוסייה העובדת באזור חיפה והצפון, שנבצר ממנה ללמוד במתכונת לימודים רגילה. הלימודים במסגרת זו נפרסים על פני 4 שנים (3 סמסטרים בשנה) ביום לימודים אחד בשבוע (יום ד' בין השעות 17.00-22.00).

הערה: פתיחת התכנית מותנית ברישום מספר מינימלי של תלמידים ללימודים בתכנית.

לידיעתכם, בשנה השניה והשלישית מאפשרים ממילא קורסי הבחירה להרכיב תכנית לימודים לשעות אחר הצהריים והערב.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר יהושע פרנקל

החוג מקיים מספר מסלולי לימוד והתמחות לתואר שני:

- מסלול א' – בעת החדשה ובעת העתיקה – כמפורט בהמשך.
- מסלול ב' – בעת החדשה ובעת העתיקה – כמפורט בהמשך.

מטרת הלימודים

לימודי המ"א מיועדים להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של התלמיד בתחומים האלה: היסטוריה, גאוגרפיה היסטורית, אנתרופולוגיה ונושאי חברה ומדינה של ארץ-ישראל ומדינת ישראל, לבסס, לשפר ולהרחיב את הכלים והשיטות הדרושות למחקר עצמאי של ארץ-ישראל ומדינת ישראל. לימודי המ"א מושתתים על עבודה עצמית ועל לימוד במסגרת שיעורים וסמינריונים.

תנאי הקבלה

מספר המקומות בלימודי מ"א מוגבל. בוגר החוג ללימודי ארץ-ישראל שציונו המשוקלל 80 ושציונו המשוקלל בחוג הלימודים השני לתואר בוגר אינו נופל מ-76, זכאי להתקבל ללימודים לתואר השני באישורה של ועדת הקבלה. בוגר החוג שציונו המשוקלל בין 76 ל-80 בקשתו תישקל על-ידי ועדת הקבלה.

בוגרי חוגים אחרים יתקבלו על בסיס אותם התנאים כמו בוגרי החוג, בתוספת השלמות שיחוייבו לעשות על-פי ייעוץ אישי.

בעלי תואר B.Ed בציון הנדרש (ראה לעיל) יחוייבו ב-16 שש"ס השלמה בנוסף לתנאי הקבלה לעיל.

בוגרי האוניברסיטה הפתוחה במסלול מדעי הרוח – היסטוריה בציון הנדרש (ראה לעיל), יחוייבו ב-12-16 שש"ס השלמה בנוסף לתנאי הקבלה לעיל.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, כתנאי לזכאותו לתואר.

מבנה הלימודים בעת-החדשה

לימודים בעת-החדשה שני מסלולים: מסלול א' ומסלול ב'.

תלמידי מסלול א' יעמדו בדרישות תכנית הלימודים, ייבחנו בבחינות הנדרשות, יכתבו עבודת גמר מחקרית (תיזה) וייבחנו בבחינת גמר. זכאי להימנות על מסלול א' ולהגיש הצעת מחקר לעבודת תזה, תלמיד שממוצע ציוניו 85 ושכתב 2 עבודות סמינריוניות עליהן קיבל ציון

שאינו נמוך מ-85. תלמידי מסלול ב' יעמדו בדרישות תכנית הלימודים, ייבחנו בבחינות הנדרשות ובבחינות הגמר כמפורט בתקנון לימודי תואר שני של הרשות ללימודים מתקדמים תלמידי מסלול א' חייבים בלימודי שפה זרה (ברמת מתקדמים) חוץ מאנגלית.

לימודי עזר

תלמיד מסלול א' יחוייב בשפה זרה (ברמת מתקדמים) נוסף על האנגלית שלמד בתואר ראשון: איטלקית, גרמנית, יידיש, לטינית, ערבית ספרותית, צרפתית, רוסית, תורכית. אם התלמיד למד שפה זרה נוספת במסגרת לימודיו לתואר ראשון (ברמת מתקדמים), יהיה פטור מלימוד שפה זרה נוספת בלימודי המ"א.

תלמידים שלמדו שפה זרה אחרת, שאינה כלולה במסגרת השפות המומלצות ברמת מתחילים, יוכלו להמשיך וללמוד שפה זו ברמת מתקדמים, באישור יו"ר ועדת מ"א. במידה ולצורך כתיבת עבודת הגמר יהיו זקוקים לשפה נוספת – יידרשו להשלים לימודים בשפה זו ברמת מתקדמים, בהמלצת מנכ"ל עבודת הגמר ובאישור יו"ר ועדת מ"א.

תלמיד מסלול ב' לא יחוייב בלימודי שפה זרה נוספת.

תכנית הלימודים בעת החדשה

א. הלימודים מתקיימים במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) ובמסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).
תלמידי שני המסלולים חייבים בשמייעת הקורס: "הדרכה מתודולוגית והיסטוריוגרפית", וכן להשתתף בקמפוס מ"א.

מסלול א':

הדרכה מתודולוגית והיסטוריוגרפית (4 שש"ס).

7 קורסים (28 שש"ס) – מתוכם התלמיד יכתוב 2 עבודות סמינריוניות.

קמפוס מ"א (בשנה ב').

עבודת גמר מחקרית.

בחינת גמר.

מסלול ב':

הדרכה מתודולוגית והיסטוריוגרפית (4 שש"ס).

כתיבה היסטורית (4 שש"ס).

10 קורסים (40 שש"ס) – מתוכם יכתוב התלמיד 3 עבודות סמינריוניות.

קמפוס מ"א (בשנה ב').

2 בחינות גמר אינטגרטיביות.

- ב. נושא עבודת הגמר המחקרית יוצע על ידי התלמיד והמדריכים מן החוג ללימודי ארץ-ישראל במהלך שנת הלימודים הראשונה ויובא לאישור בוועדת המ"א של החוג.
- ג. הצעת המחקר תוגש לוועדת המ"א של החוג במהלך שנת הלימודים השניה. לפני אישור הצעת המחקר על הסטודנט להגיש 2 עבודות סמינריוניות, ולקבל עליהן ציון שאינו נמוך מ-85.

- ד. סיורים: בקורס שבו יערך סיור – הוא מהווה חלק מחובות הקורס. תלמיד שנעדר מן הסיור יצטרך להשלימו בתיאום עם המורה, ועד אז ייחשב כמי שלא השלים חובותיו. חובה על התלמיד להגיש דו"ח סיור על-פי הנחיותיו של המרצה.
- ה. תלמידי מסלול א' ו-ב' יחוייבו במסגרת לימודיהם לקבלת התואר בקמפוס מ"א בן 2-4 ימים. הקמפוס הוא חובה וכלי השתתפות בו ייחשב התלמיד כמי שלא השלים את חובותיו למ"א. קמפוס מ"א הינו חובה בשנה ב' בלימודי המ"א.

עבודת גמר מחקרית* (תיזה)

תלמיד הלומד במסלול א' חייב באישור יו"ר ועדת המ"א לנושא אותו בחר לעבודת התיזה, תוך התייעצות עם אחד המורים אשר ידריכו בעבודתו. בחירת הנושא תיעשה תוך התחשבות בלימודים בקורסי הבחירה. התלמיד יוכל למסור את העבודה לא יאחר משלוש שנים מיום תחילת לימודיו. העבודה תודפס ותוגש בהתאם לנהלי הכנה והגשה של עבודת תיזה של הרשות ללימודים מתקדמים. העותקים שיוגשו לא יוחזרו למחבר. פרסום חלקי או מלא של עבודת הגמר המחקרית לפני הגשתה לשיפוט ייעשה באישור חברי הוועדה המנחה. חברי הוועדה והתלמיד יקבעו במשותף אם הפרסום יהיה משותף לכולם או לחלקם. חובת האישור איננה חלה לאחר הגשת עבודת התיזה לשיפוט. תלמיד המפרסם את עבודת התיזה או חלק ממנה יציין כי המחקר בוצע בחוג ללימודי ארץ-ישראל באוניברסיטת חיפה כחלק מדרישות לקבלת תואר שני.

* לגבי פירוט הדרישות, יש לפעול על-פי האמור בפרק ו' של תקנון לימודי תואר שני של האוניברסיטה.

בחינות גמר (עת חדשה)

- א. לאחר הגשת עבודת הגמר המחקרית, תלמידי מסלול א' ייבחנו בחינת גמר במתכונת בחינה בע"פ שעיקרה הגנה על התיזה.
- ב. תלמידי מסלול ב' ייבחנו בשתי בחינות גמר נושאיות. האחת במתכונת רגילה והשנייה במתכונת בחינת ספריה. נושאי הבחינות ייקבעו על-ידי יו"ר ועדת מ"א. הציון הסופי יהיה מבוסס על ממוצע שתי הבחינות.
- ג. תלמידי מסלול ב' יוכלו להיבחן על נושא בגאוגרפיה של ארץ-ישראל או על נושא בתחום הסוציולוגי-אנתרופולוגי. כל אחד מהנושאים יהיה שקול לבחינה על תקופה אחת.
- ד. בהתאם לתקנון תואר שני, ציון מעבר מינימלי בכל אחד ממרכיבי בחינת הגמר הוא 70. תלמיד שנכשל בבחינת הגמר (קיבל ציון נמוך מ-76 כציון משוקלל של כל מרכיבי הבחינה) יורשה להיבחן פעם אחת נוספת. הבחינה החוזרת תכלול את כל מרכיבי הבחינה הראשונה. תלמיד יהא חייב להיבחן פעם אחת נוספת על אחד או יותר ממרכיבי בחינת הגמר, שבהם קיבל ציון נמוך מ-70.
- ה. בכל שנה יתקיימו שני מועדים לבחינות הגמר. ניתן לגשת לבחינה בכל מועד, לאחר הגשת כל העבודות, על סמך הרשמה מוקדמת במזכירות. הבחינות ייערכו בחודשים מאי ונובמבר.

שקלול ציוני מ"א

50%	עבודת גמר מחקרית	מסלול א':
15%	בחינת גמר	
20%	2 סמינריונים (כולל עבודות)	
15%	יתר הקורסים	
100%	סה"כ	

50%	2 בחינות גמר אינטגרטיביות	מסלול ב':
36%	3 עבודות סמינריוניות	
14%	יתר הקורסים	
100%	סה"כ	

מבנה הלימודים בעת-העתיקה

ללימודים בעת-העתיקה שני מסלולים: מסלול א' ומסלול ב', כפי שיפורט בהמשך. תלמיד מסלול א' יעמוד בדרישות תכנית הלימודים, ייבחן בבחינות הנדרשות, יכתוב עבודת גמר מחקרית וייבחן בבחינת גמר. תלמיד מסלול ב' יעמוד בדרישות תכנית הלימודים, ייבחן בבחינות הנדרשות ובבחינות הגמר. תלמיד מסלול א' חייב בלימודי אכדית, מצרית או יוונית כפי שיפורט בהמשך.

מסלול א':

24 ש"ס בחוג ללימודי ארץ-ישראל (מתוך התכנית המשותפת עם החוג לתולדות ישראל).
12 ש"ס שיעורי בחירה מדרג 3 לפחות, באישור יועץ מ"א.
עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב':

24 ש"ס בחוג ללימודי ארץ-ישראל (מתוך התכנית המשותפת עם החוג לתולדות ישראל).
20 ש"ס שיעורי בחירה מדרג 3 לפחות, באישור יועץ מ"א.
בחינות גמר.

לימודי עזר

תלמיד מסלול א' שיבחר להגיש עבודת גמר מחקרית בתקופת המקרא יחוייב ללמוד אכדית או מצרית בהיקף 8 ש"ס (למתחילים ולמתקדמים).
תלמיד מסלול א' שיבחר להגיש עבודת גמר מחקרית בתקופת הבית שני, המשנה והתלמוד, יחוייב ללמוד יוונית בהיקף 8 ש"ס.

תנאי מעבר משנה לשנה

בתום כל שנת לימודים ייבחן התלמיד בשפה זרה ובאותם בשיעורים שבהם ידרשו מוריו. עמידה בבחינות אלו והגשת עבודה סמינריונית באותה שנה הינה תנאי מעבר לשנה הבאה. על תלמיד המ"א לקבל ציון בכל הקורסים שבהם הוא משתתף, כפוף לתקנון לימודי תואר שני.

תכנית הלימודים

א. העת-העתיקה מתחלקת לשתי תקופות: **תקופת המקרא ותקופת בית שני, המשנה והתלמוד**. התלמיד יתמחה באחת מהן לפי בחירתו ויחוייב ללמוד גם בקורסים בתקופת המשנה לפי ההתפלגות הבאה:

8 שש"ס	1. תקופת התנחות (א') – שני סמינריונים
4 שש"ס	– שיעור/סמינריון
4 שש"ס	– ש"ס – מלאכת היסטוריון/הדרכה מתודולוגית
8 שש"ס	2. תחום משנה (ב') – שני שיעורים/סמינריונים
24 שש"ס	סה"כ

ב. שיעורי בחירה – תלמיד הלומד במסלול א' חייב להשתתף בשיעורי בחירה הנלמדים בחוגים אחרים, מדור 3 לפחות, בהיקף של 12 שש"ס, שיכללו סמינריון, אשר בו יכתוב עבודה סמינריונית. תכנית שיעורי הבחירה טעונה אישורו של יועץ מ"א. בכל שיעורי הבחירה חייב התלמיד לקבל ציון בסוף השנה.

ג. מבין השיעורים/סמינריונים שבהם יבחר התלמיד עליו להגיש עבודה סמינריונית, אחת לפחות שתהיה בתחום שבו יבחר להגיש עבודת-גמר.

קורס אחד מבין 4 השיעורים/סמינריונים הנ"ל יהיה בתחום הגאוגרפיה-ההיסטורית ו/או תרבות חומרית של א"י. קורס זה מעמדו ככל קורס חובה במ"א והוא נכלל בסך לימודי החובה. בדרך כלל יעשה מאמץ שהקורס יקיף את העת-העתיקה בכללה ולא יוגבל לתחום תקופת המקרא או הבית-השני בלבד.

ד. **תקופת משנה (ב')** – התלמיד יכול לבחור כתקופת משנה (ב') תקופה בחוגו, שבה למד בלימודי הב"א או לעשות השלמות במידה ויבחר בתקופה אחרת. על-פי תכנית הלימודים הנוכחית מדובר למעשה במדור העת-החדשה בלבד.

במקרה והתלמיד מעוניין להגביר את התמחותו בעת-העתיקה תינתן לו רשות בהסכמת היועץ למ"א להשתתף, לצורך מילוי חובותיו בתקופת משנה (ב'), בשני שיעורים/סמינריונים (= 8 שש"ס) במדור העת-העתיקה, הכולל במסגרתו הן את תקופת המקרא והן את תקופת הבית-השני, וזאת במסגרת 24 שש"ס שנדרשים בחוג ללימודי ארץ-ישראל.

במקרה זה יחייב היועץ את התלמיד לקחת קורסים אלה בתקופה שבה יבחר שלא להגיש עבודת-גמר.

הערה: מאחר ובחוג ללימודי א"י ההיצע בתקופה ב' מוגבל לעת החדשה, ניתן יהיה לשקול אף אפשרויות אחרות מזו המוצעת לעיל (תקופה א' ותקופה ב' במסגרת המגמה בעת-העתיקה), או צירוף הולם, למשל – לתלמיד שיבקש כתקופה ב' ללמוד את תקופת ימי-הביניים מלימודי המ"א בחוג לתולדות ישראל.

ה. נושא עבודת הגמר המחקרית יוצע על ידי התלמיד והמדריכים מן החוגים ללימודי א"י ו/או לתול"י ויובא לאישור בוועדת המ"א של החוג.

עבודת גמר מחקרית* (תיזה)

תלמיד הלומד במסלול א' חייב באישור יו"ר ועדת המ"א לנושא אותו בחר לעבודת תיזה, תוך התייעצות עם אחד המורים אשר ידריכו בעבודתו. בחירת הנושא תיעשה תוך התחשבות בלימודים בקורסי הבחירה. התלמיד יוכל למסור את העבודה לא יאחר משלוש שנים מיום תחילת לימודיו. העבודה תודפס ותוגש בהתאם לנהלי הכנה והגשה של עבודת תיזה של הרשות ללימודים מתקדמים. העותקים שיוגשו לא יוחזרו למחבר. פרסום חלקי או מלא של עבודת התיזה לפני הגשתה לשיפוט ייעשה באישור חברי הוועדה המנחה. חברי הוועדה והתלמיד יקבעו במשותף אם הפירסום יהיה משותף לכולם או לחלקם. חובת האישור איננה חלה לאחר הגשת עבודת התיזה לשיפוט. תלמיד המפרסם את עבודת התיזה או חלק ממנה יציין כי המחקר בוצע בחוג ללימודי ארץ-ישראל באוניברסיטת חיפה כחלק מדרישות לקבלת תואר שני.

* לגבי פירוט הדרישות, יש לפעול על-פי המפורט בפרק ו' של תקנון לימודי תואר שני של האוניברסיטה.

בחינות גמר (עת עתיקה)

בתום לימודיו (לגבי הלומד במסלול א' – אחרי שהגיש את עבודת הגמר המחקרית ולא יאחר משנה לאחר מסירתה) יבחן התלמיד בחינת גמר בכתב ובע"פ בחוג הראשי. בחינת גמר מורכבת מבחינות בשלושה נושאים: שניים מתחום התמחותו הראשית של התלמיד ואחד מתקופה ב'. הנושאים הללו והביבליוגרפיה שלהם ייקבעו בידי המורה המנחה או המורים המנחים את התלמיד ויירשמו במזכירות החוג.

שקלול ציוני מ"א

מסלול א': עבודת גמר מחקרית	36%
בחינת גמר	20%
2 עבודות סמינריוניות	18%
4 שיעורים/סמינריונים	16%
שיעורי בחירה (כולל סמינריון)	<u>10%</u>
	100%

מסלול ב': 2 בחינות גמר	30%
3 עבודות סמינריוניות	30%
3 שיעורים/סמינריונים	10%
שיעורי בחירה	<u>30%</u>
	100%

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.) בעת החדשה

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' גדעון פוקס

תנאי הקבלה

ועדת הדוקטורט החוגית תפקח על קבלת התלמידים לתכנית הדוקטורט ותמליץ על קבלתם בפני הרשות ללימודים מתקדמים.

רשאים להגיש מועמדותם כל מי שסיימו תואר שני בלימודי א"י באוניברסיטת חיפה או באוניברסיטה מוכרת אחרת בארץ ובחו"ל, אשר למדו במסלול המחקרי (א') לתואר השני, ואשר השיגו ציון טוב מאוד (86 ומעלה) בעבודת הגמר המחקרית וציון טוב (80 ומעלה) בשאר לימודיהם.

מוסמכי חוגים אחרים שעומדים בתנאים אלה, יתקבלו לאחר דיון בוועדת הדוקטורט אשר תתאים חובות השלמה בכל מקרה לגופו, ולאחר שתבחן את מהלך לימודיו ואת מידת התאמתם לתכני הלימוד בחוג.

מוסמכים במסלול ב' יוכלו להתקבל לתכנית הדוקטורט רק לאחר שישלימו כתיבתה של עבודת גמר מחקרית, הכל על-פי תקנון לימודי תואר שלישי. על כל המתקבלים לתכנית הדוקטורט יהיה לעמוד בתנאי השלמת לימודי שפה שניה (לבד מאנגלית) ברמת מתקדמים. הקבלה לתכנית מותנית בהסכמה בכתב של אחד ממורי החוג המוסמכים להנחות עבודת דוקטורט, בה יביע נכונותו להדריך את המועמד/ת בנושא המוצע.

מבנה הלימודים

הלימודים נחלקים לשני שלבים:

1. תלמיד/ת מחקר שלב א' – שלא יעלה על 12 חודשים.
2. תלמיד/ת מחקר שלב ב'.

שנת הלימודים הראשונה תוקדש בעיקרה להכנת תכנית מחקר מפורטת, שתוגש לוועדת הדוקטורט החוגית באישורו של מנחה העבודה. עם אישורה יעברו המועמדים למעמד של תלמידי מחקר שלב ב'.

בכל שלב ישמע התלמיד סמינר מחקר לתלמידי דוקטורט במסגרת ביה"ס להיסטוריה (סה"כ שני סמינרים).

מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה. ועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה.

עם סיום חובות הלימוד ובגמר עבודת המחקר, יגישו התלמידים את עבודותיהם בחתימת המנחים לוועדת הדוקטורט החוגית. לאחר שתבחן את מהלך הלימודים ואת העבודה שבפניה, תמליץ הוועדה על מינוי השופטים ותעבירה לרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי מזרח אסיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

ראש החוג: פרופ' רותם קובנר

חברי הסגל האקדמי

פרופ' יצחק שיחור (ראש מגמת סין).	פרופסור מן המניין:
פרופ' רותם קובנר (ראש מגמת יפן).	פרופסור חבר:
ד"ר ברנדה שפר*.	מרצה בכיר:
ד"ר אלה שולגה, גב' סיגל שניידר.	מורה בכיר:
ד"ר נמרוד ברנוביץ.	מרצה:
ד"ר ציפי עברי*.	מזדריך דוקטור:
מר חיים אידלמן, ד"ר סיגל בן-רפאל גלנטי, ד"ר ארנון גולן, גב' סוזי דה-לו, ד"ר אורלי וורד, גב' עפרה וינשטיין-ארבל, ד"ר אילנה זינגר, גב' מיכל זלצר-לביד, ד"ר טל טובי, ד"ר גדי ישי, ד"ר אלון לבקוביץ, ד"ר מינה נוסבאום, מר יורם עברון, גב' אביה פלדמן, גב' הונגלין צ'אן, מר אָרְיָה צ'וצ'ידה, גב' איילה קלמפרר, ד"ר רחל שאול, מר רן שאולי, גב' רוני שריג, מר איתמר תיאודור.	עמית הוראה:

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' הלמר חגית**
 שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10.00-12.00.
 מגדל אשכול קומה 12, חדר 1212
 טלפון: 8288501; פקס: 8288539
 אתר אינטרנט: <http://east-asia.haifa.ac.il/>
 דואר אלקטרוני: hhelmer@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת החוג להקנות ידע אקדמי מעמיק בלימודי אסיה, תוך התמקדות בסין או יפן, ולימודי בחירה בנושא תת-היבשת ההודית, מרכז אסיה, קוריאה ואיזורים נוספים במזרח. תחומי הלימודים כוללים היסטוריה ותרבות, חברה וכלכלה, פוליטיקה ויחסים בינלאומיים, תקשורת ופסיכולוגיה, פילוסופיה ואמנות – תוך דגש מפורש על התקופה המודרנית.

החוג מכשיר כוח אדם מיומן ואיכותי לתעסוקה במגזר הציבורי והפרטי בנושאי אסיה בתחומי הכלכלה והעסקים, בטחון, יחסי חוץ, תקשורת, תיירות, הוראה ומחקר. מורי החוג הם מהאנשים המובילים בישראל בחקר והוראת אסיה, בעיקר בנושאים עכשוויים.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג. השכלה והכשרה קודמת טובה בחשבון בקבלת מועמדים.

קבלה לשנה מתקדמת: תלמיד המבקש להתקבל לשנה מתקדמת יציג את לימודיו הקודמים ויעמוד באנגלית ברמת "מתקדמים 1" לפחות. במידה וקיים ידע קודם בשפות הנלמדות בחוג יעבור מבחן סיווג לקבוע את רמת השפה אותה יבחר ללמוד.

תנאי מעבר מחוג אחר

ההכרה בקורסים ממוסד אחר או מחוג אחר תהיה בהתאם למבנה הלימודים בחוג. ההכרה בקורסים תהיה בהתאם לרלוונטיות של הקורס והציון שהושג בו, ולא פחות מציון 70.

מסלולים

הלימודים בחוג הם לתואר ראשון במסלול דו-חוגי וחד-חוגי

מסלול דו-חוגי

ניתן לשלב את הלימודים עם לימודים בחוג אחר (בכפוף לתנאי הקבלה לשני החוגים). מומלץ השילוב עם החוגים הבאים: היסטוריה כללית, היסטוריה של המזרח התיכון, מדע המדינה ויחסים בינלאומיים, סוציולוגיה ואתרופולוגיה, פסיכולוגיה, כלכלה, גיאוגרפיה, תקשורת, אמנות, פילוסופיה, משפטים ולימודים רב-תחומיים. מומלץ בשנה א' לא לקחת שיעורים בחוג ללימודים רב-תחומיים. נדרשות 60 נק' זכות לקבלת התואר.

מסלול חד-חוגי

הלימודים במסלול החד-חוגי יחלו רק בשנה הלימודים השניה ויכללו 80 נ"ז בחוג ו-40 נ"ז בשני מקבצים האחד מובנה (ניתן לבחירה ממספר מקבצים המוצאים ע"י החוג), השני כללי. במסלול זה יכול התלמיד להתמקד בנושאי אסיה ולשפר את שליטתו בשפה. תוכניתו העיונית של המסלול זהה לזו של המסלול הדו-חוגי, תוך תוספת של לימודי שפה וקורסי בחירה לפי המגמה. נדרשות 120 נק' זכות מהם 80 נק' זכות בחוג.

מבנה הלימודים

הלימודים מתמקדים בתקופה המודרנית (מן המאה ה-19 ואילך), תוך הצעת מבואות היסטוריים הכרחיים ולימודי שפה נדרשים. לחוג תוכנית לימודים מובנית אשר מגדירה מלכתחילה מהם הנושאים שבוגרים בלימודי מזרח אסיה המודרנית חייבים לדעת.

בשנה הראשונה יקבלו הסטודנטים שורה של מבואות המתייחסים למזרח אסיה כולה, בדגש על התקופה הטרומ מודרנית. כבר בתחילת לימודיהם יבחרו הסטודנטים את מגמת הלימוד בה יתמחו סין/יפן עפ"י בחירת שפת ההתמחות, מבין שתי מגמות לימוד עיקריות: מגמת סין: מתמקדת בתרבות העתיקה והמרכזית ביותר במזרח אסיה, שעשויה להיות מעצמת על בעתיד הקרוב, ובמיוחד בהתפתחויות בעת המודרנית בתחומים: מדיניות צבאית, חברתית וכלכלית.

מגמת יפן: מתמקדת באחת התרבויות המרתקות והמקוריות ביותר ובמיוחד בהשיגה בתקופה המודרנית, בה הפכה ממדינה פיאודלית וסגורה למעצמה עולמית. השיעורים במגמה יבחנו את עלייתה של יפן, ויתמקדו בחברה ובכלכלה היפנית בהווה.

בשנה שניה ושלישית ישלימו הסטודנטים, לפי מגמת הלימוד שנבחרה בשנה הקודמת, את מבואות החובה המשלימים למגמת הלימוד, קורסי החובה, פרוס וסמינר קורסי הבחירה.

שנה א' (דרג 1)

מבואות חובה:

תולדות סין הטרומ מודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
תולדות יפן הטרומ מודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
מבוא לגיאוגרפיה של מזרח-אסיה	2 נ"ז	2 שש"ס
מבוא לסין המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס (חובה רק למגמת סין בשנה א')
שפה-חובה		
יפנית א'/סינית א'	2 נ"ז	4 שש"ס
יפנית ב'/סינית ב'	2 נ"ז	4 שש"ס
סה"כ קורסי חובה	(14) 18 נ"ז	24 שש"ס

קורסי בחירה

בחירה מבין מגוון קורסים המיועדים לשנה א'

סה"כ בחירה מומלץ 2-4 נ"ז

סה"כ תוכנית מומלץ שנה א' 18-22 נ"ז

שנה ב' (דרג 2)

מגמת סין

קורסי חובה

תולדות סין בת זמננו	4 נ"ז	4 שש"ס
בנוסף		
תולדות קוריאה המודרנית	2 נ"ז	2 שש"ס
או		
תולדות מרכז אסיה המודרנית	2 נ"ז	2 שש"ס

		או
תולדות הודו המודרנית	2 נ"ז	2 שש"ס
שפה-חובה		
סינית ג'	2 נ"ז	4 שש"ס
סינית ד'	2 נ"ז	4 שש"ס
סה"כ חובה	12 נ"ז	16 שש"ס

קורסי בחירה

בחירה מבין מגוון הקורסים המיועדים לשנה ב' (ניתן לבחור גם מרשימת קורסי הבחירה של שנה א', ומרשימת קורסי הבחירה של מגמת יפן שנה ב').
* תלמידים מצטיינים יכולים לקחת קורסי בחירה של שנה ג'.

קורסי בחירה שפה (מיועד לתלמידי המסלול החד-חוגי ולסטודנטים עם ממוצע 80 ומעלה

בקורסי שפה שנה א')		
טקסטים סינים א'	2 נ"ז	2 שש"ס
טקסטים סינים ב'	2 נ"ז	2 שש"ס
סה"כ בחירה מומלץ	4 נ"ז	
סה"כ תוכנית מומלצת סין שנה ב'	19-22 נ"ז	

מגמת יפן

קורסי חובה

תולדות יפן המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
תולדות קוריאה המודרנית	2 נ"ז	2 שש"ס

או

תולדות מזרח אסיה הטרומ מודרנית	2 נ"ז	2 שש"ס
--------------------------------	-------	--------

בחירת אחד לפחות מתוך הקורסים הבאים:

פוליטיקה ומדיניות חוץ ביפן

בת זמננו	4 נ"ז	4 שש"ס
----------	-------	--------

או

חברה ומשפחה ביפן בת זמננו	4 נ"ז	4 שש"ס
שפה-חובה		
יפנית ג'	2 נ"ז	4 שש"ס
יפנית ד'	2 נ"ז	4 שש"ס

קורסי בחירה

בחירה מבין מגוון הקורסים המיועדים לשנה ב' (ניתן לבחור גם מרשימת קורסי הבחירה של שנה א', ומרשימת קורסי הבחירה של מגמת סין שנה ב')

* תלמידים מצטיינים יכולים לקחת קורסי בחירה של שנה ג'.

2 שש"ס	2 נ"ז	קורסי בחירה שפה
2 שש"ס	2 נ"ז	טקסטים יפניים א'
2 שש"ס	2 נ"ז	טקסטים יפניים ב'
2 שש"ס	2 נ"ז	מדוברת א'
	2 נ"ז	מדוברת ב'
	8 נ"ז	סה"כ בחירה מומלץ
	20 נ"ז	סה"כ תוכנית מומלצת יפן שנה ב'

שנה ג' (דרג 3)

מגמת סין

קורסי חובה

4 שש"ס	5 נ"ז	פרוסמינר מתודולוגי
4 שש"ס	6 נ"ז	סמינר
		שפה-חובה
2 שש"ס	4 נ"ז	סינית ה'
2 שש"ס	4 נ"ז	סינית ו'
14 שש"ס	15 נ"ז	סה"כ

קורסי בחירה

(ניתן לבחור מרשימת קורסי הבחירה של שנים א'-ב' ומקורסי הבחירה של מגמת יפן באישור ראש המגמה)

קורסי בחירה שפה סינית (מיועד לתלמידי המסלול החד-חוגי ולסטודנטים עם ממוצע 80 ומעלה בקורסי שפה שנה ב')

2 שש"ס	2 נ"ז	סינית מדוברת א'
2 שש"ס	2 נ"ז	סינית מדוברת ב'
2 שש"ס	2 נ"ז	טקסטים סיניים ג'
2 שש"ס	2 נ"ז	טקסטים סיניים ד'
	4-6 נ"ז	סה"כ בחירה (מומלץ)
	19-21 נ"ז	סה"כ תוכנית מומלצת סין שנה ג'

מגמת יפן

קורסי חובה

4 שש"ס	5 נ"ז	פרוסמינר מתודולוגי
4 שש"ס	6 נ"ז	סמינר
		שפה-חובה
4 שש"ס	4 נ"ז	יפנית ה'
2 שש"ס	2 נ"ז	יפנית ו'

קורסי בחירה

(ניתן לבחור מרשימת קורסי הבחירה של שנים א'-ב' ומקורסי הבחירה של מגמת סין באישור ראש המגמה)

קורסי בחירה שפה יפנית

יפנית מדוברת ג'	2 נ"ז	2 שש"ס
יפנית מדוברת ד'	2 נ"ז	2 שש"ס
קריאת עתונות יפנית	2 נ"ז	2 שש"ס
תרגום יפני	2 נ"ז	2 שש"ס

סה"כ בחירה (מומלץ) 6 נ"ז

סה"כ תוכנית מומלצת יפן שנה ג' 19-21 נ"ז

סה"כ נקודות זכות דו-חוגי שנים א'-ג' 60 נ"ז

מסלול חד-חוגי – תוכנית מוצעת

קבלה למסלול החד חוגי תעשה בשנה ב' בלבד, ועם ממוצע 85 בחוג על לפחות 15 נ"ז ולא פחות ממוצע 75 בחוג השני על לפחות 15 נ"ז.

תוכנית הלימודים כוללת 80 נ"ז בחוג ו-40 נ"ז בשני מקבצים כדלהלן:

א. מקבץ פתוח שיורכב משיעורים על פי בחירת הסטודנט.

ב. מקבץ סגור שיבחר מתוך הרשימה הבאה:

1. מקבץ בהיסטוריה כללית – העת החדשה. המקבץ יכיל: שיעורי בחירה, סדנא למיומנויות מחקר וסמינר.
2. מקבץ במדע המדינה – יחסים בינלאומיים – המקבץ יכיל: מבוא לממשל ופוליטיקה, מבוא ליחסים בינלאומיים, שיעורי בחירה, סמינר.
3. מקבץ בכלכלה – המקבץ יכיל: מבוא לכלכלה א'+ב', שיעורי בחירה, סמינר.
4. מקבץ בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה – המקבץ יכיל: מבוא לסוציולוגיה, מבוא לאנתרופולוגיה, שיעורי בחירה, סמינר.
5. מקבץ במשפטים (בהתאם לדרישות החוג ללימודים רב-תחומיים).
6. מקבץ בגיאוגרפיה – המקבץ יכיל: מבוא לגיאוגרפיה של אדם, חברה, מרחב; שיטות מחקר בגיאוגרפיה ולימודי סביבה, שיעורי בחירה, סמינר.
7. ניתן לבנות מקבצים נוספים באישור ראש החוג בלבד.

הסטודנט יכתוב במשך התואר שלוש עבודות סמינריוניות בחוג (מתוכן 1-2 במסגרת פרוסמינר מתודולוגי) וכן עבודה סמינריונית אחת במקבץ הסגור.

קורסים תמטיים

חובות הלימוד זהים לאלה שבמסלול הדו-חוגי ובנוסף על התלמיד לבחור קורסים נוספים מרשימת קורסי בחירה בהיקף של עד 14 נ"ז, מתוכן 10 נ"ז יהיו בקורסי בחירה במגמת הלימוד בה בחר.

קורסי שפה

חובות השפה זהים לאלה שבמסלול הדו-חוגי ובנוסף על התלמיד לבחור קורסים נוספים בהיקף של לפחות 6 נ"ז מרשימת קורסי הבחירה בשפה.
סה"כ נקודות זכות חד-חוגי שנים א'-ג': 80 נ"ז

סף מעבר מדרג אחד למשנהו

1. תלמיד יעבור מדרג אחד למשנהו אם ממוצע ציוניו הסופיים בשנת הלימודים הקודמת הוא 65 לפחות.
2. תלמיד אשר נכשל באחד ממבואות החובה בשנה א' חייב יהיה להשלים את המבוא עד סוף שנה ב', במידה ולא יופסקו לימודיו בחוג.
3. על התלמיד לעמוד בתנאי המעבר הנוגעים לקורסי השפה. (שפות-סעיף 2).
4. תלמיד אשר נכשל ביותר מבשני קורסים, לא כולל שפה, לא יוכל להמשיך את לימודיו בחוג.
5. תלמיד יוכל לקחת פרו-סמינרים וסמינרים רק בשנה ג', ולאחר שהשלים את כל לימודי החובה בדרג 1-2.
6. תלמיד עם ממוצע 85 ומעלה יוכל לקחת פרו-סמינרים כבר בשנה ב' בתנאי שהשלים את כל לימודי החובה של דרג 1.
7. תלמיד צריך לסיים את לימודי האנגלית כשפה זרה לפני לימוד קורסים מדרג 3, פרו-סמינריונים וסמינריונים.
8. על התלמיד להשלים את כל לימודי החובה באותו הדרג.

שפות

1. על כל תלמידי החוג ללמוד סינית/יפנית בהיקף של שש רמות (רמה א'-שנה א' סמסטר א', רמה ב'-שנה א' סמסטר ב', רמה ג'-שנה ב' סמסטר א', רמה ד'-שנה ב' סמסטר ב', רמה ה'-שנה ג' סמסטר א', רמה ו'-שנה ג' סמסטר ב')
2. הציון המינימלי הנדרש כתנאי מעבר מרמה לרמה הינו 70. במקרה של כשלון באחת הרמות יש לחזור שנית על הקורס באותה הרמה, לא ניתן יהיה לחזור על קורס שפה באותה הרמה יותר מפעם אחת בכל התואר.
3. תלמיד אשר נכשל בבחינה הסופית בקורס השפה ציון מעבר בבחינה סופית 65 ומעלה, נכשל בקורס כולו גם עם מילא את שאר החובות: נוכחות, שיעורי בית, בחנים.
4. מורי השפה רשאים לא להגיש תלמיד לבחינה הסופית במידה והתלמיד לא עמד/ה בדרישות הקורס: בחנים, הגשת שיעורי בית ונוכחות. לתלמידים שאינם ממלאים את דרישות הקורס ישלחו מכתבי אזהרה במהלך הסמסטר. סטודנט אשר אינו עומד בדרישות הקורס, גם אם לא קיבל את המכתב לביתו, לא יוכל לגשת לבחינה הסופית.
5. כדי להתקבל לקורסי הבחירה בשפה הסינית יהיה על הסטודנט לעמוד בציון 80 לפחות.

הצטיינות בלימודים

מדי שנה החוג יפיק תעודת הצטיינות לתלמידים המצטיינים של אותה שנה מתוך מטרה לעודד הצטיינות בלימודים. תעודת ההצטיינות תוענק בשבוע הראשון ללימודים בטקס בו יהיו נוכחים תלמידי השנה הראשונה.

התנאים לקבלת התעודה:

- א. ציון ממוצע בחוג בשנה החולפת – לפחות 85 ולפחות 15 נ"ז.
  - ב. ציון ממוצע בחוג השני לתלמידים במסלול הדו-חוגי – לפחות 75 על לפחות 15 נ"ז.
  - ג. סטודנטים בעלי ממוצע 85 ומעלה ר-15 נ"ז בחוג ללימודי מזרח אסיה אשר תרמו תרומה מיוחדת להתפתחות ורווחת החוג, זכאים לתעודת הצטיינות מבלי לעמוד בסעיף ב'.
  - ד. לתלמיד אין בעיות התנהגות מיוחדות ולא נרשמו אירועים חריגים בעטיו.
- בנוסף יעניק החוג מידי שנה תעודות הצטיינות על פעילות בחוג שתרמה להתפתחות החוג לרווחת תלמידיו.

זכאות לתואר

תנאי זכאות:

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוגים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לב"א (כולל עבודה סמינריונית) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
- ב. בבקשות לאישור זכאות, יש למלא בכתב ברור על-גבי הטופס שישלח ע"י מזכירות החוג, ולהחזירו בהקדם. במקרה של קורסי בחירה עודפים, יש לציין במפורש אילו קורסים ייכללו בציון הסופי.
- ג. באישור הזכאות מפורטים החוגים אותם למד ותאריך הזכאות לתואר. תאריך זכאותו לתואר ייקבע לפי תאריך המטלה האחרונה לתואר. בהתאם למאוחר מבין שני החוגים.
- ד. לאחר העברת השקלול למחשב ו/או קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

שקלול וציונים לב"א

1. ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה. משקל המקצוע כמספר נקודות הזכות בתכנית המחייבת את התלמיד.
2. תלמיד שילמד מעבר לדרישות התואר (60-62 נ' דר-חוגי, 120 נ' חד-חוגי), יבחרו הקורסים לשקלול הציון הסופי על-פי הציון הגבוה ביותר.
3. בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

איסור חפיפה

1. התלמיד אינו רשאי ללמוד מקצוע ששעת הוראתו חופפת באופן מלא או חלקי את שעת הוראה של מקצוע לימוד אחר אותו לומד התלמיד באוניברסיטה.
2. תלמיד אינו רשאי לבחור מקצוע בחירה שתוכנו דומה באופן משמעותי לקורס אחר אותו למד במהלך לימודיו לתואר. במקרה של אי בהירות חובתו של התלמיד לברר את זכאותו.

נקודות זכות שלא בגין לימוד מקצוע

עבודת מחקר

1. ראש החוג, בהמלצת מורה, רשאי לאשר לתלמידים לכתוב עבודת מחקר במקום שיעור בחירה.
2. העבודה תיכתב בהדרכתו האישית של המורה הממליץ, והיא תקנה לתלמיד עד 2 נקודות זכות לפי החלטת המורה, ועד 4 נקודות זכות לפי החלטת המורה בהיועצות עם ראש החוג.
3. תלמיד יוכל לצבור עד 4 נקודות זכות לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר. במקרים יוצאים מן הכלל רשאי ראש החוג לאפשר צבירה של מספר רב יותר.

השתתפות במקהלה, בתזמורת ונבחרות הייצוג של האוניברסיטה

1. תלמיד, המשתתף במקהלת האוניברסיטה, בתזמורת האוניברסיטה או באחת מנבחרות הספורט הייצוגיות של האוניברסיטה במהלך שנה אקדמית מלאה זכאי לפטור בהיקף של 2 נקודות זכות, פטור זה יינתן פעם אחת בלבד במהלך הלימודים.
2. ב. אישור על השתתפות לפי סעיף-קטן א' יימסר לחוג על-ידי הגורם המתאים המוסמך מטעם האוניברסיטה.
3. ג. תלמיד המשתתף בפעילויות התנדבותיות של מעורבות חברתית שאושרה באופן כללי או פרטני על-ידי החוג זכאי לפטור בהיקף של 2 נקודות זכות.
4. תלמיד יוכל לקבל עד 2 נקודות זכות, במהלך לימודיו, על נוכחות בכנסים ופעילות מאושרת אחרת של החוג. 2 נקודות יוענקו על נוכחות מלאה ב-8 ימי כנסים שאורגנו על ידי החוג או אושרו על ידו. בסיום כל כנס ידאג התלמיד להחתמת מארגן הכנס על "טופס נוכחות" ובו דו"ח בן עמוד על הכנס ותוכנו, ויגישם למזכירות. רישום התלמידים באחריות מזכירות החוג.

תוכנית משותפת ללימודי מזרח אסיה ומשפטים

1. התוכנית

- א. תלמיד רשאי ללמוד בתוכנית המשותפת לחוג ללימודי מזרח אסיה ולפקולטה למשפטים, החל משנת הלימודים הראשונה, אם הוא עומד בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג ללימודי מזרח אסיה ובתנאי שאינו בעל תואר "בוגר" במשפטים או בלימודי מזרח אסיה.
- ב. התלמיד ילמד במקביל את התוכנית ללימודי משפטים ואת תוכנית הלימודים של החוג ללימודי מזרח במסלול הדו-חוגי לתואר "בוגר" בלימודי מזרח אסיה.

- ג. תלמיד הלומד בתוכנית המשותפת פטור מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות [להלן נ"ז]) וחלק מסדנאות ושיעורי בחירה משפטיים (10 נ"ז).
- ד. תלמיד הלומד בתוכנית המשותפת פטור מחלק משיעורי הבחירה (8 נ"ז) בחוג ללימודי מזרח אסיה.

2. סיום הלימודים במסגרת התוכנית

- א. תלמיד שסיים את לימודיו במסגרת התוכנית המשותפת יקבל תעודת "בוגר" במשפטים ותעודת בוגר בלימודי מזרח אסיה.
- ב. תלמיד התוכנית המשותפת יסיים את לימודיו בפקולטה למשפטים, אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים וצבר 112 נ"ז בפקולטה למשפטים ו-30 נ"ז בחוג ללימודי מזרח אסיה (סה"כ 142 נ"ז). הוא יקבל תעודה של "בוגר" במשפטים, ועם השלמת חובותיו בחוג ללימודי מזרח אסיה יקבל תעודה של "בוגר" בלימודי מזרח אסיה בתוכנית המשותפת למשפטים ולימודי מזרח אסיה.
- ג. תלמיד התוכנית המשותפת יסיים את לימודיו בחוג ללימודי מזרח אסיה אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה ותוכנית הלימודים הנדרשת על ידי החוג וצבר 60 נ"ז בחוג ללימודי מזרח אסיה. מתוך 60 נקודות הזכות ניתן יהיה ללמוד שיעורי בחירה בערך של עד 8 נ"ז במסגרת הפקולטה למשפטים. שיעורים אלה צריכים להיות בעלי עניין משותף לשני התחומים. נקודות הזכות הללו יוכרו בחוג ללימודי מזרח אסיה ללא צורך בהשלמתן בשיעורי בחירה חלופיים. רשימת שיעורי הבחירה תתואם עם מזכירות החוג ללימודי מזרח אסיה. לא ינתנו פטורים משיעורי חובה בחוג ללימודי מזרח אסיה.
- ד. סך כל הנקודות לקבלת תעודת "בוגר" במשפטים ולימודי מזרח אסיה הינו 164 נ"ז (112+52 נ"ז).

3. אי סיום הלימודים במסגרת התוכנית

- א. הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג ללימודי מזרח אסיה במסגרת התוכנית המשותפת בלא לסיים, יחשבו המקצועות בהם קבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נ"ז).
- ב. הפסיק התלמיד את לימודיו בפקולטה למשפטים במסגרת התוכנית המשותפת בלא לסיים, יחשבו המקצועות בהם קבל ציונים בפקולטה למשפטים במסגרת לימודיו במסלול החד-חוגי בלימודי מזרח אסיה עד למכסה של 44 נ"ז. התלמיד יחויב להשלים את מכסת הלימודים הרגילה בחוג ללימודי מזרח אסיה בהיקף של 76 נ"ז וסה"כ 120 נ"ז לסיום התואר לשם קבלת התואר "בוגר" בחוג ללימודי מזרח אסיה. לא ניתן להכיר בקורסים שנלמדו בפקולטה למשפטים כקורסי בחירה במסגרת החוג ללימודי מזרח אסיה, אלא אם כן הם בעלי זיקה לתוכנית הלימודים בלימודי מזרח אסיה.

השתתפות בתכניות לימוד בחו"ל

החוג מעודד השתתפות בתוכניות של אוניברסיטאות בחו"ל למשך סמסטר אחד עד שנה שלמה. תלמיד רשאי להשתתף בתוכניות מיוחדות של אוניברסיטאות בחו"ל אם תכנית זו אושרה על-ידי ועדת הוראה של החוג. ההכרה בכל מקצוע, לרבות משקלו של מקצוע זה בנקודות זכות, טעונה אישור ראש החוג. מידע על תכניות המאושרות על-ידי החוג יובא לידיעת התלמידים במהלך שנת הלימודים.

נוכחות והשתתפות במפגשים לימודיים

חובת נוכחות ועמידה במטלות לימודיות

- א. קיימת חובת נוכחות ומוכנות לשיעור. כל מורה יחליט על דרכי האכיפה ויודיע על כך כך הן בכתב ובע"פ בשיעור הראשון.
- ב. בדיקת נוכחות בשיעורי שפה, פרוס' סדנה וסמינריון – על אף האמור בסעיף הקודם, מורה יבדוק ויוודא נוכחות התלמידים בכל המפגשים בשיעורי שפה, בסדנה ובסמינריון. היעדרות ממפגש או אי-השתתפות בו מסיבה מוצדקת מחייבת מתן הודעה למורי שיעור השפה, הסדנה בפרוס' הסמינריון מראש, אלא אם לא ניתן היה לעשות כן.
- ג. בנוסף לאמור לעיל קיימת בקורסי השפה חובת הגשת שיעורי בית, בחני אמצע, מבחן בע"פ ודרישות נוספות שייקבעו על ידי מורי השפה. מורי השפה רשאים לא להגיש למבחן הסופי בשל אי עמידה בדרישות הקורס. החובה חלה על כל קורסי השפה חובה ובחירה.

הפרת החובה

1. מורה רשאי למונע מתלמיד לגשת לבחינה או להגיש עבודה, או להפחית מציון התלמיד, אם הפר התלמיד את חובת הנוכחות או המוכנות, כפי שפורטו בסילבוס, ללא סיבה מוצדקת. הודעה על איסור הגישה תימסר לתלמיד ולמזכירות.
2. מורה ירחיק תלמיד משיעור שפה, מסדנה, פרוס' סמינריון, אם התלמיד הפר חובתו לפי סעיף-קטן א'. הודעה על ההרחקה תימסר לתלמיד ולמזכירות.
3. תלמיד רשאי לערער בפני ראש החוג על החלטתו של מורה לפי סעיפים 1-2 לעיל.

בחינות ועבודות בית

בחינות – כללי

1. מטרת הבחינה כפולה: חזרה על החומר הנלמד והערכת התלמידים. על הבחינה להיות מהימנה ותקפה.
2. ככלל מתקיימות הבחינות בכתב. אין מתקיימות בחינות בעל-פה, ובשיעור האחרון של הקורס, אלא באישור ועדת ההוראה לבקשת המורה.

בחינות-פירוט

3. בחינות בכתב מתקיימות בעילום שם ותחת השגחה. תלמיד לא יבצע כל פעולה העלולה לחשוף את זהותו לבודק הבחינה. על התלמיד לרשום את מספרו האישי על גבי מחברת הבחינה תלמיד שלא ירשום את מספרו האישי על גבי מחברת הבחינה, לא יכול לקבל

- את צילום מחברת הבחינה לאחר בדיקתה ו/או לערער.
4. מורה רשאי לקבוע שבחינה תתקיים ללא השגחה ("בחינת כבוד"), ובלבד שמסר הודעה מוקדמת על כך לראש החוג. השתתפות בבחינה ללא השגחה מחייבת מילוי טופס מתאים על-ידי התלמידים להבטחת הוראות האוניברסיטה בדבר התנהגות בזמן בחינה ("הצהרת כבוד"). לא תתקיים בחינה ללא השגחה אם היא, כולה או חלקה, במתכונת של בחירה מרובה ("בחינה אמריקנית").
  5. מורה יפרסם את קיומה של הבחינה בספרים פתוחים או בספרים סגורים (להלן: "מתכונת הבחינה"). לא יוכנס שינוי במתכונת הבחינה כאמור, אלא באישור ועדת ההוראה, ובמקרים דחופים – באישור ראש החוג. הודעה על שינוי תימסר לתלמידים מבעוד מועד.
  6. הבחינות בכל המועדים ובדיקתן תהיינה המתוכננת וברמה דומות ככל שניתן, וכך אף בדיקת הבחינות.
  7. מורה יודיע לתלמידים במועד מוקדם ככל האפשר – ולא יאוחר משבועיים לפני השבוע האחרון הקודם לבחינה – מה החומר עליו תיערך הבחינה.
  8. המורה יודיע לתלמידים לקראת הבחינה את משך זמן הבחינה ויציין שיקולים מיוחדים לגבי חישוב הציון ופרטים נוספים שיש בהם כדי להדריך את התלמידים לצורך ההכנה לבחינה. כמו כן יודיע המורה לתלמידים מה תהיה מתכונת השאלות בבחינה: ניתוח אירוע, הרצאת דברים על נושא נתון וכדומה.
  9. מורה או עוזר הוראה יהיו נוכחים באולם הבחינה מתחילתה לפחות במשך השעה הראשונה לבחינה. המורה או עוזר ההוראה יהיו זמינים בקרבת אולם הבחינה עד סוף הבחינה, כדי להשיב לשאלות הבהרה.
  10. (1) הבחינה מיועדת לתלמידים הזכאים לגשת לבחינה. המורה רשאי לשלול זכאות להיבחן אם התלמיד לא עמד במהלך הקורס במטלות הנדרשות.
(2) הבחינות במועדים א' ו-ב' מתקיימות בתאריכים שפורסמו בלוח הבחינות. בנסיבות מיוחדות ובאישור ראש החוג או ועדת ההוראה, ישונה מועד הבחינה. הודעה על המועד החדש תימסר על-ידי מזכירות התלמידים מבעוד מועד.
  11. מורה לא יאריך את משך הבחינה. המורה יתכנן את השאלון בקפידה בהתאם לכך.
  12. הארכת זמן מיוחדת בבחינה תינתן לפי הרשום בתקנון האוניברסיטה. לסטודנטים הזכאים לכך ורק בהצגת אישור מתאים (עולה חדש, התאמות ליקויי למידה ועוד).
  13. (1) מורה רשאי למנות עוזר הוראה לעזרה בבדיקת הבחינות
(2) אחריות על בדיקת הבחינות ומתן ציונים מוטלת על המורה.
  14. (1) בדיקת הבחינות תסתיים בהקדם האפשרי ולא יאוחר כמפורט בס"ק (2). מורה אחראי לכך שהבחינה תיבדק והציונים יימסרו למזכירות בחתימת ידו במועד. איחור במסירת הציונים מחייב אישור ראש החוג.
(2) משך זמן בדיקת הבחינות יהיה לא יאוחר מ-10 ימי עבודה לכל הקורסים ממועד הבחינה. באישור ראש החוג יתאפשר משך זמן בדיקת של 15 יום בקורסים הדורשים זאת, ובתנאי שההודעה על כך נכללה בסילבוס הקורס המופיע בידיעון.

החוג ללימודי מזרח אסיה

- 3) המזכירות תפרסם את הציונים עם קבלת אישורו של המורה לפרסום, ולא יאוחר מיום עבודה אחד ממועד קבלת האישור.
- 4) המזכירות תודיע לתלמידים על איחור במסירת הציונים ועל המועד הצפוי לפרסומם באיחור.
15. הציונים יפורסמו בעילום שם לפי מספרי הזיהוי של התלמידים על לוח המודעות של החוג ובאמצעות שירות המענה הקולי של האוניברסיטה. המזכירות לא תמסור ציונים בטלפון.
16. לא ניתן לשנות ציון סופי שפורסם, אלא רק כתוצאה מערעור, כמפורט להלן.

ערעור על בחינה

זכות ערעור

- תלמיד רשאי להגיש ערעור על ציון הבחינה בהתאם למפורט להלן:
- א. מטרת מטרת הערעור לוודא שלא נפלה טעות מהותית במתן הציון, או בהערכת הבחינה.
- ב. פניה לערעור על ציון תעשה רק באמצעות טופס הניתן להשגה במזכירות ולא בפניה ישירה למורה.
- ג. תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך עשרה ימים מפרסום הציון.
- ד. המערער יפרט את נימוקי הערעור תוך התייחסות נקודתית לתוכן הבחינה.
- ה. הוגש ערעור על הציון, תיבדק הבחינה על-ידי מורה המקצוע. במקרה זה עשויה הבחינה כולה להיבדק מחדש, והציון שייקבע על-ידי המורה עלול להיות נמוך מן הציון המקורי.
- ו. תלמיד לא יוכל להגיש יותר משלושה ערעורים במהלך לימודיו לתואר.

שיפור ציונים

- א. בקורסי חובה, מבואות – יש לחזור על הקורס (שיעור ותרגיל) כולל כל המטלות (מותנה במספר המקומות באותו קורס).
- ב. בקורסי חובה, שפה – לא ניתן יהיה לעבור לרמה הבאה מבלי לשפר את הציון ברמה הקודמת. לא ניתן יהיה לחזור על קורס שפה, בשום רמה, יותר מפעם אחת בתואר.
- ג. בקורסי הבחירה – יש לבחור קורס אחר ברמה המקבילה, לא ניתן לחזור על אותו נושא או אצל אותו מורה שנית. (מותנה במספר המקומות באותו קורס).
- ד. לא ניתן לחזור על קורס חובה או בחירה יותר מפעם אחת בלבד.
- ה. רישום לקורס למטרת שיפור ציון אפשרי בקורסי החובה ובאישור החוג בלבד ומחייב השלמתו עד ציון סופי. במידה ותלמיד לא השלים את הקורס, יופיע ציון ל"ה שמבטל כל ציון קודם באותו קורס.

מועד חריג

- מועד לבחינה שנקבע למי שנבצר ממנו להיבחן במועד הרגיל ("מועד א'") או במועד הנוסף ("מועד ב'") לפי קריטריונים הרשומים בתקנון הלימודים לתואר ראשון.
- עם פרסומם של ציוני בחינות מועד ב', מרכזת החוג תפרסם הודעה, על לוחות המודעות של החוג על תאריכי הרשמה למועדים חריגים לבחינות. המועד האחרון להרשמה יהיה לא

יאחר מ 7 ימים לאחר סיום תקופת הבחינות (מועדי ב'). יש לכלול הערה לתלמידים שיירשמו בחוג אליו שייד הקורס בו הם מבקשים להיבחן.

תלמיד המעוניין להיבחן במועד חריג ימלא טופס בקשה, ר-251 טופס מועד חריג. את הטופס הנדרש יקבל התלמיד בחוג.

התלמיד ימלא את הטופס ויעביר למרכזת החוג עם האישורים המתאימים לסיבה שצוין. מרכזת החוג תפנה את תשומת לבו של המבקש שעליו למלא טופס נפרד (כולל העתקי האישורים המתאימים) לכל בחינה בה הוא מבקש להיבחן.

הקריטריונים לזכאות למועד חריג רשומים בתקנון הלימודים לתואר ראשון (מסמך ישם 2.1) מרכזת החוג תבדוק את הטופס המוגש לה, אם המבקש –

1. נרשם לקורס השייך לחוג שלה;

2. מילא את כל הנדרש בטופס;

3. צירף את כל האישורים המתאימים לסיבה שצוין בבקשתו.

המרכזת תבדוק אם התלמיד נבחן או לא נבחן במועדים הרגיל והנוסף ותאשר את ההצהרה של המבקש או תפריך אותה, לפי העניין. ויתור בבחינה שקול כ"נבחן".

אם הסיבה לבקשה היא חפיפה בין שני מועדי בחינות בשני חוגים, המרכזת תבדוק שהתלמיד אמנם לא נבחן במקצוע הרשום בחוג שלה ותבדוק שמרכזת החוג השני אישרה בחתימתה (ובחותמת החוג) על הטופס שהתלמיד אמנם נבחן במקצוע שהוצהר עליו בחוג השני. אם האישור של החוג השני חסר, היא תפנה את המבקש לאותו חוג ותנחה אותו לקבל את האישור.

עם תום תקופת ההרשמה למועדים חריגים, המרכזת תודיע למרכזת לשכת ראש המינהל על מספר הבקשות שהוגשו בחוג שלה ותשמור על כל טופסי הבקשה במזכירות החוג עד לתיאום תאריכי ישיבות הוועדה המיוחדת בפקולטה (ראה להלן).

מרכזת לשכת ראש המינהל תתאם עם חברי הוועדה למועדים חריגים תאריך לישיבה ותודיע למרכזות החוגים (שיש בהם בקשות) את התאריך והשעה בהם עליהן להגיע עם הבקשות שברשותן.

לקראת דיוני הוועדה המרכזת תבדוק, איזה מהבקשות עומדות בקריטריונים לזכאות למועדים חריגים על פי התקנון, ואיזה לא. בקשות העומדות בקריטריונים יאושרו על ידה בשם הוועדה למועדים חריגים והאחרות יועברו לוועדה.

המרכזת תקבע תאריכים לבחינות במועד החריג, בהתאם להחלטות הוועדה לפי התאריכים שנמסרו למרכזת ממדור הבחינות. לפי שיקולה, המרכזת תתאם את התאריכים עם מרכזות חוגים רלוונטיים אחרים.

קורסים בהן נקבעה בחינה תודיעה המרכזת למורה את התאריך ולאן עליו להעביר את שאלון הבחינה.

עם קביעת כל תאריכי הבחינות, המרכזת תכין טבלה (טופס הזמנה למועד חריג, אמת-345) ובה ריכוז תאריכי הבחינות ומספר הנבחנים הרשומים לכל בחינה. היא תעביר את הטבלה למדור הבחינות.

המרכזת תכין ותשלח הודעה אישית לכל תלמיד שהגיש בקשה להיבחן במועד חריג ובה אישור או דחייה של בקשתו. המכתב יישלח על טופס מועד חריג אישור הוועדה, ר-253 או

החוג ללימודי מזרח אסיה

על טופס מועד חריג דחיית הוועדה, ר-254. במקרה של אישור, המרכזות תציין, לכל בחינה שאושרה, את התאריך והשעה של הבחינה. המכתב יהווה אישור כניסה לאולם הבחינה. ההודעה צריכה להגיע לנבחן עד שמונה ימים לפני מועד הבחינה. במקביל תפרסם המרכזות את תאריכי הבחינות בלוח המודעות של החוג.

המרכזות תכין ארבעה ימים לפני הבחינה טבלה (טופס מועד חריג רשימת נבחנים סופית, אמת-317) ובה שמות הנבחנים בבחינה. טבלה זו תאפשר למנהל תלמידים לחייב את התלמידים על אי הגעה לבחינה.

אם מספר הנבחנים בבחינה אחת קטן מחמישה, באחריות מרכזות החוג להכין ולשכפל שאלוני בחינה כמספר הנבחנים ולהעבירם למדור בחינות.

איסוף מחברות הבחינה, בסיומה או ממדור הבחינות, ייעשה באחריות המורה. הבדיקה, העברת הציונים למרכזות החוג ופרסומם ייעשו כמתואר בתקנון הלימודים ובנוהל בחינות, עבודות וציונים.

לימודים רב-תחומיים

חוג לימודים לב"א

ראש החוג: ד"ר און וינקלר

חברי הסגל האקדמי

מרצה בכיר: ד"ר ג'ני הורביץ, ד"ר עמוס מגד.

מרצה: ד"ר שרון הלוי, מר יצחק שנבל.

עמית הוראה: ד"ר דן אורי, השופט אורי אוחיון, השופט מרדכי ארגמן, גב' רות אשל, ד"ר אורנה בלומן-גולדברג, השופט עודד גרשון, ד"ר אדה דוברובצקי, עו"ד חיים דרש, השופט אבי הבר, ד"ר ג'ני הורביץ, ד"ר שרון הלוי, השופטת שולמית וסקרוג, ד"ר חסן חליילה, ד"ר צבי טל, ד"ר טל טובי, ד"ר חיים כלב, ד"ר עמוס מגד, השופט ג'מיל נאסר, השופט ערן נוה, ד"ר מיכל נוימן, השופט חיים סומך, ד"ר אלה ססנובסקיה, פרופ' נועם סוקר, מר יהודה סתיו, השופט יצחק עמית, מר עאזם פאיז, פרופ' קייס פירו, ד"ר סלמאן פלאח, השופט רחמים צמח, פרופ' אשר קוריאט, ד"ר יהודה רוט, ד"ר גל ריכטר-ליון, השופטת שושנה שטמר, גב' איילת שמיר-טוליפמן, מר צחי שנבל, השופט שמעון שר, ד"ר עינת תומר.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' דניאל פרידלנדר**

מרכזת תלמידים: **גב' טובה גולן**

חדר 1202, קומה 12, מגדל אשכול

שעות הקבלה: ימים אי-ה', בין השעות 09:00-16:00

טלפון: 8240359, 04-8240358

פקס: 04-8249155

דואר אלקטרוני: dfridl1@univ.haifa.ac.il

מטרת הלימודים

מטרתה של תכנית הלימודים בחוג ללימודים רב-תחומיים היא להרחיב את ההשכלה האקדמית הכללית של התלמיד בתחומים שונים במדעי הרוח, החברה והטבע, ולאפשר צירופי לימודים מיוחדים על-פי נטיותיו ושטחי התעניינותו של התלמיד, בהתאם לאפשרויות החוג.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג. השכלה קודמת תובא בחשבון בקבלת מועמדים.

קבלה לשנה מתקדמת: תלמיד המבקש להתקבל לשנה מתקדמת יציג את לימודיו הקודמים ויעמוד באנגלית ברמת "מתקדמים 1" לפחות. במידה והתלמיד מבקש להתקבל לשנה ג' – עליו להציג "פטור" באנגלית.

תנאי מעבר מחוג אחר:

ההכרה בקורסים ממוסד אחר או מחוג אחר תהיה בהתאם למבנה הלימודים בחוג. ההכרה בקורסים תהיה בהתאם לציון הקורס, ולא פחות מציון 70.

מסלולים

הלימודים בחוג הם לתואר ראשון, במסלול דו-חוגי בלבד. קיימים שני מסלולים בחוג: לימודי יום ולימודי ערב.

מבנה הלימודים

על התלמיד לשלב לימודים בחוג ללימודים רב-תחומיים עם לימודים בהיקף שווה בחוג נוסף. יש לצבור בחוג 60 נקודות זכות מתוך 120 הדרושות לתואר ראשון. 60 נקודות בחוג מתחלקות לשלושה מקבצים בני 20 נקודות כל אחד: על הסטודנט ללמוד:

20 נקודות	1 מיקבץ נושאי* כולל סמינריון
20 נקודות	2 מיקבץ נושאי* כולל סמינריון
<u>20 נקודות</u>	3 מיקבץ כללי המורכב מקורסים כלליים באוניברסיטה
60 הנקודות	

או

40 נקודות	1 מיקבץ נושאי* מורחב כולל 2 סמינריונים (בחוגים המציעים מיקבץ מורחב – ראה רשימה)
<u>20 נקודות</u>	2 מיקבץ כללי המורכב מקורסים כלליים באוניברסיטה
60 הנקודות	

*מיקבץ הוא קובץ שיעורים בהיקף כולל של כ-20 נ' המרוכזים סביב נושא אחד וכוללים שיעורים ו/או תרגילים וסמינריון.

שיעוריו של התלמיד בחוג ללימודים רב-תחומיים **לא** יהיו מחוג לימודיו הנוסף.

מעבר משנה לשנה

- א) מעבר לשנה ב' מותנית ב-12 נקודות זכות לפחות. ממוצע הציונים במעבר משנה לשנה חייב להיות 65 לפחות. תלמיד רשאי לסיים את לימודיו עם ציון אחד בלבד מתחת ל-60.
- ב) על התלמיד להגיע לרמת פטור באנגלית לפני לימודיו בשנה ג'. לא ניתן ללמוד סמינריונים ללא פטור זה.

מיקבצים

להלן רשימת המיקבצים:

מספר מיקבץ	מעוגן בחוג	שם המיקבץ
10101	למקרא	מיקבץ בלימודי המזרח הקדום
10102	למקרא	מיקבץ במקרא
10103	למקרא	מיקבץ במורשת המקרא בעולם היצירה ההומניסטית
10301	ללשון עברית	מיקבץ בלשון עברית
10401	לתולדות ישראל	מיקבץ בהיסטוריה של עם ישראל
10402	לתולדות ישראל	מיקבץ בלימודי השואה
10403	לתולדות ישראל	מיקבץ במגילות מדבר יהודה
10405	לתולדות ישראל	מיקבץ ללימודי יהדות ספרד וארצות האיסלאם
10601	להיסטוריה של המזה"ת	מיקבץ בהיסטוריה של המזה"ת (מצומצם) 20 נ'
10602	להיסטוריה של המזה"ת	מיקבץ בהיסטוריה של המזה"ת (מורחב) 40 נ'
10603	להיסטוריה של המזה"ת	מיקבץ בלימודי האסלם (טעון אישור) 20 נ'
10701	לפילוסופיה	מיקבץ בלימודי פילוסופיה (מצומצם) 20 נ'
10703	לפילוסופיה	מיקבץ בלימודי פילוסופיה (מורחב) 40 נקודות
10801	להיסטוריה כללית	מיקבץ בהיסטוריה כללית (מצומצם) 20 נקודות
10802	להיסטוריה כללית	מיקבץ ללימודים אמריקאיים
10803	להיסטוריה כללית	מיקבץ ללימודים לאטינו-אמריקאיים
10804	להיסטוריה כללית	מיקבץ בלימודי רוסיה ומזרח אירופה
10805	להיסטוריה כללית	מיקבץ בתרבות ומורשה קלאסית
10806	להיסטוריה כללית	מיקבץ בהיסטוריה כללית (מורחב) 40 נקודות
10902	לשפה וספרות אנגלית	מיקבץ בשפה וספרות אנגלית
11001	לשפה וספרות צרפתית	מיקבץ בתרבות צרפת (מצומצם) 20 נקודות
11002	לשפה וספרות צרפתית	מיקבץ בתרבות צרפת (מורחב) 40 נקודות
11101	לאומנות	מיקבץ לתולדות האומנות (מצומצם) 20 נקודות
11102	לאומנות	מיקבץ לתולדות האומנות (מורחב) 40 נקודות
11301	לאומנות	מיקבץ באומנות יצירה (מורחב) 40 נקודות

החוג ללימודים רב־תחומיים

מספר מיקבץ	מעוגן בחוג	שם המיקבץ
11502	ללימודי ארץ־ישראל	מיקבץ בלימודי הציונות
11601	לתולדות ישראל	מיקבץ במחשבת ישראל
11901	לארכיאולוגיה	מיקבץ בלימודי ארכיאולוגיה
11902	לארכיאולוגיה	מיקבץ בלימודי מצרים הקדומה
12001	לציוויליזציות ימיות	מיקבץ בציוויליזציות ימיות
12202	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ בלימודי הדרמה
12203	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ לפולקלור
12204	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ בלימודי ספרות (מצומצם) 20 נקודות
12205	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ בלימודי ספרות (מורחב) 40 נקודות
12401	למוסיקה	מיקבץ בלימודי מוסיקה
12501	ללימודי מזרח אסיה	מיקבץ ללימודי מזרח אסיה
13001	ללימודי מידענות וספרנות	מיקבץ בלימודי ספרנות (מצומצם) 20 נקודות
13002	ללימודי מידענות וספרנות	מיקבץ בלימודי ספרנות (מורחב) 40 נקודות
20102	לגאוגרפיה ולימודי סביבה	מיקבץ ללימודי נמלים, ספנות וים
20201	לפסיכולוגיה	מיקבץ בלימודי פסיכולוגיה
21201	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ ללימודי האשה
21202	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ למשפטים
21204	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ בלימודי קולנוע
21205	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ בדתות
21210	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ במדעים
21211	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ בקרימינולוגיה
21215	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ באתיקה בעסקים ובמנהל ציבורי
70204	היחידה לתלמידי חו"ל*	מיקבץ תלמידי חו"ל
70901	חטיבה לביולוגיה אבולוציונית	חטיבה לביולוגיה אבולוציונית

* הקורסים מתנהלים בשפה האנגלית

הלימודים הרב־תחומיים מתחלקים כדלהלן:

1. **שנה א':** על התלמיד לבחור בקורסים מתוך כלל המיקבצים שהחוג מציע, כולל המיקבץ הכללי. על התלמיד לצבור בקורסים הללו 20 נ'.
  2. **שנה ב':** על התלמיד להתמקד בשני מיקבצים (או מיקבץ מורחב אחד) שהוא חפץ ללמוד, מתוך רשימת המיקבצים הנ"ל. על התלמיד לצבור סה"כ 20 נ' במדעי הרוח במהלך לימודיו לתואר.
  3. **שנה ג':** על התלמיד לסיים את כל המיקבצים ולכתוב 2 עבודות סמינריוניות במיקבצים הנושאים אותם למד.
- כל שנה ילמד התלמיד כ-20 נקודות.

הערה

בעת בחירת המיקבץ קרא בעיון את מבנהו על-מנת להבטיח שיתמלאו כל הדרישות לפני ההרשמה לקורסים מתקדמים ולסמינריון.

תקנון לימודים

1. כל האמור בתקנון הלימודים לתואר ראשון הכללי חל על תלמידי החוג. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים על לוח המודעות במהלך השנה. מחובתו של התלמיד לעקוב אחר המידע המתפרסם מעל גבי לוח החוג, בקומת ה-600.
2. קיימת חובת נוכחות של התלמיד בקורסים. השתתפותו של תלמיד בקורס תבטל אם נוכחותו לא תהא מספקת (80% לפחות). לא תישלח התראה.
3. תלמידי החוג חייבים בכתיבת 2 עבודות סמינריוניות.

במסגרת הסמינריון חייב התלמיד:

- א. השתתפות פעילה.
- ב. **הגשת עבודה:** תוגש עבודה מקיפה ב-2 עותקים מודפסים למזכירות החוג בצירוף טופס הגשת עבודה על כל פרטיו.
- ג. החוג לא מאשר כתיבת עבודה משותפת.

תאריכי הגשת עבודות: סמינריון הנלמד בסמסטר א' – תאריך אחרון להגשת עבודה: היום האחרון ללימודים של חופשת אותו סמסטר, אלא אם הודיע המורה על מועד מוקדם יותר. מסירת עבודה באיחור גוררת חובת תשלום שכר לימוד, גם אם אושרה הדחייה על-ידי החוג.

נוסף על הדרישות הנ"ל, רשאי כל מורה בכל יחידת לימוד בחוג להטיל חובות נוספות לפי הבנתו.

על התלמיד לעמוד בכל דרישות הקורס כפי שנדרש ע"י החוג בו הקורס מעוגן. כמו כן עליו לעמוד בציון העובר הנדרש בקורס. בקורסים בהם מתקיימת בחינה סופית, אין להמירה בעבודה.

פרסום ציונים

הציונים יפורסמו בעילום שם על לוח המודעות של החוג ללימודים רב-תחומיים, בקומת ה-600.

על לוח זה מתפרסמות הן רשימות מועדי הבחינות והן רשימות הציונים.

מחובת התלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם.

ניתן לבדוק ציונים והיעדרות מורים באמצעות המענה הקולי (טל. 04-8345674)

לא יינתנו ציונים בטלפון.

סילבוסים: בקורסי החוג חובת התלמיד להכנס למערכת ה-HIGH-LEARN לעדכון חובותיו.

ערעורים על ציוני הבחינות

תלמיד רשאי לערער על ציונו עד 10 ימים מיום פרסום הציונים. כל הערעורים הם בכתב על הטופס המיועד לכך. תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.

תוצאות הערעורים יפורסמו על הלוח או ידווחו ע"י מזכירות החוג. תוצאות אלה הן סופיות ומחייבות.

לא ניתן לערער על בחינה אמריקאית.

מחברות הבחינה נשמרות במזכירות החוג חודשיים לאחר מועד מסירת הציון ובתום תקופה זו הן מושמדות.

דרישות אוניברסיטאיות:

אנגלית כשפה זרה

כל תלמידי האוניברסיטה חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זאת היא תנאי כניסה לסמינריונים.

חינוך גופני

חובת השתתפות בשיעורי החינוך הגופני חלה על כל תלמיד שנה א' לתואר ב"א וכוללת פעילות בשיעור שבועי אחד של 90 דקות במשך סמסטר אחד (2 שש"ס).

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים בחוג אחר או במוסד אקדמי אחר יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט ציוניו מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.

יועץ החוג ידון בבקשת המועמד ויחליט על סמך מסמכיו על תנאי קבלתו, ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים. אין חובה להכיר בלימודים קודמים. היקף הנקודות שיוכר יהיה, בכל מקרה, לגופו של עניין ובהתאם למבנה הלימודים בחוג.

שקלול וציונים לב"א וזכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה. משקל המקצוע כמספר נקודות הזכות בתכנית המחייבת את התלמיד, ובכל מקרה בהתאם להיקף הנקודות שהחוג הכיר לכל קורס.

לא ניתן לסיים את התואר בהיקף נקודות נמוך מ-60.

תלמיד שילמד מעבר לדרישות התואר, יבחרו הקורסים לשקלול הציון הסופי על-פי הציון הגבוה ביותר, בהתאם למבנה הלימודים הנדרש בחוג.

החוג ללימודים רב-תחומיים

לאחר שישלים חובותיו האקדמיות לתואר ראשון, יפנה התלמיד למרכז החוג אשר תעביר את שקלול ציוניו למדור בוגרים בתנאי שהתלמיד אישר בחתימת ידו את ממוצע ציוניו הסופיים.

תאריך הזכאות לתואר יהיה מיום קבלת הציון האחרון, ולא יאוחר מחודשיים מיום הגשת העבודה או המטלה האחרונה לתואר.

בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

שינויים וחריגות

כל בקשה לחריגה מתכנית הלימודים יש להפנות בכתב לראש החוג.

רישום למקצועות בחירה תוך חריגה ללא אישור החוג עלול לגרום ביטול הרישום למקצועות העודפים גם אם התלמיד למד בינתיים מקצועות אלה. מילוי דרישת הקדם היא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. תלמיד שנרשם לקורס למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

תכניות מיוחדות

האוניברסיטה מאפשרת קליטתם של תלמידים בעלי רקע מקצועי במספר תחומים, במסגרת החוג ללימודים רב-תחומיים. קיימת אפשרות להכיר בלימודים קודמים, בכל מקרה לגופו של עניין ובאופן פרטני. תכנית הלימודים תבנה בייעוץ עם החוג.

תנאי קבלה: על המועמדים לעמוד בבחינה הפסיכומטרית ברמה הנדרשת על-ידי החוג. תלמידים שיבקשו להתקבל לשנה מתקדמת יידרשו באנגלית ברמת "מתקדמים 1".

לימודי ערב

(ראש התכנית: ז"ר זהר שגב)

החוג מקיים תכנית לימודים מיוחדת בשעות הערב, המקבילה לתכנית הרגילה. הלימודים הם במסלול הדו-חוגי ומתקיימים יום אחד בשבוע (יום ב' או ה') במשך 4 שנים (כולל לימודי קיץ). בדבר פרטים, נא לפנות למזכירות החוג. מבנה הלימודים זהה לתכנית הרגילה, אולם מבחר הקורסים והמקבצים הוא בהתאם להיצע הקורסים הניתנים על-ידי החוגים המקיימים תכנית ערב.

לשון עברית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' מיכל אפרת

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יצחק אבישור, פרופ' משה אזר (אמריטוס), פרופ' אילן אלדר, פרופ' אהרון דולגופולסקי (אמריטוס), פרופ' יעקב מנצור (אמריטוס), פרופ' יוסף שיטרית.

פרופ' מיכל אפרת.

פרופסור חבר:

ד"ר יעקב גרונטפסט (אמריטוס), ד"ר יעל משלר, ד"ר אריה פילובסקי, ד"ר תמר צבי.

מרצה בכיר:

ד"ר עירית מאיר, ד"ר משה מורגנשטרן, ד"ר סול אזואלוס-אטיאס*. מר אייל וולפין.

מרצה:

מדריך:

גב' אסנת ארגמן, גב' הילה פולק, ד"ר חיה פישרמן, ד"ר נמרוד שתיל.

עמית הוראה:

*דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' לאה בטש**

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

טלפון: 04-8249281

פקס: 04-8249732

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להעניק ללומדים בסיס עיוני ומתודי לחקירת הלשון העברית ולהכשיר מורים להוראת הלשון העברית בבת-הספר העל-יסודיים. מטרה זו תושג על-ידי הקניית ידיעה ממצה ומקיפה בלשון העברית לתקופותיה בזיקה ללשונות השמיות האחרות ותוך יישום הישגי הבלשנות הכללית המודרנית.

תנאי הקבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. עמידה בבחינת ידע בעברית (לתלמידים שלא כתבו את בחינת הכניסה הפסיכומטרית בעברית).

מבנה הלימודים

התלמיד חייב ללמוד במשך שנות לימודיו את לימודי העזר (במידת הצורך), את לימודי דרג 1, דרג 2 ודרג 3 (וכן למלא את חובותיו באנגלית כשפה זרה) בהיקף של 60 נקודות זכות, לפי הפירוט הבא:

לימודי עזר של החוג (דרג מכין)

1. תורת הניקוד	(מכ')	4 שש"ס	2 נ'
2. ניתוח תחבירי מסורתי	(מכ')	2 שש"ס	2 נ'
3. ערבית – שלב א'	(מכ')	4 שש"ס	2 נ'

הערה: קורסים אלה אינם כלולים במכסת לימודי החובה של החוג והשתתפות בהם היא רשות; עם זאת חייבים כל תלמידי שנה א' להצליח בבחינה על חומר הלימוד של הקורסים הנ"ל. עיין להלן בסעיפים "בדיקות פטור ובחינות", "תנאי מעבר".

דרג 1

ערבית – שלב ב'	ש"ת	4 שש"ס	2 נ'
----------------	-----	--------	------

תלמידים הפטורים מן הבדיקה בערבית (עיין להלן בסעיף "בדיקות פטור ובחינות") לא ישתתפו בקורס זה, ובמקומו יחויבו להשתתף בקורס חליפי בתחום הלשון העברית. הקורס החליפי יהיה בהיקף של 4 שש"ס ויזכה את התלמיד ב-4 נקודות.

הדרכה ביבליוגרפית	ת'	2 שש"ס	2 נ'
תורת ההגה של העברית	ש"ת	4 שש"ס	4 נ'
סמנטיקה של העברית	ש'	2 שש"ס	2 נ'
תחביר הלשון העברית	ש"ת	4 שש"ס	4 נ'

סה"כ 20 נ'

דרג 2

תורת הצורות של העברית	ש"ת	4 שש"ס	4 נ'
לשון המקרא	ש"ת	4 שש"ס	4 נ'
ארמית מקראית	ש"ת	2 שש"ס	2 נ'
העברית בת-ימינו	ש'	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לבלשנות כללית	ש'	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לבלשנות שמית	ש'	2 שש"ס	2 נ'
סמינריון	ס'	4 שש"ס	4 נ'

סה"כ 20 נ'

דרג 3

ש"ת	2 שש"ס	2 נ'	לשון חכמים
ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	מכינה בתלמוד
ש'	12 שש"ס	12 נ'	שיעורי בחירה:
ס'	4 שש"ס	4 נ'	סמינריון
סה"כ 20 נ'			

לימודי עזר מחוץ לחוג (המכינה לתלמוד ושפות זרות)

מבוא לספרות התלמודית	4 שש"ס	2 נ'
עיון בתכנית הלימודים של המכינה לתלמוד במסגרת החוג להיסטוריה של עם ישראל- מחשבת ישראל.		
ערבית שלב א' ושלב ב'	8 שש"ס	4 נ'
אנגלית כשפה זרה	4 שש"ס	0 נ'

עיון בתכנית הלימודים של המחלקה ללימודי שפות.

הערה: פטור מלימודי אנגלית – עיון בשנתון זה בפרק "תקנון הלימודים" בסעיף "אנגלית כשפה זרה".

בדיקות פטור, בחינות, עבודות ותרגילים

- בתחילת כל סמסטר תיערך בדיקת פטור בחומר הלימודים של תורת הניקוד וניתוח תחבירי מסורתי (עיון בסעיף "תנאי מעבר").
- תלמידים שסיימו בית-ספר ששפת ההוראה בו היא ערבית, תלמידים שנבחנו בחינת בגרות בערבית ותלמידי החוגים: שפה וספרות ערבית והיסטוריה של המזרח התיכון – פטורים מלימודי ערבית.
- בתום כל סמסטר תיערך בחינה בכתב או בעל-פה בחומר הלימודים ובחומר הביבליוגרפי של כל אחת מיחידות הלימוד המוגדרות בתור "שיעור", "שיעור ותרגיל", "תרגיל", "מכינה". כן רשאי המורה להטיל עבודות ותרגילים (בנוסף לבחינה) במהלך הסמסטר או בסופו. אין החוג מתיר להגיש עבודה במקום בחינה סופית.

עבודות סמינריוניות

- התלמיד ישתתף השתתפות פעילה בסמינריון (דרג 2) ובסמינריון (דרג 3) אצל שני מורים שונים ובשני תחומי מחקר שונים, ובמסגרתם יחויב בכתיבת עבודה סמינריונית. המורה רשאי להטיל בחינה על חומר ביבליוגרפי הקשור בנושא הסמינריון. התלמיד חייב לקבל ציון 60 לפחות בעבודה הסמינריונית כדי שהציון ישוקלל במניין נקודות הזכות.
  - עבודה סמינריונית תוגש במהלך הקורס. כמו כן, תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש את העבודה הסמינריונית עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת.
- בנסיבות מיוחדות ובהסכמת המורה ניתן לדחות את מועד הגשת העבודה (ר' בסעיף "כללים להגשת עבודה סמינריונית" בפרק "מידע כללי" שבשנתון זה).

תנאי מעבר

1. ציון המעבר הרגיל הנדרש לסיים קורס הוא 51, אך קיימים קורסים שבהם נדרש ציון מעבר גבוה יותר, והם:
(א) "תורת הניקוד": 75
(ב) "ניתוח תחבירי מסורתי": 75
(ג) "תורת ההגה של הלשון העברית": 60
(ד) עבודות סמינריוניות: 60
2. ההשתתפות בקורס "תחביר העברית החדשה" מותנית בקבלת ציון עובר (75) בבחינת הסיום או בבדיקת הפטור של לימוד העזר "ניתוח תחבירי מסורתי".
3. תלמיד אינו רשאי להשתתף בסמינריון דרג 3 אלא אם כן סיים חובותיו באנגלית כשפה זרה.

שקלול הציונים

ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים (למעט "תורת הניקוד" ו"מכינה בערבית") מהווה 80%
הציון של שתי עבודות סמינריוניות מהווה 20%

מסלול מואץ – החוג מאפשר לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך ארבע שנים את התואר הראשון והשני. במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית (ראה פירוט בלימודים לתואר השני מ"א).

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' מיכל אפרת

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מהווים המשך ללימודי התואר הראשון בחוג ללשון העברית; תכליתם להרחיב ולהעמיק את הידיעות בחקר הלשון העברית לתקופותיה, וכן לבסס ולהרחיב את השימוש בכלי המחקר ובשיטות המחקר הנהוגים בתחומי הפילולוגיה העברית והבלשנות העברית למקצועותיהן העיקריים על-מנת להכשיר את הלומדים למחקר עצמאי בתחום הלשון העברית ולהוראה בכיתות הגבוהות של בית-הספר התיכון.

מסלולי הלימוד והיקפם

הלימודים לתואר השני מתנהלים במסלולים הבאים:

מסלול א'	בהיקף כולל של 32 שש"ס.
מסלול ב'	בהיקף כולל של 44 שש"ס.
מסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי	בהיקף כולל של 44 שש"ס.
מסלול אישי	בהיקף כולל של 32 שש"ס.
לימודי תואר שני ושלישי משולבים	היקף שעות המ"א כמו מסלול א'.
מסלול מואץ	היקף שעות המ"א כמו מסלול א'.

מסלול א' במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית. היקפם הכולל של הלימודים 32 שש"ס.

מסלול ב' במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב בחינת גמר. היקפם הכולל של הלימודים 44 שש"ס.

מסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב פרויקט גמר מחקרי. היקפם הכולל של הלימודים 44 שש"ס.

מסלול אישי – מטרתו של המסלול לאפשר לתלמיד מצטיין ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות והמחייב לימוד קורסים מחוגים ופקולטות שונות. במסלול זה התלמיד מחוייב ב-32 שש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית.

מסלול מואץ – החוג מאפשר לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך ארבע שנים את התואר הראשון והשני. במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית (ראה פירוט להלן).

מסלול ישיר לדוקטורט: מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. התלמיד נדרש לשמוע קורסים מתכנית המ"א של החוג במסלול א' בהיקף של 26 שש"ס.

הערה בדבר בחירת הקורסים הניתנים על-ידי מורי החוג: בכל המסלולים הכלל הוא שהתלמיד לא ילמד יותר משיעור אחד (4 שש"ס) המוגדר כ"שיעור וסמינריון" אצל אותו מורה. תלמיד במסלול א' רשאי לבחור ב"שיעור וסמינריון" אחד נוסף בנושא שונה אצל מנחה עבודת המ"א שלו. אין הערה זו חלה על תלמידי המסלול האישי.

משך הלימודים

משך הלימודים במסלול א' ובמסלול האישי הוא שלוש שנים. במסלול ב' ובמסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי הוא שנתיים. בלימודי תואר שני ושישי משולבים חמש שנים (בחלק המ"א של המסלול המשולב משך הלימודים הוא שנתיים).

תנאי קבלה

ללימודי התואר השני בלשון העברית יוכלו להתקבל בעלי תואר ב"א בחוג ללשון העברית באוניברסיטה מוכרת, שציונם הסופי המשוקלל בחוג הזה הוא 76 לפחות וציונו בחוג השני לב"א אינו נופל מ-76.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים. תלמיד בעל תואר ב"א בחוגים אחרים שציונו הסופי המשוקלל בכל אחד מן החוגים שבהם למד הוא 70 לפחות, יוכל להתקבל ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדותו לתואר שני. התלמיד יחוייב בקורסי השלמה במסגרת תכנית הב"א בלשון עברית (במשך שנה אקדמית אחת) בהיקף שייקבע על-ידי הוועדה החוגית. הציון המשוקלל בלימודי השלמה לא יפחת מציון 80 (למסלול א') ומציון 76 (למסלול ב'). מעמדו של התלמיד במקרה זה, הוא של תלמיד הלומד לקראת הצגת מועמדות למ"א. עם סיום ההשלמות כנדרש, יירשם מחדש ויצג מועמדותו ללימודי תואר שני.

למסלול א' יתקבל תלמיד שציונו המשוקלל בשני החוגים לתואר ראשון הוא 80 לפחות, כמו כן ציון כל אחת משתי העבודות הסמינריוניות בחוג לא היה נמוך מ-85. למסלול אישי יתקבל תלמיד שציונו המשוקלל בשני החוגים לתואר ראשון הוא 85 לפחות, כמו כן ציון כל אחת משתי העבודות הסמינריוניות בחוג לא היה נמוך מ-85.

מבנה הלימודים

מסלול א'

א. לימודים עיקריים (28 שש"ס)

קורס חובה למ"א	4 שש"ס
סמינר מחקר מחלקתי	4 שש"ס
שפה שמית עתיקה	4 שש"ס
2 סמינריונים	8 שש"ס
2 שיעורי בחירה	8 שש"ס

ב. שיעורי בחירה מחוץ לחוג (4 שש"ס)

על התלמיד לבחור ב-4 שש"ס מחוץ לחוג, בדרג 3 עד 5 באישור מנחה עבודת הגמר ויו"ר הוועדה החוגית לתואר השני, וזאת בזיקה ישירה לנושא עבודת הגמר שבחר.

באין מדריך ונושא לא ניתן להתחיל לשמוע שיעורי בחירה אלה שמחוץ לחוג.

ג. לימודי עזר

מדריך עבודת הגמר רשאי לחייב את התלמיד (לפי הצרכים הספציפיים של עבודת הגמר) ללמוד שפה זרה מודרנית במקום קורס אחד משיעורי הבחירה (לצורך עניין זה בלבד לימודי שפה זרה בהיקף של 8 שש"ס יחשבו כקורס בחירה בהיקף של 4 שש"ס).

ד. עבודות ובחינות

1. על התלמיד לקבל ציון "עובר" בכל הקורסים שהוא משתתף בהם (כולל קורסי השפות), וזאת בהתאם לתקנון לימודי התואר השני.
2. התלמיד ייבחן, לפי החלטת המרצה, בכתב או בעל-פה או יכתוב עבודה בהיקף מצומצם (רפראט) בכל אחד מהקורסים, שהוא משתתף בהם.
3. התלמיד יגיש שתי עבודות סמינריוניות.
4. לאחר שהוגשה עבודה סמינריונית אחת, ולא יאוחר מסוף השנת האזרחית של השנה השנייה ללימודים לתואר, על התלמיד להגיש הצעת תיזה לעבודת הגמר המחקרית, מאושרת ע"י אחד ממורי החוג, שימשש כמדריך.
5. במידה והתלמיד לא יגיש את הצעת התיזה מאושרת על-ידי המנחה עד 1 לאוקטובר, יאלץ לעבור למסלול ב' (ללא הגשת תיזה).
6. הצעת העבודה טעונה אישורה של הוועדה החוגית ללימודי מ"א.
7. עבודת הגמר המחקרית תישפט על-ידי המדריך וקורא נוסף והציון הממוצע שלהם ייקבע כציון עבודת הגמר המחקרית.

ה. שיקולול הצינונים

40%	עבודת הגמר המחקרית
20%	שתי עבודות סמינריוניות
40%	קורסים ותרגילים
100%	סה"כ

מסלול ב'

א. לימודים עיקריים (32 שש"ס)

4 שש"ס	קורס חובה למ"א
4 שש"ס	סמינר מחקר מחלקתי
4 שש"ס	שפה שמית עתיקה
12 שש"ס	3 סמינריונים
8 שש"ס	2 שיעורי בחירה

ב. שיעורי בחירה מחוץ לחוג

שלושה שיעורי בחירה מחוץ לחוג בדרג 3 עד 5 בהיקף 12 שש"ס.

ג. **בחינת גמר מ"א**

במסלול זה נדרש התלמיד להיבחן בחינת גמר. תלמיד רשאי להיבחן רק לאחר שסיים את כל חובות הקורסים ובכלל זה הגשת כל העבודות הסמינריוניות. מועד הבחינה – ינואר, מאי, נובמבר. ציון המעבר בבחינת הגמר הוא 76.

ד. **עבודות ובחינות**

1. על התלמיד לקבל ציון "עובר" בכל הקורסים שהוא משתתף בהם וזאת בהתאם לתקנון לימודי התואר השני.
2. על התלמיד לכתוב שלוש עבודות סמינריוניות בחוג.

ה. **שיקולול הציונים**

30%	בחינת הגמר
30%	3 עבודות סמינריוניות
40%	קורסים בחוג ומחוץ לחוג
100%	סה"כ

מסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי

א. **לימודים עיקריים (32 שש"ס)**

4 שש"ס	קורס חובה למ"א
4 שש"ס	סמינר מחקר מחלקתי
4 שש"ס	שפה שמית עתיקה
12 שש"ס	3 סמינריוניים
8 שש"ס	2 שיעורי בחירה

ב. **שיעורי בחירה מחוץ לחוג**

שלושה שיעורי בחירה מחוץ לחוג בדרג 3 עד 5 בהיקף 12 שש"ס.

ג. **פרויקט גמר מחקרי**

1. התלמיד יקבע את נושא פרויקט הגמר המחקרי בהתייעצות עם אחד ממורי החוג שישימש כמדריך.
2. היקפו של פרויקט הגמר המחקרי יהיה בין היקפה של עבודה סמינריונית לבין היקפה של עבודת גמר מחקרית (תיזה).
3. הפרויקט יונחה על-ידי איש סגל מהחוג בדרגת מרצה לפחות במסלול א'.
4. פרויקט הגמר המחקרי יכול להתבסס על אחד מהסמינרים הנלמדים בחוג שיורחב לשם מטרה זו, או שייכתב בנושא עצמאי לחלוטין. אם נכתב כהרחבה של עבודה סמינריונית, יקבל התלמיד ציון נפרד עבור השתתפותו ובצוע המטלות שהוטלו עליו בקורס, וציון נפרד עבור הפרויקט.
5. הפרויקט ייקרא ויוערך על-ידי המנחה ועל-ידי קורא נוסף אשר יהיה לפחות בדרגת מרצה במסלול א'.

6. הציון המינימלי לפרויקט גמר מחקרי הוא 76 (ממוצע ציוני שני הקוראים).
7. על מנת להמשיך ללימודי תואר שלישי לאחר קבלת תואר מוסמך יוכל התלמיד להרחיב את פרויקט הגמר המחקרי (ובתנאי שקיבל ציון 86) להיקף של עבודת תזה כנהוג במסלול א'.

ד. עבודות ובחינות

1. על התלמיד לקבל ציון "עובר" בכל הקורסים שהוא משתתף בהם וזאת בהתאם לתקנון לימודי התואר השני.
2. על התלמיד לכתוב שלוש עבודות סמינריוניות בחוג.

ה. שיקולל הציונים

פרויקט גמר מחקרי	30%
3 עבודות סמינריוניות	30%
קורסים בחוג ומחוץ לחוג	40%
סה"כ	100%

מסלול א' – אישי

התכנית תכלול קורסים בסיסיים ומתקדמים המוצעים בחוגים השונים של הפקולטות השונות בהיקף כולל של 32 ש"ס. על התלמיד לכתוב עבודה סמינריונית אחת אצל מדריכו בחוג ללשון העברית והשניה באחד הקורסים שבחר. לפחות 70% מקורסי החובה והבחירה יהיו בדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים יהיו בדרג 3 לפחות.

שיקולל הציונים כמו במסלול א'.

ראה מסלול לימודים אישי – נוהל הרשמה ודרישות לימודיות בפרק לימודים לתואר שני – מידע כללי.

תוכנית למסלול מואץ לתואר שני - מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית.

תיאור התוכנית

החוג מאפשר לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך ארבע שנים (8 סמסטרים) את התואר הראשון והשני.

המסלול מאפשר קבלת תואר "בוגר" עם השלמת לימודי הב"א. הלומדים במסלול חייבים למלא את כל מכתס הלימודים הן לתואר הראשון במסלול הדו-חוגי (בחוג ללשון העברית ובחוג נוסף) והן לתואר שני (במסלול א').

תוכנית הלימודים

בשנה א' התלמיד ילמד לפי תוכנית הב"א הרגילה;

בשנה ב' התלמיד ילמד לפי תוכנית הב"א הרגילה;

בשנה ג' השלמת חובות תואר ראשון: התלמיד ישלים את כל לימודי הב"א שנתרו למילוי כלל חובותיו לתואר "בוגר" בשני החוגים ובכפוף לתקנון.

התחלת לימודי תואר שני:

התלמיד ישתתף בכל קורסי החובה לתואר שני (מסלול א'): סמינר מחקר מחלקתי (4 שש"ס), שפה שמית (4 שש"ס); קורס חובה למ"א (4 שש"ס).

הערות:

א. קורס הניתן בחוג במסגרת לימודי תואר ראשון וגם תואר שני ייחשב כלימוד תואר ראשון אלא אם סיים התלמיד את חובותיו לתואר ראשון.

ב. חובה על התלמיד להגיש לועדת המ"א – באישור המנחה (חבר סגל החוג הרשאי להדריך לתיזה) – הצעת תיזה עד לתאריך ה-1 בספטמבר (קץ תום שנה ג').

ג. התלמיד רשאי בשנה זו להתחיל בכתיבת התיזה עם קבלת אישור הוועדה. במקרה כזה הוא יורשה ללמוד בשנה זו שיעורי בחירה (4 שש"ס) רק אם יציג לועדת המ"א אישור בכתב של המנחה המודיע לוועדה את נושא התיזה וכי הוא מוכן להדריך את התלמיד לתיזה זו.

בשנה ד' התלמיד ילמד את שאר הקורסים הנדרשים להשלמת חובותיו לתואר שני (דרג 4), מהם שתי עבודות סמינריוניות, וישלים את כתיבת עבודת התיזה.

שיעורי בחירה מחוץ לחוג (4 שש"ס)

על התלמיד לבחור ב-4 שש"ס מחוץ לחוג, בדרג 3 עד 5 באישור מדריך עבודת הגמר ויו"ר הוועדה החוגית לתואר השני, וזאת בזיקה ישירה לנושא עבודת הגמר שבחר. באין מדריך ונושא לא ניתן להתחיל לשמוע שיעורי בחירה אלה שמחוץ לחוג.

הערה: המשך לימודי המסלול המואץ בשנה ד' מותנה באישור הצעת התיזה (על ידי ועדת המ"א) לפני תחילת שנה"ל. אי-הגשת הצעה או אי-אישורה (למעט תיקונים מזעריים) יגררו אוטומטית מעבר למסלול א' רגיל.

היקף הלימודים

שנה א'	תוכנית ב"א (דו-חוגי)	4 שש"ס
שנה ב'	תוכנית ב"א (דו-חוגי)	4 שש"ס
שנה ג'	סיום תוכנית ב"א (בשני החוגים)	4 שש"ס
	כתיבת הצעת תיזה	8 שש"ס
	סמינר מחקר מ"א	8 שש"ס
	שפה שמית עתיקה	8 שש"ס
	קורס חובה למ"א	4 שש"ס
שנה ד'	שני סמינריונים	8 שש"ס
	שני שיעורי בחירה	8 שש"ס
	שיעורי בחירה מחוץ לחוג	4 שש"ס
	סה"כ לימודי מ"א	32 שש"ס

תנאים אקדמיים

לתוכנית יתקבל תלמיד בשנת לימודיו השלישית לתואר הראשון וזאת אם עמד בתנאים הבאים:

א. בסיום שנה ב' ללימודיו סיים את כל קורסי החובה של שנים א' ו-ב' לתואר ראשון בשני החוגים;

ב. סיים את הקורסים של החוג בשנים א' וב' בציון ממוצע של 90 ומעלה;

ג. סיים סמינריון אחד בחוג וציונו 90 ומעלה;

ד. המציא אישור מראש-החוג האחר (לא החוג ללשון העברית שבו הוא מבקש להמשיך למ"א), המציין כי יוכל לסיים את כל חובות הלימודים לתואר בוגר עד תום השנה השלישית ללימודיו.

ה. הומלץ על-ידי מורי החוג לועדת המ"א החוגית.

ועדת המ"א החוגית (באישור הדיקן ללימודים מתקדמים) היא הגוף שיחליט על קבלת סטודנטים למסלול. היוזמה להתקבל למסלול המואץ יכולה לבוא מצד התלמיד או מצד מורי החוג.

עם השלמת חובות הב"א יהיה התלמיד זכאי לתואר "בוגר האוניברסיטה" כמקובל באוניברסיטה. עם השלמת חובות המ"א – כולל עבודת המ"א (תיזה) יהיה התלמיד זכאי לתואר "מוסמך" בחוג ללשון העברית.

תלמיד שלא יסיים את כל חובותיו לתואר בוגר בתום השנה השלישית ואשר לא יגיש הצעת תיזה – מאושרת על-ידי מדריכו (חבר סגל החוג הרשאי להדריך לתיזה) – עד ל-1 באוגוסט (קיץ תום השנה השלישית לתואר ראשון) לא יורשה להמשיך במסלול המואץ למ"א.

כפיפות

המסלול המואץ והלומדים בו יהיו באחריות הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.

נוהל

תוכנית המסלול, מבנה ותנאיה מותאמים וכפופים לדרישות תקנון לימודי תואר שני באוניברסיטה (בכלל זה "זכאות וחובות כספיות", ר' תקנון לימודי תואר שני).

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' אילן אלדר

תנאי קבלה

לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" על תלמיד המחקר לתכנן ולבצע מחקר מקורי ועצמאי, שיש בו משום תרומה לקידום הידע וההבנה בתחום המחקר, ולכתוב חיבור מדעי לפי המבנה והמינוח המקובלים בספרות המקצועית שבתחומי הבלשנות וחקר הלשון העברית. כמו כן חייב תלמיד המחקר לעמוד בהצלחה בלימודים שהוטלו עליו ובכל החובות שחלות על-פי תקנון הלימודים לתואר שלישי של הרשות ללימודים מתקדמים. משך הלימודים לתואר שלישי הוא שלוש שנים.

הלימודים נחלקים לשני שלבים:

תלמיד מחקר שלב א' – שנה (שני סמסטרים מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר).

תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משנתיים (מאישור הצעת המחקר עד הגשת העבודה).

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד מחקר כל בעל תואר שני בלשון עברית מאוניברסיטה מוכרת בארץ ובחו"ל, שלמד במסגרת מסלול מחקרי (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) והשיג לפחות ציון סופי "טוב" (80) בלימודיו לתואר השני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר המחקרית. מוסמכי חוגים אחרים (בלשניים או ספרותיים עם מגמה בלשנית) המבקשים להתקבל יחוייבו בלימודי השלמה. ההשלמות תיקבענה בהמלצת המנחה לפי נתוני המועמד ובאישור ועדת הדוקטורט החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. בעלי תואר שני שלמדו במסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) לא יתקבלו אלא לאחר השלמת חובות מסלול א' (כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית ברמה הנדרשת).

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE ראה עמ' 153 בשנתון.

נדרשות שתי המלצות של אנשי סגל אקדמי בכירים, אשר לימדו בעבר את המועמד והיכולים להעיד על כישוריו המחקריים (אחד מהם של מנחה התייה לתואר שני); על המועמד לציין בבקשה את תחום המחקר שבו הוא רוצה להתמחות או את נושא המחקר שעליו הוא מבקש לכתוב את הדוקטורט, ולצרף העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך", גליונות ציונים מאושרים ל-ב"א ול-מ"א, קורות חיים ועותק מעבודת הגמר למ"א; ואם יש למועמד פרסומים בספרות מקצועית – עליו לצרפם לבקשה.

לימודי מסלול ישיר לדוקטורט

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות.

מהלך הלימודים

כל מועמד ללימודי תואר שלישי יבחר מנחה או מנחה בצירוף מנחה שותף מחברי הסגל הבכירים של החוג. על המועמד לקבל בכתב את הסכמתו של המנחה או הסכמתם של המנחים המיועד/ים. המנחים יאושרו סופית על-ידי ועדת הדוקטורט החוגית בהתאם לתחום ההתמחות של התלמיד המחקר. ועדת הדוקטורט תחליט האם להקים ועדה מלווה מורחבת לתלמיד. הוועדה המלווה, שתכלול שלושה חברים – ובכללם המנחה שנתן את הסכמתו להנחות את התלמיד – תמונה עם הגשת הצעת המחקר. בשלב הלימודים הראשון שיימשך שנה אחת יעסוק התלמיד בהכנת הצעת מחקר מפורטת שתוגש בחתימת המנחה או המנחים ליו"ר ועדת הדוקטורט החוגית. עם אישור ההצעה על-ידי ועדת הדוקטורט החוגית והרשות ללימודים מתקדמים יתקבל המועמד כתלמיד מחקר שלב ב'. מנחה עבודת הד"ר או הוועדה המלווה יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה; ועדת הדוקטורט החוגית תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם; בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה. הוועדה החוגית רשאית לדרוש ידיעת שפות זרות. עם סיום עבודת המחקר יגיש התלמיד את עבודתו באישור המנחה או הוועדה המלווה לוועדת הדוקטורט החוגית.

עם סיום חובותיו של תלמיד המחקר כנדרש על-פי התקנון, ועדת הדוקטורט החוגית תמליץ על העבודה לשיפוט. בתום הליך השיפוט תמליץ הוועדה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים לאשר את עבודת הד"ר או לדחותה.

למידע נוסף נא לעיין בתקנון לימודים לתואר השלישי בשנתון האוניברסיטה.

לימודי מסלול ישיר לדוקטורט:

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות.

התלמיד נדרש לשמוע קורסים מתכנית המ"א של החוג במסלול א' בהיקף של 26 ש"ס לפחות. במסגרת היקף הלימודים הנ"ל על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריוניות ולקבל בכל אחת מהן ציון 90.

תלמיד שיעמוד במטלות הלימודים ובציונים הנדרשים ויגיש בתום שנתיים את הצעת המחקר והיא תאושר על-ידי הגורמים האקדמיים, יעבור לתלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת מוסמך.

מוסיקה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

ראש החוג: ד"ר איתן שטיינברג

חברי הסגל האקדמי

פרופ' עודד זהבי, פרופ' אריק שפירא.	פרופסור חבר (אמן):
ד"ר אדה דוברובצקי.	חוקרת בכירה:
ד"ר בועז בן-משה.	מרצה (אמן):
ד"ר אבי עילם אמזלג, ד"ר איתן שטיינברג.	מרצה בכיר:
מר יובל שקד.	מרצה:
מר אלברט בגר, ד"ר ענבל גוטר אלכסנדרון, ד"ר שושנה וייך-שחק, מר תייסיר חדאד, גב' אירנה פרידלנד, מר ירון רוזנטל.	עמית הוראה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **רונה פרקיס**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11.00-9.30

מיקום: קומה 3, חדר 318, משכן לאמנויות

טלפון: 04-8240754, פקס: 04-8249371

דואר אלקטרוני: rperkis@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

החוג שואף להקנות את הידע האקדמי והמקצועי בדיסציפלינות מוסיקליות רלוונטיות, תוך שימת דגש על רב-גוניותה של המוסיקה ונקודות ההשקה בין סוגי מוסיקה שונים.

לשם השגת המטרה הזו יוטל על התלמידים שיעמדו בתנאי הקבלה של החוג להכשיר את עצמם:

1. במרכיבים הבסיסיים של תורת המוסיקה: הרמוניה, סולפג', קונטרפונקט, תורת הכלים ותורת הצורות (לרבות בדיסציפלינות הפופולריות) ברמה שתאפשר גישה עיונית ומחקרית לחומרים מוסיקליים נרחבים.
2. במיומנויות טכנולוגיות הנדרשות מהמוסיקאי בן המאה ה-21 תוך שימת דגש על לימוד השימוש במחשבים לצרכי יצירה, הוראה והפקת מערכות מידע ממוחשבות.
3. ביכולת לקיים דיאלוג אינטלקטואלי עם מערכות אקדמיות רלוונטיות ומשיקות מתחום מדעי הרוח והחברה.
4. ברכישת ידע שיטתי בתולדות המוסיקה המערבית מחד והמזרח תיכונית מאידך תוך שימת דגש על המוסיקה של עדות ישראל ועמי האזור.

מסלולים ומגמות: בחוג למוסיקה מסלול דו-חוגי.

תנאי קבלה

מועמד העומד בתנאי הקבלה של האוניברסיטה יוזמן לראיון אישי. תוצאות ראיון הקבלה יהיו מרכיב עיקרי בשיקולי קבלת מועמד לחוג.

מבנה הלימודים

לתלמידי החוג יוצע מבוחר קורסים וסמינריונים שישקף מגוון לימודי רחב בתחומים מוסיקליים היסטוריים ואנליטיים בעלי זיקה אינטרדיסציפלינרית לחוגים אחרים במדעי הרוח וכן בתחום לימודי המוסיקה של המזרח, מוסיקה של עדות ישראל, מוסיקה אלקטרונית ומוסיקה למדיה.

סדר הלימודים

השיעורים המוצעים בחוג מחולקים לשלושה דרגים: מבואות, קורסי ביניים וסמינריונים. תלמיד הזכאי לפטור משיעורי החובה בדרג 1 יכול להמירם בשיעורי בחירה המוצעים בדרג זה. לתלמידים בעלי הכשרה מוסיקלית קודמת במוסדות מוכרים, תיבדק האפשרות לאשר השתתפות בקורסים מדרג גבוה יותר מן הדרג שבו הם לומדים.

שיעורים בדרג 1 (חובה ובחירה)

שיעורים בתורת המוסיקה:

קונטרפונקט א+ב

פיתוח שמיעה א+ב

הרמוניה א+ב

מבוא לשימושי מחשב במוסיקה

מבוא לאתנומוסיקולוגיה

מוסיקה ישראלית א+ב
מבואות היסטוריים
מבוא למוסיקה ערבית
סדנת מקלדת
מבוא והיסטוריה של הג'אז

שיעורים בדרג 2 (חובה ובחירה)

תזמור ותורת הכלים
אסטרטגיות אנאליטיות
באך וחשיבתו הקונטרפונקטית
מוסיקה של עדות ישראל
מוסיקה ישראלית ג+ד
נושאים בספרות קנונית
סוגיות במוסיקה ממוחשבת
אלתור
סגנונות במוסיקה ערבית
מוסיקה לתיאטרון
הפקה של מוסיקה פופולרית

שיעורים בדרג 3 (חובה ובחירה)

סמינריונים אינטרדיסציפלינריים
סוגיות נבחרות בניתוח מוסיקלי
סוגיות תיאורטיות במוסיקה פופולרית
סוגיות מתקדמות בהלחנה
סוגיות במוסיקה של עדות ישראל
ביבליוגרפיה מתקדמת

סטודיו אלקטרוני, ספריה וחדרי אימון

לרשות התלמידים חדרי אימון ובהם פסנתרים. ניתן יהיה לקבל מפתחות לחדרים כנגד הצגת תעודה מזהה. לתלמידים מתקדמים מתאפשר (בתיאום עם פרופ' א. שפירא) לקיים תירגול והכנת פרויקטים לימודיים בחדר המחשב של החוג. הספריה מעמידה לרשות תלמידי החוג עמדות האזנה לחומרים מוסיקליים.

101

מקרא

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' מאיר מלול

חברי הסגל האקדמי

- פרופסור מן המניין:** פרופ' דבורה דימנט, פרופ' מיכאל הלצר (אמריטוס), פרופ' מאיר מלול.
פרופסור חבר: פרופ' איתן לוין (אמריטוס), פרופ' ישעיהו מאורי, פרופ' ברוך מרגלית (אמריטוס), פרופ' בנימין קדר (אמריטוס), פרופ' נחום רוזל, פרופ' נילי שופק.
מרצה בכיר: ד"ר טרי פנטון (בגימלאות).
מזכיר: מר יונתן בן-דב.
עמית הוראה: גב' יפה אנגלרד, ד"ר שלמה בכר, ד"ר רות פידלר, ד"ר דלית רום שילוני, מר שמחה שבל.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' רונית עבאס**
שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-11.30
טלפון: 04-8240748
e-mail: rabas@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

החוג שואף להקנות לתלמיד את ידיעת המקרא והבנתו באמצעות הכלים והשיטות של מחקר המקרא המודרני. בנוסף לכך מבקש החוג לאפשר לתלמיד, לפי בחירתו, להרחיב את ידיעותיו ברקע התרבותי של עולם המקרא כמו גם בהשפעת ספר המקרא על היצירה היהודית במרוצת הדורות. הלימודים כוללים: חקר הספרות המקראית בעת החדשה; היסטוריה של תקופת המקרא (ישראל ועמי המזרח הקדום); לשון המקרא ולשונות קרובות; אמונות ודעות; נוסח המקרא; תרגומים עתיקים; פרשנות יהודית; מקומו של המקרא בתולדות ישראל ובתרבותו.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

השיעורים ערוכים באופן מדורג לפי שנות הלימוד (בשנה א' שיעורי דרג 1 וכו'), שלב על גבי שלב. במשך שלוש שנות לימודיו צובר התלמיד 54 נקודות משיעורי החוג ועוד 4 נ' משיעורי המכינה בתלמוד, ו-2 נ' מבחינות הבקאות (ראה להלן, בחינות ותנאי מעבר) ובסה"כ 60 נ'. אם גם החוג השני של התלמיד הוא ממדעי היהדות, ולפיכך גם הוא דורש מכינה בתלמוד, יועברו 4 נ' מהמכינה בתלמוד לחוג אחד, ואילו בחוג השני ישתתף התלמיד בקורס בחירה בן 4 נ'. להסדר זה יידרש התלמיד לאישורם של שני החוגים.

סדר הלימודים

התלמיד אינו רשאי להשתתף בקורסים מדרג גבוה יותר קודם שסיים את חובות הדרג בו הוא נמצא.

במקרים יוצאים מהכלל תאושר השתתפות כזו בהתייעצות עם ראש החוג.

השיעורים בדרג 1

מבוא לנוסח המקרא	2 שש"ס	2 נ'
הדרכה ביבליוגרפית	2 שש"ס	2 נ'
עיון בטקסט מקראי	2 שש"ס	2 נ'
קריאה בפרשני ימי הביניים	4 שש"ס	4 נ'
תולדות ע"י מראשיתו	2 שש"ס	2 נ'
שיעורים שונים לפי בחירת התלמיד ¹	4 שש"ס	4 נ'
מכינה בתלמוד	4 שש"ס	4 נ'
		20 נ'

הנחיות לתלמידי דרג 1

1. הקורסים מתקיימים חלקם בסמסטר א' וחלקם בסמסטר ב'. מומלץ לתכנן חלוקה מאוזנת של הקורסים בשני הסמסטרים. שיעור שמצורף לו תרגיל מהווה יחידת לימוד אחת, והבוחר בשיעור כזה חייב להשתתף גם בתרגיל באותו סמסטר.
2. תלמיד החוג לתולדות ישראל, שהתמחותו תקופת המקרא, יהיה פטור מהקורס תולדות עם ישראל מראשיתו.
3. תלמיד הלומד בחוג אחר קורס זהה לקורס שעליו ללמוד בחוג למקרא, כולל מכינה בתלמוד, יביא אישור על לימוד הקורס והציון בו.
4. במקום הקורסים הנ"ל, יחוייב התלמיד בלימוד קורס אחר בהתייעצות עם ראש החוג.
5. תלמיד דרג 1 רשאי להשתתף במבוא ללשון המקרא וכן (בהתייעצות עם ראש החוג) גם במבוא לספרות המקרא (ראה להלן, דרג 2).
6. התלמיד רשאי לדחות את לימוד מכינה בתלמוד לשנה ב' או ג'.

השיעורים בדרג 2

מבוא ללשון המקרא	4	שש"ס	4	נ'
מבוא לספרות המקרא	4	שש"ס	4	נ'
עיון בטקסט מקראי	4	שש"ס	4	נ'
אוגריתית (ספרות כנען הקדומה)	2 או 4	שש"ס	2 או 4	נ'
פרוסמינריון	2 או 4	שש"ס	4 או 6	נ'
שיעורים שונים לפי בחירת התלמיד ²	2 או 0	שש"ס	2 או 0	נ'
	22			נ'

הנחיה לתלמידי דרג 2

תלמיד הלומד בחוג ללשון העברית יהיה פטור מלימוד הקורס "מבוא ללשון המקרא" בחוג למקרא. במקום הקורס הנ"ל, יחויב התלמיד בלימוד קורס אחר בהתייעצות עם ראש החוג.

השיעורים בדרג 3

עיון בטקסט מקראי (התמחות)	4	שש"ס	4	נ'
סמינריון ²	2 או 4	שש"ס	4 או 6	נ'
שיעורים שונים לפי בחירת התלמיד ²	8 או 6	שש"ס	8 או 6	נ'
	16			נ'

הערות:

1. התלמיד רשאי לבחור, לפי נטיותיו ותחומי התעניינותו, כל שיעור המופיע תחת הכותרת "שיעורי בחירה", ובתנאי שהשיעור מתאים לדרגת לימודיו. במקרים מיוחדים יהיה התלמיד רשאי (באישור ראש החוג או יועץ הב"א) לבחור גם בשיעור אחר המופיע בתכנית הלימודים או בשיעור הניתן בחוג אחר (כמובן בנושא שיש לו זיקה למקרא). תלמיד המבקש ללמוד שיעורי בחירה בהיקף של 8 שש"ס במקום 6 שש"ס בשנה א' יתייעץ עם המורה בזמן הייעוץ.
2. החוג ישתדל להציע, מדי שנה, פרוסמינריונים וסמינריונים במשקל של 2 שש"ס ו-4 שש"ס לבחירת התלמיד. בחר התלמיד בפרוסמינריון ו/או סמינריון במשקל של 2 שש"ס ישלים את מכסת חובותיו בשעורי בחירה נוספים משיעורי החוג ו/או מחוגים קרובים באישור היועץ.

ימי עיון, מלגות וסיוורים

1. מדי שנה בשנה מארגן החוג שני ימי עיון במקרא, יום אחד בחנוכה ויום אחד בל"ג בעומר. ביום העיון בל"ג בעומר מחלק החוג מלגות עידוד והצטיינות לתלמידיו.
2. מדי שנה בשנה יארגן החוג סיור באתרים ארכיאולוגיים שהממצא בהם נוסך אור על הכתוב המקראי.
3. השתתפות התלמיד ב-5 פעילויות כנ"ל (ימי עיון ו/או סיוורים) במהלך שנות לימודיו לקראת התואר, תזכה אותו ב-2 נ' בתוכנית הלימודים. פרטים והרשמה אצל מרכז החוג.

המסלול החד-חוגי

מטרת המסלול החד-חוגי לאפשר לתלמיד להעמיק ולהרחיב את ידיעותיו במקרא ובתחומים קרובים לו, בהתאם לתחומי התעניינותו, מעבר למה שניתן לעשות במסגרת המסלול הדו-חוגי.

ההעמקה וההרחבה בלימודי המקרא תיעשינה תוך הדגשת אחת מהמגמות הבאות:

- א. תרבות והיסטוריה של המזרח התיכון הקדום (להלן: מגמה מזרח קדמונית, בקיצור מ"ק). מגמה זו מצריכה לימוד השפה האכדית או השפה המצרית.
- ב. נוסח המקרא ותרגומו (להלן: מגמה טקסטואלית, בקיצור מ"ט). מגמה זו מצריכה לימוד השפה היוונית.
- ג. המקרא בספרות היהודית הבתר-מקראית (להלן: מגמה יהודית, בקיצור מ"י).

המגמה המזרח קדמונית והמגמה הטקסטואלית מבקשות לתת בידי התלמיד כלים נוספים המשמשים את חוקר המקרא; רכישת שפה עתיקה מאפשרת הבנה עמוקה יותר של הטקסט המקראי; המגמה היהודית מבקשת להרחיב את השכלת התלמיד ורקעו, כדי יכולת לעמוד על דרכי הבנת המקרא במסורת היהודית הבתר-מקראית.

ההוראה באכדית ובמצרית תיעשה על-ידי מורי החוג למקרא. ההוראה ביוונית תהיה בחוג לשפות זרות בתיאום עם החוג למקרא. הקורסים המיוחדים לתלמידי המגמה היהודית יתקיימו רובם במסגרת חוגים אחרים שעניינם מדעי היהדות.

תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי

תלמיד יוכל ללמוד במסלול החד-חוגי רק לאחר שסיים בהצלחה את כל שיעורי דרג 1 בחוג למקרא. הקבלה למסלול זה תהיה בהתאם להישגי התלמיד במשך לימודי דרג 1 ולאחר ראיון אישי. תכנית הלימודים האישית של התלמיד תובא לאישור ועדת ההוראה של החוג.

רשימת שיעורי החובה הנוספים לתלמידי המסלול החד-חוגי

השיעורים בדרג 2

עיון בטקסט מקראי	4 שש"ס	4 נ'
הרקע ההיסטורי והתרבות של המזרח הקדמון	4 שש"ס	4 נ'
בתקופת המקרא	16 שש"ס	16 נ'
מיקבצי לימוד ¹		

מגמות (8 שש"ס)

מ"ק – אכדית/מצרית – שפה וקטעי ספרות בכתב יתדות/הירוגליפים (ו/או בתעתיק)
 מ"ט – יוונית – שפה וקטעי ספרות קלאסיים
 מ"י – קורסי יסוד בתחומים שונים של מדעי היהדות

השיעורים בדרג 3

סמינריון	2 או 4 שש"ס	4 או 6 נ'
מיקבצי לימוד ¹	16 או 18 שש"ס	16 או 18 נ'
שיעור בתרגומים ארמיים, או בתחום קרוב	2 שש"ס	2 נ'

1) הקורסים ייבחרו (בהתייעצות עם ראש החוג או יו"ר ועדת ההוראה של החוג) מתוך שני מיקבצי לימוד קיימים, או מתוך מיקבץ לימוד קיים ומיקבץ נוסף שיורכב על-ידי ראש החוג או מרכז המסלול החד-חוגי. באחד משני מיקבצי הלימוד יגיש התלמיד עבודה סמינריונית.

המיקבצים המומלצים: המיקבץ למקרא וטבע הארץ
המיקבץ ללימודי המזרח הקדום
המיקבץ ללימודי מצרים הקדומה
המיקבץ למורשת המקרא בעולם היצירה ההומניסטית
המיקבץ לעם ישראל וארץ-ישראל בעת העתיקה
המיקבץ להיסטוריה של עם-ישראל
המיקבץ לארכיאולוגיה
המיקבץ ללימודי מגילות מדבר יהודה

מגמות (4 ש"ס)

מ"ק – קריאת טקסטים אכדיים/מצריים המפיצים או על הספרות המקראית
מ"ט – קריאה בתרגום השבעים
מ"י – 2 קורסים למתקדמים בתחומים שונים של מדעי היהדות (לפחות אחד ממחשבת ישראל)

בחינות ותנאי מעבר

- א. במשך לימודיו נבחן התלמיד בבקאות כללית במקרא. מתקיימות 2 בחינות, והודעות על תוכן ומתכונתן מתפרסמות בלוח המודעות של החוג.
- ב. נוסף על התנאים הכלל-אוניברסיטאיים, לא יורשה תלמיד להמשיך את לימודיו בדרג 2 אם לא השיג ציון מעבר בשלושת המקצועות: הדרכה ביבליוגרפית, מבוא לנוסח המקרא וחטיבה טקסטואלית, ואם ציונו הממוצע במקצועות אלה אינו 60 לפחות.
- ג. תלמיד ימשיך בדרג 3 רק אם קיבל ציון מעבר בכל המקצועות של דרג 2.
- ד. התלמיד ישתתף השתתפות פעילה בפרוסמיניון וסמינריון, ובמסגרתם יחוייב בכתיבת עבודה ובציון 60 לפחות.

עבודות סמינריוניות / פרו-סמינריוניות

תלמידים אשר למדו בסמסטר א', רשאים להגיש את העבודות עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודות עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. התלמיד רשאי להשתתף בפרוסמיניון רק לאחר שעמד בדרישות דרג 1 ולאחר שסיים את חובותיו באנגלית שפה זרה.

שיפור ציונים

תלמיד המבקש לשפר ציונו בקורס מסויים יוכל להיבחן שנית במועד ב'. באישור החוג יוכל התלמיד לחזור על אותו קורס בסמסטר השני או בשנה"ל העוקבת, אך לא יאוחר מכך, ובתנאי שלא למד בינתיים קורס מתקדם באותו נושא. בכל מקרה הציון האחרון הוא הקובע.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' דבורה דימנט

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את ידיעותיו של התלמיד בדרכי חקר המקרא ולהקנות לו כלים להתמחות ולמחקר. בנוסף לאמור להלן על לימודי התואר השני בחוג למקרא, יש לעיין גם במידע הכללי על לימודים מתקדמים המופיע בחלקו הראשון של שנתון זה.

תנאי קבלה

מועמדים לקבלה הם בוגרי מוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ, בחוג למקרא, או בחוג אחר עם השלמות, שהשיגו ציון סופי משוקלל של 76 לפחות, בכל אחד מחוגי הלימוד.

כל מועמד יוזמן לראיון אישי.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו.

מבנה הלימודים

קיימים שני מסלולי לימוד. מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית), בהיקף של 32-34 שש"ס. מסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) כולל חוג ראשי בהיקף של 26 שש"ס ושיעורי בחירה בהיקף של 18 שש"ס (השיעורים יבחרו מרשימת הקורסים של החוג למקרא מדרג 4 וקורסים מחוגים אחרים מדרג 3 ומעלה, באישור יועץ מ"א). תלמידי שני המסלולים ישתתפו בסמינר מחלקתי של מורי החוג ותלמידי המתקדמים, אשר יכלול כ-12-16 פגישות במשך שתי שנות הלימוד.

מסלול א'

שש"ס	
4 (או 2 ר-2)	עיון בטקסט מקראי
4-2	סמינריון
4-2	סמינריון
4 (או 2 ר-2)	סוגיה מונוגרפית למ"א
10-4	שיעורי בחירה (שיעורים בחוג/ בחוגים אחרים)
8-4	שפה עתיקה מתחילים (אכדית/מצרית/יוונית)
4	שפה עתיקה מתקדמים (אכדית/מצרית/יוונית)
2	סמינר מחלקתי (חובה)
סה"כ 34-32	

בנוסף לכך על תלמידי מסלול א' ללמוד את השפה הגרמנית (או שפת מחקר לועזית אחרת, וזאת באישור היועץ) ברמה המאפשרת קריאת ספרות מדעית בתחום חקר המקרא, ברמה של מתחילים ומתקדמים ובהיקף של 16 שש"ס. הוועדה החוגית ללימודי תואר שני רשאית

להכיר במחצית מלימודי השפה הזרה כקורסי בחירה בתכנית הלימודים של התלמיד, ולא יותר מ-8 שש"ס.
התלמיד חייב בכתיבת שתי עבודות סמינריוניות.

מסלול ב'

שש"ס	
4 (או 2 ו-2)	עיון בטקסט מקראי
4-2	סמינריון
4-2	סמינריון
4 (או 2 ו-2)	סוגיה מונוגרפית למ"א
12	סוגיות מקראיות
18-16	שיעורי בחירה
2	סמינר מחלקתי (חובה)
סה"כ 44	

התלמיד חייב בכתיבת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת החוג למקרא ובמילוי כל החובות במסגרת שיעורי הבחירה, כולל הגשת עבודה סמינריונית נוספת, במסגרת זו. סה"כ 3 עבודות סמינריוניות לסיום התואר.

תלמיד במסלול ב' שלמד שפה זרה עתיקה: מצרית/אכדית/יוונית יזוכה בשעות כאילו למד שיעורי בחירה.

סדר הלימודים

- הוועדה החוגית לתואר שני תחליט לגבי תלמיד המעוניין בלימודי מסלול א', האם לאפשר לו לימודים במסלול זה לקראת שנת הלימודים השנייה ללימודיו.
- תלמיד מסלול א' יקבע במשך השנה הראשונה ללימודיו את נושא עבודת הגמר המחקרית שלו, יבחר מדריך, ובתוך פרק זמן סביר יגיש לוועדת המ"א הצעת מחקר וביבליוגרפיה בהתייעצות עם המדריך ובאישורו. הוא יירשם כתלמיד הכותב עבודת גמר מחקרית רק לאחר שתאשר הוועדה את הנושא ואת המדריך. העבודה הגמורה תוגש לוועדת המ"א לאחר אישורו של המדריך.
- תלמיד מסלול א' יסיים את לימודיו עם הגשת עבודת הגמר המחקרית לשיפוט. תלמיד במסלול ב' חייב לעמוד בבחינת גמר.

ד. משך הלימודים:

מסלול א' עד שלוש שנים.

מסלול ב' שניים.

שיקולול הציון הסופי לתואר מ"א

מסלול א'

עבודת גמר מחקרית	40%
שיעורים	40%
סמינריונים	20%

מסלול ב'	
30%	בחינת גמר
50%	שיעורים ושיעורי בחירה
20%	סמינריונים

מסלול אישי לתואר שני בחוג למקרא

החוג למקרא מציע גם אפשרות להרכיב תוכנית לימודים במסלול אישי לתלמידים המעוניינים להתרכז בתחום או בנושא מיוחד. במסלול זה התלמיד מחויב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' (32-36 שש"ס) ובכתיבת עבודת גמר מחקרית.

מבנה הלימודים

לכל תלמיד שיתקבל למסלול זה ימונה יועץ אקדמי מטעם החוג אשר ינחה אותו וידריכו בקביעת תוכנית לימודים המורכבת מקורסים הנלמדים בחוגים שונים והקשורים בנושא המרכזי שבו רוצה התלמיד להתמחות. התוכנית תקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני והדיקן ללימודים מתקדמים. לפחות 70% מקורסי החובה והבחירה יהיו בדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים יהיו בדרג 3 לפחות.

תנאי הקבלה

- יתקבל תלמיד אשר הנו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של **80 לפחות** בכל אחד מחוגי הלימוד.
- על התלמיד לפנות לחוג למקרא ולקבל את הסכמתו ללימוד במסלול זה במסגרת החוג. אם לא למד מקרא בלימודי התואר הראשון, יהיה עליו ללמוד לימודי השלמה לפי החלטת החוג.

מסלול מואץ לתואר שני בחוג למקרא (מסלול א')

החוג למקרא מציע לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך 4 שנים (8 סמסטרים) את התואר הראשון והשני. המסלול מאפשר קבלת תואר "בוגר" עם השלמת מכסת לימודי הב"א (במסלול החד-חוגי או הדו-חוגי). הלומדים במסלול חייבים למלא את כל מכסת הלימודים של התואר הראשון (120 נקודות) ושל התואר השני (34 שש"ס) בפרק זמן זה.

מבנה הלימודים

בשנה א' ילמד התלמיד לפי תוכנית הב"א הרגילה.

בשנה ב' ילמד התלמיד לפי תוכנית הב"א ובנוסף לכך עד 4 שיעורי בחירה דרג 3 (או לחלופין טקסט או סמינריון של שנה ג' בתנאי שהשלים טקסט שנה ב' או פרוסמינריון בסמסטר א').

החוג למקרא

בשנה ג' ישלים התלמיד את לימודי הב"א ובנוסף לכך ישתתף בסמינר מ"א, שיעור מונוגרפיה, עיון בטקסט מקראי; ימלא את מכסת שיעורי הבחירה וכמו כן יתחיל בלימודי שפה עתיקה ומודרנית.

התלמיד רשאי בשנה זו להתחיל בכתיבת התזה עם קבלת אישור המנחה.

בשנה ד' ילמד התלמיד עיון בטקסט מקראי, סמינר מ"א, שיעור מונוגרפיה ו-6 שש"ס שיעורי בחירה. ישלים את לימודי השפה העתיקה והמודרנית וכן יסיים את כתיבת עבודת התזה המחקרית.

תנאי קבלה

תלמיד שסיים בציון 90 ומעלה את לימודי שנה א' לתואר בוגר בחוג, יזוהה כמועמד ללימוד במסלול מואץ מ"א.

בשנה ב' ללימודי הבוגר יתאפשר לתלמיד ללמוד תוכנית רחבה יותר כפי שפורט לעיל. הקבלה למסלול תיעשה בתום שנה ב' ללימודי תואר הבוגר, בתנאי שהתלמיד סיים את מכסת הלימודים בהתאם לדרישות, ועמד בראיון שתקיים ועדת מ"א החוגית במהלך הקיץ שבין שנה ב' לשנה ג'.

קבלה למסלול מואץ טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

מעמד תלמיד מ"א מן המניין יושג רק על ידי השלמת כל החובות לתואר הראשון ולא יאוחר מתום שנה ג' ללימודי תואר בוגר (תלמיד המסלול הדו-חוגי, חייב להציג אישור על סיום חובותיו לתואר ראשון גם מחוגו השני).

תארים

עם השלמת מיכסת הלימודים לתואר הראשון במסלול החד-חוגי או הדו-חוגי, יקבל הלומד בתוכנית תואר "בוגר" כמקובל באוניברסיטה. עם השלמת החובות לתואר השני, כולל כתיבת עבודת הגמר המחקרית, יהיה הלומד בתוכנית זכאי לקבלת תואר "מוסמך האוניברסיטה" בחוג למקרא.

תוכנית מ"א משותפת לחוגים למקרא ולתולדות ישראל ("המקרא ועולמו")

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים להרחיב ולהעמיק את ידיעותיהם של הסטודנטים במקרא ובהיסטוריה של עם ישראל ושל שכניו בתקופת המקרא. התוכנית מיועדת בראש ובראשונה לענות על הצרכים של ציבור המורים למקרא בבתי הספר התיכוניים המתמודדים עם הוראת המקרא ותולדות עם ישראל בתקופת המקרא, אך היא תהא פתוחה גם לסטודנטים אחרים המבקשים להרחיב את ידיעותיהם בתולדות עם ישראל בעת העתיקה ובתרבויות המזרח הקדום. הקורסים שיוצגו במסגרת התוכנית יקיפו תחומים שונים בחקר המקרא ועולמו, ויתמקדו בנושאים המהווים חלק מתוכנית הלימודים בבתי הספר.

סדרי הרשמה

הסטודנט יוכל להירשם לאחד משני החוגים: מקרא או תולדות ישראל.

תעודת הסיום

הסטודנט שיסיים בהצלחה את לימודיו יקבל תואר מ"א בחוג שבו הוא נרשם לתוכנית.

סדר הלימודים

התוכנית קיימת במסגרת מסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).

התלמיד ישתתף בכל השיעורים המוצעים על ידי החוג למקרא ועל ידי החוג לתולדות ישראל. תוכנית זו מחייבת 44 ש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לתולדות ישראל. הלימודים יימשכו שנתיים ויתקיימו במשך יום לימודים אחד בשבוע – יום ב'.

תנאי קבלה

יתקבלו בוגרי אוניברסיטה ישראלית בחוגים למקרא או בחוגים ההיסטוריים שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות בכל אחד משני החוגים. בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר BED שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יוכלו להתקבל לתוכנית רק לאחר שימלאו אחר תנאי קבלה אישיים שייקבעו על-ידי ראש החוג למקרא וראש החוג לתולדות ישראל.

חובות הלימוד

התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות, אחת בכל חוג ואחת בסמינריון המשותף לשני החוגים או בסמינריון הניתן בחוג שבחר התלמיד. התלמיד ייבחן או יגיש רפרט בכתב בסיום הקורס. כמו כן יחוייב כל תלמיד להבחן בבחינת גמר (שתהיה משותפת לשני החוגים).

שקלול הציונים

30% – סמינריונים (10% לכל אחד).

40% – קורסים אחרים.

30% – בחינת גמר.

תוכנית מ"א משותפת לחוגים למקרא ולארכיאולוגיה ("המקרא בראי הארכיאולוגיה")

מטרת הלימודים

התוכנית מיועדת להרחבת ידיעות התלמיד בתחום הארכיאולוגיה ככלי עזר לחקר המקרא ותרבויות המזרח הקדום. בשיעורים ישולבו סיורים, שימחישו את הקשר בין הטקסט המקראי לבין האתרים הארכיאולוגיים, וכן תערכנה הדרכות בתצוגות רלוונטיות במוזיאונים.

סדר הלימודים וחובות הלימוד

התוכנית קיימת במסגרת מסלול א' ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).

מסלול א': תכנית הלימודים תכלול 32 ש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. בנוסף לכך התלמיד ילמד שפה עתיקה ושפה מודרנית (נוסף לאנגלית). התלמיד

החוג למקרא

יכתוב שתי עבודות סמינריוניות, אחת בחוג למקרא ואחת בחוג לארכיאולוגיה. התלמיד יכתוב עבודת גמר מחקרית בנושא משותף לשני החוגים.

מסלול ב': התלמיד ישתתף בכל השיעורים המוצעים על-ידי החוג למקרא ועל-ידי החוג לארכיאולוגיה. תכנית זו מחייבת 44 ש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. במסגרת זו התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות, שתיים בחוג שבו נרשם התלמיד לקבלת התואר ועוד אחת בחוג השני. הלימודים יסתיימו בבחינת גמר.

הלימודים ימשכו שנתיים ויתקיימו במשך יומיים בשבוע.

תנאי הקבלה

יתקבלו בעלי תואר ראשון בחוג למקרא או בחוג לארכיאולוגיה שציונם המשוקלל הוא 76 לפחות בכל חוג. בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר BED יתקבלו לתוכנית בתנאים שייקבעו על-ידי ראש החוג למקרא וראש החוג לארכיאולוגיה.

סדרי הרשמה

הסטודנט יוכל להרשם לאחד משני החוגים: החוג למקרא או לארכיאולוגיה.

תעודת סיום

סטודנט שיסיים בהצלחה את לימודיו יקבל תואר מ"א בחוג שבו הוא נרשם לתוכנית הלימודים.

שקלול הציונים

מסלול א'

40%	עבודת גמר מחקרית
36%	סמינריונים
24%	קורסים אחרים

מסלול ב'

24%	בחינת גמר
36%	סמינריונים
40%	קורסים אחרים

תכנית משותפת עם מת"ן (מכון תורני לנשים), ירושלים.

התכנית קיימת במסגרת מסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית). פרטים ניתן לקבל במזכירות החוג.

שקלול הציונים

מסלול ב'

30%	בחנית גמר
40%	שיעורים באוניברסיטת חיפה
30%	שיעורים במת"ן

ימי עיון, מלגות וסיורים

1. מדי שנה בשנה מארגן החוג שני ימי עיון במקרא, יום אחד בחנוכה ויום אחד בל"ג בעומר. ביום העיון בל"ג בעומר מחלק החוג מלגות עידוד והצטיינות לתלמידיו.
2. מדי שנה בשנה יארגן החוג סיור באתרים ארכיאולוגיים שהממצא בהם נוסך אור על הכתוב המקראי.
3. השתתפות התלמיד ב-5 פעילויות כנ"ל (ימי עיון ו/או סיורים) במהלך שנות לימודיו לקראת התואר, תזכה את התלמיד ב-2 שש"ס בתוכנית הלימודים. פרטים והרשמה אצל מרכזת החוג.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' נחום רוזל

תנאי קבלה

רשאי להגיש את מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) במקרא ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שהשיג לפחות ציון "טוב" (80) בלימודיו לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

- 1) תלמיד מחקר שלב א' (לא יעלה על 12 חודשים)
- 2) תלמיד מחקר שלב ב'

החוג למקרא

תלמיד שאושרה לו הרשמה לאחר שעמד בתנאי הקבלה, ואחד ממורי החוג הסכים להנחות את עבודתו – יעסוק בשלב א' בהכנתה של הצעת מחקר מפורטת.

הצעת מחקר תוגש בחתימת המנחים לוועדת הדוקטוראט של החוג.

אם תאושר ההצעה על ידי כל הגורמים יעבור הסטודנט למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

תוכנית לימודיו של הסטודנט תיבנה באופן אינדיבידואלי, לפי הנחיות המדריך ובאישור ועדת הדוקטורט החוגית, בהתאם לנושא המחקר. כל סטודנט יהיה מחויב להשתתף בסמינר מחקר מחלקתי בהשתתפות מורי החוג והתלמידים המתקדמים. סטודנט אשר עדיין לא השתתף בשיעור "ארמית מקראית" מחויב לעשות כן במסגרת לימודיו לתואר שלישי.

הוועדה רשאית להטיל על הסטודנט חובת בחינה (בכתב או בעל פה) בשיעורים שהסטודנט נדרש להשתתף בהם.

עם סיום עבודת המחקר, יגיש הסטודנט את עבודתו המודפסת, בחתימת המנחים, לאישור ועדת הדוקטורט, וליו"ר שלה. לאחר שתערך בדיקה, כי אכן סיים את כל חובותיו כנדרש על פי התקנון, תמליץ ועדת הד"ר על מינוי שופטים.

ספרות עברית והשוואתית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

לימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' חיה שחם

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יואל הופמן (אמריטוס), פרופ' יוסף טובי, פרופ' א"ב יהושע (אמריטוס), פרופ' צפורה כגן (אמריטוס), פרופ' ראובן שהם, פרופ' עליזה שנהר (חל"ת).

פרופסור חבר: פרופ' ניצה בן-דב, פרופ' חיה בר-יצחק, פרופ' לאה הדומי (אמריטוס), פרופ' מאיר ויזלטיר, פרופ' שרלוט ורדי (אמריטוס), פרופ' נתן זך (אמריטוס), פרופ' אברהם עוז, פרופ' בלומה פינקלשטיין (אמריטוס), פרופ' גבריאל צורן, פרופ' טוביה ריבנר (אמריטוס), פרופ' חיה שחם.

מרצה בכיר: גב' רונית מטלון, ד"ר לריסה פיאלקובה, ד"ר אריה פילובסקי, ד"ר ולדימיר פפריני.

מרצה: ד"ר שחר ברם, ד"ר ישראל המאירי, ד"ר ורד לב כנען, ד"ר דניס סובלב.

מדריך דוקטור: ד"ר אילת אטינגר, ד"ר רותי ראופמן.

עמית הוראה: גב' גוני בן-ישראל, ד"ר אראלה בריפמן, גב' צפי זבה-אלרן, ד"ר אסתר יוהס, ד"ר יוסף מילמן, ד"ר פנחס מנדל, ד"ר רחל צורן, גב' הדי שייט, ד"ר אילת שמיר.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' רבקה קייזרמן**

מזכירת החוג: **גב' מרי בן-אלי**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-12:00

טלפון: 04-8240185

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

כללי

1. בחוג שתי מגמות לימוד: א. ספרות עברית; ב. ספרות השוואתית.
2. תלמיד יכול ללמוד בכל אחת מן המגמות בנפרד בתוספת חוג נוסף או לשלבן למסגרת חד-חוגית משנה ב'.
3. תלמיד במגמה אחת חייב לשמוע 12 נ' במגמה השנייה.

מטרת הלימודים

- א. להקנות לתלמידים יסודות של ידע הספרות, יכולת ניתוח ודרכי גישה ליוצרים וליצירות המופת בספרות העברית ובספרות העולם לדורותיהן; להורות זיקות גומלין בין יצירות אלו לבין עצמן ובין לבין יצירות הספרות בת זמננו, העברית והעולמית; להקנות יסודות של תורת הספרות והתרבות, לפתח גישה לז'אנרים, זרמים ותקופות בתולדות הספרות.
- ב. להקנות לתלמידים כלים נאותים לביקורת ושיפוט של יצירות ותופעות ספרותיות למיניהן; לטפח בהם תודעת הזיקה הרצויה בין השכלה רחבה בספרות לבין ביקורת הספרות ומחקרה, לעודד את קריאתם העצמית ואת התעניינותם במתרחש בספרות ההווה.

תנאי קבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. עמידה בבחינת יע"ל ברמה הנדרשת בחוג ובבחינת כניסה לתלמידים שלא סיימו בית-ספר תיכון עברי.
3. עמידה בבחינת כניסה חוגית לתלמידים שלא סיימו בית-ספר תיכון עברי.

המגמה לספרות עברית

תחומי הלימודים

א. ספרות המדרש, האגדה והספרות העממית:

בתחום הספרות העממית נלמדות יצירות מן הספרות העממית לדורותיה. נבחנת הפואטיקה של הספרות העממית והסוגות השונות כמו המיתוס, האגדה, המעשיה ועוד. כמו כן, נידונות גישות מחקר שונות כמו הגישה ההשוואתית, הגישה הפרמליסטית, הגישה הסטרוקטורליסטית ועוד.

במדור האגדה נלמדות היצירות הספרותיות של תקופת חז"ל, מן המאות הראשונות לספירה: אלה כוללות קטעי פרשנות קדומה למקרא (המדרש), וכן סיפורים, משלים ודברי חכמה (האגדה) שנדרשו ונלמדו בבית הכנסת ובבית המדרש. מטרת הלימודים במדור היא להקנות לתלמידים את הכרת צורותיה ותכניה של ספרות זו, תוך הערכה של מקומה בתהליכים היסטוריים, ספרותיים ומחשבתיים של תרבות עם ישראל "בעת העתיקה".

ב. ספרות ימי הביניים:

מדור ימי הביניים כולל את הספרות העברית שנוצרה בספרד ובארצות המזרח על רקע התרבויות שבקרבן היא פעלה. הקורסים עוסקים בז'אנרים השונים, ביוצרים המרכזיים ובזיקות שבין הספרות למציאות החברתית וההיסטורית.

ג. הספרות העברית החדשה:

במדור הספרות העברית החדשה נכללות יצירות שנכתבו החל משלהי המאה התשע-עשרה ועד ימינו. מדובר בספרות שנכתבה תחילה באירופה ואחר-כך בארץ, ספרות אשר מצד אחד ליוותה בשירה, בפרוזה ובדרמה לסוגיהן את תהליך התחייה הלאומית, ומן הצד האחר נתנה ביטוי ללבטי הנפש של היחיד.

המגמה לספרות השוואתית

עניינה של מגמה זו הוא לעסוק בספרות באשר היא, ולהבין אותה באופן שיטתי, מעבר לגבולות לשוניים ולאומיים, כתחום שניתן לזהות בו חוקים מובהקים משל עצמו.

אל הספרות מנקודת ראות זו נבקש להיכנס מחמישה פתחים:

1. הפתח ההיסטורי: – כאן נבקש לחקור פרקים מרכזיים בתולדות ספרות המערב, נכיר יצירות ספציפיות בהקשרן ההיסטורי, זרמים מרכזיים בתולדות הספרות, מוקדים של השפעה חיקוי גומלין בין ספרויות לאומיות, תקופות ויצירות ספציפיות.
2. הפתח הסוגי: – כאן נבחן את הסוגים הספרותיים, השירה, הסיפור והדרמה וסוגי המשנה שלהם כגון רומן, טרגדיה, אפוס וכו', ונבקש להכירם, הן כמערכות שיטתיות, והן כמערכות היסטוריות, דינאמיות ומתפתחות.
3. הפתח התיאורטי: – לאורך כל תולדות הספרות וגילוייה השונים, הלשוניים והסוגיים, היא מלווה גם בעיונים הגותיים, הצהרות פואטיות, ביקורתיות ואסתטיות. תחום זה התפתח לקראת תיאוריה עצמית, המקיפה תחומי עיון שונים ומתפלגת לזרמים ולגישות, המכוונים, כל אחד על פי דרכו, להציע כלים מחשבתיים תיאורטיים ומחקריים לשם ניתוח והבנה של תופעות ספרותיות מכל הסוגים.
4. הפתח התרבותי: – הספרות היא תחום תרבותי העומד בזיקה דינאמית לתחומי תרבות אחרים, היא מקיימת יחסים מסועפים עם האומנויות האחרות, כגון ציור, פיסול, מוסיקה; עם שדות תרבותיים אחרים, כגון פילוסופיה, מדעים, דתות; עם מערכות חברתיות, כגון פוליטיקה ומשפט; ועם מכלול הפעילות והיצירה בתחומי הפולקלור והתקשורת.
5. הפתח העברי: - בהיות המגמה חלק מחוג שעניינו בספרות עברית, בדרך הטבע יוקצה מקום מיוחד לספרות העברית וללשון העברית במסגרת כלל הדיונים בתולדות הספרות, סוגיה ומעמדה התרבותי. תשומת לב מיוחדת תוקדש למגעייה של הספרות העברית עם ספרויות אחרות, וכן לתחומים הגובלים של התרבות והלשון העברית, כגון ספרות יידיש. תוכנית הלימודים לתואר הראשון תציע קורסים הנוגעים בכל דרכי הכניסה האלה, ומגמת הלימודים היא להקנות לתלמיד היכרות בסיסית עם תחומה של הספרות, שתביא בחשבון את כל הפתחים הללו.

המסלול הדו-חוגי – ספרות עברית

משך הלימודים 3 שנים ובמהלכן חייב התלמיד להשלים מכסה של 60 נקודות כדלהלן:

שיעורי חובה		
מבוא לפרוזה	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לשירה	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לדרמה ולתיאטרון	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לספרות עממית או מבוא למדרש ואגדה	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לשירה העברית בימי הביניים	4 שש"ס	4 נ'
הדרכה ביבליוגרפית	2 שש"ס	0 נ'
תחנות בספרות העברית החדשה (בשנה ב')	4 שש"ס	4 נ'
גישות ומושגי יסוד בתיאוריה הספרותית במאה ה-20	4 שש"ס	4 נ'
(בשנה ב' או ג')		
שיעורי בחירה מרשימת הקורסים בדרג 1 או 2		
2 סמינריונים במגמה לספרות עברית (אחד בסע"ח ואחד במדור האגדה והספרות העממית או מדור ימה"ב).	8 שש"ס	8 נ'
תנאי לכניסה לסמינריון: שמיעת קורס מבוא בתחום.		
שעורי בחירה מהמגמה לספרות השוואתית	12 שש"ס	12 נ'
(דרג 1 או 2)		
יש אפשרות לבחור גם בסמינריון אחד כקורס שמיעה.		

המסלול החד-חוגי

למסלול החד-חוגי יתקבלו התלמידים בשנה השניה ללימודיהם בחוג לספרות עברית והשוואתית.

תלמיד הבוחר במסלול זה יתקבל אך ורק אם הוא עמד בכל תנאי המעבר בסוף שנה א', ולמד קורסים בהיקף של 8 נ' לפחות בחוג השני (נקודות אלו יאושרו כלימודי מיקבץ). ממוצע ציוניו במגמה לספרות עברית חייב להיות 80 לפחות.

על התלמיד ללמוד מכסה של 120 נקודות כדלקמן:

קורסים במגמה לספרות עברית בהיקף של	60 נ'
קורסים במגמה לספרות השוואתית בהיקף של	40 נ'
שיעורים מתוך מקבצים	20 נ'
סה"כ	120 נ'

החוג לספרות עברית והשוואתית

התוספות למסלול החד-חוגי מתחלקות לפי הפירוט הבא:

א – במגמה לספרות עברית

4 שש"ס	4 נ'	1 סמינריון כתיבה
16 שש"ס	16 נ'	4 קורסים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה
	20 נ'	סה"כ

ב – במגמה לספרות השוואתית

4 שש"ס	4 נ'	1 סמינריון כתיבה
16 שש"ס	16 נ'	4 קורסים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה
	20 נ'	סה"כ

ג – במיקבצים

על התלמיד להירשם למקבץ אחד או שניים בהיקף של 20 נ'. התלמיד רשאי לבחור את הקורסים מבין החוגים והמקבצים הבאים: המקבץ לפולקלור, המקבץ ליידיש, המקבץ לדרמה או מקבץ אחר שיאושר ע"י יועץ החוג.

תנאי המעבר ובחינות – כמו במסלול הדו-חוגי.

עבודות סמינריוניות

התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות במגמה לספרות עברית (אחת בכל תחום). בנוסף לכך יגיש התלמיד עבודה סמינריונית רביעית במגמה לספרות השוואתית. התלמיד לא יכתוב שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.

המגמה לספרות השוואתית

תחומי הלימודים

א. הדרמה; ב. הפרוזה; ג. השירה; ד. לימודים במגמה לספרות עברית.

המסלול הדו-חוגי

משך הלימודים 3 שנים ובמהלכן חייב התלמיד להשלים מכסה של 60 נקודות כדלהלן:

שיעורי חובה

4 שש"ס	4 נ'	מבוא לפרוזה
4 שש"ס	4 נ'	מבוא לדרמה ולתיאטרון
4 שש"ס	4 נ'	מבוא לשירה
4 שש"ס	4 נ'	עיון בזרמים ומגמות בספרות עולם
		גישות ומושגי יסוד בתיאוריה הספרותית במאה ה-20
		(בשנה ב' או ג')

שיעורי בחירה

20 שש"ס	20 נ'	שיעורים מרשימת הקורסים בדרג 1 או 2
---------	-------	------------------------------------

סמינריונים

- 2 סמינריונים (במגמה לספרות השוואתית בשני תחומים שונים) 8 שש"ס 8 נ'
 3 שיעורי בחירה (דרג 1 או 2) מהמגמה לספרות עברית 12 שש"ס 12 נ'
 יש אפשרות לבחור גם בסמינריון אחד כקורס שמיעה.
תנאי כניסה לסמינריון: שמיעת קורס מבוא בתחום.

המסלול החד-חוגי

תנאי הקבלה: ראה המגמה לספרות עברית.

על התלמיד ללמוד:

- קורסים במגמה לספרות השוואתית 60 נ'
 קורסים במגמה לספרות עברית 40 נ'
 מקבצים (חוץ-חוגיים) 20 נ'
סה"כ 120 נ'

התוספות למסלול החד-חוגי מתחלקות לפי הפירוט הבא:

א. במגמה לספרות השוואתית

- 1 סמינריון כתיבה נוסף 4 שש"ס 4 נ'
 4 שיעורים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה 16 שש"ס 16 נ'
סה"כ 20 נ'

ב. במגמה לספרות עברית

- 1 סמינריון כתיבה 4 שש"ס 4 נ'
 4 שיעורים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה 16 שש"ס 16 נ'
סה"כ 20 נ'

מקבצים: ראה פירוט במגמה לספרות עברית.

תנאי מעבר, עבודות ובחינות (בשתי המגמות).

א. תנאי לגשת לבחינה או להגשת עבודה – נוכחות של 80% לפחות בשיעורים.

ב. מעבר מדרג 1 לדרג 2

- המעבר מדרג 1 לדרג 2 אינו חייב להיות בו זמנית בכל המדורים. התלמידים יתקבלו ללימודים בדרג 3 לאחר שהשלימו את המבוא (או המבואות) באותו מדור.
 ג. כל תלמיד חייב לכתוב שתי עבודות סמינריוניות. תלמידים במגמה לספרות עברית יכתבו עבודה סמינריונית אחת בתחום סע"ח, והשנייה במדור ספרות האגדה והספרות העממית או במדור ימה"ב. תלמידים במגמה לספרות השוואתית יכתבו שתי עבודות סמינריוניות מתוך שלושת תחומי המגמה. תלמידים במסלול החד-חוגי יכתבו 3 עבודות סמינריוניות במגמה הראשית ועבודה סמינריונית אחת במגמה המשנית.

מועד הגשת עבודות סמינריוניות הוא: תלמידים שלמדו בסמסטר א' יגישו את העבודה עד סוף סמסטר ב', ואלו שלמדו בסמסטר ב' יגישו את עבודה עד סוף חופשת הקיץ.

ד. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב': עמידה בשני שעורי חובה לפחות ולא פחות מ- 12 שש"ס בסה"כ וממוצע 60 שנת. ציון המינימום בשעורי מבוא הוא 60. תלמיד שלא יעמוד בתנאים הנ"ל לא ימשיך לימודיו בחוג.

תלמיד שיכשל פעמיים בשעור חובה לא יוכל להמשיך לימודיו בחוג.

שקלול הציון הסופי:

25% ממוצע ציוני הסמינריונים.

75% ממוצע ציוני השיעורים.

המקבץ ללימודי הדרמה

מטרות המקבץ: להפגיש את התלמיד עם תולדות הדרמה והתיאטרון, עם מרכיבי המדיום, אמצעיו ותחומי מפגשיו עם דיסציפלינות אחרות (ויזואליות, אקוסטיות ולשוניות), ולהעניק לו כלים להתמודדות עם אמנות זו. המיקבץ אינו מיועד להכשרה מעשית במקצועות התיאטרון.

המקבץ בפולקלור

מטרות המקבץ: להקנות לתלמידים ידיעה והבנה בתחומים השונים של הפולקלור היהודי וההשוואתי – תרבות עממית, ספרות עממית, אמונות ומנהגים, אתנולוגיה, אתנוגרפיה ועוד. ליצור מפגש אינטרדיסציפלינרי בין תחומי הדעת השונים – ספרות, אמנות, היסטוריה, אנתרופולוגיה, חינוך ועוד. להכשיר תלמידים לעבודת שדה בתחום.

מבנה הלימודים: התלמיד יצבור 20 נקודות זכות כדלקמן:

4 נ"ז – מבוא לספרות עממית

12 נ"ז – שיעורי בחירה

4 נ"ז – סמינריון

מידע לתלמידי החוג המועידים עצמם להוראה

א. תלמידים המבקשים להורות ספרות בבית-הספר העל-יסודי חייבים בשיעורי השלמה. נא ראו הנחיות מפורטות בתכנית הלימודים של החוג להוראה בפרק השלמות לתלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה בספרות.

ב. תלמידי ספרות ששפת אמם אינה עברית המעוניינים ללמוד לקראת תעודת הוראה בעברית כשפה שנייה חייבים בהשלמות. פירוט הקורסים בסעיף "השלמות בספרות ולשון לתלמידים מהמגזר הערבי" בדפי המידע של החוג להוראה.

הערה: התלמידים שבהם מדובר בסעיף ב' לעיל חייבים לקבל ציון של 125 בבחינת יע"ל.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים:
פרופ' חיה בר-יצחק

הלימודים בחוג לספרות עברית והשוואתית מתקיימים בשתי מגמות התמחות: בספרות עברית; בספרות השוואתית.

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מהווים המשך ללימודי התואר הראשון, ומטרתם להרחיב ולהעמיק את ידיעותיו של התלמיד בחקר הספרות העברית לדורותיה, ובקשרים שבין ספרויות שונות.

מבנה הלימודים

קיימים שני מסלולי לימוד:

מסלול א' – חוג ראשי ושעורי בחירה בהקף של 36 שש"ס; 28 שש"ס בלימודי החוג; 8 שש"ס בלימודי בחירה. בנוסף לכך חייב התלמיד 8 שש"ס שפה זרה ולימודי השלמה לפי הנדרש. התלמיד חייב בכתובת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – חוג ראשי ושעורי בחירה בהקף של 48 שש"ס; 28 שש"ס בלימודי החוג, 20 שש"ס שעורי בחירה. בנוסף לכך חייב התלמיד בלימוד השלמה לפי הנדרש. התלמיד חייב בעמידה בבחינות גמר.

הבחירה במסלול א' מותנית באישור מיוחד של יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים. שעורי בחירה ניתן לקחת בכל אחד מחוגי האוניברסיטה, כולל בלימודי החוג, שעורי הבחירה ילקחו רק משעורים בדרג 3-5.

תנאי הקבלה

לצורך ההרשמה קיימת הבחנה בין: א. קבלה כתלמיד מן המניין. ב. קבלה כתלמיד על תנאי.

תלמיד במעמד "מן המניין":

1. מועמד המבקש להרשם ללימודי התואר השני חייב למלא אחר התנאים הבאים:
הינו בעל תואר ראשון בספרות עברית או השוואתית או חוג ספרותי כלשהו, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 76 לפחות, בכל אחד מחוגי הלימוד שלו לתואר ראשון.
הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.
מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
2. מועמד שברשותו אישור זכאות לתואר ראשון בציון סופי התואר את תנאי הקבלה, ואולם נדרש לקורסי השלמה בחוג בהיקף של עד 8 שש"ס, יוכל להתקבל כתלמיד מן המניין, אישור הזכאות למ"א של תלמיד זה יותנה במילוי קורסי השלמה.

תלמיד במעמד "על תנאי":

1. תלמיד שלמד במסלול דו-חוגי או חד-חוגי בחוג לספרות עברית או השוואתית או חוג ספרותי כלשהו, ולא סיים את כל חובותיו, רשאי להרשם ללימודי תואר שני כתלמיד על תנאי בתנאים הבאים:
התלמיד סיים את את כל חובות השמיעה במסלול הדו/חד-חוגי לתואר בוגר.
הקף הקורסים בהם אין עדיין ציון סופי, מאפשר, להשלימם במשך סמסטר החורף של שנת הלימודים הראשונה לתואר שני.
לתלמיד נותרה לכל היותר הגשה של עבודה סמינריונית אחת בחוג אותו הוא ממשיך ללימודי תואר שני.
התלמיד המציא גליון ציונים מעודכן ומפורט.
התלמיד הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.
לאחר סיום כל החובות לתואר בוגר, ממוצע הציונים חייב למלא אחר דרישות האוניברסיטה והחוג לקבלה ללימודי תואר שני.
2. מועמד שברשותו אישור זכאות לתואר ראשון שלא בחוג ספרותי, בציון סופי התואם את תנאי הקבלה, אך נדרש לקורסי השלמה בהקף עד 8 שש"ס, יוכל להתקבל כתלמיד "על תנאי". תלמיד זה יהא חייב לסיים את קורסי השלמה עד סוף שנת הלימודים הראשונה לתואר על מנת לעבור למעמד של תלמיד מן המניין.

תלמיד השלמות לקראת הצגת מועמדות לקראת תואר שני

מועמד שאינו עומד בקריטריונים החוגיים לקבלה לתואר שני, או שנדרש לתכנית השלמות מעבר ל- 8 שש"ס יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים, להתקבל ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדותו לתואר שני. במקרה כזה, מעמדו של התלמיד הוא של תלמיד לתואר בוגר. עם סיום ההשלמות, כנדרש, יירשם מחדש ויצגי מועמדותו ללימודי התואר השני. תלמידים אלה אינם מטופלים על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

בדיקה בעברית

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי החוג כתנאי לקבלתו ללימודים.

התמחות בספרות עברית מסלול א'

(כל רשימת הלימודים בחוג מדרג 4 ומעלה).

תכנית הלימודים מורכבת ממדורים, קורס כללי, שעורי בחירה ולימודי עזר.
בתכנית שלושה מדורים: ספרות המדרש, האגדה והספרות העממית; ספרות ימי-הביניים; הספרות העברית החדשה.

1. מדור ראשון	3 יחידות לימוד של 4 שש"ס	12 שש"ס
מדור שני	2 יחידות לימוד של 4 שש"ס	8 שש"ס
מדור שלישי	1 יחידת לימוד של 4 שש"ס	4 שש"ס
קורס כללי בביקורת ומתודולוגיה		4 שש"ס
	סה"כ	28 שש"ס

החוג לספרות עברית והשוואתית

2. לימודי בחירה 8 שש"ס
3. לימודי עזר:

- 8 שש"ס שפה זרה שניה (דרג ב')
סמינר מחלקתי (חובה בכל שנות הלימוד)
לימודי השפה הזרה אינם נכללים בשקלול הציונים לתואר.

התמחות בספרות עברית – מסלול ב': (דרג 4 ומעלה)

- 12 שש"ס מדור ראשון
8 שש"ס מדור שני
4 שש"ס מדור שלישי
4 שש"ס שיעור מתודולוגי או ביקורת
20 שש"ס לימודי בחירה (מדרג 3 ומעלה)
סמינר מחלקתי (חובה בכל השנים).

התמחות בספרות השוואתית, מסלול א':

(כל הקורסים בלימודי החוג מדרג 4 ומעלה).

התכנית מורכבת מקורסים בספרות עברית, קורס כללי, שיעורי העשרה ולימודי עזר.

1. 4 קורסים של 4 שש"ס בספרות השוואתית 16 שש"ס
2 קורסים של 4 שש"ס בספרות עברית 8 שש"ס
1 קורס בביקורת ומתודולוגיה 4 שש"ס
2 קורסים מלימודי בחירה (מדרג 3 ומעלה) 8 שש"ס
שפה זרה שניה (דרג ב') 8 שש"ס
סמינר מחלקתי (חובה בכל השנים).
לימודי השפה הזרה אינם נכללים בשקלול הציונים.

התמחות בספרות השוואתית, מסלול ב':

כל הקורסים על-פי המודל של מסלול א'. בתוספת של עוד 20 שש"ס בלימודי בחירה (במקום 8 שש"ס). באחד מקורסי הבחירה יגיש הסטודנט עבודה סמינריונית. המתמחים במסלול ב' פטורים מלימודי שפה זרה שניה.
הזכאות לתואר מוסמך במסלול ב' אינה מאפשרת לימודים ישירים לקראת תואר שלישי.

שיקלול הציונים

מסלול א'

עבודות גמר מחקרית	35%
3 עבודות סמינריוניות	30%
ציונים בקורסים אחרים	35%

מסלול ב'

בחינת גמר	30%
3 עבודות סמינריוניות	30%
ציונים בקורסים אחרים	40%

מסלול אישי

מטרתו של מסלול זה לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות ומחייב לימוד קורסים מחוגים ופקולטות שונות. במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות כמו במסלול א' ובכתיבת עבודת גמר מחקרית. תכנית הלימודים תיבנה ע"י מנחה עבודת הגמר המחקרית ותקבל אישור יו"ר הוועדה החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים.

שיקול הציונים

עבודות גמר מחקרית	35%
3 עבודות סמינריוניות	30%
ציונים בקורסים האחרים	35%

תכנית לימוד לתואר שני ב"תרבות ישראל – ספרות, מחשבה והיסטוריה" של החוגים לספרות עברית והשוואתית ותולדות ישראל

התרבות היהודית היא תחום מובהק שבו מתבקש לימוד בין-תחומי. ההכרה בצורך ללימוד אינטר-דיסציפלינרי בלימודי התרבות היהודית הביאה לשיתוף פעולה בין החוג לספרות עברית והשוואתית והחוג לתולדות ישראל במטרה ליצור מגמת לימוד בתרבות ישראל. במגמה זו יושם דגש על לימוד משולב שענינו חשיפת הקשרים וההשפעות ההדדיים בין יצירות תרבות מתקופות שונות וממרכזים יהודיים שונים, הדגשת קשרי הגומלין המתקיימים בין תהליכים חברתיים לבין תרבות וספרות, ושימוש במסורות תיאורטיות מגוונות להבנת תהליכים אלה.

הלימודים מאורגנים על-פי תקופות: הזמן העתיק, ימה"ב והעת החדשה. בנוסף לשעורים אלה מוצע קורס חובה "מגמות בחקר תרבות ישראל" וקורס השלמה בקריאת טקסטים עבריים.

מסלולי הלימוד

מסלול א'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 36 שש"ס, לא כולל לימודי שפות ולימודי השלמה. במסלול זה נדרש/ת התלמיד/ה לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 44 שש"ס לא כולל לימודי השלמה.

במסלול זה קיימות שתי אפשרויות:

- 1) סיום לימודים עם בחינות גמר.
- 2) סיום לימודים עם פרויקט גמר מחקרי כמפורט בתקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה כמקובל בחוגים לספרות עברית והשוואתית או בתולדות ישראל. התלמידים יוכלו להתמחות באחד החוגים עפ"י בחירתם.

חובות הלימוד

מסלול א'

על התלמידים ללמוד שיעורים בהיקף של 24 שש"ס בתכנית, ואת הקורס "מגמות בחקר תרבות ישראל" (4 שש"ס) וקריאת טקסטים עבריים (4 שש"ס) סה"כ 32 שש"ס.

במסגרת שיעורי הבחירה ילמדו תלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית 1 יחידות של 4 שש"ס (סה"כ 4 שש"ס) מן החוג לתולדות ישראל ותלמידים הרשומים בחוג לתולדות ישראל ילמדו 1 יחידות של 4 שש"ס (סה"כ 4 שש"ס) מן החוג לספרות עברית והשוואתית.

לימודי עזר: שפה זרה שנייה עפ"י תחום ההתמחות ובאישור היועץ

(ברמת מתחילים + מתקדמים) 8 שש"ס

במסלול זה יכתבו התלמידים עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב'

לימודי התמחות 28 שש"ס. 20 שש"ס לימודים נוספים מן החוג לתולדות ישראל לתלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית, ולתלמידי החוג לספרות עברית והשוואתית בחוג לתולדות ישראל, כולל הקורס קריאת טקסטים עבריים (חובה).

שקלול הציונים

מסלול א':

- 35% עבודת גמר מחקרית
- 30% 3 עבודות סמינריוניות
- 35% ציונים בקורסים אחרים.

מסלול ב':

- 30% בחינת גמר
- 30% 3 עבודות סמינריוניות
- 40% ציונים בקורסים אחרים.

תוכנית לתואר שני בכתיבה יוצרת

תאור התוכנית

התוכנית לכתיבה יוצרת נועדה לתלמידים המעוניינים להרחיב את השכלתם האקדמית ולשפר את יכולת הכתיבה היצירתית. מטרת התוכנית להקנות מיומנויות כתיבה ולשפרן, לפתח חשיבה יצירתית וקריאה ביקורתית, לעורר רגישות כלפי השפה ולסייע ביצירה באמצעות המדיום הלשוני.

המסלול מציע התנסות בסדנאות יצירה בז'אנרים שונים: שירה, פרוזה, מחזאות, תירגום וביקורת.

תנאי קבלה

יתקבלו תלמידים העומדים בקריטריון הקבלה לתואר שני. תלמידים שהתואר הראשון שלהם אינו בספרות יחוייבו בהשלמות כנדרש בחוג.

תלמידים יוכלו להתחיל בלימודיהם בתוכנית, וללמוד בקורסי ההשלמה תוך השנה הראשונה במקביל ללימודיהם בסדנאות.

תנאי להתקבלות – הגשת כתב־יד באחד התחומים שבהם נערכות סדנאות היצירה, שייבחן על-ידי וועדת קבלה, וראיון קבלה.

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו במסלול ללא תיזה (מסלול ב'). התלמידים יבחרו שלוש סדנאות (2 שש"ס) מתוך הסדנאות הבאות: סדנה בשירה, סדנה בפרוזה, סדנה בביקורת, סדנה בתרגום סדנה במחזאות וסדנה בספרות ילדים.

סמינריון חובה לתלמידי המסלול (יינתן ע"י יוצר המלמד בחוג) – 4 שש"ס.

4 שעורים עיוניים מתוכנית לימודי המ"א של החוג במסגרתם ניתן יהיה להגיש עבודה סמינריונית – 16 שש"ס.

4 שיעורי בחירה (ניתן לקחת שיעור בחירה מתוך הסדנאות שלא נבחרו או מתוך שיעורי החוג) – 16 שש"ס. סה"כ 48 שש"ס.

חובות התלמידים

במהלך לימודיהם יכתבו התלמידים 2 עבודות סמינריוניות עיוניות ויגישו עבודת יצירה במסגרת אחת הסדנאות.

התלמידים יגישו פרויקט סיום בתחום היצירה במקום בחינת גמר.

שיקלול הציונים

30%	פרויקט סיום בתחום היצירה
25%	סדנאות
20%	2 עבודות סמינריוניות
25%	ציונים בקורסים אחרים

תוכנית לתואר שני ב"ספרות ופילוסופיה" משותפת לחוג לספרות עברית והשוואתית ולפילוסופיה

העקרונות המנחים בתוכנית:

- ◆ השיעורים יעסקו במיפגש בין שתי הדיסציפלינות.
- ◆ קורסי חובה "ביקורת הספרות", ו"אסתטיקה ופרשנות".
- ◆ מורים משתי הדיסציפלינות ישתפו פעולה בהנחיית עבודות גמר ובהוראה. במידת האפשר ינחו מורים משתי הדיסציפלינות את התלמידים הכותבים עבודת גמר בתוכנית.
- ◆ הלימודים יאורגנו במבנה זהה לזה הקיים היום בחוגים לספרות עברית והשוואתית ולפילוסופיה.

מסלולי הלימוד

מסלול א'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 32 ש"ס, לא כולל לימודי שפות ולימודי השלמה. במסלול זה נדרש/ת התלמיד/ה לכתוב עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 44 ש"ס לא כולל לימודי השלמה. מסלול זה כולל בחינת גמר.

חובות הלימוד

מסלול א'

על התלמידים ללמוד שיעורים בהיקף 20 ש"ס בתוכנית ואת קורסי החובה "ביקורת הספרות" (4 ש"ס) ו"אסתטיקה ופרשנות" (4 ש"ס). סה"כ 28 ש"ס. במסגרת שיעורי הבחירה ילמדו תלמידים קורס אחד מן התוכנית הרגילה של 4 ש"ס מהחוג לספרות עברית והשוואתית או מן החוג לפילוסופיה, בהתאם לחוג האם.

לימודי עזר

שפה זרה שנייה על-פי תחום ההתמחות ובאישור היועץ (ברמת מתחילים + מתקדמים) 8 ש"ס.

במסלול זה יכתבו התלמידים עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב'

לימודי ההתמחות בתוכנית 28 ש"ס. 8 ש"ס לימודים נוספים מן התוכנית הרגילה של החוג לספרות עברית והשוואתית ו-8 ש"ס מן התוכנית הרגילה של החוג לפילוסופיה. סה"כ 16 ש"ס.

עבודות ובחינות

התלמידים יגישו שלוש עבודות סמינריוניות. על התלמידים לקבל ציונים בכל הקורסים שבהם השתתפו.

תלמידי מסלול ב' יחויבו בבחינת גמר לאחר סיום לימודיהם.

עבודות גמר מחקרית

על פי הכלול בתקנון הלימודים הכללי של הרשות ללימודים מתקדמים. התלמיד יקבל את התואר בחוג שאליו נרשם.

שיקול הציונים

מסלול א'

עבודות גמר	35%
3 עבודות סמינריוניות	30%
ציונים בקורסים אחרים	35%

מסלול ב'

בחינת גמר	30%
3 עבודות סמינריוניות	30%
ציונים בקורסים אחרים	40%

מסלול מואץ למ"א

(הערה: הניסוח בלשון זכר אך כוונתו גם לנקבה)

תנאים אקדמיים

תלמיד לתואר ראשון שיוזמה כמצטיין ע"פ הקריטריונים של החוג יוכל להרשם ללימודי מסלול מואץ לקראת השנה השלישית ללימודי הב"א שלו. לתכנית יתקבלו תלמידים שסיימו את לימודיהם בחוג בשנים א'-ב' בציון ממוצע 90 ומעלה, יומלצו על ידי מורי החוג לועדה החוגית ללימודים מתקדמים ויעמדו בראיון קבלה אצל ראש החוג או יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים. היוזמה להתקבל למסלול המואץ יכולה לבוא מצד התלמיד או מצד מורי החוג.

תלמיד במסלול דו-חוגי ימציא אישור מראש החוג, שבו הוא אינו ממשיד למ"א, המציין כי הוא יוכל לסיים את חובות הלימודים לתואר בוגר עד תום השנה השלישית ללימודיו.

משך הלימודים לתואר ראשון ושני במסלול המואץ הינו 4 שנים (8 סמסטרם).

המסלול יהיה פתוח אך ורק לתלמידים הנרשמים למסלול א' למ"א (עם עבודת גמר מחקרית). התלמיד יחויב בכל מכסת הלימודים של התואר הראשון והשני.

קבלתו של תלמיד במסלול המואץ טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

תלמיד שלא יסיים כל חובותיו לתואר בוגר בתום שנה ג' במסלול הדו-חוגי או החד-חוגי לא יוכל ללמוד במסלול המואץ למ"א

זכאות וחובות כספיות

תלמיד שיומלץ על-ידי החוג למסלול המואץ יהיה פטור מדמי הרשמה ומתשלום עבור ערכת הרשמה ללימודי המ"א, ויוכל לקבלה ביחידה להרשמה וקבלת תלמידים על סמך מכתב הפניה מראש החוג או יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים.

התלמיד ישלם סך של 400% עבור כל לימודיו הנורמטיביים במסלול המואץ (300% עבור הב"א ו-100% עבור המ"א).

בשנה השלישית ללימודים ישלב התלמיד במסגרת לימודיו לתואר בוגר קורסים לתואר מוסמך, ויקבל פטור משכר הלימוד עבור מכסת השעות לתואר מ"א שאותו ילמד.

בשנה הרביעית ללימודיו ישלם התלמיד שכר לימוד מלא עבור כל מכסת לימודי המ"א שבה חייב.

במידה ולא יסיים התלמיד את חובות השמיעה שלו בתום השנה הרביעית ישלם בשנה החמישית שכר לימוד מלא עבור כל מכסת לימודים נוספת שתשאר לו.

מבנה הלימודים למסלול המואץ

בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר בוגר ושנה א' לתואר מ.א.) ישלים הסטודנט את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך ילמד מתוך הקורסים המוצעים לתואר מוסמך כדלקמן:

- קורס ב"ביקורת ומתודולוגיה".
  - 2-3 קורסים מתוכנית המ.א. לפי מגמת התמחות: 1. ספרות השוואתית או 2. ספרות עברית, ולפי תחומי לימודיו בספרות עברית: א. ספרות המדרש, האגדה והספרות העממית; ב. ספרות ימי הביניים; ג. הספרות העברית החדשה, ו/או שעורי בחירה (כולל סמינר אחד בו יגיש עבודה סמינריונית), סה"כ 8-12 שש"ס.
  - יתחיל לימודיו בשפה זרה שניה: (4-8 שש"ס, עד לפטור מרמת מתקדמים).
  - בשנה זו חייב הסטודנט למצוא לו מנחה לעבודת הגמר מתוך מורי החוג שיהיה גם היועץ שלו להכוונת לימודיו לשנה ד' של לימודיו.
  - בשנה ד' ללימודיו (השניה ללימודי המ.א.) ישלים הסטודנט את חובותיו בלימודי המ.א. עד לסך של 32-36 שש"ס:
  - בלימודי החוג (על-פי המגמה ותחום התמחותו)
  - בשעורי בחירה
  - בסמינריון המחלקתי ללימודים מתקדמים
  - בשפה הזרה (עד לרמת מתקדמים).
  - ישלים את הגשת 3 העבודות הסמינריוניות בהן הוא חייב.
  - הצעת המחקר חייבת לעבור אישור של הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים.
  - עד סוף השנה הרביעית ללימודיו חייב התלמיד לסיים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית ולהגישה לשיפוט.
- מתוך 32-36 השעות ישמע התלמיד 12 שש"ס לימודי בחירה מחוץ לחוג או בתוכו. אם יבחר הסטודנט לקחת לימודים אלה בתוך החוג, אז: תלמידי המגמה לספרות עברית יקחו את הקורסים מתחום הספרות השוואתית; תלמידי ספרות השוואתית יקחו את קורסי הבחירה מתחום הספרות העברית.

עבודות ובחינות (כללי)

התלמידים צריכים לקבל ציונים על השתתפותם בכל הקורסים.

מסלול א' התלמיד יכתוב 3 עבודות סמינריוניות. 2 עבודות סמינריוניות בלימודי החוג בהתאם למגמה בה הוא מתמחה. במגמה לספרות עברית יכתוב את 2 העבודות במסגרת המגמה לספרות עברית. ועבודה אחת במסגרת לימודי הבחירה. במגמה לספרות השוואתית יכתוב את 2 העבודות בספרות השוואתית ועבודה אחת בלימודי בחירה, או במגמה לספרות עברית.

במקרים חריגים ניתן לכתוב עבודה סמינריונית שניה בלימודי בחירה בחוג אחר אך ורק באישור המנחה או באישור יושב ראש הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים.

מסלול ב' יכתוב התלמיד 3 עבודות סמינריוניות (שתיים בחוג ואחת בלימודי הבחירה). תלמידי מסלול ב' יחויבו בבחינות גמר לאחר סיום לימודיהם בחוג. בחינת הגמר תכלול 2 בחינות:

א. מבחן בתיאוריה וביקורת – בכתב

ב. התמחות ביוצר – בעל-פה

החומר ייקבע בתיאום עם יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים.

הבחינות תתקיימנה לאחר סיום חובות השמיעה.

עבודת גמר מחקרית

ראה בתקנון הלימודים הכללי – הרשות ללימודים מתקדמים.

הלימודים לקראת תואר ד"ר (Ph.D.) בספרות עברית והשוואתית

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד מחקר כל בעל תואר שני בחוג ספרותי כלשהוא באוניברסיטה מוכרת בארץ ובחו"ל שלמד במסגרת מסלול מחקרי (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) והשיג טוב (80) לפחות במהלך לימודיו וטוב מאוד (86) בעבודת הגמר המחקרית. מוסמכי חוגים אחרים המבקשים להתקבל יחוייבו בלימודי השלמה. מוסמכים על פי מסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) לא יתקבלו אלא לאחר השלמת עבודת גמר מחקרית ברמה הנדרשת. מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

הקבלה לדוקטוראט מותנית בהסכמה בכתב של אחד ממורי החוג המוסמכים לכך להנחות את התלמיד בעבודתו, ובהצגה ראשונית של תחום המחקר ומטרתו, מאושרת בחתימת ידו של המנחה המיועד. כמו כן על המועמד להמציא 2 המלצות של אנשי סגל אוניברסיטאי. (אחד הממליצים יהיה מנחה התיזה).

משך הלימודים: 3 שנים (שנה ראשונה – שלב מחקר א' – כתיבת הצעת מחקר ואישורה. שנה שנייה ושלישית – כתיבת עבודת המחקר).

מבנה הלימודים

בשלב הלימודים הראשון שימשך שנה אחת יעסוק התלמיד בהכנת תוכנית מחקר מפורטת שתוגש בחתימת המנחה/והוועדה הנלוות במידה ותוקם ליו"ר ועדת הדוקטוראט החוגית. עם אישור ההצעה יתקבל המועמד כתלמיד מחקר מן המניין (השלב השני).

מדרך עבודת הד"ר/והוועדה הנלוות במידה ותוקם, יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה; ועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם; בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה (לא כולל דרישות השלמה ולימודי עזר כגון שפות זרות). תכנית הלימודים תיקבע בידי ועדת הדוקטוראט עם קבלת התלמיד לשלב ראשון של לימודיו. המעבר משלב ראשון לשלב השני מותנה בהשלמה של לפחות שליש מן התכנית.

עם סיום עבודת במחקר יגיש התלמיד את עבודתו בחתימת המנחים ובאישור והוועדה הנלוות במידה ותוקם לוועדת הדוקטוראט החוגית.

לאחר שתיערך בדיקה שתאשר כי אמנם סיים התלמיד את כל חובותיו כנדרש על-פי התקנון, תמליץ הוועדה על העבודה לשיפוט ותעביר אותה לרשות ללימודים מתקדמים.

פילוסופיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר יונתן ברג

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:

פרופ' אהרון בן-זאב, פרופ' עמיהוד גלעד, פרופ' יואל הופמן (אמריטוס), פרופ' דניאל סטטמן, פרופ' שאול סמילנסקי.

פרופסור חבר:

פרופ' עודד בלבן, פרופ' גיורא הון, פרופ' רות לורנד (שבתון), פרופ' מיכאל שטראוס (אמריטוס), פרופ' עזרא תלמור (אמריטוס).

מרצה בכיר:

ד"ר מייקל אנטוני, ד"ר יונתן ברג, ד"ר מאיר חמו, ד"ר מנחם לוז, ד"ר עדו לנדאו, ד"ר אפרים נבון (שבתון בסמ' ב'), ד"ר דן נשר (גמלאי), ד"ר יובל שטייניץ (חל"ת).

מרצה:

ד"ר אריאל מירב.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' אמבר בן-שושן**

מגדל אשכול, קומה 19, חדר 1902

שעות הקבלה: ימים א'-ה', 10.00-12.00

טלפון: 04-8240903/2; פקס: 04-8249735

דוא"ל: ashushan@univ.haifa.ac.il

אתר החוג: <http://philo.haifa.ac.il>

לוחות המודעות: בקומת ה-600 ובקומה 19 ליד מזכירות החוג.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

הלימודים לקראת התואר הראשון מיועדים להקנות לתלמידים ידע בשיטות הפילוסופיות העיקריות, כושר לקרוא באופן עצמאי טקסט פילוסופי ויכולת לבחון שיקול-דעת פילוסופיים.

סדר הלימודים במסלול הדו-חוגי

על התלמידים להשלים תוכנית לימודים של 60 נקודות זכות ושתי עבודות סמינריוניות אצל שני מורים שונים.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

נקודות זכות	דרג	
4	1	מבוא לפילוסופיה יוונית
4	1	רציונליזם ואמפריציזם
2	1	מבוא לפילוסופיה של קאנט
4	1	לוגיקה
4	2	תורת ההכרה
4	2	מבוא לאתיקה
38, מהן לפחות 20 בדרג 3	2-3	שיעורי בחירה/סמינריונים
60	סה"כ	

פרישת לימודים סטנדרטית

נ"ז		שנה א'
4	מבוא לפילוסופיה יוונית	
4	רציונליזם ואמפריציזם	
2	מבוא לפילוסופיה של קאנט	
4	לוגיקה	
6	שיעורי בחירה בדרג 2	
4	תורת ההכרה	שנה ב'
4	מבוא לאתיקה	
12	שיעורי בחירה/סמינריונים	
20	שיעורי בחירה/סמינריונים	שנה ג'

סדר הלימודים במסלול החד-חוגי

ניתן להתקבל למסלול החד-חוגי משנה ב' ואילך בתנאי שממוצע הציונים בשני החוגים הוא לפחות 80. אפשר גם להתקבל למסלול החד-חוגי החל משנה א', באישור מיוחד של יועץ הב"א. על התלמידים להשלים תוכנית לימודים של 120 נקודות זכות, הכוללת 90-72 נקודות בפילוסופיה, מהן לפחות 26 בדרג 3, ו-30-48 נקודות בלפחות שני חוגים אחרים. בדרך כלל (אבל לא בהכרח) הלימודים בחוגים אחרים יהיו במסגרת מקבצים מהחוג ללימודים רב-תחומיים. בנוסף לשיעורים התלמידים יגישו ארבע עבודות סמינריוניות, שלוש בחוג (אצל שני מרצים שונים לפחות) ואחת בחוג אחר.

עבודות סמינריוניות

בנוסף לתוכנית הלימודים, על התלמידים להגיש עבודות סמינריוניות, במשקל כולל של 20% מציון הגמר. עבודה סמינריונית נכתבת במסגרת שיעור כלשהו (לא בהכרח סמינריון) בדרג 3 או 4, מעל ומעבר לדרישות הכלליות של השיעור, ובאישור ובהנחיית המרצה. ציון העבודה אינו בהכרח זהה לציון הסופי בשיעור.

חובות נוספות לתלמידי תואר ראשון

1. הרישום לפחות מ-16 נקודות זכות לשנה, טעון אישור יועץ הב"א של החוג.
2. תנאי להמשך הלימודים בחוג הוא ממוצע ציונים של לפחות 65.
3. על התלמידים להשלים חובותיהם באנגלית כשפה זרה כתנאי כניסה לקורסים בדרג 3.

נהלים כללים

1. לשיעורים מסוימים ישנם תנאי קבלה – דרישות קדם או אישור המורה. חריגה מתנאי הקבלה תתקבל רק באישור המורה. רישום לא מורשה לא ייחשב.
  2. המועד האחרון לסיום כל חובות ההגשה (עבודות סמינריוניות, עבודות רגילות, וכל מטלה אחרת בקורס) הנו כדלקמן:
- ◆ לשיעורים של סמסטר א' – עד סוף סמסטר ב' (תאריך מדוייק יפורסם בתחילת שנה"ל).
  - ◆ לשיעורים של סמסטר ב' – עד תחילת סמסטר א' העוקב.

מורה הקורס רשאי להחמיר בתאריכים אלו. העבודה תוגש למוזכירות החוג בצירוף "טופס הגשת עבודות" שימולא על ידי התלמיד. עבודה שתקבל באיחור רק באישור מיוחד על בסיס טופס בקשה שיוגש למוזכירות. במקרה שאושרה הבקשה, הסטודנט מחויב בבירור מול מדור שכר לימוד בכל הנוגע לאיחור.

3. לוחות המודעות של החוג ממוקמים בקומת ה-600, בקומה 19 ליד מוזכירות החוג ובאתר החוג תחת הקישורית: "הודעות". לוחות אלה הינם המקור הרישמי למידע מטעם החוג, גם לציונים וגם להודעות. על התלמידים להתעדכן לפי הצורך.

מקבצים בפילוסופיה

מקבץ מצומצם (20 נ"ז):

שיעורים בדרג 1 8 נ"ז

שיעורים בדרג 2-3 12 נ"ז
עבודה סמינריונית אחת (במסגרת שיעור בדרג 3)
מקבץ מורחב (40 נ"ז):
שיעורים בדרג 1 14 נ"ז
שיעורים בדרג 2-3 26 נ"ז
שתי עבודות סמינריוניות (במסגרת שיעורים בדרג 3)

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' דניאל סטטמן

מטרת הלימודים

הלימודים לקראת התואר השני באים להרחיב את ידיעותיהם של התלמידים בפילוסופיה, להקנות להם כושר לפרש באופן עצמאי טקסט פילוסופי ולערוך שיקולי דעת פילוסופיים.

תנאי הקבלה

ב"א בפילוסופיה באוניברסיטה מוכרת, בציון סופי של 80 לפחות, ציון סופי של 76 לפחות בחוג השני ואישור הוועדה החוגית לתואר שני.

השלמות לתואר השני

בעלי תואר ראשון, במקצועות אחרים ולא בפילוסופיה, אשר מבקשים להתקבל ללימודי התואר השני בפילוסופיה, יהיו חייבים בשנת השלמות, שבה יידרשו ללמוד 22 שש"ס, לפי הפירוט הבא:

מבוא לפילוסופיה יוונית (4) רציונליזם ואמפריציזם (4) מבוא לפילוסופיה של קאנט (2) לוגיקה (4) מבוא לאתיקה (4) תורת ההכרה (4). בהתאם לשיקול דעתו, רשאי יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני, להקל על דרישות ההשלמה או לשנותן, בהתאם לרקע הקודם של המועמד. עם סיום ההשלמות כנדרש, בממוצע 80 לפחות, יוכלו המועמדים להירשם ללימודי תואר שני בחוג.

תלמידים שסיימו תואר ראשון במוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים בבדיקה בעברית, כתנאי קבלה. פטורים מבדיקה זו תלמידים שסיימו בי"ס תיכון בשפה העברית.

סדרי לימודים

1. הלימודים לתואר שני מתקיימים בשני מסלולים: מסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) ומסלול ב', שכולל עמידה בבחינות גמר.
2. הרישום לשנה ראשונה בלימודי התואר השני יהיה למסלול ב' בלבד.
3. בסוף השנה הראשונה, יוכלו תלמידים המעוניינים בכך להירשם למסלול א', אם עמדו בתנאים הבאים:
  - א. השיגו ממוצע של 90 ומעלה (על בסיס לפחות שלושה קורסים עם ציון מספרי).
  - ב. מצאו מנחה לתזה.
4. ועדת המ.א. של החוג תוכל לחרוג מכללים אלה במקרים מיוחדים בהתאם לשיקול דעתה.

פירוט המסלולים לתואר שני

מסלול א' (32 שש"ס)

- התלמידים ילמדו קורסים לפילוסופיה בהיקף הכולל של 32 שש"ס לפי הפירוט הבא:
1. "סדנת עבודות גמר" (2 שש"ס)
 "סדנה לכתובה פילוסופית" (2 שש"ס)
 28 שש"ס שיעורים וסמינריונים, מתוכם עד 6 שש"ס בדרג 3, והשאר בדרג 4.
 מתוך 28 שש"ס, רשאים התלמידים לקחת עד 8 שש"ס מחוץ לחוג (באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני). יש אפשרות להשתתף בקולוקווים החוגי במשך שנה אחת (2 שש"ס).
  2. על התלמידים להגיש שתי עבודות סמינריוניות אצל מורים שונים, בסמינריונים בדרג 4.
  3. הוועדה החוגית לתואר שני יכולה לחייב את התלמידים בלימודי שפה זרה שנייה בהתאם לנושא עבודת הגמר.

שקלול ציונים מסלול א'

- 50% – עבודת גמר מחקרית
- 20% – שתי עבודות סמינריוניות
- 30% – סמינריונים ושיעורי בחירה

מסלול ב' (44 שש"ס)

- התלמידים ילמדו קורסים לפילוסופיה בהיקף הכולל של 44 שש"ס לפי הפירוט הבא:
1. "סדנה לכתובה פילוסופית" (2 שש"ס)
 42 שש"ס שיעורים וסמינריונים מתוכם רשאים התלמידים ללמוד עד 14 שש"ס בדרג 3, והשאר בדרג 4.
 מתוך 42 שש"ס, רשאים התלמידים לקחת עד 8 שש"ס מחוץ לחוג (באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני). יש אפשרות להשתתף בקולוקווים החוגי במשך שנה אחת (2 שש"ס).
  2. במסלול ב' התלמידים אינם כותבים עבודת גמר מחקרית, אך עליהם להגיש שלוש עבודות סמינריוניות אצל מורים שונים, בסמינריונים בדרג 4.

3. על התלמידים להבחין בשתי בחינות גמר בכתב, מתוך שלושת הנושאים הבאים:
- * נושא תחומי (לדוגמה אונטולוגיה, אתיקה, תורת ההכרה, אסתטיקה, פילוסופיה של המדע)
  - * שיטה פילוסופית קלאסית (בת תקופה הקודמת למאה ה-20)
  - * שיטה פילוסופית מודרנית (לדוגמה פנומנולוגיה, פוזיטיביזם לוגי, פרגמטיזם, תועלתנות)

שקלול ציונים מסלול ב'

- 30% – שתי בחינות גמר
- 30% – שלוש עבודות סמינריונית
- 40% – סמינריונים ושיעורי בחירה

תוכנית לתואר שני בספרות ופילוסופיה (תוכנית משותפת לחוג לפילוסופיה ולחוג לספרות עברית השוואתית)

ראש התוכנית: פרופ' רות לורנד

כללי

מטרת התוכנית לבנות מסגרת לסטודנטים לתואר שני המבקשים לחבר בין לימודי ספרות ופילוסופיה.

העקרונות המנחים בתוכנית

- ◆ השעורים יעסקו במיפגש בין שתי הדיסציפלינות.
- ◆ קורסי חובה: "ביקורת הספרות", ו"בעיות נבחרות באסתטיקה בת זמננו".
- ◆ מורים משתי הדיסציפלינות ישתפו פעולה בהנחיית עבודות גמר מחקריות ובהוראה. במידת האפשר ינחו מורים משתי הדיסציפלינות את התלמידים הכותבים עבודת גמר מחקרית בתוכנית.
- ◆ הלימודים יאורגנו במבנה זהה לזה הקיים היום בחוגים לספרות עברית והשוואתית ולפילוסופיה.
- ◆ כל תלמיד ירשם לפי בחירתו בחוג לספרות עברית והשוואתית או בחוג לפילוסופיה ויקבל את תעודת המוסמך בהתאם לחוג אליו נרשם.

מסלולי הלימוד

מסלול א'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 32 ש"ס, לא כולל לימודי שפות ולימודי השלמה. במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 44 ש"ס, לא כולל לימודי שפות ולימודי השלמה. מסלול זה אינו כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית, אך כולל בחינות גמר.

חובות הלימוד

מסלול א'

על התלמידים ללמוד קורסים בהיקף 16 ש"ס בדרג 4 בספרות או בפילוסופיה, בהתאם לתחום ההתמחות ועל פי המלצת מרכזת התוכנית. כן עליהם ללמוד את קורסי החובה "ביקורת הספרות" (4 ש"ס) ו"בעיות נבחרות באסתטיקה בת זמננו" (4 ש"ס), "סדנה לכתיבה פילוסופית" (2 ש"ס) ו"סדנת עבודות גמר" (2 ש"ס), סה"כ 28 ש"ס. בנוסף, ילמדו התלמידים קורס אחד של 4 ש"ס, בדרג 3 או 4, מהחוג לספרות עברית והשוואתית או מן החוג לפילוסופיה, בהתאם לחוג האם. על התלמידים להגיש שלוש עבודות סמינריוניות, בסמינריונים דרג 4, אצל שלושה מורים שונים. במסלול זה יכתבו התלמידים עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב'

לימודי התמחות בתוכנית 26 ש"ס בדרג 4. בנוסף, על התלמידים לקחת את הקורס "סדנה לכתיבה פילוסופית" (2 ש"ס), 8 ש"ס נוספות בדרג 3-4 בחוג לספרות עברית והשוואתית ו-8 ש"ס נוספות בדרג 3-4 בחוג לפילוסופיה, סה"כ 44 ש"ס.

עבודות ובחינות

עבודות ובחינות

התלמידים יגישו שלוש עבודות סמינריוניות, בסמינריונים בדרג 4, אצל שלושה מורים שונים. תלמידי מסלול ב' חייבים בשתי בחינות גמר בסוף לימודיהם: האחת בפילוסופיה והשנייה בספרות עברית והשוואתית.

שקלול ציונים מסלול א'

- 35% - עבודת גמר מחקרית
- 30% - שלוש עבודות סמינריוניות
- 35% - ציונים בקורסים אחרים

שקלול ציונים מסלול ב'

- 30% - בחינות גמר
- 30% - שלוש עבודות סמינריוניות
- 40% - ציונים בקורסים אחרים

תוכנית לתואר שני באתיקה יישומית ומקצועית

כללי

מטרת התוכנית לבנות מסגרת לסטודנטים לתואר שני המבקשים ללמוד את תחום האתיקה מתוך גישה יישומית.

העקרונות המנחים בתוכנית

- ◆ השעורים יעסקו במפגש בין הפילוסופיה, ובמיוחד האתיקה, וחיי המעשה.
- ◆ קורסי חובה: סוגיות באתיקה יישומית ומקצועית, סמינר מחקר לתלמידי התוכנית וסמינר מתקדם באתיקה יישומית.
- ◆ הלימודים יאורגנו במבנה דומה לזה הקיים היום בחוג לפילוסופיה.
- ◆ התלמיד יירשם בחוג לפילוסופיה אך ילמד גם בחוגים אחרים בהתאם לעניין ולתחומי העיסוק.

מסלולי הלימוד

מסלול א'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 32 ש"ס, לא כולל לימודי שפות ולימודי השלמה. במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 44 ש"ס, לא כולל לימודי שפות ולימודי השלמה. מסלול זה אינו כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית, אך כולל שתי בחינות גמר.

חובות הלימוד

חובות לשני המסלולים

- סוגיות באתיקה יישומית ומקצועית (4 ש"ס) – חובה שנה א'
- סמינר מחקר לתלמידי התוכנית (4 ש"ס) – חובה שנה א'
- סמינר מתקדם באתיקה יישומית (4 ש"ס) – חובה שנה ב'
- קורסי בחירה בהיקף של 6 ש"ס מחוץ לחוג (באישור ראש התכנית) בדרג 3 ומעלה
- סדנה לכתיבה פילוסופית (2 ש"ס)

סה"כ: 20 ש"ס

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית

- 20 ש"ס חובות משותפות לשני המסלולים
- 10 ש"ס שיעורי בחירה במסגרת התוכנית. יש אפשרות להשתתף כשיעור בחירה בקולוקווים החוגי במשך שנה אחת (2 ש"ס)
- סדנת עבודות גמר (2 ש"ס)
- הערה:** 8 ש"ס מתוך כלל שיעורי הבחירה יהיו בתחום שבו נכתבת עבודת הגמר המחקרית (לפי אישור מרכז התכנית).

מסלול ב' – עם בחינות גמר

התלמיד ילמד את מכסת השיעורים של התלמידים במסלול א', פרט לסדנת עבודות גמר (סה"כ 30 שש"ס), ובנוסף לכך שיעורי בחירה רלבנטיים נוספים בסך 14 שש"ס.

עבודות ובחינות

התלמידים במסלול א' יגישו שתי עבודות סמינריוניות אצל מורים שונים ועבודת גמר מחקרית. התלמידים במסלול ב' יגישו שלוש עבודות סמינריוניות, בסמינריונים דרג 4, אצל מורים שונים. בנוסף, על התלמידים להבחן בשתי בחינות גמר בכתב, מתוך שלושת הנושאים הבאים:

- ◆ תחום יישומי מסוים (לדוגמא: אתיקה רפואית, אתיקת עסקים, אתיקה צבאית)
- ◆ בעיה יישומית מסוימת (לדוגמא: המתת חסד, הפלות, מיסוי צודק, פורנוגרפיה)
- ◆ יישום של תורה מוסרית מסוימת (לדוגמא: גישות חזיוניות, גישות תועלתניות)

עבודת גמר מחקרית

על פי הכלול בתקנון לימודי תואר שני של הרשות ללימודים מתקדמים.

שקלול ציונים

כמו במסלולי א' ו-ב' בתוכנית הרגילה של החוג.

מסלול מואץ לתואר שני (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)

תיאור התכנית

החוג מציע לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך ארבע שנים (8 סמסטרים) את התואר הראשון והשני. הלומדים במסלול חייבים למלא את כל מכסת הלימודים לתואר ראשון במסלול הדר-חוגי או החד-חוגי ולתואר שני, כמצוין בשנתון בנהל מסלול מואץ למ"א.

תנאי הקבלה

לתוכנית יתקבלו תלמידים שסיימו בחוג את השנים א' וב' בציון ממוצע של 90 ומעלה. הקבלה למסלול תיעשה אך ורק על פי שיקולי ועדת המ"א החוגית לאחר ראיון שתקיים הוועדה עם המועמדים במהלך הקיץ שבין שנה ב' לשנה ג', ותאושר על-ידי הדיקן ללימודים מתקדמים. מעמד תלמיד מ"א מן המניין יושג רק על-ידי השלמת כל החובות לתואר הראשון ובתום שנת הלימודים הראשונה במסלול זה.

תארים

עם השלמת מכסת הלימודים לתואר הראשון יקבלו הלומדים בתוכנית תואר "בוגר" כמקובל באוניברסיטה. עם השלמת החובות לתואר שני, כולל הגשת עבודת הגמר המחקרית וסיום שיפוט, יהיו זכאים הלומדים בתוכנית לקבל תואר "מוסמך" האוניברסיטה בחוג לפילוסופיה. תלמידים שלא יהיו זכאים לתואר בוגר, בתום שנה ג' ללימודיהם לתואר זה, לא יוכלו להמשיך ללמוד במסלול המואץ, ויחולו עליהם תשלומים נוספים של שכ"ל בהתאם לנוהל מסלול מואץ. (ראה נוהל מסלול מואץ בשנתון זה, פרק הרשות ללימודים מתקדמים).

קולוקווים החוג (סמינר מחלקתי)

החוג לפילוסופיה מקיים קולוקווים (סמינר מחלקתי), שבמסגרתו ניתנות הרצאות בנושאי מחקר פילוסופיים עכשוויים, לעיתים קרובות על ידי מרצים אורחים מאוניברסיטאות אחרות בארץ ובעולם. לאחר הרצאות אלה ישנה הזדמנות לדון עם המרצה בהרחבה על עבודתו ורעיונותיו. פגישות הקולוקווים מתקיימות בדרך כלל אחת לשבועיים. רשימה עדכנית המפרטת את שמות המרצים המתוכננים, את נושאי הרצאותיהם, ואת זמני ההרצאות, תפורסם באתר החוג ועל גבי לוחות המודעות של החוג לאחר פתיחת שנת הלימודים. בדרך כלל ההרצאות מתקיימות ביום ג' בין השעות 16.00-18.00, בקומה 19, מגדל אשכול, בחדר 1919. סטודנטים מעוניינים מוזמנים להגיע לפגישות אלה.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' שאול סמילנסקי

א. המסלול ללימודי תואר שלישי

תנאי קבלה

החוג מקבל בקשות ממועמדים אשר קבלו תואר שני בפילוסופיה במוסד מוכר להשכלה גבוהה בציון סופי של 85 לפחות, ובציון עבודת הגמר המחקרית של 90 לפחות. על המועמדים למצוא מנחה לדוקטורט מבין מורי החוג המוסמכים לכך ולבקש מהמנחה להעביר בכתב לוועדת הדוקטורט את הסכמתו לשמש כמדריך של המועמד.

על המועמד להגיש

א. בקשה לקבלה ללימודים ביחידה להרשמה וקבלת תלמידים.

ב. למזכירות החוג את המסמכים שלהלן:

- ◆ טופס בקשה לקבלה ללימודים לדוקטורט בחוג לפילוסופיה
- ◆ הצהרת כוונות קצרה לגבי נושא המחקר המוצע (הכוונה אינה להצעת מחקר לדוקטורט, שתוגש עד סוף שנת הלימודים הראשונה)
- ◆ גיליונות ציונים מאושרים לכל הלימודים האקדמיים של המועמד וצילומי תעודות הגמר (בתוספת תרגומים במקרה שהמסמכים אינם כתובים בעברית או באנגלית)
- ◆ העתקים מעבודות הגמר ומכל הפרסומים הפילוסופיים של המועמד (במקרה שהעבודות האלה לא נכתבו בעברית או באנגלית, יש להגיש דוגמה אחרת של כתיבה פילוסופית של המועמד בעברית או באנגלית, כגון עבודה סמינריונית בפילוסופיה)

◆ קורות חיים, המציגים בקצרה פרטים על חינוכו וניסיונו האקדמי של המועמד ופרטים רלבנטיים נוספים.

על המועמדים לבקש משני ממליצים לשלוח מכתבי המלצה עדכניים ישירות למוכירות החוג לפילוסופיה, אוניברסיטת חיפה, חיפה 31905. על אחד הממליצים להיות מדרך עבודת התיאה, אבל לא רצוי שההמלצה תהיה רק חוות דעת על עבודת הגמר המחקרית.

תוכנית הלימודים

בתחילת לימודי הדוקטורט יקבעו המדריכים לתלמידים, באישור ועדת הדוקטורט, תוכנית לימודים אישית של 8 ש"ס לפחות (עם שני מורים לפחות), בהן על התלמידים למלא חובת נוכחות. במסגרת 8 ש"ס אלו על התלמידים להשתתף בסדנת מחקר לדוקטורנטים (2 ש"ס). ניתן להשתתף בפגישות הקולוקוויום החוגי במשך שנה אחת (2 ש"ס) כחלק מחובת 8 הש"ס.

מהלך כתיבת העבודה

מהלך כתיבת העבודה נמשך שלוש שנים ונחלק לשני שלבים. בשלב א', שאורכו יכול להיות לכל היותר שנה (אך בהחלט יכול להיות קצר מזה) מכינים התלמידים הצעת מחקר לדוקטורט. בשלב ב' כותבים התלמידים את העבודה עצמה.

שלב א'

מטרת הצעת המחקר לדוקטורט להוכיח שהתלמידים אכן מוכנים להתחיל בכתיבת עבודת הדוקטורט. ההצעה תהיה באורך של כעשרה עד עשרים עמודים ותכלול את הנושאים הבאים:

- ◆ שם העבודה בעברית ובאנגלית
- ◆ הסבר והגדרת הנושא
- ◆ פירוט העבודה המחקרית שנעשתה עד כה על הנושא, והסבר מה החידוש והתרומה במחקר המוצע
- ◆ רשימת פרקי העבודה ותוכנם
- ◆ ביבליוגרפיה

לאחר שיאשרו המדריכים את ההצעה, יגישו אותה התלמידים לוועדה הד"ר החוגית, וזו תשלח את ההצעות לשיפוט. לאור חוות הדעת של השופט (או השופטים) תחליט הוועדה אם לאשר את ההצעות כמות שהן, לדחותן, או לאשר אותן בכפוף לשינויים ותיקונים. אושרו ההצעות כמות שהן, או שתיקנו התלמידים את הטעון תיקון לשביעות רצונה של הוועדה, יעברו התלמידים לשלב ב'.

שלב ב'

בשלב ב' התלמידים יכתבו את עבודת הדוקטורט, בהתאם לתקנון ללימודי תואר שלישי. קצב ההתקדמות יילקח בחשבון בבקשות להמלצות עבור מענקים. העבודה תוגש לשיפוט תוך שלוש שנים ממועד תחילת שלב א'. אם כתיבת העבודה לא תסתיים תוך הזמן המוקצב, על התלמידים להגיש בקשה להארכה, שתידון על ידי ועדת הדוקטורט החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים. העבודה תישפט בהתאם לתקנון ללימודי תואר שלישי.

ב. המסלול הישיר לדוקטורט

מסלול זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי. במסלול זה משולבים לימודי המ"א והדוקטורט. על המועמדים לבקש משני ממליצים לשלוח מכתבי המלצה עדכניים ישירות למזכירות החוג לפילוסופיה, אוניברסיטת חיפה, חיפה 31905. הקבלה למסלול זה טעונה אישור ועדת הדוקטורט.

מועמדים למסלול חייבים להיות בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, שהשיגו בלימודי התואר הראשון בפילוסופיה ציון ממוצע של 92 לפחות ובחוג השני ציון ממוצע של 90 לפחות. הלימודים במסלול מותנים בנכונותם של מורים בחוג להדריך את התלמידים בכתיבת עבודת הדוקטורט. על התלמידים יהיה למצוא מדריך לפני כתיבת הצעת המחקר. על המועמדים ללמוד את מכסת השיעורים של לימודי התואר השני במסלול עם תיזה, ולהגיש 2 עבודות סמינריוניות בציון 90 כל אחת. פרטים נוספים על המסלול בערך הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה.

לימודי השלמות לקראת תואר שלישי

א. מסלול השלמות למסיימי תואר שני בפילוסופיה ללא עבודת גמר מחקרית (תיזה)

על המועמדים למסלול זה להשלים כתיבת תיזה בציון 90 לפחות, ולהשתתף בסדנה לעבודות גמר, תוך תיאום עם ועדת המ"א של החוג. משך הלימודים במסלול השלמה זה הינו לכל היותר שנה. חריגה מכלל זה טעונה המלצות ואישורים של המנחה, הוועדה החוגית, והדיקן ללימודים מתקדמים.

בתום ההשלמות המועמדים יגישו את מועמדותם ללימודי תואר שלישי, והוועדה החוגית ללמודי תואר שלישי תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים האם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי. הקבלה לדוקטורט מותנית בנכונותם של מורים בחוג להדריך את התלמידים בכתיבת עבודת הדוקטורט.

ב. מסלול השלמות למסיימי תואר שני בפסיכולוגיה המעוניינים ללמוד פילוסופיה של הפסיכולוגיה

מסלול זה מיועד לתלמידים בעלי תואר מ"א בפסיכולוגיה ממוסד אקדמי מוכר בציון של 85 לפחות וציון תיזה 90 לפחות, המעוניינים לכתוב דוקטורט בפילוסופיה, תוך שילוב דיון בנושאים פסיכולוגיים.

תוכנית הלימודים תכלול כ-22 ש"ס לימודי השלמה בפילוסופיה. בתום ההשלמות, המועמדים יגישו את בקשתם ללימודי תואר שלישי והוועדה החוגית ללמודי תואר שלישי תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים האם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי. הקבלה לדוקטורט מותנית בנכונותם של מורים בחוג להדריך את התלמידים בכתיבת עבודת הדוקטורט.

ג. מסלול השלמות לבעלי תואר מ"א בחוג שאינו פילוסופיה או פסיכולוגיה

מסלול זה מיועד לתלמידים בעלי תואר מ"א ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל בציון של 85 לפחות וציון תיזה 90 לפחות, המעוניינים לכתוב עבודת דוקטורט בפילוסופיה.

תוכנית הלימודים תכלול כ-26 ש"ס לימודי השלמה בפילוסופיה. בתום ההשלמות המועמדים יגיש את מועמדותם ללימודי תואר שלישי והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים האם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי. הקבלה לדוקטורט מותנית בנכונותם של מורים בחוג להדריך את התלמידים בכתיבת עבודת הדוקטורט.

המועדון הפילוסופי בשיתוף עם החוג לפילוסופיה

המועדון הינו מקום מפגש לסטודנטים של האוניברסיטה בכלל ולתלמידי החוג לפילוסופיה בפרט המעוניינים בשיחה פילוסופית. במסגרת כל מפגש יתקיים דיון על נושא כלשהו ובמהלכו יוכלו המשתתפים לחוות דיעה ולהעיר הערות לגבי הנושא שנבחר לדיון. מידע לגבי נושאי המפגשים וזמניהם יפורסם מעת לעת באתר החוג ועל גבי לוחות המודעות של החוג.

מיקום המועדון: מרתף 10, השוכן ברחוב ירושלים 23, הדר, חיפה.
השתתפות במפגשים כוללת תשלום סמלי.

ציוויליזציות ימיות

חוג לימודים ראשי למ"א ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' אהוד שפניר

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני ושלישי: פרופ' אהוד שפניר

חברי הסגל האקדמי

פרופ' יוסי מרט, פרופ' אהוד שפניר.	פרופסור מן המניין:
פרופ' מיכל ארצי.	פרופסור חבר:
ד"ר יעקב כהנוב, ד"ר מעוז פיין (ד"מ), ד"ר שריאל שלו (חל"ת).	מרצה בכיר:
ד"ר עוזי דהרי, ד"ר חסן חלילה (שבתון), ד"ר עזרא מרכוס, ד"ר דורית סיון.	מרצה:
ד"ר דניאלה בריוסף, ד"ר ברק חרות, ד"ר נדב קשטן, ד"ר עירית זוהר, ד"ר דני כרם.	עמית הוראה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' עדה וולקן**
 שעות הקבלה: ימים א-ה, בין השעות 11.00-13.00
 טלפון: 04-8240941
 פקס: 04-8249011

החוג לציוויליזציות ימיות מתמקד בלימודי האדם והים ומשלב לימודים מתקדמים לתארים שני ושלישי בתחומים: ארכיאולוגיה ימית וחופית, גיאולוגיה וגיאומורפולוגיה חופית וימית, היסטוריה ימית, ביולוגיה ימית, משאבי ים ומדעי הים.

מטרת הלימודים

- א) להקנות לתלמידים ידע גיאוגרפי סביבתי, ארכיאולוגי והיסטורי על התרבויות אשר הים היווה גורם עיקרי בתולדותיהן ובהתפתחותן, תוך הדגשת התרבויות של הים התיכון וים סוף בעת העתיקה ובימי הביניים.
- ב) להקנות לתלמידים ידע על התנאים האוקיאנוגרפיים, הביולוגיים, האקולוגיים והגיאולוגיים בים הפתוח ובחוף, באיזור הים התיכון וים סוף ועל השפעתם של תנאים אלה על התפתחות התרבויות הימיות באזורי ההתמחות של החוג.
- ג) להקנות לתלמידים בקיאות בשיטות המחקר בים ובחוף בתחומי הארכיאולוגיה, הגיאומורפולוגיה והביולוגיה.

מבנה הלימודים

בחוג ארבע התמחויות:

- א) ארכיאולוגיה ימית וחופית
ב) היסטוריה ימית
ג) גיאומורפולוגיה חופית וגיאולוגיה ימית
ד) ביולוגיה ימית, אוקיאנוגרפיה ומשאבי ים

- תכנית הלימודים משלבת את ההתמחות המיוחדת של כל תלמיד עם לימוד בין-תחומי בארבעת הנושאים. כל התמחות כוללת:
- א. שיעורי השלמה
ב. שיעורים מונוגרפיים כלליים
ג. סמינריונים
ד. סמינריון בין-תחומי (במשך שנתיים)
ה. הכשרה מעשית: שיטות מחקר ימיות, סיורים בחופי הארץ, הפלגה אחת לחו"ל (על חשבון התלמיד) והשתתפות במחקרי שדה (כמפורט להלן).
- הערה: חובת נוכחות והשתתפות בשיעורים בקורסים השונים תימסר לתלמידים ע"י המורה בתחילת כל סמסטר, בכפוף להנחיות הכלליות של הרשות ללימודים מתקדמים. כנ"ל לגבי חובות משלימות בהכשרה מעשית.

תנאי הקבלה

לחוג יתקבלו תלמידים בעלי תואר ראשון (ב"א) – בתנאים הבאים:

1. ציון ממוצע של "טוב" (76) בלימודי הב"א בכל אחד מחוגי הלימוד.
2. ראיון בפני ועדת הקבלה של החוג.
3. נדרשת ידיעת האנגלית ברמה טובה.
4. השלמות.
5. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה במהלך לימודיו לתואר כתנאי לזכאותו לתואר.

החוג לציוויליזציות ימיות

כל תלמיד יידרש בשנה הראשונה ללימודיו ללמוד עד 10 שעות השלמות במידה ולא למד קורסים אלה בלימודיו לתואר ראשון. לימודי ההשלמה לא ייחשבו כחלק משעות לימודי החוג עצמם. קורסי ההשלמה ייקבעו בהתיעצות עם ועדת הקבלה של החוג, הקורסים הם חובה על כל תלמיד מתקבל.

- קוים בהתפתחות כדור הארץ
  - מבוא להיסטוריה ימית
  - מבוא לארכיאולוגיה ימית
  - מבוא לציוויליזציות ימיות
- שיעורים מתאימים מהחוגים לארכיאולוגיה, היסטוריה כללית וגאוגרפיה.

היקף הלימודים

הלימודים בחוג מתקיימים בשני מסלולים: מסלול הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית ("מסלול א"), מסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית ("מסלול ב").

חובות סיום	מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א')
16 שש"ס בחינות ו/או עבודות	1. שיעורים מונוגרפיים כלליים
8 שש"ס רפרט; בחינה ו/או עבודה	2. פרוסמינריון
8 שש"ס 2 עבודות סמינריוניות	3. שני סמינריונים
4 שש"ס 1 עבודה סמינריונית	4. סמינריון בין-תחומי (במשך שנתיים)
	5. כל סטודנט/ית חייבת/ת להרצות על ממצאי מחקר עבודת הגמר המחקרית שלו/ה עם סיומו, במסגרת הסמינריון הבין-תחומי
36 שש"ס	סה"כ

עבודת גמר מחקרית

ההצעה לעבודת גמר מחקרית, בהתאם לתקנון לימודי תואר שני, תובא לאישור מועצת החוג בתנאי שהתלמיד סיים שמיעת קורסי המבוא בסמסטר א' בציון 80 לפחות בכל אחד מהם. על כל הצעת מחקר חייבת להיות חתימת כל מנחי העבודה בה הם מביעים את הסכמתם להנחייה, החתימה תופיע ע"ג העמוד הראשון של הצעת המחקר. הצעות המחקר יוגשו בשפה העברית (הגשת הצעת מחקר בשפה האנגלית זקוקה לאישור ראש החוג והדיקן ללימודים מתקדמים).

שקלול הציון הסופי

55%	שקלול הציונים של הבחינות והעבודות
45%	עבודת גמר מחקרית והגנה עליה

ב) מסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול ב')

השינויים בין מסלול זה לבין מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית הם כדלקמן:

1. התלמיד ילמד 24 שש"ס מלימודי החוג.

2. קורסי בחירה מדרג 3 לפחות בתוך החוג או מחוץ לחוג באישור ועדת המ.א. החוגית בהיקף 20 שש"ס.
3. התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות בהתאם לגישתו הבין-תחומית של החוג, עבודה אחת תיעשה בהדרכתו של מרצה מחוג אחר.
4. התלמיד ייבחן בחינת גמר בסוף לימודיו במקום לכתוב עבודת גמר מחקרית.
5. התלמיד יעמוד בדרישות לימודי העזר המפורטים לעיל.
6. התלמיד ישתתף בסמינר הבין-תחומי במשך שנתיים ללא זיכוי שעות.

שקלול הציון הסופי

30%	בחינת גמר
30%	סמינריונים
40%	שיעורים כולל קורסי בחירה

כל התלמידים מחוייבים בלימודי העזר הבאים:

1. שפה זרה שניה (בנוסף לאנגלית)
2. בקיאות בשפה עתיקה למתמחים בהיסטוריה ימית
3. השתתפות בסדנאות הבאות:
  - (א) השתתפות ב-8 ימי סיור במשך השנתיים בנוסף לסיור ים-סוף, או הפלגה לימודית בים התיכון, כולל הגשת דו"חות סיורים.
  - (ב) **חפירות חופיות (יבשות):**
    - 8 ימי חפירה למתמחים בארכיאולוגיה ימית וחופית;
    - 4 ימי חפירה למתמחים בגיאולוגיה ובהיסטוריה ימית;
  - ימי ים ועבודת מחקר תת-מימי או ימי:**
    - 12 ימי ים למתמחים בארכיאולוגיה ימית וחופית;
    - 6 ימי ים למתמחים בגיאולוגיה ובהיסטוריה ימית;
  - (ג) קמפוס שדה גיאומורפולוגי (לתלמידי מגמת התמחות בגיאומורפולוגיה חופית).
  - (ד) השתתפות בהפלגה לימודית אחת לחו"ל (על חשבון התלמיד).
  - (ה) בקיאות בצלילה למתמחים בארכיאולוגיה ובגיאומורפולוגיה ימית.
4. קורס בשיטות מחקר (נכלל במסגרת השיעורים הכלליים).

משך הלימודים

- מסלול א' עד שלוש שנים.
מסלול ב' שנתיים.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph. D.) – האדם בסביבתו הימית והחופית

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדותם ללימודי התואר השלישי תלמידים שסיימו את לימודיהם לתואר השני (מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) בחוג לציוויליזציות ימיות או בחוגים מתאימים אחרים באוניברסיטאות מוכרות אחרות בארץ ובחו"ל בעלי צביון הקרוב ללמד בחוג לציוויליזציות ימיות. יתקבלו תלמידים שסיימו את לימודי התואר השני בציון ממוצע "טוב" (80) לפחות ואשר השיגו ציון "טוב מאד" (86) לפחות בעבודת הגמר המחקרית. מוסמכים מחוגים אחרים, העומדים בדרישות הנ"ל אך חסרים רקע מתאים בנושאי האדם והים, יחויבו בלימודי השלמה בחוג ו/או בחוגים אחרים באוניברסיטה, שלא יפחתו מ-12 ש"ס, לפי שיקול דעתה של ועדת הדוקטורט החוגית.

מבנה הלימודים

עם קבלתו של תלמיד למסלול הדוקטורט בחוג הוא יכין תכנית מחקר מפורטת בהנחיית שני מדריכים, אחד מכל תחום כאשר תחום אחד לפחות הוא ימי והמדריך הוא איש החוג לציוויליזציות ימיות. במקרים מיוחדים תותר הנחייה על-ידי מדריך אחד מהתחום הימי באישור ועדת הדוקטורט החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. תכנית הדוקטורט תהיה קשורה בים. תכנית זו יש להגיש לוועדת הדוקטורט תוך השנה הראשונה (שלב א'). דגש מיוחד יושם על מידת היות העבודה מחקר מעשי בים או הקשור ישירות לים. עם אישור ההצעה על-ידי הוועדה המנחה וועדת הדוקטורט החוגית יעבור תלמיד המחקר לשלב ב'. מדריך/מדריכי העבודה יקבעו את מכסת הלימודים של תלמיד המחקר וזו תאושר על-ידי ועדת הדוקטורט החוגית. זאת בנוסף לדרישות השלמה, שפה זרה ורכישת מיומנויות מתאימות בהתאם להתמחות התלמיד. היקף הלימודים יהיה תלוי בהכשרתו/ה הקודמת של תלמיד/ת המחקר. דוקטורנט בעל רקע בין-תחומי ימי מתאים יחוייב במכסת לימודים מצומצמת מסטודנט שיגיע עם רקע תחומי שאינו ימי. על כל סטודנט המצוי בשלב ב' של לימודי הדוקטורט להגיש דו"ח התקדמות שנתי לוועדת הדוקטורט החוגית. עם סיום הלימודים ובגמר הכנת עבודת המחקר, לאחר אישור ועדה הדוקטורט, ירצה הסטודנט על מחקרו בפני חברי החוג. לאחר מכן יגיש הסטודנט את עבודתו המודפסת בחתימת המדריכים לוועדת הדוקטורט החוגית. זו תבחן את מהלך הלימודים ואת עבודת הגמר ותמליץ על העבודה לשיפוט. עם אישורה של עבודת הגמר על-ידי ועדת הדוקטורט החוגית היא תוגש לרשות ללימודים מתקדמים.

משך הלימודים הוא שלוש שנים.

שפה וספרות אנגלית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' בתיה לאופר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' בתיה לאופר, פרופ' ונדי סנדלר, פרופ' ויליאם פרידמן (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' מרטין אורקין, פרופ' דפנה ארדינסט-וולקן, פרופ' ג'ון מייהל, פרופ' נעם פלינקר, פרופ' דניס קורזון.

מרצה בכיר: ד"ר שרה גלעד, ד"ר רון כוזר, ד"ר אליוט סימון, ד"ר גלעד צוקרמן, ד"ר בנט קרביץ.

מרצה: ד"ר עמית יהב*.

עמית הוראה: גב' ג'ייד בר-שלום, ד"ר לין ברזילי, ד"ר שרה מאיר, ד"ר מרים סיון, ד"ר קרן עמרי, ד"ר הלן פלוגה-אייזנברג, מר לאוניד שטרמל, ד"ר ננסי פלד, ד"ר הדרה פרפיניאן.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

טלפון: 04-8249803/04-8249840

פקס: 04-8249711

דואר אלקטרוני: english@research.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להקנות ידע בסיסי בתולדות הספרות האנגלית והאמריקאית, וכן ידע בז'אנרים, זרמים ותיאוריות ספרותיות חדשות. כמו כן תינתן לתלמידים אפשרות להעמיק ביצירותיהם של סופרים ומשוררים מרכזיים בספרות זו. החוג מקנה גם ידע בבלשנות שימושית, כולל תרגום, ובבלשנות השוואתית ותיאורטית.

תנאי הקבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת ע"י החוג.
2. מועמדים בעלי 5 יחידות אנגלית בבגרות נדרשים לציון של מינימום 104 בחלק האנגלי של הפסיכומטרי או ציון של 204 מבחן באמי"ר.
3. מועמדים בעלי 4 יחידות אנגלית בבגרות נדרשים לציון של מינימום 127 בחלק האנגלי של הפסיכומטרי או ציון של 227 במבחן באמי"ר.
4. מועמדים בעלי תעודת בגרות ממוסד לימודים בחו"ל נדרשים לציון מינימום 104 בחלק האנגלי של הפסיכומטרי או ציון של 204 מבחן באמי"ר.
5. כל המועמדים לחוג לאנגלית חייבים בבחינת כניסה חוגית בכתב.
6. קבלה למסלול החד-חוגי אפשרית בשנה א', אך מותנית בהמלצה משותפת של בודקי בחינת הכניסה.
7. נדרשת עמידה בבחינת הכניסה החוגית גם מתלמידי חוגים אחרים המבקשים להשתתף בקורס, או בקורסים בחוג כמיקבצים או כבחירה.

תנאי הקבלה לשנה מתקדמת

תלמידים ממוסדות אחרים להשכלה גבוהה המעוניינים להמשיך לימודיהם באוניברסיטת חיפה, מתבקשים להגיש למזכירות החוג את המסמכים הרלוונטיים, לאחר שנרשמו לאוניברסיטה ולחוג. החוג שומר לעצמו את הזכות לדרוש בחינת כניסה. כמו כן, הכרה בלימודים קודמים טעונה דיון בוועדת ההוראה החוגית.

הלימודים בחוג מתנהלים בשני מסלולים: המסלול הדו-חוגי (60 נ' בחוג לאנגלית ו-60 נ' בחוג אחר), והמסלול החד-חוגי (78 נ' בחוג ו-42 נ' במיקבצים).

המסלול הדו-חוגי (סה"כ 60 נ')

מבנה הלימודים

שנה א' (סה"כ 22 נ')

0 נ'	4 שש"ס	חיבור וסגנון – תרגיל הכנה*
3 נ'	4 שש"ס	חיבור וסגנון א'*
2 נ'	2 שש"ס	מבוא לבלשנות א': פונולוגיה ומורפולוגיה
2 נ'	2 שש"ס	מבוא לבלשנות א': פונטיקה**
4 נ'	4 שש"ס	מבוא לניחות הסיפורת

4 שש"ס	3 נ'	חיבור וסגנון ב'
4 שש"ס	4 נ'	מבוא לבלשנות ב'
4 שש"ס	4 נ'	מבוא לניתוח הדרמה
24 שש"ס	22 נ'	סה"כ

* רק תלמידים מסויימים יחוייבו בקורס "חיבור וסגנון" – תרגיל הכנה" שיינתן אך ורק בסמסטר א'. תלמידים אלה יקבלו הודעה כתובה הביתה. תלמידים אלה ילמדו את הקורס חיבור וסגנון א' בסמסטר ב' וחיבור וסגנון ב' בשנה ב'. תלמידים אלו לא יוכלו ללמוד במקביל לקורס זה קורסי בחירה ספרותיים (מבוא לניתוח הדרמה, מבוא לניתוח הסיפורת). ** חובה ללמוד ראשית את הקורס "חיבור וסגנון א'" ורק בסמסטר העוקב את הקורס "חיבור וסגנון ב'".

***את הקורס "מבוא לבלשנות א' – פונטיקה" יש ללמוד במקביל או לפני הקורס "מבוא לבלשנות א' – פונולוגיה ומורפולוגיה".

שנה ב' (סה"כ 20 נ')

4 שש"ס	4 נ'	מבוא לניתוח השירה*
4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האנגלית במאות 14-18
4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האנגלית במאות 19-20
8 שש"ס	8 נ'	2 שיעורי בחירה
20 שש"ס	20 נ'	סה"כ

* הקורס "מבוא לניתוח השירה" הינו קורס חובה של שנה ב' ולא ניתן להמשיך לשנה ג' מבלי להשיג בו ציון עובר.

התלמיד רשאי ללמוד קורסי בחירה בספרות ו/או בלשון לפי בחירתו.

לא ניתן ללמוד קורס בחירה בבלשנות מבלי לעבור את קורסי המבוא בבלשנות א'+ב'. לא ניתן ללמוד קורס בחירה בספרות מבלי לעבור את קורסי המבוא בדרמה ובסיפורת.

שנה ג' (סה"כ 18 נ')

סמסטר א'

4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האמריקאית
8 שש"ס	8 נ'	2 שיעורי בחירה
4 שש"ס	6 נ'	1 סמינריון
16 שש"ס	18 נ'	סה"כ

המסלול החד-חוגי (סה"כ 78 נ')
מבנה הלימודים

שנה א' (סה"כ 34 נ')

4 שש"ס	3 נ'	חיבור וסגנון א'
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לבלשנות א': פונולוגיה ומורפולוגיה
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לבלשנות א': פונטיקה**
4 שש"ס	4 נ'	מבוא לניתוח הדרמה
4 שש"ס	4 נ'	מבוא לניתוח הסיפורת
4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האנגלית במאות 14-18
4 שש"ס	4 נ'	מבוא לניתוח השירה
4 שש"ס	3 נ'	חיבור וסגנון ב'
4 שש"ס	4 נ'	מבוא לבלשנות ב'
4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האנגלית במאות 19-20
36 שש"ס	34 נ'	סה"כ

* חובה ללמוד ראשית את הקורס "חיבור וסגנון א'" ורק בסמסטר העוקב את הקורס "חיבור וסגנון ב'".

** את הקורס "מבוא לבלשנות א' – פונטיקה" יש ללמוד במקביל או לפני הקורס "מבוא לבלשנות א' – פונולוגיה ומורפולוגיה".

שנה ב' (סה"כ 24 נ')

4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האמריקאית
20 שש"ס	20 נ'	5 שיעורי בחירה
24 שש"ס	24 נ'	סה"כ

התלמיד רשאי ללמוד קורסי בחירה בספרות ו/או בלשון לפי בחירתו. לא ניתן ללמוד קורס בחירה בבלשנות מבלי לעבור את קורסי המבוא בבלשנות א'+ב'. לא ניתן ללמוד קורס בחירה בספרות מבלי לעבור את קורסי המבוא בדרמה וסיפורת.

שנה ג' (סה"כ 20 נ')

8 שש"ס	8 נ'	2 שיעורי בחירה
12 שש"ס	12 נ'	2 סמינריון
16 שש"ס	20 נ'	סה"כ

האחריות להרכבת מערכת השיעורים, התאמתה לתקנות ולחובות של תכנית הלימודים, מוטלת על התלמיד.

הערות לתלמידי המסלול החד-חוגי

1. תלמידי המסלול החד-חוגי לומדים 78 נ"ז בחוג לאנגלית ו-42 נ"ז מחוץ לחוג.
2. התלמיד רשאי להשלים את כל 42 הנקודות הנדרשות מחוץ לחוג במיקבץ אחד מוגדר וקורסים נפרדים או בשני מיקבצים.
3. התלמיד חייב ללמוד 20 נ"ז לפחות במיקבץ אחד מוגדר (מתוך רשימת המיקבצים). במיקבץ זה על התלמיד לכתוב עבודה סמינריונית.
4. את יתרת נקודות הזכות (22 נ"ז) יבחר התלמיד מתוך הקורסים המוצעים בחוגים השונים בכפוף לדרישות החוג בו ניתן הקורס ובהסכמת יועץ החוג לאנגלית. 18 נ"ז לפחות חייבות להיות בדרג 2 או בדרג 3.
5. חובה על תלמיד במסלול החד-חוגי, הלומד את מרבית קורסי הבחירה בספרות (4 ומעלה) ללמוד קורס אחד בנושא "שייקספיר" וקורס אחד ברומן במסגרת שיעורי הבחירה, וקורס בהיסטוריה של אנגליה או אמריקה במסגרת לימודים מחוץ לחוג.
6. תלמיד במסלול החד-חוגי יכול לבחור בשפה זרה נוספת במסגרת לימודיו מחוץ לחוג (עד 8 ש"ס שעבורם יזוכה ב-4 נקודות).
7. השקלול של הקורסים בחוג לאנגלית מהווה 80% מהציון הסופי ולימודי המיקבצים מהווים 20% מהציון הסופי.

בחינות ותנאי מעבר לתלמידי שני המסלולים

1. ציון סופי בקורס ייקבע על סמך השתתפות פעילה בשיעורים, הישגים בבחינה/בחינות, בתרגילים או בעבודה או שילוב בין שלוש הדרישות הללו.
2. תלמיד שנכשל בקורס חובה חייב לחזור עליו, אולם לא יותר מפעם אחת (בהתאם לתקנון ב.א. של האוניברסיטה).
3. תלמיד שנכשל בשיעור בחירה יחזור על אותו הקורס או ילמד קורס אחר במקומו. אין לחזור על קורס בחירה יותר מפעם אחת.
4. החל משנה"ל תשנ"ד ציון המעבר בכל הקורסים הוא 60. בקורס "חיבור וסגנון" ציון המעבר הוא 65.
5. הציון העובר בקורסים "חיבור וסגנון א'", ו-"חיבור וסגנון" – תרגיל הכנה" ירשם כ-"השלים".
6. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הוא ממוצע משוקלל של 65 לפחות למסלול הדו-חוגי ו-75 לפחות למסלול החד-חוגי. על תלמידי המסלול החד-חוגי לשמור על ממוצע ציונים של 75 לפחות, במשך כל שנות לימודיהם בחוג.
7. תלמיד שנה א' שנכשל בשני קורסים, המשך לימודיו בחוג יישקל מחדש. תלמיד שנה א' שנכשל בשלושה קורסים לא יוכל להמשיך בלימודיו. תלמיד שנכשל בארבעה קורסים במשך לימודיו לב"א לא יורשה להמשיך בלימודיו.
8. ועדת ההוראה החוגית תחליט בעניין המשך לימודיו בחוג של תלמיד שנכשל בקורס "חיבור וסגנון".

החוג לשפה וספרות אנגלית

9. החוג ישקול מחדש המשך לימודיו של תלמיד אשר לא יסיים חובות שנה א' תוך שנתיים מיום התחלת הלימודים.
10. הקורס "מבוא לניתוח השירה" הינו קורס חובה של שנה ב' ולא ניתן להמשיך לשנה ג' מבלי להשיג בו ציון עובר.
11. בקורסים בדרג 1 ו-2 יסיימו התלמידים את כל חובותיהם (תרגילים, עבודות, בחינות אמצע סמסטר) לפני הבחינה המסכמת של הקורס.
12. בקורס דרג 3 (סמינר) יסיימו התלמידים את חובותיהם לפני הגשת העבודה הסמינריונית. תאריך הגשת העבודה הוא בהתאם לתקנון הלימודים.

חיבור וסגנון

כל תלמיד חייב לעבור את הקורסים "חיבור וסגנון א'" ו"חיבור וסגנון ב'" בציון של 65 לפחות. תלמיד שלא עבר את הקורס "חיבור וסגנון א'" חייב לחזור עליו ולהשיג בו את הציון הנדרש. דרישה זו חלה גם על "חיבור וסגנון ב'". תלמיד אשר לא עבר בהצלחה את שני הקורסים האלה לא יוכל ללמוד קורסי בחירה בשנה ב'. תלמיד שחויב בתרגיל הכנה בחיבור וסגנון ונכשל בו, יופסקו לימודיו בחוג.

אנגלית שפה זרה

תלמיד החוג לשפה וספרות אנגלית חייב לסיים חובותיו באנגלית שפה זרה ולהגיע לרמת פטור עד סוף שנה א'. חובה זו מהווה תנאי להמשך לימודיו בחוג, ולמעבר לשנה מתקדמת.

הערות כלליות לתכנית הלימודים לתואר הראשון (ב"א)

1. קורסי הסמינריונים מיועדים לתלמידי שנה ג' בלבד. עבודה סמינריונית תוגש למרכזת החוג בשני עותקים, כאשר עותק אחד יהיה על גבי דיסקט. הדיסקט יישאר בידי המורה והעותק השני יוחזר לתלמיד.
2. במסגרת שיעורי הבחירה והסמינריונים לא יוכל תלמיד במסלול הדו-חוגי ללמוד אצל אותו מרצה יותר משני קורסים ותלמיד במסלול החד-חוגי לא יוכל ללמוד אצל אותו מרצה יותר משלושה קורסים.
3. תלמיד שכבר למד קורס מתקדם בדרג 2 או דרג 3 לא יוכל לחזור על קורס בדרג 1 באותו התחום על מנת לשפר את ממוצע ציוניו בתואר הב"א.
4. החוג דורש נוכחות חובה של 80% לפחות בקורסים השונים.
5. החוג אינו מאפשר לתלמידים להירשם לקורסים חופפים (מבחינת שעות הוראה).

סגירת התואר – סיום החובות לתואר ראשון

לאחר שישלים את חובותיו האקדמיות לתואר ראשון, חייב התלמיד לפנות למרכזת החוג בבקשה "לסגור את התואר". מרכזת החוג תעביר שקלול ציונים למדור הבוגרים בתנאי שהתלמיד אישר בחתימתו את ממוצע ציוניו הסופי.

מידע לתלמידים המועידים עצמם להוראה

תלמידים המבקשים לעשות תעודת הוראה (להורות אנגלית בבית-הספר העל-יסודי) חייבים ללמוד במסגרת לימודיהם בחוג לאנגלית את הקורסים הבאים (דרישה של החוג להוראה):

מבוא לבלשנות א': פונולוגיה ומורפולוגיה	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לבלשנות א': פונטיקה	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לבלשנות ב' (ניתוח דקדוקי)	4 שש"ס	4 נ'
הדקדוק הפדגוגי	4 שש"ס	4 נ'
2 שיעורי בחירה או סמינריונים בבלשנות	8 שש"ס	8 נ'

הציון הנדרש בכל אחד משיעורים אלה הוא 75 לפחות.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר שרה גלעד

מטרת הלימודים

להעמיק ולהעשיר את ידיעותיו של התלמיד בספרות אנגלית ובבלשנות אנגלית ולהקנות לו כלים לחקירת נושאים אלה.

תנאי קבלה

א. מתקבלים בעלי תואר ב"א בציון סופי משוקלל של 80 לפחות בשפה ו/או בספרות אנגלית מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל ובציון 76 לפחות בחוג השני לתואר בוגר. יתקבלו גם תלמידים בעלי תואר ב"א בחוגים אחרים, אשר סיימו בציון משוקלל של 80 לפחות. תלמידים אלו יתקבלו למסלול לימודים לקראת הצגת מועמדות למ"א בהתאם להחלטת ועדת המ"א של החוג.

ב. ועדת ההוראה של החוג רשאית לדרוש בחינה בכתב ו/או ריאיון אישי.

משך הלימודים

משך הלימודים במסלול א' כולל הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה), הוא עד שלוש שנים. משך הלימודים במסלול ב' כולל בחינת גמר, הוא עד שנתיים (בהתאם לתקנון לימודי תואר שני).

התמחויות

תכנית הלימודים מציעה שלוש התמחויות לימוד עיקריות:

א. התמחות בספרות – התלמידים יעסקו בספרות אנגלית ואמריקאית מתקופת הרנסנס ועד לספרות מודרנית. כמו כן ילמדו תיאוריות ספרותיות ושיטות מחקר וביקורת.

החוג לשפה וספרות אנגלית

- ב. התמחות בבלשנות – התלמידים יעסקו בתחומי הבלשנות התיאורטית והיישומית ברמה מתקדמת.
- ג. התמחות בלשנית-ספרותית.
- קיימת אפשרות לתכנית לימודים אישית, החייבת באישור ראש החוג והדיקן ללימודים מתקדמים.

מבנה הלימודים

הלימודים בחוג מתנהלים במסלולים הבאים: מסלול א' ומסלול ב'.

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית

היקף הלימודים במסלול זה הוא 36 ש"ס.

מבנה הלימודים

- על התלמיד ללמוד שבעה קורסים במסגרת החוג (4 ש"ס כל אחד).
- ◆ שני קורסים מדרג 5 בהם נדרשת כתיבת עבודה סמינריונית (ומטלות אחרות על פי החלטת המרצה).
  - ◆ חמישה קורסים מדרג 4 בהם נדרשת כתיבת עבודות ו/או בחינות, לפי החלטת המרצה.
  - ◆ 8 ש"ס קורסי בחירה מחוגים אחרים או מגמה אחרת של החוג, בדרג 3 לפחות (הרכבם יאושר על-ידי יועץ המ"א של החוג).
  - ◆ שפה זרה אירופאית מודרנית או קלאסית בהיקף של 2 סמסטרים (לימודים אלה אינם נחשבים למניין השעות בתואר).
  - ◆ הגשת עבודת גמר מחקרית.
- תלמידי המגמה הספרותית יחוייבו ללמוד את הקורס: "תיאוריה ספרותית".

עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת תיזה לוועדת המ"א של החוג עד סוף השנה השנייה, ולאחר סיום לפחות מחצית הקורסים של התכנית. החוג ידווח על אישור העבודה ומנחיה לרשות ללימודים מתקדמים. הנחיות לכתיבת הצעת התיזה ניתן לקבל באתר האינטרנט של מזכירות החוג. הנחיות לכתיבת עבודת גמר מחקרית ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

מסלול ב' – עם בחינת גמר

היקף הלימודים במסלול זה הוא 44 ש"ס.

מבנה הלימודים

על התלמיד ללמוד שמונה קורסים במסגרת החוג (4 ש"ס כל אחד).

- ◆ שלושה קורסים מדרג 5 בהם נדרשת כתיבת עבודה סמינריונית (ומטלות אחרות), על פי החלטת המרצה.
  - ◆ חמישה קורסים מדרג 4 בהם נדרשת כתיבת עבודות ו/או בחינות, לפי החלטת המרצה.
  - ◆ 12 שש"ס קורסי בחירה מחוגים אחרים או מגמה אחרת של החוג, בדרג 3 לפחות. (הרכבם יאושר על-ידי יועץ המ"א של החוג).
  - ◆ שפה זרה אירופאית: מודרנית או קלאסית בהיקף של 2 סמסטרים (לימודים אלה אינם נחשבים למניין השעות בתואר).
  - ◆ בחינת גמר.
- תלמידי המגמה הספרותית יחוייבו ללמוד את הקורס: "תיאוריה ספרותית".

בחינת גמר

התלמיד רשאי להבחן בבחינת הגמר רק לאחר שהשלים את כל חובותיו. התלמיד ייבחן בנושא מסויים על סמך ביבליוגרפיה מוגדרת, שתוכן לפי בקשתו על ידי אחד או שניים ממורי החוג. בחינת הגמר תהיה בכתב, או שילוב של בחינה בכתב ובעל פה. על התלמיד להבחן עד ה-30 לנובמבר של השנה השנייה ללימודיו.

בחינות ותנאי מעבר בשני המסלולים

ציון מעבר בקורס מ"א הוא 70. זכאי לתואר מ"א הוא תלמיד שהשיג ציון ממוצע של 76 לפחות.

אם התלמיד קבל יותר מציון "נכשל" אחד במשך לימודיו, או במידה והישגיו הלימודיים נמוכים באופן כללי, ימליץ החוג בפני הרשות ללימודים מתקדמים על הפסקת לימודיו. הוועדה החוגית לתואר שני של החוג שומרת לעצמה את הזכות להעביר תלמיד ממסלול א' למסלול ב' על סמך הישגיו הלימודיים.

תלמיד הלומד במסלול א' חייב לקבל ציון 76 לפחות בעבודת הגמר המחקרית לתואר שני. תלמיד הלומד במסלול ב' חייב לעבור את בחינת הגמר בציון 76 לפחות.

אין ללמוד יותר משני קורסים אצל אותו המרצה במסלול א', ולא יותר משלושה קורסים אצל אותו המרצה במסלול ב'.

שקלול ציונים:

מסלול א'

50%	ממוצע ציוני הקורסים בחוג
15%	ממוצע ציוני קורסים מחוץ לחוג
35%	ציון עבודת הגמר המחקרית
100%	סה"כ

	מסלול ב'
50%	ממוצע ציוני הקורסים בחוג
20%	ממוצע ציוני קורסים מחוץ לחוג
30%	ציון בחינת הגמר
100%	סה"כ

הלימודים לתואר שני (מ"א)

בהוראת האנגלית כשפה זרה

תכנית משותפת לחוג להוראה ולחוג לשפה וספרות אנגלית

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' בתיה לאופר וד"ר רוני לידור

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני בהוראת האנגלית כשפה זרה היא להעמיק את ההשכלה של התלמידים בנושאים הקשורים בתהליכי הוראה ולמידה של הוראת אנגלית כשפה זרה, תוך התמחות בתיאוריות הפסיכולוגיות, הפדגוגיות, הפילוסופיות והבלשניות המנחות תהליכים אלו ועל רקע מבנה הדעת של המקצועות. בתכנית ירכשו התלמידים במשולב כלי מחקר וניתוח, בעזרתם יוכלו לרכוש ולפתח ידע עיוני, מחקר ויישומי בנושאים השונים ובכך לקדם את התחום התיאורטי ואת ביטויו בשדה. בכך מכשירה התכנית מנהיגות מדעית ופדגוגית להוראת האנגלית כשפה זרה ולמחקר של ההיבטים הקשורים בכך.

תנאי הקבלה

1. ללימודי התואר השני בהוראת האנגלית כשפה זרה יתקבלו תלמידים בעלי תואר בוגר באנגלית והוראה בעלי ציון של 80 לפחות בכל אחד מהחוגים או בעלי ב"א באנגלית בציון של 80 לפחות ותעודת הוראה באנגלית בציון של 80 לפחות.
2. יתקבלו גם תלמידי תעודת הוראה במסלול דו-שנתי שסיימו שנה א' בציון של 80 לפחות, ובעלי ציון ממוצע של 80 לפחות בחוג לאנגלית. מעמדם יהיה "על תנאי" עד לסיום תעודת ההוראה בציון של 80 לפחות.
3. רשאים להגיש מועמדותם גם תלמידים בעלי ממוצע 76-79 באנגלית במידה והם בעלי ניסיון בהוראה של 3-5 שנים לפחות בחטיבת ביניים או בחטיבה העליונה.
4. במקרים מסוימים תשקל מועמדותם של תלמידים שיש להם רישיון הוראה במקום תעודת הוראה בתנאי שהיו בעלי ניסיון של 5 שנים לפחות בהוראת האנגלית בביה"ס על יסודי.
5. תינתן עדיפות לבעלי ניסיון בהוראה.

6. במקרים מסוימים יידרשו התלמידים להשלמות.
  7. מועמדים שבמהלך לימודי הב"א לא למדו סטטיסטיקה, יחויבו בהשלמה בתחום זה.
  8. מועמדים בעלי תואר B.Ed חייבים להגיש מסמכים שיש בהם ציון משוקלל לתואר ראשון. תכנית ההשלמות שיחויבו בה המועמדים תתבסס על היקף השעות ותכני הלימוד בקורסים שהשתתפו בהם במסגרת לימודי ה-B.Ed.
  9. המועמדים חייבים לעמוד גם בתנאי הקבלה של החוג להוראה.
  10. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינות ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.
  11. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.
- ועדת המ"א של התכנית רשאית לדרוש בחינת כניסה בכתב ו/או ראיון.**

משך הלימודים

משך הלימודים במסלול א' הוא עד 3 שנים.
משך הלימודים במסלול ב' הוא שנתיים.

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בשני מסלולים: מסלול א' המהווה מסלול מחקרי עם עבודת גמר מחקרית ובו צובר התלמיד 36 ש"ס (מתוכם כתיבת שני סמינריונים, אחד בחוג להוראה ואחד בחוג לאנגלית), ומסלול ב' המהווה מסלול שאינו מחקרי עם בחינת גמר, ובו צובר התלמיד 44 ש"ס (מתוכם כתיבת שלושה סמינריונים, אחד בחוג להוראה ואחד בחוג לאנגלית והשלישי לפי בחירת התלמיד).

במסלול א':

א. לימודים כלליים בתחום ההוראה	8 ש"ס
ב. לימודים מתודולוגיים בנושא המחקר של ההוראה	8-4 ש"ס
ג. לימודים בהוראת תחום הדעת אנגלית כשפה זרה	8-4 ש"ס
ד. לימודים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית	
(יינתן בחוג לשפה וספרות אנגלית)	20-16 ש"ס

סה"כ 36 ש"ס

הערה: תלמיד המעוניין בקורס אחד בתחום הספרות ילמד לפחות 5 קורסים בחוג לשפה וספרות אנגלית.
הקורס הספרותי יהיה מדרג 4 בלבד.

עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת תיזה לועדת המ"א של החוג, במהלך השנה השנייה, ולאחר סיום לפחות מחצית הקורסים של התכנית. ההצעה תוגש בשני עותקים למזכירות החוג עם אישור המנחה. החוג ידווח על אישור העבודה ומנחיה לרשות ללימודים מתקדמים. הנחיות לכתיבת

החוג לשפה וספרות אנגלית

הצעת תיזה ניתן לקבל במזכירות החוג. הנחיות לכתובת עבודת גמר מחקרית ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

מסלול ב':

א. לימודים כלליים בתחום ההוראה	12-8 שש"ס
ב. לימודים מתודולוגיים בנושא המחקר של ההוראה	8-4 שש"ס
ג. לימודים בהוראת תחום הדעת – אנגלית כשפה זרה	8-4 שש"ס
ד. לימודים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית (ייתנו בחוג לשפה וספרות אנגלית)	24-20 שש"ס
סה"כ	44 שש"ס

בחינת גמר

התלמיד רשאי להבחן בבחינת הגמר רק לאחר שהשלים את כל חובותיו. התלמיד יבחן לפי ביבליוגרפיה שיקבל ממרצה אחד בחוג לאנגלית וממרצה אחד בחוג להוראה. בחינת הגמר תהיה בכתב, או שילוב של בחינה בכתב ובעל-פה. תעודת המוסמך שתינתן בהוראת האנגלית כשפה זרה תהיה משותפת לפקולטה לחינוך ולפקולטה למדעי הרוח.

בחינות ותנאי מעבר בשני המסלולים

ציון מעבר בקורס מ"א הוא 70. זכאי לתואר מ"א הוא תלמיד שהשיג ציון ממוצע של 76 לפחות. הוועדה החוגית לתואר שני של החוג שומרת לעצמה את הזכות להעביר תלמיד ממסלול א' למסלול ב' על סמך הישגיו הלימודיים. תלמיד הלומד במסלול א' חייב לקבל ציון 76 לפחות בעבודת הגמר לתואר שני. תלמיד הלומד במסלול ב' חייב לעבור את בחינת הגמר בציון 76 לפחות. אין ללמוד יותר משני קורסים אצל אותו המרצה.

שקלול ציונים

מסלול א':

ממוצע ציוני הקורסים בחוג לאנגלית/הוראה	65%
ציון עבודת הגמר המחקרית	35%
סה"כ	100%

מסלול ב':

ממוצע ציוני הקורסים בחוג לאנגלית/הוראה	70%
ציון בחינת הגמר בחוג לאנגלית/הוראה	30%
סה"כ	100%

ההרשמה ומידע נוסף

המועמדים מוזמנים לשוחח עם יו"ר הוועדה החוגית, פרופ' בתיה לאופר בחוג לשפה וספרות אנגלית ויו"ר ועדת מ.א בחוג להוראה, ד"ר רוני לידור. פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות החוג להוראה ובמזכירות החוג לשפה וספרות אנגלית. התכנית המפורטת תמסר לנרשמים מאוחר יותר.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' דפנה ארדינסט-וולקן

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) בחוג לשפה וספרות אנגלית מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל, שהשיג ציון סופי של לפחות "טוב מאוד" (86) בלימודיו לתואר שני, וציון של לפחות "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר המחקרית. קבלת המועמד מותנית במציאת מנחה מתאים מקרב סגל החוג, אשר יביע נכונות להדריך את המועמד בעבודת הדוקטורט ובאישור ועדת הדוקטורט החוגית. המועמד יגיש לוועדת הקבלה:

1. הצעת מחקר ראשונית (הגדרת תחום ונושא המחקר, שאלות מחקר, רקע תיאורטי וכו').
2. הסכמת המנחה המיועד בכתב.
3. 2 מכתבי המלצה ממרצים במוסד אקדמי שבו למד.
4. גליונות ציונים.
5. ציון והערכות של עבודת המ.א (תזה).
6. עותק של עבודת המ.א.
7. קורות חיים.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

שלב א' – שנה ראשונה:

1. מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו בחוג ו/או בחוגים אחרים וועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית. בקורסי הסמינריים בהם התלמיד נדרש להשתתף נדרשת חובת נוכחות והשתתפות פעילה, אך המרצה רשאי להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בע"פ).
2. התלמיד יכין הצעת מחקר מפורטת, שתאושר ע"י המנחה/ים וועדת הדוקטורט.
3. לאחר אישור הצעת המחקר ע"י ועדת הדוקטורט החוגית והרשות ללימודים מתקדמים יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

שלב ב':

כתיבת עבודת הדוקטוראט – שנה שנייה ושלישית.

עם סיום עבודת המחקר והכתיבה יגיש התלמיד את עבודתו המודפסת בחתימת המנחים ליו"ר ועדת הדוקטורט. לאחר שתיערך בדיקה כי אכן סיים התלמיד את כל חובותיו כנדרש על-פי התקנון, תמליץ הוועדה על מינוי שופטים.

הערות:

- ◆ תלמיד שלא השלים חובת "שפה זרה אירופאית מודרנית או קלאסית" במסגרת התואר השני, יצטרך להשלים זאת בלימודי הדוקטורט.
- ◆ תלמיד אשר כותב את עבודת הדוקטורט שלו בספרות אנגלית ולא למד את הקורס "תיאוריה ספרותית" במסגרת לימודי התואר השני, יהיה עליו להשלים קורס זה בשנה הראשונה ללימודי הדוקטורט.

מסלול ישיר לדוקטורט

תנאי קבלה

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. על התלמיד להגיש הצהרת כוונות לעבודת הדוקטורט ולהשיג הסכמת מנחה. החוג רשאי לדרוש ראיון אישי או בחינת כניסה

משך הלימודים

משך הלימודים במסלול זה הינו 4 שנים.

מבנה הלימודים

בשנתיים הראשונות התלמיד נדרש לשמוע קורסים מתכנית המ"א של החוג במסלול א' בהיקף של 28 ש"ס. במסגרת היקף הלימודים הנ"ל על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריוניות ולקבל בכל אחת מהן ציון 90. תלמיד שיעמוד במטלות הלימודים ובציונים הנדרשים ויגיש בתום שנתיים את הצעת המחקר והיא תאושר על-ידי הגורמים האקדמיים, יעבור לתלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת מוסמך. בשנתיים האחרונות יכתוב התלמיד את עבודת הדוקטורט.

שפה וספרות ערבית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר ורדית ריספלר-חיים

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' ג'ורג' קנאזע.

פרופסור חבר:

פרופ' שמעון בלס (אמריטוס), פרופ' ראובן שניר.

מרצה בכיר:

ד"ר אבראהים ג'רייס, ד"ר אבראהים טאהא, ד"ר עפר לבנה (שבתון סמסטר ב'), ד"ר ורדית ריספלר-חיים.

מרצה:

ד"ר אהרן גבע-קלינברגר, ד"ר עלי חוסין, ד"ר מסעוד חמדאן.

מורה:

מר אברהם בוקעי.

עמית הוראה:

ד"ר פהד אבו-ח'דרה, ד"ר באסיליוס בוארדי, ד"ר שושנה בן-ארי, ד"ר סלמאן בשיר, גב' אלישבע טהור, גב' ערין סלאמה-קודסי, ד"ר ח'אלד סנדאוי, ד"ר עטאללה קופטי, גב' ציפי שפיגל.

מזכירות החוג:

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' עדנה קדרון**

שעות הקבלה: ימים א'-ג' בין השעות 11.00-13.00

ימים ד'-ה' בין השעות 10.00-12.00

מגדל אשכול, קומה 15, חדר 1518

טלפון: 8240061; פקס: 04-8249710

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

- להרחיב ולהעמיק את ידע התלמידים בלשון הערבית על תקופותיה ורבידה, בתולדות הספרות הקלאסית והמודרנית, ובתרבות האיסלאם.
- להכשיר את התלמידים להבנת מכלול הגישות המסורתיות והמודרניות לתולדות הלשון הערבית ודקדוקה.

החוג לשפה וספרות ערבית

— להקנות לתלמידים כלים לניתוח יצירות ותופעות ספרותיות למיניהן ולפתח בהם גישה מתודולוגית לז'אנרים ולזרמים בתולדות הספרות היפה והעיונית.

תנאי הקבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. עמידה בבחינת כניסה חוגית. דרישה זו חלה גם על תלמידי חוגים אחרים המבקשים להשתתף בקורס או בקורסים בחוג כמיקבצים, או כקורסי בחירה.

תוצאת בחינת הכניסה תקפה רק לאותה השנה שבה נבחן המועמד.

מבנה הלימודים

בוגרי בתי"ס עבריים יחוייבו בקורס-עזר במהלך סמסטר א', אלא אם יקבלו פטור על-סמך בחינת הכניסה. קורס זה אינו מקנה נקודות זכות.

בוגרי בתי-ספר עבריים		בוגרי בתי-ספר ערביים		ה ק ו ר ס
ש"ס	נ'	ש"ס	נ'	
לימודי שנה א'				
2	2	3	4	הבנה הנקרא / קריאה מודרכת
2	4	—	—	הבנת הנשמע
2	4	3	4	הבעה ותרגום
1	—	1	—	בחינה במבוא לתולדות הספרות הקלאסית
2	4	2	2	דקדוק א' וניקוד
3	2	3	2	מבוא לדת האסלאם
3	4	3	4	טקסט מודרני / פרוזה מודרנית
3	4	3	4	טקסט קלאסי / פרוזה קלאסית
18	24	18	20	סה"כ
לימודי שנה ב'				
3	—	3	—	בחינה במבוא לתולדות הספרות המודרנית
2	2	2	2	דקדוק ב'
—	—	—	—	בדיקה בניקוד (לתלמידים שהתחילו בתשס"ג ולפניה)
3	2	3	2	תולדות הספרות הקלאסית
3	4	3	4	קוראן ופרשנות
2	2	2	2	מבוא לבלשנות ערבית
4	4	4	4	קורסי בחירה*
4	4	4	4	פרוסמינריון*
21	18	21	18	סה"כ

בוגרי בתי־ספר עבריים		בוגרי בתי־ספר עבריים		לימודי שנה ג'
2	2	2	2	נתוח תחבירי מתקדם
3	4	3	4	שירה קלאסית
10	10	10	10	קורסי בחירה*
6	4	6	4	סמינריון*
21	20	21	20	סה"כ

האחריות להרכבת המערכת והתאמתה לתקנות תכנית הלימודים וחובותיה מוטלת על התלמיד.

*מתוך קורסי הבחירה שבהם חייב התלמיד בדרגים 2-3, כולל פרוסמינריון וסמינריון (סה"כ 22 שש"ס, 24 נ') עליו לבחור לפחות 8 שש"ס מתחום הספרות הקלאסית ו-2 שש"ס מתחום הלשון. על הפרוסמינריון והסמינריון להיות משני תחומים שונים. **אין לקחת יותר מ-6 שש"ס אצל אותו מורה** (לא כולל קורסי חובה בהם מתקיימת קבוצה אחת בלבד).

מומלץ לבוגרי בתי־ספר עבריים ששפת אימם אינה ערבית ללמוד "ערבית מדוברת" (במסגרת המחלקה ללימודי שפות), בהיקף עד 4 נ' מתוך מכסת תרגילי הבחירה שאינם מהתחום הקלאסי.

בדיקה בניקוד (לתלמידים שהחלו לימודיהם בחוג בשנה"ל תשס"ג ולפניה)

כל תלמידי החוג אשר סיימו בעבר את הקורס "דקדוק א'" (או קבלו פטור מקורס זה) חייבים לגשת ל"בדיקה בניקוד" בסמסטר בו הינם רשומים בקורס "דקדוק ב'". תלמיד אשר נכשל ארבע פעמים בבדיקה יחוייב לחזור על הקורס "דקדוק ב'". כעובר ייחשב מי שמספר השגיאות שבבחינתו 10 ומטה.

חלוקת הקורסים לפי תחומים

(הכוונה למיספור המופיע לאחר הדרג)

ממספר 002 עד 250	קורסי חובה
ממספר 251 עד 450	קורסי בחירה בתחום הספרות הקלאסית
ממספר 451 עד 650	קורסי בחירה בתחום הספרות המודרנית
ממספר 651 עד 850	קורסי בחירה בתחום הלשון
ממספר 851 עד 950	קורסי בחירה בתחום התרבות והדת
ממספר 951 עד 999 (אינם מיועדים לתלמידי החוג)	קורסי המדור לערבית שימושית

תנאי מעבר

לשנה ב' יעברו תלמידים שעמדו בתנאים הבאים:

1. ציון ממוצע 60 לפחות בכל קורסי דרג 1.
  2. ציון 60 לפחות בקורס "דקדוק א' וניקוד" (תלמיד אשר ייכשל פעמיים בקורס זה יופסקו לימודיו בחוג). לא ניתן להירשם לאף קורס בדרג 2 לפני סיום קורס זה.
  3. ציון 60 לפחות בבחינה ב"מבוא לתולדות הספרות הקלאסית".
- תלמידים לא יורשו להשתתף בקורסים בדרג 2 לפני שסיימו חובותיהם בכל הקורסים בדרג 1.**

לשנה ג' יעברו תלמידים שעמדו בתנאים הבאים:

1. השלימו את כל קורסי דרג 1.
  2. השיגו ציון עובר בקורס "דקדוק ב'", "קוראן ופרשנות" וכן ב"בדיקה בניקוד".*
  3. השיגו ציון 60 לפחות בעבודה הפרוסמיניריונית.
  4. סיימו לפחות 4 סמסטרים בחוג.
  5. השלימו חובותיהם באנגלית כשפה זרה ברמת "מתקדמים 2".
- * רק לתלמידים אשר החלו לימודיהם בחוג בשנה"ל תשס"ג ולפניה ולא למדו את הקורס "דקדוק א' וניקוד".

בחינות וציונים

בתום כל סמסטר תתקיימה בחינות **בכתב** בכל הקורסים כולל בפרוסמיניריון ובסמיניריון. החוג אינו מאפשר בחינה בעל-פה או הגשת עבודה במקום בחינה סופית בקורס. ניתן לעיין במחברת בחינה ו/או לערער על הציון עד 10 ימים מיום פרסומו וזאת על גבי טופס מיוחד המיועד לכך. עיון במחברות הבחינות – בנוכחות המורה ובשעת קבלה שתקבע לשם כך עם פרסום הציונים. המבקש לשפר ציונו בקורס מסוים יוכל להבחן שנית במועד ב'. באישור החוג יוכל התלמיד לחזור על אותו קורס בסמסטר שלאחריו (אם הקורס מתקיים), או בשנה"ל העוקבת, אך לא יאוחר מכך, בתנאי שלא למד בינתיים קורס מתקדם באותו נושא. ניתן לחזור על קורס חובה פעם אחת בלבד.

עבודות

על כל תלמיד להכין עבודה פרוסמיניריונית וסמיניריונית אישית, אין אפשרות להגיש עבודה משותפת לשני תלמידים. את העבודה הפרוסמיניריונית והסמיניריונית (משני תחומים שונים) יש למסור אך ורק במוכרות החוג, **בשני עותקים מודפסים**. (עותק אחד יוחזר לתלמיד לאחר בדיקתו). להלן המועדים הסופיים להגשת העבודות:

פרוסמיניריונים – פרוסמיניריונים מסמסטר א' יוגשו לא יאוחר מיום ראשון, ה-19.3.2006 (תלמיד שאושר לו ללמוד סמיניריון בסמסטר ב', חייב לקבל ציון לא יאוחר מסוף חופשת סמסטר א') ופרוסמיניריונים מסמסטר ב' יוגשו עד ליום ראשון, ה-13.8.2006. היקף העבודה עד 15 עמודים, לפחות 7 מקורות, מתוכם 1 באנגלית.

סמיניריונים – עבודה סמיניריונית תוגש במהלך הקורס. תלמידים אשר למדו את הסמיניריון בסמסטר א' רשאים (בהסכמת המורה) להגיש את העבודה הסמיניריונית **עד סוף סמסטר ב'** ואלה שלמדו אותה בסמסטר ב' יוכלו (בהסכמת המורה) להגיש את העבודה עד **סוף חופשת הקיץ, לפני תחילת שנה"ל הבאה**.

היקף העבודה עד 25 עמודים, לפחות 3 מקורות באנגלית.

במקרים מיוחדים יש לבקש דחיה מראש החוג (בכתב), תוך ציון הסיבה ומועד המסירה המבוקש. מסירת עבודה סמיניריונית באיחור גוררת חובת תשלום שכר לימוד (ראה תקנון שכר לימוד), **גם אם הדחיה אושרה על-ידי החוג**.

תלמיד שלא יגיש את העבודה הסמינריונית במועד יחוייב לחזור על השתתפותו בסמינריון.

לא ניתן לערער על ציוני העבודות הפרוסמינריוניות והסמינריוניות.

תיקון ציון עבודה יתאפשר רק ע"י כתיבת עבודה חדשה בנושא שונה, בהסכמת המורה.

חישוב הציון הסופי: בפרוסמינריון – 50% הבחינה 50% העבודה
בסמינריון – 35% הבחינה 65% העבודה

נוכחות

קיימת חובת נוכחות בכל הקורסים (כולל שיעורים). השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל אם נוכחותו לא תהיה מספקת (לפחות 80%) והוא לא יורשה לגשת לבחינה. לא תשלח התראה.

סיום חובות לתואר

התלמיד יודיע למזכירות החוג על סיום חובותיו האקדמיות לתואר. מרכזת החוג תעביר שקלול למדור בוגרים על-פי בקשת התלמיד ואישורו בכתב. לאחר סגירת התיק אין אפשרות לשפר ציונים.

חידוש לימודים לאחר הפסקה

לימודיו של תלמיד אשר היה בהפסקת לימודים עד 3 שנים יוכרו במלואם ובעת חידושם יהיה חייב רק בהשלמות שהן תוצאה משינויים בתוכנית הלימודים ויחולו עליו כל חובות התוכנית החדשה.

לאחר הפסקה מעל 3 שנים ועד ל-8 שנים, יוכרו רק קורסים בהם קבל התלמיד ציון 70 ומעלה (או 65 ומעלה אם למד שנתיים לפני ההפסקה).

לא יוכרו לימודיו של תלמיד שלא למד בחוג תקופה העולה על 8 שנים.

מידע לתלמידי החוג המועידים עצמם להוראה

תלמידים המבקשים להורות ערבית בבית הספר העל-יסודי חייבים ללמוד במהלך לימודיהם בחוג לערבית את הקורסים הבאים, בהתאם לחלוקה הר"מ:

1) ערבית – שפה שנייה

תלמידים המתעתדים להורות ערבית כשפה שנייה, חייבים בשיעורי השלמה, לפי הפירוט הבא:

– 8 שש"ס "ערבית מדוברת" במסגרת המחלקה ללימודי שפות (למתחילים או למתקדמים, על-פי רמת התלמיד).

– 6 שש"ס במיומנויות היסוד של השפה הערבית במסגרת לימודי החוג לערבית ("קריאה מודרכת" – 2 שש"ס ו"הבעה ותרגום" – 4 שש"ס).

הציון הנדרש בכל קורס הוא 75 לפחות.

פתיחת התוכנית מותנית במספר הנרשמים.

2) ערבית – שפת-אם – אינם חייבים בהשלמות.

המדור לערבית שימושית*

בחוג מעוגן "המדור לערבית שימושית".

* המדור מיועד אך ורק לתלמידים ששפת אמם אינה ערבית.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר אברהם ג'ריס

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מהווים המשך ללימודי התואר הראשון, בעיקר בהכשרת התלמידים למחקר עצמאי בתחומי הלימוד השונים בחוג. דגש מיוחד מושם על הכרת התיאוריות ושיטות המחקר בכל תחום והקניית יכולת איסוף נתונים, ניתוחם והכנת חיבור מדעי המיועד לפרסום באכסניות מדעיות.

תנאי קבלה

- א. ציון ממוצע 76 ומעלה בכל לימודי התואר הראשון (ב"א) וציון משוקלל 80 ומעלה בלימודי התואר הראשון (ב"א) בחוג לשפה וספרות ערבית.
- ב. עמידה בבדיקת יכולת הבנת טכסט מדעי באנגלית.
- ג. כל המועמדים שאינם בוגרי החוג לשפה וספרות ערבית באוניברסיטת חיפה חייבים לעמוד בבחינה חוגית הכוללת דקדוק, חיבור ו/או הבנת הנקרא. הבחינה תכלול גם חלק בהבנת הנקרא באנגלית. תלמידים אשר לא יעברו את חלק האנגלית בבחינת הכניסה, אך יעמדו בכל יתר התנאים, יהיו חייבים ללמוד את הקורס "אנגלית מתקדמים 2" (במסגרת המחלקה לשפות) בשנה הראשונה ללימודיהם.
- ד. ראיון אישי, על-פי שיקול הוועדה החוגית לתואר השני.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה במהלך לימודיו לתואר, כתנאי לזכאותו לתואר.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

בוגרי חוגים אחרים, שציונם הסופי המשוקלל בכל לימודיהם לתואר הראשון (ב"א) הוא 80 לפחות, יוכלו להתקבל לתוכנית השלמות לאחר שעמדו בבחינת הכניסה החוגית המיועדת לתלמידי תואר שני באחד המועדים המפורטים ב"מדריך לנרשמים".

להלן פירוט ההשלמות:

2-4 שש"ס	דקדוק א' וניקוד
2 שש"ס	דקדוק ב'
2 שש"ס	תולדות הספרות הקלסית/או המודרנית*
4 שש"ס	קוראן ופרשנות
4 שש"ס	שירה קלסית
4 שש"ס	קורסי בחירה מתחום הספרות הקלסית
4 שש"ס	סמינריון קלסי (כולל עבודה סמינריונית)
4 שש"ס	פרוסמינריון או סמינריון בתחום הלשון (כולל עבודה)
28-24 שש"ס	סה"כ

* בחינה בלבד

ציון 85 לפחות בכל אחד מהקורסים הנ"ל, בדיקה באנגלית (או סיום הקורס "אנגלית מתקדמים 2") וראיון אישי (במידת הצורך) הינם תנאי להרשמה כמועמד ללימודי התואר השני.

עמידה בתנאי ההשלמות אינה מהווה קבלה אוטומטית לתואר השני.

מבנה הלימודים

הלימודים מתנהלים באחד משני מסלולים:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב' – ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית. מסלול זה כולל בחינת גמר.

במקרים מיוחדים בלבד, ביוזמת אחד ממורי ה"מ"א ובאישור מוקדם של ועדת ה"מ"א, ניתן יהיה לעבור ממסלול ב' למסלול א' עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי.

משך הלימודים

במסלול א' – עד 3 שנים.

במסלול ב' – שנתיים.

1. **מסלול א'** (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) – היקף הלימודים במסלול זה הוא 32 ש"ס, לפי החלוקה כדלקמן:

קורסי בחירה בדרג 4 לפחות מלימודי החוג – 16 ש"ס

סמינריון מתודולוגי (חובה בשנה ראשונה) – 4 ש"ס

קורסי בחירה מחוגים אחרים באישור החוג – 12 ש"ס (בדרג 3 לפחות)

(רק מחוגי הספרות, לשון והיסטוריה של המזה"ת, בהתאם לנושא התמחותו של התלמיד). *

אין ללמוד יותר מקורס אחד אצל אותו מורה.

קורסי עזר – בנוסף לנ"ל רשאי החוג להטיל על תלמידיו להשתתף בקורסי עזר. **

שפה אירופאית שנייה - צרפתית או גרמנית, או שפה אחרת על-פי הנחיות יועץ המ"א, ברמת "מתחילים" ו"מתקדמים". את לימודי השפה הזרה יש להתחיל בשנת הלימודים הראשונה. לימודי השפה האירופאית השנייה לא ייכללו במנין השעות לתואר.

עבודת גמר מחקרית – על התלמיד להגיש למדריך שיאושר ע"י ועדת המ"א החוגית הצעה לנושא עבודת הגמר החל מסמסטר ב' ללימודיו ולא יאוחר מסוף הסמסטר השלישי ללימודיו.

במזכירות החוג ניתן לקבל מדריך מפורט להכנת הצעה לעבודת הגמר.

ציון המעבר בעבודת הגמר המחקרית הוא 76.

כתיבת העבודה והגשתה לפי הנוהל הקבוע בתקנון לימודי התואר השני. (ראה פרק זה בתקנון לימודי תואר שני בשנתון ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים).

(* במקרה הצורך תמליץ ועדת המ"א החוגית בפני תלמידי מסלול זה ללמוד גם שפה מזרחית נוספת ברמת "מתחילים" ו"מתקדמים". שתי הרמות תחשבנה כ-4 ש"ס מתוך מכסת קורסי הבחירה.

** עפ"י קביעת החוג. קורסים אלה לא ייחשבו במנין השעות לתואר השני.

החוג לשפה וספרות ערבית

2. **במסלול ב'** (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) – היקף הלימודים במסלול זה הוא 44 שש"ס, לפי החלוקה כדלקמן:
קורסי בחירה בדרג 4 לפחות מלימודי החוג – 24 שש"ס
סמינריון מתודולוגי (חובה בשנה ראשונה) – 4 שש"ס
קורסי בחירה מחוגים אחרים באישור החוג – 16 שש"ס (בדרג 3 לפחות)
(ראה פירוט במסלול א')
- שפה אירופאית שנייה - צרפתית או גרמנית, או שפה אחרת על-פי הנחיות יועץ המ"א, ברמת "מתחילים" ו"מתקדמים". במקום רמת "מתקדמים", ניתן ללמוד קורס בחירה נוסף מחוץ לחוג בדרג 3 לפחות בהיקף 4 שש"ס.
את לימודי השפה הזרה יש להתחיל בשנת הלימודים הראשונה. לימודי השפה האירופאית השנייה לא ייכללו במנין השעות לתואר.

מסלולים א' וב'

נוכחות

קיימת חובת נוכחות בכל הקורסים. השתתפותו של תלמיד תבוטל אם נוכחותו לא תהיה מספקת (לפחות 80%) והוא לא יורשה לגשת לבחינה.
לא תשלח התראה.

עבודות, בחינות וצינונים

התלמידים ייבחנו בכתב בכל אחד מקורסי החוג, **כולל בקורסים בהם יגישו עבודה סמינריונית**. בקורסי הבחירה מחוץ לחוג ייבחנו ו/או יכתבו עבודה, עפ"י דרישות המרצה. ציון המעבר בכל קורס הנלמד במסגרת לימודי מ"א הוא 60, כולל בקורסים מחוץ לחוג. יורשה להבחן רק תלמיד הרשום לקורס, היה נוכח לפחות ב-80% מהשעורים ומלא את כל החובות האקדמיות של הקורס.

תלמידי מסלול א' יגישו במשך לימודיהם שתי עבודות סמינריוניות, בנוסף לסמינריון המתודולוגי. תלמידי מסלול ב' יגישו שלוש עבודות סמינריוניות, בנוסף לסמינריון המתודולוגי. את העבודות בשני המסלולים יש לכתוב בהדרכת מורים שונים.

אין לכתוב יותר מעבודה סמינריונית אחת בסמסטר, כולל הסמינריון המתודולוגי.

ניתן להגיש עבודה סמינריונית רק במסגרת קורס שנלמד ובהסכמת המורה. על התלמיד להודיע למורה הקורס לא יאוחר מחודש מתחילת הסמסטר על רצונו לכתוב עבודה סמינריונית בקורס.

עבודות סמינריוניות יש להגיש בזמירות החוג בשני עותקים מודפסים.

המועד האחרון להגשת העבודות הוא סוף חופשת הסמסטר שבו נלמד הקורס.

לא ניתן לערער על ציון עבודה סמינריונית. בהסכמת המורה יתאפשר תיקון הציון רק על-ידי כתיבת עבודה סמינריונית חדשה בנושא שונה.

סמינרי סגל

החוג מקיים סמינרי סגל שמטרתם להציג את פרי מחקרם של מרצים אורחים, מורי החוג ותלמידי מחקר. הסמינרים יתקיימו אחת לשלושה שבועות, בימי רביעי בשעות 12.00-14.00. מומלץ לכל תלמידי ה"מ"א בחוג להשתתף בסמינרי הסגל.

בחירת גמר (מסלול ב')

עם סיום לימודיו ולאחר הגשת כל העבודות וקבלת כל הציונים יעמוד תלמיד מסלול ב' בבחינת גמר מסכמת בכתב בהתאם להתמחותו. הבחינה תכלול גם חלק כללי שבו יידרש התלמיד לנקד קטע ולהסביר מספר בתי שירה קלסית. ציון המעבר בבחינת הגמר הוא 76. ככלל, תערך הבחינה פעמיים בשנה – באפריל ובאוקטובר. על התלמיד להבחן לא יאחר מה-30.11 בשנה בה הוא רשום.

ההרשמה לבחינה תעשה ע"י פנייה בכתב למוזכירות החוג, בציון תחום ההתמחות, לא יאחר מחדש לפני מועד הבחינה.

תלמיד שועדת ה"מ"א אישרה לו עקרונית לכתוב פרויקט גמר מחקרי, יגיש לאישור הועדה הצעת פרויקט מפורטת (במתכונת הצעת תיזה) לא יאחר מתחילת הסמסטר השלישי ללימודיו. היקף הפרויקט ינוע בין עבודה סמינריונית מורחבת לבין היקף עבודת גמר מחקרית הנהוגה בחוג. מועד הגשת פרויקט הגמר המחקרי הוא בתום השנה השנייה ללימודי התלמיד, אך לא יאחר מה-30.11. ציון המעבר בפרויקט הגמר המחקרי הוא 76.

סיום חובות לתואר

התלמיד יודיע למוזכירות החוג על סיום חובותיו האקדמיות לתואר. מרכזת החוג תעביר שקלול לרשות ללימודים מתקדמים רק לאחר אישור התלמיד. לאחר סגירת התיק אין אפשרות לשינויים או לשיפור ציונים.

שקלול הציונים

20%	2 עבודות סמינריוניות בחוג	1. מסלול א':
35%	קורסי החוג וקורסי הבחירה מחוץ לחוג	
45%	עבודת הגמר המחקרית	
100%	סה"כ	
30%	3 עבודות סמינריוניות בחוג	2. מסלול ב':
40%	קורסי החוג וקורסי הבחירה מחוץ לחוג	
30%	בחירת הגמר	
100%	סה"כ	

יש לעיין בתקנון לימודי תואר שני המופיע בחלקו הראשון של השנתון ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' ג'ורג' קנאזע

תנאי קבלה

רשאים להציג את מועמדותם בעלי תואר שני (מ"א) במסלול א' בשפה וספרות ערבית מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל, שהשיגו ציון 85 ומעלה בלימודיהם לתואר השני, וציון 86 לפחות בעבודת הגמר ל-מ"א.

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

תלמיד מחקר שלב א' – שנה (2 סמסטרים מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר).

תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משנתיים (מאישור הצעת המחקר עד הגשת העבודה).

יש להרשם במחלקה להרשמה ובמקביל להעביר את המסמכים הבאים לוועדה החוגית: מהלך חיים, העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך", גליונות ציונים מאושרים ל-ב"א ול-מ"א, שתי המלצות מאנשי אקדמיה, כאשר אחת מהן ממדריך התיזה ל-מ"א, העתק מעבודת הגמר, אישור בכתב על הסכמת איש סגל בכיר בחוג להנחות את עבודת הדוקטור וכן הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על-ידי המנחה המיועד.

בשלב א' יכין התלמיד הצעת מחקר ויגישה בחתימת המנחה לאישור הוועדה החוגית לתואר שלישי.

אישור סופי יינתן על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת האישור, יעבור התלמיד למעמד תלמיד מחקר שלב ב'.

המנחה יקבע לתלמיד את תוכנית הלימודים שלו ואת היקפה. הוועדה החוגית תאשר את התוכנית. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בקורסים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק השתתפות פעילה. כל סטודנט לתואר שלישי חייב בקורס "כתיבה מדעית באנגלית" מטעם המחלקה לשפות זרות.

תלמיד אשר במסגרת לימודי התואר השני שלו לא למד שפת מחקר שניה ברמת מתקדמים, חייב להשלים חובה זאת.

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה מודפסת ובחתימת המנחה, למזכירות החוג, שתעבירה לרשות ללימודים מתקדמים. לאחר שתיערך בדיקה כי אכן מולאו כל החובות כנדרש על-פי התקנון, תשלח העבודה לשיפוט בהתאם לנהלים.

יש לעיין בתקנון לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

שפה וספרות צרפתית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' רוברט אלבז

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' רוברט אלבז, פרופ' אילנה זינגר, פרופ' ג'קלין מישל (אמריטוס), פרופ' יוסף שיטריט.

מרצה בכיר: ד"ר ז'ני הורוביץ.

מרצה: ד"ר סלביה אדלר, ד"ר איזבל מרטין, ד"ר סם בלוס, ד"ר רות עמר.

מורה בכיר: ד"ר קלודין אלנקווה.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' גלית אגיון**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.00

טלפון: 04-8240063

ידיעון החוג כולל עדכונים ומידע נוסף נמצאים באתר החוג באינטרנט:

<http://french.haifa.ac.il> או דרך אתר האוניברסיטה.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרות החוג הן: הקניית ידיעה מעשית ועיונית של הלשון הכתובה והמדוברת (כולל מיומנות יישומית, כגון תרגום לצרפתית), הקניית ידיעה נרחבת של הספרות הצרפתית, לימוד דרכי גישה ליצירות מופת בספרות הצרפתית, הקניית כלים ביקורתיים להערכתן והקניית ידע נרחב בתרבות הצרפתית על כל זרמיה ותקופותיה.

תנאי קבלה

1. הקבלה לחוג מותנית בידע השפה הצרפתית, לתלמידים המיועדים למסלול שפה וספרות, ובעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. תלמידים ללא ידע מוקדם בצרפתית יוכלו להשתתף בקורס קיץ (במידה ויפתח).

המסלול הדו-חוגי

- 1) בשנת לימודיו השנייה ישתתף התלמיד בפרוסמינריון ויגיש בו רפראט מורחב. בשנת לימודיו השלישית ישתתף התלמיד בסמינריון ויגיש עבודה סמינריונית*.
- 2) במשך שנות לימודיו בחוג על התלמיד לצבור 60 נקודות זכות; מניין הנקודות כולל לימודי לשון ולימודי ספרות (כולל הקורס לטינית – שיזוכה בשתי נקודות).

* התלמידים יחוייבו לקרוא ספרים מתוך רשימה ביבליוגרפית ולאחר מכן תתקיים בדיקת ידע.

המסלול החד-חוגי

מטרת הלימודים וסדרי הקבלה

המסלול החד-חוגי מיועד לתלמידים המעוניינים בהתמחות מיוחדת בלימודי השפה והספרות הצרפתית. התלמיד יכול לבחור מסלול זה בתום שנת לימודיו הראשונה, לאחר שיעמוד בכל תנאי המעבר והישגיו יהיו נאים (ציון ממוצע "טוב"). הקבלה למסלול החד-חוגי ותכנית הלימודים טעונות אישור החוג.

היקף הלימודים

נוסף על תכנית הלימודים הרגילה הדו-חוגית, ילמד התלמיד, במסגרת החוג, 16-18 נ"ז נוספות, וסמינריון נוסף (כולל עבודה סמינריונית). כן חייב התלמיד ללמוד שני מיקבצי השלמה בחוגים אחרים. באחד המיקבצים יכתוב עבודה סמינריונית.

נקודות צבירה

בלימודי החוג יצבור התלמיד 76 נ', מניין הנקודות מורכב כלהלן:

60 נ' מהמסלול הדו-חוגי;

16 נ' שהן: 8 קורסים נוספים, כ-16 שש"ס, כולל סמינריון נוסף, 44 נ' בשני המיקבצים.

בחינות ותנאי מעבר לתלמידי שני המסלולים – שפה וספרות צרפתית והמגמה לתרבות צרפת

1. ציון סופי בקורס ייקבע על סמך השתתפות פעילה בשיעורים, הישגים בבחינה או בעבודה או שילוב בין שלוש דרישות אלו. הבחינות יתקיימו במשך חופשת הסמסטר.

2. שפה וספרות צרפתית – ציון סופי

שנה א'

65	יסודות הדקדוק
65	מעבדה לשונית
65	חיבור

שנה ב'

60	מבנה המשפט הפשוט ומבנה המשפט המורכב
----	-------------------------------------

שנה ג'

60	פרקים בבלשנות
----	---------------

3. המגמה לתרבות צרפת – ציון סופי

שנה א'

60	צרפתית בסיסית א'+ב'
60	מעבדה לשונית
60	הבעה בכתב ובעל פה א'+ב'

שנה ב'

60	צרפתית בינונית א'+ב'
----	----------------------

שנה ג'

60	שיחה
----	------

סדר הלימודים על-פי דרגים

התלמיד מתבקש לתכנן את מערכת הלימודים על-פי הסדר שלהלן ולפי הקורסים המתקיימים בכל שנה והמצויינים על-ידי מספריהם בחוג (110.***).

הערות לכל תלמידי החוג

– האחריות להרכבת מערכת השיעורים, התאמתה לתקנות ולחובות של תכנית הלימודים מוטלת על התלמיד.

– לאחר שהשלים את חובותיו האקדמיות לתואר ראשון, התלמיד חייב לפנות למרכזת החוג בבקשה לסגור את התיק.

**תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי – שפה וספרות צרפתית: מסלול 01
(60 נ"ז לצרפתית ו-60 נ"ז בחוג אחר)**

שנה א' (סה"כ 20 נ"ז)

קורסי שפה חובה

4 שש"ס	4 נ' 4	יסודות הדקדוק א' + תרגיל
2 שש"ס	2 נ' 2	יסודות הדקדוק ב'
2 שש"ס	2 נ' 2	מעבדה לשונית
2 שש"ס	2 נ' 2	חיבור
2 שש"ס	2 נ' 2	שיחה
2 שש"ס	2 נ' 2	קריאה מודרכת א'

קורסי ספרות חובה

2 שש"ס	2 נ' 2	אסכולות וסופרים א'
2 שש"ס	2 נ' 2	אסכולות וסופרים ב'
<u>2 שש"ס</u>	<u>2 נ'</u>	טקסטים מהמאה ה-20
20 שש"ס	20 נ'	סה"כ

שנה ב'

קורסי דקדוק חובה

2 שש"ס	2 נ' 2	דקדוק – המשפט הפשוט
2 שש"ס	2 נ' 2	תרגיל במשפט הפשוט
2 שש"ס	2 נ' 2	המשפט המורכב
2 שש"ס	2 נ' 2	תרגיל במשפט המורכב

קורסי שפה חובה

2 שש"ס	2 נ' 2	הרומנטיזם
2 שש"ס	2 נ' 2	דיסרטציה

פרוסמינריון

4 שש"ס	6 נ' 6	פרוסמינריון – הרומן העכשווי
--------	--------	-----------------------------

קורסי בחירה (1 מתוך 2)

2 שש"ס	2 נ' 2	השירה בת זמננו (משותף עם המגמה לתרבות)
<u>2 שש"ס</u>	<u>2 נ'</u>	פרשת דרייפוס (משותף עם המגמה לתרבות)
20 שש"ס	20 נ'	סה"כ

שנה ג'

קורסי דקדוק חובה

2 שש"ס	2 נ'	פרקים בבלשנות א'
2 שש"ס	2 נ'	פרקים בבלשנות ב'
2 שש"ס	2 נ'	בעיות בצרפתית בת זמננו

קורסי ספרות חובה

4 שש"ס	6 נ'	סמינריון – האוטוביוגרפיה
2 שש"ס	2 נ'	הפילוסופים הצרפתים
2 שש"ס	2 נ'	ספרות במאה ה־16

קורסי בחירה (2 מתוך 4)

2 שש"ס	2 נ'	סדנת כתיבה
2 שש"ס	2 נ'	תחביר מעמית
2 שש"ס	2 נ'	פרשת דרייפוס (משותף עם המגמה לתרבות)
2 שש"ס	2 נ'	הרומנטיזם
2 שש"ס	2 נ'	השירה בת זמננו (משותף עם המגמה לתרבות)
20 שש"ס	20 נ'	סה"כ

המגמה לתרבות צרפת
חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

מטרת הלימודים

המגמה לתרבות צרפת נפתחה במסגרת החוג לשפה וספרות צרפתית עבור כל אותם תלמידים שהגיעו התעניינות בהתפתחות התרבות הצרפתית, ביצירתה ובמוסדותיה, אך לא יכלו לממש את רצונם בגלל חוסר ידע בסיסי בשפה הצרפתית. אי ידיעת השפה הצרפתית אינה מהווה מכשול, שכן הלימודים, הבחינות והעבודות מתקיימים במגמה זו בלשון העברית. הלימודים מתמקדים בתרבות הצרפתית במובנה הרחב. הם כוללים עיונים בהתגבשותה ובהתפתחותה של תרבות צרפת מאז ימי הביניים ועד לימינו על מוסדותיה ומבניה, פרקים בספרות הצרפתית הקלאסית והמודרנית, וכן פרקים בתולדות התיאטרון, הקולנוע והאמנות בצרפת. כן מוקדשים קורסים להכרת מוקדי יצירה וצריכה של התרבות הצרפתית מחוץ לצרפת ולהכרת רבגוניותו של העולם הפרנקופוני. פרט למוקדים אלה כוללת תכנית הלימודים גם קורסים בסיסיים בלשון הצרפתית הבסיסית הכתובה ושבע"פ.

תנאי קבלה

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

המסלול הדו-חוגי

1. התלמיד ישתתף בשנות לימודיו בלימודי לשון ובלמודי ספרות.
  2. בשנת לימודיו השנייה ישתתף התלמיד בפרוסמינריון ויגיש בו רפראט מורחב. בשנת לימודיו השלישית ישתתף התלמיד בסמינריון ויגיש בו עבודה סמינריונית.
  3. במשך שנות לימודיו בחוג, על התלמיד לצבור 60 נקודות זכות.
- הערה:** מטרת לימודי השפה להביא את התלמיד ליכולת קריאה, שתאפשר לו בהמשך לימודיו להשתתף בשיעורים מתקדמים בתרבות צרפת. תלמידים עם ידע קודם יכולים להשתתף ישירות בצרפתית בסיסית ב' ואינם חייבים בתרגיל. הרמה תיקבע על-ידי בחינת מיון.

סדר הלימודים על-פי דרגים

התלמיד מתבקש לתכנן את מערכת הלימודים על-פי הסדר שלהלן ולפי הקורסים המתקיימים בכל שנה.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי – שפה וספרות צרפתית: מסלול 13 (60 נ"ז לצרפתית ו-60 נ"ז בחוג אחר)

שנה א'

קורסי זקדוק חובה

2 שש"ס	צרפתית בסיסית א'
2 שש"ס	צרפתית בסיסית ב'
2 שש"ס	קריאה מודרכת – מתוך טקסטים
	מהמאה ה-19
2 שש"ס	תרגום בסיסי

קורסי ספרות ותרבות חובה

2 שש"ס	זרמים בתרבות צרפת מימי הביניים
2 שש"ס	זרמים בתרבות צרפת מהמאה ה-18
2 שש"ס	מבוא לתיאטרון הצרפתי
2 שש"ס	תולדות צרפת
2 שש"ס	טקסטים מהמאה ה-20

קורס בחירה 1

2 שש"ס	שיחה
2 שש"ס	פרשת דרייפוס
20 שש"ס	סה"כ

שנה ב'

קורסי דקדוק חובה

2 שש"ס	2 נ'	צרפתית בינונית א'
2 שש"ס	2 נ'	צרפתית בינונית ב'
2 שש"ס	2 נ'	שיחה

קורסי ספרות חובה

2 שש"ס	2 נ'	הרומן החדש
4 שש"ס	6 נ'	פרוסמיניריון – אמנות וספרות
2 שש"ס	2 נ'	צרפת בת זמננו: מוסדות
2 שש"ס	2 נ'	פרשת דרייפוס

קורס בחירה 1 מתוך 5:

2 שש"ס	2 נ'	פמניזם
2 שש"ס	2 נ'	שירת בת זמננו
2 שש"ס	2 נ'	סטירה וקריקטורה
2 שש"ס	2 נ'	קולנוע
2 שש"ס	2 נ'	תמורות בתיאטרון
18 שש"ס	20 נ'	סה"כ

שנה ג'

קורסי שפה חובה

4 שש"ס	2 נ'	צרפתית – קריאה מודרכת
--------	------	-----------------------

קורסי חובה

2 שש"ס	3 נ'	סמינריון – אלבר כהן – חלק א'
2 שש"ס	3 נ'	סמינריון – אלבר כהן – חלק ב'
		מושג הקלסיסיזם של המאה ה-17
2 שש"ס	2 נ'	באמנות ובספרות
2 שש"ס	2 נ'	הספרות במאה ה-16
2 שש"ס	2 נ'	הרומן העכשווי: ראי התרבות הצרפתית?
2 שש"ס	2 נ'	תיאטרון היריד

קורסים לבחירה (2 מתוך 5)

2 שש"ס	2 נ'	הפמניזם
2 שש"ס	2 נ'	קולנוע
2 שש"ס	2 נ'	פרשת דרייפוס
2 שש"ס	2 נ'	סטירה וקריקטורה
2 שש"ס	2 נ'	תמורות בתיאטרון
20 שש"ס	20 נ'	סה"כ

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' רוברט אלבז

מטרת הלימודים

מטרת לימודי התואר השני היא העמקה והעשרת לימודי התואר הראשון בספרות או בבלשנות, הכשרה לפרש ולערוך ביקורת עצמאית של טקסט או קורפוס ספרותי והכשרה למחקר בנושא התמחותו של התלמיד.

תנאי הקבלה

תלמיד יתקבל ללימודי התואר השני על סמך שני קריטריונים:

1. ציון סופי משוקלל בלימודי התואר הראשון בחוג של 76 לפחות וציון של 76 לפחות בחוג השני לתואר בוגר, כשבעבודת הסמינריון שנה ג' קיבל את הציון 80 לפחות, וציון סופי בלימודי לשון 70 לפחות.
2. ראיון אישי עם הממונה על לימודי התואר השני או עם ועדת קבלה מיוחדת. הממונה או הוועדה רשאים להטיל השלמות על התלמיד כתנאי לקבלתו.

מבנה הלימודים

תלמיד יבחר באחת משתי התמחויות:

1. התמחות ספרותית.
2. התמחות בלשנית-ספרותית.

משך הלימודים

משך הלימודים הנורמטיבי לתואר שני במסלול א' הוא עד 3 שנים, כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית. ובמסלול ב' הוא שנתיים. הלימודים מתנהלים בשני מסלולים:

מסלול א': סה"כ 32 ש"ס – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית

מסלול ב': סה"כ 44 ש"ס – עם בחינת גמר

מסלול א'

1. בהיקף של 28 ש"ס, כולל כתיבת 2 סמינריונים וקורס של הדרכה אישית.
2. שיעורי בחירה מחוץ לחוג (דרג 3-5): בהיקף 4 ש"ס. המתמחה במגמה ספרותית יבחר את שיעורי הבחירה מבין החוגים הספרותיים או במדעי הרוח הכלליים, והמתמחה במגמה הבלשנית-ספרותית יבחר אותם מבין החוגים הבלשניים. סה"כ: 32 ש"ס במסלול א'.

מסלול ב'

1. בהיקף של 38 ש"ס לפחות, כולל כתיבת 3 סמינריונים. התלמיד ילמד קורסים מתודולוגיים ומונוגרפיים מבין הקורסים המוצעים בחוג.

החוג לשפה וספרות צרפתית

2. שיעורי בחירה (דרג 3-5) בהיקף 6 שש"ס. המתמחה במגמה ספרותית יבחר את קורסי הבחירה מבין החוגים הספרותיים או במדעי הרוח הכלליים והמתמחה במגמה הבלשנית-ספרותית יבחר אותם מבין החוגים הבלשניים.
סה"כ: 44 שש"ס במסלול ב'.

לימודי עזר

תלמידי שני המסלולים ילמדו לימודי שפות: לטינית או שפה אירופית (על-פי בחירת התלמיד), ברמה של מתקדמים.

עבודת גמר מחקרית

תלמיד מסלול א' יגיש עבודת גמר מחקרית בתום לימודיו. נושא העבודה ייקבע באישור מדריכו של התלמיד בשנת הלימודים השנייה ועל דעת יו"ר ועדת מ"א החוגית.

בחינת גמר

תלמיד מסלול ב' ייבחן בבחינת גמר בתום לימודיו, בסיום חובותיו.

מסלול אישי

המסלול מאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות ומחייב לימוד קורסים מחוגים ופקולטות שונות.
במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' למ"א ובכתיבת עבודת גמר מחקרית.
תכנית הלימודים תיבנה על-ידי מנחה עבודת הגמר המחקרית ותקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים.

שיקלול ציון סופי

מסלול א'

קורסים בחוג	35%
2 עבודות סמינריוניות בחוג	15%
שיעורי בחירה מחוגים אחרים	10%
עבודת גמר מחקרית	40%
סה"כ	100%

מסלול ב'

קורסים בחוג	40%
שיעורי בחירה מחוגים אחרים	10%
3 עבודות סמינריוניות	20%
בחינת גמר	30%
סה"כ	100%

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' רוברט אלבז

תנאי קבלה

כל בעל תואר שני (מ.א.) בשפה וספרות צרפתית או בלשנות צרפתית מאוניברסיטה בארץ או מכל אוניברסיטה מוכרת בחו"ל רשאי להגיש את מועמדותו בתנאי שהמוצע הכולל בתחום לימודי הספרות או הבלשנות הצרפתית הוא 82 לפחות ובתנאי שסיים את עבודת הגמר בציון 86 לפחות.

מבנה הלימודים

ועדת הדוקטורט החוגית תיקבע לכל מועמד את תכנית לימודיו בהתאם להישגיו הקודמים ולתחומים שהוא כיסה בלימודי המ.א. שלו. כל תלמיד חייב במיכסת לימודים שתקיף עד 16 שש"ס (לא כולל דרישות השלמה), שמהן 8 שש"ס יוקדשו לסמינרים תיאורטיים ומתודולוגיים שיאפשרו למועמד להתמודד עם כתיבת מחקרו. הקורסים ייבחרו בהסכמת המנחה.

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

תלמיד מחקר שלב א' – שנה (2 סמסטרים מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר)

תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משנתיים (מאישור הצעת המחקר עד הגשת העבודה)

בקשת הקבלה שתופנה לוועדה החוגית תכלול: מהלך חיים, העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך", גיליונות ציונים מאושרים לב.א ולמ.א, שתי המלצות מאנשי אקדמיה, כאשר אחת מהן ממדריך התיזה למ.א, העתק מעבודת הגמר, אישור בכתב על הסכמת מנחה לעבודת הדוקטורט וכן הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע מאושרת על ידי המנחה המיועד.

בשלב א' יכין התלמיד הצעת מחקר וגישה בחתימת המנחה לאישור הוועדה החוגית לתואר שלישי.

אישור סופי יינתן על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת האישור, יעבור התלמיד למעמד תלמיד מחקר שלב ב'.

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה מודפסת ובחתימת המנחה, למזכירות החוג, שתעבירה לרשות ללימודים מתקדמים. לאחר שתיערך בדיקה כי אכן מולאו כל החובות כנדרש על פי התקנון, תשלח העבודה לשיפוט בהתאם לנהלים.

יש לעיין בתקנון לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון.

116, 104

תולדות ישראל

היסטוריה של עם ישראל – מחשבת ישראל

שני החוגים משולבים תוך שמירה על מסגרות נפרדות

של תכניות לימודים והענקת תארים בהתאם

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' יעקב ברנאי

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יעקב ברנאי, פרופ' רות קסטנברג-גלדשטיין (אמריטוס), פרופ'

דבורה דימנט, פרופ' שרה הלר וילנסקי (אמריטוס), פרופ' מיכאל הלצר

(אמריטוס), פרופ' לני יחיל (אמריטוס), פרופ' אהוד לוז (אמריטוס),

פרופ' זאב לוי (אמריטוס), פרופ' קנת סטאו (אמריטוס), פרופ' בוסתנאי

עודד (אמריטוס), פרופ' מרדכי פכטר (אמריטוס), פרופ' מנחם קלנר,

פרופ' אוריאל רפפורט (אמריטוס), פרופ' מינה רוזן, פרופ' חיים שצקר

(אמריטוס).

פרופסור חבר:

פרופ' דניאל גוטוויין, פרופ' גרשון גליל, פרופ' שולמית ולר, פרופ'

מנחם מור, פרופ' אברהם מלמד, פרופ' גדעון פוקס.

מרצה בכיר:

ד"ר יפעת וייס, ד"ר אדם טלר, ד"ר אסי פרבר-גינת.

מרצה:

ד"ר שרה בנדר, ד"ר מרקוס זילבר, ד"ר יוסף חיות, ד"ר הלל ניומן,

ד"ר דנאל קאהן, ד"ר רחל רוז'נסקי, ד"ר זהר שגב.

מורה בכיר:

ד"ר חיים ליכט.

עמית הוראה:

ד"ר יעקב אמיד, ד"ר אלה באואר, גב' אליזבט גולדוויין, ד"ר גילה הדר,

ד"ר סטיב וולד, ד"ר אריה חיון, מר באדי חסייסי, ד"ר חיה כץ,

ד"ר שגית מור, ד"ר אהוד מנור, ד"ר אחמד סעדי, ד"ר עדיאל קדרי,

ד"ר דפנה קנטי, ד"ר סמיון קרייז, ד"ר דלית רוס-שילוני, ד"ר אביהו

רוגן, ד"ר אמנון רייכמן.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' ורדית גרבר

מזכירת החוג: גב' אבישג זילברשטיין

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות: 10.00–13.00

טלפון: 04-8240945; 04-8240560

פקס: 04-8252037

דואר אלקטרוני: vgarber@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

א. היסטוריה של עם ישראל (104)

מטרת הלימודים

להקנות לתלמידי החוג ידיעה והבנה של התהליכים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים והפוליטיים בתולדות עם ישראל, מראשיתו ועד ימינו. כמו-כן – לתת בידי התלמידים כלים, שיאפשרו גישה ביקורתית אל המקורות. הדבר נעשה בעיקר בעזרת תרגילים וסמינריונים. המשתתפים בסמינריון נדרשים להוכיח את יכולתם ביישום הידע והכלים הביקורתיים והביבליוגרפיים, העומדים לרשותם (בכלל זאת ספרייה עשירה) לשם כתיבת עבודה ממצה בנושא הסמינריון.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

מסלולים ומגמות: מסלול דו-חוגי, מסלול חד-חוגי

המסלול הדו-חוגי

לימודי החוג מחולקים לארבע תקופות:

תקופת המקרא	למן ראשיתו של עם ישראל עד שיבת ציון.
תקופת בית שני, המשנה והתלמוד	למן שיבת ציון עד הכיבוש הערבי.
תקופת ימי הביניים	למן הכיבוש הערבי עד המשבר השבתאי.
העת החדשה	למן אמצע המאה ה-17 ועד ימינו.

התלמיד חייב להשתתף במשך שנות לימודיו ב-8 שיעורים – 2 מכל תקופה, ב-5 תרגילים – אחד מכל תקופה ותרגיל נוסף לפי בחירת התלמיד, 2 סמינריונים מ-2 תקופות שונות, וקורס במכינה בתלמוד.

תקופה	סוג הקורס	מס' נקודות	מס' שעות
בית ראשון	2 שיעורים 1 תרגיל	3 נק' כ"א = 6 4 נק'	4 שש"ס כ"א = 8 שעות 4 שש"ס
בית שני	2 שיעורים 1 תרגיל	3 נק' כ"א = 6 4 נק'	4 שש"ס כ"א = 8 שעות 4 שש"ס
ימי הביניים	2 שיעורים 1 תרגיל	3 נק' כ"א = 6 4 נק'	4 שש"ס כ"א = 8 שעות 4 שש"ס
עת חדשה	2 שיעורים 1 תרגיל	3 נק' כ"א = 6 4 נק'	4 שש"ס כ"א = 8 שעות 4 שש"ס
לפי בחירת התלמיד	1 תרגיל	4 נק'	4 שש"ס
לפי בחירת התלמיד	2 סמינריונים	6 נק' כ"א = 12	4 שש"ס כ"א = 8 שעות
מכינה בתלמוד	1 קורס סמסטריאלי	4 נק'	4 שש"ס
סה"כ		60 נק'	64 שעות

דרישות מעבר

בתום כל סמסטר תתקיימה בחינות בשיעורים ובתרגילים. המשך לימודי התלמיד מותנה בציון ממוצע של 60 לפחות בלימודי שנה א'.

שקלול הציונים

הציון הסופי ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות בסך כל הלימודים של התלמיד בחוג (לכל נקודה = $1/60$ מן הציון הסופי). להלן פירוט נקודות לסוגי הלימוד השונים ומשקלן

בציון הסופי:	8 שיעורים	x	3 נ' כל אחד	בסה"כ	24/60
	5 תרגילים	x	4 נ' כל אחד	בסה"כ	20/60
	2 סמינריונים	x	6 נ' כל אחד	בסה"כ	12/60
	מכינה בתלמוד	x	4 נ'	בסה"כ	4/60
				סה"כ	60/60

המסלול החד-חוגי

המסלול החד-חוגי מיועד לתלמידים המעוניינים להרחיב ולהעמיק את לימודיהם בתולדות ישראל ולשלב במהלך לימודיהם לימודי מיקבצים הקשורים או המשלימים לימודים אלה.

מבנה הלימודים

נוסף ללימודים הנדרשים במסלול הדר-חוגי (בהיקף 60 נ') ילמד תלמיד המסלול החד-חוגי בחוג קורסים בהיקף של 12 נ'. סה"כ במסלול זה: $60 + 12 = 72$ נ'.

החוג לתולדות ישראל

את יתרת 48 הנקודות ילמד התלמיד מחוץ לחוג וזאת במסגרת של שני מיקבצים מתוך המיקבצים הקיימים או ירכיב מיקבצים אישיים. כן, ניתן להכיר במסגרת זו בלימודים קודמים. בכל אחד מן המיקבצים ילמד התלמיד סמינריון ויגיש עבודה סמינריונית. תכנית הלימודים מחוץ לחוג חייבת באישורו של יועץ החוג.

ניתן ללמוד בחוג בתוכנית אישית באישור יועץ ה.ב.א.

שפה זרה

אנגלית – רמה א'.

הערה: מומלץ לתלמידים המתעתדים להמשיך בלימודיהם לקראת התואר השני (מ"א) במסלול א' להתחיל ללמוד שפה זרה שנייה כבר בשנה השלישית ללימודיהם ואף קודם לכן.

מכינה בתלמוד

תלמיד החוג חייב ללמוד במכינה לתלמוד בהיקף של קורס סמסטריאלי אחד בן 4 ש"ס. עליו להשלים קורס זה באחד מארבעת הסמסטרים הראשונים ללימודיו בתואר הראשון.

סדר הלימודים

תכנית הלימודים נקבעת בידי התלמיד בהתאם לתקנות ולסדרי הלימוד בחוג ומקבלת תוקף עם אישורה על-ידי החוג. הדרכה לצורך זה תינתן במסגרת הליכי הייעוץ, כפי שייקבעו.

דרישות מעבר

בתום כל סמסטר תתקיימנה בחינות בשיעורים ובתרגילים. המשך לימודי התלמיד מותנה בציון ממוצע של 60 לפחות בלימודי שנה א'.

שקלול הציונים

הציון הסופי ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות מסך כל הלימודים של התלמיד בחוג (כל נקודה = $1/60$ מן הציון הסופי). להלן פירוט נקודות לסוגי הלימוד השונים ומשקלן

בציון הסופי:	8 שיעורים	3 נ' כל אחד	בסה"כ	24/60
	8 תרגילים	4 נ' כל אחד	בסה"כ	32/60
	2 סמינריונים	6 נ' כל אחד	בסה"כ	12/60
	מכינה בתלמוד	4 נ'	בסה"כ	4/60

סה"כ 72/72

כמו כן ישוקללו שני המקבצים על פי אותו עיקרון, משקל כל קורס בנקודות זכות מסך כל הלימודים של התלמיד לתואר.

תנאי זכאות:

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוגים/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לב"א (כולל עבודות סמינריוניות) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.

- ב. בבקשות לאישור זכאות, יש לפנות למזכירות החוג באופן אישי. על התלמיד לחתום על טופס השקלול לפני העברתו למדור בוגרים.
- ג. באישור הזכאות מפורטים החוגים אותם למד ותאריך הזכאות לתואר. תאריך זכאותו לתואר ייקבע לפי תאריך מילוי המטלה האחרונה לתואר.
- ד. לאחר העברת השקלול למחשב ו/או קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

סמינריונים

תלמיד רשאי להשתתף בסמינריון רק לאחר שלמד ועמד בדרישות בשיעורים ובתרגיל מאותה תקופה. תלמיד אינו רשאי להשתתף ביותר מסמינר אחד בסמסטר. תלמיד אינו רשאי להשתתף ב-2 סמינריונים מאותה תקופה. כל תלמיד המשתתף בסמינריון חייב להגיש עבודה סמינריונית באותה שנת לימודים שבה הוא משתתף בסמינריון. אם השתתף בסמינריון בסמסטר א' – תוגש העבודה עד תום סמסטר ב'; ואם השתתף בסמינריון בסמסטר ב' תוגש העבודה הסמינריונית עד תום חופשת סמסטר ב'.

העבודות תוגשנה בשני עותקים בצירוף למעטפה גדולה מבוילת למזכירות החוג.

הערה: תלמידי החוג המועידים עצמם להוראת היסטוריה חייבים בשיעורי השלמה. ההיקף והתוכן של שיעורי השלמה תלויים בחוג השני לב"א. נא ראו הנחיות מפורטות בתכנית הלימודים של החוג להוראה בפרק השלמות לתלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה.

הלימודים לתואר הראשון (ב"א)

ב. מחשבת ישראל (116)

מטרת הלימודים

החוג מבקש להקנות לתלמידים ידיעה רחבה ושיטתית בהגותה של היהדות לדורותיה, מתוך זיקה וקשר להשקפות וזרמים פילוסופיים מחוצה לה. הלימודים מתנהלים על-ידי הצגת סוגיות מרכזיות במחשבת היהדות, מתוך גישה עיונית-שיטתית ובמסגרת תולדות התפתחות הרעיונות של היהדות. בצידם נידונים בפירוט טקסטים מרכזיים של זרמי מחשבה והגות מרכזיים ביהדות, מתוך גישה עיונית ופילולוגית-היסטורית. החוג גם מכשיר את תלמידיו למחקר והוראה.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה שתספק את דרישות החוג.

מסלולים: מסלול דו-חוגי, מסלול חד-חוגי

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

הלימודים כוללים שלושה מדורים:

(א) ספרות חז"ל

(ב) פילוסופיה יהודית

(ג) קבלה וחסידות

◆ ספרות חז"ל

4 שש"ס	4 נ'	שיעור מדרש ואגדה
4 שש"ס	4 נ'	תרגיל מדרש ואגדה
4 שש"ס	4 נ'	מכינה בתלמוד*
4 שש"ס	4 נ'	תרגיל בטכסטים תלמודיים
16 שש"ס	16 נ'	סה"כ

◆ פילוסופיה יהודית

4 שש"ס	4 נ'	שיעור ימי הביניים
4 שש"ס	4 נ'	שיעור עת חדשה
4 שש"ס	4 נ'	תרגיל ימי הביניים
4 שש"ס	4 נ'	תרגיל עת חדשה
16 שש"ס	16 נ'	סה"כ

◆ קבלה וחסידות

4 שש"ס	4 נ'	שיעור קבלה קלאסית
4 שש"ס	4 נ'	תרגיל קבלה קלאסית
4 שש"ס	4 נ'	שיעור קבלה מאוחרת
4 שש"ס	4 נ'	תרגיל קבלה מאוחרת
16 שש"ס	16 נ'	סה"כ

◆ סמינריונים

4 שש"ס	6 נ'	סמינריון
4 שש"ס	6 נ'	סמינריון
8 שש"ס	12 נ'	סה"כ
56 שש"ס	60 נ'	סה"כ כללי

* המכינה בתלמוד היא קורס חובה בשנה א'.

אם החוג השני של התלמיד מחייב קורס בתלמוד, יהיה התלמיד חייב בתרגיל נוסף.

ניתן ללמוד בתוכנית אישית באישור יועץ הב.א.

שפה זרה

אנגלית – רמה א'.

הערה: מומלץ לתלמידים המתעתדים להמשיך בלימודיהם לקראת התואר השני (מ"א) במסלול א' להתחיל ללמוד שפה זרה שנייה כבר בשנה השלישית ללימודיהם ואף קודם לכן.

בחינות, תנאי מעבר וסמינריונים

1. בתום כל סמסטר תתקיימנה בחינות בכתב בכל השיעורים והתרגילים. הרשות לגשת לבחינה מותנית בנוכחות ב-80% מהקורסים ובהשתתפות פעילה.
  2. בסמינריון חייב התלמיד בהשתתפות פעילה ובהגשת עבודה סמינריונית.
  3. התלמיד חייב להגיש את העבודות הסמינריוניות למזכירות החוג בשני עותקים בצירוף מעטפה גדולה מבויללת.
- כל תלמיד המשתתף בסמינריון חייב להגיש עבודה סמינריונית באותה שנת לימודים שבה הוא משתתף בסמינריון. אם השתתף בסמינריון בסמסטר א' – תוגש העבודה עד תום סמסטר ב'; ואם השתתף בסמינריון בסמסטר ב' – תוגש העבודה הסמינריונית עד תום חופשת סמסטר ב'.

שיקלול הציונים

הציון הסופי ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות בסך כל הלימודים של התלמיד בחוג (כל נקודה = $1/60$ מן הציון הסופי).

תנאי זכאות:

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוגים/מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לב"א (כולל עבודה סמינריונית) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
- ב. בבקשות לאישור זכאות, יש לפנות למזכירות החוג באופן אישי. על התלמיד לחתום על טופס השקלול לפני העברתו למדור בוגרים.
- ג. באישור הזכאות מפורטים החוגים אותם למד ותאריך הזכאות לתואר. תאריך זכאותו לתואר ייקבע לפי תאריך מילוי המטלה האחרונה לתואר.
- ד. לאחר העברת השקלול למחשב ו/או קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

המסלול החד-חוגי

מבנה הלימודים

מכסת הלימודים במסלול הדו-חוגי	60 נ'
הוספות בחוג (3 תרגילים במדורים שונים)	12 נ'
2 מיקבצים בחוגים אחרים	48 נ'
סה"כ	120 נ'

* החוג ממליץ לקחת בחוג לפילוסופיה את אחד המיקבצים ואת המיקבץ השני באחד החוגים במדעי היהדות. בסה"כ על התלמיד ללמוד 48 נ'.

החוג לתולדות ישראל

במסגרת המיקבצים יחוייב התלמיד ללמוד שיעורים, תרגילים וסמינריונים לפי הנחיית יועץ החוג.

בחירת המיקבצים תעשה באישור יועץ החוג.

שיקול הציונים

הציון הסופי ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות בסך כל הלימודים של התלמיד בחוג.

מיקבצים

מידע על מיקבצי החוג – ראה פרטים באינטרנט.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' גרשון גליל

א. היסטוריה של עם ישראל

המועמדים ייבחרו בידי ועדת קבלה מבין התלמידים שסיימו לימודי ב"א בהיסטוריה ובמדעי היהדות בציון סופי משוקלל 76 לפחות, בכל אחד מחוגי הלימוד. באישור ועדת הקבלה החוגית יתקבלו בוגרים של חוגים אחרים. תלמיד שסיים תואר ראשון במוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעבור מבחן ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה. מלוי תנאי זה הכרחי לקבלת זכאות לתואר.

מבנה הלימודים

מסלולי לימוד:

מסלול א' (מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית - 32 שש"ס): מתקבלים למסלול

זה מועמדים שסיימו לימודי ב"א בציון סופי "טוב מאוד" (86) לפחות. תלמידים אחרים יכולים לפנות בבקשה לעבור למסלול א' בתחילת שנת הלימודים השנייה, או לאחר שהגישו עבודה סמינריונית אחת לכל הפחות. את בקשתם יגישו בכתב למוכירות החוג.

בתקופה הראשית ילמד הסטודנט 12 שש"ס; בתקופה המשנית 4 שש"ס; (או 16 שש"ס בתקופה אחת) כמו כן ישתתף בקורס היסטוריוגרפי 4 שש"ס, וילמד שפה זרה ברמה א' וב'. בנוסף ילמד התלמיד 3 קורסים בחוגים אחרים בהיקף של 12 שש"ס. קורסים אלה יבחרו מהקורסים הנלמדים בחוגים אחרים מדרג 3 ומעלה או מקורסים מדרג 4 בחוג.

הסטודנט חייב להגיש שתי עבודות סמינריוניות ולקבל ציונים בכל הקורסים בהם השתתף.

4 קורסים בדרג 4 סמינריון בשניים מהם 4 שש"ס x 4 = 16 שש"ס
1 קורס היסטוריוגרפי בחינה או רפראט 4 שש"ס = 4 שש"ס

3 קורסים בחוגים אחרים רפראטים 4 שש"ס x = 12 שש"ס
 בדרג 3 לפחות שפה זרה
 רמה א' ורמה ב'

שפה זרה לתלמידי מסלול א' (נוסף על האנגלית שלמד בלימודי התואר הראשון)
 סטודנט שבחר את תקופת המקרא כתקופת התמחות, חייב ללמוד אכדית או מצרית למתחילים ולמתקדמים. סטודנט שבחר את תקופת הבית השני, המשנה והתלמוד כתקופת התמחות, חייב ללמוד יוונית למתחילים ולמתקדמים. סטודנט שבחר את ימי הביניים, או העת החדשה כתקופת התמחות, יכול לבחור באישור החוג את השפה הזרה (ברמה ב' או מקבילה) בהתאם לתחום התמחותו. סטודנט שמוכיח ידיעה על-ידי בדיקה בשפה זרה פטור מלימודי שפה זרה. לימודי שפה זרה הם חובה אך לא נחשבים בשקלול הציונים. ניתן להכיר במחצית מלמודי השפה הזרה כקורסי בחירה בתוכנית הלימודים של התלמיד ולא יותר מ-8 שש"ס, וזאת בתאום בין מנחה העבודה והתלמיד.

עבודת גמר מחקרית

תלמיד שהתקבל למסלול א' יבחר נושא לעבודת גמר מחקרית, תוך התייעצות עם המרצה אשר ידריכו בעבודתו. העבודה תודפס ותוגש בהתאם לנהלי הכנה והגשה של עבודת גמר של הרשות ללימודים מתקדמים. העותקים שיוגשו לא יוחזרו למחבר. פרסום חלקי או מלא של עבודת הגמר לפני הגשתה יעשה באישור חברי ועדת המ.א. החוגית והמנחה.

שקלול הציונים – מסלול א'

עבודת גמר מחקרית	50%
סמינריונים	30%
קורסים	20%
סה"כ	100%

מסלול אישי

מטרתו של המסלול לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות והמחייב לימוד קורסים מחוגים ופקולטות שונות. במסלול זה התלמיד מחויב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' למ"א ובכתיבת עבודת גמר מחקרית. תוכנית הלימודים תיבנה ע"י מנחה עבודת הגמר ותקבל אישור יו"ר הוועדה החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים.

לימודים בין-חוגיים מסלול אישי לתואר שני בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה

נפתח מסלול אישי בנושא: היבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה, מטעם הפקולטה לחינוך ובית הספר להיסטוריה. לפרטים ראה בתוכנית בית הספר להיסטוריה.

מסלול ב' (מסלול עם בחינת גמר - 44 שש"ס): במסגרת לימודי המ"א, יתמחה התלמיד בתקופה היסטורית אחת או שתיים (24 שש"ס), כמו כן ישתתף בקורס היסטוריוגרפי

החוג לתולדות ישראל

4) שש"ס) וקורסים בחוגים אחרים בהיקף של 16 שש"ס. קורסים אלה ייבחרו מהקורסים הנלמדים בחוגים אחרים מדרג 3 ומעלה או מקורסים מדרג 4 בחוג.

קורס בדרג 4	סמינריון	4 שש"ס
קורס בדרג 4	סמינריון	4 שש"ס
קורס בדרג 4	סמינריון	4 שש"ס
קורס בדרג 4	רפראט	4 שש"ס
קורס בדרג 4	רפראט	4 שש"ס
קורס בדרג 4	רפראט	4 שש"ס
קורס היסטוריוגרפי	בחינה/רפראט	4 שש"ס
קורס בדרג 3 עד 5	רפראט	4 שש"ס
קורס בדרג 3 עד 5	רפראט	4 שש"ס
קורס בדרג 3 עד 5	רפראט	4 שש"ס
קורס בדרג 3 עד 5	רפראט	4 שש"ס
11 קורסים		44 שש"ס

עבודות ובחינות

הסטודנט חייב לקבל ציון בכל אחד מהקורסים בהם השתתף.

בסמינריון – הסטודנט חייב בהשתתפות פעילה ובהגשת עבודה סמינריונית. הציון העובר הוא 60. במהלך לימודיו יכתוב התלמיד 3 עבודות סמינריוניות.

עם תום לימודיו ייבחן התלמיד בבחינת גמר ב-2 נושאים בתקופת התמחותו. הבחינות תתקיימנה בשני מועדים – בסתיו ובאביב על-פי ביבליוגרפיות שיוכנו בחוג. ציון מעבר בבחינה הוא 76.

שקלול הציונים – מסלול ב'

בחינות גמר	30%
3 סמינריונים	30%
קורסים	40%
סה"כ	100%

מסלול מואץ לתואר השני (מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)

החוג מאפשר לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך ארבע שנים (8 סמסטרים) את לימודי התואר הראשון והשני. התלמיד יקבל תואר "בוגר" עם השלמת מכסת לימודי הב"א בתום השנה השלישית ללימודיו ותואר מוסמך בתום השנה הרביעית ללימודיו.

מבנה הלימודים

הלומדים במסלול המואץ יחוייבו בכל מכסת הלימודים של התואר הראשון במסלול דו-חוגי או חד-חוגי ושל התואר השני (32 שש"ס, שפה זרה וכתבת עבודת גמר מחקרית). הלימודים

לשני התארים יימשכו ברציפות 8 סמסטרים: בשנים א' וב' ילמדו לפי תכנית הב"א הרגילה, בשנה ג' ילמדו במקביל את יתרת המכסה לתכנית הב"א ומספר קורסים מתכנית המ"א, בשנה ד' ילמדו את יתרת המכסה לתכנית המ"א במסלול א'. בשנה זו תושלם כתיבת עבודת הגמר, על-פי השלבים והכללים המקובלים.

חלוקת המכסה תעשה כדלקמן:

בשנה ג' לתואר ראשון (שנה א' למ"א) ישתתפו הלימודים במסלול בארבעה קורסי מ"א. בשנה ד' (שנה ב' למ"א) ישתתפו בשאר הקורסים הדרושים להשלמת מכסת הלימודים לתואר.

התלמיד יתחיל את לימודי השפה השנייה על-פי מסלול התמחותו בשנה ג' ללימודי הב"א (לפחות).

תנאי קבלה

יתקבלו לתכנית תלמידים שסיימו בהצטיינות את כל החובות המומלצות על-ידי החוג עד תום שנה ב'. ממוצע ציוניהם בחוג בשלב זה חייב להיות 86 לפחות, ו-80 בחוג השני. הקבלה למסלול המואץ תומלץ כמקובל על-ידי ועדת המ"א החוגית במהלך הקיץ שבין שנה ב' ל-ג' ותאושר על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים. מעמד תלמיד מ"א מן המניין יושג רק עם השלמת החובות לתואר הראשון.

תארים

עם השלמת מכסת הלימודים לתואר הראשון, יקבלו התלמידים תעודת בוגר האוניברסיטה כמקובל. עם השלמת חובות התואר השני, כולל הגשת עבודת הגמר המחקרית ושיפוטה, יהיו זכאים לקבלת תואר "מוסמך האוניברסיטה" בחוג לתולדות ישראל.

תוכנית מ"א משותפת לחוגים לתולדות ישראל ולמקרא

("המקרא ועולמו")

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים להרחיב ולהעמיק את ידיעותיהם של הסטודנטים במקרא ובהיסטוריה של עם ישראל ושל שכניו בתקופת המקרא. התוכנית מיועדת בראש ובראשונה לענות על הצרכים של ציבור המורים למקרא בבתי הספר התיכוניים המתמודדים עם הוראת המקרא ותולדות עם ישראל בתקופת המקרא, אך היא תהא פתוחה גם לסטודנטים אחרים המבקשים להרחיב את ידיעותיהם בתולדות עם ישראל בעת העתיקה ובתרבויות המזרח הקדום. הקורסים שיוצעו במסגרת התוכנית יקיפו תחומים שונים בחקר המקרא ועולמו, ויתמקדו בנושאים המהווים חלק מתוכנית הלימודים בבתי הספר.

סדרי הרשמה

הסטודנטים יוכלו להרשם לאחד משני החוגים: תולדות ישראל או מקרא.

תעודת הסיום

הסטודנטים שסיימו בהצלחה את לימודיהם יקבלו תואר מ"א בחוג שבו הם נרשמו לתוכנית.

סדר הלימודים

התוכנית מתקיימת במסגרת מסלול ב' בלבד. בתוכנית יוצעו לפחות 5 קורסים בכל חוג (מהם לפחות סמינריון אחד בכל חוג), וסמינריון אחד משותף לשני החוגים (סה"כ 44 שש"ס). הלימודים ימשכו שנתיים ויתקיימו במשך יום לימודים אחד בשבוע – יום ב'.

מדי שנה יתקיימו שני ימי עיון במקרא, יום אחד בחנוכה ויום אחד בל"ג בעומר, ויאורגן סיור באתרים ארכיאולוגיים שהממצא בהם נוסך אור על הכתוב המקראי. השתתפות ב-5 פעילויות כנ"ל (ימי עיון ו/או סיורים) תהא שקולה כנגד קורס בן 2 שש"ס. ההשתתפות בסיורים ובימי העיון תהא זכות ולא חובה.

תנאי קבלה

יתקבלו בוגרי אוניברסיטה ישראלית בחוגים למקרא או בחוגים ההיסטוריים או בחוגים של מדעי היהדות שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות בכל אחד משני החוגים. בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר BED שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יוכלו להתקבל לתוכנית רק לאחר שימלאו אחר תנאי קבלה אישיים שייקבעו על-ידי ראש החוג לתולדות ישראל וראש החוג למקרא.

חובות הלימוד

התלמידים יכתבו שלוש עבודות סמינריוניות, אחת בכל חוג ואחת בסמינריון המשותף לשני החוגים. בקורסים הנותרים התלמידים יבחנו בסוף שנת הלימודים או יגישו רפראט בכתב. כמו כן יחוייבו כל התלמידים להבחן בבחינת גמר (שתהיה משותפת לשני החוגים).

שקלול הציונים

שקלול הציונים יעשה כדלהלן:

30%	סמינריונים (10% לכל אחד).
40%	קורסים אחרים (5% כל קורס).
30%	בחינת גמר.

מוסמכי התוכנית בכל חוג יקבלו ספר התמחות המעיד על התמחותם במקרא ועולמו.

תכנית מ"א במסלול ב' למורים בהיסטוריה

תכנית משותפת לחוגים לתולדות ישראל ולהיסטוריה כללית

התכנית מיועדת לענות על הצרכים של ציבור המורים להיסטוריה בבת-הספר התיכוניים, המתמודד עם שילוב לימודי ההיסטוריה היהודית והכללית. קורסים המוצעים במסגרת התוכנית יקיפו נושאים מתולדות ישראל והעמים ויתמקדו בנושאים המהווים חלק מתוכנית

הלימודים של בתי-הספר התיכוניים. במסגרת התוכנית יתקיימו קורסים משותפים לשני החוגים. התוכנית הינה במסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול ב'). להשלמת חובות הלימודים לתואר המ"א, יוכל התלמיד לבחור קורסי בחירה בחוגים אחרים באוניברסיטה בדרג 3 לפחות בהקיף הנדרש ובאישור ועדת המ.א.

תנאי קבלה

התכנית מיועדת למורים להיסטוריה בבתי-הספר התיכוניים שסיימו את לימודי הב"א באחד החוגים להיסטוריה בציון 76 לפחות, בעלי תעודת הוראה וותק של חמש שנות הוראה וציונם המשוקלל בחוג השני לתואר בוגר הוא 76 לפחות.

סדר הלימודים

בתכנית המשולבת ילמד התלמיד 44 שש"ס, על פי הפירוט הבא:

1. שני סמינריוני התמחות, אחד בכל חוג 8 שש"ס
2. סמינר מתודולוגי באחד משני החוגים 4 שש"ס
3. שני קורסים בנושאים משותפים 8 שש"ס
4. שני קורסים על פי בחירת התלמיד אחד בכל חוג 8 שש"ס
5. ארבעה קורסים בחוגים אחרים בדרג 3 לפחות 16 שש"ס

בחינת גמר: התלמיד ייבחן בבחינת גמר בחוג לתולדות ישראל או בחוג להיסטוריה כללית על-פי בחירתו.

שקלול הציונים

שקלול הציונים יעשה עפ"י החלוקה הבאה:

30%	בחינות גמר
10%	2 קורסי בחירה בחוגים
30%	3 סמינריונים
20%	4 קורסים בחוגים אחרים
10%	2 קורסים בנושאים משותפים
100%	סה"כ

תכנית לימודים בתולדות עם ישראל בעת החדשה

ניתן להרכיב תכנית לימודים המתמקדת בתולדות ישראל בעת החדשה וביהדות זמננו.

תנאי קבלה

קבלה לתכנית זו מותנית באישור ועדת המ"א החוגית ומסלול הלימודים זהה לתכנית הרגילה במסלול ב'. ניתן יהיה ללמוד יום בשבוע במשך שנתיים. הסטודנט במהלך לימודיו חייב בהגשת 3 עבודות סמינריוניות. בשאר הקורסים הסטודנט חייב לכתוב עבודת רפראט. הסטודנט חייב לקבל ציון בכל הקורסים בהם הוא/היא השתתף.

עם סיום הלימודים, לאחר הגשת כל העבודות ייבחן הסטודנט בבחינות גמר.

שקלול הציונים

שקלול הציונים יעשה עפ"י החלוקה הבאה:

30%	בחינות גמר
30%	3 סמינריונים
40%	קורסים
100%	סה"כ

תכנית לימודים בתולדות עם ישראל בעת החדשה ואזרחות

התוכנית מיועדת לענות על הצרכים של ציבור המורים לאזרחות ולהיסטוריה בבתי הספר התיכוניים. התוכנית משלבת היסטוריה של עם ישראל בעת החדשה וקורסים מתחום האזרחות בהתאם לתוכנית הלימודים בחטיבה העליונה.

תנאי קבלה

קבלה לתכנית זו מותנית באישור ועדת המ"א החוגית ומסלול הלימודים זהה לתכנית הרגילה במסלול ב'. ניתן יהיה ללמוד יום בשבוע במשך שנתיים.

הסטודנט במהלך לימודיו חייב בהגשת 3 עבודות סמינריוניות. בשאר הקורסים הסטודנט חייב לכתוב עבודת רפראט. הסטודנט חייב לקבל ציון בכל הקורסים בהם הוא/היא השתתף. עם סיום הלימודים, לאחר הגשת כל העבודות ייבחן הסטודנט בבחינות גמר.

שקלול הציונים

שקלול הציונים יעשה עפ"י החלוקה הבאה:

30%	בחינות גמר
30%	3 סמינריונים
40%	קורסים
100%	סה"כ

תכנית לימודים בתרבות ישראל – ספרות, מחשבה והיסטוריה

(בשיתוף החוג לספרות עברית והשוואתית)

התרבות היהודית היא תחום מובהק שבו מתבקש לימוד בין-תחומי. ההכרה בצורך ללימוד אינטר-דיסציפלינרי בלימודי התרבות היהודית הביאה לשיתוף פעולה בין החוג לספרות עברית והשוואתית והחוג לתולדות ישראל במטרה ליצור מגמת לימוד בתרבות ישראל. במגמה זו יושם דגש על לימוד משולב שענינו חשיפת הקשרים וההשפעות ההדדיים בין יצירות תרבות מתקופות שונות וממרכזים יהודיים שונים, הדגשת קשרי הגומלין המתקיימים בין תהליכים חברתיים לבין תרבות וספרות, ושימוש במסורות תיאורטיות מגוונות להבנת תהליכים אלה.

הלימודים מאורגנים על-פי תקופות: הזמן העתיק, ימה"ב והעת החדשה. בנוסף לשיעורי הבחירה מוצע קורס חובה "מגמות בחקר תרבות ישראל" וקורס השלמה בקריאת טקסטים עבריים, שבו ייחשפו הסטודנטים לטקסטים מן הספרות היהודית לדורותיה.

מסלולי הלימוד

מסלול א'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 36 שש"ס, לא כולל לימודי שפות. במסלול זה נדרש/ת התלמיד/ה לכתוב עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 44 שש"ס.

מסלול זה אינו כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית, אך כולל בחינת גמר.

מסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 44 שש"ס.

המסלול כולל כתיבת פרויקט גמר מחקרי כמפורט בתקנון לימודי תואר שני של האוניברסיטה.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה כמקובל בחוגים לספרות עברית והשוואתית או בתולדות ישראל. התלמידים יוכלו להרשם לתוכנית באחד החוגים עפ"י בחירתם.

חובות הלימוד

מסלול א'

על התלמידים ללמוד שיעורים בהיקף של 24 שש"ס בתכנית, ואת הקורסים "מגמות בחקר תרבות ישראל" (4 שש"ס) ו"קריאת טקסטים עבריים" (4 שש"ס) סה"כ 32 שש"ס.

במסגרת שיעורי הבחירה ילמדו התלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית קורס של 4 שש"ס מן החוג לתולדות ישראל ותלמידים הרשומים בחוג לתולדות ישראל קורס מן החוג לספרות עברית והשוואתית.

לימודי עזר: שפה זרה שנייה עפ"י תחום ההתמחות ובאישור היועץ

8 שש"ס x 2 (סה"כ 16 שש"ס) (ברמת מתחילים + מתקדמים)

במסלול זה יכתבו התלמידים עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב' ומסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי

לימודי מגמה 28 שש"ס. 12 שש"ס לימודים נוספים מן החוג לתולדות ישראל לתלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית ולתלמידי החוג לספרות עברית והשוואתית 12 שש"ס בחוג לתולדות ישראל. כמו כן יחוייבו התלמידים בקורס בקריאת טקסטים עבריים בהיקף של 4 שש"ס

עבודות ובחינות

התלמיד חייב להגיש שלוש עבודות סמינריוניות. על התלמידים לקבל ציונים בכל הקורסים שבהם השתתפו. תלמידי מסלול ב' יחוייבו בבחינת גמר לאחר סיום לימודיהם.

עבודות גמר מחקרית

על-פי הכלול בתקנון הלימודים הכללי – הרשות ללימודים מתקדמים.

שקלול הציונים

מסלול א'

שקלול הציונים יעשה עפ"י החלוקה הבאה:

35%	עבודת גמר מחקרית
30%	3 עבודות סמינריוניות
<u>35%</u>	ציונים בקורסים אחרים
100%	סה"כ

מסלול ב' ומסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי

שקלול הציונים יעשה עפ"י החלוקה הבאה:

30%	בחינות גמר/פרויקט גמר מחקרי
30%	3 עבודות סמינריוניות
<u>40%</u>	ציונים בקורסים אחרים
100%	סה"כ

תוכנית לימודים במשפט עברי – היבטים היסטוריים ותרבותיים (בשיתוף הפקולטה למשפטים)

מטרת הלימודים

התרבות היהודית העתיקה על גילגוליה ההלכתיים, המטה הלכתיים והספרותיים, נמצאת ביסודן של דילמות רבות המעסיקות את החברה הישראלית והיהודית בימינו. הקיטוב והמתח הנוצרים במהלך הדיון בדילמות אלה נובעים במקרים רבים מהבורות במקורות היהודיים של חלק מהציבור ומהבקיאות, ללא ביקורת, של החלק האחר.

תחומים אלה: משפט, היסטוריה ותרבות, מזינים זה את זה וראויים לאינטגרציה של מחקר והוראה אקדמיים. שכן, המשפט העברי ויסודותיו במקרא ובעיקר בספרות חז"ל מצויים במשך מאות שנים במרכז מציאות החיים והיצירה התרבותית של העם היהודי. המסלול המוצע בזאת ללימודי תואר שני, מבקש לשלב בין שתי הדיסציפלינות, זו המשפטית וזו ההיסטורית-תרבותית. מטרת תוכנית הלימודים היא לספק כלים לרכישת ידע במקורות התרבות היהודית והמשפט העברי, ולפתח יכולת ללמוד ולחקור אותם בדרך ביקורתית, ועל פי מתודה המדגישה את ההתפתחות ההיסטורית של ההלכה. המסלול יכלול תכנית גרעינית ובה 6 קורסי חובה וכן 5 קורסים נוספים בתולדות ומחשבת ישראל ו/או במשפטים לפי בחירת התלמיד.

תנאי קבלה

כדי להתקבל ללימודים בתכנית המוצעת על התלמידים לעמוד בתנאי הקבלה הבסיסיים של אוניברסיטת חיפה לתואר שני. תואר ראשון במדעי היהדות, או במשפטים, ממוסד מוכר בארץ או בחו"ל, בממוצע ציונים משוקלל שאינו נופל מ-80, עם שיקול דעת גם לגבי מועמדים עם ממוצע נמוך מזה אך שאינו נמוך מ-76.

בוגרי תואר ראשון במדעי היהדות ירשמו ללימודי תואר שני בחוג לתולדות ישראל. בוגרי תואר ראשון במשפטים ירשמו ללימודי תואר שני בפקולטה למשפטים.

לימודי השלמה:

מועמדים שהרקע האקדמי שלהם אינו בלימודי משפטים ידרשו להשלים שני קורסים אחד בן 4 שש"ס במבוא למשפט והאחר בן 4 שש"ס במבוא למשפט העברי. מועמדים שהרקע האקדמי שלהם אינו בלימודי היהדות ידרשו להשלים קורס בן 4 שש"ס במבוא לתורה שבעל פה.

חובות הלימוד

התוכנית תהיה דו שנתית. לבוגרים של תולדות ישראל הלימודים יהיו בהיקף של 36 שש"ס במסלול המחקרי ו-44 שש"ס במסלול הלא מחקרי. לבוגרים של משפטים הלימודים יהיו בהיקף של 28 שש"ס במסלול המחקרי ו-32 שש"ס במסלול הלא מחקרי. כל התלמידים ידרשו לכתוב שתי עבודות סמינריוניות בקורסי החובה, אחת בתולדות ישראל, ואחת במשפטים.

תלמידי מסלול ב' יכתבו עבודה סמינריונית נוספת במסגרת קורסי הבחירה. תלמידי מסלול א' יחוייבו בכתיבת עבודת גמר מחקרית ותלמידי מסלול ב' יחוייבו בבחינת גמר.

מוסמכי התכנית בכל חוג יקבלו ספח התמחות המעיד על התמחותם במשפט עברי – הבטים היסטוריים ותרבותיים.

היקף הלימודים יהיה כדלקמן:

מסלול ב' (לא מחקרי)		מסלול א' (מחקרי)		
לבוגרי משפטים	לבוגרי מדעי הרוח	לבוגרי משפטים	לבוגרי מדעי הרוח	
20 (5 קורסים)	20 (5 קורסים)	20 (5 קורסים)	20 (5 קורסים)	לימודי חובה
12 (3 קורסים)	24 (6 קורסים)	8 (2 קורסים)	16 (4 קורסים)	לימודי התמחות
סה"כ 32	סה"כ 44	סה"כ 28	סה"כ 36	

שקלול הציונים

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

עבודת גמר	50%
שאר הקורסים	50%
סה"כ	100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

עבודת פרויקט או בחינת גמר	30%
שאר הקורסים	70%
סה"כ	100%

ב. מחשבת ישראל

מטרת הלימודים

העמקת הידיעה השיטתית והקניית דרכי מחקר בהתפתחותם של הרעיונות העיוניים, התאולוגיים, החברתיים והלאומיים ביהדות, בכווניהם הפילוסופיים וההיסטוריים, ובזיקתם אל ההשקפות הפילוסופיות, התאולוגיות והחברתיות הכלליות.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

המועמדים ייבחרו על-ידי ועדת הקבלה מבין הסטודנטים שסיימו את לימודי ב"א בחוג למחשבת ישראל בציון משוקלל 76 לפחות והשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות בחוג השני בלימודי בוגר. באישור ועדת הקבלה החוגית יתקבלו בוגרים של חוגים אחרים.

קיימים שני מסלולי לימוד:

1. מסלול א' (מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)

חוג ראשי (5 קורסים)	20 שש"ס
מכינה בתלמוד	4 שש"ס
לימודים בחוגים אחרים בדרג 3 עד 5 (2 קורסים)	8 שש"ס
סה"כ	32 שש"ס

כמו כן ילמד התלמיד שפה זרה ברמה א' וב'.

סטודנט שמוכיח ידיעה על-ידי בדיקה בשפה זרה פטור מלימודי שפה זרה. לימודי שפה זרה הם חובה אך לא נחשבים בשקלול הציונים. ניתן לכיר במחצית מלימודי השפה הזרה כקורסי בחירה בתוכנית הלימודים של התלמיד, וזאת בתאום בין המנחה העבודה והתלמיד.

שקלול הציונים - מסלול א'

עבודת גמר מחקרית	50%
2 סמינריונים	30%
קורסים	20%
סה"כ	100%

2. מסלול ב' (עם בחינת גמר)

חוג ראשי (7 קורסים)	28 שש"ס
מכינה בתלמוד	4 שש"ס
לימודים בחוגים אחרים (3 קורסים) בדרג 3 לפחות	12 שש"ס
סה"ב 44 שש"ס	

הסטודנט חייב להגיש שלוש עבודות סמינריוניות ולקבל ציונים בכל הקורסים בהם השתתף.

בחינות גמר

בתום לימודיו ייבחן הסטודנט בבחינת גמר בכתב בחוגו הראשי. בחינת גמר מורכבת מבחינה בתחומי הלימוד שבהם כתב עבודה סמינריונית. ציון מעבר 76.

שקלול הציונים - מסלול ב'

30%	בחינות גמר
30%	סמינריונים
40%	קורסים
100%	סה"ב

תוכנית מ"א: היצירה היהודית לדורותיה

התוכנית תכלול מגוון רחב של קורסים בתחומים שונים של התרבות היהודית – ספרות חז"ל כלימודי ליבה ומקרא, פילוסופיה יהודית, קבלה וחסידות כלימודי בחירה. לתוכנית יתקבלו סטודנטים אשר סיימו את לימודי הב"א באחד החוגים ממדעי היהדות בציון 76 לפחות.

סדר הלימודים

התוכנית היא מובנית והלימודים מרוכזים ביום בשבוע. לימודי הליבה של התוכנית יהיו בספרות חז"ל וכלימודי בחירה יוכל התלמיד לבחור באחד מתחומי ההתמחות הבאים: לימודי המקרא ומחשבת ישראל. תלמיד שאינו מעוניין להתמחות באחד התחומים יוכל לבחור קורסים מכל התחומים. ניתן ללמוד את התוכנית במסלול א' או ב'.

בחינת גמר

בתום לימודיו ייבחן הסטודנט בחינת גמר בכתב. בחינת הגמר מורכבת משני נושאים בהתאם להתמחות התלמיד. מוסמכי התוכנית בכל חוג יקבלו ספח התמחות המעיד על התמחותם בספרות חז"ל.

שקלול הציונים - מסלול ב'

30%	בחינות גמר
30%	סמינריונים
40%	קורסים
100%	סה"ב

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אברהם מלמד

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) בהיסטוריה או במחשבת ישראל או באחד ממקצועות מדעי היהדות מאוניברסיטה (מוכרת) בארץ או בחוץ לארץ, שהשיג לפחות ציון סופי "טוב" (80) בלימודיו לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

א) תלמיד מחקר שלב א', שלא יעלה על 12 חודשים.

ב) תלמיד מחקר שלב ב'.

מועמד שאושרה לו ההרשמה לאחר שעמד בתנאי הקבלה, ואחד המרצים בחוג המוסמכים לכך הסכים להנחות את עבודתו - יעסוק בשלב א' בהכנתה של הצעת מחקר מפורטת. הצעת המחקר תוגש בחתימת המנחה/ים ליו"ר ועדת הדוקטוראט של החוג. אם תאושר ההצעה ע"י כל הגורמים יעבור הסטודנט למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

בכל שלב ישמע התלמיד סמינר מחקר לתלמידי דוקטורט במסגרת ביה"ס להיסטוריה. (ראש הוועדה רשאי, במקרים מיוחדים, לפטור את התלמיד משמיעת קורס).

מדרך עבודת הדוקטור יקבע לתלמיד המחקר את תוכנית הלימודים שלו ואת היקפה. ועדת הד"ר החוגית תאשר את התוכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על הסטודנט חובת בחינה (בכתב או בעל פה) בשיעורים שהסטודנט נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה.

עם סיום עבודת המחקר, יגיש הסטודנט את עבודתו המודפסת, בחתימת המנחים, לאישור ליו"ר ועדת הדוקטוראט. לאחר שתערך בדיקה, כי אכן סיים את כל חובותיו כנדרש על פי התקנון, תמליץ ועדת הד"ר על מינוי שופטים.

המכינה לתלמוד - ב"א ומ"א

מטרת הלימודים

המכינה נועדה לשרת את החוגים למדעי היהדות. תפקידה להקנות לתלמידים את הידע והכלים הבסיסיים הנחוצים כדי להתמודד עם מקורות תלמודיים.

הלימודים במכינה עוסקים בהתפתחותה של הספרות התלמודית על מרכיביה ורביה השונים. התלמיד לומד לקרוא טכסטים יצוגיים מן הספרות התלמודית ולהשתמש בספרי העזר העומדים לרשותו.

מבנה הלימודים

ברמת ב"א ילמד התלמיד על-פי דרישות החוג. התלמיד יבחר אחד מארבעת הקורסים המוצעים בחוג. בסוף כל סמסטר תתקיים בחינה.

ברמת מ"א: ברמת מ"א התלמיד ילמד את הקורס: טקסטים התלמודיים של מ"א (ראה רשימת הקורסים באינטרנט – באתר האוניברסיטה: <http://www.haifa.ac.il>).

תיאטרון

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי, חד-חוגי)

ראש החוג: ד"ר עתי ציטרון

חברי הסגל האקדמי

פרופ' חבר:	פרופ' מרטין אורקין.
מרצה בכיר:	ד"ר אלה סוסנובסקיה, ד"ר עתי ציטרון, ד"ר שפרה שיינמן.
מרצה:	גב' אתי רוניק (אמן), ד"ר מסעוד חמדאן.
עמית הוראה:	גב' ילנה אוסטרובסקי (אמן), מיטקו בוזקוב (אמן), גב' אתי בן-זקן (אמן), מר עזרא דגן (אמן), גב' ריקי דסקל (אמן), גב' אביבה הבר (אמן), גב' חני ורדי (אמן), גב' סמדר יערון (אמן), גב' חגית יערי, ד"ר דורית ירושלמי, גב' נויה לנצט (אמן), גב' מיכל מירון, מר משה מלכא (אמן), ד"ר כנרת נוי, גב' גלנדיר סאקס, מר יהושוע סובול (אמן), מר יוסוף סוויד (אמן), גב' יעל ענבר (אמן), מר סיני פתר (אמן), מר אמנון רביב (אמן), גב' רננה רו (אמן), מר נפתלי שם טוב, גב' אושרת מזרחי-שפירא.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מיכל ליבסטר**
 המשכן לאמנויות, קומה 3, חדר 309
 שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00.
 טלפון: 8240715, פקס: 8249714
 אתר אינטרנט: <http://theatre.haifa.ac.il>
 דואר אלקטרוני: mliebst1@univ.haifa.ac.il

מטרת הלימודים

החוג לתיאטרון מבקש להקנות לתלמידיו ידע, הבנה והתנסות בכל תחומי אמנות התיאטרון. החוג מיועד לתלמידים המבקשים להתמחות בצדדיה העיוניים והמחקריים של אמנות התיאטרון ולמעוניינים לפתח מיומנויות במקצועות התיאטרון (**משחק, בימוי, עיצוב תיאטרוני ותיאטרון חברתי**). במהלך שלוש שנות לימודיהם יתוודעו התלמידים אל יסודות השפה התיאטרונית, תולדות התיאטרון והדרמה, תיאטרון חברתי-קהילתי, אומנות המופע, מקומו של התיאטרון במערכות החברה ושימוש בתיאטרון להעצמת הקול החברתי. סטודנטים המתמחים במקצועות התיאטרון יתנסו בשיעורים מקצועיים, סדנאות, פרויקטים והפקות. סטודנטים המתמחים בתיאטרון חברתי ישתתפו בסדנאות כתיבה ובימוי, פרויקטים חברתיים ועבודת שטח בקהילות נבחרות. משנת הלימודים תשס"ו תחול בהדרגה תכנית לימודים חדשה, שתדגיש את נושא השחקן היוצר, היוזם, שיוכל לבחור בסוף תהליך הכשרתו המקצועית בין השתלבות בתיאטרות הקיימים לבין פיתוח עצמאי של יצירתו.

מבנה הלימודים

בחוג לתיאטרון קיימים שני מסלולים: מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי. הלימודים בחוג כוללים לימודים עיוניים אקדמיים בצד לימודי התנסות מעשיים יצירתיים. גישת החוג היא בין-תרבותית ובין-חומית ומשלבת לימודי עיון והתנסות יחד עם חוגים אחרים בפקולטה למדעי הרוח (לדוגמה, עם החוגים למוסיקה, צרפתי, אמנות-יצירה וספרות). במהלך כל שנת לימודים מעלה החוג ארבע הפקות ומספר תרגילי בימוי של הסטודנטים. הגישה היא אישית, כולל שעות הנחיה לתלמידי עיצוב ובימוי.

הערות:

1. לימודי משחק ובימוי אפשריים במסלול חד-חוגי **בלבד**.
2. במהלך שנות הלימודים **יחויבו כל התלמידים** בהשתתפות בפעילויות החוג השונות, בהפקות החוג ובפרוייקטים מעשיים לפי מגמת הלימוד **כתנאי מעבר** לשנה מתקדמת.
3. מערכת הלימודים נקבעת בתקופת הייעוץ והרישום, לפי המגמה.
4. החל מהשנה השלישית ניתן לשלב לימודי תעודת הוראה בחוג להוראה.
5. משנה"ל תשס"ו יפעל החוג בבניין החדש לאמנויות, כשלוש הסטודנטים עומדים אולם תיאטרון ניסיוני מצויד ומשוכלל, חדרי חזרות מרווחים, סדנאות תנועה ועיצוב.

חובות הסטודנטים

בתחילת כל שנת לימודים מתפרסם תקנון התנהגות ומשמעת בשיעורים המעשיים ובחזרות. דגש מיוחד מושם על נוכחות בשיעורים מעשיים. כל פעילות מקצועית של החוג (תרגילים, הפקות, חזרות וכיו"ב) מתקיימת לפי נוהל התנהגות ומשמעת בכפוף לתקנון החוג והחלטות ראש החוג, ראשי מגמות, מורי החוג, מנהלת ההפקות ומרכזת החוג. **פעילויות החוג** (תרגילים, הפקות, חזרות וכיו"ב) מתקיימות מעבר לשעות הלימודים, לעיתים עד השעה 22:00, כולל ימי חופשה, חופשת הסמסטר וחופשת הקיץ. ההתנסות בזמן זה

מהווה חלק בלתי נפרד מתכנית ההתמחות המעשית של התלמיד בעבודת התיאטרון וחיונית ללימודיו.

נושאים כלליים

לתלמידי החוג יוצעו כרטיסי תיאטרון להצגות תיאטרון נבחרות מתוך הרפרטואר השוטף של כל תיאטראות ישראל - חלקם חינם וחלקם בהנחות גדולות. מספר מצומצם של הצגות אלה הינו **צפייה חובה** במסגרת תכנית הלימודים. שאר ההצגות תוצענה לתלמידים כצפיית רשות מומלצת.

הצפייה בהצגות שמעלה החוג היא חובה לכל תלמידי החוג בכל המגמות. תלמידי החוג אינם רשאים לעסוק במקצוע התיאטרון בכל עבודה מקצועית או לקבל על עצמם התחייבות מקצועית מלבד במסגרת הלימודים. במקרים חריגים יוכל התלמיד לבקש אישור בכתב מראש החוג.

שעות קבלה ראש החוג

בתיאום מראש.

תנאי הקבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. תלמידים המבקשים ללמוד במגמות המקצועיות: משחק, בימוי, עיצוב תיאטרון ותיאטרון חברתי יידרשו לעמוד בבחינה המשולבת בראיון אישי, בהתאם לדרישות המגמה אליה הם מעוניינים להתקבל.
3. תנאי קבלה נוספים למגמת עיצוב תיאטרון: עמידה בתנאי הקבלה של החוג לאמנות יצירה, הצגת תיק עבודות הכולל 7 עבודות מתחומים שונים מהתקופה האחרונה, בחינת בית מעשית.

תכנית הלימודים

תכניות הלימודים בכל המסלולים במגמות השונות תקבענה אישית לכל תלמיד בתקופת הייעוץ. רשימת הקורסים תתפרסם באתרי החוג והאוניברסיטה ביולי 2005.

תנאי מעבר, עבודות, בחינות וציונים

1. המעבר משנה א' ל- ב' מותנה בציון מינימלי של 60. **במגמות משחק ובימוי יידרש ציון 80 לפחות בשיעורים המקצועיים של המסלול.**
2. **המעבר משנה לשנה במסלולים המוגברים (משחק ובימוי) נתון לשיקולי וועדת ההוראה של החוג: יילקחו בחשבון נוכחות, משמעת, התקדמות התלמיד, ציונים ועוד.**
3. תלמיד ימשיך לשנה ג' רק לאחר שקיבל ציון מעבר בכל המקצועות של שנה ב' וסיים באנגלית כשפה זרה כנדרש בתקנון האוניברסיטה.
4. במסלול **זו-חוגי** חייב כל תלמיד בעבודת פרוסמיניון בשנה ב' ללימודיו ובעבודה

- סמינריונית בשנה ג'. במסלול חד-חוגי חייב כל תלמיד בעבודת פרוסמינריון בשנה ב' ללימודיו ובשתי עבודות סמינריוניות בשנה ג' ללימודיו.
5. קיימת חובת נוכחות של התלמיד בכל הקורסים והסדנאות!! השתתפותו של תלמיד בקורס **תבוטל** אם נוכחותו לא תהיה מספקת (80% לפחות!). **הקפדה מיוחדת תיעשה בשיעורים המעשיים ובסדנאות במסלולים המוגברים, בהם הנוכחות חייבת להיות מלאה.**
6. **ההרשמה לכל שיעורי המסלולים המעשיים במזכירות החוג בלבד.**

הכשרת מורים לתיאטרון

תעודת הוראה

אוניברסיטת חיפה החוג להוראה

מטרת תעודת ההוראה בתיאטרון לאפשר לסטודנט ללמוד להורות תיאטרון בחטיבת הביניים, בבית הספר התיכון ובמסגרת חינוכיות שונות חוץ בית ספריות. לבד מקורסי ההוראה הכללים הניתנים במסגרת החוג להוראה יינתנו קורסים מיוחדים להוראת התיאטרון. הסטודנטים ילמדו ליישם את הידע הדיספלינרי שרכשו במסגרת החוג לתיאטרון ויתנסו בעבודה מעשית במוסדות חינוך שונים.

דרמה ותיאטרון בחינוך מהווים תחום מורכב ועשיר הכולל התנסות אומנותית והתנסות גם במצבי חיים – התנסות רגשית, חושית והכרתית בכלים של תיאטרון.

בעשר השנים האחרונות, קיימת תופעה מעניינת של התפשטות הולכת וגוברת בעולם כולו של כניסת התיאטרון כתחום חינוך והוראה לבתי הספר, למוסדות חינוך קהילתיים, לעבודה טיפולית ולעבודה סוציאלית, לגריות ולמוזיאונים. הכשרת מורים לתיאטרון באוניברסיטת חיפה מזמינה את הסטודנט להצטרף לזרם הזה בחינוך כדי להיות חלק פעיל ויוצר בפתוח מערכות חינוך מגוונות בכלים של תיאטרון.

שאלות בעניין מתכונת הלימודים הכללית יש להפנות לד"ר בילי עילם ראש החוג להוראה
טלפון 8240890

שאלות על אופי הקורסים המיוחדים לתיאטרון יש להפנות לד"ר שפרה שינמן באמצעות
הכתובת: shifras@construct.haifa.ac.il

אופקים: תכנית המצטיינים

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

ראש התכנית: ד"ר יוסי ציגלר

א. כללי

תכנית אופקים מאפשרת לתלמידים בעלי פוטנציאל אישי גבוה לפתח חשיבה בין-תחומית, לחוות ולהתמודד עם מגוון גדול של תפיסות עולם אקדמיות. לשם כך אנו מציעים תכנית של קורסים מובנים האמורים לעודד חשיבה ביקורתית, כתיבה מדעית, והכרת כלי המחקר הנהוגים בערב רב של תחומים ממדעי הרוח והחברה.

כמו כן, התכנית מאפשרת חופש בבחירת קורסים מכל החוגים ובכל הדרגים.

התלמידים בתכנית זוכים ליחס אישי, לזווית והדרכה צמודים לאורך שלוש שנות לימודיהם.

בחירת המועמדים נעשית על סמך חתך פסיכומטרי גבוה וראיון אישי.

כל תלמידי שנה א' נהנים ממלגה עד גובה 100% שכ"ל. הזכאות למלגה מלאה לתלמידי השנים ב' ו-ג' מותנית בעמידה בקריטריונים של הצטיינות שנקבעו על-ידי הנהלת האוניברסיטה ומפורטים באתר התכנית.

ב. תנאי הקבלה

1. לתכנית זו מתקבלים מועמדים בעלי ציון פסיכומטרי גבוה ולאחר ראיון אישי.
2. תלמידים ותיקים (מחוגים אחרים) אשר סיימו את לימודי שנה א' בהצטיינות יוכלו להציג את מועמדותם לשנה ב'. לגבי תלמידים אלה, ייבדק ציונם במבחן הפסיכומטרי והם יוזמנו לראיון אישי. לתלמידים ותיקים שיתקבלו לחוג, ייחשבו נקודות הזכות שצברו בחוג לימודיהם הקודם בהיקף של עד 20 נ'.

ג. תכנית הלימודים

1. היקף הלימודים בתכנית הוא 60 נ'.
2. לתלמידים ניתן חופש בחירה מכסימלי ממירב הקורסים הנלמדים באוניברסיטה בכל הדרגים. בכל מקרה תלמיד לא יצבור מעל 20 נ' בחוג אחד ולא יוכל לקחת קורסי בחירה מהחוג השני בו הוא לומד (אלא אם קיבל היתר מיוחד לכך מראש התכנית).
3. על התלמידים להשתתף בשלושה קורסים לפחות, בכל שנת לימוד, מתוך הקורסים של התכנית. (לשנים א' ו-ב' – סמינר מחלקתי חובה).

- בשנה ג' על התלמידים לבחור שני קורסי בחירה מתוך התכנית ולכתוב פרוייקט מחקרי.
4. על התלמידים ללמוד במהלך לימודיהם שפה זרה שנייה עד רמה של מתקדמים.
5. התלמידים רשאים ללמוד גם קורסים בטכניון בהיקף של עד 10 נ' במשך שלוש שנות לימודיהם, וזאת באישור ראש התכנית.
6. על התלמידים לסיים לימודיהם בתכנית בציון סופי משוקלל של 86 ומעלה.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש התכנית: **גב' שרה מרדכי**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.00

טלפון: 04-8240909

אתר התכנית באינטרנט: <http://ofakim.haifa.ac.il>

הפקולטה למדעי החברה

דיקן הפקולטה: פרופ' אריה רטנר

ראש מינהל הפקולטה: גב' רחל פלונסקי מרמור

תוכניות הלימוד המגוונות במדעי החברה מעמידות במרכז את האדם והחברה ומקנות לסטודנט ידע וכלים להבנת התופעות השונות הקשורות הן להתנהגות של האדם הבודד והן לחברה בה הוא חי ולארגונים השונים הפועלים במסגרות החברתיות והתרבותיות בהם חיים ופועלים בני אדם. הלימודים בחוגים השונים משלבים ידע תיאורטי ומעשי ומיועדים להקנות לסטודנט כלים ליישום הידע במגוון רחב של מקצועות ועיסוקים. לימודים בתחומי כלכלה, פסיכולוגיה, תקשורת, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדע המדינה, גאוגרפיה ולימודי סביבה, ניהול משאבי טבע וסביבה ומינהל עסקים מיועדים להקנות לסטודנטים ידע בסיסי רחב ביותר בתחומים אלה. בנוסף לכך גם כלים להבנה וביצוע עצמאי של מחקר. הלימודים בתחומי סטטיסטיקה, מערכות מידע ניהוליות ומדעי המחשב מקנים ידע וכלים המיושמים כיום בתחומי תעשיית ההיי־טק, ובתחומים בהם נעשה שימוש בשיטות סטטיסטיות מתקדמות לצרכי מחקר – חברתי, רפואי, אפידמיולוגי ובקרת איכות.

הלימודים בפקולטה למדעי החברה מתבצעים על ידי מרצים וחוקרים, העוסקים באופן שוטף במחקר אמפירי, תוך שימוש במיגון של שיטות מחקר – כמותיות ואיכותיות – אשר באמצעותן נוצר, מצטבר ומתגבש הידע המדעי המוקנה לסטודנטים. הלימודים מתבצעים בכיתות פרונטליות ובמעבדות בהם מתרגל הסטודנט את החומר הנלמד ולומד לעשות בו שימוש באופן עצמאי לצורכי מחקר. הפקולטה למדעי החברה שמה דגש על שילוב בין תחומי ומאפשרת לסטודנטים לימודים, הן במסלולים חד-חוגיים והן במסלולים דו-חוגיים, שבהם קיימים שילובים שונים בין תחומי הלימוד. במסגרת הלימודים לתארים המתקדמים מושם דגש על מחקר עצמאי, המשלב את הידע התיאורטי עם כלי המחקר השונים לצורך בדיקת תופעות והסקת מסקנות.

בפקולטה למדעי החברה קיימים אחד עשר חוגים:

בית הספר למדעי המדינה

המחלקה לממשל ומחשבה מדינית

המחלקה ליחסים בינלאומיים

המחלקה למינהל ציבורי ומדיניות ציבורית

חוג ללימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש ביה"ס: פרופ' גבריאל בן-דור

יועץ לתלמידי ב"א: ד"ר אסעד גאנם

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אשר אריאן, פרופ' צבי בטשא (אמריטוס), פרופ' גבריאל בן-דור,

פרופ' יעל ישי (אמריטוס), פרופ' דן סגרה (אמריטוס), פרופ' דן פלזנטל

(אמריטוס), פרופ' יצחק שיחור.

פרופ' אברהם בריכטה (אמריטוס), פרופ' נתן ינאי (אמריטוס), פרופ'

אברהם יסעור (אמריטוס), פרופ' אהרון כהן, פרופ' אהרון כפיר

(אמריטוס), פרופ' בני מילר.

ד"ר אורי בר-יוסף, ד"ר אסעד גאנם, ד"ר מיכאל גרוס, ד"ר ערן ויגודה-

גדות, ד"ר יאיר זלמנוביץ, ד"ר זק לוי, ד"ר דוד לוי-פאור, ד"ר בן מור,

ד"ר אילן פפה (שבתון סמסטר א'), ד"ר עמי פדהצור (חל"ת), ד"ר

ראובן שוורץ, ד"ר דן שיפטן (מומחה).

ד"ר גל גרוזון, ד"ר טל דינגוט-אלכופר*, ד"ר אנבל הרצוג, ד"ר פיטר

ואן-האוסה*, ד"ר ישראל ויסמל-מנור*, ד"ר אנדרי עשת, ד"ר רנן

קופרמן (שבתון סמסטר א'), ד"ר דפנה קנטינסיס, ד"ר ברנדה שפר*.

מר רענן סוליציאני-קינן.

מר נסים מזרחי, ד"ר ניצה נחמיאס.

פרופסור חבר:

מרצה בכיר:

מרצה:

מדריך:

עמית הוראה בכיר:

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

04-8249082	גב' מאירה יורקביץ	טל'	עוזרת מינהלית לראש ביה"ס:
04-8240561	גב' ענת זידי	טל'	מרכזת ב"א והמחלקה למימשל ורעיון מדיני:
04-8249096	גב' טלי רן-פריאל	טל'	מרכזת המחלקה ליחב"ל:
04-8249089	גב' דבי מישור	טל'	מרכזת מ"א והמחלקה למנהל ומדיניות ציבורית:
04-8249081	גב' ענבל אבוטבול	טל'	מזכירת מ"א והמחלקה למנהל ומדיניות ציבורית:
04-8240152	גב' בת אל שטיין	טל'	מרכזת לימודי כוחות הביטחון:
04-8240599	גב' מיה שפירא	טל'	מרכזת דוקטורט:
04-8240082	גב' שרית לוי	טל'	מזכירות ביה"ס:

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00, קומה 4, בניין המדרגה
לוח ביה"ס: בניין המדרגה, קומה 4
משיכון ביה"ס 04-8240704; פקס: 04-8257785

אתר ביה"ס באינטרנט: <http://poli.haifa.ac.il/~poliweb>

באתר זה מופיע מידע אודות תחומי המחקר וסגל המרצים בביה"ס, מידע הנוגע לקבלה
למסלולים השונים בחוג ולוח מודעות המתעדכן באופן שוטף.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים בביה"ס היא להקנות לתלמידים ידע שיטתי על העולם המדיני, המבנים
והמוסדות המרכיבים אותו והתהליכים הפוליטיים, הפועלים בו. יילמדו ארבע הדיסציפלינות
הבאות:

- א. מימשל: חקר משווה של מוסדות ותהליכים פוליטיים, ניתוח מערכות פוליטיות באזורי
עולם שונים, התנהגות פוליטית (הצבעה, מחאה ואלמות), פסיכולוגיה פוליטית,
מפלגות פוליטיות, קבוצות אינטרס ופוליטיקה ישראלית.
- ב. מינהל ציבורי ומדיניות ציבורית: תורת המינהל, ניהול משאבי אנוש, בירוקרטיה
ופוליטיקה, קביעת מדיניות ציבורית, כלכלה פוליטית, מבנה מערכת המינהל בישראל,
ביקורת ציבורית והתנהגות ארגונית.
- ג. יחסים בינלאומיים: היסטוריה ותיאוריה של היחב"ל, קבלת החלטות ועיצוב מדיניות
חוץ, בטחון לאומי ואסטרטגיה, דיפלומטיה ומשא ומתן, צדק בינ"ל ופתרון קונפליקטים,
כלכלה פוליטית בינ"ל.
- ד. מחשבה מדינית: יסודות הפילוסופיה הפוליטית, היסטוריה אינטלקטואלית, מוסר
ופוליטיקה, תיאוריה דמוקרטית, מחשבה פוליטית יהודית וישראלית.

תנאי קבלה

הקבלה לביה"ס מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי ביה"ס.
הערה: תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי מפורטים בסעיף "תוכנית לימודים במסלול חד-חוגי" להלן.

מבנה הלימודים

הלימודים בביה"ס למדעי המדינה מתקיימים בשני מסלולים: המסלול הדו-חוגי והמסלול החד-חוגי.

המסלול הדו-חוגי – במסלול זה משלב התלמיד לימודים בביה"ס למדעי המדינה יחד עם לימודים בהיקף שווה בחוג נוסף: 60 נקודות זכות בכל אחד מהחוגים.

המסלול החד-חוגי – במסלול זה משלב התלמיד לימודים בביה"ס למדעי המדינה יחד עם לימודי קטגוריות מחוץ לביה"ס. לימודים אלה כוללים: 75 נקודות בביה"ס למדעי המדינה ו-45 נקודות לימודי קטגוריות בחוגים אחרים מחוץ למדע המדינה (למסלול זה ניתן להתקבל בהתאם לתנאי הקבלה, משנת הלימודים השנייה בלבד).

תכנית הלימודים

- הלימודים בביה"ס למדעי המדינה כוללים בתוכם שלושה סוגי קורסים.
- קורס מבוא הניתן במתכונת של 6 ש"ס (4 שעות שיעור ושעתיים תרגיל).
חובות קורסי המבוא הן כתיבת תרגיל (ים) ועמידה בבחינה (ות).
  - כתיבה מדעית ושימושי מחשב.
  - שיעור מתקדם במתכונת של 4 ש"ס. חובות השיעור נקבעות ע"י המורה.
  - סמינריון, במתכונת של 4 ש"ס.
חובות הסמינריון כוללות כתיבת עבודה סמינריונית וכל חובה אחרת שתוטל ע"י המורה.

מסלול דו-חוגי

שנה א'

1.	מבוא למימשל ופוליטיקה	(סמסטר א') ש' 5 נ'
	מבוא למימשל ופוליטיקה – תרגיל	ת' 0 נ'
2.	מבוא למחשבה פוליטית	(סמסטר א') ש' 5 נ'
	מבוא למחשבה פוליטית – תרגיל	ת' 0 נ'
3.	מבוא למינהל ציבורי	(סמסטר ב') ש' 5 נ'
	מבוא למינהל ציבורי – תרגיל	ת' 5 נ'
4.	מבוא ליחסים בינלאומיים	(סמסטר ב') ש' 5 נ'
	מבוא ליחסים בינלאומיים – תרגיל	ת' 0 נ'
5.	כתיבה מדעית ושימושי מחשב	(סמסטר א') ת' 0 נ'

שנה ב'

1. מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית (סמסטר א') ש' 5 נ'
- מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית – תרגיל (סמסטר א') ת' 0 נ'
2. המערכת הפוליטית הישראלית (סמסטר ב') ש' 5 נ'
- המערכת הפוליטית הישראלית – תרגיל (סמסטר ב') ת' 0 נ'
3. שיטות מחקר ועיבוד נתונים (סמסטר ב') ש' 5 נ'
- שיטות מחקר ועיבוד נתונים – תרגיל (סמסטר ב') ת' 0 נ'
4. שיעור מתקדם ש"מ 5 נ'

שנה ג'

1. 2 שיעורים מתקדמים ש"מ 10 נ'
  2. 2 סמינריונים ס' 10 נ'
- סה"כ 60 נ'**

מסלול חד-חוגי (החל משנה ב')

שנה ב'

1. מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית (סמסטר א') ש' 5 נ'
- מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית – תרגיל (סמסטר א') ת' 0 נ'
2. המערכת הפוליטית הישראלית (סמסטר ב') ש' 5 נ'
- המערכת הפוליטית הישראלית – תרגיל (סמסטר ב') ת' 0 נ'
3. שיטות מחקר ועיבוד נתונים (סמסטר ב') ש' 5 נ'
- שיטות מחקר ועיבוד נתונים – תרגיל (סמסטר ב') ת' 0 נ'
4. שני שיעורים מתקדמים ש"מ 10 נ'

שנה ג'

1. שלושה שיעורים מתקדמים ש"מ 15 נ'
2. שלושה סמינריונים ס' 15 נ'
3. לימודי קטגוריות מחוץ לביה"ס 45 נ'

במסגרת חוגים אחרים ילמד התלמיד במסלול החד-חוגי קורסים בהיקף כללי של 45 נק' שלפחות 25 מהן יקובצו סביב לא פחות משתיים ולא יותר משלוש מתוך ששת הקטגוריות הבאות:

- 1) מינהל ציבורי וקביעת מדיניות הציבור (קורסים מתאימים מבין אלה המוצעים על-ידי החוגים לגיאוגרפיה, חינוך, כלכלה, סוציולוגיה ועבודה סוציאלית).
- 2) סוגיות נבחרות בתורת המשטרים. (קורסים מתאימים מבין המוצעים ע"י החוגים לסוציולוגיה, להיסטוריה כללית, להיסטוריה של עם-ישראל והיסטוריה של המזרח התיכון).

- 3) תולדות הרעיון המדיני. (קורסים מתאימים מבין אלה המוצעים על-ידי החוגים להיסטוריה כללית ופילוסופיה ועל-ידי המיקבץ ללימודי הציונות בחוג ללימודי ארץ-ישראל).
- 4) מדיניות חוץ ודרכי טיפול בסיכסוכים (קורסים מתאימים מבין אלה המוצעים על-ידי החוגים להיסטוריה כללית, פסיכולוגיה וכלכלה).
- 5) סוגיות נבחרות בנושאים מתודולוגיים (קורסים מתאימים מבין אלה המוצעים בחוגים סטטיסטיקה, כלכלה ופסיכולוגיה).
- 6) סוגיות במשפטים (קורסים מתאימים במסגרת אלה המוצעים ע"י המיקבץ למשפטים של החוג ללימודים רב תחומיים).

הקורסים שילמד התלמיד בלימודי החוגים האחרים יכללו לפחות שני קורסים בדרג 1 לפחות ולפחות שני סמינריונים (ולא פרו-סמינריונים) בדרג 3 בהם יגיש התלמיד עבודה סמינריונית. תלמיד שלמד בשנתו הראשונה בחוג אחר בשיעורי דרג 1 הרלוונטיים לנושאי הלימוד הנ"ל, ייחשבו לו אלה כמילוי חלקי או שלם של הדרישה לקורסים בדרג 1 כנ"ל. כל תלמיד שהתקבל למסלול החד-חוגי יכון הצעת תכנית לימודים, בהתאם להנחיות דלעיל, לגבי הקורסים שברצונו ללמוד בחוגים אחרים ויביאנה לאישור היועץ לתלמידי ב"א. השתתפותו של התלמיד בקורסים אלה תהיה טעונה את אישורם של אותם חוגים שבמסגרתם הם מתקיימים. שאר התנאים והדרישות במסלול החד-חוגי זהים לאלה שבמסלול הדר-חוגי.

תנאי מעבר

משנה א' לשנה ב'

1. כדי לעבור לשנה ב' על התלמיד להשיג ציון סופי 60 לפחות בקורס "מבוא למישל ופוליטיקה", כן יהיה על התלמיד להשיג ציון מינימלי של 51 בכל אחד משלושת המבואות האחרים של שנה א' וציון ממוצע מינימלי של 70 בכל ארבעת המבואות גם יחד.
2. עמד בהצלחה בכתיבה מדעית ושימושי מחשב.

שנה ב'

1. תלמיד שלא עמד בדרישות הקורס: "מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית" לא יורשה ללמוד את הקורס "שיטות מחקר ועיבוד נתונים".
2. השתתפות בשיעורים מתקדמים מותנית בעמידה בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב'.

שנה ג'

1. השתתפות בסמינריונים מותנית בעמידה בדרישות שנה ב' והשגת ציון 51 לפחות בקורסים בשנה זו וכן השגת פטור באנגלית. בכדי לעמוד בדרישות הסמינריונים יהיה על התלמיד להשיג ציון 60 לפחות בכל אחד מהם.
2. לא ילמד תלמיד יותר מסמינריון אחד אצל אותו מורה: חריגה מהנחיה זו טעונה אישורו המפורש של יועץ הב"א של ביה"ס.

תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי

מתקבלים לתכנית תלמידים החל משנה ב' אשר:

1. השיגו ציון ממוצע של 82 לפחות בכל שיעורי המבוא של שנה א' וציון 80 לפחות בקורס "מבוא למימשל ופוליטיקה".
2. עמדו בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב' בחוג השני.
3. קבלתם אושרה על-ידי ועדת הב"א של ביה"ס.

תלמיד המעוניין להתקבל למסלול החד-חוגי יגיש בקשה בכתב לוועדת הב"א של ביה"ס מיד עם פרסום תוצאות מועד ב' של בחינות הסמסטר השני.

תקנון לימודים

תוכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התוכנית המתפרסמת בשנה בה החל לימודיו בביה"ס וכן בהודעות ובחוזרים המופיעים בלוח ביה"ס במהלך השנה. ביה"ס רשאי לשנות תוכנית לימודים המופיעה בשנתון ללא הודעה מוקדמת.

שינויים וחריגות

1. בכל בקשה לחריגה מתוכנית הלימודים יש לפנות ליועץ הב"א.
2. **מילוי דרישות קדם היא באחריותו של התלמיד.** דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות.
מזכירות ביה"ס בודקת את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה.
תלמיד שנרשם לקורס שאינו רשאי ללמוד אותו עקב אי עמידה בדרישות המוקדמות או בתנאי מעבר משנה לשנה יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון, ציונו זה לא יוכר.

ערעורים ופרסום ציונים

- הציונים מתפרסמים בלוח המודעות של ביה"ס. ציונים סופיים בקורסים ניתן לברר גם באמצעות המענה הקולי בטלפון 04-8249301 או בטלפון 04-8345674.
- מחובת התלמיד לבדוק ציוניו סמוך למועד פרסומם.
- תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך 10 ימים מפרסומו. כל הערעורים הם בכתב ע"ג טופס מיוחד המיועד לכך.
- תלמיד המערער על הציון מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.
- במידה שלא ניתן לבדוק את הערעור עד למועד הבא של הבחינה, תהיה ההתייחסות לציון כאילו לא תוקן. במקרה זה, אם נגש התלמיד למועד הבא, ייחשב לזכותו הציון הגבוה מבין השניים.
- תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה יהיה זכאי לכך רק אם קיבל ציון נכשל ובלבד שציונו מעל 41. כלל זה חל על כל מקצועות הלימוד פרט ל"מבוא לממשל ופוליטיקה" שבו הציון המזכה לצורך עיון במחברת הבחינה הינו 60 לפחות.

- הזכאים לעיין במחברת הבחינה יוכלו לעשות זאת במועד הערעורים בלבד כמצויין לעיל.
- תלמיד יכול לערער על ציונו בעבודה סמינריונית, אך באם נדחה ערעורו **לא יוכל להגיש** עבודה מתוקנת מכל סוג שהוא לצורך תיקון הציון.
- תוצאות הערעורים הן סופיות ומחייבות.
- תוצאות הערעורים יפורסמו על לוח המודעות או ידווחו ע"י מזכירות ביה"ס לתלמיד.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים או מקבילים

1. תלמיד המבקש להתקבל לביה"ס על סמך לימודים קודמים ממוסד אקדמי מוכר אחר, יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט ציוניו מהמוסד בו למד, למזכירות ביה"ס.
2. ועדת הקבלה של ביה"ס תדון בבקשת המועמד ותחליט על סמך מסמכיו על תנאי קבלתו ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים.
3. תלמיד לא יהיה זכאי לקבלת תואר אלא אם כן צבר באוניברסיטת חיפה לפחות 40 נקודות.
4. תלמידים שחוגם האחר הוא פסיכולוגיה או סוציולוגיה יהיו פטורים מן הקורסים מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית ושיטות מחקר ועיבוד נתונים. בתמורה לפטור זה הם יחוייבו בשני שיעורים מתקדמים.
- תלמידים שחוגם האחר הוא חינוך, כלכלה או סטטיסטיקה יהיו פטורים מן הקורס מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית. בתמורה לפטור זה יהיו חייבים הם בשיעור מתקדם נוסף.
- תלמידים שחוגם האחר הוא תקשורת, יוכלו לבחור אם ללמוד את הקורס מבוא לסטטיסטיקה בביה"ס למדעי המדינה או בתקשורת ויהיו פטורים מהקורס מבוא לשיטות מחקר ועיבוד נתונים. בתמורה לכל פטור, ידרשו להשלים את מכסת הנקודות בקורסי בחירה מביה"ס למדעי המדינה.
- תלמידים שחוגם האחר הוא שירותי אנוש, יוכלו לבחור אם ללמוד את הקורס מבוא לסטטיסטיקה בביה"ס למדעי המדינה או בחוג לשירותי אנוש. בתמורה לפטור זה, יהיו חייבים הם בשיעור מתקדם נוסף.
5. תלמיד לא יוכל ללמוד קורס חופף, כלומר, תלמיד הלומד בחוג לסטטיסטיקה מבוא לסטטיסטיקה, לא יוכל ללמוד את הקורס מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית בביה"ס למדעי המדינה.

הפסקת לימודים

תלמיד שקיבל אישור על הפסקת לימודים, תשמרנה כל זכויותיו במשך שנתיים מיום ההפסקה.

חידוש לימודים

1. תלמיד המבקש לחדש לימודיו לאחר הפסקה, יגיש בקשה בכתב ליועץ ה-ב.א. של ביה"ס.

2. בחידוש לימודים לאחר תקופה של בין חמש לעשר שנים, יחוייב התלמיד לחזור על שני מבואות: מבוא לממשל ופוליטיקה ומבוא לשיטות מחקר ועיבוד נתונים..
כמו כן, יחוייב התלמיד בהשלמת שיעורים מתקדמים וסמינריונים בהיקף של 50% מהקורסים (ש"מ, סמינריונים) אותם למד טרם הפסקת הלימודים.
בחידוש לימודים לאחר עשר שנים ומעלה, יחוייב התלמיד בהשלמת תכנית לימודים מלאה.
3. חידוש לימודים תוך חמש שנים מיום הפסקתם לא יחייב כל השלמות כנ"ל.

זכאות לתואר

תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים עפ"י דרישות הפקולטה, חוגו הנוסף ו/או ביה"ס מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחביויותו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

תלמיד יודיע למזכירות ביה"ס על סיום לימודיו לתואר – באחריותו לדווח למזכירות ביה"ס מועד הגשת עבודה סמינריונית אחרונה לתואר.
עם קבלת הציון האחרון תיבדק זכאותו ויחושב ציון הגמר.
התלמיד יבדוק ויאשר ציוניו במזכירות ביה"ס לפני קבלת אישור הזכאות. הציון לתואר הוא סופי. לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

לימודי ערב

ביה"ס למדעי המדינה מקיים מסגרת לימודי ערב: תכנית הלימודים במסגרת זו נפרסת על פני ארבע שנים, ביום לימודים אחד בשבוע. בכל שנת לימודים ילמד התלמיד שלושה סמסטרים על-פי תוכנית הלימודים הבאה:

שנה א'

1. מבוא לממשל ופוליטיקה	(סמסטר א')	ש"ת	5 נ'
2. מבוא למחשבה מדינית	(סמסטר ב')	ש"ת	5 נ'
3. מבוא ליחסים בינלאומיים	(סמסטר ק')	ש"ת	5 נ'
4. כתיבה מדעית ושימושי מחשב	(סמסטר א')	ת'	0 נ'

שנה ב'

1. מבוא למינהל ציבורי	(סמסטר א')	ש"ת	5 נ'
2. מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית	(סמסטר ב')	ש"ת	5 נ'
3. מבוא לשיטות מחקר ועיבוד נתונים	(סמסטר ק')	ש"ת	5 נ'

שנה ג'

1.	המערכת הפוליטית הישראלית	(סמסטר א')	ש"ת	5 נ'
2.	שיעור מתקדם א'	(סמסטר ב')	ש"מ	5 נ'
3.	שיעור מתקדם ב'	(סמסטר ק')	ש"מ	5 נ'

שנה ד'

1.	שיעור מתקדם ג'	(סמסטר א')	ש"מ	5 נ'
2.	סמינריון א'	(סמסטר ב')	ס'	5 נ'
3.	סמינריון ב'	(סמסטר ק')	ס'	5 נ'
- סה"כ** **60 נ'**

תעודת הוראה באזרחות ובמדע המדינה

תלמידי ביה"ס למדעי המדינה יכולים ללמוד לתעודת הוראה "באזרחות ובמדע המדינה". הסטודנטים יחויבו ללמוד במסגרת לימודי ההשלמה קורס העוסק במיעוט הערבי בישראל. בנוסף יחויבו בקורס במשפטים: "יסודות המשפט בישראל" א "משפט קונסטיטוציוני" (קורסים הניתנים בחוג ללימודים רב-תחומיים).

תלמידים שלמדו קורסים אלה במסגרת לימודי הבי"א, יהיו פטורים מהשלמות (בתאום עם מזכירות ביה"ס).

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל קורס.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר ועדת מ"א: טרם נקבע

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני היא להעמיק את ההשכלה של התלמידים בביה"ס מדעי המדינה ולהקנות להם כלי מחקר וניתוח ברמה מתקדמת בתחומי התמחותם. התלמידים יוכלו להתמחות באחד מארבעת התחומים הבאים:

א. מחשבה מדינית

עוסקת בהתפתחות הרעיון המדיני, פילוסופיה, מדיניות מודרנית, מושגי יסוד פוליטיים. במסגרת תחום זה מתמקדים בנושאים כגון: צדק, חרות, שוויון, מהות המדינה והמחויבות המדינית.

ב. פוליטיקה השוואתית

מתמקד בפוליטיקה השוואתית (כולל התנהגות פוליטית, כלכלה פוליטית, תורת הבחירה החברתית). בנוסף לכך כולל התחום שורה רחבה של תחומי משנה של פוליטיקה רגיונאלית (פוליטיקה ישראלית, פוליטיקה מזרח-תיכונית, פוליטיקה אירופית, מזרח אסיה, אפריקה, אמל"ט ואזורים אחרים) וכן התמחות בנושאים ספציפיים כגון: מפלגות, קבוצות אינטרסים, סוציאליזציה פוליטית, גיוס פוליטי, בחירות, שיטות בחירות, משטרים דמוקרטים, נשיאותיים ופרלמנטרים.

ג. יחסים בינלאומיים

עוסק במערך היחסים שבין המדינות במערכת הבינ"ל בעבר ובהווה, תוך התמקדות בארבעה תחומים עיקריים: תיאוריה של היחסים הבינ"ל; מדיניות חוץ, בטחון לאומי ואסטרטגיה; דיפלומטיה ופטרון קונפליקטים; ויחב"ל של המזרח התיכון. תחומים אלו ונושאים ספציפיים אחרים (צדק בינ"ל, כלכלה פוליטית בינ"ל, מדיניות חוץ אמריקאית, לאומיות ורב-תרבותיות ביחב"ל ועוד) נלמדים בשילוב מתודולוגיות מחקר מגוונות, הכוללות שיטות איכותיות-היסטוריות וטקסטואליות, שיטות כמותיות, בניית מודלים וסימולציות מחשב.

ד. מינהל ציבורי ומדיניות ציבורית

מתמקד במישק שבין פוליטיקה, קביעה ועיצוב מדיניות והמערכת הארגונית-ציבורית ופרטית – במדינה המודרנית. בנוסף לחקר סוגיות עיצוב וקביעת מדיניות ציבורית, עוסק התחום במדעי הניהול תוך הדגשת הקשרים בין תהליכים ומוסדות פוליטיים לבין פעילות ארגונית.

בין הנושאים שילמדו: התנהגות ארגונית, ניהול משאבי אנוש, יחסי עבודה, מדיניות ציבורית, תיאוריה מינהלית.

תנאי הקבלה לתוכניות מ"א (לא כולל תוכניות מיוחדות)

- יהיו מועמדים לקבלה כתלמידים מן המניין בעלי תואר ראשון אשר:
- א. ציונם הממוצע בכל לימודי התואר הראשון היה 80 לפחות ולא פחות מ-76 בכל חוג.
  - ב. למדו קורסי השלמה בהיקף של 30 נק' מתוך לימודי תואר ראשון, סיימו לימודי השלמה אלה תוך שנה אחת, והשיגו בהם ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות. קורסי השלמה הם:
    - * מבוא לממשל ופוליטיקה, * מערכת פוליטית ישראלית, * מבוא למנהל ציבורי א מבוא למחשבה מדינית א מבוא ליחסים בינלאומיים * קורס ברמת סמינר א שעור מתקדם מתכנית הב"א * שיטות מחקר, * סטיסטיקה הסקתית ותיאורית.
  - ג. נדרשים לקורסי השלמה בחוג בהיקף של עד 16 שש"ס ולא יותר מ-4 קורסים, ויכלו להתקבל כתלמידים "על תנאי". עליהם לסיים את קורסי השלמה עד סוף שנת הלימודים הראשונה לתואר על מנת לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. לימודי השלמה או דרישות בית ספריות למעבר לתלמיד מן המניין לא ייכללו במסגרת השעות ללימודי תואר שני.
  - ד. הוועדה ללימודים מתקדמים בביה"ס המליצה לקבלם.

מסלולי לימוד

בלימודי התואר השני קיימים שלושה מסלולים עיקריים:

1. **מסלול א':** במסלול זה חייב התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית ולהתמחות באחד הנושאים: פוליטיקה השוואתית, מחשבה מדינית, יחסים בינלאומיים או מינהל ציבורי ומדיניות ציבורית.
  2. **מסלול ב' - בחינת גמר:** במסלול זה על התלמיד להתמקד באחד מהנושאים שמצוינים ב-(1) לעיל. במסלול זה התלמיד יעמוד בסיום חובותיו בבחינת גמר. משך הלימודים שנתיים.
  3. **מסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי:** במסלול זה על התלמיד להתמקד באחד מהנושאים המצוינים ב-(1) לעיל. התלמיד פטור מבחינת גמר אך יחוייב לכתוב פרוייקט גמר מחקרי. משך הלימודים שנתיים.
- * כללי הכתיבה ונוהלי הגשת פרוייקט גמר מחקרי מפורטים בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה.
- * **התלמידים העומדים בכל המטלות והחובות של התואר השני בביה"ס למדעי המדינה יהיו זכאים לתואר שני במדעי המדינה ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.**

מסלול א'

בסך הכל ישתתף התלמיד הלומד במסלול זה בקורסים בהיקף כללי של 32 שש"ס, כדלקמן:

1. קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 8 שש"ס):

- א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). כל תלמיד ילמד את קורס גישות ואסכולות השייך לתחום התמחותו.
- ב. סדנת מחקר (שנה א', 4 שש"ס). כל תלמיד ילמד את קורס סדנת מחקר השייך לתחום התמחותו.

2. קורסי בחירה בשנים א'-ב' (סה"כ 24 שש"ס):

התלמיד ישתתף בסה"כ בששה קורסי בחירה מלימודי המ"א בביה"ס בהיקף כולל של 24 שש"ס כדלקמן:

- א. 5 קורסים בתחום ההתמחות (ולא פחות מארבעה). (20 שש"ס).
- ב. קורס אחד לכל הפחות, מאחד התחומים האחרים (4 שש"ס).

מתכונת הלימודים

- * על כל תלמיד להחליט עם תחילת לימודיו באיזה מן התחומים הקיימים הוא מעוניין להתמחות.
- על פי החלטתו, ילמד את קורסי החובה של אותו תחום. במידה ויחליט לעבור מתחום אחד לאחר יצטרך ללמוד את קורסי החובה השייכים לתחומו החדש. קורסי החובה שלמד יוכרו לו כקורסי בחירה לזכאותו לתואר.
- * כל קורסי הבחירה והחובה בלימודי התואר השני בביה"ס הינם קורסים ברמת "סמינר מ.א."
- על כל תלמיד להגיש את המטלות בקורסים לפי דרישת המרצה בכל קורס. על כל תלמיד להגיש שתי עבודות סמינריוניות לפחות במהלך לימודיו.
- * תלמידים במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית חייבים להשתתף בסמינרים המחלקתיים הקשורים לתחום התמחותם (כל תלמיד ינהג לפי נהלי תחום התמחותו).

תנאי הקבלה למסלול א'

למסלול א' יוכל להתקבל תלמיד עם תחילת לימודיו. המשך לימודיו לשנה ב' במסלול זה מותנה ב:

1. סיים את קורס החובה "גישות ואסכולות בציון 86 לפחות.
2. סיים את קורס החובה "סדנת מחקר" בציון 80 לפחות.
3. סיים לפחות שני קורסי בחירה והשיג בהם ציון ממוצע של 80 לפחות.

עבודת גמר מחקרית

מעבר לחובת השתתפות בקורסים הנ"ל, חייב תלמיד במסלול א' בכתיבת עבודת גמר מחקרית. בעניין עבודת הגמר המחקרית על התלמיד לנהוג ע"פ נהלי הרשות ללימודים מתקדמים. תלמיד לא יוכל להגיש הצעה לכתיבת עבודת גמר מחקרית בטרם למד לפחות שני קורסי בחירה בנושא שברצונו לכתוב בו את העבודה. תלמיד יוכל להגיש עבודת גמר מחקרית לשיפוט רק לאחר שסיים את כל חובות השמיעה לתואר והגיש את כל מטלות בקורסים.

כללים מנחים מפורטים בכל הקשור למבנה הצעת עבודת הגמר המחקרית, סעיפיה, היקפה ונוהל אישורה בחוג, ניתן לקבל במזכירות ביה"ס.

קביעת הציון הסופי במסלול א'

בקביעת הציון הסופי יהיה משקל כלל הקורסים 60% ומשקלה של עבודת הגמר המחקרית 40%. ציון המעבר המינימלי לעבודת גמר מחקרית הוא 76 (ממוצע ציוני השופטים). הציון הסופי לא יתוקן לאחר שנקלט במדור בוגרים ולתלמיד נשלח אישור זכאות לתואר מוסמך.

מסלול ב' - בחינת גמר (אינטגרטיבית)

במסגרת מסלול זה ילמד התלמיד קורסים בהיקף של 48 שש"ס כדלקמן:

1. קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 8 שש"ס):

- א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). כל תלמיד ילמד את קורס גישות ואסכולות השייך לתחום התמחותו.
- ב. סדנת מחקר (שנה א', 4 שש"ס). כל תלמיד ילמד את קורס סדנת מחקר השייך לתחום התמחותו.

2. קורסי בחירה בשנים א-ב (סה"כ 40 שש"ס):

- א. התלמיד ישתתף בסה"כ ב-10 קורסי בחירה בהיקף של 40 שש"ס מתוך קורסי המ"א המוצעים כדלקמן:
  - א. שמונה קורסי בחירה בתחום ההתמחות המתוכנן (ולא פחות מארבעה). (סה"כ 32 שש"ס)
  - ב. שני קורסי בחירה לכל הפחות מהתחומים האחרים. (סה"כ 8 שש"ס)

מתכונת הלימודים

- ◆ על כל תלמיד להחליט עם תחילת לימודיו באיזה מן התחומים הקיימים הוא מעוניין ללמוד.
- על פי החלטתו, ילמד את קורסי החובה של אותו תחום. במידה ויחליט לעבור מתחום אחד לאחר יצטרך ללמוד את קורסי החובה השייכים לתחומו החדש. קורסי החובה שלמד יוכרו לו כקורסי בחירה לזכאותו לתואר.
- ◆ כל קורסי הבחירה והחובה בלימודי התואר השני בביה"ס הינם קורסים ברמת "סמינר מ.א".
- על כל תלמיד להגיש את המטלות בקורסים לפי דרישת המרצה בכל קורס.
- על כל תלמיד להגיש שלוש עבודות סמינריוניות לפחות במהלך לימודיו.

בחירת גמר

מעבר לחובת השתתפות בקורסים כנ"ל, יהיה כל תלמיד במסלול ב' חייב בבחינת גמר. לבחינת הגמר יוכל לגשת רק תלמיד שהשלים את כל חובותיו בקורסים. בחינת הגמר תתקיים פעמיים בשנה בחודשים מאי ונובמבר. פרטים נוספים על בחינת הגמר ניתן לקבל במזכירות ביה"ס.

קביעת הציון הסופי במסלול ב'

בקביעת הציון הסופי יהיה משקל כלל הקורסים 70% ומשקל בחינת הגמר 30%. (ציון המעבר המינימלי לבחינת גמר הוא 76).
הציון הסופי לא יתוקן לאחר שנקלט במדור בוגרים ולתלמיד נשלח אישור זכאות לתואר מוסמך.

מסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי

במסגרת מסלול זה ילמד התלמיד קורסים בהיקף של 44 ש"ס כדלקמן:

1. קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 8 שש"ס):

- א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). כל תלמיד ילמד את קורס גישות ואסכולות השייך לתחום התמחותו.
- ב. סדנת מחקר (שנה א', 4 שש"ס). כל תלמיד ילמד את קורס סדנת מחקר השייך לתחום התמחותו.

2. קורסי בחירה בשנים א-ב (סה"כ 36 שש"ס):

- התלמיד ישתתף ב-9 קורסי בחירה בהיקף של 36 שש"ס מתוך קורסי המ"א המוצעים בביה"ס, כדלקמן:
- א. שבעה קורסי בחירה בתחום ההתמחות המתוכנן (ולא פחות מארבעה). (סה"כ 28 שש"ס)
  - ב. שני קורסי בחירה לכל הפחות מתחומי ההתמחות האחרים.

מתכונת הלימודים

- * על כל תלמיד להחליט עם תחילת לימודיו באיזה מן התחומים הקיימים הוא מעוניין ללמוד.
- על פי החלטתו, ילמד את קורסי החובה של אותו תחום. במידה ויחליט לעבור מתחום אחד לאחר יצטרך ללמוד את קורסי החובה השייכים לתחומו החדש. קורסי החובה שלמד יוכרו לו כקורסי בחירה לזכאותו לתואר.
- * כל קורסי הבחירה והחובה בלימודי התואר השני בביה"ס הינם קורסים ברמת "סמינר מ.א."
- על כל תלמיד להגיש את המטלות בקורסים לפי דרישת המרצה בכל קורס. על כל תלמיד להגיש 2 עבודות סמינריוניות לפחות במהלך לימודיו.

פרוייקט גמר מחקרי

מעבר לחובת השתתפות בקורסים כנ"ל יהיה חייב התלמיד בהגשת פרויקט גמר מחקרי. למסלול זה יוכל להתקבל תלמיד שסיים חובותיו בשנה א' (קורסי חובה + שלשה קורסי בחירה) בציון 76 לפחות בכל קורס חובה. עליו להגיש בקשה ליו"ר הוועדה ללימודים מתקדמים בביה"ס עד תחילת שנה"ל העוקבת.
פרוייקט גמר מחקרי ייכתב בתחום ההתמחות שהתלמיד יבחר. נושא פרויקט הגמר המחקרי ייקבע בתאום עם המנחה. היקפו יהיה בין 10,000-15,000 מילים (60-40 עמודים).
פרטים על נוהל כתיבת פרויקט גמר מחקרי ראה בתקנון לימודי תואר שני.

קביעת הציון הסופי במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי

בקביעת הציון הסופי יהיה משקל כלל הקורסים 70% ומשקל פרוייקט הגמר המחקרי 30%. (ציון המעבר המינימלי לפרוייקט גמר מחקרי הוא 76). הציון הסופי לא יתוקן לאחר שנקלט במדור בוגרים ולתלמיד נשלח אישור זכאות לתואר מוסמך.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' במסלול ב' ובמסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי

בכדי לעבור משנה א' ל-ב' על התלמיד לעמוד בתנאים הבאים:

1. לעמוד בכל אחד משני קורסי החובה "גישות ואסכולות" ו"סדנת מחקר", בציון 70 לפחות.
2. להשתתף במהלך שנה א' בשני קורסי בחירה לפחות ולעמוד בציון 60 לפחות בכל אחד מהם.
3. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הוא עמידה בממוצע ציונים של כל הקורסים בשנה א' בציון 65 לפחות.

מסלול אישי, מסלול מואץ למ"א ומסלול ישיר לדוקטורט

קיימת אפשרות לקביעת תכנית לימודים במסלול אישי, מואץ למ.א. או מסלול ישיר לדוקטורט. מידע כללי על מסלולים אלה מצוי בפרק "לימודים לתואר שני ולתואר שלישי" בשנתון זה.

מעבר בין מסלולים

תלמיד המבקש לעבור ממסלול ב' למסלול א' צריך להגיש בקשה ליו"ר הוועדה ללימודים מתקדמים בביה"ס יחד עם גליון ציוניו של שנה א', בתום סמסטר ב' של אותה שנה. לאחר אישור יו"ר הוועדה יחויב בכל דרישות המסלול החדש תוך התאמה והתחשבות בדרישות המסלול הישן אותן מילא כבר.

הפסקת לימודים

תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תקין, על פי נהלי הרשות ללימודים מתקדמים (פרק הרשות ללימודים מתקדמים), יופסקו לימודיו.

לימודי התמחות בביקורת ציבורית ופנימית

מנהל התכנית ויועץ אקדמי: ד"ר ראובן שוורץ

מטרת הלימודים

לימודי התמחות בביקורת ופנימית מתקיימים במסגרת ביה"ס למדעי המדינה במסלול ב' בלבד. מטרת הלימודים הנה הרחבת והעמקת הידע וההשכלה של התלמידים בתחומי הביקורת הציבורית והפנימית, בתחומים משיקים ובנושאי רקע. הלימודים ייחשבו כקריטריונים לתואר מוסמך, לאחר שהתלמיד יעמוד במכלול התנאים הנדרשים לקבלת התואר.

תכנית זו הוכרה ע"פ חוק הביקורת הפנימית, סעיף 3 (א) (5).

תנאי קבלה

ללימודים אלו רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר ראשון במדע המדינה או במקצועות קרובים העונים לדרישות הבאות:

- א. בעלי ניסיון בתחומי המינהל ו/או הביקורת המקצועית.
- ב. ציונם הסופי לתואר הראשון הוא 76 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ג. עמדו בראיון אישי.
- ד. אושרו ע"י ועדת קבלה.

מועמדים שהתקבלו לתכנית ואינם בוגרי החוג למדע המדינה, חייבים בשלשה קורסי השלמה, המתקיימים בקיץ לפני תחילת שנת הלימודים. קורסי השלמה הם: מבוא למנהל ציבורי, מבוא לממשל ופוליטיקה, מערכת פוליטית ישראלית. עליהם לעמוד בממוצע של 76 לפחות כתנאי קבלתם.

תנאים מיוחדים

- א. תכנית הלימודים בנויה במתכונת קורסים סמסטריאליים ותימשך שנתיים. בהיקף כולל של 48 שעות סמסטריאליות. התכנית מרוכזת ביום אחד בשבוע, יום ה'.
  - ב. ההשתתפות בקורסים אלו היא חובה.
  - ג. בקורסים בתחומים משיקים ובתחומי רקע, יודגשו ההקשרים ויילמדו נושאים השזורים בתחומי הביקורת המקצועית.
  - ד. קיימת אפשרות בחירה לתלמידים לסיים לימודיהם בתואר שני עם בחינת גמר או במסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי, באישורו של מנהל התכנית.
- תלמיד שלומד בתכנית זו (לאחר שעמד בדרישות לצורך לימודים במסלול), ישתתף בשה"כ בקורסים בהיקף של 48 ש"ס כדלקמן:

1. שנה א'

- א. ביקורת המדינה בישראל (4 שש"ס).
- ב. יסודות הביקורת הפנימית א' (4 שש"ס).
- ג. ביקורת מערכות ממוחשבות (4 שש"ס).
- ד. השלטון המקומי בישראל – בקרה, ביקורת ופיקוח כספי (4 שש"ס).
- ה. סדנת מחקר (4 שש"ס).

2. שנה ב'

- א. גישות ואסכולות במינהל הציבורי (4 שש"ס).
- ב. יסודות הביקורת הפנימית ב' (4 שש"ס).
- ג. ביקורת המדינה בעולם – היבטים השוואתיים (4 שש"ס).
- ד. חשבונאות ניהולית (4 שש"ס).
- ה. סוגיות ביישומי ביקורת (4 שש"ס).

בסמסטר השני של השנה השניה יבצע התלמיד, במקביל ללימודיו, מטלה מונחית של ביקורת אמת (8 שש"ס). נושא המטלה יאושר על-ידי מנהל התכנית.

בחינת גמר או כתיבת פרויקט גמר מחקרי

מעבר לחובת השתתפות בקורסים כנ"ל יהיה כל תלמיד במסלול ב' חייב בבחינת גמר או כתיבת פרויקט גמר מחקרי. לבחינת הגמר יוכל לגשת רק תלמיד שהשלים את כל חובותיו בקורסים. בחינת הגמר מתקיימת פעמיים בשנה, בחודשים מאי ונובמבר. פרטים נוספים על בחינת הגמר ניתן לקבל במזכירות החוג. לפרטים על כתיבת פרויקט גמר מחקרי ראה בשנתון לימודי תואר שני.

קביעת הציון הסופי

בקביעת הציון הסופי במסלול זה, יהיה משקל כלל הציונים בקורסים שאותם למד התלמיד במסגרת לימודיו – 70% ומשקל בחינת הגמר המסכמת או כתיבת פרויקט גמר מחקרי – 30%.

(ציון המעבר המינימלי לבחינת גמר או פרויקט גמר מחקרי הוא 76).
לא יתבצע תיקון שקלול למ"א לאחר שהשקלול הסופי נקלט במדור בוגרים.

הפסקת הלימודים

כפי שנקבע בתקנון לימודי התואר השני, ימליץ החוג בפני הדיקן ללימודים מתקדמים להפסיק את לימודיו של תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תיקון.

לימודי התמחות במנהל השלטון המקומי

מנהל התכנית ויועץ אקדמי: ד"ר ערן ויגודה-גדות

מטרת הלימודים

תכנית לימודי ההתמחות לתואר שני במנהל השלטון המקומי מכוונת להקנות לתלמידים ידע רחב בנושאי ניהול ומנהל השלטון המקומי בישראל תוך הבנת מאפייניו, מרכיביו, תפקודותיו, והסביבה בה הוא פועל. התכנית תשלב ידע תיאורטי בנושאי ממשל ומנהל עם בסיס מתודולוגי ואמפירי המהווה חלק בלתי נפרד מהמחקר והידע בתחום. התכנית הינה בין-דיסציפלינארית ומשלבת קורסים בפוליטיקה עירונית, מנהל ציבורי, ניהול והתנהגות ארגונית, משאבי אנוש, תכנון ארגוני וניהול כספי, גאוגרפיה עירונית, ניהול משאבי טבע וסביבה, חוק ומשפט עירוני, ביקורת ציבורית, וכיו"ב. התכנית מיועדת לקבוצה מצומצמת של ראשי עיריות, ראשי רשויות מקומיות, ובכירים הנושאים בתפקידים מנהליים שונים בגופים אלה. כמו כן תקלוט התכנית מדי שנה מספר מצומצם של סטודנטים צעירים בעלי כישורים גבוהים שאינם עובדים במערכות ממשל מקומי אך רואים בו פוטנציאל תעסוקתי והתמחותי בעתיד. בכך מתכוונת התכנית לפתח עתודה רעננה, משכילה ואיכותית שתתרום לשיפור השלטון המקומי בשנים הבאות. התכנית מוצעת במסלול ב' בלבד ונבנתה בשיתוף מלא עם מרכז השלטון המקומי.

תנאי קבלה

1. ציון של 80 לפחות בלימודי התואר הראשון ולא פחות מציון 76 בכל אחד מחוגי הלימוד.
2. עמידה בהצלחה בלימודי השלמה לאלו שאינם בוגרי חוג למדע המדינה.
3. ראיון אישי על ידי ועדה אקדמית מטעם החוג ונציג המרכז לשלטון מקומי.
4. מסמכים המעידים על נסיון או רקע ניהולי הולם בתחום מנהל השלטון המקומי (למעט לסטודנטים צעירים).

למועמדים לתכנית יחושב ציון סכמ קובע על פי מכלול נתוניהם והוא זה שיקבע באם יתקבלו לתכנית.

משך הלימודים שנתיים.

לימודי השלמה

תלמידים שחסרי רקע במדע המדינה יחויבו בהשלמת הקורסים הבאים כתנאי לקבלתם לתכנית:

1. מבוא למנהל ציבורי
  2. המערכת הפוליטית בישראל
  3. מבוא לממשל ופוליטיקה
- לימודי ההשלמה יתקיימו במרוכז בסמסטר הקיץ הקודם לפתיחת שנת הלימודים (בחודשים יולי-ספטמבר) וכרוכים בתשלום נפרד.

תכנית הלימודים

התכנית מרוכזת ביום לימודים אחד בשבוע, יום ג' ותמשך ארבעה סמסטרים שהם שתי שנות לימוד אקדמיות. התכנית מועברת במסלול לימודים עם פרויקט גמר מחקרי ותכלול 12 קורסים בני 4 שעות כל אחד (48 ש"ס) על פי הפירוט הבא:

שנה א'

סמסטר א' – 2 קורסי חובה וקורס בחירה אחד

סמסטר ב' – קורס חובה אחד ו-2 קורסי בחירה

שנה ב'

סמסטר א' – 3 קורסי בחירה

סמסטר ב' – 3 קורסי בחירה (מתוכם קורס הכולל הנחיה לפרויקט גמר מחקרי)

פרויקט גמר מחקרי

בתום הלימודים ידרשו התלמידים להגיש פרויקט גמר מחקרי מסכם על פי הנוהלים. עמידה בהצלחה בפרויקט הגמר המחקרי בציון 76 לפחות הנה תנאי לזכאות לתואר.

ציון סופי וזכאות לתעודה

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. ממוצע הציונים בשלושת קורסי היסוד (30%).
2. ממוצע הציונים ב-9 הקורסים האחרים (40%).
3. ציון פרויקט גמר מחקרי (30%).

לימודי התמחות במינהל ומדיניות ציבורית למנהלים

מנהל התכנית ויועץ אקדמי: פרופ' אהרון כהן

מטרת הלימודים

ביה"ס למדעי המדינה באוניברסיטת חיפה מציע תכנית לימודים לתואר שני במדעי המדינה – התמחות במינהל ומדיניות ציבורית המתוכננת ומותאמת באופן מיוחד למנהלים. מטרת מסגרת לימודים זו להרחיב ולהעמיק את הידע של המנהל על מופעי המינהל הציבורי ועל פעילותם של ארגונים ציבוריים, ולהקנות למשתתפים כלי חשיבה וניתוח בתחום המינהל והמדיניות הציבורית.

התכנית מכוונת למנהלים, בעלי תואר אקדמי וניסיון ניהולי מעשי, הרוצים בהעמקה ובפיתוח הידע ובהגברת המיומנות הניהולית שלהם.

הידע שיירכש יאפשר למנהל הבנה טובה יותר של הכוחות הפנימיים הפועלים בארגון וההיבטים החיצוניים של סביבת הארגון, המשפיעים על תפקודו בסביבה המודרנית מהירת השינויים.

תכנית המוסמך למינהל ומדיניות ציבורית למנהלים, מהווה הזדמנות עבור המנהל וארגונו לרתום לצדם את יתרונותיו של ביה"ס למדעי המדינה באוניברסיטת חיפה, את הידע והתנאים בהם מצוייד החוג, לשם השבחתם של כישורי הניהול והחדרתם של ידע ורעיונות חדשים לארגון.

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו מי שעומד בתנאים הבאים:

1. בעל תואר "בוגר אוניברסיטה" (ב"א) בציון 76 ומעלה בכל אחד מחוגי הלימוד (עם אישור זכאות לתואר רשמי).
2. עדיפות לבעלי ניסיון ניהולי של 5 שנים לפחות.
3. ממלא תפקיד ניהולי בכיר.
4. אישור היועץ האקדמי.

שכר לימוד

תלמידים בתכנית הלימודים הייחודית "מינהל ציבורי למנהלים" ישלמו שכ"ל שונה/גבוה משכ"ל רגיל לתואר שני. (כפי שמצוין במדריך לנרשמים לאוניברסיטת חיפה, סעיף תקנון שכר לימוד).

מועמדים שיתקבלו, והם בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" בתחום שאינו מדע המדינה, יהיו במעמד של תלמידים על-תנאי ויחוייבו במספר קורסי השלמה, שאותם יתחייבו להשלים עד סוף שנת הלימודים הראשונה.

– מבוא למינהל ציבורי – יתקיים במרוכז בסמסטר הקיץ הקודם לפתיחת שנת הלימודים. (בחדשים יולי-ספטמבר)

– מבוא לממשל ופוליטיקה – יתקיים במהלך שנת הלימודים.

– המערכת הפוליטית הישראלית – יתקיים במהלך שנת הלימודים.

בתוכנית לימודים זו, הלימודים מתקיימים במסלול ללא תיזה בלבד (מסלול ב'). התכנית מרוכזת ביום לימודים אחד בשבוע, יום ה'. התלמיד ילמד את מסגרת הלימודים המלאה המפורטת להלן הכוללת 48 שעות סמסטריאליות, ובנוסף לכך יבצע פרקטיקום מחקרי. המעבר משנת הלימודים הראשונה לשנת הלימודים השנייה מותנה בהשגת ציון ממוצע של 65 לפחות בכל קורסי שנה א'. משך הלימודים שנתיים.

נושאי הלימוד בחלוקה לשנים וסמסטרים

שנה א'

סמסטר א'

1. גישות ואסכולות במינהל הציבורי 4 שש"ס
2. שיטות מחקר במינהל 4 שש"ס
3. קביעת מדיניות ציבורית 4 שש"ס

סמסטר ב'

1. התנהגות ארגונית במינהל הציבורי 4 שש"ס
2. תכנון ותקצוב במינהל הציבורי 4 שש"ס
3. ביקורת ואתיקה ציבורית 4 שש"ס

שנה ב'

סמסטר א'

1. ניהול ופיתוח משאבי אנוש במגזר הציבורי 4 שש"ס
2. רפורמות ושינוי במנהל הציבורי בישראל 4 שש"ס
3. תכנון אסטרטגי/ או קבלת החלטות 4 שש"ס

סמסטר ב'

1. הערכת מדיניות ציבורית ויישומה 4 שש"ס
2. פיתוח מנהיגות ניהולית ו/או ניהול קונפליקטים 4 שש"ס
3. משפט מינהלי 4 שש"ס

פרקטיקום ניהולי

כל תלמיד יחויב להשתתף בפרקטיקום ניהולי ולבצע פרויקט לימודי יישומי – עבודה מעשית בארגון ציבורי. מטרת הפרקטיקום לסייע ביישום מסגרות ניתוחיות תיאורטיות לקטע של מציאות ניהולית מורכבת. לכל תלמיד ייקבעו המסגרת הניתוחית והארגון הציבורי, בו יעסוק בסמסטר האחרון של השנה השנייה ובסמסטר הקיץ. הפרקטיקום הניהולי מהווה את פרויקט הסיכום למסלול לימודי זה.

קביעת הציון הסופי

הציון הסופי יהיה מורכב מכלל הציונים בקורסים שלמד במסגרת התכנית במשקל של 70% וציון הפרקטיקום – 30%. לא יתבצע תיקון שקלול למ"א, לאחר שהשקלול הסופי נקלט במדור בוגרים.

תכנית מ"א לתלמידי המכללה לביטחון לאומי

יועץ אקדמי: פרופ' גבריאל בן-דוד

כללי

תכנית זו מיועדת לתלמידי המכללה לביטחון לאומי של צה"ל ולממלאי תפקידים בכירים בכוחות הביטחון.

תנאי הקבלה

לתכנית יתקבלו תלמידי המכללה לביטחון לאומי (להלן – קורסי מב"ל) שיעמדו בתנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאים לתואר השני. כמו כן, יתקבלו תלמידים מקרב כוחות הביטחון (להלן – תכנית תל"ם) בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" (ב"א) בציון 76 לפחות בכל אחד מהחוגים ואשר עברו ראיון אישי.

מסלולי לימוד

1) **תלמידי המכללה לביטחון לאומי** (תכנית מב"ל) ילמדו **במסלול ב'** ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית: חוג ראשי (במסגרת האוניברסיטה) ושיעורי בחירה הניתנים במסגרת תכנית הלימודים של המכללה לביטחון לאומי. במקרים מיוחדים כאשר הסטודנט השיג ציון משוקלל של 90 לפחות ובהמלצת ועדת הדוקטורט הבית ספרית, יורשה לכתוב תיזה. תלמיד כזה יחוייב בשני הקורסים הבאים:

1. גישות ואסכולות במדע המדינה

2. סדנת מחקר

תלמידי תכנית המב"ל יידרשו לכתוב עבודה שנתית.

2) **תלמידי תכנית תל"ם (הקורס המקביל)** ילמדו במסלול ב' וישתתפו בקורסים בהיקף כללי של עד 48 ש"ס כדלקמן:

1. ארבעה קורסי חובה בנושאים מתודולוגיים ובסוגיות מרכזיות הנוגעות לנושא של ביטחון לאומי.

קורסי החובה כוללים:

4 ש"ס

א. שיטות מחקר

4 ש"ס

ב. תיאוריות ביחסים בינלאומיים

4 ש"ס

ג. סוגיות בביטחון הלאומי של ישראל

4 ש"ס

ד. גיאופוליטיקה של המזרח

2. שלושה קורסי בחירה במינהל וביטחון לאומי ובינלאומי 4 ש"ס כל אחד

3. שיעורי בחירה במסגרת המכללה לביטחון לאומי לתלמידי קורס מב"ל או במסגרת האוניברסיטה לתלמידי תכנית תל"ם בדרג 3 לפחות.

תלמידי תכנית תל"ם ידרשו לעמוד בבחינת גמר/לכתוב פרויקט גמר מחקרי.

תנתן אפשרות בחירה בין בחינת גמר לבין פרויקט גמר מחקרי. (פרטים על פרויקט גמר מחקרי ניתן לקבל במזכירות החוג).

קביעת ציון סופי

לתלמידי מב"ל: בקביעת הציון הסופי יהיה משקל כלל הציונים בקורסים אותם למד התלמיד במהלך לימודי התואר השני – 83% ומשקל העבודה השנתית – 17%.

לתלמידי תכנית תל"ם (הקורס המקביל): הציון הסופי יהיה מורכב מכלל הציונים שהתלמיד למד במשקל של 70% ומשקל בחינת הגמר או פרויקט גמר מחקרי 30%.

לימודים לקראת תואר דוקטור (Ph.D.)

יו"ר ועדת דוקטורט: **טרם נקבע**

תנאי קבלה לשלב מועמדות (שלב מחקר א')

רשאי להגיש מועמדותו לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) במדע המדינה מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחוץ לארץ, שהשיג לפחות ציון טוב (80) בלימודיו לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת גמר מחקרית כולל תלמידים שכתבו עבודת גמר מחקרית לאחר סיום לימודיהם לתואר מוסמך במסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית. בקשת הקבלה לשלב המועמדות תוגש בכתב ליו"ר ועדת הדוקטורט בצירוף:

1. קורות חיים קצרות.
2. תעודת זכאות לתארים ראשון ושני, כולל גליונות ציונים.
3. שתי המלצות של מרצים שיכולים להעיד על הפוטנציאל של המועמד/ת למחקר אקדמי. אחת מהן ממנחי התיזה.
4. העתק אחד מעבודת הגמר.
5. הצעת נושא לעבודת דוקטורט, שתכלול:
  - א. נושא העבודה.
  - ב. שאלת המחקר המרכזית.
  - ג. שנים-שלושה פרטי ביבליוגרפיה מרכזיים לנושא.
  - ד. השיטות המיועדות של החקירה (ארכיונים, ראיון וכיו"ב).היקף פירוט ההצעה: מקסימום עמוד מודפס (כ-350 מילים).
6. מכתב מחבר סגל בביה"ס המאשר את הסכמתו להדריך את המועמד בנושא הנידון.

תנאי קבלה לשלב המחקר

א. כדי לעבור משלב מחקר א' לשלב ב', יגיש התלמיד הצעת מחקר שתכלול תכנית מפורטת של המחקר. ועדת הדוקטורט תזמן את התלמיד להגן על הצעת המחקר שלו ולהשיב על שאלות המתנייחות לרקע התיאורטי שלה.

- ב. הוועדה רשאית לקבל את ההצעה, לדחותה או לדרוש תיקונים ושינויים, תוך התחשבות בחוות דעתה של הוועדה המנחה.
- ג. לאחר אישור ההצעה, יעבור המועמד לשלב מחקר ב'. פרק הזמן הרגיל להשלמת החובות ולביצוע עבודת המחקר הוא שנתיים מיום אישור ההצעה.

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר שלישי הוא שלוש שנים. שנה א' מיועדת לכתיבת הצעת המחקר. שנה ב' וג' מיועדות לכתיבת עבודת המחקר. לצורך הארכה מעבר לתקופה זו נדרשת המלצת יו"ר ועדת הד"ר בביה"ס ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי דוקטורט

מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה; ועדת הד"ר בביה"ס תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם; בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה.

דרישות אקדמיות נוספות (כגון שפה זרה) תהיינה בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

מועדי קבלה

לתואר שלישי אפשר להתקבל פעמיים בשנה: מ-15 בינואר עד 15 בפברואר ומ-15 בספטמבר עד 15 באוקטובר.

מסלול ישיר לדוקטורט

א) מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה באר או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות.

ב) התלמיד נדרש לשמוע קורסים מתכנית המ"א של החוג במסלול א' בהיקף של 32 שש"ס לפחות.

ג) במסגרת היקף הלימודים הנ"ל על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריוניות ולקבל בכל אחת מהן ציון 90.

ד) תלמיד שיעמוד במטלות הלימודים ובציונים הנדרשים ויגיש בתום שנתיים את הצעת המחקר והיא תאושר על-ידי הגורמים האקדמיים, יעבור לתלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת מוסמך.

בית-הספר למוסמכים במינהל עסקים

חוג לימודים לתואר שני במינהל עסקים M.B.A.

ראש בית-הספר: פרופ' אילן משולם

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' נחום ביגר (שבתון), פרופ' יצחק הרפז (שבתון), פרופ' אילן משולם (מומחה), פרופ' אליעזר שליפר (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' יוסף יגיל, פרופ' סטיבן פלאוט, פרופ' שיוף רפאלי.

מרצה בכיר: ד"ר אביב שהם.

מרצה: ד"ר שלמה הראלי, ד"ר אילה רובין*.

עמית הוראה: ד"ר יוסי אלכסנדרוביץ', ד"ר מיכאל בן-גד, ד"ר גרהם ג'קסון, ד"ר אמיר היימן, ד"ר איריס וילנאי-יעבץ, רו"ח אילן להט, פרופ' אריה מלניק, פרופ' אהוד מקוב, ד"ר יעקב קורי, ד"ר דורון קליגר, ד"ר דפנה רבן.

*דרגה מוצעת

מזכירות בית-הספר

מינהלנית: **גב' ירדנה אילת**

עוזר מינהלי לראש בית-הספר: **גב' שולה ליבנה**

מרכזת תכניות: **גב' ורד דנה-טרון**

שעות הקבלה: ימים ב'-ד', בין השעות 11:00-13:00, יום ה' 15:00-18:00, יום ו' 9:00-11:00

טלפון: 04-8249193

פקס: 04-8249194

מיקום מזכירות בית-הספר: בניין ג'יקובס, קומה 6 חדר 605

אתר האינטרנט: <http://mba.haifa.ac.il>

דואר אלקטרוני: mba@mba.haifa.ac.il

הלימודים לתואר שני (M.B.A.)

יו"ר הוועדה החוגית: פרופ' יוסי יגיל

כללי

התכנית מאופיינת באינטנסיביות רבה, במגוון רחב של קורסים וסדנאות ובכך שהלימודים נמשכים ברצף, במהלך כ-18 חודשים.

מאפיינים ייחודיים של התכנית:

1. לימודים ועבודה במקביל: הקורסים מרוכזים בשני ימי לימוד: יום חמישי אחרי הצהריים, ויום שישי. סידור זה מאפשר למנהל הלומד לרכוש תואר שני מבלי לקטוע את מסלול קידומו.
2. משך לימודים קצר: הלימודים מתפרשים על פני כ-8 תקופות רצופות, הנמשכות כל אחת תשעה שבועות. כן מקיים בית הספר סדנאות קצרות וסמינרים. משך הזמן הקלנדרי של הלימודים קצר מתכנית לימוד מקבילות בארץ.
3. כתיבת לימוד נפרדת: תלמידי התכנית לומדים את כל הקורסים בקבוצה נפרדת ומגובשת. הם זוכים לתנאי לימוד משופרים, הכוללים בין השאר עזרי הוראה מיוחדים וחומר לימודי ייחודי.
4. חוויית לימודים איכותית: הלימודים בקבוצה מגובשת, הרקע האקדמי ההטרורגני של הלומדים והניסיון הניהולי הרב גוני שלהם – מאפשרים חילופי רעיונות בין המשתתפים. המורים מדגישים את האוריינטציה היישומית של חומר הלימוד ושילוב התיאוריה והמעשה תורמים לאיכות הניסיון ולחוויית הלמידה בתכנית.
5. פורום עסקים: הלומדים בתכנית משתתפים במפגשים עם בכירים במגזרי עסקים שונים מישראל ומחו"ל. למפגשים מתכונת של הצגת נושא עסקי וקיום דיון בהשתתפות הלומדים. גם מוסמכי התכנית ממחזורים קודמים נוטלים חלק פעיל במפגשים אלה.
6. פיתוח קשרים עסקיים באמצעות מוסמכי התכנית: המפגשים השונים עם תלמידי המחזור והמוסמכים ממחזורים קודמים מסייעים ביצירת קשרים חברתיים ועסקיים, זיהוי הזדמנויות תעסוקה ואיתור הזדמנויות עסקיות.

מטרת הלימודים

התכנית מכוונת למנהלים בעלי רקע אקדמי וניסיון ניהולי הרוצים לפתח ולקדם את יכולתם הניהולית.

מטרת התכנית להקנות כלים לשיפור החלטות ניהוליות. התכנית מרחיבה ומעמיקה את הידע הדרוש לפעילות מוצלחת בסביבה תחרותית ומהירת שינוי.

במהלך הלימודים מוצגות גישות עדכניות לניהול, מודלים תיאורטיים ושיטות בנות יישום.

תנאי הקבלה

- יכולים להגיש בקשות לקבלה ללימודים מועמדים העונים על כל התנאים הבאים:
- בעלי תואר בוגר אוניברסיטה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בציון גמר של 80 ומעלה*.
  - בעלי 3 שנות ניסיון ניהולי או מקצועי לאחר סיום התואר הראשון.
  - עמדו בבחינת ה-GMAT וקיבלו ציון מינימלי שייקבע מעת לעת.
  - מועמדים בעלי תואר שלישי מאוניברסיטאות מוכרות יקבלו פטור מבחינת ה-GMAT.
  - בעלי תואר שני מאוניברסיטאות מוכרות, רשאים לבקש פטור מבחינת ה-GMAT.
  - בעלי ידיעה ושליטה בשפה האנגלית ברמה נאותה.
  - ההחלטה על קבלה סופית תתקבל לאחר ראיון.

המתקבלים, בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, במהלך לימודיהם כתנאי ליזכאותם לתואר מוסמך.

מבנה הלימודים

- הלימודים מתקיימים במסלול ב' בלבד (ללא עבודת גמר).
התכנית כוללת כ-24 קורסים וסדנאות.
הלימודים מתפרסים על-פני 8 תקופות רצופות, שכל אחת מהן נמשכת בד"כ תשעה שבועות (שמונה שבועות לימודים ושבעה אחד המיועד לבחינות).
הקורסים מרוכזים בימי חמישי מהצהריים וימי שישי עד הצהריים.
חלק מן הקורסים ניתן בשפה האנגלית ע"י מרצים אורחים מאוניברסיטאות בחו"ל ומישראל.
הלימודים יתחילו במהלך הסמסטר השני בשנת 2006.

תחומי הלימוד

- כלכלה ושיטות כמותיות
- התנהגות ארגונית ומשאבי אנוש
- מימון, ניהול פיננסי ושוקי הון
- שיווק
- מידע עסקי ובקרה
- ניהול ואסטרטגיה

שקלול הציון הסופי

תלמיד חייב להשיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות לקבלת תואר מוסמך במינהל עסקים.

* מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי להרשמתם.

תכנית מוסמך במינהל עסקים – התמחות בניהול ארגונים ללא כוונת רווח (אלכ"ר)

כללי

התכנית מאופיינת באינטנסיביות רבה, במגוון רחב של קורסים וסדנאות ובכך שהלימודים נמשכים ברצף, במהלך כ-18 חודשים.

מאפיינים ייחודיים של התכנית:

- 1. לימודים ועבודה במקביל:** הקורסים מרוכזים ביום לימוד אחד בשבוע. יום שלישי מהשעה 09.00 ועד 19.00. סידור זה מאפשר למנהל הלומד לרכוש תואר שני מבלי לקטוע את מסלול עבודתו השוטפת.
- 2. משך לימודים קצר:** משך התכנית כולה הוא כשנה וחצי. הלימודים מתפרשים על פני כשמונה תקופות רצופות, הנמשכות כל אחת תשעה שבועות. בנוסף, מקיים בית הספר מעת לעת סדנאות קצרות.
- 3. כנת לימוד נפרדת:** תלמידי התכנית לומדים את כל הקורסים בקבוצה נפרדת ומגובשת. הם זוכים לתנאי לימוד משופרים, הכוללים בין השאר עזרי הוראה מיוחדים וחומר לימודי ייחודי.
- 4. חוויית לימודים איכותית:** הלימודים מתקיימים בקבוצה מגובשת וקטנה יחסית. הרקע האקדמי ההטרוגני של הלומדים והניסיון הניהולי הרב גוני שלהם מאפשרים חילופי רעיונות בין המשתתפים. המרצים מדגישים את האוריינטציה היישומית של חומר הלימוד ושילוב התיאוריה והמעשה תורמים לאיכות הניסיון ולחויית הלמידה בתכנית.
- 5. פורום חברה ועסקים:** הלומדים בתכנית משתתפים במפגשים עם בכירים במגזרי עסקים שונים מישראל ומחול"ל. למפגשים מתכונת של הצגת נושא וקיום דיון בהשתתפות הלומדים והמוסמכים.

מטרת הלימודים

תוכנית ייחודית זו מיועדת למנהלים בארגונים ללא כוונת רווח, המבקשים להרחיב ולפתח מיומנויות ניהול, אשר יסייעו להם להתמודד עם אתגרים ניהוליים בסביבה חברתית וקהלית מורכבת. ארגונים ללא כוונת רווח כוללים מלכ"רים, עמותות, ארגונים ציבוריים וארגוני חברה וקהילה. ארגונים אלה מרכזים את מרבית הפעילות בתחומים חברתיים כגון: רווחה, בריאות, חינוך, תרבות, איכות הסביבה וספורט. הניהול בארגונים אלה דורש כישורים וידע הייחודיים לסוג פעילות זו.

תנאי הקבלה

יתקבלו נשים וגברים העונים על כל התנאים הבאים:

- בעלי תואר "בוגר" אוניברסיטה בציון גמר של 80 ומעלה, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל*.
- בעלי 3 שנות ניסיון ניהולי או מקצועי לאחר סיום התואר הראשון.
- קיבלו ציון מינימלי, שיקבע מעת לעת, בבחינת ה-GMAT.
- מועמדים בעלי תואר שלישי מאוניברסיטאות מוכרות יקבלו פטור מבחינת ה-GMAT.
- בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ונושאי משרות בכירות יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.
- בעלי ידיעה ושליטה בשפה האנגלית ברמה נאותה.
- ההחלטה על קבלה סופית תתקבל לאחר ראיון.

המתקבלים, בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, במהלך לימודיהם כתנאי לזכאותם לתואר מוסמך.

מבנה הלימודים

- הלימודים מתקיימים במסלול ב' בלבד (ללא עבודת גמר).
- התכנית כוללת כ-24 קורסים וסדנאות.
- הלימודים מתפרסים על-פני 8 תקופות רצופות, שכל אחת מהן נמשכת כ-12 שבועות (שמונה שבועות לימודים ושבעה אחד המיועד לבחינות).
- הקורסים מרוכזים בימי שלישי במשך כל היום.
- חלק מן הקורסים ניתן בשפה האנגלית ע"י מרצים אורחים מאוניברסיטאות בחו"ל ומישראל.
- הלימודים יתחילו במהלך הסמסטר השני בשנת 2006.

תחומי הלימוד

- כלכלה ושיטות כמותיות
- התנהגות ארגונית ומשאבי אנוש
- מימון, ניהול פיננסי
- שיווק
- מידע עסקי ובקרה
- ניהול ואסטרטגיה
- קורסי התמחות בניהול ארגונים ללא כוונת רווח

* מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי להרשמתם.

שקלול הציון הסופי

תלמיד חייב להשיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות לקבלת תואר מוסמך במנהל עסקים.

הזכאות לתואר מוסמך

למסיימים יוענק התואר "מוסמך האוניברסיטה במינהל עסקים". תואר זה יוענק בתנאים הבאים:

1. התלמיד השלים את לימודיו על-פי דרישות בית-הספר והרשות ללימודים מתקדמים, הן מבחינת המכסה הנדרשת של הקורסים והן מבחינת הרכב הקורסים.
2. התלמיד השיג ציון מעבר בכל אחד מהקורסים (65 לפחות).
3. התלמיד השיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות.

התלמיד הסדיר את כל חובותיו לאוניברסיטה.

גאוגרפיה ולימודי סביבה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר יואל מנספלד

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יורם בר-גל, פרופ' סטנלי ווטרמן (אמריטוס), פרופ' יהודה חיות (אמריטוס), פרופ' יעקב מעוז (אמריטוס), פרופ' יוסי מרט, פרופ' ארנון סופר (אמריטוס) פרופ' משה ענבר (אמריטוס), פרופ' ברוך קיפניס (אמריטוס), פרופ' נורית קליאוט, פרופ' אהרן קלרמן (אמריטוס)

פרופסור חבר:

פרופ' מעוז עזריהו, פרופ' אמציה פלד, פרופ' חיים קותיאל.

מרצה בכיר:

ד"ר ארנון גולן, ד"ר ראסם חמאייסי, ד"ר יואל מנספלד, ד"ר מיכה קליין, ד"ר דברה שמואלי.

מרצה:

ד"ר נועם גרינבאום, ד"ר לאה וייטנברג מיכאלוביץ, ד"ר שלומית פז, ד"ר יגאל צ'רני, ד"ר נוגה קולינס-קריינר.

מדריך ד"ר:

ד"ר דן מלקינסון.

תלמידי מחקר

המועסקים בהוראה: גב' ירדנה שאול, גב' נורית שטובר.

עמיתי הוראה:

מר אילן אור, מר ארנון בן-עמי, ד"ר דלית גסול, ד"ר זאב וינר, מר אלון חלוצי, מר אמרי טוב, מר מנחם טל, ד"ר חזי ישראלי, מר עמוס כהן, ד"ר אפרים לאור, ד"ר דן נדלר, ד"ר חיים נוי, ד"ר ארז סברדלוב, פרופ' בועז תדמור.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' ישראלה מינס** – דוא"ל: imines@univ.haifa.ac.il
מזכירות: **גב' ברכה גרשון**

גב' איריס אזולאי – דוא"ל: iazulay@univ.haifa.ac.il
מיקום: בניין רבין, קומה 8 חדר 8007
שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00
טלפון: 04-8249619, 04-8240020
אתר האינטרנט: <http://geo.haifa.ac.il/~geoweb/>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

- לימוד וחקר עקרונות הארגון המרחבי של תופעות על פני כדור הארץ של נופים שעוצבו על-ידי הטבע ועל-ידי האדם. במסגרת מטרה זו פועל החוג בכיוונים הבאים:
- הרחבת בסיס הידע העובדתי, מיונו וארגונו.
  - הקניית הידע התיאורטי ומערכת המושגים בו.
  - פיתוח כלים ומיומנויות מחקר גיאוגרפי בסיסי ויישומי בתחומי הגאוגרפיה ולימודי הסביבה.
  - לימוד מגמות המחשבה הגיאוגרפית והסביבתית.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

מסלולי הלימוד

בחוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה שני מסלולי לימוד: מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי, שניהם ניתן ללמוד משנה א'. מבנה הלימודים בחוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה הינו פועל יוצא ממטרות הלימודים. החוג מאפשר לתלמידיו להתמחות בתחומים מסוימים.

הקורסים בתכנית הלימודים של החוג מתחלקים לשיעורי חובה, שהם רוב השיעורים בשנה א', ומיעוטם בדרגים הגבוהים יותר.

מבנה הלימודים במסלול דו-חוגי

התלמידים במסלול הדו-חוגי חייבים ללמוד 120 נקודות, מתוכן 60 נקודות בתוך החוג לגאוגרפיה על מנת לסיים את החובות לתואר הראשון.

שיעורי חובה

ש"ס נקודות	ש"ס	נושא הקורס	שנה א'
ש'	5	4	מבוא לגאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב
ת'	0	1	מבוא לגאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב – תרגיל
ש'	5	4	מבוא לסובב הפיזי
ת'	0	1	מבוא לסובב הפיזי – תרגיל
ש'	4	4	מבוא ליחסי אדם סובב
ש'	3	2	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה
ת'	0	1	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה – תרגיל
ש'	3	2	מבוא לאקלים
ת	0	1	מבוא לאקלים – תרגיל
ש'	2	2	מערכים גאוגרפיים עולמיים*
ש'	2	2	מבוא ל"ארץ ישראל" היסטורי ופוליטי*
24-20 נקודות		סה"כ	

החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה

*הערה: את שני הקורסים: מערכים גאוגרפיים עולמיים ומבוא ל"ארץ ישראל" היסטורי ופוליטי יכול הסטודנט ללמוד גם בשנת הלימודים השניה ולהוסיף בתוכנית של שנה א' קורסי בחירה משנה ב' (בהיקף כולל של עד 24 נקודות) וזאת בתנאי שהשלים את המבוא המתאים (קורס קדם).

שש"ס נקודות סוג

			שנה ב'
ש'	4	4	שיטות מחקר בגאוגרפיה ולימודי סביבה
ת'	0	1	שיטות מחקר בגאוגרפיה ולימודי סביבה – תרגיל
ש'	2	2	כרטוגרפיה למתקדמים
שעור	12	12	קורסי בחירה

סה"כ שנה ב': 6 נקודות חובה ו-12-14 נקודות בחירה (כולל השלמות של הקורסים של שנה א').

שש"ס נקודות סוג

שעור	14-12	14-12	שנה ג' קורסי בחירה
סמינר	6	4	סמינר מחקר
סה"כ 20-18 נקודות			

תוכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

התלמידים במסלול החד-חוגי חייבים ללמוד 120 נקודות מתוכן לפחות 90 נקודות בחוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה.

שיעורי חובה

שש"ס נקודות סוג

			נושא הקורס
			שנה א'
ש'	5	4	מבוא לגאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב
ת'	0	1	מבוא לגאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב – תרגיל
ש'	4	4	מבוא ליחסי אדם סובב
ש'	5	4	מבוא לסובב הפיסי
ת'	0	1	מבוא לסובב הפיסי – תרגיל
ש'	3	2	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה
ת'	0	1	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה – תרגיל
ש'	3	2	מבוא לאקלים
ת'	0	1	מבוא לאקלים – תרגיל
ש'	2	2	מערכים גאוגרפיים עולמיים*
ש'	2	2	מבוא ל"ארץ ישראל" היסטורי ופוליטי*
ש	10	0	קורסי בחירה בחוג
ש	6	6	קורסי בחירה מחוץ לחוג
סה"כ 40 נקודות			

שנה ב'

ש"ס	נקודות	סוג	
4	4	ש'	שיטות מחקר בגאוגרפיה
1	0	ת'	שיטות מחקר בגאוגרפיה – תרגיל
2	2	ש'	כרטוגרפיה למתקדמים
4	4	שו"ת	איסוף ועיבוד נתונים
18	18	שעור	קורסי בחירה בחוג
12	12	שעור	קורסי בחירה מחוץ לחוג
סה"כ		40 נקודות	

שנה ג'

16	16	שעור	קורסי בחירה בחוג
12	12	שעור	קורסי בחירה מחוץ לחוג
8	12	סמינר	2 סמינרים מחקריים
סה"כ		40 נקודות	

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' (בשני המסלולים)

1. התלמיד נדרש להשיג ציון עובר בכל אחד מהקורסים בהם השתתף וכן ממוצע ציונים של 65 לפחות. תנאי זה מהווה אישור להשתתף בקורסי חובה שנה ב'.
2. תלמיד שנה א' אשר עם סיום הסמסטר השני ללימודיו בחוג, לא יגיע לממוצע של 65, לפחות בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה או נכשל בשני קורסים משנה א', רשאי החוג להפסיק את לימודיו לצמיתות.

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג' (בשני המסלולים)

סיום שיעורי חובה של שנים א' וב' הוא דרישת קדם לשיעורי החובה של שנה ג'.

חידוש לימודים

תלמיד אשר הפסיק לימודיו בחוג למשך למעלה משנתיים ומבקש לחדשם, תובא בקשתו לדיון בפני ועדת ההוראה של החוג, ויהיה חייב בכל ההשלמות שתקבע הוועדה.

הפסקת לימודים לצמיתות

החוג רשאי להפסיק לצמיתות את לימודיו של התלמיד אשר:

- א. נכשל בשני קורסים בשנה א' ו/או שציונו הממוצע בכל קורסי שנה א' היה נמוך מ-65.
- ב. נכשל פעמיים בנסיון לעבור לשנה ב'.
- ג. נכשל במשך שנתיים בשני קורסים שאינם מבואות.
- ד. נכשל במשך שנתיים בעבודה סמינריונית.

שינויים וחריגות

- כל בקשה לחריגה מתכנית הלימודים יש להפנות בכתב לראש החוג.
- מילוי דרישות הקדם הוא באחריותו של התלמיד.
- דרישות הקדם מפורטות ברשימות השנתון והן מחייבות.

החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה

– תלמיד אשר נרשם לקורס למרות שלא עמד בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

פרסום ציונים וערעורים על הציונים

- ציוני בחינות וציונים סופיים יפורסמו ע"ג לוח המודעות של החוג ועל-ידי המענה הקולי של האוניברסיטה. לא יימסרו ציונים באמצעות הטלפון!
- תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים. הערעור יוגש ע"ג הטופס המתאים, אותו ניתן לקבל במזכירות החוג.
- ערעור על ציון בחינה עשוי לגרום להורדת הציון המקורי. הציון האחרון הוא הקובע.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

- תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים במוסד אקדמי אחר, יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט כל הציונים מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.
- ועדת הקבלה החוגית תדון בבקשת התלמיד ותחליט על קבלתו ועל מידת ההכרה בלימודיו.
- תלמיד יהא זכאי לקבלת תואר רק במידה וצבר 80 נקודות זכות במוסדו.
- ועדת הקבלה רשאית להחליט אילו קורסים ידווחו כ"פטור" ולא יוכנסו לממוצע המשוקלל ואילו קורסים ידווחו עם ציון וישוקללו.

ציון סופי בחוג

- הציון הסופי של התלמיד בחוג ישוקלל מציוני הקורסים שלמד.
- התלמיד אשר ציונו הסופי יהא נמוך מ-65 לא יהא זכאי לתואר ב"א בגאוגרפיה ולימודי סביבה.
- בקשות לאישור זכאות לתואר ניתן לקבל במזכירות החוג וזאת רק לאחר קבלת הציון האחרון.
- יש לצרף לבקשה גליון ציונים עם סימון של כוכבית (*) לצד קורסים עודפים ו/או קורסים עם ציון נמוך ואשר אינם קורסי חובה לתואר.
- על התלמיד לשים לב שכל הציונים נקלטו ולא, עליו לסמנם בעפרון.
- עם קבלת הבקשה תבדק זכאותו לתואר, יחושב ציון הגמר וידווח למדור בוגרים.
- אישור הזכאות יישלח לביתו לאחר סיום כל חובותיו באוניברסיטה כחודש מיום הגשת הבקשה למזכירות החוג.
- תאריך זכאותו לתואר ייקבע לפי תאריך הגשת העבודה האחרונה.
- לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

מיקבץ בלימודי נמלים, ספנות וים

המיקבץ מעוגן בחוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה ומטרתו לתרום להרחבת ההוראה, להעמקת הידע ולפיתוח המודעות בנושאי הנמלים, הספנות ומגוון של נושאים הקשורים לים. המיקבץ במהותו הוא תכנית לימודים בין-תחומית המשלבת היבטים גיאוגרפיים, כלכליים, היסטוריים, משפטיים ופוליטיים של פעילויות בתחום הים ואזורי החפיפה בין הים והיבשה. המיקבץ מיועד להוות מסגרת לימודים משלימה (מיקבץ השלמה) לתלמידי המסלולים החד-

חוגיים לתואר ב"א באוניברסיטה וכחטיבת השלמת לתואר שני במסלול ב'. היקף הלימודים במיקבץ הוא מינימום 16 נקודות.

הערות כלליות

1. רצוי מאד ידע בהפעלת תוכנות מחשב Word, Excel ו-Power Point.
2. החוג שומר לעצמו את הזכות לבצע שינויים בהיצע הקורסים ובתכנית לימודים, ויודיע על כך לתלמידים.
3. תלמיד המבקש תנאים מיוחדים בלימודיו באוניברסיטה בגין לקות למידה, יגיש בקשה, בצירוף אישור על איבחון לקויות למידה.
4. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, אלא אם מצוין אחרת.
5. ציון מעבר בסמינריון ובקורסי דרג 3-4 הוא 61, ציון המעבר בכל יתר השיעורים הוא 51.
6. **תלמידים המייעדים עצמם להוראת הגאוגרפיה בבתי-ספר על-יסודיים נדרשים להשלים את הקורסים הבאים:**

- מבוא לגאוגרפיה של אדם וחברה ומרחב
- מבוא לאקלים
- מבוא לסובב הפיסי
- מיפוי כרטוגרפיה וטופוגרפיה
- מבוא ל"ארץ ישראל" היסטורי ופוליטי

* הציון הנדרש בקורסים אלה הוא ממוצע של 75 ולא פחות מ-70 בכל קורס.

מסלול לימודי ערב – לימודים לתואר הראשון (ב"א)

החוג לגאוגרפיה וללימודי הסביבה מקיים מסלול לימודי ערב. הלימודים במסלול זה נמשכים ארבע שנים ומתקיימים לאורך שלושה סמסטרים בשנה (כולל סמסטר קיץ) יום אחד בשבוע. מטרת הלימודים במסלול זה היא לאפשר לאנשים העובדים בעיקר בשעות היום ללמוד בשעות הערב.

תכנית הלימודים זהה למתכונת לימודי היום על כל דרישותיה כמפורסם בשנתון. הסיורים במסגרת הקורסים השונים יתקיימו בהתאם לדרישות הקורס.

להלן מבנה תכנית הלימודים:

ש"ס	נקודות	סוג	שנה א'
5 ש"ס	5 נק'	ש"ת	מבוא לגאוגרפיה של אדם חברה ומרחב+ תרגיל
4 ש"ס	4 נק'	ש"ת	מבוא ליחסי אדם סובב
5 ש"ס	5 נק'	ש"ת	מבוא לסובב הפיסי + תרגיל
3 ש"ס	3 נק'	ש"ת	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה + תרגיל
3 ש"ס	3 נק'	ש"ת	מבוא לאקלים + תרגיל
2 ש"ס	2 נק'	תרגיל	מערכים גאוגרפיים עולמיים

מתוקשב

שנה ב'

מבוא ל"ארץ ישראל" היסטורי ופוליטי	2 שש"ס	2 נק'	שו"ת
שיטות מחקר גאוגרפי + תרגיל	5 שש"ס	4 נק'	שו"ת
כרטוגרפיה למתקדמים	2 שש"ס	2 נק'	שו"ת
קורסי בחירה	10 שש"ס	10 נק'	שעור

שנה ג'

קורסי בחירה	14 שש"ס	14 נק'	שיעור
-------------	---------	--------	-------

שנה ד'

סמינריון	4 שש"ס	6 נק'	סמינר
----------	--------	-------	-------

סה"כ ישלים התלמיד לתואר 60 נק'

הערה: ציון מעבר בשיעורי החובה בכל השנים הוא 51. ציון מעבר בסמינריון הוא 61.

פרטים בדבר תנאי קבלה ניתן לקבל במזכירות הרשמה ובמזכירות החוג.

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' מעוז עזריהו

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני בגאוגרפיה ובלמודי הסביבה יתמקדו בתחומי המחקר של חברי הסגל כגון: גאוגרפיה ואיכות הסביבה, גיאומורפולוגיה, אקלים, גאוגרפיה פוליטית תרבותית וחברתית, גאוגרפיה כלכלית, גאוגרפיה עירונית, גאוגרפיה של תירות ופנאי, גאוגרפיה יישומית ותכנון. תכנית הלימודים מכוונת לפיתוח החשיבה הגיאוגרפית, לגיבוש הידע התיאורטי בתחומי ההתמחות, להקניית שיטות מחקר וכלים יישומיים-מקצועיים. לימודי המ"א מתנהלים בשני מסלולים ובכמה תוכניות:

מסלול א': חוג ראשי, שיעורי בחירה וכתובת תיזה.

מסלול עם בחינת גמר או פרויקט גמר: חוג ראשי, שיעורי בחירה וכתובת בחינת גמר.

תוכנית למורים – ראה פירוט בהמשך.

תוכנית מ"א: תכנון ופיתוח משאבי תירות – ראה פירוט בהמשך.

תוכנית מ"א: גאוגרפיה של אזורי אסון – ראה פירוט בהמשך.

תנאי הקבלה

למסלול א' יתקבלו תלמידים שסיימו לימודיהם לתואר ראשון בגאוגרפיה בציון ממוצע של 87 לפחות והשיגו ציון של 80 לפחות בשני החוגים לתואר בוגר.

למסלול עם בחינת גמר או פרויקט גמר יתקבלו תלמידים אשר סיימו תואר ראשון בגאוגרפיה בציון ממוצע של 82 (טוב) לפחות, ובציון ממוצע כללי בלימודי התואר הראשון של 80 לפחות בשני החוגים לתואר בוגר.

לתכנית המורים יתקבלו מורים לגאוגרפיה, של"ח, או מקצועות קרובים בעלי תואר ראשון העומדים בתנאי הקבלה של האוניברסיטה.

במקרים גבוליים יוזמנו התלמידים לועדת קבלה. החלטה על קבלתם ללימודים תתקבל גם ע"ס ראיון אישי. ועדת הקבלה רשאית, על-פי שיקוליה להחמיר או להקל מתנאי הקבלה הנ"ל, ובתנאי שאלה לא יעמדו בסתירה לתנאי הקבלה לאוניברסיטה.

יתקבלו ללימודים גם תלמידים שלא סיימו תואר ראשון בגאוגרפיה. תלמידים אלה יתקבלו אם סיימו תואר ראשון במוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיגו ציון ממוצע של 80 לפחות בכל לימודיהם לתואר ראשון ולא פחות מ 76 בכל חוג. במידת הצורך, רשאית ועדת הקבלה החוגית לדרוש לימודי השלמה עד 16 שש"ס. מועמד בעל תואר ראשון במוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתו.

ועדת הקבלה החוגית ממליצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על הקבלה ללימודים. ההחלטה הסופית על קבלה ללימודים היא בידי הדיקן ללימודים מתקדמים, שהחלטתו סופית.

תלמיד אשר יתקבל ללימודי מסלול ב' יוכל להגיש, בתום שנת לימודיו הראשונה, בקשה לעבור למסלול א'. הבקשה תוגש ליו"ר ועדת המ"א החוגית. זכאית) להגיש בקשה לעבור למסלול א' הוא סטודנט(ית) שסיימה(ה) בממוצע של 87 לפחות את כל לימודי החובה המוטלים בשנת הלימודים הראשונה, ובתנאי שיגדיר נושא לעבודת המחקר לתיזה, ושיאה מדריך אשר יהא מוכן להדריכו(ה) בנושא המוגדר.

משך הלימודים

במסלול א' – עד 3 שנים.

במסלול עם בחינת גמר או פרויקט גמר, בתכנית מורים ובתוכנית "ג"ג של אזורי אסון" – עד שנתיים.

תכנית הלימודים

1) מסלול א'

קורסי חובה

פילוסופיה ומחשבה גאוגרפית (לא יינתן בתשס"ו)	4 שש"ס
ארגון מחקר בגאוגרפיה	2 שש"ס
סמינרי מ"א ומחקר	8 שש"ס
קורס/ים מתודולוגי/ים	4 שש"ס
סמינר מחלקתי ומגמות בגאוגרפיה	2 שש"ס
סה"כ קורסי חובה	20 שש"ס

קורסי בחירה

ניתן לשמוע קורסים בדרג 3 הפתוחים גם ללימודי מ"א 8-4 שש"ס

קורסי בחירה מחוץ לחוג

קורסים מחוץ לחוג מדרג 3 ומעלה באישור יו"ר ועדת מ"א
במסלול א' התלמיד ילמד בסה"כ 32 שש"ס

- ניתן לבחור בקורסי קריאה מודרכת בהיקף של 4 שש"ס.
- התלמידים במסלול א' חייבים להרצות בסמינר המחלקתי על עבודת התיזה שלהם.

שקלול ציונים במסלול א'

50%	ציוני הקורסים
50%	ציון על עבודת התיזה
100%	סה"כ

(2) מסלול עם בחינת גמר או פרויקט גמר

קורסי חובה

פילוסופיה ומחשבה גאוגרפית (לא יינתן בתשס"ו)
 ארגון מחקר בגאוגרפיה
 סמינר מ"א ומחקר (3 עבודות סמינריוניות)
 סמינר מחלקתי ומגמות בגאוגרפיה
סה"כ קורסי חובה 16 שש"ס

קורסי בחירה

קורסים מדרג 3 ומעלה בהיקף של 28 שש"ס מתוכם לפחות 12 שש"ס בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה.

סה"כ 44 שש"ס

- התלמיד במסלול זה יחוייב בכתיבת בחינת גמר או פרויקט גמר.

שקלול ציונים למסלול עם בחינת גמר או פרויקט גמר

30%	בחינת גמר או פרויקט גמר
70%	קורסים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה
100%	סה"כ

תכנית מ.א. למורים לגאוגרפיה, ידיעת הארץ ומקצועות קרובים

1. התכנית זהה לתכנית הלימודים לתואר שני שנלמדת בגאוגרפיה ולימודי סביבה ומרוכזת ביום לימודים אחד בשבוע.
2. התכנית מיועדת למורים לגאוגרפיה בעלי תואר ראשון, המעוניינים להרחיב את השכלתם במקצוע ונבנתה בהתייחס לצרכי המקצוע בבתי הספר ובנסיונם בהוראה.
3. הקבלה לתכנית הלימודים בהתאם לדרישות האוניברסיטה. ועדת קבלה חוגית תראיין את המועמדים על-פי הצורך ותאשר את זכאותם ללימודים בתכנית.
4. תלמיד שישלים את מכסת 44 שש"ס ויעמוד בכל דרישות הקורסים ובכתיבת פרויקט גמר מחקר, יהיה זכאי לתואר **מוסמך** האוניברסיטה במדעי החברה בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה.
5. הלימודים יתקיימו **בימי ב' בשבוע**.
להלן המבנה הכללי של תכנית הלימודים המחולקת לשנתיים:

שנה ראשונה

4 שש"ס	תולדות המחשבה והחינוך הגאוגרפיים
4 שש"ס	מאגרי מידע ואינטרנט
4 שש"ס	יסודות מערכות מידע גאוגרפיות (GIS) וחישה מרחוק
4 שש"ס	סוגיות עכשוויות במחקר גאוגרפי
4 שש"ס	ישן וחדש: סוגיות במחקרים תרבותיים והיסטוריים

שנה שניה

4 שש"ס	סוגיות באיכות הסביבה
4 שש"ס	פני הארץ: סוגיות עכשוויות בגאוגרפיה פיסית
4 שש"ס	בעיות נבחרות בגאוגרפיה של ארץ-ישראל – סמינר
4 שש"ס	עולם ומלואו: גאוגרפיה ואקטואליה – פרויקט גמר
2 שש"ס	קריאה מודרכת
6 שש"ס	קורסי בחירה

סה"כ 44 שש"ס

שקלול ציונים למסלול מורים

30%	פרויקט גמר
70%	קורסים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה
100%	סה"כ

תכנון ופיתוח משאבי תיירות

מטרת התוכנית להכשיר את מוסמכיה בהבטים מרחביים תיאורתיים ויישומיים של תכנון ופיתוח משאבי תיירות, נופש ופנאי. תוכנית הלימודים מבוססת על גרעין לימודי החובה של מ"א בגאוגרפיה ולימודי סביבה, וכן מקורסי התמחות. במרכז ההתמחות מצויים הסמינרים, הסדנאות והקמפוסים שבהם יתורגלו בעיות בתכנון ופיתוח משאבים אלה. ניתן ללמוד תוכנית זאת בשני המסלולים המקובלים בתואר השני.

קהל היעד להתמחות זו:

מתכננים וגאוגרפים המעוניינים להשתלב בתחום עיסוק ממוקד. בוגרי החוגים לגאוגרפיה, כלכלה, סוציולוגיה, לימודי ארץ ישראל, ארכיאולוגיה, היסטוריה, תכנון עיר ואזור, לימודי סביבה ועוד.

עובדי גופים ציבוריים כגון: משרד התיירות, החברה הממשלתית לתיירות, קק"ל, הסוכנות היהודית, מנהל מקרקעי ישראל, המשרד לאיכות הסביבה, רשות שמורות הטבע, החברה להגנת הטבע, עובדי עמותות תיירות עירוניות ואזוריות, עובדי רשויות מקומיות (תכנון אסטרטגי ומידע) ועוד, אשר כולם עוסקים כיום בצורה זו או אחרת בפיתוח ותכנון תיירות.

תנאי קבלה לתוכנית

על פי המקובל בלימודי המ"א בחוג לגאוגרפיה. המועמדים יעברו ועדת קבלה, ובמידת הצורך היא תמליץ על השלמות בתחומים רלוונטיים.

תוכנית הלימודים

קורס	מסלול א	תאור	מסלול ב	תאור
שנה ראשונה				
פילוסופיה של הגאוגרפיה (לא ינתן בתשס"ו)	4	חובה	4	חובה
ארגון מחקר	2	חובה	2	חובה
קורס מתודולוגי	4	חובה	4	בחירה
סוגיות עכשוויות בחקר מערכות תיירות	4	חובה	4	חובה
סמינר – תיירות וסביבה	4	חובה	4	חובה
קמפוס עירוני – איזורי א' – סדנת פיתוח ותיירות באילת	4	חובה	4	חובה
הסמינר החודשי של המרכז לחקר התיירות – "מועדון התיירנים"	0	חובה	0	חובה
קריאה מודרכת	2			חובה
סה"כ ילמדו בשנה ראשונה	24		24	
שנה שניה				
ניהול אינטרטיבי של אתרי תיירות	4	חובה	4	חובה
קמפוס עירוני – איזורי ב' – נגב צפוני	4	חובה	4	חובה
קורס בחירה – 1			4	חובה
קורס בחירה – 2			4	חובה
קורס בחירה – 3			4	חובה
סה"כ ילמדו בשנה שניה	10		20	
סה"כ שעות נצברות בשתי השנים	32		44	

קורסי בחירה אפשריים:

סמינר ניהול תיירות בתנאי משבר – ניתוח רב-ממדי
סמינר בשווק יעדי תיירות
היבטים חברתיים בתכנון ופיתוח תיירות
תיירות ממוקדת עניין
"לעשות מקום"
ממשק תיירות – תחבורה
תיירות בת-קיימא: מתיאוריה למעשה

גאוגרפיה של אזורי אסון

מטרת התוכנית להקנות לבוגריה הכשרה בהתמודדות עם אזורי אסון ומצבי חירום ע"י הנחלת ידע בסיסי ומעשי וכלי ניתוח מגוונים בתחומים אלה.
התוכנית מיועדת להכשיר תלמידיה למילוי תפקידי מפתח בהתמודדות עם אזורי אסון ומצבי חירום בשירות הציבורי ובארגונים גדולים.

קהל היעד למגמה זו:

בוגרי תואר ראשון בתחום מדעי החברה, מדעי האדמה, מדעי החיים, מדעים מדוייקים, מדעי הרוח, כולל נושאי תפקידים בתחומים שונים של קביעת מדיניות, ניהול ופיקוד, במסגרות ציבוריות, אזרחיות וצבאיות: אנשי מל"ח, פיקוד העורף, משטרה, מד"א, כיבוי אש, קציני בטחון בגופי חינוך ומפעלים וכד'.

תנאי קבלה לתכנית

על פי המקובל בלימודי המ"א בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה. המועמדים יעברו ועדת קבלה ובמידת הצורך היא תמליץ על השלמות בתחומים רלוונטיים.

תוכנית הלימודים

הלימודים יתקיימו ביום ד' בשבוע.

שנה ראשונה (כולל סמסטר קיץ)

2 שש"ס	תולדות המחשבה הגאוגרפית
4 שש"ס	ארגון מחקר ושיטות מחקר במערכות גאוגרפיות
2 שש"ס	תיאוריות להתמודדות עם מצבי חירום באזורי אסון
2 שש"ס	גיאופוליטיקה של המזה"ת
2 שש"ס	אירועי מזג אוויר באזורים רגישים
4 שש"ס	סמינר א' מחקרי: אזורי אסונות טבע
4 שש"ס	סמינר ב' מחקרי: מחוללי אזורי אסון מעשי אדם
4 שש"ס	סדנא א': התמודדות בעת אירוע בישראל
4 שש"ס	סדנא ב': התמודדות בעת אירוע בישראל
28 שש"ס	סה"כ ילמדו בשנה ראשונה

4 שש"ס	טיפול באדם בעת חירום
2 שש"ס	הבטים משפטיים של אזורי אסון
2 שש"ס	הערכת נזקים באזורי אסון
4 שש"ס	היבטים כלכליים של מצבי חירום
4 שש"ס	יסודות מערכות מידע גאוגרפיות
	סמינר פרויקט גמר: הכנת תוכניות אופרטיביות
4 שש"ס	לארועי אסון בישראל
20 שש"ס	סה"כ ילמדו בשנה שניה

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: ד"ר דבורה שמואלי

תכנית הדוקטורט בחוג לגאוגרפיה היא בכל תחומי הגאוגרפיה. רשאי להגיש מועמדות כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ.א.) מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחוץ-לארץ אשר סיים במסלול עם תיזה בציון כללי של 87 לפחות כאשר הציון בתיזה יהיה 86 לפחות. תלמידים שסיימו לימודיהם במסלול ב' (ללא עבודת גמר) יוכלו לפנות לוועדת הדוקטורט החוגית הרשאית להטיל על התלמיד הכנת עבודת גמר או עמידה בתנאים שקולים, ולאשר את בקשתו לאחר שעמד בתנאים אלה. בזמן ביניים זה לא ייחשב התלמיד כתלמיד דוקטורט*.

עבור תלמידים שלא סיימו לימודי גאוגרפיה לתואר ראשון או שני תקבע ועדת הדוקטורט החוגית את תכנית ההשלמות הרצויה.

מבנה לימודי דוקטורט (כללי לכל לימודי הדוקטורט באוניברסיטת חיפה)
בלימודי הדוקטורט מצויים שני שלבים: תלמיד מחקר שלב א' ותלמיד מחקר שלב ב'.

תנאי קבלה לתלמיד מחקר שלב א'

בקשת הקבלה לשלב זה תוגש בכתב ליו"ר ועדת הדוקטורט בצירוף המסמכים הדרושים על-פי תקנון לימודי תואר שלישי לאחר ביצוע ההרשמה לאוניברסיטה. ועדת הדוקטורט החוגית תדון במסמכים ותמליץ על קבלתו או אי-קבלתו של המועמד.

משך תקופת שלב מחקר א' לא יעלה על שנה מיום תחילת הלימודים. במהלך תקופת שלב מחקר א' יידרש המועמד להכין הצעת מחקר, לקבל אישור מהמנחים וועדת הדוקטורט להצעה ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו. תלמיד המתקבל ללימודים ולמחקר לשם

קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" ייקרא תלמיד מחקר שלב א' עד לאישור הצעת המחקר ע"י הרשויות המוסמכות באוניברסיטה, ותלמיד מחקר שלב ב' לאחר אישורה.
* כל המועמדים יוזמנו לראיון בוועדת קבלה.

ננאי קבלה שלב המחקר

על מנת לעבור מתלמיד מחקר שלב א' לתלמיד מחקר שלב ב' על התלמיד להגיש הצעת מחקר הכוללת את נושא העבודה ותכנית מפורטת של המחקר המתוכנן. ההצעה תישלח לשיפוט לשני קוראים שלפחות אחד מהם יהיה חבר סגל מחוץ לחוג לגאוגרפיה ולפחות קורא אחד מחוץ לאוניברסיטה. במידה ויתקבלו הערות תיקון יתקן התלמיד בסיוע המנחים את ההצעה ויגיש הצעה מתוקנת בלוויית מכתב קצר המצביע על התיקונים לוועדת הדוקטורט. ועדת הדוקטורט החוגית, תדחה או תאשר את הצעת המחקר המתוקנת, מתוארכת, ותעבירה לרשות הלימודים מתקדמים. במקרים מסויימים, רשאית ועדת הדוקטורט החוגית לזמן את התלמיד ואת המנחה או המנחים לדיון.

לאחר אישור ההצעה יעבור המועמד לשלב מחקר ב'. פרק הזמן המקובל להשלמת מכסת הלימודים ולביצוע המחקר לקבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה" (לא כולל את תקופת הכנת הצעת המחקר) הוא שנתיים. הארכה לשנה נוספת טעונה המלצת ועדת הדוקטורט החוגית, ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

תכנית לימודי דוקטורט

א. מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים ואת היקפה. ועדת הדוקטורט החוגית תאשר את התכנית ואת היקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בע"פ) בשיעורים, שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה.

ב. מומלץ כי מחצית לימודי הדוקטורט (כולל לימודי השלמה) יסתיימו בשלב המועמדות.

ג. התלמיד לא יוכל למסור את עבודת הדוקטורט לשיפוט לפני סיימו את לימודי הדוקטורט.

הרשמה ללימודי הדוקטורט

המועמדים ללימודי דוקטורט מתבקשים לצרף את המסמכים הבאים לערכת ההרשמה:

1. קורות חיים
  2. תעודת M.A. כולל ציונים.
  3. תעודת B.A. כולל ציונים.
  4. הצהרת כוונות לעבודת דוקטורט מאושרת וחתומה ע"י המנחה המיועד.
  5. כתב הסכמת המנחים להנחייה
  6. 2 מכתבי המלצה מחברי סגל אקדמי אחד מהם יהיה מנחה עבודת התיזה
  7. פרסומים (במידה ויש)
- בקשות קבלה והחומר הנלווה אליהם יש להפנות אל: ועדת הדוקטורט של החוג.

206

כלכלה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור למדעים

ראש החוג: פרופ' אבנר בר-אילן

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' בנימין אדן, פרופ' מיכאל לנדסברגר (אמריטוס), פרופ' אריה מלניק, פרופ' בנימין שיטוביץ, פרופ' מרדכי שכטר.

פרופסור חבר: פרופ' בנימין בנטל, פרופ' אבנר בר-אילן, פרופ' אברהם סובוטניק, פרופ' דן פלד, פרופ' משה קים, פרופ' עוז שי.

מרצה בכיר: ד"ר דורון קליגר.

מרצה: ד"ר אייל בהרד, ד"ר מיכאל בן-גד, ד"ר ישי מעוז, ד"ר אילן קופר.

מזכיר דוקטור: ד"ר רות גסר, ד"ר שלומית הון-שניר.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' רחל גולן**

לימודי מוסמכים: **גב' נורית כהנא**

מזכירות תלמידים: **גב' ננרת חלוץ, גב' נטלי לנדר**

מיקום: בניין מדעי החברה, קומה 7

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

לוח החוג — בניין מדעי החברה, קומה 5

טלפון: 04-8240086-8

אתר האינטרנט: <http://hevra.haifa.ac.il/econ/index.html>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מהו מדע הכלכלה?

תורת הכלכלה עוסקת בחקר הבעיות הכרוכות בסיפוק הצרכים האנושיים באמצעות מוצרים ושירותים, בהקצאתם של משאבים לצורך השגת התפוקות הטובות והיעילות ביותר ובמנגנונים המביאים לחלוקתם המיטבית של מקורות מוגבלים.

לימודי הכלכלה

מטרת לימודי הכלכלה להקנות ידע עיוני וכלים לניתוח ולהבנה של בעיות כלכליות, הן ברמת הפירמה והצרכן והן ברמת המשק הלאומי על קשריו הבינלאומיים. במסגרת החוג אפשר לשלב התמחות משנית בשטחים ספציפיים. סיום מוצלח של תכנית הלימודים לתואר ראשון בחוג יכשיר את הסטודנט לעבודה מקצועית בסקטור הפרטי והציבורי וכן להמשך לימודים לתואר מתקדם בכלכלה או במינהל עסקים.

אפשרויות תעסוקה

בוגרי החוג בכל מסלולי הלימוד והמגמות משתלבים בכל תחומי המשק, הן הממשלתיים והן הפרטיים. ניתן למצוא את בוגרי החוג בחברות הביטוח, בבנקים, בחברות הטכנולוגיה העילית וכן במשרדי האוצר, הרשויות וכדומה.

מסלולי לימוד

- ◆ מגמה לכלכלה מורחבת
- ◆ מגמה למינהל עסקים
- ◆ מגמה לחשבונאות
- ◆ כלכלה דו־חוגי
- ◆ כלכלה – משפטים

מתכונת הלימודים

בחוג לכלכלה באוניברסיטת חיפה מתקיימים לימודים לתואר ראשון, שני ושלישי. הלימודים לתואר ראשון מתנהלים בשני מסלולים – מסלול דו־חוגי ומסלול חד־חוגי. במסלול החד־חוגי שלוש מגמות:

- ◆ המגמה לכלכלה מורחבת מטרתה להרחיב ולהעמיק את ההכשרה העיונית והיישומית בתחום הכלכלה, והיא מומלצת לאלה המתכוונים להמשיך בלימודיהם לתואר גבוה בכלכלה.
- ◆ המגמה למינהל עסקים מכוננת להרחיב את ההכשרה המקצועית בנושאי כלכלת עסקים, ניהול, שיווק ומימון. בנוסף על הקורסים המשותפים לכל תלמידי המסלול הדו־חוגי, כוללים הלימודים במגמה נושאים כגון: חשבונאות, תמחיר, שיווק ומימון.
- ◆ המגמה לחשבונאות משלבת לימודי חשבונאות ומשפט עסקי עם לימודי כלכלה. הלימודים כוללים גם נושאים החופפים את הבחינות המקצועיות של מועצת רואי חשבון, אך אין הם מקנים תואר נוסף על ב"א בכלכלה. תלמיד המגמה אשר ישלים שנת לימודים

נוספת בנושאי חשבונאות יהיה זכאי לאישור על גמר הלימודים, המקנה פטור מבחינות סופיות א' של מועצת רואי חשבון.

במסלול הדו-חוגי שתי מגמות:

- ◆ מסלול דו-חוגי מטרתו שילוב הלימודים בכלכלה עם לימודים בהיקף שווה (מותנה בעמידה בתנאי הקבלה לכל אחד מהם) בחוג נוסף, כגון: כלכלה ומדעי המחשב, כלכלה ופסיכולוגיה, כלכלה ופילוסופיה וכיו"ב.
- הלימודים כוללים קורסי חובה ובחירה בכלכלה, וכן לימודי יסוד כמותיים לסטודנטים שבכוונתם להמשיך לתואר שני בכלכלה, במינהל עסקים או בסטטיסטיקה.
- ◆ תכנית הלימודים המשותפת לכלכלה דו-חוגי ומשפטים
- תכנית זו הינה ייחודית ומשלבת בתוכה לימודי כלכלה ומשפטים. הלומדים חייבים לעמוד בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לכלכלה. תלמיד שסיים את לימודיו בחוג לכלכלה ובפקולטה למשפטים יקבל תואר בוגר במשפטים ותואר בוגר בכלכלה בתכנית המשותפת בכלכלה ומשפטים.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג. בשנים האחרונות החתך הנדרש למסלול חשבונאות היה בין 660-675 וליתר המסלולים 640-660. תנאי קבלה נוסף הוא עמידה בבחינת הבגרות במתמטיקה בהיקף של 4 יח' לפחות, ובציון סף התלוי בהיקף הבחינה או, לחילופין, עמידה בבחינת המיון הארצית במתמטיקה בציון 90 ומעלה. מועמדים בעלי ציונים גבוהים במיוחד במבחן הפסיכומטרי יוכלו להתקבל ללימודים בחוג גם אם הם אינם ממלאים את תנאי הקבלה האחרים במלואם.

קורס קיץ במבוא לכלכלה א'

מועמדים בעלי הישגים הנמוכים במידת מה מתנאי הסף הנ"ל יוזמנו להשתתף בקורס קיץ של "מבוא לכלכלה א'". מועמדים שיסיימו את הקורס בהצלחה, יתקבלו ללימודים בחוג לכלכלה ויהיו פטורים מלימוד הקורס "מבוא לכלכלה א'" בסמסטר הראשון ללימודיהם. שכן הלימוד עבור לימודי קיץ של המתקבלים יובא בחשבון בחישוב שכר הלימוד בו יחויבו עם קבלתם לאוניברסיטה.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

הלימודים משלבים קורסים מתקדמים בתיאוריה כלכלית, כלי ניתוח כמותיים חדשניים ומקצועות יישומיים בתחומים רלוונטים. התכנית נועדה להכשיר כלכלנים למחקר ולתפקוד בתחומים שונים של הפעילות המשקית (ראו פרטים בפרק: "תוכנית הלימודים לתארים מתקדמים" באתר החוג).

המרכז לחקר משאבי טבע וסביבה

המרכז לחקר משאבי טבע וסביבה חוקר היבטים כלכליים של איכות משאבי הטבע (אוויר, מים, נוף וכד'), ניצול יעיל של משאבי טבע מתכלים (אנרגיה ומחצבים) ואת הקשרים בין שני תחומים אלה. המרכז תומך בלימודים מתקדמים של סטודנטים המעוניינים בנושאים.

תכנית הלימודים במסלול דו-חוגי

דרישות קדם		1 לימודי חובה בסיסיים:	
	4 נ'	5 שש"ס	ש"ת
	4 נ' – מבוא לכלכלה א'	5 שש"ס	ש"ת
	3 נ'	4 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	5 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מיקרו א'	5 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	5 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מאקרו א'	5 שש"ס	ש"ת
	3 נ' – מבוא לכלכלה ב'	4 שש"ס	ש'
	3 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'	3 שש"ס	ש'
	6 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'	6 שש"ס	ס'
			סמינריון
			2 לימודי יסוד כמותיים:
	4 נ'	5 שש"ס	ש"ת
	4 נ' – חשבון אינפי אינפי א'	5 שש"ס	ש"ת
	3 נ'	5 שש"ס	ש"ת
			מבוא לסטטיסטיקה והסתברות
			3* קורסי בחירה ממקצועות החוג:
	3 נ'	3 שש"ס	ש'
	3 נ'	2 שש"ס	ש'
	60 נ'		סה"כ כללי

*בקורסי הבחירה יש לשים לב לקדם בשנתון.

הערות:

- 1) תלמידים בתוכנית המתואמת עם החוג למתמטיקה פטורים מלימוד המקצועות אינפי א' ואינפי ב'.
  - א. לזכות תלמידים אלה עומדות 16 נקודות בחירה ייעודיות (בשני החוגים). במסגרת נקודות אלה, על כל תלמיד לבחור לפחות 4 נ"ז מתוך הקורסים המוצעים בפקולטה למדעים ו-4 נקודות זכות מתוך הקורסים המוצעים בפקולטה למדעי החברה.
    - א. קורסי הבחירה טעונים אישור של יועץ התואר הראשון בשני החוגים.
    - ב. על התלמידים בתוכנית המתואמת לייחס מקצועות בחירה לכל אחד החוגים כך שסך הנקודות בכל חוג יהיה 60 לפחות.
  - 2) תלמידים שחוגם השני הוא סטטיסטיקה יקחו במקום חשבון אינפי אינפי א' + ב' ומבוא לסטטיסטיקה את הקורסים הבאים: מבוא למודלים לינארים בסטטיסטיקה, מבוא לאקונומטריקה ושני קורסי בחירה נוספים מקבוצה א'. (3 נ' מקבוצה א' / 1 ו-3 נ' מקבוצה א' / 2). (סה"כ כללי 60 נ').
  - 3) תלמידים שחוגם השני הוא מדעי המחשב ילמדו את הקורסים אינפי א' + ב' בחוג למדעי המחשב.

תכנית הלימודים בתכנית המשותפת לכלכלה ומשפטים

דרישות קדם		1 לימודי חובה בסיסיים:	
	4 נ'	5 שש"ס	ש"ת
	4 נ' – מבוא לכלכלה א'	5 שש"ס	ש"ת
	3 נ'	4 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	5 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מיקרו א'	5 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	5 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מאקרו א'	5 שש"ס	ש"ת
	3 נ' – מבוא לכלכלה ב'	4 שש"ס	ש'
	3 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'	3 שש"ס	ש'
	6 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'	6 שש"ס	ס'

2 לימודי יסוד כמותיים:

	4 נ'	5 שש"ס	ש"ת
	4 נ' – אינפי א'	5 שש"ס	ש"ת

3 קורסי בחירה ממקצועות החוג:

	3 נ'	3 שש"ס	קורסי בחירה מקבוצה א' / 1
	54 נ'		סה"כ כללי

תכנית הלימודים במסלול חד-חוגי – כלכלה מורחבת

דרישות קדם		1 לימודי חובה בסיסיים:	
	4 נ'	5 שש"ס	ש"ת
	4 נ' – מבוא לכלכלה א'	5 שש"ס	ש"ת
	3 נ'	4 שש"ס	ש"ת
	3 נ'	4 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	5 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מיקרו א'	5 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	5 שש"ס	ש"ת
	5 נ' – מאקרו א'	5 שש"ס	ש"ת
	3 נ' – מבוא למודלים ליניאריים	4 שש"ס	ש"ת
	3 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'	3 שש"ס	ש'
	6 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'	6 שש"ס	ס'

דרישות קדם

(2) לימודי יסוד כמותיים:

חשבון אינפיניטיסמלי א'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
חשבון אינפיניטיסמלי ב'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' – אינפי א'
מבוא להסתברות	ש"ת	5 שש"ס	3 נ'
מבוא לסטטיסטיקה	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' – מבוא להסתברות
מבוא למודלים לינארים	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' – מבוא לסטטיסטיקה,
			מבוא לכלכלה ב'

(3) לימודי חובה במגמת ההתמחות:

מימון ציבורי או מסחר בינלאומי	או מקבוצה א/א	ש"ש	3 שש"ס	3 נ'
מבוא לחקר ביצועים	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' – מיקרו א'	
יסודות המימון	ש'	4 שש"ס	3 נ' – מבוא לכלכלה ב'	

(4) קורסי בחירה ממקצועות החוג:

קורסי בחירה מקבוצה א' /1	ש'	9 שש"ס	15 נ'
קורסי בחירה מקבוצה א' /2	ש'	9 שש"ס	15 נ'

(5) קורסי בחירה מחוגים אחרים*

סה"כ כללי	18 נ'
	120 נ'

תכנית הלימודים במסלול חד-חוגי – מינהל עסקים

דרישות קדם

(1) לימודי חובה בסיסיים:

מבוא לכלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
מבוא לכלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' – מבוא לכלכלה א'
יסודות החשבונאות	ש"ת	4 שש"ס	3 נ'
מבוא לחשבונאות ניהולית	ש"ת	4 שש"ס	3 נ'
מיקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
מיקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מיקרו א'
מאקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
מאקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מאקרו א'
מבוא לאקונומטריקה	ש"ת	4 שש"ס	3 נ' – מבוא למודלים ליניארים
כלכלת ישראל	ש'	3 שש"ס	3 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'
סמינריון	ס'	6 שש"ס	6 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'

דרישות קדם

			2 לימודי יסוד כמותיים:	
	4 נ'	5 שש"ס	ש"ת	חשבון אינפיניטיסמלי א'
	4 נ' – אינפי א'	5 שש"ס	ש"ת	חשבון אינפיניטיסמלי ב'
	3 נ' – מבוא להסתברות	5 שש"ס	ש"ת	מבוא לסטטיסטיקה
	3 נ'	5 שש"ס	ש"ת	מבוא להסתברות
	3 נ' – מבוא לסטטיסטיקה,	5 שש"ס	ש"ת	מבוא למודלים לינארים
	מבוא לכלכלה ב'			

3 לימודי חובה במגמת ההתמחות:

	3 נ'	3 שש"ס	ש'	מבוא לניהול
	3 נ' – מבוא לכלכלה ב',	3 שש"ס	ש'	מבוא לשיווק
	מבוא לניהול			
	3 נ' – מבוא לכלכלה ב'	3 שש"ס	ש'	משפט עסקי
	3 נ' – מבוא לכלכלה ב'	4 שש"ס	ש'	יסודות המימון
	3 נ' – מיקרו א'	5 שש"ס	ש"ת	מבוא לחקר ביצועים
	3 נ' – מיקרו ב', יסודות המימון	3 שש"ס	ש'	שוק ההון וניתוח ני"ע

4 קורסי בחירה ממקצועות החוג:

	6 נ'	6 שש"ס	ש'	2 מקצועות בחירה מקבוצה א' / 1 ש'
	9 נ'	9 שש"ס	ש'	3 מקצועות בחירה מקבוצה א' / 2 ש'
	12 נ'	12 שש"ס	ש'	4 מקצועות בחירה מקבוצה ב' ש'

5 קורסי בחירה מחוגים אחרים*

סה"כ כללי
120 נ'

* מטרת קורסי הבחירה מחוגים אחרים הינה השכלה כללית בתחומים שונים מקסימום 6 נ' מחוג אחד ולכן אין לקחת קורסים מתחומי הכלכלה. כמו כן ניתן ללמוד קורס אחד בלבד בעל הכרה אקדמית מהיחידה לחינוך גופני.

תכנית הלימודים במסלול חד-חוגי – חשבונאות

דרישות קדם

	4 נ'	5 שש"ס	ש"ת	1 לימודי חובה בסיסיים:	מבוא לכלכלה א'
	4 נ' – מבוא לכלכלה א'	5 שש"ס	ש"ת		מבוא לכלכלה ב'
	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	5 שש"ס	ש"ת		מיקרו כלכלה א'
	5 נ' – מיקרו א'	5 שש"ס	ש"ת		מיקרו כלכלה ב'
	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	5 שש"ס	ש"ת		מאקרו כלכלה א'
	5 נ' – מאקרו א'	5 שש"ס	ש"ת		מאקרו כלכלה ב'

דרישות קדם

מבוא לאקונומטריקה	ש"ת	4 שש"ס	3 נ' – מבוא למודלים לינאריים
כלכלת ישראל	ש'	3 שש"ס	3 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'
סמינריון	ס'	6 שש"ס	6 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'

(2) לימודי יסוד כמותיים:

חשבון אינפיטיסמלי א'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
חשבון אינפיטיסמלי ב'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' – אינפי א'
מבוא להסתברות	ש"ת	5 שש"ס	3 נ'
מבוא לסטטיסטיקה	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' – מבוא להסתברות
מערכות מידע ניהוליות	ש"ת	3 שש"ס	3 נ'
מבוא למודלים לינאריים	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' – מבוא לסטטיסטיקה, מבוא לכלכלה ב'

(3) לימודי חובה במגמת ההתמחות:

יסודות המשפט	ש'	3 שש"ס	3 נ'
דיני מסחר א'	ש'	3 שש"ס	3 נ' – יסודות המשפט
מבוא לדיני מיסים	ש'	2 שש"ס	2 נ' – דיני מסחר א', פיננסית א'
מבוא לחשבונאות פיננסית א' ^{שנתי}	ש"ת	5 שש"ס	2 נ'
מבוא לחשבונאות פיננסית ב'	ש"ת	5 שש"ס	2 נ'
דיני מסחר ב'	ש'	4 שש"ס	3 נ' – דיני מסחר א'
דוחות מאוחדים	ש"ת	4 שש"ס	3 נ' – חשבונאות פיננסית ב'
דוחות מאוחדים הרחבה	ש"ת	4 שש"ס	3 נ' – דוחות מאוחדים
יסודות בקורת חשבונות א' ^{שנתי}	ש"ת	5 שש"ס	2 נ' – דוחות מאוחדים
יסודות בקורת חשבונות ב'	ש"ת	5 שש"ס	2 נ' – בקורת חשבונאות א'
חשבונאות ניהולית לחשבונאים	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' – דוחות מאוחדים
דיני מיסים א'	ש"ת	2 שש"ס	2 נ' – מבוא לדיני מיסים
דיני מיסים ב'	ש"ת	2 שש"ס	2 נ' – דיני מיסים א'
סוגיות במיסים א'	ש'	3 שש"ס	2 נ' – יסודות המשפט, מבוא לדיני מיסים
סוגיות במיסים ב'	ש'	3 שש"ס	1 נ' – סוגיות במיסים א'
סוגיות במדידה א'	ש'	2 שש"ס	3 נ'
סוגיות במדידה ב'	ש'	2 שש"ס	3 נ'
דוחות מתואמים	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' – מאוחדים הרחבה

דרישות קדם

חשבוונאות ניהולית מתקדמת	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' – מבוא לחשבוונאות ניהולית לחשבונאים
מיסוי בינלאומי	ש'	3 שש"ס	0 נ'
מיסוי ניירות ערך	ש'		0 נ'

(4) מקצועות רקע בניהול:

יסודות המימון	ש'	4 שש"ס	3 נ' – מבוא לכלכלה ב'
ניהול פיננסי	ש'	3 שש"ס	3 נ' – מיקרו ב', יסודות המימון

(5) קורסי בחירה:

מקצועות בחירה מקבוצה א' / 1	ש'	3 נ'
מקצועות בחירה מקבוצה ב'	ש'	3 נ'
סה"כ כללי:		120 נ'

הערות:

* ציון המעבר בקורסי חשבוונאות בכל השנים הוא 60 למעט פיננסית א' וב'.

לימודי חשבוונאות – שנה ד' (שנת השלמה)*

לקבלת פטור מבחינות מועצת רואי חשבון**

בקורת חשבוונאות מתקדמת	ש'	4 שש"ס	2 נ'
תאגידיים ובעיות מיסוי	ש'	5 שש"ס	3 נ'
דוחות מאוחדים ובעיות בחשבוונאות	ש"ת	9 שש"ס	4 נ'
סוגיות בחשבוונאות ודוח ענפי	ש"ת	3 שש"ס	2 נ'
ישומי ע.נ.א. חשבונאיים	ש"ת	2 שש"ס	2 נ'
בעיות מיוחדות בבקורת חשבוונאות	ש'	4 שש"ס	2 נ'
ביקורת מערכות מידע ממוחשבות	ש'	3 שש"ס	2 נ'
דיני מיסים וחוקים נלווים	ש'	5 שש"ס	3 נ'
חוקים אחרים	ש'	2 שש"ס	2 נ'
הצגת דוחות כספיים	ש"ת	9 שש"ס	4 נ'
תיאוריה פיננסית	ש"ת	3 שש"ס	2 נ'
דוחות כספיים המתפרסמים לציבור	ש'	5 שש"ס	2 נ'
ביקורת ענפית א+ב	ש'	4 שש"ס	5 נ'
סה"כ			35 נ'

* **לימודי מקצועות חשבוונאות – שנה ד' (שנת השלמה) מותנים בעמידה בכל החובות הנדרשים לקבלת תואר בכלכלה וחשבוונאות.**

ציון עובר בכל מקצוע של שנה ד' הוא 60. הנכשלים בסמסטר א' יוכלו להמשיך את לימודיהם באותו נושא בסמסטר ב' והציון הסופי יקבע כממוצע של הציונים. **אי השגת ציון ממוצע של 60, יחייב חזרה על כל השנה.**

** פטור מבחינות מועצת רואי החשבון

קבלת פטור מבחינות הביניים חלק א' וב' המקנה זכות להתחלת התמחות מותנית בסיום מוצלח של תכנית הלימודים התלת-שנתית וקבלת תואר בוגר בכלכלה. לבוגרים שסיימו בהצלחה חשבונאות שנה ד' (שנת השלמה) תעניק המועצה פטור מבחינות סופיות א'. בכפוף לתקנון מועצת רואי חשבון.

לימודי השלמה בנושאים חשבונאיים לבעלי תואר ראשון בכלכלה

החוג מאפשר לבוגרי **במסלול דו-חוגי** להשלים נושאים חשבונאיים שזכו אותם בקבלת פטור מבחינות ביניים א' + ב' של מועצת רואי חשבון. בוגרי החוג במסלול דו-חוגי ידרשו להשלים את המקצועות הרלוונטיים לחוג לכלכלה. מספר המקומות מוגבל. יתקבלו תלמידים על-פי הישגיהם בלימודים לתואר ראשון.

תכנית הלימודים

1) חשבונאות ומשפט עסקי:

מבוא לחשבונאות פיננסית א'	ש"ת	5 שש"ס	2 נ'
מבוא לחשבונאות פיננסית ב'	ש"ת	5 שש"ס	2 נ'
מערכות מידע ניהוליות	ש"ת	3 שש"ס	3 נ'
מבוא לחשבונאות ניהולית	ש"ת	5 שש"ס	3 נ'
יסודות המשפט	ש'	3 שש"ס	3 נ'
דיני מסחר א'	ש'	3 שש"ס	3 נ'
מבוא לדיני מיסים	ש'	2 שש"ס	2 נ'
דיני מסחר ב'	ש'	4 שש"ס	3 נ'
דוחות מאוחדים	ש'	4 שש"ס	3 נ'
יסודות בקורת חשבונות א'	ש"ת	5 שש"ס	2 נ'
יסודות בקורת חשבונות ב'	ש"ת	5 שש"ס	2 נ'
דיני מיסים א'	ש"ת	3 שש"ס	2 נ'
דיני מיסים ב'	ש"ת	2 שש"ס	2 נ'
סוגיות במיסים א'	ש'	3 שש"ס	2 נ'
סוגיות במיסים ב'	ש'	3 שש"ס	2 נ'
סוגיות במדידה א'	ש'	3 שש"ס	3 נ'
סוגיות במדידה ב'	ש'	3 שש"ס	3 נ'
דוחות מתואמים	ש"ת	5 שש"ס	3 נ'
דוחות מאוחדים – הרחבה	ש"ת	4 שש"ס	3 נ'
חשבונאית ניהולית מתקדמת	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
2) מקצועות רקע בניהול:			
יסודות המימון	ש'	4 שש"ס	3 נ'
ניהול פיננסי	ש'	3 שש"ס	3 נ'
מיסוי בינלאומי	ש'	2 שש"ס	0 נ'
מיסוי ניירות ערך	ש'	2 שש"ס	0 נ'

תלמידים שיסיימו את המקצועות: מבוא לחשבונאות פיננסית א'+ב', מבוא לחשבונאות ניהולית, רישום מידע חשבונאי, יסודות המשפט, דיני מסחר א' וביקורת חשבונות א' וב', יהיו זכאים לקבלת פטור מבחינות הביניים חלק א' וב' המקנה זכות להתחלת התמחות. בוגרי תכנית זו יוכלו להשתלב בתכנית חשבונאות שנה ד'. סיום תכנית זו מקנה פטור מבחינות סופיות א' של מועצת רואי החשבון.

מקצועות בחירה בחוג לכלכלה מקצועות הבחירה מחולקים כדלקמן:

קבוצה ב' (מימון ניהול ושיווק)

3 נ' 2 שש"ס

קבוצה א' (כלכלה)

1/א' מקצועות ליבה בכלכלה 3 נ' 3 שש"ס
2/א' מקצועות הרחבה בכלכלה 3 נ' 2 או 3 שש"ס

על התלמיד לבחור בהיקף ובהתאם לדרישות המסלול ומגמת ההתמחות המפורטים בתכנית הלימודים של כל מגמה.

כל מקצוע בחירה מזכה את התלמיד ב-3 נקודות זכות. מקצועות הבחירה מקבוצה א' /1 ינתנו בהיקף של 3 שש"ס ומיתר הקבוצות בהיקף של 2 או 3 שש"ס. רשימת מקצועות הבחירה איננה סופית וסגורה. מקצועות נוספים עשויים להתווסף לתכנית, ומקצועות המופיעים ברשימה יושמטו מסיבות שונות. התלמיד יוכל להרכיב את רשימת המקצועות בהתייעצות עם יועצי החוג. ניתן להמיר קורס בחירה אחד מקבוצה ב' בקורס בחירה מקבוצה א'. תלמיד שנכשל במקצוע בחירה, לא יחויב לחזור על המקצוע ויוכל לבחור מקצוע אחר מהרשימה המתאימה.

לימודי בחירה לתואר ראשון בחוג לכלכלה

ניקוד	דרישות קדם	קבוצה א' /1 מקצועות ליבה בכלכלה
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	שיטות מתמטיות בכלכלה
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	כלכלת עבודה
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	תורת המשחקים
3 נק'	מבוא לאקונומטריקה + מיקרו ב'	אקונומטריקה יישומית
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	מימון ציבורי
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	שיווי משקל כללי
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	תורת המכרזים
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	תיווך פיננסי
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	מדיניות מאקרו כלכלה
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	כלכלת אי-זדאות
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	ניתוח עלות תועלת
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	ניירות ערך מורכבים

קבוצה א' / 2 מקצועות הרחבה בכלכלה

ניקוד דרישות קדם

מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלת סביבה
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	תולדות המחשבה הכלכלית
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	מודלים סטוכסטיים במימון
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלת משאבי טבע
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלת מזרח תיכון
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	הכלכלה השיתופית
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	התאמה ומיקוח
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	הפרטה
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלת תחבורה
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	ככלת מיקום

קבוצה ב' מקצועות במנהע"ס: תורת המימון, ניהול ושיווק

מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	הכרת דוחות כספיים
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	ניהול הלכה למעשה
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	מבוא לביטוח
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	ניתוח מערכות מידע לכלכלנים
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	מימון בינלאומי
מיקרו ב' + מבוא לשיווק	3 נק'	פרסום, קידום מכירות
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	ניתוח מערכות מידע לכלכלנים
מיקרו ב' + מאקרו ב' + יסודות המימון	3 נק'	בחירת תיק השקעות
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלה אזורית
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	* אופציות וחוזים פיננסיים
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	* ניתוח ניירות ערך ומכשירים פיננסיים
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	ניהול מוכרנים ואמנות מכירה
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	השקעות – היבטים משפטיים
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	מסחר אלקטרוני
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	הגבלים עסקיים
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	אסטרטגיות בפעילות רפורמה

* הקורסים ניתנים במסגרת היחידה ללימודי המשך ולימודי חוץ ויוכרו כקורסים אקדמיים השייכים לקבוצה ב'. מקצועות אלה רלוונטיים למעוניינים ברישיון ללימודי השקעות.

יש לשים לב לרשימת הקורסים הסופית שתפורסם באינטרנט.

קבוצה א' / 1 כוללת גם כמה מקצועות הניתנים בתואר שני. המקצועות הבאים מתכנית הלימודים לתואר שני פתוחים לתלמידי הב"א באישור המורים המלמדים אותם: כלכלת אי-ודאות, שיטות מתמטיות, תורת המשחקים א', תורת המשחקים ב', תאוריה של התנהגות רציונלית בכלכלה, אלגברה לינארית. מקצועות אלה מומלצים לתלמידים המתכוונים להמשיך לתואר שני בכלכלה.

תכניות לימודים ותנאי מעבר

תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, וכן שינויים המתפרסמים בהודעות ובחוזרים על לוח המודעות של החוג במהלך השנה. החוג אינו מאפשר לימוד של קורסים הניתנים באותו יום ובאותה שעה, אם על ידי החוג ואם ביחידה אחרת. סטודנט שירשם לקורסים הניתנים בשעות חופפות צפוי לביטול ההרשמה לאחד מהקורסים, על-פי בחירת החוג.

שינוי מסלולים/מגמות

תלמיד יוכל לשנות מסלול/מגמה בהתאם לתנאים להלן:

- ◆ מעבר ממגמה למגמה יעשה רק על-ידי פניה בכתב לוועדת ב"א של החוג ובאישורה.
- ◆ ניתן לעבור ממגמה למגמה רק בתום שנת לימודים ראשונה.
- ◆ תלמידים העוברים ממגמת התמחות אחת לשנייה יחוייבו ללמוד לפי תכנית הלימודים התקפה של המגמה הקולטת בעת המעבר (ולא בתחילת לימודיהם באוניברסיטה).
- ◆ תלמיד העובר ממגמת התמחות אחת לשנייה חייב לסיים את לימודי התואר הראשון תוך 5 שנים ממועד תחילת לימודיו באוניברסיטה.

1) מעבר בין מגמות במסלול החד-חוגי

מעבר למגמת חשבונאות: ניתן יהיה לעבור למגמת חשבונאות בתום שנה א' וזאת בתנאי שהתלמיד **למד שנה אקדמית מלאה** (ראה פירוט להלן) וציונו הממוצע בתום שנה זו יהיה **91 לפחות**. הממוצע המשוקלל (עפ"י הניקוד) יחושב עפ"י המקצועות להלן ובכל מקרה על מכסה שלא תפחת מ-25 נקודות זכות. תינתן עדיפות למועמדים בעלי ההישגים הגבוהים.

מבוא לכלכלה א'	4 נ'
מבוא לכלכלה ב'	4 נ'
חשבון אינפיניטיסימלי א'	4 נ'
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	4 נ'
מבוא לסטטיסטיקה	3 נ'
מבוא להסתברות	3 נ'
יסודות החשבונאות	3 נ'

מספר המתקבלים בפועל למגמת החשבונאות, ייקבע על-פי מספר המקומות הפנויים בכל שנה אקדמית.

2) מעבר ממסלול דו-חוגי למסלול חד-חוגי

מעבר למגמת חשבונאות: ניתן יהיה לעבור למגמת חשבונאות בתום שנה א' בלבד, וזאת לאחר השלמתה של שנה אקדמית מלאה (ראה פירוט להלן) בציון ממוצע של 91 לפחות. הממוצע המשוקלל (עפ"י הניקוד) יחושב עפ"י ציוני הגמר בקורסים להלן:

מבוא לכלכלה א'	4 נ'
מבוא לכלכלה ב'	4 נ'
חשבון אינפניטיסימלי א'	4 נ'
חשבון אינפניטיסימלי ב'	4 נ'
מבוא לסטטיסטיקה והסתברות	3 נ'
יסודות החשבונאות	3 נ'

מספר המתקבלים בפועל למגמת החשבונאות, ייקבע על-פי מספר המקומות הפנויים בכל שנה אקדמית.

המעבר למגמות אחרות במסלול החד-חוגי: ייקבע בהתאם לציוניו של התלמיד ומספר המקומות הנותרים.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

- תלמיד המבקש להתקבל לחוג לכלכלה באוניברסיטת חיפה על סמך לימודים קודמים במסוד להשכלה גבוהה (כולל חוג אחר באוניברסיטת חיפה), יגיש עם הרשמתו אישור לימודים רשמי מהמוסד שבו למד. באישור יפורטו לימודיו וציוניו.
- ועדת הקבלה של החוג, תחליט, על סמך אישור הלימודים שהמציא, על תנאי קבלתו, כולל הצורך בחיובו בעמידה בבחינת הכניסה הפסיכומטרית. כמו כן תחליט הוועדה על היקף ההכרה בלימודיו הקודמים ותקבע את תכנית לימודיו בחוג לכלכלה.
- לימודים ממוסדות להשכלה גבוהה שהוכרו על-ידי החוג לצורך המשך לימודים באוניברסיטת חיפה ידווחו ללא ציון ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.
- בכל מקרה ועדת הקבלה של החוג לא תכיר בקורסים שבהם לא השיג התלמיד ציון "עובר" לפחות במוסד שבו למד.
- החוג יעביר סיכום החלטותיו בכתב לאגף מינהל התלמידים ולידיעת התלמיד. הסיכום יכלול את תנאי הקבלה וכן את פירוט הקורסים שהוכרו, חישוב נקודות הזכות עבורם ומכסת הלימודים הנדרשת לקבלת התואר.
- תלמיד יהיה זכאי לקבלת תואר מאוניברסיטת חיפה רק אם צבר בה שני שליש מלימודיו באוניברסיטה, כלומר לפחות 40 נקודות זכות במסלול דו-חוגי, ו-80 נקודות במסלול חד-חוגי.

קבלה על סמך הישגים בלימודים אקדמיים בחוגים אחרים:

תלמיד יוכל להתקבל על סמך לימודים אקדמיים קודמים רק אם למד באחד החוגים בפקולטה למדעי החברה וציונו הממוצע בתום שנה א' הינו 91 לפחות. המעבר יהיה למסלולים לכלכלה מורחבת, לכלכלה דו-חוגי, לכלכלה – מינהל עסקים. הממוצע יחושב על סמך כל המקצועות הרלוונטים ללימודים בחוג לכלכלה, שיכללו בכל

מקרה את המקצועות הבאים: אינפי א', אינפי ב', מבוא להסתברות ומבוא לסטטיסטיקה. תינתן עדיפות למועמדים בעלי ההישגים הגבוהים.

שינויים וחריגות

כל בקשה לחריגה מתכנית הלימודים יש להפנות לוועדת ב"א. מילוי דרישת הקדם היא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. תלמיד שנרשם לקורס למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

הארכת זמן

לא תינתן הארכת זמן על פי סעיף 1.7 של תקנות לימודים לתואר ראשון במקצועות הבאים: מבוא לסטטיסטיקה, מבוא להסתברות, מבוא לסטטיסטיקה והסתברות, אינפיניטיסימלי א', אינפיניטיסימלי ב'. במקצועות החובה הנותרים של השנה הראשונה הארכת זמן על פי אותו סעיף תהיה בת חצי שעה בלבד.

ציוני המעבר

ציון המעבר בכל מקצועות החוג הינו 51, בהתאם לתקנון האוניברסיטה, פרט למקצועות הבאים:

1.	מבוא לכלכלה א'	ציון מעבר:	70
2.	מבוא לכלכלה ב'		70
3.	מבוא לחשבונאות פיננסית א' – 30%	{ קורס שנתי	70
4.	מבוא לחשבונאות פיננסית ב' – 70%		70
5.	סמינריון ב"א בכלכלה		60

ציון המעבר בקורסי חשבונאות בכל השנים עומד על 60.

שיפור ציון

ניתן לתקן ציון על ידי רישום חוזר למקצוע מסויים רק במידה שלא נלמד קורס מתקדם מאותו מקצוע. בכל מקרה הציון האחרון הוא זה שיחשב לצורך חישוב הממוצע.

פרסום ציונים

- ◆ הציונים יפורסמו בעילום שם על לוח המודעות של החוג לכלכלה.
- ◆ על לוח זה מתפרסמת הן רשימת מועדי הבחינות והן רשימת מועדי פרסום הציונים.
- ◆ מחובת התלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם.
- ◆ אין קבלת ציונים בטלפון.

ערעורים על ציוני הבחינות

- ◆ תלמיד רשאי לערער על ציונו עד המועד שיפורסם ע"י מזכירות החוג. כל הערעורים הם בכתב על הטופס המיועד לכך.
- ◆ תלמיד זכאי לערער על תוצאות הבחינה, ובלבד שציונו 41 לפחות. (פרט למבוא לכלכלה א' וב'. שם הציון המזכה לצורך הגשת ערעור הוא 51 לפחות).
- ◆ תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.
- ◆ תוצאות הערעורים יפורסמו על הלוח או ידווחו ע"י מזכירות החוג.
- ◆ תוצאות אלה הן סופיות ומחייבות.

הפסקות לימודים

- ◆ שני כשלונות במקצוע חובה אחד גוררים הפסקת לימודים בחוג.
- ◆ החוג לא יחזיר ללימודים תלמידים שלימודיהם הופסקו ביוזמת החוג.
- ◆ תלמיד שהפסיק לימודיו באוניברסיטה מסיבות אישיות לתקופה העולה על שנתיים והרוצה לחזור ללימודים יפנה לועדת ב"א של החוג. על-פי שיקול דעתה של ועדת ב"א ייחשב תלמיד זה כממשיך לימודיו, יחוייב להבחן בבחינת הכניסה הפסיכומטרית ככל מועמד אחר או שיחוייב לחזור על מקצועות חסרים גם אם משמעות הדבר שידרש לצבור יותר מ-120 נקודות זכות.

* הארכת לימודים מעבר לשנה השלישית תעשה באישור ראש החוג בלבד. בכל מקרה, לימודים יופסקו אוטומטית בתום חמש שנות לימוד בחוג. רק שנה לאחר שהופסקו לימודיו של תלמיד יוכל התלמיד לפנות לדיקן הפקולטה בבקשה לחדש את לימודיו. דיקן הפקולטה יחליט אם התלמיד ראוי להמשיך את לימודיו ורק לאחר ההחלטה יוכל להירשם מחדש ללימודים.

סמינריון ב"א בכלכלה

- א. במהלך לימודי דרג 3 (ולאחר מילוי דרישות הקדם הרלוונטיות) חייבים התלמידים להשתתף בסמינריון ב"א ולהגיש עבודה סמינריונית במסגרת זו.
- ב. תלמיד יוכל להירשם לקבוצה סמינריונית רק לאחר שסיים בהצלחה את המקצועות: מיקרו כלכלה ב' ומאקרו כלכלה ב'.
- ג. העבודה תוגש על-פי ההנחיות לכתיבת עבודה סמינריונית שיחולקו לתלמידים בסמסטר א'. ניתן להגיש עבודה סמינריונית משותפת באישור המרצה בלבד.
- ד. הנוסח הסופי המודפס של העבודה חייב להיות מוגש למזכירות החוג עד 31 לאוגוסט של שנה"ל השוטפת, אלא אם כן קבע המרצה מועד מוקדם יותר.

אי עמידה בתנאי זה תגרור מתן ציון ל"ה ותחייב את התלמיד ברישום מחדש לסמינריון ובתשלום שכ"ל.

ה. לצורך שקלול ציון הב"א ייחשב הציון הסופי של העבודה במשקל 6 נ'.

ו. ציון מעבר בסמינריון הוא 60.

זכאות לתואר

◆ תנאי זכאות:

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבותיו לאוניברסיטה.

סיום לימודים וקבלת זכאות לתואר

א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר (בשני חוגי הלימוד במסלול הדו-חוגי או בחוג אחד במסלול החד-חוגי) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.

ב. על התלמיד לפנות למזכירות החוג/חוגי לימודיו לא יאוחר מתאריך 1 במרץ בשנה בה מתקיים הטקס.

התלמיד יבדוק ויאשר את ציוניו הסופיים, ציון הגמר שלו, תאריך הגשת עבודה, תאריך זכאות לתואר ופרטיו האישיים. כמו כן יקבע את סדר הרישום של חוגי הלימוד של בתעודת הגמר.

ג. האוניברסיטה תזום סגירת זכאות לתואר לסטודנט שסיים את כל חובותיו לתואר ולא פנה להסדרת אישור הזכאות (או לא הודיע על רצונו לעכב את סגירת התיק).

לתלמיד זה תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מקבלת ההודעה בדואר. תלמיד שיממש את אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור. לאחר מכן יסגר אישור הזכאות באופן חד-צדדי.

ד. קבלת זכאות לתואר מותנית בסידורים הבאים:

1. בדיקת מילוי החובות הכלליות (אנגלית, חינוך גופני ועברית).

2. אישור מן המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל על כך שהתלמיד הסדיר את כל תשלומיו לאוניברסיטה.

3. אישור מן הספרייה על כך שהתלמיד אינו חייב ספרים או תשלומים לספרייה.

ה. אישור הזכאות ואישור ציונים סופי ישלחו על-ידי מדור בוגרים, עד שבועיים לאחר קבלת האישור ממרכזות החוג/ים ולאחר מילוי התנאים לעיל.

ו. באישור הזכאות מפורטים: החוג/ים שאותו סיים התלמיד, ציון הגמר ומועד הזכאות לתואר.

ז. מועד הזכאות לתואר יהיה התאריך שבו השלים התלמיד את חובתו האחרונה (בחינה, הגשת עבודה וכו') ובתנאי שאינו מתכוון לתקן, לשפר או לחזור על קורס כלשהו.

לאחר חתימת התלמיד על סגירת התואר לא ניתן יהיה לעדכן או לשנות את אישור הזכאות.

ח. סטודנט שלא יגיש בקשה לסיום לימודים עד 1 במרץ בשנה בה מתקיים הטקס לא יוכל להשתתף בטקס בשנה זו, ולא יוכל לקבל אישור זכאות עד 1 ביוני של אותה שנה.

שקול וציונים לב"א

- ◆ ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה. משקל המקצוע כמספר נקודות הזכות בתכנית המחייבת את התלמיד.
- ◆ תלמיד שילמד מעבר לדרישות התואר (59–62 נ' דו-חוגי, 120 נ' חד-חוגי), יבחרו הקורסים לשקול הציון הסופי על-פי הציון הגבוה ביותר.
- ◆ בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למדור בוגרים במינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

תעודת הוראה בכלכלה ובסוציולוגיה

תלמידי החוג לכלכלה המעוניינים ללמוד לתעודת הוראה בכלכלה ובסוציולוגיה ישלימו בחוג לסוציולוגיה את הקורסים הבאים: (בנוסף ללימודים בחוג להוראה)

מבוא לסוציולוגיה – חובה 6 שש"ס

המבנה החברתי של ישראל 4 שש"ס

אז: תאוריות סוציולוגיות ואנתרופולוגיות 6 שש"ס

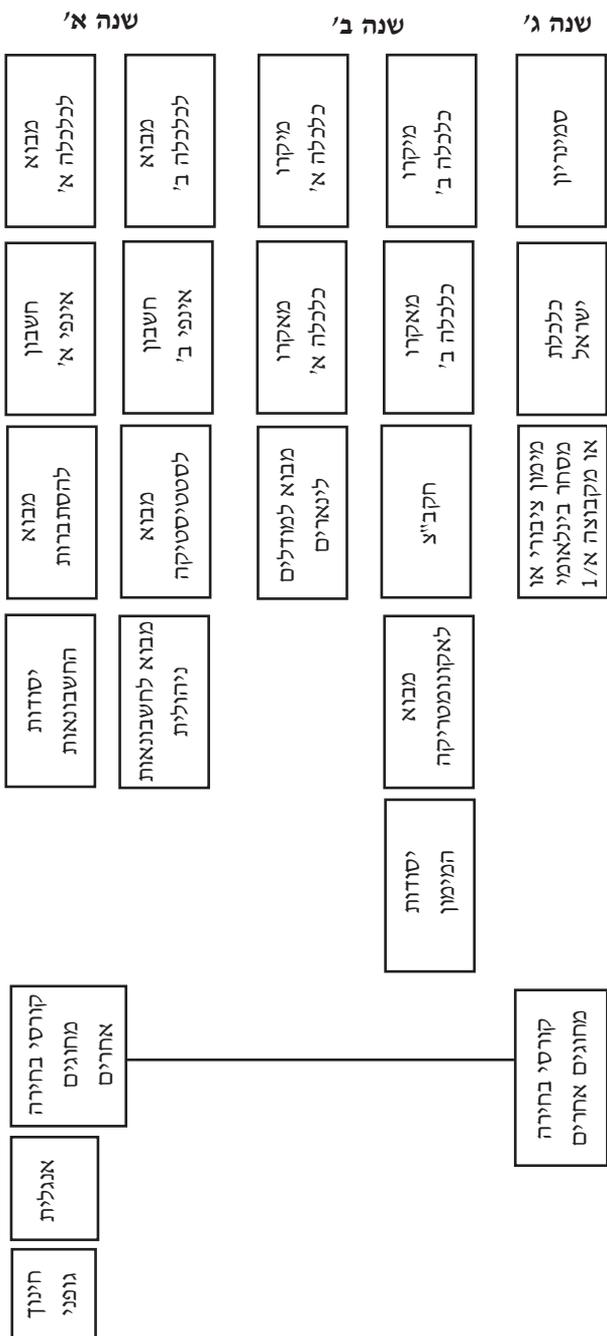
הציון הנדרש בהשלמות הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל קורס.

פרטים נוספים יינתנו במזכירות החוג להוראה.

תכנית לימודים מומלצת – מסלול כלכלה מורחבת (קורסי חובה)

- ◆ בנוסף יש לקחת קורסי בחירה לפי המכסה הנקובה בתכנית הלימודים המפורשת בשנתון.
- ◆ לא ניתן ללמוד קורסים בחפיפה. מי שיעבור על תקנה זו יבטל אחד מהקורסים באופן חד-צדדי.

חשבונואות שנה ד' (שנת השלמה)

1

ביקורת
חשבונות
מתקדמות

דוחות
מאוחדים
ובעיות
נבחרות
בחשבונואות

סוגיות
בחשבונואות
ודוח ענפי

תאגידים
ובעיות
מיסוי

יישומי
ע.ג.א.

תיאוריה
פיננסית

ביקורת
ענפית
'א'

2

בעיות
מיוחדות
בביקורת

הצגת
דוחות
כספיים
וניתוח
דוחות

הצגת דוחות
כספיים
המתפרסמים
לציבור

ביקורת
מערכות
מידע
ממוחשבות

דיני מיסים
וחוקים
נלווים

חוקים
אחרים

ביקורת
ענפית
'ב'

הלימודים לתואר שני ושלישי

יושב ראש הוועדה החוגית לתארים מתקדמים: פרופ' זן פלד

כללי

תכנית הלימודים לתארים מתקדמים בכלכלה תפעל החל משנה"ל תשס"ו באוניברסיטת חיפה בנפרד מהתכנית המשותפת עם הטכניון. יקוימו קשרים הדוקים בין התכניות, ואפשרות הכרה הדדית במקצועות שילמדו בתכניות המוסד השכן. תכנית המוסמך בכלכלה משלבת מקצועות בתאוריה כלכלית, כלי ניתוח כמותיים חדשניים, ומקצועות יישומיים בשטחים רלוונטיים שונים. המטרה היא להכשיר מוסמכים הן למחקר ברמה אקדמית והן ככלכלנים בכירים בתחומים שונים של הפעילות העסקית והציבורית במשק.

תנאי קבלה לתכנית המוסמך

בקשות קבלה לתכנית התואר השני בכלכלה יתקבלו מבוגרי תואר ראשון בכלכלה ממוסדות השכלה גבוהה מוכרים, אשר ממוצע ציוניהם הוא 80 לפחות ובעלי ציונים נאותים במקצועות היסוד בכלכלה ותחומי יסוד אחרים. מועמדים מתאימים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, שהיקף לימודיהם בכלכלה אינו מאפשר המשך ישיר ללימודים לתואר שני בכלכלה, עשויים להידרש, לפי שיקול דעת הוועדה, להשלים מקצועות יסוד בכלכלה או במקצועות תומכים. השלמות אלה יעשו במסגרת תכנית המוסמך בכלכלה או מחוצה לה בהתאם להיקף ההשלמות הנדרש, ועל פי תקנות האוניברסיטה. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מחו"ל, וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות הפועלות בישראל באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת GRE.

מועמד שסיים תואר ראשון במוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.

רקע אקדמי נדרש

מועמדים שאינם בעלי תואר ראשון בכלכלה חייבים להשלים את מקצועות היסוד הבאים בטרם תשקל מועמדותם לתכנית המוסמך בכלכלה: מבוא לכלכלה, מבוא להסתברות, מבוא לסטטיסטיקה, מבוא למודלים לינאריים או מבוא לאמידה סטטיסטית, חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (אינפי) א' ו-ב', מיקרו כלכלה 1 ו-2, מאקרו כלכלה 1 ו-2, ומבוא לאקונומטריקה. ועדת הקבלה של התכנית יכולה לפטור את התלמיד ממקצועות מסויימים מרשימה זו, או להוסיף עליה, בהתאם לנסיבות.

דרישות הלימוד

התכנית בנויה משלד של מקצועות חובה ומקצועות התמחות שונים. תלמיד העומד בדרישות הקדם של התכנית יחוייב במקצועות חובה ובחירה בהיקף התלוי במסלול לימודיו, כמתואר

להלן. ניתן לעבור ממסלול למסלול לאחר אישור ועדת המ"א החוגית, ועמידה בדרישות החובה במסלול המבוקש. בנוסף, חייב כל תלמיד להשלים את מקצוע הבחירה מלימודי הב"א, "שיטות מתמטיות בכלכלה", בציון 75 ומעלה, אם לא לקח מקצוע זה או דומה לו בלימודיו לתואר הראשון. מקצועות הבחירה ילקחו ממקצועות המ"א המוצעים ע"י החוג, או מתחומי לימוד קרובים על-פי אישור שיש לקבל מראש מועדת המ"א החוגית.

מסלולי לימוד לתואר מוסמך בכלכלה

קיימים שני מסלולים בלימודי תואר מוסמך בכלכלה:

1. מסלול א': מסלול זה מחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית, (תיזה), בהנחיית חבר סגל בכיר מהחוג, לימוד מקצועות חובה בהיקף 23 שש"ס, (ראה פרוט להלן), ומקצועות בחירה בהיקף של 9 שש"ס. ועדת המ"א בחוג רשאית להפחית מדרישות הלימוד (במקצועות בחירה בלבד) לבוגרי תואר ראשון ארבע-שנתי בכלכלה.

מקצועות החובה במסלול א':

- ◆ תאוריה מיקרו כלכלית 1, (4 שש"ס)
- ◆ תאוריה מיקרו כלכלית 2, (4 שש"ס)
- ◆ תאוריה מאקרו כלכלית 1, (4 שש"ס)
- ◆ תאוריה מאקרו כלכלית 2, (4 שש"ס)
- ◆ אקונומטריקה מתקדמת, (4 שש"ס)
- ◆ שיטות מתמטיות בכלכלה, (3 שש"ס)

2. מסלול ב': מסלול זה מחייב כתיבת "פרוייקט MA בכלכלה" בהיקף 4 שש"ס, מקצועות חובה בהיקף 19 שש"ס, (ראה פרוט להלן), ומקצועות בחירה וסמינריונים בהיקף של 21 שש"ס. ועדת המ"א בחוג רשאית להפחית מדרישות הלימוד (במקצועות בחירה בלבד) לבוגרי תואר ראשון ארבע-שנתי בכלכלה. מסלול ב' אינו מאפשר המשך לימודים ישיר לתואר שלישי (דוקטורט).

פרוייקט מ"א בכלכלה

- ◆ היקפו של הפרוייקט ינוע בין היקפה של עבודה סמינריונית לבין היקפה של עבודת גמר מחקרית.
- ◆ התלמיד יגיש הצעת פרוייקט לוועדה החוגית בצרוף הסכמת חבר הסגל המיועד להנחות פרוייקט זה, בדומה להליך הצעת המחקר במסלול א'.
- ◆ עם סיום כתיבת הפרוייקט, תשפט העבודה ע"י שני קוראים: המנחה וחבר סגל אחר בחוג שימונה ע"י הוועדה החוגית. השופטים יכתבו חוות דעת ויעניקו ציון לעבודה. חוות הדעת והציון יועברו לרשות ללימודים מתקדמים.
- ◆ ציון המעבר המינימלי לפרוייקט הוא 76 (ממוצע ציוני שני השופטים).
- ◆ המקצוע "פרוייקט מ"א בכלכלה" יהיה חסום בפני המשתלמים במסלול הכולל תיזה.
- ◆ על מנת להמשיך ללימודי תואר שלישי יוכל התלמיד להרחיב את פרוייקט הגמר המחקרי בהיקף של עבודת גמר מחקרית (תיזה) כנהוג במסלול א'.

מקצועות החובה במסלול ב':

- ◆ תאוריה מיקרו כלכלית 1, (4 שש"ס, משותף עם מסלול א')
- ◆ תאוריה מאקרו כלכלית 1, (4 שש"ס, משותף עם מסלול א')
- ◆ אקונומטריקה מתקדמת, (4 שש"ס, משותף עם מסלול א')
- ◆ שיטות מתמטיות בכלכלה, (3 שש"ס, משותף עם מסלול א')
- ◆ יסודות המימון, (4 שש"ס)

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר שני הוא שנתיים. משך הלימודים לתואר שני במסלול א' לא יעלה על שלוש שנים.

הלימודים לתואר דוקטור

לתכנית הדוקטורט יכולים להגיש מועמדות סטודנטים בעלי תואר שני עם תיזה בכלכלה או בשטחים קרובים, ממוסד השכלה גבוה מוכר, אשר ממוצע ציוניהם בתכנית תואר השני הוא לפחות 80 במקצועות הלימוד וציון 86 בתיזה. מוסמכי אוניברסיטאות מחו"ל, וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות הפועלות בישראל באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת GRE.

החוג לכלכלה מציע מדי שנה לתלמידים מצטיינים מספר מלגות ומשרות של עוזרי הוראה.

מדעי המחשב

חוג לימודים לתואר B.Sc. (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי לתואר M.Sc.

ראש החוג: פרופ' אילן נוימן

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מרטין גולומביק, פרופ' אלק ויינשטיין.

פרופסור חבר: פרופ' דן גורדון, פרופ' מנחם גד לנדאו, פרופ' אילן נוימן.

מרצה בכיר: ד"ר יוסי בר-אשר, ד"ר חגית הל-אור, ד"ר שולי וינטנר, ד"ר לרי מנביץ, ד"ר דניאל קרן, ד"ר בני פנקס, ד"ר אורי רבינוביץ.

מרצה: ד"ר אוסדצ'י ריטה, רונן שאלתיאל.

עמית הוראה: ד"ר שמואל אור, מר שי בושניסקי, מר אליהו ברוטמן, מר אלון גלוסקא, ד"ר יעל זפקוביץ-מלאכי, ד"ר דבורה טולדנו-קיטעי, מר צבי יהודאי, מר עודד כהן, ד"ר דוד כרמל, ד"ר משה לוינשטיין, ד"ר בלהה מנדלסון, ד"ר יוחנן מרברג, ד"ר איה סופר, מר יוליאן סטרן, ד"ר רוני סיוון, מר נמרוד פלג, ד"ר איתן פרחי, ד"ר דרור רביץ, מר הישאם שאפי, ד"ר מיכל שטרן, ד"ר דפנה שינולד, ד"ר אורן שרון.

תלמידי מחקר

המועסקים בהוראה: מר שלמה ברקובסקי, גב' יעל כהן-סיגל, מר עודד לכיש, מר שרוני פלדמן.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' דפנה שטרן**

מזכירת החוג: **גב' קרן אילוז**

מיקום: חדר: 406, קומה 4, בניין ג'ייקובס

טלפון: 04-8240259 פקס: 04-8249331

דואר אלקטרוני: info@cs.haifa.ac.il

כתובתנו באינטרנט: <http://cs.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (B.Sc.)

מטרת הלימודים

מטרת תכנית הלימוד המוצעת היא הכשרת הסטודנטים למגוון אפשרויות העומדות בפני הבוגרים:

- ◆ עבודה בתחום המחשבים (תוכנה, מערכות מידע, מערכות מחשבים, תקשורת וחמרה).
- ◆ לימודים מתקדמים במדעי המחשב או בנושאים המשלבים מחשבים עם תחום אחר.
- ◆ עבודה בנושאים בין-תחומיים המשלבים מחשבים עם תחומים אחרים.

מסלולי הלימוד

- א. **התכנית החד-חוגית** מכילה לימודים במדעי המחשב בהיקף נרחב. היא מיועדת לסטודנטים הרואים את עתידם בחזית המחקר והפיתוח של תחום המחשבים. בוגרי המסלול החד-חוגי יוכלו להשתלב בקבוצות מחקר ופיתוח בתעשייה, או להמשיך את לימודיהם לתארים מתקדמים במדעי המחשב.
- ב. **התכנית הדו-חוגית** מיועדת להקנות לסטודנט את יסודות מדעי המחשב בשילוב עם תחום אקדמי נוסף באוניברסיטת חיפה.
- ג. **התכנית המשותפת משפטים ומדעי המחשב** מיועדת להכשיר למגוון אפשרויות אשר תעמודנה בפני הבוגרים והבוגרות של התכנית, כגון ייעוץ משפטי בתחום המחשבים, עבודה בנושאים בין-תחומיים, וכן התמחות או לימודים מתקדמים המשלבים משפטים עם מדעי המחשב.

תנאי הקבלה

תנאי הקבלה לכל מסלולי הלימוד זהים.

הקבלה לשנה הראשונה מותנית בתנאים הבאים:

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. עמידה בבחינת הבגרות במתמטיקה כדלקמן:
  - ברמה של 5 יחידות – בציון 70 ומעלה.
  - ברמה של 4 יחידות – בציון 90 ומעלה.

כדי להתקבל לתכנית המשותפת משפטים-מדעי המחשב, על התלמיד לעמוד בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ובתנאי הקבלה של החוג למדעי המחשב. לא יתקבלו סטודנטים בעלי תואר במשפטים או במדעי המחשב.

הקבלה לשנה מתקדמת מותנית בתנאים הבאים:

1. עמידה בתנאי הקבלה לשנה א', כמפורט לעיל.
2. זכאות לפטור תיקבע על-ידי החוג על סמך מכתב בקשה לפטורים ותדפיס ציונים רשמי ומקורי, בצרף סילבוסים של הקורסים שנלמדו. החלטת החוג לגבי זכאות לפטור הינה סופית ואינה ניתנת לערעור.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

הלימודים כוללים מקצועות חובה ובחירה במדעי המחשב, מקצועות חובה במתמטיקה וכן קורסי בחירה חופשיים (מכל חוג באוניברסיטה, כולל החוג למדעי המחשב).

◆ מקצועות חובה במדעי המחשב

4 נ"ז	מבוא למדעי המחשב
4 נ"ז	מבוא לחמרה
3 נ"ז	תכנות מונחה עצמים
3 נ"ז	ארגון המחשב ושפות סף
5 נ"ז	מבני נתונים
4 נ"ז	מערכות הפעלה
5 נ"ז	תכנון וניתוח אלגוריתמים
5 נ"ז	שיטות הסתברותיות
5 נ"ז	מבנה מהדרים
5 נ"ז	מודלים חישוביים
4 נ"ז	רשתות תקשורת (או תכנות Web)
4 נ"ז	פרויקט במדעי המחשב
<u>2 נ"ז</u>	סמינריון
53 נ"ז	סה"כ חובה במדעי המחשב:

◆ מקצועות חובה במתמטיקה

3 נ"ז	אלגברה לינארית
4 נ"ז	חדו"א 1
3 נ"ז	אלגברה ב'
3 נ"ז	חדו"א 2
3 נ"ז	מתמטיקה דיסקרטית
<u>5 נ"ז</u>	מבוא ללוגיקה ותורת הקבוצות
21 נ"ז	סה"כ במתמטיקה:
30 נ"ז	מקצועות בחירה במדעי המחשב:
16 נ"ז	מקצועות בחירה חופשיים:
120 נ"ז	סה"כ לתואר:

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

הלימודים כוללים מקצועות חובה ובחירה במדעי המחשב, וכן מקצועות חובה במתמטיקה.

◆ מקצועות חובה במדעי המחשב

4 נ"ז	מבוא למדעי המחשב
4 נ"ז	מבוא לחמרה
3 נ"ז	תכנות מונחה עצמים
3 נ"ז	ארגון המחשב ושפות סף
5 נ"ז	מבני נתונים
4 נ"ז	מערכות הפעלה
5 נ"ז	מבנה מהדרים
5 נ"ז	תכנון וניתוח אלגוריתמים
<u>5 נ"ז</u>	מודלים חישוביים
38 נ"ז	סה"כ חובה במדעי המחשב:

מקצועות בחירה במדעי המחשב:

9 נ"ז	(ראה הערות)
47 נ"ז	סה"כ במדעי המחשב:

◆ מקצועות חובה במתמטיקה

3 נ"ז	אלגברה לינארית
4 נ"ז	חדו"א 1
3 נ"ז	חדו"א 2
<u>3 נ"ז</u>	מתמטיקה דיסקרטית
13 נ"ז	סה"כ במתמטיקה:
60 נ"ז	סה"כ:
	(ראה הערות)

תכנית הלימודים הדו-חוגית עם משפטים

תכנית לימודים משותפת לחוג למדעי המחשב והפקולטה למשפטים. תלמידים אשר יעמדו בדרישות התכנית יקבלו תעודת בוגר במשפטים, ותעודה של בוגר במדעי המחשב בתכנית המשותפת עם הפקולטה למשפטים. בחוג למדעי המחשב, התכנית זהה למסלול הדו-חוגי לעיל.

הערות כלליות

1. מפגש חוגי יתקיים פעמיים בשבוע למשך שעהיים (יום ג', 12.00-14.00 ויום ד', 14.00-16.00). מפגש זה הנו חובה לכל תלמידי החוג משך כל תקופת לימודיהם. אין להירשם לקורסים בחוגים אחרים בשעות הללו.
2. סטודנט במסלול דו-חוגי עם מתמטיקה ילמד את כל קורסי המתמטיקה במסגרת החוג השני, אך ישלים את מכסת נקודות הזכות בחוג למדעי המחשב ל-60 ע"י צבירת 22 נ"ז בקורסי בחירה במדעי המחשב.
3. סטודנט במסלול דו-חוגי עם כלכלה או סטטיסטיקה או מערכות מידע ניהוליות, ילמד את כל קורסי המתמטיקה במסגרת החוג למדעי המחשב, אך יזוכה עבור חלק מנקודות הזכות של קורסי המתמטיקה במניין נקודות הזכות של החוג השני. סטודנט כזה חייב להשלים את מנין הנ"ז בחוג למדעי המחשב ל-60 ע"י צבירת נ"ז נוספות בקורסי בחירה במדעי המחשב.
4. תשומת לב התלמידים מופנית לתקנון הלימודים הכללי לתואר ראשון (ב"א), החל על כל התלמידים.
5. מקצועות הבחירה החופשיים במסלול החד-חוגי (16 נ"ז) טעונים אישור החוג (כדי לוודא שאינם חופפים או מוכלים במקצועות החוג).
6. לכל קורס עשויים להיות קורסי קדם ו/או קורסים או תרגילים צמודים. יש הקפדה על קיום תנאי הקדם, למעט מקרים בהם יש רקע אקדמי המצדיק חריגה.
7. ציון "עובר" למקצוע בודד בחוג הוא 51, אולם, לפי תקנון הלימודים האוניברסיטאי, דרוש ממוצע של לפחות 60 בחוג כדי לקבל זכאות לתואר (בכל מסלולי הלימוד).
8. בקורסים בהם יש בחינות סוף סמסטר, משקל הבחינה בהרכב הציון הסופי יהיה 50% לפחות. כמו כן, סטודנט שלא עבר את בחינת סוף הסמסטר (בציון 51 לפחות) לא יקבל ציון עובר בקורס. כל זאת תקף אלא אם המרצה ציין אחרת בדף הסילבוס.
9. שיטת הלימוד באוניברסיטת חיפה היא לפי שיטת הצבירה, וניתן ללמוד את הקורסים בהתאם לנוחיות התלמיד תוך הקפדה על דרישות הקדם של כל קורס.
10. בהתאם לתקנון האוניברסיטה, שני כשלונות במקצוע חובה אחד גוררים הפסקת לימודים בחוג.
11. הארכות זמן בבחינות ניתנות לסטודנטים עם לקויות, בתיאום עם דיקנאט הסטודנטים.
12. על פי החלטת ועדת המומחים בנושא הארכת זמן בבחינות, לא תינתן הארכת זמן בבחינות בחוג למדעי המחשב לסטודנטים אשר שפת אמם אינה עברית.
13. החל משנה"ל תשס"ו, לא תינתן אפשרות לשפר ציוני קורסים (חובה או בחירה) בסמסטר השביעי ואילך ללימודים.
14. סטודנט שלא קיבל ציון עובר באף קורס במשך 4 סמסטרים רצופים, לימודיו בחוג יופסקו ולא תינתן לו הכרה בעתיד עבור הקורסים אותם למד. (ראה הערה בנושא הפסקת לימודים וחידושם מתוך תקנון לימודים לתואר ראשון).

הערות לתכנית הלימודים במסלול דו-חוגי המשותף עם הפקולטה למשפטים

1. משך הלימודים הנורמטיבי בתוכנית המשותפת הוא ארבע שנים.
2. סה"כ נקודות לתואר המשותף – 170 נקודות זכות.
3. ראה פרטים נוספים בתוכנית הפקולטה למשפטים.

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני: פרופ' מנחם גד לנדאו

תחום מדעי המחשב מאופיין בדינמיות רבה, הנובעת מהתקדמות מדעית וטכנולוגית מהירה במחשבים, ומצרכים והתפתחות בתחומים אחרים המחייבים פתרונות בעזרת המחשב. התכנית נועדה לענות על הצורך במדעני מחשב ברמה גבוהה, בעלי ידע נרחב ומעמיק, ויכולת ניתוח מדעי.

מטרת הלימודים

תכנית המוסמך מיועדת לשתי אוכלוסיות:

- ◆ **תלמידי מחקר** – סטודנטים המבקשים להשתתף במחקר בהנחיית חברי הסגל של החוג. חלקם יפנו בהמשך ללימודי דוקטורט.
- ◆ **תלמידים מתקדמים** – סטודנטים המבקשים להעמיק, להרחיב ולחדש את השכלתם, מעבר להיקף הלימודים לתואר ראשון.

תנאי קבלה

- ◆ תואר ראשון במדעי המחשב ממוסד אקדמי מוכר.
- ◆ ממוצע ציונים 80 לפחות בתואר ראשון.
- ◆ אישור ועדת קבלה חוגית.
- ◆ בוגרים בעלי השכלה אקדמית חלקית במדעי המחשב עשויים להתקבל לאחר השלמות מתאימות.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

תכניות הלימודים

- ◆ **מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)** – תוכנית זו מבוססת על לימודים תיאורטיים ועבודה מחקרית. בסיום לימודיו יגיש הסטודנט תיזה ויעמוד בבחינת הגנה עליה.
- ◆ **מסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי** – תוכנית זו מבוססת על לימודים בהיקף רחב וכתיבת פרוייקט גמר מחקרי. הפרויקט יעבור שיפוט ע"י שני חברי סגל, והסטודנט יעמוד בבחינת גמר.
- ◆ **מסלול מואץ** – תוכנית זו מבוססת על לימודים תיאורטיים ועבודה מחקרית. בסיום לימודיו יגיש הסטודנט תיזה ויעמוד בבחינת הגנה עליה. התוכנית מיועדת לתלמידי תואר ראשון שיזוהו כמצטיינים ע"פ קריטריונים של החוג. הקבלה לתוכנית הזאת כפופה לאישור החוג והרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים על מסלול זה, ניתן למצוא בתקנון לימודי תואר שני – הרשות ללימודים מתקדמים.

היקף הלימודים

- ◆ מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה): 32 שש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות).
- ◆ מסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי: 44 שש"ס.
- ◆ מסלול מואץ (עם תיזה): 32 שש"ס.

מבנה הלימודים

הקורסים יהיו ברובם בהיקף 3 שש"ס, ביחד עם קורסים ספורים של 2 שש"ס. חלק מהקורסים יהיו במתכונת מעבדה המחייבת קורס קדם בתחום, ואשר במסגרתה הסטודנטים יישמו את הפן המעשי של הנושא. בכל מקרה, סטודנט יוכל לקחת לכל היותר שתי מעבדות. הסמינרים יהיו בהיקף 2 שש"ס.

כל נושאי הלימוד מחולקים ל-3 תחומים:

1. **תיאוריה של מדעי המחשב.**
2. **יישומים מתקדמים.**
3. **מערכות חמרה ותוכנה.**

מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה):

- ◆ 3 קורסים בדרג 4 (לא כולל מעבדות), אחד מכל תחום
- ◆ 2 סמינרים
- ◆ 3 קורסים לפי המלצת המנחה
- ◆ 4 קורסי בחירה בהיקף 3-2 שש"ס כ"א, לפי אישור ועדת מוסמכים
- ◆ **סה"כ:** 10 קורסים + 2 סמינרים, בהיקף **32 שש"ס**

מסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי:

- ◆ 6 קורסים בדרג 4 (לא כולל מעבדות), שניים מכל תחום
- ◆ 2 סמינרים

- ◆ 8 קורסי בחירה בהיקף 2-3 שש"ס כ"א, לפי אישור ועדת מוסמכים 22 שש"ס
- ◆ סה"כ: 14 קורסים + 2 סמינרים, בהיקף 44 שש"ס

שקלול הציון הסופי

- ◆ מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה): 50% ציון התיזה ובחינת הגמר
50% שאר תכנית הלימודים
- ◆ מסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי: 30% ציון הפרוייקט ובחינת הגמר
70% שאר תכנית הלימודים

משך הלימודים

בהתאם לתקנון לימודי תואר שני, משך הלימודים הנורמטיביים הוא שלוש שנים במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה), ושנתיים במסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי. במסלול המואץ, משך הלימודים הכולל לתואר ראשון ושני הינו ארבע שנים.

הערות:

1. חלק מהקורסים כוללים תרגיל עזר חובה (שלא נכלל במניין השש"ס של הקורס).
2. במשך הלימודים לתואר שני, סטודנט במסלול עם תיזה רשאי לקחת עד 3 קורסי בחירה מדרג 3. סטודנט במסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי רשאי לקחת עד 4 קורסים כאלו.
3. סטודנט במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית חייב, עד תום שלושה סמסטרים מתחילת לימודיו, להמציא אישור בכתב מחבר סגל שמוסכים להיות מנחה. במידה ולא ימציא אישור כזה, הוא יעבור אוטומטית למסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי.
4. בסמינרים ובמעבדות יגיש הסטודנט עבודה בכתב.
5. סטודנט במסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי חייב להגיש הצעת פרויקט עד תום הסמסטר השלישי ללימודיו. ההצעה תכיל: שם הפרוייקט, תקציר (בהיקף 1-2 עמודים), שם מנחה.
6. הסטודנטים חייבים להשתתף ב-10 הרצאות אורל לפחות בסמינרים המחלקתיים כל שנה. (רשימת הסמינרים הרלוונטים תפורסם בנפרד).
7. כל הפרטים האחרים בתכנית, כגון סדרי הרשמה, מעבר ממסלול למסלול, וכו' הם לפי תקנון הלימודים לתואר שני (ראה: <http://research.haifa.ac.il/~graduate>).

מערכות מידע ניהוליות

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

ראש החוג: טרם נקבע

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:

ד"ר מור פלג.

מרצה בכיר:

ד"ר פנינה סופר, ד"ר צבי קופליק, ד"ר איריס ריינהרץ-ברגר.

מרצה:

גב' עירית הדר.

מדריך ד"ר:

גב' ענת אהרוני, מר גיא אלמוג, מר שלום אראל, מר שמואל ויינברגר,
גב' כרמית קולמן-מאיר, מר אבי סופר, מר חובב פרץ, ד"ר אלכס
קופרמן, מר ארי רוזנטל, ד"ר יוסף רם.

עמית הוראה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג : **גב' אילנה קדוש**

מזכירת החוג : **גב' מירב כהן**

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

טלפון : 04-8288509

פקס: 04-8288522

מיקום: בניין רבין, קומה 7, חדר 7049

דואר אלקטרוני: mis@hevra.haifa.ac.il

אתר החוג: <http://mis.hevra.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת החוג היא להכשיר אנשי מקצוע בתחום מערכות המידע הניהוליות. תפקידם של אנשי מערכות המידע הוא לנתח ולאפיין את צרכי מערכות המידע של הארגון, לתרגם לפתרונות טכנולוגיים, ולעסוק במימוש, הטמעה, וניהול של פתרונות אלה. אנשי מערכות המידע פועלים הן במסגרת מחלקות ייעודיות בארגון, הן במסגרת מחלקות המשתמשים, והן כיועצים.

במסלול הדו-חוגי ניתן לשלב את הלימודים עם לימודים בחוג אחר (בכפוף לתנאי הקבלה לשני החוגים). צירופים שונים של חוגים מאפשרים לתלמיד התמחויות בתחומי יישום שונים של מערכות מידע.

במסלול החד-חוגי ניתנת לתלמיד הזדמנות לרכישת רקע נוסף בנושאים עסקיים וניהוליים. להעמיק את הידע הנרכש במסגרת מקצועות מערכות מידע ייעודיים ולהרחיב את תחומי הידע באמצעות לקיחת מקצועות בחירה.

תנאי קבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
  2. עמידה בבחינת הבגרות במתמטיקה כדלקמן:
ברמה של 5 יחידות בציון של 70 ומעלה.
ברמה של 4 יחידות בציון של 80 ומעלה.
- דרישה חלופית לסעיף 2 לעיל היא עמידה בבחינת המיון הארצית במתמטיקה בציון 90 ומעלה.

מסלולי הלימוד

בחוג למערכות מידע ניהוליות שני מסלולי לימוד: מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי, בשניהם ניתן ללמוד משנה א'.

מבנה תכנית הלימודים

התכנית משלבת ארבעה סוגי ידע: ידע אנליטי, רקע הנדרש להבנת ארגונים, ידע טכני הדרוש לצורך פיתוח יישומים, וידע אינטגרטיבי ייחודי למערכות מידע. מסלול הלימודים כולל ארבע קבוצות של מקצועות, מהן שלוש הראשונות מהוות את קורסי חובה:

- 1) **מקצועות כמותיים** מתמטיקה, הסתברות וסטטיסטיקה.
- 2) **מקצועות ניהוליים** המספקים רקע כללי בנושאים כלכליים, ניהוליים ועסקיים.
- 3) **מקצועות ליבה** הכוללים ידע טכנולוגי, טכני, וידע ייחודי למערכות מידע ניהוליות.
- 4) **קורסי בחירה** המאפשרים העמקה והרחבה של הידע בנושאי מערכות מידע ובנושאים קשורים.

במסלול הדו-חוגי ניתן לשלב את הלימודים עם לימודים בחוג אחר (בכפוף לתנאי הקבלה לשני החוגים), תלמיד נדרש ללמוד את כל קורסי החובה, אלא אם כן נלמדו קורסים תואמים

במסגרת החוג השני (ראה "פטור מקורסים" בהמשך). במקרה זה יידרש התלמיד להשלים את מכסת הנקודות הנדרשות בחוג מתוך קורסי הבחירה בחוג. קיימות תוכניות מומלצות בתיאום עם החוגים לכלכלה, מדעי המחשב, מתמטיקה וסטטיסטיקה.

פטור מקורסים: תלמיד יכול, באישור יועץ התוכנית, לקבל פטור מקורסי החובה בגין קורסים חופפים או דומים ברמה מקבילה לפחות. מספר נקודות הפטור יהיה המינימום בין נקודות הקורס עליו יתקבל הפטור ונקודות הקורס שנלמד במקומו. על התלמיד יהיה להשלים נקודות זכות מתוך קורסי הבחירה במערכות מידע ניהוליות.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

קורסי חובה

מקצועות כמותיים

שם הקורס

חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) למערכות מידע
אלגברה ליניארית
מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים
הסתברות למערכות מידע
סטטיסטיקה למערכות מידע

מקצועות ניהוליים

כלכלה למערכות מידע
מבוא לניהול למערכות מידע
חשבונאות למערכות מידע
תפעול ושרשרת האספקה

מקצועות ליבה

מבוא לטכנולוגית מידע בארגון (כולל מעבדה)
מבוא למחשבים ותכנות עסקי (כולל מעבדה)
תכנות ותכנון תוכנה
עיצוב ופיתוח של מערכות מידע מנהליות
תכנון וניהול של מסדי נתונים
תקשורת נתונים ושימושיה בארגון
ניתוח מערכות מידע
סמינריון פרויקטים במערכות מידע – 1

קורסי בחירה

קורסי הבחירה נועדו לתלמידים הזכאים לפטורים עקב קורסים דומים הנלמדים במסגרת החוג השני (ראה להלן). מידע על מקצועות הבחירה ניתן לקבל במזכירות החוג. מוצע במיוחד לשקול בחירת המקצועות הבאים: (1) מבנה נתונים למערכות מידע (2) הנדסת

תוכנה ואבטחת איכות (3) סמינר בנייתו דרישות (4) סמינריון – פרויקטים במערכות מידע
2 (על מנת לאפשר ביצוע פרויקט שנתי בשנה השלישית).

צירופים דו-חוגיים

ניתן לצרף לימודי מערכות מידע ניהוליות עם לימודים בכל חוג שהוא. במספר חוגים קיימים
מקצועות לימודים חופפים או דומים לחלק מדרישות החוג. חוגים אלה כוללים בפרט האמור
כלכלה, מדעי המחשב, מתמטיקה וסטטיסטיקה. עבור צירופי לימודים עם חוגים אלה קיימות
תכניות מומלצות (ראה להלן).

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

קורסי חובה

מקצועות כמותיים

שם הקורס

חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) למערכות מידע
אלגברה ליניארית
מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים
הסתברות למערכות מידע
סטטיסטיקה למערכות מידע

מקצועות ניהוליים

כלכלה למערכות מידע
מבוא לניהול למערכות מידע
חשבונאות למערכות מידע
תפעול ושרשרת האספקה
מבוא לשיווק
ניהול משאבים פיננסיים
ניהול משאבי אנוש

מקצועות ליבה

מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון (כולל מעבדה)
מבוא למחשבים ותכנות עסקי (כולל מעבדה)
תכנות ותכנון תוכנה
מבני נתונים למערכות מידע
עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות
תכנון וניהול של מסדי נתונים
תקשורת נתונים ושימושיה בארגון
ניתוח מערכות מידע
הנדסת תוכנה ואבטחת איכות במערכות מידע
פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט

אחד משני המקצועות: סחר אלקטרוני או מערכות כוללות לניהול משאבי הארגון
 ניהול מערכות מידע
 סמינר במערכות מידע
 סמינריון פרויקטים במערכות מידע – 1
 סמינריון פרויקטים במערכות מידע – 2

קורסי בחירה

מידע על מקצועות הבחירה ניתן לקבל במזכירות החוג.

תכניות לימודים מומלצות

בכל אחת מהתוכניות המומלצות על התלמיד להשלים 60 נקודות בחוג למערכות מידע מתוך מקצועות הבחירה.

מסלול דו-חוגי

מבנה הלימודים במסלול דו-חוגי ללא פטורים

מסלול זה מיועד לתלמידים אשר אינם זכאים לפטורים ממקצועות חובה. בפרט האמור בסטודנטים אשר החוג השני שלהם אינו מתמטיקה, סטטיסטיקה, כלכלה או מדעי המחשב. תלמידים במסלול זה חייבים ללמוד 60 נקודות חובה בחוג למערכות מידע ניהוליות. להלן פירוט המקצועות.

שנה א

שם הקורס	ש"ת	שש"ס	נקודות
אלגברה ליניארית	ש"ת	5	3
חדו"א – חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי	ש"ת	6	4
מבוא למערכות מידע בארגון	ש"ת	6	4
מבוא למחשבים ותכנות עסקי	ש"ת	6	4
מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים	ש"ת	5	3
תכנון ותכנות תוכנה	ש"ת	6	4
סה"כ נקודות			22

שנה ב

שם הקורס	ש"ת	שש"ס	נקודות
הסתברות	ש"ת	5	3
כלכלה למערכות מידע	ש"ת	5	3
מבוא לניהול למערכות מידע	ש'	3	3
ניתוח מערכות מידע	ש"ת	6	4
סטטיסטיקה	ש"ת	5	3
עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות	ש"ת	6	4
תכנון וניהול של מסדי נתונים	ש"ת	6	4
תכנון ותכנות תוכנה	ש"ת	6	4
סה"כ נקודות			24

			שנה ג
נקודות	ש"ש		שם הקורס
3	3	ש'	חשבונאות למערכות מידע
4	4	ש'	סמינריון – פרויקטים במערכות מידע 1
4	6	ש"ת	תפעול ושרשרת האספקה
<u>3</u>	3	ש'	תקשורת נתונים ושימושיה בארגון
14	סה"כ נקודות		
60	סה"כ נקודות לתואר		

תוכניות לימודים מומלצות

הערות:

- התוכניות להלן הינן בבחינת המלצה ותואמו עם החוגים האחרים. הקורסים המצויינים עשויים להתקיים במועדים אחרים, באחריות הסטודנט לבדוק את רשימת הקורסים הניתנים בפועל.
- נקודות בחירה** בתוכניות הנלמדות (כלכלה, מדעי המחשב, סטטיסטיקה ומתמטיקה) יש לקחת רק מרשימת מקצועות הבחירה במערכות מידע, רשימה זו עשויה לכלול מקצועות מחוגים אחרים.

תכנית הלימודים במסלול דו-חוגי עם כלכלה

			שנה א
נקודות	ש"ש		שם הקורס
3	5	ש"ת	אלגברה ליניארית
3	5	ש"ת	הסתברות
4	6	ש"ת	מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון
4	6	ש"ת	מבוא למחשבים ותכנות עסקי
3	3	ש'	מבוא לניהול למערכות מידע
3	5	ש"ת	סטטיסטיקה
<u>4</u>	6	ש"ת	תכנון ותכנות תוכנה
24	סה"כ נקודות		

שנה ב

נקודות	ש"ש		שם הקורס
3	5	ש"ת	מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים
4	6	ש"ת	ניתוח מערכות מידע
4	6	ש"ת	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות
4	6	ש"ת	תפעול ושרשרת האספקה
<u>4</u>	6	ש"ת	תכנון וניהול של מסדי נתונים
19	סה"כ נקודות		

שם הקורס	ש"ש	נקודות	שנה ג
סמינריון פרויקטים במערכות מידע 1	ש' 4	4	4
תקשורת נתונים ושימושיה בארגון	ש' 3	3	3
	סה"כ נקודות	7	
	סה"כ נקודות לתואר	50	

סה"כ נקודות חובה: 50   סה"כ נקודות בחירה: 10

תכנית הלימודים במסלול דו-חוגי עם סטטיסטיקה

שם הקורס	ש"ש	נקודות	שנה א
אלגברה ליניארית	ש"ת 5	3	3
מבוא לטכנולוגית מידע בארגון	ש"ת 6	4	4
מבוא למחשבים ותכנות עסקי	ש"ת 6	4	4
מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים	ש"ת 5	3	3
תכנון ותכנות תוכנה	ש"ת 6	4	4
	סה"כ נקודות	18	

שם הקורס	ש"ש	נקודות	שנה ב
כלכלה למערכות מידע	ש"ת 5	3	3
מבוא לניהול למערכות מידע	ש' 3	3	3
ניתוח מערכות מידע	ש"ת 6	4	4
עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות	ש"ת 6	4	4
תכנון וניהול של מסדי נתונים	ש"ת 6	4	4
תקשורת נתונים ושימושיה בארגון	ש' 3	3	3
	סה"כ נקודות	21	

שם הקורס	ש"ש	נקודות	שנה ג
סמינריון פרויקטים במערכות מידע 1	ש' 4	4	4
חשבונאות למערכות מידע	ש' 3	3	3
תיפעול ושרשרת האספקה	ש"ת 6	4	4
	סה"כ נקודות	11	
	סה"כ נקודות לתואר	50	

סה"כ נקודות חובה: 50   סה"כ נקודות בחירה: 10

תכנית הלימודים במסלול דו־חוגי עם מדעי המחשב

שנה א			שם הקורס
נקודות	ש"ס	ש"ת	אלגברה ליניארית למדעי המחשב
4	5	ש"ת	הסתברות
3	5	ש"ת	חדו"א למדעי המחשב
4	6	ש'	מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון
4	6	ש"ת	מבוא לניהול למערכות מידע
3	3	ש'	סטטיסטיקה
3	5	ש"ת	
21	סה"כ נקודות		

שנה ב			שם הקורס
נקודות	ש"ס	ש"ת	כלכלה למערכות מידע
3	5	ש"ת	ניתוח מערכות מידע
4	6	ש"ת	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות
4	6	ש"ת	תכנון וניהול של מסדי נתונים
4	6	ש"ת	תקשורת נתונים ושמושיה בארגון
3	3	ש'	
18	סה"כ נקודות		

שנה ג			שם הקורס
נקודות	ש"ס	ש"ת	חשבונאות למערכות מידע
3	3	ש'	סמינריון – פרויקטים במערכות מידע 1
4	4	ש'	תפעול ושרשרת האספקה
4	6	ש"ת	
11	סה"כ נקודות		
50	סה"כ נקודות לתואר		

תכנית הלימודים במסלול דו־חוגי עם מתמטיקה

שנה א			שם הקורס
נקודות	ש"ס	ש"ת	מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון
4	6	ש"ת	מבוא לניהול למערכות מידע
3	3	ש'	תכנון ותכנות תוכנה
4	6	ש"ת	
11	סה"כ נקודות		

שנה ב			שם הקורס
נקודות	ש"ס	ש"ת	הסתברות
3	5	ש"ת	כלכלה למערכות מידע
3	5	ש"ת	

4	6	ש"ת	ניתוח מערכות מידע
3	5	ש"ת	סטטיסטיקה
4	6	ש"ת	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות
4	6	ש"ת	תכנון וניהול של מסדי נתונים
21		סה"כ נקודות	

שנה ג

שם הקורס	ש"ש	נקודות
חשבונאות למערכות מידע	ש'	3
סמינריון – פרויקטים במערכות מידע 1	ש'	4
תיפעול ושרשרת האספקה	ש"ת	4
תקשורת נתונים ושמושיה בארגון	ש'	3
		14
		סה"כ נקודות
		סה"כ נקודות לתואר
		46

הערות:

- (1) מומלץ לתלמידים הלומדים בתוכנית זו לבדוק בעיון את ההערות לתוכנית זו כפי שהן מופיעות תחת המידע של החוג למתמטיקה .
- (2) במקצועות בחירה מסוימים במערכות מידע ניהוליות (לדוגמא "הנדסת תוכנה ואבטחת איכות במערכות מידע" ו"פיתוח מערכות מבוססות איטרנט") עשויה להידרש שפת תכנות אחרת (בפרט – JAVA) . מומלץ לתלמידים לבדוק נקודה זו.

תוכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

התלמידים במסלול החד-חוגי חייבים ללמוד 120 נקודות מתוכן:

1. **94** נקודות חובה במערכות מידע ניהוליות.
2. **14** נקודות בחירה במערכות מידע ניהוליות.
3. **12** נקודות בחירה חופשית (מחוגים אחרים).

הערות:

- (1) ייתכנו שינויים קלים ברשימת מקצועות החובה.
- (2) ניתן לחרוג במידת מה בקבוצות (2) ו-(3) באישור מזכירות החוג.

שנה א

שם הקורס	ש"ש	נקודות
אלגברה ליניארית	ש"ת	3
הסתברות	ש"ת	3
חדו"א – חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי	ש"ת	4
מבוא למערכות מידע בארגון	ש'	3

מערכות מידע ניהוליות

4	6	ש"ת	כלכלה למערכות מידע
4	6	ש"ת	מבוא למחשבים ותכנות עסקי
3	3	ש'	מבוא לניהול למערכות מידע
3	5	ש"ת	מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים
3	5	ש"ת	סטטיסטיקה
4	6	ש"ת	תכנון ותכנות תוכנה
37		סה"כ נקודות	

שנה ב

נקודות	ש"ש	ש"ת	שם הקורס
3	3	ש'	חובת בחירה: יישומים מתקדמים
3	3	ש'	מבוא לשיווק
4	5	ש"ת	מבני נתונים למערכות מידע
3	3	ש'	ניהול משאבי אנוש
4	6	ש"ת	ניתוח מערכות מידע
4	6	ש"ת	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות
4	6	ש"ת	תיפעול ושרשרת האספקה
4	6	ש"ת	תכנון וניהול של מסדי נתונים
3	3	ש'	תקשורת נתונים ושמושיה בארגון
32		סה"כ נקודות	

שנה ג

נקודות	ש"ש	ש"ת	שם הקורס
4	4	ש'	הנדסת תוכנה ואבטחת איכות במערכות מידע ש'
4	4	ש'	חובת בחירה: סמינר
3	3	ש'	ניהול טכנולוגית מידע בארגון
3	3	ש'	ניהול משאבים פיננסיים למערכות מידע
4	4	ש'	סמינריון פרויקטים במערכות מידע 1
4	4	ש'	סמינריון פרויקטים במערכות מידע 2
3	3	ש'	פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט
21		סה"כ נקודות	
94		סה"כ נקודות לתואר	

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

1. תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים במוסד אקדמי אחר, יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט כל הציונים מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.
2. ועדת הקבלה החוגית תדון בבקשת התלמיד ותחליט על קבלתו ועל מידת ההכרה בלימודיו.

- לימודים ממוסדות להשכלה גבוהה שהוכרו ע"י החוג לצורך המשך לימודים ידווחו ללא ציון ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.
- תלמיד יהיה זכאי לקבלת תואר מאוניברסיטת חיפה רק אם צבר בה שני שלישים מלימודיו באוניברסיטה, כלומר 40 נקודות זכות במסלול דו-חוגי, ו-80 נקודות במסלול חד חוגי.

תנאי מעבר (לכל המסלולים)

- תנאי מעבר משנה ראשונה לשנה שנייה הוא ממוצע ציונים של 70 בקורסי החובה בחוג וציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים: מבוא לטכנולוגית מידע בארגון, מבוא למחשבים ותכנות עיסקי, תכנון ותכנות תוכנה.
- לכל קורס עשויים להיות קורסי קדם, יש הקפדה על קיום תנאי הקדם, למעט מקרים בהם נתקבל אישור מהחוג. במקצועות בחירה מסוימים במערכות מידע ניהוליות (לדוגמא "הנדסת תוכנה ואבטחת איכות במערכות מידע" ו"פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט") עשויה להידרש שפת תכנות אחרת (בפרט-JAVA) מומלץ לתלמידים לבדוק נקודה זו.
- תנאי מעבר משנה שנייה לשנה שלישית הוא ציון של 60 לפחות בכל אחד מהקורסים: ניתוח מערכות מידע; עיצוב ופיתוח של מערכות מידע; תכנון וניהול של מסדי נתונים.

מעבר בין מסלולים

- מעבר בין מסלולים מותנה בביקוש. החוג עשוי לקבוע תנאי מעבר למסלול החד-חוגי. פרטים במזכירות החוג.
- קיים דמיון ניכר בלימודי שנה א' בין התכניות המומלצות הדו-חוגיות והתוכניות במסלול החד חוגי. דבר זה מאפשר לסטודנט לעבור ממסלול למסלול בתום שנה א' בדרך כלל ללא צורך בהשלמות מיוחדות.
- במעבר למסלול החד-חוגי ניתן להשתמש בנקודות שנצברו בחוג השני כנקודות בחירה חופשית, או כבחירה חוגית באם המקצוע מתאים לכך ובאישור החוג.

פרסום ציונים

- ציוני בחינות וציונים סופיים יפורסמו על לוח המודעות של החוג ובמענה הקולי של האוניברסיטה.
- מחובת התלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם.
- לא ימסרו ציוני מבחנים בטלפון.

זכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שסיים את כל חובותיו האקדמיים ע"פ דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

התלמיד יודיע למזכירות החוג על הגשת עבודה אחרונה ויידרש לחתום על טופס בדבר הסכמתו לשקלול ציונו הסופי לצורך סגירת תיקו. התלמיד יבדוק ויאשר את ציוניו הסופיים במזכירות החוג לפני קבלת אישור הזכאות. עם קבלת הציון על העבודה יחושב ציון הגמר וידווח למדור בוגרים. הציון לתואר הוא סופי. לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

213

ניהול משאבי טבע וסביבה

חוג ראשי למ"א

ראש החוג: פרופ' מוטי שכטר

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' מוטי שכטר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אברהם חיים, פרופ' נורית קליאוט, פרופ' מרדכי שכטר.

פרופסור חבר: פרופ' אורי מרינוב, פרופ' בוריס פורטנוב.

מרצה בכיר: ד"ר דברה שמואל.

מרצה: ד"ר אופירה אילון, ד"ר נעם גרינבאום, ד"ר עידו קן, ד"ר משה ענבר.

עמית הוראה: ד"ר קרן אור חן, ד"ר דורית באום, ד"ר ניר בקר, ד"ר ברזילי ישראל, ד"ר רות זוהר, עו"ד צבי לוינסון, ד"ר נאוה סבר, ד"ר ענת סטולר-כץ, ד"ר שלומית פז, ד"ר אריה פיסטינר, ד"ר ברנדה פליקשטיין, פרופ' מנחם רבהון, ד"ר חיים שיינדהורף, ד"ר צביה שפירא, ד"ר שרעבי משה.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' הדס אורן**

שעות קבלה: ימים ב'-ו', בין השעות 10:00-12:00

מיקום: בניין ג'ייקובס, קומה 5, חדר 518

טלפון: 04-8249919, פקס: 04-8249971

דואר אלקטרוני: horen@univ.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://hevra.haifa.ac.il/nature>

הלימודים לתואר שני (מ"א)

מטרת הלימודים

מטרת החוג היא להכשיר כוח-אדם ברמה אקדמית גבוהה לשם התמודדות ופתרון בעיות ניהוליות ויישומיות של קביעת מדיניות וקבלת החלטות בתחום שימור הסביבה ופיתוח בר-קיימא. ייחודו של החוג באימוץ גישה רבת-תחומית מאוזנת וכוללנית להתמודדות עם בעיות הסביבה. ההכשרה מתבססת על תכנית לימודים רבת-תחומית, הכוללת שילוב משלים של קורסים מהתחומים הרלבנטיים במדעי החברה (גיאוגרפיה, כלכלה, מינהל ציבורי, מדע המדינה, פסיכולוגיה וסוציולוגיה) מדעי החיים והטבע, משפטים וטכנולוגיה. להשלמת הלימודים העיוניים ישולבו במערך ההוראה מומחים מהסקטור הציבורי והמשקי.

מתכונת הלימודים

לימודי התואר השני מתנהלים בשני מסלולים:

מסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (34-36 שש"ס – לא כולל לימודי השלמה)*.

מסלול ב' הכולל כתיבת פרויקט בין-תחומי (44-48 שש"ס – לא כולל לימודי השלמה)*.

במסלול א' נכללים קורסי חובה, קורסי בחירה בדרג 3-4 מהחוג ומחוגים אחרים, וכתיבת עבודת גמר מחקרית. עבודת הגמר המחקרית חייבת לשאת אופי בין-תחומי. תלמידים שיהיו מעוניינים וימצאו מתאימים יוכלו להצטרף למסלול זה במהלך הסמסטר השני של השנה הראשונה ללימודיהם בחוג.

במסלול ב' נכללים קורסי חובה, קורסי בחירה בדרג 3-4 מהחוג ומחוגים אחרים וכתיבת פרויקט בין-תחומי.

תוכניות הלימודים במסלול א' ו-ב' חייבות אישור של ועדת המ"א החוגית.

* בשני המסלולים א' ו-ב' קורסי השלמה הם קורסי חובה שאינם נלקחים בחשבון לצבירת מכסת השעות לתואר, והציונים בקורסים אלה אינם נכללים בממוצע הציונים הסופי.

תנאי הקבלה

לחוג יתקבלו בוגרי תואר ראשון עם ציון ממוצע 80 ומעלה ממוסד אקדמי מוכר. במידת הצורך, תותאם תכנית לימודי השלמה אישית לכל תלמיד, אשר תקבע על-ידי ועדת הקבלה החוגית בהתאם ללימודים בתואר הראשון. מועמדים ללימודים יתבקשו להעביר עם הרשמתם למזכירות הרשמה גיליונות ציונים מעודכנים ככל האפשר של לימודיהם הקודמים ומכתב מלווה המפרט את הרקע התעסוקתי שלהם, את הסיבות לבחירת החוג, את תחומי העניין ואת תוכניותיהם לעתיד.

המועמדים יוזמנו לראיון אישי בפני ועדת הקבלה. הועדה רשאית, על פי שיקוליה, להחמיר או להמליץ להקל בתנאי הקבלה הנ"ל, ובתנאי שאלה לא יעמדו בסתירה לתנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים. ועדת הקבלה תמליץ בפני הרשות ללימודים מתקדמים על קבלה ללימודים, אולם, ההחלטה הסופית על אישור הקבלה נתונה בידי הרשות ללימודים מתקדמים. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים. לכל תלמיד/ה בחוג חייבת להיות כתובת דואר אלקטרוני והוא/היא חייב/ת להיות בעל/ת ידע בסיסי בהפעלת המחשב.

משך הלימודים

במסלול א' – עד 3 שנים
במסלול ב' – עד שנתיים

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת קורסים משלוש קבוצות: 1) קורסי השלמה (2 קורסי חובה המשותפים לכל תלמידי החוג (3 קורסי בחירה).

תכנית הלימודים כוללת סיורים בקורסי השלמה, חובה ובחירה. סיורי חובה אלה אינם מתקיימים בימי הלימוד, אך הם חלק אינטגרלי מהקורסים.

לימודי ההשלמה

לימודי ההשלמה, בהתאם לרקע האקדמי של התלמיד, מורכבים מקורסים ברמת הב"א, ובדרך-כלל לא יעלו בהיקפם על 16 ש"ס (ולא יותר מ-5 קורסים). ועדת הקבלה תקבע את היקף לימודי ההשלמה באותם תחומים שלא נלמדו במסגרת לימודי התלמיד לתואר הראשון. לפני תחילת שנת הלימודים יערכו מבחני פטור בקורסים: מבוא לגיאוגרפיה פיזית, מבוא לאקולוגיה, יסודות בביולוגיה ובקורס סטטיסטיקה למדעי הסביבה. תלמידים שיעמדו בהצלחה בבחינה יהיו פטורים מלימודים באותו הקורס.

תלמידים שקורסי ההשלמה שלהם הם בהיקף של עד 8 ש"ס יוכלו, בהמלצת הועדה החוגית ללימודים מתקדמים ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים, להתקבל כתלמידים "מן המניין". תלמידים שלימודי ההשלמה שלהם כוללים יותר מ-8 ש"ס יתקבלו כתלמידים "על תנאי" ולאחר סיום חובותיהם בלימודי ההשלמה יוכלו לעבור למעמד של תלמיד "מן המניין". בכל מקרה, סיום ההשלמות בציון הנדרש יהווה תנאי להמשך הלימודים בשנה ב'. תלמידים במעמד מן המניין / על תנאי חייבים להשיג בקורסי ההשלמה ציון ממוצע של 76.

מסלול לקראת הצגת מועמדות למ"א:

בסמכות ועדת הקבלה החוגית לקבל תלמידים להשלמות בלבד ע"פ שיקול דעתה. תלמידים אלה לא נחשבים לתלמידי החוג והם ילמדו במסלול לקראת הצגת מועמדות למ"א. רק לאחר שיסימו קורסי ההשלמה בציון ממוצע של 80 יוכלו להירשם שוב לחוג ללימודי תואר שני ולהתקבל כתלמידים מן המניין. ציון מעבר מינימאלי בקורס השלמה הוא 66. קורסי השלמה אינם נלקחים בחשבון לצבירת מכסת השעות לתואר והציונים בקורסים אלה אינם נכללים בממוצע הציונים הסופי.

לימודי ההשלמה כוללים את השיעורים הבאים:

ש"ס	שם הקורס
2	1. מבוא לג"ג פיזית
2	2. מבוא לאקולוגיה
4	3. יסודות בביולוגיה (ש"ת)
4	4. מבוא לכלכלה (ש"ת)
4	5. סטטיסטיקה למדעי הסביבה (ש"ת)
16 ש"ס	סה"כ קורסי השלמה לא לשקלול

הערות:

תלמידים במעמד "מן המניין" ובמעמד "על תנאי" יוכלו להשתתף בלימודי החובה של התכנית במקביל לקורסי ההשלמה אשר נקבעו להם.
 פטור על קורס "מבוא לכלכלה" ניתן יהיה לקבל רק ע"ס הצגת אישורים על סיום קורס "מבוא לכלכלה א' לכלכלנים" שהועבר במוסד מוכר להשכלה גבוהה.

קורסי חובה המשותפים לכל תלמידי החוג

שנה א'	שם הקורס	זיכוי בשש"ס
1.	מבוא בין תחומי לניהול משאבי טבע וסביבה	2
2.	מערכי מחקר בלימודי סביבה	2
3.	מבוא לניהול	2
4.	היבטים כלכליים בניהול משאבי סביבה*	2
5.	מדיניות מנהל סביבתי	2
6.	תסקירי השפעה על הסביבה***	2
7.	שיטות מחקר ב"ס" (ש"ת)	3
8.	שילוב עקרונות אקולוגיים בתכנון	2
9.	הסביבה בעיני המשפט	2
10.	כלכלת משאבי טבע*	3
11.	סמינר חוגי וימי עיון****	—
סה"כ קורסי חובה בשנה א'		22 שש"ס

תלמיד חייב להשלים בשנה הראשונה מינימום 20 שש"ס מתוך 27 שש"ס של קורסי החובה. ניתן להשלים קורסי חובה בשנה ב'.

פטור על קורס חובה ניתן באישור מורה הקורס בלבד. הדבר מחייב השלמת ששס"ים בקורס בחירה.

- * יש להשלים את השיעור "מבוא לכלכלה" לפני שלוקחים שני קורסים אלה.
- ** יש להשלים את השיעור "סטטיסטיקה למדעי הסביבה" לפני שלוקחים קורס זה.
- *** יש להשלים את השיעור "מדיניות מנהל סביבתי" לפני שלוקחים קורס זה.
- ****ב-2 שש"ס יזוכה תלמיד שיהיה נוכח ב-35 מפגשים לפחות של הסמינר החוגי וב-5 ימי עיון מצטברים בשנתיים אקדמיות. על הסטודנטים להגיש דו"ח על ימי העיון. ההשתתפות בימים אלה היא מעבר למטלות הקורסים בתכנית הלימודים.

קורסי חובה

שנה ב'	שם הקורס	זיכוי בשש"ס
1.	GIS	3
2.	סמינר חוגי וימי עיון*	2
3.	סמינר להכנת פרוייקט בין תחומי מורי החוג	=
סה"כ קורסי חובה בשנה ב'		5 שש"ס

* ראה הערה על הסמינר החוגי בקורסי חובה שנה א'.

פרויקט בין תחומי -

תלמידי מסלול ב' חייבים להיות במעמד "מן המניין" כתנאי להשתתפותם בסמינר להכנת פרויקט בין תחומי וכתנאי להגשת הפרויקט. כמו כן הם חייבים להשלים בשנה הראשונה ללימודיהם בחוג את הקורסים הבאים: כלכלת משאבי טבע או היבטים כלכליים בניהול משאבי טבע וסביבה, מדיניות מינהל סביבתי, שיטות מחקר ב', מערכי מחקר בלימודי סביבה.

קיימות שתי אפשרויות להגשת פרויקט:

1. פרויקט בין תחומי בקבוצה של כ-2-3.
2. פרויקט בין תחומי אישי. פרויקט הגמר שייכתב באופן עצמאי על-ידי התלמיד ייקרא "פרויקט גמר אישי".

נהלים מפורטים והנחיות להגשת הפרויקטים יינתנו בחוג.

קורסי בחירה

שנה ב'

קורסי הבחירה מחולקים ל-5 אשכולות: גיאוגרפיה ותכנון, כלכלה, טכנולוגיה וניהול, ביולוגיה ואקולוגיה, משפט וחינוך.

תלמיד מסלול א' ישלים בשנה השנייה של לימודיו קורסי בחירה בהיקף של 4-7 שש"ס מתוך 3 אשכולות. התלמיד, באישור יו"ר ועדת מ"א, יוכל להשתתף בקורס בדרג 4 ובהיקף של עד 4 שש"ס מתוך היצע הקורסים בחוגים אחרים. תלמיד במסלול א' יכול להירשם לקורס אחד בלבד בהיקף של 4 שש"ס.

תלמיד מסלול ב' ישלים בשנה השנייה של לימודיו קורסי בחירה בהיקף של 17-21 שש"ס מתוך חמשת האשכולות. התלמיד, באישור יו"ר ועדת מ"א יוכל להשתתף בקורס בדרג 4 ובהיקף של עד 4 שש"ס מתוך היצע הקורסים בחוגים אחרים. תלמיד במסלול ב' יכול להירשם למקסימום שני קורסים בהיקף של 4 שש"ס.

הערות:

קורסי בחירה מסוימים יינתנו רק אחת לשנתיים. פתיחה של קורס בחירה מותנית במספר מינימאלי של משתתפים. השתתפות בחמישה ימי עיון/כנסים מדעיים מצטברים בשנתיים אקדמיות תזכה את התלמיד ב-2 שש"ס, כפי שנכתב בפרק הון בקורסי החובה.

תנאי המעבר משנה א' לשנה ב'

1. תלמידים שנשלחו בשני קורסי השלמה או יותר לא יוכלו להמשיך לימודיהם בחוג.
2. תלמידים שנשלחו בשני קורסי חובה או יותר לא יוכלו להמשיך לימודיהם בחוג.
3. תלמידים שנשלחו בקורס חובה יצטרכו לחזור עליו שנית בשנה העוקבת. במידה ויכשלו שוב לא יוכלו להמשיך לימודיהם בחוג.
4. השלמת מינימום 20 מתוך 27 שש"ס של קורסי חובה.
5. ראה תנאי השתתפות בסמינר להכנת פרויקט בין-תחומי.

מעבר למסלול א'

1. עבודת הגמר המחקרית היא בין-תחומית ודורשת הנחייה של 2 מנחים לפחות. למסלול א' יופנו תלמידים מצטיינים ע"ס הישגיהם הלימודיים בחוג, כולל בקורסי השלמה.
2. המבקשים ללמוד במסלול א' יקבלו במזכירות החוג הנחיות להגשת הצעה לעבודת גמר מחקרית ורשימת מנחים מוצעת ויגישו לראש החוג את הצעתם לעבודת הגמר המחקרית לא יאוחר משבועיים לפני סוף סמסטר ב' של שנה א'.
3. סטודנט במסלול א' צריך לסיים את הכנת ההצעה ולקבל עליה אישור, עד סוף הסמסטר השלישי ללימודיו.

תלמידי החוג מתבקשים לעיין בתקנון ללימודי תואר שני, בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה. לקבלת פרטים נוספים, כמו: משך הלימודים הנורמטיבי, בחינות, ציונים ועבודות, הפסקה/חידוש/הארכה/חופשה מלימודים, נוהל ערעור על ציוני קורסים, עבודת מחקר ועוד. כתובת האתר: <http://research.haifa.ac.il/graduate>

סה"כ הלימודים לתואר המ"א

מסלול א'	חובה	24 שש"ס
	בחירה	12-10 שש"ס
סה"כ 36-34 שש"ס		

מסלול ב'	חובה	24 שש"ס
	בחירה	24-20 שש"ס
סה"כ 48-44 שש"ס		

שקול הציונים

מסלול א'	קורסי חובה ובחירה (לא כולל השלמות)	50%
	כתיבת עבודת גמר מחקרית	50%
סה"כ 100%		

מסלול ב'	לימודי חובה ובחירה (לא כולל השלמות)	70%
	פרויקט בין-תחומי	30%
סה"כ 100%		

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' אורי לויתן

יו"ר הוועדה החוגית לתואר ב"א: ד"ר מאיר יעיש

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מאג'ד אלחאג', פרופ' יצחק הרפז, פרופ' גבריאל וימן, פרופ' יהודה מטרס (אמריטוס), פרופ' צבי סובל (אמריטוס), פרופ' יצחק סמואל (מומחה), פרופ' סמי סמוחה, פרופ' גדעון פישמן, פרופ' ורד קראוס, פרופ' הנרי רוזנפלד (אמריטוס), פרופ' מנחם רוזנר (אמריטוס).

פרופסור חבר:

פרופ' דבורה ברנשטיין, פרופ' מרים דורנשטיין (אמריטוס), פרופ' אורי לויתן, פרופ' מיכאל סולטמן (אמריטוס), פרופ' אריה רטנר, פרופ' יורם כרמלי.

מרצה בכיר:

ד"ר נורית בירד-דוד, ד"ר אורי בן-אליעזר, ד"ר אסף דר, ד"ר מאיר יעיש, ד"ר יובל יונאי, ד"ר גוסטבו מש, ד"ר רבקה רייכמן, ד"ר אילן תלמוד.

מרצה:

ד"ר שאול אורג, ד"ר טלי כץ-גרו, ד"ר עליזה לוין, ד"ר עמליה סער.

מדריך ד"ר:

ד"ר סיגל גולדין.

עמית הוראה:

פרופ' צבי איזיקוביץ, מר גיורא אילון, שופט חנוך אריאל, גב' אתי בן-זיו, מר שלמה גץ, ד"ר הדס הרמתי, ד"ר סיביל היילברון, ד"ר מאיר חובב, מר באדי חוסייסי, גב' דליה יזרעאלי, מר טל ישראלי, גב' מיכל כץ, מר יורם מלמד, ד"ר חביאר סימונוביץ, ד"ר ענבר פיזנט, מר אורי צורף.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' קלרה פרוקופף**

מרכזת תארים מתקדמים: **גב' שלומית כהן**

מזכירת החוג: **גב' שירלי דגן**

מיקום: בניין רבין, קומה 7, חדר 7006

שעות קבלה: ימים א'–ה', בין השעות 11.00–13.00.

טלפון: 8240995, 8249506, 8249643; פקס: 8240819

אתר החוג באינטרנט: hevra.haifa.ac.il/soc

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

חברה ותרבות הם מושגים מופשטים המעצבים אותנו ואת יכולתנו להעניק משמעות לקיומנו. הלימודים לתואר ראשון בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מעוצבים להעניק לסטודנטים כלים לניתוח ביקורתי של מערכות חברתיות ותרבותיות. קורסי החובה והבחירה, הסמינרים העיוניים והמחקריים יעניקו לסטודנטים כלים בסיסיים למחקר חברתי ותובנות על החברה הישראלית על מורכבותה החברתית, כמו גם על תרבויות וחברות מרוחקות בהודו, דרום אמריקה, האיים הקריביים ועוד. בוגרי החוג יוכלו להסתייע בידע שרכשו לניתוח תופעות חברתיות שונות. העיסוק המקצועי בתחום מותנה בלימודים מתקדמים. לימודי התואר הראשון מכשירים את הסטודנטים ללימודים המתקדמים, המיועדים לרכישת מקצוע והרחבת הידע. הלימודים בחוג מתנהלים הן במסלול החד-חוגי, והן במסלול דו-חוגי לפי בחירת הסטודנטים.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
הערה: תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי ודו-חוגי זהים.

ב.א.למצטיינים בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מפעיל תוכנית לימודים במתכונת חד-חוגית למצטיינים בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה. התוכנית מאפשרת רוחב רב יותר בלימודי התואר הראשון, מסגרת מאתגרת לסטודנטים בעלי יכולות גבוהות והתאמת חלק מהלימודים להתעניינות האישית של הסטודנט. לתוכנית יתקבלו כ-20 סטודנטים בכל שנתון במטרה לאפשר לימוד מעמיק ואינטנסיבי יותר עבור קבוצה קטנה של סטודנטים בעלי פוטנציאל טוב להמשך לימודים לתארים מתקדמים באוניברסיטה.

הקבלה לתוכנית הלימודים תהיה בסוף שנת הלימודים הראשונה, ולמסיימי התוכנית בהצלחה יצורף לתעודת הבוגר ספח המעיד על כך.

פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות החוג.

תוכנית הלימודים המפורסמת כאן חלה על תלמידים אשר מתחילים את לימודיהם (בשנה א') בשנת הלימודים תשס"ו.

חובות הסטודנט בחוג במסלול חד-חוגי

שנה א' (דרג 1)

1.	מבוא לסוציולוגיה – שיעור (סמסטר א')	ש' 4 שש"ס	נ' 5
	מבוא לסוציולוגיה – תרגיל (סמסטר א')	ת' 2 שש"ס	נ' 0
2.	מבוא לאנתרופולוגיה – שיעור (סמסטר א')	ש' 4 שש"ס	נ' 5
	מבוא לאנתרופולוגיה – תרגיל (סמסטר א')	ת' 2 שש"ס	נ' 0
3.	יסודות מחקר חברתי א' – שיעור (סמסטר א')	ש' 3 שש"ס	נ' 4
	יסודות מחקר חברתי א' – תרגיל (סמסטר א')	ת' 2 שש"ס	נ' 0

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

4 נ'	ש' 3 שש"ס	4. יסודות מחקר חברתי ב' – שיעור (סמסטר ב')
0 נ'	ת' 2 שש"ס	יסודות מחקר חברתי ב' – תרגיל (סמסטר ב')
8 נ'	ש' 8 שש"ס	5. שני שיעורי בחירה בחוג (סמסטר ב')
14 נ'	ש'	6. שיעורי בחירה כלליים באוניברסיטה

סה"כ

40 נ'

שנה ב' (דרג 2)

3 נ'	ש' 4 שש"ס	1. תיאוריות סוציולוגיות (סמסטר א')
3 נ'	ש' 2 שש"ס	2. תיאוריות אנתרופולוגיות (סמסטר ב')
4 נ'	ש' 3 שש"ס	3. סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – שיעור (סמסטר א')
0 נ'	ת' 2 שש"ס	סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – תרגיל (סמסטר א')
4 נ'	ש' 3 שש"ס	4. סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – שיעור (סמסטר ב')
0 נ'	ת' 2 שש"ס	סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – תרגיל (סמסטר ב')
20 נ'	ש' 20 שש"ס	5. חמישה קורסי בחירה בחוג
6 נ'	ש'	6. שיעורי בחירה כלליים באוניברסיטה

סה"כ

80 נ'

שנה ג' (דרג 3)

6 נ'	ש' 3 שש"ס	1. מבנה חברתי של ישראל – שיעור (סמסטר א')
0 נ'	ת' 1 שש"ס	מבנה חברתי של ישראל – תרגיל (סמסטר א')
10 נ'	ס"ע 8 שש"ס	2. שני סמינריונים עיוניים במסגרת החוג
5 נ'	ס"מ 4 שש"ס	3. סמינריון מחקרי אחד במסגרת החוג
19 נ'	ש'	4. שיעורי בחירה כלליים באוניברסיטה

סה"כ

120 נ'

חובות הסטודנט בחוג במסלול דו-חוגי

שנה א' (דרג 1)

5 נ'	ש' 4 שש"ס	1. מבוא לסוציולוגיה – שיעור (סמסטר א')
0 נ'	ת' 2 שש"ס	מבוא לסוציולוגיה – תרגיל (סמסטר א')
5 נ'	ש' 4 שש"ס	2. מבוא לאנתרופולוגיה – שיעור (סמסטר א')
0 נ'	ת' 2 שש"ס	מבוא לאנתרופולוגיה – תרגיל (סמסטר א')
4 נ'	ש' 3 שש"ס	3. יסודות מחקר חברתי א' – שיעור (סמסטר א')
0 נ'	ת' 2 שש"ס	יסודות מחקר חברתי א' – תרגיל (סמסטר א')
4 נ'	ש' 3 שש"ס	4. יסודות מחקר חברתי ב' – שיעור (סמסטר ב')
0 נ'	ת' 2 שש"ס	יסודות מחקר חברתי ב' – תרגיל (סמסטר ב')
4 נ'	ש' 4 שש"ס	5. שיעור בחירה אחד לשנה א' (סמסטר ב')

סה"כ

22 נ'

שנה ב' (דרג 2)

3 נ'	ש' 4 שש"ס	1. תיאוריות סוציולוגיות (סמסטר א')
3 נ'	ש' 2 שש"ס	2. תיאוריות אנתרופולוגיות (סמסטר ב')

ש' 3 שש"ס 4 נ'	3. סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – שיעור (סמסטר א')
ת' 2 שש"ס 0 נ'	סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – תרגיל (סמסטר א')
ש' 3 שש"ס 4 נ'	4. סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – שיעור (סמסטר ב')
ת' 2 שש"ס 0 נ'	סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – תרגיל (סמסטר ב')
ש' 8 שש"ס 8 נ'	5. שני שיעורי בחירה
48 שש"ס 44 נ'	סה"כ

שנה ג' (דרג 3)

ש' 3 שש"ס 6 נ'	1. מבנה חברתי של ישראל – שיעור (סמסטר א')
ת' 1 שש"ס 0 נ'	מבנה חברתי של ישראל – תרגיל (סמסטר א')
ס"ע 4 שש"ס 5 נ'	2. סמינריון עיוני
ס"מ 4 שש"ס 5 נ'	3. סמינריון מחקרי
60 שש"ס 60 נ'	סה"כ

שיעורי בחירה

סטודנט הלומד במסלול דו-חוגי צריך ללמוד בשנה א' שיעור בחירה אחד (מתוך ההיצע לשנה זו) והנותרים – בשנים ב'-ג' (דרג 2). סטודנט הלומד במסלול חד-חוגי צריך ללמוד בשנה א' שני שיעורי בחירה (מתוך ההיצע לשנה זו) והנותרים – בשנים ב'-ג' (דרג 2). במסגרת שיעורי בחירה רשאי הסטודנט לבחור לא יותר משיעור אחד מסוג "הדרכה אישית".

במהלך הלימודים בחוג רשאי סטודנט ללמוד שיעור בחירה אחד בלבד לשיפור ציון.

תנאי המעבר

(א) תנאי המעבר לשנה ב' (דרג 2)

1. כדי לעבור לשנה ב' על סטודנט להשיג:
  - ציון סופי 70 לפחות ב"מבוא לסוציולוגיה".
  - ציון סופי 70 לפחות ב"מבוא לאנתרופולוגיה".
  - ציון סופי 70 לפחות ב"יסודות מחקר חברתי א'".
  - ציון סופי 70 לפחות ב"יסודות מחקר חברתי ב'".

סטודנט שלא עבר את הקורס "מבוא לסוציולוגיה" בסמסטר א', לא יוכל ללמוד שיעור בחירה בסמסטר ב'.

ב) סטודנט יוכל לעבור לשנה ב' על-תנאי, אם עבר בציון 70 לפחות את הקורס "מבוא לסוציולוגיה" ושני קורסי חובה נוספים. על סטודנט לחזור על קורס החובה שבו קיבל ציון פחות מ-70 ועליו לקבל בו ציון 70 לפחות. הוא לא יורשה ללמוד קורסי חובה של שנה ב' – הממשיכים את הקורס החובה אותו לא עבר:

1. אם לא עבר קורס "מבוא לסוציולוגיה", ילמד קורס זה בלבד בסמסטר א' של שנה ב'.
2. אם לא עבר קורס "מבוא לאנתרופולוגיה", לא יורשה ללמוד הקורס "תיאוריות אנתרופולוגיות".

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

ג) סטודנט שלא עבר שני קורסי חובה של שנה א' בציון 70 לפחות, לא יורשה לעלות לשנה ב'.

עמידה בקורס "מבוא לסוציולוגיה" הוא תנאי מעבר הכרחי לשנה ב'.

ד) ציון מעבר בקורסים "סטטיסטיקה לסוציולוגים א' וב' הוא 70 לפחות בכל קורס בנפרד. סטודנט בשנה ב' לא יורשה ללמוד קורס "סטטיסטיקה לסוציולוגים ב'" אם לא עבר בהצלחה את הקורס "סטטיסטיקה לסוציולוגים א'".

ה) תנאי מעבר לשנה ג' (דרג 3-4):

1. סטודנט שנה ב' (דרג 2) שלא עמד בדרישות הקורס "סטטיסטיקה לסוציולוגים א' וב'" לא יוכל להירשם לסמינריון מחקרי שנה ג' (דרג 3).

2. סטודנט שלא עמד בדרישות הקורסים: "תיאוריות סוציולוגיות" ו"תיאוריות אנתרופולוגיות", לא יוכל ללמוד סמינריון עיוני.

ו) סטודנט שלא עמד בדרישות קורס בחירה, יחויב לחזור על לימוד מקצוע זה או לבחור מקצוע בחירה אחר תחתיו. סטודנט המבקש פטור מקורסי סטטיסטיקה על סמך לימודיו בחוגים:

סטטיסטיקה, פסיכולוגיה, הוראה וחינוך, חייב להשלים את הנקודות בקורסי בחירה בחוג, אך אינו רשאי ללמוד את אותו הקורס בשני החוגים.

ז) סטודנט שנכשל באחד מקורסי הסטטיסטיקה יהיה חייב לחזור על הקורס בחוג לסוציולוגיה ולא יוכל ללמוד את הקורס בחוג אחר.

תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי

סטודנט הבוחר במסלול החד-חוגי החל משנה ראשונה ללימודיו נדרש לעמוד בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

כמו-כן סטודנט יכול לבחור במסלול החד-חוגי החל משנה ב' ללימודיו.

היקף הלימודים במסלול זה מבוסס על 80 נקודות זכות בחוג בתוספת 40 נקודות מכלל חוג הלימוד באוניברסיטה לפי בחירת הסטודנט. סטודנט המצטרף למסלול החד-חוגי החל משנה ב', יזוכה במניין הנקודות שנצברו בחוג השני במהלך שנה א' ללימודיו.

במסגרת 80 הנקודות הנלמדות בחוג, סטודנט חד-חוגי יכול להתמקד באחד ממוקדי הידע הבאים הקיימים בחוג: לימודי עבודה וארגון, לימודי עבריינות וסטייה חברתית, לימודי תרבות ולימודי אי-שוויון בחברה הישראלית ובעולם. קורסים בתחומים אלה ניתנים בחוג בכל שנת לימודים. סטודנטים הלומדים במסלול חד-חוגי ומבקשים להתמקד באחד ממוקדי הידע הללו, יהיו זכאים לעדיפות בהרשמה לקורסים במוקד שיבחרו. בכל שנה תפורסם באתר האינטרנט של החוג רשימת הקורסים הנכללים בכל אחד ממוקדי הידע לאותה שנת לימודים.

סוגי הקורסים בחוג

כמקובל בלימודים אוניברסיטאיים, מציע החוג סוגים שונים של קורסים (כגון: שיעורים, תרגילים, סמינריונים), כמפורט ברשימה של חובות הסטודנט לעיל. להוציא הסמינריונים (רובם או כולם), כל הקורסים הללו הם סמסטריאליים, כשחלקם ניתנים במתכונת של

שיעור + תרגיל. לעומת זאת, הסמינריונים ניתנים ברוב המקרים בשני חלקים: חלק א' בסמסטר ראשון וחלק ב' בסמסטר השני. במקרים אלה אין כל אחד משני החלקים עומד ברשות עצמו, וכשלעצמו אינו מזכה את הסטודנט בנקודות זכות. אלה ניתנים רק כאשר הסטודנט עומד בדרישות הסמינריון על שני חלקיו. מכאן, סטודנט אשר הפסיק השתתפותו בסמינריון לאחר החלק הראשון שלו (הסמסטר הראשון), אין ההשתתפות מוכרת לו. בסמינריון עיוני העבודה תהיה מבוססת על פרסומים מדעיים, בעוד שבסמינריון מחקרי העבודה תושבת על איסוף ועיבוד נתונים, בנוסף לסקירת פרסומים מדעיים. **מספר מועט של סטודנטים לב"א בשנה ג' יוכלו להירשם לסמינר מ"א באישור מרצה ולאחר שעמדו בדרישות קדם.**

חלק משיעורי הבחירה ניתן במתכונת של "הדרכה אישית", דהיינו קורס בקריאה מודרכת של חומר עיוני ומחקרי בתחום מסוים. על הסטודנט להשתתף בפגישות אישיות עם המרצה, לשוחח על חומר הקריאה ולקבל ייעוץ בכתיבת העבודה. **במהלך התואר יכול סטודנט ללמוד קורס אחד מסוג "הדרכה אישית".**

הגשת עבודות סמינריוניות

תלמידים אשר למדו סמינריון בסמסטר א', יגישו את העבודה הסמינריונית עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' יגישו את העבודה עד סוף הקיץ, דהיינו עד תחילת שנת הלימודים. במידה והמרצה ביקש להגיש עבודה סמינריונית קודם לכן, חייב התלמיד בהגשה לפי דרישת המרצה. תלמיד שלא עמד בתנאים אלה, יידרש ללמוד סמינר אחר, במקום סמינר שלמד.

מידע לסטודנטים בחוג לסטטיסטיקה

סטודנטים אשר החוג השני שלהם הוא סטטיסטיקה, יהיו פטורים מקורס "סטטיסטיקה לסוציולוגים א' וב" בחוגינו. במקום הקורסים הנ"ל יהיה על סטודנט ללמוד קורסי בחירה נוספים להשלמת נקודות (מדרג 2). סטודנט אינו רשאי ללמוד את אותו הקורס בשני החוגים.

מידע לסטודנטים בחוג לפסיכולוגיה

סטודנטים אשר החוג השני שלהם הוא פסיכולוגיה, יהיו פטורים מקורס: "סטטיסטיקה לסוציולוגים א'" בשנה ב'. במקום הקורס הנ"ל יהיה על סטודנט ללמוד קורס בחירה נוסף להשלמת נקודות בחוג (מדרג 2).

מידע לסטודנטים בחוג לחינוך

סטודנט הלומד בחוגים סוציולוגיה וחינוך יכול לפי בחירתו ללמוד את הקורס סטטיסטיקה לסוציולוגים א' באחד משני החוגים. בחוג השני הוא ישלים נקודות מתוך קורסי הבחירה (סטטיסטיקה לסוציולוגים א' זהה בתכניו לקורסים של סטטיסטיקה הסקתית ותיאורית יחדיו).

מידע לסטודנטים בחוג המועידים עצמם להוראה

סטודנטים של החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה יכולים ללמוד לתעודת הוראה בסוציולוגיה ובכלכלה. פרטים ניתן לקרוא בדפי מידע של החוג להוראה. סטודנטים של החוג לסוציולוגיה ומדע המדינה יכולים ללמוד לתעודת הוראה באזרחות ובמדע המדינה. פרטים בדפי מידע של החוג להוראה.

תוכנית לימודי ערב

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מקיים תוכנית לימודי ערב. הלימודים במסלול זה נמשכים שלוש שנים ומתקיימים לאורך שלושה סמסטרים בשנה (כולל סמסטר קיץ). מטרת הלימודים במסלול זה היא לאפשר לאנשים עובדים במשרות מלאות ללמוד במשך שעות הערב.

הלימודים מתקיימים במתכונת זהה לתוכנית לימודי היום. מבנה תכנית הלימודים הנו כדלקמן:

חובות הסטודנט בתוכנית לימודי ערב (מסלול דו־חוגי)

		שנה א'	
ש' 4	שש"ס 5 נ'	1. מבוא לסוציולוגיה – שיעור	סמסטר א':
ת' 2	שש"ס 0 נ'	מבוא לסוציולוגיה – תרגיל	
ש' 3	שש"ס 4 נ'	2. יסודות מחקר חברתי א' – שיעור	סמסטר א':
ת' 2	שש"ס 0 נ'	יסודות מחקר חברתי א' – תרגיל	
ש' 3	שש"ס 4 נ'	3. יסודות מחקר חברתי ב' – שיעור	סמסטר ב':
ש"ת 2	שש"ס 0 נ'	יסודות מחקר חברתי ב' – תרגיל	
ש' 4	שש"ס 5 נ'	4. מבוא לאנתרופולוגיה – שיעור	סמסטר קיץ:
ת' 2	שש"ס 0 נ'	מבוא לאנתרופולוגיה – תרגיל	
ש' 4	שש"ס 4 נ'	5. קורס בחירה	
שנה ב'			
ש' 4	שש"ס 3 נ'	1. תיאוריות סוציולוגיות	סמסטר א':
ש' 3	שש"ס 4 נ'	2. סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – שיעור	
ת' 2	שש"ס 0 נ'	סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – תרגיל	
ש' 3	שש"ס 4 נ'	3. סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – שיעור	סמסטר ב':
ת' 2	שש"ס 0 נ'	סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – תרגיל	
ש' 4	שש"ס 4 נ'	4. קורס בחירה	
ש' 2	שש"ס 3 נ'	5. תיאוריות אנתרופולוגיות	סמסטר קיץ:
ש' 4	שש"ס 4 נ'	6. קורס בחירה	
שנה ג'			
ש' 4	שש"ס 6 נ'	1. המבנה החברתי של ישראל – שיעור	סמסטר א':
ש' 1	שש"ס 0 נ'	המבנה החברתי של ישראל – תרגיל	
ס"מ 4	שש"ס 5 נ'	2. סמינר מחקרי	
ס"ע 4	שש"ס 5 נ'	3. סמינר עיוני	סמסטר ב':

חובות הסטודנט בתוכנית לימודי ערב (מסלול חד-חוגי):*

שנה א'

18 נ'	זהה למסלול הדו-חוגי (קורסי חובה)
8 נ'	שיעורי בחירה במסגרת החוג (שני קורסי בחירה)
14 נ'	שיעורי בחירה כלליים מחוץ לחוג
40 נ'	סה"כ

שנה ב'

14 נ'	זהה למסלול הדו-חוגי (קורסי חובה)
16 נ'	שיעורי בחירה במסגרת החוג
10 נ'	שיעורי בחירה כלליים מחוץ לחוג
80 נ'	סה"כ

שנה ג'

6 נ'	זהה למסלול הדו-חוגי (קורסי חובה)
4 נ'	שיעורי בחירה במסגרת החוג
5 נ'	סמינר מחקרי במסגרת החוג
10 נ'	שני סמינריונים עיוניים במסגרת החוג
15 נ'	שיעורי בחירה כלליים מחוץ לחוג
120 נ'	סה"כ

* פתיחתו של מסלול חד-חוגי בתוכנית לימודי ערב מותנית במספר הנרשמים.

פרטים בדבר תנאי קבלה ניתן לקבל במזכירות החוג או במזכירות ההרשמה.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: **טרם נקבע**

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה הינה הרחבת הידע העיוני והמחקרי בתחומי הלימוד השונים. הלימודים יתקיימו בחמש מגמות ההתמחות הבאות: סוציולוגיה עיונית, סוציולוגיה ארגונית-יישומית, קרימינולוגיה וחוק, מחקר חברתי-שימושי, ואנתרופולוגיה.

תנאי קבלה

לתוכנית המ"א, בחמש מגמות ההתמחות, יכולים להתקבל בוגרי אוניברסיטה שהשיגו ציון 82 לפחות בלימודי התואר הראשון בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ובחוג השני. תהליך המיון, לכל מגמות ההתמחות, ייעשה על-ידי ועדת מ"א של החוג, בהסתמך על הישגיו הלימודיים של המועמד בחוגים בהם למד, שאלון אישי, המלצות, ראיון אישי עם המועמד, ומבחן באנגלית. מועמד אשר לא השיג ציון 60 בבחינה באנגלית, יחויב בקורס אנגלית למתקדמים במסגרת לימודי מ"א. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.

סטודנט שיתקבל למגמה אחת ויבקש לעבור למגמה אחרת, יהיה חייב להשלים את כל לימודי החובה של אותה מגמה.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מקבל מועמדים בוגרי חוגים אחרים ללימודי השלמה למ"א לקראת הצגת מועמדות ללימודי מוסמך בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה. זכאים להירשם ללימודים אלו מועמדים שהשיגו ציון 82 בתואר ב"א בשני החוגים. לימודים אלה אינם מקנים תואר ואינם מבטיחים קבלה ללימודי מ"א.

1. המועמדים להשלמות יעברו ראיון קבלה ושקלול בטרם יתקבלו להשלמות. במהלך הראיון יובהרו להם הסיכויים להתקבל לחוג בכלל ולמגמות השונות בפרט.
2. אלה שיתקבלו להשלמות יחוייבו להשיג ממוצע של 88 בקורסי ההשלמה שנקבעו להם.
3. עם התקבלותם להשלמות יבחרו הסטודנטים לפחות בשתי מגמות אלטרנטיביות ויחתמו על הצהרה לפיה, הם מודעים לכך שתנאי הקבלה לתואר שני לחוג הוא ציון 88 בקורסי השלמה, וכי החוג אינו מתחייב לקבל אותם למגמה מסויימת, אלא לאחת מבין שתי המגמות שבחרו.

מסלולי לימודים

החוג מקיים שני מסלולי לימוד: מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית ומסלול ללא כתיבת עבודת גמר – במגמה ארגונית-יישומית ובמגמה לאנתרופולוגיה. במגמה לסוציולוגיה עיונית, במגמה לקרימינולוגיה וחוק ובמגמה למחקר חברתי-שימושי הלימודים הם במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית בלבד.

1. מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – לימודים בהיקף של 36 שש"ס וכן הגשת עבודת גמר מחקרית. משך הלימודים עד 3 שנים. מסלול זה מהווה תנאי להמשך לימודים לתואר שלישי.
2. מסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית – לימודים בהיקף של 48 שש"ס ובחינת גמר שתבדוק ידע והבנה בספרות סוציולוגית ואנתרופולוגית עדכנית. סטודנטים הלומדים במסלול זה אין באפשרותם להמשיך לימודים לתואר שלישי. משך הלימודים במסלול זה עד שנתיים. תלמיד חייב לגשת לבחינת גמר עד 30.11 בתום שנת הלימודים השנייה

ללימודיו. כדי לגשת לבחינת גמר, תלמיד חייב לסיים את כל חובות השמיעה ולקבל ציונים בכל המקצועות, אשר למד, חודש לפני מועד הבחינה.

תנאי קבלה למסלולים

1. תנאי הקבלה ללימודי תואר מ"א יהיו זהים לכל הסטודנטים.
2. בתום השנה הראשונה ללימודיו, יודיע הסטודנט למזכירות החוג, באיזה מסלול בכוונתו להשתלב.
3. ציון המעבר משנה א' לשנה ב' בכל המגמות יהיה 76 לקורסי החובה וציון ממוצע כללי של 80, בכל הקורסים בשנה א'.
4. המעבר ממגמה למגמה אפשרי באישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שני. במקרה של מעבר ממגמה למגמה יחויב הסטודנט בכל הדרישות של המגמה החדשה, אך יכול לקבל "פטור" עבור לימודיו במגמה אשר בה למד, כמילוי חלקי של הדרישות למגמה החדשה.

תכנית הלימודים במסלול הלימודים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א')

מגמה לסוציולוגיה עיונית

מגמת הסוציולוגיה העיונית תעסוק בסוציולוגיה כתחום מדעי – עיוני ומחקרי. המגמה תשלב עיסוק בסוגיות היסוד של הסוציולוגיה, בהתפתחויות העכשוויות ובמוקדי עניין של תלמידי המגמה. כוונת התוכנית להקנות הכשרה תיאורטית ומתודית שתאפשר התמודדות עם סוגיות מרכזיות, עם פולמוסים תיאורטיים עכשוויים, ועם היבטים שונים של המחקר הסוציולוגי. תוכנית הסוציולוגיה העיונית תתמקד בנושאי השליטה והריבוד בחברה, בהגדרתם הרחבה – תופעות של קונפליקט ושינוי חברתי, דפוסי דומיננטיות ויחסי המבנה החברתי והאנשים הנוטלים בו חלק. למגמה יתקבלו סטודנטים המעוניינים בכתיבת עבודת גמר מחקרית.

קורסי חובה

1. תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א (חובה בשנה א') 3 שש"ס
  2. סדנה לתלמידי מחקר 2 שש"ס
  3. סוגיות נבחרות בחברה ישראלית 3 שש"ס
  4. סוגיות מרכזיות בסוציולוגיה עכשווית 4 שש"ס
- יש לבחור שני קורסים מתודולוגיים מבין הקורסים הבאים:
- סטטיסטיקה למתקדמים 4 שש"ס
  - מתודולוגיה של עבודת שדה אנתרופולוגית 4 שש"ס
  - פרספקטיבות היסטוריות והיסטוריוגרפיות 4 שש"ס
  - סדנה בראיונות עומק 4 שש"ס
- סה"כ 20 שש"ס**

שיעורי בחירה
 סמינריוני בחירה
סה"כ

16 שש"ס
 36 שש"ס

מגמה לאנתרופולוגיה

תוכנית הלימודים באנתרופולוגיה מיועדת להציג לסטודנט מסגרות תיאורטיות ומתודולוגיות שמתוכן יוכל הסטודנט לפתח נושא למחקר בתחום האנתרופולוגיה התרבותית-חברתית. עבודת הגמר המחקרית תתבסס על עבודת שדה באמצעות שיטה הנקראת "תצפית משתתפת".

קורסי חובה

1. סוגיות קלאסיות במחשבה האנתרופולוגית 4 שש"ס
2. קריאה ביקורתית במבחר מן הספרות האתנוגרפית 4 שש"ס
3. סוגיות נבחרות במחשבה אנתרופולוגית בת זמננו 4 שש"ס
4. גישות אנליטיות לבעיות אמפיריות במחקר איכותני 4 שש"ס
5. פרקטיקה ואתיקה במחקר איכותני אתנוגרפי 3 שש"ס
6. סדנה לתלמידי מחקר 2 שש"ס
7. סוגיות נבחרות בחברה ישראלית 3 שש"ס

סה"כ

24 שש"ס

קורסי בחירה (שלושה סמינריונים)

12 שש"ס
 36 שש"ס

סה"כ

מגמה לסוציולוגיה ארגונית-יישומית

תכנית הלימודים בסוציולוגיה ארגונית-יישומית מכוונת להכשיר סטודנטים המתמחים בתחום הארגוני, במשמעותו הרחבה, כולל היבטים סוציולוגיים של עולם העסקים ושל שוק העבודה. התוכנית נועדה להקנות לסטודנטים ידע תיאורטי, מתודולוגי ואמפירי בתחום זה ולפתוח בפניהם אשנב ליישומים אפשריים של הידע הנרכש בפיתוח ארגוני, ביזמות עסקית, בתכנון ובניהול שינויים, בהנחיה, בהדרכה, בהערכה ובייעוץ לארגונים מסוגים שונים.

קורסי חובה

1. תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א 3 שש"ס
2. סדנה לתלמידי מחקר 2 שש"ס
3. סטטיסטיקה למתקדמים 4 שש"ס
4. סוגיות נבחרות בחברה הישראלית 3 שש"ס
5. חקר ארגונים מורכבים (חובה בשנה א') 4 שש"ס
6. פרקטיקום (דרישת קדם: חקר ארגונים מורכבים) 4 שש"ס

סה"כ

20 שש"ס

קורסי בחירה
סה"כ

16 שש"ס
 36 שש"ס

קורסי בחירה

קורסי בחירה יהיו כולם בתחום ההתמחות ויעסקו בנושאים כגון: שינוי ופיתוח ארגוני, סוגיות מתקדמות בסוציולוגיה ארגונית, סוציולוגיה יישומית.

מגמה לקרימינולוגיה וחוק

מגמת ההתמחות בקרימינולוגיה וחוק מיועדת להקנות לסטודנטים ידע עיוני ומחקרי רחב בתחום הקרימינולוגיה. במסגרת הלימודים תינתן לסטודנטים אפשרות להכיר ולהתעמק בסוגיות הקשורות בתחום הסטייה, הפשיעה, עבריינות נוער, מערכת החוק והמשפט ואכיפתם. הקורסים שילמדו במסגרת התוכנית יעסקו הן בהיבטים התיאורטיים והן בתחומי המחקר והמתודולוגיה.

קורסי חובה

3 שש"ס	1. תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
2 שש"ס	2. סדנה לתלמידי מחקר
3 שש"ס	3. סוגיות נבחרות בחברה הישראלית
4 שש"ס	4. סטטיסטיקה למתקדמים
<u>4 שש"ס</u>	5. סוגיות בקרימינולוגיה – היבטים תיאורטיים ומתודולוגיים*
16 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

<u>20 שש"ס</u>	סה"כ	(באישור ראש המגמה)
36 שש"ס	סה"כ	

(* "סוגיות בקרימינולוגיה" הוא קורס חובה בשנה א' של המגמה.

סטודנטים שלא למדו קורסים בקרימינולוגיה בתואר ראשון ידרשו לקחת השלמות. שיעורי בחירה חייבים להיות בהיקף של 20 שש"ס. בהתאם להסדר עם הפקולטה למשפטים יכולים סטודנטים של המגמה להירשם לקורסים בפקולטה למשפטים כשיעורי בחירה, בתיאום עם ראש המגמה לקרימינולוגיה.

מגמה למחקר חברתי-שימושי

תוכנית הלימודים במגמה למחקר חברתי-שימושי נועדה להקנות לסטודנטים ידע ומיומנות בתחומים הבאים: ביצוע סקרים חברתיים מסוגים שונים, מחקרי הערכה של תוכניות חברתיות, ניהול מאגרי מידע דמוגרפי וסוציו-כלכלי, שיטות סטטיסטיות לעיבוד וניתוח נתונים, שיטות לניתוח מדיניות ציבורית והערכתה. במהלך השנה השניה יתנסו סטודנטים של המגמה בארגון ובניהול של מחקרים חברתיים-שימושיים במכוני מחקר שונים.

קורסי חובה

3 שש"ס	1. תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
2 שש"ס	2. סדנה לתלמידי מחקר

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

3 שש"ס	3. סוגיות נבחרות בחברה ישראלית
4 שש"ס	4. סטטיסטיקה למתקדמים
4 שש"ס	5. סקרים
4 שש"ס	6. פרקטיקום (דרישת קדם: קורס "סקרים")
20 שש"ס	סה"כ

16 שש"ס	קורסי בחירה
36 שש"ס	סמינריונים בהיקף סה"כ

סדנת מחקר

סדנת המחקר מיועדת לסייע לתלמידי התואר השני בשלבים השונים של חשיבה, גיבוש וכתובת ההצעה לעבודת הגמר המחקרית. הסדנה תעסוק במעבר משלב הרעיון לשלב המעשי שבו מתרגם החוקר את רעיונותיו לשאלות והשערות מחקר. כמו כן, הסדנה תעסוק בעקרונות של כתיבת הצעת מחקר בצורה בהירה תוך התייחסות לדוגמאות מתחומים שונים. הסדנה תלווה בהדגמות מתחומי הסוציולוגיה והאנתרופולוגיה ותתייחס לקשר רחב של שיטות מחקר. בשלב הסופי, מטרת הסדנה לקרב את תלמידי התואר השני להצעות המחקר שעליהם להגיש.

ציון סופי במסלול א'

הציון הסופי יהיה מורכב מממוצע הציונים של קורסי המ"א (50%) וציון עבודת הגמר המחקרית (50%).

מסלול הלימודים ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית במגמות אנתרופולוגיה וסוציולוגיה ארגונית-יישומית (מסלול ב')

הלימודים במסלול זה יהיו בהיקף של 48 שש"ס, ויהיו מורכבים משני חלקים:

מגמה לסוציולוגיה ארגונית-יישומית

20 שש"ס	קורסי חובה
	זהה למסלול א' סה"כ

28 שש"ס	קורסי בחירה
48 שש"ס	סמינריונים בהיקף סה"כ

מגמה לאנתרופולוגיה

קורסי חובה

24 שש"ס

הה למסלול א' סה"כ

קורסי בחירה

24 שש"ס

סמינריונים בהיקף

48 שש"ס

סה"כ

בחנית גמר: סטודנט במסלול ללא עבודת גמר יידרש לעמוד בבחינת גמר, בנוסף למטלות של השיעורים השונים. הבחינה תתבסס על רשימה ביבליוגרפית שתפורסם מראש. הבחינה תינתן פעם בשנה, במתכונת של בחינת כיתה. הסטודנטים חייבים להירשם מראש במזכירות החוג לבחינה. סטודנט חייב לסיים את כל חובות הקורסים בחוג, כולל קבלת כל הציונים, כתנאי לרישום לבחינה. ציון המעבר של הבחינה יהיה 80 לפחות. סטודנט יוכל לגשת לבחינת הגמר עד פעמיים במהלך לימודיו. הבחינה השנייה תהיה במועד הבא הקרוב. ציון האחרון הוא הציון הקובע. ציון הבחינה יהווה 30% מהציון הסופי לתואר.

הרכב ציון הסופי: 70% מממוצע הציונים של קורסי מ"א, 30% ציון מבחן הגמר.

סמינריון מחלקתי

בנוסף על הקורסים הנ"ל חייב סטודנט הרשום ללימודי מ"א להשתתף בסמינריון המחלקתי המתקיים בדרך כלל אחת לשבועיים בימי ג' בין השעות 14.00-16.00.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי (דוקטור): **פרופ' דבי ברנשטיין**

לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" על סטודנט המחקר לתכנן ולבצע מחקר מקורי ועצמאי, שיש בו תרומה מהותית לקידום הידע וההבנה בתחום המחקר, ולכתוב חיבור מדעי לפי נוהגי המבנה והמינוח המקובלים בספרות המקצועית. חיבור זה ייקרא עבודת דוקטור. כמו-כן, חייב סטודנט המחקר להוכיח כי הוא שולט בחומר הרקע בתחום המחקר ובספרות המקצועית בתחום ההתמחות ולעמוד בהצלחה בלימודים שהוטלו עליו (ובכללם לימודי השלמה ולימודי שפות) ובכל יתר החובות שחלות על-פי התקנון.

תנאי קבלה לשלב המועמדות ומסלולי הלימודים

רשאי להגיש מועמדות כסטודנט לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) מאוניברסיטה בארץ או בחוץ-לארץ, אשר השיג לפחות ציון "טוב" (80) בלימודי תואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר המחקרית. קריטריוני הקבלה העיקריים: ציון גמר, המלצות,

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

קיצור מהלך חיים, מסמך "הצהרת כוונות" (פרטים על שילוב לימודי דוקטורט בחיי המועמד ופיתוח של הנושא לעבודת הדוקטור), הסכמת מנחה בכתב המוכן להנחותו בעבודת הדוקטור וראיון אישי.

סטודנט המתקבל ללימודים ולמחקר לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" ייקרא סטודנט מחקר שלב א' עד לאישור הצעת המחקר על-ידי הרשויות המוסמכות באוניברסיטה, וסטודנט מחקר שלב ב' לאחר אישורה.

לימודי דוקטורט

- א. מדריך עבודת הדוקטור והמנחה/ים יקבעו לסטודנט המחקר את תוכנית הלימודים ואת היקפה. הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תאשר את התוכנית. מועמדים שהתואר השני שלהם איננו בסוציולוגיה או באנתרופולוגיה יהיו חייבים בלימודי השלמה. הוועדה רשאית להטיל על הסטודנט חובת בחינה (בכתב או בע"פ) בשיעורים שהסטודנט נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים – נדרשת רק חובת השתתפות פעילה.
- ב. כל סטודנט לתואר שלישי חייב ללמוד בסדנה לתלמידי דוקטורט של החוג.

תנאי קבלה לשלב המחקר

על מנת לעבור משלב מחקר א' (השלב שלפני אישור הצעת המחקר) לשלב מחקר ב', יגיש הסטודנט הצעת מחקר שתאושר על-ידי המנחה/ים והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. ההצעה תכלול את נושא העבודה ותוכנית מפורטת של המחקר המתוכנן. הוועדה תקבע את יכולתו של התלמיד לבצע את המחקר ותמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על אישור ההצעה.

לאחר אישור ההצעה יעבור המועמד לשלב המחקר. פרק הזמן המקובל להשלמת מכסת הלימודים ולבצוע המחקר לקבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה" הוא שלוש שנים (עם אפשרות הארכה לשנה רביעית על פי נימוקים והמלצות). שלב מחקר א' יארך שנה.

עם סיום עבודת המחקר יגיש הסטודנט את עבודתו המודפסת באישור המדריך לוועדת דוקטורט של החוג. לאחר בדיקה כי אכן סיים את כל חובותיו כנדרש על-פי התקנון, תמליץ ועדת הדוקטורט בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על מינוי שופטים.

סטטיסטיקה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' אבנר הלוי

**חברי הסגל האקדמי
פרופסור מן המניין:**

פרופ' מנחם ברג (פרופ' אמריטוס), פרופ' שאול בר-לב,
פרופ' שמואל גל, פרופ' גדעון ויס, פרופ' נפתלי לנגברג,
פרופ' אהוד מקוב, פרופ' דוד פרי, פרופ' דוד פרג'י,
פרופ' בנימין רייזר.

פרופסור חבר:

פרופ' אבנר הלוי, פרופ' בנימין לויקסון, פרופ' זינובי לנדסמן,
פרופ' אסתר פרוסטיג.

מרצה בכיר:

ד"ר אלכסנדר גולדנשלוגר, ד"ר נויה גלאי, ד"ר אורי דוידוב.
ד"ר יובל נוב.*

מרצה:

עמיתי הוראה:

ד"ר עידו אליעזר, ד"ר יונית ברון, גב' מיכל ברזילי,
ד"ר ניצה ברקן, פרופ' דאוד בשותי, ד"ר אורנה דריזין,
ד"ר לין היאמס, ד"ר איריס וילנאי-יעבץ, פרופ' אברהם
זקס, פרופ' שלמיהו זקס, ד"ר מוטי יגר, גב' חנה מנור,
גב' אדוה עבדי-קרסיקוב, מר רז צברי-טופז, גב' ענת
קופזון, ד"ר שוש שגיא.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' חנה אברהם**

מזכירת החוג: **גב' עופרה בלום**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

טלפון: 04-8240932 (מערכת ניתוב שיחות), 04-8240563

פקס: 04-8253849

מיקום: קומה 8, בנין רבין

דואר אלקטרוני: student@stat.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://stat.haifa.ac.il/>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

להכשיר אנשי מקצוע בתחומי הסטטיסטיקה וההסתברות, ולאפשר למגוון של תלמידים מחוגים שונים באוניברסיטה לרכוש כלים הסתברותיים וסטטיסטיים להם הם נזקקים במסגרת מחקריהם ולימודיהם.

תנאי קבלה לחוג

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

תוכנית הלימודים

תוכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התוכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, וכן בהודעות ובחוזרים המופיעים בלוח המודעות במהלך השנה. החוג מפעיל שני מסלולי לימוד לתואר בוגר: מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי.

החטיבה באקטואריה

החטיבה באקטואריה נועדה להקנות ידע בתחומים הקשורים באיזודאות פיננסית; ידע המיושם בתעשית הביטוח, קרנות הפנסיה והבנקאות. קורסים מסוימים בחטיבה מהווים קורסי עזר למגמת המ"א באקטואריה וכן כחלק מתוכנית לימודי התעודה באקטואריה של אוניברסיטת חיפה המוכרת על-ידי המכון הבריטי לאקטואריה ואגודת האקטוארים בישראל. תלמידי החטיבה שסיימו את לימודיהם בהצלחה יוכלו להמשיך בתוכנית לימודי התעודה באקטואריה או במגמת המ"א תוך הכרה במקצועות החטיבה הרלוונטיים.

היחידה לייעוץ סטטיסטי

היחידה לייעוץ סטטיסטי מעוגנת בפקולטה למדעי החברה ונמצאת בפיקוח אקדמי של החוג לסטטיסטיקה. חברי היחידה הם אנשי סגל בחוג לסטטיסטיקה וסטודנטים לתארים מתקדמים במסלול לסטטיסטיקה יישומית ומגמת ביסטטיסטיקה. היחידה מספקת שירותי ייעוץ סטטיסטי לחוקרים ולסטודנטים באוניברסיטה ולגופים חוץ אוניברסיטאיים. ביחידה פועל מרכז סקרים טלפוניים ממוחשב.

בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון ניתנת האפשרות לתלמידים מצטיינים להשתלב בפרויקט ייעוץ ביחידה לשם צבירת נסיון מעשי בתחום.

מסלול מואץ לתואר שני

תלמיד לתואר ראשון אשר יסיים את כל קורסי החובה בחוג בתוך שנה ב' ללימודיו בציון ממוצע 90 ומעלה רשאי להגיש מועמדותו למסלול המואץ לתואר שני. מסלול זה מחייב לימודי תואר שני במסלול המחקרי והשלמת כל המטלות של שני התארים (ראשון ושני) בארבע שנים, כולל הגשת עבודת גמר מחקרית.

תקנון לימודים

תוכניות הלימודים

תוכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התוכנית המתפרסמת בשנה בה החל לימודיו בחוג וכן בהודעות ובחוזרים המופיעים בלוח החוג במהלך השנה. החוג רשאי לשנות תוכנית לימודים המופיעה בשנתון ללא הודעה מוקדמת.

שינוי מסלולים

תלמיד יוכל לשנות מסלול (לעבור ממסלול דו-חוגי לחד-חוגי וההפך) רק בתחילת שנת לימודים דרך הרישום הממוחשב.

שקלול ציונים לב"א

בקביעת ציונו הסופי של התלמיד יהיה משקלו של כל קורס מתוכנית לימודיו כמספר הנקודות בקורס. כדי שתלמיד יוכל לסיים את לימודיו בחוג עליו להגיע לממוצע של 60 לפחות.

בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר לאגף מינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון סופי משוקלל.

ציוני מעבר

ציון מעבר בכל אחד מקורסי החוג הוא 51.

הפסקת לימודים

תלמיד שלא יסיים את חובות שנה א' במשך ארבעה סמסטרים יופסקו לימודיו בחוג. תלמיד שייכשל פעמיים בקורס חובה (בשני סמסטרים) – יופסקו לימודיו בחוג. תלמיד שהפסיק לימודיו באוניברסיטה מסיבות אישיות לתקופה העולה על שנתיים והרוצה לחזור ללימודים יפנה לוועדת ההוראה של החוג.

דרישות קדם (ק') לקורסים

לרוב קורסי החוג ישנן דרישות קדם. ברשימת הקורסים מופיעות דרישות הקדם בציון ק' ועל התלמיד לשים לב אליהן בתכנון את לימודיו בחוג. לא ישתתף תלמיד בקורס אלא אם עמד בדרישת הקדם של הקורס. **מילוי דרישת הקדם היא באחריותו של התלמיד.** דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. **תלמיד לא יוכל להרשם לקורס שיש לו קורס קדם עד שלא יהיה לו ציון עובר בקורס הקודם.** תלמיד שנרשם לקורס למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים ממוסד אקדמי אחר, יגיש למוזכרות החוג עם הרשמתו לאוניברסיטה, אישור לימודים רשמי ופירוט ציוניו מהמוסד בו למד. ועדת הקבלה של החוג תדון בבקשת המועמד ותחליט על סמך מסמכיו על תנאי קבלתו ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים.

החוג לסטטיסטיקה

תלמיד לא יהיה זכאי לקבלת תואר, אלא אם כן צבר באוניברסיטת חיפה לפחות 40 נקודות זכות. ציוני מוסדות אחרים ששימשו בסיס למתן פטור ישוקללו בציון הגמר אך ורק באישורה של ועדת ההוראה החוגית.

כל קורס יוכל לשמש בסיס לפטור מקורס אחד בלבד.

הארכת זמן

לא תינתן הארכת זמן על-פי סעיף 1.8 של תקנון לימודים לתואר ראשון בקורסי חובה דרג א', שנה א'.

שיפור ציונים

- תלמיד אשר קיבל ציון עובר או נכשל בקורס קדם ומבקש לשפר לא יוכל להרשם לקורס הקדם והמתקדם גם יחד באותו הסמסטר.
- תלמיד אשר יש לו ציון עובר בקורס מתקדם לא יוכל לשפר ציון של קורס קדם.
- הציון האחרון בקורס הוא הציון הקובע.

פרסום ציונים

- הציונים יפורסמו בעילום שם על לוחות המודעות של החוג לסטטיסטיקה.
- מחובת התלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם.
- **תלמיד יכול לקבל את ציוניו רק על לוחות המודעות או במענה הקולי, או במערכת ניתוב השיחות של החוג.**

ערעורים על ציוני הבחינות

- תלמיד רשאי לערער על ציונו עד המועד שיפורסם ע"י מזכירות החוג. כל הערעורים הם בכתב, על הטופס המיועד לכך.
- תלמיד המערער על ציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי. הציון האחרון הוא הקובע.
- בקורסי חובה ניתן לצלם מחברות בחינה בדרך שתפורסם על לוחות המודעות.

זכאות לתואר

תנאי זכאות: תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- התלמיד יודיע למזכירות החוג על סיום לימודיו לתואר. עם קבלת הודעה זו תיבדק זכאותו, יחושב ציון הגמר שלו וידווח למדור בוגרים.
- תלמיד אשר ממוצע ציוניו הסופי נמוך מ-60 לא יהיה זכאי לתואר ב"א בחוג לסטטיסטיקה.
- אישור הזכאות יישלח לביתו של התלמיד לאחר סיום כל חובותיו באוניברסיטה.
- תאריך זכאות לתואר יקבע לפי תאריך הגשת העבודה האחרונה.
- בקשות לאישור זכאות ניתן לקבל במזכירות החוג ויש להגיש אותן רק לאחר קבלת הציון האחרון.
- **לבקשה זו יש לצרף גיליון ציונים** התלמיד יצרף מכתב ובו ירשום אלו קורסים הוא מבקש לא לשקלל בתואר.

– התלמיד יבדוק ויאשר ציוניו במזכירות החוג לפני קבלת אישור הזכאות.
הציון לתואר הוא סופי. לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

תוכניות לימודים

החוג מקיים ארבע תוכניות לימודים: שלוש מהן במסלול הדו-חוגי ואחת במסלול החד-חוגי.

התוכניות במסלול הדו-חוגי:

1. צירוף של החוג לסטטיסטיקה ושל כל חוג אחר, למעט החוג למתמטיקה, החוג למדעי המחשב והחוג למערכות מידע ניהוליות.
2. צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם החוג למתמטיקה.
3. צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם החוג למדעי המחשב.
4. צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם החוג למערכות מידע ניהוליות.

הערה: התוכנית הדו-חוגית כלכלה וסטטיסטיקה מומלצת לסטודנטים בעלי רקע של 5 יחידות לימוד במתמטיקה אשר מתעתדים להמשיך ללימודי תואר שני בכלכלה או במינהל עסקים. חלק ניכר מקורסי החובה והבחירה המוצעים ע"י החוג לסטטיסטיקה נדרשים באוניברסיטאות אחרות בארץ ובחו"ל כקורסי קדם בלימודים לקראת תואר שני ושלישי. לפיכך, תלמיד שלומד בתוכנית הדו-חוגית הנ"ל, יחסוך לעצמו תקופה של סמסטר עד שנה בלימודי השלמה לתארים מתקדמים.

תוכנית הלימודים במסלול דו-חוגי

(צירוף של החוג לסטטיסטיקה ושל כל חוג אחר, למעט החוג למתמטיקה והחוג למדעי המחשב).

קורסי חובה

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם	שנה א'
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	5	-	
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'	
מבוא להסתברות	2+4	6	-	
אלגברה לינארית	2+3	5	-	
תוכנות סטטיסטיות	2	2		
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	מבוא להסתברות	
סה"כ		29 נ'		

דרג 2 (שנים ב'–ג')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
תורת ההתפלגויות	2+4	6	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	6	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	6	אלגברה+מבוא לסטט.+ תוכנות סטטיסטיות
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	6	מודלים סטטיסטיים א'
סה"כ			
		30 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה			
		59 נ'	
סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה			
		59 נ'	

שימו לב:

תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי עם מתמטיקה

קורסי חובה
שנה א'

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
מבוא להסתברות	2+4	6	—
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	הסתברות
תוכנות סטטיסטיות	2	2	—
סה"כ			
		14	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
תורת ההתפלגויות	2+4	6	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	6	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	6	אלגברה+מבוא לסטט.+ תוכנות סטטיסטיות
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	6	מודלים סטטיסטיים א'
סה"כ			
		30 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה			
		44 נ'	

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד קורסי בחירה בסטטיסטיקה/ מתמטיקה בהיקף של 16 נ'. סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 60 נקודות.

שימו לב:

לתלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי עם החוג למדעי המחשב

קדם	מס' נ'	ש + ת	קורסי חובה שנה א' שם הקורס
—	6	2+4	מבוא להסתברות
הסתברות	6	2+4	מבוא לסטטיסטיקה
—	2	2	תוכנות סטטיסטיות
	14		סה"כ

דרג 2 (שנה ב')

קדם	מס' נ'	ש + ת	שם הקורס
הסתברות + אינפי ב'	6	2+4	תורת ההתפלגויות
התפלגויות	6	2+4	מבוא לתהליכים סטוכסטיים
התפלגויות	6	2+4	הסקה סטטיסטית
אלגברה+מבוא לסטט.+ תוכנות סטטיסטיות	6	2+4	מודלים סטטיסטיים א'
מודלים סטטיסטיים א'	6	2+4	מודלים סטטיסטיים ב'
	30		סה"כ
	44		סה"כ נ' בקורסי חובה

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד קורסי בחירה בסטטיסטיקה/ מדעי המחשב בהיקף של 16 נ'.

סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 60 נקודות.

שימו לב:

תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי עם החוג למערכות מידע ניהוליות

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	5	-
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	-
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	מבוא להסתברות
תוכנות סטטיסטיות	2	2	
סה"כ		24 נ'	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
תורת ההתפלגויות	2+4	6	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	6	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	6	אלגברה+מבוא לסטט. + תוכנות סטטיסטיות
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	6	מודלים סטטיסטיים א'
סה"כ		30 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה		54 נ'	

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד קורסי בחירה בסטטיסטיקה/ מערכות מידע ניהוליות בהיקף של 6 נ' (חובה ללמוד לפחות קורס בחירה אחד מהחוג לסטטיסטיקה). סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 60 נקודות.

שימו לב:

תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

קורסי חובה

שנה א'

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	5	—
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	—
אלגברה לינארית	2+3	5	—
תוכנות סטטיסטיות	2	2	—
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	מבוא להסתברות
סה"כ		29	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
תיכנות – שפה עילית	2+3	5	—
תורת ההתפלגויות	2+4	6	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	6	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	6	אלגברה+מבוא לסטט.+ תוכנות סטטיסטיות
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	6	מודלים סטטיסטיים א'
אנליזה מתמטית	2+3	5	אינפי ב'
סה"כ		40	
סה"כ נ' בקורסי חובה		69	

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד 16 נ' קורסי בחירה.

מיקבצים

בנוסף על קורסי החובה והבחירה ילמד התלמיד 34 נ' מיקבץ.

על התלמיד לקחת מיקבץ אחד בהקף של 16-20 נ', ואת שאר מכסת נקודותיו ל-120 רשאי התלמיד לקחת קורסים נוספים בקורסים הנתונים באוניברסיטה מחוץ למסגרת המיקבץ ומחוץ למסגרת החוג (הקורסים יכולים להיות מכל חוג).

סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 119 נ'.

שימו לב:

לתלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

מסלול מואץ למ"א בסטטיסטיקה

מטרת הלימודים

- לאפשר לסטודנטים מצטיינים לסיים תוך שמונה סמסטרים את התואר הראשון והשני. תואר ה"בוגר" יינתן בתום השנה השלישית ללימודי הבוגר.
- תלמיד שלא יציג בתום השנה השלישית ללימודיו את הזכאות לתואר בוגר לא יוכל להמשיך את לימודיו במסלול זה.
- סטודנטים במסלול המואץ חייבים לכתוב עבודת גמר מחקרית.
- פרטים נוספים ניתן לראות בתקנון הרשות ללימודים מתקדמים המופיע בשנתון תחת הפרק "מסלול מואץ למ"א".

תנאי הקבלה

יוכלו להתקבל לתלמידים שבסיום שנה ב' ללימודיהם סיימו את כל קורסי החובה לתואר הראשון בסטטיסטיקה שממוצע ציוניהם בשנים א'-ב' בחוג הוא 90 ומעלה ושיומלצו על מורי החוג לוועדת המ"א החוגית. תלמיד במסלול הדו-חוגי ימציא אישור מראש החוג, שבו הוא אינו ממשיך למ"א המצויין כי הוא יוכל לסיים את חובות הלימודים לתואר בוגר עד תום השנה השלישית ללימודיו.

המבנה

- בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר בוגר ושנה א' לתואר מ"א) ישלים הסטודנט את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך ילמד מתוך הקורסים המוצעים לתואר מוסמך בהתאם למגמת הלימוד שיבחר.
  - בשנה ד' ללימודיו (השניה בלימודי מ"א) ישלים הסטודנט את חובותיו בלימודי המ"א על פי המגמה ותחום ההתמחות.
  - יגיש הצעת מחקר אשר חייבת לעבור אישור של ועדת המ"א החוגית.
- עד סוף השנה הרביעית ללימודיו חייב הסטודנט לסיים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית ולהגישה לשיפוט.

מידע לתלמידי החוג המועדיים עצמם להוראה (פרטים בחוג להוראה)

תלמידי החוג לסטטיסטיקה במסלול חד-חוגי המבקשים להורות מתמטיקה בבית-ספר על-יסודי חייבים ללמוד קורסים במסגרת לימודיהם בחוג למתמטיקה (פרוט הקורסים מופיע בשנתון תחת החוג להכשרת מורים או בחוג למתמטיקה) לאחר סיום תואר ב"א.

להלן רשימת קורסי הבחירה בחוג:

1. שיטות א פרמטריות
2. תורת הדגימה
3. סדרות עתיות
4. תכנות דינמי
5. מבוא לחקר ביצועים (חקב"ץ)
6. תכנות לינארי

7. תכן ניסויים
8. אמינות
9. מבחני אורך חיים בתעשיה
10. ניתוח שרידות
11. סימולציה
12. מערכות ייצור ומלאי
13. מבוא לתורת התורים
14. מודלים לינאריים
15. ניתוח רב משתני
16. ניתוח נתונים קטגוריים
17. מבחני טיב התאמה ומטריקות
18. סטטיסטיקה חסונה
19. שיטות גרפיות בסטטיסטיקה
20. שימושי מחשב בסטטיסטיקה
21. ניתוח מודלים באס-פּלס
22. פרקים בביוסטטיסטיקה
23. סמינר ב"א
24. סטטיסטיקה בייסאנית
25. סטטיסטיקה של ביטוח
26. מתמטיקה של מימון (א/ב)
27. יישומי מחשב במתמטיקה של מימון
28. ניתוח טבלאות אורכי חיים (א/ב)
29. תורת התמותה
30. מבוא למודלים סטטיסטיים והסתברותיים בביטוח
31. מודלים סטוכסטיים בביטוח
32. מודלים סטוכסטיים בכלכלה ומימון

**הערות: לא כל הקורסים המפורטים לעיל ניתנים בכל שנה.
כמה מקורסי הבחירה מחייבים קורסי קדם חובה. הסטודנט העומד לבחור קורס
בחירה, ידאג לברר דרישות הקדם של הקורס.**

הלימודים לתואר שני (מ"א)

ראש הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר אורי דויזוב

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני היא להעמיק את השכלת התלמידים ולהקנות להם כלי מחקר וניתוח ברמה מתקדמת בתחומי התמחותם.

כללי

החוג לסטטיסטיקה מפעיל שני מסלולי לימוד לתואר מוסמך: מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית ומסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי.

בכל אחד מהמסלולים ממשיך החוג לקיים שלושה תחומי התמחות: סטטיסטיקה יישומית, סטטיסטיקה עיונית, הסתברות יישומית. בנוסף, החוג מקיים שלוש מגמות התמחות: לימודי איכות, לימודי אקטואריה וביוסטטיסטיקה.

תלמיד במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית יהיה חייב בלימודים בחוג בהיקף של 32-36 ש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית. תלמיד במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי יהיה חייב בלימודים בחוג בהיקף של 44-48 ש"ס, ובכתיבת פרוייקט גמר מחקרי.

במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי יידרש התלמיד ללמוד קורסי בחירה בהיקף של 12 ש"ס מעבר לנידרש במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית. תלמידים המתמחים בתחום הסטטיסטיקה היישומית ומגמת הביוסטטיסטיקה ישתלבו בעבודתה של היחידה לייעוץ סטטיסטי הפועלת במסגרת החוג, וירכשו נסיון מעשי בעבודת ייעוץ סטטיסטי ללקוחות בהיקף של קורס (4 ש"ס).

תנאי קבלה לחוג

לתוכנית לימודי תואר מוסמך יתקבלו תלמידים בעלי תואר ראשון בסטטיסטיקה שממוצע ציוניהם בסטטיסטיקה ובחוג השני הוא 76 לפחות לתואר בוגר בכל חוג.

בוגרים מחוגים אחרים ידרשו לקורסי השלמה.

תלמידים שיבקשו להתקבל ללימודי האיכות ולמגמת האקטואריה יחויבו גם בראיון אישי וזאת בנוסף לתנאי הקבלה הרגילים לחוג.

לימודי השלמה

בוגרים של חוגים אחרים יידרשו ללימודי השלמה בהתאם לרקע האקדמי שלהם ולמסלול הלימודים שבחרו על מנת שייגיעו לידע מתאים.

ההשלמות הדרושות תקבענה בהנחיית יועץ המ"א של המסלול.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.

משך הלימודים

- משך הלימודים לתואר שני במסלול הדורש כתיבת עבודת גמר מחקרית הוא עד שלוש שנים.
- משך הלימודים לתואר שני במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי הוא שנתיים.

תוכנית הלימודים

א. מגמת לימודי האיכות

בנוסף לתנאי הקבלה חייב המועמד לעבור ראיון אישי

קורסי חובה

4 שש"ס	א. סטטיסטיקה ללימודי איכות
4 שש"ס	ב. יסודות בניהול איכות
4 שש"ס	ג. סטטיסטיקה תעשייתית
4 שש"ס	ד. בקרה סטטיסטית של תהליכים
4 שש"ס	ה. תכן סטטיסטי של ניסויים
4 שש"ס	ו. מחקרים ומדידה ארגונית
4 שש"ס	ז. מערכות תקניות לניהול איכות
4 שש"ס	ח. איכות במערכות שירות
4 שש"ס	ט. הגורם האנושי בניהול איכות
4 שש"ס	י. אמינות מערכות ומבחני אורך חיים
4 שש"ס	יא. כלים מתקדמים של תכן לאיכות
4 שש"ס	יב. סדנה להדרכה בכתיבת פרוייקט מחקרי באיכות
48 שש"ס	סה"כ

תלמידים הכותבים עבודת גמר מחקרית ילמדו קורסים בהיקף של 36 שש"ס מתוך הרשימה הנ"ל (פחות הסדנה להדרכה בכתיבת פרוייקט מחקרי ופחות שני קורסים שייקבעו על-ידי ראש התוכנית).

ב. סטטיסטיקה יישומית

קורסי חובה

5 שש"ס	מבוא להסתברות והסקה מתקדמת
5 שש"ס	הסקה מתקדמת
4 שש"ס	ניתוח ארועים
4 שש"ס	ייעוץ סטטיסטי
2 שש"ס	סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)

או

פרוייקט גמר מחקרי (במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי) 4 שש"ס

22-20 שש"ס

סה"כ

קורסי בחירה

12 שש"ס	מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית
22 שש"ס	מסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי

ג. סטטיסטיקה עיונית

קורסי חובה

5 שש"ס	מבוא להסתברות והסקה מתקדמת
5 שש"ס	הסקה מתקדמת
4 שש"ס	מודלים לינאריים
2 שש"ס	סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)
4 שש"ס	פרוייקט גמר מחקרי (במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי)
18-16 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

16 שש"ס	מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית
26 שש"ס	מסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי

ד. הסתברות יישומית

קורסי חובה

5 שש"ס	מבוא להסתברות והסקה מתקדמת
5 שש"ס	הסקה מתקדמת
5 שש"ס	תהליכים סטוכסטיים
2 שש"ס	סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)
4 שש"ס	פרוייקט גמר מחקרי (במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי)
19-17 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

15 שש"ס	מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית
25 שש"ס	מסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי

ה. מגמת האקטואריה (ראש המגמה פרופ' אהוד מקוב) בנוסף לתנאי הקבלה חייב המועמד ללימודי המגמה לעבור ראיון אישי.

קורסי עזר

הלימודים במגמת האקטואריה מחייבים ידע מוקדם במספר תחומים. תלמידים החסרים

את הידע המתאים יכולים להשלימו באמצעות קורסי העזר המפורטים להלן והניתנים בתשלום נוסף באוניברסיטת חיפה או באמצעות קורסים מתאימים הניתנים בכל מוסד אקדמי אחר. מספר קורסי העזר אותם יידרש התלמיד ללמוד יקבע על פי רקעו האישי ולפי החלטת ועדת הקבלה.

לידיעתכם קורסים אלה לא יחשבו במניין השעות לתואר ולא יילקחו בחישוב הציון הסופי לתואר.

שם הקורס

מבוא לכלכלה	2 שש"ס
יסודות החשבונאות המימון וההשקעות	2 שש"ס
מתמטיקה של מימון	4 שש"ס
סה"כ	8 שש"ס

קורסי חובה

יישומי מחשב בסכנוני חיים א'	4 שש"ס
כלכלה פיננסית	4 שש"ס
תיאוריות של סכנוני חיים	4 שש"ס
שיטות סטטיסטיות בביטוח	4 שש"ס
מודלים (תמותה + סטוכסטיים)	4 שש"ס
סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)	2 שש"ס

או

פרוייקט גמר מחקרי (במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי)	4 שש"ס
סה"כ	24-22 שש"ס

קורסי בחירה

מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית	10 שש"ס
מסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי	20 שש"ס

קורסי בחירה במגמת האקטואריה

- מבוא להסתברות והסקה מתקדמת¹
- הסקה מתקדמת¹
- תהליכים סטוכסטיים¹
- מודלים סטוכסטיים בכלכלה מימון וביטוח²
- סטטיסטיקה ביזיאנית בביטוח
- סיכונים ועקרונות הפנסיה

סמינר יישומי באקטואריה
שיטות מחקר באמצעות Splus

הערות:

- ¹ על-פי הנחיות המנחה.
² נדרש על ידי אגודת האקטוארים.

1. מגמת ביוסטטיסטיקה

קורסי חובה

5 שש"ס	מבוא להסתברות והסקה מתקדמת
5 שש"ס	הסקה מתקדמת
4 שש"ס	ניתוח אירועים
4 שש"ס	ייעוץ סטטיסטי
2 שש"ס	סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)
או	
4 שש"ס	פרוייקט גמר מחקרי (במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי)
20-22 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

12 שש"ס	מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית
22 שש"ס	מסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרי

קורסי בחירה במגמת ביוסטטיסטיקה

4 שש"ס	ניתוח שרידות
4 שש"ס	ניתוח נתונים קטגוריים
4 שש"ס	ניתוח נתונים אורך
4 שש"ס	ניסויים קליניים
4 שש"ס	שיטות א־פרמטריות
4 שש"ס	ניתוח רב־משתני
4 שש"ס	מודלים לינאריים
4 שש"ס	פרקים בביוסטטיסטיקה
4 שש"ס	גנטיקה סטטיסטית

הערה:

- קורסי בחירה באישור יועץ המ"א.
— קורס חובה בתחום אחד יכול להחשב כקורס בחירה בתחום אחר.

בחינת גמר

- בחינת הגמר במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית תהיה בעיקר על עבודת הגמר המחקרית.
- בחינת הגמר במסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרית תהיה על פרוייקט הגמר המחקרי וכן על המתודולוגיות והכלים הקשורים לפרוייקט.

שקלול ציון הגמר

- במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית: 35% עבודת הגמר המחקרית
15% בחינת גמר
50% שקלול ציוני הקורסים
- מסלול עם כתיבת פרוייקט גמר מחקרית 30% פרוייקט גמר מחקרית + בחינה
70% שקלול ציוני הקורסים

לימודים לקראת תואר שלישי (דוקטור)

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' שאול בר-לב

תוכנית הלימודים מאפשרת קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה בסטטיסטיקה הן בתחום תאורטי והן בתחום היישומי. יישומי הסטטיסטיקה וההסתברות כוללים בין השאר את הפן הכלכלי עם דגש על תחומי הביטוח, מודלים הסתברותיים לניתוח מערכות תורים, אופטימיזציה של ניהול משאבים, ביוסטטיסטיקה, אמינות ואיכות. יש לציין שתחומי ההסתברות היישומית, האקטואריה, הביוסטטיסטיקה והאיכות הינם תחומים ומגמות לתואר השני, כך שתלמידי התואר השני יוכלו להמשיך לדוקטורט בתחומי התמחויותיהם. מטרת התוכנית להכשיר את בוגריה לעבודת מחקר, הוראה ויישום. קימות אפשרויות שונות לתעסוקה בחוג ולמילגות.

תנאי קבלה לדוקטורט הם בהתאם לתקנות הרשות ללימודים מתקדמים המופיעות בשנתון תחת הכותרת "לימודים לקראת תואר שלישי".

פסיכולוגיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' רות קמחי

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' בני בית הלחמי, פרופ' עמנואל ברמן, פרופ' אלכסנדר זאב גיורא (אמריטוס), פרופ' ברוך נבו, פרופ' דוד נבון, פרופ' מרילין ספר, פרופ' אשר קוריאט, פרופ' שמשון רובין, פרופ' סם רקובר, פרופ' אבי שגיא.

פרופסור חבר: פרופ' דוד אופנהיים, פרופ' יוחנן אשל (אמריטוס), פרופ' ברי ברגר, פרופ' יהודית הראל, פרופ' רענן ליפשיץ, פרופ' מיכה לשם, פרופ' עפרה נבו, פרופ' יואל נורמן (אמריטוס), פרופ' רמזי סלימאן, פרופ' רות קמחי, פרופ' גל ריכטר-לוי, פרופ' רות שרבני.

מרצה בכיר: ד"ר זהר אביתר, ד"ר משה אלמגור, ד"ר מורי גולדשמיד, ד"ר עמוס הנדל (אמריטוס), ד"ר מיכאל כץ, ד"ר מיכה פופר, ד"ר אילן פישר, ד"ר ג'ני קורמן, ד"ר דני קורן, ד"ר נורמן שואלם, ד"ר ריצ'רד שוסטר, ד"ר רחל תומר.

מרצה: ד"ר יפה ישורון, ד"ר לילי רוטשילד, ד"ר סימון שמאי-צורי, ד"ר תרצה יואלס.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' רות פריד**

מרכזת תלמידי תואר ראשון: **גב' יוני יוחאי**

מרכזת לימודי תואר שני: **גב' מיכל גור-קופמן**

שעות קבלה במזכירות: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00; פקסימיליה: 04-8240966

אתר באינטרנט: <http://hevra.haifa.ac.il/psy>

מיקום מזכירות החוג: בניין רבין, קומת כניסה, חדר 7080

הלימודים לתואר ראשון (ב"א) יו"ר הוועדה החוגית לתואר ראשון: פרופ' דוד אופנהיים

מטרת הלימודים

עיסוקה של הפסיכולוגיה הוא המחקר המדעי של ההתנהגות והתהליכים הנפשיים. מטרת הלימודים לקראת התואר הראשון היא להקנות לתלמידים היכרות עם שאלות היסוד של הפסיכולוגיה, להקנות מושגים בסיסיים בשטחים השונים, ללמד את מכשיריה המדעיים ולאפשר התנסות מחקרית וטיפולית מודרכת. התמחות באחד מתחומי הפסיכולוגיה תיעשה במסגרת לימודי התואר השני.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג.

מסלולי הלימוד

א. מסלול דו-חוגי

במסלול זה משלב התלמיד לימודים בחוג לפסיכולוגיה עם לימודים בהיקף שווה בחוג נוסף. היקף הלימודים במסלול זה מגיע ל-60 נ"ז. השיעורים כוללים שיעורי חובה ובחירה.

ב. מסלול חד-חוגי

המסלול החד-חוגי נועד לאפשר לתלמידים להגיע להיקף לימודים רחב יותר בפסיכולוגיה. היקף הלימודים במסלול זה מבוסס על 76 נ"ז. השיעורים כוללים שיעורי חובה ובחירה בפסיכולוגיה ושיעורים כלליים במסגרת כוללת של 44 נ"ז אשר תהיה מורכבת משיעורים מכלל חוגי הלימוד באוניברסיטה, לפי בחירת התלמיד. **חובה** על התלמיד לקבל אישור מחוג האם לגבי כל שיעור אליו מתכוון להירשם. במסגרת השיעורים הכלליים לא נדרש סמינר מחקר.

מבנה הלימודים

משך הלימודים בתכנית הב"א הוא 3 שנים. הלימודים בחוג לפסיכולוגיה מתנהלים בשני מסלולי לימוד: מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי. תלמידי שני המסלולים יקבלו את התואר "בוגר" רק לאחר שיסיימו את כל חובותיהם בחוג לפסיכולוגיה ובחוג השני.

חשוב לציין! תקנוני החוג משתנים מפעם לפעם אך שינויים אלה אינם חלים על תלמידי באופן רטרואקטיבי. על כל תלמיד חל תקנון הלימודים של שנת הלימודים בה החל את לימודיו.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי והדו-חוגי

שיעורי החובה והחובת בחירה בשני המסלולים	50 נ"ז
סמינר מחקר בשני המסלולים	4 נ"ז
קורסי בחירה במסלול הדו-חוגי	6 נ"ז
קורסי בחירה במסלול החד-חוגי	22 נ"ז
קורסים כלליים במסלול החד-חוגי*	44 נ"ז

* קורסים כלליים במסלול החד-חוגי – יש ללמוד כ-15 נ"ז בכל שנה במשך שלוש שנים

שנה א' – רשימת השיעורים בשני המסלולים

<u>שם השיעור</u>	<u>ש"ס</u>	<u>נ"ז</u>	<u>סוג שיעור</u>
מבוא לפסיכולוגיה	6	6	שיעור ותרגיל
סטטיסטיקה לפסיכולוגים	7	6	שיעור ותרגיל
כולל עיבוד נתונים ממוחשב *SPSS			
יסודות פיזיולוגים של התנהגות ומעבדה	6	6	שיעור
הכרת המחשב	2	2	שיעור

* **עיבוד נתונים ממוחשב במחקר פסיכולוגי (SPSS) – נא לשים לב:** בסמסטר ב' מתווספת הרצאה פעם בשבועיים בעיבוד נתונים ממוחשב לשיעור בסטטיסטיקה לפסיכולוגים. כמו כן יועמדו מתרגלים לרשות התלמידים בכיתות מחשב לשם תרגול, הכוונה וייעוץ. פרטים על כך יפורסמו בתחילת סמסטר ב'.

– **השתתפות בניסויים על-פי מכסה שתקבע.**

– **קורסים כללים** – 15 נ"ז מכלל האוניברסיטה לתלמידים **במסלול החד-חוגי.**

תנאי מעבר משנה א' לב' בשני המסלולים

1. ציון עובר (51) בארבעת שיעורי החובה הנ"ל.
2. אישורים על מילוי מכסת שעות הניסוי כנבדק.
3. פטור משפה זרה.

שנה ב' – רשימת השיעורים בשני המסלולים

<u>שם השיעור</u>	<u>ש"ס</u>	<u>נ"ז</u>	<u>סוג שיעור</u>
ניסויית	7	6	שיעור ותרגיל

כולל עיבוד נתונים ממוחשב *SPSS

* **עיבוד נתונים ממוחשב במחקר פסיכולוגי (SPSS) – נא לשים לב:** בסמסטר ב' מתווספת הרצאה פעם בשבועיים בעיבוד נתונים ממוחשב לשיעור בפסיכולוגיה ניסויית. כמו כן יועמדו מתרגלים לרשות התלמידים באגף המחשבים לשם תרגול, הכוונה וייעוץ. פרטים על כך יפורסמו בתחילת סמסטר ב'.

– **חובה ללמוד 3 שיעורי חובת בחירה מקבוצות א' או ב' בשנה ב'.** ראה פרוט בהמשך.

– **קורסי בחירה כנדרש** לשני המסלולים.

– **קורסים כללים** – 15 נ"ז מכלל האוניברסיטה לתלמידים **במסלול החד-חוגי.**

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג' בשני המסלולים

1. קיבל ציון "עובר" (51) בשיעור פסיכולוגיה ניסויית.
2. קיבל ציון "עובר" (51) **לפחות בשלושה שיעורי חובת בחירה** מקבוצות א' וב' לעיל בשנה ב'.

שנה ג' – רשימת השיעורים בשני המסלולים

- **סמינר מחקר**
- **השלמת 3 שיעורי חובת בחירה נוספים מקבוצות א' או ב'.** ראה פרוט בהמשך.
- **השלמת קורסי בחירה כנדרש** לשני המסלולים.
- **השלמת קורסים כללים** – השלמת 14 נ"ז מכלל האוניברסיטה לתלמידים במסלול החד-חוגי.

שיעורי חובת בחירה לשנים ב' וג'

קורסי חובת הבחירה מתחלקים לשתי קבוצות. בכל קבוצה יש ארבעה קורסים. עפ"י תוכנית הלימודים הנדרשת ע"י החוג, יש ללמוד מכל קבוצה 3 קורסי חובת בחירה מתוך 4 הקורסים המוצעים בכל קבוצה כלומר: **במהלך שנים ב' ו-ג' חובה ללמוד בסה"כ שישה קורסי חובת בחירה (מתוך שמונה) מקבוצות א' ו-ב' ובסה"כ 24 נ"ז.** ניתן לשלב קורסים משתי הקבוצות בכל שנה. כמו"כ ניתן להשתמש בקורס חובת בחירה עודף מקבוצות אלה במקום קורס בחירה, במידה ונלמדו שיעורי בחירה מעבר למכסה.

ש"ס	נ"ז	סוג שיעור
קבוצה א'		
4	4	שיעור
5	4	ש"ת
4	4	שיעור
4	4	שיעור
קבוצה ב'		
4	4	שיעור
4	4	שיעור
4	4	שיעור
5	4	ש"ת

לתשומת לבכם: שיעורים שנתיים שבהם מתקיימות בחינות בכל סמסטר מפוצלים באופן טכני לשני סמסטרים, לסמסטר א' ולסמסטר ב'. **סמסטר א' מהווה זרישת קדם לסמסטר ב'.** ציון סופי בשיעורים כנ"ל יינתן על-פי ממוצע ציונים של שני הסמסטרים בסוף הקורס (שנת הלימודים).

שיעורי בחירה לשנים ב' וג'

- א. בהיצע שיעורי הבחירה, מוצעים שיעורי בחירה **לשנה ב' בלבד**, שיעורי בחירה **משותפים לשנים ב' וג' ושיעורי בחירה משותפים לשנה ג' ולמ"א.**
- ב. **תלמידי התוכנית המשותפת לפסיכולוגיה ולמשפטים** – רשאים ללמוד שיעורי הבחירה בהיקף של עד 8 נ"ז במסגרת הפקולטה למשפטים **ובתנאי שלשיעורים אלה תהיה זיקה לפסיכולוגיה.** נקודות הזכות יוכרו בחוג לפסיכולוגיה ללא צורך בהשלמתן בשיעורי בחירה חלופיים. שיעורי הבחירה יתואמו עם מזכירות החוג בתחילת כל שנת לימודים.

ג. תלמידים יכולים ללמוד שיעורי בחירה בתחום הפסיכולוגיה במסגרת היחידה לתלמידי חו"ל. ניתן להירשם לשיעורים אלה בעזרת הרישום הממוחשב. **נא לשים לב:** השיעורים, העבודות והבחינות בשיעורים אלה הינם בשפה האנגלית.

שיעורי בחירה משותפים לשנה ג' ומ"א

- להלן רשימת שיעורי הבחירה המשותפים לשנה ג' ולמ"א ומספריהם. ניתן למצוא את תוכנם, שמות המורים ומועדיהם ברשימת השיעורים לתואר שני עפ"י מגמות הלימוד. **נא לשים לב:** ההשתתפות בקורסים משותפים למ"א ושנה ג' מותנים באישור המרצה בקורס.
- 4032 – תעתיקי זיכרון והשלכותיהם התיאורטיים והמעשיים / מגמה מחקרית
  - 4034 – פסיכולינגוויסטיקה / מגמה מחקרית
  - 4036 – מבוא לנוירופסיכולוגיה קוגניטיבית / מגמה מחקרית
  - 4038 – עיצוב המוצר: הבטים פסיכולוגיים וגורמי אנוש / מגמה מחקרית
  - 4040 – קוגניציה חזותית/מגמה מחקרית
  - 4044 – רשתות נויראלית כמודלים בפסיכולוגיה קוגניטיבית/מגמה מחקרית
  - 4052 – עיצוב מערכות תוכנה: היבטים פסיכולוגיים וגישות/מגמה מחקרית
  - 4073 – אספקטים פסיכולוגיים ואבולוציוניים של התנהגות / מגמה פסיכוביולוגית
  - 4080 – הנירוביולוגיה של הפרעות במוח / מגמה לפסיכוביולוגיה
  - 4082 – האכילה וההשמנה – התנהגות אינ'סטיבית / מגמה לפסיכוביולוגיה – לא יינתן בתשס"ו
  - 4084 – סמים חברה והתנהגות / מגמה לפסיכוביולוגיה
  - 4315 – פסיכולוגיה של המנהיגות/מגמה תעסוקתית-ארגונית
  - 4320 – נוירופסיכולוגיה קלינית / מגמה קלינית במסלול נוירופסיכולוגיה
  - 4460 – אספקטים נבחרים בפסיכולוגיה חברתית/מגמה חברתית
  - 4463 – חשיבה וקבלת החלטות / מגמה חברתית
  - 4466 – הקונפליקט היהודי-ערבי בראי התיאוריה על קונפליקטים בין קבוצה/מגמה חברתית
  - 4468 – עצמי וזהות / מגמה חברתית
  - 4469 – רגש, קוגניציה והנעה – סוגיות נבחרות / מגמה חברתית
- נא לשים לב:** יתכנו תוספות ושינויים ברשימת הקורסים ובמספריהם.

קורס מחקר מודרך לתלמידי שנים ב' ו-ג' בשני המסלולים

- ◆ מטרת הקורס הינה להעניק הזדמנות לסטודנטים לתואר ראשון להתנסות בעבודת מחקר ולהשתלב בפרייקטים מחקריים הנערכים בחוג, כדי להעמיק את הבנתם לגבי הפסיכולוגיה כדיסציפלינה מדעית ומחקרית. כמו כן, הקורס מאפשר הכרות מעמיקה יותר בין סטודנטים וחוקרים ואיתור מוקדם של סטודנטים מבטיחים לתארים מתקדמים. הקורס כולל חשיפה לעולם תוכן בו עוסק החוקר דרך קריאה מודרכת וכמו-כן התנסות בביצוע מחקר בפועל דרך מחקר מודרך.
- ◆ הקורס יהיה בנוי משתי יחידות (א' ו-ב'). כל יחידה הינה סמסטריאלית ו**מזכה בנקודות זכות אחת**. ניתן לשלב את שני הקורסים ברצף וליצור יחידה באורך של שנה.

- ◆ הקורס מונחה על ידי חברי הסגל מהחוג לפסיכולוגיה. בתחילת השנה תפרסם מזכירות החוג רשימה של החוקרים בחוג, ועל התלמידים ליצור קשר עם מורה בחוג ולבדוק איתו את האפשרות של הרשמה לקורס. ההרשמה לקורס אפשרית רק באישור חבר הסגל איתו יעבוד התלמיד.
- ◆ חובות הקורס מנקודת הראות של התלמיד כוללות הקדשת זמן עבור עבודת המחקר המונחית וכן הגשת דו"ח בסיום הסמסטר כפי שיוכרס מראש בינו/ה לבין מנחה הקורס. מנחה הקורס יעניק לתלמיד מסגרת שבתוכה יוכל התלמיד להחישף לתחום מחקר ופעילות מחקרית בדרך שתקדם את לימודיו והתפתחותו המקצועית. בסיום הקורס יתן המורה ציון "השלים/לא השלים".

סמינר מחקר

- א. כל תלמיד חייב להשתתף בסמינר מחקר אחד (נא לשים לב: ראשי תיבות של סמינר למחקר בשנתון = ס"מ).
- ב. רשאים להשתתף בסמינר תלמידי שנה ג' בלבד.
- ג. ניתן להתחיל ללמוד בסמינר מחקר בשנה ב', מותנה באישור המרצה ועל בסיס מקום פנוי (עדיפות ראשונה ניתנת לתלמידי שנה ג').
- ד. במסגרת הסמינר חייב כל תלמיד לכתוב עבודה סמינריונית מחקרית.
- ה. סמינר המחקר הוא בהיקף של 4 נ"ז.
- ו. ציון המעבר בסמינר הוא 60.
- ז. העבודה הסמינריונית תוגש למרצה (בשני עותקים מודפסים). המועד להגשת העבודה הוא במהלך הקורס ובהתאם לדרישות המרצה או עד ליום האחרון של חופשת הקיץ, דהיינו עד תחילת שנת הלימודים.

לידיעתכם: במסגרת סמינרי המחקר המוצעים בחוג ישנם סמינרים העוסקים בניסויים בבעלי חיים, לרבות בחולדות מעבדה. החוג אינו מחייב תלמידים להשתתף בניסויים בבעלי חיים לפיכך, תלמידים אשר ישתתפו בסמינרי מחקר העוסקים בניסויים בבעלי חיים ידרשו לחתום על מסמך המהווה הסכמה להשתתף בסמינר מחקר שכזה ויהיה עליהם לעבור הכשרה למחקר בבעלי חיים במסגרת קורס הניתן באוניברסיטה. הקורס כולל כשני מפגשים ואינו מקנה נקודות זכות. הקורס מקנה תעודה המאפשרת לעסוק בניסויים בבעלי חיים בארץ ומפתח את ההבנה האתית והמעשית בסוג מחקר זה. למידע נוסף ניתן לפנות לוועדת ב.א. של החוג.

תקנון לימודים

להלן נהלים המסדירים את הלימודים לתואר ראשון בחוג לפסיכולוגיה. במקרים חריגים או בנסיבות מיוחדות שאינן מכוסות על-ידי הנהלים שלהלן, ניתן לפנות לוועדת ב"א.

שיעורים, וציונים, פטורים

- א. ציון המעבר בשיעורים בחוג הוא 51.
- ב. **תלמיד לא יוכל לחזור על שיעור אם סיים אותו בציון עובר (51).**
- ג. תלמיד **שנכשל** בשיעור, יוכל לחזור על שיעור פעם נוספת בשנה העוקבת בלבד.
- ד. תלמיד **שנכשל בקורס חובה יוכל לחזור עליו פעם נוספת בשנה העוקבת** ויהיה חייב לעמוד בכל הדרישות והחובות של השיעור הנלמד בפעם השניה.
- ה. תלמיד רשאי לבקש פטור משיעור על סמך התנסות מוקדמת באותו תחום בתנאים הבאים:
  1. במידה שהשיעור נלמד בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטה אחרת ובתנאי שהשיעור ונקודות הזכות **אינן נכללות בחישוב** נקודות הזכות של החוג האחר. **נקודות הזכות יחושבו על פי הניקוד הקיים בשיעור המקביל בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה, והציונים ידווחו 'כפטור' (ללא ציון) ולא יכללו בחישוב הממוצע המשוקלל בלימודיו הנוכחיים.** במקרים בהם תלמיד מקבל פטור משיעור על סמך לימודיו בחוג אחר ונקודות הזכות מחושבות בחוג האחר, התלמיד יידרש להשלים את מכסת הנקודות החסרות להשלמת התואר, כנדרש בחוג לפסיכולוגיה.
  2. לא יינתן פטור **משיעורי חובה** במידה והתלמיד לומד שיעור באותו נושא בחוג אחר.
  3. בקשה לפטור **משיעורי חובה בחירה** בקבוצות א', ב' לשנים ב' ו-ג' לעיל, באותם תחומים הנלמדים בחוג אחר, **יאושרו בהסכמת המרצה של השיעור המבוקש, והפטור מותנה בכך שהתלמיד ישלים את יתרת שלושת שיעורי החובה מאותה קבוצה בה ביקש את הפטור.**
  4. תלמידים הלומדים בחוגים לפסיכולוגיה ותקשורת **יהיו רשאים ללמוד את השיעור בפסיכולוגיה חברתית במסגרת תוכנית הלימודים של החוג לפסיכולוגיה, גם אם למדו את השיעור בפסיכולוגיה חברתית במסגרת החוג לתקשורת.**
  5. כל בקשה לפטור תובא לדיון בפני ועדת ב"א. אישור לפטור במידה ויינתן, כפוף לאישור והסכמת המרצה באותו שיעור לגביו מבקש הסטודנט את הפטור.
    - ו. תלמיד **חייב לסיים** את כל החובות והדרישות של קורס בשנה אשר בה הוא רשום אליו. לא ניתן לפצל לימודים בקורס או מילוי החובות הנדרשות בקורס, על פני שנתיים או יותר.
    - ז. שיעור **שאינו רשום במערכת** התלמיד – לא ייחשב לתלמיד, גם אם השתתף בו, ולא יורשה להיבחן בשיעור זה.
    - ח. שיעור שתלמיד **נרשם אליו ולא ביטל** אותו במועד השינויים, ייחשב לתלמיד כשיעור עם ציון לא השלים' (גם אם השתתף בו) ויידרש לשלם עבורו.
    - ט. כל תלמיד **חייב להירשם** בתחילת שנה"ל לכל השיעורים שעליו ללמוד באותה שנת לימוד, כולל רישום לשיעורים שנלמדים בסמסטר ב' (רישום זה קובע את שכה"ל השנתי ואת החלוקה לתשלומים).

- י. **האחריות להרכבת מערכת השיעורים**, למעקב אחריה והתאמתה לתקנות ולתוכנית הלימודים מוטלת על התלמיד.
- יא. **נא לשים לב:** ציונים של **שיעורים עודפים** שנלמדים מעבר לדרישות תוכנית הלימודים, מהווים **חלק מהשקלול עד לסגירת התיק** ושקלול הציון הסופי לתואר. **לא ניתן להוריד או לא לשקלל ציונים אלה.**

פרסום ציונים

- הציונים מפורסמים בעילום שם על לוח המודעות של החוג, ובמענה הקולי של האוניברסיטה.
- על לוח זה מתפרסמים מועדי הבחינות.
- מחובת התלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועד הפרסום.
- **לא** ימסרו ציוני מבחנים בטלפון.

ערעורים על ציוני בחינות

- תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך 10 ימים מפרסום הציון.
- הערעור יוגש על טופס מיוחד המיועד לכך וניתן לקבלו במזכירות החוג.
- **תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.**
- תוצאות הערעורים יפורסמו על לוח המודעות או דיווח ע"י מזכירות החוג. תוצאות אלה הן סופיות ומחייבות.
- תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה, יהיה רשאי לעשות זאת בנוכחות המרצה, תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים.

זכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי תכנית הלימודים הנדרשת על-ידי החוג מבחינת היקף השיעורים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- התלמיד **יודיע** למזכירות החוג על **הגשת עבודה אחרונה** (סמינר מחקר) ויידרש לחתום על טופס בדבר הסכמתו לשקלול ציונו הסופי לצורך סגירת תיקו.
- התלמיד יבדוק ויאשר את ציוניו במזכירות החוג לפני קבלת אישור הזכאות.
- עם קבלת הציון על העבודה, יחושב ציון הגמר שלו.
- ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו בחוג. משקל המקצוע כמספר הנקודות בתכנית המחייבת את התלמיד.
- **תלמיד שלמד שיעורי בחירה מעבר לדרישות התואר (60 נ' בדו-חוגי, 76 נ' בחד-חוגי), יבחרו שיעורי הבחירה על-פי הציון הגבוה ביותר לשקלול הציון הסופי (ובתנאי ששיעורים אלה אינם נכללים במסגרת שיעורי החובה).**

– **הציון לתואר הוא סופי. לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.**

– תלמיד לא יקבל תעודת בגור אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל 60 לפחות בחוג.
– תלמידים שסיימו את כל חובותיהם בחוג, אך טרם ביקשו זכאות לתואר, יוסמכו באופן חד-סטרי על ידי האוניברסיטה. לתלמיד תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מיום קבלת ההודעה. **תלמיד שיממש אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור.**

הפסקת לימודים לצמיתות

החוג רשאי להפסיק לימודיו של תלמיד לצמיתות כאשר:

- התלמיד נכשל פעמיים בניסיון לעבור לשנה ב'.
- התלמיד נכשל פעמיים בשיעור "פסיכולוגיה ניסויית".
- התלמיד נכשל במשך שנתיים בשני שיעורים כל שנה.

שיבה ללימודים

- תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
- תלמיד אשר הפסיק לימודיו בחוג למשך שנה ומבקש לחדשם, תובא בקשתו לדיון בפני ועדת ב"א, ויהיה חייב בכל ההשלמות שתקבע הוועדה. בקשת התלמיד תופנה לדיקן הפקולטה בבקשה לחדש לימודיו. דיקן הפקולטה ישקול ויחליט אם התלמיד ראוי להמשיך את לימודיו ורק לאחר ההחלטה יוכל להירשם מחדש ללימודיו.
- תלמידים ותקנים, אשר התקנות שנהגו בעת לימודיהם היו שונות מהמפורט לעיל, יוכלו לפנות לוועדת ב"א לצורך בירורים.

מעבר מאוניברסיטאות אחרות

א. תלמידים מחוגים לפסיכולוגיה מאוניברסיטאות אחרות המבקשים לעבור ללמוד בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה, יתקבלו כתלמידים מן המניין ויוכלו לקבל ב"א בחוג בתנאים הבאים:

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג ו/או תנאי קבלה אחרים אשר יקבעו ע"י ועדת ב"א.
2. ילמדו מכסת שיעורים של לפחות 40 נקודות באוניברסיטת חיפה.
- ב. ועדת ב"א תשקול בקשות לפטור משעורים שנלמדו באוניברסיטה אחרת (בארץ ובחו"ל). כאמור בסעיף **שיעורים, ציונים ופטורים**.
- ג. על התלמיד להציג גיליון ציונים רשמי חתום בצרף תאור הקורס, והביבליוגרפיה שלו.

מסלול לימודי השלמה לבעלי תארים אחרים

החוג לפסיכולוגיה מקיים מסלול של לימודי השלמה בפסיכולוגיה למועמדים המעוניינים בלימודי תואר שני בפסיכולוגיה ואינם בעלי תואר "בוגר" בפסיכולוגיה. המסלול אינו מקנה תואר ואף לא זכות יתר בקבלה ללימודי המ"א. הקבלה למסלול השלמות **זהה** לתנאי הקבלה למועמד לתואר "בוגר" לשנה א'. תוכנית הלימודים במסלול לימודי השלמה הינם בהיקף של

54 נקודות זכות. הלימודים מתפרשים על פני שנתיים לפחות ועל התלמיד להשלים את כל קורסי החובה והחובת בחירה (למעט הקורסים שעליהם קיבל התלמיד פטור). בתום הלימודים התלמיד מקבל אישור על סיום חובות שמיעה בחוג לפסיכולוגיה במסלול דז-חוגי. אישור זה מקנה את האפשרות להציג את המועמדות לתואר שני באוניברסיטת חיפה ללא כל יתרון או חסרון מבחינת המועמדות. רצוי כי המועמדים ייקחו בחשבון כי בשל ריבוי המועמדים ומעוט המקומות, הקבלה לתואר שני הינה תחרותית. כמו כן ראוי לציין כי משך לימודי המ.א. בחוג לפסיכולוגיה הינו שלוש שנים, וכי על תלמידים המעוניינים להתמקצע בתחומים היישומיים של הפסיכולוגיה (כגון פסיכולוגיה קלינית, חינוכית או התפתחותית) להשלים בנוסף ארבע שנות התמחות.

רשימת השיעורים הנדרשים ללימודי השלמה

- מבוא לפסיכולוגיה
- סטטיסטיקה לפסיכולוגים – כולל עיבוד נתונים ממוחשב במחקר פסיכולוגי (SPSS).
- יסודות פיזיולוגיים של התנהגות
- הכרת המחשב
- שעות ניסוי על-פי מכסה שתקבע
- פסיכולוגיה ניסויית – כולל עיבוד נתונים ממוחשב במחקר פסיכולוגי (SPSS).
- 6 מתוך 8 שיעורי חובת בחירה מקבוצות א' וב' לשנים ב' וג' כמפורט בסעיף "שיעורי חובת בחירה לשנים ב' ו-ג' לעיל.
- סמינר מחקר.

לימודי מיקבץ בפסיכולוגיה

הלימודים במיקבץ לפסיכולוגיה מיועדים לתלמידי חוגים אחרים באוניברסיטה בלבד. התלמידים הנרשמים למקבץ של החוג לפסיכולוגיה, יכולים להירשם דרך המערכת הממוחשבת. המקבץ הוא בהיקף של 20 נ"ז והוא כולל סמינריון אחד. כל הקורסים הינם שנתיים ומפוצלים לסמסטר א' ולסמסטר ב' כאשר סמסטר ב' הוא תנאי קדם של סמסטר א'. תלמיד שלא ירשם לשני הסמסטרים לא יוכל לקבל ציון סופי על הקורס. תלמידים רשאים ללמוד כל אחד מהקורסים כשיעור או כסמינריון מותנה באישור המורה האחראי על הקורס, פרט לשיעור "במבוא לפסיכולוגיה" שהינו שיעור בלבד.

תלמידי שנה א' הלומדים במקבץ ומעוניינים שאחד מהקורסים הנ"ל ייחשב כסמינר כבר בשנת לימודיהם הראשונה, חייבים לקבל אישור ממזכירות החוג בו הם לומדים אם הוא מאפשר זאת.

רשימת השיעורים מופיעה בסוף רשימת השיעורים של החוג.

תכנית משותפת לפסיכולוגיה ומשפטים

א. תלמיד רשאי ללמוד בתוכנית המשותפת לחוג לפסיכולוגיה ולפקולטה למשפטים החל משנה"ל הראשונה, אם הוא עומד בתנאי הקבלה. התלמיד ילמד במקביל ללימודים בחוג לפסיכולוגיה את התוכנית ללימודי משפטים.

ב. תלמיד התוכנית המשותפת לפסיכולוגיה ומשפטים יסיים לימודיו בחוג לפסיכולוגיה בתנאי שעמד בכל דרישות האוניברסיטה ותוכנית הלימודים הנדרשת ע"י החוג וצבר 60 נ"ז בחוג לפסיכולוגיה. מתוך 60 נ"ז ניתן ללמוד שיעורי בחירה בערך של עד 8 נ"ז במסגרת הפקולטה למשפטים. שיעורים אלה צריכים להיות בעלי עניין וזיכה לשני התחומים. נקודות הזכות יוכרו בחוג לפסיכולוגיה ללא צורך בהשלמתן בשיעורי בחירה חלופיים. רשימת שיעורי הבחירה תתואם עם מזכירות החוג לפסיכולוגיה.

ג. תלמיד אשר הפסיק את לימודיו בפקולטה למשפטים במסגרת התוכנית המשותפת, בלא לסייםם ויהיה מעוניין להמשיך במסלול החד-חוגי בחוג לפסיכולוגיה, ייחשבו לו השיעורים שלמד בפקולטה למשפטים כשיעורים כלליים עד למכסה של 44 נ"ז. התלמיד יחויב להשלים את מכסת הלימודים הרגילה בחוג לפסיכולוגיה בהיקף של 76 נ"ז ובסה"כ 120 נ"ז לסיום התואר לשם קבלת תואר "בוגר" בחוג לפסיכולוגיה.

ד. לא יינתנו "פטורים" משיעורי חובה בחוג לפסיכולוגיה.

ה. תלמיד שסיים את לימודיו במסגרת התוכנית המשותפת יקבל תעודת "בוגר" בחוגים פסיכולוגיה ומשפטים.

הערה: עפ"י החוק, סיום תואר ראשון בפסיכולוגיה אינו מהווה כשלעצמו תנאי מספיק לעיסוק במקצוע. לשם עסוק בפסיכולוגיה כמקצוע יש צורך לסיים את התכנית ללימודי תואר שני. המעבר מלימודי הב"א למ"א אינו ישיר. כל מועמדי התואר השני, כולל בוגרי התואר הראשון בפסיכולוגיה יחויבו בתהליכי מיון קפדניים.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר מיכאל כץ

מטרת ומבנה הלימודים

מטרת לימודי המ"א בחוג לפסיכולוגיה הינה העמקת הידע העיוני והמחקרי לצד הכשרה מעשית בתחום ההתמחות שבו בחר התלמיד. הלימודים מבוססים על עבודה אינטנסיבית ועל הדרכה אינדיבידואלית. משום כך מספר מקומות הלימוד בכל מגמה מוגבל ל-4-10 אנשים, בהתאם למגמה.

תלמיד המתקבל ללימודי המ"א מתקבל למגמה מסוימת. המעבר ממגמה למגמה מותרת באישורה של ועדת המ"א וכפוף לתנאי הקבלה במגמה, שאליה מבקש התלמיד לעבור. במקרים מיוחדים רשאית הוועדה החוגית לתואר שני לאשר לתלמיד מסלול לימודים אישי, לפי תכנית לימודים ההולמת את תחומי התעניינותו הספציפיים.

תנאי קבלה

1) זכאי להגיש מועמדותו ללימודי מ"א תלמיד אשר סיים או עומד לסיים את לימודיו בפסיכולוגיה באוניברסיטה מוכרת או במכללה אשר קבלה הכרה והסמכה ממל"ג להעניק תואר ראשון במדעי ההתנהגות.

* **לתשומת לב מועמדים מהחוג למדעי ההתנהגות מאוניברסיטת בן-גוריון:** זכאים להגיש מועמדות לתואר שני תלמידים הלומדים בתוכנית **החד-מחלקתית** בלבד.

2) ציון 80 לפחות בלימודי ה.ב.א. בחוג השני הוא תנאי הכרחי לקבלה ללימודים.

3) מועמדים שציונם הממוצע ב.ב.א בפסיכולוגיה או במדעי ההתנהגות גדול או שווה לציון הסף הרשום בהמשך, יכללו בתהליך הקבלה של המגמה בה בחרו. **לא יינתן בתהליך זה יתרון לתלמידים שציוניהם גבוהים יותר מסף הקבלה של המגמה.**

ספי הקבלה יהיו כלהלן:

- ◆ למועמדים למגמות קלינית, קלינית-חינוכית, תעסוקתית-ארגונית קלינית במסלול נורופסיכולוגי והתפתחותית – **ציון 90.**
- ◆ למועמדים במגמה לפסיכולוגיה קוגניטיבית והנדסת אנוש – **ציון 85.**
- ◆ למגמה בפסיכוביולוגיה ולמסלול אישי בפסיכולוגיה חברתית – **ציון 85.**
- ◆ לתוכנית בפסיכולוגיה קלינית חינוכית למגזר הערבי – **ציון 80.**

נא לשים לב: יתכנו שינויים בסיפי הקבלה.

במקרים מיוחדים תישקל גם קבלתם של מועמדים שציוניהם נמוכים מסף הקבלה למגמה אליה הם מבקשים להתקבל.

- 4) תלמידים שסיימו את לימודיהם במוסד אקדמי בחו"ל או בשלוחות של אוניברסיטאות בחו"ל הקיימות בארץ ואשר קיבלו היתר פעולה מהמועצה להשכלה גבוהה יידרשו:
- לעמוד במבחני ה-G.R.E.
  - להציג את תעודת הבוגר ואישור הציונים לרשות ללימודים מתקדמים, על מנת שתבדוק ותאשר האם המוסד בו למד התלמיד מוכר לצרכי המשך לימודים לתואר שני.
  - להגיש מסמכיהם לוועדת ב"א של החוג כדי שזו תבדוק אם יש לחייבם בלימודי השלמה.

5) קריטריוני הקבלה העיקריים הם:

- ציון גמר הב"א בפסיכולוגיה.
- מבחן מתא"ם – מבחן לתארים מתקדמים לנרשמים למ"א, מטעם ובאחריות המרכז הארצי לבחינות והערכה. מבחן המתא"ם מהווה קריטריון הכרחי למגמות: קלינית, וקלינית-חינוכית, התפתחותית, תעסוקתית-ארגונית, וקלינית במסלול נירורפסיכולוגיה. מועמדים למגמות: קוגניטיבית וגורמי אנוש, פסיכוביולוגיה ובמסלולים אישיים יהיו פטורים מחובת בחינת המתא"ם.
- המלצות – שתיים עד שלוש המלצות.
- ראיון אישי – בשלב המיון הסופי. לראיון זה יוזמנו רק חלק מן המועמדים.

משך הלימודים

הלימודים לתואר שני מתקיימים רק במסלול א' (עם תזה) משך הלימודים בתוכנית הוא שלוש שנים כולל ביצוע עבודת התיזה. כל תלמיד חייב ללמוד תכנית מלאה הן בשנה א' והן בשנה ב'. הלימודים בכל אחת מהמגמות והתכניות כוללים עבודה מעשית (פרקטיקום) בהיקף של יום עד יומיים בשבוע בנושאים הנלמדים במסגרת המגמה, כמו כן נדרשים התלמידים לבצע עבודת גמר מחקרית לצורך סיום לימודיהם. פרטים מופיעים בנהלי עבודת גמר בתקנון לימודי תואר שני. לימודי החובה בכל המגמות יכללו את השיעורים הבאים:

- שנה א'**
1. מתודולוגיה, סטטיסטיקה ומחשב.
  2. פרקטיקום בתחום ההתמחות.
  3. הגשת הצעת מחקר.

- שנה ב'**
1. פרקטיקום מתקדם בתחום ההתמחות.
  2. הגשת תיזה.

מלבד שיעורים אלה נקבעת מערכת שיעורי חובה לכל אחת מן המגמות. את יתר השיעורים יבחר התלמיד מתוך רשימת השיעורים בהתאם לתחום התעניינותו ובאישורו של ראש המגמה. סה"כ הלימודים האקדמיים, כולל לימודי עזר, במשך שלוש שנות הלימוד יהיה בהיקף הנדרש על ידי כל מגמה ומסלול.

הערכת התלמיד ומעבר משנה א' לשנה ב'

מורי המגמות השונות והוועדה החוגית לתואר שני יערכו מדי פעם דיוני הערכה על התקדמות התלמידים. בדיונים אלה יילקחו בחשבון הצלחתם בפרקטיקום והישגיהם בשיעורים, בתרגילים ובבחינות. במקרים שבהם נתגבש התרשמות חד-משמעית שהתלמיד נכשל בלימודיו או בחלק מהם, רשאית הוועדה החוגית לתואר שני להטיל עליו חובות לימוד נוספות, או אף להמליץ על הפסקת לימודיו בחוג. תיתכן גם הפסקת לימודים מטעמים של אי-התאמה אישית.

לימודי המ"א מתנהלים במגמות הבאות:

המגמה לפסיכולוגיה קלינית

הלימודים במגמה הקלינית חותרים להכשרתם של פסיכולוגים קליניים בעלי בסיס תיאורטי רציני ורחב, שיוכלו לתרום לפיתוח נוסף של התחום וליישם את מושגיו באורח יצירתי למציאות האנושית בשדה. החל משנת תשס"ה, המגמה מציעה מסלול של לימודי תואר שני (מ.א.) עם אפשרות להמשיך לתואר שלישי (ד"ר) בהתאם למידת העניין של התלמיד, להישגיו וכן לאפשרות הנחיייה של סגל המגמה. בנוסף המגמה תהיה מוכנה לשקול, **על בסיס אישי**, פנייה של תלמידים אשר יביעו עניין במסלול ישיר לדוקטורט (לפי קריטריונים שיקבעו). כמו-כן ניתן לבקש מעבר למסלול זה עד תום השנה הראשונה ללימודים. בקשות של תלמידים אשר לומדים במסלול הרגיל לקראת מ.א. ומעוניינים לעבור למסלול זה לקראת ד"ר חייבים אישור מנחה למחקר שלהם והצהרת כוונות. סטודנטים אחרים יוכלו להתקבל ללימודי דוקטורט לאחר השלמת המ.א. בעיתוי שיתאים להם ולסגל. מבנה הלימודים מבוסס על ההנחה, כי השילוב בין הכשרה עיונית להכשרה מעשית יאפשר לבוגרי המגמה ליישם שיטות טיפול מגוונות באורח שקול ומושכל, מתוך הבנה כוללת של בני האדם אשר עמם יעבדו. הבנה זו, המחייבת בעת ובעונה אחת ראייה של מישורים רבים (השפעות חברתיות, תהליכים משפחתיים ובינאישיים, השפעות גופניות ואישיות) של הפרט על צדדיה השונים: מחשבתיים ורגשיים, מציאותיים ודמיוניים, מודעים ולא מודעים), חיונית לשם אבחון מקורותיהם ומשמעותם של סימפטומים וקשיים, ולשם בחירת דרכי טיפול או צורות ההתערבות המועילות ביותר לפרט הפונה או מופנה לעזרה. יתר על כן: העבודה הקלינית דורשת מן המטפל לנצל את אישיותו שלו כמכשיר טיפולי, מעבר לשיטות ספציפיות בהן הוא מיומן. לפיכך, תהליך ההכשרה הקלינית אינו רק תהליך של רכישת ידע ולמידת טכניקות, אלא גם תהליך של התפתחות עצמית שהצד האישי-חוויתי מרכזי בו.

ההכשרה עוסקת בטיפול באנשים לכל אורך טווח החיים, כשהשנה הראשונה מדגישה טיפול בילדים, מתבגרים ומשפחות במסגרות קליניות מתאימות. בשנה השניה – הדגש בלימודים ובפרקטיקום הוא על עבודה עם מבוגרים. תלמידי המגמה מקדישים לפרקטיקום בפסיכותרפיה ובאבחון כיומיים בשבוע בשנתיים הראשונות, במסגרות קליניות שונות ומגוונות. השילוב של קליניקה עם היבטים מחקריים ואקדמיים מיועד להכשיר קלינאים המעוניינים בראש וראשונה בהיבטים היישומיים של המקצוע.

כחלק מדרישות הקבלה דורשת המגמה מהפונים את הקורסים **פסיכולוגיה אבנורמלית** ו**פסיכולוגיה של האישיות**. כן דורשת המגמה **התנסות בעבודת שדה** (קורס או התנסות שוות ערך) במהלך הב.א.

המגמה לפסיכולוגיה קלינית-חינוכית

ללימודים במגמה זו שני מוקדים: פסיכולוגיה קלינית של הילד ופסיכולוגיה חינוכית. לפי תפיסת המגמה, שני התחומים, חיי הנפש מחד והחיים במסגרת החינוכית מאידך, משלימים ומעשירים זה את זה.

בתחום החינוכי, ייחודה של התכנית במגמה היא התייחסותה למסגרות חינוכיות כאל מסגרות ארגוניות כוללות, בהן משתתף הפסיכולוג בהערכה, אבחון, הגדרה וטיפול בבעיות המתייחסות לתפקוד בית הספר, הכתה, התלמיד הבודד ההורים או המורה.

בתחום הטיפול בילדים, הגישה המרכזית במגמה היא גישה דינמית התפתחותית, הרואה את התפתחות הילד כמותרחשת במסגרת היחסים עם ההורים. בהתאם, מודגשת עבודה עם הורים, במקביל או ביחד עם הילד. לצד תפיסה מרכזית זו, הסטודנטים נחשפים גם לשיטות טיפול אחרות.

העבודה המעשית זוכה למקום מרכזי במגמה. תלמידי המגמה משתתפים בשתי מסגרות של פרקטיקום.

הפרקטיקום החינוכי מתבצע בבתי ספר, במסגרת שירותים פסיכולוגיים-חינוכיים בסביבות חיפה. בשנה הראשונה כל סטודנט אחראי על כיתה ובשנייה על שכבה בבית ספר. כמו כן הסטודנטים משתתפים בישיבות הצוות של התחנה. היקף הפרקטיקום הוא יום בשבוע בכל אחת משתי שנות הלימודים.

הפרקטיקום הקליני מתמקד בהכשרת סטודנטים בפסיכותרפיה של הילד. בשנה הראשונה טיפול דינמי מתבצע במסגרת השירותים הפסיכולוגיים החינוכיים. בשנה השנייה תלמידי המגמה משובצים בתחנות קליניות ומבצעים כ-3 טיפולים. בנוסף, הם משתתפים בפעילות שוטפת של התחנה, ונמצאים בה כיומיים בשבוע.

העבודה המעשית, על חלקיה השונים, מלווה בהדרכה אינטנסיבית הן בשדה והן באוניברסיטה. תפקיד ההדרכה ללוות את הסטודנט בעבודתו, תוך הדגשת ההתפתחות האישית שלו או שלה. במהלכה קיימת התמודדות עם תהליכים פנימיים, רגשות וחוויות הכרוכות בעבודה המעשית, מתוך מגמה לסייע לתלמיד בפיתוח ובהבנת עולמו הפנימי.

עם תום לימודיהם, בוגרי המגמה יכולים להתמחות הן בפסיכולוגיה קלינית והן בפסיכולוגיה חינוכית.

המגמה לפסיכולוגיה קוגניטיבית וגורמי אנוש

המגמה נועדה להכשיר חוקרים אקדמיים וישומיים במספר תחומים של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית. למגמה זו יתקבל בכל שנה מספר מוגבל של תלמידים נבחרים, עם העדפה לתלמידים שמעוניינים ומתאימים למסלול ישיר לדוקטורט. בנוסף תינתן עדיפות לתלמידים שתחום עניינם התאורטי והיישומי חופף את התחומים המודגשים על-ידי מורי המגמה.

המגמה תחתור להעניק לתלמידים ידע תאורטי מעמיק, כלים מתודולוגיים, והכשרה מחקרית אינטנסיבית, שתאפשר להם לתכנן ולנהל מחקר עצמאי בנושאים בעלי חשיבות תאורטית או יישומית. הכשרה זו תעשה תוך ניצול הפרוייקטים המחקריים של מורי המגמה והמעבדות העומדות לרשותם.

המגמה מציעה תכנית לימודים מלאה עם מגוון קורסים בנושאים של חישה ותפיסה, קשב וביצוע, זיכרון וארגון מידע, קוגניציה חזותית, גורמי אנוש, קבלת החלטות, תקשורת אדם-מחשב, פסיכופיזיקה, פסיכולינגוויסטיקה, ייצוגים מנטאליים, נוירופסיכולוגיה קוגניטיבית, ועוד. בנוסף לכך ניתן לקחת קורסים משלימים בנושאים כגון, מוח והתנהגות, מבחנים פסיכולוגיים, ופסיכולוגיה פיזיולוגית, הן מתכנית הלימוד של המגמות האחרות בחוג ובחוגים אחרים. השיעורים של המגמה יהיו משותפים לתלמידי מ"א ולתלמידי דוקטורט. ייעשה מאמץ לשלב את תלמידי המגמה במסגרת הפרוייקטים המחקריים של "המכון לעיבוד מידע וקבלת החלטות" באוניברסיטת חיפה. לרשות המכון מערכת מפותחת של מחשבים וציוד מחקרי להרצת ניסויים בכל מגוון הנושאים של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית וגורמי אנוש.

המגמה לפסיכוביולוגיה

המגמה נועדה להכשיר חוקרים במספר תחומים של פסיכוביולוגיה/מח והתנהגות. למגמה יתקבלו בכל שנה מספר מוגבל של תלמידים נבחרים, עם העדפה לאלו המעוניינים בלימודי דוקטורט.

המגמה מעניקה הכשרה במחקר בתחומי פסיכוביולוגיה/מח והתנהגות עם הדגשה על הכשרה בין-תחומית רחבה, החל משימוש בסורקי מוח ועד לשימוש בשיטות מולקולריות לחקר התנהגות בריאה ופתולוגית.

סטודנטים המגיעים מפסיכולוגיה אינם נדרשים לרקע ביולוגי, למעט הקורס "יסודות פסיכולוגיים של התנהגות". תוכנית הלימודים כוללת הכשרה פיסיוולוגית מתאימה.

בתוכנית ניתנים קורסים בנושאים הבאים: מח והתנהגות, גישות אבולוציוניות להתנהגות, פסיכולוגיה ופרמקולוגיה של התנהגות נורמלית ופתולוגית ושיטות מחקר בפסיכוביולוגיה. התלמידים ישתלבו במחקר במעבדות (פסיכופרמקולוגיה, פסיכוביולוגיה התפתחותית, למידה בבעלי חיים, חקר פחד והמנעות, מח והתנהגות).

המגמה לפסיכולוגיה תעסוקתית-ארגונית

המגמה התעסוקתית-ארגונית נועדה לספק לימודים עיוניים, כלי מחקר והכשרה מעשית לתלמידים המבקשים להתמחות בתפקידים הבאים:

- **ייעוץ תעסוקתי** במכונים, בבתי-ספר ובארגונים מתוך כוונה לעזור לנועצים בבחירה נכונה של מקצוע, בחירה של עיסוק בתוך מקצוע ובפיתוח קריירה.
- **ייעוץ ארגוני** במכונים, בחברות ובארגונים מתוך כוונה והקניית ידע ולשפר יכולות הנוגעות לניתוח ושיפור תהליכים פסיכולוגיים ארגוניים מרכזיים כמו קבלת החלטות, תהליכי שינוי, עבודת צוות הנעה וכיו"ב.
- **ברירה ושיבוץ מועמדים ללימודים**, להכשרה ולעבודה תוך שימוש בכלי הערכה מגוונים.
- **ייעוץ מערכתי של גורמי אנוש**, אקולוגיה של מקומות עבודה ואינטראקציה אדם-מכונה (הנדסת אנוש). התמחות מלאה בתחום זה דורשת לימודי השלמה בפסיכולוגיה קוגניטיבית.
- משך הלימודים בשלב המ.א. הוא שלוש שנים, במהלכן התלמיד ממקד בהדרגה את התעניינותו באחד או שניים מן התחומים הנ"ל.

שנה א' מוקדשת לקורסי מבוא, לבחירת נושא למחקר התזה ולהכנת הצעת מחקר התזה בהדרכה צמודה של מנחה ממורי המגמה. שנה ב' מוקדשת לקורסים מתקדמים וקורסים יישומיים (פרקטיקום והנחיית קבוצות), ולסיום מחקר התזה. שנה ג' מוקדשת לסיום התזה לתלמידים שלא הצליחו לסיימה בשנה ב'.

בהתאם להסדר עם החוג לסוציולוגיה, תלמידי המגמה יכולים להירשם לקורסים נבחרים בקורסי בחירה בחוג לסוציולוגיה, בתאום עם ראש המגמה התעסוקתית-ארגונית.

המגמה הקלינית במסלול נוירופסיכולוגי

הנוירופסיכולוגיה הקלינית הנה תחום התמחות תיאורטי ויישומי העוסק בביטויים ההתנהגותיים והפסיכולוגיים של המרכיבים הנוירולוגיים, הנוירופתולוגיים, הפתופיזיולוגיים והניורוכימיים של מחלות של מערכת העצבים המרכזית, כמו גם הטווח הרחב של ליקויים הנגרמים במהלך ההתפתחות וכתוצאה מטראומה מוחית. ההתמחות היישומית (המתבססת על החקר המדעי של הקשר שבין המוח להתנהגות) מתמקדת באבחון והערכה, התערבות טיפולית ושיקום, תוך הסתמכות על עקרונות המעוגנים במחקר המדעי של ההתנהגות האנושית במהלך החיים, והיחס בין דפוסי ההתנהגות והתפקוד התקין או הבלתי תקין של מערכת העצבים המרכזית. הנוירופסיכולוגיה הקלינית כוללת הערכה ואבחון של השינויים ההתנהגותיים המאפיינים ליקויים בתפקוד מערכת העצבים המרכזית, וטיפול בקשיים הפסיכולוגיים המתלווים לכך. הנוירופסיכולוג חייב אפוא להיות, מצד אחד, בעל ידע המאפשר זיהוי של כל המשתנים הרפואיים, הנוירולוגיים, הפרמקולוגיים, הקוגניטיביים, ההתפתחותיים והפסיכו-סוציאליים החשובים להבנת הליקוי הנוכחי, ומצד שני עליו להכיר היטב את השיטות הטיפוליות המתאימות לאותו מקרה. דרישות אלה מדגישות את החשיבות של שיטות הערכה מתוחכמות ומבוססות מבחינה מתודולוגית, שפותחו תוך הסתמכות על הידע העדכני של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית, ואת היישום של שיטות טיפול המתבססות על הכרת אסטרטגיות חילופיות שמטרתן לצייד את החולה במנגנוני התמודדות נאותים.

תוכנית הלימודים במגמה הקלינית במסלול נוירופסיכולוגיה מבוססת על מודל המדען-הקלינאי, שהינו שילוב של מחקר ועבודה טיפולית, פעילויות משלימות המעשירות זו את זו. על פי תפיסה זו, מטרתה הכוללת של התוכנית הנה לספק לתלמידים, בנוסף להכשרה קלינית בסיסית, ידע מקיף בתחומי הפסיכולוגיה הקוגניטיבית ומדעי המוח (neuroscience), שיהווה את הבסיס למרכיב האבחוני של העבודה הנוירופסיכולוגית. בלימודי הפסיכותרפיה יושם דגש על הצרכים והאפיונים הייחודיים של אוכלוסייה זו, המחייבים שיטות התערבות ייחודיות. הכשרה מקיפה במחקר תבטיח שהתלמידים יהיו מוכנים לביצוע מחקר הדוקטורט, ובהמשך דרכם, לפעילות מחקרית עצמאית או שיתוף פעולה פורה עם חוקרים אחרים.

תוכנית הלימודים

שעורי החובה בשנתיים הראשונות ללימודים יכללו, בנוסף לשיטות מחקר, קורסים בסיסיים במדעי המוח (נוירואנטומיה, פסיכופרמקולוגיה ונוירופתולוגיה) ושעורי יסוד בתחומים הקליניים (פסיכופתולוגיה, פסיכודיאגנוסטיקה, יסודות הפסיכותרפיה, אבחון נוירופסיכולוגי). בנוסף לשיעורי החובה, יבחרו התלמידים שעורים נוספים מתוך השעורים המוצעים במגמות

השונות בחוג, ושעורים המתמקדים בהיבטים ספציפיים יותר בתחום (כגון שיטות טיפול בפגועי ראש, הפרעות בתפקודי שפה, ועוד).

בשנה השניה והשלישית ישתתפו התלמידים בפרקטיקום נויורופסיכולוגי וקליני. בנוסף, החל מהשנה השניה יעסקו התלמידים במחקר.

המגמה לפסיכולוגיה התפתחותית

המגמה לפסיכולוגיה התפתחותית רואה את ייעודה בהכשרת פסיכולוגים התפתחותיים בעלי תשתית איתנה בתחומי ידע מחקריים וישומיים מגוונים הקשורים לרווחתם ולטובתם של ילדים, משפחות וקהילותיהם. המגמה רואה קשר אמיץ בין מצוינות אקדמית ומחקרית לבין מיומנויות יישומיות אפקטיביות. ייחודה של המגמה הנו בשילוב בין דגשים מחקרים ויישומיים, בראייה אקולוגית המדגישה התפתחות תקינה כמו גם מצבי סכון, ובדגש על יישום ברמת הפרט, המשפחה, הקהילה ומערכות וארגונים גדולים בעלי השפעה על התפתחותם ועל שלומם של ילדים. על בסיס גישה זו הלימודים במגמה מיועדים הן לתלמידים המעוניינים בעיקר בתחום המחקרי והן לאלה הרואים את עתידם בעקר בעבודת שדה.

המגמה ההתפתחותית קולטת מספר מצומצם של תלמידים כל שנה ושואפת להעניק הכשרה מעמיקה ויסודית בתחומים הקשורים להתפתחותם התקינה של ילדים וכן למצבי סכון. המגמה צברה ניסיון בעיקר בתחום ההתפתחות הרגשית-חברתית החל מהינקות המוקדמת ולאורך מעגל החיים, ומתוך ראייה אקולוגית רחבה. חלק אינטגרלי ומרכזי של הלימודים כולל נטילת חלק בפרוייקטים מחקריים שמתנהלים ע"י חוקרים הקשורים ל"מרכז לחקר התפתחות הילד". כדי לסייע בכך עומדת לרשותם של התלמידים תשתית המרכז הכוללת בין השאר חדרי תצפית וראיון, ציוד מדעי משוכלל, חדרי עבודה המצוידים במחשבים עבור התלמידים, סיוע מנהלי וטכני, וטיפוח אישי של התלמיד בהתאם לצרכיו ולתחומי העניין שלו. בנוסף כוללת תכנית הלימודים מגוון רחב של קורסים והתנסויות יישומיות בהם לומדים התלמידים לתרגם תאוריות ומחקר לעבודה מעשית.

מסלול הלימודים במגמה ההתפתחותית מתחיל כמסלול לימודים רגיל לתואר מ.א., תוך עידוד להמשך לימודי דוקטורט. לפיכך בתהליך הקבלה נלקחים בחשבון הכישורים הפוטנציאליים הנדרשים ללימודים מתקדמים הן ברמת מ.א. והן ברמת דוקטורט. המעבר לשלב הדוקטורט מותנה בבחירת התלמיד להמשיך ללימודים לתואר שלישי, בביצוע עבודת תזה ברמה שמצדיקה המשך לימודי דוקטורט, ובמצאת מנחה למחקר הדוקטורט.

המסלול האישי לפסיכולוגיה חברתית

הפסיכולוגיה החברתית היא תחום בעל מעמד ייחודי בתוך הפסיכולוגיה בהיותה גשר בין הפסיכולוגיה לבין מדעים אחרים בתוך מדעי החברה. מעמד זה מוביל לכך שתחום זה תורם משמעותית להבנת תהליכים חברתיים מרכזיים במגוון תחומי ידע ומעש מעבר לפסיכולוגיה גופה. תחומים כגון חינוך, כלכלה, מינהל עסקים ותקשורת בולטים בהקשר זה. אוניברסיטת חיפה מציעה לסטודנטים המתעניינים בפסיכולוגיה חברתית את המסלול האישי-חברתי. תוכנית הלימודים במסלול האישי-חברתי מיועדת לסטודנטים שיש להם עניין מיוחד בפסיכולוגיה חברתית בכלל, ובתחומי המחקר בהם עוסקים חברי החוג הקשורים בתכנית בפרט. התוכנית מבוססת על סמינר מחקר (פרקטיקום) ומגוון קורסים אחרים בתחום

הפסיכולוגיה חברתית. הפרקטיקום הניתן בשנה השניה, פועל כקבוצת מחקר בה כל המשתתפים מציגים את מחקריהם בשלבים שונים של ביצועם. בנוסף לפרקטיקום, כוללת תכנית הלומדים במסלול מגוון קורסים בפסיכולוגיה חברתית הניתנים ע"י מורים הקשורים למסלול. קורסים אלו כוללים: אספקטים נבחרים בפסיכולוגיה חברתית, יצירה ושינוי עמדות ותהליכי שכנוע, מבט בין-תרבותי על הפסיכולוגיה החברתית, חשיבה וקבלת החלטות, דילמות חברתיות, רגש קוגניציה והנעה, הפסיכולוגיה של המגדר, סדנה בהתנהגות קבוצתית, ניהול קונפליקטים בארגון ובקהילה וסדנה בנושא הקונפליקט היהודי ערבי בראי התיאוריה על קונפליקטים בין קבוצות. בנוסף, סטודנטים הלומדים בתוכנית יכולים להשתתף במגוון קורסים מתוך אלה הניתנים במגמות אחרות בחוג ובאוניברסיטה, וזאת על פי הצרכים הייחודיים של כל תלמיד ותוך התייעצות עם המנחה או המלווה.

עם כניסת התלמיד למסלול הוא יקבל ליווי והדרכה מאחד המורים הקשורים לתוכנית עד לשלב בו ימצא מנחה לעבודת התזה. בניית תוכנית הלימודים תעשה תוך התייעצות עם המלווה או המנחה.

בהתאם לדרישות הרגילות של לימודי המ.א., תלמידי המסלול האישי-חברתי נדרשים לסיים את הצעת התיזה בסוף השנה הראשונה, ואת מחקר התיזה בסוף השנה השניה ללימודים.

מורים ותחומי המחקר במסלול האישי חברתי:

פרופ' רמזי סלימאן – 1. דילמות חברתיות, 2. קבלת החלטות בקבוצות בתנאי חוסר ודאות, 3. סימולציות מחשב לתהליכים חברתיים, 4. זהות קבוצתית ויחסים בין קבוצות.

פרופ' מרילין ספר – 1. היבטים התפתחותיים וחברתיים של מין ומיניות. 2. קווי זמיון והבדל בין המינים בקוגניציה ובאישיות. 3. השפעת סביבות שונות ובין תרבותיות (קיבוץ-עיר) על התפתחות.

ד"ר ג'ני קורמן – 1. חקר העצמי, תוך התמקדות בחקר הבדלים בין-אישיים ובין-תרבותיים בהאדרה עצמית וביקורת עצמית, 2. מחקר בין-תרבותי, 3. מחקר חינוכי.

ד"ר שלמה הראלי – 1. התפקיד של הרגש בתהליכים חברתיים. 2. הפונקציונאליות של הרגש. 3. השלכות של תהליכי ייחוס סיבתי. 4. היבטים יישומיים של רגשות בתחום הארגוני.

ד"ר אילן פישר – 1. שיפוט וקבלת החלטות, 2. חקר מומחיות ובטחון בהחלטות, 3. אינטרקציות חברתיות ואבולוציה של שיתוף פעולה.

תוכנית לימודים בפסיכולוגיה קלינית-חינוכית למגזר הערבי

התוכנית בפסיכולוגיה קלינית-חינוכית למגזר הערבי נועדה להכשיר את הסטודנטים. הכשרה זו כוללת הן עבודה ברמה הפרטנית עם ילדים, מורים והורים, והן עבודה ברמה המערכתית של הכיתה, של שכבה של כיתות, או של בית הספר כולו.

התוכנית תכלול לימודים עיוניים על סוגיות חינוכיות ועל תפקידו של הפסיכולוגי בבית הספר וכן שיעורים בפסיכופתולוגיה של הילד, איבחון פסיכולוגי וטיפול פסיכולוגי בילדים. במקביל לכך ישתתפו הסטודנטים במסגרות פרקטיקום בהיקף של יום או יומיים בשבוע

שבהן ישמשו כפסיכולוגים של בית ספר בהיקף מצומצם, וכמטפלים בתחנות של בריאות הנפש.

תכנית לימודים אישית

מועמדים לחוג יוכלו להגיש במקרים מיוחדים בקשה מנומקת ללמוד במסלול לימודים אישי **שלא** במסגרת המגמות הנלמדות בחוג לפסיכולוגיה. תלמיד רשאי להגדיר לעצמו תכנית לימודים אישית באחד מתחומי ההתמחות של מורי החוג או בתחום המשלב מספר כיווני מחקר והתמחות. הקבלה למסלול זה מותנית ביכולתו של התלמיד ובנכונותו של המורה המקבל על עצמו אחריות להנחיית התלמיד בלימודיו במסלול זה, לגבש תכנית לימודים אישית המתבססת על תחומי ההתמחות של מורי החוג ובאישורו של ראש הוועדה ללימודי מ"א בחוג והדיקן ללימודים מתקדמים.

שקלול ציון סופי

כל תלמיד יקבל ציון בכל קורס. הציון ייקבע על סמך עבודות ו/או בחינות, בהתאם להחלטת המרצה.

ציון גמר מ"א יתבסס על שני מרכיבים, לפי משקלם כדלקמן:

1. ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים כולל פרקטיקום — 60%
2. ציון עבודת הגמר המחקרית — 40%

תנאי קבלה ללימודים במסלול הישיר לדוקטורט

- 1) המסלול הישיר לדוקטורט בחוג לפסיכולוגיה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי התואר השלישי ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי. תלמידים אלה ידרשו לסיים את לימודיהם לתואר "בוגר" בציון משוקלל של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- 2) הקבלה למסלול אפשרית רק כתלמיד מן המניין. ניתן להתקבל למסלול לאחר סיום תואר "בוגר" או לא יאחר מתום השנה הראשונה ללימודים במ.א. דהיינו בתחילת שנה ב' במ.א. ניתן להתקבל רק בראשית שנה אקדמית. המועמדים ידרשו להציג הסכמה בכתב ממנחה שיאות להנחותם והצהרת כוונות.
- 3) תנתן מלגה לכל תלמיד שיתקבל למסלול.
- 4) משך הזמן לסיום חובות המסלול הוא 4 שנים. הארכת לימודים תינתן רק בשנה החמישית, באישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 5) תכנית הלימודים זהה לתוכנית הלימודים בלימודי המ.א. התלמידים ידרשו להגיש במהלך השנתיים הראשונות ללימודיהם, אך לא יאחר מסוף שנה ב' עבודת מחקר חלוץ. הצעת המחקר תוגש בתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים. לאחר סיום מכסת הלימודים הנדרשת בציון ממוצע 90 ולאחר אישור מחקר חלוץ בציון 90 ואישור הצעת הדוקטורט, יעבור התלמיד לשלב ב' בלימודי הדוקטורט. משך הלימודים בשלב זה הוא שנתיים.
- 6) תלמיד שלא יעמוד בתנאים הללו יעבור למסלול הרגיל במ"א ויידרש להשלים את כל החובות לקבלת תואר שני.
- 7) פרטים נוספים על המסלול ותנאי הלימודים בו, ניתן לראות בתקנון לימודי תואר שני או שלישי בשנתון זה.

הלימודים לתואר השלישי (דוקטור)

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' רות קמחי

תוכנית הלימודים לתואר שלישי מיועדת להכשיר את בוגריה לעבודה במחקר, בהוראה ויישום בתחומים שונים של הפסיכולוגיה. החוג לפסיכולוגיה רואה בדוקטורנטים במשך הכשרתם חלק חשוב מהצוות ומצפה מהם להשתלב כפי שידרש בפעילות החוג, בועדותיו, בהוראה ובהדרכה כנדרש.

תנאי קבלה

זכאי להגיש מועמדותו לקבלה כתלמיד לדוקטורט בעל תואר מ"א בפסיכולוגיה מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל שהשיג לפחות ציון ממוצע 85 בלימודים לתואר שני, וציון 86 בעבודת הגמר המחקרית.

בקשת הקבלה ללימודי הדוקטורט תוגש בכתב ליו"ר ועדת דוקטורט בצרוף המסמכים הדרושים. את רשימת המסמכים ניתן לקבל במזכירות החוג. חלק מרכזי מתהליך הקבלה הוא יצירת קשר של המועמד עם חבר סגל המוסמך להדריך תלמידי מחקר, אשר יאות להדריך את המועמד בעבודת המחקר. על המועמד להמציא מכתב מנומק מהמנחה המיועד באשר להסכמתו.

לאחר קבלת כל החומר הנדרש בחוג, תדון ועדת הדוקטורט במועמד ותעביר המלצתה לרשות ללימודים מתקדמים.

מועדי הרשמה

ההרשמה לתואר שלישי יכולה להיעשות במשך כל השנה אולם הדיון במועמדים חדשים יתקיים בשלושה מועדים בלבד: באוגוסט, בפברואר וביוני. עד לתאריכים אלו יש להעביר למזכירות החוג את כל המסמכים הדרושים. רשימת חברי סגל המוסמכים להדריך תלמידי דוקטורט עם ציון תחומי התעניינותם, ניתן לקבל במזכירות החוג. ניתן להירשם לשני הסמסטרים – הן הסמוך להרשמה והן הרחוק יותר.

מבנה הלימודים

משך הלימודים לתוכנית הדוקטורט הוא שלוש שנים. הלימודים מחולקים לשני שלבים: שלב מחקר א' ושלב מחקר ב'. שלב א' – שנה ראשונה מוקדשת לכתביבת הצעת המחקר. שנה שניה ושלישית מוקדשות לכתביבת העבודה.

שלב מחקר א'

שלב מחקר א' מוקדש לתכנון וכתביבת הצעת המחקר. שלב מחקר א' לא יעלה על שנה מתחילת הלימודים.

שלב מחקר ב'

- א. כדי לעבור משלב מחקר א' לשלב מחקר ב' יגיש התלמיד הצעת מחקר שתכלול את נושא העבודה ותכנית מפורטת של המחקר. הצעה זו תוגש בכתב לוועדת הדוקטורט החוגית עם חוות דעתו של המדריך. חוות דעתו זו תסתמך על בדיקה שתתייחס להצעת מחקר ולכושרו של התלמיד לבצע את העבודה המוצעת. בדיקה זו עשויה להסתמך על חוות דעת של קוראים נוספים, מהחוג, מהאוניברסיטת חיפה או מחוצה לה.
- ב. בדיקת ההצעה נתונה בידי ועדת הדוקטורט והיא זו אשר תחליט לאשר את ההצעה או לדחותה או לדרוש תיקונים ושינויים, תוך התחשבות בחוות דעתם של הקוראים והמנחה. הוועדה תזמן את תלמיד המחקר להגן על הצעתו לפני הוועדה.
- ג. לאחר אישור ההצעה יעבור המועמד לשלב מחקר ב'. פרק הזמן המוקצה להשלמת מכסת הלימודים ולביצוע עבודת מחקר לקבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה" הוא שנתיים. הארכה מעבר לתקופה זו טעונה המלצת ועדת הדוקטורט החוגית, ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

תיאור לימודי הדוקטורט

- א. מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים. ועדת הד"ר החוגית תאשר את התוכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל־פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם.
- ב. כל תלמיד יחוייב בשיעורים בהיקף של 16 שש"ס במהלך לימודי הדוקטורט. בחירת השיעורים תיעשה תוך היוועצות בין המונחה למנחה.
- ג. מומלץ כי מחצית לימודי הדוקטורט יסתיימו בשלב א'.
- ד. התלמיד לא יוכל למסור את עבודת הדוקטורט לשיפוט לפני שסיים את מכסת השיעורים כנדרש בלימודי הדוקטורט.
- ה. המנחה יוכל לדרוש הרחבת לימודי הדוקטורט מעבר למכסת המינימום הנדרשת בסעיף ב', בהתאם לצורכי עבודת המחקר, באישור ועדת הדוקטורט.
- ו. דרישות אקדמיות נוספות (למשל, שפה זרה) תהיינה בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים.
- ז. במסגרת לימודיו יידרש כל תלמיד להתנסות בהוראה בחוג או בהדרכה בחוג.
- ח. תלמיד דוקטורט מחויב בהשתתפות "בפורום הדוקטורנטים" המתקיים בחוג.
- ט. **מידע לגבי מלגות** ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.
- י. **מידע לגבי מעונות** ניתן לקבל במשרד ההרשמה במעונות באמצעות דאר אלקטרוני לפי הכתובת: mdavid@univ.haifa.ac.il.

לימודי תעודה בפסיכותרפיה

החוג לפסיכולוגיה מקיים תוכנית תלת-שנתית של לימודי תעודה בפסיכותרפיה במסלול ללמידה **פסיכותרפיה עם ילדים ונוער ומבוגרים**. התוכנית מתמקדת בפסיכותרפיה אינדיבידואלית דינמית, אך כוללת גם סמינרים בגישות אחרות.

במסלול ללימודי **פסיכותרפיה לעובדי מסגרות טיפוליות עם ילדים ונוער**, הדגש הוא על הבנת יחסי הגומלין בין הילד וסביבתו, והשפעתם על התפתחותו. בשני המסלולים היקף הלימודים הוא 7 שעות בשבוע כולל הדרכה קבוצתית ואישית. התוכנית מיועדת לפסיכולוגים ולאנשי מקצוע אחרים בתחומי בריאות הנפש. פרטים וטופסי הרשמה ניתן להשיג במזכירות החוג ועל האינטרנט.

תקשורת

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ראש החוג: ד"ר יונתן כהן

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' גבריאל וימן, פרופ' תמר כתריאל, פרופ' רון רובין.

פרופסור חבר: פרופ' רפי כהן אלמגור.

מרצה בכיר: ד"ר עוזי אלידע, ד"ר יונתן כהן, ד"ר יעל משלר.

מרצה: ד"ר אלי אברהם, ד"ר נורית טל אור, ד"ר אורן מאירס, ד"ר יריב

צפתי, ד"ר מישל רוזנטל, ד"ר רבקה ריב"ק.

עמית הוראה: גב' מיכל אבן, ד"ר קרן אור חן, ד"ר רות אורן, ד"ר דוד אלכסנדר,

מר אוריאל בן-עמי, ד"ר יוסי בר, ד"ר חנן גולן, מר יאיר גיל,

פרופ' יהושע גתי, עו"ד אילן הורוביץ, מר גונן הכהן, מר רפיק חלבי,

ד"ר חיים כלב, מר ראובן כרמל, גב' אניטה מיכאלי, ד"ר יוסי מלמד,

ד"ר חיים נוי, מר יובל פלג, מר איל פרדיס, פרופ' סונדרה רובנשטיין,

פרופ' שיזף רפאלי, ד"ר מרי תותרי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' נורית נתן**

מזכירת החוג: **גב' מיקי רוטמן**

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11.00-13.00

טלפון: 8249283; פקס: 04-8249120

מיקום: חדר 8034, קומה 8, בניין רבין

אתר החוג באינטרנט: com.haifa.ac.il

באתר זה מופיע מידע אודות תחומי המחקר, תכנית הלימודים וסגל המרצים של החוג, מידע הנוגע לקבלה לחוג ולוח מודעות המתעדכן באופן שוטף, וכן דיווח על פעילות החוג ועל בוגריו.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

הלימודים לתואר ראשון בחוג נועדו להקנות לתלמידים היכרות יסודית עם התחומים השונים בחקר התקשורת ועם תיאוריות וגישות לניתוח הפעילות התקשורתית ולבחון את מקומה החברתי, הפוליטי והתרבותי. תכנית הלימודים מתרכזת בשלושה נושאים: א. תקשורת המונים – תהליכי ההפקה, המבנה, הארגון והתפקוד של אמצעי תקשורת שונים, השפעותיהם וקהליהם. ב. תקשורת כתרבות – טקסטים, טקסים וסמלים שבאמצעותם יחידים וקהילות יוצרים משמעויות וזהויות. ג. תקשורת בינאישית – הבטים פסיכולוגיים-חברתיים של התקשורת, וחקר שפה ותקשורת. תכלית הלימודים להכשיר בוגרים בעלי ידע בסיסי בתיאוריה ובמחקר בתחומי התקשורת השונים, ולטפח הבנה ביקורתית ביחס לתהליכי תקשורת וביחס לתפקידיה של התקשורת בחיים המודרניים. את הלימודים העיוניים מלוות סדנאות מעשיות בתחומים שונים של התקשורת.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

סוגי הקורסים בחוג

הלימודים נערכים במספר מסגרות המשלימות זו את זו: **קורסי החובה** כוללים הרצאות הסוקרות תחומי עניין רחבים, ו**בתרגילים** המלווים אותם נפגשות קבוצות קטנות יותר כדי להעמיק, להבהיר ולתרגל את החומר שנסקר בהרצאות. **קורסי הבחירה** נסמכים על קורסי המבוא, ובוחנים תחום מחקר מסויים לעומק; **הסמינרים**, שנשענים עליהם, מזמנים התמחות ממוקדת תוך לימוד אינטנסיבי בקבוצות קטנות, והתנסות מחקרית ראשונית ומונחית. לבסוף, **הסדנאות** מפגישות קבוצות קטנות של סטודנטים עם תחומי עשייה בתקשורת, ומאפשרות תרגול של מיומנויות בסיסיות. תלמידי שנה ג' יכולים להשתתף **בתכנית פרקטיקום** שכוללת התנסות מקצועית מצומצמת; ואם ממוצע ציוניהם בחוג הוא 85 ומעלה, באפשרותם להשתלב בעבודה מחקרית פרטנית עם מרצים, במסגרת של **הדרכה אישית**.

חובות התלמיד בחוג

שנה א' (דרג 1)

שיעורי חובה

מבוא לתקשורת המונים + 2 ש' קבוצת דיון (סמס' א') שו"ת 4 שש"ס 6 נ'
מבוא לתקשורת כתרבות + 2 ש' קבוצת דיון (סמס' ב') שו"ת 4 שש"ס 6 נ'

2 מבואות לתקשורת בינאישית:

היבטים פסיכולוגיים-חברתיים של התקשורת +

1 ש' קבוצת דיון (סמ' א' **א** סמ' ב') שו"ת 3 שש"ס 3 נ'
שפה ותקשורת + 1 ש' קבוצת דיון (סמ' א' **א** סמ' ב') שו"ת 3 שש"ס 3 נ'

סדנאות

סדנה מעשית (מתוך הרשימה בשנתון)	סדנה	2 שש"ס	2 נ'
	סה"כ		20 נ'

שנה ב' (דרג 2)

שיעורי חובה

שיטות מחקר כמותיות + 2 ש' תרגיל	(סמס' א')	שו"ת	2 שש"ס	4 נ'
מבוא לסטטיסטיקה + 2 ש' תרגיל	(סמס' ב')	שו"ת	2 שש"ס	4 נ'
שיטות מחקר איכותניות + 2 ש' תרגיל	(סמס' ב')	שו"ת	2 שש"ס	4 נ'

קורסי בחירה (מתוך הרשימה בשנתון)	שיעור	4 שש"ס	4 נ'
סדנה מעשית (מתוך הרשימה בשנתון)	סדנה	2 שש"ס	2 נ'

סה"כ 18 נ'

שנה ג' (דרג 3)

שיעורי חובה

דיני תקשורת חברה, פוליטיקה ומפת התקשורת + 2 ש' קבוצת דיון	(סמ' א')	שיעור	4 שש"ס	4 נ'
	(סמ' ב')	שו"ת	2 שש"ס	4 נ'

שיעור בחירה (מתוך הרשימה בשנתון)	שיעור	4 שש"ס	4 נ'
2 סמינריונים (מתוך הרשימה בשנתון)	סמינר	8 שש"ס	8 נ'
סדנה מעשית (מתוך הרשימה בשנתון)	סדנה	2 שש"ס	2 נ'

סה"כ 22 נ'

הערה: **מתכונת התכנית החדשה חלה על תלמידים המתחילים את לימודיהם בשנה"ל תשס"ו**. תלמידים משנים קודמות ילמדו לפי המתכונת שהייתה נהוגה בשנה שבה החלו ללמוד.

תנאי מעבר

על מנת לעבור לשנה ב' על התלמיד/ה לקבל ציון ממוצע 70 לפחות בשיעורי החובה ולא פחות מ-60 בכל אחד מן השיעורים.
כדי לעבור לשנה ג' על התלמיד/ה לקבל ציון עובר (51 לפחות) במקצועות החובה של שנה ב'.

מבוא לסטטיסטיקה

- סטודנטים שחוגם השני הינו סטטיסטיקה, פסיכולוגיה או סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, אשר לומדים את הקורס בחוג השני יידרשו להשלים את מכסת הנקודות בחוג לתקשורת בקורס בחירה.
- סטודנטים שהחוג השני שלהם שירותי אנוש או מדע המדינה, אשר יבחרו ללמוד את הקורס בחוג השני, יידרשו להשלים את מכסת הנקודות בחוג לתקשורת בקורס בחירה.

קורסי בחירה

סטודנטים המעוניינים בכך יכולים להחשיב תרומה חברתית, השתתפות בנבחרת, להקת ריקודים ופעילויות דומות המוכרות על ידי האוניברסיטה כחלק מתכנית הלימודים שלהם בחוג עד להיקף של 4 נק' (סטודנטים בתכנית המשותפת עם משפטים יכולים להחשיב עד 2 נק' של פעילות חברתית).

בכל מקרה, לפחות 4 נק' מתוך 8 נק' לימודי הבחירה חייבות להיות שיעור מדרג 2 בחוג.

תעודת הוראה

סטודנטים המעוניינים להכשיר את עצמם לעבודה בתחום הוראת התקשורת יוכלו להתחיל בכך כבר בשנה השלישית ללימודיהם בחוג. הלימודים לקראת תעודת הוראה בתקשורת נערכים בחוג להוראה בהנחיית ד"ר רבקה ריב"ק. ניתן להתייעץ עימה בדבר הקורסים המומלצים למי שמתעתדים ללמוד הוראת תקשורת. פרטים נוספים על התכנית ניתן למצוא באתר החוג.

תכנית הפרקטיקום

תלמידי שנה ג' המעוניינים בהתנסות מקצועית יכולים לעבוד באחד ממגוון ארגונים העוסקים בתחומי התקשורת השונים בחסות החוג ובליויי אקדמי שלו. תינתן אפשרות להצטרף לפרקטיקום במסגרת סמסטריאלית (2 נ') או שנתית (4 נ') והרישום שיינתן יהיה השלים/לא השלים.

מחויבות הסטודנטים למקום העבודה היא בהיקף של 3 שעות בשבוע (ללא תמורה כספית), וכמו כן תתקיימה מספר פגישות בסמסטר במסגרת קבוצות דיון מונחות באוניברסיטה. רשימת הארגונים המשתלבים בפרקטיקום תישלח לסטודנטים. הרישום לפרקטיקום יעשה רק לאחר שהסטודנט/ית התקבל/ה לאחד מהארגונים הנמצאים ברשימה. תכנית הפרקטיקום מיועדת לתלמידי שנה ג' בלבד.

הדרכה אישית בפרוייקט מחקרי

תלמידי שנה ג' המעוניינים בהתנסות בעבודה מחקרית הנערכת בחוג יוכלו לפנות למרצים המוכנים לשלב אותם בפרוייקטים שלהם. הפנייה למרצה תיעשה ע"י הסטודנט/ית על פי בחירתו/ה. הסטודנט/ית ימלאו טופס שיבהיר מהם חובותיו/ה במסגרת הפרוייקט (מטלות, קריאה, מספר פגישות בסמסטר, מרכיב הציון). ההדרכה האישית תזכה את התלמיד/ה בציון. ההדרכה האישית מיועדת לתלמידי שנה ג' בלבד, שמוצע ציוניהם בחוג 85 ומעלה, ותהיה בהיקף 4 נ"ז (במסגרת סמסטריאלית או שנתית).

תכנית משותפת לתקשורת ומשפטים

- א. תלמידים רשאים ללמוד בתכנית המשותפת לחוג לתקשורת ולפקולטה למשפטים, החל משנת הלימודים הראשונה, אם הם עומדים בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לתקשורת ובתנאי שאינם בעלי תואר "בוגר" במשפטים או בתקשורת.
- ב. התלמידים ילמדו במקביל את התכנית ללימודי משפטים (בהיקף של 112 נ"ז) ואת תכנית הלימודים של החוג לתקשורת במסלול הדו חוגי (בהיקף של 54 נ"ז).

- ג. תלמידי התכנית המשותפת לתקשורת ומשפטים יסיימו את לימודיהם בחוג לתקשורת אם עמדו בכל דרישות האוניברסיטה ותכנית הלימודים הנדרשת על ידי החוג וצברו 54 נ"ז בחוג לתקשורת.
- ד. תלמידי התכנית המשותפת יהיו פטורים בחוג לתקשורת מקורס החובה "דיני תקשורת" ומסדנה אחת.
- ה. תלמידי התכנית המשותפת יידרשו ללמוד במסגרת לימודי הבחירה בפקולטה למשפטים קורסי בחירה בעלי עניין משותף לשני התחומים בערך של 6 נ"ז. רשימת קורסי הבחירה תתואם עם מזכירות החוג לתקשורת.
- ו. תלמידי התכנית המשותפת אשר הפסיקו את לימודיהם בפקולטה למשפטים בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבלו ציונים בפקולטה למשפטים במסגרת לימודיהם במסלול הדו-חוגי בתקשורת עד למכסה של 10 נ"ז. התלמידים יחוייבו להשלים את מכסת הלימודים הרגילה בחוג לתקשורת בהיקף של 60 נ"ז וסה"כ 120 נ"ז לסיום התואר לשם קבלת התואר "בוגר" בחוג לתקשורת.
- ז. תלמידים שסיימו את לימודיהם במסגרת התכנית המשותפת יקבלו תעודת "בוגר" בחוג לתקשורת ובפקולטה למשפטים.

תכנית לימודי ערב

בשנת הלימודים תשס"ו יפתח בחוג מסלול לימודי ערב לתואר בוגר (ב"א) בתקשורת. תכנית מסלול לימודי הערב זהה לזו של לימודי היום, והיא מתמקדת בחקר תקשורת המונים, חקר התקשורת כתרבות, ובחקר השפה והתקשורת הבינאישית, כפי שהם מעוגנים ומתפתחים בהקשרים חברתיים, פוליטיים וטכנולוגיים שונים. ההרצאות במסגרת המסלול יינתנו על ידי מרצי החוג. הלימודים יהיו זהים במתכונתם ובדרישותיהם לאלו של לימודי היום, ולאחר שישלימו אותם יקבלו הבוגרים תעודה זהה לזו של בוגרי לימודי היום.

מסלול לימודי הערב מאפשר לחוג להעשיר את מגוון תלמידיו על ידי קבלה של מועמדים שנבצר מהם ללמוד בשעות היום, וכן מועמדים שממוצע הציונים שלהם נמוך מעט מהדרוש לקבלה ללימודי יום בחוג. הלימודים יתקיימו במתכונת דו-חוגית במשך ארבע שנים (כולל סמסטרי קיץ), פעם בשבוע בימי ב', בין השעות 17.00-22.00. פתיחת התכנית מותנית במספר הנרשמים.

שנה א'

מבוא לתקשורת המונים + 2 ש' קבוצת דיון	(סמ' א')	שו"ת	4 שש"ס	6 נ'
מבוא לתקשורת כתרבות + 2 ש' קבוצת דיון	(סמ' ב')	שו"ת	4 שש"ס	6 נ'
קורס בחירה	(סמ' קיץ)	שיעור	4 שש"ס	4 נ'
סדנה	(סמ' קיץ)	סדנה	2 שש"ס	2 נ'
		סה"כ		18 נ'

שנה ב'

2 מבואות לתקשורת בינאישית:

היבטים פסיכולוגיים-חברתיים של התקשורת

+ 1 ש' קבוצת דיון	(סמ' א')	שו"ת	3 שש"ס	3 נ'
-------------------	----------	------	--------	------

החוג לתקשורת

שפה ותקשורת + 1 ש' קבוצת דיון	(סמ' ב')	שו"ת	3 שש"ס	3 נ'
סדנה	(סמ' א')	סדנה	2 שש"ס	2 נ'
קורס בחירה (חלק א')	(סמ' ב' + קיץ)	שיעור	2 שש"ס	
שיטות מחקר כמותיות + 2 ש' תרגיל	(סמ' קיץ)	שו"ת	2 שש"ס	4 נ'
קורס בחירה (חלק ב')	(סמ' ב' + קיץ)	שיעור	2 שש"ס	4 נ'
		סה"כ		16 נ'

שנה ג'

מבוא לסטטיסטיקה + 2 ש' תרגיל	(סמ' א')	שו"ת	2 שש"ס	4 נ'
שיטות מחקר איכותניות + 2 ש' תרגיל	(סמ' ב')	שו"ת	2 שש"ס	4 נ'
דיני תקשורת	(סמ' קיץ)	שיעור	4 שש"ס	4 נ'
סדנה	(קיץ)	סדנה	2 שש"ס	2 נ'
		סה"כ		14 נ'

שנה ד'

סמינר 1 (חלק א')	(סמ' א'+ב')	סמינר	2 שש"ס	
סמינר 2 (חלק א')	(סמ' א'+ב)	סמינר	2 שש"ס	
סמינר 1 (חלק ב')	(סמ' א'+ב')	סמינר	2 שש"ס	4 נ'
סמינר 2 (חלק ב')	(סמ' א'+ב')	סמינר	2 שש"ס	4 נ'
חברה, פוליטיקה ומפת התקשורת + 2 ש' קבוצת דיון	(סמ' קיץ)	שו"ת	2 שש"ס	4 נ'
		סה"כ		12 נ'

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר יריב צפתי

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני בחוג לתקשורת היא הרחבת הידע העיוני והמחקרי בתקשורת יחד עם התמחות בנושא מחקרי בהנחייה אישית של חוקרי החוג (עבודת תזה). התכנית כוללת התבוננות בין-תחומית על תופעות תקשורתיות מגוונות וכוללת מחקר על תכני תקשורת, השפעות של תקשורת המונים, תרבות פופולארית, תקשורת בין-אישית ולשונית, הקשר בין תקשורת לפוליטיקה, אתיקה בתקשורת ועוד. הסטודנטים יוכלו למקד את לימודיהם בתחום נושא מסוים ולבנות, יחד עם המנחה האישי, תכנית המתאימה להתעניינות וליידע הנדרש לשם כתיבת עבודת המ"א.

תנאי קבלה

יוכלו להירשם בוגרי חוגים בתקשורת במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה שסיימו את לימודיהם בציון 76 לפחות בחוג לתקשורת ובחוג הלימוד השני לתואר. בוגרים שסיימו תואר ראשון בחוגים אחרים במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בציון 76 לפחות בשני החוגים, יוכלו להירשם לתכנית השלמות לתואר שני. מועמדים אלה יחויבו בתכנית השלמות שתקבע ע"י ועדת המ"א, סיום קורסי ההשלמה עד תום שנת הלימודים הראשונה בציון ממוצע 88 לפחות, יבטיח את קבלתם ללימודי תואר שני.

מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.

תהליך המיון

מיון המועמדים ייערך על סמך שאלון אישי, המלצות, הגשת דוגמת כתיבה, ציוני התואר הראשון, מבחן הבנת הנקרא באנגלית, וראיון אישי.

מסלול לימודים

הלימודים לתואר שני מתנהלים רק במסלול א' – מחקרי. הלימודים הם בהיקף של 36 ש"ס. כמו כן על הסטודנטים להגיש עבודת גמר (תזה) מחקרית.

תכנית לימודים

קורסי חובה:

תיאוריות וכשוויות בתקשורת	(סמסטר א')	4 שש"ס
שיטות מחקר	(שנתי, כל סמסטר 2 שש"ס)	4 שש"ס
סדנת מחקר	(שנה א' – סמסטר ב')	4 שש"ס
	שנה ב' – סמסטר א', כל סמסטר	
	(2 שש"ס)	

מקבץ: זרמים בחקר התקשורת

6-8 שש"ס

יש לבחור לפחות 2 סמינריונים מבין הסמינריונים במקבץ

– תרבות ותקשורת בעיני הפרשנות הצרפתית:

ממודרניזם לפוסט מודרניזם – ד"ר עוזי אלידע

– תיאוריות קלאסיות בחקר התקשורת – פרופ' רון רובין

– גישות נרטיביות בחקר המדיה – פרופ' תמר כתריאל

18-20 שש"ס

סה"כ

16-18 שש"ס

סמינריוני בחירה

– ניתן ללמוד סמינריונים נוספים מתוך המקבץ.

– ניתן ללמוד עד סמינר אחד מדרג 3.

– ניתן ללמוד עד 2 סמינריונים מדרג 4 מחוץ לחוג.

36 שש"ס

סה"כ

סמינריון מחלקתי

בנוסף על הקורסים המפורטים, על כל תלמידי המ.א. להשתתף בסמינריון מחלקתי, שמתקיים בתשס"ו בימי ג' בין השעות 12.00-14.00.

תנאי מעבר

ציון המעבר משנה א' לשנה ב' הוא 80 לכל אחד מקורסי החובה וציון ממוצע כללי של 85 בכל הקורסים בשנה א'.

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר שני בחוג הוא עד 3 שנים.

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי יהיה מורכב מממוצע הציונים של קורסי המ.א. (50%) וציון עבודת גמר (50%).

פירוט ועדכון של התכנית באתר החוג: communication.haifa.ac.il

הפקולטה למדעים והוראתם

דיקן הפקולטה: פרופ' אברהם חיים
ראש מינהל הפקולטה: גב' דניאלה ענבר-דלוגין

המדעים המדוייקים, הרוח והחברה הינם אבני היסוד של התרבות האנושית. המדעים המדוייקים כוללים את המערכות הכימיות-פיזיקליות והביולוגיות התורמות להסברה ופענוח של המוצא והאבולוציה של העולם, החיים והאדם. רציפות בין-תחומית זו תורמת להבנת עקרונות הקיום במערכות ארגון שונות מהרמה החלקיקית דרך הרמות המולקולריות והתאיות ועד לרמת האורגניזם והקהילה מחד ולמערכות קוסמיות מאידך. המתמטיקה מהווה חוליה מקשרת בין מדעי הטבע למדעי הרוח. כמדע בפני עצמו היא מדע דדוקטיבי סטרילי – "חסר תוכן" במובן הפילוסופי החיובי של המונח. עם זאת, שימושיה למדעי הטבע (ולכל המדעים הכמותיים) הם ללא תחליף.

הפקולטה למדעים והוראתם היא אחת הצלעות במשולש של טבע, רוח וחברה. הפקולטה כוללת את היחידות הבאות:

1. החוג למתמטיקה (B.Sc.; M.Sc.; Ph.D.)
2. חוג ללימודי מוסמך בביולוגיה אבולוציונית וסביבתית (M.Sc.)
3. חוג ללימודי מוסמך בנוירוביולוגיה ואתולוגיה (M.Sc.)
4. החוג להוראת מתמטיקה-פיזיקה-מדעי המחשב (B.Sc.)
5. החוג להוראת הביולוגיה (B.Sc.)
6. החטיבה ללימודי ביולוגיה אבולוציונית
7. מיקבץ במדעי החיים

במסגרת הפקולטה מתבצעת הוראה ומחקר במדעים המדוייקים ובמדעי החיים לתלמידי התואר הראשון, השני והשלישי.

ייחודה של הפקולטה בנישור בין המדעים הפיזיקליים-מתמטיים והביולוגיים בדגש סביבתי אבולוציוני ובשילוב גישות עיוניות וניסיוניות (מודלים מתמטיים ומחקריים בשדה ובמעבדה). המחקר הניסיוני כולל עבודות במגוון הגנים הביולוגי מהממלכות השונות (מיקרואורגניזמים, צמחים ובעלי חיים) בשיטות קלאסיות ומודרניות המשלבות תחומים שונים של מדעי החיים, המדעים המדוייקים ומדעי הטבע.

מבין מוקדי המחקר בפקולטה יש לציין את מחקר הגנום – הצמחי, האנימלי והאנושי הכולל מחקרים בשונות הגנטית במיפוי-גנטי והשוואת רצפים גנטיים ואת מחקר המוח וההתנהגות אשר מטרתו להכשיר סטודנטים מצטיינים במחקר רב-תחומי ולסייע להם בהבנת הבסיס הנייר-ביולוגי והמולקולרי של ההתנהגות: ממולקולות להדמיה פונקציונלית בבני אדם.

בתחום הביולוגי נעשית עבודת מחקר גם ברמת האורגניזם השלם, התנהגות בעלי החיים, האורגניזם וסביבתו כיחידה תפקודית והבקרה הפיזיולוגית ברמות השונות.

בתחום העיוני מתקיים בפקולטה מחקר במתמטיקה עיונית ובמתמטיקה שימושית, בפיזיקה תאורטית ובקשרים שבין מדעים אלה למדעי הטבע והחיים. ניתן דגש מיוחד לתחומי ביולוגיה ומתמטיקה וביולוגיה ומתמטיקה.

במסגרת המרכז לחקר המוח וההתנהגות יכולים התלמידים להשתלב במחקר בהבנת הבסיס הביולוגי ללמידה וזיכרון, דימות מוח האדם, שיטות מתקדמות באלקטרופיזיולוגיה, בביוכימיה וביולוגיה מולקולרית.

כמו כן, קיים מרכז למתמטיקה חישובית ומחשוב מדעי בו שותפים חוקרים מהחוג למתמטיקה ומהחוג להוראת המתמטיקה-פיזיקה-מדעי המחשב. מטרת המרכז לתכנן ולתמוך בפעילות אקדמית רב-תחומית בפקולטה למדעים והוראתם.

חוקרים מהפקולטה למדעים משתפים פעולה מחקרית עם חוקרים ממדעי החברה והרוח על מנת לקדם הגישה הרב-תחומית שרק בעזרתה אפשר לקדם פתרון הבעיות הסביבתיות הניצבות בפנינו. הפקולטה באמצעות החוג להוראת הביולוגיה, שותפה פעילה בחוג לניהול משאבי טבע וסביבה המעוגן בפקולטה למדעי החברה. כמו כן ממשיכה הפקולטה להכשיר מורים לביולוגיה, למתמטיקה ופיזיקה.

פרטים ניתן לקבל בטלפונים: חיצוני 04-8288077/8/9, או פנימי 8077/8/9.

מיקבץ במדעי החיים

במסגרת הפקולטה למדעים והוראתם מוצע מיקבץ למדעי החיים לתלמידי החוגים השונים. מיקבץ זה כולל קורסי יסוד וקורסי בחירה. מומלץ כי תלמידים המבקשים ללמוד במיקבץ יהיו בעלי רקע מתמטי בחשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי. הלימודים יתקיימו במסגרת של הרצאות, תרגילים ומעבדות.

מבנה הלימודים

היקף הלימודים במיקבץ הוא 22 נ' לפי הפירוט הבא:

4 קורסי מבוא – חובה

1 קורס מבוא – חובה באחד התחומים מתוך קבוצה א'

2 קורסי בחירה מתוך קבוצה ב', בהתאם לבחירת קורס המבוא מקבוצה א'

תלמידים המבקשים ללמוד קורסי בחירה הקשורים בבעלי חיים, חייבים ללמוד את הקורס מבוא לזואולוגיה מתוך קבוצה א'.

בדבר פרטים ניתן לפנות לגב' גלית חמינה טל' 04-8288078.

לימודי תואר שלישי במסגרת הוועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר

תלמידים המעוניינים בלימודים לתואר שלישי בתחומי מדעי החיים או הוראת המדעים יכולים לבצע זאת במסגרת הוועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בהנחיית חברי סגל בעלי מינוי אקדמי בפקולטה למדעים והוראתם מדרגת מרצה בכיר ומעלה.

במכון לאבולוציה קיימת אפשרות לביצוע מחקרים בשדה ובמעבדה בשיטות מולקולריות מודרניות בצמחים, פטריות, אצות ובעלי חיים בשילוב עם מחקרים תיאורטיים הכוללים מודלים בגנטיקה מתמטית, ביואינפורמטיקה, האבולוציה והמגוון של הגנום, במספר מודלים אורגניזמים מבקטריות ליונקים.

במסגרת המרכז לחקר המוח וההתנהגות יכולים התלמידים להשתלב במחקר בהבנת הבסיס הביולוגי ללמידה וזיכרון, דימות מוח האדם, שיטות מתקדמות באלקטרופיזיולוגיה, בביוכימיה וביולוגיה מולקולרית.

במעבדות החוג להוראת הביולוגיה תלמידים יכולים לבצע מחקר העוסק ביחסי גומלין בין צמחים ובעלי חיים, אנרגטיקה, שמירת טבע, אקופיסיולוגיה וקרונוביולוגיה. המחקר הוא אינטגרטיבי מהרמה האורגניזמית עד לרמה המולקולרית.

כמו כן, תלמידים יכולים לבצע את עבודת המחקר שלהם בנושאים של הוראת מתמטיקה ופיסיקה.

בדבר פרטים נא לפנות למרכזת לימודי תואר שלישי ברשות ללימודים מתקדמים, טל': 04-8240552.

ביולוגיה אבולוציונית וסביבתית

חוג לימודים ראשי לתואר M.Sc.

ראש החוג: פרופ' יוסי מרט

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' יוסי מרט

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אמוץ דפני, פרופ' סולומון ואסר, פרופ' אברהם חיים, פרופ' אדוארד טריפונוב, פרופ' עדו יצחקי, פרופ' יוסי מרט, פרופ' אביתר נבו (אמריטוס), פרופ' אורי צולר (אמריטוס), פרופ' אברהם קורול.

פרופסור חבר: פרופ' אלכסנדר בולשוי, פרופ' ליאון בלאושטיין, פרופ' מאיר ברזזה, פרופ' גיורא חת, פרופ' שמחה לבידון, פרופ' גידי נאמן, פרופ' ציון פחימה, ד"ר ולרי קירז'נר (עמית מחקר בכיר – קמ"ע), ד"ר יפית רונין (עמית מחקר בכיר – קמ"ע).

מרצה בכיר: ד"ר אלחנן במברגר (גימלאות), ד"ר ניצה מירסקי, ד"ר משה ענבר, ד"ר גדי קציר.

מרצה: ד"ר רחל בן-שלמה*, ד"ר מלכה הלפרין*, ד"ר אורי שיינס.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' יפעת וודיסלבסקי**
כתובת דואר אלקטרוני: ywodislav@univ.haifa.ac.il

בניין חינוך ומדעים, קומה 6, חדר 645

טלפון: 04-8288420

פקס: 04-8240339

כתובת אתר החוג: <http://research.haifa.ac.il/~eeb>

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

תנאי קבלה

לחוג יתקבלו בוגרי תואר ראשון במדעי החיים ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שציונם הסופי המשוקלל הוא לפחות 80.

מועמדים ללימודים יתבקשו להעביר עם הרשמתם למזכירות הרשמה גיליונות ציונים מעודכנים של לימודיהם הקודמים. כמו כן יגישו למזכירות החוג שני מכתבי המלצה מטעם מורים אשר הכירו אותם בלימודיהם הקודמים ומכתב קצר המפרט את המניעים להשתלבות בחוג ובמידת האפשר את הנושאים אותם הם מעוניינים לחקור.

המועמדים יוזמנו לראיון אישי בפני ועדת הקבלה. הוועדה רשאית, על פי שיקוליה, להחמיר או להמליץ להקל מתנאי הקבלה הנ"ל, ובתנאי שאלה לא יעמדו בסתירה לתנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים. ועדת הקבלה תמליץ בפני הרשות ללימודים מתקדמים על קבלה ללימודים, אולם, ההחלטה הסופית על אישור הקבלה נתונה בידי הרשות ללימודים מתקדמים, וזאת לאחר השלמת כל חובות הבוגר והמצאת תעודת בוגר או זכאות לתעודת בוגר.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

התלמידים נדרשים להתקשר למנחה למחקרם לתזיה כתנאי לקבלתם ללימודים בחוג.

מבנה הלימודים

הלימודים בחוג הם במסלול א' בלבד, הכולל כתיבת תזיה.

תוכנית הלימודים כוללת

1. קורסי חובה המשותפים לכל תלמידי התוכנית בהיקף של 14 ש"ס.
2. קורסי בחירה בהיקף של 20 ש"ס אותם נוטל כל תלמיד בהתייעצות עם המנחה שלו לעבודת התזיה.
3. ביצוע מחקר שיוגש כעבודת גמר מחקרית (תזיה) והצגת העבודה במסגרת סמינריונית.
4. השתתפות פעילה בסמינריון מחלקתי הכולל שמיעה והרצאה על עבודת הסמינריון.*
5. השתלמות חובה – "בטיחות במעבדה" – יינתן במהלך השנה הראשונה ללימודים.*
6. השתלמות חובה – "הסמכה לסטודנטים למחקר בבע"ח" – יינתן במהלך השנה הראשונה ללימודים.* (מיועד לתלמידים אשר עבודת התזיה שלהם בחקר בעלי חיים).
7. קורס פורום תלמידי מחקר.*

* שעות הלימוד בקורסים המצויינים בסעיפים 4-7 יילמדו בנוסף ל-14 שעות החובה הנדרשות על פי תוכנית הלימודים.

טבלה מסכמת למבנה הלימודים

שנה	לימודי חובה (שש"ס)	לימודי בחירה (שש"ס)
א'	14 + סמינריון + בטיחות במעבדה +	10 לפחות
	הסמכה למחקר בבע"ח	10
סה"כ 14		20

משך הלימודים

משך הלימודים כולל הגשת עבודת התיזה – שנתיים.

תוכנית הלימודים

קורסי חובה

שם הקורס	היקף
תכנון ניסויים, איסוף נתונים וניתוח תוצאות מדעיות	4 שש"ס
פרקים נבחרים באבולוציה אורגניזמית	2 שש"ס
אבולוציה מולקולרית	2 שש"ס
אקולוגיה של אוכלוסיות	2 שש"ס
גנטיקה של אוכלוסיות	2 שש"ס
פורום תלמידי מחקר	2 שש"ס
סה"כ קורסי חובה	14 שש"ס

קורסי חובה ללא זיכוי שעות

סמינריון מחלקתי
 השתלמות בטיחות במעבדה
 השתלמות הסמכה למחקר בבע"ח

קורסי בחירה

קורסי הבחירה המפורטים להלן הם בהיקף של 2-4 שש"ס. הסטודנט ירכיב את מערכת השעות בהיקף של לפחות 20 שש"ס לפי הפירוט של ארבעת האשכולות: אשכול ביולוגיה אורגניזמית ואבולוציונית, אשכול אקולוגיה, אשכול ביולוגיה של התא (ברמת מנגנונים), אשכול בין-תחומי. חלק מקורסי הבחירה של 2 שש"ס משותפים לתוכניות נוספות לתואר שני. קיומו של קורס בחירה מותנה במספר מינימלי של נרשמים עפ"י המקובל באוניברסיטה בלימודי מוסמך. תוכנית הלימודים תיערך בהתייעצות ובאישור המנחה בעבודות התיזה והוועדה לתארים מתקדמים. חלק מהקורסים יוצעו אחת לשנתיים.

אשכול ביולוגיה אורגניזמית ואבולוציונית

היקף	שם הקורס
ש' תמ"ס	
2	פרקים נבחרים בביולוגיה של עופות ויונקים של ארץ-ישראל
2	מערכות דינמיות בגנטיקה אוכלוסיתית
2	מודלים אוטומטיים של התנהגות קולקטיבית
2	פרקים נבחרים בהתנהגות ואבולוציה
2	פיסיולוגיה אקולוגית (לא יינתן בתשס"ו)

אשכול אקולוגיה

היקף	שם הקורס
ש' תמ"ס	
1 + 3	אקולוגיה של הר הכרמל והחורש הים-תיכוני
1 + 3	יחסי גומלין צמחים ובעלי חיים
1 + 3	בעיות באקולוגיה של אוכלוסיות וחברות
2 + 2	יחסי פרחים מאבקים – היבטים אקולוגיים והתנהגותיים

אשכול ביולוגיה של התא (ברמת מנגנונים)

היקף	שם הקורס
ש' תמ"ס	
2	מנגנונים מולקולריים של עמידות צמחים למחלות
2	אנדוקרינולוגיה השוואתית וסביבתית

אשכול בין-תחומי

היקף	שם הקורס
ש' תמ"ס	
2	מדוע סקס: המסתורין של רקומבינציה סקסואלית
2	פרוייקט הגנום האנושי: השלכות מדעיות רפואיות ומוסריות
2	ביר-אינפורמטיקה: אנליזה של רצפים, חיזוי מבנה ופעילות ביולוגית
1 + 1	שעונים ביולוגיים – אספקטים סביבתיים
2	תקשורת כימית – (דגמים, תפקיד ואבולוציה) של בעלי חיים (לא יינתן בתשס"ו)
2	מיפוי גנטי של תכונות כמותיות
2	מיקרוביולוגיה סביבתית
3	שימושי מחשב בביולוגיה
3	ביוסטטיסטיקה למתקדמים

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

1. תלמידים שנכשלו בשני קורסי חובה או יותר לא יוכלו להמשיך לימודיהם בחוג.
2. תלמידים שנכשלו בקורס חובה יצטרכו לחזור עליו שנית בשנה העוקבת. במידה ויכשלו שוב לא יוכלו להמשיך לימודים בחוג.
3. ציון מעבר בקורס הוא 66.
4. ציון ממוצע מעבר משנה א' לשנה ב' הוא 76.

ציון סופי

הציון הסופי יורכב כדלקמן:

- 30% ציוני הקורסים והעבודות הסמינריוניות.
- 50% עבודת התיזה. התיזה תישלח להערכה גם לבוחן חיצוני.
- 20% בחינת גמר בע"פ בתחום התמחותו של התלמיד. הבחינה תיערך בהשתתפות המנחה והבוחן החיצוני של התיזה.

תלמידי החוג מתבקשים לעיין בתקנון האוניברסיטאי ללימודים לתואר שני לקבלת פרטים נוספים, כמו: משך הלימודים הנורמטיבי, בחינות, ציונים ועבודות, הפסקה/חידוש/הארכה/חופשה מלימודים, נוהל ערעור על ציוני קורסים, עבודת מחקר ועוד.

כתובת האתר: <http://research.haifa.ac.il/~graduate>

מתמטיקה

חוג לימודים לתואר B.Sc. (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג ראשי לתואר M.Sc.

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' אלק ויינשטיין

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יונתן ארזי, פרופ' רפאל ארצי (אמריטוס), פרופ' דן בוטנריו,

פרופ' עמירם בראון, פרופ' יעקב ברקוביץ (מדען בכיר), פרופ' יונתן גולן (אמריטוס), פרופ' יצחק וייט, פרופ' אלק ויינשטיין, פרופ' איזו ויסמן (שבתון), פרופ' יוסף זקס, פרופ' גד מורן (שבתון), פרופ' יאיר צנזור, פרופ' אלכסנדר קוו'בניקוב, פרופ' זלמן רובינשטיין (אמריטוס), פרופ' משה רויטמן, פרופ' שלמה רייזנר.

פרופסור חבר:

פרופ' שושנה אברמוביץ, פרופ' שי גירון, פרופ' ויקטור הרניק (שבתון סמסטר ב'), פרופ' לאוניד זלנקו (עמית מחקר בכיר - קמ"ע), פרופ' רפאל יוסטר, פרופ' ולדימיר רובנסקי (עמית מחקר בכיר - קמ"ע).

מרצה בכיר:

ד"ר לאה אפשטיין, ד"ר דוד בלנק, ד"ר ולדימיר חייניץ, ד"ר תופיק מנסור, ד"ר יעקב פתר (פטרזייל).

מרצה:

ד"ר יובל גנוסר, ד"ר אנה מלניקוב.

עמית הוראה:

ד"ר אלי ברגר, ד"ר ראובן גרנות, ד"ר ג'ק וינשטיין, ד"ר יעל זפקוביץ-מלאכי, ד"ר דבורה טולדנו-קטעי, ד"ר איתן לפידות, ד"ר אלכסנדר קופרמן, ד"ר איתן רוז, ד"ר קלרה שוורצמן, ד"ר אורן שרון.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מיכל עדה פורטנוב**

מזכירות החוג: **גב' עליזה גונן**

גב' ענת רווח

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.30

טלפון: 04-8240699, 04-8249294; פקס: 04-8240024

דואר אלקטרוני: mathsec@univ.haifa.ac.il כתובת החוג באינטרנט: <http://math.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (B.Sc.)

מטרת הלימודים

המטרה היא להקנות לתלמיד ידע מעמיק בשטחי המתמטיקה השונים, תוך שימת דגש על פרקי המתמטיקה המודרנית ועל יישומיהם. החוג מכשיר את תלמידיו לקראת לימודים לתארים גבוהים, לתפקידי הוראת המתמטיקה ו/או מחשבים, ולעבודת מחקר ופיתוח בתחומי המתמטיקה השימושית, תוך אפשרות לשלב מתמטיקה ומדעי המחשב. הלימודים בחוג למתמטיקה מתנהלים במסלולים הבאים: מסלול חד-חוגי במתמטיקה טהורה, מסלול חד-חוגי במתמטיקה עם לימודי מחשב, מסלול חד-חוגי במתמטיקה ויישומיה לטכנולוגיות עתירות מדע, מסלול דו-חוגי המשלב לימודי מתמטיקה עם לימודים בחוג אחר. בכל המסלולים, התלמידים המצטיינים יכולים להצטרף לתכנית למצויינות (Honors Program).

תנאי הקבלה

לחוג למתמטיקה מתקבלים תלמידים אשר עמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג וכן עמדו בבחינת הבגרות במתמטיקה ברמה של 4 יחידות לימוד וציונם 70 ומעלה, או ברמה של 5 יחידות וציונם 65 ומעלה. או, לחילופין, סיימו לימודי מתמטיקה מורחבת במכינה, או קורס קיץ הניתן מדי פעם בנושא "מבוא למתמטיקה", בציון 70 לפחות, או עמדו בבחינת המיון הארצית במתמטיקה וקבלו את הציון 100 לפחות.

מבנה הלימודים

א. הלימודים מתפרסים על-פני שישה סמסטרים המהווים שלוש שנות לימוד. תלמיד יכול להתחיל את לימודיו בסמסטר א' (סמסטר הסתיו) או בסמסטר ב' (סמסטר האביב).

ב. הקורסים, הסדנאות והסמינרים מסווגים לשלושה דרגים המתאימים לשנות הלימוד: שנה ראשונה (סמסטרים 1 ו-2), שנה שנייה (סמסטרים 3 ו-4) ושנה שלישית (סמסטרים 5 ו-6). עם זאת, יש גמישות ביחס לעיתוי בו התלמיד בוחר ללמוד את הקורסים השונים כפוף למגבלות המתוארות בסעיפים הבאים.

ג. לכל קורס, סדנא או סמינר הניתן בחוג עשויים להתלוות קורסי קדם וקורסים או תרגילים צמודים. תלמיד הנרשם לקורס חייב להירשם בו זמנית לכל הקורסים והתרגילים הצמודים (כלל זה אינו חל לגבי קורס צמוד אשר הושלם בסמסטר קודם).

יורשה להירשם כתלמיד בקורס רק מי שהשלים (ז"א נבחן וקיבל ציון עובר) **את כל קורסי הקדם.**

מספרי קורסי הקדם של הקורסים ושל התרגילים הצמודים מופיעים ברשימת השיעורים בשורות המתחילות בסמלים "ק" או "צ".

החוג למתמטיקה

- ד. כל קורס יכול להסתמך על קורסי חובה בדרג נמוך יותר, גם אם קורסים אלה אינם מופיעים כדרישות קדם.
- ה. מילוי דרישות הקדם הוא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך הסמסטר ולא בתחילתו, לכן גם אם אושר (בטעות) רישום ללימודים אשר בו חריגות מדרישות הקדם רשאי החוג לבטל את הרישום במהלך הסמסטר.
- ו. תלמיד תואר ראשון במסלול החד-חוגי החייב בלא יותר מחמישה קורסים, או 20 נקודות, לצורך קבלת התואר (במובן שלמד וקיבל ציון עובר בכל יתר הקורסים), ואשר נרשם לכל הקורסים החסרים לו בסמסטר אחד, יוכל ללמוד בעת ובעונה אחת קורס מתקדם וקורס קדם, באישורו של ראש החוג או יועץ שנים ב'-ג'. אישור דומה יוכל לקבל תלמיד תואר ראשון במסלול הדו-חוגי אם חסרים לו לא יותר משלושה קורסים (12 נקודות) בחוג למתמטיקה, ובתנאי שהוא נרשם לכל הקורסים החסרים לו בשני החוגים בהם הוא לומד בסמסטר אחד.
- ז. בזמן הרישום לקראת תחילת הלימודים בחוג, יירשמו תלמידי המסלול הדו-חוגי במסלול 101 ותלמידי המסלולים החד-חוגיים במסלול 104 – שהוא מסלול חד-חוגי משותף. לאחר קבלת ציון עובר בכל הקורסים של הסמסטרים 1 ו-2 שבמסלול 104, יעברו התלמידים למסלול 102 (מתמטיקה טהורה), או למסלול 103 (מתמטיקה עם לימודי מחשב) או למסלול 105 (מתמטיקה ויישומיה לטכנולוגיות עתירות מדע). (לפרטים ראה תנאי מעבר בהמשך).
- אם מספר המועמדים לאחד המסלולים יעבור את יכולת הקליטה של המסלול, יתקבלו אליו המועמדים לפי ממוצע משוקלל של ציוניהם בלימודי דרג 1, בסדר יורד. תלמיד שלא יתקבל למסלול המועדף בגלל עודף מועמדים למרות שעמד בתנאי המעבר הנדרשים, יתקבל למסלול אחר ויוכל להגיש מועמדותו למסלול המועדף בשלב מאוחר יותר.
- ח. בקורסי הבחירה, בסדנאות ובסמינריונים יש מכסה של מספר התלמידים הנרשמים. המכסה בקורסים הנ"ל מתפרסמת על-ידי מזכירות החוג מידי שנה, והרישום ייעשה על בסיס כל הקודם זוכה.
- ט. קיימת אופציה לקורס קריאה מודרכת באישור ראש החוג.
- י. החוג מפעיל תכנית לימודים למצויינות לתואר "בוגר במדעים במתמטיקה" (Honors Program). הקבלה לתכנית זו תהיה בסוף השנה הראשונה ללימודי התלמיד, לפי הצטיינות בלימודי שנה א' וראיון אישי עם ועדת קבלה. לתכנית מתקבלים עד לחמישה עשר תלמידים שממוצע ציוניהם 85 לפחות. תלמיד המסיים את לימודיו לפי התכנית למצויינות יקבל ספח מתאים לתעודת הבוגר שלו.

**תכנית הלימודים *
מסלול מתמטיקה עם לימודי מחשב
קורסי חובה**

מס' נ'	ש + ת	
סמסטר 1		
נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית א'
נ' 5	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
נ' 5	2 + 4	מבוא למדעי מחשב
סמסטר 2		
נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
נ' 5	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית**
נ' 4	2 + 3	מבוא לשיטות תכנות
סמסטר 3		
נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
נ' 3	2 + 2	תורת הקבוצות
נ' 5	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
נ' 4	2 + 3	אנליזה נומרית
נ' 4	2 + 3	מבני נתונים
סמסטר 4		
נ' 5	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
נ' 4	2 + 3	פונקציות מרוכבות
נ' 5	2 + 4	טופולוגיה
נ' 4	2 + 3	מבנה המחשב***
נ' 5	2 + 4	תכנון וניתוח אלגוריתמים
נ' 4	2 + 3	הסתברות וסטטיסטיקה

* תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

** הקורס יכלול מבוא ללוגיקה, קומבינטוריקה, תורת הגרפים והסתברות.

*** הקורס יכלול חומר על מערכות ספרתיות ועל שפות סף.

החוג למתמטיקה

מס' נ'	ש + ת
נ' 4	4
נ' 4	4
נ' 5	2 + 4

סמסטר 5

נושאים נבחרים בגיאומטריה
מבוא לאנליזה פונקציונלית
מערכות הפעלה

סמסטר 6

אין קורסי חובה.

קורסי בחירה

נ' 4	— קורס בחירה אחד במתמטיקה טהורה =
נ' 8	— 2 קורסי בחירה במדעי המחשב =
נ' 8	— 2 קורסי בחירה במתמטיקה יישומית =

מסלול מתמטיקה ויישומיה לטכנולוגיות עתירות מדע

קורסי בחירה

סמסטר 1

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית א'
נ' 5	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
נ' 5	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

סמסטר 2

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
נ' 5	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית*
נ' 4	2 + 3	מבוא לשיטות תכנות

* הקורס יכול לכלול מבוא ללוגיקה, קומבינטוריקה, תורת הגרפים והסתברות.

סמסטר 3

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
נ' 5	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
נ' 4	2 + 3	אנליזה נומרית
נ' 4	2 + 3	מבני נתונים

סמסטר 4

נ' 5	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
נ' 4	2 + 3	פונקציות מרוכבות
נ' 4	2 + 3	הסתברות וסטטיסטיקה

מס' נ'	ש + ת	
נ' 5	2 + 4	תכנון וניתוח אלגוריתמים
נ' 2	2	סדנא
סמסטר 5		
נ' 4	4	משוואות דיפרנציאליות חלקיות
נ' 5	2 + 4	שיטות נומריות ותוכנות מתמטיות א'
נ' 4	4	אופטימיזציה
סמסטר 6		
נ' 5	2 + 4	שיטות נומריות ותוכנות מתמטיות ב'
נ' 5	2 + 4	שיטות במתמטיקה שימושית

5 קורסי בחירה (20 נקודות) בסמסטרים 5-6 מתוך רשימת קורסי הבחירה שתפרסם מדי שנה.

מסלול מתמטיקה טהורה

קורסי חובה

סמסטר 1

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית א'
נ' 5	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
נ' 4	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

סמסטר 2

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
נ' 5	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית*
נ' 4	2 + 3	מבוא לשיטות תכנות

* הקורס יכלול מבוא ללוגיקה, קומבינטוריקה, תורת הגרפים והסתברות.

סמסטר 3

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
נ' 3	2 + 2	תורת הקבוצות
נ' 5	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
נ' 4	2 + 3	אנליזה נומרית
נ' 2	2	סדנא

סמסטר 4

מס' נ'	ש + ת	
נ' 5	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
נ' 5	2 + 4	טופולוגיה
נ' 4	2 + 3	פונקציות מרוכבות
נ' 5	2 + 4	אלגברה מודרנית ב'
נ' 4	2 + 3	הסתברות וסטטיסטיקה

סמסטר 5

נ' 4	4	נושאים נבחרים בגיאומטריה
נ' 4	4	מבוא לאנליזה פונקציונלית
נ' 2	2	סמינריון

סמסטר 6

נ' 4	4	קורס מתקדם באנליזה
------	---	--------------------

קורסי בחירה

- 5 קורסי בחירה במתמטיקה = 20 נ'
- 2 קורסי בחירה חופשיים = 6 נ' (לרבות קורסים בחוג למתמטיקה)

המסלול הדו-חוגי

קורסי חובה

סמסטר 1

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית א'
נ' 5	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
נ' 4	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

סמסטר 2

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
נ' 5	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית*

* הקורס יכול מבוא ללוגיקה, קומבינטוריקה, תורת הגרפים והסתברות.

במסלול זה רשאים התלמידים ללמוד את הקורסים של שנה א' ביותר מאשר שני סמסטרים. בנוסף ילמדו (ברגע שימלאו את דרישות הקדם) את הקורסים הבאים:

מס' נ'	ש + ת	
נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
נ' 5	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות

מס' נ'	ש + ת	
נ' 3	2 + 2	תורת הקבוצות
נ' 4	2 + 3	פונקציות מרוכבות
נ' 5	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
נ' 4	4	קורס בחירה במתמטיקה

* תלמידים שהחוג השני שלהם הוא מדעי המחשב יהיו פטורים מלמוד את הקורס "מבוא למדעי המחשב", ובמקומו יצטרכו ללמוד קורס בחירה נוסף במתמטיקה.

בכל עניין הנוגע לתקנות הלימודים בחוג ובכל קביעה הקשורה לתכנית הלימודים, עומדים לרשות התלמידים יועצים מבין חברי החוג.

תכניות דו-חוגיות מתואמות

חובתם של התלמידים הלומדים באחת מהתכניות הדו-חוגיות המתואמות להתייעץ עם יועצי שני החוגים לפני שהם בונים את מערכת השעות, ולא להסתפק רק בהרשמה האלקטרונית.

המסלול הדו-חוגי: תכנית מתואמת עם החוג לסטטיסטיקה

הפרטים המיוחדים ביחס לתכנית זו נוגעים לקורסים של החוג לסטטיסטיקה בלבד. הפירוט מופיע בשנתון בפרק של החוג לסטטיסטיקה.

המסלול הדו-חוגי: תכנית מתואמת עם החוג לכלכלה

קורסי חובה

סמסטר 1

מס' נ'	ש + ת	
נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית א'
נ' 5	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
נ' 4	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

סמסטר 2

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
נ' 5	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית*

* הקורס יכלול מבוא ללוגיקה, קומבינטוריקה, תורת הגרפים והסתברות.

במסלול זה רשאים התלמידים ללמוד את הקורסים של שנה א' ביותר מאשר שני סמסטרים. בנוסף ילמדו (לאחר שימלאו את דרישות הקדם) את הקורסים הבאים:

סמסטר 3

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
------	-------	-------------------------------

החוג למתמטיקה

מס' נ'	ש + ת	
נ' 5	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
נ' 3	2 + 2	תורת הקבוצות
נ' 5	2 + 4	אלגברה מודרנית א'

קורסי בחירה

16 נ"ז מתוך הקורסים בפקולטה למדעים והוראתם או בפקולטה למדעי החברה, אשר יכילו לפחות 4 נ"ז בכל אחת משתי הפקולטות. קורסי הבחירה האלה יהיו טעונים אישור של יועצי התואר הראשון בשני החוגים. יודגש כי מומלץ שלפחות חלק מקורסים אלה יהיו מתוך אלה המוצעים על ידי החוג למתמטיקה או החוג לכלכלה.

בחוג למתמטיקה התלמידים רשאים לבחור קורסים מתוך קורסי החובה במדעי המחשב. תלמידים שסיימו את לימודיהם בתכנית ויצברו לפחות 60 נ"ז בפקולטה למדעים והוראתם או בחוגים המעניקים תואר B.Sc. – יקבלו תואר B.Sc. בכל עניין הנוגע לתקנות הלימודים בחוג ובכל בעיה הקשורה לתכנית הלימודים, עומדים לרשות התלמידים יועצים מבין חברי החוג.

המסלול הדו-חוגי: תכנית מתואמת עם החוג למערכות מידע ניהוליות (B.Sc.)

קורסי חובה

סמסטר 1

מס' נ'	ש + ת	
נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית א'
נ' 5	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
נ' 4	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

סמסטר 2

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
נ' 5	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית*

* הקורס יכלול מבוא ללוגיקה, קומבינטוריקה, תורת הגרפים והסתברות.

במסלול זה רשאים התלמידים ללמוד את הקורסים של שנה א' ביותר מאשר שני סמסטרים. בנוסף ילמדו (לאחר שימלאו את דרישות הקדם) את הקורסים הבאים:

סמסטר 3

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
נ' 5	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות

מס' נ'	ש + ת	
3 נ'	2 + 2	תורת הקבוצות
4 נ'	2 + 3	פונקציות מרוכבות או מבני נתונים*
5 נ'	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
4 נ'	4	קורס בחירה

* לתלמידי התכנית המתואמת תינתן הרשות להחליף את המקצוע "פונקציות מרוכבות" במקצוע "מבני נתונים".

** תלמידי התכנית המתואמת יוכלו, בהסכמת יועצי החוג למערכות מידע ניהוליות ללמוד בתור קורסי בחירה הנדרשים מהם בחוג למערכות מידע ניהוליות קורסים בחוג למתמטיקה אשר יוכרו ע"י החוג למערכות מידע ניהוליות כרלבנטיים לנושאים בהם עוסק חוג זה. כאלה הם למשל הקורסים "מבני נתונים" ו"תכנון וניתוח אלגוריתמים". לכן, אופציה לתלמיד שאינו רוצה לוותר על הקורס "פונקציות מרוכבות" היא לקחת את "מבני נתונים" כקורס בחירה בחוג למערכות מידע ניהוליות.

*** תלמידי התכנית המתואמת יוכלו ללמוד במקום הקורס "תכנון ותכנות תכנה" שהוא קורס חובה במערכות מידע ניהוליות בסמסטר ב' שנה א', את הקורס "מבוא לשיטות תכנות" בחוג למתמטיקה, הנקודות בקורס זה ייחשבו להם במערכות מידע ניהוליות (קורסים אלה הם מקבילים בתכנם התאורטי ונבדלים בשפת התכנות, C++ בחוג למתמטיקה לעומת ג'אוה בקורס של מערכות מידע ניהוליות). במקצועות בחירה מסוימים במערכות מידע ניהוליות (לדוגמה "הנדסת תוכנה ואבטחת במערכות מידע" ו "פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט") עשויה להידרש שפת תכנות ספציפית (בפרט JAVA). מומלץ לתלמידים לבדוק נקודה זו.

**** תלמידים שיבחרו באפשרות של "מבני נתונים" במקום "פונקציות מרוכבות", יורשו לקחת כקורס הבחירה בו הם חייבים בחוג למתמטיקה את הקורס "תכנון וניתוח אלגוריתמים".

התכנית למצויינות

התכנית למצויינות מורכבת מלימודים הניתנים לכלל הסטודנטים ולימודים המיוחדים לתכנית שהם:

- השתתפות בשני סמינרים.
- שני קורסים ייעודיים של 2 שש"ס כל אחד בשנה ב'.
- שני קורסים ייעודיים של 2 שש"ס או קורס ייעודי של 4 שש"ס בשנה ג'.
- השתתפות חובה במועדון המתמטי.
- לצורך הלימודים המיוחדים לעיל יקבלו הסטודנטים פטור מחובות רגילות בהיקף מתאים, לפי פירוט שנקבע על-ידי החוג.
- התלמידים בתכנית למצויינות יידרשו לשמור על ממוצע ציונים גבוה (85 ומעלה) במהלך לימודיהם בשנים ב', ג', כדי שיוכלו להמשיך וללמוד בתכנית.

תנאי מעבר

- א. בחוג למתמטיקה, הקורסים מסתיימים בבחינה לפי תנאים עליהם מודיע המרצה של הקורס בתחילתו. הציון "עובר" בכל הקורסים הוא 55. בהתאם לתקנון הכללי-אוניברסיטאי תלמיד לא יקבל תעודת בוגר אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל של 60 לפחות בכל חוג בו הוא לומד.
- ב. תנאי המעבר ממסלול חד-חוגי בשנה א' למסלול חד-חוגי במתמטיקה טהורה/מתמטיקה עם לימודי מחשב/מתמטיקה ויישומיה לטכנולוגיות עתירות מדע הוא קבלת ציון עובר בכל הקורסים של שנה א'. הקבלה למסלולים היא על פי רצון הסטודנט, על פי השיגוי בשנה א', ועל פי יכולת הקליטה של המסלול.
- ג. יופסקו לימודי תלמיד שנכשל עד סוף שנה א' ב-3 מתוך 4 המקצועות: חדו"א א'+ב', באלגברה לינארית א'+ב'.

כללים נוספים

- א. תלמיד שנרשם לקורס מסויים, ולא עמד בדרישות הקורס, ירשם לו ציון "לא השלים" בתדפיס הציונים.
- ב. תלמיד יוכל לחזור על קורס לשם שיפור ציון בתנאי שזה אינו קורס של שנה א'. ניתן לשפר ציון בקורס של שנה א' רק בתנאי שהתלמיד לא שמע קורס מתקדם המסתמך על קורס זה.
- ג. כל קורסי הבחירה יהיו בדרג 3.
- ד. תלמיד שסיים קורס בדרג 3 הניתן גם כקורס בדרג 4 בציון 60 לפחות והממשיך בלימודים לתואר שני ניתן יהיה, על פי שיקול היועץ לתואר שני, להכיר בקורס כמילוי חובת בחירת קורס יסוד בתחום מתאים. הקורס לא יחשב בכלל חובת מכסת השעות לתואר שני.
- ה. בנוסף לדרישות החוג, חייב התלמיד להשלים את כל החובות הכללי-אוניברסיטאיים שלו, ובכלל זה להשלים את לימודיו לקראת התואר בלא יותר משש שנים. אם לא יסיים את לימודיו בפרק זמן זה, יופסקו לימודיו.
- ו. תלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה במתמטיקה במסגרת החוג להוראה, חייבים ללמוד שניים מתוך ארבעת הקורסים הבאים: תולדות המתמטיקה, תורת המספרים, יסודות המתמטיקה ויסודות הגיאומטריה. נדרש ציון ממוצע של 70 לפחות בשני הקורסים, ולא פחות מציון 60 בכל קורס.
- ז. הקורסים בחוג למתמטיקה פתוחים לכל סטודנט העומד בדרישות, כפוף לאפשרויות החוג.

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים: פרופ' יונתן ארזי

מבוא

החוג למתמטיקה מקיים מספר תוכניות לתואר השני במתמטיקה טהורה ויישומית ובמתמטיקה עם מדעי המחשב, שמטרתן היא התמחות מקצועית גבוהה. לתואר שני קיימים המסלולים הבאים: מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית, ומסלול ב' ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית ועם לימודים בהיקף מורחב. בשני המסלולים נדרשת בחינת גמר בעל פה. בלימודים לתואר שני עם עבודת גמר מחקרית (תיזה) קיימות המגמות הבאות: מתמטיקה, מתמטיקה וחינוך (תכנית משותפת עם החוג לחינוך), מתמטיקה למדעי החברה, מתמטיקה עם מדעי המחשב. בלימודים לתואר השני ללא כתיבת תיזה קיימות המגמות הבאות: מתמטיקה, מתמטיקה וחינוך, מתמטיקה עם מדעי מחשב.

התואר האקדמי שיוענק בסיום הלימודים בכל המגמות הוא M.Sc. התואר מוענק על בסיס לימודים בקורסים בדרג 4, לימודי השלמה (לפי הצורך), כתיבת עבודת גמר מחקרית במסלול א' ועמידה בבחינת גמר.

דרישות קבלה

הקבלה ללימודי M.Sc. בחוג מותנית בציוני הבוגר (ציון סופי משוקלל 80 לפחות), ובהחלטת הוועדה ללימודים מתקדמים של החוג. (לגבי המגמה מתמטיקה וחינוך מותנית הקבלה גם באישור החוג לחינוך). במגמות "מתמטיקה", ו"מתמטיקה עם מדעי המחשב" ההחלטה על המסלולים (א' או ב') תיעשה לאחר 2 סמסטרים. על מנת להתקבל למסלול א' ב"מתמטיקה" ו"מתמטיקה עם מדעי המחשב" חייב התלמיד להשיג ציון ממוצע של 85 לפחות ב-18 ש"ס בלימודי M.Sc. ולקבל הסכמה בכתב של מנחה לעבודת הגמר המחקרית. במגמת "מתמטיקה וחינוך" ההחלטה על המסלול (א' או ב') מתבצעת עם הקבלה ללימודים. תלמיד במגמה זו במסלול א' המעוניין לכתוב עבודת גמר מחקרית במתמטיקה יידרש לקבל ציון 85 ומעלה בלפחות 10 ש"ס ולקבל הסכמה בכתב של מנחה לעבודת הגמר המחקרית. תלמידים שלא יעמדו בתנאים אלו ימשיכו את לימודי M.Sc. שלהם במסלול ב'. תלמיד המתקבל ללימודי תואר שני לאחר שסיים לימודי תואר ראשון בציון 85 ומעלה יוכל להתקבל מיד עם הרשמתו כתלמיד מוסמך מן המניין במסלול א'. יהיה עליו למצוא מנחה לעבודת הגמר תוך שנה מתחילת לימודיו לתואר. תלמיד תואר ראשון שסיים קורס בדרג 3 הניתן גם כקורס בדרג 4 בציון 60 לפחות והממשיך בלימודים לתואר שני, ניתן יהיה, על פי שיקול היועץ לתואר שני, להכיר בקורס כמילוי חובת בחירת קורס יסוד בתחום מסויים. הקורס לא ייחשב בכלל חובת מכסת השעות לתואר שני.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.

מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה)

1. מגמת מתמטיקה

מגמה זאת פתוחה לבוגרים בעלי השכלה מתמטית ברמת מסיימי המסלול החד-חוגי בלימודי תואר ראשון. במקרה הצורך תלמידים המעוניינים להירשם למסלול זה יחוייבו בלימודי השלמה על-פי החלטת הועדה ללימודים מתקדמים של החוג.

הלימודים במגמה הזאת יכללו קורסי יסוד כדלקמן:

תחום א' (אנליזה): אנליזה פונקציונלית, משוואות דיפרנציאליות חלקיות, תורת האופרטורים, אנליזה הרמונית.

תחום ב' (אלגברה): תורת החוגים, אלגברה קומטיבית, אלגברה הומולוגית, אלגבראות לי.

תחום ג' (גיאומטריה / טופולוגיה): גיאומטריה דיפרנציאלית, טופולוגיה דיפרנציאלית, טופולוגיה אלגברית, חבורות לי.

חובות הלימוד בהיקף של 36 ש"ס הן אלו:

1. קורס יסוד מכל תחום דלעיל – 12 ש"ס.
2. חמישה קורסי בחירה (בין אלה יכולים להימנות גם קורסי יסוד אשר לא נכללו בסעיף הקודם) – 20 ש"ס.
3. שני סמינרים מתקדמים (4 ש"ס). שני הסמינרים יסתיימו בכתיבת עבודות סמינריוניות.

2. מגמת מתמטיקה וחינוך (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה)

מגמה זו פתוחה לבעלי השכלה מתמטית ברמה של בוגר מתמטיקה במסלול הדו-חוגי לפחות. התלמידים חייבים לעמוד בדרישות המתפרסמות על-ידי החוג לחינוך וכן בדרישות הבאות במתמטיקה: 4 קורסים מתקדמים במתמטיקה בהיקף 4 ש"ס כל אחד וסמינריון מתקדם אחד במתמטיקה בהיקף 2 ש"ס שישתיים בכתיבת עבודה סמינריונית. לפחות 3 מבין הקורסים חייבים להשתייך לתחומים שונים מבין התחומים הבאים: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה/טופולוגיה, מדעי המחשב.

במידת הצורך יחויבו התלמידים להשלים עד 16 ש"ס מבין הקורסים הבאים: הסתברות מתמטית, תורת המספרים, לוגיקה, תולדות המתמטיקה, יסודות הגיאומטריה.

שאר החובות במגמה זו על-פי דרישות החוג לחינוך.

הציון הסופי ייקבע כציון משוקלל כדלקמן:

ציון התיזה: 36% (30% שיפוט עבודת הגמר המחקרית ו-6% ציון הבחינה בעל-פה).

הציון הסופי במתמטיקה (קורסים + סמינריונים): 32%.

הציון הסופי בחינוך (קורסים + סמינריונים): 32%.

ראה הנחיות לגבי כתיבת עבודת התיזה בהמשך.

3. מגמת מתמטיקה למדעי החברה (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה)

מגמה זו פתוחה לבוגרי מתמטיקה או לבוגרי אחד ממקצועות מדעי החברה. תכנית

הלימודים תקבע באופן אישי לכל תלמיד בהיקף של 36 ש"ס. בעלי תואר ראשון שלא במתמטיקה יתקבלו לתכנית לימודים לקראת הצגת מועמדות לתואר שני. תכנית ההשלמות יכולה לכלול עד 40 נק' מלימודי תואר ראשון. עם סיום תכנית הלימודים על פי הדרישות יוכל התלמיד להרשם ללימודי תואר שני.

4. מגמת מתמטיקה עם מדעי מחשב (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה)

מגמה זו פתוחה לבעלי תואר ראשון במתמטיקה ו/או מדעי מחשב. התלמידים ישלימו לימוד המקצועות הבאים, אם לא למדו אותם במסגרת התואר הראשון: טופולוגיה, אלגברה מודרנית א', משוואות דיפרנציאליות, פונקציות מרוכבות, מבוא לשיטות תכנות, מבני נתונים, מבנה המחשב ושפות סף, אנליזה נומרית, תכנון וניתוח אלגוריתמים, מערכות הפעלה.

מטרתה הייחודית של התכנית היא להכשיר אנשי מקצוע בעלי מיומנות גבוהה במתמטיקה עיונית ויישומית בשילוב עם מדעי המחשב. היקף הלימודים: 8 קורסים בהיקף של 4 ש"ס + 2 סמינרים (2 ש"ס כל אחד), בסה"כ 36 ש"ס, בהתאם לפירוט הבא

2 קורסים במתמטיקה עיונית,

1 קורס בחירה במתמטיקה יישומית,

3 קורסים במדעי מחשב,

1 קורס בחירה במתמטיקה עיונית או יישומית,

1 קורס בחירה במתמטיקה יישומית או מדעי מחשב.

2 סמינרים שיסתיימו בכתיבת עבודות סמינריוניות.

תלמיד מסלול מתמטיקה עם מדעי מחשב יהיה חייב בקורס ביסודות התיאורטיים במדעי המחשב, עפ"י קביעת יועץ מבין חברי הוועדה ללימודים מתקדמים במידה וקורס כזה לא נכלל במסגרת לימודיו לתואר ראשון.

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

כל תלמיד במסלול א' (עם תיזה) חייב בכתיבת עבודת גמר מחקרית. את המנחה לעבודה זו הוא חייב לבחור עד סוף השנה הראשונה ללימודיו לתואר שני. תוך 3 סמסטרים מתחילת הלימודים חייב התלמיד לקבל אישור לנושא עבודת התיזה. הנחיית עבודת תיזה במתמטיקה או מדעי המחשב נעשית בידי חברי סגל מהחוגים למתמטיקה ולמדעי מחשב. הנחיית עבודות תיזה במתמטיקה למדעי החברה נעשית במשותף בידי חברי סגל החוג למתמטיקה עם חברי סגל מחוג מתאים אחר במדעי החברה. הנחיית עבודת תיזה במגמת מתמטיקה וחינוך נעשית בידי חבר סגל מן החוג למתמטיקה או מן החוג לחינוך.

עבודת התיזה יכולה להיות לפי אחת מהאפשרויות הבאות:

1. עבודה במתמטיקה.

2. עבודה בחינוך מתמטי.

כאמור לעיל, הנחיית עבודת גמר מחקרית במגמת מתמטיקה עם מדעי מחשב נעשית בידי חברי סגל החוג למתמטיקה והחוג למדעי מחשב. אפשרית הנחייה משותפת עם מומחה

במדעי מחשב מחוץ לאוניברסיטה באישור יו"ר הועדה החוגית ללימודים מתקדמים ודיקן ללימודים מתקדמים.

מסלול ב' (ללא כתיבת תיזה)

1. מטרה

תכנית לימודים זו מיועדת לתלמידים המעוניינים בלימודים רחבים במתמטיקה ויישומיה או במתמטיקה בשילוב מדעי מחשב. במסלול זה תתקיימנה שלוש מגמות לימודים: מגמת מתמטיקה, מגמת מתמטיקה עם מדעי המחשב ומגמת מתמטיקה וחינוך.

2. מגמת מתמטיקה (ללא כתיבת תיזה)

כל תלמיד במגמה זו ילמד:

א. 8 קורסי M.Sc. במתמטיקה עיונית (שני קורסי יסוד בכל אחד מהתחומים: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה/טופולוגיה (כפי שהוגדרו במסלול א'), ומתמטיקה יישומית (אופטימיזציה/ בקרה אופטימלית, תורת משחקים מתקדמת, כלכלה מתמטית, תהליכים סטוכסטיים, וכו').

ב. שני קורסי בחירה בדרג 4 מכלל הקורסים המוצעים בחוג.

ג. 3 סמינרים מתקדמים (6 שש"ס). שלושת הסמינרים יסתיימו בכתיבת עבודות סמינריוניות.

ד. בחינת גמר בעל-פה. חומר הבחינה יהיה קשור לחומר הנלמד ויקבע על-ידי הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים, והבוחנים בתאום עם התלמיד.

סה"כ: 46 שש"ס.

3. מגמת מתמטיקה וחינוך (ללא כתיבת תיזה)

א. כל תלמיד במגמה זו ילמד 22-26 שש"ס במתמטיקה (כשיתר התוכנית – עד היקף 44-48 שש"ס הינה בחוג לחינוך). הלימודים במתמטיקה יכללו 5-6 קורסים וסמינריון אחד. תוכנית הלימודים תורכב לכל תלמיד מקורסים בתחומים השונים של המתמטיקה, באישור היועץ. התלמיד ידרש לכתוב 3 עבודות סמינריוניות במתמטיקה או חינוך, כשבכל חוג – לפחות עבודה סמינריונית אחת (ההחלטה באיזה תחום תכתב העבודה הסמינריונית השלישית היא בידי התלמיד).

ב. בחינת גמר משולבת במתמטיקה וחינוך, כאשר נושאי הבחינה ייקבעו לכל תלמיד על ידי ועדת ה"מוסמך" בשני החוגים.

מעבר למסלול א': תלמיד המעוניין לעבור למסלול א' (עם תיזה) יחליט באיזה מן החוגים יכתוב את עבודת התיזה, ויקבל אישור בכתב מאחד ממרצי החוג (מתמטיקה או חינוך) על הסכמתו להנחיה. בנוסף – ידרש התלמיד לעמוד בדרישות המעבר של החוג שבו יכתוב את עבודת התיזה. אם החוג הנבחר הוא מתמטיקה – ידרש התלמיד לציון 85 ומעלה בלפחות 10 שש"ס.

שקלול הציונים: 35% בגין קורסי המתמטיקה; 35% בגין קורסי החינוך; 30% בגין בחינת גמר.

4. מגמת מתמטיקה עם מדעי המחשב (ללא כתיבת תיזה)

כל תלמיד במגמה זו ילמד:

- א. 4 קורסי M.Sc. במתמטיקה (קורס יסוד בכל אחד מהתחומים הבאים):
 אנליזה, אלגברה, גיאומטריה/טופולוגיה, מתמטיקה יישומית, כפי שהוגדרו לעיל.
 4 קורסים מתקדמים במדעי המחשב.
- 2 קורסי בחירה שאחד מהם לפחות במתמטיקה טהורה או יישומית ואחד מהם לפחות במדעי המחשב או מתמטיקה יישומית.
- ב. סמינר אחד במתמטיקה עיונית או יישומית ושני סמינרים במדעי מחשב. הסמינרים יסתיימו בכתיבת עבודה סמינריונית או פרויקט.
- ג. בחינת גמר בעל-פה. חומר הבחינה יהיה קשור לחומר הנלמד וייקבע על-ידי הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים והבוחנים בתאום עם התלמיד.
 סה"כ: 46 ש"ס.

כללים נוספים

1. בהתאם לתקנון האוניברסיטאי:

- א. ציון המעבר בכל הקורסים לתלמידי M.Sc. הוא 60.
- ב. בכדי לעבור משנה א' לשנה ב' – הציון הממוצע של התלמיד חייב להיות 65 לפחות.
2. שקלול הציונים הסופי במסלול א' (פרט למגמת מתמטיקה וחינוך) ייחשב כדלקמן: ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות) – 50% ציון עבודת הגמר המחקרית – 40% (דוחות השיפוט) ו-10% ציון הבחינה בעל-פה – (ההגנה על התיזה).
- שקלול הציונים במסלול ב' יהיה כדלקמן: 70% קורסים וסמינרים, 30% בחינת גמר.
3. ציון המעבר המינימלי לעבודת גמר מחקרית הוא 76 (ממוצע ציוני השופטים).
4. ציון המעבר המינימלי לבחינת גמר הוא 76.
5. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנתון בשנה שבה החל את לימודי התואר בחוג וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים בנדון.
6. בקורסי הבחירה ובסמינרים יש מגבלות על מספר התלמידים הנרשמים. המכסה המותרת בהם מתפרסמת על-ידי מזכירות החוג מידי שנה.
7. לתלמידי המגמה במתמטיקה למדעי החברה (מסלול א') שיטת החישוב של הציון תקבע על פי תכנית הלימודים שנקבעה לתלמיד ובכפוף לתקנון לימודי תואר שני.
8. משך הלימודים הנורמטיבי במסלול א' הוא עד 3 שנים ובמסלול ב' עד שנתיים.
9. במסלול א' על התלמיד להגיש שתי עבודות סמינריוניות לפחות, ובמסלול ב' עליו להגיש שלוש עבודות סמינריוניות.
10. ניתן לערער על ציון בחינת גמר M.Sc. במסלול ב' תוך שבועיים מיום פרסום הציון. הערעור יהיה מנומק ויוגש ליו"ר הוועדה ללימודים מתקדמים בכתב. לא יתקבלו ערעורים בעל-פה. יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים יפרסם את החלטתו תוך שלושה שבועות מיום קבלת הערעור בכתב. החלטתו תהיה סופית ועליה לא ניתן לערער.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

בחוג למתמטיקה מתקיימים לימודים לתואר שלישי (ד"ר) במתמטיקה. תנאי הקבלה הם בהתאם לתקנון לימודי תואר שלישי. תוכנית הלימודים של כל תלמיד תכלול בדרך כלל 4 קורסים מתקדמים. לפי הצורך יידרש התלמיד ללמוד גם קורסי השלמה. התלמיד יידרש לבצע מחקר מקורי אשר יסתיים בכתיבת עבודת ד"ר.

המנחה (או הוועדה המנחה) של התלמיד יקבע את תוכנית הלימודים שלו. הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם.

קיימת אפשרות להתמחות בכל תחומי המתמטיקה: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה, לוגיקה, קומבינטוריקה וכו'.

ניתן לקבל את רשימת חברי הסגל ותחומי ההתמחות העיקריים שלהם במזכירות החוג, ובאתר האינטרנט: <http://math.haifa.ac.il>

קיימות אפשרויות שונות לתעסוקה בחוג ולמילגות. המעוניינים מתבקשים לפנות למזכירות החוג.

פעילויות מתמטיות בחוג

הקולוקויום במתמטיקה וסמינרים

בימי שלישי בשעה 16:00, מתקיים קולוקויום במתמטיקה. מתארחים בו מתמטיקאים מישראל ומחוצה לה המרצים על ההתפתחויות האחרונות בתחומי המתמטיקה השונים. על-פי רוב מתקיימת קבלת פנים לאורח ולקהל לפני ההרצאה. כמו כן, מתקיימות בחוג הרצאות בסמינרים תחומיים שונים.

המועדון המתמטי

במסגרת המועדון המתמטי המיועד לכל המעוניין ובמיוחד לסטודנטים, מתקיימת סדרת פגישות העוסקות בנושאים שונים במתמטיקה.

המועדון פועל בשני אופנים במקביל:

- ♦ אחת לשבועיים מתקיימות הרצאות של אנשי סגל מן האוניברסיטה ומחוצה לה, או של תלמידים מהחוג.
- ♦ אחת לשבועיים מתקיימת "סדנא" לעבודה במשותף על בעיות (שאינן דורשות ידע מוקדם). המועדון נערך בימי שלישי, בשעות 12.00-14.00 בחדר הסמינרים של החוג.

נוירוביולוגיה ואתולוגיה

חוג לימודים ראשי לתואר M. Sc.

ראש החוג: ד"ר קובי רוזנבלום

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר קובי רוזנבלום

חברי הסגל האקדמי

פרופ' צביה ברזניץ, פרופ' אברהם חיים.	פרופסור מן המניין:
פרופ' ברי ברגר, פרופ' רות דיקשטיין, פרופ' אבי קרני, פרופ' גל ריכטר לוי.	פרופסור חבר:
ד"ר אדי ברקאי, ד"ר ניצה מירסקי, ד"ר פואד פארס, ד"ר גדי קציר, ד"ר קובי רוזנבלום, ד"ר ריצ'ארד שוסטר, ד"ר רחל תומר.	מרצה בכיר:
ד"ר רחל בן שלמה*, ד"ר מונא מארון, ד"ר אורי שיינס.	מרצה:
ד"ר דני כרם, ד"ר חנוך קפצן, ד"ר סימון שמאי.	עמית הוראה:
ד"ר דוד מנור, ד"ר דרורית סער.	עמית מחקר בכיר:

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' יפעת וודיסלבסקי**
 בניין חינוך ומדעים, קומה 6, חדר 645
 שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10.00-13.00
 טלפון: 04-8288420; פקס: 04-8240339
 כתובת דואר אלקטרוני: ywodislav@univ.haifa.ac.il
 כתובת אתר החוג: <http://neuro-etho.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

מטרת הלימודים

המסלול המוצע מאפשר לסטודנטים מצטיינים, בוגרי ביולוגיה, מדעי הרפואה או בתחומים אחרים הקרובים במדעי החיים להעמיק ידע עיוני אינטגרטיבי יחד עם הכשרה מעשית אינטנסיבית במחקר בתחום הנוירוביולוגיה והאתולוגיה (התנהגות בעלי חיים, והאדם בכללם). הדגש מושם על שילוב הגישה הרדוקציונית – המתאפיינת בניסיון להבין את ההתנהגות כמשקפת עקרונות תפקודיים ומבניים של מערכת העצבים ויחידותיה (עד לרמה התת-תאית), והגישה המתמקדת בנייתוח התנהגות בעלי חיים במעבדה או בבית הגידול הטבעי, ועניינה האינטראקציה שבין האורגניזם לבין הבעיות שמעמידה סביבתו, מתוך הנחה שמאפייני ומבני המערכת העצבית יתבטאו ברפרטואר ההתנהגותי. דגש מיוחד מושם על מחקר בין-תחומי, החל משימוש בשיטות מולקולאריות ועד לשימוש בסורקי מוח, שמטרתו בחינת התרומה של רמות ארגון עצביות וסביבתיות שונות להתנהגות בעלי חיים והאדם.

תוכנית הלימודים נסמכת על התגבשותו של סגל חוקרים במרכז החדש לחקר המוח וההתנהגות המשותף לחוג לפסיכולוגיה (פסיכוביולוגיה ונוירופסיכולוגיה) והחוג ללקויות למידה, וכן על חוקרים מהחוג להוראת הביולוגיה, החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית, והחוג לציוויליזציות ימיות.

סטודנטים מצטיינים יכולים להצטרף לתוכנית לימודים של המרכז לחקר המוח וההתנהגות של אוניברסיטת חיפה. התוכנית תאפשר לסטודנטים להשתלב במחקר מתקדם (Ph.D.) או בתעשיות הביוטכנולוגיה והתרופות בתחום הנוירוביולוגיה.

תנאי קבלה

1. לתוכנית יתקבלו בוגרי תואר ראשון בביולוגיה, מדעי הרפואה או בתחומים הקרובים במדעי החיים ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל.
2. ציון סופי משוקלל לפחות 80 בכל אחד מהחוגים הנלמדים לתואר ראשון.
3. ראיון אישי בפני ועדת הקבלה החוגית.
4. במידת הצורך ועדת הקבלה תקבע את תוכניות השלמה לכל סטודנט בהתאם לרקע האקדמי שלו. סיום לימודי השלמה בציון ממוצע 80 הוא תנאי להמשך הלימודים בחוג.
5. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

משך הלימודים

משך הלימודים כולל הגשת עבודת התיזה הוא שנתיים. התוכנית הינה מרוכזת ודורשת השקעת זמן ומאמץ אינטלקטואלי אינטנסיבי. תלמידי החוג נדרשים למצוא מנחה ולסיים את הצעת התיזה עד סוף סמסטר ב' בשנת הלימודים הראשונה.

מבנה הלימודים

הלימודים בתוכנית ל M.Sc. בנירוביולוגיה ואתולוגיה הם במסלול א' בלבד, הכולל עבודה מחקרית ניסויית וכתיבת עבודת התיזה.

תוכנית הלימודים כוללת:

- ◆ קורסי חובה המשותפים לכל תלמידי התוכנית בהיקף של 16 שש"ס.
- ◆ השתתפות פעילה בסמינריון מחלקתי הכולל שמיעה והרצאה על עבודת הסמינריון.
- ◆ קורסי בחירה בהיקף של 18 שש"ס בהם ישתתף כל תלמיד בהתייעצות עם המנחה שלו לעבודת התיזה.
- ◆ ביצוע עבודת התיזה שתוגש כחיבור וכהרצאה.
- ◆ השתלמות עזר חובה – "בטיחות במעבדה" – ההשתלמות תינתן במהלך הסמסטר הראשון ללימודים ללא זיכוי שעות.
- ◆ השתלמות עזר חובה – "הסמכה לסטודנטים למחקר בבעלי חיים" – ההשתלמות תינתן במהלך הסמסטר הראשון ללימודים ללא זיכוי שעות.

טבלה מסכמת למבנה הלימודים:

שנה	לימודי חובה (שש"ס)	לימודי בחירה (שש"ס)
א'	16 + 2 סמינריון מחלקתי	4 לפחות
ב'		14
סה"כ	18 שש"ס	18 שש"ס

נוהלי הגשת עבודת התיזה

בתחילת שנת הלימודים יפורסמו תחומי ההתמחות של כל חברי הסגל האקדמי מדרגת מרצה ומעלה. במהלך חופשת הסמסטר הראשון ללימודי, יחליט התלמיד על הכיוון בו הוא בוחר לבצע את עבודת התיזה. במהלך הסמסטר השני ללימודיו יחל התלמיד בלימוד שיטות העבודה במעבדה בה בחר לבצע את מחקרו, ויבצע ניסויים מקדימים. עד סוף הסמסטר השני ללימודיו, יגיש התלמיד באישור המנחה, הצעת מחקר שתידון בוועדה החוגית לתואר שני.

לאחר אישור ההצעה ע"י הוועדה, יוכל התלמיד להתחיל בביצוע המחקר. במידה והוועדה תדרוש תיקונים, על התלמיד להגיש הצעה מתוקנת. קיימת אפשרות של בחירת שני מנחים בהתאם לאופייה של עבודת התיזה.

מועד הגשת עבודת התיזה לשיפוט הוא שנתיים מיום תחילת הלימודים.

קורסי חובה

שם הקורס	היקף	שיעור	מעבדה
תכנון ניסויים וניתוח תוצאות מדעיות	4 שש"ס		
מבוא לנוירוביולוגיה א' (תאית)	4 שש"ס		
מבוא לנוירוביולוגיה ב' (מערכתית)	4 שש"ס		
מבוא לאתולוגיה	3 שש"ס		1 שש"ס
סמינריון מחלקתי	2 שש"ס		
סה"כ 17 שש"ס	סה"כ 17 שש"ס		1 שש"ס
סה"כ שעות חובה 18 שש"ס	סה"כ 18 שש"ס		

קורסי בחירה

הסטודנט ירכיב מערכת שעות בהיקף של לפחות 14 שש"ס מתוך הקורסים הניתנים במסגרת שני האשכולות המפורטים להלן: האשכול בנוירוביולוגיה והאשכול באתולוגיה. ניתן לקחת עד 4 שש"ס נוספות מתוך מבחר הקורסים הניתנים באוניברסיטה. תוכנית הלימודים תיקבע בהתייעצות ובאישור המנחה בעבודת התיזה. סה"כ היקף קורסי בחירה 18 שש"ס.

חלק מקורסי הבחירה ניתנים בתוכניות נוספות לתואר שני, והתלמידים יוכלו להצטרף אליהם באישור ועדת המ"א החוגית ובהסכמת מורי הקורס וראש החוג הרלוונטי. חלק מקורסי הבחירה יוצעו אחת לשנתיים, וזאת לאחר הפעלה מלאה של תוכנית המוסמך.

אשכול בנוירוביולוגיה

שם הקורס	היקף	שיעור	מעבדה
מערכת הראייה מפגיעת הפוטון ועד לרפרזנטציות פנימיות של בעלי חיים	4 שש"ס		
בסביבתו הטבעית	4 שש"ס		
נוירוביולוגיה של למידה וזיכרון	4 שש"ס		
נוירוביולוגיה של מנגנוני למידה וזיכרון (קורס מתקדם)	4 שש"ס		
נוירואנדוקרינולוגיה	4 שש"ס		
פרקים בהתפתחות מערכת העצבים	4 שש"ס		
דימות המוח: קוגניציה ושפה	4 שש"ס		
נוירופיזיולוגיה של תאים ורשתות עצב	4 שש"ס		
מוח האדם תהליכים רגילים וחריגים	4 שש"ס		
שיטות אלקטרופיזיולוגיות בחקר המוח	4 שש"ס		
שיטות מעבדה בביוכימיה של תאי העצב	4 שש"ס		
הנדסה גנטית	2 שש"ס		
סמינר מוח והתנהגות	4 שש"ס		

שם הקורס	היקף	שיעור	מעבדה
נירוביולוגיה – שיטות מתקדמות ג' (מיקרוסקופיה)	3 שש"ס	3 שש"ס	
הסינפסה: מבנה, פעילות והתפתחות	3 שש"ס	3 שש"ס	
פלסטיות במערכת העצבים	2 שש"ס	2 שש"ס	
פסיכופורמקולוגיה	2 שש"ס	2 שש"ס	
פרוסמינר מוח האדם	4 שש"ס	4 שש"ס	
שיטות מתקדמות נירוביולוגיה והתנהגות	4 שש"ס	4 שש"ס	
נירוביולוגיה של הפרעות במוח	4 שש"ס	4 שש"ס	

אשכול בהתנהגות

אקולוגיה התנהגותית	3 שש"ס
פיסיוולוגיה אקולוגית	2 שש"ס
אנדוקרינולוגיה השוואתית וסביבתית	2 שש"ס
שעונים ביולוגיים – אספקטים מולקולריים וסביבתיים	2 שש"ס
אספקטים פסיכולוגיים ואבולוציוניים של ההתנהגות	2 שש"ס
התנהגות בעלי חיים ימיים	3 שש"ס
התנהגות ופיזיולוגיה של יונקים ימיים	2 שש"ס
מוטוריקה וכתובה תהליכים רגילים וחריגים (סמינר) *	3 שש"ס
למידת מיומנויות, כתב וכתוב * מודלים התנהגותיים ובסיסים	3 שש"ס
התאי והמולקולרי בחסרי חוליות	3 שש"ס
פסיכוביולוגיה התפתחותית	4 שש"ס
נירופסיכולוגיה קלינית	4 שש"ס
אבחון בנירופסיכולוגיה קלינית	4 שש"ס
תאבון, אכילה והשמנה	4 שש"ס
תהליכים ממכרים	4 שש"ס
גנטיקה והתנהגות	3 שש"ס
הורמונים והתנהגות רבייתית	2 שש"ס
סמים, חברה והתנהגות	2 שש"ס
אבחון בנירופסיכולוגיה קלינית	4 שש"ס

* יינתן לסירוגין בשנים עוקבות

ציון סופי

ציון סופי יורכב כדלקמן:	
30%	ציוני הקורסים והעבודה הסמינריונית.
50%	עבודת התיזה.
20%	בחינת גמר שבמרכזת תחום התמחותו של התלמיד ונושאים המקורבים לתחום אשר ימסרו לתלמיד מראש (הבחינה תיערך בעל-פה).

החוג להוראת ביולוגיה

קמפוס אורנים, קריית טבעון

מסלול חד-חוגי לתואר בוגר במדעים (B.Sc.)

ראש החוג: פרופ' גדי קציר

חברי הסגל האקדמי

פרופ' אברהם חיים, פרופ' עדו יצחקי, פרופ' אורי צולר (אמריטוס).	פרופסור מן המניין:
פרופ' דוד בן-חיים, פרופ' מאיר ברוזה, פרופ' שמחה לבידון, פרופ' גידי נאמן, פרופ' גדי קציר, פרופ' אפרת שמשוני.	פרופסור חבר:
ד"ר ניצה מירסקי, ד"ר משה ענבר.	מרצה בכיר:
ד"ר רחל בן שלמה*, ד"ר יורם גרשמן*, ד"ר מלכה הלפרן*, ד"ר גיתאי יהל*, ד"ר אורי שיינס.	מרצה:
פרופ' מוריס איזון, פרופ' יהודה אסרף, פרופ' יוסף טרקל, פרופ' הלל פרת, פרופ' נתן קרין, ד"ר יוסי אראל, ד"ר רות זליקסון, ד"ר עמוס כהן, ד"ר אפרים לוינסון, ד"ר דורון מרקל, ד"ר מיכל נוימן, ד"ר שרה פאר, ד"ר פואד פארס, ד"ר עינת צחורי-פיין, ד"ר אריה רוזנפלד, ד"ר יהודה רוט, ד"ר מאירה שטרנפלד, ד"ר מרק שילקרוט, ד"ר צביה שפירא, מר ישראל כורש.	עמית הוראה:

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

מרכזת החוג: **גב' חגית הונה**

שעות קבלה: ימים א', ב', ד', ה' בין השעות 10.30-12.00

טלפון: 04-9838819

פקס: 04-9832167

דואר אלקטרוני: biology@oranim.ac.il

** עקב המעבר מתכנית ארבע-שנתית לתכנית תלת-שנתית בתשס"ו, ייתכנו שינויים בסגל האקדמי, במערכת השעות ובהיקף השעות הנדרשות.

התארים המוענקים

החוג להוראת הביולוגיה מעניק תואר בוגר במדעים B.Sc. בביולוגיה במסלול תלת-שנתי. התואר מאפשר המשך לימודים לתואר שני בכל המוסדות להשכלה גבוהה בארץ ובח"ל. לסטודנטים המעוניינים בתעודת הוראה ניתנת האפשרות לרכשה במסלול ארבע שנתי (B.Sc. בביולוגיה + תעודת הוראה). תחילת לימודי ההוראה משנת הלימודים השנייה.

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להכשיר תלמידי תואר ראשון בביולוגיה תוך מתן בסיס רחב בכל תחומי הביולוגיה, מהרמה המולקולרית ועד לרמת האקוסיסטמה. מתכונת הלימודים בחוג משמרת את המסורת שטבע יהושע מרגולין, מחלוצי הוראת מדעי הטבע בארץ, שעיקרה הוא שילוב של לימודי הביולוגיה בשדה ובמעבדה עם הוראתה בכיתה. בנוסף מהווים לימודי הביולוגיה בסיס נרחב לאלו מבין הסטודנטים המעוניינים בתעודת הוראה.

תנאי קבלה

מתקבלים סטודנטים אשר עמדו בתנאי הקבלה הכלליים של אוניברסיטת חיפה בציון פסיכומטרי גולמי של 530 ו-8 יחידות במדעים בבחינת הבגרות. גיל הקבלה הינו 20 שנה לפחות.

מבנה הלימודים

- א. משך הלימודים לתואר B.Sc. הינו שלוש שנים. משך הלימודים לתואר B.Sc. + תעודת הוראה הינו ארבע שנים, כאשר לימודי ההוראה מתחילים בשנת הלימודים השנייה.
- ב. נושאי הלימוד המרכזיים בחוג הם: התא והאורגניזם, ביולוגיה מולקולרית וביוטכנולוגיה, מדעי הצמח, זואולוגיה התפתחותית והשוואתית, פיזיולוגיה סביבתית, אקולוגיה והתנהגות בעלי חיים.
- ג. במהלך הלימודים על הסטודנט לצבור 160 נקודות חובה ובחירה.
- ד. סטודנט ראשי לקחת 4 נקודות בחוגים אחרים כקורסי בחירה.
- ה. **בשנה א'** לומד הסטודנט מדעי יסוד הכרחיים לפיתוח השכלה רחבה במדעי החיים, כולל מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, אנגלית ומחשבים. בנוסף נחשף הסטודנט להיכרות ראשונה עם ענפי הביולוגיה השונים בקורס "מבוא לביולוגיה" ובקורס "אורגניזמים בסביבתם הטבעית" - סיורים שבועיים לבתי גידול שונים". מטרת קורסים אלו לגרום לסטודנט גירוי חזק ללמוד את מהות יחסי הגומלין בין היצורים החיים לבין סביבתם, ואת המנגנונים השונים ברמה אורגניזמית, תאית או מולקולרית המאפשרים את החיים, ההתאמות האקולוגיות והאבולוציה.
- בשנה ב'** לומד הסטודנט קשת רחבה של קורסי מבוא במדעי החיים, החל ברמת האורגניזם השלם ועד לרמה של מנגנונים ביוכימיים ומולקולריים. התכנית כוללת קורסים במדעי הצמח, מדעי החי, אקולוגיה, פיזיולוגיה, ביוכימיה, גנטיקה, ביולוגיה מולקולרית, ומיקרוביולוגיה. בשנה זו מתקיים סיור של שבוע ימים לאקוסיסטמה המדברית ולשונית האלמוגים באילת. סיור כזה, המשלב דיסציפלינות שונות אינו קיים כיום במוסדות אוניברסיטאיים אחרים.

בשנה ג' לומד הסטודנט נושאים שונים על-פי רצונו ורוב הקורסים בשלב זה הם לימודי בחירה. הסטודנט יכול גם להשתתף בקורסים בינאוניברסיטאים שונים כגון אלו הניתנים על-ידי המכון הבינאוניברסיטאי באילת. על הסטודנט להיות נוכח בסמינר המחלקתי החושף אותו למחקר ביולוגי עדכני הנערך במעבדות שונות בארץ ובעולם. בשלב זה יכול הסטודנט לבצע עבודת גמר מחקרית בהנחיית אחד המורים.

1. **למצטיינים** יינתנו מלגות לימודים עד גובה שכר לימודים מלא.

תנאי מעבר

- א. סטודנט רשאי להשתתף רק בקורסים שאושרו בייעוץ ושמצויים במערכת האישית שלו.
- ב. תנאי המעבר בכל מקצוע הוא ציון 56% לפחות.
- ג. בהתאם לתקנון האוניברסיטה, סטודנט לא יקבל תעודת בוגר אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל של 60% לפחות.
- ד. תלמיד זכאי לעבור לשנה הבאה אם יעמוד בתנאים הבאים: (1) ציוני "עובר" במקצועות הלימוד. (2) ציון משוקלל של 60% לפחות.
- ה. סטודנט אשר לא השלים את חובותיו הלימודיים ביותר מקורס אחד לא יורשה לעבור לשנה"ל הבאה.
- ו. סטודנט אשר נותרו לו חובות לימודיים המסתכמים ביותר מקורס אחד בכל שנת לימודים, יורשה לעלות לשנה הבאה על תנאי, אם ממוצע ציוניו בשאר המקצועות הוא 65 לפחות. תוך כדי מהלך שנת הלימודים עליו להשלים חובות אלה. **לא יורשה תלמיד לדחות מילוי חובות לימודיות ליותר משנת לימודים אחת.**
- ז. לגבי תלמיד אשר לא יעמוד בכל הדרישות (סעיפים ד', ה') – יחליט החוג אם ובאילו תנאים הוא יוכל להמשיך את לימודיו.

תכנית הלימודים

שם הקורס	סוג	נקודות זכות
שנה א'		
אורגניזמים בסביבתם הטבעית	חובה	6
אנגלית	בהתאם לרמה	0
היסטולוגיה ודיפרנציאציה	חובה	3
זואולוגיה של חסרי חוליות	חובה	5
חינוך גופני	חובה	0
כימיה אורגנית – מבוא	חובה	5
כימיה כללית ואי-אורגנית	חובה	11
כימיה – תגבור	בהתאם לרמה	0
מבוא לביולוגיה	חובה	4
מתמטיקה 1 או 2	חובה	6

שם הקורס	סוג	נקודות זכות
מתמטיקה – תגבור	בהתאם לרמה	0
ספריה – הדרכה	חובה	0
פיזיקה 1	חובה	0
פיזיקה 2	חובה	5
שימושי המחשב בביולוגיה – מבוא	חובה	0
שנה ב' – לימודי חובה		
אנגלית	בהתאם לרמה	0
אנדוקרינולוגיה 1	חובה	3
אצות, פטריות וחזיויות	חובה	3
אקולוגיה 1	חובה	4
ביוכימיה 1	חובה	9
ביולוגיה מולקולרית 1	חובה	4
ביוסטטיסטיקה	חובה	4
גנטיקה כללית	חובה	5
זואולוגיה של בעלי חוליות	חובה	5
מטחבים למכוסי זרע	חובה	5
מיקרוביולוגיה כללית	חובה	6
סיוור נגב	חובה	0
פיסיולוגיה כללית 1	חובה	3
פיסיולוגיה כללית 2	חובה	5
פיזיקה 3	חובה	5
שנה ב' – לימודי בחירה		
ביוכימיה 2	בחירה	2
מדעי כדור הארץ – מבוא	בחירה	4
שנה ג' – לימודי חובה		
אימונולוגיה		2
סמינריון מחלקתי (בשנים ג'-ד')		0
ספריה – הדרכה במאגרי מידע		0
שנה ג' – לימודי בחירה*		
אבולוציה		3
אמבריולוגיה כללית והומנית		4
אקולוגיה 2		4
אקולוגיה של אוכלוסיות		4
אקולוגיה של רבייה		4

נקודות זכות

שם הקורס

2	ביוטכנולוגיה חקלאית – הלכה ומעשה
3	ביולוגיה של התא
4	גיאובוטניקה ואקולוגיה של צומח ארץ-ישראל
4	גנטיקה של אוכלוסיות
3	גנטיקה של האדם
2	הנדסה גנטית
4	התנהגות בעלי חיים
2	וירולוגיה – מבוא
8	זואוגיאוגרפיה וביולוגיה של חולייתנים
4	יחסי בעלי-חיים – צמחים
3	יישומים של מ"ג (GIS) וחישה מרחוק בביולוגיה
4	כימיה של סביבת האדם
4	מדעי כדור הארץ – מבוא
2	מיקרוביולוגיה סביבתית
3	ניירופיסיולוגיה
3	עולם הצמחים
2	עקרונות פיזיקליים באבחון רפואי
2	עקרונות פיזיקליים במכשור המשמש במחקר
4	פאונטיטיקה של חסרי חוליות
4	פיזיולוגיה של הצמח
4	צמחי תבלין ומרפא
2	צמחים ותרבות האדם
2	צמחים: מבנה ותפקוד
4	ריתמוסים ופוטופריודה בעולם החי
4	שיטות כמותיות באקולוגיה
4	שמירת טבע
4	סדנה באקולוגיה התנהגותית ונירואתולוגיה
4	סדנה בביולוגיה מולקולרית
4	סדנה בהתנהגות בעלי חיים בשונית האלמוגים
4	סדנה בין-אוניברסיטאית להאבקה בהר מירון
6	עבודת גמר בביולוגיה

החוג להוראת מתמטיקה-פיזיקה-מדעי המחשב

קמפוס אורנים, קריית טבעון

מסלול חד-חוגי לתואר בוגר במדעים (B.Sc.)

ומסלול דו-חוגי לתואר בוגר (B.A.)

ראש החוג: פרופ' אפרת שמשוני

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:	פרופ' אלכסנדר גורדון, פרופ' יאיר קארו, פרופ' שלמה ריזנר.
פרופסור חבר:	פרופ' דוד בן-חיים, פרופ' עמוס הרפז (אמריטוס), פרופ' ריקרדו טרומפר, פרופ' רפאל יוסטר, פרופ' סיווה לב, פרופ' יהושע פיינברג, פרופ' אפרת שמשוני.
מרצה בכיר:	ד"ר גלעד ליפשיץ.
מורה בכיר:	ד"ר בן-ציון קון.
מרצה:	ד"ר זוהר נאור.
מדריך זוקטור:	ד"ר זאב נוטוב, ד"ר אילנה לביא.
עמית הוראה:	ד"ר מיכאל גורודצקי, מר עמוס כהן, ד"ר מיכל נוימן, ד"ר יהודה רוט, מר בוריס מדבד, ד"ר תמר פז, ד"ר נתן נצר.

מזכירות החוג

מרכזת החוג: גב' אטי אבני

שעות קבלה: ימים א', ב', ד', ה' בין השעות 10.30-12.00

טלפון: 04-9838828

מבנה הלימודים

קיימים בחוג ארבעה מסלולי לימוד:

1. מסלול חד-חוגי: **הוראת מתמטיקה-פיזיקה**, עם תעודת הוראה בשני המקצועות (B.Sc.)
2. מסלול דו-חוגי: **הוראת מתמטיקה ומדעי המחשב**, עם תעודת הוראה בשני המקצועות (B.Sc.)
3. מסלול חד-חוגי: **הוראת הפיזיקה ומדעי המחשב**, עם תעודת הוראה בשני המקצועות (B.Sc.)

4. מסלול דו-חוגי: **מתמטיקה ולימודים כלליים**, עם תעודת הוראה
 במתמטיקה כולל חטיבה במדעי המחשב וחטיבה במדעי הרוח או
 שתי חטיבות במדעי הרוח (B.A.)

הלימודים לתואר B.A./B.Sc. בלבד, ללא תעודת הוראה, נמשכים שלוש שנים. הלימודים לתואר עם תעודת הוראה, נמשכים ארבע שנים, כאשר הלימודים לתעודת הוראה משולבים בלימודים לתואר החל מהשנה השנייה.

תנאי קבלה

לחוג מתקבלים תלמידים אשר נבחנו בבחינת הבגרות במתמטיקה ברמה של 4 יחידות וציונם 70 לפחות (במסלולים הכוללים את מדעי המחשב, 80 לפחות), או תלמידים שנבחנו ברמה של 5 יחידות וציונם 65 לפחות (במסלולים הכוללים את מדעי המחשב, 70 לפחות). יתקבלו גם תלמידים אשר סיימו לימודי מתמטיקה מורחבת במכינה בציון 70 לפחות. כמו כן נדרש ציון פסיכומטרי של 500 נקודות לפחות (במסלולים הכוללים את מדעי המחשב – 550 לפחות).

למסלול מתמטיקה-פיזיקה מתקבלים תלמידים אשר בנוסף לתנאים הקודמים, נבחנו בבחינת הבגרות בפיזיקה ברמה של 5 יחידות לימוד וקבלו ציון 65 ומעלה. לחילופין יתקבלו גם תלמידים אשר למדו מקצועות ריאליים ברמה של 5 יחידות לפחות (כימיה, חשמל, אלקטרוניקה) בבתי-ספר עיוניים או מקצועיים או הנדסיים, בהתאם לציונם במקצועות אלה.

רשימת שיעורים

מס' השעות (שש"ס)

		שנה א' מתמטיקה
10 (קורס שנתי)	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'	
8 (קורס שנתי)	אלגברה א'	
4	גיאומטריה אנליטית	
4 (קורס שנתי)	מתמטיקה דיסקרטית (לא למסלול פיזיקה)	

מקצועות כלליים

8 (קורס שנתי)	אנגלית
2	חינוך גופני

פיזיקה

6	מכניקה
6	חשמל
8 (קורס שנתי)	מעבדה א'
2	מבוא ליחסות פרטית

מס' השעות (שש"ס)

מדעי המחשב

2	הכרת המחשב
4	מבוא למדעי המחשב
4	מדעי המחשב – תכנות

שנה ב'

מתמטיקה

8 (קורס שנתי)	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
7 (קורס שנתי)	אלגברה ב'
4	משוואות דיפרנציאליות
4	מבוא להסתברות
6 (קורס שנתי)	מדעים פיזיקליים (לא למסלול פיזיקה)

פיזיקה

4	מכניקה אנליטית
4	השלמות באלקטרומגנטיות, גלים ואופטיקה
4	תרמודינמיקה
4	מבוא לפיזיקה קוונטית
8 (קורס שנתי)	מעבדה ב'

מדעי המחשב

6	מדעי המחשב – מבני נתונים ואלגוריתמים
4	מערכות ספרתיות

שנה ג'-ד'

מתמטיקה

3	מתמטיקה אלמנטרית מורחבת
4 (קורס שנתי)	תורת הפונקציות של משתנה מרוכב
2	מבוא לתורת הקבוצות
3	אנליזה במרחבים מטריים
2	סטטיסטיקה
2	יסודות הגיאומטריה
3	אלגברה ג' (לא למסלול הפיזיקה)
4	תורת המספרים (לא למסלול הפיזיקה)

מס' השעות (שש"ס)

4
4
4
2
2 (קורס ניתן בשנה ג' ובשנה ד' – סמסטר אחד)
2 (ניתן פעם בשנתיים)
4
4
3
3
3
4 (קורס שנתי)

פיזיקה

מכניקה קוונטית 1
מכניקה קוונטית 2
מעבדה ג'
מבוא למכניקה סטטיסטית
סמינר בפיזיקה
אסטרופיזיקה
תורת היחסות המצומצמת
מבוא לתורת הגרעין
מצב מוצק

מדעי המחשב

מודלים חישוביים
ארגון המחשב
מערכות הפעלה
כלי תוכנה ויישומיהם
מבוא לתורת החישוביות
שיטות בתכנות מתקדם

החטיבה ללימודי הביולוגיה האבולוציונית

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:	פרופ' אמוץ דפני (שבתון סמסטר א'), פרופ' סולומון ואסר, פרופ' אדוארד טריפונוב, פרופ' אביתר נבו (אמריטוס), פרופ' אברהם קורול.
פרופסור חבר:	פרופ' אלכסנדר בולשוי, פרופ' ליאון בלאושטיין, פרופ' גיורא חת (שבתון סמסטר ב'), פרופ' שרה נבו (אמריטוס), פרופ' ציון פחימה, ד"ר ולרי קירז'נר (עמית מחקר בכיר – קמ"ע), ד"ר יפיים רונין (עמית מחקר בכיר – קמ"ע).
מרצה בכיר:	ד"ר אביגדור בילס (גימלאי).
עמית הוראה:	ד"ר אלכסנדר בהרב.

מזכירות החטיבה

מרכזת החטיבה: **גב' גלית חמינה**

חדר 635, בניין חינוך ומדעים, קומה 6, טלפון: 04-8288078

שעות קבלה: ימים א'–ה', בין השעות 10.00–13.00

כתובת דוא"ל: ghamina@univ.haifa.ac.il

יעדיה של החטיבה כוללים הוראה אינטרדיסציפלינרית בביולוגיה אבולוציונית לכל חוגי האוניברסיטה במטרה לגשר בין מדעי החיים, החברה והרוח.

ההוראה בחטיבה מתמקדת בתרומת האיקולוגיה, הגנטיקה והביולוגיה האבולוציונית להבנת מהות האדם, מקומו בעולם ותכונן עתידו ובחיפוש אחר פיתרון לבעיות חברתיות בעלות רקע אקולוגי, גנטי ואבולוציוני. מדובר בתחומים שכוללים בין השאר הנדסה גנטית, מיפוי גנטי, טרנספורמציה גנטית כבסיס לטיפוח ושיבוח חקלאיים, חידוש אגם החולה, שיבוח וטיפוח בעלי-חיים וצמחים, שמירת הטבע, איכות הסביבה הימית והיבשתית, פיקוח ביולוגי על מזיקים, שכלולים אגרוטכניים וניצול צמחי רפואה, השפעת קרינה אטומית על שיעור המוטציות באדם, ייעוץ גנטי ומניעת התפשטות מחלות גנטיות באדם.

החטיבה ללימודי הביולוגיה האבולוציונית

הקורסים הנערכים במסגרת החטיבה ללימודי הביולוגיה האבולוציונית מיועדים לתלמידי התואר הראשון הלומדים בכל חוגי הפקולטות למדעי החברה והרוח ובמסגרת התכנית ללימודים כלליים, וכן לשומעים חופשיים במגמה להעשיר ולהרחיב את אופקיהם. אפשר לשבץ את הקורסים כלימודי השלמה או כלימודי בחירה במסלול דו-חוגי. ניתן להשתתף בעבודות מחקר המתבצעות במכון לאבולוציה לאחר ראיונות אישיים.

הפקולטה למשפטים

דיקן: פרופ' עלי זלצברגר

ממלא מקום הדיקן: פרופ' ניבה אלקין-קורן

ראש מינהל הפקולטה: גב' תמרה קרקוביץ

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יוסף מ' אדרעי.

פרופסור חבר: פרופ' ניבה אלקין-קורן; פרופ' ריקרדו בן-אוליאל; פרופ' אריאל בנדור; פרופ' עמנואל גרוס; פרופ' עלי זלצברגר; פרופ' אמנון כרמי (מומחה, אמריטוס); פרופ' מרדכי מירוני.

מרצה בכיר: ד"ר שולמית אלמוג; ד"ר מיכל גל; ד"ר יונתן יובל; ד"ר פניה עוז-זלצברגר; ד"ר אלכסנדר (סנדי) קדר; ד"ר סילביאן קולומבו.

מרצה: ד"ר מוסא אבו-רמזאן; ד"ר מיכאל בירנהק; ד"ר אורן גזל; ד"ר האלד גנאים (שבתון); ד"ר גיא דוידוב; ד"ר לימור זר-גוטמן (שבתון, סמסטר א'); ד"ר טל זרסקי; ד"ר דורון מנשה; ד"ר אילן סבן; ד"ר רונן פרי; ד"ר יחיאל קפלן; ד"ר אמנון רייכמן; ד"ר נויה רימלט; ד"ר אבישולם תור.

עמיתי הוראה: מר חמי אבנרי; גב' אורנה אליגון; גב' הדסה אסיף, שופטת; מר אורן אסמן; מר דרור ארד-אילון; ד"ר ויקטור ח' בוגנים; פרופ' דן ביין, שופט (בדימוס); מר טל בנד; מר ערן ברקת; ד"ר יוסף ג'בארין; מר גלעד גולדנברג; מר רועי גילבר; ד"ר גרשון גרונפלד; מר יוסי דוד; האב ד"ר אליאס דאו; ד"ר ישראל דורון; מר דב הלברטל; ד"ר דורון הרמן; גב' רונית הרמתי-אלפרן; גב' יעל ונגר-טובי; ד"ר באדי חוסייסי; ד"ר אמיר חורי; ד"ר הלה חורי-בישראל; מר האשם ח'טיב, שופט; ד"ר משה כהן-אליה; ד"ר מיכל משיח-איזנברג; גב' תמר נאות-פרי; שופטת; מר גיל-עד נועם; מר ישגב נקדימון; גב' דלית סוקול; ד"ר ורדה סמואלס; מר בני פורת; גב' מאיה פלדר; גב' יעל פלר; מר אריאל צמה; גב' יהודית קורן; גב' מיילה קפלן; פרופ' מרדכי ראבילן; ד"ר ארנה רבינוביץ-עיני; ד"ר יעד רותם; ד"ר לימור ריזה; גב' שרון רינגר; ד"ר ראם שגב; מר דורון שופי; פרופ' יורם שחר.

הפקולטה למשפטים

לשכות לסיוע משפטי: גב' אורנה אליגון, עו"ד
גב' רונית הרמתי-אלפרן, עו"ד
גב' אורלי אריאב, עו"ד
גב' שרון רינגר, עו"ד
השופט רמי כהן

משפט וממשל: ד"ר גיא דוידוב – עורך

ד"ר ודברים: ד"ר שולמית אלמוג – עורכת

הארת הזין - כתב העת האינטרנטי של הפקולטה: ד"ר אמנון רייכמן – עורך

כתב עת Medicine & Law: פרופ' אמנון כרמי – עורך ראשי, ד"ר דיוד נחשון – עורך,
עו"ד מאיה פלד-רו – ס. עורך ואחראית מערכת סטודנטיאליט.

מינהל הפקולטה:

ראש מינהל הפקולטה: **גב' תמרה קרקוביץ** טל' 04-8240633 tkrako@univ.haifa.ac.il

מרכזת הפקולטה: **גב' דורית ארבל** טל' 04-8249537 Darbel@research.haifa.ac.il

מזכירת מורים: **גב' אסתר ברויט** טל' 04-8240633 Ebroit@research.haifa.ac.il

מזכירת דיקן: **גב' רוית ונונו** טל' 04-8240633 Rvanono@univ.haifa.ac.il

מזכירת לימודי מוסמך: **גב' הדסה פישר** טל' 04-8240007 Hfisher@univ.haifa.ac.il

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' טניה ליבשבסקי** טל' 04-8249102 Tlibash1@univ.haifa.ac.il

מזכירת תלמידים: **גב' לילי פייביש-שור** טל' 04-8240636 Lschor@research.haifa.ac.il

מזכירה: **גב' שרון ליאור** טל' 04-8240452 slior@univ.haifa.ac.il

מתאם מיחשוב: **מר איתי גזית** טל' 04-8249822 itayg@research.haifa.ac.il

Webmaster: טל' 04-8288239

אחראית חדר חלוקה: **גב' ציפי ציגלמן** Ttzigelm1@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה במזכירות תלמידים: ימים א'-ה' בין השעות 09:45-12:15.

אתר החוג באינטרנט: <http://Law.haifa.ac.il>

מבוא: לימודי משפטים בפקולטה למשפטים של אוניברסיטת חיפה

מערכת המשפט תופסת מקום מרכזי בחיי החברה הישראלית. המשפט הוא בבואה של ערכי החברה. הוא גם מבטא את האיזונים בין הכוחות המנסים להשפיע על החברה ולעצבה. לימודי המשפט כרוכים בניחותים חברתיים וכלכליים ובחשיבה ביקורתית. תוכנית הלימודים נועדה להקנות מושגי יסוד וידע משפטיים, ולעודד חשיבה, יצירתיות, סקרנות והתמודדות עם הכללים המשפטיים המצויים והרצויים, תוך שימוש בדיסציפלינות מדעיות שונות מתחומי הסוציולוגיה, הפסיכולוגיה, הכלכלה, הפילוסופיה, ההיסטוריה והטכנולוגיה.

הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת חיפה מבקשת להכשיר את בוגריה להיות משפטנים מעולים, בעלי השכלה רחבה וסקרנות אינטלקטואלית. לצורך כך מציעה הפקולטה לתלמידים תוכנית לימודים ייחודית במספר היבטים:

א. הרחבת אופקיהם של תלמידי המשפטים לעברם של תחומי לימוד אחרים:

1. מקצועות החובה כוללים שיעורי מבוא בתחומי הכלכלה, הפילוסופיה, ההיסטוריה ומדעי החברה.
  2. כדי להשלים את השכלתם הכללית של תלמידיה, ולאפשר להם להתמחות בענפי משפט ייחודיים, יזמה הפקולטה שורה של תוכניות משותפות עם חוגים אחרים, שבוגריהן זכאים לשני תארים: במשפטים ובמקצוע נוסף. בשנת תשס"ה יוצעו תשע תוכניות משותפות: משפטים וכלכלה; משפטים ומדעי המחשב; משפטים ופסיכולוגיה; משפטים ורפואה (בשיתוף הטכניון), משפטים וסיעוד, משפטים וחינוך, משפטים ותקשורת, משפטים ולימודי מזרח אסיה, ומשפטים ואופקים (תוכנית למצטיינים).
  3. לסטודנטים (שאינם לומדים באחת התוכניות המשותפות) ניתנת אפשרות להרחיב את השכלתם הכללית ולרכוש מידה של התמקדות בתחום מסוים מחוץ למשפטים. לצורך זה יכולים התלמידים ללמוד, לפי בחירתם, מיקבץ אחד מתוך מספר מיקבצי לימוד. מיקבצים אלה הם: מורשת ישראל, פילוסופיה, מינהל עסקים, מינהל ציבורי, מדעי ההתנהגות, היסטוריה, ביוטכנולוגיה (בשיתוף הטכניון), וספרות. השלמת חובות הלימוד באחד מן המיקבצים הללו תצוין בתעודת הבוגר.
  4. לסטודנטים (שאינם לומדים באחת התוכניות המשותפות או באחד המיקבצים) ניתנת אפשרות להרחיב את השכלתם הכללית באמצעות מגוון של קורסים בחוגים אחרים במסגרת לימודי בחירה לא משפטיים עד מכסה של 20 נקודות זכות.
- ב. חופש בחירה רב בעיצוב תוכנית הלימודים. כדי לאפשר לתלמידים לבחור את נושאי הלימוד המעניינים אותם, צומצם היקף לימודי החובה והורחבה מכסת השעות בשיעורי הבחירה. מספר מקצועות חובה אפשר ללמוד, לפי בחירה, במתכונת מורחבת.
- ג. חשיפה לצדדים המעשיים של העבודה המשפטית ולמצוקות החברתיות והכלכליות בישראל. למטרה זו פועלות במסגרת הפקולטה שורה של קליניקות וסדנאות.

ד. הכרה בתהליך "הכפר הגלובלי" באמצעות פיתוח תוכניות לימוד בתחומי המשפט הבינלאומי, ההשוואתי והאלקטרוני, וכן פיתוח תכניות לחילופי סטודנטים עם בתי-ספר זרים למשפטים – "Global Law Program". במסגרת תוכניות אלו יוכלו התלמידים ללמוד בבתי-ספר למשפטים בחו"ל וליהנות מהכרה בלימודיהם אלה. כמורכב ניתן ללמוד קורסים בשפה האנגלית שיוצעו על ידי מורי הפקולטה ועל-ידי מרצים אורחים ממיטב בתי הספר למשפט מאירופה ומארה"ב.

דיקן הפקולטה

תקנון הלימודים

פרק א' – כללי

1. התקנון

א. תקנון הלימודים של אוניברסיטת חיפה, לרבות תקנון המשמעת על נספחיו, יחול גם על תלמידי הפקולטה למשפטים, בשינויים המחויבים ובשינויים נוספים, כמפורט בהמשך בתקנון הלימודים של הפקולטה (להלן – התקנון).

ב. התקנון נקבע על-ידי מועצת הפקולטה, וזו מוסמכת לשנותו מעת לעת.

2. מטרת הלימודים

המטרה העיקרית של הפקולטה למשפטים היא להכשיר משפטנים ומשפטניות מן השורה הראשונה כדי שיוכלו למלא תפקידים של עורכי-דין, יועצים משפטיים, אנשי אקדמיה ותפקידים משפטיים אחרים, וכן תפקידים לא-משפטיים בשירות הציבורי או במגזר העסקי, בארץ ומחוצה לה. לפיכך מאפשרת הפקולטה למשפטים לתלמידיה לרכוש השכלה גם בתחומים אחרים, ואף להשתלב בתהליך הגלובליזציה. שאיפת הפקולטה היא, כי בוגריה ימלאו את תפקידיהם השונים תוך רגישות ולשלטון החוק, לערכי יסוד אנושיים ולמעורבות חברתית.

3. קבלת תואר וזכאות להירשם להתמחות

א. עם סיום הלימודים יקבלו הבוגרים את התואר: בוגר במשפטים (L.L.B.).

ב. תלמידי הפקולטה שסיימו את לימודיהם רשאים, לפי חוק לשכת עורכי הדין, להירשם כמתמחים. בסיום תקופת ההתמחות רשאים המתמחים להתייצב לבחינות של לשכת עורכי הדין. מי שעמדו בבחינות זכאים, בתנאים הקבועים בחוק, לקבל רישיון לעריכת-דין.

פרק ב' – קבלה לפקולטה

4. הקבלה לפקולטה לתואר ראשון

- א. מספר התלמידים המיועדים להתקבל לפקולטה ייקבע על-ידי מועצת הפקולטה.
- ב. (1) תלמידי הפקולטה מתקבלים ללימודים לפי ממוצע משוקלל של ציונים בתעודת הברגרות (או במכינה של אוניברסיטת חיפה, או בתעודת בוגר, או בתעודת מוסמך, לפי הציון הגבוה יותר) ובבחירת הכניסה הפסיכומטרית.
(2) יתקבלו תלמידים בעלי הממוצע הגבוה יותר.
(3) לעניין תעודת הברגרות חלות ההוראות באשר לתנאי הקבלה הכלליים לתואר ראשון באוניברסיטת חיפה.
- (4) עד חמישה בעלי תואר דוקטור יתקבלו לפקולטה ללא בחינה פסיכומטרית, אם יעמדו בדרישות ועדה לענייני קבלת דוקטורים של הפקולטה.
- (5) א) תלמידים הזכאים לקידום יוכלו להתקבל לפקולטה על-פי ציון מתוקן. במסגרת זאת יתקבלו עד 5% מכלל המתקבלים לפקולטה.
ב) בנוסף לכך יתקבלו עד 2 תלמידים מצטיינים באוניברסיטה על-פי הישגיהם, שהם זכאים לקידום ושהיו מועמדים בשנת הלימודים הקודמת.
ג) הליכי קבלה חריגים יחולו רק על מועמדים שרשמו והגישו את כל המסמכים הנדרשים עד לתאריך 1.6.2005.
- ג. תוקף הקבלה לשנה אחת בלבד.
- ד. יתקבלו רק מועמדים אשר הגיעו באנגלית כשפה זרה לרמת "מתקדמים 1" לפחות.
- ה. רמת העברית הנדרשת הינה כמקובל בתנאי הקבלה לאוניברסיטה.
- ו. לא יתקבלו לפקולטה תלמידים שלא מן המניין או תלמידים על תנאי.
- ז. (1) ניתן להתקבל לפקולטה גם לשנת לימודים מתקדמת – לשנים ב' או ג'.
(2) א) יתקבלו מועמדים שלמדו בפקולטות למשפטים (באוניברסיטאות ובמכללות), אם הם עומדים בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה באותה שנה, ובלבד שממוצע ציוניהם בלימודיהם הקודמים אינו נמוך מ-70.
ב) תלמידים כאמור בסעיף (ח2)א) לעיל, שסיימו את לימודיהם בשנה א' או ב' ושאינם עומדים בתנאי הקבלה כאמור, יתקבלו ללימודים בפקולטה אם סיימו לימודיהם בפקולטה אחרת (לרבות מכללה) למשפטים בהצטיינות וממוצע ציוניהם מצוי ב-3% הגבוהים בכיתה אותה סיימו.
- ג) עקרי אמות-המידה להכרה בלימודים של תלמידים שהתקבלו לפקולטה לשנה מתקדמת ומבקשים הכרה בלימודים קודמים בפקולטה או במכללה למשפטים:
– תלמידים לא יקבלו הכרה בלימודים קודמים אם ממוצע ציוניהם במוסד בו למד אינו 70 לפחות.
– תלמידים לא יקבלו הכרה בלימודים קודמים של קורסים ספציפיים אלא לגבי קורסים שבהם זכו בציון 70 לפחות, ולא פחות מציון "עובר" במוסד שבו למדו.

במקרים מיוחדים יוכל הדיקן או מורה מטעמו לפטור מן הדרישה לציון ממוצע מינימאלי או לציון מינימאלי בקורס.

– שיעורי חובה:

(1) מספר נקודות זכות עבור שיעורי חובה הניתנים גם בפקולטה יהיה כמספר הנקודות הניתן בפקולטה עבור הקורס הנלמד, או כמספר נקודות הזכות הניתן במוסד שבו הקורס נלמד – לפי הנמוך.

(2) שיעורי חובה שאינם ניתנים כשיעורי חובה בפקולטה ושיעורי בחירה יוכרו כקורס בחירה בהיקף הנקודות כפי שנקבע במוסד שבו נלמדו.

(3) לימודים שהוכרו כאמור ידווחו בגליון הציונים ללא ציון, ולא ייכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.

(ד) מועד אחרון להרשמה לשנת לימודים מתקדמת: 1 בספטמבר 2005.

פרק ג' – מהלך הלימודים (כללי)

5. משך הלימודים

א. משך הלימודים הוא שלוש וחצי שנים.¹

ב. תלמידים בעלי תואר בוגר של אוניברסיטה בישראל או של מוסד להשכלה גבוהה אחר שהוכר לצורך זה על-ידי הפקולטה, יהיו פטורים מלימוד 20 נקודות זכות מבין מקצועות הבחירה (הלא משפטיים), ויהיו זכאים לסיים את לימודיהם בפקולטה בתום שלוש שנים.

ג. תלמידים שיזכו להכרה בלימודים קודמים לפי סעיף 9 להלן בהיקף שיביא לצבירתן של 142 נקודות עד סוף שנה ג', יהיו זכאים לסיים את לימודיהם בפקולטה בתום שלוש שנים.

6. סף מעבר לשנה גבוהה

(א) תלמידים יעברו לשנת לימודים גבוהה יותר רק אם ממוצע ציוניהם בשנת הלימודים הקודמת לה הוא 60 לפחות. לצורך חישוב ממוצע הציונים למעבר לשנה ב' ייחשב ממוצע כל הציונים בשיעורי החובה של שנה א' (ללא ציונים במקצועות הנלמדים מחוץ לפקולטה למשפטים).

(ב) על התלמידים לעמוד גם בתנאי הקדם כמפורט בסעיף 20 להלן.

(ג) תלמידים שנכשלו בשלושה מקצועות חובה או יותר בשנת לימודים לא יוכלו לעלות לשנת לימודים גבוהה יותר.

1. בתכניות המשותפות לפקולטה למשפטים ולחוגים אחרים משך הלימודים בפקולטה למשפטים יכול להשתנות. נא ראו פרוט תכניות ספציפיות בהמשך.

7. רציפות הלימודים

- א. תלמידים המבקשים להפסיק את לימודיהם נדרשים לקבל את הסכמת הדיקן לכך בכתב.
- ב. ככלל, רשות כאמור תינתן רק לתלמידים שסיימו את שנת הלימודים הראשונה לפחות.
- ג. הפסיק תלמיד את לימודיו ללא רשות, לא יוכל לחדשם אלא אם נרשם מחדש לפקולטה ועמד בתנאי הקבלה כפי שיהיו אותו זמן.
- ד. בכל מקרה של הפסקת לימודים יודיע התלמיד בכתב על ההפסקה לאגף מינהל תלמידים.
- ה. תלמידים הזכאים לחזור ללימודים לאחר הפסקה יידרשו לעבור הליכי הרשמה רגילים.
- ו. אם התקופה שבין הפסקת הלימודים וחידושם אינה עולה על שתי שנות לימוד, יוכרו מקצועות הלימוד שאותם למד התלמיד לפני ההפסקה לצורך המשך לימודיו.
- ז. עלתה תקופת ההפסקה על שנתיים, רשאית הוועדה לענייני תלמידים לחייב את התלמיד לחזור על מקצועות לימוד שכבר למד ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות לקראת קבלת התואר.
- ח. התלמידים חייבים לסיים את לימודיהם בפקולטה תוך שש וחצי שנים מיום תחילתם. לא סיים תלמיד את לימודיו בפקולטה תוך המועד האמור, יופסקו לימודיו. במקרה של הפסקת לימודים כאמור לא יחודשו הלימודים אלא אם נרשם התלמיד מחדש ועמד בתנאי הקבלה לפקולטה כפי שיהיו אותו זמן. חודשו לימודים כאמור, לא יוכרו הלימודים שנלמדו בפקולטה קודם לכן, כולם או חלקם, אלא באישור הוועדה לענייני תלמידים.

8. המכסה של נקודות זכות בשנת לימודים ובסמסטר לימודים

- א. המכסה המותרת המרבית של נקודות זכות לתואר בוגר במשפטים מבין מקצועות הלימוד המוצעים בפקולטה או אלו הקבילים להשלמת הלימודים לתואר היא כדלקמן:
  - (1) בשנת לימודים אחת:

שנה א': מכסת שיעורי החובה המוצעת לתלמידים על-ידי הפקולטה בשנת הלימודים הראשונה, בתשס"ו – 40 נקודות; לא יותר מ-26 נקודות בסמסטר לימוד אחד.
שנים ב'-ג': 42 נקודות זכות בכל אחת מהשנים; לא יותר מ-26 נקודות בסמסטר לימוד אחד בכל אחת מהשנים.
שנה ד': עד 26 נקודות זכות בסמסטר א'.
  - (2) בתכניות משותפות מכסת הלימודים בשנה א' תשתנה על-פי דרישות התכנית והחוג הנוגע בדבר.²
- ב. הוועדה לענייני תלמידים רשאית לאשר לתלמיד חריגה של עד 5 נקודות זכות ממכסת הנקודות המקסימאלית במהלך לימודיו לתואר.
- ג. אושרה חריגה ממכסת הנקודות המרבית, תחול היא גם על לימודים מקבילים לפי סעיף 9.א.(2) להלן.

2. המכסה של נקודות זכות בשנת לימוד במסגרת התכניות המשותפות עם חוגים אחרים, ראו להלן בפרק "הנחיות והבהרות", עמ' 626 סעיף II.

9. הכרה בלימודים קודמים ובלמודים מקבילים

- א. (1) תלמידים המבקשים הכרה או פטור בגין לימודים קודמים (משפטיים או אחרים) שלמדו בפקולטה (לרבות מכללה) אחרת למשפטים או במוסד אחר להשכלה גבוהה, יגישו בקשה לוועדה לענייני תלמידים, בצירוף המסמכים התומכים בבקשתם.
- (2) הוראה זו חלה גם על לימודים המתקיימים במקביל ללימודים בפקולטה ושלא בהתאם לסעיף 17 להלן, ובלבד שלא יוכרו נקודות זכות בגין לימודים החורגים (יחד עם הלימודים בפקולטה) ממכסת הנקודות המותרת לתלמידי הפקולטה לפי סעיף 8 לעיל.
- (3) לצורך הכרה בלימודים לפי סעיף זה תתחשב הוועדה, בין היתר, בשיקולים הבאים: הציון במקצוע שבו מדובר; הזמן שחלף מאז נלמד המקצוע; המהות או הגיוון של מקצועות הלימודים בהם מדובר. לא יינתן פטור מלימוד מקצועות משפטיים (חוברה או בחירה) עבור קורסים משפטיים שנלמדו שלא בפקולטה או מכללה למשפטים.
- ב. מרב נקודות הפטור בגין לימודים לא משפטיים הוא 24 נקודות זכות. מתוכן – עד 20 נקודות זכות בגין מקצועות בחירה ועד 4 נקודות זכות בגין מקצועות חובה מבין המקצועות הבאים: יסודות בכלכלה למשפטנים; תולדות הרעיון המדיני; מבוא לסוציולוגיה.

10. מצטייני דיקן

- א. הליך בחירת מצטייני דיקן לתלמידי שנה א', ב' ו-ג' יכלול:
- (1) הגדרת רשימת אוכלוסיית המועמדים למצטייני דיקן בהתאם לתנאי הסף כאמור בסעיפים 10(ג) ו-10(ד).
- (2) בחישוב הממוצע המשוקלל לא ייכללו שני הציונים הנמוכים ביותר בקורסי בחירה, אם ציונים אלה נמוכים מהציון הממוצע השנתי.
- (3) חישוב ממוצע משוקלל של שאר הציונים על פי מספר נקודות הזכות של הקורסים, תוך מתן משקל שונה לכל אחד מסוגי הקורסים:
- קורסי חובה: 1.00
  - קורסי בחירה משפטיים: 0.75
  - קורסי בחירה לא משפטיים: 0.5
- (4) בחירת 5% מהתלמידים בעלי ממוצע הציונים המשוקלל הגבוה ביותר (עבור כל שנה אקדמית בנפרד).
- (5) לצורך חישוב הממוצע יילקחו בחשבון ציונים (לרבות ציונים בסמינרים) שניתנו עד 15 בדצמבר לאחר שנת הלימודים שבה מדובר.
- ב. הליך בחירת מצטייני דיקן מתלמידי שנה ד' יכלול:
- (1) קביעת המועמדים למצטייני דיקן בהתאם לתנאי הסף כאמור בסעיפים 10(ג) ו-10(ד).
- (2) בחישוב הממוצע המשוקלל לא ייכללו הציון הנמוך ביותר של קורס בחירה אם ציון זה נמוך מהציון הממוצע השנתי של התלמיד (לצורך חישוב הממוצע יתחשבו בציונים בקורסי בחירה משפטיים ולא משפטיים, וכן כל הקורסים מהחוג השני בתוכנית). (משותפת).

הפקולטה למשפטים

(3) חישוב ממוצע משוקלל של שאר הציונים ייעשה על-פי מספר נקודות הזכות של הקורסים, תוך מתן משקל שונה לכל אחד מסוגי הקורסים:

- קורסי חובה: 1.00
- קורסי בחירה משפטיים: 0.75
- קורסי בחירה לא משפטיים: 0.50
- לתלמידי התוכניות המשותפות – ציוני הקורסים בחוג השני: 0.50.

(4) בחירת 5% מהתלמידים בעלי ממוצע הציונים המשוקלל הגבוה ביותר.

(5) לצורך חישוב הממוצע יילקחו בחשבון ציונים של סמסטר א' בלבד (לרבות ציונים בסמינרים), שניתנו עד 1 ביוני בשנת הלימודים שבה מדובר.

ג. מספר הנקודות המינימאלי שיש להשלים על מנת להיכלל ברשימת מצטייני דיקן:

(1) תלמידי הפקולטה למשפטים בלבד:

- ◆ תלמידי שנה א' – 34 נקודות זכות.
- ◆ תלמידי שנים ב' ו'ג' – 38 נקודות זכות (לכל שנת לימודים).
- ◆ תלמידי שנה ד' – 16 נקודות זכות.

(2) תלמידי התוכניות המשותפות:

- ◆ תלמידי שנה א' – 20 נקודות זכות משפטיות, ולפחות 34 נקודות זכות בשני החוגים יחד.
- ◆ תלמידי שנים ב' ו'ג' – 18 נקודות זכות משפטיות, ולפחות 38 נקודות זכות בשני החוגים יחד.
- ◆ תלמידי שנה ד' – 6 נקודות זכות משפטיות, ולפחות 16 נקודות זכות בסמ' א' בשני החוגים יחד.

ד. הערות:

(1) לתלמידי התוכניות המשותפות, חישוב הממוצע לשנים א', ב' ו'ג' יכלול את ציוני הקורסים הנלמדים בפקולטה למשפטים בלבד, ולא יכלול את ציוני הקורסים הנלמדים בחוג השני של המסלול המשותף. אופן החישוב יהיה כמפורט בסעיף 10(א) לעיל.

(2) לתלמידי שנה ד' בתוכניות המשותפות, חישוב הממוצע יכלול את הציונים של שני החוגים בסמסטר א' ויבוצע כמפורט בסעיף 10(ב) לעיל.

(3) ציוני "עובר" ו"פטור" ייכללו בסך הנקודות לצבירה, אך לא ייכללו בחישוב הממוצע.

(4) ציוני "כישלון" מספריים ייכללו בחישוב הממוצע, אך לא ייכללו בסך הכל נקודות לצבירה. לא ייכללו כלל ציוני "כישלון" מילוליים (כמו "לא השלים", "נכשל", "נפסל" וכדומה).

11. סיום הלימודים

א. תלמיד יסיים את לימודיו בפקולטה אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודיו, צבר 142 נקודות זכות והוא בעל ציון ממוצע של 60 לפחות במקצועות שלמד.

ב. (1) תלמיד שסיים את לימודיו בפקולטה יקבל מן האוניברסיטה תעודת בוגר במשפטים (LL.B.).

(2) בתעודת בוגר יצוין כדלהלן:

- (א) בהצטיינות: תלמידים שממוצע ציוניהם הינו בעשירון העליון של השגי התלמידים במחזורם ואינו נמוך מ-85;
- (ב) בהצטיינות יתירה: תלמידים שממוצע ציוניהם הינו 95 לפחות; אם אף תלמיד במחזור לא השיג ממוצע 95, יצוין כ"מצטיין המחזור" התלמיד שממוצע ציוניו הינו הגבוה במחזורו.³
- (3) רשימת התלמידים שסיימו לימודיהם בהצטיינות או בהצטיינות יתירה תפורסם בטקס חלוקת התעודות, ותישלח אל בתי המשפט, משרד המשפטים ולשכת עורכי-הדין.
- (4) סיים תלמיד לימודי מיקבץ במסגרת לימודיו בפקולטה, יצוין הדבר בתעודת הבוגר.
- ג. תלמידים בתוכנית המשותפת במשפטים וכלכלה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 109 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-33 נקודות זכות לפחות בחוג לכלכלה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתוכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים וכלכלה.
- ד. תלמידים בתוכנית המשותפת במשפטים ומדעי המחשב יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג למדעי המחשב. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתוכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ומדעי המחשב.
- ה. תלמידים בתוכנית המשותפת במשפטים ופסיכולוגיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לפסיכולוגיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתוכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ופסיכולוגיה.
- ו. תלמידים בתוכנית במשפטים ורפואה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות לרפואה בטכניון. קבלת תעודה תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחת מן הפקולטות בתוכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותעודת דוקטור ברפואה.
- ז. תלמידים בתוכנית המשותפת במשפטים וסיעוד יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לסיעוד. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתוכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים וסיעוד.

3. בתוקף עבור התלמידים אשר התקבלו לפקולטה לשפטים החל משנה"ל תשס"ג ואילך.

הפקולטה למשפטים

ח. תלמידים בתוכנית המשותפת במשפטים ותקשורת יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לתקשורת. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתוכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותקשורת.

ט. תלמידים בתוכנית המשותפת במשפטים ולימודי מזרח אסיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג ללימודי מזרח אסיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתוכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ולימודי מזרח אסיה.

י. תלמידים בתוכנית המשותפת במשפטים וחינוך יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לחינוך. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתוכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים וחינוך.

יא. תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים וב.א. מצטיינים יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לב.א. מצטיינים. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים וב.א. מצטיינים.

יב. תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ובעבודה סוציאלית יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לעבודה סוציאלית. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ובעבודה סוציאלית.

פרק ד' – מבנה הלימודים

12. הרכב תכנית ההוראה

א. תכנית ההוראה מורכבת ממקצועות חובה וממקצועות בחירה.

ב. מקצועות הבחירה כוללים: סמינרים, שיעורי בחירה וסדנאות.

13. מקצועות חובה – כללי

מקצועות החובה נלמדים בשנים א'-ד'. שנה א' כוללת מקצועות חובה בלבד (אך ניתן לבחור בשנה זאת בלימוד של מקצועות חובה מורחבים מביין מקצועות החובה הנלמדים בשנה א). רשימת מקצועות החובה לפי שנות הלימוד השונות מובאת בהמשך, והיא עשויה להשתנות מעת לעת לפי החלטת מועצת הפקולטה. תלמידים הלומדים את משפטים בלבד ילמדו אחד ממקצועות החובה המורחבים הנלמדים בשנה א', ובנוסף ילמדו לפחות מקצוע מורחב נוסף אחד עד סיום הלימודים.

14. מקצועות בחירה – כללי

- א. תלמידים רשאים להשתתף בשיעורי בחירה ובסדנאות החל משנה ב'. עם זאת, בשנה א' ניתן לבחור בלימוד של מקצועות חובה מורחבים הנלמדים בשנה זאת.
- ב. ועדת ההוראה תקבע הנחיות באשר לקדימויות ברישום תלמידים למקצועות בחירה. ההנחיות יובאו לידיעת התלמידים.
- ג. תלמיד חייב ללמוד לפחות שני סמינרים. השתתפות בסמינרים היא החל משנה ג'. במקרים מיוחדים, בכפוף לאישור המורה ולקיומם של מקומות פנויים בסמינר, יותר גם לתלמידי שנה ב' להשתתף בו.
- ד. אשכול במשפט וטכנולוגיה: תלמידים שהשלימו לפחות קורס מבוא, שני קורסי בחירה וסמינר אחד מן הקורסים שבאשכול בממוצע של 70 לפחות, יירשם האשכול, באישור מרכזי האשכול, בתדפיס הציונים שלהם.

15. מקצועות בחירה לא משפטיים ומיקבצים – כללי

- א. במסגרת התפיסה הבינתחומית שלה, מעודדת הפקולטה את התלמידים שאינם לומדים בתוכניות משותפות לימוד מקצועות בחירה לא משפטיים החל משנה ב'.
- ב. (1) במסגרת זאת ניתן גם לבחור מיקבץ אחד מתוך המיקבצים שלהלן: מינהל עסקים, מינהל ציבורי, מדעי ההתנהגות, מורשת ישראל, פילוסופיה, היסטוריה, ביו-טכנולוגיה, ספרות עברית והשוואתית.
- א. ככלל, כל מיקבץ מורכב ממקצועות בהיקף של 20 נקודות זכות לפחות.
- ב. המיקבץ בביו-טכנולוגיה כולל 29 נקודות הנלמדות בפקולטה לביולוגיה בטכניון.
- ג. (1) לחלופין, תלמידים שאינם לומדים בתוכניות משותפות רשאים לבחור מקצועות הניתנים בחוגים השונים באוניברסיטה שלא במסגרת אחד המיקבצים המוזכרים לעיל, ובמסכה שלא תעלה על 20 נקודות זכות. קורסי הבחירה שניתן ללמוד בהם, שלא במסגרת מיקבץ, הם "קורסי החובה", "קורסי המבוא" ו"קורסי המתחילים" שבכל חוג (למעט לימודי תעודה). הרשימה המלאה תימצא במזכירות התלמידים לקראת מועד הרישום. בחוג ללימודים כלליים יהיו פתוחים לבחירה רק הקורסים בחטיבות הלימוד בתחום של לימודי נשים, דתות, מדעים ומוסיקה. בנסיבות מיוחדות שמצדיקות חריגה, יוכל יועץ מטעם הפקולטה לאשר הרשמה לקורס שאינו מצוי בקבוצת הקורסים הנזכרת.
- (2) רישום ללימודים כאמור מצריך אישור הדיקן או אישור המורה המשמש כמרכז השנה בה לומד התלמיד, וכן אישור החוג הנוגע בדבר. אישור כאמור לא יינתן אם יביא לחריגה מסעיף 8 לעיל וסעיף 17 להלן.

16. אנגלית למשפטים

- א. תלמידי האוניברסיטה חייבים לדעת אנגלית ברמה שנקבעה על-ידי רשויות האוניברסיטה. תלמידי הפקולטה למשפטים ימלאו חובה זו בהתאם לרמת האנגלית שלהם בקורסים הבאים:
- (1) מתקדמים 1 – תלמידים שציונם בבחינת אמ"ר מצוי בתחום של 105-119 נקודות. תלמידים אלה ילמדו את המקצוע "אנגלית מתקדמים 1" בן 4 שעות שבועיות במשך

הפקולטה למשפטים

- הסמסטר הראשון במסגרת המחלקה לשפות זרות, ואם יעמדו בבחינת המעבר ימשיכו במקצוע "אנגלית למשפטים – מתקדמים 2" במהלך הסמסטר השני.
- (2) אנגלית למשפטים – מתקדמים 2 – תלמידים שציונם בבחינת אמי"ר מצוי בתחום של 120-133 נקודות וכן תלמידים שסיימו בהצלחה את הקורס ברמה מתקדמים 1 כמפורט בסעיף 16(ב)1 ילמדו את המקצוע "אנגלית למשפטים – מתקדמים 2" בהיקף של 4 שעות שבועיות במשך סמסטר אחד בשנה א'. תלמידים שסיימו קורס זה יהיו חייבים ללמוד עד סוף לימודיהם בפקולטה את אחד משלושת הקורסים הבאים:
- אנגלית משפטית.
  - קורס בחירה משפטי באנגלית.
  - סדנה: "כתיבה משפטית באנגלית".
- (3) אנגלית משפטית – הקורס מיועד לתלמידי שציונם בבחינת אמי"ר הינו 134 נקודות ומעלה (רמת "פטור") ולתלמידים אשר סיימו בהצלחה לימודיהם באנגלית ברמה "מתקדמים 2" במסגרת לימודים קודמים במסגרת אקדמית מוכרת על-ידי האוניברסיטה. הקורס יינתן בהיקף של 2 שעות שבועיות סמסטריאליות.
- רשאים ללמוד את הקורס גם תלמידים כפי שמפורט בסעיף 16(ב)2. תלמידים שעברו בהצלחה (בציון 90 לפחות) בחינת פטור מיוחדת שתיערך בפקולטה למשפטים, בשיעור הראשון של הקורס "אנגלית משפטית", יהיו פטורים מלימוד הקורס.
- יש לסיים את לימודי האנגלית להוציא לימודי חובת הבחירה המפורטים בסעיף 16(ב)2, עד תום שנה א'. תלמידים שלא יעמדו בחובה זו, לא יוכלו להמשיך ללמוד מקצועות משנה ב', אלא אם קיבלו אישור הדיקן. בכל מקרה תלמידים שלא עמדו בדרישה הנ"ל לא יוכלו ללמוד בשנה ג'.

17. איסור חפיפה

- תלמידים אינם רשאים ללמוד מקצוע ששעת הוראתו חופפת באופן מלא או חלקי את שעת ההוראה של מקצוע לימוד אחר שאותו הם לומדים באוניברסיטה.
- תלמידים אינם רשאים ללמוד מקצוע בחירה שתוכנו דומה באופן משמעותי לקורס אחר שלמדו במהלך לימודיהם לתואר.

18. השתתפות בתכניות לימוד משפטיות בחו"ל

תלמידים רשאים להשתתף בתוכניות לתלמידי משפטים של אוניברסיטה בחו"ל אם תוכנית זו אושרה על-ידי ועדת ההוראה של הפקולטה. ההכרה בכל מקצוע, לרבות משקלו של מקצוע זה בנקודות זכות, טעונה אישור הדיקן. מידע על תוכניות המאושרות על-ידי הפקולטה יובא לידיעת התלמידים.

19. מקצועות בחירה עודפים

- בגיליון הציונים הסופי של תלמיד יופיעו כלל מקצועות הבחירה שלמד, להוציא אלה שבהם נכשל ובמקומם למד מקצועות בחירה אחרים.
- בחישוב ממוצע ציונים הסופי של תלמיד יילקחו בחשבון כלל מקצועות הבחירה שבגיליון ציוניו הסופי, אלא אם יודיע התלמיד אחרת למזכירות באשר לשיעורי הבחירה ולסמינר העודפים.

20. דרישות קדם

- א. למקצועות לימוד מסוימים נקבעו דרישות קדם כתנאי להשתתפות בהם. דרישות אלה מפורטות ברשימת המקצועות.
- ב. (1) דרישת קדם ללימוד מקצועות משפטיים בשנה ב' (לא כולל מקצועות החובה של שנה א'): ציון "עובר" ב"מקורות המשפט הישראלי" וציון "השלים" ב"מיומנויות משפט ומידע" (סעיף זה חל רק על תלמידים שלמדו שנה א' בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה, ולא על תלמידים שעברו ללמוד במוסדנו ממוסדות אחרים).
- (2) הוועדה לענייני תלמידים רשאית להתיר לתלמידים שלא עמדו בדרישת קדם לפי פיסקה ב(1) לעיל, ללמוד מקצועות משפטיים של שנה ב' (חובה ובחירה) בהיקף שלא יעלה על 15 נקודות זכות, בתנאי שעברו בהצלחה את אחד משני המקצועות המפורטים בפסקה האמורה.
- ג. (1) דרישת קדם ללימוד מקצועות החובה בשנה ג': ציון "עובר" בכל מקצועות החובה של שנה א', ולפחות בארבעה מקצועות מבין מקצועות החובה המשפטיים בשנה ב'.
- (2) הוועדה לענייני תלמידים רשאית להתיר לתלמידים שלא עמדו בדרישת הקדם לפי פיסקה ב(1) לעיל, ללמוד עד שני מקצועות חובה בשנה ג'. יועץ אקדמי של תכנית משותפת של הפקולטה למשפטים עם חוג אחר רשאי להתיר לתלמידים הלומדים במסלול משותף, שלא עמדו בדרישת קדם לפי פסקה ג(1) לעיל, ללמוד עד שני מקצועות חובה בשנה ג'.
- ד. (1) תלמידים שלא השלימו את לימודיהם בקורס חובה בשנת הלימודים הקודמת חייבים להירשם לקורס חובה זה לפני הרישום לתוכנית הלימודים בשנה הנוכחית.
- (2) תלמידים המבקשים לחזור וללמוד בקורס חובה לצורך שיפור ציון חייבים להירשם לתוכנית הלימודים לשנת הלימודים הנוכחית, ורק לאחר מכן לפנות לעוזר מנהלי לראש החוג לצורך רישום ידני של הקורס המבוקש.
- (3) בכל מקרה, הרישום לקורסים חוזרים כפוף למכסת נקודות הזכות המותרת בשנה ובסמסטר.

פרק ה' – רשימת מקצועות החובה

21. להלן רשימת מקצועות החובה

מספר נקודות זכות	שם המקצוע	א. שנה א'
4	תורת המשפט	
2	תולדות הרעיון המדיני	
3	מקורות המשפט הישראלי	
8	משפט ציבורי	
6	משפט פלילי	
6	דיני חוזים	
2	מבוא למשפט פרטי	
2	מבוא למשפט עברי	
4	יסודות בכלכלה למשפטנים	
2	מבוא לסוציולוגיה	

הפקולטה למשפטים

0	אנגלית למשפטנים	
0	אנגלית משפטית	
1	מיומנויות מידע ומשפט	
40 נקודות	סה"כ	

נוסף למקצועות אלה תינתן לתלמידים הדרכה ביבליוגרפית בספריה.

מספר נקודות זכות	שם המקצוע	ב. שנה ב'
4	דיני תאגידים	
	שיטות משפט זרות –	
4	היבטים היסטוריים והשוואתיים	
4	דיני קניין	
3	דיני משפחה	
3	מבוא לדיני מיסים	
4	דיני נזיקין	
22 נקודות	סה"כ	

מספר נקודות זכות	שם המקצוע	ג. שנה ג'
3	דין פלילי	
2	דיני הפרקטיקה המשפטית	
3	דיני עבודה	
2	משפט עברי*	
(2)	משפט מוסלמי*	
10 נקודות	סה"כ	

* חובה ללמוד אחד משני מקצועות אלה; ניתן ללמוד את המקצוע האחר כקורס בחירה. הקורס לא יינתן בשנה"ל תשס"ו.

מספר נקודות זכות	שם המקצוע	ד. שנה ד'
3	דיני ראיות	
4	דין אזרחי	
7 נקודות	סה"כ	

הקורסים מיועדים רק לתלמידי שנה ד' שלא השלימו אותם לפני כן, ולתלמידי אחרים הזכאים לסיים את לימודיהם בפקולטה בשנת הלימודים הנוכחית.

פרק ו' - מקצועות בחירה

22. סמינרים

א. אם לא נכתב אחרת, סמינר יתקיים במתכונת סמסטריאלית, בהיקף של 4 נקודות זכות. משך כל מפגש שבועי – 120 דקות. ככלל, סמינר יתנהל במתכונת הבאה: בתחילת הסמינר המורים יקדישו כארבע עד חמש פגישות שבועיות להרצאות מבוא שלהם, וכן לתאום נושאי העבודות של התלמידים ותאריכי הרצאותיהם. בהמשך יוצגו הנושאים על-ידי התלמידים. בכל מפגש יוצגו ארבעה נושאים על-ידי ארבעה תלמידים, אלא אם

- ייקבע אחרת. לאחר הצגת העבודות יכתבו התלמידים את עבודתם במתכונתה השלמה. העבודה תימסר למורה לצורך הערכה וקבלת ציון.
- ב. כללים להגשת עבודה סמינריונית:
1. העבודה תיכתב באופן עצמאי. אין להסתמך, לצטט או להעתיק מכל מקור בלא ציון מפורש, כמקובל בעבודות אקדמאיות.
  2. העבודה תימסר בשני עותקים למזכירות תלמידים. המזכירות תציין את יום קבלת העבודה, ותעביר עותק אחד למורה. לאחר בדיקתו יחזיר המורה עותק לתלמיד בצירוף הערות והערכה.
  3. בסמינרים הניתנים בפקולטה מספר שנים ברציפות, תעביר מזכירות התלמידים למורה רשימת נושאים שאושרו לתלמידים בשנים קודמות.
  4. תלמידים המבקשים לכתוב עבודה סמינריונית בנושא הדומה לנושא בסמינר אחר או בעבודת בית אחרת שכתבו, יידעו על כך את המורים הנוגעים בדבר ויקבלו הסכמתם מראש ובכתב.
  5. בכתיבת העבודה יוקפד על כללי ציטוט מדויקים ואמינים וכן על כללי תחביר ודקדוק מקובלים.
  6. אושרה בקשה לעבודה משותפת, תוגש העבודה במשותף תוך ציון שמות התלמידים שהכינוה.
  7. מועדי הגשת סמינרים בפקולטה למשפטים הינם:
    - (א) תלמידים המשתתפים בסמינר בסמסטר א' יגישו עבודתם לא יאוחר מיום העבודה האחרון של מזכירות התלמידים בסמסטר ב' העוקב.
    - (ב) תלמידים המשתתפים בסמינר בסמסטר ב' יגישו עבודתם לא יאוחר מיום הראשון ללימודים בשנת הלימודים העוקבת.
    - (ג) תלמידי שנה ד' המשתתפים בסמינר בסמסטר א' והמבקשים לסיים את לימודיהם בפקולטה בתום סמסטר א', יגישו עבודתם לא יאוחר מיום הראשון ללימודים בסמסטר ב' העוקב.
    - (ד) דחייה במועד ההגשה של עבודה סמינריונית תאושר על-ידי הדיקן או על-ידי ממלא מקומו בלבד.
  - (ה) ככלל לא תינתן דחייה במועד הגשת העבודה, אלא במקרים חריגים ביותר.
  - (ו) תלמידים המסיימים לימודיהם אשר לא יגישו עבודתם במועד, לא יוכלו לקבל תעודת בוגר יחד עם בני המחזור שלהם. אם נמצאו נסיבות המאפשרות דחיית הגשת העבודה, והדחייה תאושר, הגשת העבודה באיחור תגרור תשלום שכר לימוד בהתאם לתקנון האוניברסיטאי.
  - (ז) (1) תלמידים שלא הגישו את העבודה הסמינריונית במועד, כמפורט לעיל, יחויבו לחזור על השתתפותם בסמינר. הרישום החוזר לסמינר יותנה באישור בכתב מהמורה ובתשלום בהתאם לתקנון.
    - (2) ציוני סמינרים שהתקיימו בסמסטר ב' של תלמידי שנה ג' הזכאים לסיים את לימודיהם תוך שלוש שנים, וכן ציוני סמינרים שהתקיימו בסמסטר א'

הפקולטה למשפטים

ובסמסטר ב' של תלמידי שנה ד', יינתנו תוך 60 יום מן המועד האחרון להגשת העבודה. ציוני הסמינרים של שאר התלמידים יינתנו תוך 75 יום מן המועד האחרון להגשת העבודה.

3) עבודה סמינריונית תוגש למורה כשהיא מודפסת ברווח כפול ובמגבלות כפי שקבע המורה.

4) אין לפרסם את העבודה הסמינריונית, אלא באישור המורה. חל איסור מוחלט להגיש אותה עבודה לשני סמינרים שונים. ביקש תלמיד להשתמש בעבודה סמינריונית שהגיש למורה אחר לצורך כתיבת עבודה סמינריונית נוספת, יבהיר זאת למורה הסמינר ויקבל בכתב את אישור שני המורים. האישור יועבר לדיקן.

5) הציון הסופי בסמינר ייקבע כמפורט בסעיף 36 להלן.

23. מיקבצים

- א. לכל מיקבץ יהיה מרכז מטעם הפקולטה.
- ב. פירוט המקצועות בכל אחד מהמיקבצים מופיע ברשימת מקצועות הלימוד המתפרסמת בהמשך.
- ג. באישור מרכז המיקבץ יוכלו תלמידים שבחרו במיקבץ ללמוד במסגרת המיקבץ גם מקצוע שבחוג גם אם אותו מקצוע אינו מופיע ברשימת המקצועות שבמיקבץ.
- ד. הלימודים במקצועות שבמיקבץ (לרבות כל הנוגע לבחינות, אך למעט נקודות זכות) יהיו לפי הכללים הנהוגים בחוג הנוגע בדבר.
- ה. תיאור מלא של המקצועות שבמיקבץ ופרטים נוספים עליהם מופיעים בתוכנית הלימודים של החוג הנוגע בדבר ומפורסמים בהתאם. דרישות המיוחדות לכל מיקבץ יפורטו בהמשך הידיעון ובחוג הנוגע בדבר.
- ו. השלים תלמיד לימודיו במיקבץ, יצוין הדבר בתעודת הבוגר שלו.
- ז. תלמידים שבחרו במיקבץ, אך לא סיימו את לימודיהם בו, ייחשבו המקצועות שלמדו במסגרת המיקבץ כמקצועות בחירה לא משפטיים, ובתעודת הבוגר לא יצוין דבר לימודיהם במיקבץ.

פרק ז' – נוכחות והשתתפות במפגשים לימודיים

24. חובת נוכחות ועמידה במטלות לימודיות

קיימת חובת נוכחות ומוכנות לשיעור. המורים יודיעו על דרכי האכיפה של החובה במפגש הראשון.

25. בדיקת נוכחות בסדנה ובסמינר

- א. על אף האמור בסעיף 24 לעיל, המורים יבדקו ויוודאו את נוכחות התלמידים בכל המפגשים בסדנה ובסמינר.
- ב. היעדרות ממפגש או אי-השתתפות בו מסיבה מוצדקת מחייבות מתן הודעה למורה הסדנה או הסמינר מראש, אלא אם לא ניתן היה לעשות כן.

ג. סטודנטית הנמצאת בשמירת הריון רשאית להעדר בכל התקופה לגביה יש אישור על שמירת הריון.

26. הפרת החובה

- א. מורים רשאים להרחיק תלמידים מקורס, למנוע מהם לגשת לבחינה או להגיש עבודה, או להפחית מן הציון,⁴ אם הפרו התלמידים את חובת הנוכחות או המוכנות, כפי שפורטו בסילבוס, ללא סיבה מוצדקת. הודעה על החלטת המורה תימסר לתלמידים ולמוזכירות.
- ב. תלמיד רשאי לערער בפני הדיקן על החלטתו של מורה לפי סעיף(א).

פרק ח' – בחינות ועבודות בית

27. בחינות – כללי

- א. ככלל מתקיימות הבחינות בכתב. אין מתקיימות בחינות בעל־פה, אלא באישור ועדת ההוראה לבקשת המורה.
- ב. בחינות בכתב מתקיימות בעילום שם ותחת השגחה. תלמידים לא יבצעו כל פעולה העלולה לחשוף את זהותם לבודקי הבחינה. על התלמידים לרשום את מספרם האישי על־גבי מחברת הבחינה (בפינה הימנית העליונה, מעל מספר המחברת). תלמידים שלא ירשמו את המספר האישי על־גבי מחברת הבחינה, לא יוכלו לקבל את צילום מחברת הבחינה לאחר בדיקתה.
- סטודנט שלא ירשום מס' אישי או ירשום מס' אישי לא נכון, ותמצא מחברתו לא יוכל לקבל את הסעדים של מחברת אבודה (הציון הגבוה במידה וניגש למועד ב' וכד').
- ג. מורים רשאים לקבוע שבחינה תתקיים ללא השגחה ("בחינת כבוד"), ובלבד שמסרו הודעה מוקדמת על כך לדיקן. השתתפות בבחינה ללא השגחה מחייבת מילוי טופס מתאים על־ידי התלמידים להבטחת הוראות האוניברסיטה בדבר התנהגות בזמן בחינה ("הצהרת כבוד"). לא תתקיים בחינה ללא השגחה אם היא, כולה או חלקה, במתכונת של בחירה מרובה ("בחינה אמריקנית").
- ד. בידיעון הפקולטה יפורסם אם הבחינה תתקיים עם או בלי חומר־עזר (להלן: "מתכונת הבחינה"). לא יוכנס שינוי במתכונת הבחינה אלא באישור ועדת ההוראה, ובמקרים דחופים – הדיקן. הודעה על שינוי תימסר לתלמידים מבעוד מועד.
- ה. הבחינות בכל המועדים ובדיקתן יהיו במתכונת וברמה דומות ככל שניתן.
- ו. על תלמידים להקפיד על כתב־יד קריא. לא ייערכו פעולות שכתוב של בחינות עקב כתב־יד לא קריא. תלמידים שיש בידיהם אישור על ליקוי כתיבה יוכלו לכתוב את הבחינה על מעבד תמלילים בפקולטה. בחינה שנכתבה בכתב־יד לא קריא לא תיבדק אלא באישור הדיקן.

4. ראו סעיף 37.ב. להלן

28. בחינות – פירוט

- א. המורים יודיעו לתלמידים במועד מוקדם ככל האפשר – ולא יאוחר משבועיים לפני השבוע האחרון הקודם לבחינה – מה החומר עליו תיערך הבחינה.
- ב. המורים יודיעו לתלמידים לקראת הבחינה את משך זמן הבחינה, ויצינו שיקולים מיוחדים לגבי חישוב הציון ופרטים נוספים שיש בהם כדי להדריך את התלמידים לצורך ההכנה לבחינה. כמו כן יודיעו המורים לתלמידים מה תהיה מתכונת השאלות בבחינה: ניתוח אירוע, הרצאת דברים על נושא נתון וכדומה.
- ג. ציונים חלקיים (למעט ציון מיטיב*), המהווים חלק מן הציון הסופי במקצוע, כגון ציונים עבור עבודות בית ובחינות ביניים, יימסרו על-ידי המורה למזכירות ויפורסמו לא יאוחר ממועד פירסום הציונים של בחינת המעבר במקצוע.
- ד. מורה או עוזר הוראה יהיו נוכחים באולם הבחינה (בכל המועדים) מתחילתה, לפחות במשך השעה הראשונה לבחינה. המורה או עוזר ההוראה יהיו זמינים בקרבת אולם הבחינה עד סוף הבחינה, כדי להשיב לשאלות הבהרה.
- ה. (1) הבחינה מיועדת רק לתלמידים הזכאים לגשת לבחינה. המורה רשאי לשלול זכאות להיבחן אם התלמיד לא עמד במהלך הקורס במטלות הנדרשות.
(2) הבחינות במועדים א' ו-ב' מתקיימות בתאריכים שפורסמו בידיעון הפקולטה. בנסיבות מיוחדות ובאישור הדיקן או ועדת הוראה ישונה מועד הבחינה. הודעה על המועד החדש תימסר על-ידי מזכירות התלמידים מבעוד מועד.
- ו. משך הבחינה שצוין בבחינה לא יוארך אלא לגבי תלמידים בעלי צרכים מיוחדים ובהתאם לסעיף-קטן (ז) להלן. המורים יתכננו את השאלון בקפידה בהתאם לאורך הבחינה שנקבע.
- ז. הארכת זמן מיוחדת בבחינה תינתן במקרים הבאים:
  - (1) עולים חדשים במשך שש השנים הראשונות בארץ וכן תלמידים ששפת אמם אינה עברית, שלא סיימו את לימודיהם בבית-ספר או מוסד אקדמי ששפת ההוראה בו היא עברית, יהיו זכאים כמפורט:
  - (א) הארכת זמן של רבע שעה לכל שעת בחינה במשך השנה הראשונה (הכרונולוגית) ללימודיהם.
  - (ב) הארכת זמן של חצי שעה לכל הבחינה במשך השנה השנייה (הכרונולוגית) ללימודיהם. לא תינתן הארכת זמן החל מהשנה השלישית (הכרונולוגית) ואילך.
  - (ג) הארכת זמן של חצי שעה לכל הבחינה תינתן לתלמידים, אשר לפני תחילת לימודיהם בפקולטה למדו במוסד להשכלה גבוהה בשפה העברית במשך שנה אחת בלבד. לא תינתן הארכת זמן לתלמידים שלמדו במוסד להשכלה גבוהה בשפה העברית במשך שנתיים ויותר.
- אישור זכאות יינתן לכל תלמיד בנפרד על-סמך הצגת האישור הרלוונטי (תעודת עולה / אישור בית הספר על שפת ההוראה בו). זכאות לפי פיסקה זאת אינה חלה על בחינות בשפות, במקצועות הכלולים במיקבצים, ובמקצועות לא משפטיים

* ראה להלן סעיף 36 א. (5)

הניתנים במסגרת לימודים לתואר משותף עם חוגים אחרים. מורה המתנגד להארכת זמן במקצוע אותו הוא מלמד יודיע על כך לדיקן, שיעביר את העניין להכרעת ועדה מקצועית הפועלת במסגרת דיקנט הסטודנטים. הודעה לתלמידים תפורסם בהתאם.

(2) תלמידים הזכאים להארכת זמן בחינה בשל מוגבלות מטעמים רפואיים או מטעמי ליקויי למידה על-פי קריטריונים הנהוגים באוניברסיטה ורק על סמך אישורים מתאימים שיומצאו לדיקנט הסטודנטים. הזכאות לפי פסקה זו תיקבע על-ידי דיקן הסטודנטים או על-ידי מי שיוסמך על-ידיו.

ח. (1) מורים רשאים למנות עוזרי הוראה לעזרה בבדיקת הבחינות.

(2) האחריות על בדיקת הבחינות ומתן ציונים מוטלת על המורה.

(3) הבחינות יבדקו על-ידי עוזרי ההוראה בהתאם להנחיות המורה. הבודקים ירשמו על-גבי גליון הבחינה את הערותיהם לגוף הדברים, ציון מספרי לכל שאלה וציון מספרי (כללי) של הבחינה. ציון "נכשל" בבחינה מחייב אישור המורה, לאחר שעבר על מחברת הבחינה.

ט. נבדקה הבחינה בידי מספר עוזרי הוראה, יוודאו המורים שקיימת התאמה סבירה בין הציונים של הבודקים.

י. מורים אחדים המלמדים אותו מקצוע יתאמו ביניהם, עד כמה שאפשר, את ממוצע הציונים בכל אחת מהכיתות. ייעשה מאמץ שלא יהא פער משמעותי בממוצע הציונים בין כיתות כאמור.

יא. (1) בדיקת הבחינות תסתיים לא יאוחר מן המפורט בסעיף-קטן (2) להלן. המורים אחראים לכך שהבחינה תיבדק והציונים יימסרו למזכירות במועד. איחור במסירת הציונים מחייב אישור הדיקן.

(2) משך זמן בדיקת הבחינות יהיה 15 ימים קלנדריים לכל הקורסים. באישור הדיקן יתאפשר משך זמן בדיקה של 21 יום בקורסים הדורשים זאת, ובתנאי שהודעה על כך נכללה בסילבוס הקורס המופיע בידיעון הפקולטה.

(3) המזכירות תפרסם את הציונים עם קבלת אישור המורה לפרסום, ולא יאוחר מיום עבודה אחד ממועד קבלת האישור.

(4) המזכירות תודיע לתלמידים על איחור במסירת הציונים ועל המועד הצפוי לפרסומם באיחור.

יב. הציונים יפורסמו בעילום שם, לפי מספרי הזיהוי של התלמידים, על לוח המודעות של הפקולטה ובאמצעות שירות המענה הקולי של האוניברסיטה. המזכירות לא תמסור ציונים בטלפון.

יג. בנוסף לציונים של הנבחנים תפרסם המזכירות את הממוצע הכללי של הנבחנים בבחינה במועד שבו מדובר.

יד. לא ניתן לשנות ציון סופי שפורסם, אלא רק כתוצאה מערעור, כמפורט להלן.

29. ערעור על בחינה

א. זכות ערעור

תלמידים רשאים להגיש ערעור על ציון הבחינה בהתאם למפורט להלן:

- (1) מטרת הערעור לוודא שלא נפלה טעות מהותית במתן הציון.
- (2) לא יוגש ערעור שבו בקשה להערכה מחדש של הבחינה.
- (3) המערערים יפרטו את נימוקי הערעור תוך התייחסות נקודתית לתוכן הבחינה.
- (4) הוגש ערעור על הציון, תיבדק הבחינה על-ידי מורה המקצוע. במקרה זה עשויה הבחינה כולה להיבדק מחדש, והציון שייקבע על-ידי המורה עשוי להיות נמוך מן הציון המקורי.
- (5) מבחן שבו יש שאלון רב ברירתי (אמריקאי), התלמידים לא יוכלו לצלם את מחברות הבחינה, אלא להגיע למועד הסברים בלבד שלם יקבלו הסברים על הבחינה ויוכלו להיווכח שלא נפלה טעות בבדיקה.

ב. הסברים לאחר הבחינה, קבלת צילום מחברות הבחינה וערעור על ציון בחינה

- (1) מועד ההסברים ייקבע ליום פרסום הציונים. ההסברים יינתנו על-ידי המורה או על-ידי עוזרי ההוראה. רשימת מועדי ההסברים תפורסם על ידי מזכירות התלמידים.
- (2) במקצוע בו המורה יבקש למסור פתרון כתוב לא יתקיים מועד הסברים. הפתרון הכתוב יימסר עם החזרת הבחינות.
- (3) המרצה או עוזרי ההוראה ימסרו את מחברות הבחינה למזכירות התלמידים (לפני תחילת מועד ההסברים). בכל מקרה המרצה לא ימסור את מחברות הבחינה לתלמידים.
- (4) תלמידים יכולים להגיש ערעור על ציון בבחינת מועד א' עד סוף יום העבודה השני (שעה 15:00) של מזכירות התלמידים שלאחר יום פרסום הציונים; ועל הציון בבחינת מועד ב' עד סוף יום העבודה השביעי (שעה 15:00) של מזכירות התלמידים שלאחר יום פרסום הציונים. לא תתאפשר הגשת ערעור מעבר לתקופה המצוינת.
- (5) תלמידים המבקשים לערער ידאגו להשיג צילום של מחברת הבחינה. בשום מקרה לא תימסר מחברת הבחינה לתלמיד.
- (6) הערעור יוגש בעילום שם לאחר אי חדר חלוקה על-גבי טופס הערעור, ואם ביקש זאת התלמיד, בצירוף צילום מחברת הבחינה. נפגמה האנונימיות של התלמיד המערער, יידחה הערעור על הסף.
- (7) הערעורים (טופס הערעור ועותק מקורי של הבחינה) יועברו לבדיקת המרצה, בבוקר של היום השלישי מיום פרסום הציונים.
- (8) חל איסור מוחלט לשוחח עם מורה הקורס על הערעור במהלך קריאת הערעור על-ידי המורה. איסור זה חל כל עוד לא פורסמה החלטת המורה על הערעור.
- (9) ההחלטות בערעורים יימסרו על-ידי המורה עד שלושה ימים לפני מועד ב' ועד שבועיים מיום קבלת הערעורים על בחינות מועד ב'.
- (10) לא פורסמה ההחלטה בערעור עד שלושה ימים לפני המועד הבא של הבחינה והתלמיד ניגש לבחינה במועד הבא, ייזקף לזכותו הציון הגבוה מבין הציונים בשני המועדים.

בכל מקרה אין אפשרות לקבל את מחברת הבחינה המקורית אלא את צילומה. ניתן לקבל את צילום מחברת הבחינה עד לפרסום ההודעה על העברת מחברת הבחינה של הסמסטר הרלוונטי לגריסה.

(11) נפלה טעות בחישוב סך כל הנקודות המרכיבות את ציון המבחן, יוכל התלמיד להגיש בקשה לתיקון הטעות עד סוף יום העבודה השביעי (שעה 15:00) של מזכירות התלמידים שלאחר יום פרסום הציונים. למען הסר כל ספק, על הבקשה הנ"ל לא יחול סעיף 29 ב. (10) לעיל. מגבלת הזמן לא תחול אם הבחינה היא הבחינה האחרונה שהתלמיד נבחן בה באותו מקצוע.

(12) א. אובדן מחברת בחינה שלא באשמתו של הנבחן לפני קבלת הציון: במקרים אלו ייקבע ציונו של התלמיד בבחינה באחת הדרכים הבאות, בתאום עם מורה המקצוע ובאישור ראש החוג: על ידי בחינה מחדש; או על ידי כלל המרכיבים האחרים של הציון הקיימים באותו מקצוע (כגון: בחנים ובחינות שהתקיימו במהלך הקורס, תרגילים, עבודות וכו'); או עפ"י ממוצע הציונים של כל לימודיו באותו סמסטר או באותה שנה.

ב. אובדן מחברת בחינה שלא באשמתו של הנבחן לאחר קבלת ציון: במקרים אלו ישתנה ציונו של התלמיד בבחינה לפי ממוצע הנקודות שהועלו בערעורים באותו מקצוע ובאותו מועד.

30. מועד חריג⁵

- א. מועד חריג יתקיים רק בבחינות מעבר בסוף הקורס.
ב. זכאים להיבחן במועד חריג:

(1) תלמידים שנבצר מהם לגשת לאחד משני המועדים מחמת שירות מילואים במועד הבחינה, או ששירתו במילואים תקופה רצופה של 21 יום לפחות במהלך הסמסטר ואשר תאריך הבחינה שלהם חל תוך שבועיים מעת השחרור מהשירות, או ששירתו במילואים תקופה רצופה של 8-20 יום במהלך הסמסטר ותאריך הבחינה שלהם חל תוך שבוע מעת השחרור. לעניין סעיף זה, "במהלך הסמסטר" – לרבות בתקופה בה מתקיימות הבחינות במועדים הרגילים.

(2) תלמידים שנקבעו להם במועד הבחינה שתי בחינות חופפות. יש להיבחן באחת משתי הבחינות על-מנת לרכוש זכות למועד חריג במקצוע השני.

(3) תלמידים הלומדים באחת התוכניות המשותפות, ונקבעו להם שתי בחינות בקורסי חובה (אחת בפקולטה למשפטים והשנייה בחוג הנוסף) בהפרש של 20 שעות או פחות.

(4) תלמידות בשמירת הריון.

(5) תלמידות שילדו עד 21 יום לפני יום הבחינה.

(6) תלמיד שבת-זוגו ילדה עד שלושה ימים לפני יום הבחינה.

ג. הוועדה לענייני תלמידים רשאית לאשר מועד חריג לתלמידים שנבצר מהם לגשת לאחד משני המועדים מכיוון שנפטר קרוב משפחה בדרגת קירבה ראשונה (בן/בת זוג, הורה, ילד, אח) בתקופה של עד 30 יום לפני הבחינה.

5. ראו להלן, בפרק "הנחיות והבהרות", סעיף ד' ב"וועדה לענייני תלמידים".

הפקולטה למשפטים

- ד. הוועדה לענייני תלמידים רשאית לאשר מועד חריג במקרים חריגים ביותר לתלמידים שנבצר מהם לגשת לבחינה בשני המועדים.
- ה. בקשה למועד חריג בליווי האישורים המתאימים לביסוסה תוגש למזכירות התלמידים. בכל מקרה תיקבע הזכאות על-ידי הוועדה לענייני תלמידים.
- ו. בחינות ביניים של מקצוע שנתו:
- (1) תלמידים שניגשו למועד א' של בחינת ביניים ונבצר מהם לגשת למועד ב' של אותה הבחינה והם נכנסים, בשינויים המחויבים, לגדרו של סעיף-קטן ב', יהיו זכאים להגיש עבודה בכתב שתוטל עליהם על-ידי המורה במקצוע כתחליף לבחינת הביניים. המורה ידווח למזכירות תלמידים על הטלת עבודה לפי פיסקה זו.
- (2) בהמלצת המורה במקצוע רשאית הוועדה לענייני תלמידים לאשר עבודה בכתב כתחליף לבחינת ביניים גם במקרים חריגים ביותר שאינם נכנסים להגדרה של פיסקה (1) לעיל.

31. עבודות בית

- א. המורים יפרסמו בתחילת הלימוד במקצוע את מועדי ההגשה של כל העבודות. אם הדבר אינו אפשרי, יודיעו המורים על מועד ההגשה תוך זמן סביר להכנת העבודה. הודעה בדבר מועדי הגשת העבודות תימסר למרכז של שנת הלימוד.
- ב. עבודת בית תיעשה באופן עצמאי, ללא שיתופם וללא עזרתם של אחרים, תוך הקפדה על כללי ציטוט מדויקים ואמינים וכן על כללי תחביר ודקדוק מקובלים, והכול כפי שייקבע על-ידי המורה; בכל מקרה אין להעתיק או להשתמש במקורות כלשהם ללא ציון הדבר כמקובל בעבודות אקדמיות.
- ג. העבודות תוגשנה מודפסות, בעילום שם, נושאות את מספרו האישי של התלמיד בלבד. עבודה שהוגשה בכתב יד ו/או ללא המספר האישי של התלמיד על-גביה ו/או תכלול פרטים מזהים של התלמיד (למעט המספר האישי), לא תיבדק. דינה של העבודה כאילו לא הוגשה.
- ד. ציונים על עבודות בית יועברו למזכירות ויפורסמו לכל המאוחר 30 יום לאחר הגשת העבודות על-ידי התלמידים, ובלבד שתאריך פרסום הציונים לא יהיה מאוחר ממועד הפרסום של ציוני הבחינה הסופית. תלמידים שהגישו עבודה וציונה לא פורסם, יהיו רשאים לטעון זאת, בצירוף העתק העבודה, תוך 14 ימים מיום פירסום הציונים. הציונים יתפרסמו רק ביום שהמחברות הועברו לחלוקה.
- ה. (1) תלמיד ששירת במילואים ונדרש להגיש עבודות בית בתקופת המילואים או במועד מאוחר יותר – יוארך המועד להגשת כל עבודה במספר ימים השווה למספר ימי המילואים שבין יום תחילת המילואים עד המועד המקורי להגשת העבודה.
- (2) תלמיד הזכאי למועד בחינה חריג ונדרש להגיש עבודות בית בתאריך הנופל בהפרש של עד שלושה ימים ממועד הבחינה, יידחה מועד ההגשה של העבודה במספר ימים השווה להפרש שבין מועד הגשת העבודה המקורי לבין מועד הבחינה.
- (3) במקרה שבו אין טעם להגשת העבודה לאחר המועד המקורי, המרצה רשאי להחליף את העבודה בעבודה אחרת.

(4) הדיקן, לפי המלצת המרצה, רשאי לבטל את חובת הגשת העבודה. במקרה כזה יקבע המרצה את הרכב הציון.
 1. ככלל אין ערעור על ציון העבודות, אלא אם נקבע אחרת על-ידי מורי הקורס.

32. חזרה על קורס

- א. חזרה על קורס חובה לאחר כישלון
 (1) תלמידים שנכשלו בקורס חובה חייבים ללמוד אותו שוב.
 (2) תלמידים אלה יהיו חייבים במילוי כל חובות הלימוד כפי שייקבעו בשנה שבה יחזרו על לימוד הקורס. לא יינתן פטור משום חובה (לרבות כתיבת עבודות בית, בחינות ביניים וכו').
- ב. חזרה על קורס בחירה לאחר כישלון
 (1) תלמידים שנכשלו בקורס בחירה יכולים – אך לא חייבים – להירשם אליו שוב (הרישום על סמך מקום פנוי).
 (2) תלמידים אלו יהיו חייבים במילוי כל חובות הלימוד כפי שייקבעו בשנה שבה יחזרו על לימוד הקורס. לא יינתן פטור משום חובה (לרבות כתיבת עבודות בית, בחינות ביניים וכו').
- ג. חזרה על קורס שלא לאחר כישלון
 (1) תלמידים שלמדו קורס אך לא ניגשו לבחינה הסופית חייבים ללמוד אותו מחדש. תלמידים שניגשו לבחינה הסופית, קיבלו ציון עובר והמעוניינים לנסות לשפר את הציון, יכולים ללמוד את הקורס שוב (בקורסי בחירה הרישום על סמך מקום פנוי).
 (2) תלמידים אלה יהיו חייבים במילוי כל חובות הלימוד כפי שייקבעו בשנה שבה יחזרו על לימוד הקורס. באישור המרצה ניתן לגרור ציון חלקי שנתקבל באותו מקצוע בפעם הקודמת או חלק ממנו.
 (3) שונה משקלו היחסי של הציון החלקי בשנה בה לומד התלמיד את המקצוע מחדש, ישוקלל משקלו של הציון החלקי בהתאם לשיקול דעת המרצה.
 ד. על תלמידים שנכשלו במקצוע חובה, חזרו עליו ונכשלו בו שוב, יחולו הוראות סעיף 33. ה. תלמידים לא יורשו ללמוד כל מקצוע שמועד הוראתו חופף באופן מלא או חלקי את מועד ההוראה של המקצוע שעליהם ללמוד מחדש.
 ו. נכשל תלמיד במקצוע חובה או לא ניגש לבחינה והמקצוע לא ניתן בפקולטה בשנה שלאחר מכן – יובא העניין לידיעת הדיקן כדי שימצא פתרון הולם.
 ז. תלמידים לא יוכלו לחזור על לימוד קורס מסויים לצורך שיפור ציון אם למדו בינתיים קורס מתקדם יותר באותו נושא.

33. מניעת המשך לימודים עקב כישלון

תלמיד שנכשל בקורס חובה, חזר ולמד בו, ונכשל פעם נוספת, יופסקו לימודיו בפקולטה. במקרים חריגים ביותר ולפי בקשת התלמיד תהיה רשאית מועצת הפקולטה לאשר חזרה נוספת אחת על הקורס. יופסקו לימודיו של תלמיד עקב כישלון כפול, יוכל לפנות בבקשה לחידוש לימודיו רק לאחר שלוש שנים. הדיקן או ממלא מקומו רשאים, במקרים חריגים,

הפקולטה למשפטים

לאשר את חידוש הלימודים לפני שחלפו שלוש שנים. תלמיד יוכל לחדש את לימודיו כאמור רק אם עמד בתנאי הקבלה לפקולטה בשנת חידוש ההרשמה. במקרה כזה ניתן להכיר בקורסים שלמד בפקולטה בעבר ושציונם אינו נמוך מ-75.

פרק ט' – ציונים

34. הציון הסופי

- א. ציון סופי במקצוע לימוד יכלול את כלל המרכיבים שנקבעו על-ידי המורה, וביניהם בחינת מעבר בסוף הקורס, בחינות ביניים, עבודות בכתב, מבדקים בכתב ובעל-פה, וציון מיטיב על נוכחות והשתתפות.
- ב. מרכיבי הציון יפורסמו בידיעון הפקולטה. לא יוכנס שינוי במרכיבי הציון כפי שפורסמו אלא באישור ועדת ההוראה, ובמקרים דחופים – באישור הדיקן. הודעה על השינוי תימסר לתלמידים מבעוד מועד בכתב, עם העתק לדיקן, ובעל-פה.
- ג. ציון מעבר בקורסים הינו 60 (אם לא צויין אחרת).
- ד. ייערך תקנון ציונים בפקולטה. ממוצע ציוני מועדי א' במידה וייבחנו 25 תלמידים לפחות יהיה בין 77 ל-81. ממוצע ציוני מועד ב' ישתקלל עם ציוני מועד א' על מנת ליצור ממוצע כתתי בין 77 ל-81.

35. מקצועות חובה ושיעורי בחירה

- א. במקצועות חובה ובשיעורי בחירה תתקיים בחינת מעבר בכתב בסוף הקורס.
- ב. במקצוע שנתי יהיה משקלה של בחינת המעבר 60% לפחות מהציון הסופי ובמקצוע סמסטריאלי – 70% לפחות מהציון הסופי, אלא אם כן יאושר אחרת על-ידי ועדת ההוראה.
- ג. כל סטייה מהוראות אלו מחייבת אישור מראש של ועדת ההוראה.

36. סמינרים¹

- א. הציון בסמינר מורכב מנוכחות במפגשים, מהשתתפות פעילה, מהצגת העבודה בעל-פה ומרמת העבודה בכתב, והכל כפי שייקבע על-ידי המורה.
- ב. ניתן לקיים גם מבחני ביניים או בחנים.
- ג. משקל העבודה בכתב יהיה 60% לפחות מהציון הסופי.
- ד. אישר המורה הגשתה של עבודה משותפת, כאמור בסעיף ב.22.6. לעיל, יבחר לתלמידים מהם הקריטריונים להערכתה של עבודה כזו.

37. מרכיבי ציון

א. ציון מיטיב:

- (1) ניתן לקבוע ציון מיטיב בין מרכיבי הציון הסופי.
- (2) ציון מיטיב יינתן על השתתפות פעילה ואיכותית במיוחד במפגשים, ובלבד שיקוים רישום שוטף בדבר התלמידים שהתבלטו כאמור.

1. ראו לעיל סעיף 21(א)

- (3) ציון מיטיב יתוסף לציון הסופי (עד ל-100 נקודות).
 (4) ציון מיטיב לא יעלה על 8 נקודות.
 (5) על המורה להעביר למזכירות התלמידים את הציונים המיטיבים לכל המאוחר יום אחד לפני בחינה מועד א' של המקצוע.
 ב. ציון חלקי:
 ניתן לקבוע ציון חלקי, ובכלל זה הפחתת נקודות, עקב סיבות שונות, לרבות: אי-נוכחות, אי-מוכנות לשיעור; או אי-קיום דרישות הקורס כפי שהוגדרו על-ידי המורה.

38. ממוצע ציונים²

בחישוב ממוצע ציוניו של תלמיד ינתן לכל אחד מהמקצועות שלמד משקל יחסי בהתאם למספר נקודות הזכות של אותו מקצוע (שקלול).³

פרק י' – נקודות זכות שלא בגין לימוד מקצוע

39. המשפט המודרך השנתי (250.2302.ב.01)

השתתפות במשפט המודרך השנתי מיועדת לתלמידים מצטיינים, והיא מקנה 4 נקודות זכות. השתתפות במשפט המבויים השנתי תצוין בגיליון הציונים של התלמיד.

40. השתתפות במערכת כתב-עת (250.2347.א.01; 250.2354.א.01; 250.2350.א.01; 250.2349.א.01)

- השתתפות במערכת כתב-עת משפטי של הפקולטה מיועדת לתלמידים מצטיינים והיא מקנה לתלמיד עד 4 נקודות זכות לשנה, לפי החלטת העורכים.
- הודעה על הענקת נקודות זכות לפי סעיף זה תועבר לדיקן מדי שנה.
- מספר הנקודות המרבי שתלמיד יוכל לצבור במהלך לימודיו בפקולטה על-פי סעיף זה הינו 8 נקודות זכות.
- השתתפות במערכת לפי סעיף זה תצוין בגיליון הציונים של התלמיד.

41. פרסום בכתב-עת

א. העורכים של כתב-עת משפטי של הפקולטה, יחד עם המורים בתחום הרלוואנטי, רשאים להעניק 2-4 נקודות זכות לתלמידים שרשימה מפרי עטם פורסמה בכתב-עת משפטי בעל מוניטין.

² ראו לעיל סעיף 9.

³ נקודות הזכות בגין מקצועות הלימוד הן בהתאם למספר הנקודות שהוקצו לכל אחד מהם בעת שנלמד על-ידי התלמיד בפועל, גם אם משקל המקצוע היה שונה עת החל התלמיד לימודיו בפקולטה.

הפקולטה למשפטים

ב. תלמיד יוכל לצבור עד 4 נקודות זכות לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר. במקרים יוצאים מן הכלל רשאי הדיקן לאפשר צבירה של מספר רב יותר.

42. עבודת מחקר

- א. הדיקן, בהמלצת מורה, רשאי לאשר לתלמידים לכתוב עבודת מחקר במקום שיעור בחירה.
- ב. העבודה תיכתב בהדרכתו האישית של המורה הממליץ, והיא תקנה לתלמיד עד 2 נקודות זכות לפי החלטת המורה, ו-3-4 נקודות זכות לפי החלטת המורה בהיוועצות עם הדיקן.
- ג. תלמיד יוכל לצבור עד 4 נקודות זכות לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר. במקרים יוצאים מן הכלל רשאי הדיקן לאפשר צבירה של מספר נקודות זכות רב יותר.

43. פעילות התנדבותית

- א. הפקולטה למשפטים מעודדת מעורבות של סטודנטים בפעילויות חברתיות כחלק בלתי נפרד מהחינוך המשפטי.
- ב. תלמידים המשתתפים בפעילויות התנדבותיות של מעורבות חברתית שאושרו על-ידי דיקנאט הסטודנטים זכאים לפטור בהיקף של עד 4 נקודות זכות במכסת לימודי הבחירה הלא משפטיים. תלמידי תוכניות משותפות יהיו זכאים לפטור בהיקף של 2 נקודות זכות.
- ג. תלמידים המשתתפים בפעילות התנדבותית כאמור בסעיף א, שאושרה על-ידי דיקנאט הסטודנטים, המאושרת על ידי דיקן הפקולטה למשפטים כהתנדבות בעלת אופי משפטי, זכאים לפטור בהיקף של 2 נקודות זכות במכסת לימודי הבחירה המשפטיים. רשימת הפעילויות המאושרות כהתנדבותיות משפטיות תימצא במזכירות התלמידים בתחילת שנת הלימודים.
- ד. תלמיד יוכל לצבור עד 4 נקודות זכות לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר.

44. השתתפות במקהלה, בתזמורת ובנבחרות הייצוג של האוניברסיטה

- א. תלמידים המשתתפים במקהלת האוניברסיטה, בתזמורת האוניברסיטה או באחת מנבחרות הספורט הייצוגיות של האוניברסיטה זכאים לפטור בהיקף של 2 נקודות זכות.
- ב. אישור על השתתפות לפי סעיף-קטן (א) יימסר לפקולטה על-ידי הגורם המתאים המוסמך מטעם האוניברסיטה.
- ג. תלמידים המשתתפים בפעילויות התנדבותיות של מעורבות חברתית זכאים לפטור בהיקף של 4 נקודות זכות במכסת לימודי הבחירה הלא משפטיים. תלמידי תוכניות משותפות יהיו זכאים לפטור בהיקף של 2 נקודות זכות.

פרק י"א – תוכנית משותפת למשפטים ולכלכלה

45. התוכנית

- א. תלמידים רשאים ללמוד בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לכלכלה, החל משנת הלימודים הראשונה, אם הם עומדים בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לכלכלה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
- ב. תלמידים הלומדים בתוכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: יסודות בכלכלה למשפטנים (4 נקודות זכות); מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות. תלמידים יהיו חייבים ללמוד קורס "מבוא לניתוח כלכלי של המשפט".
- ג. התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תוכנית הלימודים של החוג לכלכלה במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר בכלכלה, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג לכלכלה.
- ד. תלמידים בתוכנית המשותפת למשפטים וכלכלה יהיו חייבים בלימוד הקורס "יסודות הסטטיסטיקה למשפטנים" וגם שלושה קורסי בחירה משפטיים לפחות מהרשימה הבאה (בהיקף כולל של 8 נקודות לפחות):
- אמצעי תשלום
  - מסים בעסקים
  - מיזוגים ורכישות – היבטים תיאורטיים ומעשיים
  - חידושים בגישה הכלכלית למשפט (באנגלית)
  - גישה התנהגותית למשפט
  - דיני חדלות פירעון
  - דיני הגבלים עסקיים
- לתלמידים השוקלים לעסוק בתחומים של משפט פרטי או עסקי מומלץ לבחור בקורס "אמצעי תשלום", קורס יסוד שבחלק מבת-הספר האחרים למשפטים הוא שיעור חובה.**

46. אי-סיום הלימודים במסגרת התוכנית

הפסיק תלמיד לימודיו בחוג לכלכלה במסגרת התוכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).⁶

6. ראה להלן הבהרות לעניין ההכרה בשיעורים במסגרת התוכנית, שניתנים במקביל כשיעורי חובה בפקולטה למשפטים.

פרק י"ב – תוכנית משותפת במשפטים ומדעי המחשב

47. התוכנית

- א. תלמידים רשאים ללמוד בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג למדעי המחשב, החל משנת הלימודים הראשונה, אם הם עומדים בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג למדעי המחשב ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
- ב. תלמידים הלומדים בתוכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורים וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.
- ג. התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תוכנית הלימודים של החוג למדעי המחשב במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר במדעי המחשב, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג למדעי המחשב.
- ד. החל מהשנה השנייה ללימודים, לתלמידי התוכנית תינתן עדיפות בהרשמה למקצועות בתחום של משפט וטכנולוגיה, בהתאם לרשימת קורסים שתיקבע מעת לעת על-ידי מרכזי התוכנית בפקולטה למשפטים.
- ה. תלמידים בתוכנית המשותפת למשפטים ולמדעי המחשב יהיו חייבים בלימוד שלושה קורסי בחירה משפטיים לפחות מאשכול "משפט וטכנולוגיה".

48. אי-סיום הלימודים במסגרת התוכנית

הפסיק תלמיד לימודיו בחוג למדעי המחשב במסגרת התוכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק י"ג – תוכנית משותפת למשפטים ופסיכולוגיה

49. התוכנית

- א. תלמידי הפקולטה למשפטים רשאים ללמוד בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לפסיכולוגיה החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים והחוג לפסיכולוגיה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
- ב. תלמידים הלומדים בתוכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף 10 נקודות זכות.
- ג. התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תוכנית הלימודים של החוג לפסיכולוגיה במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר בפסיכולוגיה, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג לפסיכולוגיה.

50. אי סיום הלימודים במסגרת התוכנית

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג לפסיכולוגיה במסגרת התוכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק י"ד – תוכנית משותפת במשפטים ורפואה

51. התוכנית

- א. תלמידי הפקולטה למשפטים רשאים ללמוד בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולפקולטה לרפואה (בטכניון), החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים והפקולטה לרפואה ובתנאי שאינם בעלי תואר באחד משני החוגים.
- ב. תלמידים הלומדים בתוכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.
- ג. התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תוכנית הלימודים של הפקולטה לרפואה, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי הפקולטה לרפואה.

52. אי סיום הלימודים במסגרת התוכנית

הפסיק התלמיד את לימודיו בפקולטה לרפואה במסגרת התוכנית בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בפקולטה לרפואה כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק ט"ו – תוכנית משותפת במשפטים וסיעוד

53. התוכנית

- א. תלמידי הפקולטה למשפטים רשאים ללמוד בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לסיעוד החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים והחוג לסיעוד ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
- ב. תלמידים הלומדים בתוכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.
- ג. התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תוכנית הלימודים של החוג לסיעוד לתואר בוגר בסיעוד, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג לסיעוד.

54. אי סיום הלימודים במסגרת התוכנית

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג לסיעוד במסגרת התוכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק ט"ז - תוכנית משותפת במשפטים ולימודי מזרח אסיה

55. התוכנית

- א. תלמידים רשאים ללמוד בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג ללימודי מזרח אסיה החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג ללימודי מזרח אסיה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
- ב. התלמידים ילמדו במקביל את התוכנית לתואר בוגר במשפטים ואת התוכנית של החוג ללימודי מזרח אסיה במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר.
- ג. תלמידים הלומדים בתוכנית פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות) ושיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.
- ד. תלמידים הלומדים בתוכנית פטורים מחלק משיעורי הבחירה (8 נקודות זכות) בחוג ללימודי מזרח אסיה.

56. אי סיום הלימודים במסגרת התוכנית

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג ללימודי מזרח אסיה במסגרת התוכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק י"ז - תוכנית משותפת במשפטים ותקשורת

57. התוכנית

- א. תלמידים רשאים ללמוד בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לתקשורת החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לתקשורת ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר במשפטים או בתקשורת.
- ב. התלמידים ילמדו במקביל את התוכנית לתואר בוגר במשפטים ואת התוכנית לתואר בוגר בתקשורת במסלול הדו-חוגי.
- ג. תלמידים הלומדים בתוכנית פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות) ושיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.
- ד. תלמידים הלומדים בתוכנית לא ילמדו קורסים משפטיים בחוג לתקשורת.

58. אי סיום הלימודים במסגרת התוכנית

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג לתקשורת במסגרת התוכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד מכסה של 20 נקודות זכות).

פרק י"ח - תוכנית משותפת במשפטים הוראה וחינוך

מטרת המסלול המשותף הינה לאפשר לתלמידי הפקולטה למשפטים לרכוש השכלה בתחומי החינוך וההוראה. בסיס מטרה זו עומד הצורך להעמיד חוקרים אקדמאים שיבחנו את דיני החינוך בארץ כמו גם את מבנה החינוך המשפטי בארץ, ולהשתלב בלימוד מקצועות האזרחות, מדע המדינה וחוק ומשפט במסגרת בתי הספר התיכוניים, היה ויחפצו לפנות לתחום המעשה.

מבנה התוכנית:

- ◆ התוכנית תכלול לימוד סך של 112 נקודות שילמדו במסגרת הפקולטה למשפטים, 50 נ"ז שילמדו בחוגי החינוך וההוראה על פי המפורט למטה (25 באישור החוג לחינוך ו-25 באישור החוג להוראה), ועד 10 נ"ז לימודי השלמה ספציפיים לנושא האזרחות שילמדו בפקולטה למשפטים ו/או בחוגי הפקולטה למדעי החברה בהתאם להיצע הקורסים על פי הנושאים המפורטים במצורף, באישור החוג להוראה והפקולטה למשפטים. קורסים שנלמדו במסגרת תוכנית הלימודים של הפקולטה למשפטים, אשר אושרו כממלאים את דרישת לימודי השלמה, יוכרו במסגרת דרישות השלמה. בסה"כ לא ירד סך הנקודות הנדרש מ-162 נ"ז ולא יעלה על 172 נ"ז.
- ◆ השלמת התוכנית במלואה תקנה לסטודנט תואר משולב במשפטים, חינוך והוראה ובכלל זה תעודת הוראה. הלימודים ימשכו 4 שנות לימוד זולת אם קיבל הסטודנט אישור מהפקולטה למשפטים לסיים את לימודיו מוקדם או מאוחר יותר.
- ◆ בפני הסטודנטים תהיה אפשרות להשלים את התוכנית באופן חלקי ולזכות בתעודת הוראה בלבד, היה וישלימו סך שלא יפחת מ-30 נ"ז ולא יעלה על 40 נ"ז על-פי דרישות החוג להוראה כמפורט במצורף. נקודות אלו יכללו 30 נ"ז בלבד מתוך רשימת הקורסים המרכיבה את המסלול המשולב באישור החוג להוראה, וכן עד 10 נ"ז במקצועות השלמה כנדרש במסלול המלא. סטודנט אשר יבחר ללמוד במסלול המשפטים ותעודת הוראה יידרש ללמוד 117 נ"ז משפטיים, ובסה"כ ילמד לא פחות מ-147 נ"ז ולא יותר מ-157 נ"ז לצורך השלמת התואר במשפטים וקבלת תעודת הוראה.

פרק י"ט - תוכנית משותפת במשפטים וב.א. מצטיינים

59. התוכנית

- א. תלמידים רשאים ללמוד בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג ב.א. מצטיינים, החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לב.א. מצטיינים ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
- ב. תלמידים הלומדים בתוכנית פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים:

הפקולטה למשפטים

מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות) ושיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

ג. התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג לתואר בוגר ב.ב.א מצטיינים, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג ל.ב.א מצטיינים.

ד. תלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים ל.ב.א מצטיינים, אך לא יוכלו ללמוד קורסים משפטיים שלא במסגרת הפקולטה למשפטים.

60. אי סיום הלימודים במסגרת התוכנית

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג ל.ב.א מצטיינים במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

הפסיק התלמיד את לימודיו בפקולטה למשפטים במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בפקולטה למשפטים בהם קיבל ציונים כמקצועות בחירה בתכנית ה.ב.א למצטיינים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק כ' - תוכנית משותפת במשפטים ועבודה סוציאלית

61. התוכנית

א. תלמידים רשאים ללמוד בתוכנית המשותפת אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל בית הספר לעבודה סוציאלית ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר במשפטים או בעבודה סוציאלית.

ב. תלמידים הלומדים בתוכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים בהיקף של 20 נקודות זכות; חלק מסדנאות ושיעורי בחירה משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

ג. התלמידים ילמדו במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של בית הספר לעבודה סוציאלית, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי בית הספר לעבודה סוציאלית.

62. אי סיום הלימודים במסגרת התוכנית

הפסיק התלמיד את לימודיו בתוכנית לעבודה סוציאלית במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בבית הספר כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

הנחיות והבהרות

לגבי נושאים הנדונים בתקנון הלימודים

I. זכאות לפטור מקורס "יסודות בכלכלה למשפטנים".

חומר הלימוד בקורס "יסודות בכלכלה למשפטנים" דומה בחלקו בלבד לחומר הלימוד בקורס מבוא אחרים במיקרו כלכלה. מטעם זה, ככלל, תלמידים שלמדו בעבר מבוא לכלכלה (מיקרו), אף אם בהיקף לימוד דומה, אינם זכאים לפטור מלא מהלימודים בקורס זה.

א. זכאות לפטור מלא

1. תלמידים אשר במהלך 6 השנים האחרונות סיימו, בציון 60 לפחות, את לימודיהם בקורס "מבוא לכלכלה א'" בהיקף של 4 יחידות לפחות **בחוג לכלכלה** של אוניברסיטת חיפה, זכאים לפטור מלא מן הקורס.

2. תלמידים אשר במהלך 6 השנים האחרונות סיימו, בציון 60 לפחות, **במסגרת חוג לכלכלה** באוניברסיטה אחרת, קורס מקביל בהיקפו ובתוכנית לימודיו ל"מבוא לכלכלה א'" של החוג לכלכלה באוניברסיטת חיפה, זכאים לפטור מלא.

ב. זכאות לפטור חלקי

1. תלמידים אשר במהלך 6 השנים האחרונות סיימו, **בציון 70 לפחות**, קורס אחר במבוא לכלכלה (מיקרו) בהיקף לימוד של 4 יחידות לפחות, זכאים לפטור חלקי מחלק מהחובות בקורס בכפוף לאישור המרצה, לאחר בדיקת תוכנית הלימודים **בקורס שעל בסיסו מוגשת הבקשה לפטור**.

2. תלמידים שזכאים לפטור חלקי פטורים מהגשת תרגילים וכן פטורים מבוחן הביניים בקורס. ציונם של תלמידים שיבקשו לממש את זכותם לפטור מבוחן הביניים יקבע על פי המבחן הסופי בלבד.

תלמיד המעוניין בפטור חלקי יגיש בקשה בכתב לד"ר לימור ריזה, בצירוף תוכנית הלימוד בקורס על בסיסו מוגשת הבקשה ואישור על הציון בקורס זה. תוקף ההנחיה: לתלמידי שנה א' בתש"ס ואילך.

תלמידים שיהיו פטורים מלימודי "יסודות בכלכלה למשפטנים" יהיו חייבים להשלים את הקורס "מבוא לניתוח כלכלי של המשפט".

II. משך הלימודים ומכסת נקודות זכות שנתית בתוכניות המשותפת עם חוגים אחרים⁷

א. לאור אופיין המיוחד של התוכניות המשותפות, ההגבלה במכסת הנקודות, בפקולטה למשפטים בלבד, הינה על בסיס שנתי, כפי שמפורט בסעיף ב' להלן. (המגבלות על היקף הלימוד בחוגים אחרים תיקבע, אם בכלל, ע"י החוגים האלה).

7. מומלצת חלוקת עומס הלימודים לפי הפריסה של עד 44 נקודות בשנה בשני החוגים יחד.

הפקולטה למשפטים

- ב. מכסת נקודות זכות שנתית בפקולטה למשפטים בלבד לתלמידי התוכנית המשותפת למשפטים וכלכלה:
שנה א' – עד 35 נקודות זכות
שנה ב' – עד 34 נקודות זכות
שנה ג' – עד 32 נקודות זכות
שנה ד' – 10 נקודות זכות (ניתן ללמוד עד 32 נקודות זכות בשנה)
- מכסת נקודות שנתית בפקולטה למשפטים בלבד לתלמידי התוכניות המשותפות למשפטים ומדעי המחשב או פסיכולוגיה:
שנה א' – עד 38 נקודות זכות
שנה ב' – עד 32 נקודות זכות
שנה ג' – עד 32 נקודות זכות
שנה ד' – 10 נקודות זכות (ניתן ללמוד עד 32 נקודות זכות בשנה)
- ג. תלמיד בעל תואר קודם חייב ללמוד את מלוא התוכנית המיועדת לכל התלמידים בתוכנית המשותפת ולא יהיה זכאי לפטורים נוספים עקב לימודיו הקודמים.
- ד. עקב חשיבותו של הקורס "משפט ציבורי" מומלץ ללמודו בשנת הלימודים הראשונה בפקולטה.
- ה. תלמיד, הלומד במיקבץ מובנה, המבקש ללמוד יותר מ-20 נקודות של הקורסים שבמיקבץ רשאי לפנות למרכז המיקבץ ולבקש חריגה בסה"כ הנקודות הנלמדות בשנה"ל האחרונה שלו. במקרים מיוחדים יוכל המרכז לאשר חריגה גם בסמסטר ב' של שנה ג'.

III. הקלות ופטור ממטלות בקורסים (הבהרות לסעיף 26 לתקנון הפקולטה):

- א. הקלות במטלות (כגון: דחיית מועד הגשה של עבודה) הינן בתחום שיקול הדעת של המורה.
- ב. (1) פטור ממטלות: כל בקשה לפטור שאושרה על-ידי מורה הקורס, תועבר להחלטת הוועדה לענייני תלמידים אשר תפעיל שיקול דעת בנושא.
(2) הוועדה תאשר פטור במקרים חריגים ביותר.
(3) הוראה זאת תחול גם לגבי דרישות סף במקצוע.

IV. אישור זכאות לתואר

תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיות על-פי תקנון הלימודים של הפקולטה למשפטים ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטת חיפה.

ציון סופי לתואר

תלמיד יודיע למזכירות תלמידים על סיום לימודיו לתואר. עם קבלת הודעה זו, תיבדק זכאותו ויחושב ציון הגמר שלו. התלמיד יבדוק ציוניו לפני קבלת אישור זכאות לתואר

ויאשר בחתימתו על נכונות הנתונים שבתדפיס. הציון לתואר הוא סופי. לאחר אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

אישור לצורך הרשמה להתמחות

לתשומת ליבם של תלמידי שנה ד': על-פי חוק לשכת עורכי הדין, נדרש אישור זכאות לתואר לצורך הרשמה לבחינות של לשכת עורכי הדין.

תלמיד זכאי לקבל אישור לצורך הרשמה להתמחות בתנאי שהשלים את חובותיו האקדמיות (לרבות חובות השמיעה, בחינות והגשת עבודות סמינריוניות) גם אם טרם קיבל עד שני ציונים להשלמת התואר.

V. הוועדה לענייני תלמידים

להלן קווים מנחים במדיניות הוועדה בנושאים של הכרה בלימודים קודמים וחרیגה ממכסת נקודות זכות/שנתית/סמסטרית/אלית:

א. הוועדה תשקול בחיוב בקשות להכרה בלימודים קודמים לא משפטיים בהתקיים התנאים הבאים:

- (1) הוגש אישור לימודים רשמי של מוסד אקדמי המוכר על-ידי האוניברסיטה.
- (2) ציון הקורס עברו מוגשת בקשת ההכרה הינו ציון "עובר" לפי המקובל באותו מוסד, אך לא פחות מציון 75%.
- (3) הקורס נלמד בתקופה של עד 6 שנים מיום הגשת הבקשה להכרה.
- (4) הוועדה תשקול גם את איכותו של המוסד בו למד התלמיד ואת איכותו של הקורס הנדון.

(5) תלמיד אשר התחיל את הלימודים באחד המסלולים המשותפים של הפקולטה עם חוגים אחרים כאשר את לימודיו בחוג האחר התחיל לפני תחילת לימודיו בפקולטה והפסיק את לימודיו בחוג האחר בשלב כלשהו, יקבל הכרה בלימודיו בחוג האחר לפי המפורט:

ההתייחסות ללימודיו שהתקיימו לפני תחילת לימודיו בפקולטה תהיה כמו ללימודים קודמים לא משפטיים.

ההתייחסות ללימודיו שהתקיימו בחוג אחר במקביל ללימודיו בפקולטה תהיה בהתאם למפורט בסעיף "אי סיום הלימודים במסגרת התוכנית" בתקנון הפקולטה.

ב. חריגה ממכסת הנקודות הסמסטריאלית או השנתית תישקל על-ידי הוועדה במקרים הבאים:

- (1) מגיש הבקשה בעל ציון ממוצע של 80 לפחות בשנת לימודים הקודמת או בעל הישגים אקדמיים בולטים.
- (2) מגיש הבקשה מצוי (בתמיכת אישורים) נסיבות חריגות המחייבות את הגדלת המכסה.
- (3) בכל מקרה מכסת נקודות הזכות לא תוגדל מעבר ל-5 נקודות במהלך הלימודים לתואר שאיננו במסגרת תוכניות משותפות או במסגרת מיקבץ.

הפקולטה למשפטים

(4) משקל מיוחד יינתן לשאלה אם עצם החריגה ממכסת השיעורים עלולה ליצור קשיים ולפגוע באיכות הלימודים של התלמיד.

ג. בקשה למועד בחינה חריג:

ככלל, נוטה הוועדה שלא לאשר מועד בחינה חריג לתלמיד שבחר שלא להיבחן במועד א', גם אם נבצר ממנו, נבצרות מוחלטת, להבחן במועד ב'. נקודת המוצא של הוועדה היא, כי ככלל אין לתלמיד זכאות להיבחן בשני מועדים, אלא רק במועד א' או במועד ב'.

VI. בחינות עם ספרים פתוחים

כל מורה רשאי לקבוע אם בבחינה עם "ספרים פתוחים". ניתן להשתמש רק בחקיקה, או גם בפסיקה, בקבצי מקורות, ואף במחברות. הודעה על כך תימסר במהלך הלימודים.

משפט וממשל

עורכים: ד"ר נויה רימלט (עד כרך ח' כולל)

ד"ר גיא דוידוב (כרך ט' ואילך)

כתב־עת העוסק בנושאים מתחומי המשפט הציבורי והמינהל הציבורי. כתב העת מיועד למשפטנים, לממלאי תפקידים שונים במסגרת הממשל והמינהל הציבורי וכל מי שיש לו עניין בתחום המשפט הציבורי והתחומים הקרובים לו. כתב העת יוצא לאור פעמיים בשנה.

דין ודברים

עורך: ד"ר אלכסנדר (סנדי) קדר

כתב־עת שיעסוק בנושאים משפטיים כלליים וכן בנושאים רב־תחומיים. כתב העת ייועד למשפטנים, לאנשי מדעי הרוח והחברה, ולכל המתעניינים בתחומי המשפט ובמשקיים שבין משפט ומדעי הרוח והחברה.

הארת דין - כתב העת הדיגיטלי של הפקולטה למשפטים

עורך: ד"ר אמנון רייכמן

באתר האינטרנט של הפקולטה יתפרסמו הערות חקיקה ופסיקה, פרי עטם של הסטודנטים והחוקרים.

Medicine & Law

עורך ראשי: פרופ' אמנון כרמי

עורך: ד"ר דיויד נחשון

ס. עורך ואחראית מערכת סטודנטִיאלית: עו"ד מאיה פלד־רז

פרסי הצטיינות ומלגות

א. תלמידים ראויים לשבח:

1. מועצת הפקולטה תעניק פרס לתלמיד ראוי לשבח על שם השופט פרופ' יצחק זמיר.
2. הקריטריונים על פיהם תשקול הוועדה את בחירתה הינם: עזרה לזולת; דוגמה אישית; התמודדות יוצאת דופן עם קשיים ומגבלות; תרומה חברתית לאוניברסיטה ולפקולטה; התמודדות עם הלימודים. הרשימה הינה מדגמית ולא סגורה. **בבחירה חייב להתקיים לפחות קריטריון אחד.**
  - ההצעה למועמדים תוגש ביוזמת קבוצה של תלמידים שימליצו על חברם ולא על ידי התלמיד עצמו ביוזמה אישית.
  - מורים יוכלו גם הם להציע מועמד.
  - מספר התלמידים שייבחרו בכל שנה לא יעלה על 3.
3. המועמד יהיה בוגר שנה ב' לפחות.
4. — החלטה בדבר הענקת הפרס תיערך על ידי ועדה לבחירת "תלמיד ראוי לשבח" המורכבת מ-3 מרצים.
  - הענקת הפרס תתבצע על ידי הדיקן בטקס של "מצטייני דיקן", או בטקס אחר שייקבע. במקרים מיוחדים, ועל פי בקשת התלמיד, יוענק הפרס לא בטקס פומבי.
  - הוועדה תהיה מוסמכת להזמין את הממליצים לישיבת הוועדה.
  - אין ערעור על החלטת הוועדה.
  - מתן הפרס הינו חד פעמי בלבד. אין מניעה שתלמיד שמקבל "תלמיד ראוי ולשבח" יקבל גם "מצטיין דיקן".
- ב. תלמיד בעל ממוצע הציונים הגבוה ביותר מבין כלל תלמידי השנים א', ב', ג' בפקולטה בשנת לימודים נתונה יזכה במלגה להמשך לימודים מטעם קרן אפטוביצר.
  - ג. הפקולטה מציעה פרסים על עבודת מחקר/סמינר מצטיינת. תנאי הגשת העבודות לשיפוט יפורסמו מעת-לעת על-ידי ועדת פרסים ומלגות של הפקולטה.
  - ד. הפקולטה מציעה מלגות עידוד לתלמידים ערבים על בסיס נזקקות ו/או הצטיינות. המלגות נתרמו על-ידי הקאדי אחמד נאטור, עו"ד חסן ג'בארין, עו"ד מנסור עלי.
  - ה. הפקולטה מציעה פרס על עבודה מצטיינת בתחום זכויות האזרח לתלמיד/ה ערבי/ה. הפרס נתרם על-ידי ארגון "עדאלה" באמצעות עו"ד חסן ג'בארין ומורים נוספים בפקולטה.
    - ו. עם גיוס תקציב למלגות/פרסים נוספים תפורסמה הודעות בהתאם.
    - ז. הפקולטה תציע מלגות על בסיס מצב כלכלי אך ורק לתלמידים שפנו בבקשות לסיוע לדיקנט הסטודנטים, מילאו טפסים מתאימים במועד, וזכאים לסיוע על-פי הקריטריונים של דיקנאט הסטודנטים.

תוכנית לתואר שני במשפט וכלכלה מטעם האיחוד האירופאי
התוכנית אורכת שנת לימודים אחת ומורכבת מ-3 טרימסטרים, כל אחד באוניברסיטה אירופאית אחרת. בטרימסטר השלישי כותבים הסטודנטים תזת מסטר. מועמדות לתוכנית יכולה להגיש כל בוגר/ת הפקולטה בעל/ת נתונים מתאימים.

Global Law Program

הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת חיפה התקבלה בחברה הנלווה הראשונה מחוץ לאירופה לתוכנית ארסמוס של האיחוד האירופאי למשפט וכלכלה, החל משנת הלימודים תשנ"ח. מעמד זה מאפשר לפקולטה לשלוח מדי שנה מספר בוגרים לתוכנית של תואר שני במשפט וכלכלה.

במסגרת הכרתה של הפקולטה בחשיבותם של לימודי משפט זרים וכחלק מתהליך הגלובליזציה, החליטה הפקולטה לעודד את תלמידיה לנסוע ללמוד בחו"ל במסגרת לימודי התואר הראשון.

קיימות מספר תוכניות:

1. תוכנית לימודים שנתית באוניברסיטת אוטרקט בהולנד. סה"כ נקודות עבור הלימודים באוניברסיטת אוטרקט ייקבע על-פי מספר שעות לימוד בכיתה. עם נימוקים מיוחדים ניתן יהיה לפנות בבקשות להכרה נוספת. אם קורס מסוים יוכר כסמינר, הוא יבוא במניין סמינרים הנדרשים לצורך קבלת התואר בוגר במשפטים בהיקף של 4 נקודות.
  2. תוכנית בבתי-ספר למשפטים בארה"ב.
  3. במהלך השנה יורחבו מספר התוכניות עם אוניברסיטאות נוספות באירופה ובארה"ב. כמו כן תקיים הפקולטה קורסים בשפה האנגלית המיועדים הן לתלמידי הפקולטה והן לתלמידים זרים הבאים ללמוד בפקולטה.
- פרטים ניתן לקבל במזכירות.

הלוואות לסטודנטים

רשויות האוניברסיטה מנהלות משא ומתן להשגת הלוואות נוחות לסטודנטים. פרטים יפורסמו במהלך שנת הלימודים.

לימודי התואר השני

יו"ר הוועדה לתואר שני: פרופ' ניבה אלקין-קורן

פרק א' – כללי

1. אופיה של התוכנית ומטרותיה

תוכנית לימודי תואר שני המוצעת נאמנה לאוריינטציה הרבת-חומית המאפיינת את הפקולטה מאז הקמתה. דבר זה מתבטא בשני מישורים שונים: ראשית, בתוכן של מקצועות רבים הנוגעים לנושאים כגון פוליטיקה, סוציולוגיה, כלכלה, פסיכולוגיה, רפואה ועוד; שנית, במתן אפשרות לתלמידים ללמוד קורסים הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה. התוכנית המוצעת היא ללימודי תואר שני כללי (כלומר, ללא מסלולי התמחות), המאפשרת בחירה בין מקצועות בהתאם לתחומי ההתעניינות האישיים והמקצועיים.

בתוכנית 2 מסלולים:

מסלול א': באוריינטציה מחקרית. במסגרת מסלול זה יהיה על הסטודנטים להגיש עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי: ללא תיזה. מסלול זה מחייב תוכנית קורסים וסמינרים מורחבת ופרויקט גמר מחקרי.

התוכנית מבוססת על מקצועות ייחודיים הנלמדים במסגרתה וכן על קורסים מתקדמים מחוגים אחרים.

2. התקנון

1. תקנון לימודי תואר שני של אוניברסיטת חיפה, לרבות תקנון המשמעת על נספחיו, חל על תלמידי תואר שני של הפקולטה למשפטים, למעט בנושאים המוסדרים בתקנון זה והמחמירים את דרישות התקנון האוניברסיטאי.

2. תקנון לימודי תואר שני של הפקולטה למשפטים נקבע על-ידי הוועדה לתואר שני של הפקולטה (להלן: הוועדה), וזו מוסמכת לשנותו מעת לעת, בתנאי שאינו מקל על הנאמר בתקנון תואר שני של אוניברסיטת חיפה.

3. בתקנון זה התייחסות בלשון זכר משמעה גם לשון נקבה.

פרק ב' – תנאי קבלה

3. הקבלה לפקולטה לתואר שני

א. בעלי תואר ראשון במשפטים ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל, שהשיגו ציון ממוצע של 80 לפחות. מבין מועמדים אלו יבחרו המתקבלים על בסיס ציון הגמר שלהם בתואר הראשון וכן על בסיס הערכת עבודה סמינריונית שנכתבה במסגרתו. ועדת הקבלה רשאית לבקש מהמועמדים חומר נוסף.

ב. בעלי תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטאות מוכרות בחו"ל שלדעת הוועדה הישגיהם בלימודים מקבילים להישגים המצוינים בסעיף קטן (א) לעיל. מועמדים אלו ידרשו לעבור בחינת GRE, אלא אם קיבלו פטור מהדיקן ללימודים מתקדמים.

הפקולטה למשפטים

- ג. הוועדה רשאית להמליץ לקבל ללימודים גם תלמידים בעלי תואר ראשון במשפטים שציונם הממוצע נופל מן המפורט לעיל אך אינו נופל מ-76, ציון הקבלה המינימלי ללימודי התואר השני לפי תקנון לימודי תואר שני של אוניברסיטת חיפה. קבלת התלמידים מותנית באישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
- ד. 1) תלמידים בעלי תואר ראשון במשפטים שסיימו את לימודיהם עשר שנים לפחות לפני מועד ההרשמה ושאינם עונים על אחת הדרישות האמורות אך לדעת הוועדה עשויים להתאים ללימודים, יוכלו להתקבל לתוכנית השלמות לקראת הצגת מועמדות למ.א. שתכלול מספר קורסים מהתואר הראשון ויזכו בהם לציון ממוצע 80 לפחות. תכנית ההשלמות המדויקת לכל מועמד תיקבע על-ידי הוועדה.
- 2) סטודנט שהתקבל לתוכנית זו רשאי לקבל פטור מהגשת עבודות בקורסים. במצב כזה ציון המבחן ייחשב לציון הסופי.
- ה. כל סטודנט יודיע בעת ההרשמה לאיזה משני המסלולים הוא מבקש להתקבל. הוועדה רשאית לקבל את הסטודנט למסלול אותו ביקש, ובמידה ונירשם למסלול א' היא רשאית להחליט על קבלת הסטודנט רק למסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי.
- ו. סטודנטים יוכלו להגיש לוועדה בקשה למעבר ממסלול למסלול במהלך הלימודים. לוועדה שיקול דעת אם להענות לבקשה ובאילו תנאים.

פרק ג' – מהלך הלימודים (כללי)

4. משך הלימודים

- א. משך הלימודים לתואר שני במסלול א' הדורש כתיבת עבודת גמר מחקרית הוא שלוש שנים, מתוכן שנתיים של השתתפות בקורסים. משך הלימודים במסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי הוא שנתיים.
- ב. באישור יושב ראש הוועדה ניתן יהיה לקצר את משך הלימודים, ובלבד שמשך הלימודים הכולל לא יפחת משנה. הארכת משך הלימודים טעונה אישור הוועדה והדיקן ללימודים מתקדמים.

5. סף מעבר לשנה גבוהה

תלמיד יעבור לשנת לימודים שנייה רק אם ממוצע ציוניו הסופיים בשנת הלימודים הקודמת לה הוא 65 לפחות.

6. רציפות הלימודים

א. הפסקת לימודים

- 1) תלמיד המעוניין להפסיק לימודיו יודיע על כך בכתב לרשות ללימודים מתקדמים עם עותק לוועדה.
- 2) תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תקין לאחר בדיקת תקינותו האקדמית על-ידי הוועדה ו/או הרשות ללימודים מתקדמים (ראו סעיף 7), תמליץ הוועדה על הפסקת לימודיו. הפסקת הלימודים תאושר ותבוצע על-ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.

- 3) תלמיד שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו ואם ביוזמת הפקולטה או ביוזמת הרשות ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה בבקשה לחדש את לימודיו. לכל המוקדם לאחר שנה מיום הפסקת הלימודים הוועדה תשקול אם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.
- 4) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בבקשה ויחליט אם לאשרה.

ב. חידוש לימודים

- 1) תלמיד המבקש לחדש לימודיו לתואר שני יוכל לפנות בבקשה זו לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו.
- 2) תלמיד לתואר שני אשר הפסיק לימודיו לתקופה שאינה עולה על שנתיים יהיה רשאי לחדש לימודיו על סמך תנאי הקבלה של האוניברסיטה ושל הפקולטה. כל הקורסים שנלמדו בעבר יזקפו לאכותו. תלמיד זה חייב לקבל את אישור הוועדה והרשות ללימודים מתקדמים.
- 3) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על שנתיים (אבל לא יותר מחמש שנים) יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובפקולטה במועד חידוש הלימודים. במקרה זה רשאית הוועדה להטיל על התלמיד לימודי רענון.
- 4) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על חמש שנים (אך לא יותר משמונה שנים) יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובפקולטה במועד חידוש הלימודים. במקרה זה הוועדה תטיל על התלמיד לימודי רענון.
- 5) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על תשע שנים ומבקש לחדשם, ייחשב כתלמיד חדש לכל דבר, ויהיה חייב בתכנית הלימודים המלאה התקפה בעת חידוש הלימודים.

ג. חופשת לימודים

- 1) תלמיד לתואר שני המבקש חופשת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה מיושב ראש הוועדה. חופשה מלימודים תינתן רק לתלמיד במעמד מן המניין בטווח תקופת הלימודים הנורמטיבית לתואר שני.
- 2) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט אם לאשרה או לדחותה.
- 3) חופשת לימודים מאושרת אינה נחשבת כתקופת לימודים.
- 4) תלמיד אשר לא ישוב ללימודיו עם תום החופשה המאושרת ולא יודיע על כך לרשות ללימודים מתקדמים, יימצא במצב אקדמי לא תקין.

7. תלמיד יוגדר כתלמיד במצב לימודים לא תקין באחד מהמקרים הבאים:

- א. נכשל ביותר משני קורסים מכלל מכסת הקורסים שהוא חייב בהם, וביניהם מקצוע החובה.
- ב. נכשל בקורס אחד בלימודי התואר השני פעמיים.

הפקולטה למשפטים

- ג. לא סיים את חובות השמיעה תוך שנתיים מיום תחילת לימודיו ולא אושרה לו אורכה.
- ד. סטודנט אשר במסלול א' לא אושרה לו הצעת מחקר על ידי הוועדה עד תום השנה השנייה ללימודיו, כולל חופשת הקיץ, ולא אושרה לו אורכה.
- ה. תלמיד במסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי אשר לא סיים את כל חובותיו למעט הגשת פרויקט גמר מחקר, תוך שנתיים מיום תחילת לימודיו ולא אושרה לו אורכה.
- ו. תלמיד במסלול א' לתואר שני אשר לא סיים את כל חובותיו לרבות הגשת עבודת גמר מחקרית לשיפוט תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו, ולא אושרה לו אורכה.
- ז. לא עמד בציונים הנדרשים בכל קורס ובציון המעבר שנקבע משנה לשנה.
- ח. לא השיג ציון מינימלי של 76 בעבודת הגמר המחקרית (תיזה) או פרויקט גמר מחקר.
- ט. לא עמד בציונים הנדרשים בכל קורס ובציון המעבר שנקבע משנה לשנה.
- י. לא חזר ללימודים בתום תקופה מאושרת ולא הודיע על כך במועד שנקבע לו לרשות ללימודים מתקדמים.
- יא. תלמיד שלא סיים את חובות ההשלמה שהוטלו עליו בעת קבלתו ללימודי התואר השני בתום השנה הראשונה ללימודיו.
- יב. תלמיד שמצב לימודיו אינו תקין, יופסקו לימודיו.

8. הכרה בלימודים קודמים

יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני רשאי, לפי בקשת התלמיד, להכיר בקורסים שנלמדו במסגרת תוכנית תואר שני אחרת, ובלבד שלא קיבל עליהם הכרה בעבר, שלא יוכרו קורסים בהיקף של יותר מ-14 ש"ס, ושהרכב הלימודים הכולל של התלמיד (לרבות הקורסים שנלמדו בתוכניות אחרות) לא יחרוג ממבנה הלימודים כמפורט בסעיף (9). ציון הקורס שבו ניתן יהיה לבקש להכיר יהיה ציון "עובר" לפי המקובל באותו מוסד, אך לא פחות מציון 76. יושב ראש הוועדה רשאי לקבוע כי מספר השעות שיוכרו בגין קורס שנלמד במסגרת תוכנית אחרת יהיה פחות ממספר הנקודות שניתן באותה תכנית. כל בקשה להכרה בלימודים קודמים טעונה אישור של הדיקן ללימודים מתקדמים.

פרק ד' – מבנה הלימודים

9. תוכנית הלימודים

9.1 מסלול א'

- א. היקף הלימודים הוא 28 ש"ס וכן השתתפות בסמינר מחקר.
- ב. הרכב הלימודים הוא:
  - 1) שיעור חובה – "תורת המשפט – תופעת המשפט בפרספקטיבות תיאורטיות", יילמד בשנה הראשונה. סך שעות לימוד: 4 ש"ס.
  - 2) סדנת הכנה למחקר בהיקף 2 ש"ס תלמד בשנה ראשונה.
  - 3) שעורי בחירה בהיקף של 14 ש"ס מתוך השיעורים לתואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים ו/או שיעורים נבחרים מתואר הבוגר ו/או שיעורים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה. לפחות 8 ש"ס ילמדו בפקולטה למשפטים.

- 4) שני סמינריונים מתוך הסמינריונים לתלמידי תואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים ו/או סמינריונים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה ו/או סמינריונים המוצעים לתואר בוגר, כאשר לפחות סמינר אחד יילמד בפקולטה למשפטים. סמינר אחד יילמד בשנה הראשונה, והאחר בשנה השנייה. סך שעות הלימוד: 8 שש"ס.
- 5) סמינר מחקר – המיועד לתלמידים שהגישו הצעת מחקר. ההשתתפות בסמינר הנה חובה, אך ניתן לבחור האם להשתתף בו בשנה ב' או בשנה ג'.

ג. מבנה הלימודים

שנה ראשונה

שיעור חובה	4	שש"ס
שיעורי בחירה	8-10	שש"ס
סמינר	4	שש"ס
סדנת הכנה	2	שש"ס
סה"כ	18-20	שש"ס

שנה שנייה

שיעור בחירה	4-6	שש"ס
סמינר	4	שש"ס
סה"כ	8-10	שש"ס

* באישור יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני ניתן יהיה לשנות את חלוקת המקצועות בין השנים.

שנה שנייה או שלישית – סמינר מחקר

עבודת גמר מחקרית

ד. תלמידים שישתתפו בשני קורסים מחוץ לפקולטה למשפטים (סמינריון ושיעור בחירה), יידרשו להגיש את אחת העבודות הסמינריוניות (בין זו שתיכתב בסמינריון הנערך בפקולטה למשפטים, ובין זו שתיכתב בסמינריון הנערך בחוג אחר) בנושא בין-תחומי. עבודה זאת תיבדק הן על-ידי מורה הסמינר והן על-ידי מורה מן התחום האחר הרלבנטי.

9.2 מסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי

- א. היקף הלימודים הוא 32 שש"ס.
- ב. הרכב הלימודים הוא:
- 1) שיעור חובה – "תורת המשפט – תופעת המשפט בפרספקטיבות תיאורטיות", יילמד בשנה הראשונה. סך שעות לימוד: 4 שש"ס.
  - 2) סדנת הכנה למחקר בהיקף 2 שש"ס תלמד בשנה ראשונה.
  - 3) שיעורי בחירה בהיקף של 18 שש"ס מתוך השיעורים לתואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים ו/או שיעורים נבחרים מתואר הבוגר ו/או שיעורים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה. לפחות 12 שש"ס יילמדו בפקולטה למשפטים.

הפקולטה למשפטים

4 שני סמינריונים מתוך הסמינריונים לתלמידי תואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים ו/או סמינריונים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה ו/או סמינריונים המוצעים לתואר בוגר, כאשר לפחות סמינר אחד יילמד בפקולטה למשפטים. סמינר אחד יילמד בשנה הראשונה, והאחר בשנה השנייה. סך שעות הלימוד: 8 ש"ס.

ג. מבנה הלימודים

שנה ראשונה

שיעור חובה	4	שש"ס
שיעורי בחירה	8-10	שש"ס
סמינר	4	שש"ס
סדנת הכנה	2	שש"ס
סה"כ	18-20	שש"ס

שנה שנייה

שיעורי בחירה	8-10	שש"ס
סמינר	4	שש"ס
סה"כ	12-14	שש"ס

ד. באישור יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני ניתן יהיה לשנות את חלוקת המקצועות בין השנים.

פרויקט גמר מחקרי

ה. תלמיד במסלול זה יכתוב פרויקט גמר מחקרי בהיקף של עבודה סמינריונית מורחבת, או יבחר באחד מהסמינריונים שהוא כותב כפרויקט הגמר המחקרי. עבודה זו תשפט בידי מנחה העבודה ומורה נוסף.

ו. תלמידים שישתתפו בשני קורסים מחוץ לפקולטה למשפטים (סמינריון ושיעור בחירה), יידרשו להגיש את אחת העבודות הסמינריוניות (בין זו שתיכתב בסמינריון הנערך בפקולטה למשפטים, ובין זו שתיכתב בסמינריון הנערך בחוג אחר) בנושא בין-תחומי. עבודה זאת תיבדק הן על-ידי מורה הסמינר והן על-ידי מורה מן התחום האחר הרלבנטי.

10. איסור חפיפה

א. תלמיד אינו רשאי ללמוד מקצוע ששעת הוראתו חופפת באופן מלא או חלקי את שעת הוראה של מקצוע לימוד אחר אותו לומד התלמיד באוניברסיטה.

ב. תלמיד אינו רשאי לבחור מקצוע בחירה שתוכנו דומה באופן משמעותי לקורס אחר אותו למד במהלך לימודיו לתואר.

פרק ה' – נוכחות והשתתפות במפגשים לימודיים

11. חובת נוכחות ועמידה במטלות לימודיות

קיימת חובת נוכחות ומוכנות לשיעור. כל מורה יחליט על דרכי האכיפה ויודיע על כך כך הן בכתב והן בשיעור הראשון.

12. בדיקת נוכחות בסמינריון

- א. על אף האמור בסעיף 11 לעיל, מורה יבדוק ויוודא נוכחות התלמידים בכל המפגשים בסמינריון.
- ב. היעדרות ממפגש או אי-השתתפות בו מסיבה מוצדקת מחייבת מתן הודעה למורה הסמינריון מראש, אלא אם לא ניתן היה לעשות כן.

13. הפרת החובה

- א. מורה רשאי למנוע מתלמיד לגשת לבחינה או להגיש עבודה, או להפחית מציון התלמיד, אם הפר התלמיד את חובת הנוכחות או המוכנות, כפי שפורטו בסילבוס, ללא סיבה מוצדקת. הודעה על איסור הגישה תימסר לתלמיד ולמוזכירות.
- ב. מורה ירחיק תלמיד מסמינריון, אם התלמיד הפר חובתו לפי סעיף-קטן א'. הודעה על ההרחקה תימסר לתלמיד ולמוזכירות.
- ג. תלמיד רשאי לערער בפני יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני על החלטתו של מורה לפי סעיפים-קטנים א'-ב' לעיל.

פרק ו' – בחינות ועבודות

14. בחינות

- א. בלימודי תואר שני יתקיים מועד אחד בלבד של בחינת מעבר.
- ב. ציון המעבר בקורס הנלמד במסגרת לימודי תואר שני הוא 60.
- ג. תלמיד אשר לא ייגש לבחינה במועד הסדיר בגלל סיבה שהוכרה על-ידי ועדת המוסמך (מילואים, אשפוז בבית-חולים, לידה או אבל), יהיה רשאי להגיש בקשה להבחן במועד מיוחד. את הבקשה יש להגיש לוועדת המוסמך במוזכירות החוג.
- ד. ניתן לשפר ציון בקורס על ידי הרשמה מחדש למקצוע בשנה העוקבת. במקרה זה הציון האחרון קובע.
- ה. תלמיד שנכשל בקורס (למעט שיעור השלמה) רשאי לבחור בין חזרה על אותו הקורס או בחירה בקורס אחר. אם בחר ללמוד קורס אחר במקום הקורס שנכשל בו, עליו לקבל את אישור יו"ר הוועדה. אם בחר בקורס אחר, יירשם הציון "נכשל" בגליון הציונים, אך לא יחושב במוצע הכללי.
- ו. תלמיד רשאי לחזור על קורס שנכשל בו פעם אחת בלבד. כשלוש שני בקורס מחייב הפסקת לימודים.
- ז. תלמיד שנכשל בשני קורסים ימצא במצב לימודים לא תקין ויופסקו לימודיו.
- ח. מורה האחראי לקורס חייב למסור ציוני בחינת מעבר תוך חמישה עשר ימים מיום הבחינה. ניתן לקבל הארכה מעבר לתקופה זו מן הדיקן.

15. ערעור על בחינה

א. זכות ערעור

- תלמיד רשאי להגיש ערעור על ציון הבחינה בהתאם למפורט להלן:
1. מטרת הערעור לוודא שלא נפלה טעות מהותית במתן הציון.
  2. לא יוגש ערעור שבו בקשה להערכה מחדש של הבחינה.
  3. המערער יפרט את נימוקי הערעור תוך התייחסות נקודתית לתוכן הבחינה.
  4. הוגש ערעור על הציון, תיבדק הבחינה על-ידי מורה המקצוע. במקרה זה עשויה הבחינה כולה להיבדק מחדש, והציון שייקבע על-ידי המורה עלול להיות נמוך מן הציון המקורי.

ב. הסברים לאחר הבחינה, קבלת צילום מחברות הבחינה וערעור על ציון הבחינה

1. מועד ההסברים ייקבע ליום פרסום הציונים. ההסברים יינתנו על ידי המורה או על ידי עוזר ההוראה.
2. במקצוע בו המורה יבקש לפרסם פתרון כתוב לא יתקיים מועד ההסברים. הפתרון הכתוב יימסר עם החזרת הבחינות.
3. המרצה ימסור את מחברות הבחינה למזכירות התלמידים (לפני תחילת מועד ההסברים). בכל מקרה המרצה לא ימסור את מחברות הבחינה לתלמידים.
4. תלמיד יכול להגיש ערעור על ציון הבחינה עד סוף יום העבודה העשירי (שעה 14:00) של מזכירות התלמידים שלאחר יום פרסום הציונים. לא תתאפשר הגשת ערעור מעבר לתקופה המצויינת.
5. הערעור יוגש בעילום שם למזכירות התלמידים על גבי טופס ערעור. נפגעה האנונימיות של התלמיד המערער, יידחה הערעור על הסף.
6. חל איסור מוחלט לשוחח עם מורה הקורס על הערעור במהלך קריאת הערעור על ידי המורה. איסור זה חל כל עוד לא פורסמה החלטת המורה על הערעור.

16. סמינריונים

א. כללים להגשת עבודה סמינריונית:

- 1) תלמיד יחבר בעצמו את עבודתו ולא יסתמך, יצטט או יעתיק ממקור אחר, אלא אם כן ציין זאת במפורש, כמקובל בעבודות אקדמאיות.
- 2) תלמיד ימסור את עבודתו הסמינריונית בשני עותקים למזכירות התלמידים. המזכירות תציין את יום קבלת העבודה, ותעביר עותק אחד למורה. עותק נוסף יועבר לספריית המורים שבפקולטה.
- 3) מועדי הגשת הסמינריונים שבפקולטה למשפטים הינם:
(א) סטודנט המשתתף בסמינריון בסמסטר א', יגיש את עבודתו לא יאוחר מהיום האחרון ללימודים בסמסטר ב' העוקב.
(ב) סטודנט המשתתף בסמינריון בסמסטר ב', יגיש את עבודתו לא יאוחר מהיום הראשון ללימודים בשנה העוקבת.

- (ג) מורה אינו רשאי לאשר דחייה במועד הגשת העבודה הסמינריונית. במקרים חריגים ביותר ניתן להגיש בקשה לדחיית מועד ההגשה של עבודה סמינריונית ליו"ר ועדת תואר שני של הפקולטה.
- 4) המורה יסיים בדיקתה של עבודה סמינריונית תוך 60 ימי עבודה מיום שנמסרה למזכירות הפקולטה. דרש המורה תיקונים או השלמות לעבודה, יחושב מועד סיום הבדיקה ומתן הציון 60 יום מתאריך מסירת העבודה בשנית.
- 5) אין התלמיד רשאי לפרסם את העבודה הסמינריונית, אלא באישור המורה.
- 6) חל איסור מוחלט להגיש אותה עבודה לשני סמינריונים שונים. ביקש התלמיד להשתמש בעבודה סמינריונית שהגיש למורה אחר לצורך כתיבת עבודה סמינריונית נוספת, יבהיר זאת למורה הסמינריון ויקבל בכתב את אישור שני המורים. האישור יועבר ליושב ראש הוועדה.

פרק ז' – עבודת גמר מחקרית (תיזה)

17.

- א. כל תלמיד יבחר מנחה עם אפשרות לצרף מנחה שותף או שני מנחים שותפים נוספים. על התלמיד לקבל הסכמת המנחה או המנחים. **עד סוף שנה א'** על התלמיד למסור לוועדה את שמות המנחה או המנחים, בלוויית הסכמתם בכתב להנחותו ותחום העבודה. המנחים יאושרו סופית על-ידי הוועדה ועל-ידי הרשות ללימודים מתקדמים. אם התלמיד לא הצליח למצוא מנחה, יודיע על כך לוועדה ללימודי תואר שני, שתסייע במציאת מנחה מתאים.
- ב. לפי התקנון ללימודים מתקדמים של אוניברסיטת חיפה, יכולים להנחות עבודת גמר: **מנחה:** כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'. **מנחה שותף:** כל איש סגל המוסמך לכהן כמנחה, כל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה ומעלה במסלול א', כל איש סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול ג' (מומחה) באוניברסיטת חיפה או במוסד אקדמי מוכר אחר.
- חריגים:** אישור מנחה, מנחה שותף או חבר אחר בוועדה המנחה, שאינו עומד בתנאים חייב בהמלצה מנומקת של הוועדה ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. במקרים חריגים רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים, לפי המלצה מנומקת של הוועדה, לתת אישור הנחיה קבוע לחבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה, אשר ישמש כמנחה יחיד לעבודת הגמר.
- למנחה יהיה מנוי בהיקף של חצי משרה לפחות בפקולטה בו רשום התלמיד ללימודי התואר השני. דרישה זו איננה חלה על המנחים השותפים. מינוי מנחה שאינו ממלא תנאי זה חייב באישור הרשות ללימודים מתקדמים.
- ג. כל תלמיד שאושר לו מנחה יגיש לוועדה לא יאוחר **מסוף סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה** הצעת מחקר מודפסת, בהיקף של עד 10 עמודים. ההצעה תאושר ותיחתם על-ידי מנחה העבודה. ההצעה תכלול:
- (1) תיאור הנושא.

- (2) סקירה של הספרות (לרבות חקיקה ופסיקה) הקיימת בנושא.
  - (3) פירוט מטרות המחקר (לרבות תיזה מוצעת – אם קיימת, ותרומה מחקרית צפויה).
  - (4) ראשי פרקים מפורטים.
  - (5) רשימה ביבליוגרפית ראשונית.
- ד. הוועדה תשקול אם להעביר את ההצעה לחוות-דעת של שופט יחיד. עם קבלת חוות-הדעת תחליט הוועדה אם לאשר את ההצעה, לדרוש תיקונים או לדחותה. הוגשה הצעה מתוקנת – תחליט הוועדה אם לאשרה. אם אושרה ההצעה, תועבר ההחלטה לרשות ללימודים מתקדמים.
- ה. עבודת הגמר המחקרית תוגש מודפסת וכרוכה ב־5 עותקים לוועדה, כשהיא מאושרת וחתומה על-ידי המנחה, לא יאוחר מתום שנה מיום אישור הצעת המחקר. חריגה מתקופה זאת טעונה אישור מראש של יושב-ראש הוועדה. בקשה מנומקת להארכה תוגש בכתב, כשהיא חתומה על-ידי המנחה, לא יאוחר מחודש לפני תום המועד.
- ו. אורך העבודה יהיה בין 100 ל-180 עמודים מודפסים ברווח כפול. הערות השוליים (שמותר להדפיס ברווח קטן יותר) ייכללו במניין העמודים. חריגה מהיקף זה טעונה אישור של יושב-ראש הוועדה. בקשת האישור המנומקת תיחתם על-ידי מנחה העבודה. לעבודה יצורפו תמצית ורשימה ביבליוגרפית מלאה.
- ז. עבודת הגמר המחקרית תוערך ותישפט על-ידי:
- (1) מנחה העבודה.
  - (2) שופט נוסף, לפי החלטת הוועדה.
- הוועדה תשתדל למסור את העבודה לשופט שאינו חבר סגל של הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת חיפה. העברת חוות-הדעת של השופטים בחלקן או בשלמותן לידיעת התלמיד תעשה בעילום שם או שלא בעילום שם, בהתאם לבקשת השופט.
- ח. הציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית יחושב כממוצע של ציוני השופטים: ציון המנחה או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה הנוסף, וציון השופט הנוסף.
- ט. כאשר ההפרש בין הציון שהעניק המנחה לעבודה (או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה השותף) לבין הציון שהעניק השופט הנוסף לעבודה עולה על 15 נקודות, תמנה הוועדה, בהיוועצות עם המנחה/ים, שופט נוסף. הציון של עבודת הגמר יחושב במקרה כזה כממוצע של ציוני כל השופטים.
- י. ניתן לערער על ציון עבודת גמר רק במקרה של כישלון (כשממוצע ציוני כל השופטים הוא פחות מ-76). במקרה של ערעור תמנה הוועדה שופט נוסף והציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית יהיה ממוצע ציוני כל השופטים. לא יתאפשר ערעור נוסף.

פרק ח' – פרויקט גמר מחקרי

18.

- א. כל תלמיד יבחר עד לסוף סמסטר א' של שנת הלימודים השניה שלו את אחד מהסמינריונים אליהם הוא רשום כפרויקט גמר מחקרי או יציע נושא אחר לפרויקט הגמר המחקרי.
- ב. עבודה זו תוגש עד ליום הלימודים האחרון של שנה ב'.
- ג. עבודה זו תוגש מודפסת בשלושה עותקים.
- ד. אורך העבודה לא יעלה על 60 עמודים מודפסים ברווח כפול. הערות השוליים (שמותר להדפיס ברווח קטן יותר) יכללו במניין העמודים. חריגה מהיקף זה טעונה אישור של יושב-ראש הוועדה. בקשת האישור המנומקת תיחתם על-ידי מנחה העבודה. לעבודה יצורפו תמצית ורשימה ביבליוגרפית מלאה.
- ה. פרויקט הגמר יוערך וישפט על ידי: (1) מנחה העבודה; (2) שופט נוסף לפי החלטת הוועדה.
- ו. השופטים רשאים להחליט גם על בחינה בעל פה בנושא העבודה.
- ז. כאשר ההפרש בין הציון שהעניק המנחה לעבודה (או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה השותף) לבין הציון שהעניק השופט הנוסף לעבודה עולה על 15 נקודות, תמנה הוועדה, בהיוועצות עם המנחה/ים, שופט נוסף. הציון של עבודת הגמר יחושב במקרה כזה כממוצע של ציוני כל השופטים.
- ח. ניתן לערער על ציון עבודת גמר רק במקרה של כישלון (כשממוצע ציוני כל השופטים הוא פחות מ-76). במקרה של ערעור תמנה הוועדה שופט נוסף והציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית יהיה ממוצע ציוני כל השופטים. לא יתאפשר ערעור נוסף.

פרק ט' - ציון סופי לתואר

19.

19.1 הציון הסופי לתואר במסלול א' יורכב כדלקמן:

- א. ציון עבודת גמר: 50%. ציון מינימום – 76.
- ב. ציוני שיעורים וסמינריונים: 50%. ציון מינימום – 60.
- ציון מינימום כולל לתואר – 76.

19.2 הציון הסופי לתואר במסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי יורכב כדלקמן:

- א. ציון פרויקט גמר מחקרי: 30%. ציון מינימום – 76.
- ב. ציוני שיעורים וסמינריונים: 70%. ציון מינימום – 60.
- ציון מינימום כולל לתואר – 76.

תוכנית לימודים במשפט עברי – היבטים היסטוריים ותרבותיים (בשיתוף הפקולטה למדעי הרוח)

מטרת הלימודים

התרבות היהודית העתיקה על גילגוליה ההלכתיים, המטה הלכתיים והספרותיים, נמצאת ביסודן של דילמות רבות המעסיקות את החברה הישראלית והיהודית בימינו. הקיטוב והמתח הנוצרים במהלך הדיון בדילמות אלה נובעים במקרים רבים מהבורות במקורות היהודיים של חלק מהציבור ומהבקיאות, ללא ביקורת, של החלק האחר.

תחומים אלה: משפט, היסטוריה ותרבות, מזינים זה את זה וראויים לאינטגרציה של מחקר והוראה אקדמיים. שכן, המשפט העברי ויסודותיו במקרא ובעיקר בספרות חז"ל מצויים במשך מאות שנים במרכז מציאות החיים והיצירה התרבותית של העם היהודי.

המסלול המוצע בזאת ללימודי תואר שני, מבקש לשלב בין שתי הדיסציפלינות, זו המשפטית וזו ההיסטורית-תרבותית. מטרת תוכנית הלימודים היא לספק כלים לרכישת ידע במקורות התרבות היהודית והמשפט העברי, ולפתח יכולת ללמוד ולחקור אותם בדרך ביקורתית, ועל פי מתודה המדגישה את ההתפתחות ההיסטורית של ההלכה. המסלול יכול לתכנית גרעינית ובה 6 קורסי חובה וכן 5 קורסים נוספים בתולדות ומחשבת ישראל ו/או במשפטים לפי בחירת התלמיד.

תנאי קבלה

כדי להתקבל ללימודים בתכנית המוצעת על התלמידים לעמוד בתנאי הקבלה הבסיסיים של אוניברסיטת חיפה לתואר שני. תואר ראשון במדעי היהדות, או במשפטים, ממוסד מוכר בארץ או בחו"ל, בממוצע ציונים משוקלל שאינו נופל מ-80, עם שיקול דעת גם לגבי מועמדים עם ממוצע נמוך מזה אך שאינו נמוך מ-76.

בוגרי תואר ראשון במדעי היהדות ירשמו ללימודי תואר שני בחוג לתולדות ישראל.

בוגרי תואר ראשון במשפטים ירשמו ללימודי תואר שני בפקולטה למשפטים.

לימודי השלמה:

מועמדים שהרקע האקדמי שלהם אינו בלימודי משפטים יידרשו להשלים שני קורסים אחד בן 4 ש"ס במבוא למשפט והאחר בן 4 ש"ס במבוא למשפט העברי. מועמדים שהרקע האקדמי שלהם אינו בלימודי היהדות ידרשו להשלים קורס בן 4 ש"ס במבוא לתורה שבעל פה.

חובות הלימוד

התוכנית תהיה דו-שנתית. לבוגרים של תולדות ישראל הלימודים יהיו בהיקף של 36 ש"ס במסלול המחקרי ו-44 ש"ס במסלול הלא מחקרי. לבוגרים של משפטים הלימודים יהיו בהיקף של 28 ש"ס במסלול המחקרי ו-32 ש"ס במסלול הלא מחקרי.

הפקולטה למשפטים

כל התלמידים ידרשו לכתוב שתי עבודות סמינריוניות בקורסי החובה, אחת בתולדות ישראל, ואחת במשפטים.
תלמידי מסלול ב' יכתבו עבודה סמינריונית נוספת במסגרת קורסי הבחירה.
תלמידי מסלול א' יחוייבו בכתיבת עבודת גמר מחקרית ותלמידי מסלול ב' יחוייבו בבחינת גמר או פרויקט גמר.

מוסמכי התכנית בכל חוג יקבלו ספח התמחות המעיד על התמחותם במשפט עברי-הבטיים היסטוריים ותרבותיים

היקף הלימודים יהיה כדלקמן:

מסלול ב' (לא מחקרי)		מסלול א' (מחקרי)		
לבוגרי משפטים 20 (5 קורסים)	לבוגרי מדעי הרוח 20 (5 קורסים)	לבוגרי משפטים 20 (5 קורסים)	לבוגרי מדעי הרוח 20 (5 קורסים)	לימודי חובה
12 (3 קורסים)	24 (6 קורסים)	8 (2 קורסים)	16 (4 קורסים)	לימודי התמחות
סה"כ 32	סה"כ 44	סה"כ 28	סה"כ 36	

שקול הציונים

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:
עבודת גמר 50%
שאר הקורסים 50%
סה"כ 100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:
פרויקט גמר או בחינת גמר 30%
שאר הקורסים 70%
סה"כ 100%

הפקולטה

ללימודי רווחה ובריאות

דיקן הפקולטה: פרופ' צבי איזיקוביץ
ראש מינהל הפקולטה: גב' טובה גרימברג

הפקולטה ללימודי רווחה ובריאות אושרה להקמה על-ידי מוסדות האוניברסיטה והמועצה להשכלה גבוהה בשנה"ל תשנ"ו.

הסיבות להקמתה נעוצות בעיקר במגמות ההתמקצעות אשר החלו להתפתח בכל האוניברסיטאות בעולם וגם בישראל. כמו כן קיים גם צורך בולט בצפון הארץ למסגרת לימודית אקדמית לשורת מקצועות בתחומי הרווחה והבריאות.

הקמת הפקולטה מאפשרת, בין השאר, הידוק שיתוף הפעולה עם הטכניון ובעיקר עם הפקולטה לרפואה שבו. זאת משום שבחלק ניכר ממקצועות הבריאות דרושה התמחות במדעי ההתנהגות והמינהל מחד ובתחומי הרפואה מאידך.

בשלב הנוכחי מעוגנות בפקולטה היחידות הבאות:

- א. **בית-הספר לבריאות הציבור** – תואר שני בבריאות הציבור MPH, מכשיר מומחים לקידום בריאות האוכלוסייה לעבודה במסגרות בריאות הציבור ולניהול מערכות הבריאות. הלימודים ישלב מיומנויות מחקריות ויכולת מעשית.
- ב. **בית-הספר לעבודה סוציאלית** ובו לימודים חד-חוגיים לתואר ראשון, שני ושלישי.
- ג. **החוג לבריאות נפש קהילתית** – לתואר שני. החוג יכשיר חוקרים ואנשי מקצוע מומחים בתחום בריאות נפש קהילתית שימלאו תפקידים בכירים בשירותי הרווחה והבריאות, ויפתח גופי ידע לקידום שירותי בריאות נפש קהילתית.
- ד. **החוג להפרעות בתקשורת** (חד-חוגי, שלוש וחצי שנים) לתואר ראשון – נועד להכשיר אנשי מקצוע עם ידע מדעי, תיאורטי וקליני וכישורים עדכניים לעבודה כקלינאים בתחום השפה, הדיבור, השמיעה והפרעות בתקשורת.
- ה. **החוג ללימודי זיקנה** – גרונטולוגיה. חוג לתואר שני המכשיר עבודה לסגל אקדמי בהוראה ובמחקר וכח-אדם מקצועי ומיומן להתערבות, ניהול ומנהיגות בכירה בשירותי הרווחה והבריאות לזקנים.
- ו. **החוג לסייעוד** (חד-חוגי, ארבע שנותי) לתואר ראשון – המשותף לפקולטה ללימודי רווחה ובריאות ולפקולטה לרפואה בטכניון, מכשיר את סגל הסייעוד של המאה ה-21 במכלול התפקידים אשר יידרשו בתחומי המינהל והטיפול הבריאותי.

- ז. **החוג לפיזיותרפיה** (חד-חוגי, ארבע שנותי) לתואר ראשון – מטרת החוג להכשיר אנשי מקצוע עם ידע, מיומנויות ועמדות הנחוצים למתן שירות פיזיותרפיה ברמה גבוהה.
- ח. **החוג לריפוי בעיסוק** (חד-חוגי, שלוש וחצי שנים) לתואר ראשון – המשותף לפקולטה ללימודי רווחה ובריאות ולפקולטה לרפואה בטכניון. מטרת הלימודים להכשיר אנשי מקצוע עם ידע וכישורים עדכניים בתחומי הריפוי בעיסוק.
- תואר שני בריפוי בעיסוק – המכשיר עתודה לתפקידי מחקר, הוראה והדרכה קלינית במסגרות אקדמיות וכוח אדם מיומן בקדמת הידע, לניהול ומנהיגות במקצוע, במערכות הבריאות, החינוך והרווחה.
- ט. **החוג לשירותי אנוש** (דו-חוגי) לתואר ראשון – החוג המקנה ידע העומד ביסוד פעולת ארגונים ועיסוקים בתחום שירותי אנוש, אופיים הייחודי של ארגוני שירות והיבטים ארגוניים ובין-אישיים של תהליכי שירות, ומפתח הבנת תהליכים בתחום זה.

הפקולטה ללימודי רווחה ובריאות

מרכז קליני בין-תחומי

ראש המרכז: ד"ר רבקה יהב

מטרת המרכז לספק שרותי הוראה קלינית ושרותי אבחון, מניעה, יעוץ וטיפול בתחומי בריאות הנפש והגוף, בראיה בין-תחומית.

יעדי המרכז:

1. מתן שירות לקהילה בתחומים כגון: הפרעות בתקשורת, שמיעה, פיזיותרפיה, טיפול פסיכותרפואטי, גרונטולוגיה, ריפוי בעיסוק ועוד.
2. הדרכת סטודנטים ומתן הזדמנות והתנסות לימודית ברמה גבוהה.
3. ייעוץ לאנשי מקצוע.
4. עריכת מחקר קליני בתחום הערכת הטיפול.
5. בניית מודלים של שירותים חדשניים בתחומים בהם אין שירותים כאלו.

המרכז יכלול שמונה מסגרות מקצועיות, קליניקות וגופי ייעוץ בהתאם לחוגי הפקולטה (עבודה סוציאלית, בריאות הציבור, הפרעות בתקשורת, סיעוד, ריפוי בעיסוק, שירותי אנוש, גרונטולוגיה, פיזיותרפיה ובריאות נפש קהילתית).

הטיפולים יינתנו ברמת הפרט, המשפחה, הקבוצה והארגון.

בית הספר לבריאות הציבור

לימודים לתואר שני בבריאות הציבור MPH

Master of Public Health

לימודים לתואר שני בניהול מערכות בריאות MHA

Master of Health Administration

ראש ביה"ס: פרופ' שי לין

ראש מגמת בריאות הקהילה והסביבה: פרופ' שמואל רשפון

ראש מגמת קידום בריאות: ד"ר אורנה בראון-אפל

ראש מגמת אפידמיולוגיה: ד"ר אבשלום סטרולוב

ראש מגמת מינהל מערכות בריאות וראש תכנית MHA: ד"ר יצחק זיידס

חברי הסגל האקדמי

פרופ' מן המניין:	פרופ' שמואל אידלמן, פרופ' רפי כראל, פרופ' שי לין.
פרופסור חבר:	ד"ר שמואל רשפון (מומחה).
מרצה בכיר:	ד"ר אורנה בראון-אפל, ד"ר ליאורה אור* (מומחה), ד"ר מיכה ברחנא* (מומחה), ד"ר יצחק ברלוביץ* (מומחה), ד"ר יצחק זיידס (מומחה), ד"ר סטרולוב אבשלום* (מומחה), ד"ר ליטל קינן-בוקר.
מרצה:	ד"ר רונית אלמוג*, ד"ר מיכל חמו-לוטם* (מומחה), ד"ר מיכל כהן-דר*, ד"ר אפרים לב, ד"ר אהוד מירון, ד"ר מאיר פוגטש (מומחה), ד"ר ברנדה פליקשטיין (מומחה)*, ד"ר ליהה רובין* (מומחה).
עמיתי הוראה:	ד"ר רונית אנדוולט, פרופ' צבי בורוכוביץ, ד"ר נאוה בלום, ד"ר ניסים בן דוד, ד"ר ענת גסר-אדלסברג, ד"ר גרשון גרונפלד, ד"ר מרינה דימנט, ד"ר ענת דרדזיהבי, ד"ר שלמה הראלי, מר מנחם טל, ד"ר דפנה כרמלי, גב' דיאן לוי-זמיר, גב' לילך מלויל, פרופ' דוד פרג'י, ד"ר שי צפרי, ד"ר ענת קליין, ד"ר יעקב רוזנפלד, ד"ר נירה רייס, ד"ר קרין שלום.

* דרגה מוצעת

מזכירות ביה"ס

עוזר מינהלי לראש ביה"ס: **גב' גילה אסס**

מזכירות: **גב' עירית בן יעקב**

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10.00-12.00

טלפון: 04-8288675, 04-8288597 פקס: 04-8288637

מיקום: קומה 21, מגדל אשכול, חדר 2102

דואר אלקטרוני: gassas@univ.haifa.ac.il

אתר ביה"ס באינטרנט: <http://hw.haifa.ac.il/publichealth/hebrew>

מטרת הלימודים

הצטברות המידע על גורמים המשפיעים על בריאות וחולי הביאו לכך, שאם פעם התייחס בעיקר לגורמים ביולוגיים ורפואיים, הרי עתה מכירים בגורמים התנהגותיים, חברתיים, סביבתיים, ביולוגיים, גנטיים, ארגוניים, מדיניים וכלכליים, כמשפיעים על מצב הבריאות של פרטים ואוכלוסיות. בריאות הציבור הנה משאב מרכזי של חברה פעילה ומתפתחת, ושמירה על בריאות הציבור במובן הרחב ביותר הנה בסיס חיוני לכל מדינה וחברה. מכאן, שפעילות לקידום בריאות הציבור צריכה לכלול לא רק פיתוח אמצעי אבחון וטיפול במסגרות רפואיות, אלא בעיקר פיתוח סביבה וחברה, התומכות באיכות חיים גבוהה. גם אם אופי הפעילויות של בריאות הציבור ותוכן משתנה במהירות בשל השתנות הטכנולוגיה ובשל שינויים בערכים חברתיים, הרי מטרת פעילות כזו נשארת כשהיו: לשפר את הבריאות של אוכלוסייה על ידי פעילות מאורגנת של האוכלוסייה עצמה ומוסדותיה.

בית הספר לבריאות הציבור הינו מסגרת רבת-תחומית להכשרת אנשי מקצוע המסוגלים להתמודד עם היקף הידע הקיים ועם מערכות משתנות, בעלות גוון עיוני, מעשי ותוכני.

מבנה הלימודים

לבית הספר שני מסלולים האחד כולל ביצוע עבודת גמר מחקרית (תיזה) והשני כולל כתיבת פרויקט גמר מחקרי.

שעות הלימוד הן 36 ש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות) במסלול הכולל כתיבת עבודת תיזה ו-44 ש"ס במסלול עם כתיבת פרויקט גמר מחקרי (46 שעות בתכנית MHA במגמת ניהול מערכות בריאות).

הלימודים כוללים נוכחות בפורום "בית ספרי".

כל סטודנט יהיה חייב להשתתף במפגש להכרת הספרייה, במהלך הסמסטר הראשון ללימודיו. במסלול הכולל כתיבת עבודת תיזה תהייה חובת השתתפות בקורס "שיטות מחקר לתיזה". במסלול הכולל כתיבת פרויקט גמר מחקרי תהייה חובת השתתפות בקורס "שיטות מחקר לפרויקט גמר מחקרי".

הלימודים כוללים שני ימי לימוד בשבוע, במשך שנתיים.

* ביה"ס רשאי לדרוש הצגת התיזה בפורום של ביה"ס או של מגמת הלימוד.

בבית הספר 4 מגמות לתואר Master of Public Health, MPH

ותוכנית לימודים לתואר Master of Health Administration, MHA

ארבע המגמות לתואר MPH:

1. בריאות הקהילה והסביבה:

ראש המגמה: פרופ' שמואל רשפון

מגמה השמה דגש על בריאות הצבור בשטח, כולל ניטור מצבי בריאות ומחלה, מניעת מחלות, עיצוב מדיניות בריאות הציבור ויישומה והשפעת הסביבה על הבריאות. מגמה זו מספקת לתלמידיה כלים להבנת שירותי הבריאות בקהילה, להפעלתם ולפיתוחם.

2. קידום בריאות:

ראש המגמה: ד"ר אורנה בראון-אפל

קידום בריאות הנו תהליך המאפשר לאנשים להגדיל את שליטתם על מצב בריאותם ולשפרו. העקרונות הבאים הינם הבסיס של קידום בריאות האוכלוסייה:

- ◆ התייחסות כוללת ולא ממוקדת דווקא באוכלוסיית חולים
- ◆ תפיסה אקולוגית הדוגלת ביצירת סביבה המאפשרת בריאות מרבית לאוכלוסייה.
- ◆ שימוש בשיטות רב תחומיות לעידוד בריאות (תקשורת, חינוך, חקיקה, הקצאת משאבים, שינויים ארגוניים, פיתוח קהילתי).
- ◆ העצמה ברמת הפרט והקהילה.

קידום בריאות הינה פעילות חברתית ובריאותית, המופעלת באמצעות בניית מדיניות ציבורית תומכת בריאות, בניית סביבה תומכת בבריאות, בניית מיומנויות אישיות, חיזוק הפעילות הקהילתית, והכוונה של שירותי הבריאות לקהילה ולמניעה. במגמה זו יוכשרו מומחים בתכנון, הפעלה והערכה של תוכניות קידום בריאות בכל האסטרטגיות. ההכשרה תכלול גם עבודה מעשית.

3. אפידמיולוגיה:

ראש המגמה: ד"ר אבשלום סטרולוב

האפידמיולוגיה מהווה מדע בסיס להערכה ומחקר בבריאות הציבור. יעדי ההוראה במגמה זו הינם להקנות יכולות שימוש במונחים אפידמיולוגים ושיטות אפידמיולוגיות, להקנות יכולת ביצוע והערכה ביקורתית של מחקרים אפידמיולוגים. האפידמיולוגיה הינה מדע הבסיס להערכת שרותי הבריאות, לקבלת החלטות קליניות בחיי היום יום של איש הבריאות, למחקר בתפוצת המחלות והסיבות שהביאו לתפוצה זו, ולפיתוחים חדשניים בתחום הטיפול התרופתי וניסויים קליניים. שימושי האפידמיולוגיה בתחומי בריאות הציבור הינם רבים בהיותה המדע המרכזי המשלב את אמנות הריפוי עם המדעים המדויקים, תוך ניסיון להביא לרפואה את המימדים והמדדים הכמותיים בכל תחומי הבריאות. האפידמיולוגיה משתמשת במונחים כשעורי תחלואה, מדידת תחלואה חדשה והתפרצויות, ועוסקת הן בנושאי הבריאות הקלאסיים כמו מחלות זיהומיות והן במגפות המודרניות של העולם המערבי: מחלות לב, סרטן ועוד. יעדי ההוראה במגמה זו יהיו להכשיר מומחים בעלי ידע ושימוש במונחים ושיטות

אפידמיולוגיות, תוך הקניית יכולות ביצוע והערכה ביקורתית של מחקרים אפידמיולוגיים. ההכשרה גם תכלול ביצוע מחקר אפידמיולוגי בתחומי ההתעניינות או העבודה של הסטודנט.

4. מנהל מערכות בריאות:

ראש המגמה: ז"ר יצחק זיידס

המגמה מיועדת למנהלים בכל שטחי הבריאות, לרופאים מתמחים במנהל רפואי, ולכאלו המכשירים עצמם לניהול בשטחי הבריאות. בנוסף מיועדת המגמה לאנשי מחקר משטחי מדעי החברה והרפואה הרוצים להכשיר את עצמם לעיסוק בתחומי המדיניות, הארגון והניהול של מערכת הרפואה הישראלית ומוסדותיה. הלימודים ישלבו מיומנויות ניהוליות, מחקריות ויכולת מעשית לפעול במוסדות הבריאות והקהילה בתחומים הנלמדים.

תוכנית הלימודים לתואר MHA – ניהול מערכות בריאות

ראש התוכנית: ז"ר יצחק זיידס

תכנית ה-MHA נותנת רקע רחב בתחומים הקשורים לניהול. מערכת הבריאות הנה אחת מהגדולות והמורכבות במדינה המודרנית. בישראל צורכת המערכת כ-8.5% מן התוצר הלאומי ו-12% מכוח העבודה. ארגוני הבריאות, קופות החולים ובתי החולים, מנהלים תקציבים גדולים וכוח אדם ניכר. המגמות בתחום מוכרות: הוצאה גוברת לבריאות, העמקת הידע והגדלת היכולת הטכנולוגית הרפואית, ביזור, ותחרות מבוקרת. הללו מחייבים הכשרת כוח אדם ניהולי בעל ראיה כוללת בתחומי הרפואה, הבריאות, המשפט, הניהול והכלכלה. מורי התוכנית יבואו מן המגזר הרפואי, המנהלי, הכלכלי, החברתי והמדיני. מיועד לתלמידים ממקצועות הבריאות כגון רופאים, אחיות, אנשי ניהול וכד', בעלי הכשרה אקדמית אחרת, המתעדים להיכנס לתפקידי ניהול במערכת הבריאות. ייחודה של התוכנית לניהול מערכות בריאות, במסגרת בית הספר לבריאות הציבור באוניברסיטת חיפה, הוא בגישה כוללת, בין תחומית, המשלבת לימודי מניהל על היבטי המדיניות האירגון, הניהול העיסקי והכלכלה שבהם עם הדגשים חברתיים ובריאותיים-רפואיים והקשר למדעי החברה והסביבה.

מקבץ קורסי בחירה שיפתחו השנה ובהמשך בנושאי בריאות הסביבה והעובד מופיעים באתר האינטרנט של ביה"ס.

תנאי הקבלה לכל תכניות הלימוד בביה"ס – MPH ו-MHA

- ◆ בוגרי תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל ממדעי הבריאות, החיים, הרווחה והחברה בציון ממוצע של לפחות 80, ולא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ◆ מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.
- ◆ לבוגרים אשר לימודי התואר הראשון שלהם אינם ממדעי הבריאות, החיים, הרווחה והחברה תידרשנה השלמות במקצועות כגון סטטיסטיקה, סוציולוגיה או ביולוגיה. קורסי ההשלמה אינם במניין שעות הלימודים לתואר.
- ◆ תינתן עדיפות לבעלי ניסיון בעבודה.

- ◆ בחינת כניסה באנגלית בציון 80 ומעלה.
- ◆ שני מכתבי המלצה.
- ◆ ידע בסיסי במערכות מידע ושימושי מחשב.
- ◆ מועמדים יזומנו לראיונות קבלה לפי דרישות ביה"ס.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית, ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לזכאותו לתואר.
- ◆ מספר התלמידים בתוכנית מוגבל. על כן יתקבלו קודם מועמדים עם דרישות קדם וכישורים הטובים ביותר.

תוכנית הלימודים

תוכנית הלימודים בכל מגמה כוללת לימודי חובה לכל בית הספר, לימודי חובה של כל מגמה, ולימודי בחירה. מתוך לימודי הבחירה יש ללמוד לפחות 8 שעות מלימודי הבחירה של המגמה. את שאר שעות הלימוד ניתן לבחור מכלל קורסי בית הספר, או מחוגים אחרים באוניברסיטה, לאחר אישור ראש המגמה.

במהלך הלימודים יש לכתוב לפחות שתי עבודות סמינריוניות. העבודות הסמינריוניות צריכות להיות אצל מרצים שונים, במסגרת קורסי המגמה, ובאופן אינדיבידואלי (עבודה ביחידים). (הנחיות מפורטות ניתן למצוא באתר האינטרנט של ביה"ס).

תוכנית הלימודים הקובעת היא לפי השנה בה החל הסטודנט את לימודיו.

שנה א':

קורסי חובה (לכל המסלולים וכל המגמות)

שש"ס	הקורס
2 שש"ס	*מבוא לבריאות הציבור בהקשר חברתי
2 שש"ס	אפידמיולוגיה
4 שש"ס	ביוסטטיסטיקה ותרגיל
2 שש"ס	**מבוא לבריאות הסביבה
2 שש"ס	שיטות מחקר
<u>2 שש"ס</u>	***יישומים באפידמיולוגיה
סה"כ: 12 שש"ס	

- * סטודנטים במגמה למינהל שיבחרו בקורס בחירה "ארגונים וניהולם" שניתן באותן שעות, יחויבו לקחת את קורס החובה "מבוא לבריאות הסביבה" בשנה ב'.
- ** לא חובה למגמת ניהול מערכות בריאות בתכנית MHA
- *** לא חובה למגמת מינהל מערכות בריאות במסלול פרויקט גמר מחקרי בשתי תכניות הלימוד.

שנה ב':

קורסי חובה לכלל תלמידי ביה"ס (לא במניין השעות של המסלול)

קורס חובה למסלול פרויקט גמר מחקרי: קורס הנחיה לפרויקט גמר מחקרי

בהיקף 2 שש"ס

קורס חובה למסלול כתיבת תזוה:

בהיקף 2 שש"ס

קורס שיטות מחקר לתזוה

קורסי חובה לפי מגמות שנים א'+ ב':

א. בריאות הקהילה והסביבה:

חיסונים – שנה א'

מדיניות בריאות הציבור – שנה א'

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 4 שש"ס

סה"כ: 8 שש"ס

ב. קידום בריאות:

שיטות תכנון מחקר והערכה בקידום בריאות – שנה א'

הפעלה והערכה של תוכניות בקידום בריאות – שנה ב'

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 4 שש"ס

סה"כ: 8 שש"ס

ג. אפידמיולוגיה:

ביוסטטיסטיקה למתקדמים – שנה א'

פרקים נבחרים ויישומים בבריאות הציבור בישראל

אפידמיולוגיה קלינית למתקדמים – שנה ב'

אפידמיולוגיה קלינית ישומית

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

סה"כ: 10 שש"ס

* הקורס אפידמיולוגיה למתקדמים של ד"ר בוקר מומלץ לתלמידי המגמה לאפידמיולוגיה.

ד. מינהל מערכות בריאות:

יסודות הכלכלה – שנה א'

מערכות בריאות בעולם – שנה א'

מערכת הבריאות בישראל – שנה א'

כלכלת בריאות – שנה ב'

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

סה"כ: 12 שש"ס

קורסי חובה בשנים א' + ב' בתכנית המאסטר בניהול מערכות בריאות MHA

יסודות הכלכלה – שנה א'

מערכות בריאות בעולם – שנה א'

מערכת הבריאות בישראל – שנה א'

חוק ומשפט בבריאות – שנה ב'

כלכלת בריאות – שנה ב'

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

סה"כ: 14 שש"ס

סטודנטים במסלול פרויקט גמר מחקרי בשתי התכניות חייבים בנוסף בקורסים הבאים:	
חשבונאות ותמחיר – שנה א'	בהיקף 2 שש"ס
יסודות המימון – שנה א'	בהיקף 2 שש"ס
אירגונים וניהול – שנה א'	בהיקף 4 שש"ס
מערכות מידע בבריאות – שנה ב'	בהיקף 4 שש"ס

* בנוסף יש ללמוד 8 שש"ס לפחות מתוך קורסי הבחירה של המגמה בה בחרת להתמחות, ולהשלים את מכסת השעות בקורסי בחירה מתוך כלל קורסי ביה"ס. באישור מיוחד ניתן לקחת קורסים גם ממגמות אחרות. ייתכנו שינויים במערכת הלימודים.

תנאי מעבר משנה לשנה:

- ◆ **ממוצע** ציונים של 65 לפחות בשלושת הקורסים הבאים (בהתאם לחובות המגמה): ביוסטטיסטיקה, שיטות מחקר, ואפידמיולוגיה יישומית ולא פחות מ-60 בכל קורס.
- ◆ מעבר לשנה שנייה במסלול עם כתיבת תיזה מחייב **ממוצע** ציונים של 75 לפחות בקורסים הבאים: ביוסטטיסטיקה, שיטות מחקר, אפידמיולוגיה, ואפידמיולוגיה יישומית (בהתאם לחובות המגמה).
- ◆ על סטודנטים להגיש נושא להצעת המחקר המאושר ע"י המנחה עד תום סמסטר ב של שנה א'.
- ◆ מעבר לשנה ב' במסלול תיזה מותנה באישור ראש המגמה. אי הגשת הצעת מחקר לתיזה המאושרת ע"י המנחה וקבלת אישור ראש המגמה משמעותם מעבר ללימודים בשנה ב' במסלול ללא תיזה.

שקלול הציונים

מסלול עם כתיבת תיזה:

עבודת התיזה	35%
קורסי חובה ובחירה	50%
עבודות סמינריוניות	15%

מסלול פרויקט גמר מחקר:

עבודת הפרוייקט	30%
קורסי חובה ובחירה	50%
עבודות סמינריוניות	20%

לפרטים נוספים ומעודכנים על התכנית, יש לפנות למזכירות ביה"ס או לאתר האינטרנט של בית הספר שכתובתו: <http://hw.haifa.ac.il/publichealth/hebrew>

בית-הספר לעבודה סוציאלית

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש בית-הספר:	פרופ' אורה גילבר
ראש תכנית ב"א:	ד"ר אילנה דבדבני
ראש תכנית מ"א:	ד"ר מיכל שמאי
ראש תכנית ד"ר:	פרופ' חסידה בן צור
ראש תכנית השלמות:	ד"ר נינה קורן-קריא

חברי הסגל האקדמי

פרופ' מן המניין:	פרופ' צבי איזקוביץ, פרופ' דוד גוטמן (אמריטוס), פרופ' אורה גילבר, פרופ' יחזקאל טלר (מומחה), פרופ' אריק רימרמן, פרופ' שלמה שרלין (אמריטוס).
פרופ' חבר:	פרופ' אמנון בהם (מומחה), פרופ' עדיטל בן-ארי, פרופ' חסידה בן-צור, פרופ' אליעזר זומר (מומחה), פרופ' יורם יובל (מומחה), פרופ' בן-ציון כהן, פרופ' יואב לביא (שבתון סמסטר ב').
מרצה בכיר:	ד"ר יגאל בן שלום* (מומחה), ד"ר אילנה דבדבני, ד"ר אירית הרשקוביץ, ד"ר זאב וינשטוק, ד"ר רבקה יהב (מומחה), ד"ר אמנון לזר, ד"ר יעל לצר (מומחה), ד"ר פייסל עזאיזה, ד"ר נינה קורן-קריא, ד"ר מיכל שמאי.
מורה בכיר:	גב' נאוה אלעד, גב' מרים בריל, גב' נורית נחמני.
מרצה:	ד"ר קרן אור חן*, ד"ר אורלי אינס קניג*, ד"ר גיא אנוש, ד"ר אלי בוכבינדר, ד"ר שרון גיל, ד"ר ישראל דורון, ד"ר מרים כהן (מומחה), ד"ר ענת פרוינד, ד"ר פנינה רון.
תלמיד מחקר המועסק בהוראה:	גב' אפרת ריבי, גב' טלי בוסתנאי, גב' סמדר גרטנר, גב' תמר דרוויש, גב' טובה וינרשטיין, מר עומר לנס, מר אמנון מיכאל, גב' שירי שמיר.

גב' נחמה אבירן, ד"ר אלי אברהמי, ד"ר לאה אונגר, ד"ר מיכל אייזנברג-משיח, גב' עירית אייזנברג, גב' סופי בנימין, ד"ר ארנון בר-און, ד"ר הדס גולדבלט, ד"ר דבורית גלעד, ד"ר רודיינא גרייסי, גב' רונית הרמתי, ד"ר סמיר זועבי, ד"ר תרצה יואלס, מר צבי יעקובי, ד"ר חנה לאופר, גב' מרתה לכסון, ד"ר ריטה מנונגרין, גב' אירית סולטמן, ד"ר חביאר סימונוביץ, גב' חיה פולק-שמואלי, ד"ר דנה פרילוצקי, ד"ר דנה צחר-רובין, מר דני קורן, מר דני קרפ, ד"ר נוגה רביב, מר יצחק רוזנר, גב' רות אן שדה, גב' מיכל שלו, גב' ורד שנער-גולן, מר גדעון תכלת.

עמית הוראה:

*דרגה מוצעת

מזכירות החוג

מינהלן ביה"ס: **גב' מינה קונסט**
חדר 514, קומה 5, מגדל אשכול
טלפון: 8240800, פנימי 2800

עוזר מינהלי לראש ביה"ס: **גב' ישראלה ברנד-זילברשטיין**
חדר 510, קומה 5, מגדל אשכול
טלפון: 8240811, 8240799, פנימי 2811, 2799
פקס: 04-8253868
דואר אלקטרוני: isilver1@univ.haifa.ac.il

מרכזת לימודי תואר ראשון: **גב' תמר גילינסקי**
חדר 511, קומה 5, מגדל אשכול
טלפון: 8240811, 8240799, פנימי 2811, 2799
פקס: 04-8253868
דואר אלקטרוני: gtamar@univ.haifa.ac.il

מזכירת לימודי השלמות ותוכנית ניהול שירותי רווחה: **גב' עליזה אייל**
חדר 511, קומה 5, מגדל אשכול
טלפון: 8240811, 8240799, פנימי 2811, 2799
פקס: 04-8253868
דואר אלקטרוני: aeyal@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה במזכירות תלמידים: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00
אתר האינטרנט: <http://hw.haifa.ac/social>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

תנאי הקבלה

מועמדים לשנה א'

1. מתקבלים מועמדים מגיל 20 ומעלה אשר יעמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי בית הספר.
2. מועמדים בעלי תואר ב"א מתחום אחר יתקבלו בתנאי שממוצע ציוניהם הוא 80 ומעלה ולאחר ראיון אישי.
3. מועמד שלמד באוניברסיטה בחוג אחר ולא השלים לימודי תואר ראשון, חייב בתנאי הקבלה הנדרשים בבית הספר באותה שנה בה הוא מבקש להתקבל.
4. בוגר מכון להכשרת עובדים סוציאליים, חייב בתנאי הקבלה הנדרשים בבית הספר באותה שנה בה הוא פונה.
5. מועמד שהחל לימודי עבודה סוציאלית באוניברסיטה אחרת, חייב בראיון קבלה. קבלתו מותנית במציאת מקום הכשרה בלימודי שדה. במידה ויתקבל, עליו למלא אחר נוהל מעבר ממוסד אקדמי. נוהל מעבר ממוסד אקדמי מצוי במזכירות.
6. מועמדים מעל גיל 42 הפטורים מן הבחינה הפסיכומטרית נדרשים לעמוד גם בראיון אישי.

למתקבלים עם לימודים קודמים ישלח אישור בכתב המאשר פטור מקורס/ים מקבילים. רק אישור בכתב החתום ע"י ראש תכנית ב"א מחייב את בית-הספר. בקשות להכרה זו יש להפנות לראש תוכנית ב"א, בצירוף גיליון ציונים וסילבוס. סטודנטים הפונים בבקשה להכרה בלימודים קודמים לאחר תואר ראשון, יוכרו להם לא יותר מ-12 נ"ז.

תקנון הלימודים בבית-הספר

משך ומבנה הלימודים

משך הלימודים שלוש שנים. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בבית-הספר וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים במהלך שנות לימודיו.

לימודים עיוניים

במהלך שלוש השנים מתקיים רצף בלימודים תאורטיים, בפרקטיקה ובמחקר.

שנה ראשונה

התוכנית מורכבת כולה מקורסי חובה: יסודות העבודה הסוציאלית, מבואות במדעי החברה והתנהגות, מחשב ומבוא לסטטיסטיקה (ראה מערכת השעורים באינטרנט). הסטודנט מחוייב גם בקדם לימודי שדה הכולל מעורבות של כ-3 שעות בשבוע בשירות רווחה.

שנה שנייה

התכנית מורכבת כולה מקורסי חובה: ידע בסיסי תיאורטי ומעשי בתחום הפרטני, הקבוצתי, והקהילתי ושיטות מחקר (ראה מערכת השעורים באינטרנט).

שנה שלישית

התכנית מורכבת מקורסי חובה ו-4 נ"ז בחירה: לימודים תיאורטיים ומעשיים המתמקדים באחת ממערכות השירותים החברתיים להלן:

- **רווחת המשפחה:** שירותים לטיפול בילדים, לנוער, לזקנים ולמשפחה.
- **תקון:** שירותי מבחן, בתי-סוהר.
- **בריאות חברתית:** בתי חולים, מרכזי גמילה.
- **אירגון וקהילה:** מתנ"סים, לשכות רווחה, עמותות.

כמו כן מתקיים **סמינר מחקר שנתי** בנושאי עבודה סוציאלית.

לימודי שדה

לימודי שדה מתקיימים בשנה"ל השניה והשלישית כ-19 שעות שבועיות, בדרך כלל ביומיים עד שלושה. הסטודנט לומד ליישם שיטות התערבות פרטניות, קבוצתיות וקהילתיות בעבודה סוציאלית, באמצעות הדרכה אישית וקבוצתית. לימודי השדה מתקיימים בסוכנויות שונות הפרושות בכל אזור צפון הארץ עד נתניה בדרום כמו: לשכות לשירותים חברתיים, מוסדות שיקום, מוסדות ילדים ונוער, בתי חולים, תחנות לבריאות הנפש, בתי סוהר, בתי אבות ומרכזים קהילתיים. בתום השנים הראשונה והשניה חייב התלמיד למלא את "שאלון שיבוץ ללימודי שדה". **במידה ושאלון זה אינו מוגש ליחידה ללימודי שדה במועד שנקבע באותה השנה, לא יובטח לתלמיד מקום לימודי שדה בשנה שלאחר מכן.** לסטודנטים בעלי לקויות רפואיות יערך שיבוץ מיוחד בהתאם לנוהל המפורט בדף האוריינטציה ללימודי שדה.

הוצאות הנסיעה ללימודי שדה חלות על התלמיד.

הסטודנט מוערך ע"י המדריך פעמיים בשנה את עבודתו הטיפולית של התלמיד. תהליך ההערכה נעשה על ידי המדריך בשיתופו של התלמיד. ההערכה מועברת לאישור ראש היחידה ללימודי שדה. הציון בלימודי שדה יינתן עפ"י הערכה זו ע"י היחידה ללימודי שדה (עובר/נכשל).

לימודי השדה מתקיימים במהלך שנת הלימודים. **במקרים חריגים בהם יתקיימו לימודי שדה בקיץ, מימון לימודי השדה בקיץ יחול על התלמיד.**

תואר בוגר משותף בעבודה סוציאלית ובמשפטים

תלמיד בית הספר לעבודה סוציאלית יוכל ללמוד לקראת תואר בוגר משותף במשפטים ובעבודה סוציאלית.

מבנה התוכנית המשולבת

היקף הלימודים הנדרש לתואר המשותף יהיה לפחות 213 נ"ז, מהם לפחות 112 נ"ז במשפטים ולפחות 101 נ"ז בעבודה סוציאלית (מתוכן 20 נ"ז של הכשרה מעשית).

תנאי קבלה לתוכנית

יתקבלו לתוכנית זו על פי נתוני הקבלה של שני החוגים ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר במשפטים או תואר בעבודה סוציאלית.

תעודת בוגר בתכנית המשולבת

בוגרי התוכנית יקבלו תעודה בחתימת שני הדיקנים, אשר בכפוף לכללים של לשכת עורכי הדין ושל מועצת העובדים הסוציאליים יאפשרו להם לעסוק בכל אחד מהתחומים.

תקופת הלימודים בתכנית המשותפת

תלמידים בעלי נתוני קבלה גבוהים שיתקבלו לתוכנית המשותפת כבר בשנה א', לימודיהם יימשכו לפחות ארבע שנים.

באשר לשיעורים במשפטים, התלמיד ילמד את השעורים שנועדו לתלמידים בתכנית המשולבת, בהתאם להוראות המפורטות בשנתון הפקולטה למשפטים.

אנגלית שפה זרה

תלמיד שלא קיבל פטור מלימודי אנגלית חייב ללמוד אנגלית שפה זרה. מי שלא השלים את חובותיו באנגלית אינו יכול להמשיך בלימודיו בשנה ג'.

חינוך גופני

על כל תלמיד להשתתף בשנה הראשונה ללימודיו בחינוך גופני.

מבחנים ועבודות

תקנון הלימודים הכללי לתואר ראשון מחייב את כל הסטודנטים בבית הספר לעבודה סוציאלית. בנוסף, הסטודנט אחראי לשמור העתק מכל עבודה כתובה המוגשת למרצה במסגרת קורסים עד קבלת ציון סופי באותו הקורס.

תנאי מעבר לשנים מתקדמות

המעבר משנה א' לשנה ב' מותנה ב:

1. ציון ממוצע משוקלל שנתי 70 (לפחות) וציון עובר 51 (לפחות) בכל הקורסים.

המעבר משנה א' לשנה ב' על תנאי:

1. סטודנט שלא השיג ציון 51 (לפחות) באחד או שניים מהקורסים (ויש לו ממוצע מעבר של 70 לפחות) חייב לחזור בשנה העוקבת על הקורסים בהם נכשל. לא יורשה התלמיד להשתתף בקורסים/ים שהקורס בו נכשל מהווה דרישת קדם.

המעבר משנה ב' לשנה ג' מותנה ב:

1. ציון ממוצע משוקלל 70 (לפחות) בכל הקורסים העיוניים.
2. ציון "עובר" בלימודי שדה.

מעבר משנה ב' לשנה ג' במעמד על תנאי

1. מי שלא השיג ציון 51 (לפחות) באחד או בשניים מהקורסים העיוניים חייב לחזור על הקורסים/ים בשנה העוקבת.

לא יורשה התלמיד להשתתף בקורסים/ים שהקורס בו נכשל מהווה דרישת קדם.

2. תלמיד שנכשל באחד או שניים מהקורסים הצמודים להלן: "שיטות התערבות 1", "שיטות התערבות 2", "עבודה קהילתית 1" ו"עבודה קהילתית 2" יהיה חייב לחזור על הקורס שנכשל בו ועל לימודי שדה בשנה העוקבת, גם אם קיבל ציון עובר בלימודי שדה. במקביל יוכל התלמיד להמשיך לימודיו בשנה השלישית, למעט לימודי השדה וקורסי הפרקטיקה של השנה השלישית.

תלמיד שנכשל בלימודי שדה ולא הופסקו לימודיו, וקיבל ציון עובר בקורסים: "שיטות התערבות 1", "שיטות התערבות 2", "עבודה קהילתית 1", "עבודה קהילתית 2", יוכל

להמשיך לימודיו בשנה שלישית, למעט לימודי השדה, וקורסי הפרקטיקה של השנה השלישית. המגשר לענייני סטודנטים ידון ויחליט אם לחייבו לחזור על הקורסים הנילוים בשנה ב'.

סיום לימודים

סיום לימודים בבית־הספר לעבודה סוציאלית לקראת קבלת תואר ב"א בעבודה סוציאלית מותנה ב:

1. עמידה בכל תנאי המעבר שצויינו לעיל.
2. ציון ממוצע משוקלל 60 (לפחות) בקורסים העיוניים בתכנית הלימודים בשנה ג'.
3. ציון "עובר" בלימודי שדה.
4. מילוי כל החובות בבית־הספר בתקופה שלא תעלה על חמש שנות לימוד רצופות.

הפסקת לימודים

הפסקה ביוזמת התלמיד

תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו או את לימודי השדה, חייב לפנות **בכתב** לראש תכנית ב"א. הפסקת הלימודים תאושר **בכתב**.

במקביל יודיע התלמיד על ההפסקה לאגף מינהל תלמידים וליחידה ללימודי שדה.

הפסקה ביוזמת רשויות בית־הספר

1. ראש תכנית ב"א ראשי להפסיק לימודיו של תלמיד שנמצא בלתי מתאים למקצוע העבודה הסוציאלית במסגרת לימודי הקורס "יסודות ההתערבות בעבודה סוציאלית" בשנה א', או במסגרת לימודי השדה בשנים ב' ו/או ג', או מטעמי עבירה על כללי האתיקה המקצועית. ראש תכנית ב"א יתייעץ לצורך זה עם המורים ו/או המדריכים הנוגעים בדבר וכן ישקול את המלצת **המגשר** לענייני סטודנטים של בית־הספר.
2. יופסקו לאלתר לימודיו של תלמיד לאחר שנכשל או לא עמד בתנאי המעבר פעם שניה (בשנה עוקבת) בקורס חובה כלשהו מהתכנית בשלושת השנים.
3. יופסקו לאלתר לימודיו של תלמיד בבית־הספר לאחר שלא עמד בדרישות המעבר **בשלושה קורסים** או יותר בשנת לימודים אחת.

חידוש לימודים

1. תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
  - 1.1 אם התקופה שבין הפסקת הלימודים וחידושם אינה עולה על שתי שנות לימוד, הקורסים שאותם למד לפני ההפסקה יוכרו לצורך המשך לימודיו.
  - 1.2 אם תקופת ההפסקה היתה בת שנתיים ויותר, ראשי בית־הספר לחייב את התלמיד לחזור על קורסים שכבר למד ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות לקראת קבלת התואר.
2. למי שלא אושרה הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון **בתוך חמש שנים רצופות** חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה כפי שיהיו באותה עת.

3. מי שלימודיו הופסקו בשל אי התאמה למקצוע ללא הקצבת זמן, יוכל לפנות לאחר ארבע שנים בבקשה לחזור ללימודים ועניינו יובא לדיון בפני המגשר לענייני סטודנטים.
4. מי שלימודיו הופסקו עקב כישלון או אי עמידה בתנאי מעבר (סעיפים 2-3 ב"הפסקת לימודים") יוכל להרשם מחדש ללימודי תואר ראשון בעבודה סוציאלית, **רק בתום שלוש שנים ממועד ההפסקה.**

פיצול לימודים

תלמיד המבקש לפצל לימודיו, חייב למלא אחר נוהל פיצול לימודים. נוהל פיצול לימודים מצוי במזכירות תלמידים של בית-הספר לעבודה סוציאלית וניתן לקבלו לפי פנייה.

תנאי המעבר לתלמיד המפצל לימודיו זהים לאלו של כלל התלמידים.

תוכנית לימודים כללית:

שנה ראשונה: כל הקורסים חובה.

ש"ש 2	ש	מבוא לע"ס א'
ש"ש 2	ש	מבוא לע"ס ב'
ש"ש 3	ש	יסודות ההתערבות בע"ס א'
ש"ש 3	ש	יסודות ההתערבות בע"ס ב'
ש"ש 1	ס"ד	כתיבה מדעית
ש"ש 2	ש	פסיכולוגיה א'
ש"ש 2	ש	פסיכולוגיה ב'
ש"ש 3	ש	הפרט והמשפחה לאורך מעגל החיים א'
ש"ש 3	ש	הפרט והמשפחה לאורך מעגל החיים ב'
ש"ש 3	ש+ת	מבוא לכלכלה
ש"ש 4	ש	מושגי יסוד בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
ש"ש 2	ש	ילדים בסיכון
ש"ש 2	ש	רגישות רב-תרבותית
ש"ש 4	ש+ת	מבוא לסטטיסטיקה א'
ש"ש 4	ש+ת	מבוא לסטטיסטיקה ב'
ש"ש 2	ש"ת	לימודי מחשב
1		מעורבות חברתית לימודית

סה"כ שנה א': 40 נ'

שנה שנייה: כל הקורסים חובה.

ש"ש 19	ל"ש	לימודי שדה
ש"ש 3	ס	שיטות התערבות א'
ש"ש 3	ס	שיטות התערבות ב'
ש"ש 2	ש	עבודה קבוצתית א'
ש"ש 2	ש	עבודה קבוצתית ב'

בית-הספר לעבודה סוציאלית

ש	2	שש"ס	3	נ'	עבודה קהילתית א'
ש	2	שש"ס	3	נ'	עבודה קהילתית ב'
ש	4	שש"ס	4	נ'	פסיכופתולוגיה
ש	2	שש"ס	2	נ'	עו"ס והחוק
ש	2	שש"ס	2	נ'	מבוא למדיניות חברתית
ש	2	שש"ס	2	נ'	מדיניות כלכלת רווחה, תעסוקה/אבטלה ועוני
ש	4	שש"ס	4	נ'	שיטות מחקר
סה"כ שנה ב': 40 נ'					

שנה שלישית:

חובה

ל"ש	19	ש"ש	10	נ'	לימודי שדה
ס	2	שש"ס	2	נ'	קורס סוגיות בהתערבות א' בהתאם לתחום
ס	2	שש"ס	2	נ'	קורס סוגיות בהתערבות ב' בהתאם לתחום
ש	2	שש"ס	2	נ'	קורס עיוני בהתאם לתחום
ש	2	שש"ס	2	נ'	ניתוח מדיניות חברתית
ש	2	שש"ס	2	נ'	מבנה השירותים החברתיים בישראל
ש	2	שש"ס	2	נ'	בריאות, מצבי חולי ודחק
ש	2	שש"ס	2	נ'	הערכת תוכניות התערבות
ש	2	שש"ס	2	נ'	אתיקה וערכים
ש	2	שש"ס	2	נ'	בעיות חברתיות
ס	2	שש"ס	2	נ'	סמינר טיפול (יש לבחור אחד מהרשימה באינטרנט)
ס	2	שש"ס	2	נ'	סמינר ארגוני קהילתי (יש לבחור אחד מהרשימה באינטרנט)
ס	2	שש"ס	2	נ'	מהרשימה באינטרנט)
ס	4	שש"ס	4	נ'	סמינר מחקר (יש לבחור אחד מהרשימה באינטרנט)

בחירה:

במסגרת שיעורי הבחירה יש לבחור 4 נ"ז מתוך רשימת הקורסים העיוניים בתחומי עבודה סוציאלית שמופיעים במערכת השיעורים (באינטרנט). לחילופין במהלך שלושת השנים ניתן לבחור קורסים בהיקף של עד 4 נקודות זכות מכל חוג (רישום לקורסים אלה, מצריך אישור החוג הנוגע בדבר).

סה"כ חובה:	36	נ'
סה"כ בחירה:	4	נ'
סה"כ שנה ג':	40	נ'
סה"כ בשלושת השנים:	120	נז'

סגל היחידה ללימודי שדה

ראש היחידה ללימודי שדה:	ד"ר פייסל עזאיזה
מתאמת לימודי שדה:	ד"ר נאוה ארקין
סגנית מתאמת לימודי שדה:	גב' ורד שנער גולן
סגן מתאמת לימודי שדה:	מר גדעון תכלת
מרכזת לימודי שדה:	גב' אריקה לינק

מדריכים בלימודי שדה

מדריכים בלימודי שדה: גב' אביגיל-כהן אביבה, גב' אבו גנימה לונה, גב' אבו תנהא בסמה, מר אבזך יונס, גב' אבן חיים איריס, גב' אברמוב מעיין, מר אגבאריה ח'דר, מר אגבאריה מאג'ד, גב' אגמון יפה מרב, גב' אדיר אורית, גב' אוסטרליץ לימור, גב' אורג סמדר, גב' אלמליח אמיליה, גב' אמיר עבדי לילך, גב' אנטשל יעל, גב' אסקרוב חבצלת, גב' אפרוס קלרה, גב' אפרת ריבי, גב' ארליכמן עמליה, גב' בביץ ישראלה, גב' בדארנה חאדלה, גב' בדארנה פדוא, גב' בולר חנה, גב' בורשטיין מרב, גב' בורשטיין מעיין, גב' בושביץ שרית, גב' בטחיש ערין, גב' ביטון ורדה, גב' בילרט מרב, גב' בינהקר אפרת, גב' בירן סיגל, גב' בן גד ענת, גב' בן חמו תמר, גב' בן יהודה דנה, גב' בן מאיר שושנה, גב' בן נר מיכל, גב' בן עוז מרים, גב' בן שלמה הדס, גב' בן שמעון תמר, גב' בנימין סופי, גב' בק רחל, גב' בר לוי הדס, גב' בר משיח רונית, גב' ברוך מלכה, גב' בריטמן יעל, גב' בריל ג'נט, מר ברנע אהרלה, מר ג'בארין עמאד, גב' ג'דעון מרי, מר גביש ארנון, גב' גביש יפה, גב' גבעתי הדסה, גב' גובר אירנה, גב' גולדנר ליבנה, גב' גיגי דפנה, גב' גייצהאלס שרה, מר גיזנבורג איל, גב' גיל לב אירית, גב' גל שרון, גב' גלבוץ אלה, גב' גליקמן רחל, גב' גלעדי גילה, מר גנור גיל, גב' גפן תמר, גב' גרויסמן ליאורה, גב' דבי אביבית, גב' דביר יונה, גב' דהאמשה רולא, גב' דונר יעל, גב' דישון דליה, גב' דרויש אימאן, גב' דרום סיגלית, גב' דרור רונית, גב' האפט ללסקו אורית, גב' הגר איה, גב' הובר צפורה, גב' הוכמן זיוה, גב' הלד ורדית, גב' הלוי זיוה, גב' הלון פאתנה, גב' הלפר איריס, מר הנדל חיים, מר הר אבן חיים, גב' ווצ'ינסקי אורנה, גב' וורנובה מרינה, גב' ווינגרד אהובה, גב' וינטרשטיין טובה, גב' ויסמן ענת, גב' ויסמן נילי, גב' ולד הכט איה, גב' ולפר רבקה, גב' וקשי אורלי, גב' זהרה גאדה, גב' זוננטל עידית, מר זידאן אלהאם, גב' זילס ג'ניפר, גב' זלוטניק הדס, גב' זלצברג נירית, גב' זמיר לריסה, גב' זמסקי מרינה, מר ח'טיב אגא אחאלאם, מר חאג' איליא, גב' חאג' רים, גב' חביב איילה, גב' חורי ג'וליאנה, גב' חורי פאדיה, גב' חיר מונירה, מר חמוד חוסיין, גב' חמיש אורית, גב' חמרה ח'ייריה, גב' חרובי מגן טלי, גב' חריש אמירה, גב' טאהא פאהום אמל, גב' טבעון הגר, גב' טוסון רחל, גב' טוקאן ניבאל, גב' טל אביב, גב' טרב קרינה, מר טרגן רועי, גב' טרומפר גליה, גב' טריכטר ליטל, גב' יאור עאידה, גב' יגאל מלכה, גב' ידידיה חיה, גב' יונס דינה, גב' יופן אנה, גב' יחיא סאמיה, מר יחיא ראמי, גב' ינאי דורית, מר יעקובי צבי, גב' יפה אליאל נטע, גב' יצחק מירב, מר כהן דוד, גב' כהן חני, גב' כהן סויסה גל, מר כהן שלמה, גב' כנאנה סאמר, גב' כץ אלישבע, גב' כץ הדס, גב' לאופר משכית, גב' לבוניץ סבטלנה, גב' לבין גלי, גב' לוי חנה, גב' לוי יפה, גב' לוי שרה, גב' לוין יעל, גב' לסצ'ינסקי טטיאנה, גב' לפידות יפעת, גב' מאירי אפרת, גב' מגן יעל, גב' מדור רקפת, גב' מדר סיון, גב' מוסקו ויסמן נאוה, גב' מור מירב, גב' מזור שוב עמי אורלי, גב' מחמוד רדייה, גב' מיכאל רחל, גב' מימון רונית, גב' מלכא איריס, גב' ממון מיכל,

גב' מנדלסון שושנה, גב' מנור בלה, גב' מנשרוב אירנה, גב' מסארווה ריס, גב' מסרי נורית, גב' מקל עדי, גב' מרגלית אלון, גב' מרמור חנה, גב' מרעב ריס, גב' מרעי מאג'דה, גב' נבו ניצה, גב' נוימן חני, מר נוימן רן, גב' נחמיאס קריסטל, גב' ניר רותם, גב' נעם גרשון ארזה, גב' סבח לאה, גב' סואעד ריטה, גב' סולומון מרים, גב' סוצקי אליזבטה, גב' סוראסקי לאה, גב' סילס יעל, ד"ר סימונוביץ' חביאר, גב' סין הרשקו ענת, גב' סיני גבעון דליה, גב' סמלוי יעל, גב' סנדר אלמוזינו נילי, גב' סנדר דליה, מר סעיד חסן, גב' עבאס תגריד, גב' עבוד מונא, גב' עבוד מתא ראויה, גב' עבודי לאה, גב' עדוי חמוה מג'ד, גב' עזרא תמי, גב' עטאללה מרים, מר עלי סלאח סלים, גב' עקיבא אור-לי, גב' עראף ריס, גב' פדידה הדס, גב' פולסקי אינה, גב' פורת רונית, גב' פז סימה, מר פטישי גל, גב' פיגוביץ' חיה, פינצבדקי איטה, גב' פינקמן דינה, גב' פישר שלומית, גב' פלד אברהם מאיה, גב' פליבצקי נירית, גב' פרגו מיכל, ד"ר פרוינד ענת, מר פריי הארי, גב' פרל רחל, גב' ציפקיס אהובה, מר צמח ראובן, גב' קוויט בנימיני נורית, גב' קוזין דיסני לימור, גב' קולונימוס מרים, גב' קופפרמן אירית, גב' קוקוי איריס, גב' קורמן ולנטינה, גב' קורן טלי, גב' קורן עדנה, גב' קושמרין קליין פרידה, גב' קינן ארנה, גב' קיפרמן מאירה, גב' קלו כרמלה, גב' קליין מלי, גב' קסל ורדית, גב' קציר ענת, גב' קרן גילה, גב' רבינוביץ' רויטל, גב' רוזנצוייג רחל, גב' רוזנר אסנת, רוזנר יצחק, גב' רוטברג מיכל, גב' רונן איילת, גב' רוניק מור, מר רחמן יוסי, גב' ריינר יעל, מר רינאווי אליאס, גב' רפפורט בתיה, גב' רשף רחל, גב' שביט אורנה, גב' שגב אורנה, גב' שדה רות אן, גב' שורץ ענת, גב' שורצמן אושרת, גב' שורצמן רונית, גב' שור מיכל, גב' שורץ קלי, גב' שורצגלס סטייסי, גב' שחאדה מנאל, גב' שחר הוכמן סלעית, גב' שטיינברג שרונה, גב' שטרק חיה, גב' שין גוטמן צאלה, גב' שינה טלי, גב' שלאעטה אומימה, גב' שליט ענאיה, מר שלם שרון, גב' שלמון נאוה, גב' שלמך אסנת, גב' שפי רחל, גב' שפיר אורלי, גב' שפיר מורין, גב' שרון גילה, גב' שרון מיכל, גב' שרוני בהלול נירית, גב' ששון ענת, גב' תבור איריס, מר תומא פואד, גב' תורג'מן רוחמה, גב' תלחמי שדאד מירוות, גב' תלמי שימי.

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה לתואר שני: **ד"ר מיכל שמאי**

מטרת הלימודים

- תכנית הלימודים לקראת תואר מ"א בעבודה סוציאלית מבוססת על המטרות הבאות:
1. לחזק את הזדהות התלמידים עם ערכי המקצוע.
  2. להקנות מיומנויות מחקריות על מנת להרחיב את הכישורים האקדמיים ואת מאגר הידע המקצועי.
  3. להעמיק את הידע המקצועי ואת יכולת והעצמאות המקצועית בתחום העבודה הסוציאלית.
  4. לאפשר לתלמידים לרכוש השכלה והכשרה נוספת לחיזוק יכולתם לעבוד במסגרות שונות של אוכלוסיות במצוקה, כעובדים מקצועיים וכמפציצי ידע (מדריכים ומורים)
  5. להכשיר את התלמידים למלא תפקידי ניהול.

תנאי קבלה

- מועמדים ללימודי מ"א בעבודה סוציאלית מחייבת עמידה בתנאים הבאים:
- א. תואר ב"א בעבודה סוציאלית (או סיום תכנית השלמות לקראת לימודי מ"א בעבודה סוציאלית).
  - ב. ממוצע ציוני הב"א בעבודה סוציאלית – 76 ומעלה.
  - ג. ניסיון של שנתיים לפחות בעבודה סוציאלית לאחר קבלת תואר ב"א.
  - ד. ציון 75 לפחות במבחן כניסה באנגלית.
  - ה. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לזכותו לתואר.
  - ו. בוגרים שסיימו לימודיהם בציון ממוצע 90 ומעלה ומוכיחים עניין ומחויבות אקדמית מחקרית יכולים להציג מועמדות ללא ניסיון בעבודה סוציאלית. מספר המקומות במסלול זה מוגבל.
  - ז. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

החלטות בעניין קבלת מועמדים שהגישו את כל החומר הדרוש והעונים על התנאים המוקדמים (ציון ב"א, ניסיון בעבודה, בחינה באנגלית) מתקבלות בוועדת קבלה המורכבת מחברים בוועדה החוגית למ"א. נימוקי הוועדה אינם מתפרסמים ערעורים על החלטות ועדת הקבלה ניתן להגיש לוועדת ערעורים באמצעות מזכירות התלמידים בבית-הספר. ועדת הערעורים מורכבת מחברי סגל שאינם חברי ועדת הקבלה לתכנית המ"א.

מבנה הלימודים

קיימים שני מסלולים בלימודי מ"א בעבודה סוציאלית:

מסלול א' – תכנית המבוססת על לימודי מחקר, עיוני ולימודי הפרקטיקה בעבודה סוציאלית. אל התלמיד ללמוד מספר קורסים בהיקף של 32 ש"ס ולהגיש עבודת גמר מחקרית.(תיזה)

מסלול ב' – התכנית מבוססת על לימודים עיוניים ולימודי הפרקטיקה בעבודה סוציאלית. על התלמיד ללמוד מספר קורסים בהיקף של 44 ש"ס ולעמוד בדרישות של בחינה מסכמת. מתכונת הבחינה המסכמת הינה עבודה עיונית אינטגרטיבית.

בשני המסלולים קיימים תחומי לימוד כדלהלן: **קלינית, טראומה, משפחה, ילד ונוער, שיקום ובריאות, ארגון ומינהל, תקון.**

1. **לימודים קליניים** מתמקדים בהרחבת הידע התיאורטי והקליני בהתפתחות והתנהגות נורמטיבית ואבנורמלית, בשיטות טיפול מתקדמות, וכן בפיתוח מיומנויות טיפוליות.
2. **לימודי משפחה** מתמקדים בתפקודי המשפחה על היבטיה השונים. התכנית מיועדת להרחיב את הידע התיאורטי והפרקטי בתהליכים משפחתיים ובטיפול משפחתי.
3. **לימודי ילד ונוער** מתמקדים בהקניית ידע ומיומנויות התערבות בעבודה עם ילדים ונוער אשר חווים קשיים בהתפתחותם.

4. **לימודי שיקום ובריאות** מתמקדים בידע התיאורטי והפרקטי בנושאי השיקום והבריאות על תחומיהם השונים.
  5. **לימודי ארגון ומינהל** מתמקדים בסוגיות תיאורטיות ויישומיות הקשורות בארגון, ניהול, מדיניות, תכנון שירותי רווחה ועבודה סוציאלית.
  6. **לימודי תקון** מתמקדים בהקניית ידע ובמיומנויות שיאפשרו לתלמידים להיות בעלי מקצוע באיכות גבוהה בנושאי התקון על תחומיו השונים.
  7. **לימודי טראומה** מתמקדים בטיפול בנפגעי הטראומה ובני משפחותיהם במגוון רחב של מסגרות טיפוליות(בית חולים כלליים ופסיכיאטריים, לשכות רווחה, ביטוח לאומי, מסגרות צבאיות, פרקטיקה פרטית ועוד).
- התלמיד מתקבל לאחד מתחומי הלימוד ועליו לעמוד בתכנית הלימודים של תחום זה. במסגרת קורסי הבחירה הכלליים ניתן לקחת קורסים מתחומים שונים. **אין אפשרות לשנות תחום לימוד לאחר הקבלה.**
- בתום הלימודים יצורף ספח לשקלול הזכאות למ"א ובו יצויין התחום הנלמד.**

פרקטיקום

בשנת הלימודים השנייה בתוכנית המ"א, על כל סטודנט להשלים התנסות בשדה במסגרת לימודי הפרקטיקום בסה"כ 100 שעות.

מטרת הפרקטיקום להעשיר ולהעמיק את המיומנויות המקצועיות ולאפשר איטגרציה בין התאוריה והפרקטיקה בתחום בו לומד הסטודנט. הפרקטיקום מתחיל עם תחילת שנת הלימודים ומסתיים עם סיום שנת הלימודים. הסטודנטים יעשו את הפרקטיקום במקום עבודתם למעט תלמידי השלמות, תלמידי מסלול ישיר במידה ואינם עובדים, ותלמידי תחום מישפחה. כל סטודנט יבחר, קבוצה או 5-6 מטופלים בהתאם לתחום ההתמחות ובהתאם לנושא או סוגיה מיוחדים בתחום זה. ההתנסות צריכה להיות שונה מזו שנעשית במהלך העבודה.

ההדרכה על הפרקטיקום תינתן בקבוצות קטנות של 5-6 סטודנטים בהתאם לתחומי הלימוד. ההדרכה תתקיים בימי ב' או ד' (בהתאם לימי הלימוד של התחום) בין השעות 18-20.

תכנית הלימודים

הלימודים מתפרסים על פני שלושה ימים בשבוע (כולל יום ר'). לא ניתן ללמוד יותר מ-8 שעות ביום. תכנית הלימודים בכל תחום כוללת קורסי התמחות של התחום, חלקם קורסי חובה, קורסי בחירה מתחומים אחרים, פרקטיקום, לימודי מחקר וסמינר הכנה לעבודת גמר או לבחינה מסכמת. מסלול א' על התלמיד לצבור 32 שש"ס, ובמסלול ב' – 44 שש"ס.

מסלול ב'	מסלול א'	
10	10	א. קורסי התמחות חובה ¹
2	2	ב. מדיניות חברתית ²
2	2	ג. פילוסופיה של מדעי החברה
6	10	ד. מחקר
18	4	ה. קורסי בחירה ³
4	4	ו. פרקטיקום
44	32	סה"כ (שש"ס)

1. כולל סמינריון לתחום, סמינר טיפולי לתחום.
2. קורס חובה לכל תלמידי מ"א. את קורס המדיניות יש לקחת על פי תחום ההתמחות. בתחום הקליני ניתן לבחור קורס מדיניות מאחד התחומים האחרים או קורס מתחום ארגון ומנהל.
3. לתלמידי מסלול ב' חובה לבחור קורס אחד מתוך התחום של ארגון ומנהל. לתלמידי התחום הקליני בשני המסלולים חובה לקחת את הקורס בהערכת תוכניות התערבות (הקורס לא יינתן בשני הלימודים תשס"ו).

הלימודים מתפרשים על פני שלושה ימים בשבוע, לא ניתן לסיים את כל חובות הלימוד ביום בשבוע. לא ניתן ללמוד יותר מ-8 שעות ביום.

מעת לעת מוצעים קורסים שונים בחוגים אחרים אשר יכולים להיחשב כקורסי התמחות. האישור ניתן על ידי ראש התמחות בתאום עם ראש תכנית מ"א. לתלמידי תחום בריאות ושיקום מוצעים קורסים הנלמדים במסגרת ב"ס לבריאות הציבור. לתלמידי ארגון ומנהל מוצעים קורסים הנלמדים במסגרת התכנית ניהול שירותי רווחה.

ניהול שירותי רווחה

בית הספר לעבודה סוציאלית בשותפות קרן רש"י, משרד העבודה והרווחה, מרכז השלטון המקומי פתחו תכנית ייחודית לניהול שירותי רווחה.

התכנית מיועדת לבניית עתודת מנהלים מצטיינת לשירותי הרווחה בישראל. היא תתבסס על הידע והניסיון של חוקרים ומנהלים מובילים בתחום מנהל בכלל ומנהל שירותי רווחה בפרט. התוכנית מאופיינת בחדשנות, יצירתיות, הקניית כלי ניהול מתקדמים. היא משלבת ידע תיאורטי וניסיון בשדה, תוך שימת דגש על יזמות ויישום ידע ארגוני מצטבר.

משך הלימודים יהיו ארבעה סמסטרים. התכנית במסגרת לימודי תואר שני של ביה"ס לעבודה סוציאלית.

מספר השעות הכולל להשלמת התכנית – 36 ש"ס. הלימודים יהיו מורכבים מהרצאות פרונטליות וסדורים. מסיימי התכנית זכאים לתעודה בתחום ניהול שירותי רווחה. התלמידים יהיו זכאים לקבלת תואר מוסמך האוניברסיטה בעבודה סוציאלית רק לאחר שישלמו 12 שעות לימוד נוספות. הקורסים מוצעים במרכז בימי שני.

מטרת הלימודים

להקנות למשתתפים כלי חשיבה וניתוח, כמו גם מיומנויות ניהול המתאימות לשירותי רווחה ציבוריים ופרטיים. מלכ"רים ועסקים וכן עמותות העוסקות בנושאי חברה ורווחה בישראל. להקנות למשתתפים יכולת ניהולית גבוהה, המסתמכת על שילוב של ידע תיאורטי ויישומי בתחומי הניהול והרווחה. שיפור ומיצוי כושר הניהול האישי.

מבחנים ועבודות

הכללים של תקנון הלימודים לתואר שני מחייבים את כל הסטודנטים בבית הספר לעבודה סוציאלית.

בנוסף, הסטודנט אחראי לשמור העתק מכל עבודה כתובה המוגשת למרצה במסגרת קורסים במיוחד עבודה מסכמת ועבודת תיזה, עד לקבלת ציון סופי.

שקלול הציונים

מסלול א'

קורסים	65%
עבודת תיזה	35%

מסלול ב'

קורסים	70%
עבודה מסכמת	30%

תכנית ההשלמות לקראת לימודי מ"א בעבודה סוציאלית

ראש התכנית: גב' נורית נחמני

תנאי קבלה

התכנית מיועדת לבוגרי תואר ראשון (לאחר קבלת תועדת ב.א) המעוניינים להמשיך בלימודים גבוהים בעבודה סוציאלית. רשאי להגיש מועמדות בעל תואר ב.א מאוניברסיטה או מוסד אקדמי מוכר בארץ בציון ממוצע לפחות 88 או תואר שני בממוצע לפחות 85. עדיפות תינתן לבוגרים מצטיינים או לחילופין לבוגרים הנמנים על העשירון העליון בחוגם. מילוי דרישות הקדם לקבלה לתוכנית היא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. גם אם אושרה (בטעות) קבלה לתוכנית אשר בה חריגות מדרישות הקבלה, רשאי בית-הספר לבטל את את החלטתו.

מבנה התכנית הלימודים

התכנית מבוססת על ההנחה שהתלמיד השלים במהלך לימודיו הקודמים קורסי יסוד בהתנהגות והתפתחות האדם, וכן לימודי יסוד במחקר. על התלמיד יהיה להשלים קורסי יסוד החסרים לו, אם יש כאלה, במסגרת קורסי הב"א בבית-הספר לע"ס או בחוגים אחרים. (רשימת הקורסים ניתן לקבל במזכירות תלמידים).

שנה ראשונה

התלמידים ילמדו קורסי יסוד בעבודה סוציאלית וכן לימודי שדה. עמידה בתנאי השנה הראשונה אינה מקנה קבלה אוטומטית לתכנית המ"א, היא מקנה אפשרות להגיש מועמדות ללימודי התואר השני.

תנאי מעבר משנה ראשונה לשניה

המעבר משנה א' לשנה ב' בלימודי השלמות מותנה בסיום כל קורסי הב"א בעבודה סוציאלית בממוצע של 85 לפחות. (ראה הערה ג' להלן).

שנה שניה

התלמידים ילמדו קורסי ב"א נוספים בעבודה סוציאלית ולימודי שדה במקביל לתחילת הלימודים בתכנית המ"א, ויהיו במעמד של תלמידי מ"א על תנאי. עם סיום תכנית ההשלמות (שנה ב') בציון ממוצע של 85 לפחות יעברו התלמידים למעמד של תלמידים מן המניין בתכנית המ"א.

הערות:

- א. השלמת תכנית ההשלמות אינה מקנה תואר ראשון בעבודה סוציאלית.
- ב. מסיימי שנה א' בהשלמות המעונינים לעבור מתכנית ההשלמות ללימודי תואר ראשון, מועמדותם תישקל בהתאם להשיגיהם ולראיון קבלה.
- ג. המועמדות לתואר שני וכן תחום ההתמחות בתכנית זו תישקל כמו זו של מועמדים מקרב בוגרי בתי הספר לעבודה סוציאלית על-פי אותן אמות מידה.
- ד. תלמיד שעבר מתכנית ההשלמות לתכנית לימודי תואר ראשון, יוכל להגיש מועמדותו ללימודי תואר שני בהתאם לכללים המקובלים לגבי מועמדי תואר שני, כולל שנתיים ניסיון מקצועי לאחר קבלת תואר ראשון.
- ה. כשירות בעבודה סוציאלית – מסיימי תכנית ההשלמות יקבלו את כשירותם לעסוק בעבודה סוציאלית רק לאחר סיום לימודי המ"א וכפי שאושר ע"י שר העבודה והרווחה.

לימודים לקראת תואר השלישי (דוקטורט)

יו"ר ועדת הדוקטורט: פרופ' חסי בן צור

מטרת התכנית להכשיר חוקרים, אנשי אקדמיה ומנהיגות מקצועית בעבודה סוציאלית.

תנאי קבלה לבעלי תואר מוסמך בעבודה סוציאלית.

רשאי להגיש מועמדותו כסטודנט לתואר דוקטור כל בעל תואר מ"א או ב"א בעבודה סוציאלית מאוניברסיטה מוכרת בארץ אשר השיג ציון ממוצע לפחות 86 בלימודים לתואר שני וציון לפחות 90 בעבודת גמר מחקרית (תזה).

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

בקשת הקבלה תוגש בכתב ליו"ר ועדת הדוקטורט בצרוף המסמכים הדרושים. את רשימת המסמכים ניתן להוציא מאתר האינטרנט של ביה"ס לעבודה סוציאלית. כחלק מתהליך הקבלה ידרש המועמד:

1. הסכמת מרצה המוסמך להנחות תלמיד מחקר.
2. להכין הצהרת כוונות(נושא עבודת המחקר)
3. להמציא 2 מכתבי המלצה(לא כולל המנחה המיועד) של אנשי סגל באקדמיה היכולים להעיד על יכולתו של המועמד. אחד הממליצים יהיה מנחה התיזה בלימודי מ"א.

ועדת קבלה

וועדת הקבלה לתכנית הדוקטורט תשקול באופן השווואתי ותחליט על קבלת המועמדים לתכנית הדוקטורט על פי רמת הציונים בלימודי המ"א ובתזה, ההמלצות, הצהרת הכוונות, ציוני המועמדים בקורסי המחקר (שיטות מחקר וסטטיסטיקה). ובגורמים נוספים, עפ"י שקול הוועדה.

מועדי הרשמה לתואר שלישי

ההרשמה לתואר שלישי יכולה להיעשות במהלך כל השנה, אולם הדיון במועמדים חדשים יתקיים בשלושה מועדים בלבד:

ביוני, לגבי מועמדים שיתחילו לימודיהם בסמסטר א' בשנת הלימודים העוקבת. למועמדים במועד זה, חומר ההרשמה במלואו צריך להגיע למזכירות תלמידים בביה"ס לעבודה סוציאלית עד ל-31 במאי.

בספטמבר, לגבי מועמדים שיתחילו לימודיהם בסמסטר א' בשנת הלימודים העוקבת, חומר ההרשמה במלואו צריך להגיע למזכירות תלמידים בביה"ס לעבודה סוציאלית עד ל-31 באוגוסט. מועד זה מיועד רק למקרים מיוחדים.

בדצמבר לגבי מועמדים שיתחילו לימודיהם בסמסטר ב', למועמדים במועד זה חומר ההרשמה צריך להגיע למזכירות תלמידים בביה"ס לעבודה סוציאלית עד ל-30 בנובמבר.

לימודים לתואר שלישי

הלימודים לתואר שלישי מחולקים לשני שלבים: שלב מחקר א' ושלב מחקר ב'.

לימודים לתואר שלישי

הלימודים לתואר שלישי מחולקים לשני שלבים: שלב מחקר א' ושלב מחקר ב'.

שלב מחקר א'

בשלב זה על התלמיד להכין את הצעת המחקר המורחבת ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו (כגון, קורסים הקבועים בתכנית הלימודים). לרשות התלמיד עומדת שנה אחת להגשת הצעת המחקר לוועדת הדוקטורט.

בסמוך לסיום שלב זה ועדת הדוקטורט של ביה"ס לעבודה סוציאלית, בתאום עם המנחה יקבעו אם להקים לסטודנט ועדה מלווה. במידה ולא הוקמה ועדה מלווה, ועדת הדוקטורט תבחן את הצעת המחקר ותיעזר גם בחוות קוראים חיצוניים. החלטת ועדת הדוקטורט לאשר את ההצעה, לדחותה או לדרוש שינויים ותיקונים תתבסס על חוות דעת אלו.

משקבעה ועדת הדוקטורט כי הצעת המחקר עומדת בקריטריונים הנדרשים, היא ממליצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מעבר לשלב מחקר ב'.

שלב מחקר ב'

שלב זה מתאפיין בבצוע המחקר וכתיבת עבודת הדוקטורט. כמו-כן, התלמיד ימשיך ללמוד בהתאם לצורך, בקורסים הנדרשים בתכנית הלימודים. פרק הזמן המוקצה להשלמת מכסת הלימודים ולביצוע עבודת המחקר הוא שנתיים. הארכה מעבר לתקופה זו טעונה המלצת ועדת הדוקטורט של ביה"ס לעבודה סוציאלית ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

תכנית הלימודים

- א. כל תלמיד יחוייב בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות במהלך לימודי הדוקטורט. מומלץ כי מחצית לימודי הדוקטורט יסתיימו בשלב מחקר שלב א'.
- ב. מנחה עבודת הדוקטורט או הוועדה המלווה (אם מונתה ועדה כזאת) יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו, ויוכלו לדרוש הרחבת לימודי הדוקטורט מעבר למכסת המינימום הנדרשת בסעיף א', בהתאם לצרכי המחקר. המנחה ו/או הוועדה המלווה רשאים להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם.
- ג. תלמיד לא יוכל למסור את עבודת הדוקטורט לשיפוט לפני שסיים את מלוא שעות הלימוד הנדרשות.
- ד. דרישות אקדמיות נוספות (למשל, שפה זרה) תהיינה בהתאם לנושא העבודה ולתקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

קורסי חובה

1. סמינר דוקטורנטיים - 4 שש"ס (פעם בחודש בשלב מחקר א', פעם בחודש בשלב ב'). יש להשתתף בסמינר בכל שנות הלימוד עד הגשת עבודת הדוקטורט לשיפוט.
2. אפיסטמולוגיה בעבודה סוציאלית - 2 שש"ס
3. סמינר מתודולוגי - 2 שש"ס.
4. קורס מתקדם בסטטיסטיקה ומחשב(מתוך קורסים מתקדמים מתוכנית המ"א או מחוגים אחרים באוניברסיטה) - 4 שש"ס.
5. קורסים המיועדים לדוקטורנטיים וניתנים אחת למספר שנים.

מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול זה מיועד למועמדים מצטיינים בעלי תואר ב"א בעבודה סוציאלית (מספר המקומות מוגבל). ההרשמה למסלול זה תתקיים פעם אחת בשנה בלבד בחודש מאי.

תנאי קבלה

מוצע של 90 לפחות, בלימודי ב"א וממוצע של 90 לפחות בקורסי מחקר.

מבנה הלימודים

לימודי מ"א בהיקף 32 שש"ס (ממוצע 90 לפחות) ייערכו במסגרת אחת מתחומי התמחות של המ.א בנוסף לכך, התלמיד יחוייב בלימודי מחקר במסלול תיזה (ממוצע 90 לפחות), עליו להגיש 2 עבודות סמינריוניות ולקבל בכל אחת מהם ציון 90. תלמיד שיעמוד במטלות

הלימודים ובציונים הנדרשים ויגיש בתום שנתיים את הצעת המחקר אשר תאושר ע"י הגורמים האקדמיים, יעבור לתלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת מוסמך.

לימודים לקראת תואר דוקטור למועמדים שאינם בעלי תואר בעבודה סוציאלית: מדעי הרווחה והבריאות, מדעי החברה ומשפטים

תנאי קבלה

ממוצע של 86 לפחות בלימודי מ"א וממוצע של 90 לפחות בתיזה.

השלמות לימודים

השלמות לימודים בקורסים בהיקף של 12 שש"ס שייבחרו מתוך שיעורי מ"א בעבודה סוציאלית, בשנה הראשונה של התלמיד, בתאום עם המנחה ובאישור יו"ר התוכנית. סיום לימודי ההשלמה בציון ממוצע של 88 לפחות. סיום קורס ההשלמה לפי קריטריונים אלה יהווה אחד התנאים למעבר לשלב ב' בלימודי הדוקטורט. (מספר המקומות בתוכנית זו מוגבל).

בריאות נפש קהילתית

חוג לימודים ראשי למ"א

ראש החוג: פרופ' יחזקאל טלר

(טרם נתקבל מינוי)

מטרות

העולם המודרני מצוי בעידן של רפורמות במערכות בריאות ובמערכות שירות בתחום בריאות הנפש. שילוב מערכת בריאות הנפש במערכת הבריאות וכוון שירותי שיקום ייחודיים לברה"נ בקהילה מביאים לעליה משמעותית בשיעור הפונים וגידול במספר הנכים על רקע פסיכיאטרי החיים בקהילה. בעשור האחרון, אנו עדים לעליה משמעותית בקרב יחידים וקבוצות הנחשפים חדשות לבקרים למצבי דחק ומשבר, הן על רקע כלכלי (אבטלה) והן על רקע בטחוני (נפגעי טראומה) (PTSD), שהפכו לקבוצה מוכרת מבין אוכלוסיית היעד לשירותי בריאות הנפש.

מתפקידי אנשי המקצוע, העובדים עם אנשים במצוקה המתמודדים עם נכות נפשית, הוא לסייע ביצירת חברה למען כל חבריה, שבה כל אדם, איש איש עם זכויותיו וחובותיו, ימצא את מקומו ותפקידו. במסגרת החוג יינתן מענה לצרכי לקוחות ואנשי המקצוע המטפלים בהם, באמצעות פיתוח ידע ומחקר בין-תחומיים ובין-מקצועיים והכשרת אנשי מקצוע בתחומי החברה, הרווחה והבריאות.

המטרה היא להכשיר חוקרים ואנשי מקצוע מומחים בתחום בריאות נפש הקהילתית, שימלאו תפקידים בכירים בשירותי הרווחה והבריאות. במקביל לפתח ולהעמיק גופי ידע לקידום שירותי בריאות נפש קהילתית, דיסציפלינה בין-תחומית המצויה בתאוצת התפתחות.

מבנה הלימודים

החוג מציע שני מסלולי לימוד:

מסלול א' – מחקרי (מסלול עם כתיבת תזיה)

תכנית המבוססת על לימודי מחקר ולימודים עיוניים. על התלמיד להגיש עבודת גמר מחקרית (תזיה).

מסלול ב' – ללא כתיבת תזיה

התכנית מבוססת על לימודים עיוניים. על התלמיד לעמוד בבחינה מסכמת. מתכונת הבחינה המסכמת הנה עבודה עיונית אינטגרטיבית.

היקף הלימודים הוא של 36 ש"ס לתלמידים במסלול עם כתיבת תזיה (מסלול א') ו-44 ש"ס לתלמידים במסלול ללא כתיבת תזיה (מסלול ב').

משך הלימודים במסלול א' לא יעלה על שלוש שנים ומשך הלימודים במסלול ב' לא יעלה על שנתיים.

תנאי קבלה

- ◆ תואר אקדמי ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ברפואה, במדעי ההתנהגות, בחינוך, בעבודה סוציאלית, בשירותי אנוש, בסייעוד, בריפוי בעיסוק ובפיזיותרפיה.
- ◆ ממוצע ציוני תואר ראשון – 80 ומעלה.
- ◆ ציון 70 לפחות במבחן כניסה מיוחד בשפה האנגלית.
- ◆ שתי המלצות.
- ◆ מועמד לתואר שני ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאות לתואר.

השלמות

- ◆ על בסיס רקע אקדמי קודם, עשויים להיות מועמדים שיחויבו בקורסי השלמה מתואר ראשון :
  1. מבוא לפסיכולוגיה (4 שש"ס)
  2. פסיכופתולוגיה (2 שש"ס)
  3. היבטים חברתיים של נפש (2 שש"ס)
- ◆ ציון משוקלל של 80 לפחות בקורסי השלמה.

תוכנית הלימודים

תכנית הלימודים מורכבת מקורסים המכסים 4 מקבצים בתחומים הבאים:

- ◆ מדיניות בבריאות נפש
- ◆ פסיכיאטריה
- ◆ שיקום
- ◆ חברה ורווחה

וכן מקורסי מחקר.

סטודנט במסלול א' יהיה מחויב ללמוד לפחות שני קורסים מכל תחום כאשר קורס אחד הוא חובה והשני קורס אחד מאחד המקבצים וקורסי מחקר בהיקף של 12 שש"ס.

סטודנט במסלול ב' יהיה מחויב ללמוד שלושה קורסים מכל תחום, כאשר קורס אחד הוא חובה והשניים האחרים הם קורסי מקבץ, ועוד שני קורסים מההיצע הניתן עפ"י בחירת הסטודנט וכן קורסי מחקר בהיקף של 8 שש"ס.

סטודנט במסלול א' יהיה חייב בכתיבת שתי עבודות סמינריוניות: סטודנט במסלול ב' יהיה חייב בכתיבת שלוש עבודות סמינריוניות.

קורסי חובה

על כל תלמיד במסלול א' לבחור שני קורסים מתוך ארבעת הקורסים המוצעים, ועל כל תלמיד במסלול ב' לבחור שלושה קורסים מתוך ארבעת הקורסים המוצעים:

- ◆ תכנון לאומי של מערכות בריאות נפש 4 שש"ס
- ◆ פסיכופתולוגיה א' + פסיכופתולוגיה ב' 4 שש"ס
- ◆ שיקום בקהילה – מגמות בעולם המערבי 4 שש"ס
- ◆ היבטים פסיכו-סוציאליים של נכות נפשית 4 שש"ס

קורסי מחקר

- סטטיסטיקה א'
- סטטיסטיקה ב'
- שיטות מחקר א'
- שיטות מחקר ב'
- סמינר הכנה לכותבי תיזה
- סמינר לעבודה מסכמת
- שימושי מחשב לעיבוד נתונים
- מערכות מידע בבריאות נפש

מסלול ב (ללא תיזה)

12 שש"ס
24 שש"ס
8 שש"ס

מסלול א (עם תיזה)

8 שש"ס
16 שש"ס
12 שש"ס

קורסי חובה
קורסי מקבץ
קורסי מחקר ומע' מידע

שנה א'

מסלול ב

8 שש"ס
6 שש"ס
6 שש"ס
4 שש"ס

מסלול א

8 שש"ס
6 שש"ס
4 שש"ס
4 שש"ס

קורסי חובה
קורסי מחקר
קורסי מקבץ
סמינריון

שנה ב'

מסלול ב

4 שש"ס
2 שש"ס
6 שש"ס
8 שש"ס

מסלול א

—
6 שש"ס
4 שש"ס
4 שש"ס

קורסי חובה
קורסי מחקר
קורסי מקבץ
סמינריון

שקלול הציונים לתואר

מסלול א'

התיזה מהווה 40% מן הציון
ממוצע הציונים בקורסים השונים – 60%

מסלול ב'

בחינת הגמר מהווה 30% מן הציון
ממוצע הציונים בקורסים השונים – 70%

המועצה להשכלה גבוהה טרם הסמיכה את אוניברסיטת חיפה להעניק תואר שני בחוג לבריאות נפש קהילתית. במידה והמועצה להשכלה גבוהה לא תאשר את ההסמכה לאוניברסיטה, תנתן אפשרות לסטודנטים להמשיך ולסיים את לימודיהם במסגרת בית הספר לבריאות הציבור במגמת בריאות הקהילה והסביבה, ולקבל תואר "מוסמך האוניברסיטה MPH".

המועמדים יתבקשו לחתום על הצהרה המאשרת את הסכמתם לכך כתנאי לקבלתם ללימודים בחוג.

הפרעות בתקשורת

חוג לימודים לתואר ב"א (חד-חוגי, 3.5 שנים)

ראש החוג: פרופ' שמעון ספיר

חברי הסגל האקדמי

פרופ' שמעון ספיר, פרופ' יוסף אטיאס.	פרופסור חבר:
ד"ר רחל תומר.	מרצה בכיר:
ד"ר רחל יפעת, ד"ר עירית מאיר, גב' דינה פישמן, ד"ר רפאל שמש.	מרצה:
ד"ר נעמה שחר.	מורה:
ד"ר רווית כהן מימרן.	מדריך ד"ר:
ד"ר דניאל אוריין, גב' דורית גוון, גב' מיכל בירן, ד"ר אפרת דגן, פרופ' אסתר דרומי, גב' אדית וגנר, גב' גלית טורבן, ד"ר דוד כהן, גב' טל לבל, פרופ' מיכל לונץ, גב' רמה נובוגודרובסקי, גב' אסנת סגל, מר עומר ספור, גב' איילת עציון קרסו, גב' פרידה קורנברוט.	עמית הוראה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מירי מועלם**
 מזכירת היחידה ללימודים קליניים: **גב' שירלי טל**
 חדר 812 קומה 8, מגדל אשכול
 טל': 8249507, 8240517 פקס: 8288564
 שעות קבלה: ימים א'–ה' בין השעות 11:00–13:00
 אתר החוג באינטרנט: <http://nw.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

"הפרעות בתקשורת" - מהות המקצוע

הפרעות בתקשורת הוא תחום העוסק בהיבטים תיאורטיים, מדעיים וקליניים של תהליכים תקינים ובלתי תקינים, התפתחותיים ונרכשים של שפה, דיבור, שמיעה ותקשורת, תוך דגש על מחקר בדיציפלינות השונות של התחום, ופיתוח ויישום שיטות אבחון, טיפול ושיקום בני אדם מינקות עד זקנה. המושג "הפרעות בתקשורת" כפי שמוצג כאן מקביל למושג Communication Sciences and Disorders והעוסקים בתחום זה עובדים כחוקרים, אקדמאים, קלינאים, או שילוב של אלו.

מטרת הלימודים

- ◆ להקנות ידע תיאורטי, מדעי וקליני מעמיק ואינטגרטיבי בהיבטים פיזיולוגיים, קוגניטיביים, לשוניים, רגשיים, חברתיים, התפתחותיים, נוירולוגיים, פסיכולוגיים ופתולוגיים של שפה, דיבור, שמיעה ותקשורת, תוך דגש על יישום ידע זה במחקר, הוראה ועבודה קלינית (אבחון, טיפול, מניעה, שיקום, חינוך, ייעוץ והדרכה).
- ◆ לתת הכשרה בסיסית בנושאי מחקר רלוונטיים לתחום לשם עידוד תלמידים מצטיינים להמשיך את לימודיהם לתארים מתקדמים.
- ◆ להכשיר סטודנטים לעבודה כקלינאים בתחום של הפרעות שפה, דיבור, שמיעה ותקשורת.
- ◆ להכשיר סטודנטים לעבודה קלינית עם ילדים ומבוגרים אשר שפתם הראשונה אינה עברית, כגון אלו ממגזר דוברי הערבית ואוכלוסיית העולים.
- ◆ להכשיר סטודנטים לפתח וליישם טכנולוגיה מתקדמת בתחום המחשבים למטרות אבחון, שיקום ומחקר.
- ◆ לעודד מחקר בין תחומי תוך דגש על הבנת תהליכים תקינים של דיבור, שפה, שמיעה ותקשורת, פיתוח שיטות קליניות יעילות ואמינות לאבחון וטיפול בהפרעות בתקשורת; ופיתוח טכנולוגיה ממוחשבת לצורכי מחקר, אבחון, טיפול ושיקום.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת לימודי התמחות בתחומי השפה, הדיבור השמיעה והתקשורת. בחוג מערכת יעוץ והנחיה.

תנאי קבלה

- ◆ לחוג להפרעות בתקשורת מתקבלים מועמדים מגיל 20 ומעלה אשר עומדים בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על ידי החוג, וברמת "מתקדמים 1" לפחות באנגלית.
- ◆ תנאי קבלה למועמדים בעלי תואר בתחום אחר הם: ממוצע משוקלל לתואר 95 לפחות, ממוצע משוקלל 93 ומעלה בקורסים רלוונטיים ללימודי החוג וראיון אישי.
- ◆ מעבר מחוג אחר או מאוניברסיטה אחרת לשנה מתקדמת מותנה בציון ממוצע של 95 ומעלה, בראיון אישי ובמספר המקומות הפנויים.

משך הלימודים

החוג לתואר בוגר בהפרעות בתקשורת (B.A.) הוא חד חוגי. משך הלימודים הינו שלוש וחצי שנים. התלמיד מחוייב לתוכנית הלימודים בשנה בה החל את לימודיו, וכן לשניוניים המתפרסמים במהלך שנות לימודיו. ייתכנו שינויים במערכת הלימודים במשך שנת הלימודים.

תכנית הלימודים*

תכנית הלימודים כוללת לימודי התמחות בתחומי השפה, הדיבור, השמיעה והתקשורת. בחוג מערכת ייעוץ והנחיה, שתלווה את התלמידים במהלך כל שנות הלימודים. עם השלמת הלימודים האקדמיים ועמידה בכל החובות והקריטריונים יהיה הסטודנט זכאי לתואר ב"א בהפרעות בתקשורת. על מנת לקבל הסמכה קלינית לעסוק במקצוע, חייב הבוגר לעבוד שנת עבודה תחת השגחה של קלינאי תקשורת במקום עבודה מאושר.

החוג להפרעות בתקשורת

תוכנית הלימודים כוללת קורסים בתחומים הבאים:
מקצועות הבריאות ומדעי החיים
חינוך, חברה והתנהגות
מחקר
מדעי השפה, הדיבור והשמיעה, והפרעות בתקשורת ושיקום
התנסויות קליניות

להלן פירוט הקורסים על פי התחומים השונים

א. מקצועות הבריאות ומדעי החיים

מבוא להיסטולוגיה וגנטיקה
ניורואנטומיה ונירופיזיולוגיה
ניירולוגיה
מחלות אף אוזן גרון
פדיאטריה
גריאטריה
ניורואוטולוגיה

ב. חינוך, חברה והתנהגות

מבוא לפסיכולוגיה
פסיכולוגיה התפתחותית
היבטים פסיכולוגיים וחינוכיים של טיפול ושיקום
נירופסיכולוגיה ומבחני הערכה

ג. מחקר

מבוא לסטטיסטיקה
מבוא למחקר וכתבה מדעית
מיומנויות מחשב
יישומי מחשב במחקר ושיקום
סמינריונים מחקריים
יישומי מחשב לקלינאי תקשורת

ד. מדעי השפה, הדיבור והשמיעה, הפרעות בתקשורת ושיקום

מבוא להפרעות בתקשורת
אנטומיה כללית
מבוא למדע השמיעה
מבוא לבלשנות
פונטיקה
התפתחות הדיבור
התפתחות תקינה של שפה דיבור ותקשורת
מבוא למדע הדיבור
אודיולוגיה בסיסית

אודיולוגיה קלינית
עקרונות העבודה הקלינית
נירופיזיולוגיה של מערכת הדיבור
ליקויים בהתפתחות שפה
נושאים מתקדמים באודיולוגיה
יישומים קליניים לתיאוריות למידה
תסמונות אפאזיות ומוטוריות – מבוגרים היבטים קליניים
ליקויים בתפקודי אכילה ובליעה
שיקום שמיעתי
הפרעות שפה נרכשות ותסמונות גנטיות
אודיולוגיה פדיאטרית
אבחון וטיפול בלקויות למידה
ליקויים ברכישת דיבור – ילדים
גמגום והפרעות אחרות בשטף הדיבור
לקויות למידה
הפרעות קול ותהודה
תסמונות אפאזיות ומוטוריות – מבוגרים
אינטגרציה קלינית – שפה דיבור ותקשורת
אינטגרציה קלינית – אודיולוגיה
אינטגרציה קלינית – CP
הפרעות תקשורת באוכלוסיה רב-לשונית
הפרעות תקשורת אצל ליקויי שמיעה
שיקום קוגניטיבי
תקשורת תומכת וחליפית
מכשירי שמיעה
תפקיד קלינאי תקשורת במערכת החינוך
נירופיזיולוגיה קלינית

ה. התנסויות קליניות

שנה א': תצפיות מונחות
שנה ב': תצפיות מונחות ועבודה מעשית מודרכת, דינמיקה קבוצתית
שנה ג': עבודה מעשית מודרכת

ו. כללי

אלקטרוניקה ופיזיקה

כל הקורסים בחוג בכל שנות הלימוד הינם קורסי חובה. בהתאם לתקנון האוניברסיטה על הסטודנטים להשתתף בקורס בחינוך גופני בשנת הלימודים הראשונה.

שעות הלימודים באוניברסיטה הן: 08:00–20:00, ייתכנו לימודים גם בימי שישי.

* ייתכנו שינויים במבנה הלימודים

לימודים קליניים

מטרת ההתנסויות הקליניות היא לפתח מיומנויות אבחון וטיפול המבוססות על הידע התיאורטי, המדעי והקליני הנרכש בלימודים. במהלך ההתנסויות יעסקו הסטודנטים באבחון וטיפול בילדים ומבוגרים עם מגוון ליקויים. התנסויות אלה יהיו בהדרכת קלינאי תקשורת מוסמכים.

ההתנסויות הקליניות מתקיימות במרכז הטיפולי האוניברסיטאי הרב-תחומי, וכן בבתי חולים, מכונים אודיולוגיים, מרכזי שיקום, מרכזים חינוכיים, מרכזי למידה, בתי ספר, גני ילדים, מכונים, ובקהילה. סוכנויות אלה פרושות על פני הארץ כולה. שיבוץ הסטודנטים להתנסות נעשה על-פי קריטריונים הנקבעים בוועדה ללימודים קליניים.

פרישת תקופות ההתנסות הינה ברובה בכפוף לשנת הלימודים ובחלקה בחופשות בין הסמסטרים.

הוצאות הנסיעה לסוכנויות ההתנסות חלות על התלמיד.

הערכה בלימודים קליניים:

1. השתתפות מלאה ועמידה במטלות הנדרשות בהתנסות הקלינית הינן חובה.
2. הערכת ההתנסות הקלינית תתבצע ע"י המדריכות הקליניות והסגל האקדמי האחראי על הלימודים הקליניים.
3. מטלות הסטודנטים מתואמות לכל שנת לימודים (תצפיות, כתיבת דוחות טיפולים, אבחונים).

חובות התלמידים

- ◆ חלה חובת השתתפות של הסטודנט בכל השיעורים שבקורסי החוג ובכל מטלות המעבדה וההתנסויות הקליניות, כמפורט להלן. סטודנט שלא עמד בכל תנאי הקורס על כל מרכיביו לא יוכל לגשת לבחינה סופית, להגיש עבודה לציון סופי, או לקבל אישור על מילוי החובות הקליניים (בקורסים הקליניים), ויחוייב לחזור על הקורס.
- ◆ קיימת חובת נוכחות של 100% בלימודים הקליניים המעשיים. סטודנט שלא נוכח בכל ההתנסויות הקליניות לא יוכל לקבל אישור על מילוי חובותיו הקליניים. בהעדר אישור זה, הסטודנט לא יוכל לעבור לשנת לימודים נוספת.
- ◆ חובת הנוכחות בקורסי החוג ובמטלות מעבדה מפורטת בסילבוס של כל קורס ובשנתון האוניברסיטה.
- ◆ סטודנטים בעלי תואר אקדמי קודם, אשר קיבלו פטור לקורסים שלמדו בחוגים אחרים באוניברסיטה או במוסד אקדמי אחר חייבים ללמוד קורסים חלופיים לקורסי הפטור וחייבים בתשלום עבור קורסים אלו. לא ניתן לקבל פטור מהלימודים הקליניים המעשיים.
- ◆ סטודנטים המעוניינים ללמוד קורסים נוספים מחוץ לתוכנית הלימודים של החוג רשאים לעשות זאת, בתנאי שהקורסים הנוספים לא יהיו בניגוד לחובת ההשתתפות בקורסים, במטלות המעבדה ובהתנסות הקלינית של החוג.
- ◆ על מנת הסר ספק – חובתו של הסטודנט לידע את מזכירות החוג בכתב לגבי קורסים הנלמדים בנוסף לקורסי החוג, להוכיח שאכן הקורסים הנוספים אינם עומדים בסתירה לחובת ההשתתפות בקורסי ומטלות החוג, ולקבל אישור בכתב מראש החוג על הקורסים הנוספים.

החוג להפרעות בתקשורת

- ◆ על התלמיד מוטלת החובה להציג למזכירות היחידה ללימודים קליניים עד סוף שנה"ל הראשונה אישור על ביצוע כל החיסונים הבאים: opv/Ipv; Td;MMR; אדמת; הפטיסיס B.
- ◆ על הסטודנט לידע את מזכירות היחידה להתנסויות קליניות בתחילת השנה האקדמית על קושי או מגבלה רפואיים שיש להם השלכות לגבי השיבוץ בהתנסויות הקליניות. מידע זה הכרחי כדי לאפשר את ההתנסויות הקליניות בכל שנות הלימוד. במקרה של מחלה, קושי או מגבלה אקוטית אשר עלולים להשפיע על השתתפות הסטודנט בהתנסויות הקליניות יש להודיע על כך לאלתר למזכירת ההתנסויות הקליניות ולצרף מסמכים רפואיים בנידון.

פטור מהשתתפות בקורס

סטודנט המעוניין לקבל פטור מהשתתפות בקורס יגיש בקשה מנומקת בכתב למזכירות החוג יחד עם תוכן הקורס (סילבוס) ותדפיס ציון הקורס בו למד ואשר על סמך לימודים אלה מבקש הוא את הפטור. ועדה אקדמית בחוג תדון בבקשה והסטודנט יקבל תשובה בכתב ממזכירות החוג. מומלץ להגיש את הבקשה עוד לפני תחילת הלימודים. כמו כן, מומלץ להשתתף בשיעורים (בקורס הרלוונטי) עד קבלת הפטור.

תנאי מעבר לשנה מתקדמת

- ◆ ציון ממוצע משוקלל שנתי של 75 (לפחות) וציון עובר (70) לפחות בכל הקורסים.
- ◆ ציון עובר בלימודים הקליניים.

מעבר על תנאי

- ◆ מי שלא השיג ציון 70 (לפחות) באחד או שניים מהקורסים, ויש לו ממוצע של 75 (לפחות), חייב לחזור בשנה העוקבת על הקורסים בהם נכשל. לא יורשה התלמיד להשתתף בקורס\ים שהקורס בו נכשל מהווה דרישת קדם.
- ◆ מילוי דרישת הקדם הוא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות ברשימת הקורסים באינטרנט והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים. תלמיד שנרשם לקורס ושילם, למרות שאינו רשאי ללמוד בו גם בגלל אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר לשנה מתקדמת, יבוטל רישומו לקורס, גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

פיצול לימודים

החוג אינו מאפשר פיצול לימודים.

הפסקת לימודים

הפסקה ביוזמת רשויות החוג

- ◆ ועדה אקדמית בראשות ראש החוג תעקוב אחר ההישגים של כל סטודנט: ממוצע מצטבר, שיעור כישלונות, עמידה או אי עמידה (לאחר מועד ב') בתנאי המעבר של כל הקורסים בתכנית הלימודים ועמידה בדרישות ההתנסויות הקליניות. הועדה רשאית להחליט על

הפסקת לימודיו של סטודנט, אשר נמצא בלתי מתאים בכל שלב של לימודיו. ההחלטה על הפסקת הלימודים תיעשה על סמך חוות דעת של מורים, מדריכים והמלצת הוועדה לענייני תלמידים של החוג.

- ◆ תלמיד שנכשל בקורס חובה כלשהו פעם שנייה (בשנה העוקבת) יופסקו לימודיו לאלתר.
- ◆ תלמיד שנכשל בשלושה קורסים או יותר בשנת לימודים אחת יופסקו לימודיו לאלתר.

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו – יפנה **בכתב** לראש החוג וינמק את בקשתו. הפסקת הלימודים תאושר **בכתב**. במקביל יודיע התלמיד על ההפסקה למינהל התלמידים.

חידוש לימודים

תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות נוספות לפי הצורך.

תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים רצופות – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה לחוג המחייבים באותה העת.

אישור זכאות לתואר:

סטודנט רשאי לקבל אישור זכאות לתואר רק אם השלים את כל חובותיו האקדמיים (בקורסים העיוניים ובלימודים הקליניים).

מדריכים בלימודים קליניים:

אתרוג עדנה, בגון דורית, בורר אלפי נורית, בירן מיכל, בלזרסקי טניה, בלומנפלד נעמה, בלכמן אילנה, ברמן מיכל, גבעון אביה, גוברין מאיר נעמי, גורפיל אילנה, גושן רונית, גלדמן יהודית, גנדלמן אירנה, גרינבלט ברברה, דנך שלומית, האדיה ערין, הייק דרורה, הימל ורדיה, הררי עירית, וגנר עידית, זייטל נטלי, זינדר חניטה, זלצר ניצה, חורי סלמא, חסקין איילת, טרדלר מרינה, ינקו דיזי, יפה נורית, ישעיה אנליה, כהן מיכל, לב אורלי, לביא ורדה, לדרר חן, לוין כרמיה, מוקדס איילה, מיק אורנה, מנביץ ג'ני, מנשרי שוש, מעוז עידית, נאור נאוה, נובורודסקי רמה, ניר מיכל, נמירובסקי אילנה, נתיב ספראי אורית, סגל אסנת, סלוי אסטל, סלומון נירית, סקליטר עירא, עאזר וורה, ענתבי אריקה, פייגנבאום אילנה, פרח אפנאן, פתאל איריס, קובי עדנה, קורונה גאון שרון, קורן ורדה, קלוגמן אנה, קסטל דבי, קרני נורית, ראדה אינה, רג'ואן אופירה, רוזנשטיין תמי, רותם הילה, ריינר רותי, שאול יהודית, שבות יאנה, שוורץ רלי, שולקוב קירה, שחם דפנה, שטסמן הדס, שטריפלר אילנה, שינוטר סמדר, שכט תמר, שלו ציפי, שנאור חבצלת, שראוב ברכה, תגר איריס, פלדמן ילנה, רויטמן דפנה, גלברד ויוי, גור פיזי, ארגוב ענת, משעור סאנא, אביעזר שירה, צ'פלנקה אנה, ורד מיכל, מסארוה אריז', פלדמן טניה, שרבט אלה, דוידזון יניב.

לימודי זיקנה - גרונטולוגיה

חוג לימודים ראשי למ"א

ראש החוג: פרופ' פרלה ורנר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר: פרופ' יעקב גינדין (מומחה), פרופ' פרלה ורנר, פרופ' אריאלה לבנשטיין.

מרצה: ד"ר ישראל דורון, ד"ר גרי סינוף (מומחה).

עמית הוראה: ד"ר יהודית אהרון, גב' נאוה אקשטיין, ד"ר רחל בן חינוך, ד"ר איזידור ברטהולץ, ד"ר יצחק בריק, ד"ר אדריאן גינסבורג, ד"ר איריס חיימוב, ד"ר דוד כהן, ד"ר אמיר כהן-שלו, ד"ר דנה פרילוצקי, ד"ר אבי צפרוני, פרופ' אברהם רוניק, ד"ר יוסף רם, ד"ר תמר שוחט.

מזכירות החוג

חדר 1016, קומה 10, מגדל אשכול

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

טל. חיפוני: 04-8240815 פנימי 2815

לוח מודעות של החוג: לוח 50 בקומת ה-600 בבניין הראשי

הלימודים לתואר שני (מ"א)

כולל תכנית לרופאים

מטרת הלימודים

תכנית הלימודים לקראת תואר מ"א בגרונטולוגיה ותואר מ"א בתכנית המיועדת לרופאים מבוססת על המטרות הבאות:

1. להכשיר עתודה לסגל אקדמי במקצועות במדעי החברה, ההתנהגות, מדעי החיים וברפואה ולהוראה ומחקר בזיקנה.
2. להכשיר כוח אדם מקצועי ומיומן – כולל בתחום הרפואה – להתערבות, ניהול ומנהיגות בכירה בשרותי הרווחה והבריאות לוקנים.

התכנית מכוונת לפתח ולהעמיק:

1. גופי ידע בנרונטולוגיה וגריאטריה תוך שימוש בגישות רב תחומיות ורב מקצועיות.
2. מיומנויות וכישורים להבנת תהליכים פיזיולוגיים, חברתיים, פסיכולוגיים, כלכליים, פוליטיים וסביבתיים בזיקנה.
3. היכרות עם מערכות שירותי הבריאות והרווחה לזקנים והערכת חקיקה ומדיניות חברתית בזיקנה.

תנאי קבלה

- ♦ תואר ראשון במדעי ההתנהגות והחברה, סיעוד, ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, שרותי אנוש, מינהל ציבורי, חינוך, עבודה סוציאלית, רפואה, מדעי החיים ואדריכלות.
(במקרים מיוחדים תישקל מועמדותם של תלמידים בעלי תואר אקדמי בתחומים אחרים).
- ♦ ציון ממוצע משוקלל בב"א של 80 ומעלה ולא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר בוגר.
- ♦ ציון 70 לפחות בהבנת טקסט באנגלית המיוחד לחוג.
- ♦ מכתבי המלצה מאנשי מקצוע.

מבנה הלימודים

הלימודים מתנהלים בשני מסלולים:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה (לכל המקצועות למעט רופאים)

התכנית מבוססת על לימודי מחקר ולימודים עיוניים. על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 36 ש"ס, לכתוב לפחות שתי עבודות סמינריוניות ולהגיש עבודת גמר מחקרית. בחירת מסלול זה נעשית לקראת שנת הלימודים השניה והיא מותנית בציון משוקלל של 85 לפחות בקורסים שיטות מחקר וסטטיסטיקה הנלמדים בשנת הלימודים הראשונה. עבודת התיזה נעשית בהנחייה של חבר סגל בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים. על הסטודנט להשתתף בסמינר הכנה לכתיבת תיזה. רופאים המעוניינים יוכלו להצטרף גם למסלול זה. משך הלימודים במסלול זה הוא עד שלוש שנים.

מסלול ב' – ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה (לרופאים ולכל הסטודנטים האחרים)

התכנית מבוססת על לימודים עיוניים, לימודי מחקר וכתיבת עבודה מסכמת. על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 48 ש"ס (לרופאים 44 ש"ס), לכתוב לפחות שלוש עבודות סמינריוניות ולהגיש עבודה מסכמת. על הסטודנט להשתתף בסמינר הכנה לעבודה מסכמת בשנה האחרונה בתכנית המ"א, ובתנאי שהשלים שמיעת קורסים בהיקף של 25 ש"ס לפחות. העבודה המסכמת תעשה בהנחייה של חבר סגל (ובמקרים מסוימים ע"י שני חברי סגל). משך הלימודים במסלול זה הוא שנתיים. על התלמיד להרשם מידי שנה, כולל תלמידים שסיימו לשמוע קורסים וכותבים עבודת תיזה או עבודה מסכמת בלבד.

תכנית הלימודים

הלימודים מרוכזים ביום לימודים אחד בשבוע – יום ב'.
 תכנית הלימודים כוללת קורסי חובה בהיקף של 20 שש"ס אותם ילמדו כל הסטודנטים (בשני המסלולים) בשנת הלימודים הראשונה.
 בשנה השנייה יתקיימו קורסי סמינר הכנה לתיזה וסמינר הכנה לעבודה מסכמת, בהתאם לשיבוץ הסטודנטים וכן ילקחו קורסי בחירה בהיקף הנידרש. במסלול ללא תיזה יתבצע פרקטיקום, לאורך כל השנה.

מבנה תוכנית הלימודים

מסלול ב'	מסלול א'	
20 שש"ס	20 שש"ס	1. קורסי חובה
2 שש"ס	2 שש"ס	2. סמינר לתיזה/עבודה מסכמת
14 שש"ס	14 שש"ס	3. קורסי בחירה
8 שש"ס		4. פרקטיקום
48 שש"ס	36 שש"ס	סה"כ

תוכנית רופאים

מסלול ב'	
12 שש"ס	1. קורסי מינהל ארגון וכלכלה
20 (16 שש"ס חובה ו-4 בחירה)	2. קורסי התמחות בגריאטריה
4 שש"ס	3. קורסי מחקר
8 שש"ס	4. קורסי בחירה
44 שש"ס	סה"כ

שקלול ציונים

מסלול א'	
65%	קורסים
35%	עבודת גמר מחקרית

מסלול ב'	
70%	קורסים
30%	עבודה מסכמת

290

סיעוד

ע"ש צ'ריל ספנסר

תכנית משותפת לאוניברסיטת חיפה ולטכניון
חוג לימודים לב"א (חד-חוגי, ארבע-שנתי)

ראש החוג: ד"ר מיכל גרנות

חברי הסגל האקדמי

פרופ' עדה שפיצר.	פרופסור חבר:
ד"ר דפנה בירנבוים-כרמלי, ד"ר אורנה בראון-אפל, ד"ר מיכל גרנות.	מרצה בכיר:
ד"ר הדס גולדבלט*, ד"ר שרי גולדשטיין-פרבר, ד"ר שרון גיל, ד"ר אפרת דגן, ד"ר ענת דרך-זהבי, ד"ר דורית פוד, ד"ר גליה שמי (מומחה).	מרצה:
ד"ר אנה זיסברג.	מדריך דוקטור:
גב' אפרת שדמי, גב' שרה שחף.	מדריך:
ד"ר יעל אילון, גב' אורלי אידלמן, ד"ר מיכל אייזנברג-משיח, מר אלדד ארונוביץ, פרופ' צבי בורוכוביץ, ד"ר אירית בן-ארי, גב' גילה יעקב, גב' מלכה הדרי, גב' דלית וילהלם, מר שרון זיו, ד"ר הילה הופשטר, ד"ר אנואר חט'אב, מר מוחמד חאט'יב, גב' מירב לוטס-פלג, גב' יעל ספרן, גב' תחיה עשת, פרופ' זקי קרייס, מר דני קרפ, גב' קרול רביד, ד"ר תמר שוחט, גב' מיכל הירשלה, גב' ביאטריס שחם, גב' אורלי שפירא, ד"ר רוקסנה רייכמן, ד"ר ענת קליין, ד"ר יעל קשת, גב' פנינה דגול.	עמית הוראה:

* דרגה מוצעת

הסגל האקדמי של הפקולטה לרפואה בטכניון המלמד בתכנית:

פרופסור חבר:	פרופ' שמעון פולק, פרופ' שמעון מרום, פרופ' עמי אהרנהיים, פרופ' אריה בומזון, פרופ' גדי ספירא.
פרופסור חבר קליני:	פרופ' רות גרשוני.
מרצה בכיר:	ד"ר פואד פארס, ד"ר דן אלדד, ד"ר איל בנגל, ד"ר פרנק דייל, ד"ר אנה וייס, ד"ר זיאד עבאסי.
מרצה בכיר קליני:	ד"ר זאהר עזאם, ד"ר עימאד מחול, ד"ר נעים שחאדה.
מרצה:	ד"ר אפרת וולפוביץ.
מרצה קליני:	ד"ר רוני שאול.
מרצה בכיר נלווה:	ד"ר יעקב בכר, ד"ר מרים דוד, ד"ר פטר יעקבי, ד"ר אדיתה ראווי (חלילה).
חבר הוראה בכיר נלווה:	ד"ר אירית אביבי, ד"ר ישראלה ברדיצ'בסקי, ד"ר בלה קריינין, ד"ר שלומי ישראלית.

מזכירות החוג

מגדל אשכול, קומה 8, חדר 802
פקס: 04-8288017

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מיכל קויפמן**

טלפון חיצוני: 04-8288004, פנימי: 8004
דוא"ל: mgur@univ.haifa.ac.il

מרכזת מזכירות תלמידים: **גב' רבקה פדר**

טלפון חיצוני: 04-8249136, פנימי: 3136
דוא"ל: rfeder@univ.haifa.ac.il

שעות הקבלה במזכירות החוג: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

מזכירת לימודים קליניים: **גב' אירית שחר**

טלפון חיצוני: 04-8288021, פנימי: 8021
ishachar@univ.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://hw.haifa.ac.il/nursing/hebrew/>

הלימודים לתואר ראשון (בוגר למדעים בסייעוד)

החוג לסייעוד מתמקד בפיתוח ובהקניית ידע אקדמי ומקצועי ובהכשרת אחיות ואחים לתפקידי סיעוד חדשים המתפתחים במערכת הבריאות של המאה ה-21. מטרת תכנית הלימודים להכשיר בוגרים בעלי כישורים בתחומים הבאים:

- ◆ מתן טיפול ישיר ותמיכה בלקוח ובמשפחתו.
- ◆ פיתוח מיומנויות חשיבה ביקורתית, למידה עצמית, קבלת החלטות קליניות והתערבויות ניהוליות הנחוצות למתן טיפול מקצועי איכותי ובטוח.
- ◆ פיתוח חשיבה מערכתית והבנה כלכלית לגבי הקשר בין הלקוחות לבין מערכות הבריאות שונות.
- ◆ עבודה בצוות סינרגטי לקידום מטרות הלקוח והמערכת ולפיתוח פרויקטים לקידום תחומי בריאות שונים.
- ◆ יצירת מודעות אצל הלקוחות, בני משפחותיהם והמערכת לגבי בעיות בריאות, צרכי הלקוח ומשאבי המערכת.

תנאי קבלה

לחוג לסייעוד יתקבלו מועמדים מגיל 20 ומעלה אשר יעמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ובחתימת הקבלה הנדרש על ידי החוג. החוג שומר לעצמו את הזכות לזמן מועמד לראיון קבלה עם ראש החוג/ראש תכנית הלימודים.

מועמדים בעלי תואר אקדמי

מועמדים בעלי תואר ממוסד אקדמי מוכר, יוכלו להתקבל ללימודים בחוג לסייעוד על סמך הישגיהם בלימודי התואר: ציון סופי משוקלל 86 לפחות. כמו כן, יחויב המועמד לאחר ההרשמה בראיון קבלה עם ראש החוג או ראש תכנית הלימודים.

קבלה לשנה מתקדמת

- יוכלו להירשם לשנה מתקדמת (שנה ב' בלבד) מועמדים שלמדו בחוגים לסייעוד באוניברסיטאות אחרות. כתנאי קבלה לחוג המועמדים הנ"ל יהיו חייבים:
- א. בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ובחתימת הקבלה הנדרש ע"י החוג באותה שנה.
  - ב. באישור ציונים המוכיח זכאות להמשך לימודים (עיוניים וקליניים מעשיים) באוניברסיטה שבה למדו. האישור יישלח ישירות למזכירות החוג.
  - ג. בציוני הערכת הלימודים הקליניים המעשיים.
  - ד. בראיון קבלה עם ראש החוג או ראש תכנית הלימודים.

הכרה בלימודים קודמים

- ◆ עיין בתקנון לימודי תואר ראשון המתפרסם בשנתון האוניברסיטה.
- ◆ החוג אינו מכיר בהתנסויות קליניות שהתבצעו מטעם מוסדות אקדמיים אחרים.

מבנה תכנית הלימודים לתואר ראשון

משך הלימודים הינו ארבע שנים. התלמיד מחויב לתכנית הלימודים המתפרסמת בשנתון בשנה שבה החל את לימודיו בחוג, וכן לעדכונים אשר יתפרסמו לקראת מועד הרישום למערכת לפני תחילת שנת הלימודים ו/או במהלך שנות הלימוד.

תכנית הלימודים מורכבת מלימודים עיוניים, מלימודים קליניים ומלימודים קליניים מעשיים. התכנית הינה אינטגרטיבית ומכוונת לקידום יכולותיו האקדמיות והמקצועיות של הבוגר.

1. לימודים עיוניים

א. **מדעי הטבע, החיים והרפואה:** כימיה, ביוכימיה, מבוא למדעים, ביולוגיה של התא, מיקרוביולוגיה, אנטומיה, פיזיולוגיה, גנטיקה, אימונולוגיה, פתולוגיה, פרמקולוגיה, המטולוגיה ואנדוקרינולוגיה. (החוג שומר לעצמו את הזכות להקדים את הקורס "מבוא למדעים" כחודש לפני תחילת שנת הלימודים).

ב. **מדעי החברה:** פסיכולוגיה, פסיכולוגיה התפתחותית וחברתית, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, סטטיסטיקה, ושיטות מחקר, כתיבה מדעית.

ג. **סיעוד:** יסודות הסיעוד, מבוא למיומנויות, מיומנויות בין-אישיות, מיומנויות ראיון ותקשורת, אפידמיולוגיה, מבוא לחשיבה ניהולית, ניהול במערכות בריאות, כלכלת בריאות, ניהול הטיפול, חוק ואתיקה, יסודות בקידום בריאות, פרויקט קידום בריאות, סמינר מחקר, פרמקולוגיה קלינית בסיעוד.

2. לימודים קליניים

מבוא למצבי חולי, מצבי חולי, סוגיות בהתערבות בקהילה וחשיבה קלינית. מקצועות הסיעוד והלימודים הקליניים יתקיימו בקבוצות למידה המיישמות הוראה אינטראקטיבית.

3. לימודים קליניים מעשיים (התנסויות קליניות)

הקורסים הנלמדים במסגרת לימודים קליניים מעשיים הם: "חקירה ואבחון בקהילה", "התערבות במצבים קליניים הדורשים אשפוז", "התערבות במצבים קליניים באשפוז ובקהילה". הלימודים הקליניים המעשיים הם התנסויות המתקיימות במרפאות הקהילה ובמרכזי אשפוז שונים באזור הצפון והמרכז. ההתנסות בלימודים הקליניים משלבת עבודה מעשית יחד עם משימות לימוד אקדמיות.

הלימודים הקליניים המעשיים מנוהלים ע"י היחידה הקלינית.

את הלימודים הקליניים מנחים אחים ואחיות אקדמיים שעברו הכשרה מטעם החוג לסייעוד.

הלימודים הקליניים המעשיים כוללים 6 התנסויות מתוכן 4 חובה - 2 בחירה.

התנסויות חובה: חקירה ואבחון בקהילה, רפואה פנימית, רפואה דחופה ופסיכיאטריה.

התנסויות בחירה: מתוך: תחום בריאות המשפחה – בריאות הילד או בריאות האישה
תחום בריאות המבוגר – כירורגיה או שיקום או טיפול נמרץ או טיפול
תומך.

- לימודים אלה, המהווים מרכיב ייחודי בלימודי הסייעוד, מיועדים לאפשר לסטודנט:
- ◆ לפתח ולתרגל מיומנויות טיפול וניהול;
- ◆ ליצור אינטגרציה בין ידע תיאורטי, מיומנויות טיפול וניהול, ערכים מקצועיים

במסגרת הלימודים הקליניים המעשיים מתנסה התלמיד בטיפול בחולים תוך יישום של חשיבה ביקורתית, ידע קליני, מיומנויות בין אישיות, טיפול ישיר בחולה בשילוב ראיה מערכתית.

התלמיד עשוי להידרש להתנסות בלימודים קליניים מעשיים בחופשת סמסטר או במהלך חופשת הקיץ עקב נסיבות שאינן תלויות בחוג (כגון: השלמת ימי חגים וחופשות, עקב דרישות משרד הבריאות, בעיות במקומות ההתנסות וכו').

הלימודים הקליניים המעשיים, שיחלו בסמסטר ב' של השנה השנייה ויימשכו עד תום הלימודים, הינם בהיקף של כ-24 שעות שבועיות (3 ימי התנסות בשבוע). בתום כל התנסות מעריך המדריך את הישגיו ויכולתו של הסטודנט בנוכחות ובשיתוף הסטודנט. ציון המעבר בהתנסות מותנה בהערכת המדריך, בעמידה בדרישות מבחן ידע של החוג ובאישור סופי של היחידה ללימודים קליניים.

כל תלמיד מתנסה במהלך הלימודים הקליניים במספר מוסדות בריאות ברחבי הארץ (לפירוט ראה אתר החוג באינטרנט). ההתנסות במוסדות הבריאות השונים היא ללא קשר למקום המגורים של התלמיד. השיבוץ נעשה בהתאם לשיקולים ארגוניים וחינוכיים של החוג ומוסדות הבריאות. **לא ניתן יהיה להתחשב בשיקולים אישיים בשיבוץ.**

הוצאות נסיעה ללימודים הקליניים המעשיים והוצאות על רכישת מדים, סטטוסקופ וציוד נוסף חלות על הסטודנט.

נוכחות והשתתפות במפגשים לימודיים

1. קיימת חובת נוכחות בכל מפגש בקורס שאותו לומד התלמיד, אלא אם כן הודיע המרצה אחרת בכתב.
  2. קיימת חובת הכנה מוקדמת של חומר לימודי כפי שנקבע על ידי המרצה לקראת מפגש; על התלמידים למלא את כל הדרישות הלימודיות שיוטלו עליהם במהלך המפגשים.
  3. מרצה רשאי לבדוק קיום החובה לפי סעיפים א', ב' לעיל.
- קיימת חובת נוכחות של 100% בלימודים הקליניים המעשיים.**

אנגלית כשפה זרה

כל תלמיד חייב ללמוד אנגלית כשפה זרה, אלא אם כן קיבל פטור. לא השלים התלמיד את חובותיו באנגלית – אינו יכול להמשיך בלימודיו בשנה ג'.

חינוך גופני

חובה על כל תלמיד בשנת הלימודים הראשונה.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב':

- ◆ ציון עובר – 70 בקורס "יסודות הסייעוד", בקורס מבוא לפסיכולוגיה, ופסיכולוגיה התפתחותית;
- ◆ ציון עובר בקורס "מבוא למיומנויות בינאישיות" – 60;
- ◆ ציון עובר בקורסים של הפקולטה לרפואה – 55;
- ◆ ממוצע ציוני כל הקורסים – 70 (לפחות).
- ◆ כשלוך באחד מקורסי מדעי הטבע, החיים והרפואה בסמסטר א' יחסום רישום לקורסי מדעי הטבע, החיים והרפואה בסמסטר ב'. כשלוך באחד מקורסי מדעי הטבע, החיים והרפואה בסמסטר ב' ימנע רישום לקורסי מדעי הטבע, החיים והרפואה בשנה ב'.

תנאי מעבר (משנה ב' ואילך):

- ◆ ציון עובר בכל קורסים של מדעי הטבע, החיים והרפואה שנה ב' – 55;
- ◆ ציון עובר בקורס "חשיבה קלינית" – 70;
- ◆ ציון עובר בקורסים של "מצבי חולי" – 65;
- ◆ ציון עובר בשאר קורסי סיעוד – 60;
- ◆ ציון עובר בשאר הקורסים של האוניברסיטה – 51;
- ◆ ממוצע מצטבר משוקלל – 65 (לפחות) בקורסים שנלמדו.
- ◆ ציון עובר בלימודים קליניים מעשיים 70. בחלק מההתנסויות יידרש גם מבחן מסכם קליניקה. עמידה בבחינה מהווה תנאי לסיום לימודי הקליניים של הסטודנט.

* **התקנון של הפקולטה לרפואה יחול בכל הנוגע לקורסי מדעי הטבע, החיים והרפואה.** ההחלטות האקדמיות והמקצועיות, בכל הקשור לסטודנטים במהלך ההתנסות, מתקבלות על סמך ביצועי האקדמיים של הסטודנט, התנהגותו המקצועית והאישית, כפי שהם באים לידי ביטוי בהערכות המתבצעות ע"י המדריך בשדה, סגל היחידה ללימודים קליניים ומבחני הידע. סטודנט שנכשל בהתנסות קלינית לא יוכל להמשיך לימודיו בקורסים מלווי הקליניקה: "מיומנויות בין-אישיות" ו-"חשיבה קלינית".

הערה: פירוט הדרישות והמטלות הכרוכות בהתנסויות הקליניות יימסר בכתב לתלמיד בתחילת כל שנת לימודים.

תלמיד במעמד על תנאי

- ◆ תלמיד הנכשל בקורס אחד או שניים – חייב לחזור עליהם בשנה העוקבת.
- ◆ תלמיד הנכשל בקורס המהווה דרישת קדם – לא יורשה להשתתף בקורס ההמשך.
- ◆ התלמיד יברר מהן דרישות הקדם לקורסים השונים וידאג למלאן. דרישות הקדם מפורטות ברשימת הקורסים באינטרנט והן מחייבות. מזכירות תלמידים תבדוק את מילוי דרישות הקדם השונות הנדרשות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. לכן, תלמיד שנרשם לקורס שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה ושילם, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.
- ◆ תלמיד שלא עבר בהצלחה את הלימודים הקליניים ימשיך בלימודי העיוניים המתוכננים

למעט קורסים המלווים את הלימודים הקליניים (חשיבה קלינית, מיומנויות בין אישיות ומבוא לראיון ומיומנויות טיפול וניהול). התלמיד ילמד את הלימודים הקליניים שבהם נכשל, בשנה העוקבת.

- ◆ הקורסים של מצבי חולי (1,2) מהווים קדם לקורסים של לימודים קליניים. תלמיד הנכשל בקורס מצבי חולי 1 או 2, לא יוכל ללמוד את הקורסים בלימודים קליניים של שנה ג' סמסטר א' או ב'.
- ◆ תלמיד שנכשל בשני קורסים, המעבר לשנת לימודים מתקדמת יותנה בהמלצת הוועדה לענייני תלמידים ובהחלטת ראש החוג.

הפסקת לימודים

הפסקה ביוזמת החוג

תלמיד שלא עמד בתנאי המעבר משנה לשנה – תידון הפסקת לימודיו. הוועדה לענייני תלמידים או ראש החוג יכולים להחליט על הפסקת לימודים או על המשכם. הוועדה לענייני תלמידים תדון בסטודנטים שמצב הלימודים מצריך החלטה מיוחדת.

הוחלט על המשך לימודים – יקבע יועץ המחזור של התלמיד תכנית סמסטריאלית למשך סמסטר אחד או למשך שנה אחת. בתום הסמסטר או השנה ייבדקו:

- ממוצע מצטבר, שיעור כישלונות, עמידה או אי עמידה (לאחר מועד ב') בתנאי המעבר של כל המקצועות בתכנית שנקבעה לו. לא עמד התלמיד בדרישות – תידון הפסקת לימודיו שנית.
- ראש החוג רשאי להפסיק לאלתר לימודיו של תלמיד שנמצא בלתי מתאים למקצוע במהלך לימודיו, או מטעמי עבירה על כללי האתיקה המקצועית. ההחלטה תתקבל בעצה אחת עם המרצים ו/או המדריכים הנוגעים בדבר ועפ"י המלצת הוועדה לענייני תלמידים של החוג.
- **תלמיד שנכשל או לא עמד בתנאי המעבר בקורס חובה כלשהו פעם שניה (בשנה עוקבת) יופסקו לימודיו לאלתר.**
- **תלמיד שנכשל בשלושה קורסים או יותר בשנת לימודים אחת או שנכשל שנית בלימודים קליניים – יופסקו לימודיו לאלתר.**

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו – יפנה **בכתב** לראש החוג וינמק את בקשתו. הפסקת הלימודים תאושר **בכתב**. במקביל, יודיע התלמיד על ההפסקה למינהל התלמידים.

חידוש לימודים

- ◆ תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות.
- ◆ תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים רצופות – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה המחייבים באותה העת.

תנאים לקבלת תואר ב"א

- קבלת התואר מותנית:
- ◆ בעמידה בכל תנאי המעבר;
- ◆ בציון ממוצע משוקלל 65 (לפחות) בכל הקורסים העיוניים;
- ◆ בציון 70 (לפחות) בלימודים הקליניים;
- ◆ בסיום כל חובות הלימודים בחוג בתקופה שלא תעלה על שש שנות לימוד רצופות.

תנאים לקבלת תואר אח/ות מוסמך/ת

- ◆ עמידה בבחינה הממשלתית לתואר אח/ות מוסמך/ת – ציון עובר 60.
- על הסטודנט מוטלת החובה לבדוק את דרישות משרד הבריאות כתנאי להגשת מועמדות למבחן הממשלתי לתואר אח/ות מוסמך/ת ולרישום בפנקס הסגל הסייעודי.
- ניתן לקבל את נהלי משרד הבריאות במזכירות החוג.

תכנית לימודים כללית

שנה ראשונה

ש'	2 שש"ס	2 נ'	מבוא למדעים
ש'	10 שש"ס	9 נ'	אנטומיה ומעבדה
ש'	4 שש"ס	3 נ'	כימיה ותרגיל
ש'	2 שש"ס	2 נ'	ביולוגיה של התא
ש"ת	6 שש"ס	6 נ'	יסודות הסייעוד א'
ש'	4 שש"ס	4 נ'	מבוא לפסיכולוגיה ופסיכולוגיה התפתחותית
ש'	4 שש"ס	4 נ'	מבוא לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
ש'	2 שש"ס	0 נ'	שימושי מחשב
ש'	6 שש"ס	5 נ'	פיזיולוגיה
ש'	4 שש"ס	3 נ'	ביוכימיה כללית ותרגיל
ש'	4 שש"ס	4 נ'	מבוא למיומנויות בין-אישיות
ש'	3 שש"ס	3 נ'	מבוא לאימונולוגיה
ש'	4 שש"ס	4 נ'	מיקרוביולוגיה
ש'	2 שש"ס	2 נ'	*מבוא למצבי חולי
ש'	1 שש"ס	1 נ'	המטולוגיה
ש'	1 שש"ס	1 נ'	אנדוקרינולוגיה
ש'	1 שש"ס	1 נ'	כתיבה מדעית

סה"כ שנה א' 54 נ'

* קורס מבוא למצבי חולי יינתן החל משנת תשס"ו בשנה א', המחזור שהחל לימודיו בשנת תשס"ה, יילמד קורס זה בשנה ב'

שנה שנייה

ש'	2 שש"ס	2 נ'	גנטיקה
ש'	2 שש"ס	2 נ'	פתולוגיה

נ' 4	ש"ס 4	ש'	פרמקולוגיה
נ' 0	ש"ס 1	ע"מ	עזרה ראשונה
נ' 2	ש"ס 2	ש	מבוא למצבי חולי
נ' 8	ש"ס 8	ש'	מצבי חולי 1
נ' 6	ש"ס 6	ש'	מצבי חולי 2
נ' 3	ש"ס 3	ש"ת	סטטיסטיקה ותרגיל
נ' 2	ש"ס 2	ש'	שיטות מחקר
נ' 4	ש"ס 4	ש'	מיומנויות בין-אישיות (התנסות בקהילה)
נ' 2	ש"ס 2	ש'	אפידמיולוגיה
נ' 4	ש"ס 4	ש'	חשיבה ניהולית – בארגוני בריאות
נ' 2	ש"ס 2	ש'	כלכלת בריאות
נ' 2	ש"ס 2	ש'	מיומנויות בין-אישיות – מבוא לראיון
נ' 2	ש"ס 2	ש'	חשיבה קלינית
נ' 1	ש"ס	ע"מ	לימודים קליניים: חקירה ואבחון בקהילה
נ' 46	ש"ס	ש"ס	סה"כ שנה ב'

** הסטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת תשס"ו ילמדו את קורסי מצבי חולי 1 ו-2 בשנה ב'.

שנה שלישית

נ' 2	ש"ס 2	ש'	מבוא לניהול הטיפול
נ' 6	ש"ס 6	ש'	מצבי חולי 3
נ' 4	ש"ס 4	ש'	חשיבה קלינית
נ' 2	ש"ס 2	ש'	יסודות בקידום בריאות
נ' 4	ש"ס 4	ש'	מיומנויות טיפול וניהול
נ' 6	ש"ס 6	ש'	מצבי חולי 4
נ' 2	ש"ס 2	ש'	חוק ואתיקה
נ' 6	ש"ס 6	ע"מ	לימודים קליניים באשפוז

חובת בחירה קורס אחד בתחום ניהול (רשימת הקורסים תפורסם בהמשך):

נ' 4	ש"ס 4	ש	ניהול
נ' 32	ש"ס	ש"ס	סה"כ חובה
נ' 4	ש"ס	ש"ס	סה"כ חובת בחירה
נ' 36	ש"ס	ש"ס	סה"כ שנה ג'

שנה רביעית

נ' 4	ש"ס 4	ש'	שינוי ארגוני
נ' 4	ש"ס 4	ש'	פרוייקט קידום בריאות
נ' 4	ש"ס 4	ש'	מצבי חולי 5
נ' 5	ש"ס 4	ס"מ	סמינר מחקר
נ' 2	ש"ס 2	ש'	פרמקולוגיה קלינית בסייעוד

ת' 1 שש"ס	0 נ'	פרוייקט קידום בריאות – תרגיל
ע"מ 2 שש"ס	1 נ'	לימודים קליניים בקהילה
ע"מ 2 שש"ס	2 נ'	לימודים קליניים באשפוז
ש' 2 שש"ס	2 נ'	היבטים סיעודיים במצבי חולי
ש' 6 שש"ס	0 נ'	תרגול במצבים קליניים מתקדמים
סה"כ שנה ד'	24 נ'	
סה"כ לתואר	160 נ'	

לימודים בתכנית המשותפת לחוג לסיעוד ולפקולטה למשפטים

מועמדים העומדים בדרישות הקבלה של החוג לסיעוד ושל הפקולטה למשפטים יוכלו להשלים תואר ראשון בשני התחומים בתכנית משולבת המאפשרת סיום הלימודים בחמש שנות לימוד. התכנית מתמקדת בהכשרת בוגרים עם מיומנויות בתחומי הבריאות והמשפט, כולל סוגיות חוק ואתיקה ודילמות מוסריות בעולם הרפואה.

לימודים בתוכנית השלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחיות ואחים מוסמכים

בחוג לסיעוד מתקיימת תכנית השלמה לתואר ראשון לאחיות ואחים מוסמכים. היקף הלימודים הוא 60 נקודות זכות. התכנית מתפרסת על פני שלושה סמסטרים. הלימודים יתקיימו ביומיים מרוכזים בכל שבוע.

שכר הלימוד שישלמו הלומדים בתכנית עומד על 200%.

תנאי הקבלה

1. מועמד/ת לתכנית ההשלמה חייב/ת להיות אח/ות מוסמך/ת, הרשומ/ה בפנקס האחיות במשרד הבריאות.
2. תעודת בגרות, או לחלופין ציון עובר בבחינות הבגרות במתמטיקה ובאנגלית.
3. מבחן פסיכומטרי בציון הנדרש ע"י החוג.
4. רמת אנגלית של "טרום מתקדמים". המתקבלים לתכנית יהיו חייבים לסיים את חובת לימוד האנגלית עד לסיום לימודיהם.
5. אחות מוסמכת בעלת תואר ממוסד אקדמי מוכר תקבל לאחר ראיון אישי.

תכנית הלימודים הכללית לתואר ב"א לאחיות מוסמכות

ש'	12 שש"ס	12 נ'	מדעי החיים והרפואה
קורסי ניהול ובריאות			
ש'	4 שש"ס	2 נ'	מבוא לחשיבה ניהולית
ש'	4 שש"ס	4 נ'	מגדר, בריאות ומערכת הבריאות
ש'	2 שש"ס	2 נ'	ניהול סיכונים והבטחת איכות
ש'	2 שש"ס	2 נ'	כלכלת בריאות

סיעוד

ש'	4 שש"ס	נ' 4	סיעוד במערכת הבריאות
ש'	2 שש"ס	נ' 2	גישות ותיאוריות בסיעוד
ש'	2 שש"ס	נ' 2	חוק ואתיקה

קידום בריאות

ש'	2 שש"ס	נ' 2	סוגיות בקידום בריאות –
ש'	4 שש"ס	נ' 4	באוכלוסיות נבחרות
ס"מ	4 ש"שס	נ' 4	סמינר קידום בריאות

מיומנויות מחקר

ש'	2 שש"ס	נ' 2	אפידמיולוגיה
ש'	2 שש"ס	נ' 2	שיטות מחקר
ש'	2 שש"ס	נ' 2	סטטיסטיקה
ש'	2 שש"ס	נ' 2	מבוא לחשיבה מחקרית
ש'	2 שש"ס	נ' 2	ניהול מידע
ש'	2 שש"ס	נ' 2	מחשב
ס"מ	4 ש"שס	נ' 4	סמינר מחקר

מדעי החברה

ש'	2 שש"ס	נ' 2	פסיכולוגיה:
ש'	2 שש"ס	נ' 2	תהליכי התפתחות ראשונית
ש'	2 שש"ס	נ' 2	היבטים סוציולוגיים של בריאות וחולי

מיומנויות בין אישיות

ש'	2 שש"ס	נ' 2	מבוא למיומנויות בין אישיות
ש'	2 שש"ס	נ' 2	מיומנויות תקשורת וראיון

סגל ההזרחה ביחידה ללימודים קליניים

מ"מ ראש היחידה ללימודים קליניים ומתאמת:

גב' דלית וילהלם

גב' קרול רביז, גב' שרה שחף

מתאמות לימודים קליניים:

מדריכים בלימודים קליניים

אג'א אמיל, אבו מוך ריאד, אבו רחמון מריאן, אבו שעלי ח'אלד, אהרונוב אלה, אודסקי גילה, אידלמן ברוך, אילייאב אורה, אלזחאלקה מוחמד, אלישע אירית, אלקיים אלברט, אנגלרד הינדי, אסולין מאיה, אשכנזר אלנה, אשכנזי גליה, בויקיס יוליה, ביאליק אירית, בנר מגי, ברודסקי נטלי, ברקוביץ בן-לולו חן, בשארה מיסון, גולודני אירנה, גנדלסמן ליליה, גרויזברג דיאנה, גרוזוי ז'נט, גרינשפון נטלי, הירשברג ניצה, וייסבין עמית, וינשטיין אלנה, ויקרוביצקי ויקי, וכסלר אולגה, זונטג דפנה, זלאטקין יגאל, זליג יפה, זלקינד יובל, חאג' סוסאן רואנדה, חאזן רחאב, חודק בארי טלי, חטיב רשא, חלאילה בסאם, חלבי חיאת, חסדיה אישטיאק, חסן אחמד, טיבי לינא, טל שרה, יחיא עדנאן, יניב דינה, כאן אילנה, כבהא כנען, כהן דניאלה, כהן צוריאל(צורי), כוכבי אילנה, כנען היאם, כך מיכל, לב גיא, לוי דברת, לויטיקוס אפרת, לוינהוף אורנה, ליברמן יפעת, ליטמן רעות, ליפליס אדי, לנקרי אתי, מארון ורה, מירב תמי, מלר רותי, מסרי פואד, מרחבי דינה, נדל כרמית, נחמיאס ירון, ניקולייבסקי מרינה, סגל מירה, סויסה יהודה, סוירסקי לורן, סימנס סרגי, ספיבק איריס, טרחאן ויליאם, עוביד סמירה, עטוה חאתם, עמארני זאהר, עסאף נוהאד, עתאמנה מחמוד, פורת רחל, פילשטינסקי אלכס, פירסט חיה, פלדביין סווטלנה, פנקס ברקוביץ יהודית, פרוג'ה עבדאל כרים, צ'רנין רינה, קאושנסקי סווטלנה, קבאני אחמד, קבסה רונית, קדוש גלית, קוגן אינה, קוסטא סנא, קלימן אירנה, קלמנוביץ נטליה קרמינסקי אנה, רוזן דני, רפאלוב אילנה, שוקר אילנית, שחר שושי, שטרנברג קרן, שי ענבר, שילה אמיר, שיק אנה, שכטר יפה, שמעוני בלהה, שפיץ בלה, שקד שלומית, שריר מלכה, שרמן כך ביאטריסה.

פיזיותרפיה

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי, ארבע-שנתי)

ראש החוג: ד"ר יוכבד לויפר

חברי הסגל האקדמי

פרופ' רות דיקשטיין.	פרופסור חבר:
ד"ר יוכבד לויפר.	מרצה בכיר:
גב' מיה בנצור-קלה* (מומחה), ד"ר ירון ברק*.	מרצה:
ד"ר זהבה גולדשטיין.	מורה בכיר:
גב' אירית ויסמן-פוגל, גב' מיכל כפרי, גב' הילה שריג-בהט, גב' אורית בראון, גב' אוסנת עטון-עייני, מר גל סלע.	אסיסטנט:
ד"ר איקנפייב ולדימיר, ד"ר אבנון יהודית, גב' טל אשכנזי, גב' מיכל אלבוים, ד"ר אינצלברג רבקה, ד"ר אמנון אריאל, גב' אילנית בר לביא, גב' נטע ברזילי, ד"ר שלומי בן-משה, ד"ר אלכסנדרה בלובוגורמן, גב' מירב גזית, ד"ר גלדשטיין שאול, ד"ר עידית גולני, ד"ר גלדשטיין זהבה, מר ולדימיר גרמן, ד"ר חנן דוד, ד"ר מרים דוד, ד"ר גבריאל דיקשטיין, גב' דוידוב זהבה, גב' עדי דוד, גב' אילנה זילברשטיין, גב' חייגה מירי, גב' אלונה יגר, ד"ר אבירן יצחקי, ד"ר כהן דוד, ד"ר לוי דניאל, מר להב נמרוז, ד"ר מירי לבנה-דרסקי, גב' משען שקד פנינית, ד"ר מרקוביץ דורון, גב' שלומית מנור, פרופ' נהיר מנחם, גב' עפרה נצר, גב' סגל אורלי, ד"ר סיסטאל ג'אן ד"ר איילת עציון, שרה קופולביץ, ד"ר אדיתה רוואי, גב' נירית רותם, גב' יהודית שריג, ד"ר שפיגל דורון, גב' שרי רבינו, ד"ר שמולביץ פבל.	עמית הוראה:
גב' ססקיה בלוס-דראט, גב' זיווה גינוסר, גב' מירי להב, גב' דפנה סיני, גב' לוזיה רייזל, מר גיא תמרי.	עוזרי הוראה:

מתאמת לימודים קליניים: גב' זהבה דוידוב.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' עופרה פוגלהוט גוזלן**

מזכירה מסייעת: **גב' נטלי עמר, גב' ליאת עבאס**

חדר 910, קומה 9, מגדל אשכול

טל' חיפוני: 04-8249461, טל' פנימי: 3461, פקס: 04-8288140

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לקראת תואר ראשון בפיזיותרפיה היא להכשיר אנשי מקצוע בתחום הפיזיותרפיה בעלי הבנה מעמיקה בתפקוד האדם מבחינה ביולוגית, נפשית וחברתית, המסוגלים ליישם הבנה זו בצורה ביקורתית לצורך התערבות מקצועית הולמת. לשם כך מתמקדת תכנית הלימודים בהקניית ידע רחב בתחומי מדעי הפיזיותרפיה, הטבע, הבריאות, החברה וההתנהגות, יחד עם מומחיות מקצועית במיומנויות, המקצוע.

תאור כללי של תכנית הלימודים

על מנת לפתח כישורים ותפיסות עולם אשר יעודדו יכולת לפתרון בעיות וחשיבה קלינית, ולהמשך לימודים והתפתחות לאורך חייהם המקצועיים של הבוגרים, מדגישה התוכנית שילוב הדוק בין המקצועות העיוניים והמעשיים תוך שימוש בשיטות הוראה המעודדות למידה עצמית.

התכנית מאופיינת על ידי:

- ◆ שילוב של מדעי היסוד החברה וההתנהגות עם מקצועות הפיזיותרפיה החל מהסמסטר הראשון,
- ◆ שילוב הוראה חזיתית עם סדנאות, תיאורי מקרה, ותרגול בקבוצות קטנות אשר יפתחו מיומנויות בתקשורת, בפתרון בעיות, ובטכניקות טיפוליות,
- ◆ הקניית מיומנויות בטכניקות טיפוליות בשלב מוקדם של הלימודים,
- ◆ שילוב הכשרה מעשית במסגרות הטיפוליות השונות של המקצוע החל משלבים מוקדמים של תוכנית הלימודים.

תנאי קבלה

הקבלה לחוג לפיזיותרפיה מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג, ראיון לפי צרכי החוג. ההרשמה למועמדים מגיל 20 ומעלה בלבד. כמו כן נדרשת רמת "מתקדמים 1" באנגלית, ו-4 יחידות במתמטיקה, לפחות. תהיה התייחסות לסדר העדיפויות בהרשמה. מעבר מאוניברסיטה אחרת לשנה מתקדמת בחוג מותנה במקום פנוי, בציון ממוצע בשנה א' של מינימום 80 ובוועדת קבלה. מועמדים בעלי רקע אקדמי קודם חייבים לעמוד בדרישות החוג.

משך הלימודים

משך הלימודים הינו ארבע שנים. התלמיד מחויב לתכנית הלימודים המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג וכן לשינויים המתפרסמים במהלך שנות לימודיו. יתכנו שינויים במערכת השעורים במשך שנת הלימודים.

מבנה הלימודים*

תוכנית הלימודים של החוג לפיזיותרפיה בנויה כדלהלן:

בשנה הראשונה נלמדים קורסים בסיסיים במדעי הטבע, הרפואה, החברה, ההתנהגות והפיזיותרפיה.

בשנה השנייה נלמדים קורסים מתקדמים במדעי הטבע, הרפואה, החברה, ההתנהגות והפיזיותרפיה. בסמסטר ב' הלימודים יתקיימו במשך 10 שבועות בלבד ולאחר מכן יצאו הסטודנטים ל-6 שבועות לימודים קליניים.

בשנה השלישית והרביעית מתמקדים הלימודים ביישום הידע התיאורטי ובקורסים מקצועיים מתקדמים ובלימודים הקליניים.

כל קורסי החוג בשנה הראשונה והשנייה הם קורסי חובה. בשנה השלישית והרביעית יהיו מספר קורסי בחירה מבין קורסי החוג. בנוסף, על התלמידים ללמוד קורסי בחירה מכלל הקורסים האוניברסיטאיים בהיקף של 4-6 נקודות זכות (ניתן לקחת עד 4 נקודות בחירה מחינוך גופני בקורסים אקדמאים). בנוסף, בהתאם לתקנון האוניברסיטה על הסטודנטים להשתתף בקורס בחינוך גופני בשנת הלימודים הראשונה.

שעות הלימודים באוניברסיטה הן 08:00-20:00, יתכנו גם לימודים בימי שישי בין השעות 13:00-8:00.

*יתכנו שינויים במבנה הלימודים!

הלימודים הקליניים

הלימודים הקליניים הם חלק בלתי נפרד מתכנית הלימודים. מטרת הלימודים הקליניים היא לפתח מיומנויות טיפול המבוססות על הידע התיאורטי שנרכש בקורסים העיוניים. במהלך הלימודים הקליניים מעניקים הסטודנטים טיפולי פיזיותרפיה מגוונים בהדרכת פיזיותרפיסטים מוסמכים. לימודים אלו נערכים בבתי חולים, מכונים, מרכזי שיקום ובקהילה, מרביתם בצפון הארץ ובמרכזה.

הלימודים קליניים מתבצעים ב- 4-5 תקופות אשר משולבות במהלך הלימודים, החל מהשנה השנייה ללימודים. משך כל תקופת לימודים קליניים 6-8 שבועות (סה"כ 32 שבועות). חלק מהלימודים הקליניים מתקיימים בחופשות שבין הסמסטרים ובחופשות הקיץ.

חובת ההשתתפות בלימודים הקליניים היא של 100%. בתום כל תקופת לימודים קליניים יוערך התלמיד ע"י המדריך במקום ההכשרה. ההערכה הסופית תעשה באמצעות טופס הערכה שיועבר לחוג. המשך לימודיו של תלמיד שנכשל בלימודים הקליניים, או שהועלו ספקות לגבי התאמתו למקצוע, יובא לדיון בפני ועדה מיוחדת לצורך זה. סיום הלימודים מותנה בסיום מוצלח של כל תקופות הלימודים הקליניים.

הלימודים הקליניים מתקיימים בהתאם לסדרי ושעות העבודה המקובלים במקום העבודה. הוצאות נסיעה ללימודים הקליניים והוצאות רכישת מדים יחולו על הסטודנט.

השיבוץ למקומות ההכשרה נעשה בהתאם לשיקולים ארגוניים ואקדמיים של החוג ושל מקומות ההכשרה ואינו קשור בהכרח למקום המגורים של הסטודנט.

תרגול מעשי

חלק מההוראה כוללת תרגול מעשי, כאשר כל סטודנט מתבקש לשמש מודל לחברו הן בעת התרגול והן בזמן הבחינות המעשיות בכל שנות הלימוד. **חלק מהלימודים בחוג לפיזיותרפיה כרוכים במאמץ גופני מסוים.**

מספר קורסים מעשיים יתקיימו במרכזי רפואה שונים באזור חיפה. הוצאות הנסיעה למרכזים אלו חלות על הסטודנט.

חובות התלמידים

1. על התלמיד מוטלת החובה להציג למזכירות היחידה ללימודים קליניים עד סוף שנת הלימודים הראשונה, אישור על ביצוע כל החיסונים הבאים: א. חיסון נגד דלקת כבד נגיפית (מסוג B), ב. חיסון משולש נגד אדמת, חצבת וחזרת (MMR), ג. השלמת חיסון נגד טטנוס ודיפטריה, ד. מבחן מנטו לשחפת, ה. חיסון נגד פוליו. הנחיות מפורטות ניתן לקבל במזכירות החוג.
2. על התלמידים לסיים חובת אנגלית כשפה זרה כתנאי מעבר לקורסים של שנה שנייה.
3. קיימת חובת נוכחות בכל מפגש בקורס אותו לומד התלמיד, סטודנט שלא עמד בכל תנאי הקורס על כל מרכיביו לא יוכל לגשת לבחינה סופית או להגיש עבודה לציון סופי ויחויב לחזור על הקורס.
4. בכל הקורסים, בהם חלה חובה להגיש עבודה, תוגש עבודה מודפסת. על הסטודנט לשמור לעצמו העתק מהעבודה.

פטור מהשתתפות בקורס

סטודנט המעוניין לקבל פטור מהשתתפות בקורס יגיש בקשה מנומקת בכתב למזכירות החוג יחד עם תוכן הקורס (סילבוס) ותדפיס ציון הקורס בו למד ואשר על סמך לימודים אלה מבקש את הפטור. ועדה אקדמית בחוג תדון בבקשה והסטודנט יקבל תשובה בכתב ממזכירות החוג. במידה וניתן, מומלץ להגיש הבקשה עוד לפני תחילת הלימודים. כמו כן, מומלץ להשתתף בשיעורים (בקורס הרלוונטי) עד קבלת הפטור.

תנאי מעבר לשנה מתקדמת

- בשנה א' ציון ממוצע משוקלל של 70 לפחות בכל סמסטר בנפרד (סמסטר א' וסמסטר ב').
  - ציון ממוצע משוקלל של 70 לפחות בכל הקורסים של כל שנה.
  - סטודנט שלא מלא חובותיו ביותר מקורס 1 בדרג 1 לא יוכל לעבור לקורסי דרג 2.
  - סטודנט שלא מלא חובותיו ביותר מקורס 1 בדרג 2 לא יוכל לעבור לקורסי דרג 3.
  - סטודנט שלא מלא חובותיו ביותר מקורס 1 בדרג 3 לא יוכל לעבור לקורסי דרג 4.
  - בקורס המורכב גם מבחינה מעשית וגם מבחינה עיונית, חייב הסטודנט לעבור כל אחת מהבחינות.
  - ציון מעבר בבחינה המעשית 70, ובבחינה העיונית 60.
  - ציון המעבר בכל קורסי החוג – 60.
  - סטודנט הנכשל בקורס אחד או יותר – חייב לחזור עליהם בשנה עוקבת.
  - סטודנט הנכשל בקורס המהווה דרישת קדם – לא יורשה להשתתף בקורס המשך.
  - ציון מעבר בלימודים קליניים 70.
- סטודנט הנכשל בלימודים קליניים וקיבל היתר להמשיך בלימודיו – יוכל להמשיך בקורס לימודים קליניים בדרג מתקדם רק לאחר שיעבור בהצלחה את ההתנסות בה נכשל. יציאה להתנסות חוזרת היא על בסיס מקום פנוי בלבד.

תקנון בחינות מעשיות בחוג

תקנון בחינות מעשיות בחוג בקורס בהם מתקיימות בחינות מעשיות ציון "עובר" בבחינה המעשית הוא תנאי למעבר בקורס. סטודנט המעוניין לגשת למועד ב' בבחינה מעשית חייב להירשם לכך במזכירות החוג, לפחות 10 ימים לפני המועד. בבחינות המעשיות לא קיימת זכות הויתור. כל סטודנט ישמש במהלך לימודים כמודל בבחינות מעשיות.

פיצול לימודים

החוג אינו מעודד פיצול לימודים. בקשות מיוחדות יש להפנות לראש החוג.

הפסקת לימודים

הפסקה ביוזמת רשויות החוג

ועדה אקדמית של החוג תעקוב אחר ההישגים של כל סטודנט. תלמיד שלא עמד בתנאי המעבר משנה לשנה – הוועדה תדון במצבו האקדמי.

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו – יפנה בכתב לראש החוג וינמק את בקשתו. הפסקת הלימודים תאושר בכתב. במקביל יהיה התלמיד אחראי להודיע על הפסקה למינהל התלמידים.

חידוש לימודים

תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות נוספות לפי הצורך.

תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים רצופות – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה לחוג המחייבים באותה העת.

אישור זכאות לתואר בתום ארבע שנות לימוד

סטודנט רשאי לקבל אישור זכאות לתואר רק אם השלים את כל חובותיו האקדמיים (בקורסים העיוניים ובלימודים הקליניים).

תכנית הלימודים

שנה א'

פיזיותרפיה

ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	מבוא לפיזיותרפיה
ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	טכניקות שיקומיות בסיסיות

בריאות ומדעי היסוד

ש"ת	6 שש"ס	4 נ'	אנטומיה א' כללית
ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	כימיה כללית ואורגנית
ש'	2 שש"ס	2 נ'	ביולוגיה של התא
ש"ת	5 שש"ס	4 נ'	פיסיקה א'
סדנא		0 נ'	יסודות העזרה הראשונה
ש"ת	6 שש"ס	4 נ'	אנטומיה ב' – גפים
ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	מבוא לביוכימיה
ש'	4 שש"ס	2 נ'	פיזיולוגיה של התא
ש'	4 שש"ס	4 נ'	פיזיולוגיה ופתו-פיזיולוגיה מערכתית א'
ש"ת	6 שש"ס	4 נ'	פיסיקה ב'
ש'	5 שש"ס	4 נ'	נירואנטומיה ונירופיזיולוגיה א'+ב'
ש"ת	2 שש"ס	1 נ'	אבחון וטיפול ברקמות רכות

מחקר

ש"ת	2 שש"ס	1 נ'	מיומנות מחשב
ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	סטטיסטיקה

חברה והתנהגות

ש'	2 שש"ס	2 נ'	*מבוא לפסיכולוגיה
ש'	2 שש"ס	2 נ'	*מבוא לסוציולוגיה
ש'	2 שש"ס	1 נ'	תקשורת בין אישית
	4 שש"ס	4 נ'	**קורס בחירה מחוגים אחרים

***חינוך גופני

***אנגלית

סה"כ

60 שש"ס 43-47 נ'

* קורס משותף לריפוי בעיסוק, הפרעות בתקשורת.

** אין חובה לקחת את כל הנ' בקורסי הבחירה בשנה א'.

*** חובה אונברסיטאית . לימודי האנגלית צריך ללמוד רק מי שבפסיכומטרי ציונו נמוך מ-134 (פטור)

שנה ב

פיזיותרפיה

ש'	3 שש"ס	2 נ'	ביר-מכניקה
ש"ת	4 שש"ס	3 נ'	*קיניזיולוגיה ופתו-קיניזיולוגיה א'

נ' 2	2 שש"ס	ש'	מערכת הנשימה
נ' 1	2 שש"ס	ש"ת	טיפול נשימתי
נ' 2	4 שש"ס	ש"ת	מדידות והערכה בפיזיותרפיה
נ' 3	3 שש"ס	ש"ת	אורתופדיים א'
נ' 2	4 שש"ס	ש"ת	קיניזיולוגיה ופתופיזיולוגיה ב'
נ' 2	2 שש"ס	ש"ת	תרמוטרפיה
נ' 2	4 שש"ס	ש"ת	אלקטרותרפיה
נ' 2	3 שש"ס	ש"ת	תרגילים רפואיים – שיקום בתנועה
בריאות ומדעי היסוד			
נ' 2	2 שש"ס	ש'	רומטולוגיה
נ' 3	3 שש"ס	ש'	אורתופדיה ב'
נ' 3	4 שש"ס	ש"ת	אבחון וטיפול שלד, שריר, עצב א'
נ' 3	4 שש"ס	ש"ת	אבחון וטיפול שלד, שריר, עצב ב'
נ' 2	2 שש"ס	ש'	כרורגיה
נ' 4	4 שש"ס	ש'	פיזיולוגיה מערכתית ב'
נ' 2	2 שש"ס	ש'	אנטומיה – עמוד שדרה
נ' 2	2 שש"ס	ש'	מבוא לפרמקולוגיה
נ' 0	2 שש"ס	ש'	הכנה להתנסות
נ' 3		עבודה מעשית	התנסות בבי"ח אקוטי/מכון
נ' 45	60 שש"ס		סה"כ

שנה ג'

פיזיותרפיה

נ' 1	2 שש"ס	ש"ת	ניתוח הליכה
נ' 2	3 שש"ס	ש"ת	אבחון וטיפול שלד שריר ג'+ד'
נ' 1	2 שש"ס	ש"ת	יציבה
נ' 1	2 שש"ס	ש"ת	תרגילים רפואיים
נ' 1	3 שש"ס	ש"ת	דרמטולוגיה טיפול בכוויות
נ' 2	2 שש"ס	ש"ת	שיקום קטועים
נ' 2	2 שש"ס	ש'	פיזיולוגיה מאמץ שיקום לבריאות
נ' 2	2 שש"ס	ש'	היבטים ביומכניים של פתוח כח
נ' 2	2 שש"ס	ש"ת	פתרון בעיות קליניות
נ' 4	6 שש"ס	ש"ת	טיפולים נירולוגיים
נ' 2	2 שש"ס	ש'	בחירה חוגית

בריאות ומדעי היסוד

נ' 2	2 שש"ס	ש'	נירולוגיה
נ' 2	2 שש"ס	ש'	גיריאתריה
נ' 2	2 שש"ס	ש'	פדיאטריה
נ' 3	4 שש"ס	ש'	התפתחות אב נורמלית

החוג לפיזיותרפיה

נ' 2	4 שש"ס	ש'	התפתחות נורמלית
			חברה
נ' 1	2 שש"ס	ש'	ראיון ותקשורת
נ' 1	2 שש"ס	ש'	פסיכולוגיה התפתחותית
נ' 2	2 שש"ס	ש'	גרנטולוגיה
			ההשלכות הפסיכולוגיות של
נ' 1	2 שש"ס	ש'	מוגבלות ושיקום
			מחקר
נ' 2	2 שש"ס	ש"ת	מבוא לשיטות מחקר
נ' 3			לימודים קליניים בב"ח/מכון
נ' 41	33 שש"ס		סה"כ
			שנה ד'
			פיזיותרפיה
נ' 1	2 שש"ס	ש'	טיפול בנפגעי חוט שידרה
			שיתוק מוחין: הערכה וקביעת מטרות
נ' 2	4 שש"ס	ש'	התערבות
נ' 2	2 שש"ס	ש'	פגיעות ספורט
נ' 2	2 שש"ת	ש"ת	טכנולוגיה מסייעת
נ' 1	2 שש"ת	ש"ת	הפעלת קבוצות
נ' 1	2 שש"ת	ש'	שיקום לב
נ' 2	2 שש"ס	ש'	קורס בחירה
נ' 2	2 שש"ס	ש'	אורגונומיה
			מחקר
נ' 1	2 שש"ס	ס'	סימנריון מחקר א'
נ' 2	2 שש"ס	ס'	סימנריון מחקר ב'
			חברה
נ' 1	2 שש"ס	ש'	אתיקה ומשפט ברפואה
			בריאות ומדעי היסוד
נ' 2	2 שש"ס	ש'	פיזיולוגיה של כאב
נ' 1	2 שש"ס	ש'	עקרונות התזונה
נ' 3			לימודים קליניים/ילדים
נ' 4			לימודים קליניים /שיקום
נ' 27	28 שש"ס		סה"כ

ריפוי בעיסוק

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי)

חוג ראשי למ"א

תכנית משותפת לאוניברסיטת חיפה ולטכניון

ראש החוג: ד"ר נעמי יוסמן

חברי הסגל האקדמי

פרופ' תמר וייס, פרופ' ענת שר.	פרופסור חבר:
ד"ר עדית בן-שם (מומחה), ד"ר דליה זק"ש, ד"ר נעמי יוסמן, גב' דבורה לובשיצקי (מומחה).	מרצה בכיר:
ד"ר בתיה אנגל-יגר, ד"ר שרה רוזנבלום, גב' אלינור שניידר (מומחה).	מרצה:
ד"ר נעמי שרויאר.	מדריך דוקטור:
	תלמיד מחקר
גב' רחל קיצוני, גב' צמרת ריקון, גב' דבי רנד.	המועסק בהוראה:
ד"ר זהבה גולדשטיין.	מורה בכיר:
ד"ר אפרים איזון, גב' חיה ברגר, גב' ליאת גטניו, גב' עינת גל, ד"ר גרשון גרונפלד, ד"ר חנן דוד, גב' ליאת חן, גב' חיה כפתורי, גב' דגנית כץ, ד"ר מאיר סעדון, גב' איילת עציון קרסו, גב' אורית פלמון, גב' סמדר קורן, גב' רונית רביב, ד"ר אדיטה רוואי.	עמיתי הוראה:

חברי הסגל האקדמי של הפקולטה לרפואה בטכניון המלמדים בתכנית המשותפת של החוג לריפוי בעיסוק:

פרופ' עופר בינה, פרופ' שמעון מרום, פרופ' אברהם רזניק.	פרופסור חבר:
פרופ' ויקטור ביאליק, פרופ' יוסי וינובר, פרופ' סילביה הונינגמן, פרופ' שלום שטאהל.	פרופסור חבר קליני:
ד"ר אלי שחר.	מרצה בכיר קליני:
ד"ר אראלה לבנה, ד"ר ניצן רזניק.	מרצה בכיר:
ד"ר מריאנה מוניצור.	מורה קליני:
ד"ר אהובה דברת.	עמית מחקר בכיר:
גב' אורית בר-און בנימין.	מורה משנה נלווה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' צביה ריבלין

מזכירת החוג: גב' ליאת סגל

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

מגדל אשכול, קומה 9, חדר 902

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לקראת התואר הראשון היא להכשיר מרפאים בעיסוק ברמה מקצועית גבוהה בתחומי הריפוי בעיסוק. תוכנית הלימודים משלבת לימודים תיאורטיים ומעשיים ממדעי החברה וההתנהגות, ממדעי הרפואה ומהריפוי בעיסוק. במהלך הלימודים משולבת הכשרה מעשית במסגרות הטיפוליות השונות של המקצוע. הלימודים בתחום מדעי החברה וההתנהגות מכוונים להבנת תהליכי התפתחות תקינה וליקויה בתחום הקוגניטיבי, הריגושי והחברתי. הלימודים בתחום הרפואה מכוונים להבנת תהליכים פיזיולוגיים של בריאות וחולי. הלימודים בתחום הריפוי בעיסוק מכוונים להבנה ויישום תיאוריות וטכניקות של אבחון, טיפול ומניעה.

משך הלימודים

תוכנית הלימודים בחוג לריפוי בעיסוק כוללת 8 סמסטרים המתפרשים על-פני 3.5 שנים.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג לריפוי בעיסוק מותנת בעמידה בתנאי הקבלה הכלל אוניברסיטאיים ברמה הנדרשת על-ידי החוג. ההרשמה למועמדים מגיל 19 ומעלה בלבד.

נדרשת רמת "מתקדמים 1" באנגלית. לאלה מהמועמדים שיעמדו בתנאים הנ"ל ייערך מיון נוסף על-ידי ועדת הקבלה של החוג.

בעלי תואר ראשון המעוניינים ללמוד בחוג לריפוי בעיסוק יציגו ציון ממוצע של 85 לפחות בתואר ראשון. מועמדים אלה יוזמנו לראיון.

מועמד שלמד באוניברסיטה בחוג אחר ולא השלים לימודי תואר ראשון, חייב לעמוד בתנאי הקבלה הנדרשים בחוג לריפוי בעיסוק באותה שנה בה הוא מבקש להתקבל.

דרישת משרד הבריאות

על התלמיד מוטלת החובה להציג אישור על ביצוע כל החיסונים הנדרשים על-ידי משרד הבריאות.

השלמת כל החיסונים הינה תנאי מפורש ליציאה להכשרה קלינית.

הנחיות על ביצוע החיסונים הנדרשים תישלחנה למתקבלים ע"י מזכירות החוג.

מבנה הלימודים*

תוכנית הלימודים של החוג לריפוי בעיסוק בנויה כלהלן:
בדרג 1 נלמדים קורסים בסיסיים במדעי החברה וההתנהגות, במדעי הרפואה ובריפוי בעיסוק.
בדרג 2 נלמדים קורסים מתקדמים במדעי החברה וההתנהגות, במדעי הרפואה ובריפוי בעיסוק. הלימודים בדרג 2 יחלו שבוע לפני תחילת שנה"ל האוניברסיטאית.
בדרג 3 מתמקדים הלימודים ביישום הידע התיאורטי ובקורסים מקצועיים מתקדמים.
בדרג 4 מתמקדים הלימודים באינטגרציה בין קורסים וסמינרים קודמים. במסגרת ההכשרה המעשית בדרג זה הסטודנטים מבצעים פרויקט גמר.
כל אחד מהדרגים מלווה בתקופות הכשרה מעשית המסתכמות בסה"כ של 28-30 שבועות, בהתאם לפירוט להלן. (ראה הכשרה מעשית).
כל הקורסים בדרג 1, 2, 3 ו-4 הם קורסי חובה, פרט ל-3 קורסי בחירה מתוך 5 קורסים בדרג 3. קורס אחד (מתוך שלושה) במודעות, סמינר עיוני אחד (מתוך שלושה), סמינר מחקר אחד (מתוך שלושה).
בנוסף, על התלמידים ללמוד קורסי בחירה מכלל הקורסים האוניברסיטאיים: 2 קורסים בדרג 1 (4 נקודות בסה"כ).

**יתכנו שינויים במבנה הלימודים!

פיצול הלימודים

החוג אינו מעודד פיצול לימודים. בקשות מיוחדות בנדון יש להפנות לראש החוג.

חובות התלמידים

1. על התלמידים לסיים חובת אנגלית שפה זרה כתנאי מעבר לקורסים בדרג 2.
2. על התלמידים להשיג ציון עובר בכל הקורסים.
3. תנאי מעבר לקורסים בדרג 2 הוא סיום כל חובות דרג 1 וציון 70 ממוצע שנתי (לפחות) בקורסים מבוא לריפוי בעיסוק ומבוא למסגרות טיפול בריפוי בעיסוק.
4. תנאי מעבר לקורס בדרג 3 הם: סיום כל חובות דרג 2 וציון של 70 (לפחות) בקורסים מתחום הריפוי בעיסוק (בקורסים מבוא לשיטות טיפול בריפוי בעיסוק, ריפוי בעיסוק בתחום ההפרעות ההתפתחותיות, ריפוי בעיסוק בתחום המוגבלויות הפיזיות, ריפוי בעיסוק בתחום ההפרעות הנפשיות).
5. תנאי מעבר לקורסים בדרג 4 הם: סיום כל חובות דרג 3 וציון 70 לפחות בסמינר עיוני ובסמינר מחקר ובקורסים: ריפוי בעיסוק בתחום הליקויים ההתפתחותיים, בתחום ההפרעות הפסיכיאטריות ובתחום הגריאטריה.
6. תנאי מעבר מדרג 1 לדרג 2, מדרג 2 לדרג 3, מדרג 3 לדרג 4 וקבלת תואר בריפוי בעיסוק הוא עמידה בדרישות ההכשרה המעשית וציון 70 לפחות בקורסים יישום ידע בעשייה הטיפולית א', ב', ג', ד'.

תכנית לימודים*

שנה א'

מדעי החברה וההתנהגות

2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לפסיכולוגיה
2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לסוציולוגיה
2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לשיטות מחקר וסטטיסטיקה א'
0 נ'	2 שש"ס	ת'	מבוא לשיטות מחקר וסטטיסטיקה א' – תרגיל
4 נ'	4 שש"ס	ש'	פסיכולוגיה התפתחותית
1 נ'	1 שש"ס	שו"ת	מיומנויות מחשב
4 נ'	4 שש"ס	ש'	שיעורי בחירה (מחוץ לחוג)

מדעי הרפואה

3 נ'	3 שש"ס	ש"ת	מבוא למדעים I
3 נ'	3 שש"ס	ש"ת	מבוא למדעים II
3 נ'	3 שש"ס	ש'	מבוא להיסטולוגיה ואנטומיה
3 נ'	3 שש"ס	ש'	נוירואנטומיה ונוירופסיכולוגיה
3 נ'	3 שש"ס	ש'	אנטומיה הומנית
6 נ'	6 שש"ס	ש'	פיזיולוגיה

ריפוי בעיסוק

2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לריפוי בעיסוק
2 נ'	2 שש"ס	ת'	אדם-עיסוק-סביבה
0 נ'	0 שש"ס	ע"מ	הכשרה מעשית – ימי למידה א'
2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לריפוי בעיסוק ב'
1 נ'	2 שש"ס	ת'	מסגרות ותחומי טיפול בריפוי בעיסוק ב'
0 נ'	0 שש"ס	ע"מ	הכשרה מעשית – ימי למידה ב'
0 נ'	1 שש"ס	ת'	הדרכה בקריאה ביבליוגרפית
2 נ'	3 שש"ס	ש"ד	פעילויות טיפוליות + הכנה
1 נ'	3 שש"ס	ס"ד	טכנולוגיה של חומרים א'
1 נ'	2 שש"ס	ס"ד	קרמיקה
47 נ'		סה"כ: שנה א'	

שנה ב'

מדעי החברה וההתנהגות

2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לשיטות מחקר וסטטיסטיקה ב'
0 נ'	2 שש"ס	ת'	מבוא לשיטות מחקר וסטטיסטיקה ב' – תרגיל
3 נ'	3 שש"ס	ש'	עיכובים והפרעות בהתפתחות
2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לפסיכותרפיה
3 נ'	3 שש"ס	ש'	נוירופסיכולוגיה

מדעי הרפואה

נ' 3	ש"ש"ס 3	ש'	פתולוגיה ומחלות פנימיות
נ' 4	ש"ש"ס 4	ש'	נוירולוגיה ונוירופתולוגיה א' + ב'
נ' 1	ש"ש"ס 1	ש'	נוירולוגיה התפתחותית
נ' 2	ש"ש"ס 2	ש'	גריאטריה וגרונטולוגיה
נ' 1	ש"ש"ס 1	ש'	אורתופדיה
נ' 2	ש"ש"ס 2	ש'	טיפול ביד
נ' 2	ש"ש"ס 2	ש'	פדיאטריה
נ' 4	ש"ש"ס 4	ש'	פסיכיאטריה א'+ב'

ריפוי בעיסוק

נ' 2	ש"ש"ס 2	ש'	יסודות ההתערבות הטיפולית בריפוי בעיסוק
נ' 4	ש"ש"ס 4	ש"ת	גישות להתערבות בריפוי בעיסוק
נ' 1	ש"ש"ס 0	ע"מ	ימי למידה – הכשרה מעשית א'
נ' 3	ש"ש"ס 3	ש"ת	קניזיולוגיה
נ' 3	ש"ש"ס 3	ש'	ריפוי בעיסוק בתחום המוגבלויות הפיזיות
נ' 2	ש"ש"ס 2	ש'	ריפוי בעיסוק בתחום הליקויים ההתפתחותיים
נ' 2	ש"ש"ס 2	ש'	עקרונות הטיפול והשיקום הפסיכוסוציאלי
נ' 1	ש"ש"ס 1	ש'	התפתחות סנסומוטורית ופרספטואלמוטורית
נ' 2	ש"ש"ס 2	ש'	אבחון וטיפול בליקויים קוגניטיביים
נ' 2	ש"ש"ס 2	ש"ד	כלי אבחון והערכה
נ' 1	ש"ש"ס 3	סד'	טכנולוגיה ב'
נ' 3	ש"ש"ס 0	ע"מ	הכשרה מעשית ב' – 6 שבועות
נ' 3	ש"ש"ס 0	ל"ש	שילוב ידע בעשייה הטיפולית ב'
נ' 1	ש"ש"ס 2	סד'	עזרה ראשונה
נ' 59		סה"כ: שנה ב'	

שנה ג'

מדעי החברה וההתנהגות

נ' 2	ש"ש"ס 2	ש'	אספקטים פסיכולוגיים של מצבי מחלה ונכות
------	---------	----	--

ריפוי בעיסוק

נ' 2	ש"ש"ס 2	ש'	ריפוי בעיסוק באוכלוסיה גריאטרית
נ' 2	ש"ש"ס 2	ש'	תיאוריה ויישום של קבוצות פעילות
נ' 4	ש"ש"ס 4	ס"ע	סמינר תיאורטי
נ' 5	ש"ש"ס 5	ס"מ	סמינר מחקר
נ' 2	ש"ש"ס 2	ש"ד	שימוש בטכנולוגיה ומחשבים בריפוי בעיסוק
נ' 1	ש"ש"ס 2	סד'	סדים
נ' 2	ש"ש"ס 2	ש"ד	ארגונומיה למקצועות הבריאות
נ' 2	ש"ש"ס 2	ש'	הדרכה בתהליך ההתפתחות המקצועית

החוג לריפוי בעיסוק

נ' 1	ש"ס 1	ש'	מינהל שרותי ריפוי בעיסוק בישראל
נ' 2	ש"ס 2	ש"ב	מודעות באמנות/בתנועה
נ' 2	ש"ס 2	ש'	תפקוד ואייתפקוד של מערכות חושיות
נ' 2	ש"ס 2	ש'	התערבות טיפולית לאורך מעגל החיים
נ' 4	ש"ס 0	ע"מ	הכשרה מעשית ב' – 9 שבועות
נ' 3	ש"ס 0	ל"ש	יישום ידע בעשייה הטיפולית ג'
נ' 34		סה"כ: שנה ג'	
			שנה ד'
נ' 4	ש"ס 0	ע"מ	הכשרה מעשית ד' – 13 שבועות
נ' 3	ש"ס 0	ל"ש	יישום ידע בעשייה הטיפולית ד'
נ' 7		סה"כ: שנה ד'	
נ' 147		סה"כ: שנה א', ב', ג', ד'	

* יתכנו שינויים בתכנית הלימודים.

סיום לימודים

סיום לימודים לקראת תואר ב"א בריפוי בעיסוק מותנה בעמידה בהצלחה בכל הדרישות של דרג 1, 2, 3 ו-4, וציון עובר בכל ההכשרות המעשיות.

הפסקת הלימודים

ביוזמת רשויות החוג

ראש החוג רשאי להחליט על הפסקת לימודיו של סטודנט, אשר נמצא בלתי מתאים בכל שלב של לימודיו. ההחלטה על הפסקת הלימודים תעשה על סמך אי עמידה בדרישות הלימודים ו/או ההכשרה המעשית, קורס הדרכה בתהליך ההתפתחויות המקצועיות או מטעמי עבירה על כללי האתיקה המקצועית. החלטה על הפסקת הלימודים תיעשה על סמך חוות דעת של מורים, מדריכים והמלצת הוועדה לענייני תלמידים של החוג.

ביוזמת התלמיד

כל סטודנט המבקש להפסיק לימודיו, חייב לפנות בכתב לראש החוג. הפסקת הלימודים תאושר בכתב.

הכשרה מעשית*

תכנית הלימודים בחוג לריפוי בעיסוק כוללת 30 שבועות הכשרה מעשית תוך קבלת הדרכה אישית. ההכשרה המעשית מתקיימת במסגרות הטיפוליות השונות של הריפוי בעיסוק – בבתי-חולים, במרפאות, במוסדות שיקום ובמוסדות חינוך. ההכשרה המעשית מהווה מפגש של התלמיד עם האוכלוסיות המטופלות השונות והתנסות ביישום הידע התיאורטי ושיטות הטיפול. השיבוץ למקומות ההכשרה נעשה בהתאם לשיקולים ארגוניים ואקדמיים של החוג ושל מקומות ההכשרה ואינו קשור בהכרח למקום המגורים של הסטודנט.

חובת ההכשרה המעשית מורכבת מימי למידה בשנה א' ו-4 תקופות הכשרה החל משנה ב':
ימי למידה – בסמסטר א' שנה"ל בדרג 1 מתקיימים ימי למידה בפרויקטים קהילתיים,
בסמסטר ב' שנה"ל בדרג 1 במקומות ההכשרה המעשית.
הכשרה מעשית א' – 3 שבועות בתחילת סמסטר א', שנה"ל בדרג 2.
תקופת הכשרה מעשית ב' – 6 שבועות עם סיום שנה"ל בדרג 2.
תקופת הכשרה מעשית ג' – 8 שבועות בתחילת סמסטר ב' בדרג 3.
תקופת הכשרה מעשית ד' – 13 שבועות, סמסטר א' בדרג ד'.

* **יתכנו שינויים בפרישת תקופות ההכשרה המעשית.**

חלה חובת נוכחות של 100% בהכשרות המעשיות.

על כל סטודנט לעבור הכשרה מעשית אחת לפחות בכל אחד מתחומי ההתמחות הבאים:
ריפוי בעיסוק בתחום המוגבלויות הפיזיות או בתחום הגריאטרי; ריפוי בעיסוק בתחום
הליקויים ההתפתחותיים וריפוי בעיסוק בתחום ההפרעות הפסיכו-סוציאליות. אין אפשרות
לחזור על הכשרה מעשית באותו מקום הכשרה בשתי תקופות הכשרה שונות.

סדרי ההכשרה המעשית

**ההכשרה המעשית כפופה לתקנון ההכשרה המעשית של החוג לריפוי בעיסוק ומתקיימת
בהתאם לסדרי ושעות העבודה במקום ההכשרה המעשית.**

הוצאות הנסיעה במקום ההכשרה המעשית חלות על הסטודנט/ת.
בכל תקופת הכשרה מעשית יוערך הסטודנט ע"י המדריך/ה במקום ההכשרה. ההערכה
הסופית תעשה באמצעות טופס הערכה שיועבר לחוג.
ההחלטות האקדמיות והמקצועיות במהלך ההכשרות המעשיות, הן על סמך ביצועי
האקדמיים של הסטודנט והתנהגותו המקצועית והאישית המוערכות על-ידי המדריכים/ות
במקומות ההכשרה וסגל היחידה להכשרה מעשית.
סטודנט שלא עמד בתנאי המעבר ונכשל בהכשרה מעשית, יצטרך לעבור הכשרה נוספת
בשנה העוקבת. סטודנט שנכשל בהכשרה מעשית בפעם שנייה (בשנה עוקבת), יופסקו לימודיו
ולאלתר. סיום הלימודים מותנה בסיום מוצלח של כל תקופות ההכשרה המעשית.

ראש היחידה להכשרה מעשית: **ד"ר עדית בן-שם**

מתאמת הכשרה מעשית: **גב' ליאת חן**

מקשרות הכשרה מעשית: **גב' כלנית חפר, גב' רות שוהם**

מדריכים/ות במקומות ההכשרה המעשית:**

אביגדול מרים, אבירן רינה, אבני טליה, אברהמי לימור, אגם ענת, אוסטיין עופרה, אופנהיים
ענת, איבצקי נורית, איטח דורית, איתמר איריס, אלון נעמי, אנוך עירית, ארנברג ענת, ארנין
דבי, בורנשטיין דפנה, בית-אב לאה, בן-ארי נועה, בן-נבט אפרת, בן-נחום עדי, בנבנישתי
דלית, בר-אל נועה, ברזאב תמר, ברג אורה, ברוץ לין, ברטמן ענת, ברקין נעמי, ברקת עפרה,
ג'רג'ורה וליד, גוטמן מרי, גולדברג-מאיר שושנה, גולדשטיין יפעת, גור כמי, גזית אוסי, גילת

רונית, גלס סופי, גרסטן יפה, דביר יעל, דה־לה־זוגה מיכל, דוד לימור, דינרמן שרה, דסה־
ערמון יעל, הירשמן דפנה, הראל רות, ווטסון ברכה, וייס שושי, וייסמן דפנה, ויסמונסקי
עפרה, וסרלאוף נעמי, וקס סיגל, זוסמן־ניב הילה, זילבר דבורה, זיתוני בתיה, זעירא אופירה,
זרייק סוהא, חאג' ג'קלין, חביב־מזאוי סאוסן, חובב שרה, חוף אסתר, חורי רינה, חיימוביץ
חלי, טוכמן סוזן, טפר הגר, טפר מאיה, ינאי קרינה, כהן אפרת, כהן מילוא נעמי, כימיה רות,
כרמי אורלי, לובצקי חסי, לוי אורית, לוי אילה, לויבסקי אלינה, לזר נעמי, ליאור נורית,
למפרט וויאן, לניאדו דניאלה, מובשין בתיה, מוטרו שלומית, מור שרון, מזרחין מלי, מזרחי
גה, מזרחי נורית, מטלון־פדרמן הדס, מינץ ענת, מנסור מראם, מערבי רינתיה, מרום בתיה,
נחשון אולי, ניסן יעל, נסר כרים, נצר־צחק מיכל, סטולר מיטל, סטולרו ענבל, סטולצקי
נעמי, סיגל אסנת, סיגלר רינה, סלע חבצלת, סמואל מרגלית, עאסי־מרג'יה ג'ומאנה, עוזרי
לאה, עפר רות, ערמון לזלי, פאר דנה, פולרד ליטה, פורמן תמר, פיינסטון דניה, פייס אפרת,
פלג ליאורה, פלג מיטל, פלינט שירה, צבר אורלי, צברי שני יעל, צוקרמן עדי, צחור עינת,
קאופמן מירב, קגנוביץ יהודית, קולב דליה, קורנמל־עסיס דורית, קסטן אביבה, קסיס אמאני,
רבינוביץ שרית, רדליץ דורית, רובנוביץ אירנה, רוהני פריבה, רו ליאת, רייזנברג איילת, שגב
יעל, שוטלנד־שביט יעל, שטיינפלד איילת, שטמלר רינה, שטרן אירית, שינדר ילנה, שירק
מרגלית, שלזינגר איריס, שמאי פנינה, שמלצר רוני, שניידרמן ענת, שנקר איילת, שעיה ציפי,
שפירא שרה, שפנהוף גליה, שפר־עיני דלית.

** (רשימת המדריכים נתונה לשינויים)

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה לתואר שני: פרופ' תמר וייס

מטרת הלימודים

- תכנית הלימודים לתואר מוסמך בריפוי בעיסוק מבוססת על המטרות הבאות:
1. לפתח ולהעמיק את תחום הידע של הריפוי בעיסוק באמצעות מחקר בסיסי ויישומי.
  2. להעמיק ולהרחיב את הידע התיאורטי והיישומי של מרפאים/ות בעיסוק בתחומי ההתמחות של המקצוע, באבחון, הערכה, שיטות טיפול ושיקום חדשניות.
  3. לעודד פיתוח ויישום תפיסות חדשניות לטיפול במוגבלויות מוטוריות, קוגניטיביות ואחרות.
  4. לאתר ולהצביע על מוקדי בעיות בבריאות וחולי הדורשים תכנון והתאמת טכנולוגיה מסייעת לרווחת המטופלים.
  5. להכשיר עתודה של סגל צעיר לתפקידי מחקר, הוראה והדרכה קלינית במסגרות אקדמיות.
  6. להכשיר כח אדם צעיר ומיומן בקדמת הידע, לניהול ומנהיגות במקצוע, במערכות הבריאות, החינוך והרווחה.

תנאי הקבלה

התואר השני בריפוי בעיסוק הינו תואר אקדמי במקצוע, והלימודים לקראת תואר זה הינם המשך לתואר הראשון. מועמדים ללימודי מוסמך חייבים להיות בעלי תואר בוגר בריפוי בעיסוק ממוסד אקדמי מוכר בארץ ובעולם, שהשיגו ציון סופי משוקלל "טוב" – 80 לפחות או בעלי תואר בוגר ודיפלומה בריפוי בעיסוק עם ציון סופי משוקלל טוב – 80 לפחות. הקבלה מותנית בציון "עובר" בבחינת הבנת הנקרא בשפה האנגלית.

המועמדים צריכים להיות בעלי רקע מקצועי של שנתיים לפחות. במקרים מיוחדים תישקל גם מועמדותם של סטודנטים מצטיינים בלימודי ב"א, ללא שנתיים ניסיון בעבודה. תיתכן קבלתם של מועמדים שאינם בוגרי תואר ראשון בריפוי בעיסוק, לאחר ביצוע השלמות מתאימות. בנוסף, על המועמדים:

1. למלא טפסי קורות חיים
  2. להמציא שני מכתבי המלצה, אחד ממרצה בסמינר מחקר או תיאורטי בלימודי בוגר ואחד מאחראי או ממדריך במקום העבודה.
  3. לעמוד בבחינה בהבנת הנקרא באנגלית בציון "עובר".
- מועמדת/ בעל/ת תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב/ת לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו/ה ללימודים.

מבנה תכנית הלימודים

משך הלימודים הוא עד שלוש שנים.

התכנית המוצעת כוללת:

- 1) קורסי חובה, כולל שני סמינריונים שאחד מהם מחקרי בהיקף של 4 שש"ס לפחות
  - 2) קורסי בחירה
  - 3) כתיבת עבודת גמר מחקרית
- היקף הלימודים הוא 32 שעות סמסטריאליות, וביצוע עבודת גמר מחקרית. במסגרת התכנית ילמדו קורסי חובה בתיאוריות מתקדמות, כלי אבחון והערכה, שיטות מחקר וסטטיסטיקה וקורסי בחירה וסמינריונים בנושאים מקצועיים מגוונים. קורסי הבחירה בחוג מאורגנים בשלושה נושאים עיקריים: התפתחותית-פקודי; ביו-טכנולוגי; קוגניטיבי.

בנוסף, ניתן לבחור קורסים וסמינריונים מכלל הקורסים לתואר שני הנלמדים בחוגים השונים בפקולטה ללימודי רווחה ובריאות, באוניברסיטה ובפקולטה לרפואה. קורסים אלה חייבים באישור הוועדה החוגית לתואר שני.

תכנית מוסמך ללא תיזה נמצאת בתהליכי אישור.

תכנית הלימודים

שיעורי חובה	שיעורי בחירה	שנה א'
14 שש"ס	8 שש"ס	
6-8 שש"ס	4-6 שש"ס	שנה ב'
20-22 שש"ס	10-12 שש"ס	סה"כ

שנה א'

קורסי חובה

סמסטר א'

שם הקורס

תאוריות מודלים ומסגרות התייחסות בריפוי בעיסוק
שיטות מחקר וסטטיסטיקה
סטטיסטיקה ועיבוד נתונים
שיטות מחקר איכותניות

שש"ס

2 שש"ס

2 שש"ס

2 שו"ת

2 שש"ס

סמסטר ב'

תאוריות מודלים ומסגרות התייחסות בריפוי בעיסוק
כלי מדידה והערכה
סמינר תיזה

2 שש"ס

2 שש"ס

2 שש"ס

קורסי בחירה

סמסטר א'

טכנולוגיה מסייעת בריפוי בעיסוק – היבטים תיאורטיים
ניורואנטומיה למתקדמים

2 שש"ס

2 שש"ס

סמסטר ב'

סמינריוני מחקר

תוצאות טיפול – עשייה מבוססת על ראיות
קוגניציה ומטה קוגניציה

4 שש"ס

4 שש"ס

שנה ב'

קורסי חובה

סמסטר א'

סמינר תיזה
כלי מדידה והערכה
שיטות מחקר עדכניות בריפוי בעיסוק

2 שש"ס

2 שש"ס

2 שש"ס

סמסטר ב'

מדיניות וארגון שרותי שיקום ובריאות

2 שש"ס

קורסי בחירה

סמסטר א'

ליקויי למידה
ארגונומיה למתקדמים

4 שש"ס

2 שש"ס

סמסטר ב'

ילדים משחקים: התפתחות הערכה וטיפול
כתיבה – מרכיבים, התפתחות, הערכה וטיפול
תוצאות טיפול – עשייה מבוססת על ראיות
קוגניציה ומטה קוגניציה

2 שש"ס
2 שש"ס
2/4 שש"ס
2/4 שש"ס

שקלול ציונים

עבודת גמר מחקרית (תיזה) 40%
ציוני קורסים 60%

שירותי אנוש

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

ראש החוג: ד"ר דנה יגיל

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר:	ד"ר אמנון בהם (מומחה), פרופ' רות כץ.
מרצה בכיר:	ד"ר עדו גל, ד"ר דנה יגיל, ד"ר ריטה מנור-נגרין (שבתון סמסטר א').
מרצה:	ד"ר אורנה בלומן, ד"ר שלמה הראלי, ד"ר גיל לוריא, ד"ר שי צפריר.
עמית הוראה:	מר שלום אראל, השופט מרדכי ארגמן, גב' סופי בנימין, ד"ר רוחמה גוסינסקי, ד"ר הלנה דה סביליה, גב' יונה וייס לוי, ד"ר איריס וילנאי-יעבץ, מר איתן טמיר, ד"ר דלית יסעור-בורוכוביץ, גב' דבורה מלניק, גב' עינת נוטע קורן, מר אברהם סלע (ממוש), רו"ח אילן פרוינד, השופטת איטה קציר, מר דני קרפ, מר ארי רוזנטל, מר אורן רכמן, ד"ר יוסף רם, מר אריה רשף, מר מיכאל שטרנברג, ד"ר משה שרעבי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מרים לוי**
 חדר 718, קומה 7, מגדל אשכול
 שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00
 טלפון חיצוני: 04-8249765, פנימי: 3765; 04-8249135, פנימי: 3135
 פקס: 04-8249282
 לוחות המודעות של החוג: קומת ה-600 בבניין הראשי

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת החוג היא להקנות לתלמידים ידע בסיסי העומד ביסוד פעולת ארגונים ועיסוקים בתחום שירותי אנוש, ולפתח הבנת תהליכים בתחום זה. תכנית הלימודים מתמקדת בהקניית רקע עיוני במדעי ההתנהגות, מודעות לתהליכים חברתיים עכשוויים ועתידיים, הכרת מערכות ועקרונות פעולה בארגונים נותני שירות, הכרת טווח הצרכים והמאפיינים של אוכלוסיות שונות, הבנת גישות למחקר ושימוש בידע מחקר בהקשרים מדעיים וישומיים.

תיאור כללי של תכנית הלימודים

תכנית הלימודים בשנה הראשונה מורכבת כולה מקורסי חובה ובונה תשתית ידע רחבה המקנה מושגי יסוד בתחומים שונים במדעי החברה וההתנהגות (פסיכולוגיה, סוציולוגיה וכלכלה), כבסיס להבנת תהליכים חברתיים וארגוניים. בנוסף קורס מבוא לשירותי אנוש מצידו את התלמיד ברקע לנושאים כגון תפקידי המגזרים השונים במשק ומגמות ותהליכים בתחום שירותי אנוש. השנה השנייה מרחיבה את בסיס הידע. התלמיד יפתח יכולות לניתוח מצבים ארגוניים מורכבים ודינמיים. בנוסף תועמק היכולת להבין תופעות חברתיות, קהילתיות וארגוניות מורכבות. שנה זו כוללת קורסי חובה כמו התנהגות ארגונית, שיווק, צרכים לאוכלוסיות שונות ושיטות מחקר. בשנה השלישית נלמדות התמקדויות בנושאים: שירותים לקידום חברתי, פיתוח עובדים וניהול תהליכי שירות. שנה זו מקנה ידע בתחומים קונקרטיים של עולם העבודה וארגוני שירותי אנוש. במהלך שלושת השנים ניתנים קורסים העוסקים בהיבטים שונים של מחקר ומקנים הבנה ויכולת יישום של עקרונות מדעיים.

תנאי קבלה

הקבלה לחוג נעשית על-פי תנאי הקבלה הכלליים באוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג. מועמדים בעלי רקע אקדמי קודם יהיו חייבים בציון המשוקלל הנדרש על-ידי החוג באותה שנה בה הם מבקשים להתקבל. מועמדים מעל גיל 42 הפטורים מהבחינה הפסיכומטרית חייבים בראיון אישי. מועמדים בעלי תואר ממוסד אקדמי מוכר, יתקבלו אם הציון המשוקלל בתואר 80 לפחות.

חובות התלמיד

משך הלימודים שלוש שנים. על התלמיד לצבור 60 נקודות. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד ואת החוג היא זו המתפרסמת בשנתון האוניברסיטה בשנה בה החל התלמיד את לימודיו בחוג וכן בהודעות עדכון, אשר יתפרסמו לקראת מועד הרישום לפני תחילת שנת הלימודים ו/או במהלך שנות הלימוד. התכנית כוללת שני סוגי קורסים: קורסי חובה (אותם יש לקחת במלואם, אלא אם כן ניתן פטור) וקורסי חובת בחירה (בהם יש לבחור אחד מבין מספר קורסים המקובצים תחת תחום מסוים). קורסים כאלו קיימים בשנים ב' וג' (וג', בנוסף, חייב כל תלמיד לעמוד בדרישות הכלליות באנגלית ובחינוך גופני).

מידע חיוני לגבי מבנה מערכת הקורסים בתשס"ו

החוג ממשיך לעדכן את תכנית הלימודים. ייתכן שיהיו הבדלים מסוימים בין מערכות הלימודים של תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות. החל משנה"ל תשס"ג מיושמת התכנית המחודשת בחוג לשירותי אנוש. התכנית הכללית לשנים א', ב' ו-ג' מוצגת להלן.

תכנית לימודים כללית

שנה ראשונה

חובה:

מבוא לשירותי אנוש	ש"ת	4 שש"ס	5 נ'
מבוא לשירותי אנוש – תרגיל	ת'	1 שש"ס	0 נ'
מבוא לפסיכולוגיה	ש'	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לסוציולוגיה	ש'	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לכלכלה ללא כלכלנים	ש'	3 שש"ס	3 נ'
מבוא לכלכלה ללא כלכלנים – תרגיל	ת'	2 שש"ס	0 נ'
מיומנויות מחשב	ש"ת	2 שש"ס	0 נ'
מבוא לסטטיסטיקה	ש'	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לסטטיסטיקה – תרגיל	ת'	1 שש"ס	0 נ'
סטטיסטיקה הסקתית	ש'	2 שש"ס	2 נ'
סטטיסטיקה הסקתית – תרגיל	ת'	2 שש"ס	0 נ'

קורסי חובה לבעלי פטורים:

מבוא למערכת המשפטית בישראל	ש'	4 שש"ס	4 נ'
היבטים משפטיים דיני עבודה	ש'	2 שש"ס	2 נ'
דיני בטחון סוציאלי	ש'	2 שש"ס	2 נ'
שירות בסביבה רב תרבותית	ש'	2 שש"ס	2 נ'
סה"כ בשנה א':			20 נ'

שנה שניה

חובה:

התנהגות ארגונית	ש'	3 שש"ס	3 נ'
התנהגות ארגונית – תרגיל	ת'	1 שש"ס	0 נ'
פסיכולוגיה חברתית	ש'	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לשיטות מחקר	ש'	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לשיטות מחקר – תרגיל	ת'	1 שש"ס	0 נ'
שיטות מחקר ב'	ש'	2 שש"ס	2 נ'
שיטות מחקר ב' – תרגיל	ת'	1 שש"ס	0 נ'
קידום והערכת האיכות	ש'	2 שש"ס	2 נ'

2 נ'	ש' 2 שש"ס	אתיקה בשירותי אנוש
2 נ'	ש' 2 שש"ס	שוק העבודה בישראל
2 נ'	ש' 2 שש"ס	חשבונאות פיננסית

חובת בחירה תחום צרכים ושירותים: קורס אחד מהחמישה הבאים:

2 נ'	ש' 2 שש"ס	א. צרכים ושירותים למשפחות
2 נ'	ש' 2 שש"ס	ב. צרכים ושירותים לאוכלוסיות צעירות
2 נ'	ש' 2 שש"ס	ג. צרכים ושירותים לאוכלוסיות מיוחדות
2 נ'	ש' 2 שש"ס	ד. צרכים ושירותים של עבודת נשים
2 נ'	ש' 2 שש"ס	ה. צרכים ושירותים לאוכלוסיות מבוגרות

חובת בחירה תחום שיווק: קורס אחד מהשניים הבאים:

2 נ'	ש' 2 שש"ס	א. פיתוח ושיווק מלכ"רים
2 נ'	ש' 2 שש"ס	ב. שיווק שירותי אנוש

קורס בחירה לבעלי פטורים:

2 נ'	ש' 2 שש"ס	רגש והנעה בארגון
17 נ'	סה"כ: חובה	
4 נ'	סה"כ: חובת בחירה	
21 נ'	סה"כ: שנה ב'	

שנה שלישית

חובה:

3 נ'	ש' 2 שש"ס	ניהול משאבי אנוש
0 נ'	ת' 1 שש"ס	ניהול משאבי אנוש – תרגיל
3 נ'	ש' 2 שש"ס	תיאוריות אירגוניות
0 נ'	ת' 1 שש"ס	תיאוריות אירגוניות – תרגיל
5 נ'	ס"מ 4 שש"ס	סמינר מחקר

חובת בחירה התמקדויות קורס אחד בן 4 נ' ו-2 קורסים בני 2 נ' מההתמקדויות השונות. ניתן לבחור קורס אחד בלבד מההתמקדות פיתוח עובדים.

שירותים לקידום חברתי

- יזמים צעירים (4 נ')
- גישור בקהילה (4 נ')
- שיווק שירות חברתי הלכה למעשה (4 נ')
- תהליכים ארגוניים בארגוני מתנדבים (4 נ')
- ניהול פרויקטים קהילתיים (2 נ')
- נופש ופנאי (2 נ')

פיתוח עובדים

- מיון וראיון (4 נ')
- ניהול פרויקטים בתחום שירותי אנוש (4 נ')
- תכנון ופיתוח מערכות הדרכה בארגונים (2 נ')
- יחסי אומן בארגון (2 נ')
- ניהול קריירות (2 נ')
- ניהול ותכנון (2 נ')
- הטמעת תהליכי למידה בארגונים (2 נ')

ניהול תהליכי שירות

- פרסום – תיאוריה ויישום בארגוני שירות (4 נ')
- אקלים ותרבות שירות (4 נ')
- שירות כאסטרטגיה להשגת מטרות ארגוניות (2 נ')
- מודעות ותקשורת (2 נ')
- רגש בשירות האנוש (2 נ')

11 נ'	סה"כ חובה
8 נ'	סה"כ חובת בחירה
19 נ'	סה"כ שנה ג'

הערות:

- תלמיד שנה א', אשר קיבל פטור כלשהו, ישלים עד ל-20 נ"ז בהתאם לקורסי חובה להשלמת נ"ז לבעלי פטורים.
- תלמיד שנה ב', אשר קיבל פטור כלשהו, ישלים עד 21 נ"ז בהתאם לקורסי חובה להשלמת נ"ז לבעלי פטורים, לפי הפירוט בסעיף: תכנית לימודים כללית – שנה שניה, קורסי חובה לבעלי פטורים.

אנגלית שפה זרה

כל תלמיד חייב ללמוד אנגלית כשפה זרה, אלא אם קיבל פטור. לא השלים את חובותיו באנגלית – אינו יכול להמשיך בלימודיו בשנה השלישית או לקחת קורסי דרג 3.

חינוך גופני

על כל תלמיד להשתתף בשנה הראשונה ללימודיו בקורס ביחידה לחינוך גופני.

פטור והשלמות

החוג רשאי לתת ביוזמתו פטור מקורס חובה לתלמיד אשר למד או מתכוון ללמוד קורס מקביל או זהה בחוג אחר. אם קורס זה עדיין לא הסתיים, הפטור הוא על תנאי ותלוי בציונו הסופי של התלמיד באותו קורס. בנוסף, רשאי כל תלמיד לבקש ביוזמתו במהלך הייעוץ לפני תחילת שנת הלימודים פטור מקורס חובה, אולם אין החוג חייב להעניק פטור כזה. **לא יקבל תלמיד פטור בהיקף של יותר מ-10 נ"ז סה"כ.**

תלמיד שקיבל פטור מקורס חובה כלשהו חייב להשלים את נקודות הזכות מהן קיבל פטור בקורסי חובה לבעלי פטורים. מספר הנקודות המוכרות לפטור נקבע לפי נקודות הזכות

בקורסי החוג לשירותי אנוש, ולא לפי נקודות הזכות של קורסים בחוג האחר של התלמיד. תלמיד שקיבל פטור מקורס חובה כלשהו, יחשב לו הציון שקיבל באותו הקורס בחוג האחר. אם הפטור יתקבל על סמך קורס שניתן במוסד אקדמי אחר יקבל התלמיד ציון "השלים".

נוהל עיון במחברת בחינה

תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה יהיה רשאי לעשות זאת. מזכירות החוג תקבע תאריך לעיון (תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים) לכל בחינה שתיערך בסיום כל סמסטר. העיון במחברת הבחינה ייערך בנוכחות ממונה מטעם החוג וללא נוכחות המרצה/מתרגל.

נוהל ערעור על ציון בבחינה

תלמיד רשאי לערער על ציון תוך 10 ימים מפרסומו. הערעור יופנה למרצה על טופס ערעור באמצעות מזכירות החוג. תוצאות הערעור ידווחו למערער. מחברת הבחינה תושמד חודשיים לאחר מסירת הציון. הערעור ייבדק עד למועד הבא של הבחינה. אם ייגש התלמיד למועד הבא ותוצאות הערעור לא פורסמו, ייחשב לזכותו הציון הגבוה מבין השניים.

נוהל ערעור על ציון בעבודה

חובה על התלמיד לשמור עותק מהעבודה/סמינריון שהגיש. תלמיד רשאי לערער על ציון בעבודה תוך 10 ימים מפרסומו. את הערעור יש להגיש על טופס ערעור בצירוף העבודה בתא הסגור של המרצה.

על התלמיד המערער להיות מודע לכך שהבחינה/עבודה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.

תוצאות הערעור על הציון הן סופיות ומחייבות.

תנאי מעבר לשנה מתקדמת במעמד על תנאי

- תלמיד הנכשל בקורס אחד או שניים – חייב לחזור עליהם בשנה העוקבת.
- תלמיד הנכשל בקורס המהווה קורס קדם – לא יורשה להשתתף בקורס ההמשך.
- **מילוי דרישות הקדם הוא באחריותו של התלמיד.** דרישות הקדם מפורטות ברשימת הקורסים באינטרנט והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים. תלמיד שנרשם לקורס ושילם, למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר לשנה מתקדמת, יבוטל רישומו לקורס, גם אם נבחן וקיבל ציון ציון זה לא יוכר.

סמינר מחקר בשנה ג' – סמינר מחקר מחייב קריאה, איסוף ועיבוד נתונים, הצגת וכתבת עבודה מסכמת בהתאם להנחיות המורה. עמידה בדרישות הסמינר מחייבת ציון 60 לפחות. תלמיד אשר לא ישיג ציון 60 לפחות יצטרך לחזור על סמינר מחקר בשנה עוקבת (אצל מורה אחר).

תנאים לקבלת תואר ב"א

- עמידה בתנאי המעבר.
- סיום כל החובות בחוג בתקופה שלא תעלה על חמש שנות לימוד רצופות.

הפסקת לימודים

- תלמיד שלא עמד בדרישות המעבר השונות - תידון הפסקת לימודיו.
- תלמיד שנכשל בקורס חובה כלשהו פעם שנייה (בשנה העוקבת) יופסקו לימודיו לאלתר.
- תלמיד שנכשל בשלושה קורסים או יותר בשנת לימודים אחת יופסקו לימודיו לאלתר.
- תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו – יפנה **בכתב** לראש החוג וינמק את בקשתו.
- הפסקת הלימודים תאושר בכתב. במקביל, יודיע התלמיד על ההפסקה למינהל תלמידים.

חידוש לימודים

- תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם וכן לחייבו בהשלמות שונות.
- תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים את לימודיו לתואר ראשון בתוך חמש שנים – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה המחייבים באותה העת.

לחידוש לימודים בעקבות הפסקתם, בין אם ביוזמת החוג או ביוזמת התלמיד, יש לפנות למזכירות החוג לקבלת פרטים עדכניים לגבי התנאים לחידוש לימודים.

הפקולטה לחינוך

דיקן הפקולטה: פרופ' רות לין
ראש מינהל הפקולטה: גב' קורינה הרשקוביץ

אתר האינטרנט של הפקולטה: <http://construct.haifa.ac.il>

הפקולטה לחינוך חותרת לשלושה יעדים עיקריים המשולבים זה בזה:

(א) עיון ומחקר לשם הבנה עמוקה יותר של תהליכי החינוך ופיתוח חידושים מועילים בחינוך.

(ב) הפצה ויישום של חידושים בחינוך לשם שיפור המעשה החינוכי במדינה.

(ג) הכשרת כוח-אדם מקצועי לקשת רחבה של עיסוקים בחינוך ולתפקידי מנהיגות במגזרים השונים של החינוך.

החתימה לשלושה יעדים משולבים אלה מוצאת את ביטוייה בשלושת החוגים של הפקולטה לחינוך: החוג לחינוך, החוג להוראה והחוג ללקויות למידה. בחוג לחינוך לימודי הב"א מאורגנים בארבע מגמות: המגמה לחינוך מיוחד, המגמה לייעוץ חינוכי, המגמה לניהול ופיתוח מערכות חינוך והמגמה למדעי החינוך. לימודי המ"א מאורגנים בעשר מגמות: המגמה לייעוץ חינוכי, המגמה לחינוך מיוחד, המגמה לניהול מערכות חינוך, המגמה לפיתוח מערכות חינוך, המגמה למתמטיקה וחינוך, המגמה לחינוך גופני, המגמה לטיפול באומניויות – ביבליותרפיה, המגמה לחינוך חברה ותרבות, המגמה לחינוך והתפתחות האדם והמגמה לחינוך וטכנולוגיה. במגמות השונות מצויות גם התמחויות כגון: חינוך אסתטי, מחשבים בחינוך, הגיל הרך וחינוך מתמטי. בחוג להוראה תוכנית לקראת ב"א בהוראת מקצוע (לדוגמא: מתמטיקה, הסטוריה, אנגלית), ארבע תוכניות לימודים לקראת תעודת הוראה: המסלול הדו-שנתי בהוראה (לתלמידי שנה ג' ב"א באחד ממקצועות ההוראה), המסלול החד-שנתי בהוראה (לבעלי ב"א באחד ממקצועות ההוראה), המסלול להוראה בחינוך המיוחד (לתלמידי שנה ג' בחינוך המיוחד, בחוג לחינוך) ומסלול לתעודת הוראה בחינוך מיוחד ומקצוע דיסציפלינרי. לימודי המ"א כוללים שתי תוכניות: הוראת המתמטיקה והוראת האנגלית כשפה זרה (בשיתוף עם החוג לשפה וספרות אנגלית).

החוג ללקויות למידה מאפשר לימודים תיאורטיים מחקרניים ויישומיים באבחון, טיפול ומחקר של לקויות למידה. בחוג גם קיימת תוכנית לימודים אישית בתחום מוח והתנהגות הממוקדת במוח האדם, המשותפת למרכז לחקר המוח וההתנהגות שבאוניברסיטה.

הפקולטה לחינוך מדגישה את שילוב המחקר, הפיתוח, ההתנסות והיישום של תלמידיה במעבדות ובמרכזים השונים: המעבדה להוראת החשבון, המעבדה לחקר הבדלים אינדיווידואליים, המעבדה למחקר נויר־קוגניטיבי, המעבדה להוראה מתקנת, המרכז למינהל והערכה בחינוך, והמרכז לאלטרנטיבות בחינוך. דגש חזק מושם גם על יישומים של טכנולוגיות חדשות בחינוך באמצעות מחקר ביקורתי, פיתוחן של סביבות למידה חדשות, שילובן של טכנולוגיות בהוראה ובהכשרת מורים. תלמידי הפקולטה לחינוך ומוריה מרושטים ברשתות תקשורת ממוחשבות כחלק מתהליכי ההתנסות והלמידה.

הפקולטה לחינוך מקנה תארי ב"א ומ"א בחוג לחינוך ובחוג להוראה, תואר מ"א בחוג ללקויות למידה ותארי ד"ר בחוג לחינוך.

בפקולטה לחינוך קיימת יחידה לאבחון ותמיכה בסטודנט לקוי הלמידה (יה"ל). סטודנטים המבקשים התאמות לימודיות בגין לקויות למידה, מחויבים לעבור אבחון מטעם האוניברסיטה. האבחון נערך ביה"ל, כרוך בתשלום ומתבצע בתאום מראש. (ראה פרק דיקנאט הסטודנטים – שירותי רווחה).

בחוג ללקויות למידה פועלת הקליניקה האוניברסיטאית לאבחון לקויות למידה. הקליניקה נותנת שירותי אבחון לאוכלוסייה בגיל הרך לתלמידים בבתי ספר שונים ולתלמידי מוסדות להשכלה גבוהה ולכלל הקהילה.

יחידת יה"ל ממוקמת בבניין ברזיל (בניין הפקולטה לחינוך)

קומה 2, חדר 3206. טלפון: 04-249002 (פנימי: 3022).

הוראה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודי תעודת הוראה

ראש החוג: ד"ר אירית פלד

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:

פרופ' רחל הרץ-לזרוביץ, פרופ' גבריאל סלומון (פטמ"ה-סמסטר א'), פרופ' פנלופה אור (מומחה), פרופ' מיכל ירושלמי, פרופ' עפרה מייזלס, פרופ' אנה ספרד (חל"ת-סמסטר א'), פרופ' שונית רייטר (פטמ"ה-סמסטר א'), פרופ' דוד שר.

פרופסור חבר:

ד"ר סלים אבו-רביעה, ד"ר פרימה אלבז-לוביש, ד"ר רינה בן-שחר, ד"ר רוני לידור, ד"ר בילי עילם, ד"ר אירית פלד, ד"ר שפרה שינמן, ד"ר מירי שרף.

מרצה בכיר:

ד"ר תמר אלמוג (פטמ"ה-סמסטר ב'), ד"ר זהבה גולדשטיין, ד"ר יעל פויס, ד"ר עדנה שוהם, ד"ר נעמי שילוח.

מורה בכיר:

ד"ר לילי אורלנד-ברק, ד"ר דבורה גולדן, ד"ר רוזה לייקין, ד"ר פול מילר, ד"ר קלרה סבג, ד"ר רבקי ריב"ק.

מרצה:

עמית הוראה

ומורי הדידקטיקה:

גב' עירית אהרון, מר נעם בן-זאב, גב' אתי בסון, ד"ר יוסי בר, גב' נאוה בר, גב' אליסון גורי, גב' אירינה גלזמן, גב' לילך גלקין, ד"ר דוד גרנות, מר אברהם דגני, גב' טלי הראל, גב' מיכל הרשמן-שטרית, ד"ר ורד וקנין, גב' עירית זאבי, גב' רביעה חוסיסי, גב' הודא חלב, ד"ר אסתר טוב-לי, ד"ר ורדה טלמון, גב' רעיה טלמור, גב' איריס יניב, גב' מילאנה ישראלי, ד"ר אריה כהן, ד"ר מחמוד כיאל, מר חנוך כליל-החורש, ד"ר רן להב, ד"ר דלית לוי, גב' זהבית לין, ד"ר שושנה לשם, ד"ר שרה מאיר, ד"ר האני מוסא, גב' ברכה סגליס, גב' נלי מלג'אק, ד"ר דוד מצר, מר מרסלו סבירסקי, גב' אורלי סגל, ד"ר חאלד סנדאוי, גב' נעמי סרוקה, גב' דברת עייני, גב' יהודית עקנין, מר מוסטפא עספור, גב' ניבה ערב, ד"ר אורה פלג, מר דניאל פלד, גב' לאה קורן, מר איאד קיזל, גב' ציפורה קליין, ד"ר ענת רביב, גב' בתיה רבינוביץ, גב' חנה רודיטי, גב' איבנה רטנר, גב' טלי רן-פריאל, ד"ר רונית שלזינגר, גב' חנה שמעון, מר חן שפירא, גב' עודדה שקד, ד"ר נורית תורן-קפלן, מר בועז תמיר.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' כרמלה שמר**

מזכירה: **גב' אילנה רונן**

מיקום: בניין הפקולטה לחינוך, קומה 4 חדר 442

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

טלפון: 04-8240889, 04-8240890

פקס: 04-8249354

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים ומהותם

המסלול מאפשר לימודים במתכונת דו-חוגית – חוג דיסציפלינרי והחוג להוראה כחוג שני. בתום שלוש שנים יקבל התלמיד תעודת ב"א בחוג הדיסציפלינרי שבו וב"א בהוראה שכוללת בתוכה תעודת הוראה לחטיבות הביניים ובתי הספר התיכוניים. **אין אפשרות לקבל תואר ב"א ללא תעודת הוראה.**

הסטודנט בחוג להוראה רוכש מארג המשלב ידע מחקרי, תיאורטי ועדכני, עם ידע מעשי.

הידע התיאורטי כולל: לימוד תחומים הקשורים ישירות בהוראת מקצוע הנלמד בביה"ס התיכון, כמו הוראת תחום הדעת (דידקטיקה א', ב'), מיומנויות חשיבה ייחודיות למקצוע, טעויות חשיבה של תלמידים בתחום, ושימושי המחשב בו; לימוד תחומים המעמיקים את ידע המורה בנושאי הוראה מגוונים כמו רכישת מיומנויות חשיבה כלליות ומדידה והערכה; תחומים המבססים ומעשירים את ידע המורה לגבי ההיבטים הרגשיים של הלומדים כמו הפסיכולוגיה; ונושאים המעמיקים את הבנת המורה את מהותן של השקפות חינוך רחבות והשפעתן על מבנה מסגרות למידה מגוונות, מהותן ודרכי ההוראה בהן, כמו הפילוסופיה והסוציולוגיה של החינוך, הכיתה ההטרופית או למידה שיתופית בקבוצות.

הידע המעשי שרוכש הסטודנט מבוסס על צפייה של הסטודנט בבתי-ספר בשיעורים של מקצוע ההוראה שלו, התנסות מודרכת בהוראה, הכנת חומרי לימוד, מעורבות בחיי בית-הספר וניתוח מצבי למידה מגוונים.

תלמיד בחוג יתנסה בתהליכי לימוד עצמי ויפתח את יכולתו לווסת לימוד כזה, בכדי שיוכל להמשיך ולרכוש ידע בכוחות עצמו ולטפח תלמידים המסוגלים להתמודד עם הידע המצטבר.

חוגים דיסציפלינריים שנושאים נלמדים בבתי הספר התיכוניים וניתן ללמוד בהם לתעודת הוראה במסלול ב"א:

אמנות, אנגלית, גיאוגרפיה (להוראת גיאוגרפיה, של"ח וידיעת הארץ), היסטוריה (היסטוריה של ע"י, היסטוריה כללית, היסטוריה של המזה"ת ולימודי א"י), כלכלה (להוראת כלכלה וסוציולוגיה), לשון עברית (להוראת לשון עברית ולהוראת עברית כשפה שנייה), מדע המדינה (להוראת אזרחות ומדע המדינה), משפטים (להוראת אזרחות ומדע המדינה), מוזיקה, מתמטיקה, מקרא, סוציולוגיה (להוראת סוציולוגיה וכלכלה), ספרות עברית והשוואתית (להוראת ספרות ולהוראת עברית כשפה שנייה), ערבית (להוראת ערבית שפת אם).

חלק מהתעודות יינתנו אחת לשנתיים.

תנאי הקבלה

למסלול ב"א בהוראה מתקבלים תלמידים בני 20 לפחות, אשר עמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

תלמידים שהחלו לימודיהם בחוגים הדיסציפלינרים לפני שנרשמו לחוג להוראה, יתקבלו בתנאי שממוצע ציוניהם בחוג הדיסציפלינרי הוא 75 לפחות, בנוסף על דרישת החתך הפסיכומטרי.

- לעתים נכללים בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.
- יועדפו התלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
- פתיחת הלימודים לתעודות הוראה במקצועות השונים מותנית במספר מינימלי של נרשמים.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא 3 שנים, במהלכם לומד הסטודנט 60 נק', 20 נק' (בממוצע) כל שנה.

תכנית הלימודים

על התלמיד לצבור 60 נקודות על פי החלוקה הבאה:

שנה א' – 18 נקודות

שנה ב' – 21 נקודות

שנה ג' – 21 נקודות

חובות שנה א' (18 נקודות)

מערכות חינוך ובתי ספר בישראל ובעולם

תיאוריה

2 שש"ס 2 נ'	שיקולי דעת בהוראה	315.1111 1.
או		
2 שש"ס 2 נ'	מערכת החינוך בישראל	315.1102
2 שש"ס 2 נ'	סוציולוגיה של בית הספר	315.1105 2.
2 שש"ס 2 נ'	התפתחות והתבגרות	315.2202 3.
2 שש"ס 2 נ'	אתיקה מקצועית והשקפת עולם בהוראה	315.1109 4.
2 שש"ס 2 נ'	פסיכולוגיה חינוכית: היבטים רגשיים וחברתיים	315.2204 5.
2 שש"ס 2 נ'	תפיסת מילה ועיבוד של טקסט	315.1110 6.

מיומנויות

4 שש"ס 4 נ'	המעשה האתנוגרפי: חקר בית הספר	315.1106 7.
4 שש"ס 4 נ'	בגישה איכותנית	
2 שש"ס 1 נ'	רטוריקה	315.1107 10.
1 שש"ס 1 נ'	מיומנויות המחשב	315.1101 11.

חובות שנה ב' (21 נקודות)
הלומד ותהליכי הוראה-למידה

תיאוריה

2 שש"ס 2 נ'	תהליכים קוגניטיביים של למידה	315.2205 .2
2 שש"ס 2 נ'	ליקויי למידה והתמודדות עימם	315.2109 .3
2 שש"ס 2 נ'	עקרונות ומעשים בהערכה ומדידה בהוראה – ב"א	315.2103 .4
2 שש"ס 2 נ'	גישות חלופיות בהערכת הישגי לומדים	315.2104 .5

מיומנויות

2 שש"ס 2 נ'	סטטיסטיקה תיאורית והסקתית בהוראה	315.2105 .6
2 שש"ס 0 נ'	תרגיל בסטטיסטיקה תיאורית והסקתית	315.2106 .7
2 שש"ס 2 נ'	שיטות מחקר	315.2107 .8
2 שש"ס 0 נ'	תרגיל בשיטות מחקר	315.2108 .9
2 שש"ס 2 נ'	תכנון לימודים לרב תרבותיות	315.2213 .10

או

2 שש"ס 2 נ'	מבט ביקורתי על תוכניות לימודים ומגוון האפשרויות שהן מזמנות למורה וללומד	315.2214
-------------	---	----------

או

2 שש"ס 2 נ'	תיאטרון הכיתה: גישות להוראה ולתכנון לימודים	315.2215
4 שש"ס 4 נ'	תהליכי הוראה תלויי תוכן א' (תרגיל דידקטי) – חלק א' ו-ב'	11.
4 שש"ס 3 נ'	אימונים בהוראת תחום הדעת א' – ב"א – חלק א' ו-ב'	12.

* תלמידים הלומדים לתעודת הוראה במתמטיקה ילמדו את הקורס "אספקטים פסיכולוגיים ודידקטיים בהוראת המתמטיקה" חלק א' ו-ב' במקום קורס בחירה בשנה ג'.

חובות שנה ג' (21 נקודות)

המורה המחנך

תיאוריה

4 שש"ס 5 נ'	התפתחות מקצועית של מורים מתחילים – סמינריון	315.3121 .1
-------------	---	-------------

או

4 שש"ס 5 נ'	המורה כדמות חינוכית – סמינריון	315.3125
2 שש"ס 2 נ'	בעיות הסתגלות בבית-הספר	315.3202 .2
2 שש"ס 2 נ'	קורס בחירה מתוך רשימת הקורסים שלהלן	.3

מיומנויות

1 שש"ס 1 נ'	שימושי מחשב בהוראת תחום הדעת	315.3102 .5
2 שש"ס 2 נ'	זיהוי מרכיבים בתהליכי הוראה – למידה וניתוחם	315.3107 .6
2 שש"ס 2 נ'	ניווט כיתה: התמודדות עם בעיות משמעת ומוטיבציה	315.3131 .7
4 שש"ס 4 נ'	תהליכי הוראה תלויי תוכן ב' (סמינר דידקטי) – חלק א' ו-ב'	.8
4 שש"ס 3 נ'	אימונים בהוראת תחום הדעת ב' – ב"א – חלק א' ו-ב'	.9

שיעורי בחירה להשלמת נקודות זכות

(תלמידים שלמדו אחד מבין הקורסים שלהלן יבחרו קורס אחר מהרשימה).

2 שש"ס 2 נ'	1. דו-לשוניות, הוראת ולמידת שפה ראשונה ושניה**	315.2506
	2. אספקטים פסיכולוגיים ודידקטיים בהוראת המתמטיקה (לתלמידי מתמטיקה בלבד)* – חלק א' ו-ב'	
2 שש"ס 2 נ'	3. לשון, תקשורת וחינוך	315.2515
2 שש"ס 2 נ'	4. ספרות ילדים ונוער בישראל סוגים וסגנונות	315.2517
2 שש"ס 2 נ'	5. מערכת החינוך הערבית בישראל	315.2505
2 שש"ס 2 נ'	6. שילוב הילד החריג בכיתה הרגילה	315.2503
2 שש"ס 2 נ'	7. שיקולי דעת בהוראה	315.2510
2 שש"ס 2 נ'	8. חינוך בית תרבותי כאמצעי לקרבה בין קהילות	315.2519

* תלמידים הלומדים לתעודת הוראה במתמטיקה ילמדו את הקורס "אספקטים פסיכולוגיים ודידקטיים בהוראת המתמטיקה" חלק א' ו-ב' במקום שיעור בחירה.

** תלמידי הוראת שפות: אנגלית, ערבית שפת-אם, עברית כשפה שנייה ולשון עברית מתבקשים לבחור בקורס: "דו-לשוניות, הוראת ולמידת שפה ראשונה ושנייה".

הלימודים לתעודת הוראה

בחוג להוראה מתקיימים לימודי תעודת הוראה בארבעה מסלולים:

א. מסלול דו-שנתי

1. לימודי תעודת הוראה לחטיבות הביניים ולחטיבה העליונה בחינוך הרגיל
2. לימודי תעודת הוראה בחינוך המיוחד
3. לימודי תעודת הוראה בחינוך המיוחד ומקצוע דיספלינארי בחינוך הרגיל

ב. מסלול חד-שנתי לתעודת הוראה בחינוך הרגיל

מטרת הלימודים ומהותם

המסלול מיועד לאפשר לסטודנטים אשר סיימו את כל חובות ה"א או סיימו חובות שנה ב' ללמוד לתעודת הוראה במקצועות הדיספלינאריים המוזכרים להלן. הלימודים נמשכים שנתיים – במסלול דו-שנתי ושנה אחת במסלול החד-שנתי.

הסטודנט בחוג להוראה רוכש מארג המשלב ידע מחקרי, תיאורטי ועדכני, עם ידע מעשי.

הידע התיאורטי כולל: לימוד תחומים הקשורים ישירות בהוראת מקצוע הנלמד בביה"ס התיכון, כמו הוראת תחום הדעת (דיקטיקה א', ב'), מיומנויות חשיבה ייחודיות למקצוע, טעויות חשיבה של תלמידים בתחום, ושימושי המחשב בו; לימוד תחומים המעמיקים את ידע המורה בנושאי הוראה מגוונים כמו רכישת מיומנויות חשיבה כלליות ומדידה והערכה; תחומים המבססים ומעשירים את ידע המורה לגבי ההיבטים הרגשיים של הלומדים כמו הפסיכולוגיה; ונושאים המעמיקים את הבנת המורה את מהותן של השקפות חינוך רחבות והשפעתן על מבנה מסגרות למידה מגוונות, מהותן ודרכי ההוראה בהן, כמו הפילוסופיה והסוציולוגיה של החינוך, הכיתה ההטרונגית או למידה שיתופית בקבוצות.

הידע המעשי שרוכש הסטודנט מבוסס על צפייה של הסטודנט בבתי-ספר בשיעורים של מקצוע ההוראה שלו, התנסות מודרכת בהוראה, הכנת חומרי לימוד, מעורבות בחיי בית-הספר וניתוח מצבי למידה מגוונים.

תלמיד בחוג יתנסה בתהליכי לימוד עצמי ויפתח את יכולתו ללוות לימוד כזה, בכדי שיוכל להמשיך ולרכוש ידע בכוחות עצמו ולטפח תלמידים המסוגלים להתמודד עם הידע המצטבר.

חוגים דיסציפלינאריים שנושאים נלמדים בבתי הספר התיכוניים וניתן ללמוד בהם לתעודת הוראה במסלול דו-שנתי וחד שנתי:

אמנות*, ארכיאולוגיה (להוראת של"ח וידיעת הארץ), אנגלית*, גיאוגרפיה (להוראת גיאוגרפיה*, ולהוראת של"ח וידיעת הארץ), היסטוריה* (היסטוריה של ע"י, היסטוריה כללית, היסטוריה של המזה"ת ולימודי א"י), חינוך (לתעודת הוראה בחינוך מיוחד או לתעודת הוראה בפסיכולוגיה לתלמידי ייעוץ), כלכלה (להוראת כלכלה וסוציולוגיה), לימודי א"י (להוראת של"ח וידיעת הארץ), לשון עברית (להוראת לשון עברית* ולהוראת עברית כשפה שנייה), מדע המדינה (להוראת אזרחות ומדע המדינה), מוסיקה, משפטים (להוראת אזרחות ומדע המדינה), מתמטיקה*, מקרא*, סוציולוגיה (להוראת כלכלה וסוציולוגיה), סטטיסטיקה (להוראת מתמטיקה)**, ספרות עברית והשוואתית (להוראת ספרות* ולהוראת עברית כשפה שנייה), ערבית (להוראת ערבית שפת אם* ולהוראת ערבית כשפה שנייה), פסיכולוגיה, תקשורת ותאטרון.

חלק מהתעודות יינתנו אחת לשנתיים.

* התוכנית תתקיים גם במסלול חד-שנתי.

** יתקבלו אך ורק בוגרי החוג לסטטיסטיקה במסלול חד-חוגי לאחר סיום ההשלמות במתמטיקה.

מסלול דו-שנתי

תנאי קבלה

מתקבלים תלמידים שסיימו חובותיהם או סיימו שנה ב' בחוג הדיסציפלינרי מהנזכרים לעיל וממוצע ציוניהם בו הוא 75 לפחות.

- לעתים נכללים בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.
- יועדפו התלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
- פתיחת הלימודים לתעודות הוראה במקצועות השונים מותנית במספר מינימלי של נרשמים.

מבנה הלימודים

הלימודים נמשכים שנתיים החל מן השנה השלישית לתואר הב"א או בסיומם. במהלכם לומד התלמיד שעוריים בהקף של 40 נק' 20 נק' (בממוצע) כל שנה. כמו כן, התלמיד חייב לשלב במהלך לימודיו את ההשלמות במידה ונדרש ללמוד בסעיף ההשלמות. במסלול זה ניתן ללמוד לתעודת הוראה באחד או בשני מקצועות (בכפוף לשיקול דעת החוג).

תכנית הלימודים

על התלמיד לצבור 40 נקודות על-פי החלוקה הבאה:
שנה א' – 22 נקודות
שנה ב' – 18 נקודות

חובות שנה א' (22 נקודות)
הלומד, למידה וההקשר הבית ספרי

תיאוריה

2 שש"ס 2 נ'	דילמות בהוראה	315.2201 .1
2 שש"ס 2 נ'	התפתחות והתבגרות	315.2202 .2
2 שש"ס 2 נ'	ערכים ומוסר בהוראה ובחינוך	315. 2203 .3
2 שש"ס 2 נ'	פסיכולוגיה חינוכית: היבטים רגשיים וחברתיים	315. 2204 .4
2 שש"ס 2 נ'	תהליכים קוגניטיביים של למידה	315.2205 .5
2 שש"ס 2 נ'	תכנון לימודים לרב תרבותיות	315.2213 .6
	או	
	מבט ביקורתי על תוכניות לימודים ומגוון האפשרויות שהן מזמנות למורה וללומד	315.2214
2 שש"ס 2 נ'		
	או	
2 שש"ס 2 נ'	תיאטרון הכיתה: גישות להוראה ולתכנון לימודים	315.2215

מיומנויות

1. תהליכי הוראה תלויי תוכן א' (תרגיל דידקטי) – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס 4 נ'
  2. אימונים בהוראת תחום הדעת א' – דר-שנתי – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס 3 נ'
  3. כלים להתבוננות בתהליכי הוראה-למידה 315.2210 2 שש"ס 2 נ'
  4. מיומנויות מחשב 315.1101 1 שש"ס 1 נ'
- * תלמידים הלומדים לתעודת הוראה במתמטיקה ילמדו את הקורס "אספקטים פסיכולוגיים ודידקטיים בהוראת המתמטיקה" חלק א' ו-ב' במקום קורס בחירה בשנה ב'.

חובות שנה ב' (18 נקודות)

המורה וההוראה

תיאוריה

1. 315. 3201 חלופות בהערכת הישגי לומדים 2 שש"ס 2 נ'
2. 315. 3202 בעיות הסתגלות של תלמידים בבית הספר 2 שש"ס 2 נ'
3. 315. 3203 ליקויי-למידה והתמודדות עמם 2 שש"ס 2 נ'
4. 701 קורס בחירה – מתוך הרשימה בעמ' 701 2 שש"ס 2 נ'

מיומנויות

1. 315.3102 שימושי מחשב בהוראת תחום הדעת 1 שש"ס 1 נ'
2. תהליכי הוראה תלויי תוכן ב' (סמינר דידקטי) – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס 4 נ'
3. אימונים בהוראת תחום הדעת ב' – דר-שנתי – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס 3 נ'
4. 315.3107 זיהוי מרכיבים בתהליכי הוראה – למידה וניתוחם 2 שש"ס 2 נ'

הערות:

1. הקורסים "פסיכולוגיה חינוכית: היבטים רגשיים וחברתיים" ו"התפתחות והתבגרות" הם קדם לקורס "בעיות הסתגלות בביה"ס".
2. תלמידים הלומדים לתעודת הוראה במתמטיקה ילמדו את הקורס "אספקטים פסיכולוגיים ודידקטיים בהוראת המתמטיקה" – חלק א' ו-ב' במקום שיעור בחירה.

מסלול חינוך מיוחד

תנאי הקבלה

- מתקבלים תלמידים שסיימו חובותיהם או סיימו חובות שנה ב' בחוג לחינוך במסלולים: ייעוץ או חינוך מיוחד וממוצע ציוניהם הוא 80 לפחות.
- לעתים נכללים בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.
- יועדפו התלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.

– פתיחת הלימודים לתעודות הוראה במקצועות השונים מותנית במספר מינימלי של נרשמים.

מבנה הלימודים

הלימודים נמשכים שנתיים החל מן השנה השלישית לתואר הב"א או בסיומם. במהלכם התלמיד לומד שעורים בהקף של 30 נק', 10 נק' בשנה א' ו-20 נק' בשנה ב'. כמו כן, התלמיד חייב לשלב במהלך לימודיו את ההשלמות במידה ולא למד אותם במסגרת לימודי הב"א.

תוכנית הלימודים

על התלמיד לצבור 30 נקודות לפי החלוקה הבאה:

שנה א' – 10 נקודות

שנה ב' – 20 נקודות

שנה א' (10 נ')

תיאוריה

1. 315.3509 משמעת בכיתה 2 שש"ס 2 נ'

מיומנויות

1. התליכי הוראה תלויי תוכן א' – ח"מ (תרגיל דידקטי) – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס 4 נ'
2. אימונים בהוראת החינוך המיוחד – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס 3 נ'
3. 315.1101 מיומנויות מחשב 1 שש"ס 1 נ'

שנה ב' (20 נ')

תיאוריה

1. 315.3204 בעיות הסתגלות בבית-הספר – למתקדמים 2 שש"ס 2 נ'
2. 315.3540 אמנות ככלי טיפולי, תרפיה באמצעות אמנות פלסטית 4 שש"ס 2 נ'
3. 315.3552 מתודיקה של קשיי למידה במתמטיקה 2 שש"ס 2 נ'
4. הוראה מתקנת בקריאה – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס 4 נ'

מיומנויות

1. 315.3102 שימושי מחשב בהוראת תחום הדעת 1 שש"ס 1 נ'
2. 315.3107 זיהוי מרכיבים בתהליכי הוראה – למידה וניתוחם 2 שש"ס 2 נ'
3. התליכי הוראה תלויי תוכן ב' – חינוך מיוחד 4 שש"ס 4 נ'
4. (סמינר דידקטי) – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס 4 נ'
4. אימונים בהוראת החינוך המיוחד ב' – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס 3 נ'

הערות:

- ראה סעיף השלמות.

מסלול חינוך מיוחד ומקצוע דיסציפלינארי

תנאי הקבלה

מתקבלים תלמידים שסיימו חובותיהם או סיימו חובות שנה ב' בחוג לחינוך במסלולים: ייעוץ או חינוך מיוחד בממוצע של 80 לפחות ובחוג דיסציפלינארי בממוצע של 75 לפחות.

– לעתים נכללים בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.

– יועדפו התלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.

– פתיחת הלימודים לתעודת הוראה במקצועות השונים מותנית במספר מינימלי של נרשמים.

מבנה הלימודים

הלימודים נמשכים שנתיים החל מן השנה השלישית לתואר הב"א. במהלכם התלמיד לומד שעורים בהקף של 52 נק', 19 נק' בשנה א' ו-33 נק' בשנה ב'. כמו כן, התלמיד חייב לשלב במהלך לימודיו הן את ההשלמות לתעודת הוראה בחינוך מיוחד והן את ההשלמות הנדרשות לתעודת הוראה במקצוע הדיסציפלינארי אותה הוא בחר.

תכנית הלימודים

על התלמיד לצבור 52 נקודות על פי החלוקה הבאה:

שנה א' – 19 נקודות

שנה ב' – 33 נקודות

חובות שנה א' (19 נ')

תיאוריה

1. 315.2203	ערכים ומוסר בהוראה ובחינוך	2 שש"ס 2 נ'
2. 315.3509	משמעת בכיתה	2 שש"ס 2 נ'

מיומנויות

1.	אימונים בהוראת תחום הדעת א' – חינוך מיוחד – חלק א' ו-ב'	4 שש"ס 3 נ'
2.	אימונים בהוראת תחום הדעת א' – במקצוע התוכני – חלק א' ו-ב'	4 שש"ס 3 נ'
3.	תהליכי הוראה תלויי תוכן א' בח"מ (תרגיל דידקטי) – חלק א' ו-ב'	4 שש"ס 4 נ'
4.	תהליכי הוראה תלויי תוכן א' – (תרגיל דידקטי במקצוע התוכני) – חלק א' ו-ב'	4 שש"ס 4 נ'
5. 315.1101	מיומנויות מחשב	1 שש"ס 1 נ'

* ראה השלמות בחינוך מיוחד והשלמות במקצוע הדיסציפלינארי.

חובות שנה ב' (33 נ')

תיאוריה

1. 315.3204	בעיות הסתגלות בבית-הספר – למתקדמים	2 שש"ס 2 נ'
2. 315.3540	האמנות ככלי טיפולי, תרפיה באמצעות אמנות פלסטית	4 שש"ס 2 נ'

החוג להוראה

3. 315.3552 מתודיקה של קשיי למידה במתמטיקה 2 שש"ס נ' 2
4. 4 הוראה מתקנת בקריאה – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס נ' 4
5. 315.3201 חלופות בהערכת הישגי לומדים 2 שש"ס נ' 2
6. 315.2213 תכנון לימודים לרב-תרבותיות 2 שש"ס נ' 2

או

- 315.2214 מבט ביקורתי על תוכניות לימודים
ומגוון האפשרויות שהן מזמנות למורה וללומד 2 שש"ס נ' 2

או

- 315.2215 תיאטרון הכיתה: גישות להוראה ולתכנון לימודים 2 שש"ס נ' 2
7. שיעור בחירה – מתוך הרשימה בעמ' 701 2 שש"ס נ' 2

מיומנויות

1. 315.3102 שימושי מחשב בהוראת תחום הדעת 1 שש"ס נ' 1
2. 315.3107 זיהוי מרכיבים בתהליכי הוראה-למידה וניתוחם 2 שש"ס נ' 2
3. תהליכי הוראה תלויי תוכן ב' בח"מ
(סמינר דידקטי) – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס נ' 4
4. תהליכי הוראה תלויי תוכן ב' בח"מ
(סמינר דידקטי במקצוע התוכני) – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס נ' 4
5. אימונים בהוראת תחום הדעת ב' –
במקצוע התוכני – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס נ' 3
6. אימונים בהוראת תחום הדעת ב' –
חינוך מיוחד – חלק א' ו-ב' 4 שש"ס נ' 3

הערות:

1. ראה סעיף השלמות בחינוך מיוחד והשלמות במקצוע הדיספלינארי
2. תלמידים הלומדים לתעודת הוראה במתמטיקה ילמדו את הקורס "אספקטים פסיכולוגיים ודידקטיים בהוראת המתמטיקה" – חלק א' ו-ב' במקום שיעור בחירה.

מסלול חד-שנתי

תנאי הקבלה

מתקבלים תלמידים שסיימו את כל חובות הב"א וציונם במקצוע הדיספלינארי הוא 75 לפחות.

במקרים מסויימים תשקל האפשרות לאפשר לתלמידים שסיימו את כל החובות השמיעתיים ללמוד במסלול החד-שנתי בתנאי שהגישו את כל העבודות למעט שתי עבודות.

– לעיתים נכללים בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.

– יועדפו התלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.

– פתיחת הלימודים לתעודות הוראה במקצועות השונים מותנית במספר מינימלי של נרשמים.

מבנה הלימודים

משך הלימודים שנה אחת. במהלך השנה לומד התלמיד שעורים בהקף של 40 נק' והשלמות במידה ונדרש בסעיף ההשלמות.
במסלול החד שנתי ניתן ללמוד לתעודת הוראה אחת בלבד.
התלמידים מתבקשים לסיים חובותיהם בזמן הקצוב.

תוכנית הלימודים

חובות המסלול (40 נקודות)
למידה והוראה במערכות החינוך

תיאוריה		
2 שש"ס 2 נ'	ערכים ומוסר בהוראה	315.2203. 1
2 שש"ס 2 נ'	התפתחות והתבגרות	315.2202 .2
2 שש"ס 2 נ'	תהליכים קוגניטיביים של למידה	315.2205 .3
2 שש"ס 2 נ'	פסיכולוגיה חינוכית: היבטים חברתיים ורגשיים	315.2204 .4
2 שש"ס 2 נ'	ליקויי-למידה והתמודדות עימם	315.3203 .5
2 שש"ס 2 נ'	דילמות בהוראה	315.2201 .6
2 שש"ס 2 נ'	חלופות בהערכת הישגי לומדים	315.3201 .7
2 שש"ס 2 נ'	בעיות הסתגלות בבית הספר	315.3202 .8
2 שש"ס 2 נ'	קורס בחירה – מתוך הרשימה בעמ' 701	.9

מיומנויות		
1 שש"ס 1 נ'	מיומנויות מחשב	315.1101 .1
1 שש"ס 1 נ'	שימושי מחשב בהוראת תחום הדעת	315.3102 .2
2 שש"ס 2 נ'	זיהוי מרכיבים בתהליכי הוראה-למידה וניתוחם	315.3107 .3
	תהליכי הוראה תלויי תוכן א' (תרגיל דידקטי) –	.4
4 שש"ס 4 נ'	חלק א' ו-ב'	
	תהליכי הוראה תלויי תוכן ב' (סמינר דידקטי) –	.5
4 שש"ס 4 נ'	חלק א' ו-ב'	
	אימונים בהוראת תחום הדעת א' – חד-שנתי –	.6
4 שש"ס 3 נ'	חלק א' ו-ב'	
	אימונים בהוראת תחום הדעת ב' – חד-שנתי –	.7
4 שש"ס 3 נ'	חלק א' ו-ב'	
2 שש"ס 2 נ'	כלים להתבוננות בתהליכי הוראה-למידה	315.2210 .8
2 שש"ס 2 נ'	רב תרבותיות בחינוך: הסיפור האישי והקולקטיבי	315.2213 .9

או

מבט ביקורתי על תוכניות לימודים ומגוון האפשרויות שהן מזמנות למורה וללומד	315.2214
2 שש"ס 2 נ' א	
תיאטרון הכיתה: גישות להוראה ולתכנון לימודים	315.2215
2 שש"ס 2 נ' א	

הערות:

1. הקורסים "פסיכולוגיה חינוכית: היבטים רגשיים וחברתיים" ו"התפתחות והתבגרות" הם קדם לקורס "בעיות הסתגלות בביה"ס".
2. תלמידים הלומדים לתעודת הוראה במתמטיקה ילמדו את הקורס "אספקטים פסיכולוגיים ודידקטיים בהוראת המתמטיקה" – חלק א' ו-ב' במקום שיעור בחירה.

נהלים הקשורים בתכנית הלימודים

- א. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל התלמיד את לימודיו בחוג להוראה (ולא השנה בה החל ללמוד בחוגים הדיסציפלינאריים).
- ב. החוג רשאי להכניס שינויים בתכנית הלימודים המופיעה בשנתון ללא הודעה מוקדמת. שינויים, הודעות ופרסומים על לוח המודעות במהלך השנה מחייבים את התלמיד.
- ג. תלמיד שהפסיק לימודיו וחזר ללמוד כעבור תקופה העולה על שנתיים, ילמד לפי תכנית הלימודים של השנה בה חידש לימודיו. תכנית הלימודים שלו תעודכן בהתאם לשינויים שחלו במהלך השנים. אם חלפו 10 שנים ומעלה, מאז הפסיק התלמיד את לימודיו, תחול התיישנות על השיעורים שלמד.
- ד. אם יחולו שינויים בתכניות הלימודים של החוגים הדיסציפלינאריים השונים, ואחד מן השיעורים שנקבע כחובת השלמה לא יתקיים, או יחולו שינויים במספר השעות, יודיע החוג על השינוי בדרישות.
- ה. קורס השלמה בו מתקיים תרגיל גם אם לא יצויין בשנתון, התלמיד יחוייב בו כנדרש בחוג הדיסציפלינארי.
- ו. כל שינוי או חריגה מתכנית הלימודים (כמו מעבר ממסלול למסלול, שיעורים חלופיים) יעשה אך ורק על-ידי פנייה בכתב לראש החוג ובאישורו.
- ז. סדר לימוד הקורסים כפי שהוא מופיע בשנתון מחייב את התלמיד. אין להקדים וללמוד קורסים שלא לפי הסדר הקבוע בתכנית הלימודים אלא באישור ראש החוג. גם במקרה זה לימוד השיעורים הוא על אחריות התלמיד בלבד. כל שינוי שיחול בתכנית הלימודים יחול גם עליו.
- ח. לתלמידי המסלול החד שנתי: במקרים בהם התלמידים נדרשים ללמוד מספר רב של השלמות או קיימות חפיפות בין זמני ההשלמות ומערכת הלימודים של המסלול החד שנתי התלמידים יתבקשו לעבור למסלול הדו-שנתי.

נהלים הקשורים בהוראת תחום הדעת (תהליכי הוראה תלויי תוכן א' ו-ב') ואימונים בהוראה

- א. התלמידים יתנסו בפעילויות חינוך והוראה בבתי הספר במחוזות חיפה והצפון (כרמיאל, נצרת, נהריה, עכו) במתכונת של יום בשבוע במהלך כל שנות לימודיהם (מלבד במסלול

- הב"א בשנה א' התלמידים אינם מתאמנים ובמסלול החד-שנתי מתאמנים 2 בקרים (שבוע). לשם כך התלמידים נדרשים לפנות בוקר עד 2 בקרים בשבוע לשיבוץ בהכשרה מעשית, בהתאם למסלול הלימודים.
- ב. התלמידים ישובצו בבתי הספר השונים לפי שיקולים עיניניים שאינם בהכרח שיקולי הקרבה לאיזור מגוריהם או הקרבה לאוניברסיטה. התלמיד ישובץ באמצעות מרכזת הכשרה מעשית ולא בצורה עצמאית. **לא ישובצו תלמידים בכפרים מרוחקים.**
- ג. התלמידים יתאמנו בהוראה גם במהלך החופשה בין הסמסטרים.
- ד. התלמידים לא יתאמנו בבתי הספר בהם הם מועסקים כמורים או כממלאי מקום מורים. אימונים כאלה לא ייחשבו! חובה על התלמיד לדווח למרכזת האימונים בהוראה על שיבוצו בטעות לביה"ס בו הוא עובד, בכדי שתוכל לשבצו בבי"ס אחר.
- ה. תלמידים לא ישובצו פעמיים באותו ביה"ס במהלך לימודיהם לתעודת הוראה. חובה על התלמיד לדווח אם שובץ בטעות לביה"ס בו התאמן בעבר.
- ו. פטור מאימונים בהוראה א' יינתן לתלמידים שעבדו כמורים 7 שנים לפחות, מעל חצי משרה בהוראת הדיסיפלינה בכתות ז' – י"ב במשרד החינוך. את הבקשה בצרוף מסמכים מאגף כח אדם במשרד החינוך, יש להגיש בכתב לראש החוג.
- ז. במהלך האימונים בהוראה על כל סטודנט ללמד 10 שעורים מלאים. מחציתם בשנה הראשונה ומחציתם בשנה השניה במסלול החד-שנתי; במסלול ב"א מחציתם בשנה השניה ומחציתם בשנה השלישית; ובמסלול החד-שנתי מחציתם באימונים א' ומחציתם באימונים ב'.
- ח. הציון בכל סמסטר באימונים בהוראה חייב להיות 70 לפחות.
- ט. הנוכחות באימונים בהוראה היא חובה. תלמידים שיחסירו שיעורים יחוייבו בהשלמות בתאום עם מרכזת אמונים בהוראה.
- י. תלמידי שנה ב' ו-ג' שחלה עליהם חובת השלמה בשנה"ל העוקבת יחוייבו להרשם מחדש לקורס אימונים בהוראה ויחוייבו בתשלום.
- יא. על כל שינוי במהלך האימונים בהוראה חובה על התלמיד לדווח למרכזת אימונים בהוראה (העדרות ממושכת, הפסקת לימודים, אי התאמה).
- יב. חובה על התלמיד להתאמן בהוראת תחום הדעת במקביל ללימודיו את הוראת המקצוע (תהליכי הוראה תלויי תוכן א', ב') ובמקביל לזיהוי מרכיבים תלויי תוכן.
- יג. פתיחת השעורים בהוראת תחום הדעת (תהליכי הוראה תלויי תוכן) של כל מקצוע מותנית בהרשמת מספר מינימלי של תלמידים כנדרש באוניברסיטה.
- יד. לימודי הוראת תחום הדעת שלב א' (תהליכי הוראה תלויי תוכן) בכל המקצועות הם קורסי קדם לאלו של שלב ב', למעט במסלול החד-שנתי.
- טו. הציון בקורס: תהליכי הוראה תלויי תוכן ב' – מתמטיקה חייב להיות 70 לפחות בכל סמסטר. חובה לעבור את הבחינה בציון של 70 לפחות ורק לאחר מכן תשוקללנה העבודות ושאר המטלות.
- טז. תלמידים הלומדים לתעודת הוראה באמנות והיסטוריה ילמדו את הקורסים במחשבים במקביל לקורס תהליכי הוראה תלויי תוכן ב'.

יז. במקרים מיוחדים ידרש התלמיד לצפות בשיעורים נוספים, מעבר לנדרש ולהעביר שיעורי מבחן נוספים כפי שיקבע על-ידי ראש החוג ומומחי התחום.
יח. חובה לפזר את שיעורי הצפייה לאורך כל שנת הלימודים אחת לשבוע. שיעורי צפייה מרוכזים לא יחשבו.

סטאז' בהוראה

תלמידים שהתקבלו ללימודי ב"א בהוראה ותעודת הוראה משנת הלימודים תשס"ג ואילך יחוייבו בשנה של התמחות בביה"ס (סטאז') לאחר סיום לימודיהם בחוג להוראה.
עם סיום הלימודים בחוג יקבל הסטודנט תעודת הוראה המצביעה על כך שסיים חובותיו בחוג (לימודים תיאורטיים והכשרה מעשית).
את רשיון ההוראה ממשד החינוך יוכל לקבל רק לאחר שנת התמחות בביה"ס.
במהלך שנת ההתמחות ילווה את הסטודנט בביה"ס מורה מיוחד שיסייע לו להקלט בעבודתו. חובת מציאת העבודה בשנת ההתמחות חלה על הסטודנט.
תיחשב כל עבודת הוראה במשרה של 8 ש"ש ומעלה בכתות ז'-יב' במקצוע בו למד הסטודנט לתעודת הוראה.
בשנת ההתמחות משתכר הסטודנט משכורת מורה בפועל והיא נחשבת כשנת וותק לפנסיה.
במהלך שנה זו יחוייב הסטודנט להשתתף בסדנת התמחות (סדנת סטאז') באוניברסיטת חיפה שמיקודה ליווי הסטודנט בביה"ס ותמיכה בתהליך ההתמחות.
הסדנה תמומן ע"י הסטודנטים ותתקיים במסגרת המחלקה להשתלמויות ולימודי המשך באוניברסיטת חיפה (לפרטים ניתן לפנות לטלפון 8240868 או 8240208).

תעודת הוראה שניה

תלמידים המעוניינים* ללמוד לתעודת הוראה נוספת בחוג הדיסציפלינארי השני בו הם לומדים יחוייבו בנוסף ללימודיהם בקורסים הבאים:
תהליכי הוראה תלויי תוכן א' (בחוג השני)
אימונים בהוראת תחום הדעת א' (בחוג השני)
תהליכי הוראה תלויי תוכן ב' (בחוג השני)
אימונים בהוראת תחום הדעת ב' (בחוג השני)
בנוסף יחוייבו בשיעורי השלמה כנדרש בשנתון בסעיף השלמות.
* קבלה לתעודת הוראה שניה מותנית באישור ראש החוג.

בקשות פטור

תלמיד רשאי לבקש פטור משיעור על סמך לימודים או התנסות קודמת באותו תחום. בקשתו תידון בוועדת התלמידים ובהתייעצות עם מרצה השיעור. תלמיד שלמד שיעורים מקבילים בחוג לחינוך וסיים בציון 70 לפחות זכאי לפטור בהיקף של עד 8 נק'. הבקשות תתקבלנה על גבי טופס המיועד לכך בצרוף תדפיס ציונים וסילבוסים של הקורסים שלמד. ללא מסמכים לא תדון הוועדה בבקשה. שיעורים שיוכרו כפטור לא ישוקללו בציון הגמר וידווחו במערכת השיעורים כפטור.

לא ניתן לקבל פטור מקורס על סמך קורס שדווח בו "פטור" כתוצאה מהשבייתה בשנת הלימודים תשנ"ד.

לא ניתן לקבל פעמיים "פטור" על סמך אותו הקורס.

את בקשות הפטור יש להגיש עד תחילת שנת הלימודים.

פטור מהקורס: "מיומנויות מחשב"

ניתן לקבל פטור מהקורס בשני אופנים:

א. ע"י בחינת פטור – בחינה מעשית בת שעתיים (ללא חומר עזר) הכוללת שימוש בתוכנת OfficeXP, חיפוש באינטרנט ושימוש בדואר אלקטרוני.

אופן הגשת הבחינה יתבצע הן על גבי דיסקט, שיחולק על ידי הבוחן/ת, והן על ידי שליחת דואר אלקטרוני.

ציון מעבר בבחינת פטור הוא 70. הבחינה תתקיים במהלך חודש ספטמבר 2005. למידע והרשמה לבחינה יש לשלוח דוא"ל אל:

carmits@univ.haifa.ac.il

ב. אפשרות נוספת לקבלת פטור מהקורס – לימוד קורס זה בחוג אחר בציון מעבר 70. החוגים שמזכים בפטור הם:

- ◆ החוג ההיסטוריה של המזרח התיכון קורס "המחשב בשירות ההיסטוריון" (106.1600).
- ◆ החוג לפסיכולוגיה קורס "הכרת המחשב" (202.1030).
- ◆ החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה קורס "מבוא לאוריינות מחשב" (204.1012).
- ◆ הפקולטה לרווחה ובריאות – קורס "מיומנויות מחשב" שנלמד במסגרת החוגים הבאים: החוג להפרעות בתקשורת (292.1301), החוג לסיעוד (290.1028), בית הספר לעבודה סוציאלית (288.1985), החוג לריפוי בעיסוק (320.1134), החוג לשירותי אנוש (289.1010), החוג לפיזיותרפיה (295.1111).
- ◆ החוג לחינוך קורס "מיומנויות מחשב" (306.1661).
- ◆ ביה"ס למדעי המדינה קורס "כתיבה אקדמית ושימושי מחשב" (205.1651).
- ◆ קורס "כתיבה מדעית ושימושי מחשב" (205.1950).
- ◆ החוג ללימודים רב-תחומיים קורס "שימושי מחשב בסיסיים" (212.1750).
- ◆ החוג לארכיאולוגיה קורס "כתיבה וקריאה מודרכת, שימושי מחשב וספרייה" (119.1111).

נוכחות

ככלל, הנוכחות בקורסים הניתנים במסגרת החוג להוראה הינה חובה, אלא אם כן, נמסר אחרת ע"י המרצה.

עיון בבחינה

תלמיד רשאי לעיין במחברת המבחן בשעת קבלה של המרצה ובנוכחותו. עיון בבחינה אינו מחייב הגשת ערעור.

ערעור על ציון

ערעור על ציון יש להגיש תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים על טופס המיועד לכך. הבחינה תיבדק מחדש והציון האחרון ידווח למחשב גם אם הוא נמוך מהקודם. תוצאות הערעור הן סופיות ומחייבות.

סיום חובות לימודים

תלמיד המגיש עבודה סמינריונית או כל עבודה אחרונה אחרת לסיום חובותיו לתואר/תעודה, ירשום ויחתים את העבודה במזכירות החוג, כמו כן, ימלא את הטופס המיועד לכך ויצרפו לעבודה. עבודות ניתן למסור במהלך הקורס או עד סוף החופשה שלאחר הסמסטר בו נלמד הקורס. תלמיד שלא סיים חובותיו בזמן הנ"ל ירשם שנית לקורס או לקורס חלופי.

שקלול

עם קבלת הציון האחרון יודיע התלמיד על סיום חובותיו למזכירות החוג. לאחר קבלת הודעה זו תיבדק זכאותו לתואר/תעודה והתלמיד יוזמן לחתום על השקלול.

לידיעת התלמיד

1. ניתן לקבל ציונים באמצעות המענה הקולי (טל' 8345674) או על גבי לוח המודעות של החוג.

ציונים לא ימסרו באמצעות הטלפון.

2. עבודות תחולקנה לתלמידים בשעת קבלה על-ידי המרצה או עוזר ההוראה לא באמצעות מזכירות החוג.
3. התלמידים מתבקשים להשאיר בבית עותק מכל עבודה המוגשת למרצה או למזכירות.
4. לקבלת מידע וברורים, התלמידים מתבקשים להתקשר מחוץ לשעת הקבלה.

תנאי מעבר משנה לשנה

- א. מילוי כל החובות בשיעורים, תרגילים, ובאימונים בהוראה. על התלמיד לעמוד בבחינות בציון ממוצע של 70 לפחות.
- ב. ממוצע ציוניו של התלמיד בחוג הדיסציפלינארי בכל שנות לימודיו חייב להיות 75 לפחות.
- ג. הציון המינימלי הנדרש בשיעורים תהליכי הוראה תלויי תוכן א' ו-ב' ובאימונים בהוראה הוא 70 לפחות.

זרישות לקראת השלמת לימודים

- א. ציון המינימום הנדרש בשיעורי הוראת המקצוע (תהליכי הוראה תלויי תוכן א' ו-ב') ובאימונים בהוראה הוא 70 לפחות.
- ב. במקרים בהם התלמיד נרשם לשיעורי בחירה מעבר לנדרש, שיעורים אלה לא ילקחו בחשבון.
- ג. תלמיד שנרשם לשיעור למרות שאינו רשאי ללמוד בו, רישומו לשיעור יבוטל גם אם נבחן וקיבל ציון.
- ד. תלמידים חייבים להשלים את חוק לימודיהם תוך פרק הזמן הקצוב בכל מסלול.

קבלת תעודת הוראה

- תלמיד יקבל תעודת הוראה לאחר שעמד בתנאים הבאים:
- א. זכאי לתואר ב"א.
  - ב. סיים בהצלחה את לימודיו בחוג להוראה בכל השיעורים, כולל שיעורי ההשלמה הנדרשים על-פי מקצוע ההוראה (בציון הנדרש).
  - ג. ממוצע משוקלל בלימודי הוראה של 70 לפחות.
  - ד. ממוצע ציוניו בחוג הדיסציפלינרי הוא 75 לפחות.
  - ה. נמצא מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו בחוג להוראה.
  - ו. עמד בכל הדרישות לקראת השלמת לימודים (לעיל).

הפסקת לימודים ביוזמת החוג

- ועדת מעקב לענייני תלמידים רשאית להפסיק לימודיו של תלמיד, אשר נמצא בלתי מתאים להוראה במסגרת האימונים בהוראה ולימודי ההוראה או בשל התנהגות בלתי הולמת מורה. ההחלטה על הפסקת לימודים תיעשה על סמך חוות דעת של חברי הסגל, המורים המאמנים והמלצת ועדת המעקב לענייני תלמידים.
- תלמיד שנכשל פעמיים (או לא השלים לימודיו) בשיעור חובה, או בתהליכי הוראה תלויי תוכן א' ו'ב' או בהכשרה מעשית, לא יוכל לסיים לימודיו.

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

- תלמיד שהתקבל ללימודי החוג אך לא מימש לימודיו ומבקש ללמוד בחוג בשנה שלאחר שנת קבלתו חייב להירשם מחדש.
- תלמיד שביקש להפסיק את לימודיו במשך השנה הראשונה, ומבקש לחדש את לימודיו בשנה שלאחריה, חייב להירשם מחדש.
- תלמיד המפסיק לימודיו לאחר תום שנת לימודיו הראשונה חייב להודיע על כך בכתב לראש החוג.
- תלמיד המבקש לחדש לימודיו אחרי שנתיים ויותר חייב לפנות בכתב לוועדת התלמידים. על-פי שיקול דעתה תשקול הוועדה תנאי הקבלה מחדש ותחייבו בשיעורי רענון.
- תלמיד שהפסיק את לימודיו למשך 10 שנים ויותר, חלה התיישנות על לימודיו.
- תלמיד שסיים את לימודיו בחוג להוראה ולא סיים את החוג הדיסציפלינארי במשך 10 שנים, זכאותו לתעודת הוראה או ב"א בהוראה בטלים.

מעבר מאוניברסיטאות אחרות

- א. תלמידים מחוגים להוראה או מחלקות להכשרת מורים המבקשים לעבור ללמוד בחוג להוראה באוניברסיטת חיפה, יתקבלו כתלמידים מן המניין ויוכלו לקבל ב"א ותעודת הוראה או תעודת הוראה בלבד אם:
  1. יעמדו בתנאי הקבלה הרגילים לחוג ו/או בתנאי קבלה אחרים אשר יקבעו על-ידי ועדת התלמידים.

2. ילמדו מכסה של 40 נקודות לפחות במסלול לב"א ו-26 נקודות לפחות במסלולים לתעודת הוראה בחוג להוראה באוניברסיטת חיפה.
- ב. תלמידים מאוניברסיטאות אחרות המבקשים להשלים לימודיהם בחוג להוראה, אך לקבל את התואר ו/או התעודה ממוסד אחר, יוכלו להשתתף בלימודי החוג באישור ועדת התלמידים.
- ג. תלמידים שלמדו לימודים דיסציפלינאריים באוניברסיטאות אחרות ומבקשים ללמוד לתעודת הוראה באוניברסיטת חיפה יעבירו לאחר הרישום, צילום של מסמכיהם (תעודת ב"א ותדפיס ציונים) למזכירות החוג להוראה.

השלמות ודרישות יחודיות

כדי לאפשר לתלמיד בחוג להוראה להרחיב את ידיעותיו בתכנים של מקצועות לימוד בבית הספר התיכון (כמפורט בתכנית הלימודים של משרד החינוך) עליו ללמוד שיעורים משלימים בחלק מהמקצועות. במקרים מסויימים תחייב ועדת הקבלה השלמות נוספות בהתאם ללימודי הקודמים של התלמיד. **השיעורים המשלימים אינם נחשבים במנין נקודות הזכות של הלימודים בחוג להוראה.** על כל חריגה מתכנית ההשלמות המוצעת, יש לקבל אישור מראש החוג.

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור, אלא אם כן מצוין אחרת בדרישות המפורטות לגבי כל תחום.

אמנות

תלמידי **תולדות האמנות** המועידים עצמם להוראת אמנות חייבים ללמוד השלמות באמנות יצירה כמפורט להלן:

1. רישום א' (שנתי)	4 שש"ס
2. ציור א' (שנתי)	8 שש"ס
3. פיסול א' (שנתי)	8 שש"ס
- סה"כ 20 שש"ס**

הבחירה מבין השיעורים שהתלמיד **לא** למד במסגרת לימודיו לתואר ב"א במדור לתולדות האמנות.

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

תלמידי **המדור ליצירה** המועידים עצמם **להוראת אמנות** חייבים בהשלמות, במסגרת לימודיהם בחוג לאמנות כמפורט להלן:

- 2 מבאות (בתקופות שלא נלמדו במסגרת המדור ליצירה) 8 שש"ס
  - תרגיל בבליוגרפיה ומחשב 2 שש"ס
  - סמינר באחת מארבע התקופות 4 שש"ס
- הבחירה היא מבין השיעורים שהתלמיד לא למד במסגרת לימודיו במדור ליצירה, כולל תלמידי חד-חוגי.
- (התלמיד חייב לעמוד בדרישות של תרגיל לפני הסמינר)

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

אנגלית

תלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה באנגלית חייבים בכל החובות של החוג לאנגלית. במהלך לימודיהם בחוג לאנגלית חייבים תלמידים אלה ללמוד **שיעורים בתחום השפה** (סה"כ 20 נקודות) לפי הפירוט הבא:

2 שש"ס	1. מבוא לבלשנות א': פונולוגיה ומורפולוגיה
2 שש"ס	2. מבוא לבלשנות א': פונטיקה
4 שש"ס	3. מבוא לבלשנות ב': ניתוח דקדוקי
4 שש"ס	4. הדקדוק הפדגוגי
8 שש"ס	5. שני שיעורי בחירה בבלשנות (או סמינריונים)
2 שש"ס	6. הבעה בעל-פה לצרכי הוראה (בחוג להוראה)

הציון הנדרש בכל אחד משיעורים אלה הוא 75 לפחות.

גיאוגרפיה

תלמידי החוג **לגיאוגרפיה** הלומדים לקראת תעודת הוראה בגיאוגרפיה יחוייבו בקורסים הבאים:

(תלמידי החוג לגיאוגרפיה יכולים ללמוד לתעודת הוראה נוספת בשל"ח וידיעת הארץ, ראה סעיף תעודת הוראה בשל"ח וידיעת הארץ)

4 שש"ס	מבוא לגיאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב
4 שש"ס	מבוא לסובב פיסה
2 שש"ס	מבוא לאקלים
2 שש"ס	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה
2 שש"ס	מבוא לא"י, היסטורי פוליטי

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

היסטוריה

(תלמידי החוג ללימודי א"י יכולים ללמוד לתעודת הוראה נוספת בשל"ח וידיעת הארץ, ראה סעיף תעודת הוראה בשל"ח וידיעת הארץ)

א. תלמידי החוג **להיסטוריה של עם ישראל**, הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו:

4 שש"ס	שיעור בתולדות א"י בעת החדשה (לימודי א"י)
8-7 שש"ס	בהיסטוריה כללית על-פי הפירוט הבא:
2 שש"ס	שיעור בעת העתיקה
2 שש"ס	שיעור בימי הביניים
4 שש"ס	שני שיעורים בעת החדשה והחדשה

סה"כ 12 שש"ס

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

החוג להוראה

- ב. תלמידי החוג **להיסטוריה כללית** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו:
שיעור בתולדות א"י בעת החדשה (לימודי א"י) 4 שש"ס
ר-8 שש"ס בהיסטוריה של עם ישראל עפ"י הפירוט הבא:
שיעור בתקופת בית שני 4 שש"ס
או: שיעור בימי הביניים 4 שש"ס
שיעור בעת החדשה 4 שש"ס
סה"כ 12 שש"ס
הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.
- ג. תלמידי החוג **להיסטוריה של המזרח התיכון** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו:
שיעור בתולדות עם ישראל בעת החדשה 4 שש"ס
ר-8 שש"ס בהיסטוריה כללית עפ"י הפירוט הבא:
שיעור בעת העתיקה 2 שש"ס
שיעור בימי הביניים 2 שש"ס
שיעור בעת החדשה 2 שש"ס
שיעור בעת החדשה 2 שש"ס
סה"כ 12 שש"ס
הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.
- ד. תלמידי החוג **ללימודי ארץ ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו:
שיעור בתולדות עם ישראל באחת משלוש התקופות: בית שני, ימי הביניים או העת החדשה 4 שש"ס
ר-8 שש"ס מבין השיעורים הבאים (מתוכם 4 שש"ס בהיסטוריה כללית בעת החדשה):
שני שיעורים בהיסטוריה כללית בעת החדשה והחדשה 4 שש"ס
שיעור בהיסטוריה כללית בעת העתיקה 2 שש"ס
שיעור בהיסטוריה כללית בימי הביניים 2 שש"ס
סה"כ 12 שש"ס
הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.
- ה. תלמידי החוגים **להיסטוריה של המזרח התיכון והיסטוריה כללית** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו:
שיעור בתולדות א"י בעת החדשה (לימודי א"י) 4 שש"ס
שיעור בתולדות עם ישראל (בתק' בית שני, ימה"ב או העת החדשה) 4 שש"ס
סה"כ 8 שש"ס
הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

1. תלמידי החוגים **להיסטוריה של המזרח התיכון ולימודי ארץ ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו: שיעור חובה בחוג להוראה:

שיעור בתולדות עם ישראל באחת משלוש התקופות:	4 שש"ס
בית שני, ימי הביניים או העת החדשה	
שיעור בעת העתיקה או בימי הביניים	2 שש"ס
שיעור בעת החדשה או החדשה	2 שש"ס
סה"כ	8 שש"ס

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

2. תלמידי החוגים **להיסטוריה של המזרח התיכון והיסטוריה של עם ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו:

שיעור בתולדות א"י בעת החדשה (לימודי א"י)	4 שש"ס
4-7 שש"ס בהיסטוריה כללית על-פי הפירוט הבא:	
שיעור בעת העתיקה או בימי הביניים	2 שש"ס
שיעור בעת החדשה או החדשה	2 שש"ס
סה"כ	8 שש"ס

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

3. תלמידי החוגים **להיסטוריה כללית והיסטוריה של עם ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו:

שיעור בתולדות א"י בעת החדשה (לימודי א"י)	4 שש"ס
הציון הנדרש בשיעור זה הוא 75.	

4. תלמידי החוגים **להיסטוריה כללית ולימודי ארץ ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו:

שיעור בהיסטוריה של עם ישראל באחת מהתקופות:	4 שש"ס
בית שני, ימה"ב, העת החדשה או החדשה	
הציון הנדרש בשיעור זה הוא 75.	

5. תלמידי החוגים **לימודי ארץ-ישראל ותולדות עם ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו:

8 שש"ס בהיסטוריה כללית עפ"י הפירוט הבא:	
שיעור בעת העתיקה	2 שש"ס
שיעור בימה"ב	2 שש"ס
שני שיעורים בעת החדשה והחדשה	4 שש"ס
סה"כ	8 שש"ס

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

הערה: חובה ללמוד שיעורים בלבד. לא תינתן אפשרות ללמוד תרגיל.

ספרות עברית והשוואתית

תלמידים הלומדים במסלול **ספרות עברית** יחוייבו ב-8 שש"ס השלמה בספרות השוואתית לפי הפירוט הבא (בנוסף ללימודי הב"א בספרות):

דרמה	4 שש"ס
פרוזה	4 שש"ס

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

תלמידים הלומדים במגמת **ספרות השוואתית** יחוייבו ב-16 שש"ס השלמה בספרות עברית בשיעורים הבאים:

שיעור בשירת ימי הביניים	4 שש"ס
ספרות המדרש והאגדה/ספרות עממית	4 שש"ס
שעור בשירה עברית	4 שש"ס
שעור בסיפורת עברית	4 שש"ס

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

הערה: תלמידים ששפת האם שלהם אינה עברית ומעוניינים ללמוד לתעודת הוראה בספרות יהיה עליהם לקבל ציון של 125 "בבחנית יעל". דרישה זו חלה על תלמידים הלומדים בשני המסלולים: ב"א ותעודת הוראה בספרות או בעברית כשפה שניה, כמו כן, דרישה זו חלה על כל תלמיד הלומד שיעורי השלמה בספרות עברית והשוואתית.

השלמות בספרות ולשון לתלמידים מהמגזר הערבי

תלמידי המגזר הערבי המכשירים עצמם להוראת עברית כשפה שנייה (שפה וספרות) ילמדו את שיעורי ההשלמה הבאים:

א. תלמידים שלמדו **ספרות עברית והשוואתית** ילמדו 16 שעות השלמה **בלשון** לפי הפירוט הבא:

תורת הניקוד – ציון מעבר – 75	2 שש"ס
תחביר הלשון העברית – ציון מעבר – 60	4 שש"ס
ניתוח תחבירי-מסורתי – ציון מעבר – 75	2 שש"ס
תורת ההגה – ציון מעבר – 60	4 שש"ס
תורת הצורות של העברית החדשה – ציון מעבר – 60	2 שש"ס
סמנטיקה – ציון מעבר – 60	2 שש"ס

הערה: את קורסי הקדם חובה ללמוד כנדרש בחוג ללשון. הקורס "ניתוח תחבירי מסורתי" הוא קורס קדם לקורס: "תחביר הלשון העברית" והקורסים: "תורת ההגה" ו"סמנטיקה" הם קורסים קדם לקורס: "תורת הצורות של העברית החדשה".

ב. תלמידים שלמדו במגמה **לספרות עברית** ילמדו 8 שש"ס השלמה במגמה **לספרות השוואתית** בנושאים (בנוסף על האמור בסעיף א'):

4 שש"ס	דרמה
4 שש"ס	פרוזה

ג. תלמידים שלמדו במגמה לספרות השוואתית ילמדו במגמה לספרות עברית 2 שיעורים בספרות עברית חדשה בהיקף של 8 שש"ס (בנוסף על האמור בסעיף א').

ד. תלמידים שלמדו בחוג **לשון עברית** ילמדו 16 שש"ס השלמה במסגרת החוג **לספרות עברית והשוואתית** בנושאים:

4 שש"ס	שירת ימי הביניים
4 שש"ס	או: מדרש ואגדה
4 שש"ס	שירה עברית חדשה או סיפורת עברית חדשה
4 שש"ס	דרמה
4 שש"ס	פרוזה

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

הערה: תלמידים ששפת האם שלהם אינה עברית ומעוניינים ללמוד לתעודת הוראה בספרות יהיה עליהם לקבל ציון של 125 "בבחינת יעל". דרישה זו חלה על תלמידים הלומדים בשני המסלולים: ב"א ותעודת הוראה בספרות או בעברית כשפה שנייה, כמו כן, דרישה זו חלה על כל תלמיד הלומד שיעורי השלמה בספרות עברית והשוואתית.

סוציולוגיה וכלכלה

שיעורי השלמה בסוציולוגיה לתלמידי כלכלה

6 שש"ס	מבוא לסוציולוגיה – חובה
4 שש"ס	המבנה החברתי של ישראל
6 שש"ס	או: תיאוריות סוציולוגיות ואנתרופולוגיות

הערה: מבוא לסוציולוגיה הוא תנאי קבלה לשיעור "המבנה החברתי של ישראל" ולשיעורים החלופיים.

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

השלמת החובות בשיעורי השלמה מהווה תנאי להשתתפות בקורס "תהליכי הוראה תלויי תוכן".

שיעורי השלמה בכלכלה לתלמידי סוציולוגיה וכלכלה

- כל התלמידים הלומדים לתעודת הוראה בסוציולוגיה וכלכלה חייבים ללמוד את השיעור "תהליכי הוראה תלויי תוכן א' – כלכלה" חלק א' ו-ב' בשנה הראשונה ללימודיהם במסלול הדו-שנתי ובשנה השנייה במסלול הב"א.
  - שיעור השלמה חובה נוסף לתלמידי שנה א' – "לימודי כלכלה בביה"ס התיכון" מס' קורס חלק א' ו-ב'.
- פתיחת שיעורים אלה מותנית במספר מספיק של נרשמים.

מתמטיקה

תלמידים העתידים להורות מתמטיקה ילמדו במסגרת החוג למתמטיקה **שניים** מתוך **ארבעת** השיעורים הבאים:

4 שש"ס	תולדות המתמטיקה *
4 שש"ס	יסודות הגיאומטריה
4 שש"ס	תורת המספרים
4 שש"ס	יסודות המתמטיקה

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 70 בממוצע ולא פחות מ-60 בכל שיעור.

תלמידי החוג לסטטיסטיקה מסלול חד חוגי (בלבד)

ילמדו **שניים** מבין **ארבעת** השיעורים:

4 שש"ס	תולדות המתמטיקה *
4 שש"ס	יסודות הגיאומטריה
4 שש"ס	תורת המספרים
4 שש"ס	יסודות המתמטיקה

הם גם יחוייבו בהשלמות הבאות **בחוג למתמטיקה**:

6 שש"ס – שו"ת	מתמטיקה דיסקרטית
4 שש"ס – שו"ת	מבוא לתורת הקבוצות האינסופיות
6 שש"ס – שו"ת	אלגברה מודרנית א'
6 שש"ס – שו"ת	טופולוגיה
6 שש"ס – שו"ת	מבוא לגיאומטריה אנליטית

* שיעורי הקדם לשיעור תולדות המתמטיקה הם: מבוא לקומבינטוריקה ותורת הקבוצות, מבוא לגיאומטריה אנליטית, אלגברה מודרנית א', חשבון אינפיניטיסימלי א', ב' וג'.

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 70 בממוצע ולא פחות מ-60 בכל שיעור.

ערבית – שפה שנייה

תלמידים העתידים להורות ערבית כשפה שנייה, חייבים בשיעורי השלמה לפי הפירוט הבא:

1. 8 שש"ס ערבית מדוברת במסגרת המחלקה ללימודי שפות (למתחילים או למתקדמים על-פי רמת התלמיד).

2. 6 שש"ס במיומנויות היסוד של השפה הערבית (קריאה מודרכת – 2 שש"ס והבעה ותרגום – 4 שש"ס) בחוג לערבית.

פתיחת שיעורים אלה מותנית במספר נרשמים מינימלי.

הציון הנדרש בכל קורס הוא 75 לפחות.

חינוך מיוחד

תלמידי המסלול לייעוץ וחינוך מיוחד חייבים בקורסי השלמה בחוג לחינוך לפי הפירוט הבא:

- 4 שש"ס אספקטים נורו-פסיכולוגיים של הלמידה
- 2 שש"ס איבחון וטיפול בליקויי למידה
- 4 שש"ס ליקויי קריאה: הבטים נורופסיכולוגיים והתפתחותיים את הקורסים יש ללמוד בשנה א' בתעודת ההוראה.

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

תעודת הוראה בשל"ח וידיעת הארץ

תלמידי החוגים: **לימודי א"י, ארכיאולוגיה וגיאוגרפיה** יכולים ללמוד לתעודת הוראה בשל"ח וידיעת הארץ.

תלמידי החוג ללימודי א"י יחוייבו בשיעור השלמה בחוג **לגיאוגרפיה** ושעור השלמה בחוג **לארכיאולוגיה**.

בחוג **לגיאוגרפיה** אחד משני השיעורים:

- 4 שש"ס מבוא לגיאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב
- 4 שש"ס מבוא לסובב הפיסי

בחוג **לארכיאולוגיה** 4 שש"ס מבין השיעורים:

- 4 שש"ס מבוא לארכיאולוגיה של א"י בתקופת המקרא
- 4 שש"ס מבוא לארכיאולוגיה יוונית רומית בא"י
- 4 שש"ס הקריירה האנושית: תולדות האדם הקדמון בארץ ובעולם
- 2 שש"ס הזמנה לארכיאולוגיה
- 2 שש"ס ירושלים בתקופת המקרא
- 2 שש"ס שיעור מורשת ושימור
- 2 שש"ס האדם והטבע: היבטים גיאוארכיאולוגיים

תלמידי החוג לארכיאולוגיה יחוייבו בשיעור השלמה בחוג **ללימודי א"י** ושיעור השלמה בחוג **לגיאוגרפיה**.

בחוג **ללימודי א"י** אחד משני השיעורים:

- 4 שש"ס מבוא לארץ-ישראל במאה ה-19
- 4 שש"ס מבוא לתקופת המנדט

בחוג **לגיאוגרפיה** אחד משני השיעורים:

- 4 שש"ס מבוא לגיאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב
- 4 שש"ס מבוא לסובב הפיסי

תלמידי החוג לגאוגרפיה יחוייבו בשיעור השלמה בחוג ללימודי א"י ושיעור השלמה בחוג לארכיאולוגיה.

בחוג ללימודי א"י אחד משני השיעורים:	מבוא לארץ-ישראל במאה ה-19	4 שש"ס
	מבוא לתקופת המנדט	4 שש"ס
בחוג לארכיאולוגיה 4 שש"ס השיעורים:	מבוא לארכיאולוגיה של א"י בתקופת המקרא	4 שש"ס
	מבוא לארכיאולוגיה יוונית רומית בא"י	4 שש"ס
	הקריירה האנושית: תולדות האדם הקדמון בארץ ובעולם	4 שש"ס
	הזמנה לארכיאולוגיה	2 שש"ס
	ירושלים בתקופת המקרא	2 שש"ס
	שיעור מורשת ושימור	2 שש"ס
	האדם והטבע: היבטים גיאוארכיאולוגיים	2 שש"ס

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל קורס.

תשומת לב הסטודנטים: תלמידים הלומדים לתעודת הוראה בשל"ח וידיעת הארץ מחוייבים ב-2 ריכוזים:

- ריכוז של מיומנויות שדה** – כל תלמיד מחוייב להשתלב בפרק "מיומנויות שדה" באחד הקורסים למדריכי טיולים על פי תו תקן – באוניברסיטת חיפה או בכל מקום אחר שהוסמך לכך ולהציג במזכירות אישור השתתפות ועמידה בהצלחה במטלות ריכוז זה. ההשתלמות תתקיים במשך שלושה ימים בשדה.
  - ריכוז של עזרה ראשונה** – התלמידים מחוייבים לעמוד בקורס עזרה ראשונה ולהשיג תעודת "מגישי עזרה ראשונה" במוסדות שבהם מתקיים קורס זה בהיתר משרד החינוך במגן דוד אדום או במוסד מוסמך אחר. הקורס הינו בן 44 שעות. – באוניברסיטת חיפה ההשתלמויות תתקיימנה במחלקה להשתלמויות ולימודי המשך. פרטים ניתן לקבל בטלפון 8240868, 8240288.
- שני הריכוזים ימומנו ע"י הסטודנטים.

2 ריכוזים אלו נדרשים מכל מורה של"ח עפ"י משרד החינוך והתרבות תחום של"ח וידיעת הארץ. קבלת תעודת ההוראה מותנית בעמידה בהצלחה בשני ריכוזים אלה.

תעודת הוראה באזרחות ובמדע המדינה

תלמידי החוג למדע המדינה יכולים ללמוד לתעודת הוראה "באזרחות ובמדע המדינה". הסטודנטים יחוייבו ללמוד במסגרת שיעורי השלמה קורס העוסק במיעוט הערבי בישראל בנוסף יחוייבו בקורס במשפטים: "יסודות המשפט בישראל" אך "משפט קונסטיטוציוני" (קורסים הניתנים בחוג ללימודים רב-תחומיים). תלמידים שלמדו קורסים אלה במסגרת לימודי הב"א וציונם הממוצע של ההשלמות הוא 75 ולא פחות מ-70 בכל קורס, יהיו פטורים מהשלמות (בתאום עם מזכירות החוג).

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל קורס.

מסלול משותף למשפטים הוראה וחינוך

מטרת התכנית

מטרת המסלול המשותף הינה לאפשר לתלמידי הפקולטה למשפטים לרכוש השכלה בתחומי החינוך וההוראה. בבסיס מטרה זו עומד הצורך להעמיד חוקרים אקדמאים שיבחנו את דיני החינוך בארץ כמו גם את מבנה החינוך המשפטי בארץ, ולהשתלב בלימוד מקצועות האזרחות, מדע המדינה וחוק ומשפט במסגרת בתי הספר התיכוניים, היה ויחפצו לפנות לתחום המעשה.

תנאי הקבלה

יתקבלו תלמידים שהתקבלו או לומדים בחוג למשפטים בתאום עם החוגים: משפטים, חינוך והוראה. תלמידים שהתקבלו לתוכנית לאחר שהחלו לימודיהם בחוג למשפטים יוכלו ללמוד בתוכנית רק אם ממוצע ציוניהם בחוג למשפטים הוא 75 לפחות.

מבנה התכנית:

♦ התוכנית תכלול לימוד סך של 112 נקודות שילמדו במסגרת הפקולטה למשפטים, 50 נ"ז שילמדו בחוגי החינוך וההוראה על פי המפורט למטה (25 באישור החוג לחינוך ו- 25 באישור החוג להוראה), ועד 10 נ"ז לימודי השלמה ספציפיים לנושא האזרחות שילמדו בפקולטה למשפטים ו/או בחוג למדע המדינה בהתאם להיצע הקורסים הנושאים המפורטים בהמשך, באישור החוג להוראה והפקולטה למשפטים. קורסים שנלמדו במסגרת תוכנית הלימודים של הפקולטה למשפטים, אשר אושרו כממלאים את דרישת לימודי ההשלמה, יוכרו במסגרת דרישות ההשלמה. בסה"כ לא ירד סך הנקודות הנדרש מ-162 נ"ז ולא יעלה על 172 נ"ז*.

♦ השלמת התוכנית במלואה תקנה לסטודנט תואר משולב במשפטים, חינוך והוראה ובכלל זה תעודת הוראה. הלימודים ימשכו 4 שנות לימוד זולת אם קיבל הסטודנט אישור מהפקולטה למשפטים לסיים את לימודיו מוקדם או מאוחר יותר.

♦ **בפני הסטודנטים תהיה אפשרות להשלים את התוכנית באופן חלקי ולזכות בתעודת הוראה בלבד**, היה וישלימו סך שלא יפחת מ-30 נ"ז ולא יעלה על 40 נ"ז על-פי דרישות החוג להוראה כפי שיפורסם במזכירות החוג. נקודות אלו יכללו 30 נ"ז בלבד קורסים בהוראה ו-10 נ"ז במקצועות השלמה כנדרש במסלול המלא. סטודנט אשר יבחר ללמוד במסלול המשפטים ותעודת ההוראה יידרש ללמוד 117 נ"ז משפטיים, ובסה"כ ילמד לא פחות מ-147 נ"ז ולא יותר מ-157 נ"ז** לצורך השלמת התואר במשפטים וקבלת תעודת הוראה.

רשימת הקורסים בתוכנית זו הינה הרשימה של קורסי ההוראה בתוכנית המשותפת עם חינוך בתוספת של שני קורסים בהקף של 4 שש"ס: "התפתחות והתבגרות" ו"בעיות הסתגלות בביה"ס".

* סך הנקודות לא יעלה על 172 נ"ז רק במידה והסטודנטים למדו במסגרת החוג למשפטים את קורסי ההשלמה: תולדות הרעיון המדיני וקורס על המיעוט הערבי בישראל.

** סך הנקודות לא יעלה על 157 נ"ז רק במידה והתלמיד למד במסגרת החוג למשפטים את קורסי ההשלמה: "תולדות הרעיון המדיני וקורס על המיעוט הערבי בישראל"

השלמות:

קורסים שיש ללמוד בחוג למדע המדינה

1. מבוא לממשל ופוליטיקה* – שו"ת נ' 5
2. המערכת הפוליטית הישראלית – שו"ת נ' 5

* הקורס הינו קדם לקורסים: תהליכי הוראה תלויי תוכן א' באזרחות ובמדע המדינה, ואימונים בהוראת תחום הדעת א'.

קורסים שניתן ללמוד בחוג למשפטים או בחוג למדע המדינה (לפי בחירת התלמיד)

1. מבוא למחשבה פוליטית /תולדות הרעיון המדיני
  2. קורס על המיעוט הערבי בישראל
- הממוצע הנדרש בהשלמות הוא 75 לפחות ולא פחות מ-70 בכל קורס.**

מבנה הלימודים בחוג להוראה:

		שנה א'
נ' 2	התפתחות והתבגרות*	315.2202 .1
נ' 2	פסיכולוגיה חינוכית: היבטים רגשיים וחברתיים*	315.2204 .2
נ' 2	תהליכים קוגניטיביים של למידה תהליכי הוראה תלויי תוכן א' –	315.2205 .3
נ' 4	באזרחות ומדע המדינה – חלק א' ו-ב'	
נ' 3	אימונים בהוראת תחום הדעת א' – חלק א' ו-ב'	

* **תלמידי התוכנית המשולבת יכולים לבחור ללמוד קורס זה בחוג לחינוך או בחוג להוראה.**

		שנה ב'
נ' 2	בעיות הסתגלות בביה"ס*	315.3202 .1
נ' 2	חלופות בהערכת השגי לומדים	315.3201 .2
נ' 2	ליקויי למידה והתמודדות עימם	315.3203 .3
נ' 1	שימושי מחשב בהוראת תחום הדעת – אזרחות ומדע המדינה	315.3102 .4
נ' 2	זיהוי מרכיבים בתהליכי הוראה אזרחות ומדע המדינה	315.3107 .5
נ' 4	תהליכי הוראה תלויי תוכן ב' – אזרחות ומדע המדינה – חלק א' ו-ב'	.6
נ' 3	אימונים בהוראת תחום הדעת ב' – חלק א' ו-ב'	.7

* **לתלמידי תעודת הוראה בלבד**

תעודת הוראה בפסיכולוגיה

מטרת התכנית

מטרת התכנית הינה להכשיר בעלי תואר ראשון בפסיכולוגיה או במדעי ההתנהגות או בעלי תואר שני ביעוץ חינוכי להוראת הפסיכולוגיה בבית הספר התיכון.

תנאי קבלה

1. יתקבלו תלמידים בעלי תואר ב"א בחוג לפסיכולוגיה או תואר בוגר בחוג למדעי ההתנהגות או מסיימי שנה ב' בפסיכולוגיה בציון גמר של לפחות 80 בלימודי התואר הראשון.
2. יתקבלו גם בעלי תואר שני ביעוץ חינוכי.
3. במקרים מסויימים תישקל מועמדותם של סטודנטים לתואר שני ביעוץ ושל תלמידי שנה ג' במגמת ייעוץ חינוכי. תלמידים אלה יהיו זכאים לקבל תעודת הוראה בפסיכולוגיה לאחר השלמת כל חובות שנה א' בתואר שני ביעוץ חינוכי ולאחר סיום ההשלמות הנדרשות.
4. קבלת התלמידים לתכנית, תיעשה על סמך ממוצע ציונים, קורות חיים, המלצות וראיון קבלה אישי. רק חלק מן המועמדים יוזמנו לראיון קבלה.
5. תלמידי תואר ראשון שלא ימשיכו לתואר שני ביעוץ יתבקשו להשלים 3 קורסים נוספים בתאום עם ראש התוכנית (בנוסף על ההשלמות הנדרשות מכל התלמידים הלומדים למ"א ביעוץ חינוכי).

מבנה הלימודים

הלימודים נמשכים שנתיים במהלכם לומד התלמיד 30 נ' חובה והשלמות בהתאם ללימודיו הקודמים כפי שתקבע ועדת הקבלה.

– התלמידים מתבקשים ללמוד במסגרת לימודיהם את שני הקורסים:

– בעיות הסתגלות בבית הספר – למתקדמים – קורס מספר 315.3204.

– תוכניות התערבות ומניעה בביה"ס – 315.3205.

– קורסי ההשלמה הם:

– התפתחות והתבגרות (התפתחות רגשית חברתית בהתבגרות)

– פסיכולוגיה חינוכית רגשית חברתית (התפתחות רגשית חברתית בילדות)

– תהליכים קוגניטיביים של למידה

– פסיכולוגיה חברתית

– פסיכולוגיה פיזיולוגית

– ניתן לקבל פטור על בסיס של לימודים קודמים באישור ראש התוכנית.

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא ממוצע של 75 ולא פחות מ-70 בכל קורס.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

בהוראת האנגלית כשפה זרה תכנית משותפת לחוג להוראה ולחוג לשפה וספרות אנגלית

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' בתיה לאופר וז"ר רוני לידור

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר השני בהוראת האנגלית כשפה זרה היא להעמיק את ההשכלה של התלמידים בנושאים הקשורים בתהליכי הוראה ולמידה של הוראת אנגלית כשפה זרה, תוך התמחות בתיאוריות הפסיכולוגיות, הפדגוגיות, הפילוסופיות, והבלשניות המנחות תהליכים אלו ועל רקע מבנה הדעת של המקצועות. בתכנית ירכשו התלמידים במשולב כלי מחקר וניתוח, בעזרתם יוכלו לרכוש ולפתח ידע עיוני, מחקר ויישומי בנושאים השונים ולקדם את התחום התיאורטי ואת ביטויו בשדה. בכך מכשירה התכנית מנהיגות מדעית ופדגוגית להוראת האנגלית כשפה זרה ולמחקר של ההיבטים הקשורים בכך.

תנאי הקבלה

1. ללימודי התואר השני בהוראת האנגלית כשפה זרה יתקבלו תלמידים בעלי תואר בוגר באנגלית והוראה בעלי ציון של 80 לפחות בכל אחד מהחוגים או בעלי תואר בוגר באנגלית בציון של 80 לפחות ותעודת הוראה בציון של 80 לפחות.
2. רשאים להגיש את מועמדותם גם תלמידי תעודת הוראה באנגלית במסלול דו-שנתי שסיימו שנה א' בציון של 80 לפחות ובעלי ציון ממוצע של 80 לפחות בחוג לאנגלית. מעמדם יהיה "על תנאי" עד לסיום תעודת ההוראה בציון של 80 לפחות.
3. רשאים להגיש את מועמדותם גם תלמידים בעלי ממוצע 76-79 באנגלית במידה והם בעלי ניסיון בהוראה של 3-5 שנים לפחות בחטיבת ביניים או בחטיבה העליונה.
4. במקרים מסויימים יתקבלו תלמידים שיש להם רישיון הוראה במקום תעודת הוראה בתנאי שיהיו בעלי ניסיון של 5 שנים לפחות בהוראת האנגלית בביה"ס העל-יסודי.
5. תינתן עדיפות לבעלי ניסיון בהוראה.
6. במקרים מסויימים יידרשו התלמידים להשלמות.
7. מועמדים שבמהלך לימודי הב"א לא למדו סטטיסטיקה, יחויבו בהשלמה בתחום זה.
8. מועמדים בעלי תואר B.Ed חייבים להגיש מסמכים שיש בהם ציון משוקלל לתואר ראשון. תכנית ההשלמות שיחויבו בה המועמדים תתבסס על היקף השעות ותכני הלימוד בקורסים שהשתתפו בהם במסגרת לימודי ה-B.Ed.
9. ועדת המ"א של התכנית רשאים לדרוש בחינת כניסה בכתב ו/או ראיון אישי.

10. המועמדים חייבים לעמוד גם בתנאי הקבלה של החוג לשפה וספרות אנגלית.
11. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.
12. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE. ראה עמוד 171 במדריך לנרשם תשס"ו.

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בשני מסלולים: מסלול א' המהווה מסלול מחקרי עם עבודת גמר ובו צובר התלמיד 36 ש"ס (מתוכם כתיבת 2 סמינריונים, אחד בחוג להוראה ואחד בחוג לאנגלית) ומסלול ב' המהווה מסלול שאינו מחקרי עם בחינת גמר ובו צובר התלמיד 44 ש"ס (מתוכם כתיבת 3 סמינריונים, אחד בחוג להוראה ואחד בחוג לאנגלית והשלישי בחוג לאנגלית או בחוג להוראה, לפי בחירת התלמיד).

משך הלימודים במסלול א' הוא עד 3 שנים. משך הלימודים במסלול ב' הוא שנתיים.

מבנה תכנית הלימודים לתלמידי הוראת האנגלית כשפה זרה:

במסלול א':

א. לימודים כלליים בתחום ההוראה	8-4 ש"ס
ב. לימודים מתודולוגיים בנושא המחקר של ההוראה	8-4 ש"ס
ג. לימודים בהוראת תחום הדעת אנגלית כשפה זרה	8-4 ש"ס
ד. לימודים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית (ייתן בחוג לשפה וספרות אנגלית)	20-16 ש"ס
סה"כ	36 ש"ס

הערה: תלמיד המעוניין ללמוד קורס אחד מתחום הספרות ילמד לפחות 5 קורסים בחוג לשפה וספרות אנגלית. הקורס הספרותי יהיה מדרג 4 בלבד.

עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת תיזה לוועדת המ"א של החוג, במהלך השנה השנייה, ולאחר סיום לפחות מחצית הקורסים של התוכנית. ההצעה תוגש בשני עותקים למזכירות החוג עם אישורו של המנחה. החוג ידווח על אישור העבודה ומנחיה לרשות ללימודים מתקדמים הנחיות לכתובת עבודת תיזה ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים ובאתר של החוג להוראה.

שקלול – מסלול א':

- 65% ממוצע ציוני הקורסים בשני החוגים –
- 35% ציון עבודת גמר מחקרית –

במסלול ב':

- א. לימודים כלליים בתחום ההוראה 12-8 שש"ס
  - ב. לימודים מתודולוגיים בנושא המחקר של ההוראה 8-4 שש"ס
  - ג. לימודים בהוראת תחום הדעת – אנגלית כשפה זרה 8-4 שש"ס
  - ד. לימודים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית (ייתן בחוג לשפה וספרות אנגלית) 24-20 שש"ס
- סה"כ 44 שש"ס**

בחינת גמר

התלמיד רשאי להיבחן בבחינת הגמר רק לאחר שהשלים את כל חובותיו. התלמיד יבחן לפי בבליוגרפיה שיקבל מהחוג להוראה ומהחוג לאנגלית. בחינת הגמר תהיה בכתב, או שילוב של בחינה בכתב ובעל־פה. תעודת המוסמך שתינתן בהוראת האנגלית כשפה זרה תהיה משותפת לפקולטה לחינוך ולפקולטה למדעי הרוח.

שקלול – מסלול ב':

- ממוצע ציוני הקורסים בשני החוגים – 70%
- ממוצע בחינות הגמר בשני החוגים – 30%

בחינות ותנאי מעבר

ציון מעבר בקורס מ"א הוא 70. זכאי לתואר מ"א הוא תלמיד שהשיג ציון ממוצע של 76 לפחות. הוועדה החוגית לתואר שני של החוג שומרת לעצמה את הזכות להעביר תלמיד ממסלול א' למסלול ב' על סמך הישגיו הלימודיים. תלמיד הלומד במסלול א' חייב לקבל ציון 76 לפחות בעבודת הגמר המחקרית לתואר שני. תלמיד הלומד במסלול ב' חייב לעבור את בחינת הגמר בציון 76 לפחות. אין ללמוד יותר משני קורסים אצל אותו המרצה.

ההרשמה ומידע נוסף

המועמדים מוזמנים לשוחח עם יו"ר הוועדה החוגית, פרופ' בתיה לאופר בחוג לשפה וספרות אנגלית וד"ר רוני לידור בחוג להוראה. פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות החוג להוראה ובמזכירות החוג לשפה וספרות אנגלית. **התכנית המפורטת תימסר לנרשמים במועד מאוחר יותר.**

הלימודים לתואר שני (מ"א)

בהוראת המתמטיקה

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר רוני לידור

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר השני בהוראת המתמטיקה היא להעמיק את ההשכלה של התלמידים בנושאים הקשורים בתהליכי הוראה ולמידה של מתמטיקה, תוך התמחות בתיאוריות הפסיכולוגיות, הפדגוגיות והפילוסופיות המנחות תהליכים אלו ועל רקע מבנה הדעת של המקצועות. בתכנית ירכשו התלמידים במשולב כלי מחקר וניתוח, בעזרתם יוכלו לרכוש ולפתח ידע עיוני, מחקר ויישומי בנושאים השונים ובכך לקדם את התחום התיאורטי ואת ביטויי בשדה. בכך מכשירה התכנית מנהיגות מדעית ופדגוגית להוראת המתמטיקה ולמחקר של ההיבטים הקשורים בכך.

תנאי הקבלה

1. ללימודי התואר השני בהוראת המתמטיקה יתקבלו תלמידים בעלי תואר בוגר במתמטיקה בציון 76 ומעלה ותואר בוגר בהוראה בציון 80 ומעלה או בעלי תואר בוגר במתמטיקה בציון של 76 לפחות ובעלי תעודת הוראה בציון של 80 לפחות.
2. רשאים להגיש את מועמדותם גם תלמידי תעודת הוראה במתמטיקה במסלול דו-שנתי שסיימו שנה א' בציון של 80 לפחות, ובעלי ציון ממוצע של 76 לפחות בחוג למתמטיקה. מעמדם יהיה "על תנאי" עד לסיום תעודת ההוראה בציון של 80 לפחות.
3. תינתן עדיפות לבעלי ניסיון בהוראה.
4. במקרים מסוימים יתקבלו תלמידים שיש להם רשיון הוראה במקום תעודת הוראה בתנאי שיהיו בעלי ניסיון של 5 שנים לפחות בהוראת המתמטיקה בביה"ס העל-יסודי.
5. במקרים מסוימים ידרשו התלמידים להשלמות.
6. על המועמדים לעמוד במבחן פטור באנגלית בציון עובר.
7. מועמדים שבמהלך לימודי הב"א לא למדו סטטיסטיקה, יחוייבו בהשלמה בתחום זה.
8. מועמדים בעלי תואר B.Ed חייבים להגיש מסמכים שיש בהם ציון משוקלל לתואר ראשון. תכנית ההשלמות שיחוייבו בה המועמדים תתבסס על היקף השעות ותכני הלימוד בקורסים שהשתתפו בהם במסגרת לימודי ה-B.Ed.
9. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.

10. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בשני מסלולים: מסלול א' המהווה מסלול מחקרי עם עבודת גמר ובו צובר התלמיד 36 ש"ס (מתוכם כתיבת 2 סמינריונים) ומסלול ב' המהווה מסלול שאינו מחקרי עם בחינת גמר ובו צובר התלמיד 44 ש"ס (מתוכם כתיבת 3 סמינריונים). משך הלימודים במסלול א' הוא עד 3 שנים; משך הלימודים במסלול ב' הוא שנתיים.

מבנה תכנית הלימודים לתלמידי הוראת המתמטיקה:

במסלול א':

א. לימודים כלליים בתחום ההוראה	8 שש"ס
ב. לימודים מתודולוגיים בנושא המחקר של ההוראה	8 שש"ס
ג. לימודים בהוראת תחום הדעת – המתמטיקה	16 שש"ס
ד. לימודים בתחום הדעת – מתמטיקה	4 שש"ס
סה"כ	36 שש"ס

עבודת הגמר במחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת תיזה לוועדת המ"א של החוג, עד סוף השנה הראשונה או לכל המאוחר במהלך השנה השניה, ולאחר התייעצות עם מנחה התיזה. ההצעה תוגש בשני עותקים למזכירות החוג עם אישורו של המנחה. החוג ידווח על אישור העבודה ומנחיה לרשות ללימודים מתקדמים.

הנחיות לכתיבת עבודת תיזה ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

שקלול – מסלול א':

ממוצע ציונים בחוג 60% (קורסים 40%, סמינריונים 20%)
עבודת תיזה + מבחן בע"פ 40% (תיזה 32% מבחן 8%)

במסלול ב':

א. לימודים כלליים בתחום ההוראה	12 שש"ס
ב. לימודים מתודולוגיים בנושא המחקר של ההוראה	8 שש"ס
ג. לימודים בהוראת תחום הדעת – מתמטיקה	16 שש"ס
ד. לימודים בתחום הדעת – מתמטיקה	8 שש"ס
סה"כ	44 שש"ס

בחינת גמר

התלמיד רשאי להיבחן בבחינת הגמר רק לאחר שהשלים את כל חובותיו. בחינת הגמר תהיה בכתב, או שילוב של בחינה בכתב ובעל-פה.

בחינות ותנאי מעבר

ציון מעבר בקורס מ"א הוא 70. זכאי לתואר מ"א הוא תלמיד שהשיג ציון ממוצע של 76 לפחות.

הוועדה החוגית לתואר שני של החוג שומרת לעצמה את הזכות להעביר תלמיד ממסלול א' למסלול ב' על סמך הישגיו הלימודיים.

תלמיד הלומד במסלול א' חייב לקבל ציון 76 לפחות בעבודת הגמר לתואר שני. תלמיד הלומד במסלול ב' חייב לעבור את בחינת הגמר המחקרית בציון 76 לפחות. אין ללמוד יותר משני קורסים אצל אותו המרצה.

שקלול – מסלול ב'

מרכיבי הציון הסופי:

עבודה + מבחן –	30% מהציון הסופי
סמינריוניים –	30% מהציון הסופי
קורסים בהוראת המתמטיקה –	30% מהציון הסופי
קורסים במתמטיקה –	10% מהציון הסופי

ההרשמה ומידע נוסף

המועמדים מוזמנים לשוחח עם יו"ר הוועדה החוגית, ד"ר רוני לידור. פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות החוג להוראה.

התכנית המפורטת תימסר לנרשמים במועד מאוחר יותר.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' כרמלה שמר**

מזכירה: **גב' אילנה רונן**

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00–13:00

טלפון: 04-8240889, 04-8240890

ח י נ ו ך

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

חוג ראשי למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' חנן אלכסנדר

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' אביגדור קלינגמן

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' רבקה איזיקוביץ

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מרים בן-פרץ (אמריטוס), פרופ' צביה ברזניץ (שבתון סמסטר א'), פרופ' עמנואל ברמן (מומחה), פרופ' עזי ברק, פרופ' רחל הרץ-לזרוביץ, פרופ' משה זיידנר (שבתון), פרופ' אדיר כהן (אמריטוס), פרופ' תמר כתריאל, פרופ' רות לין, פרופ' פרלה נשר (אמריטוס), פרופ' גבריאל סלומון (שבתון סמסטר ב'), פרופ' ליה קרמר-חיון (אמריטוס), פרופ' יוסף שימרון (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' סלים אבו-רביעה (שבתון סמסטר ב'), פרופ' רבקה איזיקוביץ, פרופ' חנן אלכסנדר, פרופ' יוסי גוטמן, פרופ' מיכל ירושלמי, פרופ' עפרה מייזלס, פרופ' אנה ספרד, פרופ' רחל סגינר (אמריטוס), פרופ' חיה קורץ (מומחה) (שבתון סמסטר ב'), פרופ' אביגדור קלינגמן (שבתון סמסטר ב'), פרופ' שונית רייטר (שבתון סמסטר א'), פרופ' צפורה שכתמן פרופ' ענת שר.

מרצה בכיר: ד"ר פרימה אלבו-לוביש, ד"ר דוד בן-סירא, ד"ר מרשה בן-שושן, ד"ר אילן גור-זאב, ד"ר מיכאל הרציג (מומחה) (שבתון סמסטר א'), ד"ר הדס ויסמן (שבתון), ד"ר אורית חצרוני, ד"ר מיכאל כץ, ד"ר מרק לייקין, ד"ר אורן לם (שבתון סמסטר א'), ד"ר רוני לידור, ד"ר בילי עילם, ד"ר אירית פלד, ד"ר זהבה רוזנבלט, ד"ר שפרה שינמן, ד"ר מירי שרף.

מורה בכיר: ד"ר תמר אלמוג (שבתון סמסטר ב'), ד"ר זהבה גולדשטיין.
מרצה: ד"ר לילי אורלנד-ברק, ד"ר דני בן-צבי, ד"ר יאיר ברוזן*, ד"ר דבורה גולדן, ד"ר פיטר ואן-הסה*, ד"ר רוזה לייקין, ד"ר פול מילר, ד"ר קלרה סבג, ד"ר אנית סומך, ד"ר חגי קופרמינץ*.

מורה:

ד"ר אילנה סבר, ד"ר אורה פלג-פופקו.

עמית הוראה:

ד"ר גלעדה אבישר, ד"ר דבורה אדן, גב' תמר אהרונסון, ד"ר איתן אלדר, גב' בתיה אלוני, ד"ר אלון אליקים, ד"ר רות אלמגור, ד"ר רותי אמיר, ד"ר דורית באום, ד"ר רונית בוגלר, ד"ר גלית בוצר, ד"ר מוניקה בלאנרו, גב' נגה בן ששון, גב' ענבל בראון, ד"ר חנה ברישי, גב' ציפי ברק, ד"ר יאיר גלילי, ד"ר דוד גרנות, ד"ר אורי דן, ד"ר אפרת הדר, ד"ר ישעיהו הוצלר, ד"ר רוני המר, גב' דלית וילהלם, ד"ר ורד וקנין, מר אהרון זבידה, ד"ר אליאס זיידאן, גב' ענבל חזן, ד"ר רות חשמונאי, גב' רעיה טלמור, גב' חיותה ינון, ד"ר גילת כהן, ד"ר אמיר כהן-שלו, ד"ר רן להב, גב' יהודית ליכטנטריט, גב' עילית לכטמן, ד"ר שושנה מאייר, ד"ר שרונה מיטל, גב' מיכל מימון, ד"ר יוסי ממון, ד"ר סטפן מרון, גב' אסתר נבון, ד"ר יעל נץ, גב' אורלי סגל, ד"ר מאיר סעדון, ד"ר חיים קאופמן, ד"ר קרלוס פייזר, ד"ר הללי פינסון, ד"ר רובי פרידמן, גב' הילה פרץ, ד"ר רחל צורן, פרופ' יצחק צ'ושניאק, ד"ר דפנה רגב, ד"ר חנן רוני, פרופ' מיכאלה רוני, ד"ר אלון רו, מר אריה רשף, פרופ' מיכאל שגיב, ד"ר מורן שהם, גב' לוי שחר, מר צבי שטרנפלד, ד"ר מיכל שיינין, גב' רונית שלו, גב' מיכל שמחון, ד"ר משה שר, גב' איילה שריקי, ד"ר נורית תורן-קפלן.

אתר החוג באינטרנט: construct.haifa.ac.il

באתר זה מופיע מידע אודות תחומי המחקר וסגל המרצים בחוג, מידע הנוגע לקבלה לתוכניות השונות בחוג ולוח מודעות המתעדכן באופן שוטף.

מרכזת מזכירות החוג: **גב' שרה דבדבני**

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

טל': 04-8240860

פקס: 04-8249375

חדר 433, קומה 4, בניין חינוך

דואר אלקטרוני: dsara@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מרכזת תואר ראשון: גב' שרה קרפיק
שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11.00-13.00
טל': 8240858
פקס': 8249353
חדר 431, קומה 4, בניין חינוך
דואר אלקטרוני: skarpik@univ.haifa.ac.il

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים בחוג היא להפגיש את התלמיד עם הידע שהצטבר בתחומים שונים של החינוך, לפתח חשיבה מדעית ולטפח בחינה ביקורתית של עמדות, ערכים, ודרכים בחינוך.

במישור התיאורטי – הקניית ידע ומושגים והבנת תהליכים חינוכיים, הכרת יסודות עיוניים הדרושים לפיתוח גישה אינטגרטיבית ומדעית לחקר החינוך, הצגת כלים לניתוח מדעי של תהליכי למידה והוראה, והבנת התרומה של מדעים שונים לחינוך.

במישור הערכי-חברתי – עידוד פתיחות לאלטרנטיבות בחינוך, קידום הנעה למחקר ולתרומה בשדה החינוך, יצירת זהות מקצועית ומעורבות בעבודה חינוכית.

במישור ההתנהגותי – פיתוח מיומנויות וכישורים הדרושים למילוי תפקידים מובילים בחינוך, הכשרת עתודה של מנהיגים חינוכיים בעלי כלים מקצועיים לפיתוח ולקידום מערכת החינוך ומסגרות החינוך הבלתי-פורמלי. החוג רואה חשיבות עליונה לכך שהמיומנויות בכל תחום מעוגנות בהבנה מעמיקה וביכולת חשיבה אלטרנטיבית.

הערה: הלימודים בחוג אינם מעניקים תעודת הוראה.

הוראות כלליות

תנאי קבלה

הקבלה לחוג נעשית על-פי תנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים ברמה הנדרשת על-ידי החוג. ועדת הקבלה של החוג רשאית לדרוש נתונים נוספים בכתב ובעל-פה. לימודי החוג מתנהלים במסלול דו-חוגי בלבד.

חובות

1. על התלמיד לצבור 60 נקודות במשך שנות לימודיו.
2. חובה לסיים את חובות האנגלית כשפה זרה על מנת ללמוד קורסים בדרג 3, לכן מומלץ להקדים ולסיים את לימודי האנגלית.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

1. ציון עובר (60) לפחות בכל הקורסים.

2. ציון 75 לפחות בממוצע של כל הקורסים, או ציון גבוה יותר בהתאם לדרישות המגמה בה ילמד הסטודנט בשנה ב'.
3. 21 נקודות בשנה א'.
4. תלמיד לא ילמד בקורסים בדרג 2 ודרג 3 אם לא עבר כל הקורסים של שנה א' (דרג 1).
5. ניתן לחזור על קורס מדרג 1 פעם אחת בלבד.
6. תלמיד שנה א' שלומד קורסים בדרג 2 (שחוגו השני פסיכולוגיה או סוציולוגיה), חלים עליו כל תנאי המעבר לשנה ב'.

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג'

1. קבלת ציון עובר (60) לפחות בכל הקורסים.
2. ציון 70 לפחות בממוצע של כל הקורסים בשנה ב' או ציון גבוה יותר בהתאם לדרישות המגמה.
3. תלמיד שנכשל בקורס מדרג 2 או דרג 3 יוכל לחזור עליו פעם אחת נוספת בלבד.

עבודות סמינריוניות

- על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריוניות, אחת בשנה שניה ואחת בשנה שלישית, אחת מהן לפחות במגמת ההתמחות.
- העבודה הסמינריונית תוגש במהלך הקורס או עד לסוף סמסטר ב' במידה והקורס התקיים בסמסטר א', ועד לתחילת שנת הלימודים הבאה במידה והקורס התקיים בסמסטר ב'. אין להשתתף בשני סמינריונים אצל אותו מרצה.**
- יש להדפיס את העבודה בשני עותקים, אחד יימסר למרצה והאחר יישאר בידי התלמיד.
- נא לשים לב לנוהל הגשת עבודות בתקנון הלימודים לתואר ראשון ושני המופיע בשנתון.**

שימו לב !

תכנית הלימודים המחייבת, היא התכנית המתפרסמת בשנתון בשנת הלימודים בה התחלתם את הלימודים.

שיפור ציון

ניתן לתקן ציון על ידי רישום חוזר למקצוע מסוים רק במידה שלא נלמד קורס מתקדם מאותו מקצוע.

בכל מקרה הציון האחרון הוא זה שיחשב לצורך חישוב הממוצע.

שקלול ציונים

הציון הסופי המשוקלל ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות, בסך כל הלימודים של התלמיד. ערכה של כל נקודה הוא $1/60$ מן הציון הסופי.

פרסום ציונים

ציונים מתפרסמים על לוח המודעות בקומה 4 בבניין חינוך, במענה קולי ובאינטרנט.

הפסקת לימודים

1. תלמיד שנכשל פעמיים בקורס חובה יופסקו לימודיו בחוג.
2. תלמיד שנכשל פעמיים בנסיון לעבור לשנה ב' יופסקו לימודיו בחוג.
3. תלמיד שיופסקו לימודיו יוכל להירשם ללימודים לאחר שנת הפסקה.
4. תלמיד שנכשל בשלושה או יותר קורסים של שנה א' רשאי החוג להפסיק לימודיו לצמימות בחוג לחינוך.
5. תלמיד המבקש להפסיק לימודיו, יגיש על כך בקשה לראש החוג. ללא אישור בכתב על הפסקת לימודים, אין החוג מתחייב לקבל את התלמיד להמשך לימודיו.
6. בתום חמש שנות לימוד יופסקו אוטומטית הלימודים בחוג.
7. תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
8. תלמידים אשר הפסקת לימודיהם התמשכה שבע שנים או יותר, יתבקשו לחזור על כל לימודיהם, ללא כל התחשבות בנסיבות הפסקת הלימודים.
9. במקרה של הפסקת לימודים מעבר לשנתיים, רשאי ראש החוג לשקול בחיוב חידוש לימודים של התלמיד, אולם הדבר יהיה מותנה בחזרה על קורסים מסוימים ובהכרה חלקית בקורסים, בהתאם לשיקוליו.

תנאי קדם

שימו לב!

יש קורסים הדורשים תנאי קדם. מילוי דרישות הקדם הוא באחריות התלמיד. דרישות מפורטות בשנתון ברשימת הימים והשעות.

מידע לתלמידים בחוג המועידים עצמם להוראה

תלמידים בחוג לחינוך במסלול חינוך מיוחד או ייעוץ, המועידים עצמם להוראה בתחום החינוך המיוחד חייבים בהשלמות בחוג להוראה לפי הפירוט הבא:

- היבטים נזירופסיכולוגיים של הלמידה 4 שש"ס
- ליקויי למידה 2 שש"ס
- ליקויי קריאה: היבטים נזירופסיכולוגיים והתפתחותיים 4 שש"ס

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 75 בממוצע, אך לא פחות מ-70 בכל אחד מהם. תעודת הוראה בפסיכולוגיה לתלמידי המגמה לייעוץ חינוכי (ראה מידע בחוג להוראה).

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מתוך רשימת התלמידים המצטיינים בשנה ב', שיוכלו בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון להתחיל את לימודי המ"א בחוג לחינוך. מועמדים שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומתעניינים במסלול המואץ יפנו למרכזות ועדת המ"א, טל': 04-8249297 עד 2.04.06 ויוזמנו לראיון אישי לקבלה לתוכנית זו. תלמידים אלו ידרשו לעמוד בבחינת הקבלה באנגלית לתואר שני.

תוכנית הלימודים תקבע על-ידי המגמה, בתאום עם יו"ר וועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים על תוכנית זו בונהלי הרשות ללימודים מתקדמים ובמוכירות החוג.

מסלול משותף למשפטים, הוראה וחינוך

מטרת המסלול המשותף הינה לאפשר לתלמידי הפקולטה למשפטים לרכוש השכלה בתחומי החינוך וההוראה. בבסיס מטרה זו עומד הצורך להעמיד חוקרים אקדמאים שיבחנו את דיני החינוך בארץ כמו גם את מבנה החינוך המשפטי בארץ, ולהשתלב בלימוד מקצועות האזרחות, מדע המדינה וחוק ומשפט במסגרת בתי הספר התיכוניים, במידה ויחפצו לפנות לתחום המעשה.

מבנה התכנית

- ◆ התכנית תכלול לימוד סך של 112 נקודות זכות שילמדו במסגרת הפקולטה למשפטים, 50 נ"ז שילמדו בחוגי החינוך וההוראה על פי המפורט למטה (25 באישור החוג לחינוך ו-25 באישור החוג להוראה), ועוד 10 נ"ז לימודי השלמה ספציפיים לנושא האזרחות שילמדו בפקולטה למשפטים ו/או בביה"ס למדע המדינה בהתאם להיצע הקורסים על פי הנושאים המפורטים בהמשך ואישור החוג להוראה והפקולטה למשפטים. קורסים שנלמדו במסגרת תוכנית הלימודים של הפקולטה למשפטים, אשר אושרו כממלאים את דרישת לימודי ההשלמה, יוכרו במסגרת דרישות ההשלמה. בסה"כ לא ירד סך הנקודות הנדרש מ-162 נ"ז ולא יעלה על 172 נ"ז*.
- ◆ סך הנקודות לא יעלה על 172 רק במידה והתלמיד למד במסגרת החוג למשפטים את קורסי ההשלמה: "תולדות הרעיון המדיני" וקורס על מיעוט ערבי בישראל.
- ◆ השלמת התוכנית במלוואה תקנה לסטודנט תואר משולב במשפטים, חינוך והוראה ובכלל זה תעודת הוראה. הלימודים ימשכו 4 שנות לימוד זולת אם קיבל הסטודנט אישור מהפקולטה למשפטים לסיים את לימודיו מוקדם או מאוחר יותר.
- ◆ סך הנקודות לא יעלה על 157 רק במידה והתלמיד למד במסגרת החוג למשפטים את קורסי ההשלמה "תולדות הרעיון המדיני" וקורס על מיעוט ערבי בישראל.
- ◆ רשימת הקורסים בתכנית זו הינה הרשימה של קורסי ההוראה בתכנית המשותפת עם חינוך בתוספת של 2 קורסים בהיקף של 4 שש"ס: "התפתחות והתבררות" ו"בעיות הסתגלות בביה"ס".
- ◆ סטודנט שסיים לימודיו בחוג לחינוך במסלול זה רשאי להרשם לתואר שני בחינוך.

מבנה הלימודים בתכנית: 2-3 קורסים מקבוצה א' 7 נ'
 3 סמינריונים מקבוצה ב' 18 נ'
 סה"כ 25 נ'

קבוצה א'

קורסים מתוך המערכת הקיימת בחוג לחינוך לתואר ראשון:

306.1638 מבוא לפילוסופיה 2 נ'
 306.1639 תרגיל במבוא לפילוסופיה 1 נ'

החוג לחינוך

נ' 2	חינוך וחברה	306.2101
נ' 2	מערכת החינוך בישראל	306.2326
נ' 4	התנהגות ארגונית	306.2389
נ' 4	פסיכולוגיה של האישיות	306.2511

קבוצה ב'

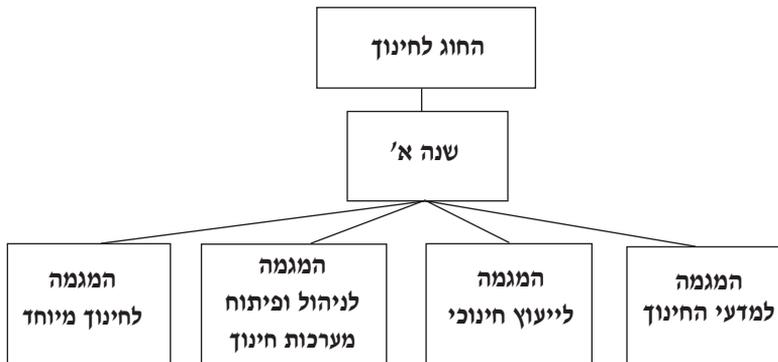
סמינריוני ב"א ו-מ"א מתוך המערכת הקיימת בחוג לחינוך: (לאחר שהשלים את חובותיו בקבוצה א')

נ' 6	היבטים פסיכולוגיים של התפתחות	306.3108
נ' 6	מנהיגות ומיומנויות ניהול במערכות חינוך	306.4301
נ' 6	פיתוח ארגוני במערכות חינוך	306.4356
נ' 6	חינוך סביבתי בבתי ספר ובקהילה	306.4482

לימודי הב"א

מבנה הלימודים

הלימודים בחוג לחינוך ערוכים בארבע מגמות בהתאם לתחומי הדעת כמתואר בתרשים דלהלן:

חובות שנה א' לכלל תלמידי ב"א

מערכת שנה א' מובנית. לא ניתן לקחת קורסים נוספים על קורסי החובה המפורטים להלן: על התלמיד לבחור 2 מבואות מסלוליים מתוך 3 (מבוא לייעוץ, מבוא לחינוך מיוחד, מבוא לניהול ופיתוח מערכות חינוך).

להלן רשימת קורסי החובה בשנה א':

נ' 2	מבוא לייעוץ	306.1201
נ' 0	תרגיל במבוא לייעוץ	306.1202
נ' 2	מבוא לחינוך מיוחד	306.1501
נ' 2	מבוא לניהול ופיתוח מערכות חינוך	306.1621
נ' 3	מחקר כמותי וסטטיסטיקה א'	306.1600
נ' 3	מחקר כמותי וסטטיסטיקה ב'	306.1602
נ' 2	סוגיות בחינוך	306.1609
נ' 2	מבוא לפילוסופיה של החינוך	306.1638
נ' 1	תרגיל במבוא לפילוסופיה של החינוך	306.1639
נ' 2	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך	306.1649
נ' 1	תרגיל במבוא לפסיכולוגיה של החינוך	306.1650
נ' 2	מבוא לסוציולוגיה של החינוך	306.1654
נ' 1	תרגיל במבוא לסוציולוגיה של החינוך	306.1655
נ' 0	* מיומנויות מחשב	306.1661

* ניתן לקבל פטור מהקורס "מיומנויות מחשב" באחת משתי הדרכים: 1. בחינת פטור – למידע יש להיכנס להודעות כלליות באתר <http://construct.haifa.ac.il>. 2. לימוד קורס זהה כמפורט בפירוט הקורסים. על הסטודנט להשיג ציון מעבר 70 בבחינה או בקורס הזהה.

תלמידים שהחוג השני שלהם **פסיכולוגיה** או **שירותי אנוש** פטורים מהקורס: "מבוא לפסיכולוגיה", אך חייבים ללמוד קורסים אחרים בחוג לחינוך באותו היקף נקודות. (ראה להלן).

תלמידים שהחוג השני שלהם **סוציולוגיה ואנתרופולוגיה** פטורים מהקורס "מבוא לסוציולוגיה", אך חייבים ללמוד קורסים אחרים באותו היקף נקודות.

תלמידי החוגים: פסיכולוגיה, מדע המדינה ושרותי אנוש יילמדו את כל קורסי החובה במחקר כמותי וסטטיסטיקה בחוג לחינוך אך בחוג הלימוד השני. לא יינתן פטור חלקי מקורסים אלו.

הקורסים הנוספים יבחרו מהרשימה דלהלן:

נ' 2	הערכה חינוכית לדורותיה	306.2105
נ' 2	סרט הקולנוע כטקסט חינוכי	306.2135
נ' 2	מערכת החינוך בישראל	306.2326
נ' 2	סוגיות המיגדר בחינוך	306.2483

2 נ'	פיגור שכלי	306.2502
4 נ'	היבטים נוירופסיכולוגיים של למידה	306.2513
4 נ'	מבוא לשפה	306.2534

הקורסים האקדמיים של היחידה לחינוך גופני לא נכללים במנין הנקודות של החוג לחינוך.

מצטייני חינוך

מטרות

במסגרת תואר ראשון מתקיימת תכנית לימודים למצטיינים. התכנית בנויה לאפשר רוחב רב יותר בלימודים, מסגרת מאתגרת לסטודנטים שהוכיחו יכולת טובה במיוחד והתאמת חלק מהלימודים להתעניינות האישית של הסטודנט.

התוכנית אינה מחליפה את המגמות אשר נשאות הבסיס ללימודים בשנים ב' ו'ג', אלא מאפשרת הרחבה והעמקה לסטודנטים בתכניות הלימודים במגמות השונות. קורסי החובה בתכנית הם חלק מתכנית הלימודים ולא תוספת.

הקבלה לתכנית תהיה בסוף שנת הלימודים הראשונה לפי הצטיינות בלימודי שנה א' מציון 88 ומעלה. לתכנית מתקבלים לא יותר מ-15 תלמידים מדי שנה. תלמיד המסיים את לימודיו בתכנית יקבל ספח המעיד על כך בנוסף לתעודת הבוגר שלו.

פרטים ניתן לקבל במזכירות הב"א.

הלימודים המיוחדים לתכנית:

1. מועדון חינוכי בשנה ב'
2. שיעור ייעודי בשנה ג'
3. אפשרות להמיר קורס בשנה ב' או ג' בקורס אחר באוניברסיטה באישור ראש המגמה
4. אפשרות להמיר סמינריון של שנה ג' בסמינריון מ"א באישור ראש המגמה

שנה ב' - חובה

0 נ'	מועדון חינוכי א'	306.2701
4 נ'	מועדון חינוכי ב'	306.2702

שנה ג' - חובה

4 נ'	פסיכולוגיה של למידה וחשיבה	306.2104*
------	----------------------------	-----------

* הקורס יינתן כקורס ייחודי ל"מצטייני חינוך".

חובות שנה ב' לכל תלמידי ב"א

2 נ'	מחקר כמותי וסטטיסטיקה ג'	306.2600
1 נ'	מחקר כמותי וסטטיסטיקה ג' – תרגיל	306.2601

* תלמידי החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה שילמדו את הקורסים: "יסודות מחקר חברתי א'" (204.1015) ו-"יסודות מחקר חברתי ב'" (204.1017) בשנה א' בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, יהיו פטורים מהקורס "מחקר כמותי וסטטיסטיקה ג'" ומהתרגיל בקורס זה (306.2600 ו-306.2601) בחוג לחינוך, אך חייבים ללמוד קורסים אחרים בחוג לחינוך באותו היקף נקודות.

המגמה למדעי החינוך ראש המגמה: ד"ר קלרה סבג

מטרות הלימודים במגמה

המגמה מיועדת לתלמידים השואפים להכיר את החינוך על יסודותיו הדיסציפלינאריים ועל רבדיו השונים ולהעמיק בהם. מטרת-העל היא לאפשר הכרתן והבנתן של הפילוסופיה, הפסיכולוגיה, הסוציולוגיה והאנתרופולוגיה של החינוך, והתוודעות אל כלי המחקר החינוכי. המגמה מאפשרת השכלה רחבה בחינוך והיא מתאימה במיוחד לתלמידים המעוניינים בחינוך כתחום מחקר ועיון, לתלמידים המעוניינים להעמיק ידיעותיהם בתחום החינוך ותרומתו לחברה, לתלמידים הפועלים בשדה החינוך (מורים, מדריכים פדגוגיים, אנשי מנהל) המעוניינים להעשיר את השכלתם.

תנאי קבלה

ממוצע 75 לפחות בקורסים הנלמדים בשנה א'.

שנים ב' ו-ג' חובה

2 נ'	פסיכולוגיה התפתחותית	306.2100
2 נ'	חינוך וחברה	306.2101
2 נ'	פסיכולוגיה חברתית של החינוך	306.2102
2 נ'	זרמים בפילוסופיה בת זמננו והשתמעויותיהם החינוכיות	306.2103
	פרקטיקום וקבוצות דיון במסגרות חינוך פורמליות	306.2120
0 נ'	ובלתי פורמליות א' (חובה בשנה ב')	
	פרקטיקום וקבוצות דיון במסגרות חינוך פורמליות	306.2121
5 נ'	ובלתי פורמליות ב' (חובה בשנה ב')	
0 נ'	קבוצות דיון (חובה בשנה ב')	306.2122

שנים ב' ו-ג' בחירה

2 נ'	הערכה חינוכית לדורותיה	306.2105
4 נ'	מיגדר ורגשות מוסריים	306.2108
2 נ'	מערכות יחסים חברתיים-רגשיים ותפקוד מסתגל בביה"ס	306.2116
2 נ'	סרט הקולנוע כטקסט חינוכי	306.2135
2 נ'	מערכת מבחנים והערכה בישראל	306.2144
2 נ'	קריאה וכתביבה רב לשונית: סוגיות ותהליכי התפתחות	306.2145
4 נ'	היבטים נירופסיכולוגיים של למידה	306.2513

סמינריונים

על התלמיד ללמוד שני סמינריונים, לפחות אחד במגמה למדעי החינוך, אחד בשנה ב' ואחד בשנה ג' מתוך הרשימה דלהלן:

6 נ'	דו לשונית: השתמעויות חינוכיות בחברה רב-תרבותית	306.3100
------	--	----------

6 נ'	צדק בחינוך (לא יינתן בתשס"ו)	306.3106
6 נ'	היבטים פסיכולוגיים של התפתחות ונסיגה מוסרית	306.3108
6 נ'	השימוש בגוף האנושי בתהליכי חיברות	306.3109
6 נ'	הבנליות של הרוע: פסיכולוגיה וזכרון היסטורי בטווח החיים	306.3118
6 נ'	דפוסי תרבות בתקשורת (לא יינתן בתשס"ו)	306.3121
6 נ'	תהליכי קבלת החלטות (לא יינתן בתשס"ו)	306.3129
6 נ'	ילדים, ילדות ותרבות פופולרית	306.3131
0 נ'	עמדות בחינוך א'	306.3137
6 נ'	עמדות בחינוך ב'	306.3138

המגמה לייעוץ חינוכי

ראש המגמה: ד"ר מירי שרף

מטרת הלימודים במגמה היא להפגיש את התלמידים עם נושאים ותהליכים בייעוץ באמצעות לימודים עיוניים והתנסויות ראשוניות, לטפח בוגרים בעלי ידע תיאורטי ומעשי בייעוץ חינוכי. הסטודנטים ירכשו ידע בתיאוריות התפתחותיות וייעוציות, מיומנויות בסיסיות בהתערבות ייעוצית וסוגיות מחקריות בתחום הייעוץ. ההתמקדות היא הן בילדים ונוער שהתפתחותם נורמטיבית והן בילדים בסיכון.

בתחום העיוני ההדגשים הם על:

- א. הצגת תחומי הידע הקשורים לייעוץ כתהליך המסייע לפרט בתחום ההתפתחות האישית, החברתית והמקצועית.
- ב. הפגשת התלמיד עם תחומי הידע הקשורים בהיבטים מערכתיים בייעוץ.
- ג. הכרות עם גישות ותכנוניות התערבות פסיכו-חינוכיות מניעתיות בכלל ובבית-הספר בפרט.
- ד. רכישת הבנה לדרכי הערכה ומחקר בתחומים ובתוכניות הללו.

בתחום ההתנסותי ההדגשים הם על:

- א. טיפוח "האישיות הייעוצית".
  - ב. הכרות עם תחומי הייעוץ בבית-הספר.
- לימודי תואר ראשון הינם הבסיס להמשך לימודים והתמחות בתואר שני. לשם רישוי בייעוץ במערכת החינוך יש לסיים תואר שני בייעוץ ותעודת הוראה (דרישה של משרד החינוך).

תנאי קבלה

- מספר המקומות במגמה מוגבל. התנאי להגשת מועמדות למגמה הוא:
- א. ציון 85 לפחות בממוצע של הקורסים הנלמדים בשנה א'.
  - ב. ראיון קבלה (לפי הצורך).
- מכיוון שתהליך ההכשרה הוא אינטנסיבי ולכל תלמיד מוענקות הדרכה אישית וקבוצתית, תוכל המגמה לקבל מספר מוגבל של תלמידים.

לימודי הב"א

- המעבר משנה לשנה וסיום הלימודים במגמה מותנים ב:
 א. ציון 80 לפחות בקורסים מתחום הייעוץ שבהם הדגש הוא על יישום ידע בעשייה טיפולית (הראיון הייעוצי, הנחיית קבוצות ותקשורת בינאישית).
 ב. חוות דעת מורי החוג.

שנה ב' חובה

306.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית – עיכובים והפרעות התפתחותיות	נ' 2
306.2211	תקשורת בינאישית ומודעות עצמית – סדנה התנסותית	נ' 2
306.2219	תיאוריות בייעוץ	נ' 4
306.2244	התפתחות רגשית-חברתית בילדות	נ' 2
306.2245	התפתחות רגשית-חברתית בהתבגרות	נ' 2
306.2553	מבחנים דיאגנוסטיים (תלמידי פסיכולוגיה פטורים)	נ' 2

שנה ג' חובה

306.2200	מבוא לראיון יעוצי	נ' 4
306.2201	מבוא לראיון ייעוצי – סדנא	נ' 0
306.2265	הנחיית קבוצות	נ' 4
306.2517	ליקויי למידה	נ' 2

שנים ב' וג'

להשלמת נקודות רשאי התלמיד לבחור שיעורים מתוך רשימת הבחירה במגמת חינוך מיוחד.

סמינריונים

על התלמיד ללמוד שני סמינריונים, לפחות אחד במגמה לייעוץ ואחד ממגמה אחרת, אחד בשנה ב' ואחד בשנה ג', מתוך הרשימה דלהלן:

306.3213	כיצד מתמודדים עם לחץ פסיכולוגי (לא יינתן בתשס"ו)	נ' 6
306.3216	יישומים ייעוציים באינטרנט א'	נ' 0
306.3217	יישומים ייעוציים באינטרנט ב'	נ' 6
306.3252	תיאוריות משפחתיות	נ' 6

רשימת סמינריונים שניתן לקחת ממגמה אחרת:

306.3108	היבטים פסיכולוגיים של התפתחות ונסיגה מוסרית	נ' 6
306.3118	הבנליות של הרוע: פסיכולוגיה וזכרון היסטורי בטווח החיים	נ' 6
306.3131	ילדים, ילדות ותרבות פופולרית	נ' 6
306.3330	מנהיגות וחינוך במערכות החינוך	נ' 6
306.3516	ליקויי למידה של מתבגרים א'	נ' 0
306.3517	ליקויי למידה של מתבגרים ב'	נ' 6
306.3521	הפרעות אישיות וביבליותרפיה	נ' 6

לימודי המ"א

הקבלה לתואר שני למגמת ייעוץ חינוכי מותנית בציון ממוצע של 85 לפחות בתואר ראשון, וכן בחוות הדעת של ועדת הקבלה למ"א ועמידה בבחינה באנגלית. כיוון שמספר המקומות מוגבל יבחרו המועמדים הטובים ביותר.

תשומת לב התלמידים מופנית לכך שלשם מועמדות לרישוי בייעוץ במערכת החינוך יש לסיים לימודי תואר שני ותעודת הוראה.

המגמה לחינוך מיוחד

ראש המגמה: ד"ר אורית חצרוני

החזון של המגמה לחינוך מיוחד הוא יצירת חברה שבה אנשים, ילדים ובוגרים עם לקויות לוקחים חלק פעיל ויצרני בחיי הקהילה; משתלבים במסגרות הרגילות בחינוך בעבודה ובשעות הפנאי; ומקבלים, כמו כולם, את השירותים הציבוריים הכלליים (בריאות, משטרה, רווחה וכו') – חברה בה הם זוכים לכבוד עבור יכולותיהם והתחשבות מרבית במגבלותיהם.

מטרות הלימודים במגמה

מטרת הלימודים במגמה לטפח מורים ואנשי מקצוע שיתמקדו בקידום איכות החיים של תלמידים ומטופלים עם לקויות; יתמכו בהם ויחנכו אותם לאוטונומיה ועצמאות ויאפשרו להם להגיע למימוש עצמי מרבי. כל זאת תוך השתלבות בבית הספר ובקהילה בתוך מארג חברתי משמעותי המבוסס על יחסים בין אישיים קרובים ויחסים חברתיים פתוחים וידידותיים בינם לבין עצמם ובינם לבין הסביבה החברתית בה הם חיים. היעדים הספציפיים הם:

- א. הקניית ידע בסיסי בהבנתם של תהליכים התפתחותיים בתחום הקוגניטיבי, הרגשי והחברתי.
- ב. הקניית ידע וראייה ביקורתית בשיטות אבחון, חינוך וטיפול באוכלוסיות עם ליקויים התפתחותיים וליקויי למידה.
- ג. הקניית ידע בסיסי ומתן הזדמנות להתנסויות ראשוניות בשיטות וגישות להוראה מתקנת בחינוך מיוחד ולחינוך תיראפויטי.
- ד. הצבת תשתית תיאורטית אשר תאפשר העמקה בלימודי המ"א, בהבנת צרכים מיוחדים של אוכלוסיות שונות, ודרכי הטיפול והחינוך המתאימים לסייע למילוי צרכים אלה.

תנאי קבלה למגמה

מספר המקומות במגמה מוגבל. תנאי בסיסי להגשת מועמדות למגמה הוא:

- א. ציון 85 לפחות בממוצע של שנה א'.
- ב. ראיון קבלה (לפי הצורך).

הערה: תכנית הלימודים במגמה נקבעת בהתאם לשנתון השנה הראשונה ללימודי הסטודנט.

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג' וסיום

בנוסף לתנאי המעבר החוגיים משנה ב' לשנה ג', סיום הלימודים במגמה מותנה בעמידה בקריטריונים של התאמה לעבודה במסגרת החינוך המיוחד, וציון 80 לפחות בממוצע הקורסים של המגמה בשנה ב'.

שנה ב' – חובה

306.2510	הכרת מסגרות החינוך המיוחד	נ' 2
----------	---------------------------	------

שנה ג' – חובה

306.2507	פרקטיקום א'	נ' 0
306.2508	פרקטיקום ב'	נ' 1
306.2546	המורה בחינוך המיוחד: מודעות אישית באינטראקציה	נ' 2
	מורה תלמיד	נ' 2

בחירה

על הסטודנט ללמוד 12 נקודות חובה ו-6 נקודות בחירה מתוך אחת ההתמחויות.

התמחות א' – לקויות חושיות

חובה

306.2513	היבטים נירופסיכולוגיים של למידה	נ' 4
306.2531	ללמוד עם חוש חסר	נ' 2
306.2533	לקויות התפתחותיות	נ' 2
306.2534	מבוא לשפה	נ' 4

בחירה

306.2511	פסיכולוגיה של האישיות	נ' 4
306.2512	שילוב הילד החריג בכיתה הרגילה	נ' 2
306.2545	מבוא לשיטות טיפוליות	נ' 4
306.2561	התפתחות האגו ותפקודיו הרגשיים והשכליים	נ' 2
306.2562	תכנון לימודים בחינוך המיוחד	נ' 2
306.2563	מקומו של הטיפול באמנות בחינוך המיוחד	נ' 2

התמחות ב' – לקויות התפתחותיות

חובה

306.2502	פיגור שכלי	נ' 2
306.2513	היבטים נירופסיכולוגיים של למידה	נ' 4
306.2533	לקויות התפתחותיות	נ' 2
306.2534	מבוא לשפה	נ' 4

		בחירה
נ' 2	אוטיזם (לא יינתן בתשס"ו)	306.2503
נ' 4	פסיכולוגיה של האישיות	306.2511
נ' 2	שילוב הילד החריג בכיתה הרגילה	306.2512
	עבודה חינוכית עם ילדים בעלי הפרעות קשב,	306.2514
נ' 2	ריכוז והיפראקטיביות	
נ' 4	מבוא לשיטות טיפוליות	306.2545
נ' 2	התפתחות האגו ותפקודיו הרגשיים והשכליים	306.2561
נ' 2	תכנון לימודים בחינוך המיוחד	306.2562
נ' 2	מקומו של הטיפול באומנות בחינוך מיוחד	306.2563

התמחות ג' – בעיות רגשיות ובעיות התנהגות

		חובה
נ' 2	פסיכולוגיה אבנורמלית	306.2203
נ' 4	פסיכולוגיה של האישיות	306.2511
נ' 2	עבודה חינוכית עם ילדים בעלי הפרעות קשב,	306.2514
	ריכוז והיפראקטיביות	
נ' 4	מבוא לשיטות טיפוליות	306.2545
נ' 2	התפתחות האגו ותפקודיו הרגשיים והשכליים	306.2561

בחירה

	המתבגר: התהוות של זהות אינדיווידואלית ובעיות הגיל	306.2504
נ' 4	(לא יינתן בתשס"ו)	
נ' 2	שילוב הילד החריג בכיתה הרגילה	306.2512
נ' 4	היבטים נורופסיכולוגיים של למידה	306.2513
נ' 2	לקויות התפתחותיות	306.2533
נ' 4	מבוא לשפה	306.2534
נ' 2	תכנון לימודים בחינוך המיוחד	306.2562
נ' 2	מקומו של הטיפול באומנות בחינוך מיוחד	306.2563

התמחות ד' – ליקויי למידה

		חובה
נ' 4	היבטים נורופסיכולוגיים של למידה	306.2513
	עבודה חינוכית עם ילדים בעלי הפרעות קשב, ריכוז	306.2514
נ' 2	והיפראקטיביות	
נ' 2	ליקויי למידה	306.2517
נ' 4	ליקויי קריאה: היבטים נורופסיכולוגיים והתפתחותיים	306.2527

בחירה		
נ' 4	פסיכולוגיה של האישיות	306.2511
נ' 2	שילוב הילד החריג בכיתה הרגילה	306.2512
נ' 2	לקויות התפתחותיות	306.2533
נ' 4	מבוא לשפה	306.2534
נ' 2	מבחנים דיאגנוסטיים	306.2553
נ' 2	התפתחות האגו ותפקודיו הרגשיים והשכליים	306.2561

התמחות ה' – לקויות תקשורת

חובה		
נ' 2	אוטיזם (לא יינתן בתשס"ו)	306.2503
נ' 4	היבטים נורופסיכולוגיים של למידה	306.2513
נ' 2	לקויות התפתחותיות	306.2533
נ' 4	מבוא לשפה	306.2534

בחירה		
נ' 2	פיגור שכלי	306.2502
נ' 4	פסיכולוגיה של האישיות	306.2511
נ' 2	שילוב הילד החריג בכיתה הרגילה	306.2512
נ' 2	ללמוד עם חוש חסר	306.2531
נ' 4	מבוא לשיטות טיפוליות	306.2545
נ' 2	מבחנים דיאגנוסטיים	306.2553
נ' 2	התפתחות האגו ותפקודיו הרגשיים והשכליים	306.2561
נ' 2	תכנון לימודים בחינוך המיוחד	306.2562
נ' 2	מקומו של הטיפול באמנות בחינוך המיוחד	306.2563

סמינריונים שנים ב' ו'ג'

על התלמיד לבחור שני סמינריונים, אחד בשנה ב' ואחד בשנה ג' מתוך הרשימה דלהלן, (לפחות סמינריון אחד חובה בחינוך מיוחד על פי ההתמחות) ואחד ממגמה אחרת:

נ' 6	דו לשוניות (התמחות ד', ה')	306.3100
נ' 6	המשפחה והילד החריג (התמחות ב', ג') (לא יינתן בתשס"ו)	306.3508
נ' 6	התפתחות והפרעות שפה באוכלוסיות מיוחדות (התמחות א', ה')	306.3511
נ' 0	ליקויי למידה של מתבגרים א' (התמחות ד')	306.3516
נ' 6	ליקויי למידה של מתבגרים ב' (התמחות ד')	306.3517
נ' 6	חינוך והכנה לחיים של המבוגר (התמחות ב')	306.3518
נ' 6	אינטליגנציה רגשית בכיתה (התמחות ג')	306.3519
נ' 6	הפרעות אישיות וביבליותרפיה (התמחות ג')	306.3521
נ' 0	עבודה ויישום תכניות התערבות ב"גן הילד" א' (התמחות ב', ג')	306.3522
נ' 6	יחסי הורים-ילדים במשפחה המשתנה (כל ההתמחויות)	306.3523
נ' 6	עבודה ויישום תכניות התערבות ב"גן הילד" ב' (התמחות ב', ג')	306.3524

מגמה לניהול ופיתוח מערכות חינוך

ראש המגמה: ד"ר פרימה אלבז-לוביש

מטרת הלימודים במגמה היא לימוד מעמיק ביסודות המחקריים, העיוניים והיישומיים של ניהול ופיתוח מערכות חינוך. במסגרת הלימודים במגמה יכול כל תלמיד להרכיב תכנית לימודים עצמאית המשלבת מבחר מתוך הנושאים הבאים:

- א. ארגון וניהול מערכות חינוך
- ב. פיתוח תכניות לימודים ופדגוגיה
- ג. עיצוב סביבות למידה

תנאי קבלה

ציון 75 לפחות בממוצע של הקורסים הנלמדים בשנה א'.

קורס חובה שנה ב'

2 נ'	שיטות מחקר איכותניות	306.2400
------	----------------------	----------

קורסי חובה לשנים ב' ו-ג

4 נ'	התנהגות ארגונית	306.2389
2 נ'	פיתוח תכניות לימודים (למי שהתחיל לימודיו בתשס"ו)	306.2453
4 נ'	מערכת החינוך במבט וירטואלי (לא יינתן בתשס"ו)	306.2408

קורסי בחירה לשנים ב' ו-ג'

4 נ'	תהליכי גיבוש צוות	306.2319
2 נ'	מערכת החינוך בישראל	306.2326
	התמודדות מערכתית ופרטנית בהשמנת יתר והשלכותיה	306.2414
4 נ'	(לא יינתן בתשס"ו)	
4 נ'	חינוך גופני ובריאות בטווח החיים (לא יינתן בתשס"ו)	306.2431
4 נ'	חינוך לערכים: היבטים קוגניטיביים, פמיניסטיים,	306.2443
2 נ'	ביקורתיים וקהלתיים	
2 נ'	פיתוח תכניות לימודים	306.2453
4 נ'	אתגרים בלמידה מתוקשבת	306.2456
2 נ'	סוגיות המיגדר בחינוך	306.2483

סמינריונים בשנים ב' ו-ג'

על התלמיד ללמוד שני סמינריונים, לפחות אחד במגמה לניהול ופיתוח מערכות חינוך ואחד ממגמה אחרת, אחד בשנה ב' ואחד בשנה ג' מתוך הרשימה דלהלן:

6 נ'	תהליכי קבלת החלטות (לא יינתן בתשס"ו)	306.3129
0 נ'	עמדות בחינוך א'	306.3137

6 נ'	עמדות בחינוך ב'	306.3138
6 נ'	אקולוגיה של הידע: סמינריון מחקר	306.3315
6 נ'	מנהיגות וחינוך במערכות החינוך	306.3330
6 נ'	חינוך לבריאות הפרט והקהילה (לא יינתן בתשס"ו)	306.3411
0 נ'	היבטים אמנותיים-יצירתיים בתכניות לימודים א'	306.3419
6 נ'	היבטים אמנותיים-יצירתיים בתכניות לימודים ב'	306.3420
6 נ'	חקר היבטים חברתיים במערכות חינוך	306.3437

לתשומת לב: הקורסים "מערכת החינוך בישראל" (מס' קורס 306.2326) ו-"התנהגות ארגונית" (מס' קורס 306.2389) משמשים כקורסי השלמה לתואר שני במגמה לניהול מערכות חינוך.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר ועדת מ"א: פרופ' אביגדור קלינגמן

מזכירות ועדת מ"א החוגית — גב' רויטל ודאי טל': 04-8249297
 פקס: 04-8249375, חדר 433, בניין הפקולטה לחינוך
 דואר אלקטרוני: rvadai@univ.haifa.ac.il
 שעות קבלה בימים א'-ה', בין השעות: 13:00-11:00

מטרות ומבנה

מטרת הלימודים לתואר שני בחוג לחינוך היא הרחבת והעמקת הידע העיוני, המחקרי והמעשי בתחומי החינוך. הלימודים מתנהלים במסלולים הבאים: מסלול מחקרי (מסלול א' – כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית) ומסלול עיוני/יישומי (מסלול ב' – ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית), מסלול אישי (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית), מסלול מואץ למ"א, מסלול לימודי תואר שני ושלישי משולבים.

מידע כללי

בחוג לחינוך קיימות המגמות הבאות:

- א. המגמה לייעוץ חינוכי
- ב. המגמה לחינוך מיוחד
- ג. המגמה לטיפול באמנויות - ביבליותרפיה
- ד. המגמה לחינוך והתפתחות האדם
- ה. המגמה לחינוך, חברה ותרבות
- ו. המגמה לפיתוח מערכות חינוך

- ז. המגמה לטכנולוגיות בחינוך
- ח. המגמה לניהול מערכות חינוך
- ט. המגמה למתמטיקה וחינוך
- י. המגמה לחינוך גופני

הערה: במסגרת המגמות השונות ישנן מספר התמחויות. התמחות כוללת מקבץ של מספר קורסים (4 לפחות) הנוגעים לנושא מרכזי ומאפשרים לתלמיד להתמקד בנושא בצורה מובנית. שם ההתמחות אינו מצוין בתעודת המוסמך אלא בספח התמחות בצמוד לאישור הזכאות לתואר.

תנאי קבלה

(למגמות שונות תנאי קבלה נוספים כמפורט בהמשך)

- א. 1. תואר ב"א בשני חוגים שאחד מהם חינוך (ציון מינימלי מפורט בסעיף תנאי הקבלה של כל מגמה).
  2. ידונו גם מועמדים בעלי תואר ראשון שאינו בחינוך. תלמידים אלו ידרשו להשלים קורסים נוספים מעבר לתכניות השלמה של המגמות.
  3. תלמידים שמסיימים את לימודיהם לתואר בוגר בשנה"ל הנוכחית, יצרפו גיליון ציונים וממוצע (סופי או זמני) וכן אישור לגבי יתרת חובותיהם לב"א.
  4. בעלי תואר ב"א ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית יידרשו לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.
- ב. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה החוגי באנגלית.

הערות:

במגמות החוג לחינוך מספר המקומות מוגבל ולכן יתכן שנקודות החתך לקבלה בפועל תהיינה גבוהות מן המפורט בתנאי הקבלה של כל מגמה. אין כל התחייבות לקבל את המועמד/ת למגמה והמסלול שביקש, גם אם נתמלאו תנאי המינימום הנדרשים.

לימודי השלמה במסגרת לימודי התואר

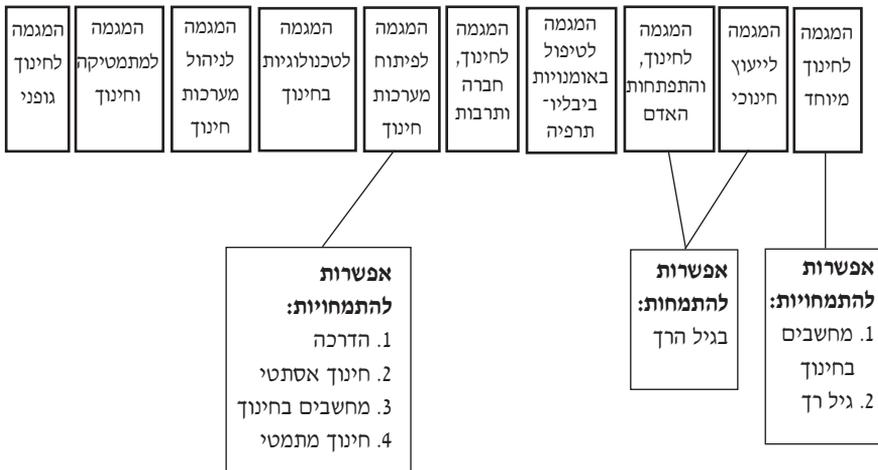
1. לבעלי תואר ראשון בחינוך שסיימו מסלולים שאינם במגמה המבוקשת, או לתלמידים שאינם בעלי תואר ב"א בחינוך יקבעו לימודי השלמה כלליים שונים וכן לימודי השלמה לפי תכניות ההשלמה של המגמות. את לימודי השלמה עליהם לסיים במהלך שנה א' ללימודיהם. פטור מלימודי השלמה יינתן רק על בסיס מסמכים רלוונטיים ממוסד אקדמי מוכר. המסמכים הנדרשים (לכל קורס בנפרד) יכללו: סילבוס, ציון משוקלל (80 לפחות), היקף הקורס, נקודות זכאות, שם ותואר המרצה. יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד לאחר תום השבוע הראשון ללימודים. לא ידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.
2. על מנת לקבל אישור מעבר למעמד של תלמיד "מן המניין" והרשמה לשנה הבאה יש לסיים את לימודי ההשלמה בשנת הלימודים הראשונה (בציון 80-85, על פי הדרישות הספציפיות של המגמה).

3. תלמידים שלא למדו סטטיסטיקה ושיטות מחקר, או שלמדו קורסים אלו לפני יותר מ- 5 שנים, יחוייבו בשנת לימודיהם הראשונה לתואר מ"א בשני קורסי השלמה כדלהלן:
 306.2600 שיטות מחקר.
 306.2611 השלמות בסטטיסטיקה תיאורית והסקתית.
4. במידה והיקף ההשלמות הינו עד 16 שש"ס (בדרך כלל 4 קורסים), ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א. במידה והיקף לימודי ההשלמה גדול יותר – המועמד יוכל בהצלחה הועדה החוגית לתואר שני להירשם ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני בתנאי שממוצע ציוניו לתואר בוגר הוא 76 לפחות בכל חוג.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

סעיף 8.13 בתקנון לימודי תואר שני בשנתון זה או באתר האינטרנט.

החוג לחינוך – מגמות הלימוד לתואר שני

מסלולי לימוד בחוג לחינוך

במסגרת התואר השני בחוג לחינוך קיימים המסלולים הבאים: מסלול א', מסלול ב', לימודים במבנה מיוחד, מסלול אישי, מסלול מואץ למ"א.

מסלול א'

מסלול זה כולל לימוד של קורסים שונים והגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). במסגרת מסלול זה נלמדים בדרך כלל 32-36 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס) למעט במגמה לייעוץ חינוכי, בה משך הלימודים חמישה סמסטרים בהיקף של 48 שש"ס (שהן שקולות

החוג לחינוך

ל-8 עד 9 קורסים בני 4 שעות שבועיות בסמסטר כל אחד). בחלק מן המגמות מתקיימות בנוסף סדנאות והתנסויות בעבודה מעשית. המסיימים במסלול א' יכולים בהיתן תנאים מסוימים (למשל: רמה גבוהה של ציונים) להמשיך לתואר שלישי.

רישום למסלול א' אינו מבטיח הישגות בו שכן על התלמיד לעמוד בתנאים נוספים: ציון של 80 לפחות בקורסי המתודולוגיה והסטטיסטיקה החוגי, ציון 80 לפחות בשיעורי החובה של המגמה, ציון של 85 לפחות בעבודה סמינריונית והתקשרות עם מנחה מתוך מרצי החוג שמורשה להנחות עבודות גמר מחקרית. את טופס ההתקשרות יש להגיש למוזכרות החוג בשבוע הראשון של תחילת הסמסטר השלישי ללימודים. רישום למסלול א' אינו מבטיח מנחה לכל תלמיד או בכל נושא שהתלמיד מעוניין בו.

מסלול ב'

מסלול זה כולל לימוד של קורסים שונים ובחינה מסכמת או עבודה מסכמת או פרויקט מסכם. במסגרת מסלול זה נלמדים בדרך כלל 44-48 ש"ס, למעט במגמה לייעוץ חינוכי בה משך הלימודים חמישה סמסטרים בהיקף של 56 ש"ס (השקולות ל-11 עד 12 קורסים, כל אחד 4 ש"ס). בחלק מן המגמות מתקיימות בנוסף סדנאות והתנסויות בעבודה מעשית. המסיימים מסלול ב' אינם יכולים להמשיך ללימודי התואר השלישי.

לימודים במבנה מיוחד

מסלול אישי (מסלול עם כתיבת תיזה בלבד):

מטרתו של המסלול היא לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות שאיננו בהכרח מוגבל לתכנית לימודים של מגמה מסוימת בחוג. במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' (32-36 ש"ס) ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תכנית הלימודים תיבנה על ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל את אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני של החוג לחינוך והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר למנחה מטעם החוג שינחה וילווה תכנית אישית זו.

תנאי הקבלה למסלול זה: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון, ציון עובר בבחינה באנגלית והסכמת מנחה/מלווה להנחות את התלמיד. בתעודת המוסמך תצוין התמחותו הספציפית של התלמיד בתכנית לימודיו. פרטים נוספים בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה.

לימודים בין-חוגיים במסלול אישי בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה

בשיתוף בי"ס להיסטוריה (במסגרת החוגים ההיסטוריים)

תנאי קבלה

המועמד יוכל להירשם לחוג לחינוך או לחוג להיסטוריה בתנאי שיעמוד בתנאי הקבלה של מסלול אישי באותו חוג.

מבנה הלימודים

א. במידת הצורך התלמיד יחויב בלימודי השלמות. בחוגים ההיסטוריים חייבים ללמוד שפה זרה ברמת מתקדמים.

- ב. תלמיד החוג לחינוך ילמד קורסים בנושא השואה בהיקף של 12 שש"ס, לפחות, באחד החוגים ההיסטוריים. תלמידי החוגים ההיסטוריים ילמדו קורסים בהיקף של 12 שש"ס, לפחות, בחוג לחינוך.
- ג. לפחות 70% מקורסי הלימוד יהיו בדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים יכולים להיות בדרג 3 לפחות.
- ד. התלמיד יחויב בקורס מתודולוגי בתאום עם מנחה עבודת התיזה (בחוג לחינוך או באחד החוגים ההיסטוריים).
- ה. הסטודנטים יחויבו בקורס מבואי אינטרדיסציפלינרי מיוחד לתוכנית זו.
- פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות ועדת המ"א החוגית.**

מסלול מואץ למ"א (מסלול עם כתיבת תיזה בלבד)

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מקרב התלמידים המצטיינים בחוג לחינוך המבקשים להתחיל כבר בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון את לימודי התואר השני. מועמדים שהם תלמידי שנה שניה בחינוך שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומעוניינים ללמוד במסלול זה ייפנו למרצות ועדת מ"א עד תאריך 2.4.06 ויזומו לראיון אישי לקבלה לתוכנית זו. תוכנית הלימודים תקבע על-ידי המגמה, בתאום עם יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים על תוכנית זו נמצאת בנוהלי הרשות ללימודים מתקדמים ובמזכירות ועדת מ"א. משך הלימודים במסלול זה לתואר ראשון ושני יחד הוא ארבע שנים. במסגרתם יש להגיש את עבודת התיזה.

מהלך הלימודים

על התלמידים במסלול א', מסלול ב' ומסלול אישי לסיים את כל חובותיהם במשך שנתיים, למעט במגמה ליעוץ חינוכי בה נמשכים הלימודים שנתיים וחצי. תלמידי מסלול א' ומסלול אישי יוכלו להירשם לשנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט.

לוח זמנים זה הוא מחייב ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה מבחינת שאר האילוצים שלהם. יש לחדש את הרישום ללימודים כל שנה, גם בזמן כתיבת עבודת הגמר.

לתשומת לב התלמידים

תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון בשנת הלימודים בה התחילו הסטודנטים את לימודיהם. עם זאת, ייתכנו שינויים במבנה תכנית הלימודים. אם במהלך הלימודים אושר מעבר למסלול אחר או למגמה שונה, החובות החלים על התלמיד הם בהתאם לשנתון של השנה בה אושר המעבר.

קורסים שנתיים

החל משנה"ל תשס"ו פוצלו הקורסים השנתיים לשני חלקים, אחד בכל סמסטר. לכן, כל הקורסים הניתנים בשני חלקים (חלק א' וחלק ב') הינם למעשה קורס אחד שנתי, שהציון

הסופי בו יינתן בסוף שנה"ל (על הסטודנט להירשם לכל חלק בנפרד; אין אפשרות לקחת חלק אחד בלבד).

לימודים מתודולוגיים חוגיים

כל תלמידי המ"א בחוג לחינוך חייבים להשתתף בקורס "מחקר בחינוך" עפ"י הפירוט הרצ"ב. בנוסף לכך תלמידים יכולים לבחור קורסים מתודולוגיים נוספים מתוך טבלה זו בהתאם לדרישות המגמה בה הם לומדים:

מספר הקורס	שם הקורס	קורסי חובה מתודולוגיים
306.4620	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	2 שש"ס
306.4621	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	1 שש"ס
306.4625	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק א'	0 שש"ס
306.4626	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק ב'	2 שש"ס
306.4635	מחקר בחינוך: שיטות איכותניות	2 שש"ס
306.4636	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות איכותניות	1 שש"ס
קורסי בחירה מתודולוגיים		
306.4600	להיות שם: עבודת שדה – עקרונות ופרקטיקה	4 שש"ס
306.4607	שיטות מחקר כמותיות מתקדמות	4 שש"ס
306.4811	חקר למידה בגישה דיסקורסיבית	4 שש"ס
306.5601	מודלים מתקדמים במחקר כמותי: משוואות מבוניות וניתוח רב-רמות	4 שש"ס
306.5617	מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח (לתלמידי מסלול עם תיזה)	4 שש"ס
306.5618	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכתבי תיזות – חלק א'	0 שש"ס
306.5620	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכתבי תיזות – חלק ב'	4 שש"ס
306.4498	מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי (לא יינתן בתשס"ו)	4 שש"ס
306.4630	מדידה והערכה (קורס מתקדם) (לא יינתן בתשס"ו)	4 שש"ס

הגשת עבודות:

- התלמידים במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א חייבים להגיש 2 עבודות סמינריוניות במגמה.
- התלמידים במסלול ב' חייבים להגיש 3 עבודות סמינריוניות, מהן 2 לפחות במסגרת המגמה. דרישות נוספות מפורטות בחלק של כל מגמה בהמשך.
- אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.
- אין להגיש עבודה משותפת אלא במקרים מיוחדים ולאחר קבלת אישור מיוחד מוועדת המ"א.

- השתתפות בסמינריון לשם הגשת רפרט בלבד מותנית באישור המרצה.
- המועד האחרון האפשרי להגשת עבודה סמינריונית בקורס שנלמד בסמסטר א' הוא 10 ביוני של אותה שנה, בקורס שנתי או קורס שנלמד בסמסטר ב' המועד האחרון הוא תום השבוע הראשון של שנת הלימודים העוקבת.
- לפני הגשת העבודה על התלמיד לדאוג לרישום תאריך הגשת העבודה ופרטיה במזכירות אליה הוא שייך ולחתום על טופס.
- על התלמיד לוודא שעותק מהעבודה הסמינריונית שהוגשה יישאר בידיו.
- ניתן להגיש עבודה סמינריונית אך ורק בקורס שמוגדר סמינריון.

נוהל כתיבת עבודת גמר מחקרית במסלול א':

על הסטודנט להתקשר עם מנחה לעבודת הגמר עד תום השנה הראשונה ללימודיו ולהגיש טופס התקשרות עם מנחה למזכירות המ"א לכל המאוחר עד השבוע השני לתחילת שנת הלימודים השנייה.

את ההצעה הסופית לעבודת הגמר המחקרית יש להגיש לכל המאוחר עד תום הסמסטר השלישי ללימודים (כולל חופשת סמסטר) למזכירות ועדת מ"א. עבודה תונחה על-ידי אחד ממרצי החוג לחינוך המורשים להנחות עבודות גמר (תיזה). רשימת המרצים המורשים להנחות נמצאת במזכירות המ"א. באישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים ניתן לצרף מנחה שני, מתוך החוג לחינוך או מחוצה לו במגבלות מסויימות. את עבודת הגמר המחקרית יש לסיים לכל המאוחר תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודי המ"א, אלא אם כן אושרה לתלמיד הארכה. הנחיות להגשת הצעת מחקר ונהלים להגשת עבודת הגמר המחקרית ניתן לקבל במזכירות ועדת המ"א החוגית.

נוהל בחינה מסכמת או פרויקט גמר במסלול ב':

רשאים להבחן בבחינה המסכמת אך ורק תלמידים שהשלימו את כל חובות השמייעה כולל הגשת כל העבודות. הבחינה תתקיים בחודש נובמבר הראשון, לאחר סיום כל החובות לתואר. לגבי כל מגמה בנפרד ישנם נהלים והנחיות לבחינה המסכמת או לפרוייקט הגמר, אותם ניתן לקבל במזכירות של כל מגמה.

שקול הציון סופי

הציון הסופי במסלול א' או מסלול אישי או מסלול מואץ למ"א מורכב כלהלן:

40%	עבודת גמר מחקרית + בחינת גמר בע"פ על העבודה
30%	עבודות סמינריוניות
30%	שאר הקורסים
100%	סה"כ

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

30%	בחינה מסכמת או פרויקט גמר
30%	עבודות סמינריוניות
40%	שאר הקורסים
100%	סה"כ

המגמה לייעוץ חינוכי

ראש המגמה: ד"ר מירי שרף

מרכזת המגמה: גב' דליה אורון, טל': 04-8249150

פקס: 04-8249353, חדר 437 בניין חינוך

דואר אלקטרוני: doron@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11.00-13.00

כתובת אתר המגמה: <http://consult.haifa.ac.il>

מטרת המגמה לייעוץ היא להעמיק את הבסיס התיאורטי שנרכש בלימודי התואר הראשון בנושאי הייעוץ החינוכי והפסיכולוגי-התפתחותי. הדגש הוא על העמקת היסודות העיוניים של הייעוץ, הרחבה באוריינטציה המערכתית בגישות קבוצתיות ופרטניות, הבנה של סוגיות במחקר היישומי, העמקה בתחומי התמחות ספציפיים, הכנה לתפקידי ריכוז והנחייה, והתייחסות הערכתית וביקורתית לעבודת הייעוץ. המגמה מיועדת לתלמידים המבקשים לעסוק בסיוע לתלמידים עם קשיי הסתגלות, מצבי משבר/לחץ ובעיות שונות בתהליך הצמיחה האישית, בעיקר במסגרת הבית-ספרית.

משך זמן הלימודים לתואר שני במגמה לייעוץ הוא 5 סמסטרים (שנתיים וחצי). במגמה שני מסלולים, מסלול א' עם דגש מחקרי ומסלול ב' עם דגש יישומי.

במסלול הלימודים עם דגש מחקרי (הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית), התלמיד יכון בנוסף גם לקורסים המדגישים במיוחד את טיפוח יכולתו המחקרית בתחום הייעוץ. במסגרת זו יכיר כלי מחקר ושיטות מחקר תוך הדגשת ההשלכות וההשתמעויות שלהם לייעוץ. היקף הלימודים במסגרת מסלול זה 48 ש"ס.

המסלול עם דגש יישומי (ללא עבודת גמר מחקרית) כולל כתיבת עבודה מסכמת (פרוייקט). הפרוייקט כולל ביצוע תכנית התערבות ייעוצית בשדה והערכתה. היקף הלימודים במסגרת מסלול זה הוא 56 ש"ס.

בתכנית המלאה (כולל לימודי מבוא במסגרת התואר הראשון) קורסים בתחומים הבאים: ייעוץ פרטני, ייעוץ הורים, ייעוץ קבוצתי, ייעוץ בפיתוח קריירה לימודית-מקצועית, ייעוץ למערכת.

במסגרת מגמה זו ניתן ללמוד בהתמחות הגיל הרך.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

- א. תואר ב"א בייעוץ חינוכי*.
  - ב. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד בתואר הראשון.
  - ג. ראיון אישי ו/או קבוצתי אליו יוזמנו חלק מהמועמדים.
  - ד. שתי המלצות, אחת על הכישורים האקדמיים ואחת על הכישורים המקצועיים והאישיים.
  - ה. טופס קורות חיים.
- בוגרי המגמה לייעוץ באוניברסיטת חיפה יתקבלו על ידי ועדת קבלה על בסיס תנאים אלו ובנוסף חוות דעת המורים במגמה.

* מועמדים שסיימו תואר ראשון בחוג אחר או במגמה אחרת בחינוך, יהיו רשאים להגיש את מועמדותם אך יהיו חייבים בתכנית השלמות אישית בשנה א'. פטור מלימודי השלמה

ייתנו כנגד מסמכים (תעודות וסילבוסים) המעידים על עמידה בקורסים זהים בציון הנדרש.

יש להמציא מסמכים אלו במועד הרישום. במידה והיקף ההשלמות הינו עד 4 קורסים, ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א. במידה והיקף לימודי ההשלמה גבוה יותר – המועמד יוכל בהמלצת הועדה החוגית לתואר שני להירשם ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני.

בשל מספר המקומות המוגבל יבחרו המועמדים המתאימים ביותר.

לימודי השלמה

4 שש"ס	מבוא לראיון ייעוצי (שיעור ותרגיל)	306.2200
2 שש"ס	פסיכולוגיה אבנורמלית	306.2203
4 שש"ס	תיאוריות בייעוץ	306.2219
2 שש"ס	התפתחות רגשית-חברתית בילדות	306.2244
2 שש"ס	התפתחות רגשית-חברתית בהתבגרות	306.2245
4 שש"ס	הנחיית קבוצות	306.2265
2 שש"ס	ליקויי למידה	306.2517
2 שש"ס	מבחנים דיאגנוסטיים	306.2553

בחופשת הקיץ של שנה"ל תשס"ה יפתחו קורסי השלמה, פתיחת הקורסים מותנית במספר הנרשמים.

תנאי מעבר מתכנית ההשלמה ללימודי ייעוץ בתואר שני וכן תנאי לסיום הלימודים במגמה הם:

א. ציון 85 לפחות בכל אחד מהקורסים בתכנית ההשלמה.

ב. עמידה בדרישות ההכשרה המקצועית (על סמך חוות-דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו של התלמיד במגמה).

רישיון עיסוק בייעוץ בבתי הספר מוענק ע"י משרד החינוך, לבעלי תואר שני בייעוץ ותעודת הוראה. תלמידים המעוניינים ברישיון ייעוץ על מנת להתקבל לעבודה כיועצים במערכת החינוך, חייבים בנוסף בלימודי תעודת הוראה. תעודת הוראה ניתן ללמוד במסגרת החוג להוראה בפקולטה לחינוך (במהלך לימודי התואר או אחריו). תלמידי ייעוץ המעוניינים בכך יכולים ללמוד לתעודת הוראה בפסיכולוגיה או בחינוך מיוחד.

כל תלמיד במגמה חייב לפנות יום אחד בשבוע לצורך עבודה מעשית בבית-ספר (בנוסף לשיעור בכיתה) במשך שנתיים.

התמחות בגיל הרך

(בשיתוף עם המגמה לחינוך והתפתחות האדם והמגמה לחינוך מיוחד)

ראש ההתמחות: ד"ר מירי שרף

הקבלה להתמחות מותנית באישור בכתב מראש ההתמחות (ללא רישום להתמחות ואישור ראש ההתמחות, לא יכול הסטודנט לקבל אישור [ספח] לגבי ההתמחות, עם תום לימודיו). ההתמחות בגיל הרך כוללת מקבץ קורסים עם הדגשים תיאורטיים, מחקרניים ויישומיים שנועדו להרחיב ולהעמיק ידע בנושאים התפתחותיים בינקות ובילדות המוקדמת.

כל תלמיד המתקבל להתמחות חייב לעמוד בדרישות המגמה לייעוץ. לימודי ההתמחות

עצמם כוללים 4 קורסים, מהם קורס חובה בשנה א' המהווה תנאי קדם לשיעורי ההתמחות. חובה להגיש לפחות עבודה סמינריונית אחת מתוך הסמינריונים שבמסגרת ההתמחות. 2 מתוך 4 קורסי ההתמחות ילמדו מעבר למכסת השיעורים הנדרשים במסלול הרגיל שאיננו כולל את ההתמחות.

לימודי המגמה

מסלול א'	מסלול ב'	
מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים	שנה א' חובה
מחקר בחינוך: שיטות איכותניות + תרגיל	פרקטיקום א'	
פרקטיקום א'	פרקטיקום א'	
ריאיון למתקדמים (שיעור והדרכה)	ריאיון למתקדמים (שיעור והדרכה)	
*פיתוח אירגוני ותהליכי ייעוץ במערכת החינוך	*פיתוח אירגוני ותהליכי ייעוץ במערכת החינוך	
** סוגיות במחקר בתחומי הייעוץ		
שנה א' בחירה	1 קורס בחירה במגמה	2 קורסי בחירה במגמה
1 סדנה (לא לשקלול)	1 סדנה (לא לשקלול)	
שנה ב' חובה	פרקטיקום ב'	פרקטיקום ב'
סוגיות במחקר בתחומי הייעוץ	הנחיית פרויקט	
*** ייעוץ קצר מועד	*** ייעוץ קצר מועד	
הנחיית קבוצות	הנחיית קבוצות	
קריירה מקצועית – סדנה	קריירה מקצועית – סדנה	
שנה ב' בחירה	1 קורס בחירה במגמה	2 קורסי בחירה במגמה
שנה ג' חובה סמסטר א'	פרקטיקום ג': הדרכה אינטגרטיבית	פרקטיקום ג': הדרכה אינטגרטיבית
סה"ב שש"ס 48 שש"ס	56 שש"ס	

* ניתן ללמוד את קורס החובה פיתוח אירגוני ותהליכי ייעוץ במערכת החינוך בשנה א' או בשנה ב'
 ** תלמיד במסלול א' שהחל לימודיו בשנה"ל תשס"ו מחוייב ללמוד סוגיות במחקר בתחומי ייעוץ בשנה א'.
 *** תלמיד שלמד ייעוץ קצר מועד בשנה"ל תשס"ה יירשם לקורס בחירה נוסף.

רשימת שיעורי חובה

שנה א'

עבודה מעשית 0 שש"ס	פרקטיקום א' – חלק א'	306.4203
(2 שש"ס לשקלול)	פרקטיקום א' – חלק ב'	306.4206
עבודה מעשית 4 שש"ס	(קורס המשך ל-4203)	
שיעור 0 שש"ס	ריאיון למתקדמים – חלק א'	306.4242
שיעור 4 שש"ס	ריאיון למתקדמים – חלק ב'	306.4253
	פיתוח אירגוני ותהליכי ייעוץ	306.4215
סמינריון 4 שש"ס	במערכת החינוך	
	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות	306.4620
שיעור 2 שש"ס	וסטטיסטיקה	
	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות	306.4621
תרגיל 1 שש"ס	כמותיות וסטטיסטיקה	
	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים –	306.4625
שיעור 0 שש"ס	חלק א'	
	מחקר בחינוך: שיטות איכותניות –	306.4635
שיעור 2 שש"ס	חלק ב'	
	תרגיל במחקר בחינוך:	306.4636
תרגיל 1 שש"ס	שיטות איכותניות	
	סוגיות במחקר בתחומי הייעוץ	306.4232
שיעור 4 שש"ס	(למסלול א' בלבד)	

שנה ב'

עבודה מעשית 0 שש"ס	פרקטיקום ב' – חלק א'	306.4205
(2 שש"ס לשקלול)	פרקטיקום ב' – חלק ב'	306.4207
עבודה מעשית 4 שש"ס	(קורס המשך ל-4205)	
שיעור 0 שש"ס	ייעוץ קצר מועד – חלק א'	306.4233
שיעור 4 שש"ס	ייעוץ קצר מועד – חלק ב'	306.4243
סמינריון 4 שש"ס	הנחיית קבוצות	306.4209
סדנה 2 שש"ס	קרירה מקצועית	306.4204
	סוגיות במחקר בתחומי הייעוץ	306.4232
שיעור 4 שש"ס	(למסלול א' בלבד)	
	הנחיית פרויקט – חלק א'	306.4297
שיעור 0 שש"ס	(למסלול ב' בלבד)	
	הנחיית פרויקט – חלק ב'	306.4298
שיעור 4 שש"ס	(למסלול ב' בלבד)	

שנה ג' (סמסטר א' בלבד)

306.4241 פרטיקום ג':

שיעור והדרכה 6 שש"ס

הדרכה אינטגרטיבית

במסגרת **פרקטיקום (א' ב')** יקדיש כל תלמיד יום בשבוע, (שש שעות לפחות, החל משעות הבוקר) לצורך תצפיות ועבודה מעשית בבית-הספר. העבודה המעשית חופפת את כל שנת הלימודים של בית-הספר אליו מוצמד התלמיד וכוללת השתתפות חלקית בישיבות בית-הספר אחר הצהריים ו/או בערב.

פרקטיקום ג' כולל שיעור וליווי של הדרכה ויתבסס על עבודתם של הסטודנטים בשדה.

תלמידי מסלול א' חייבים בכתיבת עבודת גמר מחקרית לסיום התואר.

תלמידי מסלול ב' חייבים בהגשת פרויקט מסכם לסיום התואר.

קורסי בחירה במסגרת המגמה

4 שש"ס	סמינריון	חרדה ומצבי לחץ	306.4251
4 שש"ס	סמינריון	התמודדות עם אלימות (לא יינתן בתשס"ו)	306.4252
		מחקר בתהליכי שנוי ביעוץ ובפסיכותרפיה	306.4201
4 שש"ס	סמינריון	(לא יינתן בתשס"ו)	
		אינטילגנציה ואינטילגנציה רגשית:	306.5616
4 שש"ס	סמינריון	תיאוריה, מחקר ויישום (לא יינתן בתשס"ו)	
4 שש"ס	סמינריון	פיתוח אירגוני ותהליכי ייעוץ במערכת החינוך	306.4215
0 שש"ס	שיעור	יישומים ייעוצים בעזרת האינטרנט – חלק א'	306.4234
4 שש"ס	שיעור	יישומים ייעוצים בעזרת האינטרנט – חלק ב'	306.4250
4 שש"ס	סמינריון	הקריירה ההורית	306.4277
4 שש"ס	סמינריון	יחסים עם חברים ועם קבוצת השווים בילדות ובהתבגרות (לא יינתן בתשס"ו)	306.4276
4 שש"ס	שיעור	ייעוץ פילוסופי	306.4240
4 שש"ס	סמינריון	חשיבה בקורתית ביעוץ (לא ינתן בתשס"ו)	306.4228
		הבנה דינמית של תהליכים נפשיים וטיפוליים:	306.4235
0 שש"ס	סמינריון	ניתוח מקרה – חלק א'	
		הבנה דינמית של תהליכים נפשיים וטיפוליים	306.4231
4 שש"ס	סמינריון	ניתוח מקרה – חלק ב'	
		זיכרון השואה: היבטים פסיכולוגיים	306.4236
4 שש"ס	סמינריון	(לא ינתן בתשס"ו)	
		קונסולטציה: תהליכי היוועצות בצוות רב-מקצועי	306.4244
4 שש"ס	סמינריון	במערכת החינוך (לא יינתן בתשס"ו)	
4 שש"ס	שיעור	הערכה חינוכית: גישות ושיטות	306.4245
0 שש"ס	שיעור	משפחת בית-הספר ומשפחת התלמיד – חלק א'	306.4270
4 שש"ס	שיעור	משפחת בית-הספר ומשפחת התלמיד – חלק ב'	306.4271

קורס בחירה אחד בלבד ניתן לקחת מתוך רשימת הקורסים הבאה:

4 שש"ס	שיעור	התפתחות ולמידה בגיל הרך*	306.4101
4 שש"ס	סמינריון	חינוך בחברה רב תרבותית	306.4108
0 שש"ס	סמינריון	חינוכיים – חלק א'	306.4114
4 שש"ס	סמינריון	חינוכיים – חלק ב'	306.4115
4 שש"ס	סמינריון	אוריינטציות עתיד בהתבגרות ובבגרות	306.4116
4 שש"ס	סמינריון	בעיות התפתחות והסתגלות בגיל הרך	306.4122
4 שש"ס	סמינריון	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך	406.4124
4 שש"ס	סמינריון	הבסיס המוטיבציוני של אכפתיות, אהבה וטיפול	306.4158
0 שש"ס	שיעור	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק א'	406.4489
4 שש"ס	שיעור	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק ב'	406.4485
4 שש"ס	סמינריון	המשפחה הפוסטמודרנית ספרות ומחקר	306.4505
4 שש"ס	סמינריון	המטפל בעבודה טיפולית	306.4598
4 שש"ס	סמינריון	סמינר אינטגרטיבי	306.4129
4 שש"ס	סמינריון	הבנאליות של הרוע (תנאי קדם 306.4138)	306.4157
4 שש"ס	סמינריון	קונפליקטים מוסריים בטווח החיים	306.4138
0 שש"ס	שיעור	פסיכיאטריה – חלק א'	306.4566
4 שש"ס	שיעור	פסיכיאטריה – חלק ב'	306.4567

* הקורס התפתחות ולמידה בגיל הרך 306.4101 משמש תנאי קדם לכל הקורסים של ההתמחות בגיל הרך.

סדנאות (לא לשקלול)

תלמיד ייעוץ חייב סדנת בחירה אחת (לא לשקלול).

2 שש"ס	טיפול בחרדות: סדנה התנסותית	306.4254
2 שש"ס	עבודה ייעוצית עם ילדים בסיכון	306.4256

המגמה לחינוך מיוחד

ראש המגמה: ד"ר אורית חצרוני

מרכזת המגמה: גב' דליה אורון, טל': 04-8249150
פקס: 04-8249353, חדר 437 בניין חינוך
דואר אלקטרוני: doron@univ.haifa.ac.il
שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00
כתובת אתר המגמה: <http://sped.haifa.ac.il>

המטרה המרכזית של לימודי תואר שני במגמה זו היא ליצור תשתית רחבה של ידע, חשיבה ומיומנויות, שיאפשרו לתלמיד למלא תפקידים בכירים בתחומים של מחקר וחינוך של אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים על בסיס לימודי תואר ראשון בחינוך מיוחד (או תכנית השלמות המשמשת כתנאי קדם).
המטרות הספציפיות של המגמה הן:

1. העמקת הידע, הגישה הביקורתית והיכולת המחקרית בתחומי האבחון והטיפול החינוכי באוכלוסיות עם צרכים מיוחדים.
  2. העמקת הידע ובחינה מחקרית של דרכי אבחון והתערבות בקרב אוכלוסיות אלו.
  3. העמקת הבנת האינטגרציה בין התחום הקוגניטיבי, הרגשי, והחברתי.
- במסגרת מגמה זו ניתן ללמוד בהתמחות הגיל הרך או בהתמחות מחשבים בחינוך.**

תנאי קבלה (בנוסף לכללי הקבלה הכלליים)

1. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון.
  2. שתי המלצות לגבי יכולת המועמד מבחינה אקדמית, מקצועית ואישית, שתשלחנה ישירות למזכירות החוג לחינוך.
  3. אישור והמלצה ממקום עבודה בתחום החינוך המיוחד או תחום המקורב לחינוך המיוחד.
  4. טופס קורות חיים.
  5. ראיון אישי או קבוצתי אליו יוזמנו חלק מהמועמדים.
- תלמידים שסיימו ב"א בחינוך מיוחד או בייעוץ באוניברסיטת חיפה פטורים מראיון אישי.

לימודי השלמה

2 שש"ס	מבוא לחינוך מיוחד	306.1501
2 שש"ס	פסיכולוגיה אבנורמלית	306.2203
4 שש"ס	הכרת מסגרות בחינוך המיוחד	306.2510
4 שש"ס	פסיכולוגיה של האישיות	306.2511
4 שש"ס	אספקטים נוירופסיכולוגיים של למידה	306.2513
2 שש"ס	ליקויי למידה	306.2517

2 שש"ס	מבחנים דיאגנוסטיים	306.2553
4 שש"ס	פרקטיקום	306.2507

* ייתכנו קורסים נוספים בהחלטת ראש המגמה.

בקץ של שנה"ל תשס"ה יפתחו קורסי השלמה, פתיחת הקורסים מותנית במספר נרשמים. במידה והיקף ההשלמות הינו 16 שש"ס, ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א. במידה והיקף לימודי ההשלמה גבוה יותר – המועמד יוכל בהמלצת הועדה החוגית לתואר שני להירשם ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני.

התמחויות

התמחות בגיל הרך*

ראש ההתמחות: פרופ' ענת שר

(בשיתוף עם המגמה לחינוך והתפתחות האדם והמגמה לייעוץ חינוכי)

ההתמחות בגיל הרך כוללת מקבץ קורסים עם הדגשים תיאורטיים, מחקריים ויישומיים שנועדו להרחיב ולהעמיק ידע בנושאים התפתחותיים בינקות ובילדות המוקדמת. כל תלמיד המתקבל להתמחות חייב בדרישות המגמה או התכנית שבמסגרתה התקבל ללימודי המ"א. לימודי ההתמחות עצמם כוללים 4 קורסים, מהם קורס חובה בשנה א' המהווה תנאי קדם לשיעורי ההתמחות. תלמיד במסלול א' חייב בשני קורסי התמחות מעבר ל- 36 שש"ס לתואר ונושא לתיזה בתחום ההתמחות. חובה להגיש לפחות עבודה סמינריונית אחת מתוך הסמינריונים שבמסגרת ההתמחות.

התמחות במחשבים בחינוך*

ראש ההתמחות: ד"ר דני בן צבי

הקורסים במסגרת ההתמחות "מחשבים בחינוך" נועדו לקדם את ההבנה בנוגע להיבטים של קשרי הגומלין בין תהליכים חינוכיים ובין טכנולוגיות חדשניות (מחשבים, תקשוב ואינטרנט). ההתמחות מבקשת לעורר סטודנטים לעסוק במחקר ובהוראה של נושאים הקשורים לחינוך וטכנולוגיות חדשניות וכן לעודד אותם למלא תפקיד פעיל בהתמודדות של מערכות חינוכיות עם תהליכי הטמעה של טכנולוגיות אלו. תלמיד במסלול א' חייב בשני קורסי התמחות מעבר ל-36 שש"ס לתואר ונושא לתיזה בתחום ההתמחות.

כדי לקבל ספח על לימודים בתחום ההתמחות בתום הלימודים לתואר השני, על התלמידים ללמוד לפחות 4 קורסים מקורסי הבחירה במסגרת ההתמחות של המגמה.

* הקבלה להתמחות מותנית באישור בכתב מראש ההתמחות (ללא רישום להתמחות ואישור ראש ההתמחות, לא יכול הסטודנט לקבל אישור [ספח] לגבי ההתמחות, עם תום לימודיו).

לימודי המגמה

מסלול א'		שנה א' חובה
מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים		
מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל		
מחקר בחינוך: שיטות איכותניות + תרגיל		
סמינר מחקר (לא לשקלול)		
* הליכי מחקר יחידניים		
4 קורסים על פי תחום הלימוד הנבחר	3 קורסים על פי תחום הלימוד הנבחר	שנה א' בחירה
—	הליכי מחקר יחידניים	שנה ב' חובה
סמינר מחקר (לא לשקלול)		
3 קורסים על פי תחום הלימוד הנבחר	2 קורסים על פי תחום הלימוד הנבחר	שנה ב' בחירה
2 קורסי בחירה מחוץ לתחום הנבחר	1 קורס בחירה מחוץ לתחום הנבחר	
44 שש"ס	36 שש"ס	סה"כ שש"ס

* תלמיד במסלול א' שהחל לימודיו בשנה"ל תשס"ו מחוייב ללמוד את הקורס "הליכי מחקר יחידניים" בשנה א'.

רשימת הקורסים במגמה

קורסי חובה

2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4620
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4621
0 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק א'	306.4625
2 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק ב'	306.4626
2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4635
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4636
	סמינר מחקר (לא לשקלול)	306.4529
4 שש"ס	הליכי מחקר יחידניים (מסלול א')	306.4586

תחום לפיתוח יכולות קוגניטיביות וסנסומוטריות של יחידים עם לקויות חושיות:

4 שש"ס	רכישת שפה בילדות והתפתחותה	306.4557
4 שש"ס	חשיבה, שפה וקריאה של הילד החרש	306.4588
4 שש"ס	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן ליקויי תקשורת	306.4501

4 שש"ס	טכנולוגיה סיועית ויישומי מחשב בחינוך המיוחד	306.4587
4 שש"ס	המשפחה והילד הנכה (לא ינתן בשנה"ל תשס"ו)	306.4509
4 שש"ס	חינוך והכנה לחיים של המבוגר החריג	306.4597
4 שש"ס	המטפל בעבודה טיפולית	306.4598

תחום לפיתוח יכולות קוגניטיביות של יחידים עם לקויות התפתחותיות ולקויות תקשורת:

4 שש"ס	איתור מוקדם של ליקויים התפתחותיים (קדם 306.4101)	306.4123
4 שש"ס	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן ליקויי תקשורת	306.4501
4 שש"ס	טכנולוגיה סיועית ויישומי מחשב בחינוך המיוחד	306.4587
4 שש"ס	המשפחה והילד הנכה (לא ינתן בשנה"ל תשס"ו)	306.4509
4 שש"ס	חינוך והכנה לחיים של המבוגר החריג	306.4597
4 שש"ס	חשיבה, שפה וקריאה של הילד החרש	306.4588
4 שש"ס	המטפל בעבודה טיפולית	306.4598

תחום לפיתוח יכולות רגשיות והתנהגותיות של יחידים עם הפרעות רגשיות ובעיות

התנהגות:

4 שש"ס	המשפחה הפוסט-מודרנית: ספרות ומחקר	306.4505
4 שש"ס	הפרעות רגשיות בגיל הילדות ודרכי טיפול	306.4525
	הפרעות רגשיות בגיל הנעורים ודרכי טיפול	306.4526
4 שש"ס	(לא ינתן בשנה"ל תשס"ו)	
4 שש"ס	רכישת שפה בילדות והתפתחותה	306.4557
4 שש"ס	המטפל בעבודה טיפולית	306.4598
4 שש"ס	טכנולוגיה סיועית ויישומי מחשב בחינוך המיוחד	306.4587

קורסי בחירה מומלצים (לא במגמה)

ניתן גם לקחת קורסים אחרים מתוך היצע הקורסים לתואר שני בחוג לחינוך. תלמיד הלומד במסלול ב' רשאי להגיש עבודה סמינריונית אחת במסגרת שיעור שנלמד מחוץ לשיעורי המגמה.

4 שש"ס	חרדה ומצבי לחץ	306.4251
0 שש"ס	משפחת בית-הספר ומשפחת התלמיד – חלק א'	306.4270
4 שש"ס	משפחת בית-הספר ומשפחת התלמיד – חלק ב'	306.4271
0 שש"ס	פסיכיאטריה – חלק א'	306.4566
4 שש"ס	פסיכיאטריה – חלק ב'	306.4567
4 שש"ס	אינטליגנציה ואינטליגנציה רגשית (לא ינתן בשנה"ל תשס"ו)	306.5616
4 שש"ס	התפתחות ולמידה בגיל הרך*	306.4101
4 שש"ס	פילוסופיות של משמעות החיים	306.4240
4 שש"ס	משחקים זה עניין רציני – עקרונות בפיתוח משחקים לימודיים	306.4481
4 שש"ס	פיתוח והערכה של תכניות לימודים	306.4428

0 שש"ס	הפסיכולוגיה של האינטרנט קורס מקוון – חלק א'	306.4489
4 שש"ס	הפסיכולוגיה של האינטרנט קורס מקוון – חלק ב'	306.4485
4 שש"ס	שיטות מחקר מתקדמות בסביבות לימודיות עתירות-טכנולוגיה	306.4490
4 שש"ס	טכנולוגיות חדשניות בשירות החינוך	306.4497
4 שש"ס	עיצוב סביבות לימודיות עתירות טכנולוגיה	306.4458

* הקורס התפתחות ולמידה בגיל הרך 306.4101 משמש תנאי קדם לכל הקורסים של ההתמחות בגיל הרך.

המגמה לטיפול באומנויות – ביבליותרפיה

ראש המגמה: פרופ' אדיר כהן

מרכזת המגמה: גב' דליה אורון, טל': 04-8249150

פקס: 04-8249353, חדר 437 בניין חינוך

דואר אלקטרוני: doron@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

כתובת אתר המגמה: <http://biblio.edu.haifa.ac.il>

הביבליותרפיה היא שיטת טיפול באמצעות ספרות. הביבליותרפיה היא אמצעי, טכניקה טיפולית שמטרתה לסייע להבנה עצמית, להתפתחות תקינה, להתמודדות יעילה עם מצבי לחץ ובעיות אישיות ולגדילה אישית. הלימודים במסגרת המגמה משלבים רקע תיאורטי בתחום הטיפול בכלל וביבליותרפיה בפרט, עם התנסות מעשית בפרקטיקום וסדנאות.

התוכנית מיועדת לתלמידים בעלי תואר ראשון בחינוך, ספרות, מדעי ההתנהגות ומדעי החברה. באמצעות לימודי ההשלמה יגיעו תלמידים בעלי רקע שונה לבסיס ידע משותף.

במסגרת לימודיהם ישתתפו התלמידים בפרקטיקום המחייב אותם לפנות עבורו יום בשבוע, בו יתנסו התלמידים בעבודה טיפולית במסגרות חינוכיות וטיפוליות בהנחיה של ביבליותרפיסט מוסמך: בשנה א' יום שבוע של עבודה מעשית שעיקרה צפייה מודרכת ובשנה ב' עבודה מעשית שעיקרה התנסות שתלווה בהדרכה אישית בהיקף של שעה שבועית.

למעוניינים בכך תינתן בתום לימודי המ"א אפשרות להתמחות מעשית בביבליותרפיה במסגרת המחלקה להשתלמויות מורים ולימודי המשך בפקולטה לחינוך. לימודי המשך אלה אינם לימודי מ"א אלא לימודים אשר יושתתו על לימודי המ"א שלהם ויימשכו שנה אחת.

במועד פרסום השנתון, לא חלה מגבלה על עיסוק במקצוע גם ללא תעודת הכרה/רישיון מטעם משרד הבריאות וזאת על פי פסיקת בג"צ, אשר קבע כי משרד הבריאות אינו מוסמך להעניק תעודות הכרה/רישיונות. בימים אלה תלויה ועומדת לאישור הכנסת הצעת חוק לפיה עיסוק במקצוע במוסדות רפואיים יהיה מותנה בקבלת תעודת הכרה/רישיון מאת משרד הבריאות. הנוו מפנים תשומת לבכם כי נוסח הצעת החוק טרם אושר ועשויים לחול בו שינויים, הן באשר לסוגי הרישיונות הנדרשים והן לגבי סוגי המעבידים בהם ידרשו הרישיונות, כתנאי להעסקה.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים)

1. ממוצע של 85 לפחות בכל אחד משני חוגי הלימוד בתואר הראשון.
2. שלוש המלצות לגבי יכולת המועמד מבחינה אקדמית, מקצועית ואישית.
3. קורות חיים אישיים בכתב יד בהיקף של עד 3 עמודים.
4. טופס פרטים אישיים.
5. כתיבה אישית.
6. ראיון.

בשל מספר המקומות המוגבל יוזמנו לראיונות רק חלק מן המועמדים.

לימודי השלמה (חובה לסיים בשנת הלימודים הראשונה)

2 שש"ס	פסיכולוגיה אבנורמלית	306.2203
2 שש"ס	מבחנים דיאגנוסטים	306.2553
2 שש"ס	*פסיכולוגיה של האישיות	
4 שש"ס	*מבוא לפסיכולוגיה	
4 שש"ס	*פסיכולוגיה התפתחותית	

* היקף השעות של קורסים אלו בחוג לחינוך לא תואם את דרישות משרד החינוך. לפיכך מומלץ לקחת קורסים אלו מחוץ לחוג לחינוך.

בקניף של שנה"ל תשס"ה פתחו קורסי השלמה, פתיחת הקורסים מותנית במספר נרשמים.

לתלמידים שאינם בעלי תואר ראשון בספרות מומלץ להשלים 320 שעות אקדמיות בספרות טרם הגשת המועמדות לתוכנית.

יתכנו קורסי השלמה נוספים, על פי קביעת ראש המגמה.

בנוסף, על התלמיד להשלים 5 קורסים מתוך הקורסים הבאים במהלך הלימודים:

122.1001	מבוא לפרוזה
122.1002	מבוא לשירה
122.1700	מבוא בתולדות הדרמה והתיאטרון
122.1004	עיון בזרמים ומגמות בספרות המערב
306.2700	כתיבה יצירתית (יינתן בחוג לחינוך)

פטורים מקורסים אלו לתלמידים בעלי תואר ראשון בחוגים השונים לספרות. על מנת לקבל את הפטור, יש לצרף מסמכים רלוונטים בעת הרישום.

היקף הלימודים

מסלול א' - (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) 36 שש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות במגמה. יש לסיים את כל חובות השמיעה כולל הגשת עבודות בשנתיים.

רצוי לסיים במועד זה את עבודת התיזה, אך ניתן לסיים את עבודת התיזה במשך השנה השלישית.

מסלול ב' - (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) 44 שש"ס, כולל 3 עבודות סמינריוניות במגמה. יש לסיים את כל חובות השמיעה כולל הגשת עבודות ופרויקט מסכם בשנתיים.

זכאות לתואר

זכאות לתואר מותנית בסיום חובות הקורסים העיוניים, ההתמחות, כתיבת עבודת גמר (מסלול א') או מבחן גמר / עבודת פרוייקט (במסלול ב').

לימודי המגמה

מסלול א'	מסלול ב'	
מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל		שנה א' חובה
מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים		
מחקר בחינוך: שיטות איכותניות + תרגיל		
פסיכיאטריה	פסיכיאטריה	
פסיכותרפיה	פסיכותרפיה	
פרקטיקום א' (לא לשקלול)	פרקטיקום א' (לא לשקלול)	
מבוא התנסותי לביבליותרפיה: דיוקן עצמי כקורא (לא לשקלול)	מבוא התנסותי לביבליותרפיה: דיוקן עצמי כקורא (לא לשקלול)	
קורס מגמה לבחירה	2 קורסי מגמה לבחירה	שנה א' בחירה שנה ב' חובה
גישות דינמיות בהנחיית קבוצות	גישות דינמיות בהנחיית קבוצות	
אמצעים נרטיביים למטרות טיפוליות: היבטים קליניים ומחקריים	אמצעים נרטיביים למטרות טיפוליות: היבטים קליניים ומחקריים	
	להיות שם: עבודת שדה – עקרונות ופרקטיקה	
תעודת זהות טקסטואלית (סדנה לא לשקלול)	תעודת זהות טקסטואלית (סדנה לא לשקלול)	
כתיבה תרפיה (סדנה לא לשקלול)	כתיבה תרפיה (סדנה לא לשקלול)	
פרקטיקום ב' (לא לשקלול)	פרקטיקום ב' (לא לשקלול)	
3 קורסי מגמה לבחירה	קורס מגמה לבחירה	
44 שש"ס	36 שש"ס	

רשימת קורסי חובה:

2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4620
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4621
0 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק א'	306.4625
2 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק ב'	306.4626
2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4635
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4636

0 שש"ס	פסיכיאטריה – חלק א'	306.4566
4 שש"ס	פסיכיאטריה – חלק ב'	306.4567
0 שש"ס	פסיכותרפיה – חלק א'	306.4703
4 שש"ס	פסיכותרפיה – חלק ב'	306.4704
0 שש"ס	פרקטיקום א' (לא לשקלול) – חלק א'	306.4701
4 שש"ס	פרקטיקום א' (לא לשקלול) – חלק ב' (קורס המשך ל-4701)	306.4702
2 שש"ס	מבוא התנסותי לביבליותרפיה: דיוקן עצמי כקורא סדנה (לא לשקלול)	306.4700

רשימת קורסי חובה שנה ב'

0 שש"ס	גישות דינמיות בהנחיית קבוצות – חלק א'	306.4723
4 שש"ס	גישות דינמיות בהנחיית קבוצות – חלק ב'	306.4724
4 שש"ס	להיות שם: עבודת שדה – עקרונות ופרקטיקה (מסלול א')	306.4600
0 שש"ס	כתיבת תרפיה – חלק א' סדנה (לא לשקלול)	306.4708
4 שש"ס	כתיבת תרפיה – חלק ב' סדנה (לא לשקלול)	306.4711
4 שש"ס	ביבליותרפיה: היבטים קליניים ומחקריים (לא יינתן בשנה"ל תשס"ו)	306.4709
0 שש"ס	פרקטיקום ב' (לא לשקלול) – חלק א'	306.4706
4 שש"ס	פרקטיקום ב' (לא לשקלול) (קורס המשך ל-306.4706) – חלק ב'	306.4707
0 שש"ס	תעודת זהות טקסטואלית – חלק א' סדנה (לא לשקלול)	306.4717
4 שש"ס	תעודת זהות טקסטואלית – חלק ב' סדנה (לא לשקלול)	306.4722
4 שש"ס	אמצעים נרטיביים למטרות טיפוליות: היבטים קליניים ומחקריים	306.4725

רשימת קורסי בחירה במסגרת המגמה

4 שש"ס	סמינריון	דרמה בחינוך	306.4705
4 שש"ס	סמינריון	חויית הקורא במפגשו עם הטקסט הספרותי	306.4714
4 שש"ס	סמינריון	מבוא פילוסופי, פסיכולוגי וספרותי לביבליותרפיה	306.4728
4 שש"ס	שיעור	פילוסופיות של משמעות החיים	306.4240
0 שש"ס	שיעור	התפתחות פתולוגיה וחלום – חלק א'	306.4710
4 שש"ס	שיעור	התפתחות פתולוגיה וחלום – חלק ב'	306.4720
0 שש"ס	שיעור	הפרעות אישיות וביבליותרפיה – חלק א'	306.4730
4 שש"ס	שיעור	הפרעות אישיות וביבליותרפיה – חלק ב'	306.4733
0 שש"ס	שיעור	אספקטים פסיכולוגיים ובריאותיים של כתיבה אקספרסיבית – חלק א'	306.4731
4 שש"ס	שיעור	אספקטים פסיכולוגיים ובריאותיים של כתיבה אקספרסיבית – חלק ב'	306.4732

רשימת קורסי בחירה מחוץ למגמה

0 שש"ס	שיעור	יישומים ייעוציים באינטרנט – חלק א'	306.4234
4 שש"ס	שיעור	יישומים ייעוציים באינטרנט – חלק ב'	306.4250
4 שש"ס	סמינריון	המטפל בעבודה הטיפולית	306.4598
4 שש"ס	סמינריון	הפרעות רגשיות בגיל הילדות	306.4525
4 שש"ס	סמינריון	המשפחה הפוסט-מודרנית: ספרות ומחקר	306.4505

לימודי המ"א של מגמת הביבליותרפיה במסגרת החוג לחינוך ירוכזו במשך 3 ימים בשבוע, לא כולל פרקטיקום. קורסי ההשלמות והקורסים מהחוג לספרות להם נדרשים חלק מן הסטודנטים אינם נכללים בהכרח בימים אלו. קורסי ההשלמה הם מלימודי הב"א בחוג לחינוך ובחוג לספרות ועל התלמיד להערך ולהתאים את עצמו לזמנים בהם הם ניתנים.

המגמה לחינוך והתפתחות האדם

כתובת אתר המגמה: <http://deved.haifa.ac.il>

ראש המגמה: **פרופ' ענת שר**

מרכזת המגמה: **גב' מירי טאטי טל'**: 04-8249067

פקס: 04-8249353, חדר 435 בניין חינוך

דואר אלקטרוני: mtaty@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

המגמה לחינוך והתפתחות האדם מציעה תכנית ייחודית המתמקדת בתהליכים התפתחותיים והקשריהם החינוכיים בטווח החיים. המגמה חותרת להעמקת הידע אודות הגורמים והתהליכים המשפיעים על תפקודו והסתגלותו של הפרט בסביבות התפתחותיות שונות, כגון, המשפחה והמסגרת החינוכית. המגמה מתמקדת בלימוד תקופות התפתחותיות (לדוגמה: הגיל הרך, מהתבגרות לבגרות), היבטים של ההתפתחות לאורך טווח החיים (לדוגמה: קונפליקטים מוסריים), והאינטגרציה ביניהם, תוך תייחסות למחקר עדכני ויישומי לתחומי החינוך. במסגרת המגמה ניתן להתמקד בגיל הרך ולהתמחות בנושאים התפתחותיים וחינוכיים הנוגעים לשנות החיים הראשונות.

תכנית הלימודים מתבססת על תחומי ידע הכוללים את הפסיכולוגיה ההתפתחותית, החברתית והחינוכית, ובוחנת היבטים רגשיים, חברתיים, מוסריים וקוגניטיביים בהתפתחות מינקות לבגרות. ייחודה של התכנית בהדגשת גישה התפתחותית-אקולוגית המעמידה במרכז את בחינת יחסי הגומלין בין מאפייני הילד, משפחתו, וההקשרים החינוכיים.

המגמה נועדה להרחיב ולהעמיק את הידע אודות ילדים, מתבגרים והוריהם בהקשרים חינוכיים וקהילתיים. בהתאם, הלימודים במגמה מספקים בסיס עיוני, מחקרי, ויישומי למעוניינים להשתלב במחקר והוראה באוניברסיטאות ובמכללות, למכינים עצמם לקראת תפקידי הדרכה, יעוץ וריכוז פרויקטים חינוכיים, כמו גם לתפקידים חינוכיים בעירויות וברשויות המקומיות.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

1. ממוצע משוקלל של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד בלימודי התואר הראשון.
2. ראיון אישי (במידת הצורך).

לימודי השלמה

2 שש"ס	פסיכולוגיה התפתחותית	306.2100
2 שש"ס	פסיכולוגיה חברתית	306.2102
4 שש"ס	פסיכולוגיה של למידה וחשיבה	306.2104
4 שש"ס	סמינריון מחקרי מלימודי הב"א	

תיתכן דרישה לקורסי השלמה נוספים, על פי החלטת ראש המגמה.

התמחות במסגרת המגמה

במסגרת המגמה ניתן לשלב **התמחות בגיל הרך** (ראה בהמשך). ככלל, ובהתאם לתקנות לימודי המ"א, לימודי התמחות כוללים מיקבץ של קורסים בנושא מסוים. זכאות לספח לתעודת מ"א המעיד על סיום לימודים בהתמחות זו מותנית בלימוד 4 קורסי התמחות לפחות ועמידה בכל דרישותיהם. עבור תלמידי ההתמחות בגיל הרך במסגרת המגמה לחינוך והתפתחות האדם, 4 הקורסים הנדרשים במסגרת ההתמחות מהווים חלק מקורסי הבחירה של המגמה (הגיל הרך).

לימודי המגמה

מסלול א'	מסלול ב'	
מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים		שנה א' חובה
מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל		
מחקר בחינוך: שיטות איכותניות + תרגיל		
סוגיות בפסיכולוגיה התפתחותית בהקשרים חינוכיים		
שאלות ושיטות במחקר התפתחותי		
1 קורס מתודולוגי (מקורסי הבחירה המתודולוגיים)		שנה א' בחירה
1 קורס בחירה במגמה	2 קורסי בחירה במגמה	
1 קורס אחד מתוך המגמה לחינוך, חברה ותרבות		שנה א' או ב' חובה
סמינר אינטגרטיבי		שנה ב' חובה
1 קורס בחירה במגמה	2 קורסי בחירה במגמה	שנה ב' בחירה
	2 קורסי בחירה מחוץ למגמה (או במגמה)	
32-36 שש"ס	44-46 שש"ס	סה"כ שש"ס

היקף הלימודים

מסלול א' – לפחות 32 שש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת הסמינריונים במגמה.
מסלול ב' – לפחות 44 שש"ס, כולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, לפחות שתי עבודות במסגרת הסמינריונים במגמה.
 (במידה והושלמה מכסת הקורסים הרשומה בטבלה אך התלמיד לא למד את מספר השש"ס הכולל שצוין לעיל, עליו לקחת קורס/קורסים נוספים להשלמת מכסת השעות).

לימודי המגמה לחינוך והתפתחות האדם - מסלול א'

חובה

306.4620	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	2 שש"ס
306.4621	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	1 שש"ס
306.4625	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק א'	0 שש"ס
306.4626	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק ב'	2 שש"ס
306.4635	מחקר בחינוך: שיטות איכותניות	2 שש"ס
306.4636	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות איכותניות	1 שש"ס
306.4114	סוגיות בפסיכולוגיה התפתחותית בהקשרים חינוכיים – חלק א' (חובה בשנה א')	0 שש"ס
306.4115	סוגיות בפסיכולוגיה התפתחותית בהקשרים חינוכיים – חלק ב' (חובה בשנה א')	4 שש"ס
306.4131	שאלות ושיטות במחקר התפתחותי (חובה בשנה א')	2 שש"ס
306.4129	סמינר אינטגרטיבי: קשרי גומלין בין בי"ס, משפחה, קהילה והילד (חובה בשנה ב') (לא ייחשב כאחד מ-2 הסמינריונים)	4 שש"ס
	קורס אחד מתוך המגמה לחינוך, חברה ותרבות (חובה בשנה א' או ב')	4 שש"ס

בחירה

קורס מתודולוגי נוסף (מומלץ בשנה א' בסמסטר ב') לבחירה מתוך הרשימה הבאה:

306.4600	להיות שם: עבודת שדה – עקרונות ופרקטיקה	4 שש"ס
306.4607	שיטות מחקר כמותיות מתקדמות	4 שש"ס
306.5601	מודלים מתקדמים במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב־רמות	4 שש"ס
306.5618	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק א'	0 שש"ס
306.5620	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק ב'	4 שש"ס
306.4630	מדידה והערכה (קורס מתודולוגי מתקדם)	4 שש"ס
	(לא יינתן בתשס"ו)	4 שש"ס

שנה א' או ב' חובה:

2 קורסים לבחירה מתוך קורסי המגמה:

הגיל הרך

4 שש"ס	התפתחות ולמידה בגיל הרך	306.4101
	בעיות התפתחות והסתגלות בגיל הרך	306.4122
4 שש"ס	(תנאי קדם 306.4101)	
	איתור מוקדם של ליקויים התפתחותיים	306.4123
4 שש"ס	(תנאי קדם 306.4101)	
	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך	306.4124
4 שש"ס	(תנאי קדם 306.4101)	

מהתבגרות לבגרות

4 שש"ס	אוריינטציה עתיד בהתבגרות ובגרות	306.4116
4 שש"ס	קונפליקטים מוסריים בטווח החיים	306.4138
0 שש"ס	פיתוח סכימות חשיבה – חלק א'	306.4139
4 שש"ס	פיתוח סכימות חשיבה – חלק ב'	306.4140
4 שש"ס	הבנאליות של הרוע (תנאי קדם 306.4138 או 306.3108)	306.4157
4 שש"ס	הבסיס המוטיבציוני של אכפתיות, אהבה וטיפול	306.4158

רשימת קורסי בחירה אפשריים בחוג לפסיכולוגיה *

4 שש"ס	התפתחות רגשית חברתית מוקדמת השלכות להתערבות	202.4206
4 שש"ס	הורות והתקשרות	202.4473
4 שש"ס	הערכה ודיאגנוסטיקה התפתחותית	202.4476

***הערה:** הקורסים פתוחים לסטודנטים רק לאחר תיאום עם המרצה ובהסכמתו.

תלמידי מסלול א' חייבים בציון של 80 לפחות בקורס המתודולגי החוגי ("מחקר בחינוך") וכן בקורסי החובה של התכנית בשנה א' ("סוגיות בפסיכולוגיה התפתחותית בהקשרים חינוכיים" ו"שאלות ושיטות במחקר התפתחותי").

לימודי המגמה לחינוך והתפתחות האדם - מסלול ב'

חובה

2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4620
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4621
0 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק א'	306.4625
2 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק ב'	306.4626
2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4635
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4636

החוג לחינוך

0 שש"ס	סוגיות בפסיכולוגיה התפתחותית בהקשרים חינוכיים – חלק א' (חובה בשנה א')	306.4114
4 שש"ס	סוגיות בפסיכולוגיה התפתחותית בהקשרים חינוכיים – חלק ב' (חובה בשנה א')	306.4115
2 שש"ס	שאלות ושיטות במחקר התפתחותי (חובה בשנה א')	306.4131
4 שש"ס	סמינר אינטגרטיבי: קשרי גומלין בין בי"ס, משפחה, קהילה והילד (חובה בשנה ב')	306.4129

שנה א' או ב' חובה:

קורס אחד מתוך המגמה לחינוך, חברה ותרבות 4 שש"ס

בחירה

4 קורסי בחירה מתוך קורסי המגמה המצוינים ברשימת הבחירה המופיעה בתיאור מסלול א'.

2 קורסי בחירה מתוך קורסים במגמות אחרות בחוג לחינוך או בחוגים אחרים, מדרג 3 לפחות (בתנאי שאינם מחוג לימודי הב"א של הסטודנט), או מתוך קורסי המגמה. ניתן לבחור גם בקורסים מן החוג לפסיכולוגיה שמופיעים בתיאור מסלול א'.

התמחות בגיל הרך

(בשיתוף עם המגמה לייעוץ חינוכי והמגמה לחינוך מיוחד)

ראש ההתמחות: פרופ' ענת שר

ההתמחות בגיל הרך כוללת מקבץ קורסים עם הדגשים תיאורטיים, מחקריים ויישומיים שנועדו להרחיב ולהעמיק ידע בנושאים התפתחותיים בינקות ובילדות המוקדמת. כל תלמיד המתקבל להתמחות חייב בדרישות המגמה או התכנית שבמסגרתה התקבל ללימודי המ"א. לימודי ההתמחות עצמם כוללים 4 קורסים, מהם קורס חובה בשנה א' המהווה תנאי קדם לשיעורי ההתמחות.

חובה להגיש לפחות עבודה סמינריונית אחת במסגרת קורסי ההתמחות.

מסלול א' וב'

התפתחות ולמידה בגיל הרך	שנה א' – חובה
1 קורס בהתמחות הגיל הרך	שנה א' – בחירה
2 קורסים בהתמחות הגיל הרך	שנה ב' – בחירה

רשימת הקורסים:

חובה

306.4101** התפתחות ולמידה בגיל הרך

(חובה בשנה"ל הראשונה בהתמחות)

4 שש"ס

** הקורס התפתחות ולמידה בגיל הרך 306.4101 משמש תנאי קדם לכל הקורסים של ההתמחות בגיל הרך.

בחירה

3 מתוך קורסי ההתמחות של הגיל הרך:

306.4122 בעיות התפתחות והסתגלות בגיל הרך

(תנאי קדם 306.4101)

4 שש"ס

306.4123 איתור מוקדם של ליקויים התפתחותיים

(תנאי קדם 306.4101)

4 שש"ס

306.4124 הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך

(תנאי קדם 306.4101)

4 שש"ס

306.4117 התערבות חינוכית בינקות ובילדות המוקדמת

(תנאי קדם 306.4101) (לא יינתן בתשס"ו)

4 שש"ס

306.4121 המשחק כראי התפתחותי וחינוכי בגיל הרך

(תנאי קדם 306.4101) (לא יינתן בתשס"ו)

4 שש"ס

רשימת קורסי בחירה אפשריים בחוג לפסיכולוגיה *

202.4206 התפתחות רגשית חברתית מוקדמת השלכות להתערבות

4 שש"ס

202.4473 הורות והתקשרות

4 שש"ס

202.4476 הערכה ודיאגנוסטיקה התפתחותית

4 שש"ס

* הערה: הקורסים פתוחים לסטודנטים רק לאחר תיאום ובהסכמת המרצה.

המגמה לחינוך, חברה ותרבות

כתובת אתר המגמה: <http://soccu.haifa.ac.il>

ראש המגמה: ד"ר קלרה סבג (csabbagh@construct.haifa.ac.il)

מרכזת המגמה: גב' מירי טאטי טל': 04-8249067

פקס: 04-8249353, חדר 435 בניין חינוך

דואר אלקטרוני: mtaty@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

המגמה עוסקת בקשרי הגומלין שבין חינוך, חברה ותרבות, תוך דגש מיוחד על החינוך הבלתי-פורמאלי. המגמה חושפת את הסטודנטים ללימודים בתחומי הסוציולוגיה, האנתרופולוגיה, הפילוסופיה, והתקשורת, שמטרתם לפתח למידה וראייה ביקורתית של תהליכים חינוכיים במסגרות חירות שונות (למשל, בתי-ספר, מוזיאונים, ארגוני נוער ומשפחה). המגמה משלבת בסיסים תיאורטיים ומיומנויות אקדמיות ומחקריות סביב נושאים כגון חינוך והגירה, אנתרופולוגיה של ילדות ונעורים, מגדר וחינוך, חינוך ורב-תרבותיות, הפוליטיקה של החינוך וצדק חברתי. היא מיועדת לתלמידים בעלי תודעה חברתית ואחריות קהילתית, המעוניינים להשתלב במחקר והוראה אקדמיים באוניברסיטאות ומכללות; למכינים עצמם לקראת תפקידי ניהול ופיקוח, ריכוז, הנחייה, ייעוץ, מחקר והערכה בארגוני חינוך פורמאלי ובלתי-פורמאלי (כגון: חינוך חברתי בבתי-ספר ומתנ"סים, ניהול פרויקטים חינוכיים במשרדי ממשלה ועליית הנוער). כמו כן, המגמה מיועדת למעוניינים בייזום והפעלת תכניות התערבות חינוכיות במסגרות שונות (משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, עמותות, ארגונים כלכליים וכד').

הלימודים במגמה גם מכשירים רכזים חברתיים בבתי ספר על-יסודיים.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

1. ממוצע 80 בלימודי התואר הראשון.
2. ראיון אישי אליו יזומנו חלק מהמועמדים.

לימודי השלמה

במידת הצורך, ייקבעו לימודי השלמה, על פי הראיון האישי ולפי דרישות המגמה.

לימודי המגמה

מסלול א'	מסלול ב'	
מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל להיות שם: עבודת שדה – עקרונות ופרקטיקה		שנה א' חובה
תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך		
ממדים בלתי פורמאליים בחינוך (ניתן פעם בשנתיים)		
1 קורס מגמה	2 קורסי מגמה (ניתן לבחור עד קורס אחד בחירה מחוץ למגמה)	שנה א' בחירה
פורום מגמה		שנה א' או ב' חובה
קורס אחד מתוך המגמה לחינוך והתפתחות האדם		שנה ב' חובה
חינוך בעידן פוסט מודרני		
הנחייה בין תרבותית		
1 קורס מגמה (או מחוץ למגמה)	2 קורסי מגמה (ניתן לבחור עד קורס אחד בחירה מחוץ למגמה)	שנה ב' בחירה
32 שש"ס	44 שש"ס	סה"כ שש"ס

היקף הלימודים

מסלול א' – לפחות 32 שש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת הסמינריונים במגמה.

מסלול ב' – לפחות 44 שש"ס, כולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, מהן שתיים לפחות במסגרת הסמינריונים במגמה.

(במידה והושלמה מכסת הקורסים הרשומה בטבלה אך התלמיד לא למד את מספר השש"ס הכולל שצוין לעיל, עליו לקחת קורס או קורסים נוספים להשלמת מכסת השעות).

חובה

על התלמיד ללמוד את הקורסים הבאים:

שנה א'

306.4106	תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך	4 שש"ס
306.4143	מימדים בלתי פורמאליים בחינוך	4 שש"ס
306.4600	להיות שם: עבודת שדה – עקרונות ופרקטיקה	4 שש"ס
306.4620	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	2 שש"ס
306.4622	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	1 שש"ס

שנה ב'

4 שש"ס	קורס אחד מתוך המגמה לחינוך והתפתחות האדם	
4 שש"ס	הנחייה בין תרבותית (מיועד למסלול ב' בלבד)	306.4136
4 שש"ס	חינוך בעידן פוסט-מודרני	306.4144

שנה א' או ב' חובה:

1 שש"ס	פורום מגמה	306.4145
--------	------------	----------

**קורסי בחירה
מסלול א'**

על התלמיד ללמוד 2 קורסי בחירה במהלך לימודיו: אחד (לפחות) מתוך קורסי המגמה שלהלן ושניים מהמגמות האחרות בחוג לחינוך.

מסלול ב'

על התלמיד ללמוד 4 קורסי בחירה במהלך לימודיו: שניים (לפחות) מתוך קורסי המגמה שלהלן ושניים מהמגמות האחרות בחוג לחינוך או מחוגים אחרים בדרג 3 לפחות.

קורסי בחירה בתוך המגמה

4 שש"ס	חינוך בחברה רב-תרבותית (תנאי קדם 306.4106)	306.4108
4 שש"ס	צדק במשפחה	306.4111
4 שש"ס	תרבויות נעורים (קורס חובה לרכזים חברתיים)	306.4112
4 שש"ס	של מי הילד הזה? מבט אתנוגרפי על גני ילדים	306.4148
4 שש"ס	השכלה וחינוך בחברות דמוקרטיות	306.4352
4 שש"ס	חינוך לגלותיות – הגדרה מחודשת של מטרות החינוך בישראל?	306.4479
4 שש"ס		

רשימת קורסי בחירה מחוץ למגמה המומלצים לרכזים חברתיים:

4 שש"ס	קונפליקטים מוסריים בטווח החיים	306.4138
4 שש"ס	הבסיס המוטיבציוני של אכפתיות, אהבה וטיפול	306.4158
4 שש"ס	מנהיגות ומימוניות ניהול במערכת החינוך	306.4301
4 שש"ס	ניהול ארגונים מורכבים	306.4302
4 שש"ס	התנהגות והנעת עובדים במערכת החינוך	306.4303
4 שש"ס	קבלת החלטות במסגרות חינוכיות	306.4318
4 שש"ס	היבטים מערכתיים בהדרכה	306.4327

המגמה לפיתוח מערכות חינוך

כתובת אתר המגמה: <http://develop.edu.haifa.ac.il>

ראש המגמה: ד"ר פרימה אלבז-לוביש

מרכזת המגמה: גב' מירי טאטי, טל': 04-8249067

פקס: 04-8249353, חדר 435 בניין חינוך

דואר אלקטרוני: mtaty@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

מטרת הלימודים במגמה לפיתוח מערכות חינוך היא להעמיק בחקר יסודות עיוניים ומעשיים של תכנון לימודים, פיתוח סביבות למידה ודרכים חדשות בפדגוגיה. הלימודים במגמה מעוגנים בתפיסה הומניסטית ואינטרדיסציפלינרית רחבה ומספקים בסיס אקדמי, מחקרי והתנסותי לעבודה במסגרות חינוכיות שונות.

בלימודי המגמה שני כוונים מרכזיים: תכנון לימודים ופיתוח מערכות חינוך, והדרכה ופיתוח מנהיגות פדגוגית. תכני הלימודים כוללים: תכנון, פיתוח והערכה של תכניות חינוכיות, עיצוב סביבות למידה עתירות טכנולוגיה, תפיסות וכישורים בהדרכה, תפיסות פדגוגיות, ביקורת החינוך והבניית תרבות. ניתן לבחור בקורסי המגמה על פי תחומי עניין של הסטודנט, להתמקד יותר באחד משני הכוונים או לשלב ביניהם.

כמו-כן ניתן להתמחות באחת משלוש תחומי התמחות (אין חובה לבחור התמחות):

א. התמחות בהדרכה

ב. התמחות בחינוך אסתטי

ג. התמחות במחשבים בחינוך

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

מומצע משוקלל של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר הראשון.

לימודי השלמה

2 שש"ס	מבוא לניהול ופיתוח מערכות חינוך	306.1621
2 שש"ס	השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה	306.2611
2 שש"ס	השלמות בשיטות מחקר	306.2608

סמינריון תחומי (ראה רשימת סמינריונים בנושאי פיתוח מערכות חינוך מלימודי הב"א).

* ייתכנו קורסים נוספים להשלמה.

תכנית הלימודים במגמה כוללת קורסי חובה כלל חוגיים, קורסי חובה במגמה וקורסי בחירה, כמפורט בטבלה:

לימודי המגמה

מסלול ב'	מסלול א'	
סוגיות וגישות בתכנון לימודים		שנה א' חובה
מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים		
מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל		
מחקר בחינוך: שיטות איכותניות + תרגיל		
	קורס מתודולוגי נוסף (לבחירה מתוך הרשימה בהמשך)	שנה א' או ב' חובה
2 קורסי מגמה	1 קורס בחירה במגמה	שנה א' בחירה
1 קורס בחירה מחוץ למגמה		
בין עיון למעשה בפיתוח מערכות חינוך – פורום למסיימי מסלול ב'		שנה ב' חובה
4 קורסי בחירה במגמה (ניתן לבחור קורס בחירה נוסף מחוץ למגמה)	4 קורסי בחירה במגמה (ניתן לבחור קורס בחירה מחוץ למגמה)	שנה ב' בחירה
44 שש"ס	36 שש"ס	סה"כ שש"ס

הערה: במסלול א' התלמיד חייב בלפחות 36 שש"ס.
במסלול ב' התלמיד חייב בלפחות 44 שש"ס.

במידה והושלמה מכסת הקורסים הרשומה בטבלה אך התלמיד לא למד את מספר השש"ס הכולל שצוין לעיל, עליו לקחת קורס או קורסים נוספים להשלמת מכסת השעות. במידה והתלמיד בחר באחד מתחומי ההתמחות עליו לבחור 4 מקורסי הבחירה מרשימת קורסי ההתמחות.

שנה א' חובה:

4 שש"ס	סוגיות וגישות בתכנון לימודים	306.4444
2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4620
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4621
0 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק א'	306.4625
2 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק ב'	306.4626

2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4635
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4636

שנה ב' חובה:

4 שש"ס	בין עיון למעשה בפיתוח מערכות חינוך – פורום למסיימי מסלול ב'	306.4491
--------	---	----------

רשימת קורסים מתודולוגים נוספים

4 שש"ס	להיות שם: עבודת שדה – עקרונות ופרקטיקה	306.4600
4 שש"ס	שיטות מחקר כמותיות מתקדמות	306.4607
4 שש"ס	חקר למידה בגישה דיסקורסיבית	306.4811
4 שש"ס	מודלים מתקדמים במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	306.5601
4 שש"ס	מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח (לתלמידי מסלול עם תיזה)	306.5617
0 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק א'	306.5618
4 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק ב'	306.5620
4 שש"ס	מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי (לא יינתן בתשס"ו)	306.4498

קורסי בחירה:

ניתן ללמוד הן שיעורים והן סמינריונים, אך ניתן להגיש עבודה סמינריונית רק בקורס שמוגדר כסמינריון.

רשימת השיעורים

4 שש"ס	הערכה חינוכית: גישות ושיטות	306.4245
4 שש"ס	היבטים מערכתיים בהדרכה	306.4327
4 שש"ס	עיצוב מערכות הוראה והדרכה	306.4417
4 שש"ס	מגדר ומנהיגות בחינוך	306.4447
4 שש"ס	משחקים זה עניין רציני - עקרונות בפיתוח משחקים לימודיים	306.4481
4 שש"ס	חינוך סביבתי בבתי ספר ובקהילה	306.4482
4 שש"ס	בין עיון למעשה בפיתוח מערכות חינוך – פורום למסיימי מסלול ב'	306.4491
4 שש"ס	דרמה בחינוך	306.4705
4 שש"ס	מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר (לא יינתן בתשס"ו)	306.4486
4 שש"ס	גישות חדשות לעיון ולמחקר בתכנון לימודים (לא יינתן בתשס"ו)	306.4493
4 שש"ס	סדנה לפיתוח תכניות לימודים (לא יינתן בתשס"ו)	306.4494

רשימת הסמינריונים

4 שש"ס	פיתוח והערכה של תכניות לימודים	306.4428
4 שש"ס	חקר החינוך לשלום	306.4441
	חשיבה ביקורתית ותכניות לימודים: היבטים מוסריים ואסתטיים	306.4445
4 שש"ס		
4 שש"ס	למידת חקר בקהילה מתוקשבת	306.4448
4 שש"ס	מחקר אסתטי בחינוך וביטוי בחקר תיאטרון ילדים	306.4457
4 שש"ס	מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי	306.4459
4 שש"ס	ייצוגי מידע ויזואליים	306.4477
	חינוך לגלותיות – הגדרה מחודשת של מטרות החינוך בישראל?	306.4479
4 שש"ס		
4 שש"ס	הוראה מתוקשבת – חקרשת הלכה למעשה	306.4480
	חקר כישורי הדרכה: מיומנויות הדרכה והתפתחות פרופסיונלית	306.4483
4 שש"ס		
4 שש"ס	פדגוגיה ביקורתית במציאות פוסט־מודרנית	306.4402
4 שש"ס	טכנולוגיות חדשניות בשירות החינוך	306.4497
4 שש"ס	פמניזם, פוסט מודרניזם וחינוך (לא יינתן בתשס"ו)	306.4407
4 שש"ס	חינוך ופוליטיקה בפוסט מודרניזם (לא יינתן בתשס"ו)	306.4438
4 שש"ס	דרכי ידע תיאטרוני בתכנון לימודים (לא יינתן בתשס"ו)	306.4474
	אלטרנטיבות חדשניות לבית הספר הסטנדרטי (לא יינתן בתשס"ו)	306.4485
4 שש"ס		
4 שש"ס	מחקר נרטיבי בהקשר רב־תרבותי (לא יינתן בתשס"ו)	306.4498
	תהליכי חשיבה מתמטית בסביבת למידה ממוחשבת (לא יינתן בתשס"ו)	306.4807
4 שש"ס		
	הפסיכולוגיה של חשיבה סטטיסטית בסביבה טכנולוגית (לא יינתן בתשס"ו)	306.4851
4 שש"ס		

התמחויות במסגרת המגמה לפיתוח מערכות חינוך

ניתן לבחור באחד משלושה תחומי התמחות הבאים: התמחות בהדרכה, התמחות בחינוך אסתטי והתמחות במחשבים בחינוך.

הקבלה להתמחות מותנית באישור בכתב מראש ההתמחות (ללא רישום להתמחות ואישור ראש ההתמחות, לא יכול הסטודנט לקבל אישור [ספח], לגבי ההתמחות, עם תום לימודיו). **אין חובה לבחור בתחום התמחות כלשהו.**

התמחות בהדרכה

ראש ההתמחות: **ד"ר לילי אורלנד-ברק**

ההתמחות בהדרכה מאפשרת לסטודנטים לפתח כישורים ייחודיים למקצוע ההדרכה יחד עם הבנה מעמיקה של מערכות חינוך, תכנון לימודים ופיתוח פדגוגי. הלימודים בהתמחות עוסקים בגישור בין תיאוריה לפרקטיקה מקצועית ובהבנת תהליכי תוך בהדרכה. בנוסף לקורסים התיאורטיים, ההתמחות מאפשרת התנסות באמצעות הנחיה אקדמית בשדה שהינה מרכיב בלתי נפרד מהתכנית.

כדי לקבל ספח על לימודים בתחום ההתמחות בתום הלימודים לתואר השני, על התלמידים ללמוד את 4 קורסי החובה של ההתמחות. רצוי שקורסי הבחירה של המגמה ייבחרו מתוך רשימת הקורסים המומלצים להתמחות.

קורסי חובה של ההתמחות:

4 שש"ס	היבטים מערכתיים בהדרכה	306.4327
4 שש"ס	חקר כישורי הדרכה: מיומנויות הדרכה והתפתחות פרופסיונלית	306.4483
0 שש"ס	הנחייה אקדמית בשדה א' – חלק א'	306.4484
4 שש"ס	הנחייה אקדמית בשדה א' – חלק ב' (קורס המשך ל-306.4484)	306.4472
0 שש"ס	הנחייה אקדמית בשדה ב' – חלק א'	306.4499
4 שש"ס	הנחייה אקדמית בשדה ב' – חלק ב' (קורס המשך ל-306.4499)	306.4471
4 שש"ס	מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר (לא יינתן בתשס"ו)	306.4486

קורסי בחירה מומלצים להתמחות:

4 שש"ס	הערכה חינוכית: גישות ושיטות	306.4245
4 שש"ס	עיצוב מערכות הוראה והדרכה	306.4417
4 שש"ס	קונפליקטים מוסריים בטווח החיים	306.4138
4 שש"ס	מגדר ומנהיגות בחינוך	306.4447
4 שש"ס	מודלים של התפתחות מקצועית של מורים למתמטיקה	315.4253
	(הקורס פתוח למדריכים בתחומי דעת שונים) (לא יינתן בתשס"ו)	
4 שש"ס	אוטוביוגרפיה בחקר התפתחות מורים (לא יינתן בתשס"ו)	306.4418

התמחות בחינוך אסתטי ראש ההתמחות: ד"ר שפרה שינמן

הקורסים במסגרת ההתמחות ב"חינוך אסתטי" מעניקים התנסות בידיעה אסתטית: במחקר, בפיתוח וביישום של ידיעה זו במערכות חינוך. הם יעסקו בשימוש באומנויות ובכלים אסתטיים לעיצוב ולפתוח מערכות חינוך. ההתמחות תעסוק בסוגיות הקושרות את תולדות האסתטיקה והחינוך בצמתים של תכנון לימודים, עיצוב סביבות למידה וגישות מחקר חדשניות המתבססת על ההבנה כי החוויה האסתטית היא ייחודית, מרכזית בטיפוח רוח האדם ומשמעותית בעיצוב השקפת עולם ערכית ועצמאית. כוונת ההתמחות לעודד את הסטודנטים לשלב את התחום האסתטי בעבודתם.

כדי לקבל ספח על לימודים בתחום ההתמחות בתום הלימודים לתואר השני, על התלמידים ללמוד לפחות 4 קורסים מקורסי הבחירה במסגרת ההתמחות של המגמה.

קורסי בחירה:

4 שש"ס	פדגוגיה ביקורתית במציאות פוסט-מודרנית	306.4402
4 שש"ס	מחקר אסתטי בחינוך וביטוי בחקר תיאטרון ילדים	306.4457
4 שש"ס	חשיבה ביקורתית ותכנון לימודים: היבטים מוסריים ואסתטיים	306.4445
4 שש"ס	ייצוגי מידע ויזואליים	306.4477
4 שש"ס	חינוך סביבתי בבתי ספר ובקהילה	306.4482
4 שש"ס	דרמה בחינוך	306.4705
4 שש"ס	מבוא פילוסופי, פסיכולוגי וספרותי לביבליותרפיה	306.4728
4 שש"ס	פמיניזם, פוסט מודרניזם וחינוך (לא יינתן בתשס"ו)	306.4407
4 שש"ס	היבטים פילוסופיים ואסתטיים בחינוך (לא יינתן בתשס"ו)	306.4443
4 שש"ס	דרכי ידע תיאטרוני בתכנון לימודים (לא יינתן בתשס"ו)	306.4474
4 שש"ס	מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי (לא יינתן בתשס"ו)	306.4498

* מתוך ארבע קורסי הבחירה ניתן לבחור ללמוד קורס או שניים בחוגים לפילוסופיה, לספרות, לאומנות ולתקשורת בהתייעצות עם ראש ההתמחות, באישורו ובכפוף לאישור החוגים.

התמחות במחשבים בחינוך
ראש ההתמחות: ד"ר דני בן-צבי

הקורסים במסגרת ההתמחות "מחשבים בחינוך" נועדו לקדם את ההבנה בנוגע להיבטים של קשרי הגומלין בין תהליכים חינוכיים ובין טכנולוגיות חדשניות (מחשבים, תקשוב ואינטרנט). ההתמחות מבקשת לעורר סטודנטים לעסוק במחקר ובהוראה של נושאים הקשורים לחינוך וטכנולוגיות חדשניות, וכן לעודד אותם למלא תפקיד פעיל בהתמודדות של מערכות חינוכיות עם תהליכי הטמעה של טכנולוגיות אלו. כדי לקבל ספח על לימודים בתחום ההתמחות בתום הלימודים לתואר השני, על התלמידים ללמוד לפחות 4 קורסים מקורסי הבחירה במסגרת ההתמחות של המגמה.

קורסי בחירה:

4 שש"ס	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	306.4051
4 שש"ס	תהליכי למידה בסביבות ממוחשבות המשלבות התקנים חיצוניים	306.4052
4 שש"ס	קהילות למידה מקוונות כתשתית לבירור של שאלות זהות וחינוך ערכי בחברה המודרנית	306.4053
0 שש"ס	יישומים יעוציים באינטרנט (ייעוץ חינוכי) – חלק א'	306.4234
4 שש"ס	יישומים יעוציים באינטרנט (ייעוץ חינוכי) – חלק ב'	306.4250
4 שש"ס	למידת חקר בקהילה מתוקשבת	306.4448
4 שש"ס	מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי	306.4459
4 שש"ס	הוראה מתוקשבת – חקרשת הלכה ומעשה	306.4480
4 שש"ס	משחקים זה ענין רציני – עקרונות בפיתוח משחקים לימודיים	306.4481
0 שש"ס	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק א'	306.4489
4 שש"ס	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק ב'	306.4485
4 שש"ס	טכנולוגיות חדשניות בשרות החינוך	306.4497
4 שש"ס	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן ליקויי תקשורת ותומכת (חינוך מיוחד)	306.4501
4 שש"ס	טכנולוגיה סיועית ויישומי מחשב בחינוך המיוחד (חינוך מיוחד)	306.4587
4 שש"ס	למידה באמצעות פרויקטים בסביבות עתירות טכנולוגיה	306.4852
4 שש"ס	חקר ופיתוח סביבות לימוד ממוחשבות במתמטיקה	315.4205
4 שש"ס	למידה מתוקשבת: סוגיות פסיכולוגיות (לא יינתן בתשס"ו)	306.4050
4 שש"ס	עיצוב סביבות לימודיות עתירות טכנולוגיה (לא יינתן בתשס"ו)	306.4458
4 שש"ס	תהליכי חשיבה מתמטית בסביבת לימוד ממוחשבת (לא יינתן בתשס"ו)	306.4807
4 שש"ס	עיצוב ומחקר של סביבות עתירות טכנולוגיה להוראת סטטיסטיקה (לא יינתן בתשס"ו)	306.4854
4 שש"ס	סטטיסטיקה (לא יינתן בתשס"ו)	

קורסי בחירה מחוץ לחוג לחינוך

סטודנטים בהתמחות "מחשבים בחינוך" יוכלו לבחור קורס אחד של 4 ש"ס, או שני קורסים של 2 ש"ס כל אחד, מחוץ לחוג לחינוך. ההשתתפות בקורס/ים אלה תלויה בקיום התנאים הבאים:

- (1) מקום פנוי בקורס (קדימות ניתנת לתלמידי החוג שבמסגרתו ניתן הקורס).
- (2) הרשמה בחוג הנוגע בדבר, לאחר תיאום עם המרצה והסכמתו בכתב.
- (3) קבלת אישור מראש תכנית ההתמחות למחשבים בחינוך.

רשימת קורסים בתיאום עם חוגים אחרים

202.4052	עיצוב מערכות תוכנה: היבטים פסיכולוגיים וגורמי אנוש	4 ש"ס
208.4207	קהילות וירטואליות ותקשורת מתוכנת מחשב	4 ש"ס
208.3147	טכנולוגיות תקשורת בחיי יום-יום	4 ש"ס
288.4409	גישה למידע מדעי והערכתו	2 ש"ס
320.4140	טכנולוגיה מסייעת בריפוי בעיסוק – היבטים תאורטיים (לא יינתן בתשס"ו)	2 ש"ס

המגמה לטכנולוגיות בחינוך

כתובת אתר המגמה: <http://edtech.haifa.ac.il>

ראש המגמה: **ד"ר דני בן-צבי** (dbenzvi@univ.haifa.ac.il)

מרכזת המגמה: **גב' מירי טאטי**, טל': 04-8249067

פקס: 04-8249353, חדר 435 בניין חינוך

דואר אלקטרוני: mtaty@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

מטרות המגמה וקהל היעד

בשנים האחרונות חלה התפתחות מרשימה של טכנולוגיות מידע ותקשורת, מחשוב ותקשוב. טכנולוגיות אלו הפכו זמינות במערכות חינוך בארץ ובעולם, אך הפוטנציאל הגלום בהן לא מומש במלואו. המגמה לטכנולוגיות בחינוך תקדם את ההבנה של תלמידיה בנוגע למכלול ההיבטים ההגותיים והמחקריים של קשרי הגומלין בין טכנולוגיות חדשניות לבין תהליכים חינוכיים, בכל הרמות של מערכות חינוך. המגמה תכשיר את תלמידיה לעסוק במחקר של נושאים הקשורים לחינוך וטכנולוגיות חדשניות. כמו כן, תכשיר המגמה את תלמידיה למלא תפקיד מרכזי בהתמודדות של מערכות חינוכיות עם תהליך הפיתוח וההטמעה של טכנולוגיות חדשניות תוך רכישת כלים יישומיים לעשייה בתחום.

המגמה מיועדת למעוניינים ליוזם, לפתח, לעצב, להפעיל ולהעריך תוכניות חינוכיות בסביבות עתירות טכנולוגיה במערכות חינוכיות, קהילתיות, תעשייתיות, או ממשלתיות; וכן למעוניינים

לפתח קריירה אקדמית כחוקרים וכמורים בתחום של טכנולוגיה וחינוך באוניברסיטאות ובמכללות. בוגרי המגמה צפויים להשתלב במגוון תחומי תעסוקה, לדוגמה: קריירה אקדמית בתחום של טכנולוגיות חינוכיות; הוראה במוסדות להשכלה גבוהה, במכללות למורים, וכן בבתי-ספר שמלמדים נושאים הקשורים לטכנולוגיות חינוכיות; הנחיה, ריכוז והדרכה בתחום טכנולוגיות חינוכיות מתקדמות במערכות חינוך פורמאליות ובלתי פורמאליות; עבודה במחלקות הדרכה של תעשיות הידע (תעשיות הי-טק); פיתוח תוכנות, משחקים ולומדות לחינוך; עיצוב ופיתוח סביבות לימוד מתוקשבות; ייעוץ לקובעי המדיניות בתחום בדרג המקומי-קהילתי, ובדרג הארצי.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

- ◆ תואר ב"א ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בשני חוגים שאחד מהם חינוך. יידונו גם מועמדים בעלי תואר ראשון שאינו בחינוך. תלמידים אלו ידרשו ללימודי השלמה.
- ◆ ממוצע של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון.
- ◆ ציון של 80 בבחינת כניסה באנגלית לתואר מוסמך של החוג לחינוך.

מיון המועמדים

מיון המועמדים יתבסס על שאלון אישי, המלצות, הגשת דוגמה של כתיבה מחקרית, ציוני התואר הראשון, בחינת הכניסה באנגלית, וראיון אישי.

לימודים לתואר שני (עם תזה) במגמה לטכנולוגיות בחינוך

הלימודים במגמה מתקיימים במסלול לימודים עם תזה בלבד (מסלול א'). המגמה שואפת לטפח כל אחד מתלמידיה תוך התמקדות בהנחיה וליווי אישי של הסטודנטים. היקף הלימודים במגמה הינו 36 שעות סמסטריאליות, כולל הגשת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת קורסי המגמה. העבודות הסמינריוניות מאפשרות התנסות מחקרית לתלמידי המגמה, וממלאות תפקיד חשוב כהכנה לקראת ביצוע מחקר אמפירי בעבודת התזה.

זכאות לתואר

זכאות לתואר מותנית בסיום הקורסים העיוניים ועבודת הגמר המחקרית (תזה) בציון 76 לפחות, על פי תקנון הלימודים לתואר שני.

משך הלימודים

על התלמידים לסיים את כל חובותיהם במשך שנתיים. במסגרת השנה השלישית יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תזה), ויגישו אותה לשיפוט, על פי נוהלי החוג לחינוך.

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי מורכב כלהלן:

40%	עבודת גמר מחקרית (תזה) ובחינת בע"פ על העבודה
30%	שתי עבודות סמינריוניות
30%	שאר הקורסים
סה"כ 100%	

לימודי השלמה

לימודי השלמה יידרשו במקרה הצורך, על בסיס החסרים בלימודים הקודמים של המועמד/ת. הדרישות והתנאים המדויקים של לימודי השלמה יהיו על פי הנהוג בחוג לחינוך. כל קורסי ההשלמה הנדרשים יינתנו במסגרת קורסים קיימים באוניברסיטת חיפה.

לימודי המגמה

הקף הלימודים הנדרש מן התלמידים הוא 36 ש"ס, לפי הפרוט הבא:

ש"ס	שם הקורס	סוג הקורס	שנה א'
8	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל מחקר בחינוך: שיטות איכותניות + תרגיל	חובה	
4	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	חובה	
8	שני קורסי בחירה במגמה (במקרים מיוחדים אפשר אחד מחוץ למגמה)	בחירה	
4	קורס מתודולוגי מתקדם (לבחירה מהרשימה שמופיעה להלן)	חובה	
4	טכנולוגיות חדשניות בשרות החינוך למידה מתוקשבת: סוגיות פסיכולוגיות	חובה (1 מ-2)	שנה ב'
8	שני קורסי בחירה (במקרים מיוחדים אפשר אחד מחוץ למגמה)	בחירה	
36	סה"כ		

רשימת הקורסים במגמה

קורסי חובה בשנה א'

4 ש"ס	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	306.4051
2 ש"ס	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4620
1 ש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4621
0 ש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק א'	306.4625
2 ש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק ב'	306.4626
2 ש"ס	מחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4635
1 ש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4636

קורסי חובה בשנה ב' (אחד מבין שני הקורסים הבאים + קורס מתודולוגי מתקדם)

4 ש"ס	למידה מתוקשבת: סוגיות פסיכולוגיות (לא יינתן בתשס"ו)	306.4050
4 ש"ס	טכנולוגיות חדשניות בשרות החינוך	306.4497

קורס מתודולוגי מתקדם (אחד מבין השיעורים הבאים)

4 שש"ס	הליכי מחקר יחידניים	306.4586
4 שש"ס	להיות שם: עבודת שדה – עקרונות ופרקטיקה	306.4600
4 שש"ס	שיטות מחקר כמותיות מתקדמות	306.4607
4 שש"ס	חקר למידה בגישה דיסקורסיבית	306.4811
	מודלים מתקדמים במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	306.5601
4 שש"ס	מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח (לתלמידי מסלול עם תיזה)	306.5617
4 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק א'	306.5618
0 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק ב'	306.5620
4 שש"ס	מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי (לא יינתן בתשס"ו)	306.4498
4 שש"ס	מדידה והערכה (קורס מתקדם) (לא יינתן בתשס"ו)	306.4630

קורסי בחירה במגמה לטכנולוגיות בחינוך (לבחירה שני קורסים בשנה א' ושני קורסים

בשנה ב')

4 שש"ס	תהליכי למידה בסביבות ממוחשבות המשלבות התקנים חיצוניים	306.4052
	קהילות למידה מקוונות כתשתית לבירור של שאלות זהות וחינוך ערכי בחברה המודרנית	306.4053
4 שש"ס	יישומים יעוציים באינטרנט (ייעוץ חינוכי) – חלק א'	306.4234
0 שש"ס	יישומים יעוציים באינטרנט (ייעוץ חינוכי) – חלק ב'	306.4250
4 שש"ס	למידת חקר בקהילה מתוקשבת	306.4448
4 שש"ס	הערכה חינוכית: גישות ושיטות	306.4245
4 שש"ס	מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי	306.4459
4 שש"ס	הוראה מתוקשבת – חקרשת הלכה ומעשה	306.4480
4 שש"ס	משחקים זה ענין רציני – עקרונות בפיתוח משחקים לימודיים	306.4481
0 שש"ס	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק א'	306.4489
4 שש"ס	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק ב'	306.4485
	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן ליקויי תקשורת ותומכת (חינוך מיוחד)	306.4501
4 שש"ס	טכנולוגיה סיועית ויישומי מחשב בחינוך המיוחד (חינוך מיוחד)	306.4587
4 שש"ס	למידה באמצעות פרויקטים בסביבות עתירות טכנולוגיה	306.4852
4 שש"ס	חקר ופיתוח סביבות לימוד ממוחשבות במתמטיקה	315.4205
	עיצוב סביבות לימודיות עתירות טכנולוגיה (לא יינתן בתשס"ו)	306.4458
4 שש"ס	תהליכי חשיבה מתמטית בסביבת לימוד ממוחשבת (לא יינתן בתשס"ו)	306.4807
4 שש"ס	עיצוב ומחקר של סביבות עתירות טכנולוגיה להוראת סטטיסטיקה (לא יינתן בתשס"ו)	306.4854
4 שש"ס		

קורסי בחירה מחוץ למגמה

202.4052	עיצוב מערכות תוכנה: היבטים פסיכולוגיים וגורמי אנוש	4 שש"ס
208.4207	קהילות וירטואליות ותקשורת מתווכת מחשב	4 שש"ס
208.3147	טכנולוגיות תקשורת בחיי יום-יום	4 שש"ס
288.4409	גישה למידע מדעי והערכתו	2 שש"ס
320.4140	טכנולוגיה מסייעת בריפוי בעיסוק – היבטים תאורטיים	2 שש"ס
	(לא יינתן בתשס"ו)	

הערות לרשימת הקורסים

- ◆ מיומנויות מחשב: במסגרת קורסי המגמה ישתמשו התלמידים בטכנולוגיות מחשב ותקשוב שונות. לא יינתנו קורסים מיוחדים להוראת מיומנויות מחשב, והתלמידים יידרשו ללמוד אותן בכוחות עצמם. השיעור "מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי" הוא מבוא לטכנולוגיות מגוונות ולשימושים בהם במערכת החינוך.
- ◆ קורסי הבחירה מחוץ לחוג לחינוך – מיועדים בראש ובראשונה לתלמידי החוגים בהם ניתן הקורס. תלמידי המגמה ישתתפו בהם על בסיס מקום פנוי.
- ◆ קורס מתודולוגי מתקדם יבחר בתאום עם המנחה של עבודת הגמר המחקרית.
- ◆ העבודות הסמינריוניות חייבות להתבצע במסגרת קורסים של המגמה לטכנולוגיות בחינוך. אין לבצע שתי עבודות סמינריוניות בסמסטר אחד.

קורסי חובה וציון המינימום הנדרש בהם

תלמידי המגמה חייבים לקבל ציון של 85 לפחות בקורסי החובה של שנה א': "מחקר בחינוך", ו"למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות".

המגמה לניהול מערכות חינוך

כתובת אתר המגמה: <http://lead.haifa.ac.il>

ראש המגמה: ד"ר אנית סומך

מרכז המגמה: **גב' מירי טאטי**, טל': 04-8249067
 פקס: 04-8249353, חדר 435 בניין חינוך
 דואר אלקטרוני: mtaty@univ.haifa.ac.il
 שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

המגמה לניהול מערכות חינוך מיועדת להקנות ידע והתנסות בתחום הניהול ומשאבי אנוש, תוך התמקדות במערכות חינוך פורמאליות ובלתי פורמאליות. מטרת המגמה היא לחשוף סטודנטים לידע ארגוני-ניהולי ולכלים ניהוליים. בנוסף לבסיס התיאורטי, ירכשו הסטודנטים כישורים ומיומנויות ניהוליות. מטרת המגמה להכשיר עתודה מנהיגותית מובילה, שתוכל לסייע לארגונים חינוכיים להסתגל לשינויים בסביבה ולשפר אפקטיביות ארגונית. במגמה שני מסלולים, מסלול א' עם דגש מחקרי ומסלול ב' עם דגש יישומי.

במסלול הלימודים עם דגש מחקרי (הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית), הסטודנט יכוון בנוסף גם לקורסים אשר ייפתחו את יכולתו המחקרית.

המסלול עם דגש יישומי (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) כולל התנסות בשדה לשם הערכת תכנית התערבות מערכתית. העבודה המסכמת הינה עבודה אינטגרטיבית המבוססת על הפרוייקט המסכם.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

מומצע משוקלל של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון בשל מספר המקומות המוגבל ייבחרו המועמדים הטובים ביותר.

לימודי השלמה (יזרשו בהתאם ללימודים קודמים):

2 שש"ס	306.2608	השלמות בשיטות מחקר
2 שש"ס	306.2611	השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
	306.2326	מערכת החינוך בישראל
2 שש"ס		(לסטודנטים שלא למדו חינוך לתואר ראשון)
4 שש"ס	306.2389	התנהגות ארגונית

תינתן דרישה לקורסים נוספים במסגרת לימודי השלמה.

לימודי המגמה

מסלול ב'	מסלול א'	
ניהול ארגונים מורכבים		שנה א' חובה
מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים		
מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל		
מחקר בחינוך: שיטות איכותניות + תרגיל		
	קורס מתודולוגי (מתוך הרשימה שלהלן)	חובת בחירה בשנה א' או ב'
3 קורסי מגמה	2 קורסי מגמה	שנה א'
חדשנות במערכת החינוך: מתיאוריה למעשה		שנה ב' חובה
4 קורסי מגמה	3 קורסי מגמה	שנה ב'
44 שש"ס	36 שש"ס	סה"כ שש"ס

הערה: במסלול א' התלמיד חייב בלפחות 36 שש"ס. במסלול ב' התלמיד חייב בלפחות 44 שש"ס.

רשימת קורסים מתודולוגיים (מתוכם ניתן לבחור את הקורס המתודולוגי)

4 שש"ס	להיות שם: עבודת שדה – עקרונות ופרקטיקה	306.4600
4 שש"ס	שיטות מחקר כמותיות מתקדמות	306.4607
4 שש"ס	מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח (לתלמידי מסלול עם תיזה)	306.5617
4 שש"ס	מודלים מתקדמים במחקר כמותי: משוואות מבניות	306.5601
4 שש"ס	וניתוח רב-רמות	
0 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק א'	306.5618
4 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק ב'	306.5620
4 שש"ס	מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי (לא יינתן בתשס"ו)	306.4498

קורסי המגמה:

שנה א' חובה:

4 שש"ס	ניהול ארגונים מורכבים	306.4302
2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4620
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4621
0 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק א'	306.4625
2 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק ב'	306.4626
2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4635
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4636

שנה ב' חובה:

0 שש"ס	חדשנות במערכת החינוך: מתיאוריה למעשה – חלק א' (חובה במסלול ב' בשנה ב')	306.4349*
4 שש"ס	חדשנות במערכת החינוך: מתיאוריה למעשה – חלק ב' (חובה במסלול ב' בשנה ב')	306.4350*
4 שש"ס	*הקורס כולל התנסות מעשית בשדה. הסטודנטים יידרשו ל-4 שעות <u>נוספות</u> בשדה + מפגשים אישיים / קבוצתיים עם המרצה. הקורס פתוח לתלמידי מסלול ב' בלבד.	

רשימת שיעורים

4 שש"ס	ניהול משאבי אנוש	306.4300
4 שש"ס	התנהגות והנעת עובדים במערכת החינוך	306.4303
4 שש"ס	כלכלת החינוך	306.4305
4 שש"ס	תהליכי הדרכה ופיתוח במערכת החינוך	306.4358
4 שש"ס	מדיניות החינוך: מתיאוריה למעשה	306.4385

רשימת שיעורים בתיאום עם חוגים אחרים

4 שש"ס	חקר אירגונים מורכבים (החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה)	204.4006
4 שש"ס	התנהגות ארגונית (החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה)	204.4167
4 שש"ס	(לא יינתן בתשס"ו)	
4 שש"ס	מנהיגות בארגונים (החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה)	204.4187

רשימת סמינריונים

4 שש"ס	מנהיגות ומיומנויות ניהול במערכות חינוך	306.4301
4 שש"ס	תהליכי שינוי ארגוני במערכות החינוך	306.4310
4 שש"ס	קבלת החלטות במסגרות חינוכיות	306.4318
4 שש"ס	עיצוב תפקיד המורה	306.4347
4 שש"ס	השכלה וחינוך בחברות דמוקרטיות	306.4352
4 שש"ס	פיתוח ארגוני במערכות חינוך	306.4356
4 שש"ס	ניהול ומנהיגות אסטרטגית במערכת החינוך	306.4360

מספר הסטודנטים בקורס סמינריוני מוגבל ל-20 משתתפים.

במסלול א' חובה לקחת שני סמינריונים אצל שני מרצים שונים.

במסלול ב' חובה לקחת שלושה סמינריונים מתוכם לפחות שניים אצל שני מרצים שונים. במידת הצורך ניתן לקחת סמינריון שייחשב כשיעור (באישור המרצה וראש המגמה).

המגמה למתמטיקה וחינוך

כתובת אתר המגמה: <http://mathed.haifa.ac.il>

ראש המגמה: ד"ר רוזה לייקין

מרכזת המגמה: **גב' מירי טאטי**, טל': 04-8249067

פקס: 04-8249353, חדר 435 בניין חינוך

דואר אלקטרוני: mtaty@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

כללי

במסגרת המגמה פועלות שתי תוכניות:

1) מתמטיקה וחינוך (מו"ח) – זוהי תכנית משותפת לחוג לחינוך ולחוג למתמטיקה, המזכה בתואר M.Sc. מתקבלים אליה בעלי תואר במתמטיקה העומדים בדרישות שני החוגים לקבלה לתואר שני. התעודה המוענקת משותפת לפקולטה למדעים והוראתם ולפקולטה לחינוך. בתוכנית זו שני מסלולים, א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) ו-ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).

2) התמחות בחינוך מתמטי (חנ"מ) – תוכנית הניתנת במסגרת החוג לחינוך במגמה לפיתוח מערכות חינוך, המזכה בתואר M.A. מתקבלים מועמדים עם רקע בחינוך מתמטי כמוסבר להלן. לאישור הזכאות לתואר מצורף ספח המציין כי התלמיד סיים את לימודיו בתחום התמחות בחינוך מתמטי. בתוכנית זו שני מסלולים, א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) וב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).

קורסי המגמה משותפים לתלמידי שתי התוכניות.

תנאי קבלה

ממוצע משוקלל של **76 לפחות** בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון ועמידה בתנאי הקבלה הכלליים של החוג לחינוך. בנוסף:

1. למגמה למתמטיקה וחינוך מתקבלים בעלי תואר ראשון במתמטיקה עם רקע בחינוך מתמטי. המועמד צריך לעמוד בדרישות הקבלה של החוג למתמטיקה והחוג לחינוך.
2. לתחום ההתמחות בחינוך מתמטי מתקבלים בעלי רקע מתאים בחינוך מתמטי: בוגרים במדעים מדויקים עם ניסיון בחינוך, בוגרי הוראת מדעים, בעלי תואר ראשון בחינוך או בהוראה עם התמחות במתמטיקה. תואר ראשון במתמטיקה אינו הכרחי.

לימודי המגמה

	התמחות בחינוך מתמטי (רשימת החובות בחוג לחינוך בלבד ⁽¹⁾⁽²⁾)		מתמטיקה וחינוך (מגמה משותפת עם החוג למתמטיקה)	
	מסלול א' ⁽¹⁾	מסלול ב' ⁽²⁾	מסלול א' ⁽¹⁾	מסלול ב' ⁽²⁾
שנה א'	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל מחקר בחינוך: שיטות איכותניות + תרגיל			
	חובה		1 יסודות החינוך המתמטי 1 חינוך מתמטי: קורס אינטגרטיבי ⁽⁴⁾	
בחירה	2 ח' מתמטי ⁽⁹⁾	2 ח' מתמטי ⁽⁹⁾	1 ח' מתמטי ⁽⁹⁾ 2 מתמטיקה ⁽³⁾	1 ח' מתמטי ⁽⁹⁾ 2 מתמטיקה ⁽³⁾
	1 בחירה ⁽⁵⁾			
שנה ב' חובה	1 מחקר בחינוך – קורס מתקדם ⁽⁶⁾			
	1 ח' מתמטי ⁽⁹⁾	2 ח' מתמטי ⁽⁹⁾	1 ח' מתמטי ⁽⁹⁾ 3 מתמטיקה ⁽³⁾	2 ח' מתמטי ⁽⁸⁾ 4 מתמטיקה ⁽³⁾
בחירה	1 בחירה	1 חינוך 1 בחירה ⁽⁵⁾		
סה"כ ש"ס ⁽⁷⁾	36	44	40	48

הערות לטבלה

- (1) מסלול א' כולל כתיבת עבודת מחקר (תזה). הלימודים במסלול זה מותנים בהישגי התלמיד בקורסים בשנה א' ובכך שיש מרצה המוכן להנחותו.
- (2) מסלול ב' הוא ללא כתיבת תיזה.
- (3) קורסים המתקיימים בחוג למתמטיקה.
- (4) ציון המעבר בקורס האינטגרטיבי בחינוך מתמטי הוא 75.
- תנאי המעבר למסלול א' הוא ציון 85 לפחות בקורס זה (זהו תנאי הכרחי לקבלה למסלול א' אך אינו מספיק).
- (5) במסגרת קורסי בחירה מומלץ ללמוד קורסים מדרג 3 ומעלה בחוג למתמטיקה, בחוג למדעי המחשב (לבעלי תארים מתאימים) או בחוגים אחרים לפי אישור יועץ ה-מ.א. יש לבחור קורסים שלא נלמדו בתואר הראשון.
- (6) קורס מתודולוגי מתקדם יבחר מתוך הרשימה המופיעה להלן. בתאום עם המנחה של התזה אפשר להחליף קורס זה בקורס אחר מתוך קורסים לחינוך המתמטי.
- (7) במידה שנלקחה מכסת הקורסים הרשומה בטבלה, אך התלמיד לא למד את מינימום השש"ס שצוין לעיל, עליו לקחת קורס נוסף.
- (8) התלמיד יחליט האם הוא יכתוב עבודה סמינריונית בשני סמינרים בחינוך מתמטי או רק באחד (האלטרנטיבה היא לסיים עם רפרט בלבד). במקרה של רפרט הוא יעשה שתי עבודות סמינריוניות במתמטיקה.
- (9) קורסים בחינוך המתמטי יבחרו מתוך רשימת קורסי בחירה במגמה (ר' בהמשך), בהתאם לתכנית הלימודים שתקבע בשנת הלימודים, ובייעוץ עם המנחה או ראש המגמה.

עבודות סמינריוניות ונוהלי סיום התמחות בחינוך מתמטי:

מסלול ב'	מסלול א'	
3 עבודות סמינריוניות, ששתיים מהן בחינוך מתמטי ואחת בחינוך או במתמטיקה לפי בחירת הסטודנט	2 עבודות סמינריוניות בחינוך מתמטי	עבודות סמינריוניות
עבודה מסכמת (שקולה לבחינת גמר)	תיזה בחינוך מתמטי	סיום הלימודים

מתמטיקה וחינוך:

מסלול ב'	מסלול א'	
3 עבודות סמינריוניות: אם תבחר עבודה סמינריונית אחת בחוג לחינוך מתמטי, יעשה התלמיד שתי עבודות סמינריוניות בחוג למתמטיקה ולחיפך	1 עבודה סמינריונית בחוג לחינוך מתמטי 1 עבודה סמינריונית בחוג למתמטיקה	עבודות סמינריוניות
בחינה משותפת לחוג לחינוך מתמטי ולחוג למתמטיקה	תיזה שתיכתב בחוג למתמטיקה או בחוג לחינוך מתמטי, לפי בחירת התלמיד.	סיום הלימודים

זכאות לתואר ושקלול הציון הסופי

התמחות בחינוך מתמטי

מסלול ב'	מסלול א'	
עבודה מסכמת: 30%	תזה + בחינת גמר בע"פ על התזה: 40%	ציון סופי
עבודות סמינריוניות כולל התנסות בתחום ההתמחות: 30%	עבודות סמינריוניות כולל התנסות בתחום ההתמחות: 30%	
שאר הקורסים: 40%	שאר הקורסים: 30%	

מתמטיקה וחינוך

מסלול ב'	מסלול א'	
מבחן משותף לשני החוגים: 30%	ציון תזה: 36%	ציון סופי
הציון הסופי בחוג למתמטיקה (קורסים + סמינריונים): 35%	שיפוט תזה: 30%	
	בחינה בע"פ: 6%	
	הציון הסופי בחוג למתמטיקה (קורסים + סמינריונים): 32%	

רשימת קורסים

הערות:

- א. רשימת קורסי ההתמחות בחינוך מתמטי כוללת קורסים הניתנים בדרך כלל, ולא רק אלה שיינתנו בפועל בשנה"ל תשס"ו.
- ב. את הקורס המתודולוגי המתקדם ניתן לבחור מתוך רשימת הקורסים המתודולוגיים להלן:

קורסים מתודולוגיים מתקדמים

4 שש"ס	להיות שם: עבודת שדה – עקרונות ופרקטיקה	306.4600
4 שש"ס	שיטות מחקר כמותיות מתקדמות	306.4607
4 שש"ס	מודלים מתקדמים במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	306.5601
4 שש"ס	מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח	306.5617
0 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק א'	306.5618
4 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק ב'	306.5620
4 שש"ס	מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי (לא יינתן בתשס"ו)	306.4498

קורסי חובה בשנה א'

2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4620
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4621
0 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק א'	306.4625
2 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק ב'	306.4626
2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4635
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4636
4 שש"ס	חינוך מתמטי: קורס אינטגרטיבי	306.4803
4 שש"ס	יסודות החינוך המתמטי	306.4850

קורסי בחירה במגמה למתמטיקה וחינוך

4 שש"ס	יחסי גומלין בין המציאות והמתמטיקה	306.4808
4 שש"ס	חקר למידה בגישה דיסקורסיבית	306.4811
4 שש"ס	שיח לימודי	315.4104
4 שש"ס	חקר ופיתוח סביבות לימוד ממוחשבות במתמטיקה	315.4205
4 שש"ס	למידה תוך כדי הוראה של מורים ומורי מורים למתמטיקה	306.4801
4 שש"ס	אתגרים מתמטיים בחינוך	306.4806
4 שש"ס	תהליכים שיתופיים בכיתה מתמטית	315.4206
4 שש"ס	למידה באמצעות פרויקטים בסביבות עתירות טכנולוגיה	306.4852
4 שש"ס	משפה טבעית אל שפה מתמטית (לא יינתן בתשס"ו)	306.4800

	306.4807	תהליכי חשיבה מתמטית בסביבת למידה ממוחשבת (לא יינתן בתשס"ו)
4 שש"ס		
	306.4809	למידה מדוגמאות וחשיבה אנלוגית (לא יינתן בתשס"ו)
4 שש"ס		
	306.4812	מודלים וסכמות (לא יינתן בתשס"ו)
4 שש"ס		
	306.4814	תהליכים קוגניטיביים והתפתחותיים בלמידת מתמטיקה (לא יינתן בתשס"ו)
4 שש"ס		
	306.4818	חשיבה מתמטית (לא יינתן בתשס"ו)
4 שש"ס		
	306.4851	הפסיכולוגיה של חשיבה סטטיסטית בסביבה טכנולוגית (לא יינתן בתשס"ו)
4 שש"ס		
	306.4854	עיצוב ומחקר של סביבות עתירות טכנולוגיה להוראת סטטיסטיקה (לא יינתן בתשס"ו)
4 שש"ס		
	306.4855	למידה והוראה של תלמידים בעלי יכולת גבוהה במתמטיקה (לא יינתן בתשס"ו)
4 שש"ס		
	315.4253	מודלים של התפתחות מקצועית של מורים למתמטיקה (לא יינתן בתשס"ו)
4 שש"ס		

המגמה לחינוך גופני

(לימודים לקראת מ"א בחינוך גופני במסלול א' (עם תיזה) בשיתוף עם המכללה ע"ש זינמן במכון וינגייט)

ראש המגמה: **ד"ר מיכאל הרציג**

מרכזת המגמה: **גב' מירי טאטי**, טל': 04-8249067
 פקס: 04-8249353, חדר 435 בניין חינוך
 דואר אלקטרוני: mtaty@univ.haifa.ac.il
 שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

מטרות הלימודים במגמה הן: העמקה ביסודות העיוניים של החינוך הגופני; הכרת הכלים המחקריים והתמחות במגוון היבטים של התחום; קידום עובדי הוראה וחינוך בחינוך העל-יסודי והעל-תיכוני בתחומי החינוך הגופני והספורט; הכשרת סגל בכיר לתפקידי ניהול, פיקוח, הדרכה וייעוץ בתחומי החינוך הגופני בבתי-הספר, ברשויות מקומיות ובמסגרות של מוסדות הספורט בישראל; בניית רקע מתאים כהכנה לשיקום בתנועה לאוכלוסיות נזקקות.

תנאי הקבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

- ◆ תואר ראשון בחינוך גופני ותעודת הוראה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ ובח"ל.
- ◆ ציון משוקלל של לפחות 80 בלימודי התואר הראשון אך לא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ◆ ראיון אישי במידת הצורך.

לימודי השלמה

מועמדים בעלי תואר ראשון שלא מתחומי החינוך ו/או החינוך הגופני יחויבו בנוסף להשלמות בחינוך גופני גם בהשלמות חוגיות ותחומיות בחינוך כמקובל וכפי שייקבע על ידי ראש המגמה. השלמות אלה נלמדות ברמת תואר ראשון, לכן אינן נכללות בתכנית המ"א.

לימודי השלמה בחינוך – מתקיימים באוניברסיטת חיפה.

לימודי השלמה בחינוך גופני מתקיימים במכללה במכון וינגייט וכוללים את הקורסים הבאים:

- ◆ אנטומיה 4 שש"ס
- ◆ התפתחות ולמידה מוטורית 4 שש"ס
- ◆ כימיה-ביוכימיה 4 שש"ס
- ◆ ביומכניקה 4 שש"ס
- ◆ פיסיולוגיה כללית 4 שש"ס
- ◆ פיסיולוגיה של המאמץ 4 שש"ס
- ◆ קינזיולוגיה 2 שש"ס
- ◆ כושר גופני – סמינריון 4 שש"ס

במידה והיקף ההשלמות הינו עד 16 שש"ס (לא יותר מ-4 קורסים), ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א. כאשר היקף לימודי השלמה גדול יותר – המועמד יוכל בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני, להירשם ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני. בכל אחד מקורסי השלמה נדרש ציון של 80 לפחות.

לימודי המגמה

מסלול א'		שנה א'
וינגייט	חיפה	
1 קורס מגמה	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל מחקר בחינוך: שיטות איכותניות + תרגיל	שנה ב'
—	1 קורס מתודולוגי	
2 קורסי בחירה	1 קורס בחירה	
1 קורס מגמה	1 קורס בחירה	שנה ב'
36 שש"ס		סה"כ שש"ס

התלמיד חייב להשלים 36 שש"ס לכל הפחות. במידה שמכסת הקורסים הרשומה בטבלה הושלמה, אך התלמיד לא למד את מספר השש"ס הכולל שצוין לעיל, עליו לקחת קורס או קורסים נוספים להשלמת מכסת השעות.

הערות:

1. לימודי המגמה מתמקדים במדעי החינוך ובמדעי ההתנהגות.
2. בחיפה – התלמיד יבחר שני סמינריונים באחת מן המגמות הבאות בחינוך: ניהול מערכות חינוך, פיתוח מערכות חינוך, חינוך, חברה ותרבות, חינוך והתפתחות האדם וחינוך מיוחד.
3. על התלמיד להשלים את כל חובות השמיעה תוך שנתיים. את עבודת התיזה יוכל להגיש בשנה השלישית, על פי נהלי החוג לחינוך.
4. הלימודים מתקיימים במכללה במכון וינגייט בימי א' ו/או ה'. באוניברסיטת חיפה קורסי החובה מתקיימים בימי ב' וקורסי בחירה גם בימים נוספים.

במסלול א':

1. יש להגיש שתי עבודות סמינריוניות – אחת בכל מוסד ואצל מרצים שונים.
2. יש להגיש למוכירות המגמה **טופס התקשרות עם מנחה לתיזה עד סוף שנת הלימודים הראשונה**.
3. מומלץ להגיש הצעת נושא לתיזה עד סוף שנת הלימודים הראשונה וחובה להגיש לא יאחר מאשר סוף סמסטר א' של שנה ב' (לא כולל חופשת הסמסטר).

קורס מתודולוגי חובה

2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4620
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	306.4621
0 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק א'	306.4625
2 שש"ס	מחקר בחינוך: עיונים פילוסופיים – חלק ב'	306.4626
2 שש"ס	מחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4635
1 שש"ס	תרגיל במחקר בחינוך: שיטות איכותניות	306.4636

רשימת קורסים מתודולוגיים לבחירה

4 שש"ס	להיות שם: עבודת שדה – עקרונות ופרקטיקה	306.4600
4 שש"ס	שיטות מחקר כמותיות מתקדמות	306.4607
4 שש"ס	חקר למידה בגישה דיסקורסיבית	306.4811
4 שש"ס	מודלים מתקדמים במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	306.5601
4 שש"ס	מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח (לתלמידי מסלול עם תיזה)	306.5617
0 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק א'	306.5618
4 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק ב'	306.5620
4 שש"ס	מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי (לא יינתן בתשס"ו)	306.4498
4 שש"ס	מדידה והערכה (קורס מתקדם) (לא יינתן בתשס"ו)	306.4630

קורסי המגמה

מדעי ההתנהגות

2 שש"ס	מדידה והערכה של פעילות גופנית וכושר גופני	306.4901
0 שש"ס	פיתוח מוטיבציה בתהליכי שיקום וטיפול – חלק א'	306.4904
4 שש"ס	פיתוח מוטיבציה בתהליכי שיקום וטיפול – חלק ב'	306.4910
4 שש"ס	גנטיקה במדעי החיים וההתנהגות	306.4909
4 שש"ס	אסטרטגיות למידה בתחום המוטורי	306.4940
2 שש"ס	ספורט וכלכלה	306.4944
4 שש"ס	היבטים רפואיים והתנהגותיים של פעילות גופנית בילדים	306.4946
0 שש"ס	פעילות גופנית ואיכות חיים בגיל הזקנה – חלק א'	306.4947
4 שש"ס	פעילות גופנית ואיכות חיים בגיל הזקנה – חלק ב'	306.4945
2 שש"ס	תולדות התרבות הגופנית בעם ישראל ובעמים	306.4949
2 שש"ס	איכות ניהול בשרותי חינוך, פעילות גופנית ובריאות	306.4950
4 שש"ס	שיטות מחקר היחיד – ליעול ההוראה, האימון והטיפול	306.4952
4 שש"ס	סוגיות בהכנה לפרישה ובקידום בריאות בזיקנה (לא יינתן בתשס"ו)	306.4948

קורסי בחירה

באישור ראש המגמה התלמיד יבחר קורסים מתוך המגמות הבאות בחינוך: ניהול מערכות חינוך, פיתוח מערכות חינוך, חינוך, חברה ותרבות, חינוך והתפתחות האדם וחינוך מיוחד.

ייתכנו שינויים בהיצע הקורסים

לימודי דוקטורט

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' רבקה איזיקוביץ

מזכירות ועדת דוקטורט:

גב' שרה דבדבני, טל' 8240860; פקס' 8249375
שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11.00-13.00
חדר 433, קומה 4, בניין חינוך
דואר אלקטרוני: dsara@univ.haifa.ac.il
כתובת אתר הדוקטורט בחוג: construct.haifa.ac.il

לימודי התואר השלישי מיועדים להכשרתו של חוקר, מפתח או מרצה במסגרות ההשכלה הגבוהה והם מבוססים על עבודת מחקר עצמאית והשתתפות בשלושה קורסים לפחות.

א. **תנאי קבלה:** בקשות להתקבל ללימודים לקראת התואר דוקטורט לפילוסופיה בחינוך תתקבלנה מכל מי שסיים את התואר מוסמך בציון משוקלל של 86 לפחות וציון של 90 לפחות בעבודת התיזה למ"א.

ב. במסגרת לימודי הדוקטורט על התלמיד ללמוד שלושה קורסים לפחות, אחד חובה והוא "מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח" והשאר מתוך הקורסים המומלצים לדוקטורנטים ומתוך היצע הקורסים במסגרת תוכניות המ"א של החוג או של חוגים אחרים לפי הנחיית המנחה ובאישורה של ועדת המ"א.

ג. מדריך עבודת הד"ר והועדה המנחה, במידה ומונתה, יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו והיקפה, והדבר טעון אישור ועדת הדוקטורט החוגית. על התלמיד להשתתף בקורסים, למלא את חובותיו על-פי דרישות כל קורס (כולל בחינה או עבודות) ולסיים ברמת הישגים שאינה נופלת מציון 85 בכל קורס. המנחה יוכל לדרוש הרחבת לימודי הדוקטורט מעבר למכסת המינימום הנדרשת בסעיף ב', בהתאם לצורכי עבודת המחקר, באישור ועדת הד"ר.

ד. מומלץ כי תכנית הלימודים המאושרת על-ידי המנחה והועדה (כולל לימודי השלמה) תסתיים בשלב א'.

ה. כל תכתובת של התלמיד עם ועדת הדוקטורט בעניינים אקדמיים חייבת להיות בידיעת המנחה ובאישורו בכתב.

ו. דרישות אקדמיות נוספות (למשל, שפה זרה) תהיינה בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

ז. על מנת להגיש מועמדות לד"ר, יש להרשם במחלקת ההרשמה באוניברסיטה ובמקביל להוציא מאתר החוג לחינוך ערכת הנחיה להגשת תיק מועמדות ולהגישה לוועדת הד"ר החוגית. מידע נוסף ניתן לקבל במזכירות ועדת הדוקטורט ובאתר האינטרנט של החוג שכתובתו: construct.haifa.ac.il

ח. רשימת חברי סגל הרשאים להדריך נמצאת באתר החוג הרשום לעיל.

ט. מידע מן הרשות ללימודים מתקדמים נמצא בשנתון ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

מבנה הלימודים

משך הלימודים לתוכנית הדוקטורט הוא שלוש שנים.

סטודנט המתקבל ללימודים ולמחקר לשם קבלת התואר "דוקטורט לפילוסופיה" יקרא סטודנט מחקר שלב א' עד לאישור הצעת המחקר על ידי הרשויות המוסמכות באוניברסיטה, וסטודנט מחקר שלב ב' לאחר אישורה.

קורסים לתואר שלישי

	306.5601	מודלים מתקדמים במחקר כמותי:
4 שש"ס		משוואות מבניות וניתוח רב-רמות
	306.5617	מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח
0 שש"ס	306.5618	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק א'
4 שש"ס	306.5620	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק ב'
	306.5616	אינטליגנציה ואינטליגנציה רגשית (לא יינתן בתשס"ו)

מועד הרשמה לתואר שלישי

ההרשמה לתואר שלישי יכולה להיעשות במשך כל השנה אולם הדין במועמדים חדשים יתקיים בשני מועדים בלבד. **ספטמבר-אוקטובר, וינואר-פברואר**. כחודש לפני מועד תאריכים אלו, יש להעביר למזכירות החוג את כל המסמכים הדרושים.

308

לקוויות למידה

חוג לימודים למ"א

ראש החוג: ד"ר מרק לייקין

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' אבי קרני

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' צביה ברזניץ (שבתון סמסטר א'), פרופ' יוסף שמרון (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' סלים אבר-ביעה, פרופ' אבי קרני, פרופ' דוד שר.

מרצה בכיר: ד"ר מרק לייקין, ד"ר אורן לם (שבתון סמסטר א'), ד"ר מיכל שני (מומחה).

מרצה: ד"ר תמי קציר*.

עמיתי הוראה: ד"ר מיכאל דוידוביץ, גב' מלי דנינו, גב' מיכל לרנר, גב' שלי מילר-שאו, ד"ר ג'נינה קהן-הורוביץ, מר מיכאל נבט, גב' הדס שחם, ד"ר מירי שריד, ד"ר אוולין שתיל, פרופ' עמנואל תירוש.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג: גב' דליה אורון

דואר אלקטרוני: doron@univ.haifa.ac.il

מזכירת החוג: גב' עדי דשתי

דואר אלקטרוני: adashti@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

טל': 04-8249150

פקס: 04-8249353

מיקום: חדר 437, קומה 4, בניין חינוך

הלימודים לתואר שני (מ"א)

מטרת הלימודים

הלימודים בחוג ללקויות למידה מתמקדים בלמידה מעמיקה בהיבטים תיאורטיים ומחקריים של לקווי למידה, וכן באבחון וטיפול בהם. תוכנית הלימודים כוללת לימודים עיוניים והתמחות מחקרית. בנוסף ניתן במסגרת התכנית ללמוד התמחות יישומית באבחון וטיפול בלקווי למידה במעגל החיים. באופן ספציפי התוכנית מציעה התמחות בלקווי למידה בגיל הרך, תלמידי בית הספר היסודי, חטיבות ביניים, תיכון ובוגרים.

באוניברסיטת חיפה קיים מרכז "מוח והתנהגות" המשותף לחוג לפסיכולוגיה, החוג לנוירוביולוגיה ואתולוגיה והחוג ללקויות למידה. במסגרת מרכז זה ניתן ללמוד תוכנית לימודים אישית במסלול מחקר בנושא "מוח והתנהגות" המתמקדת במוח האדם.

יעדי התוכנית: מטרת התוכנית ללקווי למידה להכשיר מומחים למחקר, הוראה, אבחון וטיפול פרטני, פיתוח תוכניות לימוד, עבודה מערכתית בתחום לקויות הלמידה. מטרת התוכנית במוח והתנהגות להכשיר חוקרים.

היקף התכנית:

1. שילוב המקבץ המחקרי והיישומי מחייב לימודים על פני רוב ימות השבוע. תוכנית הלימודים הינה בת 5 סמסטרים.

ניתן לסיים את הלימודים לתואר מוסמך במסלול א' ומסלול ב'. מספר המקומות במסלול א' הינו מוגבל. הרישום למסלול א' אינו מבטיח הישארות בו. כמו כן אין רישום זה מבטיח מנחה לכל תלמיד או בכל נושא שהתלמיד מעוניין בו. בכל המסלולים ניתן לשלב את ההתמחות היישומית. בתעודת הגמר יצוין שהלומד סיים את לימודיו בחוג. ספח לתעודת המ"א יינתן לתלמיד שמסיים התמחות יישומית.

תלמידים אשר יסיימו בהצלחה את לימודי התואר השני יוכלו להתקבל לעבודה במרכזים ללקויות למידה. המעוניינים להשתלב בתחום זה במערכת החינוך חייבים בדרך כלל גם בתעודת הוראה.

2. **התוכנית למוח והתנהגות (משותפת לחוג לפסיכולוגיה ולחוג לנוירוביולוגיה ואתולוגיה):** לימודים והתנסויות במעבדות המחקר בכל ימות השבוע. **תוכנית לימודים בת 4 סמסטרים.**

ניתן לסיים את הלימודים במסלול אישי לתואר מוסמך במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית בלבד. הקבלה לתוכנית מחייבת התקשרות למנחה מלווה ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

תנאי קבלה

לשתי התוכניות:

1. תואר ב"א בציון ממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל חוג.
2. תלמידים שיסיימו את לימודיהם בשנה"ל הנוכחית יצרפו גיליון ציונים ממוצע (סופי או זמני), וכן אישור לגבי יתרת חובותיהם לב"א (אין אפשרות להתחיל את לימודי התואר השני ללא סיום חובות שמיעה בתואר הראשון).

החוג ללקויות למידה

3. בעלי תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, יידרשו לעמוד בבחינת ידע ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.
  4. ציון 85 לפחות במבחן קבלה באנגלית.
  5. קורות חיים ולפחות שתי המלצות. על ההמלצות להתייחס הן ליכולת האקדמית והן ליכולת הטיפולית של המועמדים.
  6. ראיון אישי בשלב המיון הסופי – אליו יוזמנו רק המועמדים המתאימים.
- כדי לעמוד בדרישות הלימודים בחוג, ידרשו הלומדים, להקדיש את עיקר זמנם ללימודים. נדרש רקע בסיסי קודם בסטטיסטיקה ושיטות מחקר. בתוכנית ללקויות למידה ניתן ללמוד בהתמחות באבחון וטיפול בלקויות למידה במעגל החיים (גיל הרך, ילדים ובוגרים).

לימודי השלמה (קבלה לתוכניות השונות מותנית בקבלת ציון של 80 לפחות בכל אחד מהקורסים)

קורסי השלמה שהינם חובה עבור כל תלמידי החוג: 6 שש"ס

2 שש"ס	מבוא אינטגרטיבי א': קריאה	308.2001
2 שש"ס	מבוא אינטגרטיבי ב': ליקויי למידה	308.2002
2 שש"ס	מבוא אינטגרטיבי ג': שפה דבורה	308.2003

קורסי השלמה אופציונאליים שיקבעו על סמך לימודי הב"א

4 שש"ס	היבטים נוירופסיכולוגיים של למידה	306.2513
2 שש"ס	שיטות מחקר	306.2600
2 שש"ס	פסיכולוגיה אבנורמלית	306.2203
2 שש"ס	תהליכים קוגניטיביים של למידה	315.2205

תלמיד שיחויב ביותר מ-4 קורסי השלמה יוכל להתקבל למסלול של שנת השלמות לקראת הצגת מועמדות ללימודי תואר שני.

מסלולי לימוד

I. בחוג ללקויות למידה

בחוג קיימים שלושה מסלולים:

מסלול א' (כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה)

מסלול זה כולל לימוד קורסים בהתאם לתוכנית הלימודים המפורטת בהמשך והגשת תיזה. **במסגרת מסלול זה נלמדות 48 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס) במשך שנתיים וחצי.**

רישום למסלול א' אינו מבטיח הישארות בו שכן על התלמיד לעמוד בתנאים נוספים: ציון של 80 לפחות בקורס המתודולוגיה והסטטיסטיקה החוגי; ציון 80 לפחות בשיעורי החובה בשנה א'; ציון של 85 לפחות בעבודה סמינריונית של שנה א'; התקשרות עם מנחה מתוך

מרצי החוג שמורשה להנחות עבודות גמר בתום שנה א' והגשת הצעה לתיזה בתום סמסטר שלישי ללימודים. תלמידים שלא יעמדו בלוח זמנים זה יעברו למסלול ב'. רישום למסלול א' איננו מבטיח מנחה לכל סטודנט או בכל נושא שהתלמיד מעוניין בו.

מסלול ב'

מסלול זה כולל לימוד קורסים שונים, עמידה בבחינה מסכמת והכנת פרויקט. **במסגרת מסלול זה נלמדים 56 ש"ס במשך שנתיים וחצי.** המסיימים מסלול ב' אינם יכולים להמשיך ללימודי התואר השלישי.

מסלול אישי (תוכנית מוח והתנהגות)

מטרתו של המסלול היא לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות ואינו מוגבל לתוכנית לימודים מסוימת בחוג. **במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות של 38 ש"ס במשך שנתיים ובכתיבת תיזה.** תוכנית הלימודים תיבנה ע"י מנחה עבודת התיזה ותקבל את אישור ועדת הקבלה של תוכנית מוח והתנהגות, יו"ר הועדה החוגית לתואר שני של החוג ללקויות למידה והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר עם מנחה מטעם החוג שינחה וילווח אותו בתכנית אישית זו. תנאי הקבלה למסלול זה: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון; ציון 85 לפחות בבחינה באנגלית; הסכמת מנחה/מלווה להנחות את הסטודנט.

II. תעודת הוראה

עבודה במערכת החינוך הפורמלית בתחום לקויות למידה מחייבת בתעודת הוראה. החוג ללקויות למידה בשיתוף עם החוג להוראה מציעים לימודי תעודת הוראה בתחום דעת אחד ממקצועות ה-ב.א. של הסטודנט (שילמדו בחוג להוראה) ובלקויי למידה (שילמדו בחוג ללקויות למידה). אפשרי ללמוד את לימודי התעודה במקביל ללימודי התואר. התשלום עבור תעודת הוראה הוא בנוסף ללימודי התואר ובעלות של שכר לימוד לשנת לימודים מלאה.

משך הלימודים והתנהלותם:

- בתוכנית ללקויות למידה: שנתיים וחצי – **5 סמסטרים.** על התלמידים הלומדים במסלול א' ומסלול ב' לסיים את כל חובותיהם במשך שנתיים וחצי. תלמידי מסלול א' יכולים ללמוד שנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תזה) ויגישו אותה לשיפוט.
- בתוכנית למוח והתנהגות (מסלול אישי) על התלמידים לסיים את חובותיהם במשך שנתיים- **4 סמסטרים.** תלמידים אלה יכולים ללמוד שנה נוספת במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תזה) ויגישו אותה לשיפוט.
- תוכנית הלימודים בשנה א' תיועד לתיאוריה ומחקר, הפרקטיקום בלקויי למידה יחל משנה ב.

לוח זמנים זה הוא מחייב ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה.

הרכב תכנית הלימודים:

מסלול א'	מסלול ב'
שיטות מחקר א' + תרגיל 2 שש"ס מחקר כמותי מתקדם + תרגיל 2 שש"ס	שיטות מחקר א' + תרגיל 2 שש"ס
סמינר מחקר א' וכתיבה מדעית (לא לשקלול)	סמינר מחקר א' וכתיבה מדעית (לא לשקלול)
קורסי מגמה 20 שש"ס	קורסי מגמה 20 שש"ס
פרקטיקום א' מחקרי	פרקטיקום א' מחקרי
1 סדנה (לא לשקלול)	1 סדנה (לא לשקלול)
2 סמינריוני מגמה 8 שש"ס	שיעור בחירה בהיקף של 2 שש"ס
2 סמינריוני מגמה 8 שש"ס	2 סמינריוני מגמה 8 שש"ס
סמינר מחקר ב' (לא לשקלול)	פרייקט 2 שש"ס
קורסי מגמה 4 שש"ס	קורסי מגמה 4 שש"ס
דרכי התערבות ושיטות טיפוליות 2 שש"ס	דרכי התערבות ושיטות טיפוליות 2 שש"ס
פרקטיקום א'+ב' (לא לשקלול)	פרקטיקום א'+ב' (לא לשקלול)
1 סמינריון מגמה 4 שש"ס	2 סמינריוני מגמה 8 שש"ס
שיעורי בחירה בהיקף של 2 שש"ס	
3 סדנאות (לא לשקלול)	2 סדנאות (לא לשקלול)
פרקטיקום ג' (לא לשקלול)	פרקטיקום ג' (לא לשקלול)
1 סמינריון מגמה 4 שש"ס	1 סמינריון מגמה 4 שש"ס
שיעורי בחירה בהיקף של 4 שש"ס	שיעורי בחירה בהיקף של 4 שש"ס
סה"כ שש"ס 48 שש"ס	56 שש"ס

חובה לתלמידי כל המסלולים

שנה א'

I מחקר

- שיטות מחקר + 2 שש"ס
 תרגיל בשיטות מחקר (לא לשקלול)
 מחקר כמותי מתקדם (חובה למסלול א' ומוח והתנהגות) + 2 שש"ס
 תרגיל במחקר כמותי מתקדם (לא לשקלול)
 סמינר מחקר א' (לא לשקלול)
 כתיבה מדעית (חובה גם למסלול מוח והתנהגות) (לא לשקלול)
 פרקטיקום א' מחקרי (לא לשקלול)

II לקויי למידה

- נירואנטומיה פונקציונלית +
 תרגיל בנירואנטומיה פונקציונלית (לא לשקלול) 4 שש"ס
 מבוא להפרעת קשב + התנסות (לא לשקלול) 2 שש"ס
 איתור מוקדם של לקויות למידה בגיל הגן 2 שש"ס
 לקויות למידה בקרב בוגרים 2 שש"ס
 האבחון הפסיכולוגי והנירופסיכולוגי + התנסות (לא לשקלול) 2 שש"ס
 היבטים מערכתיים אינטגרטיביים בבניית מערכות תומכות
 לליקויי הלמידה 2 שש"ס
 מבוא ללקויות חישוביות 2 שש"ס
 הליך האבחון של לקויות למידה: היבטים תיאורטיים 2 שש"ס
 מבוא לנירופסיכולוגיה התפתחותית 2 שש"ס
 פרקטיקום גנים

שנה ב'

I מחקר

- סמינר מחקר ב' (חובה למסלול א' ומוח והתנהגות) (לא לשקלול) 2 שש"ס
 פרוסמינר (חובה למסלול מוח והתנהגות) 2 שש"ס

II ליקויי למידה

- אבחון לקויות למידה: היבטים תיאורטיים וקליניים
 + התנסות (לא לשקלול) 2 שש"ס
 טיפול בלקויות למידה: היבטים תיאורטיים ומחקריים
 + התנסות (לא לשקלול) 2 שש"ס
 דרכי התערבות ושיטות טיפוליות 2 שש"ס

	פרקטיקום א' (לא לשקלול)
	פרקטיקום ב' (לא לשקלול)
2 שש"ס	פרויקט (חובה למסלול ב')
2 שש"ס	אבחון לקויות למידה במערך הכתתי
	(עבור מסלול א' יחשב כסדנא לא לשקלול, עבור מסלול ב' כשיעור)

II סדנאות חובה (לא לשקלול)

2 שש"ס	סדנא לטיפול בלקויות למידה מבוגרים
2 שש"ס	אבחון אינטגרטיבי דפוסית העברה נתונים ואבחנה

סמינריונים

סמינריונים

מסלול א':	השתתפות ב-4 סמינריונים, כתיבת 2 עבודות סמינריוניות ו-2 רפרט.
מסלול ב':	השתתפות ב-5 סמינריונים, כתיבת 3 עבודות סמינריוניות ו-2 רפרט.

רשימת הסמינריונים:

4 שש"ס	איתור הפרעות שפה
4 שש"ס	רכישת שפה שניה ושפה זרה
4 שש"ס	חשיבה, שפה וקריאה אצל הילד החרש
4 שש"ס	שטף קריאה: סמינר מחקר
4 שש"ס	למידה מוטורית, כתב יד וכתוב (איות) (לא ינתן בשנה"ל תשס"ו)
	איפיונים התנהגותיים ופסיכו חברתיים ורגשיים של ילדים,
4 שש"ס	מתבגרים ומבוגרים עם לקויות למידה
4 שש"ס	ליקוי קריאה – סמינר מחקר
4 שש"ס	הבנת הנקרא: תהליכים תקינים ולוקים
4 שש"ס	מוח האדם תהליכים רגילים וחריגים
4 שש"ס	עיבוד אינפורמציה מילולית תהליכים ולקויות

שיעורי בחירה

מסלול א' –	יש ללמוד שיעורים בהיקף של 2 שש"ס
מסלול ב' –	יש ללמוד שיעורים בהיקף של 6 שש"ס

2 שש"ס	אבחון וטיפול בליקוי למידה במתמטיקה
	ליקוי למידה ולימוד שפה זרה – פרספקטיבה קלינית
2 שש"ס	+ התנסות (לא לשקלול)
4 שש"ס	ביולוגיה של למידה וזיכרון
2 שש"ס	דימות המוח קוגניציה ושפה
4 שש"ס	מבוא לנוירוביולוגיה

שקלול ציונים

הציון הסופי במסלול א' או מסלול אישי מורכב כלהלן:

40%	עבודת גמר+ בחינת גמר בע"פ על העבודה
30%	עבודות סמינריוניות
<u>30%</u>	שאר הקורסים
100%	סה"כ

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

30%	בחינה מסכמת
10%	פרויקט גמר
30%	עבודות סמינריוניות
<u>30%</u>	שאר הקורסים
100%	סה"כ

תכניות מיוחדות לתואר

תכנית חבצלות

ראש התכנית: מפקד תכנית חבצלות
יועץ אקדמי: פרופסור יוסף נבו
מזכירות החוג: מזכירות החוג להסטוריה של המזרח התיכון
ניהול התוכנית: התכנית תתואם על ידי החוג להסטוריה של המזרח התיכון
בשל היותה תחום לימוד משותף לכלל מסלולי הלימוד בתכנית

רקע

"חבצלות" היא תוכנית דגל יוקרתית של אגף המודיעין בצה"ל ומטרתה הכשרת קבוצות איכות של קציני מחקר מודיעיני שיהוו חוד החנית בתחומי הליבה באמ"ן ובזרועות (חיל הים והאוויר) ומתן מענה מיטבי וארוך טווח לאתגרים בפניהם יעמדו אמ"ן, צה"ל ומדינת ישראל בעתיד.

לגיבוש קבוצת האיכות פועל אגף המודיעין בצה"ל לאתר צעירים בוגרי בתי הספר התיכוניים, תלמידים בעלי מוטיבציה לאומית ומקצועית הן בתחום מדעי החברה והן בתחום המדעים. לאחר תהליך מיון קפדני פועל אמ"ן להכשירם בתחומים הצבאיים והמודיעיניים לעסוק בתפקידים מובילים בתחום המחקרי מודיעיני באמ"ן, ולהיות חלק מהגורמים המעצבים והמשפיעים על הערכת המצב המודיעינית, אשר לה משמעויות מרחיקות לכת באשר להערכת צה"ל ומדינת ישראל.

אוניברסיטת חיפה נבחרה להיות המוסד האקדמי המעניק תואר ראשון במסגרת הכשרה שתארך שלוש שנים אקדמיות ותורכב מהכשרות אקדמיות וצבאיות המשולבות זו בזו והכל במימון מלא של צה"ל.

במסגרת הלימודים האקדמיים יוכשרו החניכים במסלול דו חוגי שתכליתו, מחד להרחיב את בסיס הידע שלהם באמצעות לימודים בחוג להסטוריה של המזרח התיכון כולל לימודי ערבית, בתוספת קורסים מביה"ס למדעי המדינה ויחסים בינלאומיים, ומאידך להקנות להם "כלים" שתכליתם פיתוח יכולות אנליטיות בתחומי החשיבה, הניתוח והסקת מסקנות באמצעות לימודים בחוג נוסף, אשר יבחרו החניכים מתוך היצע מוגדר: מתמטיקה, כלכלה, מדעי המחשב ופילוסופיה.

בתכנית הלימודים ישולבו קורסים מהתכניות למצטיינים של האוניברסיטה ותכנית חבצלות תוכר כאחת התכניות למצטיינים של האוניברסיטה, ותהיה פתוחה לחניכי התכנית בלבד. בתום ההכשרה האקדמית יוענק לחניך תואר ראשון דו חוגי בהתאם לחוג שבחר החניך כגון: מזה"ת+כלכלה וכד'. תואר זה יאפשר לחניך, בבוא הזמן, לימודי המשך לתואר שני בכל אחד מהחוגים שלמד ללא השלמות.

הלימודים לתואר ראשון מורחב

הלימודים לתואר ראשון יהיו במסגרת דו-חוגית בהיקף 120 נ"ז על פי האפשרויות המפורטות להלן:

הסטוריה של המזרח התיכון+מדעי המחשב
 הסטוריה של המזרח התיכון+מתמטיקה
 הסטוריה של המזרח התיכון +פילוסופיה
 הסטוריה של המזרח התיכון+כלכלה

מעבר לאמור לעיל ילמדו החניכים קורסים שונים בהיקף 30 נ"ז שיכללו קורסים נבחרים מהתכנית למצטיינים ("אופקים"), החוג לתקשורת, ביה"ס למדעי המדינה ויחסים בינלאומיים וכן קורסי צבא ובטחון.

תנאי הקבלה

התכנית מיועדת לחיילי צה"ל בלבד עפ"י קביעת אגף המודיעין בצה"ל וזאת בהתאם למעבר מוצלח של מבחני המיון לתכנית. כמו כן ידרשו החניכים לעמוד בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוגים בהם הם מבקשים ללמוד.

מבנה הלימודים

הלימודים לתואר ראשון ימשכו 3 שנים (6 סמסטרים) במהלכן על התלמידים לעמוד בכלל ההתחייבויות הנדרשות ולהגיע להשגים הנדרשים בכל חוג. כלל הלימודים האקדמיים יתקיימו במסגרת החוגים הקיימים באוניברסיטה עם שאר הסטודנטים הלומדים בחוגים אלה. על החניכים במסגרת תוכנית חבצלות יחולו כלל החובות והזכויות החלים על שאר הסטודנטים. להלן פרוט מטרות הלימודים בחתך חוגים:

החוג למזרח תיכון – לימודים בהיקף 60 נ"ז

המטרה להקנות לתלמידים במסלול זה את הידע והכלים להבנת התהליכים ההיסטוריים אשר עברו על ארצות האסלאם במזרח התיכון מאז ראשית האסלאם ועד העת החדשה, ולהכשירם ללימוד ולמחקר עצמאיים בנושא זה. תכנית הלימודים מקיפה מבחר נושאים בתחומי ההסטוריה המדינית, החברתית, הכלכלית והתרבותית של ארצות האיזור בעת החדשה. במסגרת הלימודים יוכשרו החניכים גם בתחום השפה הערבית וכן ישולבו סיורים לימודיים.

החוג לכלכלה – לימודים בהיקף 60 נ"ז

מטרת הלימודים בחוג לכלכלה להקנות לתלמידים ידע עיוני וכלים מתאימים לניתוח והבנה של בעיות כלכליות ברמת הפירמה הבודדה וברמת המשק הלאומי על קשריו הבינלאומיים. סיום מוצלח של תכנית הלימודים לתואר ראשון בחוג יכשיר את התלמיד להמשך הלימודים לתואר מתקדם בכלכלה, או במינהל עסקים.

החוג למדעי המחשב – לימודים בהיקף 60 נ"ז

מטרת הלימודים בתכנית הינה להקנות לתלמידים ידע מגוון ומעמיק בנושאי מחשב אשר יכשיר הבוגרים לעסוק ב:

עבודה בתחום המחשבים (תוכנה, מערכות מידע, מערכות מחשבים, תקשורת וחמרה).

לימודים מתקדמים במדעי המחשב או בנושאים המשלבים מחשבים עם תחום אחר.

עבודה בנושאים בין תחומיים המשלבים מחשבים עם תחומים אחרים.

החוג למתמטיקה – לימודים בהיקף 70 נ"ז

מטרת הלימודים להקנות לתלמידים ידע מעמיק בשטחי המתמטיקה השונים, תוך שימת דגש על פרקי המתמטיקה המודרנית ועל יישומיהם. החוג מכשיר את תלמידיו לקראת לימודים לתארים גבוהים, לתפקידי הוראת המתמטיקה ו/או מחשבים, ולעבודת מחקר ופיתוח בתחומי המתמטיקה השימושית, תוך אפשרות לשלב מתמטיקה ומדעי המחשב.

הזכאות לתואר

חניך יהיה זכאי לקבלת תואר רק לאחר שהשלים חובותיו האקדמיים על פי דרישת החוגים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויות האוניברסיטה.

לימודי תעודה

130

לימודי מידענות וספרנות

לימודי תעודה

מנהלת: ד"ר רחל בן-כנען

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר: פרופ' רפי כהן-אלמגור.

מדריך: ד"ר רחל בן-כנען.

עמית הוראה: ד"ר רות אורן, ד"ר אבישג גורדון, מר יהושע גלעד, גב' רות דויד, ד"ר אמיר דוננפלד, ד"ר רות הנדול, גב' אתי הרמן, גב' אורה זהבי, ד"ר סוזן לזינגר, ד"ר יוני מזרחי, גב' עדינה צור-גיגי, גב' יהודית קורן, גב' אורנה רוש, מר אביב שחק, ד"ר זהבה שמר.

מזכירות החוג

מרכזת החוג: **גב' יהב רוזן**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.00

מגדל אשכול, קומה 11, חדר 1112

טלפון: 8249033

פקס: 8249836

אתר הלימודים: www.lib-stu.haifa.ac.il או דרך אתר אוניברסיטת חיפה

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים להכשיר מידענים וספרנים שיתפסו עמדות מפתח בתחומי המידע השונים על צדדיהם הטכניים והמדעיים במגוון סביבות, החל בסביבות מסורתיות, כגון: ספריות אקדמיות, ספריות מחקר, ספריות מיוחדות, מרכזי מידע, ספריות ציבוריות וספריות מתנ"סים ובתי ספר, וכלה בסביבות חדשות, דוגמת המגזר הציבורי, העסקי, תעשיית ההיי-טק, בתי חולים ועוד.

הכשרת המידענים והספרנים שומרת על איזון בין החינוך הטכני לחינוך ההומניסטי, כדי להקנות להם תפיסה רחבה של תפקידם. אי לכך במהלך הלימודים יושם דגש מיוחד על הקניית העקרונות העיוניים של המקצוע תוך הבלטת תפקידי הספרייה כגורם חברתי, וכן על פיתוח הכושר לניתוח מערכות מידע לסוגיהן.

הלימודים שמים להם למטרה להנהיר לתלמידים את מהות המידע ותפקידיו בחברה, להקנות להם יכולת שימוש בטכנולוגיות מידע ותקשורת, יכולת לניתוח מבני מידע, יכולת פיתוח מערכות לדליית מידע והפצתו ויכולת פיתוח אסטרטגיות חיפוש ומערכות ניהול מידע.

תנאי קבלה

1. תואר ב"א* בציון "טוב" ומעלה.
  2. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בורין; ידיעת שפה זרה נוספת רצויה.
  3. ראיון אישי שבו יתחשבו, בנוסף על הדרישות שנמנו לעיל, גם בנסיון מעשי במידענות ו/או בספרנות ובהתרשמות מהתאמת המועמד לעסוק במקצוע.
  4. ידע וניסיון בסיסי בשימוש במחשב.
- * בעלי תואר B.Ed יחוייבו בקורס בחירה נוסף בהיקף של 2 נ"ז.

תכנית הלימודים

הלימודים נמשכים שנתיים. ניתן להאריך את תקופת הלימודים לשלוש שנים. על התלמיד לצבור במשך לימודיו 52 נקודות. הלימודים כוללים שיעורי חובה, שיעורי בחירה, סמינריונים והתמחות (פרקטיקום).

על תלמידי שנה א' מוטלת החובה להשתתף בסיום חד-פעמי להכרת הספרייה וכן במפגש חד-פעמי לפני תחילת שנת הלימודים להכרת קטלוגי הספרייה ומאגרי המידע שלה. במהלך התכנית מתקיימות הרצאות אורח, אחת לחודש, במסגרת הסמינר המחלקתי. נדרשת חובת נוכחות ב-6 הרצאות במהלך הלימודים.

מבנה הלימודים

שנה א' – שיעורי חובה	נק'
איש האקדמיה בחברת הידע	4
מבוא לארגון אוסף ספרייה – רכש	2
מבוא לארגון אוסף ספרייה – קיטלוג	2
מבוא לארגון אוסף ספרייה – מיון	2
מיומנויות מידע בסיסיות	2
שיטות אחזור מידע למתקדמים	2
מידע ומשאביו – כלים ביבליוגרפיים ראשוניים	2
שיטות מחקר	2
סה"כ	18 נ"ז

	שנה ב' – שיעורי חובה
2	ניהול ארגוני מידע
2	מיפתוח נושאים
2	אינטרנט ורשתות למידענים
6 נ"ז	סה"כ

סמינריונים

1 סמינריון בשנה א'

1 סמינריון/פרקטיקום* (התמחות בספרייה) בשנה ב' **סה"כ 8-10 נ"ז**

- * הפרקטיקום מיועד לסטודנטים מצטיינים משנה ב'. מידע אודות הפרקטיקום מצוי באתר התכנית.
- * סטודנטים המשתתפים בפרקטיקום רשאים להירשם לסמינריון נוסף, במקום שני קורסי בחירה.

שיעורי בחירה* **סה"כ 20-22 נ"ז**

*הסטודנטים רשאים להירשם לקורס בחירה אחד בהיקף של 2 נ"ז מחוג אחר.

סה"כ נקודות להשלמת לימודי התעודה: **52-54 נ"ז**

תנאי מעבר

המעבר משנה לשנה מותנה בסיום ובהגשה של כל חובות שנה א' בממוצע ציונים שנתי של 80 לפחות. במקרים מסוימים ובאישור ראש התכנית תלמיד שממוצע ציוניו יהיה 78 יחויב בקורס בחירה נוסף. תלמיד שממוצע ציוניו יהיה 76 יחויב בשני קורסי בחירה נוספים. החוג שומר לעצמו את הזכות להפסיק לימודיו של תלמיד עקב שיקולים של אי-התאמה, ובלא קשר לרמת הישגיו בלימודים. חובת השתתפות נדרשת בכל השיעורים.

עבודות

יש למסור את העבודות במזכירות החוג.

הגשת עבודות - עבודה בקורס בחירה תוגש עד חודשיים מסוף הסמסטר שבו נלמד הקורס. עבודה סמינריונית תוגש לכל המאוחר בסוף הסמסטר העוקב. במקרים מיוחדים ניתן לבקש דחייה מראש-התכנית. מסירת עבודה באיחור גוררת תשלום (ראה תקנון שכר לימוד), גם אם הדחייה אושרה על-ידי החוג. אי הגשה של עבודות בזמן, ללא אישור, תחייב חזרה על הקורס.

ערעור על ציון - יש למלא טופס במזכירות ולהגישו לא יאוחר מ-10 ימים מתאריך פרסום הציון.

לימודי מידענות וספרנות בשיתוף עם לימודים אחרים

1. **תואר ראשון** – במסגרת לימודי מידענות וספרנות ניתן ללמוד מיקבץ לב"א, כחלק מהחובות של סטודנטים לב"א בחוג ללימודים רב-תחומיים, או בחוגים אחרים. לימודים במיקבץ הנ"ל הינם בהיקף של 20 או 40 נקודות זכות (מיקבץ מצומצם או מורחב).

2. **תואר שני** – תלמידים לתואר שני יוכלו ללמוד לימודים צמודים במסגרת לימודי מידענות וספרנות, באישור החוג שלהם.

הערה: החוג רשאי לדרוש מסטודנטים, שהתקבלו מחדש ללימודים לאחר הפסקה של שנתיים ומעלה, ללמוד לפי מתכונת הלימודים הנוכחית. סטודנטים אלה יצטרכו לחזור על מקצועות או להשלים מקצועות חסרים, גם אם יתבטא הדבר בצבירת יותר נקודות.

מוזיאולוגיה

לימודי תעודה

ראש התכנית: ד"ר אירית מילר

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להכשיר אנשי מקצוע בתחום עבודת המוזיאון על רבדיה השונים. בוגרי התכנית יוכשרו לשמש כמנהלים, אוצרים, אנשי תיעוד ורישום, פרסום ויחסי ציבור במוזיאונים שונים כגון: מוזיאונים לארכיאולוגיה, אמנות, אנתרופולוגיה, היסטוריה, טבע, מדע, טכנולוגיה וכו'. הם יוכלו לעסוק גם בתפקידי חינוך בתחום המוזיאון או בהעברת מושגים ורעיונות באמצעים חזותיים, וזאת במסגרת גלריות, גלריות בית-ספריות, מתנ"סים וכו'.

תכנית הלימודים מורכבת משיעורים עיוניים ומעשיים, סיורים במוזיאונים, התמחות מעשית במוזיאון, הכנת תערוכה ופרוייקט סיום. תכנית הלימודים כוללת את הנושאים הבאים: הגדרת המוזיאון, מטרותיו ותוכניתו, ניהול המוזיאון, האוספים, שימור ושיחזור; המוזיאון כמרכז חינוכי; תכנון והקמת תערוכות; תולדות המוזיאון, אדריכלות מוזיאונים, בעיות המוזיאון העכשווי; טכנולוגיות מתקדמות בשירות המוזיאון.

הלימודים נמשכים במשך שנה, בימים ב'-ג', ולימודי קיץ (3 סמסטרים). בשני הסמסטרים הראשונים מתקיימים לימודים עיוניים ומעשיים. בסמסטר הקיץ מתמחים התלמידים באחד המוזיאונים, ומגישים את פרויקט הגמר.

בתום הלימודים תוענק למסיימים תעודת מוזיאולוג.

פתיחת התכנית למוזיאולוגיה מותנית במספר הנרשמים.

תנאי קבלה

1. יתקבלו סטודנטים בעלי תואר ראשון בארכיאולוגיה, אמנות, לימודי א"י, היסטוריה, אתנוגרפיה, אנתרופולוגיה, גיאוגרפיה וחינוך. אחרים יתקבלו על-פי שיקול דעת ועדת הקבלה.
2. התלמידים יחוייבו בהשלמות בהתאם לצורך.
3. במקרים מיוחדים תישקל מועמדותם של עובדי מוזיאונים בעלי נסיון (שאינם בעלי תואר ב"א).
4. ידיעת השפות עברית ואנגלית. ידיעת שפה זרה נוספת רצויה.

ועדת ההוראה שומרת לעצמה את הזכות להפסיק לימודיו של תלמיד עקב שיקולים של אי-התאמה ללימודי מוזיאולוגיה ובלא קשר לרמת הישגיו בלימודים.

מבנה הלימודים

הלימודים יתחלקו לכמה יחידות יסוד:
ההיסטוריה והפילוסופיה של מוזיאונים
אירגון ותיפעול מוזיאון
מדיניות אירגון ותיפעול אוספים
תערוכות
חינוך במוזיאונים
תקשורת, הסברה ויחסי ציבור

דרישות מסלול הלימודים

התלמידים יחוייבו לעמוד בדרישות הבאות:

1. השתתפות בכל השיעורים, התרגילים והסדנאות.
2. הגשת פרויקט מחקרי עם סיום הלימודים.
3. התמחות – עבודה מעשית במשך 12 יום באחד המוזיאונים.
4. השתתפות בימי סיור מונחים במוזיאונים ברחבי הארץ.
5. בלימודי השלמה בהתאם לצורך.

מזכירות החוג

מרכזת התכנית: **גב' שרה מרדכי**
שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.00
טלפון: 8240909

יחידות אחרות

701

המחלקה ללימודי שפות

ראש המחלקה: **טרם נקבע**

השפות הנלמדות באוניברסיטה הן: איטלקית (באדיבות שגרירות איטליה), אנגלית, גרמנית, יוונית עתיקה ומודרנית, יידיש, יפנית וסינית (במסגרת החוג למזרח אסיה), לטינית, ספרדית (באדיבות שגרירות ספרד), ערבית, צרפתית, פרסית, רוסית ותורכית. הוראת השפות נועדה להכשיר את התלמיד לקריאת טקסטים אקדמיים ביבליוגרפיים בשפות השונות. בהתאם לדרישות החוגים לימודים אלה מתקיימים מחוץ למסגרת החוגים. הציון בלימודי השפות ייכנס לשקלול הסופי של הציונים בחוגים השונים. הקורסים לאנגלית במחלקה ללימודי שפות מתנהלים במתכונת סמסטריאלית וההשתתפות בהם חובה, ציון המעבר – 60. יתר הקורסים מתנהלים במתכונת שנתית. הניקוד בשפות כדלקמן: רמת מתחילים – 2 נק' שנתיות, רמת מתקדמים – 4 נק' שנתיות, אלא אם נקבע אחרת ע"י החוגים. לשפות לטינית, יוונית עתיקה, איטלקית, צרפתית, גרמנית ורוסית ניתן קורס לקריאה מודרכת רמה ג. לרשות התלמידים עומדות המעבדה האור-קולית והמעבדה הממוחשבת.

אנגלית כשפה זרה

התלמידים יירשמו לקורסי אנגלית בהתאם לרמה שנקבעה להם בהודעת הקבלה. פירוט הקורסים ראה להלן.

מעבדה אור-קולית (חדרים 604 ו-604/א')

מרכזת אקדמית – גב' באני בן-ישראל

המעבדה האור-קולית משרתת את כל חוגי האוניברסיטה כולל היחידה הקדם-אקדמית והיחידה לתלמידי חו"ל. היא משמשת גם לבחינות לסטודנטים בעלי ליקויי קריאה וכמו כן לבחינות בפונטיקה של החוג לשפה וספרות אנגלית.

מעבדה זו משמשת להוראת אנגלית, עברית, ערבית, רוסית, איטלקית, צרפתית, גרמנית, ספרדית ותורכית.

המעבדה האור־קולית כוללת שני חדרים נפרדים:

א. כיתת לימוד (604) המיועדת ל-24 סטודנטים כאשר לכל סטודנט קלטת אישית ומוניטור וידיאו. השיעור מתקיים בהדרכת מורה.

ב. המעבדה האודיאו לגישה עצמית עומדת לשימוש אישי לכל תלמידי האוניברסיטה וגם לסגל האקדמי והמנהלי. כמו כן מאפשרת מעבדה זו תרגול בפונטיקה והבעה בע"פ מהחוג לאנגלית ושמייעת מוסיקה לסטודנטים מהחוג לחינוך, והאזנה להרצאות מוקלטות מכל החוגים.

ג. לנוחות התלמידים במעבדה קיימים שני מחשבים לעבודה עצמית. כל הטקסטים באנגלית כשפה זרה בכל הרמות נמצאים לרשות המעוניינים וניתן לקרוא ו/או לשמוע אותם דרך המחשב.

מל"מ – מעבדה לשונית ממוחשבת (חדר 562)

ראש אקדמי – ז"ר אלינור אבינור

המעבדה משרתת את כלל אוכלוסיית הסטודנטים והמרצים ומיועדת לטיפוח מחקר בלשני ולימוד שפות. לרשות המשתמשים עומדות תוכנות לימוד יחודיות באנגלית, שמפתחים במעבדה עבור הקורסים של המחלקה. כמו כן מפתחים תוכנות עבור הוראת גרמנית, צרפתית, ספרדית וערבית. המעבדה מכילה 21 מחשבי פי.סי., וכן תוכנות של מילונים ואינציקלופדיות (Encarta, Bookshelf), קונקורדאנס, ואנטרנט (Internet Explorer, Netscape Navigator) ו־Microsoft Word, Acrobat Reader, Power Point.

המעבדה פתוחה במשך כל שעות היום (6 ימים בשבוע) הסטודנטים עובדים הן במסגרת שיעורים בהדרכת מורה והן בצורה עצמאית ויש תרגילים ללמידה מרוחק באתר: <http://call.haifa.ac.il>

היחידה ללימודי המשך – הפקולטה ללימודי רווחה ובריאות

מנהלת היחידה: גב' מרים בן-עוז

היחידה ללימודי המשך בפקולטה ללימודי רווחה ובריאות עוסקת בפיתוח מערך תכניות לימודים המיועד להרחבת ידע והקניית מיומנויות מקצועיות לעובדים סוציאליים, מרפאים בעיסוק, בוגרי חוג לשירותי אנוש, בוגרי חוג לסייעוד ואנשי מקצוע אחרים העוסקים בנושאי רווחה.

תכניות הלימוד כוללות נושאים חברתיים אקטואליים, כגון טיפול באוכלוסיות בסיכון, ילדים, קשישים ונכים.

השתלמויות מתקיימות במתכונת תלת-שנתית, דו-שנתית, חד-שנתית, וכן סמסטריאלית, לצד סדנאות וימי עיון.

להלן רשימה חלקית של התכניות המוצעות בשנת הלימודים תשס"ו:

◆ תכנית תלת-שנתית:

– לימודי פסיכותרפיה: תכנית זו הינה תכנית ייחודית המבוססת על לימוד ויישום בעבודה קלינית של גישות דינמיות בשילוב שיטות נוספות לטיפול בפרט ובמשפחה.

◆ תכניות דו-שנתיות:

– תכנית הכשרה בהנחיית קבוצות: תכנית זו נועדה להכשיר אנשי מקצוע מתחומי רווחה ובריאות להנחית קבוצות, כגון: קבוצות טיפול, קבוצות ייעוץ, קבוצות משימה, כמו כן ללמד הנחיה קבוצתית במספר גישות תיאורטיות ויישומיות תוך שימת דגש על גישות פסיכודינמיות, גישות אקזיסטנציאליות ועוד.

– הכשרה למנהלי מוסדות לוקנים: מטרת התכנית להכשיר מנהלים וסגל מינהלי בכיר במוסדות לוקנים על ידי הקניית ידע, התנסות ומיומנויות בתחומי המינהל והגרונטולוגיה בשירותים לטיפול ממושך.

◆ תכניות חד-שנתיות:

- פסיכותרפיה באמצעות יצירה והבעה
- בטיחות ובריאות תעסוקתית
- מפגש בלתי אמצעי עם נפש האדם ע"י סדרות:
  - ◆ ביוגרפיות – אישים ויוצרים
  - ◆ תמונות ילדות – בראי הקולנוע

◆ תכניות סמסטריאליות:

– גישור במשפחה, טיפול פסיכודינמי בילדים, הפרעות אכילה ועוד.

◆ ימי עיון וסדנאות בתחומי בריאות, בריאות הנפש ואוכלוסיות במצוקה. תכניות המתקיימות ביחידה מוכרות לגמול השתלמות.

לפרטים נוספים ולהרשמה יש לפנות ליחידה ללימודי המשך בפקולטה ללימודי רווחה ובריאות מגדל אשכול, קומה 7, חדר 701, טל' 04-8240801, 04-8240457, בימים א'-ה', בין השעות 13:00-08:00. או באתר האינטרנט: <http://research.haifa.ac.il/~welfare>
דואר אלקטרוני: E-mail: draize@univ.haifa.ac.il

המחלקה להשתלמויות ולימודי המשך בחינוך

ד"ר מיכאל הרציג, ראש המחלקה

המחלקה מעוגנת בפקולטה לחינוך ושואבת את ייחודה מן החוקרים והמרצים של הפקולטה לחינוך ומשאר החוגים באוניברסיטה. ההשתלמויות ולימודי המשך מיועדים להרחבת ההשכלה ולפיתוח מיומנויות וכישורים מקצועיים של מפקחים, מנהלים, בעלי תפקידים, מחנכים, מורים, יועצים חינוכיים ויועצים פסיכולוגים ואחרים הקשורים בבית הספר ובמערכת החינוך. המחלקה מציעה מגוון רחב של קורסים ותוכניות בהיקפים שונים וכמו כן השתלמויות קצרות, ימי עיון, סדנאות וסדרות.

- ◆ מרבית הקורסים מוכרים לגמול עם ציון ומתאימים למורים בשנת שבתון.
- ◆ קורסים מסוימים מקנים נקודות זכות למתקבלים כתלמידים מן המניין ללימודי תואר שני בפקולטה לחינוך.

בשנת הלימודים תשס"ו יפתח מחזור חדש של **הכשרת מטפלים באמצעות יצירה והבעה במגמות אומנות פלסטית ותנועה ומחול**. התוכנית הוכרה ע"י משרד הבריאות, משרד החינוך ויה"ת ונמשכת שנתיים (חמישה סמסטרים – כולל סמסטר קיץ). הלימודים מתקיימים באוניברסיטה בימים ב' ו-ג' בשעות 08:30–16:30 ועבודה מעשית עד יומיים נוספים בשבוע. **קורסי הכנה** בפסיכולוגיה, **ושעורי השלמה** בספרות באומנות ו/או בתנועה (על פי דרישות קדם של משרד הבריאות) יוצעו במהלך שנת הלימודים תשס"ו או בסמסטר הקיץ, קיומם מותנה בביקוש.

מחזור נוסף **להכשרת מטפלים לבעלי תואר שני בביבליותרפיה** יפתח בשנה"ל תשס"ו. משך ההכשרה שנה אחת והיא מקנה למסיימים תעודה מוכרת ע"י משרד הבריאות לצורך אישור הכרה במעמד מטפל.

התמחות בהוראה מתקיימת החל בשנת הלימודים תשס"ד במחלקה להשתלמויות ולימודי המשך בחינוך.

על פי דרישות משרד החינוך חייבים מורים בשנת עבודתם הראשונה בליווי צמוד של מורים חונכים ובסדנה שנתית בהיקף 56 שעות. ההרשמה לשנת הלימודים תשס"ה החלה ומועמדים מתאימים מוזמנים לקבל מידע נוסף במזכירות המחלקה. מפגש ראשון יתקיים בחודש אוגוסט לצורכי תיאום.

הכשרת חונכים למורים בשנת עבודתם הראשונה בבית הספר **תקיים לראשונה בשנת הלימודים תשס"ה במחלקה להשתלמויות**.

המרכז הבין-תחומי לחינוך לאזרחות ולמעורבות חברתית מתקיים בשיתוף עם הפקולטה למשפטים ומיועד למורים לאזרחות. מורים אלה עומדים בקו הראשון של החזית מול התלמידים ומחפשים מענה לשאלות מהותיות קשות הנוגעות לאיכות חיינו כאזרחים ולעצם קיומה של מדינת ישראל כיהודית ודמוקרטית. מתקיימים מפגשים קבועים וימי עיון בהם מובאים עדכונים לפסיקה ולחקיקה במדינת ישראל.

כתובת האתר באינטרנט: <http://civics.ac.il>

להלן רשימה חלקית של קורסים המוצעים לשנת הלימודים תשס"ו:

◆ הכשרת מטפלים באמצעות יצירה והבעה	◆ חינוך לאזרחות ולמעורבות חברתית
◆ לימודי המשך למדריכי מטפלים	◆ הכשרת מנהלים ב' + א'
◆ קורסי השלמה בפסיכולוגיה	◆ פורום מנהלי בתי"ס על יסודיים
◆ התמחות למורים מתחילים (סטאז')	◆ הכשרת מורים מובילים להוראת מדעי הסביבה
◆ הנחיית קבוצות	◆ הכשרת חונכי מורים
◆ הכשרת חונכים למנהלים	◆ קארוצ'ינג
◆ קורס מתקדם למאבחנים ולמטפלים בלקויי למידה	
סדרות: ◆ פסיכולוגיה ספרות ויצירה	◆ חינוך עם זהב – גמלאים עם הפקולטה לחינוך
◆ ביוגרפיות בקולנוע, באומנות ובטיפול	

פתיחת קורסים מותנית במספר נרשמים

פרטים והרשמה במזכירות המחלקה, בבניין הפקולטה לחינוך חדר 2504 ובטלפון 04-8240208/868. דוא"ל: <http://construct.haifa.ac.il/hebrew/hservices.htm>

תכניות לימוד מיוחדות

היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ

מ"מ ראש היחידה: **מר הנרי בן-שימול**

סגן ראש היחידה: **גב' אסנת ויינשטיין**

היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ הציבה לעצמה מטרה להרחיב את ציבור הלומדים והרוכשים השכלה כללית ומקצועית בקרב כלל האוכלוסייה. מתוך אמונה שלמידה מרחיבה את האופקים, משפרת את מיומנויות הפרט ומביאה להעלאת רמת החיים ואיכותם – מציעה היחידה מגוון רחב של לימודי תעודה.

החטיבה למינהל עסקים וניהול כללי – מתמחה בלימודי דיפלומה במגמות ייחודיות במינהל המיועדות למנהלים, אקדמאים, מהנדסים, הנדסאים ועובדים המעוניינים להשתלם ולהשתלב בתחומי הניהול המתקדמים ביותר.

מגמות הלימוד בחטיבה:

לימודי מינהל עסקים וניהול כללי ♦ לימודי שיווק, פרסום ומכירות ♦ לימודי מינהל שירותי בריאות ♦ לימודי מינהל בשלטון המקומי ♦ לימודי חשבונאות ושוק ההון ♦ לימודי פיתוח מיומנויות אישיות בניהול ♦ לימודי שימושי ויישומי מחשב בניהול ♦ לימודי בטחון ♦ לימודי תחבורה.

החטיבה ללימודי החברה, הרוח והאמנות

הלימודים בחטיבה מקנים כלים ומיומנויות בתחומים שונים של מדעי החברה והרוח ובתחום האמנות. חוויה אינטלקטואלית עם סגל הוראה מיומן ומקצועי.

מגמות הלימוד בחטיבה:

לימודי תקשורת ועיתונאות ♦ לימודי ההתנהגות ♦ לימודי האומנויות ♦ לימודי שפות

לימודי תעודה

תכניות הנלמדות ביחידה המיועדות לבעלי תואר ראשון ושני מוכרות כלימודי תעודה: מינהל עסקי בכיר, מינהל עסקים למהנדסים, יועצי השקעות, ייעוץ ארגוני למידה ושינוי, מבקרים פנימיים.

ניקוד אקדמי

חלק מהתכניות מוכרות לצבירת ניקוד אקדמי לתואר ראשון בחוגים שונים באוניברסיטת חיפה בכפוף לתנאי הקבלה לאוניברסיטה ולחוג. היחידה מפעילה מסלולים ללימודי המשך למספר חוגים באוניברסיטה כגון: החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, החוג לכלכלה ועוד. היחידה פועלת בנוסף לקמפוס האוניברסיטה, בקניון לב המפרץ. תכניות הלימוד בשלוחה מתפרסמות בנפרד.

משרדי היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ נמצאים בבניין רב-תכליתי, חדרים 130-138. טלפונים: 04-8240439, 04-8240718; בלב המפרץ: 04-8493717/8. קבלת מידע, הרשמה וייעוץ אישי בימים א'-ה', בין השעות 08:00-18:00.

היחידה הקדם-אקדמית

פרופ' יחזקאל טלר, ראש אקדמי
גב' פורטונה סוארז, מנהלת המכינה

המטרות

תפקידה של היחידה הוא להכין ללימודים אקדמיים סדירים באוניברסיטה מועמדים שסיימו מוסדות לימוד שונים בארץ ואינם זכאים לתעודת בגרות, וכן בעלי תעודת בגרות מלאה או חלקית, המעוניינים לשפר את ציוניהם. במסגרת היחידה פועלות מכינות שונות, הנותנות לתלמידיהן אפשרות לרענון ידיעות וכן הכנה שתגדיל את סיכוייהם לעמוד בדרישות הקבלה לחוגים באוניברסיטה.

סוגי המכינות

א. מכינת בגרות

מטרת המכינה: שיפור סיכויי הקבלה לחוגים המבוקשים באוניברסיטה.
למי מיועדת המכינה: לבעלי תעודת בגרות מלאה המעוניינים לשפר את הישגיהם.

תנאי קבלה:

- תעודת בגרות מלאה
  - ציון מתאים בבחינה הפסיכומטרית/בחינת מימ"ד.
  - ציון 85 לפחות בחלק האנגלית של הבחינה הפסיכומטרית (או עמידה בבחינה פנימית שלנו). בוגרי מכינת הבגרות רשאים להציג מועמדות לכל המוסדות להשכלה גבוהה.
- כל המועמדים חייבים לעמוד בבחינה הפסיכומטרית הארצית / בחינת מימ"ד בציון שייקבע על-ידי היחידה (לקראת שנה"ל תשס"ד הציון המינימלי היה 400).**
- תלמידים זכאים יוכלו לקבל מלגות מהקרן לקליטת חיילים משוחררים ומהאגודה לקידום החינוך.

התעודה: תלמידי מכינות הבגרות יקבלו שני מסמכים:

1. אישור על ציוני הבגרות. ציונים יועברו גם למשרד החינוך.
  2. תעודת גמר — ממוצע תעודת הגמר מחליף את ממוצע תעודת הבגרות בקבלה לאוניברסיטה.
- לתעודת גמר מכינה זכאי תלמיד אשר יעבור בהצלחה את כל תכנית הלימודים.

קיימת אפשרות ללמוד קורסים בודדים.

היחידה הקדם-אקדמית

ב. **מכינה כללית** (שנתית ואביב) מיועדת לחסרי תעודת בגרות, בוגרי י"ב כיתות, או לאלה המעוניינים לשפר את ציוניהם לקראת הכניסה לחוגים באוניברסיטה.

1. **מכינה כללית שנתית** – משך הלימודים: 9 חודשי לימוד (אוקטובר 2005-יוני 2006).
2. **מכינה כללית אביב** – משך הלימודים: 6 חודשי לימוד (פברואר 2006-יולי 2006).
3. **מכינת מצטיינים** – משך הלימודים: 9 חודשי לימוד (אוקטובר 2005-יולי 2006).

המכינה הקדם-אקדמית הכללית מוכרת בשלב זה רק על-ידי אוניברסיטת חיפה.

ג. **מכינה ללקויי למידה** – משך הלימודים: 9 חודשי לימוד (אוקטובר 2005-יוני 2006). מסלול חדש המיועד לתלמידים בעלי לקויות למידה. במכינה מערך סיוע רחב הכולל יעוץ אישי, שיעורי עזר, סדנאות תמיכה ועוד. הנסיון מראה שמרבית התלמידים סיימו בהצלחה את המכינה והשתלבו יפה באוניברסיטה.

ד. **מכינת ערב** – משך הלימודים: 12 חודשי לימוד (פברואר 2006-פברואר 2007). מיועדת למועמדים עובדים המעוניינים לשלב עבודה עם לימודים. הלימודים מתקיימים במשך 3 ימים בשבוע (א'–ג'–ה'), בשעות 17:00–21:30. פרטים נוספים יפורסמו בנפרד. תלמידים העומדים בקריטריונים של האגודה לקידום החינוך יזכו למלגות.

ה. **תכנית +30** – משך הלימודים: סמסטר אחד. התכנית מיועדת לבני 30 פלוס, חסרי תעודת בגרות המעוניינים בלימודים אקדמיים באוניברסיטת חיפה. הנושאים הנלמדים נועדו להכשיר את התלמידים לדרך חשיבה אקדמית תוך הקניית הכלים הדרושים להצלחה באקדמיה. התכנית כוללת 2 קורסי מבוא בפקולטה למדעי הרוח. הלימודים יתקיימו בשעות הערב. בוגרי התוכנית אשר יעמדו בהצלחה בקורס המבוא, יתקבלו לחוגים בפקולטה למדעי הרוח באוניברסיטה ללא בחינה פסיכומטרית. מועדי פתיחה: אוקטובר/פברואר.

ו. **מכינת עולים** – משך הלימודים: 9 חודשי לימוד (אוקטובר 2005-יוני 2006). מיועדת לתלמידים עולים חדשים ותיירים, בעלי תעודת בגרות או תעודה המעניקה להם זכאות להתקבל לאוניברסיטה בארץ מוצאם. מטרתה של המכינה היא הקניית יסודות השפה העברית, לצד שיפור ידיעות באנגלית, מתמטיקה, לימודי יהדות וכד'. התלמידים הזכאים מקבלים מימון ממנהל הסטודנטים במשרד הקליטה. מועדי פתיחה: אוקטובר/פברואר.

יחויבו בלימודים במסגרת מכינת העולים מועמדים עולים כדלהלן:

1. מועמדים בגילאי 17-22.
2. בעלי תעודות בגרות, אשר סיימו לפחות 12 שנות לימוד בארץ מוצאם.

ישוחררו מחובת ההשתתפות במכינה מועמדים כדלהלן:

1. בוגרי מכינת עולים מאוניברסיטאות אחרות בארץ.
  2. יוצאי צבא.
- פרטים נוספים בטל. 04-8240594
- ז. **קורס הכנה לבחינת פטור בעברית** – סיום הקורס בציון 85 ומעלה יפטור מבחינת יע"ל (ידיע בעברית לשפות זרות).
- בלעדי לבוגרי המכינה – אוניברסיטת חיפה ממתנה לציוני המכינה ולציוני הבחינה הפסיכומטרית עד סוף אוגוסט.**
- תנאי הקבלה למכינות השונות עשויים להשתנות. פרטים נוספים יתפרסמו.**

קורסי הכנה באנגלית ללימודים באוניברסיטה

הקורס מומלץ לתלמידים אשר רמתם באנגלית אינה עומדת בדרישות הקבלה לאוניברסיטה. כמו כן, מיועד הקורס להכשיר את התלמידים להתמודד עם המבחן באנגלית במסגרת הבחינה הפסיכומטרית. מטרת הקורס היא פיתוח יכולת הבנה וניתוח מאמרים מדעיים מתחום מדעי הרוח והחברה. כמו כן, מושם דגש על הכרת צורות דקדוק הכרחיות ללמידת חומר מדעי והקניית שיטות לקריאה עצמית.

אנגלית בינוני 1

הקורס מיועד לתלמידים שהתקבלו לאוניברסיטה וחויבו להשלים את ידיעותיהם באנגלית. ההשתתפות כרוכה בתשלום שכר לימוד. ההרשמה מתבצעת בחדר 285, בבניין הרב-תכלית.

קורסי הכנה במתמטיקה

מומלצים למועמדים הזקוקים להכנה ורענון ידיעות במתמטיקה.

מהלך הלימודים בכל המכינות

הלימודים במקצועות היסוד מתקיימים במסגרת קבוצות, הנקבעות על-פי רמת ידיעותיהם של התלמידים.

הנוכחות בשיעורים, בתרגילים ובשאר הפעילויות היא חובה. על-פי תקנון האוניברסיטה רשאי המורה לסרב לאשר השתתפות בבחינות לתלמיד שלא נכח בשיעורים במידה מספקת. בחינות ועבודות-בית הן חלק בלתי נפרד ממהלך הלימודים, ועל כן הן חובה על כל תלמיד.

תלמיד אשר לא ימלא את כל חובות המכינה לא יורשה לגשת לבחינות הסיום. עמידה בכל חובות המכינה והצלחה בבחינות הסיום הן תנאי לקבלת תעודת סיום מכינה ולהגשת מועמדות ללימודים סדירים באוניברסיטה.

סיום המכינה, כשלעצמו, אינו ערובה לקבלה ללימודים סדירים באוניברסיטה.

כל המועמדים יידרשו לעמוד בכל שאר דרישות הקבלה האוניברסיטאיות והחוגיות.

מועדי הרשמה

ההרשמה לשנה"ל תשס"ה החלה ותסתיים ביום ראשון, כ"ד בתמוז תשס"ה, 1.8.2005. לאחר מועד זה ההרשמה תמשך על בסיס מקומות פנויים. ההרשמה מתבצעת במזכירות ההרשמה של היחידה הקדם-אקדמית, חדר 288, בניין הרב-תכליתי, טלפון: 8288099, 04-8288144.

תנאי התשלום

התשלום עבור כל מכינה ייקבע על-ידי הנהלת האוניברסיטה.

הערות

הנהלת היחידה שומרת לעצמה את הזכות לאשר או לדחות את קבלתם של תלמידים על-פי תעודות הבגרות ו/או ציוניהם בבחינות הכניסה.

אין האוניברסיטה מתחייבת לפתוח את הקורסים השונים במכינות, אלא אם כן יירשמו תלמידים במספר שיצדיק פתיחת קורסים. האוניברסיטה רשאית להודיע על ביטול מכינה אם מספר המשתתפים בה אינו סביר.

לפרטים ניתן לפנות למוקד המידע בטל' 04-8288099

היחידה לחינוך גופני

מר ישראל כורש, מנהל

היחידה לחינוך גופני אחראית לארגן את פעולות החינוך הגופני, הספורט והנופש באוניברסיטה. פעולות אלה מתבצעות במסגרות החותרות להמשך ולהשלמת תוכניות החינוך הגופני כפי שהן ערוכות במוסדות החינוך היסודי והעל-יסודי. מסגרות אלה מבוצעות כחלק מתהליך כללי לעיצוב אישיות הרמונית ומאוזנת, המועשרת על-ידי פעילות גופנית בצד הכשרתה המקצועית והאינטלקטואלית.

יעדים

- א. הצעת פעילויות למידה, אשר יבטיחו רכישת מיומנויות, ידע, ערכים, גישות ומושגים בפעילויות גופניות שונות לשם הכשרת המשתתפים לניצול נכון של פנאי.
- ב. הצעת מגוון פעילויות למידה, לאורך החיים, להנאה ולרענון במאמץ הלימודי ובשגרה היומית באוניברסיטה.
- ג. הצעת פעילויות, שתפתחנה ותטפחנה את כשריו הגופניים של התלמיד לביצוע יעיל של תפקידיו בחברה.
- ד. העמקה והרחבה של תחומי הידע העיוני בחינוך גופני, הגברת המודעות לקשר בין פעילות גופנית בריאות ומניעת מחלות.

שיעורי חינוך גופני

חובת השתתפות בשיעורי החינוך הגופני חלה על כל התלמידים הלומדים לתואר ראשון וכוללת פעילות בשיעור שבועי אחד של 90 דקות במשך סמסטר אחד (2 ש"ס).

ההרשמה לקורסים הכרוכים בתשלום: שחיה, טניס, ייעוץ בתקופת הייעוץ והרישום במזכירות היחידה לחינוך גופני. (לא ניתן להירשם אליהם במענה הקולי).

חלה חובה להשתתף בכל השיעורים. מותר להחסיר שיעור אחד.

יש להמציא אישור רפואי על בריאות תקינה ולמוסרו למורה בשיעור הראשון. (טפסים ניתן לקבל במזכירות היחידה לחינוך גופני / או באיגרת לתלמיד / או באמצעות המחשב).

מורה רשאי להעביר תלמיד לשיעור אחר אם לא ימצא מתאים לנושא הקורס.

השלמת כל החובות נדרש היא תנאי להמשך לימודים בקורסים בדרג ב'.

במקרים חריגים יאשר מנהל היחידה דחיית השתתפות. כל דחייה תהיה כרוכה בתשלום שכר לימוד כמקובל באוניברסיטה.

תלמיד אשר מסיבה כלשהי מחליט להפסיק השתתפותו בשיעור בו הוא רשום, חייב להודיע על כך למורה תוך שבוע.

זכאים לפטור

1. תלמידים שהשלימו חובות בחינוך גופני במוסד אחר להשכלה גבוהה המוכר ע"י המל"ג.
2. מורים לחינוך גופני בוגרי מכללות לחינוך גופני.
3. בעלי אישור רפואי האוסר השתתפות בפעילות גופנית כלשהי יחוייבו בהגשת עבודה בכתב.

שיעורי רשות

במגמה לעודד המשך פעילות גופנית סדירה של תלמידים אשר השלימו חובות השתתפות בשיעורי חינוך גופני, מאפשרת היחידה הצטרפות לשיעורים שבהם מכסת המשתתפים אינה מלאה. השתתפות ברשות בקורסים מיוחדים כגון: טניס, גלישה ושחייה הינה בתשלום. פרטים והרשמה במזכירות היחידה לחינוך גופני.

שיעורי בחירה לניקוד אקדמי

היחידה לחינוך גופני מקיימת קורסים המוכרים כשיעורי בחירה ברוב חוגי הלימוד. תלמידים אשר ישתתפו בשיעורים אלה ויעמדו בכל דרישות הקורס יקבלו ניקוד אקדמי בחוג שבו הם לומדים ויהיו פטורים מהשתתפות בשיעורי חובה בחינוך גופני, ההרשמה לקורסים באמצעות החוגים ומנהל תלמידים.

נבחרות ייצוג

מיועדות לתלמידים מכל שנות הלימוד באוניברסיטה ובשלוחותיה וכן לתלמידי המכינה הקדם-אקדמית. זכאים להתקבל לתלמידים אשר יעמדו במבדקי הסינון בחודש הראשון לשנה"ל. לתלמידי שנה א' נחשבת פעילות סדירה כמילוי חובות השתתפות בשיעורי החינוך הגופני. השתתפות סדירה בשנה א' מהווה תנאי מוקדם לקבלה לנבחרות בשנים ב' וג'. **פעילות ייצוגית מוכרת במרבית החוגים כלימוד בחירה המקנה 4 נקודות זכות (2 נקודות לכל חוג). ספורטאים פעילים העומדים בקריטריונים מקבלים סיוע היחידה לקבלת מלגות לימודים ולדיוור במעונות.**

הפעילות הייצוגית מתקיימת במסגרות פנימיות, באס"א (איגוד ספורט אקדמי), באירועים אזוריים, ארציים ובינלאומיים. מידע מפורט יפורסם במועדי הייעוץ וההרשמה ביחידה לחינוך גופני.

ספורט חורף – סקי / סנובורד

במסגרת קשרי הגומלין עם איגוד הספורט האקדמי מגרמניה (ADH) וארגון ALMA (אוניברסיטאות אאכן, לייז' ומסטריוכט) מתקיימים במהלך החורף מספר מחנות לחובבי ספורט השלג. השתתפות במחנות אלה תוכר במקום שיעורי חובה בחנ"ג.

הקורס מיועד למתחילים ביוניונים ומתקדמים בסקי אלפיני וסנובורד.

על המשתתפים לשאת בהוצאות טיסה ודמי השתתפות עבור: לינה, כלכלה, סקי פס, הדרכה. פרטים נוספים והרשמה במזכירות היחידה לחנ"ג.

פעילות פנאי ונופש

מסגרת זו מיועדת לתלמידים המתארגנים בקבוצות מיוזמתם האישית במגמה לנצל את שעות הפנאי לפעילות ספורטיבית מהנה. מועדי פעילות יש לתאם מראש במזכירות היחידה.

מרכז הספורט

שירותיו ניתנים לתלמידים, לאנשי סגל הוראה ולמינהל האוניברסיטה, לאורחים ולציבור בכלל. היצע הפעילויות מכוון לאפשר טיפוח מודעות, פיתוח כושר גופני, לימוד מיומנויות ורענון. פעילות במסגרת זו מחייבת תשלום על-פי תעריפים שייקבעו מעת לעת.

* סטודנטים שמקבלים מלגת סיוע רשאים להגיש בקשה להנחה.

המרכז מקיים פעילויות מודרכות וקהילתיות במסגרת הבאות:

- מועדון טניס (קורסי טניס)
- מועדון סקווש (קורסי סקווש)
- מועדון בריאות וכושר גופני (לנוער ולמבוגרים)
- השתלמויות, קורסים וסדנאות ואירועי ספורט עממי לשעות הפנאי והנופש. היצע מפורט יפורסם בנפרד.

מזכירות היחידה

מרכזת המזכירות: **גב' פנינה רבהון**

קבלת קהל: היחידה לחינוך גופני א'–ה' 10:00–13:00

מרכז הספורט א'–ה' 10:00–13:00

טלפונים: 8240578, 8240578; בשעות אחה"צ והערב: 04-8240579 (אולם הספורט)

פקסימיליה: 04-8246552

דואר אלקטרוני: sport@research.haifa.ac.il

מידע מפורט בדבר סדרי ההרשמה, מערכת השיעורים ותכניהם, תקנות ונהלי השתתפות ניתן לקבל באתר האוניברסיטה ובעת ההרשמה במזכירות היחידה לחינוך גופני.

שלוחת האוניברסיטה – "אורנים" - החטיבה האקדמית

תלמידי "אורנים" (החטיבה האקדמית) ימלאו חובותיהם בחינוך גופני במהלך לימודיהם על-פי הסדרים שייקבעו עם ההנהלה. ספורטאים מצטיינים מוזמנים להשתתף בנבחרות הייצוג של האוניברסיטה; אירועי הספורט של היחידה, קורסי החובה והרשות ופעילות מרכז הספורט פתוחים בפני תלמידי החטיבה כמקובל לגבי כל תלמיד באוניברסיטת חיפה.

היחידה לתלמידי חו"ל

ראש אקדמי: פרופ' חנן אלכסנדר

מנהלת: גב' תמר ויטל

תכנית הלימודים מיועדת לסטודנטים הלומדים באוניברסיטאות בחו"ל המעוניינים לשהות בישראל במוסד אקדמי במסגרת שנתית או סמסטריאלית. סטודנטים רגילים מאוניברסיטת חיפה רשאים להשתתף בקורסים של היחידה בתיאום עם חוגי הלימוד שלהם.

מטרת הלימודים

הקניית ידע תיאורטי, עובדתי ומושגי בנושאים הקשורים בחברה הישראלית, המזרח התיכון, יהדות, לימודי ים, ארכיאולוגיה, פסיכולוגיה וכן הקניית השפה העברית והערבית (ספרותית ומדוברת) ברמות שונות.

במסגרת הלימודים מתקיימים גם סיורים לימודיים וכן מוצעת תכנית חברתית עשירה הכוללת טיולים, סמינרים והרצאות העשרה.

מבנה הלימודים

הקורסים בנויים במקביל למבנה הקורסים הניתנים באוניברסיטאות בארה"ב ובקנדה, ומזכים את הסטודנט בנקודות זכות באוניברסיטת האם שלו. סטודנט מחו"ל בעל רמת עברית נאותה רשאי גם ללמוד בקורסים הרגילים באוניברסיטה (בכפוף לתנאים הנדרשים על-ידי החוג).

תנאי קבלה

לתכנית מתקבלים מועמדים שסיימו בהצלחה לפחות שנה אחת במוסד מוכר להשכלה גבוהה בחו"ל, בעלי ידע מספק בשפה האנגלית.

לתשומת לב הסטודנטים המעוניינים ללמוד בקורסים הניתנים ביחידה לתלמידי חו"ל: סמסטר א' יחל ביום ראשון 18 בספטמבר ויסתיים ב-29 בדצמבר 2005
סמסטר ב' יחל ב-19 בפברואר ויסתיים ב-9 ביוני.

משרדי היחידה נמצאים בבניין הרב-תכליתי, חדר 177, ופתוחים לקהל הרחב בין השעות 10.00-12.30.

טלפונים: 8240766, 04-8246584. פקסימיליה: 04-8240391

E-MAIL: OVERSEAS@RESEARCH.HAIFA.AC.IL

לוח שנת הלימודים תשס"ו

2005 / 2006

סמסטר א' – סמסטר חורף

	תחילת הלימודים
יום ראשון, כ"ז בתשרי (30.10.05)	
יום ראשון, א' בטבת (1.1.06)	חופשת חנוכה
יום ששי, כ"ז בטבת (27.1.06)	גמר סמסטר א'
מועד א': מיום ראשון, כ"ט בטבת (29.1.06) עד יום ששי, י"ט בשבט (17.2.06)	בחילות סמסטר א'
מועד ב': מיום ראשון, כ"א בשבט (19.2.06) עד יום ששי, ג' באדר (3.3.06)	

סמסטר ב' – סמסטר אביב

	תחילת הלימודים
יום ראשון, ה' באדר (5.3.06)	
יום שני, י"ג באדר (13.3.06)	תענית אסתר
(הלימודים מסתיימים בשעה 18.00)	
יום שלישי, י"ד באדר (14.3.06)	חופשת פורים
מיום ראשון, י"א בניסן (9.4.06) עד יום ששי, כ"ג בניסן (21.4.06)	חופשת פסח
הלימודים יתחדשו ביום ראשון, כ"ה בניסן (23.4.06)	
יום שלישי, ד' באייר (2.5.06)	יום הזכרון לחללי צה"ל
(בערב יום הזכרון הלימודים יופסקו בשעה 18.00)	
יום רביעי, ה' באייר (3.5.06)	חופשת יום העצמאות
י"ק	יום הסטודנט
ימים חמישי-ששי, ה'-ר' בסיון (2.6.06-1.6.06)	חופשת שבועות
יום ששי, כ"ז בסיון (23.6.06)	גמר סמסטר ב'
מועד א': מיום ראשון, כ"ט בסיון (25.6.06) עד יום ששי, י"ח בתמוז (14.7.06)	בחילות סמסטר ב'
מועד ב': מיום ראשון, כ' בתמוז (16.7.06) עד יום ששי, ג' באב (28.7.06)	

עונת לימודי הקיץ: מחצית חודש יולי – מחצית חודש ספטמבר 2006

מועדי הבחילות נתונים לשינויים בידי הגופים המוסמכים. כל שינוי במועד בחינה פורסם על לוח המודעות ויחייב את ציבור התלמידים.

* במהלך שנת הלימודים תשס"ו יתקיימו אירועי תרבות לתלמידי תואר ראשון בימי ד', משעה 11.45 ועד השעה 12.30. לצורך קיום האירועים, השיעורים יתחילו בשעה 12.30 ויסתיימו בשעה 14.00.

שנה"ל תשס"ז – יום תחילת הלימודים: יום ראשון, 22.10.2006

ימי מנוחה למוסלמים, לצ'רקסים, לדרוזים ולנוצרים

לשנה"ל תשס"ו 2005/2006

חגי המוסלמים והצ'רקסים

3.10.2005	29-30 ימים החל מ-	1 רמדאן (חודש הצום)
4.11.2005	3 ימים	עיד-אלפיטר (חג הפסקת הצום)
9.1.2006	4 ימים	עיד-אלאדחה (חג הקורבן)
<u>שנת ההג'ירה 1426</u>		
1.2.2006	יום אחד	1 מוחרם (ראש השנה ההג'ירית)
10.4.2006	יום אחד	יום הולדת הנביא מחמד
20.8.2006	יום אחד (בחירה)	ליל אלסרא' ואלמעראג' (עלית הנביא השמימה)

הערה: היות וראש החודש בשנה ההג'ירית נקבע על-פי הלבנה, עשויים לחול שינויים במועדי החגים המוסלמים והצום, בגבול של יום ואפילו יומיים.

חגי העדה הדרוזית

8.1.2006	4 ימים	חג הקורבן (עיד-אלאדחה, ערב החג)
25.1.2006	יום אחד	חג הנביא אליהו ("אלח'דר")
25.4.2006	4 ימים	חג הנביא שועיב
10.9.2006	יום אחד	יום נביא סבלאן

חגי העדות הנוצריות

<u>קתולים</u>			
ארמנים	אורתודוכסים	פרוטסטנטים	
19.1.2006	7.1.2006	25.12.2005	חג המולד
20.1.2006	8.1.2006	26.12.2005	יום שני לחג המולד
14.1.2006	14.1.2006	1.1.2006	ראש השנה
19.1.2006	19.1.2006	6.1.2006	חג ההתגלות
20.3.2006	7.4.2006	25.3.2006	יום הבשורה
16.4.2006	16.4.2006	9.4.2006	חג הדקלים
21.4.2006	21.4.2006	14.4.2006	יום ששי הטוב
23.4.2006	23.4.2006	16.4.2006	פסחא
24.4.2006	24.4.2006	17.4.2006	יום שני לפסחא
1.6.2006	1.6.2006	25.5.2006	עלייה השמימה
11.6.2006	11.6.2006	4.6.2006	שבועות
12.6.2006	12.6.2006	5.6.2006	יום שני לשבועות

הערות:

1. סטודנטים, בני העדות הלא-יהודיות, יוכלו לפנות חודש מראש למוזכירות החוג להסדרת מועד חלופי לבחינות שתתקיימנה בתאריכי החגים המפורטים לעיל.
2. סטודנטים לא יהודים יהיו רשאים להיעדר משיעורים בימי חגם בהתאם לתאריכים הנ"ל.

ראשי תיבות וקיצורים

עבודה סוציאלית	ע"ס	סמסטר א'	א'
פרוסמינריון	פ"ס	אופן ההוראה	א"ה
קורסים צמודים	צ'	סמסטר ב'	ב'
דרישות קדם / קורס קיץ	ק'	בחינת פטור	ב"פ
קבוצת הדרכה	ק"ה	בחינת גמר	ב"ג
קריאה מודרכת	ק"מ	הדרכה אישית	ה"א
קמפוס	ק"פ	הדרכה מעשית	ה"מ
סיוור	ר'	קורסים זהים	ז'
שיעור/קורס שנתי	ש'	לימודי שדה	ל"ש
שיעור בחירה	ש"ב	מעבדה	מ'
שיעור וסדנה	ש"ד	מכינה	מכ'
שכר לימוד	שכ"ל	נקודות זכות	נ'
שיעור מונוגרפי	ש"מ	סמינריון	ס'
שיעור וסמינריון	ש"ס	סדנה	סד'
שנת הלימודים	שנה"ל	סדנה דידיאקטית	ס"ט
שיעור ועבודה מעשית	ש"ע	סמינריון כתיבה	ס"כ
שיעור וקריאה מודרכת	שק"מ	סמינריון מחקר	ס"מ
שיעור תרגיל וסיוור	ש"ר	סמינריון עיוני	ס"ע
שעות שבועיות	ש"ש	סמינריון דידיאקטי	ס"ק
שעות שבועיות סמסטריאליות	שש"ס	סמינריון שמיעה	ס"ש
שיעור ותרגיל	ש"ת	סמינר דידיקטי	סד"ק
תרגיל	ת'	סמינריון תרגיל	ס"ת
תרגיל דידיאקטי	ת"ד	עבודה מעשית	ע"מ

